ISAEI

ORATIONES

JM ALIQUOT DEPERDITARUM FRAGMENTIS.

EDIDIT

CAROLUS SCHEIBE.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXIV.

LIPSIAE TYPIS B. G. TEUBNERI.

FRIDERICO LUDOVICO EGGERTO

NEOSTRELITIENSI

ET

CAROLO HENRICO ADELBERTO LIPSIO

LIPSIENSI

D. D. D.

CAROLUS SCHEIBE.

PRAEFATIO CRITICA.

Anno superiore edidi Commentationem criticam de Isaei orationibus programmati gymnasii Vitzthumiani quod Dresdae est insertam, in qua cum quaestiones quasdam attigi quae ad universam pertinerent artem criticam in hoc oratore recte factitandam, tum pertractavi difficiliores aliquot locos et corruptos quidem pro virili parte operam dedi ut sanarem. Quoniam autem scriptionum scholasticarum natura fert et condicio, ut in paucorum manus veniant, ea quae ab initio illius libelli disputavi, cum in ipsa Isaei editione locum habere viderentur quam maxime idoneum, repetere constitui, ita tamen, ut partim augerem ea et amplificarem, partim mutarem et corrigerem.

Causae hereditariae cum natura sua saepe tam complicatae sint et intricatae, ut eas evolvere et expedire admodum difficile esse videatur, mirum non est quod in Isaei orationes, e quibus pleraeque omnes, quae quidem integrae*) ad nostram

---

*) Orationi undecimae quae est de Hagniae hereditate aliquid deesse et ex eo apparet quod, cum promiserit actor se de facultatibus quae ab adversariis celentur deinceps dicturum (§ 44. *ἀλλ᾽ ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων ὑπὸ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους*), nihil tale in ipsa oratione commemoratum reperitur et quod omnis desideratur peroratio. Quare quod auctoritate codicum quamvis optimorum AB fretus omiserat Imm. Bekkerus extrema oratione additamentum *ΛΕΙΠΕΙ*, detruncatam illud quidem designans orationem, recte est a criticis Turicensibus revocatum. Quae autem ex parte tantum servata est a Dionysio Hal. (de oratoribus vet. V. p. 618 sqq. et orat. Graec. VII. p. 351 sqq. Reisk.) oratio duodecimae nomine hodie insignita et ceteris adiecta orationibus integris, ea non pertinet ad lites hereditarias, sed ad causam Euphileti in *διαψηφίσει* a paganis eiecti.

pervenerunt aetatem, in eo causarum privatarum genere versantur, haud multi fuerunt qui studia sua conferrent. Contigit tamen eis ut egregium rerum oratione explicatarum dictionisque nanciscerentur enarratorem eundemque criticum muneri suo parem Georg. Frid. Schoemannum, a quo de rebus quidem inprimisque de iure civili vix unus et alter relictus locus est qui aut accuratiore retractatione aut correctione indigere videatur. De verbis autem illius oratoris perpurgandis atque ad pristinam speciem revocandis cum optime meruerunt Imm. Bekkerus et critici Turicenses, quorum ille in hoc magis quam in ceteris oratoribus quantum ingenii acumine posset sagacitateque ostendit, hi siquid ab viro illo doctissimo neglectum esset aut minus recte institutum expleverunt aut correxerunt, tum hoc tempore nemo quod sciam in omnibus Isaei orationibus recensendis edendisque peculiarem operam curamque posuit. Nam Dobsonus Britannus id egit ut quidquid esset a ceteris interpretibus ad illas illustrandas allatum diligenter colligeret, raro quid de quoque loco ipse sentiret profiteretur: id tamen utilitatis attulit ad orationem Isaei rectius constituendam, quod codicis optimi Crippsiani iterum a se excussi et Burneiani scripturae discrepantiam evulgavit. Parisina vero editio a Carolo Müllero incuriosissime curata cum ne transversum quidem unguem discedat a Turicensi in censum venire non potest. Sed nuper exstiterunt quamvis pauci qui in singulis locis expoliendis mendisque, quibus in tanta doctissimorum virorum industria ac diligentia tamen permultis inquinatae sunt Isaei orationes, liberandis sedulo elaborarent. In quibus non mediocri laude digni sunt Dobraeus, Britannus perspicacissimus (adversar. vol. I. p. 286 sqq. et orat. Att. ed. Dobson. IV. p. V—XVI.), Emperius (opuscc. p. 279 sqq. et 316), Meutznerus (act. societ. Graecae II. p. 99 sqq.), Ed. Jenickius (observatt. in Isaeum Lips. 1838), G. A. Hirschigius (Philol. vol. V, p. 322 sq.): paucos locos sollerter et alacriter, uti solet, attigit Cobetus vel in variis vel in novis lectionibus. Pervellem tamen Batavus ingeniosissimus quique praeter ceteros emineat Attici sermonis accurata et copiosa scientia cognitam haberet aut cognoscere vellet Baiteri Sauppiique elegantissimam oratorum Atticorum editionem, ne quae iam inventa essent receptaque

in seriem verborum tamquam non inventa conquereretur ac postliminio in medium proferret. Hi omnes quamquam pro sua quisque parte operam dederunt ut emendatus prodiret salebrisque purgatus Isaeus, tamen nondum ita ad unguem perpolitus est, ut ubique Isocratis discipulum et magistrum Demosthenis et Lysianae eloquentiae aemulum agnoscas. Neque id mirum, cum codicibus manu scriptis neque multis utamur neque bonis. Nihilo secius vel ex eorum vestigiis emicat Isaeum pure emendate, eleganter venuste, denique Attice locutum esse.

Itaque si primum de formis vocabulorum quaeris, consentaneum est non alias eum sibi usurpandas putavisse nisi quae Atticum maxime decerent neque eundem hoc illove loco tamquam sui oblitum in se admisisse ut talibus uteretur quae longe distarent ab usu Atticorum et consuetudine. Ex quo genere sunt illa *καθιστάνειν* (or. 2. § 29. Cobeti orat. de arte interpr. p. 92, nos in praefat. ad Lysiam p. VI), *οὐθείς μηθείς μηθέτερον* (Schoemann. ad or. 7. § 29.), *ψηφίσεσθε* (or. 1. § 51), *ἐφόρεσαν* (or. 4. § 7.), *ἄξαντες* or. 4. § 10, alia eius modi, quae nemo facile erit hodie quin condemnanda esse iudicet, nisi qui quidvis patienter ferri debere praefracte contenderit, quod librarii aut ex inferioris aetatis aut ex aliarum gentium, maxime Macedonum, scribendi prava consuetudine aut etiam ex sui ipsorum temporis obscuritate et barbarie in scriptorem suum invehere non dubitaverunt. E talibus igitur sordibus a scribis oblatis et fidenter propagatis cum manifesto apparet quam suspecta sit atque infirma librorum manu scriptorum in his rebus fides, tum coniectura fieri facile potest quid sit de ceteris formis habendum, quas si non barbaras at tamen ne ipsas quidem ab Atticis usurpari solitas esse vel veterum grammaticorum decreta declarant vel, siquis forte his non tantum tribuat, ut usquequaque eos audiendos esse existimet, aperte docent codices emendatiores, qualem Urbinatem Isocratis et magna certe ex parte Parisinum Σ Demosthenis esse constat, de cuius quidem auctoritate cum aliquamdiu consedisset contentio, nuper vehementius exarsit. Isaei quidem libri quamvis minime digni qui cum illis quos dixi comparentur, tamen et ipsi eum aliquotiens Atticum, ut

oportuit, et aequalibus suis, maxime Demostheni, similem repraesentant. Orat. 3. § 48 extr. codices LZ secundam pers. habent in ει exeuntem προσποιήσει (ut Dem. de f. Leg. § 46.), or. 10. § 18 cuncti ἦμεν. Fere omnibus locis reperitur tertia pers. optativi aor. in ειε desinens: τελευτήσειεν or. 1. § 10, ἐρωτήσειεν or. 2. § 25, δόξειεν or. 3. § 11, πιστεύσειεν or. 3. § 23, καταστήσειεν or. 3, § 32, ἀμφισβητήσειε or. 3, § 61, ἀξιώσειε or. 4. § 26, βεβαιώσειεν or. 5. § 23, τολμήσειεν or. 6. § 9, ἐξαγγείλειε or. 6. § 39, εὐπορήσειεν or. 7. § 8. ἀμφισβητήσειε or. 7. § 36, δείξειε or. § 9, ἐπιδείξειε or. 8. § 28, κατορθώσειεν or. 8. § 37, θαυμάσειε or. 10, § 18, δείξειεν or. 11. § 28, ποιήσειε or. 11. § 48: quater tantum libri mscr. in αι exeuntem habent eandem personam, nec tamen ut exclusa sit dubitatio: or. 1. § 30 πιστεύσαι, at codex A Dobsono teste πιστεῦσαι, Maius nescio an e cod. suo πιστεύσῃ, ut ab Isaeo πιστεύσειε profectum videatur. Certius etiam est praeoptandam esse Atticam formam or. 9. § 18, ubi Bekkerus codicem deteriorem Z secutus dedit ἐθελήσαι suffragantibus editoribus Turicensibus: at cum in AB sit ἐθελήσῃ, in Aldina vero ἐθελήσει, iure praeferes ἐθελήσειε. Relinquuntur igitur duo loci, in quibus codices nullam de vitio movent suspitionem: unus est or. 4. § 14 ἐγχειρήσαι, alter or. 8. § 40, cuius tamen integra verba subiungam, ut eum aliquid labis suscepisse planum faciam: *Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγματα ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀ π ι σ τ ή σ α ι τ ι ς τῶν εἰρημένων οὐδενί.* Et sententiae conformationem et concinnitatem flagitare arbitror ut corrigatur *οὐκ ἂν ἀ π ι σ τ ή σ α ι τ' ἴ σ ω ς τῶν εἰρημένων οὐδενί.* Quae cum ita sint, num in tanto exemplorum numero credibile est unum istuc ἐγχειρήσαι ab Isaeo exceptum esse? Mihi quidem secus ac vel invitis libris scribendum potius videtur ἐγχειρήσειεν, — Itemque cum tertiam pluralis optativi aor. personam in ειαν terminatam teneant codices or. 8. § 42 ἐθελήσειαν et or. 10. § 17 προσαπολέσειαν (quam quidem ego terminationem ubique Lysiae reddidi, v. praefat. p. VI), pro μαρτυρήσαιεν ἂν in or. 9 § 18 edidi μαρτυρήσειαν ἄν, quod fortasse propter κακο-

φωνίαν evitatum a scribis, — Verum contra praecepta grammaticorum (Voemel. proleg. ad Demosth. contiones p. 81 sqq. Guil. Dindorf. praefat. ad Dem. p. XXXIII.), sed recte tamen augmentum non temporale, sed syllabicum verbis βούλεσθαι et δύνασθαι praefigunt omnes fere codices: ἐβουλόμην or. 10, § 1, ἐβούλετο or. 1. § 25 (ἐβάλετο Q), 26, 27 (ἠβούλετο A secundum Dobsonum), 48. or. 2. § 17. or. 5. § 9. or. 9. § 11, 12. or. 10. § 9 or. 11. § 30. or. 12. § 9, ἐβουλήθης or. 5, § 47, ἐβουλήθη or. 1. § 11 extr. (ἠβουλ. Ald.), 14 (ἠβουλ. Ald.), 20, 27 (ἠβουλ. Q et pr. A), ἐβουλήθημεν or. 1. § 45. or. 5. § 19, 30: ἐδυνάμην or. 9. § 27. or. 10. § 25, ἐδύναντο or. 6. § 40, ἐδυνήθη or. 1. § 25. or. 5. § 39, unus exceptus est locus or. 12. § 11, in quo legitur ἠδυνήθησαν, sed cum illae orationis reliquiae e Dionysio Halicarn. petitae sint, probabile est illum ipsum hanc formam Isaeo intulisse. Itemque constanter reperitur ἔμελλον: or. 5. § 5. or. 6. § 27. or. 7. § 33, 35, ἑάλωμεν or. 6. § 1, ἑάλωσαν or. 5. § 15, ἑαλωκότας or. 5. § 13: contra in formis ad ἀναλίσκειν pertinentibus libri fluctuant. ἀναλωμένων enim est or. 5 § 29, ἀνήλωσα et ἀνηλωκέναι or. 8. § 39, ἀνήλωσεν or. 5. § 35. Benseler ad Isocr. Areopag. p. 133 sqq. Voemel. proleg. ad Demosth. contiones p. 71 sq. — Plusquamperfectum nusquam caret augmento nisi or. 6. § 37 ἀπολώλει et or. 7. § 27 παραδεδώκει, quae haud dubie emendatione indigent: nam or. 3. § 10 extr. ἐκδεδώκει male intrusit Bekkerus, librorum omnium scripturam ἐδεδώκει recte revocarunt critici Tur. coll. § 28, 64. or. 5. § 26: orat. autem 3. § 2 pro τετελευτήκει Baitero auctore corrigendum τετελευτήκεν coll. § 57, et or. 8. § 29. pro καταπέπληκτο e cod. Z quamvis deteriore restituendum oratori κατεπέπληκτο. In quo prorsus assentior G. Dindorfio in praefat. ad Demosth. p. XXI sq. aeque ac de augmento verbi ἐγγυᾶν et παρεγγυᾶν, cuius praeterita sic formasse Atticos ἠγγύων παρηγγύων ἠγγύηκα παρηγγύηκα ἠγγύησα παρηγγύησα pariterque praeterita generis passivi et medii, etiam poetarum locos docere rectissime animadvertit, ducem optimum habens et quasi antesignanum Lobeckium ad Phrynichum p. 155. Atque in Isaei quidem codd. A B semel tantum forma unice probanda legitur or. 3. § 58

ἠγγυήκει praetereaque in fragm. 31. ed. Saupp. est παρηγγύησεν. In reliquis omnibus locis, tamquam praepositio ἐν huic verbo inesset, invectum est ex B et corr. A (v. Bekker. ad or. 5. § 18.) post ἐν augmentum syllabicum, atque in imperfectis quidem ἐνεγύα et ἐνεγυᾶτο et ἐνεγυῶντο or. 3. § 45, 70. or. 5. § 18. or. 8, § 14, in aoristis ἐνεγύησεν, ἐνεγυήσατο or. 3. § 36, 52, 55, 79. or. 5. § 2, 4. or. 9. § 29, reduplicatio in perfectis et plusquamperfectis ἐγγεγυηκώς or. 3 § 40, ἐγγεγυημένος or. 3. § 73, ἐνεγεγύητο or. 3. § 55. Haec igitur omnia ad illam normam correxi. Fortasse etiam in formis praeteritorum a verbo ἀμφισβητεῖν ductis alterum augmentum, quo omnes ubique carent Isaei libri, e consuetudine Atticorum (Voemel. l. d. p. 74 sq.) interponendum scribendumque ἠμφεσβήτουν et ἠμφεσβήτει or. 2. § 28, 29, 31, or. 4. § 30. or. 5. § 7. or. 11. § 5, 16, 25, ἠμφεσβήτησα — σεν — σαμεν — σαν or. 3. § 1, 13, 50, 51, 55. or, 4. § 10, 21, 29. or. 8. § 19. or. 11. § 10 extr., ἠμφεσβήτηκε or. 7. § 21, ἠμφεσβητήθη or. 8. § 20, ἠμφεσβητήθημεν or. 8. § 44. Interim tamen librorum scripturam secutus sum. Contra in duplici augmento verbi decompositi κατεδιῄτησαν consentiunt codices Dionysii Hal. or. 12. § 11. itemque ἀπεδιῄτησαν or. 12. § 12, simpliciter autem compositum, ut par est, priore augmento destitutum habetur in libris mscr. or. 2. § 31. or. 6. § 15, 21. or. 8. § 9. or, 9 § 27. — Deinde futurum φανήσομαι nusquam non reperitur omnibus stabilitum libris, non φανοῦμαι (Voemel. l. d. p. 99). — Accusativum heteroclitorum, quorum nominativus exit in ης, genetivus in ους, constanter in ην desinentem servarunt codices Isaei, praeterquam quod in or. 5. § 12 et 33 Δικαιογένη legitur, sed utrobique altera forma praeferenda videtur Sauppio, quicum facio. — Praeterea reposui συγκαταγηρᾶσαν pro συγκαταγηράσασαν or. 2. § 7 coll. Moeride p. 194 Bk., κατοκώχιμον pro κατόχιμον or. 2 § 28 (quemadmodum Dobraeus et G. Dindorf. in Stephani thes. Didot. IV. p. 1114. et Cobet. var. lectt. p. 29 reponi iusserunt) coll. Moer. p. 200 Bk., πρᾶξαι pro διαπρᾶξαι or. 10. § 9. secundum Bekkerum sicuti § 11 et 13*), ἀποδιδόναι pro ἀποδίδοσθαι or. 2. § 28

*) Nam etiamsi passivum eius verbi in dubium vocari non licet in Lycurgi Leocr. § 15, tamen in Demosth. Mid. § 114 e cod. Σ recte

(v. Boissonad. ad Philostrati Heroicum p. 288 sq. Lud. Dindorf. ad Diodor. IV. p. 285 sq. meae lectt. Lys. p. 70 sive 364)*), κυεῖν pro κύειν or. 8. § 36 (v. ad Lys. or. 13. § 42), δέδιμεν pro δεδίαμεν or. 5. § 22 cum Cobeto nov. lectt. p. 469, εἰς pro ἐς or. 1. § 14. et εἴς τε pro ἔς τε or. 7. § 34 (ἴστε A), et εἰς αὑτὸν pro ἐς αὑτὸν or. 7. § 39, non quod hoc Atticum non sit, sed quod non minus a Demosthenis (Dindorf. praef. ad Dem. p. XXIII.) quam ab Isaei usu abhorret, fortasse etiam scribendum Εἰλειθυίας cum Baitero pro Εἰληθυίας or. 5. § 35 et περιεοράκασιν pro περιεωράκασιν or. 7. § 32 et ἑορακότων in fragm. 33. ed. nostrae pro ἑωρακότων. Utrum φράτερες pro φράτορες, quod in codd. constanter legitur, corrigendum sit, in medio relinquam. Fidenter autem ubique γίγνεσθαι scripsi, quamvis id octiens tantum in codd., γίνεσθαι duodeviciens reperiatur, et γιγνώσκειν. quamvis id non saepius quam ter compareat, γινώσκειν duodeciens. Cfr. Dindorf. in Steph. thes. et Voemel. proleg. ad Dem. contiones p. 133 sqq. In Lysiae quidem orationibus ego perperam codicis Palatini inconstantiae cessi.

Iam singulos deinceps locos enumerabo, in quibus mea editio discrepat a Bekkeriana. Singulis autem orationibus familiarum de quibus agitur stemmata descripta praeposui.

Vitae Isaei. α΄. μετὰ τὸν Πελοπ. editores Turicenses e Dionysii Hal. de Isaeo iud. 1 (vol. V. p. 568. R.) et Pseudo-Plut. vit. X orat. — κατὰ τὸν Πελοπ. libri (Bekker.). || τὴν πολιτείαν] τὴν βιοτείαν Spengel. in Ephem. Monac. 1835. nro 245. recte opinor. Ego conieceram τὴν πονηρίαν. Philostratus vit. soph. Isae. 1, p. 217 ed. Kays. mai. habet οὕτω τι μετέβαλεν. || Ἄρδυος Ald. et Philostr. l. d. (Turr.) Libri vel Λιδύος (Bk.) vel Λυδύος || [ταῦτα δέ φησι — αὑτὸν καλεῖ] Haec cum lectoris alicuius verba esse videantur, qui errorem auctoris huius vitae satis imperiti ad

---

nunc legitur εἰκεῖν καὶ πρᾶξαι pro εἰπεῖν καὶ διαπρᾶξαι. Ceterum eadem confusio est apud ipsum Isaeum or 6. § 25: ibi enim libri praeter A διέπραττεν: in hoc solo simplex continetur, quod restituendum oratori.

*) Contra § 29 ἀποδίδοται pro ἀποδιδόναι iure scribi iussit Bekkerus, probaveruntque critici Turr.

marginem correxit, a me cancellis saepta sunt. Eadem fuit Spengelii sententia. || ἡ μὲν Λυσίου Q (Turr.), μὲν om. cett. (om. Bekk.) || τῇ μὲν πολὺ Turr. secundum Dionys. Hal. Isae. 3 (p. 589, 16. R.): [τῇ μὲν Λυσίου] πολὺ iam Sylburg. ad Dionys. p. 587. R. (Bk.). Libri πολὺ || ὅσον γὰρ] ὅσον τε Dionysius, ὅσον δὲ Baiterus || ἀπολείπεται τῆς χάριτος] Turr. e Dionys. p. 590, 4. R., ὑπολείπεται [κατὰ τὴν χάριν] Sylburg. p. 587 (Bk.). Libri ὑπολείπεται || μερισμοῖς τεχνικωτέροις Turr. e Dionys. p. 590, 14. τεχνικωτέροις om. libri (om. Bk.). || καὶ ὑπὲρ ἀδίκων Turr. e Dionys. 4 p. 592. Libri καὶ om. (om. Bk.).

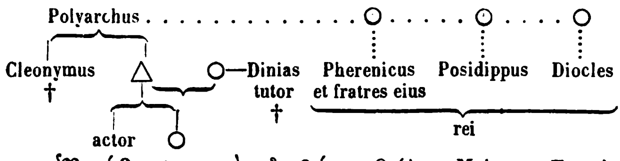
β'. Westermanni Biogr. min. p. 260. ἐκ τῶν λόγων Sylburg. Articulum om. libri. Et sic in Pseudo-Plutarchi vita infra scripsi, ubi item in libris omissus articulus. || μηδὲ] μηδεμιᾷ Krügerus.

γ'. Westermanni Biogr. min. p. 260 sq. σχολάσας μὲν Ἰσοκράτει, ζηλώσας δὲ Λυσίαν scripsi ex emendatione Arn. Schaeferi in diurnis antiquariis 1848 p. 254 collato eodem viro docto in libro quem inscripsit Demosthenes und seine Zeit vol. I p. 256. Libri σχολάσας λυσίᾳ. Nomen Ἰσοκράτει quidem excidisse recte iam animadvertit Westermannus.

δ'. Bernhardy I. 2 p. 1070. Westerm. l. d. p. 262.

Oratio I.

Stemma.

Ὑπόθεσις. τὰς διαθήκας Q (Ang. Maius et Turr.): καὶ τὰς διαθήκας cett. (Bk.) || [ἀποθανεῖν] Ald. (Bk. Turr.): om. libri. Equidem tamen malim τελευτῆσαι interponi, ut quod facilius excidere potuisse credam propter similitudinem eorum quae versu superiore antecesserunt ἐπιχειρήσαντα λυ-

σαι || δὲ λέγοντες libri (Turr.): δ' ἀντιλέγοντες Stephanus (Bk.) || ὅτι Sauppius: φησὶν ὅτι A: φασὶν ὅτι cett. (Bk.) || τοῖς τελευταῖον Sauppius: καὶ τελευταῖον libri: καὶ τελευταῖον τοῖς Reiskius (Bk.)

§ 2. κατέλιπεν, αὐτοῖς [τούτων] ἰσομοιρῆσαι] Vocabulum τούτων ego seclusi et post κατέλιπεν virgulam interposui, quod fecisse iam editores Turicenses me praetervolavit, cum de hoc loco scripsi in Commentat. crit. de Isaei oratt. p. 19 sqq. || § 4. τοῦ πατρὸς τοῦ Dobraeus coll. § 39 (Turr.): τοῦ πατρὸς libri (Bk.) || τὰ αὐτοῦ Maius (Turr.): τὰ αὐτοῦ cett. || § 9. Κλεωνύμῳ ego e Taylori coniectura emendavi: Κλεωνύμου libri (omnes edd.). Cfr. § 10. 20. 30. 33. Apud Demosth. quidem or. 29. § 15. est τὸν ἑαυτοῦ διάφορον et apud Isaeum or. 12. pro Euphileto § 10. παρὰ τῶν τούτου διαφόρων, sed utrobique substantivum est διάφορος: adiectivum autem cum genetivo iunctum non designat alienum, sed diversum ab aliquo. || § 10. ὅτι δ' οὖν de Bekkeri coniectura Turr. Libri ὅτι γοῦν (Bk.) || ὡς ὕστερον ἐσώθη ἔλεγεν] Haec graviter corrupta esse manifestum est. Ego in hoc loco diu multumque versatus nihil certi eruere potui, conieci tamen ὡς ὕστερον σωφρονισθεὶς (vel ὅτ' ἐσωφρονίσθη) ἔλεγεν (fuerat enim οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος). Schoemannus coni. ἐγκαλῶν ὡς ὕστερὸν ἔργῳ ἐδήλωσεν. Baiterus: ἐγκαλῶν, ὕστερον ἐδήλωσεν coll. § 13. Sauppius: ἐγκαλῶν, ὡς ὕστερον ἔσθ' ὅτε ἔλεγεν || § 11. εὐθὺς — παραχρῆμα] Prius vocabulum deleri vult Cobetus in Novis Lectt. p. 731, sicut or. 3. § 7 et 48. At v. Schoemann. ad h. l. || πολιτῶν] In Comment. crit. p. 20 sq. proposui φίλων. Dobraeus voluerat παρόντων || οὐδὲν πονηρὸν [ἐγκαλεῖ] Ego seclusi ἐγκαλεῖ, quod teste Maio om. Q hoc loco, non post πατρί, ut narrat Bekkerus. Dobraeus apte confert Aristoph. pac. 363. V. Comment. crit. p. 20. || § 12. ἡμῖν τεκμήριον libri (Turr.). ὑμῖν τεκμ. Bekk. || οὐδὲ περιεῖδεν] Bekk. in add. p. 696 et Dobraeus coniecerunt οὐ περιεῖδεν. At v. Schoem. ad h. l. || οὐδ' ἑνὸς ἐνδεεῖς ego scripsi. οὐδ' repetitum ita ut in eis locis quos attulit Frankius in comment. III de partic. negant. (Misenae 1859) p. 13 sq. Cett. οὐδενὸς ἐνδεεῖς, quod si non intolerabile, at durum est. Quare Je-

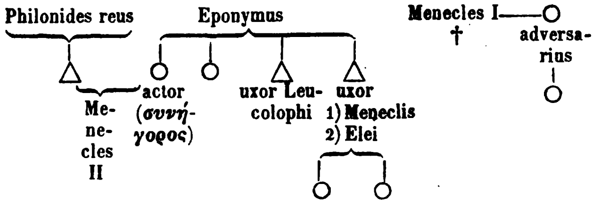
nickius coni. in observatt. in Is. p. 5 sq. *οὐδὲν ἐνδεεῖς* || § 13. *αὐτοῦ τὴν διάνοιαν* scripsi e coniectura Bekkeri. *αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν* libri (Bk.) praeter Q, qui *τὴν αὐτοῦ ἔννοιαν* (Turr.) || § 14. *εἰς τὴν* cum Ald. scripsi. Cett. *ἐς τὴν* || *οὐχ οὕτως ἀσθενῶς* Jenickius l. d. p. 6 sq. *οὐχ οὕτως ὡς ἀσθενῶν* libri. Bekk. *ὡς ἀσθενῶν* deleri volebat. || § 15. *αὐτοὺς ἐπαίδευεν* Reiskius (Turr.). *αὐτὸς ἐπαίδευεν* libri (Bk.) || *αὐτὸς οὐκ* libri (Turr.) excepto Q, qui habet *αὐτὸν οὐκ* (Bk.). V. Klotz. Quaestt. crit. I. p. 24. || *Ἀρχωνίδην* Ald. (Bk. Turr.). Libri *Ἀρχονίδην*. Minus suspectum nomen videtur, si illud *αὐτὸς* pro *αὐτὸν* probaveris. || § 16. extr. *κάλει μάρτυρας* A Q: *κάλει τοὺς μάρτυρας* cett. Turr. conferunt § 32. Isocr. or. 17. § 12. 16. or. 18. § 8. 54. Adde Antiph. or. 5. § 35 et 56. Lys. or. 13. § 66. or. 17. § 2. or. 19. § 41. or. 20. § 26, cuius modi locos mutatos vult Schoemannus ad Is. p. 190. At v. Maetzner. ad Antiph. p. 219. || § 17. *οὗτοι τολμῶσι* Bekk. et Dobraeus (Turr.). *οὕτω τολμῶσι* libri (Bk.). || § 18. *ἀποστερήσει* R Schoemanni (Turr. coll. § 33.)., Cett. *ἀποστερήσειε* (Bk.) || § 21. *οὐδ᾽ εἷς* ego scripsi, *οὐδεὶς* cett. V. Dem. Mid. § 41. || *ἔνεστι*] G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322 *ἔτ᾽ ἔσται* coll. Antiph. or. 5. § 96. At cfr. Dem. Mid. § 41 et Eurip. Iphig. Taur. 998. V. Comment. crit. p. 21. || *ἡμᾶς* Q (Turr.), *ἡμᾶς ἀεὶ* cett. Bekk. *ἀεὶ*, quod profectum est e posteriore antecedentis vocabuli syllaba, uncis inclusit, in *δὴ* mutabat Dobraeus, defendebat Jenickius. || § 22. *βεβαιοτέραν*] *βεβαιότερον* Cobetus in Var. Lectt. p. 155 coll. or. 6. § 30. At v. O. Schneiderus ad Isocr. or. 1. § 36 (p. 22). || *ταύτης τῆς δωρεᾶς*] *ταύτης* secludi volebat Dobraeus. An forte *ἀντὶ τῆς δωρεᾶς*? || § 23. *ταὐτὰ πάλιν* (eadem rursus) dedi ex Cobeti emendatione in Nov. Lectt. p. 604. Libri *ταῦτα πάλιν* || § 25. *ἀνελεῖν γὰρ* AB. *ἀνελεῖν μὲν γὰρ* Q (Bk. Turr.). V. Schoemann. p. 343. Commentat. crit. p. 22 nota. || § 26. *τὸν διαθέμενον* [*ταῦτα*] Ego seclusi *ταῦτα* Maio auctore. Cfr. § 34. 35. || § 28. *τὴν ἑαυτοῦ*] *τὴν αὑτοῦ* B (Turr. coll. § 12. 15) || *οὗτος μόνος*] Jenickius observatt. p. 7. *οὗτος μόνους*. Quasi vero Cleonymus ipse quoque dividendas opes suas censuisset: immo est is oppositus adversariis. Aliter comparatus est locus § 20. || § 30. *πιστεύσειε*

ego scripsi: πιστεύσῃ Maius, πιστεῦσαι A Dobsoni, πιστεύσαι cett. || § 31. ἔχω παρασχέσθαι ego de meo reposui. Libri ἔξω παρασχέσθαι || § 32. δηλώσοι] δηλώσει AB, quod maluerunt Turr. omissa deinde particula ἂν: Dobraeus δηλώσειε servata eadem particula. Sed v. Frankii Quaestt. Aeschin. (Fuldae 1841) p. 9. || § 33. ὥστε — ὑπολείψειν AB (Turr. coll. Jenickio l. d. p. 9): ὅπως — ὑπολείψει Q (Bk.) || § 34. διαθήκας μὲν AB (Turr.): μὲν διαθήκας Q (Bk.) Cfr. § 48. or. 2. § 26. V. meae Observationes in oratores Atticos p. 22. Maetzner. ad Lycurgum p. 270, meae Vindiciae Lys. p. 30. || οὐδὲ διελέγετο Cobetus Nov. Lectt. p. 617. Libri οὐ διελέγετο || § 36. τὸ περὶ ἡμῶν] τὸ περὶ ἡμᾶς Q. quod fortasse rectius se habet. || § 37. παρ' ἡμῶν ἀλλὰ [καὶ] Ego καὶ seclusi coll. § 36 in. Baiterus coniecit παρ' ἡμῶν μόνον ἀλλὰ καὶ || § 42. οὗτοι γὰρ τὸ ἀνελεῖν — διεκώλυσαν] Dobraeus delebat vel saltem poni volebat post Κλεώνυμος εὖ φρονῶν. Non opus. Summa enim rei vertitur in ἐκείνου βουλομένου, ac si dixisset οὗτοι γὰρ ἀνελεῖν αὐτὰς ἐκεῖνον βουλόμενον διεκώλυσαν. || § 45. προσήκων] „Quidni προσῆκεν?“ Bekkerus. Maio vero ἦν post πάντων tollendum videbatur. || § 46. οὐδένα — οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν] Neque interposita post οὐδένα particula ἂν neque post οὕτως deleta opus esse iam alii viderunt. Jenick. l. d. p. 10. Sed pro δεδώκασιν scribendum videtur ἔδωκαν || κληρονόμους ἐβουλήθημεν εἶναι] εἶναι, quod libri omittunt, ego addidi. Bekkerus aut κληρονομεῖν ἐβουλήθημεν aut κληρονόμους ποιῆσαι ἐβουλήθημεν scribi voluit. || § 47. ὦ ἄνδρες Turr. Libri ὦ Ἀθηναῖοι || § 48. ὅσῳ] Cave mutare animum inducas. „cfr. Ellendt. lex. Soph. 2 p. 378. Intpp. ad Thucyd. 6. 89.“ Turr. Adde Lysiae or. 4 § 13. Herod. V. 49. Matthiae gr. Gr. ampl. § 480 n. 2. Bernhardy synt. Gr. p. 435 n. 84. || νῦν μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς scripsi ex AB: νῦν ἐβούλετο ἡμᾶς μὲν Q (omnes ed.) V. ad § 34. || § 49. ἀποφαίνωσι Schoemannus (Turr.). Libri ἀποφήνωσι (Bk.) || τῷ γένει libri (Bk.): γένει Baiterus (Turr. coll. § 4. 36. 37. 38. 45 et ad Isocr. 1. § 10. Non ausus sum expellere articulum, quamvis eum fere ubique (v. Otto Schneider. ad Isocr. 1. § 10) omissum in tali locutione probe sciam. Additus est or. 8. § 33. Aristoph. av.

1663 atque in consimili locutione Isaei or. 1. § 17. V. Comment. crit. p. 23. || § 51. ψηφίσαισθε — ἡγήσαισθε — ἀξιώσαιτε Bekkerus (Turr.). Libri ψηφίσεσθε — ἡγήσεσθε — ἀξιώσετε (Schoem.).

Oratio II.

Stemma.

Habita est oratio non ante a. 360 a. Chr. n.

Ὑπόθεσις. ἀδελφῶν] Errorem auctoris argumenti Schoemannus notavit coll. § 21. || ὑπὲρ αὐτοῦ cum Turr. scripsi pro ὑπὲρ αὑτοῦ coll. § 2. 44. —

§ 1. τε τῷ libri (Turr.): τῷ τε Bremius (Bk.). V. or. 8. § 2. Schoem. p. 325. Bernhardy synt. Gr. p. 462. Maetzner. ad Lycurg. § 113 (p. 273) et ad Antiph. p. 185. || § 2. διδάξω Bekkerus (Turr.). Libri διδάσκω, quod tuentur Schoemannus et Bernhardy synt. Gr. p. 370. μὲν autem part., quam addendam censet idem Bekkerus, facile caremus. V. Comment. crit. p. 22 nota. || § 4. ἢ πέμπτῳ add. Q (add. Turr.), quod verum videtur, cum post ἔτει duas litteras (ἢ ε opinor) habeat deletas A: cett. om. (om. Bk.) || πρότερον] Malim προτέραν || ἡμᾶς αὐτούς, quod mihi quoque in mentem venerat, proposuit Sauppius. Libri ἡμᾶς αὐτὸς (Bk. Turr.). || § 7. συγκαταγηρᾶσαν scripsi coll. Moer. p. 194. Libri συγκαταγηράσασαν (omnes ed.) || § 8. [Καὶ ἐκ ταύτης — ἱκετεύει αὐτῷ] Foedissimum glossema etiam a Sauppio agnitum secludendum curavi. Nam neque λέξεως neque ἀπεβάλετο Isaei aetate usurpabatur ea significatione qua utrumque usurpatur

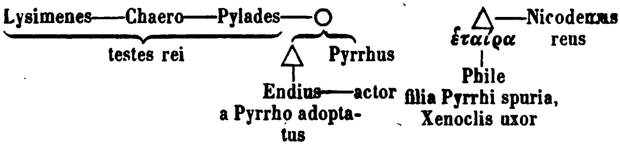
hoc loco, deinde verba ἱκετεύει αὐτῷ vereor ne parum Graeca sint, videanturque propter ea quae subsequuntur ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν huc invecta: omnino autem ista conclusio huic quidem loco non convenit. || γὰρ ἂν Dobraeus (Turr.). Libri ἂν om. (om. Bk.) || § 9. ἀποδίδωσιν ego de mea et Jenickii coniectura correxi collatis legis verbis quae sunt in [Demosth.] or. 59. contra Neaeram § 52. Libri omnes et mscr. et ed. ἐπιδίδωσιν. V. Comment. crit. p. 23 sq. || [αὐτῷ], quod libri mscr. habent, ego de meo inclusi ut profectum ab sciolo interprete. Tyrwhittus αὐτῇ (omn. ed.): αὐτῷ autem defendit Jenickius. V. mea Comment. crit. p. 24 nota. || τοῦ Νικίου libri (Turr.): τῶν Νικίου Bekkerus. V. Schoem. ad h. l. et Frankius in Actis societ. Gr. II. p. 42 sqq. || § 10. ζῶντα AB: ζῶντά γε Q, unde Bekkerus ζῶντά τε (Turr.). At item § 25 deest particula, contra § 36 et 45 additur: ut e codd. iudicium pendere videatur. || τὸν υἱὸν εἰσποιήσασθαι ego ex emendatione Dobraei scripsi. Libri τοῦτον εἰσποιήσασθαι (omn. ed.) V. Comment. crit. p. 29 sq. || § 11. δοκεῖν αὐτῷ Turr. δοκεῖν αὐτῷ Bekk. || § 12. ὁ ἀδελφὸς ἀκούσας ex AB restitui: ὁ ἐμὸς post ἀδελφὸς add. Bk. (Turr.), quo addito non opus est, quoniam alter intellegitur frater. Cfr. § 19. or. 3. § 58 et 72, or. 9. § 24. || αὐτοὺς πάντων libri, quamquam vitiose. Sauppius (epist. crit. ad Godofr. Hermannum p. 89 sq.) coni. αὐτὸν πάντων, Schoemannus ἡμᾶς πάντων. Ego aliquando suspicatus sum scripsisse Isaeum τοὺς αὐτοῦ πάντων || συμβαίνει ἀποδημία Q (Bk. Turr.): συμβαίνειν ἀποδημίαν AB. || ὡς σὺ libri (Bk. Turr.). R. Klotzius Quaestt. crit. I. p. 10. defendere conatur συμβαίνειν ἀποδημίαν, ὡς σὺ οἶσθα. Sauppius coni. συμβαίνειν ἀποδημεῖν (sic etiam Orellius) αὐτὸς σὺ οἶσθα. Mihi in mentem venit συμβαίνειν ἀποδημεῖν ἴσως σὺ οἶσθα || ἐγένετο Dobraeus (Turr. coll. § 2. 16. 25. 39). Libri ἐπεγένετο (Bk.). || § 15. οὐκ εὖ Dobraeus et Schoemannus (Turr.). Libri εὖ: Tyrwhittus οὐ (Bk.). Librorum scripturam defendere conatur Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 205 sq. || § 18. τὴν πρόνοιαν εἶχεν ὥσπερ] Aut cum Bekkero ἥνπερ scribendum, aut, particula ὥσπερ servata, τὴν πρόνοιαν τοιαύτην corrigendum mihi videtur. || § 19. πρὶν τὴν ego de meo scripsi. (πρότερον — πρὶν est apud Isocr. or.

4 § 19, Aeschinem or. 2 § 132, Xenophontem Anab. III. 1. 16, ubi v. Krüger.) πρὶν ἢ τὴν AB. (Bk.): ἢ τὴν Q. (Turr.). πρὶν ἢ ab Atticis alienum est. Schaefer. ad Demosth. p. 924, 12. G. Dindorf. ad Dem. p. 149, 12. Krüger. ad Xen. Anab. III. 1. 16 et in gramm. Gr. § 63, 58. || § 20. [ἐπείσθη] ego seclusi maxime propter ea quae sequuntur διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ διὰ — τρίτον δὲ διὰ —, quae manifesto iungenda sunt cum ἐποιήσατο, cum ἐπείσθη iungi nequeunt. || τηνικαῦτα] „malim τὰ τηλικαῦτα" Bekkerus: τηλικαῦτα ὄντα placuit Dobraeo. || § 21. ἐχρῆν αὐτὸν scripsi e Dobraei coniectura: ἐχρῆν ἀπὸ libri (omnes ed.). Praepositio ἀπὸ sic non usurpatur. || § 22. πάντας Turr. secundum Bekkerum, qui dedit πάντας [ἀνθρώπους]. Libri πάντας ἀνθρώπους || § 23. τὸν αὑτοῦ Turr. Libri τὸν αὐτοῦ (Bk.). Nisi forte αὑτοῦ sine articulo scribendum erit. || § 24. καὶ τοῖς μὲν] Malim καίτοι τοῖς μὲν || τοῦ ποιήσασθαι] His facile caruerit Bekkerus. At v. Jenick. l. d. p. 14. || § 25. οὐκ ἂν ἀλλ' Bekkerus in add. Libri ἂν om. (om. omn. ed.) || ζῶντα] Sauppius mavult ζῶντά τε, quod probarem, si in libris inveniretur. V. ad § 10. || § 26. ποιεῖ Bekk. et Dobraeus (Turr.). Libri ποιεῖται (Bk.) || αἰσχύνεται μὲν αὑτῷ AB: αἰσχύνεται αὑτῷ μὲν Q (Bk. Turr.). V. ad or. 1. § 34. || § 27. διαφέρεται καὶ ἀναίνεται libri (Turr. coll. Dem. or. 36 § 31) praeter A, qui a pr. m. διαφαίνεται. Bekk. διαφέρεται. Schoem. διαφέρεται καὶ ἀγανακτεῖ || ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν] sana sunt. Meutzner. in Actis soc. Gr. II. p. 111 sq. || § 28. ἀποδιδόναι Bekkerus in add. Libri ἀποδίδοσθαι (Bk. Turr.). V. supra p. 6. || κατοκώχιμον Dobraeus, G. Dindorf. in Stephani thes. Didot. IV. p. 1114, Cobetus Var. Lectt. p. 29. V. supra p. X. Libri κατόχιμον (omn. ed.) || § 29. ἀποδίδοται Bekkerus (Turr.). Libri ἀποδιδόναι || Πιτθεῖ] Πιθεῖ maluit Sauppius coll. Boeckhii Corp. inscr. 151. 172. 185. nam 281 esse recentissimam. V. Schoemannus ad h. l. et p. 388, Buttmannus ad Dem. Mid. p. 41, Westermannus ad Leak. dem. Att. p. 232. || καθιστάναι Turr., καθιστάνειν libri (Bk.). || § 30. ἀπέχθεσθαι] ἀπεχθέσθαι et hic et alibi Bekkerus in add. V. Buttmanni gr. Gr. II. p. 140 sq. || ὥς γε δὴ ᾠόμεθα Dobraeus, Sauppius (ep. crit. ad G. Herm. p. 80 sq.), Jenickius (Turr.). Libri ὥστε δηώμεθα (Bk.)

|| § 31. *Ἀφροδίτης τῆς* Dobraeus. Libri articulum om. (om. ed.) || *Κεφαλῆσι* Schoemannus coll. Aristoph. av. 476. Paus. Att. 31, 1, quibus adde Rossi dem. Att. inscr. 15 sive XVII in Boeckhii oecon. pol. II, p. 347. Libri *Κεφαλαίασι* (Bk.) || § 34. *Λαβὲ δή μοι τὰς*] Malim *Λαβὲ δή μοι καὶ τὰς* || § 35. *ἐγὼ γὰρ* restitui ex AB: *ἐγὼ μὲν γὰρ* Q (Bk. Turr.). V. Jenickius Observatt. in Isaeum p. 16. || § 39. *ἐγεγένητο*] Ambros. Maii *ἐγεγένετο*. Fortasse *ἐγένετο* || § 41. *καὶ ὅς ἐποιήσατό με* nescio an glossema sit. || § 43. *παρασχέσθαι* ego de meo emendavi; *παράσχομαι* AB barbare. Bekkerus Q quid habeat liquere negat: ultimam eius litteram videri esse *η*. Schoemannus coni. *παρασχοίη*, Turr. *παράσχοιμι* vel *παρασχοίμην*. Dobraeus voluerat *παρασχὸν ἄν*; || § 44. *ποιηθείη* e coniectura Bekkeri Turr. Libri *ποιηθῇ* (Bk.) || § 46. *ποιεῖν* AB (Turr.): *ποιεῖ* Q (Bk.). Klotz. Quaestt. crit. I. p. 10. || *ἀφαιρεῖται*] „Acerbius *ἀφαιρῆται*" Dobraeus, recte. || § 47. [*δέομαι ὑμῶν*] seclusi Cobeto auctore Var. Lectt. p. 354.

Oratio III.

Stemma.

In titulo *ἢ κατὰ Νικοδήμου ψευδομαρτυριῶν* ego adieci ex Harpocr. v. *προσεποιήσαντο* p. 159, 22 Bk. V. Sauppii epist. crit. p. 92. ||*Ὑπόθεσις. καὶ αὐτοῦ*] „immo *θείου αὐτοῦ*" Bekk. ||

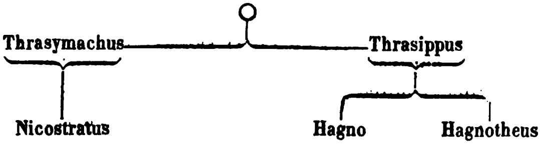
§ 1. *υἱὸν ἑαυτῷ*] vir doctus (S. A. N.) in Mnemosyne a. 1852. p. 357 spuria esse iudicat. At v. Schoem. p, 200. || *ἐβίω*] Equidem malim *ἐπεβίω* || § 2. *Κόπριος* Meierus in Boeckhii Corp. inscr. I. p. 903. Libri *Κύπριος* || *τετελεύτηκε* Baiterus. Libri *τετελευτήκει* (Bk. Turr.). Cfr. § 57. V. supra

p. IX. || § 3. τολμήσαντα κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνόν τε] τολμήσαντα, κατὰ ταυτὰ ἐκεῖνόν τε Baiterus, τολμήσαντα ταῦτα, ἐκεῖνόν τε Reiskius. || § 5. τοῦτον ἐξελέγχει] τοῦτο ἐξελέγχει Reiskius. Potest vero defendi librorum scriptura. || § 6. ὁ διαμαρτυρήσας e vetustioribus editionibus cum Schoemanno edidi. Bekkerus dubium an librorum auctoritate ductus omisit articulum, omiserunt Turr. || § 9. ἠξίωσεν Reiskius (Turr.): ἠξίωσαν libri. V. Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 117 sq. Cfr. etiam § 78 extr. || § 10. ἐδεδώκει libri (Turr. coll. § 28. 64. or. 5. § 26): ἐκδεδώκει Bekk. V. supra p. IX. || § 11. λέγειν τι] τι abesse malim. || § 13. τῷ βουλομένῳ] τοῦ βουλομένου G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322 coll. § 15. || § 14. τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ ἐπισκ. edidi Dobraeo auctore post Reiskium, qui τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ οὐδ' ἐπισκ. Plures enim testes in priore causa exstitisse docent § 13 et 15, ubi testimonia recitantur. Libri τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ' ἐπισκ. (omnes ed.) || § 17. ὑπ' ἀνοίας εἰς αὐτοὺς Reiskius. Libri ὑπ' ἀνοίας εἰς αὐτὰς, quod defendit Jenickius l. d. p. 17 ita ut ἀνοίας εἰς αὐτὰς coniungeret. At ut de sententia taceam, ἡ εἴς τινα ἄνοια vix ab ullo usquam dictum est. || § 22. ἔχων ἐνθένδε Bekkerus coni. (Turr.) Libri ἔχων ἔνθεν (Bk.) || τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Turr. Cett. τὸν ἀδελφὸν αὑτοῦ || ἐγγὺς Dobraeus (Turr.) Libri εὐθὺς (Bk.) || § 23. Ἀριστόλοχον Αἰθαλίδην ego de meo. Libri Ἀριστόλοχον τὸν Αἰθαλίδην. V. Fr. Frankii Quaestt. Aeschin. in Actis societ. Gr. II. p. 47. || ἄλλως ego de meo. Libri ἄλλος, quod defendit Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 118. Cett. ἄλλου. V. Comment. crit. p. 25 sq. || § 24. ὥστε ante περὶ αὐτοῦ, quod retinent Turr., Reiskius in ᾧ γε mutavit astipulante Bekkero, in οἷς γε Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 118. Vir doctus in Zarnckii ephemerid. 1859 nro. 31 p. 495 non male coniecit εἴ γε. Mihi in Comment. crit. p. 26 secludendum videbatur: nunc totum locum graviorem labem contraxisse puto. || § 25. οὐ τοίνυν φαίνεται] „iam vero Xenoclem id non fecisse (i. e. omnes familiares advocasse) apertum est.“ Quod Meutzneri (Act. soc. Gr. II. p. 120) causa moneo. || Νικόδημος δὲ οὑτοσὶ scripsi pro Νικ. δὲ οὗτος || § 26. μετὰ αὑτοῦ Baiterus. Libri μετὰ αὐτοῦ || § 29. πλείους τὸν]

πλείους ἦν τὸν AB; πλείους ἢ τὸν LZ. Unde πλείους εἰκὸς ἦν τὸν scripsisse Isaeum suspicatus sum in Comment. crit. p. 26. sq. || § 30. ἐγράψατο] Malim ἐπεγράψατο, sicuti est infra § 32. || τήθης] τηθίδος et h. l. et deinceps reponi iubet G. A. Hirschigius in Philol. V. p. 322. Probabiliter: cfr. § 71 extr. Lobeck. ad Phryn. p. 134. || πολλῷ πλέον] V. Jenick. l. d. p. 19 sq. || § 34. ὁ πατὴρ] ὁ ἀνὴρ Dobraeus. Cfr. § 31. V. Sauppii epist. crit. p. 90. || ὥς φασι cum Schoemanno et Turr. ex AB restitui: cett. ὥς φησι || τῆς αὑτοῦ] „immo τῆς αὐτῆς coll. § 31." Sauppius (epist. crit. p. 90.). Recte fortasse. || § 35. δῷ, ἕνεκα τοῦ νόμου („per legem") revocavi e codd. omnibus et distinxi post δῷ, ut ἕνεκα τοῦ νόμου ad enuntiationem primariam pertineat. Reiskius δῷ ἕνεκα τοῦ γάμου (omn. ed.). V. Comment. crit. p. 24 nota. || § 39. ὥς φησι Reiskius (Turr. coll. § 9. 18. 23. 33. 34.). Libri ὡς om. (om. Bk.) || § 40. τῆς τούτου Sauppius coll. § 54 (epist. crit. p. 90 sq.). Libri τῆς τούτων (Bk.) || § 43. μὴ ἐπίδικον Schoemannus (Turr,) Libri οὐκ ἐπίδικον (Bk.) || § 45. ἐπιδικασίας Reiskius (Turr.). Libri διαδικασίας, quod defendit Meutznerus in Actis societ. Gr. II. p. 121 sqq. V. Caus. Att. p. 465. Etiam § 58 pro ἐπιδικασίαν in Z est διαδικασίαν. || λαθεῖν σφᾶς Bekkerus in addendis (Turr. coll. § 48. 70). Libri λαθεῖν ἡμᾶς (Bk.) || § 46. εἰσήγελλες] Baiterus et hic εἰσήγγειλες et § 48 εἰσήγγειλε malit. At v. Maetznerus ad Lycurgum p. 111 || μηδεμίαν Bekkerus probante Schoemanno coniecit. Et sic dedi. Libri οὐδεμίαν. Sauppius οὐδὲ μίαν || αἱ ἔσχαται Schoemannus (Turr.). Libri articulum om. (om. Bk.) || § 48. ἔπειτα εἰ ἦν — ἐγγυήσαντες αὐτήν; secluserunt Reiskius et Bekkerus. At v. Schoemann. || νὴ Δί' εἰ ἦν ἀληθῆ e Sauppii coniectura scripsi. Libri καὶ εἰ ην ἀληθῆ || τὸν ἀδικοῦντα. ἢ καὶ] Sic interpungendum esse vidit idem Sauppius. || § 49. τρισχιλίας] χιλίας Wesselingius et Reiskius, δισχιλίας Sauppius. || § 50. ἄλλον δὴ Sauppius. Libri ἄλλον δὲ || οὐδ' αν ὀλίγωρον e Bekkeri coniectura scripsi. (Huc enim refertur eius nota, quae per errorem typothetarum ad vs. 1 ascripta est). Libri οὐδ' ἂν ὀλίγωρον. V. or. 7 § 35. || ᾔδει ὅτι (ut § 74) scripsi pro ᾔδει διότι. V. ad Lysiae or. 16 § 7, ubi tamen διότι nunc Vischero auctore tuetur Rauchensteinius, cum illic valeat prop-

Oratio IV.

Stemma.

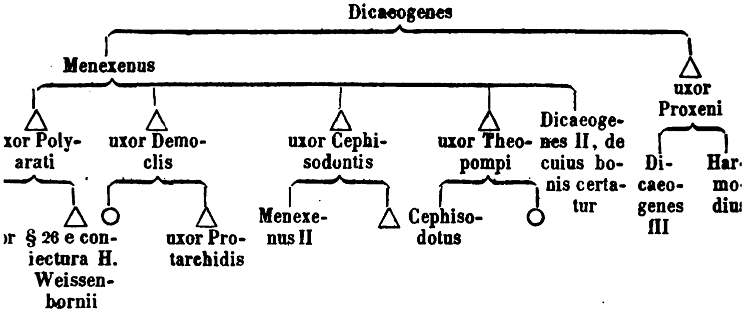
In titulo ἐπίλογος addidi cum Turr.

§ 1. πραχθέντων οὔτε] πραχθέντων ὡς οὔτε libri, qui nescio an voluerint πραχθέντων, ὦ ἄνδρες, οὔτε: Dobraeus coniecit πραχθέντων ἴσως οὔτε || § 3. οὐδὲν προσποιοῦνται H. Stephanus (Turr.). Libri οὐδὲ προσποιοῦνται (Bk.) || § 4. ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος ὃν] Fortasse ἐκεῖνος, ὃν Νικόστρατον || § 7. ἐξ Ἀκῆς scripsi (secundum Harpocrationem p. 9, 15 et 19 Bekk. et Suidam p. 159 Bernh., ubi Ἀκή legitur) post Valckenarium, qui in diatribe in Eurip. p. 294 coniececerat ἐξ Ἄκης (quod receperunt Turr. coll. Diod. XV [non XIV]. 41. Adde XIX. 93). ἐξάκις Z: ἑξάκις cett. (Bk.) || ἐφόρησαν Turr., libri ἐφόρεσαν || συγγενεῖς καὶ υἱεῖς — τῶν Νικοστράτου] G. A. Hirschigius l. d. p. 323 voluit συγγενεῖς εἶναι καὶ υἱεῖς — τοῦ Νικοστράτου. Immo in codd. scriptura inest ironia: „υἱεῖς scilicet qui se adoptatos dicerent, id quod res ipsa docet.“ Schoem. Nos: als Verwandte und Söhne. || § 8. Ἀμεινιάδης scripsi pro Ἀμινιάδης. H. Stephanus voluerat Ἀμυνιάδης || § 9. Λαμπτρεὺς Taylorus (Turr.): Λαμπρεὺς libri. V. Schoem. ad h. l., nos ad Lysiae or. 12. § 55, Keilii Analecta epigr. et onom. p. 176. || Κτησίας scripsi Reiskio auctore. Libri Κτῆσις (omn. ed.) || Κραναὸς] Videtur demi nomen excidisse. || § 10. οὐ μόνον αὐτὸς] Aliquid deesse putavit Schoemannus. || τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ] Fortasse addendum ἐπιμελές || § 11. γὰρ ἂν] Reiskius (Turr.). Libri ἂν om. (om. Bk.) || ὑβρίζετο, πρὸ δὲ τούτων οὐδ' ἂν] Sic ego distinxi, e codd. omnibus restituens πρὸ δὲ τούτων (ante haec, inprimis) coll. Dem. or. 4. § 19. Vigero p. 657 sq. Klotzio ad Devar. II. p. 49. Editi omnes ex Aldina ὑβρίζετο

πρὸς τούτων, οὐδ' ἂν, quod ferri non posse demonstravi in Comment. crit. p. 30 sq., ubi tamen conieci scriptum fuisse ab oratore ὑβρίζετο, πρὸς δὲ τούτῳ (πρὸς τούτῳ reperitur apud Herodotum I. 41 et Demosth. or. 4. § 34) οὐδ' ἂν || § 13. ἀποφαίνονται Dobraeus (Turr.). Libri ἀποφαίνοιντο || § 16. οὐδενὶ libri (Turr.). Bekkerus [οὐδένα] οὐδενὶ || § 20. ἐφ' ἑκάσταις H. Stephanus. Libri ἐφ' ἑκάστας (Bk. Turr.) || § 22. ἔχειν] Dobraeus ὑπάρχει addendum, Emperius ἔστιν praeponendum censuit. Mihi in Comment. crit. p. 32 scribendum videbatur κατορθώσασι μὲν ἔσται τἀλλότρια ἔχειν || αἰτοῦνται ego de meo correxi. Libri ἡγοῦνται, unde ὑφηγοῦνται coniecit Schoemannus. || § 30. ἄλλοις ὅμοιοι πολίταις] ἄλλοις ὅμοιοι πολῖται Dobraeus, recte fortasse.

Oratio V.

Stemma.

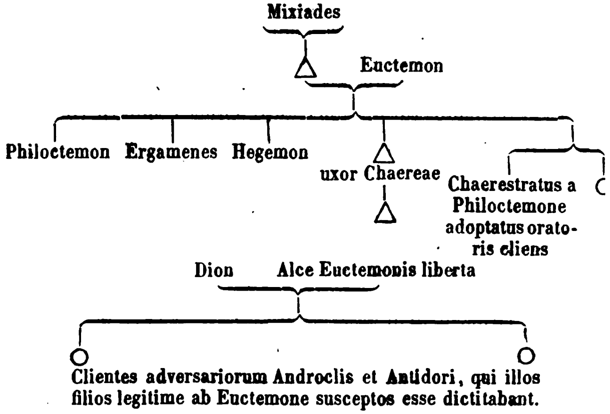
De stemmate v. Arn. Schaeferus de Demosthene eiusque aetate vol. III. fasc. 2. p. 211 sqq. Habita oratio videtur Schoemanno a. Ol. 97, 3 sive a. 390 a. Chr., H. Weissenbornio in Erschii et Gruberi encyclopaedia sect. II. vol. 24, p. 295 a. 391 a. Chr. vel paulo post, Benselero in libro de hiatu p. 186 a. Ol. 102 ineunte sive a. 372 a. Chr.

Ὑπόθεσις. αὐτοῦ τοῦ A (Turr.): cett. αὐτοῦ (Bk.)

quod defendi non potest locis quippe aliter comparatis § 40 τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ φίλων, or. 6. § 7 τὴν ἑτέραν αὐτοῦ ἀδελφήν. || Εἰληθυίας] Cum Baitero malim Εἰλειθυίας || § 42. ἐν Ἐλευσῖνι] ἐν Ἁλιεῦσι Dobraeus probantibus Schoemanno et H. Weissenbornio. Vitium in nomine Ἐλευσῖνι latere subindicat etiam praepositio ἐν. V. Cobeti Var. Lectt. p. 201. || Ὀλυνθίας ego de Palmerii coniectura dedi. Libri Ὀλυσίας. Thucyd. II. 79. || ἐν Κνίδῳ] ἐν Μήλῳ H. Weissenbornius l. d. p. 294. V. Droysenus in Ephemer. antiquariis 183 p. 582. || § 44. εἰς πόλιν (i. e. εἰς ἀκρόπολιν. V. meae Observationes in oratores Atticos p. 7 et Comment. crit. p. 1 sq.) ego scripsi ex A (Dobsoni). Cett. εἰς τὴν πόλιν || κυλινδεῖται] καλινδεῖται Cobetus Nov. Lectt. p. 630. || § 46 Ὀλύνθιοι] Κορίνθιοι Schoemannus p. 292. V. Benselerus de hiatu p. 186 sq. || § 47. Videtur deesse epilogus.

Oratio VI.

Stemma.

Habita est oratio a. Ol. 104, 1—2 sive a. 363 a. Chr. De ceteris rebus disseruit Schoemannus in Opusculis acad. vol. p. 272—284.

Ὑπόθεσις. διαθήκας κατατεθείσας ego correxi: διαθήκας τὰς τεθείσας A B (ed.): διαθήκας τὰς δοθείσας cett. Cfr. § 7.

§ 1. Χαιρεστράτῳ τουτῳΐ ego scripsi. Libri Χαιρ. τούτῳ. V. § 5. 6. || Σικελίαν] Vel Θεσσαλίαν vel Μακεδονίαν substitui volebat H. Weissenbornius l. d. p. 296. Sed forsitan iure retineatur Σικελίαν, modo pro Χαιρέστρατος, cuius loco cod. Z et Ald. habent Μενέστρατος, scribatur Φανόστρατος intellegaturque expeditio Arimnesto archonte facta. Qua re probata συνήγορον sane plus quam septuagenarium fuisse oportet, cui aetati cur συνηγορίας officium parum convenire videatur Schoemanno (p. 323) non perspicio. || § 2. τά τε libri (Schoem. Turr.), Reiskius τε τὰ (Bk.). || § 3. Χαιρεστράτῳ τουτῳΐ scripsi. Libri Χαιρ. τούτῳ || § 7. ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. Turr. || § 8. δικαιότατα] Reiskius δικαιότατον, quod malim. || § 10. Κηφισιῶς ego scripsi. Libri enim mscr. Κηφισέως, editi Κηφισιέως || § 11. ὅτι δ' Bekkerus coni. (Turr.). Libri ὅτι δ' οὐδ' (Bk.). || § 12. καίτοι ἄτοπον ego de meo addidi. Possis etiam οὐκ οὖν ἄτοπον. Comment. crit. p. 27. || § 13. μήτηρ] Bekkerus malit ἡ μήτηρ || πλάττοντες Bekkerus. Libri πράττοντες. Sauppii epist. crit. p. 79. || οὐδ' ἐγγενόμενον Sauppius (epist. crit. l. d.) coll. or. 5. § 19. Libri οὐδὲ γενόμενον || πρῶτον libri (Turr.). Reiskius πρώτων (Bk.). || § 14. προσῆκε Sauppius. Libri προσήκει || § 15. ἀποφαίνεσθαι ego de meo. Libri φαίνεσθαι. Comment. crit. p. 32 sq. || § 16. [τὴν Καλλίππην] cum Dobraeo seclusi. || ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ. Reiskius (Turr.). Bekkerus singularem habet. || § 18. ἐξ καὶ] καὶ per errorem a Bekkero in edit. Berol. omissum esse monuit Schoemannus. || § 19. ὠνηθεῖσα] κληθεῖσα Emperius in Opusculis p. 316. || § 20. οὗ ὁ οἶνος ὤνιος] non ad πυλίδα sed ad συνοικίας refert Forchhammerus in Studiis philol. Kiliensibus p. 333. || § 21. ἑκάστοτε τὰ πολλὰ] Alterutrum delendum videtur. Nam τὰ πολλὰ non valet perdiu, sed plerumque, veluti in Plat. Protag. p. 311 A. || § 22. κούρειον forma a grammaticis agnita et iam Reiskio probata (Turr.). Libri κούριον || § 23. ἐν δόντα] ἐπιδόντα Dider. Jan van Stégeren de Graecorum diebus festis (Traiecti ad Rh. 1849) p. 29. Accusativus

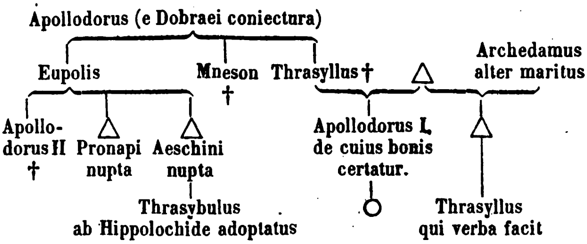
δόντα cum *τοῦτον* (i. e. *τὸν Εὐκτήμονα*) coniungendus est, ut constructio haec sit: *οἱ ἀναγκαῖοι ἔπειθον τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι τοῦτον* (ut concederet huic, patri Euctemoni) *χωρίον ἓν δόντα εἰσαγαγεῖν τὸν παῖδα.* Condicio igitur ipsa illis verbis *χωρίον ἓν δόντα* continetur. Neque vero opus est *ὁ Εὐκτήμων*, quod perspicuitatis causa ad *ἐζήτει* additum est, secludere cum Dobraeo. V. Comment. crit. p. 34 sq. || § 25. *ἐξ αὐτοῦ* Bekkerus in addendis (Turr.). Libri *ἐξ ἄστου* (Bk.). || § 27. *ὕστερον χρόνῳ*] Haud dubie scribendum est *ὑστέρῳ χρόνῳ*, quam meam coniecturam poenitet me non expressisse. || *τὰ πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα*] *τὰ περὶ τοῖν υἱέοιν οἱ πεπραγμένα* Dobraeus. At v. Comment. crit. p. 35. || § 31. *προσεκαλέσατο* libri (Turr.). Reiskius *προεκαλέσατο* (Bk.) || § 33. *ἀποδίδοται* Stephanus (Turr.). Libri *ἀποδίδονται* (Bk.). Cfr. § 30 et mox *ἀπέλυσε* et *ἀπέδοτο.* || § 35. *οὐδὲ τῆς κλίνης*] *οὐδ' ἐκ τῆς κλίνης* Dobraeus (Turr.). || § 36. *τεθεῖεν ζῶντος* libri (Turr.): *τεθεῖεν καὶ ζῶντος* Bekk. || *δὲ αὐτοὶ* Meutznerus Dobraeum ex parte secutus (Turr.). Libri *δι' αὐτοῦ* (Bk.). || § 37. *καὶ ἐλθόντες*] Quidni *οἳ ἐλθόντες* vel *καὶ οὗτοι ἐλθόντες*? || § 39. *ἐξεφορήσαντο*] *ἐξεφόρησαν* G. A. Hirschigius in Philol. V p. 323 coll. § 42. At medium h. l. suam habet vim. || § 40. *εἴων* scripsi ex emendatione eiusdem Hirschigii: *ἠφείων* pr. A (secundum Dobsonum), *ἠφίων* BZ et corr. A (Dobs.), *ἠφίουν*, editi, quod et notio verbi *ἀφιέναι* et forma (v. Krügerus ad Thucyd. II. 49. 1) repudiat. || *τῇ θύρᾳ* e Dobraei coniectura scripsi coll. Aristoph. Eccl. 420 et Lysiae or. 10 § 17. Libri *τὴν θύραν* (ed. omnes) || § 42. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.* ego addidi. Turr. auctore Reiskio *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* addiderunt. || § 46. *πέμπτου μέρους*] Reiskius articulum addendum censuit. Sed C. Fr. Hermannus *ἐπὶ μέρους* proposuit. V. Eugenius Schneiderus de iure hereditario Athen. p. 20. Locus, si quis alius, controversus. || § 47. *νόθῃ εἶναι* libri: *νόθῃ μὴ εἶναι* coniecit Sauppius coll. Demosth. or. 43 § 51. Adde Aristoph. av. 1661 Bergk., ubi tamen negatio non praegreditur. V. Frankii de particulis negant. comment. III p. 5. || *Ἀνδροκλείδης*, quod libri habent, retinui. Turr. autem Schoemanno auctore *Ἀνδροκλῆς*. V. quae observavimus et attulimus in libro qui

inscribitur die oligarch. Umwälzung p. 43 nota, 47 et ad Lysiae or. 30 § 11, Comment. crit. p. 32 nota, Car. Fr. Hermannus in scriptis minoribus p. 47, Rauchensteinius ad Lysiae l. d. Rem alias, si vacabit, persequar. || § 49. πρὸς ταύτας Reiskius (Turr.). Libri πρὸς ταῦτα (Bk.) V. § inseq. || ὁμολογουμένη] ὁμολογουμένως Dobraeus. V. Schoemannus ad § 56 (ubi tamen cum optimus cod. A habeat ὁμολογουμένως, hoc ipsum alteri ὁμολογουμένας praeferendum) et Baiterus et Rauchensteinius ad Isocr. or. 4. § 33. || § 51. χεόμενον futurum est, quod Schoemanni causa moneo. || ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος] ἀδ. τὴν Φιλ. Dobraeus. || ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν] Post ἐᾶν excidisse videtur ἄγαμον vel ἀνέκδοτον. Comment. crit. p. 28. || § 53. πῶς ἂν περιφανέστερον ego de meo scripsi. Libri πῶς ἄν τις περιφανέστερον. Vocula τις ex eo quod sequitur εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο profectum. Comment. crit. p. 35 sq. || Φιλοκτήμον' e Baiteri coniectura scripsi. Φιλοκτήμονα Dobraeus. Libri Φιλοκτήμων (ed. omnes) || § 55. τούτῳ καὶ τοῖς ἄλλοις] V. Meutznerus in Actis societ. Gr. II p. 130 sq. || § 56. τῷ — πάππῳ librorum scriptura videtur, quam commendavit Meutznerus l. d. p. 131 sq., receperunt Turr.: Bekkerus tacite tamquam e libris suis τοῦ — πάππου, quod Reiskius coniectura assecutus erat. Schoemannus coniecit τῷ — παππῴῳ || § 57. ὑφ' ἡμῶν e coniectura Bekkeri Turr. coll. § 58 extr. Libri ἐξ ἡμῶν (Bk.), quod natum est e seq. ἐξ ὧν.. || αὐτὸς ἑαυτῷ Reiskius (Turr. coll. § 46. 58). Libri αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ || § 59. εἰσιέναι] Meutznerus in Actis societ. Gr. II p. 113. || ἐγχειρήσῃ AB (Comment. crit. p. 19.): ἐπιχειρήσῃ Z (omnes ed.). Cfr. or. 4 § 14. 8 § 1. || § 60. εἰσενηνόχασιν Reiskius; εἰσενηνόχατον Bekkerus. Libri εἰσενήνοχαν || § 62. [καὶ γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος] ego seclusi. Turr. Dobraeo auctore articulum utrobique deleverunt cogitatione ἐπιδέδεικται repetentes. || § 64. γνήσιοί εἰσιν de coniectura Bekkeri Schoem. et Turr. Libri γνήσιός ἐστιν (Bk.) || καὶ τοὺς δημότας ego de meo scripsi. Libri καὶ om. Cfr. § 10 et 11. || § 65. τίς εἶδε et hic et paulo infra ex AB cum Turr. restitui. τίς οἶδε Z. V. Vindiciae Lys. p. 78 et 110. || ποῖ AZ (Turr.): ποῦ B (Bk.) || δ' ἔτ' ἰόντες A pr. m. secundum Dobsonum (Turr. coll. § 51

et or. 9 § 36). Cett. δ' ἔτι ὄντες (Bk.). Malim tamen pro δ' ἔτ' scribi δέ.

Oratio VII.

Stemma.

De tempore orationis habitae (353 a. Chr.) v. praeter Schoemannum Boeckhius in Oecon. pol. I p. 723 a. Cfr. Arn. Schaeferus de Demosth. eiusque aetate I p. 255, de causa idem A. Schaeferus l. d. III 2 p. 26.

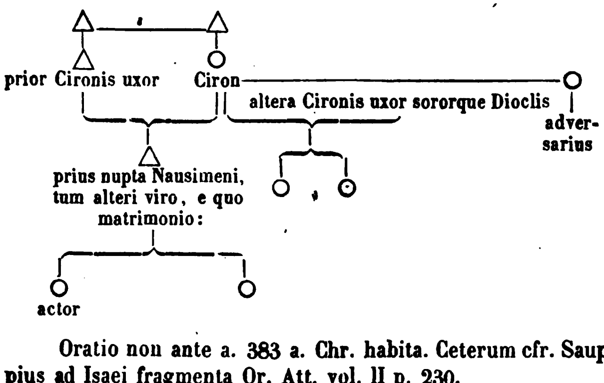
§ 1. *καὶ ταῦτ' ἐν* Schoem. et Turr. auctore Reiskio. Libri *καὶ ταύτην* || § 3. *καὶ τοῦτον* e Bekkeri coniectura Turr. Libri *κατὰ τοῦτον* (Bk.) || *ὑμῖν αὐτοῖς, ἥκω*] *ὑμῖν, αὐτὸς ἥκω* Dobraeus. || § 4. *μεγάλα* auctore Dobraeo scripsi, quod et usus et oppositio (*πολλὰ καὶ δεινὰ*) flagitat. Cfr. § 35. Libri *μέγα* (Bk. Turr.) || § 5. *τούτων δύο ἐτελεύτησαν* auctore Scaligero reposui. *τούτων δύο ἐτελευτησάντων* A pr. m. (secundum Dobsonum): *τούτων τῶν δύο τελευτησάντων* A rec. m. (Bk. Turr.) Cett. *τούτων δύο τελευτησάντων.* Bekkerus coniecit *τούτων τὼ δύ' ἐτελευτησάτην* (et sic Dobsonus dedit) || § 6. *ὀφλεῖν* Reiskius (Schoem. Turr.). Libri *ὀφείλειν* || § 7. *ἐξ οὗ — ἔσχε* e Sauppii coniectura edidi. Libri *ἐξ οὗ — ἔχων* (Turr.). Bekkerus [*ἐξ οὗ*] — *ἔχων* || *ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα*] *ἑαυτοῦ, αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα* Sauppius, recte opinor. || *τὸ ἡμικλήριον*] Aut *τε*, aut cum Sauppio *θ'* interponendum: cfr. § 10. || § 8. *ὅτι Ἀπολλόδωρος πέπονθεν ὃ* libri (Turr.); *ὅτι ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν*

εὖ Bekkerus cum Ald. V. Jenickii observatt. p. 32. || τἀργύριον] τἀργυρίου Dobraeus. V. Schoemannus ad h. l. || § 12. μὴ δοῦναι βουληθείς ego supplevi. δοῦναι om. libri. Jam Scaliger et Reiskius voluerant μὴ βουληθεὶς δοῦναι. Comment. crit. p. 28. || § 14. ὡς τὴν ἐμὴν e Reiskii coniectura Bekk. et Turr. Libri εἰς τὴν ἐμὴν (Schoem. V. Sintenis ad Plut. Pericl. excurs. IV p. 311) || § 16. καὶ γεγονότα] Fortasse καὶ ἐγγυητῆς γεγονότα, sicut or. 8 § 19. || 17. δὴ οὕτως] Libri διὸ οὕτως, Reiskius δὲ οὕτως, Benselerus de hiatu p. 189 δ' οὕτως || § 18. καὶ οἵτινες] Perplacet Sauppii coniectura ἐπεὶ καί τινες. Bekkerus proposuerat εἰ καί τινες. Baiterus εἴ τινες || § 20. τῶν αὐτῶν restitui ex A cum Schoem. et Turr. Cett. vel τῶν vel τούτων. Bekkerus dedit τούτων αὐτῶν || § 22. γένους Dobraeus (Turr.). Libri γενομένου (Bk.) || § 23. οὐδὲ τοῦ μέρους] Dobraeus οὐδὲ μέρους ut § 20, cuius tamen loci alia ratio est. || καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι] Totum hoc incisum delebat Dobraeus, Emperius autem Opusc. p. 316 scribi voluit καὶ ὑπὲρ τούτων δὲ λέγειν τολμήσουσι || § 24. κατὰ ταύτην τὴν] Dobraeus κατὰ τὴν αὐτὴν || § 26. μάρτυρες αὐτῶν (i. e. τῶν πεπραγμένων) ego de meo scripsi. Libri μάρτυρες αὐτῷ, ad quem dativum interpretes intellegebant Ἀπολλοδώρῳ, quod fieri nequit, Comment. crit. p. 36 sq. || § 27. παρεδεδώκει correxi. Libri παραδεδώκει || ὅπως ἄν, εἴ τι Turr. Libri ὅπως, ἄν τι || § 29. φιλίας — καὶ εὐμενείας οὐ μικρᾶς ego de meo emendavi. Libri φιλίας — καὶ συγγενείας οὐ μικρᾶς. Reiskius coni. συγγενείας — καὶ φιλίας οὐ μικρᾶς. V. Comment. crit. p. 37. || μηδέτερον Schoemannus (Turr.). Libri μηθέτερον || § 30. ἔσται τις καὶ ὁ ἐναγιῶν] Turr. vel τις vel ὁ abesse malunt. || ἀλλ' οὖν υἱὸν ποιησάμενοι ego de meo emendavi. Plane sic or. 9 § 7. Libri υἱὸν om. Ceterum G. A. Hirschigius requirit ἀλλ' οὖν ποιησάμενοί γε frustra. V. ad Lysiae or. 10 § 15 (p. XXV). || § 31. ἐκείνῳ δ' οὐκ ex A revocavi cum Turr. V. § 44. ἐν ᾧ δ' οὐκ BZ, υἱὸν δ' οὐκ Bekkerus. || § 33. παρά του τῶν φίλων scripsi cum Reiskio et Turr.: παρὰ τοῦ τῶν Ald. et Stephanus: παρὰ τούτων φίλων libri. || § 34. εἴς τε BZ (Turr.), ἴστε A, ἔς τε Bekk. || § 36. ἀφιέναι] Bekkerus coniecit ἀφανίσαι, sed Turr. conferunt Plat. Apol. S. p. 39 A. Legg. XII p.

944 C et Solonis Σαλαμιναφέτας. || καὶ πολεμεῖν] Fortasse καὶ τὰ τέλη τελεῖν. Cfr. Boeckh. Oecon. pol. I p. 660 n. (edit. sec.). Sauppius proposuit καὶ εἰς πόλεμον εἰσφέρειν coll, or. 5 § 41. Dobraeus τῇ πόλει || § 39. ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχὰς] De hoc loco difficili v. Boeckh. Oecon. pol. I p. 657 sqq. || εἰς αὐτὸν scripsi pro ἐς αὐτὸν || § 40. ὧν μνημεῖα Sauppius coniecit ὧν μαρτύρια, μνημεῖα coll. or. 5 § 41. Schoemannus vulgatam defendens de plurali conferri iubet Bernhardy Synt. Gr. p. 65 et Matthiae Gramm. Gr. p. 801. || § 43. μὴ εἶναι ἐπὶ τούτοις ego de meo scripsi post Reiskium, qui μὴ ἐπὶ τούτοις εἶναι, quod receperunt Schoem. et Turr. Sed εἶναι facilius ante ἐπὶ poterat excidere quam post τούτοις. Libri εἶναι om. Comment. crit. p. 28. || § 44. οὐδὲ τούτῳ libri (Turr.): οὔτε τούτῳ Bekkerus. V. G. Hermannus ad Eurip. Medeam Elmsleianam p. 330 sqq. ed. Lips. Jenick. Observatt. in Is. p. 32 sq.

Oratio VIII.

Stemma.

Oratio non ante a. 383 a. Chr. habita. Ceterum cfr. Sauppius ad Isaei fragmenta Or. Att. vol. II p. 230.

Ὑπόθεσις. πάλιν] πάνυ Dobraeus.

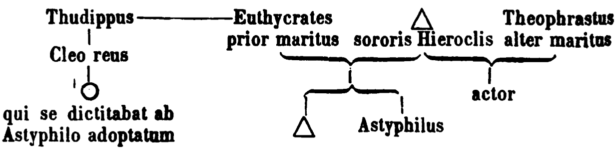
§ 1. οὐδὲ γενομένης Turr. cum Reiskio. Libri οὔτε γε-

νομένης || § 2. καὶ τὸ πλῆθος ex Schoemanni et Emperii coniectura scripsi: τό τε πλῆθος Turr., libri τὸ πλῆθος || § ∴. Cfr. Demosth. or. 27 § 2. 3. || § 6. ἢ 'μὴ AB (Turr.) Cett. ἢ ἐμὴ || ἢ τοῦτον] Durius hoc quidem loco est quam ut ferri posse mihi videatur. Scribendum potius puto ἢ τούτοις coll. § 45 vel ἢ τούτοιν || § 7. τῆς αὐτοῦ Baiterus. Cett. τῆς αὐτοῦ || τέτταρες (i. e. δ') e Dobraei coniectura reposui. Libri τριάκοντα, quod aperte falsum est. || ἐγιγνέσθην BZ (Turr.): γιγέσθην A: γίγνεσθον Bekkerus. || § 9. [ἢ οὔ] seclusi: Baiterus quoque abesse vult. || [εἴ] omissum in pr. A item seclusi. || § 13. ἀλλὰ πρότερον] ἀλλ' ὡς πρότερον Emperius. || τούτους δὲ φεύγοντας....] Significavi mihi aliquid deesse videri. Cfr. § 14 et 29. Turr. e Dobraei et Voigtlaenderi coniectura τούτου δὲ φεύγοντος dederunt, quod tamen supervacaneum foret. || § 15. ἵνα] Bernhardyi Synt. G. 401. || πάππου υἱέων e Reiskii coniectura cum Bekkero scripsi: πάππου υἱέων Aldina, παίδων υἱέων BZ et corr. A (Turr.), υἱέων A pr. || § 16. συνεπετίθεμεν ego de meo correxi („una cum illo prosicias arae imponebamus"). Libri συνετίθεμεν. Comment. crit. p. 38. || § 17. οὗτος παραδοῦναι e Dobraei coniectura scripsi. Libri αὐτὸς παραδοῦναι || § 18. μόνον libri praeter Z, qui μόνων (Bk.). V. § 32. || § 24. εἴσει εἰς e Bekkeri in Add. coniectura cum Turr. scripsi (Cobeti Nov. Lectt. p. 514 sq.) Libri εἰσίῃς (Bk.) || § 26. καὶ ἐκβάλλειν ego de meo scripsi. Libri καὶ om. Comment. crit. p. 38. || § 27. κατεπέπληκτο e Z restitui. Cett. καταπέπληκτο (ed. omn.). || μνήματος e Schoemanni coniectura cum Turr. scripsi. Libri βήματος || γρῦξαι e Stephani coniectura (qui tamen γρύξαι sicut et Bekk. et Turr.) edidi Cobeto (Nov. Lectt. p. 253) auctore. Libri ἐρύξαι || § 28. -εἰρημένα] πρὸς θεῶν add. Dionys. Hal. V. p. 607 (add. Bk.). V. Schoem. || § 29. ἔγωγε e Dobraei coniectura reposui et punctum post ᾔδεσαν in comma mutavi. Libri ἐγὼ δέ (Bk. Turr.) || § 30. τῆς ἀγχιστείας] Emperius ταῖς ἀγχιστείαις || § 31. ἥβησαν A (Turr.). Cett. ἔβησαν. Scaliger ἡβήσειαν (Bk.) || § 32. ἐκγόνοις Turr. Libri ἐγγόνοις. Illud recepi maxime propter § 17 et 30, quae afferuntur a Turr., quamquam non sum ignarus eorum quae, ut nullum inter ἔκγονος et ἔγγονος intercedere discrimen demon-

straretur, observata sunt a Schoemanno p. 387 et a Boeckhio in Corp. Inscr. T. II p. 234 et a Meiero in Commentatione de Lycurgi reliquiis subiuncta Lycurgi deperd. orat. fragmentis a Kiesslingio editis p. LX sq. coll. annotatione p. CLXI. A. Nauckii. || § 34. *ταῦτα γίγνεται* Dobraeus et Schoemannus (Turr. coll. § 40.). Libri *τἆλλα γίγνεται*. Nisi forte totus locus ita constituendus erit ut scribatur *πάντα γίγνεται ταῦτα, ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.* || *κυεῖν* cum Turr. scripsi pro *κύειν*. V. ad Lys. or. 13 § 42. || § 37. *τά τε φανερὰ* Sauppius et Emperius: *τά γε φανερὰ* libri. Cfr. § 35 extr. || § 40. *ἀπιστήσαιτ' ἴσως* ego de meo emendavi. Libri *ἀπιστῆσαι τις*. Comment. crit. p. 4. || *ἔχει* Baiterus. *εἶχε* libri (Bk.). Bekkerus coniecerat *ἔσχε* || § 41. *κατοικοδομήσας*] *κατοικοφθορήσας* Emperius. Sed cfr. Harpocratio et Suidas v, *κατῳκοδόμησεν* et Sauppius ad Isaei fragm. Or. Att. II. p. 230 et 231. Comment. crit. p. 39. || *δέδωκε* Sauppius. *ἔδωκε* libri. Cfr. § 43 || § 42. *φελλέα δέ* auctoribus Dobraeo, Schoemanno, Turr. reposui coll. Harpocr. p. 181, 9 Bk. (adde Suid. p. 1445 Bernh.): *φελλεάδε χωρία ἄττα* A, *φελλεάδε χωρία ἃ τὰ* B, *φολεὰ δὲ ἄτα* Z, *φελλεὰ δὲ* [*χωρία*] *ἄττα* Bekkerus. V. Sauppius Epist. crit. p. 59 sqq. || § 45. *ἐσμὲν ἐκ* Dobraeus (Turr.) Libri *ἐσμὲν* || *ἐκγόνοις* Turr. Libri *ἐγγόνοις*. V. ad § 32. || § 46. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* add. Reiskius (add. Turr.). Libri om.

Oratio IX.

Stemma.

Habita oratio videtur Dobraeo a. 374 a. Chr., Schoemanno 390 aut certe non multo post tempore, H. Weissenbornio 369 a. Chr. n.

Ὑπόθεσις. υἱὸν ἑαυτοῦ] Atticus dixisset *υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ.*

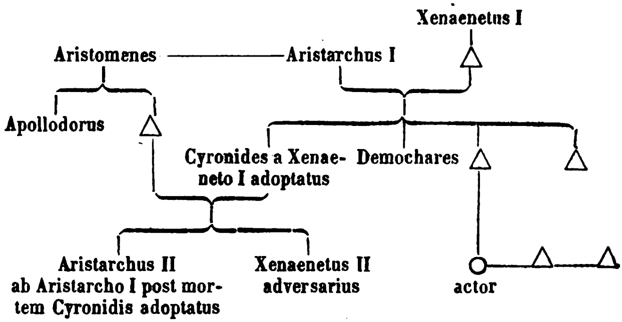
§ 1. *Μυτιλήνην* reposui pro *Μιτυλήνην* et hic et § 6 et 14. V. ad Lys. or. 21 § 8. || § 2. *Κλέων* Sauppius. Libri *ὁ Κλέων*. Cfr. Lectt. Lysiacae p. 26 (320). Rauchensteinius ad Lys. or. 13 § 16. Comment. crit. de Isaei orat. p. 9 sq. || *τοῦ ἀδελφοῦ* auctore Schoemanno cum Turr. scripsi. Libri, uti e Dobsoni collatione perspicitur (nam Bekkerus, qui e Reiskii coniectura dedit *τἀδελφοῦ*, de librorum scriptura tacet), *ἀδελφοῦ* sine articulo. || § 4. *ἀσπάζοιτο*] *ἠσπάσατο* G. A. Hirschigius in Philol. V p. 324 coll. huius orat. § 30 et Demosth. or. 52. contra Callipp. § 23. Non temere. || § 5. *οὐδ'* libri, uti Bekk. in addendis indicavit (Schoem. Turr.) Bekkerus *οὔτ'* || *ἂν αὐτὸς* Bekk. in add. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || *ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη*] V. Rauchenstein. ad Lys. or. 13 § 9. Quamquam non nego hunc nostrum locum multo esse contortiorem et duriorem quam quae a Schoemanno et Rauchenst. afferuntur. || *Ἡφαιστιάδῃ* Meursius (Schoem. Turr.): *Ἡφαιστίδῃ* AB (Bk.): *Ἡφαιστείδῃ* cett. || § 7. *ἐποιήσαντο* auctore Reiskio reposui pro *ἐποιήσατο*. Irrisioni hic quidem locus non est. V. § 2 extr. || § 8. *μάλιστ' ἂν* e Bekkeri coniectura cum Turr. scripsi. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || *γένοιτο* cum Dobraeo scripsi (Bernhardy Synt. Gr. p. 418). Libri *γένοιντο* || § 9. extr. *Αὐτὸς δ'*] „Ego vero ipse ad vos producam hosce omnes, quos Astyphilus, cum testamentum illud quod adversarii iactant scribebat, adhibere et poterat et debebat, nec tamen adhibebat." *Αὐτὸς* igitur oppositum est Astyphilo. Quare non erat cur in Comment. crit. p. 10 proponerem *Αὐτοὺς δ'*. || § 10. *ὑμᾶς χρήσασθαι — ὅτι μαρτυροῦσιν*, quod libri habent, nunc retinere malui quam scribere *ἡμᾶς χρήσασθαι — οἳ μαρτυροῦσι*, quod proposui in Comment. crit. l. d. || *διατιθέμενον*] In Comment. crit. p. 11 *διαθέμενον* scriptum volui. || *ἀναγκαῖοι οἱ ἐκείνου* e Sauppii coniectura edidi. Libri articulum om. V. ad or. 10 § 4. || § 11. *εἴ τέ τινα* auctore Dobraeo emendavi. Comment. crit. p. 11. Libri *εἴ γέ τινα* || *ὅτῳ ἔμβραχύ περ* emendavi post Cobetum, Var. Lectt. p. 209, qui voluit *ὅτῳ περ ἔμβραχυ*. Comment. crit. p. 11. Libri *ὅτῳ ἐπὶ βραχύ περ* || *οὐδεὶς αὐτῶν* secundum A pr.

scripsi: *οὐδεὶς αὐτὸν ἂν* Z, *οὐδεὶς ἂν αὐτὸν* cett. (Bk. Turr.) | § 13. *γὰρ ἂν* ego de meo edidi. Libri *ἂν* om. Utique *ἂν* particula necessaria est, sive eam h. l. sive pone *οὐδένα* sive pon *τολμῆσαι* collocaveris. || *οἷσπερ — κοινωνὸν* e Dobraei coniectura scripsi. Libri *οὕσπερ — κοινωνοὺς* (omnes ed.) || § 14 *στρατευσόμενος* e Dobraei coni. scripsi pro *στρατευόμενος* | *ὅπου — ἁπανταχῇ* libri (Turr.): Bekkerus cum Reiskio *ὅποι — ἁπανταχοῖ*. Cfr. Bernhardy Synt. Gr. p. 350. || § 15. *ἐκπλέοντι* e Dobraei emendatione dedi cum Turr.: *ἐκπλεῖν τῷ* libri; *ἐκπλεῖν τὸν* Aldina (Bk.). || § 16. *πολὺ ἂν* Dobraeus (Turr coll. Isocr. or. 21 § 3 Lycurgo § 30): *πολὺ δὴ* libri. De constructione v. Rauchensteinius ad Isocr. Paneg. § 64 p. 12. § 17. *Κλέωνος τουτουὶ* scripsi pro *Κλέωνος τούτου* || § 18 *καὶ πολλοί*] Palmerius et Emperius *οἱ πολλοὶ* || *μαρτυρήσειαν ἂν* dedi pro *μαρτυρήσαιεν ἂν*: nisi forte lenius scribendum *καὶ Ἀραφηνίων ἂν πολλοὶ — μαρτυρήσειάν μοι* || *ἐθελήσει* ego auctore Dobraeo emendavi. *ἐθελήσει* Aldina: *ἐθελήσῃ* AB *ἐθελῆσαι* Z (Bk. Turr.) || *ἐναντίον τούτων* e Bekkeri coniectura dedi cum Turr. („coram his iudicibus") Libri *ἐναντία τούτων* || *ΕΞΩΜΟΣΙΑ* Schoemanno auctore addidi. V. Proc Att. p. 618. || § 19. *οἶδεν*] Nescio an exciderit *γενόμενα* *Εὐθυκράτης*] Articulum huic nomini in libris praefixum ego expunxi. V. § 36. || *ἐᾶσαι* e Baiteri coniectura Turr. Lobeck parergis ad Phryn. p. 748. Libri *ἐάσειν* || § 20. *ἐκ παιδίου* e Dobraei coniectura dedi pro *ἐκ παίδων*. § 29. 30. V. ad or 12 § 3. || *Κλέωνι τουτῳί, ὑμῖν* ego de meo emendavi. Comment. crit p. 9. Cfr. § 2. 3. 10. Libri *Κλέωνι, τούτων ὑμῖν* § 22. *τῷ τετελευτηκότι*] *πρὸς τὸν τετελευτηκότα* G. A. Hirschigius Philol. V p. 324. Sed cfr. or. 1 § 30. 37, or. 4 § 18 Demosth. or. 8 § 40. Thucyd. VIII. 68. Xen. Anab. II. 5, 27 ibique Krüger. V. Comment. crit. p. 12 sq. || *καὶ ἐκείνῳ* addidi Dobraeo auctore cum Turr. coll. § 6. Libri om. || § 24 *ἀποφανοίη* e Bekkeri coniectura scripsi, qui tamen *ἀποφανοῖ* (Turr.), pro *ἀποφαίνοι*, quam librorum scripturam retinuit Bekkerus. Cfr. § 25 extr. Cobeti Nov. Lectt. p. 337. || *κοινώσοιτο* Cobetus l. d. Libri *κοινώσαιτο* || § 25. *ἀποφανεῖν* scripsi Dobraeo auctore. Libri *ἀποφαίνειν* || *κοινώσοιτο* Cobetus l. d. Libri *κοινώσαιτο* || *αὐτοὺς ὑμῖν οἷς προσῆλθε*

μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ego de mea coniectura emendandum censui. *αὐτοῦ ὑμῖν ὡς* (sic etiam Z secundum Dobsonum) *προσῆλθε μαρτυρίας* (sic etiam Z) *παρέχομαι. Μαρτυρίαι* optimus cod. A. Contra *αὐτοῦ ὑμῖν ᾧ προσῆλθε μαρτυρίαν παρέχομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.* Bekkerus cum Aldina. Denique *αὐτῶν ὑμῖν οἷς προσῆλθε μαρτυρίας παρέχομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* e Schoemanni sententia dederunt Turr. De toto loco disserui in Comment. crit. p. 7 sq. || § 28. *τῶν διδασκάλων*] *τὴν τῶν διδασκάλων* Reiskius. V. Schoem. ad h. l. || *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* titulum Reiskio auctore cum Turr. dedi pro *Μαρτυρία*, quod habet A, cett. om. || *ἐφύτευσε* e codd. omnibus ipso Bekkero (in add.) iubente restitui pro *ἐφύτευε* || § 29. *μαρτυροῦσι*] Malim *μαρτυρήσουσι*, sicut § 30. || *ὑμῖν* Sauppio auctore dedi pro *ἡμῖν*, quod omnes ed. tenent. A pr. secundum Dobsonum habet *καὶ ἡμῶν* || § 30. *θιάσους*] *θιασώτας* maluit Sauppius. Atque Harpocratio quidem p. 98 Bk. vocem *θίασος* explicans non commemorat hanc orationem, commemorat vero eandem v. 15 de voc. *θιασῶται* exponens. || *ἐκεῖνον* Bekkerus et Turr. ex Ald. Libri *ἐκεῖνον αὐτὸν*, quare Schoemannus coniecit *ἐκεῖνον καὶ αὐτὸν*, quod probo: „illum et ipsum, quemadmodum me quoque.“ || § 32. *τῶν Ἀστυφίλου* e Bekkeri coniectura dedi cum Turr. coll. or. 4 § 7. *τῶν Ἀστυφίλῳ* A secundum Dobs. Cett. *τῷ Ἀστυφίλῳ* || *προστιθέντες* e Dobraei coniectura correxi. Libri *παρατιθέντες* (ed. omn.) || § 33. *νόμον*] Aliquid excidisse statuit Dobraeus. V. Schoem. || *Λαβὲ καὶ* ex A restitui: *Λαβέ μοι καὶ* B (Bk. Turr.): *Λαβὲ δέ μοι καὶ* Z || § 34. *αὐτοὶ οὗτοι* e Dobraei coniectura scripsi. Libri *αὐτοὶ τοῦτο* (ed. omn.) || *εἰσποιήσετε* Sauppius. Libri *εἰσποιήσησθε* || *οὐδ' ἂν αὐτὸς* ex Emperii coniectura edidi. Libri *ἂν* om. (om. ed. omn.). Comment. crit. p. 12. || § 35. *κάλλιον* ego de meo correxi. Libri *μᾶλλον* || § 36. *ἅπαντες*] *πάντως* Dobraeus. || *ἱερὰ τὰ ἐκείνου* Sauppio auctore dedi. V. ad § 10. Libri art. om. (om. ed. omn.) || *πρότερον ἀπέθανεν ἢ*] In Comment. crit. p. 12 conieci *πρότερον ἂν ἀπέθανεν ἤ*. Sed. v. Rauchensteinius ad Lysiae or. 12 § 17. Libri *πρότερον ἢ ἀπέθανε* || § 37. *τοῦτον* Z secundum Dobsonum et Ald. (Turr.) Cett. *τούτου* || *υἱὸν οὗ* Sauppius. *υἱὸν ὃς* libri.

Oratio X.

Stemma.

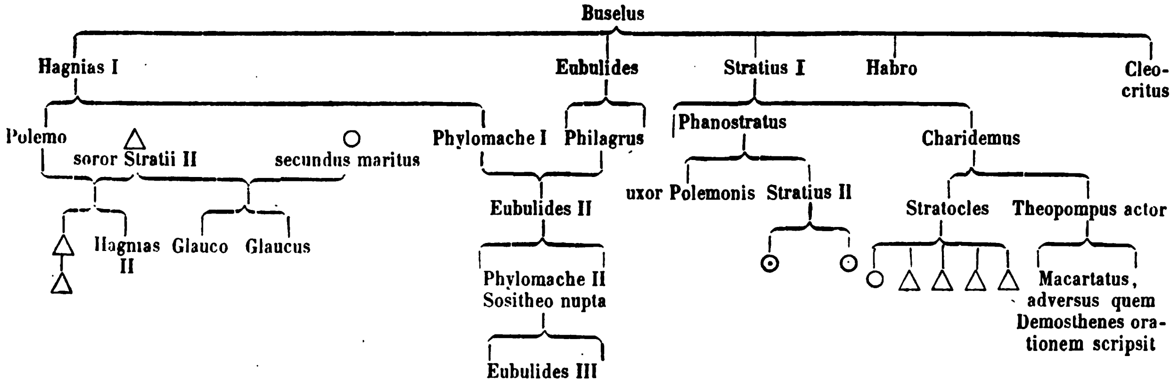
Ὑπόθεσις. τούτων μὲν τὸν Κυρ. Dobraeus (Turr.). Bekkerus in add. voluerat τούτων τὸν μὲν Κυρ. Libri τοῦτον μὲν τὸν Κυρ. || [αὐτοῦ] pone θυγάτηρ Dobraeo auctore seclusi. || τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ] Atticus dixisset τὴν θυγ. τὴν ἑαυτοῦ || παῖς ὢν] „male. cfr. § 22.“ Turr.

§ 1. Ἐβουλόμην μὲν Turr., Ἐβουλόμην [μὲν] Bekkerus: μὲν om. libri. || § 2. ὑμῖν ἡ διάγνωσις nunc ego de meo emendavi coll. or. 1 § 21. Scribebatur ὑμῖν ἥδε ἡ γνῶσις, quod ferri non posse ostendi in Comment. crit. p. 40. Dobraeus voluerat ὑμῖν ἤδη ἡ γνῶσις || ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων] intellege εὐκρινὴς γενήσεται, h. e. certe, si quidem ex legibus spectaveritis. Comm. crit. p. 39 sq. || § 4. Συπαλήττιος, quod maluerunt Turr., ego dedi. Libri Συπαλλήτιος. Cfr. quos conferri iubent Turr. Steph. Byz. v. Συπαληττός et Συπαλήττιος et Hesych. Συπαλετίτειος et Συπαληττίους. Adde Leakii Dem. Att. p. 233 Westerm. Meieri Comment. epigr. p. 27. || ἔχοντος „h. e. ὃς εἶχε“ Schoemannus. „immo σχόντος“ Sauppius. || τοῦ πατρὸς τοῦ τούτων Dobraeus. Libri articulum alterum om. (om. ed. omnes) || ὁ υἱὸς Sauppius. Libri art. om. (om. ed.) Schoemannus aut plane deleri υἱὸς aut ὢν addi voluerat. || § 6. ἀπεστερήθη Turr. coll. § 15. 17. ἀπεστερήθην

libri (Bk.). Possit quispiam conicere etiam *ἀπεστερήθημεν* || § 8. *ἐξ ἀρχῆς*] *ἡμῶν* Reiskius, *τῆς μητρὸς* vel *τῆς ἐμῆς μητρὸς* addi voluerunt Turr. coll. § 3. 5. 11. 14. 15. 17. 23 recte hi quidem opinor. || § 9. *τὰ ἑαυτῶν* Sauppius. Libri *τε αὐτῶν* (Bk.) || *ταῦτα* [*δια*]*πρᾶξαι* ego scripsi post Bekkerum, ut § 11 et 13. Libri *ταῦτα διαπρᾶξαι* (ed. omn.). Comment. crit. p. 6 nota. || § 11. *ἐξ αὑτοῦ* Dobraeus (Turr.), *ἐξ αὐτοῦ* Bekkerus. Non tamen diffiteor mihi locum ne Dobraei quidem scriptura perpurgatum, sed sic scribendum videri: *ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξεῖναι δ' υἱὸν αὑτοῦ ἀντεισαγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος* plane eadem constructione quae est or. 9 § 13 *νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ*. Vulgo ante codices ABZ collatos legebatur: *οἶκον* (omissis *ἐξῆν υἱὸν*) *ἐγκαταλιπόντα* — *οἴκῳ ἐξῆν υἱὸν αὐτοῦ δὲ ἂν ψεύδονται, ὥστε οὐδ' ἂν φάσκωσι τινὰ ἀγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος*, quae vitiosa sunt illa quidem et turbata, sed talia in quibus verae scripturae vestigia latere videantur. Certe illa medicina adhibita perspicuum demum fit quid velint ea quae sequuntur verba. || *προσῆκε* Reiskius (Turr.). Libri *προσήκει* (Bk.) || *ἀλλ' ἢ* Sauppius malit *ἀλλὰ* || § 13. *ὅτῳ βούλοιτο* ego de meo coll. or. 9 § 13. Libri *ἐάν τῳ βούλοιτο*, quam scripturam non moratur Bernhardyus Synt. Gr. p. 412. Dobraeus coniecit *ἐάν τῳ βούληται*, Hirschigius *ὅτῳ ἂν βούληται* || § 14. *οὗτος ὁ κλῆρος* Sauppius coll. § 3. 8: *οὗτος κλῆρος* AB (Bk.); *κλῆρος* Z: *ὁ κλῆρος* Ald. || § 15. *κατ' ἐκεῖνον* libri (Turr.). V. Meutznerus Act. soc. Gr. II p. 133. Reiskius *κατ' ἐκεῖνο* (Bk. Turr.) || *προσῆκον* ex A (Dobsoni) restitui (i. e. *προσῆκον ἔχειν αὐτοῖς φαίνηται*). Cett. *προσήκων*, quod defendit Meutznerus l. d. Reiskius *προσήκειν* || § 16. *οὔτ' ἂν εἰσεποίουν*] *οὔτ' ἂν εἰσποιεῖν* libri. Meutzner. l. d. p. 139. Equidem erravi, cum in Comment. crit. p. 40 illam codicum discrepantiam ad § 17 rettuli. || § 17. *καὶ οἶκον* ego de meo scripsi. Libri *καὶ οἰκόθεν* || § 18. *οὖν ἂν* Turr. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) || § 19. *αὐτὸν ἕξειν* (i. e. *τὸν κλῆρον ἕξειν*) scripsi ex A pr. (Dobsoni). Cett. *αὐτὴν ἕξειν* (ed. omnes). || § 20. *δίκην λαχεῖν* cum Emperio Opusc. p. 316 emendavi. Libri *δίκην λαβεῖν* (ed. omn.) || *οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰτίας*] Dobraeus *οὐ μικρὰς ἔχομεν εἰπεῖν αἰτίας*. Fortasse simpliciter corrigendum est *οὐ*

μικρὰς λέγομεν αἰτίας, sicut or. 8 § 9. || § 21. *τίνος δόντος τὸν κλῆρον κατὰ* Turr.: *τίνος δόντος ἔχει τὸν κλῆρον, κατὰ* AB (Bk.): *τίνος δόντος ἐστὶ τὸν κλ. κατὰ* Z: pro *ἔχει* et *ἐστὶ* Ald. habet *αὐτῷ*, Sauppius coniecit *ἐκείνῳ* || § 23. *ἃς ἂν* Turr., *ἂν* Z, *ἃς* cett. (Bk.) || *δικαίως* Dobraeus mavult abesse. || *γὰρ ἂν* e coniectura Bekkeri Turr. Libri *ἂν* om. (om. Bk.) Cfr. or. 11 § 38. || *ἐπενεγκεῖν* merito suspectat Dobraeus. || § 24. *αὐτοῦ ἀξιοῦν* Schoemannus. Libri *αὐτὸν ἀξιοῦν* (ed. omn.). Sauppius coniecit *αὐτῶν ἀξιοῦν* || *μὴ πρὸ δίκης* libri (Turr.): *καὶ μὴ πρὸ δίκης* Ald. (Bk.) || § 26. *παῖδα* Meutznerus Act. soc. Gr. II p. 142 (Turr.). Libri *ἄπαιδα*. Cfr. § 10. ||

Oratio XI. **Stemma.**

De stemmate et causa (quae acta est Ol. 105, 1 sive 360 a. Chr.) v. Arn. Schaeferus Demosth. III. 2. p. 229 sqq.

Ὑπόθεσις. *ἀνεψιοὺς*] „immo *ἀνεψιαδοῦς*" Schoemannus. || *Στρατίον* scripsi cum Ald. et hoc loco et deinceps: *στρατίαν* AZ (Dobsoni), is quidem suprascripto *ον*. Vulgo *Στράτιον* || *πρὸς τοῦτον δι' ἐπιτρόπου τινὸς υἱὸς τοῦ ἀδ. αὐτοῦ Στρατ. δικάζεται, φάσκων* e Sauppii coniectura dedi. Libri *πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδ. αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται· πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱός, φάσκων* ||

§ 1. *ΝΟΜΟΙ* add. Turr. Cett. om. || § 2. *μέχρι* scripsi cum Turr. coll. § 11. Libri *μέχρις* (Bk.) || *ἐκλείπῃ* [*εἰς*] *τὸ γένος, πάλιν* Schoemannus. Sed defendi potest vulg. || § 3. *εἰπάτω ὅ τι*] G. A. Hirschigius coni. *εἰπάτω καθ' ὅ τι* atque sic etiam § 5. At cfr. § 19. Comment. crit. p. 42. || § 5. *Ἀγυίου ἢ* Taylorus (Turr.) Libri *ἢ* om. (om. Bk.) || *προσῆκεν* cum Schoemanno scripsi. *προσήκει* BZ, *προσήκῃ* A, *προσήκοι* Bekkerus (Turr.). || § 6. *παρέχεσθαι μάρτυρας* dedi ex Cobeti (Var. Lectt. p. 103) emendatione. Libri *παρέχεσθαι μαρτυρίας* (ed. omn.) || *μᾶλλον ἐπιστεύετο* Dobraeus et Cobetus l. d. Libri *μᾶλλον ἂν ἐπιστεύετο* (ed. omn.) || § 9. *περὶ τῶν αὑτοῦ* Baiterus. Cett. *περὶ τῶν αὐτοῦ* || § 10. *τῶν πρὸς πατρὸς* Dobraeus et Schoemannus (Turr.). Libri *τοῦ πρὸς πατρὸς* (Bk.). || § 11. *ἀγχιστεύειν* AB, *ἀγχιστεύει* Z (Dobsoni). In Comment. crit. p. 41 conieci *ἀγχιστεία ἦν* || *ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς ἦν*] Haec in Z ante *τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων* posita ego in Comment crit, p. 41 sq. secludenda putavi. Emperius autem Opusc. p. 319 scribi voluit *ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς οὐκ ἦν* || *μέχρι ἀνεψιῶν* e Z (Dobsoni) dederunt Turr. (sicut et infra § 11. de suo): cett. *μέχρις ἀνεψιῶν* || § 12. *μηδ' ἐὰν τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ, δίδωσιν* ex parte Reiskium secutus correxi, Libri *μηδ' εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν, ὡς ἐγώ, δίδ.* Sauppius proposuit *μηδὲ κἂν τετελευτηκότες ὦσιν, οἷος ἐγώ, δίδωσιν*. Verbum *ὦσιν* per *διττογραφίαν* quandam e *δίδωσιν* procusum videtur. || § 15. *οὔτε δι' ἄλλο οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμιζον προσήκειν*] Locum corruptum esse demonstravit Schoemannus. Ipse quod proposuit *οὐδὲν δι' ἄλλο ἢ ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμ. προσήκειν* saltem sententiae veritatem attingere videtur. An forte scribendum erit *οὐδὲν ἄλλο ἢ οὐδὲν αὐτοῖς νομίζοντες*

προσήκειν, i. e. tantum arbitrantes (nulla alia de causa quam quod arbitrabantur) nihil ad se pertinere illa bona. De οὐδὲν ἄλλο v. Vigerus p. 475 sq. Voemelius ad Dem. contiones p. 47 sqq. Cobetus Nov. Lectt. p. 320. || § 16· τῷ Στρατοκλέους παιδὶ e Schoemanni coniectura dedi. Libri τῷ Στρατίου παιδὶ (ed. omn.). Baiterus coniecit τοῖς Στρατίου παισὶ: sed illa mulier fueritne cum Stratii filiis cognata, hoc quidem loco nihil refert. || δικαίως deleri voluit Dobraeus, Baiterus pone ἡσυχίαν εἶχον collocari. Mihi illud probatur. || ἦσαν οἷοι ego correxi. Libri ἦσαν οἷοί τε. Cfr. or. 8 § 21. Librorum scripturam defendit Schoemannus. Sed ipsa collocatio de vitio monere debebat. Hac de dictione assentior Schaefero ad Plut. IV p. 324 atque in Apparatu crit. ad. Dem. V p. 53 et Cobeto Var. Lectt. p. 57. 181, discrepo cum Buttmanno ad Dem. Mid. p. 53. || § 18. παῖς εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας — ἀγχιστείαις, οὕτως partim ex Reiskii partim ex Emperii (Opusc. p. 316) emendatione scripsi. Cfr. § 10. Libri παῖδας εἶναι, κἀκείνας ἐξήλεγξα — ἀγχιστείαις. οὕτως. Schoemannus coniecit παῖδα εἶναι, κἀκείνας ἐξήλεγξα — ἀγχιστείαις. οὕτως, Sauppius παῖδά με εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας — ἀγχιστείαις, οὕτως || § 19. πρὸς ἡμᾶς Reiskius (Turr.). Libri πρὸς ὑμᾶς (Bk.) || § 21. κατὰ ταὐτὰ corr. A (Dobsoni) ed. Ald. (Turr. coll. § 23). Cett. κατὰ ταῦτα (Bk.) || οὐ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν — ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν] Malim οὐ οὐκ ἐνῆν τὸν μὲν — ὥστ' οὐδ' ἐνῆν κοιν. || § 22. ἐξαπατῆσαι] Baiterus ἐξαπατήσειν, V. Lectt. Lys. p. 73. || διείρηται Reiskio auctore scripsi. Libri διήρηται (ed. omn.) || § 26. μηδὲν Bekkerus (Turr.). Libri οὐδὲν || ἀπέδοτε Schoemannus (Turr.). Libri ἀπόδοτε (Bk.) || κλῆρον, οἱ δὲ Schoemannus (Turr.). Libri κλῆρον. εἰ δὲ (Bk.) || § 28. τοῦ κλήρου Scaliger (Turr.). Libri τὸν κλῆρον (Bk.) || § 29. ὅτι οὐδ' εἰ Scaliger (Turr.). Libri vel ὅτι οὐ δεῖ vel ὅτι εἰ (Bk.). Frankii Comment. III de particulis negantibus p. 14. || § 31. ταύτας προφάσεις Dobraeus et Emperius (Turr.). Libri ταύτας τὰς προφάσεις (Bk.) || § 36. δεινῶς] Rectius foret ἁπλῶς || γὰρ ἂν Dobraeus (Turr.). Libri ἂν om. || καὶ μηδεμίαν] καὶ malim abesse cum Baitero. || § 39. διαθεῖναι] διαθῆναι Ald.. διατεθῆναι H. Stephanus. Mihi videtur ἐκδοθῆναι emendandum, quod etiam

G. A. Hirschigio in mentem venit. || § 40. ἱκανά Reiskius (Turr.). Libri οὐχ ἱκανά (Bk.). Boeckh. Oecon. pol. I p. 160 nota d. || § 41. καὶ τόν θ' αυτοῦ] Vel καὶ vel θ' malit abesse Sauppius. Si servare licet ambas particulas, καὶ ante ταλάντοιν interponendum erit. || τὸν Ἐλευσῖνι ego de meo. Libri art. om. || § 42. „Post πεντακοσίων excidisse videntur quaedam, cum triginta septem minae desint ad explendam summam trium talentorum et triginta minarum." Sauppius. || § 43. ἐνεπόλησαν Dobraeus (Turr.). Libri ἐνεπώλησαν (Bk.). Schaeferi Meletem. p. 85, Lobeck. ad Phryn. p. 583. || § 44. οὐσία] „his fortune is even greater than this" Dobraeus, qui item ut Emperius coniecerat οὐσία αὕτη, quod mihi quidem non displicet. Reiskius voluerat οὐσία τοσαύτη || πλείων A Dobsoni (Turr. coll. L. Dindorfio ad Xen. Hell. p. 43). Cett. πλείω || ὁ κλῆρος Schoemannus (Turr.). Libri art. om. (om. Bk.) V. § 45. || § 45. ἐφ' ᾗ Schoemannus et Emperius (Turr.). Libri ἐφ' ἣν || § 47. ἑκατέρας τῆς οὐσίας ego Reiskium secutus correxi. Libri ἑκατέροις τῆς οὐσίας (ed. omn.) || ἡμῶν ἐστίν; ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα — παῖδας. οὐκ] Sic distinxi e Sauppii sententia. Sed ne sic quidem sanus locus videtur. Pro τηλικαῦτα libri habent τηλικαύτῃ, unde Emperius coni. ταύτῃ || τοῖς τούτου λόγοις e Reiskii coniectura scripsi. Libri τούτοις τοῖς λόγοις (ed. omn.). Vid. meae Vindiciae Lys. p. 22 sq. et praef. ad Lysiam p. XIX (ad or. 7 § 23). || ἐξ ὧν Dobraeus (Turr.). Libri ἐξ ὧν ἂν (Bk.) || § 49. οὐχ ἵνα μὴ Bekkerus coniecit (Schoem. Turr.). Libri μὴ om. (om. Bk.) || § 50. καὶ εἰσποιήσαντος Schoemannus (Turr.). Libri καὶ μὴ εἰσποιήσαντος (Bk.) || ΛΕΙΠΕΙ a Bekkero cum AB omissum rursus addidi cum Turr. coll. § 44.

ORATIO XII.

servata a Dionysio Hal. de oratoribus vet. V p. 618 sqq. et orat. Graec. VII p. 351 sqq.

Ὑπόθεσις. καταψηφισαμένοις αὑτοῦ Baiterus. Cett. καταψ. αὐτοῦ. Sed deinceps fortasse scribendum καταψ. αὑ-

τοῦ, οὕτω τὸν ἀγῶνα τόνδε διατίθεται. Reiskius οὕτω post τόνδε poni volebat.

§ 1. οὑτοσὶ Εὐφίλητος Sauppius coll. § 6. 9. 10. 12 et adnot. ad or. 9 § 2. V. nostrae Lectt. Lys. p. 26 sive 320 et Comment. crit. p. 9 sq. Libri οὑτοσὶ ὁ Εὐφίλητος || ἕνεκεν A Grosii (Turr.). Cett. εἵνεκεν || εἰσεποιεῖτο A B Grosii (Turr.). Cett. εἰσποιοῖτο itidemque § 2. || § 3. ἔστι — ἱκανός Reiskius (Bk.). Libri ἔτι — ἱκανῶς, unde Sauppius suspicatur ἔχει — ἱκανῶς || ἐκ παιδίου ego de meo correxi. Libri ἐκ παίδων. V. ad or. 9 § 20. || εἰς τοὺς φράτορας Schoemannus (Turr.). Libri art. om. (om. Bk.) || § 4. τὴν ἐμὴν φωνὴν scripsi e Sauppii coniectura qui contulit Aeschin. or. 2 § 1. Libri ἐμὴν om. (om. ed. omn.) || § 5. ἐγένετο ego correxi („mater Euphileti facta est noverca"). Libri ἐγεγένητο. Comment. crit. p. 42 sq. || § 5. [καὶ ἐπέτρεψαν] seclusi. || § 6. εἰσποιοῦμεν libri (Turr.). Cett. εἰσεποιοῦμεν (Bk.) || ψευδομαρτυριῶν e Schoemanni coni. dedi. Libri ψευδομαρτυρίαν (ed. omn.) || Εὐφιλήτῳ τουτῳὶ correxi pro Εὐφ. τούτῳ. V. § 1. 9. 10. 12. Itidem § 9 extr. scripsi Εὐφίλητον τουτονὶ pro Εὐφ. τοῦτον || § 7. αὐτὸν ἢ ὅτι] Sauppius coniecit αὐτὸν εἰπεῖν ἢ ὅτι || § 8. ἠξίουν ἂν Turr. auctoribus scripsi. Libri ἂν om. Comment. crit. p. 43. || καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ] V. § 2. Erant duo fratres seniores e priore matrimonio suscepti. Moneo, quod ipse erravi in Comment. crit. p. 43. || οὐδ' ἐν ἑνὶ nunc ego de meo correxi (De collocatione verborum usitata v. Cobetus Nov. Lectt. p. 318). Libri οὐδὲν οὐδενί. Turr. coniecerant οὐδὲν ἐν οὐδενί || ποιοῦσιν] Reiskius ταῦτα ποιοῦσιν, ego in Comment. crit. p. 44 proposui κατηγοροῦσιν || πάντας] Schoemannus coniecit πάντες, mihi in Comment. crit. p. 43 scribendum videbatur πάντως || § 10. καὶ πρότερον Sauppius. Libri καὶ πρῶτον (Bk.) || § 11. ἐδυνήθησαν scripsi pro ἠδυνήθησαν || § 12. μέγα Reiskius (Turr.). Libri μετὰ (Bk.) || τοῦτ' ἂν Schoemannus (Turr.). Libri ταῦτα (Bk.). || τοὐναντίον ego de meo emendavi. Libri τοιοῦτον. Sauppius coniecit τὸ αὐτὸ τοῦτο coll. Antiph. or. 6 § 27. || πρῶτον ἐγγραφέντα] Sauppins coni. πρότερον ἐγγραφέντα.

Fragmenta

orationum non omnia dedi quotquot collecta sunt, sed idem quod in Lysia edendo faciendum mihi putavi, ut ex eorum multitudine excerperem ea quae aliquo sermonis continerentur vinculo.

Fr. 4. ἀηδές Sylb. et margo Bodl. Libri ἡδέως. Ceterum v. Saupp. || καὶ θύειν καὶ συνουσίας] καὶ θύειν addidi Sauppio auctore, qui contulit p. 605, 11. δέομαι οὖν ὑμῶν vetus Schaeferi (Spp.). Cett. δέομαι οὖν ὑμᾶς || Fr. 5. V. ad Lysiae fr. 33. || Fr. 6. Ἀποφανῶ ego correxi. Verba enim sine dubio propositionem continent. Libri ἀποφαίνω || Fr. 7. παρὸν] Sauppius coniecit παρὼν, non temere. Sed fortasse post παρὼν deest aliquid quale διέλυσε || Fr. 12. παρὰ τὴν εἰς Ἑστιαίαν ὁδόν] Ross. Dem. Att. p. 5. || XI. Fr. 14. Hanc orationem diversam esse a superiore concedo Meiero et Sauppio. || Fr. 15. § 1. Εὐμάθει τουτῳί scripsi pro Εὐμ. τούτῳ perinde atque infra § 2. || § 2. Κηφισοδότου Sauppius e Dionys. H. p. 597, 11 coll. maxime titulo apud Boeckh. de re navali Ath. 4. b. 65. Libri h. l. Κηφισοδώρου || § 3. ἐχρώμην τε αὐτῷ Sauppio obsecutus dedi cum vetere Schaeferi. Cett. τε om. || Fr. 17. τὸ πρωιζόν] τὸ πρωινόν Etym. Lobeck. ad Phryn. p. 323. || ὦ ἄνδρες δικασταί ego correxi. Libri ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, V. ad or. 1 § 47. || ἐμποδὼν ἐστι] ἐμποδὼν εἶναι Suidas et Zonaras, unde conicere licet ἐμποδὼν εἰδέναι („in promptu est scire") || Fr. 22. Titulus antehac erat aut Ἐκ τῆς ἐπιτρόπου ἀπολογίας (Bk.) aut Πρὸς Διοφάνην ἐπιτροπῆς ἀπολογία (Spp.). Ego autem non dubitavi fragmentum illud referre ad orationem quae fuit ὑπὲρ Καλυδῶνος πρὸς Ἁγνόθεον ἐξούλης, quamquam Dionysius p. 598 neque adversarii neque clientis nomen appellat, quod eo magis mirum videtur, cum infra p. 611 orationem πρὸς Ἁγνόθεον nominatim afferat. De qua re cum consuluissem Westermannum, vir mihi benevolentissimus de orationis titulo assensus est, mirae autem illius rei eam sibi causam esse videri rescripsit, quod illo loco Dionysius id agens, ut similes Lysiae et Isaei locos inter se compararet, non tam nomina quam ip-

sam rem curaverit. Idem vir doctus Calydonem nostrae orationis non diversum esse iudicat ab eo, adversus quem orationem *πρὸς Καλυδῶνα ἐπιτροπῆς* scripserit Isaeus: in utraque autem causa Hagnotheum fuisse Calydonis adversarium, quamvis primo quidem aspectu prope temerarium esse videatur statuere Isaeum modo his modo illis partibus operam suam tribuisse. Quod tamen minus mirum fore ipsa fragmenti verba inspicienti. Eis enim actorem aliquando fuisse adversarii tutorem declarari, non iam esse. Actor enim pupillo, postea quam is sui iuris factus erat, bona tradiderat: quibus interea dissipatis pupillus bona ipsius tutoris petit, eaque res optime convenit causae *ἐξούλης*, quam quidem alias quoque cum causa *ἐπιτροπῆς* coniunctam esse constat. Iam inter causam ab Hagnotheo actam *πρὸς Καλυδῶνα ἐπιτροπῆς* et causam ab Calydone actam *πρὸς Ἁγνόθεον ἐξούλης* aliquot annos interiectos esse verisimile est, ut nullam iam offensionem habere videatur quod ab una litigantium parte ad alteram transierit Isaeus. Ceterum alterum Fr. 23 ad hanc orationem pertinere recte iam dudum suspicatus est idem Westermannus. **Ὑπόθεσις.** *ὑπό του τῶν* ego de meo correxi. Erat *ὑπὸ τῶν*. V. § 1. 2. 4. 5. || *τῶν ἀδελφιδῶν*] Bodl. et vetus Schaeferi. Erat *ἰδίων*, de cuius lectionis origine v. Sauppius.

§ 1. *Ἁγνόθεον* egregia est Cobeti Var. Lectt. p. 271 emendatio coll. Harpocr. v. *ἐπισημαίνεσθαι* (p. 82 Bk.). Erat *ἀγνοηθέντα*. Viam monstravit Dobraeus nomen latere coniciens quale *Ἀγλαοσθένη* || *ἀλλ' ὄντα γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον* ex Dobraei emendatione scripsi: *ἀλλ' οὐ τό γε ἀδελφ. ἐμὸν καὶ κύριον* Schaeferi vetus, unde Sauppius *εἰ δέ, ἀλλ' ουν τόν γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν ὄντα, κύριον*: Bodlei. habet *ἄλλ' οὕτω γε οὖν ἀδελφ. ἐμὸν κ. κ.* || § 2. *ἑταιρείαις* Sauppius coll. Baitero ad Isocr. Paneg. p. 51 sq. Libri *ἑταιρίαις* || *ὡς ἂν οὖν*]: „quomodocumque". *οὖν* inclusit Bekkerus. At v. Lectt. Lys. p. 32 (326) et Comment. crit. p. 11. || § 3. *ἐκ τῶν μαρτυριῶν*; ego de meo. Cett. *ἐκ τῶν μαρτύρων*. Illud et concinnitas postulat et or. 8 § 28. || § 4. *διώκων ταῦτα*] Sauppius coniecit *δίκαια ποιῶν πάντα* vel simile quid scriptum fuisse. || *καὶ λόγους*] *καὶ κακολογίας* coni. G. A. Hirschigius Philol. V p. 325. Non opus. Cfr. or. 1 § 9. ||

ποιήσειεν Schoemannus (Spp.). Libri *ἐποίησεν*. || § 2. *καὶ τοῦτον τὸν τρόπον*] Locum corruptum et interpolatum sic sanandum esse arbitratus sum, ut *καὶ* ante *τοῦτον τὸν τρόπον* interponerem atque coniungerem *καὶ τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον — σκέψασθαι*, ante quod quidem verbum Sauppius *ἐχρῆν* inseruit scilicet ut lacunam expleret. Deinceps omnes ego responsiones illas *τόσας καὶ τόσας, κατὰ τόσον, ταυτί, οἳ καὶ ταῦτα μαρτυρήσοντες* secludendas putavi, cum adversarius tantum *πυνθάνεσθαι* iubeatur, quod idem declarant illa quae sequuntur *σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα — τοὺς λαβόντας*, quibus singulae quaestiones breviter comprehenduntur. Quod si illae responsiones non ipsius sunt oratoris, fortasse ne *μαρτυρόμενοι* quidem cum Reiskio et Sauppio in *μαρτυρήσοντες* mutare opus erit. || *εἰσενηνεγμένας*. Sylburgius (Spp.). Libri *εἰσενηνεγμένης* || § 5. *εὖ τε* ....] Lacuna est in vetere Schaeferi et Bodleiano, in hoc quidem, ut Reiskius narrat, inter *εὖ* et *τε*, quod si verum est, probo eiusdem complementum *εὖ εἶχε τότε τῷ λ.*, ita ut *τότε* oppositum sit ei quod sequitur *νῦν*. Sauppius coniecit *εὖ τε καὶ καλῶς εἶχε, τῷ λ.* Schoemaunus *εὖ τε καὶ δικαίως εἶχε, τῷ λ.* || *ψεῦδος ἦν*] Malim *ψευδὲς ἦν* || Fr. 25. Ex ambobus Suidae locis inter se comparatis emendavit Sauppins coll. or. 8 § 31 et or. 10 § 12. Malim tamen ad *παῖδες* articulum additum. || Fr. 28. *Καὶ οὗτος* vetus Schaeferi (Spp.). Cett. *Καὶ οὗτος γὰρ* || *παρεχομένων αὐτῶν μάρτυρας ὧν* e Schoemanni emendatione dedi cum Sauppio pro *παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας δοῦναι ὧν* || *φασιν, ἐκείνοις* ego scripsi pro *φασιν, ὡς ἐκείνοις*. Particula *ὡς* ex ea quae sequitur *ὡς* nata videtur. Sauppius cum Schoemanno eam mutavit in *ὅμως*. || *οἵ γε* Bekkerus (Spp.). Erat *ἔοικε* || *ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι δ' οὕτως* Sauppius et Emperius. Possis etiam *ἀπέδοσαν ἃ εἰσπράξασθαι οὕτως ἔχοντες* || Fr. 29. Initium corruptum esse patet. || Fr. 32. *ἀδικεῖσθαι* Sauppius et Meinekius. Libri *ἀδικεῖν* || Fr. 33. Correxit Sauppius in fragmentis Antiphontis p. 145.

Scribebam Dresdae. **Carolus Scheibe.**

ΙΣΑΙΟΣ.

α. ΓΕΝΟΣ ΙΣΑΙΟΥ.

Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο κατὰ μέν τινας Ἀθηναῖος, κατὰ δέ τινας Χαλκιδεύς, πατρὸς δὲ Διαγόρου, μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους· ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι καὶ συνεχῶς ἐρᾷν, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τοσοῦτον μεταβεβληκέναι τὴν πολιτείαν ὥσθ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου δοκεῖν. Ἄρδυος γοῦν ἐρωτήσαντος αὐτὸν εἰ ἡ δεῖνα καλὴ αὐτῷ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν „οὐκ οἶδα· τοὺς γὰρ τοιούτους ἀφῃρέθην ὀφθαλμούς." [ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς βίοις τῶν σοφιστῶν, οὐ πάντως περὶ τούτου λέγων Ἰσαίου· ἀμέλει γοῦν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ.] ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τοῦ θανάτου αὐτοῦ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου πάνυ ἀκριβῶς ἐξήλωσεν, ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τοὺς λόγους. ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία κατά τε τὴν λέξιν καὶ τὰ ἐνθυμήματα, κατὰ μὲν τὴν λέξιν ὅτι ἡ μὲν Λυσίου ἐστὶ καθαρὰ καὶ ἀκριβὴς καὶ σαφὴς καὶ κυρία καὶ σύντομος, ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἰσαίου σχεδόν. διαφέρει δὲ ὅτι τῇ μὲν πολὺ τὸ ἀφελὲς καὶ τὸ ἠθικόν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη, ἡ δὲ Ἰσαίου τεχνικωτέρα

δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβεστέρα καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον γὰρ ἀπολείπεται τῆς χάριτος, τοσοῦτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν οὖν τὴν λέξιν τοιαύτην εὑρήσομεν τὴν διαφοράν, κατὰ δὲ τὰ πράγματα ταύτην, ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν οὐ πολλὴν τὴν τέχνην εὑρήσομεν οὔτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων, παρὰ δὲ Ἰσαίῳ πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ προκατασκευαῖς χρῆται καὶ μερισμοῖς τεχνικωτέροις, καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ. πολὺς δ' ἐστὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τοῦτο ἤσκησεν. ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τοῦ Δημοσθένους ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη δὲ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίου καὶ Ἰσαίου, ὥστε Λυσίας μὲν καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων, Ἰσαῖος δὲ καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων ὕποπτος ἦν.

β'. ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΙΣΜΩΝ.

Ἰσαῖος, ὁ Δημοσθένους καθηγησάμενος καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα γενόμενος περιφανής, ὡς μέν τινες ἱστοροῦσιν Ἀθηναῖος ἦν τὸ γένος, ὡς δ' ἕτεροι γράφουσι Χαλκιδεύς. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ τεκμαίρομαι, καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου δυναστείας παρεξέτεινεν. γενέσεως δὲ καὶ τελευτῆς τοῦ ῥήτορος ἀκριβῆ

χρόνον εἰπεῖν οὐκ ἔχω, οὐδὲ δὴ περὶ τοῦ βίου τοῦ ἀνδρός, οἷός τις ἦν, οὐδὲ περὶ τῆς προαιρέσεως τῶν πολιτευμάτων, οὐδ' ἀρχὴν εἰ προείλετό τινα πολιτείαν, οὐδ' ὅλως περὶ τῶν τοιούτων οὐδενὸς διὰ τὸ μηδὲ τοιαύτῃ περιτυγχάνειν ἱστορίᾳ. οὐδὲ γὰρ ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας Ἕρμιππος, ἀκριβὴς ἐν τοῖς ἄλλοις γενόμενος, ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ῥήτορος οὐδὲν εἴρηκεν, ἔξω δυοῖν τούτων, ὅτι διήκουσε μὲν Ἰσοκράτους, καθηγήσατο δὲ Δημοσθένους, συνεγένετο δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν φιλοσόφων.

γ΄. ΕΚ ΤΩΝ [ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ] ΒΙΩΝ ΤΩΝ ΔΕΚΑ ΡΗΤΟΡΩΝ.

Ἰσαῖος Χαλκιδεὺς μὲν ἦν τὸ γένος, παραγενόμενος δ' εἰς Ἀθήνας καὶ σχολάσας μὲν Ἰσοκράτει ζηλώσας δὲ Λυσίαν κατά τε τὴν τῶν ὀνομάτων ἁρμονίαν καὶ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι δεινότητα, ὥστ' εἰ μή τις ἔμπειρος πάνυ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀνδρῶν εἴη, οὐκ ἂν διαγνοίη πολλοὺς τῶν λόγων ῥᾳδίως ὁποτέρου τῶν ῥητόρων εἰσίν. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἔστι τεκμήρασθαι ἐκ τῶν λόγων αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς παρέτεινεν. καθηγήσατο δὲ Δημοσθένους ἀποστὰς τῆς σχολῆς ἐπὶ δραχμαῖς μυρίαις, διὸ καὶ μάλιστα ἐπιφανὴς ἐγένετο. αὐτὸς δὲ καὶ τοὺς ἐπιτροπικοὺς λόγους συνέταττε τῷ Δημοσθένει, ὥς τινες εἶπον. καταλέλοιπε δὲ λόγους ξδ', ὧν εἰσι γνήσιοι ν', καὶ ἰδίας τέχνας. πρῶτος δὲ

καὶ σχηματίζειν ἤρξατο καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν, ὃ μάλιστα μεμίμηται Δημοσθένης. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Θεόπομπος ὁ κωμικὸς ἐν τῷ Θησεῖ.

δ'. ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ.

Ἰσαῖος. εἷς μέν ἐστι τῶν ι' ῥητόρων, μαθητὴς δ' Ἰσοκράτους, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους, Ἀθηναῖος τὸ γένος· Δημήτριος δὲ Χαλκιδέα φησὶν αὐτὸν εἶναι. οὗτος ἐπαινεῖται καὶ ὡς ῥήτωρ καὶ ὡς Δημοσθένην ἀμισθὶ προαγαγών.

1.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. Steph. p. 35.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀδελφιδοῖ Κλεωνύμου τελευτήσαντος ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος, τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα καὶ Ποσείδιππον, γράψαι, ὡς ἀληθὲς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν, ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀστυνόμον ἐξαίφνης [ἀποθανεῖν]· καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνύμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ στάσις ὅρος διπλοῦς κατὰ ἀμφισβήτησιν· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δέ, λέγοντες ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς, τοῖς τελευταῖον παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ ἄνδρες, τελευτήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίηκε. καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαιδευόμεθα, ὥστ' οὐδ' ἀκροασόμενοι οὐδέποτ' ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον, νῦν δὲ ἀγωνιούμενοι περὶ πάντων ἥκομεν τῶν ὑπαρχόντων· οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν ἀλλὰ καὶ τῶν πατρῴων, ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις ἐκείνῳ φάσκοντες ἀργύριον. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες οἱ 2

τούτων ἀξιοῦσιν ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογουμένων, ὧν
Κλεώνυμος κατέλιπεν, αὐτοῖς [τούτων] ἰσομοιρῆσαι·
οὗτοι δὲ εἰς τοῦτο ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ
τὰ πατρῷα προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, οὐκ ἀγνο-
οῦντες, ὦ ἄνδρες, τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἐρημίαν
3 ἡμῶν καταγνόντες. σκέψασθε γὰρ οἷς ἑκάτεροι πι-
στεύοντες ὡς ὑμᾶς εἰσεληλύθαμεν· οὗτοι μὲν διαθή-
καις ἰσχυριζόμενοι τοιαύταις, ἃς ἐκεῖνος διέθετο μὲν
οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλ' ὀργισθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ
τῶν ἡμετέρων, ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, πέμψας
4 Ποσείδιππον ἐπὶ τὴν ἀρχήν· ἡμεῖς δὲ γένει μὲν ἐγ-
γυτάτω προσήκοντες, χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάντων
οἰκειότατα, δεδωκότων δ' ἡμῖν καὶ τῶν νόμων κατὰ
τὴν ἀγχιστείαν καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλεωνύμου διὰ τὴν
φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ, ἔτι δὲ Πολυάρχου, τοῦ
πατρὸς τοῦ Κλεωνύμου, πάππου δ' ἡμετέρου, προσ-
τάξαντος, εἴ τι πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις, ἡμῖν δοῦναι
5 τὰ αὑτοῦ. τοσούτων τοίνυν ἡμῖν ὑπαρχόντων οὗτοι,
καὶ συγγενεῖς ὄντες καὶ οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες,
οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡμᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ
τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμφισβητῆσαι καὶ τοῖς
6 μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁμοίως δέ μοι δοκοῦμεν,
ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ἐγὼ μὲν γὰρ
οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω, τοῦθ' ἡγοῦμαι μέγιστον
εἶναι τῶν παρόντων κακῶν, ἀλλ' ὅτι ἀγωνίζομαι
πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ' ἀμύνεσθαι καλῶς ἔχει· οὐ
γὰρ ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγησαίμην κακῶς ποιεῖν
τούτους ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄντας, ἢ κακῶς πα-
7 θεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων. οὗτοι δ' οὐ τοιαύτην
ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ' | ἥκουσιν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τοὺς
φίλους παρακαλέσαντες καὶ ῥήτορας παρασκευασά-
μενοι καὶ οὐδὲν ἀπολείποντες τῆς αὐτῶν δυνάμεως,

ὥσπερ, ὦ ἄνδρες, ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι, καὶ οὐκ
ἀναγκαίους καὶ συγγενεῖς κακῶς ποιήσοντες. τὴν 8
μὲν οὖν τούτων ἀναισχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρ-
δειαν ἔτι μᾶλλον γνώσεσθε, ἐπειδὰν πάντων ἀκού-
σητε· ὅθεν δ' οἶμαι τάχιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ
ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν.

Δεινίας γὰρ ὁ τοῦ πατρὸς ἀδελφὸς ἐπετρόπευσεν 9
ἡμᾶς, θεῖος ὢν ὀρφανοὺς ὄντας. *Κλεωνύμῳ* δ' οὗ-
τος, ὦ ἄνδρες, διάφορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν
οὖν αὐτῶν ἦν τῆς διαφορᾶς αἴτιος, ἴσως οὐκ ἐμὸν
ἔργον ἐστὶ κατηγορεῖν· πλὴν τοσοῦτόν γε ἂν δικαίως
αὐτοῖς ἀμφοτέροις μεμψαίμην, ὅτι καὶ φίλοι τέως
ὄντες καὶ προφάσεως οὐδεμιᾶς γενομένης ἐκ λόγων
τινῶν οὕτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν ἀνείλοντο.
ὅτι δ' οὖν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς *Κλεώνυμος* ταύτας 10
ποιεῖται τὰς διαθήκας, οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς ὕστε-
ρον ἐσώθη ἔλεγεν, ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους
ὑπὸ *Δεινίου*, καὶ δεδιὼς μὴ τελευτήσειεν αὐτὸς ἔτι
παῖδας ἡμᾶς καταλιπὼν καὶ τῆς οὐσίας ἡμετέρας
οὔσης γένοιτο κύριος *Δεινίας*· ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι
τὸν ἔχθιστον τῶν οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν
αὑτοῦ καταλιπεῖν, καὶ ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα
τοῦτον, ἕως ἡμεῖς ἡβήσαιμεν, ᾧ ζῶν διάφορος ἦν·
ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ' ὀρθῶς εἴτε μή, τὰς 11
διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς ἐρωτῶντος τοῦ
Δεινίου παραχρῆμα εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ πατρὶ ἐγκαλεῖ
τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων τῶν πολιτῶν ἐναν-
τίον ὅτι οὐδὲν πονηρὸν [ἐγκαλεῖ], καὶ ἐμαρτύρησεν
ὡς ὀργιζόμενος ἐκείνῳ καὶ οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος
ταῦτα διέθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες,
κακῶς ποιεῖν ἡμᾶς ἐβουλήθη, τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδι-
κηκότας; ὕστερον δὲ τούτων, ὃ μέγιστον ἡμῖν τεκμή- 12

ριον ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἔπραξεν ἡμᾶς βλάπτειν βουλό-
μενος· τελευτήσαντος γὰρ Δεινίου καὶ τῶν πραγμά-
των ἡμῖν πονηρῶς ἐχόντων οὐδὲ περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδ'
ἑνὸς ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ' αὐτοὺς μὲν εἰς τὴν οἰκίαν
τὴν αὑτοῦ κομισάμενος ἐπαίδευε, τὴν δ' οὐσίαν ἀφε-
λέσθαι τῶν χρήστων ἐπιβουλευσάντων ἔσωσεν ἡμῖν,
ἐπεμελεῖτό τε ὁμοίως τῶν ἡμετέρων ὥσπερ τῶν αὑτοῦ
13 πραγμάτων. καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν
ἐκ τούτων τῶν ἔργων μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν,
καὶ τεκμηρίοις χρῆσθαι μὴ τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖ-
σιν, ἐν οἷς ἅπαντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν, ἀλλ'
ἀφ' ὧν ὕστερον φανερὰν τὴν αὑτοῦ διάνοιαν ἐποίη-
σεν. ἔτι γὰρ μᾶλλον ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν
14 ὡς εἶχε πρὸς ἡμᾶς. ἤδη γὰρ ἀσθενῶν ταύτην τὴν
νόσον ἐξ ἧς ἐτελεύτησεν, ἐβουλήθη ταύτας τὰς δια-
θήκας ἀνελεῖν καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ τὴν ἀρχὴν
εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν, ἀλλὰ καὶ
τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμ-
ψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος πάλιν ἐς τὴν
ὑστεραίαν Διοκλεῖ καλέσαι τοὺς ἄρχοντας προσέταξε·
καὶ οὐχ οὕτως ἀσθενῶς διακείμενος, ἀλλ' ἔτι πολλῶν
οὐσῶν ἐλπίδων ἐξαπίνης τῆς νυκτὸς ταύτης ἀπέθανεν.
15 Πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παρέξομαι μάρτυρας ὡς
οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν ἀλλὰ Δεινίᾳ πολεμῶν ταύτας τὰς
διαθήκας διέθετο, ἔπειτα ὡς ἐκείνου τελευτήσαντος
ἐπεμελεῖτό τε τῶν ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτοὺς
ἐπαίδευεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ κομισάμενος,
πρὸς δὲ τούτοις ὡς Ποσείδιππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν
ἀστυνόμον, οὗτος δ' οὐ μόνον αὐτὸς οὐκ εἰσεκά-
λεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα ἐπὶ τὴν θύραν Ἀρχωνίδην
16 ἀπέπεμψεν. Ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἔτι τοίνυν ὡς οἱ τούτων φίλοι καὶ Κηφίσανδρος ἠξίουν νείμασθαι τὴν οὐσίαν καὶ τὸ τρίτον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμου, καὶ τούτων μοι κάλει | μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν 17
κλήρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς
ὥσπερ ἡμεῖς καὶ τῷ γένει προτέρους ὄντας καὶ τῇ
φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περίεργον εἶναι
τοὺς ἄλλους λόγους λέγειν· ἐπειδὴ δὲ τούτων οὐδέ-
τερον ἔχοντες οὗτοι τολμῶσι τῶν οὐ προσηκόντων
ἀμφισβητεῖν καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λόγους,
βούλομαι βραχέα καὶ περὶ τούτων αὐτῶν εἰπεῖν.
ἰσχυρίζονται γὰρ ταῖς διαθήκαις, λέγοντες ὡς Κλεώ- 18
νυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν οὐ λῦσαι βουλόμενος
αὐτὰς ἀλλ' ἐπανορθῶσαι καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐ-
τοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε τὰς διαθήκας
τὰς μετ' ὀργῆς γενομένας πότερα εἰκός ἐστι βουλη-
θῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως
ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως ἔτι βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποστε-
ρήσει τῶν αὐτοῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κἀκείνων ὧν 19
ἂν ὀργισθέντες τοὺς οἰκείους ἀδικήσωσιν ὕστερον
μεταμέλει· οὗτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς
ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιοῦν τὴν δια-
θήκην βουλόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ'
εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσομεν ταῦτα καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πι-
στεύσετε, ἐνθυμεῖσθε ὅτι παράνοιαν αὐτοῦ τὴν με-
γίστην οὗτοι κατηγοροῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης 20
μανία μείζων, ἢ τότε μὲν ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν
ἔτυχεν, ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν τε καὶ διατίθεσθαι τοι-

αὐτὰς διαθήκας, ἐξ ὧν οὐκ ἐκεῖνοι ἐτιμωρεῖτο ἀλλὰ τοὺς οἰκειοτάτους ἠδίκει· νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος ἁπάντων, μόνους ἐβουλήθη τοὺς ἀδελφιδοῦς, ὡς οὗτοί φασιν, ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, τοι-
1 αῦτα περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο; ὥστ' ἐκ τούτων τῶν λόγων ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι περὶ αὐτῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς διαθήκας βουλόμενος μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν, ὥσπερ ἡμεῖς φαμεν, οὐδ' εἷς ἔνεστι τούτοις λόγος· εἰ δ' οὕτω παραφρονῶν ἔτυχεν ὥσθ' ἡμᾶς περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι, τοὺς γένει πρωτεύοντας καὶ χρωμένους αὐτῷ πάντων οἰκειότατα, δικαίως ἂν δήπου τὰς τοιαύτας διαθήκας ἀκύρους ποιήσαιτε.

2 Ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε ὅτι φάσκοντες καλεῖν τὴν ἀρχὴν Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν αὐτῶν δωρεάν, προσταχθὲν αὐτοῖς· οὐκ ἐτόλμησαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυοῖν τοῖν ἐναντιωτάτοιν θάτερα μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἕξειν βεβαιοτέραν ἢ ἐκείνῳ μὴ ποιήσαντες ἀπεχθήσεσθαι, τὴν ἀπέχθειαν εἵλοντο
3 μᾶλλον ταύτης τῆς δωρεᾶς. καίτοι πῶς ἂν ἕτερα τούτων γένοιτο ἀπιστότερα; τοὺς μὲν τηλικαῦτα μέλλοντας ἐκ τοῦ πράγματος κερδαίνειν, ὥσπερ ζημιωθησομένους, φυλάξασθαι τὴν διακονίαν, Κλεώνυμον δ' ὑπὲρ τῆς τούτων ὠφελείας τοσαύτην ποιήσασθαι σπουδὴν ὥστε Ποσειδίππῳ μέν, ὅτι κατημέλησεν, ὀργισθῆναι, Διοκλέους δὲ ταὐτὰ πάλιν ἐς τὴν ὑστεραίαν δεηθῆναι;

4 Εἰ γὰρ δή, ὦ ἄνδρες, ὡς οὗτοί φασιν, ἐν ταῖς νῦν γεγραμμέναις διαθήκαις ἔδωκεν αὐτοῖς τὴν οὐσίαν, καὶ τοῦτ' ἄξιον εἶναί μοι δοκεῖ θαυμάζειν, ὅ

τί ποτε ἐπανορθώσας κυριωτέρας αὐτὰς ἡγοῖτ' ἂν
ποιῆσαι· τοῖς γὰρ ἄλλοις οὗτος ὅρος ἐστίν, ὦ ἄνδρες,
τῶν δωρεῶν.. Ἔτι δὲ καὶ εἴ τι προσγράψαι τούτοις 25
ἐβούλετο, διὰ τί οὐκ ἐν ἑτέρῳ γράψας αὐτὰ γραμ-
ματείῳ κατέλιπεν, ἐπειδὴ τὰ γράμματα παρὰ τῶν
ἀρχόντων οὐκ ἐδυνήθη λαβεῖν; ἀνελεῖν γάρ, ὦ ἄν-
δρες, οὐχ οἷός τ' ἦν ἄλλο γραμματεῖον ἢ τὸ παρὰ
τῇ ἀρχῇ κείμενον· γράψαι δ' ἐξῆν εἰς ἕτερον εἴ τι
ἐβούλετο, καὶ μηδὲ τοῦθ' ἡμῖν ἀμφισβητήσιμον ἐᾶν.
Εἰ τοίνυν καὶ τοῦτο συγχωρήσαιμεν, ὡς ἐκεῖνος ἐπα- 26
νορθῶσαι τὰς διαθήκας ἐβούλετο, πᾶσι δήπου φανε-
ρὸν ὑμῖν ἐστιν ὅτι οὐκ ὀρθῶς αὐτὰς ἔχειν ἡγεῖτο.
καίτοι σκοπεῖτε καὶ ἐντεῦθεν τὴν ἀναισχυντίαν αὐ-
τῶν, οἵ τινες ταύτας τὰς διαθήκας ἀξιοῦσιν εἶναι
κυρίας, ἃς ὁμολογοῦσι μηδ' αὐτὸν τὸν διαθέμενον
[ταῦτα] ὀρθῶς ἔχειν ἡγεῖσθαι, καὶ πείθουσιν ὑμᾶς
ἐναντία καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῷ δικαίῳ καὶ τῇ τοῦ
τετελευτηκότος γνώμῃ ψηφίσασθαι. Ἔτι τοίνυν τού- 27
των ἁπάντων ἀναιδέστατος τῶν λόγων ἐστίν, ὅταν
τολμῶσι λέγειν ὡς Κλεώνυμος οὐδὲν ἡμᾶς τῶν αὑτοῦ
λαβεῖν ἐβούλετο. καίτοι, ὦ ἄνδρες, τίνας ἂν ἄλλους
ταῦτα ἔχειν ἐβουλήθη μᾶλλον ἢ τούτους, οὓς καὶ
ζῶν ἐκ τῶν αὑτοῦ πλεῖστα τῶν οἰκείων ὠφέλει; Πάν- 28
των δ' ἂν εἴη θαυμασιώτατον, εἰ Κηφίσανδρος μὲν
ὁ τούτων οἰκεῖος δίκαιον ἡγεῖτο εἶναι μέρος ἕκαστον
ἡμῶν ἔχειν τῆς οὐσίας, Κλεώνυμος δ' ὃς ἦν ἡμῖν
οἰκειότατος καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὑτοῦ λα-
βὼν ἐθεράπευε καὶ ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὥσπερ
τῶν αὑτοῦ πραγμάτων, οὗτος μόνος ἐβούλετο ἡμᾶς
ἀκλήρους εἶναι τῶν αὑτοῦ. καὶ τίς ἂν ὑμῶν πιστεύ- 29
σειεν εὐνουστέρους καὶ μετριωτέρους τοὺς ἀντιδίκους
ἡμῖν εἶναι τῶν οἰκειοτάτων; κἀκεῖνον μέν, ᾧ καὶ

ἀναγκαῖον εὖ ποιεῖν ἡμᾶς καὶ αἰσχρὸν ἡμῶν ἀμελῆ-
σαι, μηδὲν τῶν αὑτοῦ ἡμῖν δοῦναι· τούτους δέ, οἷς
οὔτ' ἀνάγκη ἐστὶν οὔτ' αἰσχύνην οὐδεμίαν φέρει
τῶν οὐ προσηκόντων, ὥς φασιν, ἡμῖν μεταδιδόναι;
Ἀλλὰ ταῦτα μέν, ὦ ἄνδρες, πολλὴν ἀπιστίαν ἔχει.
30 Ἔπειτα, εἰ μὲν καὶ νῦν οὕτω πρὸς ἀμφοτέρους
ἡμᾶς ἔχων ἐτελεύτησεν, ὥσπερ ὅτε τὰς διαθήκας
ταύτας ἐποιήσατο, εἰκότως ἄν τις ὑμῶν πιστεύσειε
τοῖς λόγοις τοῖς τουτωνί· νυνὶ δὲ πᾶν τοὐναντίον εὑ-
ρήσετε. τότε μὲν γὰρ ἔτυχε Δεινίᾳ, ὃς ἡμᾶς ἐπετρό-
πευε, διάφορος ὢν ἡμῖν τε οὔπω χρώμενος τούτοις
τε ἅπασιν ἐπιτηδείως διακείμενος· νῦν δὲ τούτων
μέν τισι διάφορος ἐγένετο, ἡμῖν δὲ πάντων ἐχρῆτο
31 οἰκειότατα. καὶ ἐξ ὧν μὲν αὐτῷ πρὸς τούτους ἐγένετο
ἡ διαφορά, περίεργόν ἐστι λέγειν· σημεῖα δ' ὑμῖν
ἐρῶ μεγάλα, περὶ ὧν καὶ μάρτυρας ἔχω παρασχέ-
σθαι. πρῶτον μὲν γὰρ θύων τῷ Διονύσῳ, καὶ τοὺς
οἰκείους ἅπαντας καλέσας καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν
πολλούς, Φερένικον οὐδαμοῦ παρεστήσατο. ἔπειτα
μικρὸν πρὶν τελευτῆσαι βαδίζων εἰς Πάνορμον μετὰ
Σίμωνος, καὶ συντυχὼν αὐτῷ, προσειπεῖν οὐκ ἐτόλ-
32 μησεν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις πυνθανομένου τὴν δια-
φορὰν τοῦ Σίμωνος τήν τ' ἔχθραν διηγήσατο, καὶ
προσηπείλησεν ὅτι δηλώσοι ποτ' ἂν τούτῳ ὡς διά-
κειται πρὸς αὐτόν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μάρ-
τυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 Οἴεσθε οὖν, ὦ ἄνδρες, τὸν οὑτωσὶ πρὸς ἑκατέ-
ρους ἡμᾶς διακείμενον ἡμῖν μέν, οἷς οἰκειότατα
ἐχρῆτο, οὕτω ποιεῖν ὥστε μηδὲ λόγον ὑπολείψειν,
τούτοις δέ, ὧν τισι καὶ διάφορος ἦν, σκοπεῖν ὅπως

ἅπασαν βεβαιώσει τὴν οὐσίαν; καὶ τούτους μὲν νῦν
περὶ πλείονος ποιεῖσθαι ταύτης ὑπούσης τῆς ἔχθρας,
ἡμᾶς δὲ τοσαύτης οἰκειότητος καὶ φιλίας γενομένης
πειρᾶσθαι μᾶλλον κακῶς ποιεῖν; Ἀλλ' ἔγωγε, εἰ κα- 34
τηγορεῖν ἐβούλοντο τῶν διαθηκῶν ἢ τοῦ τετελευτη-
κότος, οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν ἄλλο πρὸς ὑμᾶς εἶπον, οἵ γε
τὰς διαθήκας μὲν ἀποφαίνουσιν οὔτ' ὀρθῶς ἐχούσας
οὔτ' ἀρεσκούσας τῷ διαθεμένῳ, τοῦ δὲ τοσαύτην
μανίαν κατηγοροῦσιν, ὥστε φασὶν αὐτὸν περὶ πλεί-
ονος ποιεῖσθαι τοὺς αὐτῷ διαφερομένους ἢ τοὺς οἰ-
κείως χρωμένους, καὶ οἷς μὲν ζῶν οὐδὲ διελέγετο
ἅπασαν δοῦναι τὴν οὐσίαν, τοὺς δ' οἰκειότατα κε-
χρημένους οὐδὲ πολλοστοῦ μέρους ἀξιῶσαι. ὥστε τίς 35
ἂν ὑμῶν ταύτας εἶναι κυρίας τὰς διαθήκας ψηφί-
σαιτο, ἃς ὁ μὲν διαθέμενος ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐχούσας
ἀπεδοκίμασεν, οὗτοι δ' ἔργῳ λύουσιν ἐθέλοντες ἡμῖν
ἰσομοιρῆσαι τῆς οὐσίας, πρὸς δὲ τούτοις ἡμεῖς ὑμῖν
ἀποφαίνομεν ἐναντίας οὔσας καὶ τῷ νόμῳ καὶ τοῖς
δικαίοις καὶ τῇ τοῦ τελετευτηκότος διανοίᾳ;

Οἶμαι δ' ὑμᾶς τὸ περὶ ἡμῶν δίκαιον σαφέστατ' 36
ἂν παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι. εἰ γάρ τις αὐ-
τοὺς ἔροιτο διὰ τί ἀξιοῦσι κληρονόμοι γενέσθαι τῶν
Κλεωνύμου, τοῦτ' ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν, ὅτι καὶ γένει
ποθὲν προσήκουσι καὶ ἐκεῖνος αὐτοῖς χρόνον τινὰ
ἐπιτηδείως διέκειτο. οὐκ ἂν ἄρα ὑπὲρ ἡμῶν μᾶλλον
ἢ ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν εἶεν εἰρηκότες; εἴ τε γὰρ διὰ 37
τὴν τοῦ γένους ἀγχιστείαν δεῖ γενέσθαι τινὰς κλη-
ρονόμους, ἡμεῖς ἐγγυτέρω γένει προσήκομεν· εἴ τε
διὰ τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν, ἴσασιν αὐτὸν ἅπαν-
τες ἡμῖν οἰκειότερον διακείμενον. ὥστ' οὐ χρὴ παρ'
ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ] παρ' αὐτῶν τούτων πυνθάνεσθαι
τὸ δίκαιον. Πάντων δ' ἂν εἴη δεινότατον, εἰ τοῖς 38

*μὲν ἄλλοις ψηφίζοισθε, ὅταν θάτερα τούτων ἀπο-
φαίνωσι σφᾶς αὐτούς, ἢ γένει προτέρους ὄντας ἢ τῇ
φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, ἡμᾶς δ' οἷς ἐστιν
ἀμφότερα ταῦτα παρὰ πάντων ὁμολογούμενα, ἀξιώ-
σετε μόνους ἀκλήρους ποιῆσαι τῶν ἐκείνου.*

39 *Καὶ εἰ μὲν Πολύαρχος ὁ πατὴρ ὁ Κλεωνύμου,
πάππος δ' ἡμέτερος, ζῶν ἐτύγχανε καὶ τῶν ἐπιτη-
δείων ἐνδεὴς ὤν, ἢ Κλεώνυμος ἐτελεύτησε θυγατέ-
ρας ἀπορουμένας καταλιπών, ἡμεῖς ἂν διὰ τὴν ἀγ-
χιστείαν καὶ τὸν πάππον γηροτροφεῖν ἠναγκαζόμεθα
καὶ τὰς Κλεωνύμου θυγατέρας ἢ λαβεῖν αὐτοὶ γυναῖ-
κας ἢ προῖκα ἐπιδιδόντες ἑτέροις ἐκδιδόναι, καὶ ταῦθ'
ἡμᾶς καὶ ἡ συγγένεια καὶ οἱ νόμοι καὶ ἡ παρ' ὑμῶν
αἰσχύνη ποιεῖν ἠνάγκαζεν ἄν, ἢ ταῖς μεγίσταις ζη-*
40 *μίαις καὶ τοῖς ἐσχάτοις ὀνείδεσι περιπεσεῖν· εἰ δ'
οὐσία κατελείφθη, δίκαιον ἡγήσεσθ' εἶναι ταύτης
ἑτέρους ἡμῶν μᾶλλον κληρονομεῖν; οὐκ ἄρα δίκαια
οὐδ' ὑμῖν αὐτοῖς συμφέροντα οὐδὲ τοῖς νόμοις ὁμο-
λογούμενα ψηφιεῖσθε, εἰ τῶν μὲν συμφορῶν τοὺς
ἐγγυτάτω γένει κοινωνεῖν ἀναγκάσετε, χρημάτων δὲ
καταλειφθέντων πάντας ἀνθρώπους κυριωτέρους ἢ
τούτους ποιήσετε.*

41 *Χρὴ δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ
διὰ τὴν τοῦ πράγματος ἀλήθειαν, ὅπερ ποιεῖτε, τοῖς
κατὰ γένος ψηφίζεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς κατὰ διαθήκην
ἀμφισβητοῦσι. τὴν μὲν γὰρ τοῦ γένους οἰκειότητα
πάντες ἐπιστάμενοι τυγχάνετε, καὶ οὐχ οἷόν τε τοῦτ'
ἐστὶ πρὸς ὑμᾶς ψεύσασθαι· διαθήκας δ' ἤδη πολλοὶ
ψευδεῖς ἀπέφηναν, καὶ οἱ μὲν τὸ παράπαν οὐ γενο-*
42 *μένας, ἐνίων δ' οὐκ ὀρθῶς βεβουλευμένων. καὶ νῦν
ὑμεῖς τὴν μὲν συγγένειαν καὶ τὴν οἰκειότητα τὴν
ἡμετέραν, οἷς ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἅπαντες ἐπίστασθε·*

*τὰς δὲ διαθήκας, αἷς οὗτοι πιστεύοντες ἡμᾶς συκο-
φαντοῦσιν, οὐδεὶς ὑμῶν οἶδε κυρίας γενομένας.
ἔπειτα τὴν μὲν ἡμετέραν συγγένειαν εὑρήσετε καὶ
παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιδίκων ὁμολογουμένην, τὰς δὲ
διαθήκας ὑφ' ἡμῶν ἀμφισβητουμένας· οὗτοι γὰρ τὸ
ἀνελεῖν αὐτὰς ἐκείνου βουλομένου διεκώλυσαν. ὥσθ'* 43
*ὑμῖν, ὦ ἄνδρες, πολὺ κάλλιόν ἐστι ψηφίσασθαι κατὰ
τὸ γένος τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἡμῶν ὁμολογούμενον
μᾶλλον ἢ κατὰ τὰς διαθήκας τὰς οὐ δικαίως γεγενη-
μένας. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε ὅτι αὐτὰς ἔλυσε
μὲν Κλεώνυμος εὖ φρονῶν, διέθετο δὲ ὀργισθεὶς καὶ
οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος· ὥστε πάντων ἂν εἴη δει-
νότατον, εἰ κυριωτέραν αὐτοῦ τὴν ὀργὴν ἢ τὴν διά-
νοιαν ποιήσετε.*

Οἶμαι δ' ὑμᾶς καὶ λαμβάνειν παρὰ τούτων ἀξιοῦν 44
*καὶ μὴ τυγχάνοντας ἀγανακτεῖν, οἷς ἂν ὑπάρχῃ καὶ
παρ' ὑμῶν τῶν αὐτῶν τυχεῖν. εἰ τοίνυν συνέβη
Κλεωνύμῳ μὲν ζῆν, ἐξερημωθῆναι δὲ τὸν ἡμέτερον
οἶκον ἢ τὸν τούτων, σκέψασθε ποτέρων ἐκεῖνος ἐγί-
γνετο κληρονόμος· δίκαιον γάρ ἐστι τούτους ἔχειν
τὰ ἐκείνου, παρ' ὧν ὠφείλετο καὶ λαβεῖν αὐτῷ. εἰ* 45
*μὲν τοίνυν Φερένικος ἢ τῶν ἀδελφῶν τις ἐτελεύτη-
σεν, οἱ παῖδες οἱ τούτων, οὐκ ἐκεῖνος ἐγίγνετο κύ-
ριος τῶν καταλειφθέντων· ἡμῶν δὲ τοιαύτῃ τύχῃ
χρησαμένων Κλεώνυμος ἁπάντων ἐγίγνετο κληρονό-
μος. οὔτε γὰρ παῖδες ἡμῖν ἦσαν οὔτ' ἄλλοι συγγε-
νεῖς, ἀλλ' ἐκεῖνος καὶ γένει προσήκων ἐγγυτάτω καὶ
τῇ χρείᾳ πάντων ἦν οἰκειότατος· ὥστε διὰ ταῦτα καὶ* 46
*οἱ νόμοι δεδώκασιν αὐτῷ, καὶ ἡμεῖς οὐδένα ἄλλον
ἠξιώσαμεν ταύτης τῆς δωρεᾶς. οὐ γὰρ δήπου ζῶν-
τες μὲν οὕτως ἂν ἐνεχειρίσαμεν αὐτῷ τὴν οὐσίαν,
ὥστε περὶ τῶν ἡμετέρων κυριωτέραν εἶναι τὴν ἐκεί-*

νου διάνοιαν τῆς ἡμετέρας αὐτῶν, ἀποθνήσκοντες
δὲ ἄλλους κληρονόμους ἐβουλήθημεν εἶναι αὐτῶν
47 μᾶλλον ἢ τὸν πάντων οἰκειότατον. ὥσθ' ἡμᾶς μὲν
ἐν ἀμφοτέροις, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐν τῷ δοῦναι καὶ
ἐν τῷ λαβεῖν οἰκείους ὄντας εὑρήσετε, τούτους δὲ
νῦν μὲν ἀναισχυντοῦντας καὶ τὴν οἰκειότητα καὶ τὴν
ἀγχιστείαν λέγοντας, ὅτι λήψεσθαί τι προσδοκῶσιν·
ἐν δὲ τῷ δοῦναι πολλοὺς ἂν καὶ συγγενεῖς καὶ φί-
λους ἐκείνου προείλοντο οἰκειοτέρους.

48 Κεφάλαιον δὲ τῶν εἰρημένων, ᾧ πάντας ὑμᾶς
προσέχειν δεῖ τὸν νοῦν· ὅσῳ γὰρ ἂν ταῦτα λέγοντες
ἀποφαίνωσι καὶ πειρῶνται πείθειν ὑμᾶς ὡς ἐκεῖνος
διέθετο ταύτας τὰς διαθήκας καὶ οὐδὲ πώποτε ὕστε-
ρον αὐτῷ μετεμέλησε, καὶ νῦν μὲν ἐβούλετο ἡμᾶς
μηδὲν τῶν αὐτοῦ λαβεῖν, σφίσι δ' αὐτοῖς βεβαιῶσαι
49 τὴν δωρεάν, καὶ ταῦτα πάντα λέγοντες καὶ δισχυρι-
ζόμενοι μηδέτερον ἀποφαίνωσι, μήθ' ὡς ἐγγυτέρω
τῷ γένει προσήκουσι μήθ' ὡς οἰκειότερον ἡμῶν πρὸς
Κλεώνυμον διέκειντο, ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε ὅτι ἐκείνου
κατηγοροῦσιν, ἀλλ' οὐχ ὡς δίκαιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα
50 διδάσκουσιν ὑμᾶς. ὥσθ' ὑμεῖς ὅταν μὲν τοῖς τούτων
λόγοις πιστεύητε, οὐ τούτους προσήκει ποιῆσαι τῶν
ἐκείνου κληρονόμους, ἀλλὰ παράνοιαν Κλεωνύμου
καταγιγνώσκειν, ὅταν δὲ τοῖς ἡμετέροις, ἐκεῖνόν τε
νομίζειν ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι λῦσαι τὰς διαθήκας
βουλόμενον, ἡμᾶς τε μὴ συκοφαντεῖν ἀλλὰ δικαίως
51 τούτων ἀμφισβητεῖν. ἔπειτα, ὦ ἄνδρες, ἐνθυμεῖσθε
ὅτι οὐχ οἷόν τε ὑμῖν ἐστι κατὰ τοὺς τούτων λόγους
γνῶναι περὶ αὐτῶν. πάντων γὰρ ἂν εἴη δεινότατον,
εἰ τῶν ἀντιδίκων γιγνωσκόντων ἡμᾶς δίκαιον εἶναι
τὸ μέρος αὐτῶν λαβεῖν, ὑμεῖς ἅπαντ' αὐτοὺς ἔχειν
ψηφίσαισθε, καὶ τούτους μὲν ἡγήσαισθε χρῆναι πλείω

λαβεῖν ὧν αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἠξίωσαν, ἡμᾶς δὲ μηδὲ τούτων ἀξιώσαιτε ὧν οἱ ἀντίδικοι συγχωροῦσιν ἡμῖν.

2.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΕΝΕΚΛΕΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μενεκλέους ποιησαμένου υἱὸν καὶ ἐπιβιώσαντος τῇ ποιήσει εἴκοσι τρία ἔτη, ἀδελφῶν ἀμφισβητησάντων τοῦ κλήρου ἐμαρτύρησέ τις Φιλωνίδης μὴ εἶναι τὸν κλῆρον ἐπίδικον, καταλείψαντος υἱὸν Μενεκλέους. τούτῳ ἐπέσκηψαν ψευδομαρτυρίας οἱ ἀδελφοί, καὶ πρὸς τούτους ὁ παῖς ὑπὲρ αὑτοῦ τὴν ἀπολογίαν εἰσέρχεται. Ἔστι δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐναντίος τῷ περὶ τοῦ Κλεωνύμου κλήρου· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ συγγενείας εἶπεν, ὧδε δὲ ὑπὲρ διαθήκης. Ἡ στάσις ἀντίληψις κατὰ στοχασμόν· λέγει γὰρ ὅτι ἐξῆν αὐτῷ ποιεῖν ἑαυτῷ υἱόν. εἶτα τὸ στοχαστικόν, ὅτι οὐ πεισθεὶς γυναικὶ ἐποιήσατό με.

Ἡγούμην μέν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις καὶ ἄλλος ἐποιήθη ὑπό τινος κατὰ τοὺς νόμους, καὶ ἐγὼ ποιηθῆναι, καὶ οὐκ ἄν ποτε εἰπεῖν οὐδένα τολμῆσαι ὡς ἐποιήσατό με Μενεκλῆς παρανοῶν ἢ γυναικὶ πειθόμενος· ἐπειδὴ δὲ ὁ θεῖος οὐκ ὀρθῶς βουλευόμενος, ὥς ἐγώ φημι, πειρᾶται ἐξ ἅπαντος τρόπου τὸν ἀδελφὸν τὸν αὑτοῦ ἄπαιδα τεθνεῶτα καταστῆσαι, οὔτε τοὺς θεοὺς τοὺς πατρῴους οὔθ' ὑμᾶς αἰσχυνόμενος οὐδένα, ἐμοὶ ἀνάγκη ἐστὶ πολλὴ βοηθεῖν τε τῷ πατρὶ τῷ ποιησα-
μένῳ με καὶ ἐμαυτῷ. διδάξω οὖν ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς 2
ὡς προσηκόντως τε καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ

ποίησις, καὶ οὐκ ἔστιν ἐπίδικος ὁ κλῆρος ὁ Μενεκλέ-
ους ὄντος ἐμοῦ υἱοῦ ἐκείνου, ἀλλ' ὁ μάρτυς διεμαρ-
τύρησε τἀληθῆ. δέομαι δ' ὑμῶν ἁπάντων καὶ ἀντι-
βολῶ καὶ ἱκετεύω μετ' εὐνοίας ἀποδέχεσθαί μου τοὺς
λόγους.
3 Ἐπώνυμος γὰρ ὁ Ἀχαρνεύς, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος,
ὦ ἄνδρες, φίλος ἦν καὶ ἐπιτήδειος Μενεκλεῖ, καὶ
ἐχρῆτο οἰκείως· ἦμεν δὲ αὐτῷ παῖδες τέτταρες ἡμεῖς,
δύο μὲν υἱεῖς, δύο δὲ θυγατέρες. τελευτήσαντος δὲ
τοῦ πατρὸς ἐκδίδομεν ἡμεῖς τὴν πρεσβυτέραν ἀδελ-
φήν, ἐπειδὴ εἶχεν ὥραν, Λευκολόφῳ, προῖκα ἐπι-
4 δόντες εἴκοσι μνᾶς. καὶ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου τε-
τάρτῳ ἔτει ἢ πέμπτῳ ὕστερον ἥ τε ἀδελφὴ ἡμῖν ἡ
νεωτέρα σχεδὸν ἡλικίαν εἶχεν ἀνδρὶ συνοικεῖν, καὶ
τῷ Μενεκλεῖ ἡ γυνὴ τελευτᾷ ἣν εἶχε πρότερον. ἐπει-
δὴ οὖν ἐκείνῃ τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν ὁ Μενεκλῆς,
ᾔτει τὴν ἀδελφὴν ἡμᾶς, ὑπομιμνήσκων τήν τε φιλίαν
τὴν τοῦ πατρὸς καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ὡς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς
5 ἦν διακείμενος· καὶ ἡμεῖς εἰδότες ὅτι καὶ ὁ πατὴρ
οὐδενὶ ἂν ἔδωκεν ἥδιον ἢ ἐκείνῳ, δίδομεν αὐτῷ,
οὐκ ἄπροικον, ὡς οὗτος λέγει ἑκάστοτε, ἀλλὰ τὴν
ἴσην προῖκα ἐπιδόντες ἥνπερ καὶ τῇ πρεσβυτέρᾳ ἀδελ-
φῇ ἐπέδομεν· καὶ ἐκ τοῦ τρόπου τούτου, πρότερον
ὄντες αὐτοῦ φίλοι, κατέστημεν οἰκεῖοι. Καὶ ὡς ἔλα-
βεν εἴκοσι μνᾶς ὁ Μενεκλῆς ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ προῖκα,
τὴν μαρτυρίαν ταύτην πρῶτον βούλομαι παρασχέ-
σθαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

6 Ἐκδόντες τοίνυν τὰς ἀδελφάς, ὦ ἄνδρες, καὶ ὄν-
τες αὐτοὶ ἐν ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι ἐτραπόμεθα,
καὶ ἀπεδημήσαμεν μετὰ Ἰφικράτους εἰς Θρᾴκην· ἐκεῖ

δὲ δόξαντές του εἶναι ἄξιοι περιποιησάμενοί τι κατε-
πλεύσαμεν δεῦρο, καὶ καταλαμβάνομεν τῇ πρεσβυ-
τέρᾳ ἀδελφῇ ὄντα δύο παιδία, τὴν δὲ νεωτέραν, ἣν
εἶχε Μενεκλῆς, ἄπαιδα. καὶ ἐκεῖνος δευτέρῳ μηνὶ 7
ἢ τρίτῳ, πολλὰ ἐπαινέσας τὴν ἀδελφήν, λόγους ἐποι-
εῖτο πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἔφη τήν τε ἡλικίαν ὑφορᾶσθαι
τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν· οὔκουν ἔφη δεῖν ἐκείνην
τῆς χρηστότητος τῆς ἑαυτῆς τοῦτο ἀπολαῦσαι, ἄπαιδα
καταστῆναι συγκαταγηρᾶσαν αὐτῷ· ἱκανὸς γὰρ ἔφη 8
αὐτὸς ἀτυχῶν εἶναι. [καὶ ἐκ ταύτης τῆς λέξεως δῆλον
ὅτι φιλῶν ἀπεβάλετο· οὐδεὶς γὰρ μισῶν τινα ἱκετεύει
αὐτῷ.] ἐδεῖτο οὖν ἡμῶν δοῦναι χάριν ταύτην αὐ-
τῷ, ἐκδοῦναι ἄλλῳ αὐτὴν μετὰ τῆς γνώμης τῆς ἑαυτοῦ.
καὶ ἡμεῖς ἐκελεύομεν αὐτὸν πείθειν αὐτὴν περὶ τού-
των· ὅ τι γὰρ ἂν ἐκείνη πεισθῇ, τοῦτ' ἔφαμεν ποιή-
σειν. κἀκείνη τὸ μὲν πρῶτον οὐδ' ἠνέσχετ' αὐτοῦ λέ- 9
γοντος, προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου μόλις ἐπείσθη· καὶ
οὕτως ἐκδίδομεν αὐτὴν Ἠλείῳ Σφηττίῳ, καὶ ὁ Με-
νεκλῆς τήν τε προῖκα ἀποδίδωσιν [αὐτῇ], μετασχὼν
τοῦ οἴκου τῆς μισθώσεως τῶν παίδων τοῦ Νικίου,
καὶ τὰ ἱμάτια, ἃ ἦλθεν ἔχουσα παρ' ἐκεῖνον, καὶ τὰ
χρυσίδια, ἃ ἦν, δίδωσιν αὐτῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα χρό- 10
νου διαγενομένου ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς ὅπως μὴ ἔσοιτο
ἄπαις, ἀλλ' ἔσοιτο αὐτῷ ὅς τις ζῶντα γηροτροφήσοι
καὶ τελευτήσαντα θάψοι αὐτὸν καὶ εἰς τὸν ἔπειτα
χρόνον τὰ νομιζόμενα αὐτῷ ποιήσοι. τούτῳ μὲν οὖν
ἑώρα ἕνα μόνον υἱὸν ὄντα, ὥστε ἐδόκει αὐτῷ αἰσχρὸν
εἶναι ἄπαιδα τοῦτον καθιστάντα ἀρρένων παίδων
αὐτῷ κελεύειν δοῦναι τὸν υἱὸν εἰσποιήσασθαι. εὑρι- 11
σκεν οὖν οὐδένα ἄλλον οἰκειότερον ὄνθ' ἡμῶν ἑαυ-
τῷ. λόγους οὖν πρὸς ἡμᾶς ἐποιεῖτο, καὶ ἔφη δοκεῖν
αὐτῷ καλῶς ἔχειν, ἐπειδὴ οὕτως αὐτῷ ἡ τύχη συν-

ἔβη ὥστε ἐκ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἡμετέρας παῖδας αὐτῷ
μὴ γενέσθαι, ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας υἱὸν αὐτῷ ποιή-
σασθαι, ὅθεν καὶ φύσει παῖδας ἐβουλήθη ἂν αὐτῷ
γενέσθαι· „ὑμῶν οὖν" ἔφη „βούλομαι τὸν ἕτερον
12 ποιήσασθαι, ὁποτέρῳ ὑμῶν καλῶς ἔχει." καὶ ὁ ἀδελ-
φὸς ἀκούσας ταῦτα, ἐπειδὴ προετίμησεν αὐτοὺς πάν-
των, ἐπῄνεσέ τε τοὺς λόγους αὐτοῦ, καὶ εἶπεν ὅτι δέ-
οιτο ἥ τε ἡλικία καὶ ἡ παροῦσα ἐρημία ἐκείνου τοῦ
θεραπεύσοντος αὐτὸν καὶ ἐπιδημήσοντος· „ἐμοὶ μὲν
οὖν" ἔφη „συμβαίνει ἀποδημία, ὡς σὺ οἶσθα· ὁ δὲ
ἀδελφὸς οὑτοσί" ἐμὲ λέγων „τῶν τε σῶν ἐπιμελήσε-
ται καὶ τῶν ἐμῶν, ἐὰν βούλῃ τοῦτον ποιήσασθαι."
καὶ ὁ Μενεκλῆς καλῶς ἔφη αὐτὸν λέγειν, καὶ ἐκ τοῦ
τρόπου τούτου ποιεῖταί με.
13 Ὡς οὖν κατὰ τοὺς νόμους ἐγένετο ἡ ποίησις,
τοῦτο ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι. καί μοι τὸν νόμον
ἀνάγνωθι, ὃς κελεύει τὰ ἑαυτοῦ ἐξεῖναι διαθέσθαι
ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἐὰν μὴ παῖδες ἄρρενες ὦσι γνήσιοι.
ὁ γὰρ νομοθέτης, ὦ ἄνδρες, διὰ τοῦτο τὸν νόμον
ἔθηκεν οὕτως, ὁρῶν μόνην ταύτην καταφυγὴν οὖσαν
τῆς ἐρημίας καὶ παραψυχὴν τοῦ βίου τοῖς ἄπαισι τῶν
ἀνθρώπων, τὸ ἐξεῖναι ποιήσασθαι ὅν τινα ἂν βού-
14 λωνται. διδόντων οὖν τῶν νόμων αὐτῷ ποιεῖσθαι
διὰ τὸ εἶναι ἄπαιδα, ἐμὲ ποιεῖται, οὐκ ἐν διαθήκαις,
ὦ ἄνδρες, γράψας, μέλλων ἀποθνήσκειν, ὥσπερ
ἄλλοι τινὲς τῶν ἀνθρώπων, οὐδ' ἀσθενῶν· ἀλλ'
ὑγιαίνων, εὖ φρονῶν, εὖ νοῶν, ποιησάμενος εἰσά-
γει με εἰς τοὺς φράτορας παρόντων τούτων, καὶ εἰς
15 τοὺς δημότας με ἐγγράφει καὶ εἰς τοὺς ὀργεῶνας. καὶ
τότε μὲν οὐδὲν ἀντέλεγον αὐτῷ οὗτοι ὡς οὐκ εὖ φρο-
νοῦντι· καίτοι πολὺ κάλλιον ἦν ζῶντα πείθειν ἐκεῖ-
νον, εἴ τι βούλοιντο, μᾶλλον ἢ τελευτήσαντα ὑβρί-

ζειν καὶ ἐξερημοῦν αὐτοῦ τὸν οἶκον. ἐπεβίω γὰρ
ἐκεῖνος μετὰ τὴν ποίησιν οὐκ ἐνιαυτὸν ἕνα ἢ δύο,
ἀλλὰ τρία καὶ εἴκοσιν ἔτη· καὶ ἐν τούτῳ τῷ χρό-
νῳ, τοσούτῳ ὄντι, οὐδὲν ἐκεῖνος μετέγνω τῶν πε-
πραγμένων ἑαυτῷ, διὰ τὸ παρὰ πάντων ὁμολογεῖσθαι
ὅτι ἦν ὀρθῶς βεβουλευμένος. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω 16
ταῦτα, τῆς μὲν ποιήσεως ὑμῖν τοὺς φράτορας καὶ
τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς δημότας παρέξομαι μάρτυρας,
ὡς δ' ἐξῆν ποιήσασθαι, τὸν νόμον αὐτὸν ὑμῖν ἀνα-
γνώσεται, καθ' ὃν ἡ ποίησις ἐγένετο. Καί μοι τὰς
μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταύτας καὶ τὸν νόμον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΝΟΜΟΣ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἐξῆν τῷ Μενεκλεῖ ποήσασθαι υἱὸν 17
αὑτῷ ὅν τινα ἐβούλετο, ὁ νόμος αὐτὸς δηλοῖ· ὡς δὲ
ἐποιήσατο, οἵ τε φράτορες καὶ οἱ δημόται καὶ οἱ ὀρ-
γεῶνες ὑμῖν μεμαρτυρήκασιν· ὥστε περιφανῶς ἀπο-
δέδεικται ἡμῖν, ὦ ἄνδρες, ὁ μάρτυς τἀληθῆ διαμε-
μαρτυρηκώς, καὶ οὗτοι πρός γε τὴν ποίησιν αὐτὴν
λόγον οὐδ' ὁντινοῦν δύναιντ' ἂν ἀντειπεῖν. Πρα- 18
χθέντων δὲ τούτων ἐσκόπει ὁ Μενεκλῆς γυναῖκά μοι,
καὶ ἔφη με χρῆναι γῆμαι· καὶ ἐγὼ λαμβάνω τὴν τοῦ
Φιλωνίδου θυγατέρα. κἀκεῖνός τε τὴν πρόνοιαν
εἶχεν ὥσπερ εἰκός ἐστι πατέρα περὶ υἱέος ἔχειν, καὶ
ἐγὼ τὸν αὐτὸν τρόπον ὥσπερ γόνῳ ὄντα πατέρα
ἐμαυτοῦ ἐθεράπευόν τε καὶ ᾐσχυνόμην, καὶ ἐγὼ καὶ
ἡ γυνὴ ἡ ἐμή, ὥστε ἐκεῖνον πρὸς τοὺς δημότας ἐπαι-
νεῖν ἅπαντας.

Ὅτι δὲ οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος ὁ 19
Μενεκλῆς ἐποιήσατο, ἀλλ' εὖ φρονῶν, ἐνθένδε ἐστὶν
ὑμῖν ῥᾴδιον ἐπιγνῶναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἀδελφή,
περὶ ἧς οὗτος τὸν πλεῖστον τοῦ λόγου πεποίηται, ὡς

ἐκείνῃ πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιήσατο, πολλῷ πρότερον ἦν
ἐκδεδομένη πρὶν τὴν ποίησιν γενέσθαι, ὥστ' εἴ γ'
ἐκείνῃ πεισθεὶς τὸν υἱὸν ἐποιεῖτο, τῶν ἐκείνης παί-
δων τὸν ἕτερον ἐποιήσατ' ἄν· δύο γάρ εἰσιν αὐτῇ.
20 ἀλλ', ὦ ἄνδρες, οὐχ ὑπ' ἐκείνης πεισθεὶς ἐμὲ ἐποιή-
σατο υἱόν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ὑπὸ τῆς ἐρημίας [ἐπεί-
σθη], δεύτερον δὲ διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας καὶ
διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ὑπάρχουσαν πρὸς τὸν πατέρα
τὸν ἐμόν, τρίτον δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ μηδένʼ
ἄλλον αὐτῷ, ὁπόθεν ἂν ἐποιήσατο υἱόν. ταῦτα τη-
νικαῦτα ἐνῆγεν ἐμὲ ποιήσασθαι· ὥστε οὐ παραφρο-
νῶν φαίνεται οὐδὲ τῇ γυναικὶ πεισθείς, εἰ μὴ ἄρα
τὴν ἐρημίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπαιδίαν οὗτος βούλεται
21 τὸ ὄνομα τοῦτο προσαγορεύειν. Ἡδέως δ' ἂν μοι
δοκῶ τούτου πυθέσθαι τοῦ φάσκοντος εὖ φρονεῖν,
τίνα ποιήσασθαι ἐχρῆν αὐτὸν τῶν συγγενῶν; πότερα
τὸν υἱὸν τὸν τούτου; ἀλλ' οὐκ ἂν αὐτῷ ἔδωκεν,
ἄπαιδα αὐτὸν καθιστάς· οὐχ οὕτως οὗτός ἐστι φιλο-
χρήματος. ἀλλὰ τὸν τῆς ἀδελφῆς ἢ τὸν τῆς ἀνεψιᾶς
ἢ τὸν τοῦ ἀνεψιοῦ; ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν οὐκ ἐγένετο αὐ-
22 τῷ οὐδεὶς τούτων τῶν συγγενῶν. οὐκοῦν ἐξ ἀνάγ-
κης ἦν αὐτῷ ἄλλον τινὰ ποιήσασθαι μᾶλλον ἢ ἄπαιδα
καταγηρᾶν, ὥσπερ οὗτος ἀξιοῖ νυνὶ αὐτόν. ἐγὼ τοί-
νυν πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι ὑμᾶς ὡς οὐκ ἂν
ποιησάμενος ἄλλον οἰκειότερον ἐμοῦ ποιήσαιτ' ἄν.
δειξάτω γὰρ οὗτος ὑμῖν. ἀλλ' οὐκ ἂν ποτε δύναιτο·
ἦν γὰρ οὐδεὶς ἄλλος συγγενὴς αὐτῷ πλὴν τούτων.
23 Ἀλλὰ νῦν οὗτος ἐπιτιμῶν αὐτῷ φαίνεται οὐχ
ὅτι τὸν υἱὸν οὐκ ἐποιήσατο τὸν αὑτοῦ, ἀλλ' ὅτι τὸ
παράπαν ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐτελεύτησεν ἄπαις. τοῦτ'
ἔστιν ὃ ἐπιτιμᾷ, ἐπίφθονον πρᾶγμα καὶ οὐ δίκαιον
ποιῶν· ὄντων γὰρ αὐτῷ παίδων ἐκείνῳ ὄντι ἄπαιδι

καὶ ἀτυχοῦντι φαίνεται ἐπιτιμῶν. καὶ τοῖς μὲν ἄλ- 24
λοις ἅπασιν ἀνθρώποις καὶ Ἕλλησι καὶ βαρβάροις
δοκεῖ καλῶς οὗτος ὁ νόμος κεῖσθαι, ὁ περὶ τῆς ποιή-
σεως, καὶ διὰ τοῦτο χρῶνται πάντες αὐτῷ· ὁ δὲ θεῖος
οὑτοσὶ οὐκ αἰσχύνεται τὸν αὑτοῦ ἀδελφὸν ταύτης τῆς
ἐξουσίας ἀποστερῶν νῦν, τοῦ ποιήσασθαι, ἧς οὐδὲ
τοῖς οὐδὲν γένει προσήκουσιν οὐδεὶς πώποτε ἐφθό-
νησεν. Οἶμαι δὲ καὶ τοῦτον, εἴ τις ἐρωτήσειεν αὐ- 25
τὸν τί δή ποτ' ἂν ἐποίησεν εἰς τὴν αὐτὴν τύχην ἐκεί-
νῳ καταστάς, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν εἰπεῖν ἢ ὅτι ἐποιήσατ'
ἂν ὅς τις αὐτὸν ἔμελλε ζῶντα θεραπεύσειν καὶ τε-
λευτήσαντα θάψειν· καὶ δῆλον ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν
τοῦτον νόμον ἡ ποίησις ἐγένετ' ἄν, καθ' ὅν περ ἡ
ἐμή. εἶτα αὐτὸς μὲν εἰ ἦν ἄπαις, ἐποιήσατ' ἄν· τὸν
δὲ Μενεκλέα ποιήσαντα ταὐτὰ τούτῳ παραφρονεῖν
φησι καὶ γυναικὶ πειθόμενον ποιήσασθαι. πῶς οὖν
οὐ σχέτλια λέγων φαίνεται; ἐγὼ γὰρ οἶμαι πολλῷ 26
μᾶλλον τοῦτον παραφρονεῖν τῷ τε λόγῳ τούτῳ ᾧ
νυνὶ λέγει, καὶ οἷς ποιεῖ. τοῖς τε γὰρ νόμοις καὶ τοῖς
δικαίοις καὶ οἷς αὐτὸς ἐποίησεν ἂν τἀναντία λέγων
φαίνεται, καὶ οὐκ αἰσχύνεται μὲν αὑτῷ τὸν νόμον
τὸν περὶ τῆς ποιήσεως ποιῶν κύριον, τῷ δὲ ἀδελφῷ
τὸν αὐτὸν τοῦτον ζητῶν ἄκυρον ποιῆσαι.

Εἶτα νῦν διὰ τί διαφερόμενος ζητεῖ οὗτος τὸν 27
ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ ἄπαιδα καταστῆσαι, ἄξιόν ἐστιν,
ὦ ἄνδρες, ἀκοῦσαι. εἰ μὲν γὰρ περὶ τοῦ ὀνόματός
μοι διαφέρεται καὶ ἀναίνεται, εἰ ἐγὼ ἔσομαι υἱὸς
Μενεκλέους, πῶς οὐ φθονερός ἐστιν; εἰ δὲ περὶ χρη-
μάτων ἐστὶν ὁ λόγος αὐτῷ, ἐπιδειξάτω ὑμῖν ὁποῖον
χωρίον ἢ συνοικίαν ἢ οἰκίαν κατέλιπεν ἐκεῖνος, ἃ
ἐγὼ ἔχω νυνί. εἰ δὲ μηδὲν τούτων κατέλιπεν, ἃ δ'
ἦν αὐτῷ ὑπόλοιπα, ἐπειδὴ τῷ ὀρφανῷ τὸ ἀργύριον

ἀπέδωκεν, οὗτος ἔλαβε ζῶντος ἐκείνου ἔτι, πῶς οὐ
28 περιφανῶς ἐξελέγχεται ἀναιδὴς ὤν; Ὡς δὲ ἔχει, ἐγὼ ἐπιδείξω. ἐπειδὴ γὰρ ἔδει τῷ ὀρφανῷ τὰ χρήματα ἀποδιδόναι, ὁ δ' οὐκ εἶχεν ὁπόθεν ἀποδῷ, τόκοι δὲ πολλοῦ χρόνου συνερρυηκότες ἦσαν αὐτῷ, τὸ χωρίον ἐπώλει. καὶ οὗτος καιροῦ λαβόμενος καὶ βουλόμενος αὐτῷ ἐπηρεάζειν, ὅτι ἐμὲ ἐποιήσατο, διεκώλυε τὸ χωρίον πραθῆναι, ἵνα κατοκώχιμον γένηται καὶ ἀναγκασθῇ τῷ ὀρφανῷ ἀποστῆναι. ἠμφισβήτει οὖν αὐτῷ μέρους τινὸς τοῦ χωρίου, πρότερον οὐδὲ πώποτε ἀμφισβητήσας, καὶ ἀπηγόρευε τοῖς
29 ὠνουμένοις μὴ ὠνεῖσθαι. κἀκεῖνος ἠγανάκτει, οἶμαι, καὶ ἠναγκάζετο ὑπολείπεσθαι οὗ ἠμφισβήτησεν οὗτος. τὸ δὲ ἄλλο ἀποδίδοται Φιλίππῳ τῷ Πιτθεῖ ἑβδομήκοντα μνῶν, καὶ οὕτω διαλύει τὸν ὀρφανόν, ἑπτὰ μνᾶς καὶ τάλαντον ἀποδοὺς ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου· τούτῳ δὲ λαγχάνει δίκην τῆς ἀπορρήσεως. λόγων δὲ πολλῶν γενομένων καὶ ἔχθρας πολλῆς ἔδοξεν ἡμῖν χρῆναι, ἵνα μή ποτε εἴπῃ τις ἐμὲ φιλοχρηματεῖν καὶ ἐχθροὺς ἀδελφοὺς ὄντας αὐτοὺς καθιστάναι, ἐπιτρέψαι τῷ τε κηδεστῇ τῷ τού-
30 του καὶ τοῖς φίλοις διαιτῆσαι. ἐκεῖνοι δ' εἶπον ἡμῖν, εἰ μὲν ἐπιτρέποιμεν αὐτοῖς ὥστε τὰ δίκαια διαγνῶναι, οὐκ ἂν ἔφασαν διαιτῆσαι· οὐδὲν γὰρ δεῖσθαι ἀπέχθεσθαι οὐδετέροις ἡμῶν· εἰ δ' ἐάσομεν αὐτοὺς γνῶναι τὰ συμφέροντα πᾶσιν, ἔφασαν διαιτήσειν. καὶ ἡμεῖς, ἵνα δὴ πραγμάτων ἀπαλλαγῶμεν, ὥς γε δὴ
31 ᾠόμεθα, οὕτως ἐπιτρέπομεν. καὶ ἐκεῖνοι ὀμόσαντες ἡμῖν πρὸς τῷ βωμῷ τῷ τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κεφαλῆσι τὰ συμφέροντα γνώσεσθαι, διῄτησαν ἡμᾶς ἀποστῆναι ὧν οὗτος ἠμφισβήτησε καὶ δοῦναι δωρεάν· οὐ γὰρ ἔφασαν εἶναι ἄλλην ἀπαλλαγὴν οὐδεμίαν, εἰ μὴ

μεταλήψονται οὗτοι τῶν ἐκείνου. ἐκ δὲ τοῦ λοιποῦ 32
*χρόνου ἔγνωσαν ἡμᾶς εὖ ποιεῖν ἀλλήλους καὶ λόγῳ
καὶ ἔργῳ, καὶ ταῦτα ὀμόσαι ἠνάγκασαν ἡμᾶς ἀμφο-
τέρους πρὸς τῷ βωμῷ ἦ μὴν ποιήσειν· καὶ ἡμεῖς ὠμό-
σαμεν εὖ ποιεῖν ἀλλήλους ἐκ τοῦ ἐπιλοίπου χρόνου,
κατὰ δύναμιν εἶναι, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ. καὶ ὡς ὅ* 33
*τε ὅρκος ἐγένετο, καὶ ἔχουσιν οὗτοι ἃ ἐγνώσθη αὐ-
τοῖς ὑπὸ τῶν οἰκείων τῶν τούτου; εἶτα νυνὶ ταυτὶ
τὰ ἀγαθὰ ποιοῦσιν ἡμᾶς, τὸν μὲν τεθνεῶτα ἄπαιδα
βουλόμενοι καταστῆσαι, ἐμὲ δ' ἐκβάλλειν ὑβρίσαν-
τες ἐκ τοῦ οἴκου, τοὺς γνόντας αὐτοὺς ὑμῖν παρέξο-
μαι μάρτυρας, ἐὰν ἐθέλωσιν ἀναβαίνειν (εἰσὶ γὰρ
τούτων οἰκεῖοι), εἰ δὲ μή, τοὺς παραγενομένους.
Καί μοι τὰς μαρτυρίας ἀνάγνωθι ταυτασί· σὺ δ' ἐπί-* 34
λαβε τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Λαβὲ δή μοι τὰς μαρτυρίας ἐκείνας, ὡς τό τε χωρίον ἑβδομήκοντα μνῶν ἐπράθη, καὶ ὡς ἀπέλαβεν ὁ ὀρφανὸς ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα μνᾶς πραθέντος τοῦ χωρίου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὁ θεῖος τοίνυν οὑτοσί, ὦ ἄνδρες, κεκληρονομη- 35
*κὼς τῶν ἐκείνου ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ ὥσπερ ἐγώ, καὶ
ἔχων ἐμοῦ πολλῷ πλείονα· ἐγὼ γὰρ τὰς τριακοσίας
δραχμὰς ἔλαβον τὰς περιλειφθείσας ἀπὸ τῆς τιμῆς
τοῦ χωρίου, καὶ οἰκίδιον ὃ ἐστιν οὐκ ἄξιον τριῶν
μνῶν· οὗτος δὲ πλεῖον ἢ δέκα μνῶν χωρίον ἔχων,
εἶτα προσέτι νῦν ἥκει τὸν οἶκον αὐτοῦ ἐξερημώσων.
καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ποιητὸς ἐκεῖνόν τε ζῶντα ἐθεράπευον,* 36
*καὶ αὐτὸς καὶ ἡ ἐμὴ γυνή, θυγάτηρ οὖσα τουτουὶ
Φιλωνίδου, καὶ τῷ ἐμῷ παιδίῳ ἐθέμην τὸ ὄνομα τὸ*

ἐκείνου, ἵνα μὴ ἀνώνυμος ὁ οἶκος οὐτοῦ γένηται,
καὶ τελευτήσαντα ἔθαψα ἀξίως ἐκείνου τε καὶ ἐμαυ-
τοῦ, καὶ ἐπίθημα καλὸν ἐπέθηκα, καὶ τὰ ἔνατα καὶ
τἆλλα πάντα ἐποίησα τὰ περὶ τὴν ταφὴν ὡς οἷόν τε
37 κάλλιστα, ὥστε τοὺς δημότας ἐπαινεῖν ἅπαντας· οὗ-
τος δὲ ὁ συγγενής, ὁ ἐπιτιμῶν αὐτῷ ὅτι υἱὸν ἐποιή-
σατο, ζῶντος μὲν τὸ χωρίον τὸ περιλειφθὲν αὐτῷ
περιείλετο, τελευτήσαντα δ' αὐτὸν ἄπαιδα καὶ ἀνώ-
νυμον βούλεται καταστῆσαι. τοιοῦτός ἐστιν οὗτος.
Καὶ ὡς ἔθαψά τ' ἐγὼ αὐτὸν καὶ τὰ τρίτα καὶ τὰ
ἔνατα ἐποίησα καὶ τἆλλα τὰ περὶ τὴν ταφήν, τὰς
μαρτυρίας ὑμῖν τῶν εἰδότων αναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

38 Ὅτι τοίνυν ὁ Μενεκλῆς, ὦ ἄνδρες, ἐποιήσατό με
οὐ παρανοῶν οὐδὲ γυναικὶ πειθόμενος, βούλομαι
ὑμῖν καὶ αὐτοὺς τούτους μάρτυρας παρασχέσθαι, καὶ
ἐμοὶ μαρτυροῦντας ἔργῳ καὶ οὐ λόγῳ, ἐξ ὧν
ἔπραξαν αὐτοί, ὅτι ἐγὼ τἀληθῆ λέγω. τὰς γὰρ δια-
λύσεις φαίνονται πρὸς ἐμὲ ποιησάμενοι ἀμφότεροι
οὗτοι, καὶ οὐ πρὸς τὸν Μενεκλέα, καὶ ὀμόσαντες ὅρ-
39 κους ἐμοὶ καὶ ἐγὼ τούτοις. καίτοι εἴ γε μὴ κατὰ τοὺς
νόμους ἐγεγένητο ἡ ποίησις, μηδὲ κληρονόμος ἦν
ἐγὼ τῶν Μενεκλέους ὑπ' αὐτῶν τούτων δεδοκιμασ-
μένος, τί ἔδει αὐτοὺς ὀμνύναι ἐμοὶ ἢ παρ' ἐμοῦ λαμ-
βάνειν ὅρκους; οὐδὲ ἓν δήπου. οὐκοῦν ὁπότε ἐποίη-
σαν ταῦτα, φαίνονται αὐτοὶ οὗτοι ἐμοὶ μαρτυροῦντες
ὅτι κατὰ τοὺς νόμους ἐποιήθη ἡ ποίησις καὶ δικαίως
40 εἰμὶ κληρονόμος τῶν Μενεκλέους. ἐγὼ δ' οἶμαι κα-
ταφανὲς ὑμῖν ἅπασι τοῦτ' εἶναι, ὡς καὶ παρὰ τού-
των αὐτῶν ὁμολογούμενόν ἐστιν ὅτι Μενεκλῆς οὐ
παρεφρόνει, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον οὗτος νυνί, ὅς γε

ποιησάμενος τῆς ἔχθρας διάλυσιν πρὸς ἡμᾶς καὶ
ὀμόσας ὅρκους πάλιν νῦν ἥκει τὰ ὁμολογηθέντα καὶ
ὀμοθέντα παραβάς, καὶ ἀφελέσθαι με ἀξιοῖ ταυτὶ
τὰ λοιπά, οὕτως ὄντα μικρά. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πάνυ τὸ 41
πρᾶγμα αἰσχρὸν εἶναι ἐνόμιζον καὶ ἐπονείδιστον,
προδοῦναι τὸν πατέρα οὗ εἶναι ὠνομάσθην καὶ ὃς
ἐποιήσατό με, ταχὺ ἂν ἀπέστην αὐτῷ τῶν ἐκείνου·
ἔστι γὰρ ὑπόλοιπον οὐδὲ ἕν, ὡς καὶ ὑμᾶς οἴομαι
αἰσθάνεσθαι.. νυνὶ δὲ δεινὸν τὸ πρᾶγμα καὶ αἰσχρὸν 42
εἶναι τῇδε νομίζω, εἰ ἡνίκα μὲν ὁ Μενεκλῆς εἶχέ τι,
τότε μὲν ἔδωκα ἐμαυτὸν υἱὸν αὐτῷ ποιήσασθαι, καὶ
ἀπὸ τῆς οὐσίας τῆς ἐκείνου, πρὶν πραθῆναι τὸ χω-
ρίον, ἐγυμνασιάρχουν ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐφιλοτιμήθην
ὡς υἱὸς ὢν ἐκείνου, καὶ τὰς στρατείας, ὅσαι ἐγέ-
νοντο ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ, ἐστράτευμαι ἐν τῇ φυλῇ
τῇ ἐκείνου καὶ ἐν τῷ δήμῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος ἐτε- 43
λεύτησεν, εἰ προδώσω καὶ ἐξερημώσας αὐτοῦ τὸν
οἶκον ἀπιὼν οἰχήσομαι, πῶς οὐκ ἂν δεινὸν τὸ πρᾶ-
γμα εἶναι καὶ καταγέλαστον δοκοίη, καὶ τοῖς βουλο-
μένοις περὶ ἐμοῦ βλασφημεῖν πολλὴν ἐξουσίαν παρα-
σχέσθαι; καὶ οὐ μόνον ταῦτ' ἐστὶ τὰ ποιοῦντά με
ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἀλλ' εἰ οὕτω φαῦ-
λος ἄνθρωπος δοκῶ εἶναι καὶ μηδενὸς ἄξιος, ὥστε
ὑπὸ μὲν εὖ φρονοῦντος μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἂν ποιηθῆναι
τῶν φίλων, ὑπὸ δὲ παραφρονοῦντος, ταῦτ' ἐστὶ τὰ
λυποῦντά με.

Ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὦ ἄνδρες, καὶ 44
ἀντιβολῶ καὶ ἱκετεύω ἐλεῆσαί με καὶ ἀποψηφίσα-
σθαι τοῦ μάρτυρος τουτουί. ἀπέφηνα δ' ὑμῖν πρῶ-
τον μὲν ποιηθέντα ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῦ Μενεκλέους ὡς
ἄν τις δικαιότατα ποιηθείη, καὶ οὐ λόγῳ οὐδὲ δια-
θήκῃ τὴν ποίησιν γεγενημένην, ἀλλ' ἔργῳ· καὶ τοὐ- 45

των ὑμῖν τούς τε φράτορας καὶ τοὺς δημότας καὶ
τοὺς ὀργεῶνας παρεσχόμην μάρτυρας· καὶ ἐκεῖνον
ἐπέδειξα τρία καὶ εἴκοσιν ἐπιβιοῦντα ἔτη. εἶτα τοὺς
νόμους ἐπέδειξα ὑμῖν τοὺς ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις
ἐξουσίαν διδόντας υἱεῖς ποιεῖσθαι. καὶ ἔτι πρὸς τού-
τοις ζῶντά τε φαίνομαι θεραπεύων αὐτὸν καὶ τελευ-
46 τήσαντα θάψας. οὗτος δὲ νυνὶ ἄκληρον μὲν ἐμὲ
ποιεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, εἴτε μείζων ἐστὶν
οὗτος εἴτε ἐλάττων, ἄπαιδα δὲ τὸν τελευτήσαντα καὶ
ἀνώνυμον βούλεται καταστῆσαι, ἵνα μήτε τὰ ἱερὰ τὰ
πατρῷα ὑπὲρ ἐκείνου μηδεὶς τιμᾷ μήτ' ἐναγίζῃ αὐ-
τῷ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν, ἀλλὰ ἀφαιρεῖται τὰς τι-
μὰς τὰς ἐκείνου· ἃ προνοηθεὶς ὁ Μενεκλῆς, κύριος
ὢν τῶν ἑαυτοῦ, ἐποιήσατο υἱὸν ἑαυτῷ, ἵνα τούτων
47 ἁπάντων τυγχάνῃ. Μὴ οὖν, ὦ ἄνδρες, πεισθέντες
ὑπὸ τούτων ἀφέλησθέ μου τὸ ὄνομα τῆς κληρονομίας,
ὃ ἔτι μόνον λοιπόν ἐστιν, ἄκυρον δὲ τὴν ποίησιν αὐ-
τοῦ καταστήσητε· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα εἰς ὑμᾶς
ἀφῖκται καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοηθήσατε καὶ
ἡμῖν καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν Ἅιδου ὄντι, καὶ μὴ περιίδητε,
πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων [δέομαι ὑμῶν], προπηλακι-
σθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων, ἀλλὰ μεμνημένοι τοῦ νό-
μου καὶ τοῦ ὅρκου ὃν ὀμωμόκατε καὶ τῶν εἰρημένων
ὑπὲρ τοῦ πράγματος, τὰ δίκαια καὶ τὰ εὔορκα κατὰ
τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

3.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ Η ΚΑΤΑ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΨΕΥΔΟΜΑΡΤΥΡΙΩΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύρρου τὸν ἕτερον τῆς ἀδελφῆς υἱὸν υἱοποιησαμένου Ἔνδιον, καὶ τούτου πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν τῶν χρημάτων ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν γνησίαν Πύρρου θυγατέρα, ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος ἐγγυῆσαι Πύρρῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναί φησιν, ἐξ ἑταίρας Πύρρῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίου ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ στάσις στοχασμός, τὸ δὲ ἔγκλημα ψευδομαρτυριῶν κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

Ἄνδρες δικασταί, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς Πύρρος, ἄπαις ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔνδιον τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν ἑαυτῷ· ὃς κληρονόμος ὢν τῶν ἐκείνου ἐβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι, καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ ἔχοντος ἐκείνου τὸν κλῆρον οὐδεὶς πώποτε προσεποιήσατο οὐδ' ἠμφισβήτησε τῆς κληρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἀδελφοῦ πέ- 2
ρυσιν, ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κληρονόμον, γνησία θυγάτηρ τοῦ ἡμετέρου θείου ἥκει φάσκουσα εἶναι Φίλη, καὶ κύριος Ξενοκλῆς Κόπριος τοῦ Πύρρου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετελεύτηκε πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τίμημα τῷ κλήρῳ ἐπι-

3 γραψάμενος. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς μητρὸς τῆς ἡμε-
τέρας, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύρρου, ὁ κύριος τῆς εἰλη-
χυίας τοῦ κλήρου γυναικὸς ἐτόλμησε διαμαρτυρῆσαι
μὴ ἐπίδικον τῇ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ κλῆ-
ρόν εἶναι, ὡς οὔσης γνησίας θυγατρὸς Πύρρῳ, οὗ
ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. ἐπισκηψάμενοι δὲ ἡμεῖς, καὶ
εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν διαμαρτυρῆσαι τολμήσαντα
4 κατὰ ταῦτα, ἐκεῖνόν τε ἐξελέγξαντες περιφανῶς τὰ
ψευδῆ μεμαρτυρηκότα τὴν τῶν ψευδομαρτυριῶν δί-
κην εἵλομεν παρ' ὑμῖν, καὶ τουτονὶ Νικόδημον πα-
ραχρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς ἀναι-
σχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ, ὅς γε ἐτόλμησε
μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ τὴν ἀδελ-
5 φὴν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι κατὰ τοὺς νόμους. ὅτι
μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ ἡ τούτου μαρτυρία
ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι, ὁ τόθ' ἑαλωκὼς μάρτυς σαφέσ-
τατα τοῦτον ἐξελέγχει. εἰ γὰρ μὴ ἐδόκει οὗτος τὰ ψευδῆ
τότε μαρτυρῆσαι, δῆλον ὅτι ἐκεῖνός τ' ἂν ἀποφυγὼν
τὴν διαμαρτυρίαν ἀπῆλθε, καὶ κληρονόμος ἂν τῶν
τοῦ θείου ἡ διαμαρτυρηθεῖσα γνησία θυγάτηρ εἶναι,
6 ἀλλ' οὐκ ἂν ἡ ἡμετέρα κατέστη μήτηρ. ἁλόντος δὲ
τοῦ μάρτυρος καὶ ἀποστάσης τοῦ κλήρου τῆς ἀμφι-
σβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύρρῳ εἶναι, μεγάλη
ἀνάγκη ἅμα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι·
περὶ γὰρ αὐτοῦ τούτου ὁ διαμαρτυρήσας τὴν τῶν
ψευδομαρτυριῶν δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυη-
τῆς ἢ ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμφισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ
θείῳ γυναικὸς εἴη· γνώσεσθε δ' ἀκούσαντες καὶ
ὑμεῖς τῆς τε ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας καὶ τῆς τούτου
μαρτυρίας καὶ τῆς ἁλούσης διαμαρτυρίας. Ἀναγί-
7 γνωσκε λαβὼν ταςδὶ αὐτοῖς.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὡς μὲν ἔδοξε παραχρῆμα εὐθὺς τότε τὰ ψευδῆ
μαρτυρῆσαι Νικόδημος, ἐπιδέδεικται τότε πᾶσι· προσ-
ήκει δὲ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τούτου τὴν
δίκην μέλλουσι ψηφιεῖσθαι ἐξελεγχθῆναι τὴν τούτου
μαρτυρίαν. ἐπιθυμῶ δὲ πρῶτον μὲν περὶ αὐτοῦ τού- 8
του πυθέσθαι, ἥν τινά ποτε προῖκά φησιν ἐπιδοὺς
ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν ὁ μεμαρτυρηκὼς τῷ τὸν τρι-
τάλαντον οἶκον κεκτημένῳ, εἶτα πότερον ἡ ἐγγυητὴ
γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα ἢ τελευτήσαντος τὸν
οἶκον αὐτοῦ, καὶ παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν τῆς ἀδελ-
φῆς προῖκα οὗτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ᾧ μεμαρ-
τύρηκεν οὗτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι, ἢ εἰ μὴ ἐκομίζετο, 9
ὁποίαν δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐν εἴκοσιν
ἔτεσι τῷ ἔχοντι τὸν | κλῆρον δικάσασθαι ἠξίωσεν, ἢ
εἴ του ἀνθρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ
κληρονόμῳ περὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς ἐν χρόνῳ
τοσούτῳ. περί τε οὖν τούτων ἡδέως ἂν πυθοίμην,
ὅ τι ποτ' ἦν τὸ αἴτιον τοῦ μηδὲν τούτων γεγενῆσθαι
περὶ τῆς ἐγγυητῆς (ὡς μεμαρτύρηκεν οὗτος) γυναι-
κός, καὶ πρὸς τούτοις εἴ τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε 10
τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖκα, ἢ τῶν πρότερον χρη-
σαμένων πρὶν γνῶναι τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν, ἢ
ὅσοι ἐκείνου γιγνώσκοντος ἐπλησίαζον αὐτῇ, ἢ ὅσοι
ὕστερον ἐπλησίαζον τετελευτηκότος ἐκείνου· δῆλον
γὰρ ὅτι τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι
τοῖς πλησιάζουσιν ἐδεδώκει. περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ' 11
ἕκαστον διελθεῖν, οὐκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο.
ἐὰν μὲν οὖν ὑμεῖς κελεύητε, περὶ ἐνίων μνησθείην
ἂν αὐτῶν· εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἀηδές ἀκούειν ἐστίν,
ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι περὶ τούτων, αὐτὰς τὰς μαρτυ-
ρίας ὑμῖν παρέξομαι τὰς μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προ-
τέρᾳ δίκῃ, ὧν οὐδεμιᾷ ἐπισκήψασθαι ἠξίωσαν οὗτοι.

καίτοι ὅπου κοινὴν αὐτὴν ὡμολογήκασιν εἶναι τοῦ βουλομένου, τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰκότως ἡ αὐτὴ
2 *γυνὴ ἐγγυητὴ δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε μὴ ἐπεσκημμένοι εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτοῦ τούτου μαρτυρίαις, ὡμολογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς οὗτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγενημένῃ γυναικί. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

3 *Ὡς μὲν ἑταίρα ἦν τῷ βουλομένῳ καὶ οὐ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνου μεμαρτύρηται πρὸς ὑμᾶς· οἳ μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλήν, ὁπότε ἡ τούτου ἀδελφὴ εἴη παρ' αὐτῷ, μεμαρτυρήκασι γίγνε-*
4 *σθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι οὐ δή πού γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολμήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιοῦσι μετὰ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων. ἀλλὰ μὴν τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ ἐπισκήψασθαι οὗτοι ἠξίωσαν. Καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

5 *Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν ὅτι ἑταίρα τε ἦν τοῦ βουλομένου, καὶ ὅτι οὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλου φαίνεται τεκοῦσα. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βουλομένῳ, ἣν οὗτος 16
ἐγγυῆσαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ μεμαρτύρηκε, μνημονεύειν
χρὴ ὑφ᾽ ὅσων ὑμῖν μεμαρτύρηται, καὶ ὅτι οὐδενὶ
ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται· σκε-
ψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γε-
νέσθαι τοιαύτης γυναικός, εἰ ἄρα καὶ τῷ ἡμετέρῳ
θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβηκεν. ἤδη γάρ τινες νέοι 17
ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες τοιούτων γυναικῶν, καὶ
ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν, ἐπείσθησαν ὑπ᾽ ἀνοίας εἰς
αὑτοὺς τοιοῦτόν τι ἐξαμαρτεῖν. πόθεν οὖν ἄν τις
σαφέστερον γνοίη περὶ τούτων, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυ-
ριῶν τῶν τούτοις μεμαρτυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ
δίκῃ καὶ ἐκ τῶν εἰκότων τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα
σκεψάμενος; ἐνθυμεῖσθε δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγου- 18
σιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾶν μέλλων εἰς τὸν τριτάλαντον
οἶκον, ὥς φησι, τὴν ἀδελφήν, διαπραττόμενος τηλι-
καῦτα ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὐτῷ Πυρετίδην προσ-
εποιήσατο, καὶ τούτου ἐκμαρτυρίαν ἐπ᾽ ἐκείνῃ τῇ δίκῃ
παρέσχοντο οὗτοι· ἣν Πυρετίδης οὐκ ἀναδέδεκται αὐ-
τοῖς, οὐδὲ ὁμολογεῖ μαρτυρῆσαι οὐδὲ εἰδέναι τούτων
ἀληθὲς ὂν οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς 19
ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν οὗτοι παρέσχοντο ταύτην· ἴστε
γὰρ πάντες ὡς ὅταν μὲν ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν,
ἃς δεῖ μετὰ μαρτύρων γενέσθαι, τοὺς οἰκειοτάτους
| καὶ οἷς ἂν τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τούτους
παραλαμβάνειν εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς τοιαύ-
τας, τῶν δὲ ἀδήλων καὶ ἐξαίφνης γιγνομένων τοὺς
προστυχόντας ἕκαστοι μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ ἐπὶ 20
μὲν ταῖς μαρτυρίαις αὐταῖς τοῖς παραγενομένοις αὐ-
τοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν ὦσι, τούτοις μάρτυσι χρῆσθαι
ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν· παρὰ δὲ τῶν ἀσθενούντων ἢ
τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων ὅταν τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆ-

ται, τοὺς ἐπιεικεστάτους τῶν πολιτῶν καὶ τοὺς ἡμῖν
γνωριμωτάτους ἕκαστος ἡμῶν παρακαλεῖ μάλιστα,
1 καὶ οὐ μεθ' ἑνὸς οὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ' ὡς ἂν μετὰ
πλείστων δυνώμεθα τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες ποιού-
μεθα, ἵνα τῷ τε ἐκμαρτυρήσαντι μὴ ἐξείη ὕστερον
ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν, ὑμεῖς τε πολλοῖς καὶ
καλοῖς κἀγαθοῖς ταῦτα μαρτυροῦσι πιστεύοιτε μᾶλλον.
2 Ξενοκλῆς τοίνυν Βήσαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαστήριον
τὸ ἡμέτερον εἰς τὰ ἔργα, οὐχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ
τοῦ αὐτομάτου ἐκεῖ ἐντυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ
τῆς ἐξαγωγῆς, ἀλλ' ἧκεν ἔχων ἐνθένδε Διόφαντον τὸν
Σφήττιον μεθ' ἑαυτοῦ, ὃς ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τού-
του, καὶ Δωρόθεον τὸν Ἐλευσίνιον καὶ τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ Φιλοχάρη καὶ ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρα-
κεκληκὼς ἐνθένδε σταδίους ἐγγὺς τριακοσίους ἐκεῖσε·
3 περὶ δὲ τῆς ἐγγύης τῆς τήθης τῶν παίδων τῶν ἑαυ-
τοῦ ἐν τῷ ἄστει ἐκμαρτυρίαν (ὥς φησι) ποιούμενος
τῶν μὲν οἰκείων οὐδένα τῶν ἑαυτοῦ παρακεκληκὼς
φαίνεται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα καὶ Ἀριστόλοχον Αἰ-
θαλίδην· μετὰ δυοῖν τούτοιν ἐν τῷ ἄστει αὐτοῦ τὴν
ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαί φασιν οὗτοι. τοιαῦτα μὲν
τὰ τούτων· οἷς οὐδ' ἂν περὶ ὁτουοῦν πιστεύσειεν
4 ἄλλως οὐδείς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ
φαῦλον, περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρε-
τίδου φασὶ ποιήσασθαι οὗτοι, ὥστε οὐδὲν θαυμα-
στὸν ὀλιγωρηθῆναι ἦν τὸ πρᾶγμα. καὶ πῶς; ὥστε
περὶ αὐτοῦ τούτου ὁ ἀγὼν ἦν ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν,
ὃν Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταίρας ἢ ἐξ ἐγγυητῆς
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ ταύτην ἂν τὴν
μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθής, οὐκ ἂν ἅπαντας τοὺς οἰ-
5 κείους τοὺς ἑαυτοῦ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσεν; ναὶ
μὰ Δία, ὡς ἔγωγε ᾤμην, εἴ γε ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα.

*οὐ τοίνυν φαίνεται, ἀλλ' ὁ μὲν Ξενοκλῆς πρὸς τοὺς
ἐπιτυχόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος τὴν μαρτυρίαν
ταύτην, Νικόδημος δὲ οὑτοσὶ ἕνα μόνον μάρτυρα
παρακαλέσας μεθ' ἑαυτοῦ τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον
κεκτημένῳ ἐγγυῆσαί φησι τὴν ἀδελφήν. καὶ οὗτος* 26
*μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον, οὐχ ὁμολογοῦντα, προσ-
εποιήσατο μετὰ αὑτοῦ παραγενέσθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ
ἐγγυήσασθαι μέλλοντος τὴν τοιαύτην Λυσιμένης καὶ
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, Χαίρων καὶ Πυλάδης, φασὶ παρα-
κληθέντες τῇ ἐγγύῃ παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα θεῖοι
ὄντες τῷ ἐγγυωμένῳ. ὑμέτερον οὖν ἔργον σκέψασθαι* 27
*νῦν, εἰ δοκεῖ πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ
νομίζω, ἐκ τῶν εἰκότων σκοπούμενος, πολὺ ἂν μᾶλ-
λον τὸν Πύρρον πάντας ἂν τοὺς οἰκείους βούλεσθαι
λεληθέναι, εἴ τι παρεσκευάζετο ὁμολογεῖν ἢ πράττειν
ἀνάξιον τῶν αὑτοῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς
θείους τοὺς ἑαυτοῦ ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον.*

Ἔτι δὲ καὶ περὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν 28
*προῖκα μήθ' ὁ διδοὺς μήθ' ὁ λαμβάνων διωμολογή-
σαντο ἕξειν ἐπὶ τῇ γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ εἴ τινα
ἐδίδου, εἰκὸς ἦν καὶ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παρα-
γενέσθαι φασκόντων μαρτυρεῖσθαι· τοῦτο δ' εἰ δι'
ἐπιθυμίαν τὴν ἐγγύην ὁ θεῖος ἡμῶν ἐποιεῖτο τῆς τοι-
αύτης γυναικός, δῆλον ὅτι κἂν ἀργύριον πολλῷ μᾶλ-
λον ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο ἔχειν αὐτὸν ἐπὶ τῇ γυ-
ναικί, ἵνα μὴ ἐπ' ἐκείνῳ γένοιτο ῥᾳδίως ἀπαλλάτ-
τεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός· καὶ μάρτυράς* 29
*γε πολλῷ πλείους τὸν ἐγγυῶντα παρακαλεῖν ἢ τὸν
ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην· οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἀγνοεῖ
ὅτι ὀλίγα διαμένειν εἴωθε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν τοί-
νυν ἐγγυῆσαι φάσκων μετὰ ἑνὸς μάρτυρος καὶ ἄνευ
ὁμολογίας | προικὸς εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον ἐγγυ-*

ἦσαί φησι τὴν ἀδελφήν· οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελφιδῷ
ἄπροικον τὴν τοιαύτην ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι
παραγενέσθαι.
30 Καὶ οἱ αὐτοὶ θεῖοι οὗτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυ-
γατρὸς ἀποφανθείσης εἶναι ὑπὸ τοῦ ἀδελφιδοῦ κλη-
θέντες μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι. ἐφ' ᾧ δὴ καὶ
δεινῶς ἀγανακτῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ λαγχάνων ὑπὲρ τῆς
γυναικὸς τῆς αὑτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου Φίλην
ὄνομα εἶναι ἐγράψατο τῇ γυναικί, οἱ δὲ τοῦ Πύρρου
θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες παραγενέσθαι τὸ τῆς
τήθης ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέρα ἐμαρτύρησαν
31 θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω οὖν εἰ ὁ ἀνὴρ ὁ συνοικῶν
πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη μὴ ᾔδει τοὔνομα τῆς ἑαυτοῦ
γυναικός. εἶτα οὐδὲ παρὰ τῶν αὑτοῦ μαρτύρων πρό-
τερον ἐδυνήθη πυθέσθαι, οὐδ' ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς
τὸ τῆς θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὑτῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ
32 ἔφρασεν αὐτῷ, οὐδ' ὁ θεῖος αὐτός, Νικόδημος, ἀλλ'
ἀντὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος, εἴ τις ᾔδει τοῦθ' ὑπὸ
τοῦ πατρὸς κείμενον ταύτῃ, Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα
ἐπεγράψατο εἶναι αὐτῇ, καὶ ταῦτα λαγχάνων αὐτῇ
τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου. τίνος ἕνεκα; ἢ ἵνα καὶ
τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τεθέν-
τος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ καταστήσειεν εἶναι τὴν αὑτοῦ
33 γυναῖκα; ἆρά γε οὐχὶ δῆλον, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἃ πάλαι
οὗτοι μαρτυροῦσι γενέσθαι, πολλῷ πλέον τῆς λήξεως
τοῦ κλήρου σύγκειται αὐτοῖς; οὐ γὰρ ἄν ποτε οἱ
μὲν εἰς τὴν δεκάτην (ὥς φασι) κληθέντες τῆς τοῦ
Πύρρου θυγατρός, ἀδελφιδῆς δὲ τούτου, ἐξ ἐκείνης
τῆς ἡμέρας, ἥτις ἦν ποτε, ἀκριβῶς εἰς τὸ δικαστή-
ριον ἧκον μεμνημένοι ὅτι Κλειταρέτην ὁ πατὴρ ἐν
34 τῇ δεκάτῃ ὠνόμηνεν, οἱ δ' οἰκειότατοι τῶν ἁπάντων,
ὁ πατὴρ καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ οὐκ ἂν ᾔδει τὸ

*ὄνομα τῆς θυγατρός, ὥς φασι, τῆς αὑτοῦ. πολύ γε
μάλιστ' ἄν, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ περὶ μὲν
τούτων καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν.*

Περὶ δὲ τῆς τούτου μαρτυρίας οὐ χαλεπὸν καὶ 35
*ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι ὅτι φαίνεται περι-
φανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς οὗτος. ὅπου γάρ,
ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ, ἕνεκα τοῦ νόμου, ἐὰν ἀπο-
λίπῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν
γυναῖκα, οὐκ ἔξεστι πράξασθαι τῷ δόντι ὃ μὴ ἐν
προικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἦ που ὅστις γέ φησιν ἄνευ
ὁμολογίας προικὸς τὴν ἀδελφὴν ἐγγυῆσαι, περιφανῶς
ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ ἔμελλεν ὄφελος* 36
*εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγγύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ ἐκ-
πέμψαι ὁπότε βούλοιτο τὴν γυναῖκα ἦν; ἦν δ' ἂν
ἐπ' ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δῆλον ὅτι, εἰ μηδεμίαν προῖκα
διωμολογήσατο ἕξειν ἐπ' αὐτῇ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἂν
Νικόδημος ἠγγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν;
καὶ ταῦτα εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν
αὐτήν, καὶ τῆς ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων
γιγνομένης εἰς αὐτόν, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γε-
νέσθαι παῖδας αὐτῇ; ἆρ' οὖν δοκεῖ τῳ ὑμῶν ὀλιγώ-* 37
*ρως οὕτως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε παρα-
λιπεῖν ἄν τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω.
εἶτα παρὰ τούτου ὁ ἡμέτερος θεῖος ἠξίωσεν ἂν ἐγ-
γυήσασθαι τὴν ἀδελφήν, ὃς αὐτὸς ξενίας φεύγων
ὑπὸ ἑνὸς τῶν φρατόρων ὧν φησιν αὑτοῦ εἶναι, παρὰ
τέτταρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; Καὶ ὡς ἀληθῆ
λέγω, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικον τὴν 38
ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι, καὶ

ταῦτα τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γιγνομένης, εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λαβὲ δὴ καὶ ἀνάγνωθι τοὺς νόμους τουσδὶ αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΙ.

9 Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν σφόδρα διακριβώσασθαι περὶ τῶν ἑαυτῷ συμφερόντων; ναὶ μὰ Δία, ὡς ἔγωγ᾽ οἶμαι, ἐπεὶ καὶ οἱ ἐπὶ παλλακίᾳ διδόντες τὰς ἑαυτῶν πάντες πρότερον διομολογοῦνται περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς· Νικόδημος δὲ ἐγγυᾶν μέλλων, ὥς φησι, | τὴν ἀδελφὴν τὴν αὑτοῦ μόνον τὸ κατὰ τοὺς νόμους ἐγγυῆσαι διεπράξατο; ὃς ἐπ᾽ ὀλίγῳ ἀργυρίῳ, οὗ ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς, σφόδρα βούλεται πονηρὸς εἶναι;

10 Περὶ μὲν οὖν τῆς τούτου πονηρίας καὶ σιωπῶντος ἐμοῦ οἱ πολλοὶ γιγνώσκουσιν ὑμῶν, ὥστε οὐκ ἀπορῶ γε μαρτύρων, ὅταν τι λέγω περὶ αὐτοῦ· βούλομαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε ἐξελέγξαι τοῦτον ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. φέρε γάρ, ὦ Νικόδημε, εἰ ᾖσθα ἠγγυηκὼς τῷ Πύρρῳ τὴν ἀδελφὴν καὶ εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς θυγατέρα γνησίαν κατα-
11 λειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελφῷ ἐπιδικάσασθαι τοῦ κλήρου ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, ἣν φῂς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆναι; ἢ οὐκ ᾔδεις ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τοῦ κλήρου νόθην καθισταμένην τὴν ἀδελφιδῆν τὴν σαυτοῦ; ὁπότε γάρ τις ἐπεδικάζετο τοῦ κλήρου, νόθην τὴν θυγατέρα τοῦ
12 καταλιπόντος τὸν κλῆρον καθίστη. ἔτι δὲ πρότερον ὁ Πύρρος ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν αὑτῷ· οὔτε γὰρ διαθέσθαι οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν ἔξεστι τῶν ἑαυτοῦ ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις κα-

ταλιπὼν γνησίας τελευτᾷ. γνώσεσθε δὲ αὐτῶν ἀκού-
σαντες τῶν νόμων ἀναγιγνωσκομένων. Ἀναγίγνωσκε
τούσδε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΙ.

Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι ἐπιτρέ- 43
ψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ
κλήρου τῇ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο,
ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς ἀδελφιδῆς τῆς ἑαυτοῦ,
καὶ οὐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ
τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; Ἀλλὰ μὴν ὥς γε
ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τοῦ κλήρου καὶ οὐκ
ἠμφισβήτησεν οὐδεὶς ἐκείνῳ, ἀναγίγνωσκε τὴν μαρ-
τυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης οὐκ 44
ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τοῦ κλήρου Νικόδημος, οὐδὲ
διαμαρτυρῆσαι τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ γνησίαν
θυγατέρα Πύρρῳ καταλειφθῆναι.

Περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπιδικασίας ἔχοι ἄν τις ψεῦ- 45
δος προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς· ἢ γὰρ λαθεῖν σφᾶς
προσποιήσαιτ' ἂν οὗτος, ἢ καὶ ψεύδεσθαι αἰτιῷτ'
ἂν ἡμᾶς. τοῦτο μὲν οὖν παρῶμεν· ἐπειδὴ δὲ τῷ Ξε-
νοκλεῖ ἠγγύα ὁ Ἔνδιος τὴν ἀδελφιδῆν σου, ἐπέτρεψας
ἄν, ὦ Νικόδημε, τὴν ἐκ τῆς ἐγγυητῆς τῷ Πύρρῳ
γεγενημένην ὡς ἐξ ἑταίρας ἐκείνῳ οὖσαν ἐγγυᾶσθαι;
καὶ οὐκ ἂν εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρχοντα κακοῦσθαι 46
τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου οὕτως ὑβριζομέ-
νην καὶ ἄκληρον τῶν ἑαυτῆς πατρῴων καθισταμέ-
νην, ἄλλως τε καὶ μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύ-
νων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν καὶ ἐξὸν τῷ βουλομένῳ

7 βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις; οὔτε γὰρ ἐπιτίμιον ταῖς
πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις ἔπεστιν, οὐδ' ἐὰν μηδε-
μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσιν, οὔτε
πρυτανεῖα οὔτε παράστασις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσ-
αγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν διώκουσιν ἀκινδύνως εἰσ-
αγγέλλειν ἔξεστι, τῷ βουλομένῳ, τοῖς δ' ἁλισκομένοις
αἱ ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν.
8 ἔπειτα εἰ ἦν ἐξ ἐγγυητῆς ἡ τούτου ἀδελφιδῆ τῷ ἡμε-
τέρῳ θείῳ γεγενημένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νικόδημος ὡς
ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι; καὶ γενομένων
αὐτῶν οὐκ ἂν εἰσήγγελλε πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζε-
σθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ οὕτως ἐγγυήσαντος αὐ-
τήν; νὴ Δί', εἰ ἦν ἀληθῆ ἃ νυνὶ τετόλμηκας μαρτυ-
ρῆσαι, παραχρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω ἂν τὸν
ἀδικοῦντα. ἢ καὶ ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσποιήσει;
9 ἔπειτ' οὐδ' ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς ᾔσθου;
ὥστε καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτήσαντι δήπου σοι
εἰσαγγεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσῆκεν, εἰ αὐτὸς μὲν τρι-
τάλαντον οἶκον ἔχειν ἠξίου ὡς προσῆκον αὐτῷ, τῇ
δὲ γνησίᾳ οὔσῃ τρισχιλίας δραχμὰς προῖκα ἐπιδοὺς
ἐκδοῦναι ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγα-
νακτήσας εἰσήγγειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον οὗτος; ναὶ μὰ
0 Δία, εἴ γ' ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν
τὴν ἀρχὴν ἐκεῖνον οὐδ' ἄλλον γε τῶν εἰσποιήτων
οὐδένα οὕτως εὐήθη οὐδ' αὖ ὀλίγωρον τῶν νόμων
τῶν κειμένων | γίγνεσθαι, ὥσθ' ὑπαρχούσης γνησίας
θυγατρὸς τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι ἑτέρῳ δοῦναι
ταύτην ἀνθ' ἑαυτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει ὅτι τοῖς γε
ἐκ τῆς γνησίας θυγατρὸς παισὶ γεγονόσιν ἁπάντων
τῶν πατρῴων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἂν
τις ταῦτα ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὐτοῦ, καὶ ταῦτα τη-
1 λικαῦτα ὄντα ὅσων ἠμφισβήτησαν οὗτοι; δοκεῖ δ'

ἄν τις ὑμῖν οὕτως ἀναιδὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γενέσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ δέκατον μέρος ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τῇ γνησίᾳ θυγατρὶ τῶν πατρῴων; γενομένων δὲ τούτων δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ θεῖος ἐπιτρέψαι, ὁ ἐγγυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μητέρα; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω, ἀλλὰ καὶ ἠμφισβήτησεν ἂν τοῦ κλήρου καὶ διεμαρτύρησε καὶ εἰσήγγειλεν ἂν πρὸς τὸν ἄρχοντα, καὶ ἄλλο εἴ τι ἦν ἰσχυρότερον τούτων, ἅπαντ' ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ ἑταίρας 52
οὖσαν ἠγγύησεν, ἣν φησιν ἀδελφιδῆν Νικόδημος εἶναι αὐτῷ· οὗτος δὲ οὔτε τῷ Ἐνδίῳ τοῦ Πύρρου κλήρου ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, οὔτ' ἐγγυήσαντα τὴν ἀδελφιδῆν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταίρας εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν ἄρχοντα [ἠξίωσεν], οὔτ' ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ αὐτῇ ἠγανάκτησεν οὐδέν, ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἴασε γενέσθαι. οἱ δὲ νόμοι περὶ ἁπάντων διορίζουσι τούτων. ἀναγνώσεται οὖν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ τῆς ἐπιδικα- 53
σίας τοῦ κλήρου μαρτυρίαν πάλιν, ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

Λαβὲ δὴ καὶ την τούτου μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Πῶς οὖν τις σαφέστερον ἐξελέγχοι ψευδομαρτυ- 54
ριῶν διώκων ἢ ἔκ τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τούτοις ἐπιδεικνύων καὶ ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ἡμετέρων;

Περὶ μὲν οὖν τούτου σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά·

σκέψασθε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν
τὴν τούτου γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τού-
του τεκμήριον ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νι-
15 κοδήμῳ. ὡς μὲν οὖν ἠγγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς οὖσαν
ἐξ ἑταίρας τὴν γυναῖκα, ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύ-
ρηται· ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία ἐστὶν αὕτη, ὁ
Ξενοκλῆς αὐτὸς ἔργῳ οὐκ ὀλίγον χρόνον ἤδη ἀληθῆ
ταῦτα μεμαρτύρηκε. δῆλον γὰρ ὅτι εἰ μὴ ἠγγύητο
παρὰ τοῦ Ἐνδίου ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν τὴν γυναῖκα,
ὄντων αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικούτων ἐκ τῆς γυναικός,
ζῶντι ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφισβήτησεν ὑπὲρ τῆς γνησίας
16 θυγατρὸς τῶν πατρῴων, ἄλλως τε καὶ παρεσκευασμέ-
νος μὴ ὁμολογεῖν τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν τῷ Πύρρῳ
γενέσθαι· ὡς δὴ οὐχ ὁμολογῶν πως ἐπεσκήπτετο τοῖς
μεμαρτυρηκόσιν ἐπὶ τῇ διαθήκῃ τοῦ Πύρρου παρα-
γενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν
μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν. Ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

17 Ἀλλὰ μὴν κἀκεῖνό γε δῆλον, ὡς οὐχ ὁμολογοῦσι
τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γενέσθαι.
οὐ γὰρ ἂν ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γε-
γενημένον κληρονόμον ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ Πύρ-
ρου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσαν οὗτοι. ὁ μὲν
γὰρ Πύρρος πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη τετελεύτηκεν ἤδη,
ὁ δὲ Ἔνδιος τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς πέρυσιν, ἐν
ᾧ ἔλαχον τοῦ κλήρου τὴν λῆξιν τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως
18 οὗτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δικάσασθαι
τοῦ κλήρου, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος. οὐκοῦν
δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικί, ἢ ζῶντι τῷ Ἐν-
δίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τετελευ-
τηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐπι-

δικασίαν ἀξιοῦν ποιεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ εἰ, ὥς φασιν
οὗτοι, ἠγγυήκει αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελ-
φὴν οὖσαν αὐτοῦ. ἀκριβῶς γὰρ ἐπιστάμεθα πάντες 59
ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσίν ἐστιν ἡμῖν,
ὅτῳ δὲ γόνῳ γεγόνασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ ἐπιδι-
κάζεσθαι τῶν πατρῴων προσήκει. καὶ περὶ τούτων
οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ· ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς | καὶ
οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι
πατρῷα. οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἀφιγμένοι 60
εἰσίν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ οὐκ ἔφασαν ἐπιδικά-
σασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων, τῇ δὲ Φίλῃ, ἣν
φασι θυγατέρα γνησίαν τῷ Πύρρῳ καταλελεῖφθαι,
λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου τὴν λῆξιν ἠξίωσαν.
καίτοι (ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον) ὅσοι μὲν ἂν καταλί-
πωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὑτῶν, οὐ προσήκει τοῖς
παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων· ὅσοι δὲ διαθή-
καις αὑτοῖς εἰσποιοῦνται, τοῖς υἱοῖς ἐπιδικάζεσθαι
προσήκει τῶν δοθέντων. τοῖς μὲν γάρ, ὅτι γόνῳ γε- 61
γόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν
πατρῴων· πρὸς δὲ τοὺς εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ
γένος προσήκοντες ἀμφισβητεῖν ἀξιοῦσιν. ἵνα οὖν μὴ
παρὰ τοῦ ἐντυχόντος τῶν κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμ-
φισβητεῖν βουλομένοις γίγνωνται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων
τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαί τινες τολμῶσι, τούτου
ἕνεκα τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦν-
ται. μηδεὶς οὖν ὑμῶν ἡγείσθω, εἰ ἐνόμιζε γνησίαν 62
εἶναι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν ἂν ὑπὲρ
αὐτῆς τὴν λῆξιν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, ἀλλ᾽ ἐβά-
διζεν ἂν ἡ γνησία εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα, καὶ εἴ τις
αὐτὴν ἀφῃρεῖτο ἢ ἐβιάζετο, ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πα-
τρῴων, καὶ οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφευγεν ὁ βια-
ζόμενος, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς πρὸς τὸν ἄρ-

χοντα ἐκινδύνευεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐ-
63 σίας ἁπάσης τῆς ἑαυτοῦ. Ἔτι δ' ἂν πρότερον τοῦ
Ξενοκλέους οἱ τοῦ Πύρρου θεῖοι, εἰ ᾔδεσαν γνησίαν
θυγατέρα τῷ ἑαυτῶν ἀδελφιδῷ καταλειπομένην καὶ
ἡμῶν μηδένα λαμβάνειν ἐθέλοντα αὐτήν, οὐκ ἄν
ποτε ἐπέτρεψαν Ξενοκλέα, τὸν μηδαμόθεν μηδὲν γένει
προσήκοντα Πύρρῳ, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος
προσήκουσαν αὑτοῖς γυναῖκα. ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη.
64 τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας καὶ συνοικού-
σας ἀνδράσι γυναῖκας (περὶ ὧν τίς ἂν ἄμεινον ἢ ὁ
πατὴρ βουλεύσαιτο;) καὶ τὰς οὕτω δοθείσας, ἂν ὁ
πατὴρ αὐτῶν τελευτήσῃ μὴ καταλιπὼν αὐταῖς γνη-
σίους ἀδελφούς, τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους ὁ
νόμος εἶναι κελεύει, καὶ πολλοὶ συνοικοῦντες ἤδη
65 ἀφῄρηνται τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα τὰς μὲν ὑπὸ
τῶν πατέρων ἐκδοθείσας διὰ τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης
ἐπιδίκους εἶναι προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τόδ'
ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύρρου θείων, εἰ ἦν γνησία θυ-
γάτηρ ἐκείνῳ καταλειπομένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ
γένος προσήκουσαν αὑτοῖς γυναῖκα, καὶ τοσαύτης
οὐσίας τοῦτον καταστῆναι κληρονόμον ἀνθ' ἑαυτῶν;
66 μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες· οὐδεὶς γὰρ ἀνθρώπων
μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν, οὐδὲ περὶ πλείονος τοὺς ἀλλο-
τρίους ἑαυτοῦ ποιεῖται. ἐὰν οὖν προφασίζωνται διὰ
τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν γυ-
ναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν ἀμφισβητῆσαι αὐτῆς,
πρῶτον μὲν ἐκεῖνα αὐτοὺς ἐρέσθαι χρή, εἰ ὁμολο-
γοῦντες τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύρρου γε-
νέσθαι ἐπεσκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα,
67 εἶτα παρελθόντες τὸν τελευταῖον τοῦ οἴκου γεγενη-
μένον κληρονόμον τοῦ Πύρρου κλήρου τὴν λῆξιν λα-
χεῖν ἠξίωσαν παρὰ τὸν νόμον. πρὸς δὲ τούτοις ἐκεῖνο

αὐτοὺς ἔρεσθε, εἴ τις τῶν γνησίων τῶν αὐτοῦ ἐπι-
δικάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν
πυνθάνεσθε. ὡς δ' ἦν ἐπίδικος ἡ γυνή, εἴ περ γνησία
καταλειφθείη, ἐκ τῶν νόμων σαφέστατα μαθεῖν ἔστι
τοῦτο. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην λέγει ἐξεῖναι δια- 68
θέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὑτοῦ, ἐὰν μὴ παῖδας
γνησίους καταλίπῃ ἄρρενας· ἂν δὲ θηλείας καταλίπῃ,
σὺν ταύταις. οὐκοῦν μετὰ τῶν θυγατέρων ἔστι δοῦ-
ναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ δὲ τῶν γνησίων
θυγατέρων οὐχ οἷόν τε οὔτε ποιήσασθαι οὔτε δοῦναι
οὐδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. οὐκοῦν εἰ μὲν ἄνευ τῆς 69
γνησίας θυγατρὸς τὸν Ἔνδιον Πύρρος ἐποιεῖτο υἱὸν
αὑτῷ, ἄκυρος ἂν ἦν αὐτοῦ ἡ ποίησις κατὰ τὸν νό-
μον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα ἐδίδου καὶ ἐπὶ τούτῳ ποιη-
σάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν ὑμεῖς | ἐπετρέψατε ἐπιδι-
κάζεσθαι τῷ τοῦ Πύρρου θετῷ τοῦ Πύρρου κλήρου
ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρός, εἰ ἦν ἐκείνῳ, ἄλλως τε
εἰ καὶ ἐμαρτυρήσατε ὡς ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφι-
δοῦς ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου; ἀλλ' ὦ 'γαθέ, 70
τοῦτο μὲν καὶ λαθεῖν φήσαιτ' ἂν ὑμᾶς· ὅτε δ' ἠγγύα
καὶ ἐξεδίδου ὁ Ἔνδιος τὴν γυναῖκα, ἐπετρέπετε ὑμεῖς
οἱ θεῖοι τὴν τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ὑμετέρου αὐτῶν ὡς
ἐξ ἑταίρας οὖσαν ἐκείνῳ ἐγγυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ
παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφιδοῦς ὑμῶν
ἠγγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης κατὰ τοὺς νόμους
ἕξειν γυναῖκα, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ τῇ ταύτης
κληθέντες συνεστιᾶσθαι; πρὸς δὲ τούτοις (τουτὶ γὰρ 71
τὸ δεινόν ἐστιν) ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελ-
φιδοῦν ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου, οὕτως ἐπε-
μελήθητε ὥστ' ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγ-
γυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ ἔχουσαν τοὔνομα τῆς ὑμετέρας
αὐτῶν ἀδελφῆς, ὡς ἐμαρτυρεῖτε;

72 Ἐκ τοίνυν τούτων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ
πράγματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶναι ὅσον ἀναισχυντότατοι
ἀνθρώπων εἰσὶν οὗτοι. τίνος γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνη-
σία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιη-
σάμενος ὁ θεῖος κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν
ἑαυτῷ; πότερον ὅτι προσήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γέ-
νους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, οὓς βουλόμενος τὴν ἐπιδικα-
σίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι ἐποιεῖτο τὸν ἀδελ-
φὸν υἱὸν αὐτῷ; ἀλλ' οὔτε ἐγένετο οὔτ' ἔστι, μὴ γε-
νομένων δὴ παίδων γνησίων ἐκείνῳ, ἐγγυτέρω ἡμῶν
οὐδὲ εἷς· ἀδελφὸς μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ οὐδ' ἀδελ-
φοῦ παῖδες, ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ.
73 ἀλλὰ νὴ Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν
ἔδωκεν ἂν ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν
ἑαυτοῦ; καὶ τί αὐτὸν ἔδει καταφανῶς καὶ ὁτῳοῦν
ἀπέχθεσθαι τῶν οἰκείων, ἐξόν, εἴπερ ἦν ἠγγυημένος
τὴν ἀδελφὴν τὴν Νικοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ
ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι εἰς τοὺς φράτορας εἰσα-
γαγόντι ὡς οὖσαν γνησίαν ἑαυτῷ, ἐπὶ ἅπαντι τῷ
κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτήν, καὶ ἐπισκῆψαι τῶν
γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων εἰσαγαγεῖν υἱὸν
74 ἑαυτῷ; δῆλον μὲν γὰρ ὅτι ἐπίκληρον καταλιπὼν ἀκρι-
βῶς ἂν ᾔδει ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν ὑπάρχειν
αὐτῇ· ἢ γὰρ ἡμῶν τινα τῶν ἐγγύτατα γένους ἐπι-
δικασάμενον ἕξειν γυναῖκα, ἢ εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβού-
λετο λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τούτων τῶν μαρτυ-
ρούντων, εἰ δὲ μή, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν τὸν
αὐτὸν τρόπον περὶ πάσης τῆς οὐσίας ἐπιδικασάμενον
75 κατὰ τοὺς νόμους ἕξειν ταύτην γυναῖκα. οὐκοῦν ἐκ
μὲν τοῦ τὴν θυγατέρα εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγεῖν
καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὐτῷ
ταῦτ' ἂν διεπράξατο· ἐκ δὲ τοῦ τοῦτον μὲν ποιήσασθαι

*την δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν τὴν μὲν νόθην, ὥσπερ αὐτῷ
προσῆκε, καὶ ἄκληρον κατέστησε, τὸν δὲ κληρονόμον
κατέλιπε τῶν ἑαυτοῦ. ἀλλὰ μὴν ὥς γε οὔτε γαμη-* 76
*λίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ἡμῶν, οὔτε τὴν θυγατέρα,
ἣν φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι οὗτοι, εἰσαγαγεῖν εἰς
τοὺς φράτορας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα νόμου ὄντος αὐτοῖς,
ἀναγνώσεται ὑμῖν τὴν τῶν φρατόρων τῶν ἐκείνου
μαρτυρίαν. Ἀναγίγνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

*Λαβὲ δὲ καὶ τὴν ὡς ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν
υἱὸν αὑτῷ.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμου μαρτυρίαν τῶν αὐτοῦ 77
*τοῦ θείου ἐκμαρτυριῶν πιστοτέραν ἡγήσεσθε εἶναι,
καὶ τὴν οὕτω κοινὴν τοῖς βουλομένοις γεγενημένην,
ταύτην ἐπιχειρήσει τις ὑμᾶς πείθειν ὅτι ἐγγυητὴν
γυναῖκα ὁ ἡμέτερος θεῖος ἔσχεν; ἀλλ' ὑμεῖς, ὡς
ἔγωγ' οἶμαι, οὐ πιστεύσετε, ἐὰν μὴ ἀποφαίνῃ ὑμῖν,
ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τοῦ λόγου, πρῶτον μὲν ἐπὶ* 78
*τίνι προικὶ οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ Πύρρῳ φησὶ τὴν ἀδελ-
φήν, ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ
ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ἢ τὸν οἶκον αὐτοῦ, εἶτα παρ'
ὅτου ἐκομίσατο τὴν προῖκα αὑτῆς, ἐπειδὴ τετελευ-
τηκὼς ἦν ᾧ φησιν αὐτὴν ἐγγυῆσαι· ἢ εἰ ἀπαιτῶν
μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι | ἐν εἴκοσιν ἔτεσιν, ὁποίαν
δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὑτῆς ὑπὲρ τῆς ἐγγυητῆς
γυναικὸς ἐδικάσατο τῷ ἔχοντι τὸν Πύρρου κλῆρον
οὗτος. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐπιδειξάτω ὅτῳ πρότερον* 79
*ἢ ὕστερον ἠγγύησεν οὗτος τὴν ἀδελφήν, ἢ εἰ ἐξ ἄλ-
λου τινὸς γεγενημένοι εἰσὶ παῖδες αὐτῇ. ταῦτα οὖν*

δεμιᾶς αὐτοῖς | ταραχῆς ἐγγιγνομένης, οὐ χαλεπῶς
ἐπιδείξειν ὅτι οὐδὲν Νικόστρατος διέθετο· ἐὰν δὲ μὴ
τὸν πατέρα τὸν αὐτὸν εἶναι φῶσι, τοῦ δὲ κλήρου μη-
δὲν ἧττον ἀμφισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν ὅτι πλείονι
λόγῳ εἰπεῖν τουτουσὶ δεήσει ὡς Νικόστρατος Θρασυ-
6 μάχου ἦν ἢ ὡς οὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολογοῦν-
τες Θρασυμάχου μὲν εἶναι τὸν Νικόστρατον οὐκ ἂν
εἶχον ἐξελέγξαι τούσδε ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί·
ἄλλον δὲ πατέρα τῷ τεθνεῶτι κατασκευάζοντες οὐ
μόνον περὶ τῶν διαθηκῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γένους
λόγον ἐμβεβλήκασιν.
7 Οὐκ ἐκ τούτων δὲ μόνον γνοίητ' ἂν ὅτι ἄλλοι
τινές εἰσιν οἱ ταῦτα ἐπὶ τουτουσὶ ἐπάγοντες, ἀλλὰ
καὶ ἐκ τῶν κατ' ἀρχὰς γεγενημένων. τίς γὰρ οὐκ
ἀπεκείρατο, ἐπειδὴ τὼ δύο ταλάντω ἐξ Ἀκῆς ἠλθέτην;
ἢ τίς οὐ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρησεν, ὡς διὰ τὸ πένθος
κληρονομήσων τῆς οὐσίας; ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ
υἱεῖς κατὰ δόσιν προσεποιήσαντο τῶν Νικοστράτου;
8 Δημοσθένης μέν γε ἀδελφιδοῦς ἔφη αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ
δ' ἐξηλέγχθη ὑπὸ τούτων, ἀπέστη· Τήλεφος δὲ δοῦ-
ναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ. καὶ οὗτος
οὐ πολλῷ ὕστερον ἐπαύσατο. Ἀμεινιάδης δὲ υἱὸν αὐ-
τῷ πρὸς τὸν ἄρχοντα ἧκεν ἄγων οὐδὲ τριετῆ γεγο-
νότα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἐπιδεδημηκότος τοῦ Νικοστράτου
9 ἕνδεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύρρος δὲ ὁ Λαμπτρεὺς τῇ
μὲν Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικοστράτου καθιε-
ρῶσθαι, αὐτῷ δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου δεδόσθαι. Κτη-
σίας δ' ὁ Βησαιεὺς καὶ Κρανὰος τὸ μὲν πρῶτον
δίκην ἔφασαν τοῦ Νικοστράτου ταλάντου καταδεδικά-
σθαι, ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπελεύ-
θερον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιήσαντο εἶναι· καὶ οὐδ'
10 οὗτοι ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς κατὰ τὰ

πρῶτα ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ᾄξαντες οὗτοί εἰσι· Χαριάδης δὲ τότε μὲν οὐδαμοῦ ἠμφισβήτησεν, ὕστερον δὲ οὐ μόνον αὐτὸς ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑταίρας παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε. τοῦτο δ' ἦν αὐτῷ ὡς ἢ τῶν χρημάτων κληρονομήσοντι ἢ τὸ παιδίον ἀστὸν ποιήσοντι. αἰσθόμενος δὲ καὶ οὗτος ὅτι περὶ τοῦ γένους ἐλεγχθήσοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου ἀμφισβήτησιν παρέλυσεν, ἑαυτῷ δὲ κατὰ δόσιν παρακατέβαλεν.

Ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ δόσιν χρη- 11
μάτων ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιοῦσθαι, ἀλλ' ἐφ' ὅσα περ ληψόμενος ᾔει, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀποτίνειν· οὕτω γὰρ ἂν οὔθ' οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο οὔτε τὰ γένη ὑβρίζετο, πρὸ δὲ τούτων οὐδ' ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς κατεψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἁπάντων, καθ' ὅ τι ἂν τις βούληται, ἀμφισβητεῖν ἔξεστιν, ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς οἷόν τ' ἀκριβέστατα ἐξετάζειν καὶ μηδὲν εἰς ὅσον δύνασθε παραλείπειν. ἐν μόναις δὲ ταῖς τῶν 12
κλήρων εἰσαγωγαῖς δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων συμβολαίων οὐ πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἐλέγχειν· ζῶντος γὰρ καὶ παρόντος τοῦ πράξαντος καταμαρτυροῦσι· περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς ἄν τις γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ μεγάλα τὰ διαφέροντα εἴη, αὐτοῦ μὲν καθ' οὗ μαρτυροῦσι τεθνεῶτος, τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν τῶν πεπραγμένων εἰδότων, τοῦ δὲ ἐλέγχου μηδαμῶς ἀκριβοῦς γιγνομένου; ἔτι δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν διατι- 13
θεμένων οἱ πολλοὶ οὐδὲ λέγουσι τοῖς παραγιγνομένοις ὅ τι διατίθενται, ἀλλ' αὐτοῦ μόνου, τοῦ καταλιπεῖν διαθήκας, μάρτυρας παρίστανται, τοῦ δὲ συμβαίνοντός ἐστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι καὶ τἀναντία

ταῖς τοῦ τεθνεῶτος διαθήκαις μεταγραφῆναι· οὐδὲν
γὰρ μᾶλλον οἱ μάρτυρες εἴσονται, εἰ ἐφ' αἷς ἐκλήθη-
14 σαν διαθήκαις, αὗται ἀποφαίνονται. ὁπότε δὲ καὶ
τοὺς ὁμολογουμένως παραγενομένους οἷόν τ' ἐστὶν
ἐξαπατῆσαι, πῶς οὐκ ἂν ὑμᾶς γε τοὺς μηδὲν τοῦ
πράγματος εἰδότας πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερόν τις πα-
ρακρούσασθαι ἐγχειρήσειεν;

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ νόμος, ὦ | ἄνδρες, οὐκ ἐάν τις
διαθῆται μόνον, κυρίας εἶναι κελεύει τὰς διαθήκας,
ἀλλὰ ἐὰν εὖ φρονῶν. σκεπτέον δὴ ὑμῖν πρῶτον μὲν
εἰ ἐποιήσατο τὰς διαθήκας, ἔπειτα εἰ μὴ παρανοῶν
15 διέθετο. ἀντιλεγόντων δ' ἡμῶν μηδὲ τὸ παράπαν
γενέσθαι τὰς διαθήκας, ἐκ τίνος ἂν τρόπου, εἴ τις
παρανοῶν διέθετο, γνοίητε, πρὶν περὶ αὐτοῦ τοῦ δια-
θέσθαι πιστεῦσαι; τοὺς μὲν οὖν κατὰ τὴν δόσιν ἀμ-
φισβητοῦντας ὁρᾶτε ὅσον ἔργον ἐστὶν αἰσθέσθαι εἰ
ἀληθῆ λέγουσι, τοὺς δὲ κατὰ τὸ γένος πρῶτον μὲν
οὐδὲν δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς αὐτῶν ἐστιν ὁ
κλῆρος (παρὰ πάντων γὰρ ὡμολόγηται τοῖς ἐγγυτάτω
16 γένους τὰ τοῦ τελευτήσαντος γίγνεσθαι), ἔπειτα οἱ
νόμοι οὐ μόνον οἱ περὶ τῶν γενῶν ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ
τῶν δόσεων τοῖς συγγενέσι βοηθοῦσι. δοῦναι μὲν γὰρ
ὁ νόμος οὐδενὶ ἐᾷ τὰ ἑαυτοῦ, ἐὰν ὑπὸ γήρως ἢ ὑπὸ
νόσου ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἃ καὶ ὑμεῖς ἴστε παρανοήσῃ·
κατὰ δὲ τὸ γένος καὶ τὰ τοῦ ὁπωσοῦν διακειμένου ὁ
17 ἐγγύτατα γένους ἀναμφισβητήτως λαμβάνει. χωρὶς δὲ
τούτων ταῖς μὲν διαθήκαις διὰ μαρτύρων ὑμᾶς δεῖ
πιστεῦσαι, ὑφ' ὧν ἔνι καὶ ἐξαπατηθῆναι (οὐ γὰρ ἂν
ἦσαν ψευδομαρτυριῶν ἐπισκήψεις), τῇ δ' ἀγχιστείᾳ
δι' ὑμῶν αὐτῶν· κατὰ γὰρ τοὺς νόμους οἱ συγγενεῖς
18 ἀμφισβητοῦσιν, οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε. πρὸς δὲ τούτοις,
ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν οἱ κατὰ τὰς διαθήκας ἀμφισβητοῦν-

τες ὁμολογουμένως Νικοστράτῳ ἐπιτήδειοι ὄντες ἐτύγχανον, τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐδ' ἂν οὕτως, ὅμως μέντοι μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀληθεῖς εἶναι δόξειν τὰς διαθήκας· ἤδη γάρ τινες οὐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσιν ὀθνείους φίλους τῶν πάνυ σφόδρα προσηκόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο· νῦν δὲ οὔτε συσσίτους οὔτε φίλους οὔτ' ἐν τάξει τῇ αὐτῇ. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας ἁπάντων παρεσχήμεθα. ὃ δὲ μέγιστον, καὶ 19
μάλιστα τῆς Χαριάδου ἀναιδείας καταμαρτυρεῖ, τοῦτο σκέψασθε. ὅπου γὰρ τὸν αὐτὸν ποιησάμενον οὔτ' ἀποθανόντα ἀνείλετο οὔτ' ἔκαυσεν οὔτε ὠστολόγησεν, ἀλλὰ πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι παρῆκε ποιῆσαι, πῶς οὐκ ἂν ἀνοσιώτατος εἴη, ὃς τῷ τεθνεῶτι μηδὲν τῶν νομιζομένων ποιήσας τῶν χρημάτων αὐτοῦ κληρονομεῖν ἀξιοῖ; ἀλλὰ νὴ Δία ἐπειδὴ τούτων 20
οὐδὲν ἐποίησε, τὴν οὐσίαν τοῦ Νικοστράτου διεχείρισεν; ἀλλὰ καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν, καὶ τὰ πλεῖστα οὐδ' αὐτὸς ἀρνεῖται. προφάσεις δὲ οἴομαι ἀναγκαίας ἐφ' ἑκάσταις τῶν πράξεων εὑρῆσθαι· τί γὰρ ὑπολείπεται τῷ διαρρήδην ὁμολογοῦντι;

Σαφῶς μὲν οὖν ἴστε, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὗτοι οὐ 21
δικαίως τῶν Νικοστράτου ἐφίενται, ἀλλὰ βούλονται μὲν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, τουτουσὶ δὲ συγγενεῖς ὄντας ἐκείνου, ἃ οἱ νόμοι ἔδοσαν αὐτοῖς, ἀποστερῆσαι. οὐ μόνον δὲ Χαριάδης τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ ἀποθνησκόντων οὐδὲ γιγνώσκοντες ἐνίους τῆς οὐσίας ἠμφισβήτησαν· ἐνθυ- 22
μοῦνται γὰρ ὅτι κατορθώσασι μὲν τὰ ἀλλότρια ἔχειν, διαμαρτοῦσι δὲ μικρὸς ὁ κίνδυνος· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὰ ψευδῆ τινες ἐθέλουσιν, οἱ δ' ἔλεγχοι περὶ ἀφανῶν. συνελόντι πολὺ τὸ διαφέρον κατὰ γένος ἢ κατὰ δόσιν ἀμφισβητεῖν. ἀλλ' ὑμᾶς χρή, ὦ ἄνδρες, πρῶ-

τον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δοκοῦσι γενέσθαι·
τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι αἰτοῦνται καὶ δικαιότατόν ἐστι.
23 μὴ σαφῶς δὲ μήτ' αὐτοὺς τὴν ἀλήθειαν εἰδότας, μήτε
τῶν μαρτύρων τοῦ τελευτήσαντος ἐπιτηδείων ὄντων,
ἀλλὰ Χαριάδου τοῦ τἀλλότρια βουλομένου λαβεῖν, τί
ἂν εἴη δικαιότερον ἢ τοῖς συγγενέσι τὰ τοῦ συγγε-
νοῦς ψηφίζεσθαι; καὶ γὰρ εἴ τι οἶδε ἔπαθον, οὐδενὶ
ἂν ἄλλῳ ἢ Νικοστράτῳ τὰ τούτων ἐγένετο· κατὰ γὰρ
τὸ αὐτὸ γένος ἂν ἠμφισβήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ
24 πατραδέλφων. Μὰ Δί' ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὁ Ἅγνων οὐδ'
ὁ Ἁγνόθεος τοῦ Νικοστράτου συγγενεῖς, ὡς οἱ ἀντί-
δικοί φασιν, ἀλλ' ἕτεροι. ἔπειτα τῷ μὲν κατὰ τὴν
δόσιν τοῦ κλήρου λαχόντι μαρτυροῦσιν, αὐτοὶ δὲ
κατὰ τὸ γένος οὐκ ἀμφισβητήσουσιν; | οὐ γὰρ εἰς
τοῦτό γε ἀνοίας ἥκουσιν ὥστε πιστεύσαντες ταῖς δια-
θήκαις οὕτω ῥᾳδίως τοσούτων χρημάτων ἀφίστανται.
ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι, τούσδε τοῖς
συγγενέσιν αὐτοῖς ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νι-
25 κοστράτου μᾶλλον ἢ Χαριάδην. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν
χρόνον, εἰ μὲν οἶδε κατὰ τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες
λήψονται τὸν κλῆρον, ἐξέσται καὶ τούτοις, ὁπόταν
βούλωνται, κατὰ τὸ γένος λαχοῦσιν ἐπιδεῖξαι ὑμῖν
ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέρω ἦσαν τοῦ Νικοστράτου, καὶ ὡς
Σμίκρου ἦν καὶ οὐ Θρασυμάχου· ἐὰν δὲ Χαριάδης
αὐτῶν κληρονομήσῃ, οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ
τὰ Νικοστράτου ἐλθεῖν. κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ
ἐπιδεδικασμένου, τί φανοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ τὸ
γένος λαγχάνοντες;

26 Ὅπερ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο
καὶ τουτοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο
δ' ὑμῖν μάρτυρας πρῶτον μὲν ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ
πατραδέλφων Νικοστράτου, ἔπειτα δὲ ὡς οὐδεπώ-

ποτε ἐκείνῳ διάφοροι ἦσαν, ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν
Νικόστρατον, πρὸς δὲ τούτοις ὡς Χαριάδης οὑτοσὶ
οὐδαμῶς οὔτ' ἐνθάδε οὔτ' ἐπὶ στρατεύματι ἐχρῆτο
Νικοστράτῳ, ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν, ᾗ μάλισθ' οὗ-
τος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ οὖσαν.

Καὶ ἄνευ τούτων, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι 27
ἑκατέρους αὐτῶν οἷοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γὰρ ὁ
Ἅγνωνος καὶ Ἁγνοθέου πατὴρ ἤδη τι καὶ ἐλειτούρ-
γησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν
πολίτης· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οὔτε ἀποδεδημήκασιν οὐδα-
μῇ πώποτε, ὅποι ἂν μὴ ὑμεῖς προστάξητε, οὔτ' ἐν-
θάδε μένοντες ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρα-
τεύονται καὶ εἰσφέρουσι καὶ τἆλλα πάντα ποιοῦσι τὰ
προσταττόμενα καὶ αὑτοὺς (ὡς πάντες ἴσασι) κοσ-
μίους παρέχουσιν, ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσ- 28
ήκει κατὰ δόσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ
Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος γάρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐν-
θάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης
ὢν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀπήχθη, τότε δὲ ἀφεθεὶς μεθ'
ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς δημοσίᾳ ἅπαντας
ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν
κακουργῶν, ὑποχωρῶν ᾤχετο καὶ οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ' 29
ἀπ' ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο,
πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν
ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμίαν ἐστράτευται οὔτε εἰσ-
φορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε, πλὴν εἴ τι ἄρα ἐξ ὅτου
τῶν Νικοστράτου ἠμφισβήτησεν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν
ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπειτα τοιοῦτος ὢν οὐκ ἀγαπᾷ
εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημένων δίκην δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν
ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖ. εἰ μὲν οὖν οἵδε φιλοπράγμονες 30
ἢ ἄλλοις ὅμοιοι πολίταις ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν
Νικοστράτου χρημάτων ἠμφισβήτει, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ

σώματος ἠγωνίζετο· νῦν δ', ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτον μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται, τουτοισὶ δ' ὑμεῖς βοηθήσατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήσησθε τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βουλομένους ἢ τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας καὶ χωρὶς τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας, ἀλλὰ καὶ τῶν νόμων ἀναμνησθέντες καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὠμόσατε, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τῶν μαρτυριῶν ἃς ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

5.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένους τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς Πρόξενος ἧκε διαθήκην ἔχων, ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τοῦ Προξένου, Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς οὐσίας. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον διανειμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην οὐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένου Δικαιογένης φάσκων ἐπὶ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ γεγονέναι υἱός, καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευτήσαντος. ὕστερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδοῦναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένου ταῦτα Λεωχάρους. νῦν δὲ ἀρνουμένων τὰ δόξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλοῦσιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν τῷ μὲν ὡς συνθεμένῳ, τῷ δὲ ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ στάσις στοχασμός· ἀρνοῦνται γάρ.

Ὠιόμεθα μέν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διεφερόμεθα πρὸς Δικαιογένην, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι· ἀποστάντος γὰρ Δικαιογένους τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ἐγγυητὰς καταστήσαντος ἦ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων· ἐπειδὴ δέ, ὦ ἄνδρες, οὐ ποιεῖ Δικαιογένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει ἐγγυητῇ γενομένῳ Δικαιογένους, ὥσπερ ἀντωμόσαμεν. Καί μοι 2
ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν, Κηφισόδοτος οὑτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξόμεθα πρῶτον μὲν ὡς ἀπέστη Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, εἶτα ὡς ἠγγυήσατο Λεωχάρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς οὐ τἀληθῆ 3
μεμαρτυρήκασιν, οὐδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι Λεωχάρην εἰπεῖν· ἴσως δὲ ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον, ὡς Δικαιογένης τε ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν ἅπαντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐξεγγύην ὅτι ἀπέδωκεν. εἰ οὖν ταῦτ' ἐρεῖ, ψεύσεται καὶ ῥᾳδίως ἐλεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν ὅσα κατέλιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ καὶ τὰ χρήματα ἃ ἔλαβεν.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ.

Ταῦτα εἰ μὲν μή φασι Δικαιογένην τὸν ἡμέτερον 4
θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι καὶ ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν καὶ

ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρτυρησάτω τις αὐτοῖς. ὅτι μὲν γὰρ Δικαιογένης ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν ὧν κατέλιπεν ὁ Μενεξένου τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεχόμεθα, καὶ ὅτι Λεωχάρης ἠγγυήσατο αὐτὸν ταῦτα ποιήσειν· καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ ταῦτα ἀντωμόσαμεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν.

ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ.

5 *Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, περὶ τούτων ἔμελλον ἀπολογήσασθαι μόνον Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἤρκει ἄν μοι τὰ εἰρημένα· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς περὶ τοῦ κλήρου λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ πραχθέντα πυθέσθαι, ἵνα εἰδότες τἀληθῆ, ὅ τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλλὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης, θυγατέρες δὲ τέτταρες, ὧν ἔλαβε μίαν μὲν Πολυάρατος ὁ πατὴρ ὁ ἐμός, ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ Φρεάρριος, τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ Θεοπόμπῳ ἐγήματο τῷ*
6 *Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος ἐκπλεύσας τῆς Παράλου, ἐτελεύτησε μαχόμενος ἐν Κνίδῳ· ἀποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος διαθήκην ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ, ᾗ πιστεύσαντες οἱ ἡμέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε τῷ Μενεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ, υἱὸς ἐγίγνετο ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη τὸ μέρος | ἐπεδικάσατο τῶν Μενεξένου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τοὺς τότε παρόντας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπειδὴ δὲ ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ 7
παραβήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος
δώδεκα ἔτη ἃ ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ οὐσῶν
δικῶν οὐδεὶς αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν
ἀδίκως πεπρᾶχθαι, πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως
καὶ στάσεως γενομένης κἀγῶνος οὑτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ
Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου, ᾧ περ καὶ τἆλλα ἐπείθετο,
ἠμφισβήτει ἡμῖν ἅπαντος τοῦ κλήρου, φάσκων ἐφ'
ὅλῃ ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου.
ἡμεῖς μὲν οὖν μαίνεσθαι αὐτὸν ἡγούμεθα τῇ λήξει, 8
οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα τότε μὲν φάσ-
κοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι τότε δ' ἐφ'
ἅπαντι τῷ κλήρῳ δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς δὲ
τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες καὶ πολλῷ πλείω καὶ δι-
καιότερα λέγοντες ἠδικήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν δικα-
στῶν ἀλλ' ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν ἐκεί-
νου φίλων, οἳ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξου-
σίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο εἶναι κεκτῆσθαί τε τἀλ-
λότρια καὶ τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μαρτυρεῖν· ὑπὸ δὲ
τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων ἐξηπατήθησαν οἱ δικα-
σταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδομαρτυρηθέντες ἀπω- 9
λέσαμεν τὰ ὄντα· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ χρόνῳ
ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν ἐπεξελθεῖν
οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων· Δικαιογένης δὲ πρὸς
ἡμᾶς ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ
ἐξήλασε μὲν τὴν Κηφισοφῶντος τοῦ Παιανιεως θυ-
γατέρα ἐκ τοῦ μέρους, ἀδελφιδῆν οὖσαν Δικαιογέ-
νους τοῦ καταλιπόντος τὰ χρήματα, ἀφείλετο δὲ τὴν
Δημοκλέους γενομένην γυναῖκα, ἃ Δικαιογένης ἀδελ-
φὸς ὢν ἔδωκεν, ἀφείλετο δὲ καὶ τὴν Κηφισοδότου
μητέρα καὶ αὐτὸν τοῦτον ἅπαντα. καὶ γὰρ τούτων 10
τοι ἅμα καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν,

καὶ οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέου παρ' αὐτοῦ ἔτυχον, ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ ἔρημοι καὶ πένητες γενόμενοι πάντων καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἦσαν ἐνδεεῖς. οὕτως αὐτοὺς Δικαιογένης οὑτοσὶ ἐγγυτάτω ὢν γένους ἐπετρόπευεν· ὅς γε, ἃ μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεόπομπος κατέλιπε, τοῖς τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν, ἃ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς ἀφείλετο πρὸ
11 δίκης. καὶ ὃ πάντων δεινότατον, τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τούτων, πριάμενος καὶ κατασκάψας τὸν κῆπον ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὑτοῦ οἰκίᾳ τῇ ἐν ἄστει. καὶ λαμβάνων μίσθωσιν ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογένους τοῦ ἡμετέρου θείου χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελφιδοῦν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Ἁρμοδίῳ συνέπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντ' ἀκολούθου· εἰς τοῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ ὅτι ἐμβάδας καὶ τρίβωνα φορεῖ, ὥσπερ ἀδικούμενός τι εἰ ἐμβάδας Κηφισόδοτος φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν ὅτι ἀφελόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα πένητα πεποίηκεν.

12 Ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων τοσαῦτά μοι εἰρήσθω· πάλιν δ' ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφισοφῶντος υἱός, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τουτῳὶ καὶ ἐμοί, καὶ προσῆκον αὐτῷ τοῦ κλήρου μέρος ὅσον περ ἐμοί, ἐπεξῄει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν καὶ ἐκείνου τὰ ψευδῆ, καὶ Λύκωνα, ὅν περ εἰσήγαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἷλεν· ὃς ἐμαρτύρησε Δικαιογένην ποιηθῆναι τὸν νῦν ὄντα ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ.
13 μαρτυρήσας δὲ ταῦτα ἑάλω ψευδομαρτυριῶν. ἐπειδὴ δὲ Δικαιογένης, ὦ ἄνδρες, οὐκέτι ὑμᾶς δύναται ἐξα-

πατᾶν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡμῶν τε καὶ ὑπὲρ αὑτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυνόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέγειν, — τί ποιῆσαι; κομισάμενον αὑτὸν μέρος ἐκ τοῦ κλήρου ὅ τι ἐγίγνετο, ἡμᾶς μὲν ὑπὲρ ὧν ἔπραττε προδοῦναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρτύρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα | ὑπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες εἴχομεν ἡσυχίαν. τούτων δ' ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυ- 14
τοῦ τρόπων ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους· ἀφεὶς γὰρ τοὺς μάρτυρας καὶ ἡμᾶς προδούς, ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἔπραξεν οὐκ ἐκομίσατο. ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ Δικαιογένους μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ καθηγούμενοι οὐκέτι προσήκειν Δικαιογένει ἔχειν τῶν ἐκ τοῦ κλήρου μέρος οὐδέν, ἐπειδὴ οἱ μάρτυρες ἑάλωσαν, ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ οἴκου κατ' ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκαμεν καὶ οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τοῦ κλήρου, ῥᾳδίως
διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἀπεφάνησαν, ἡ μὲν πάλαι 15
πολλῷ, ἡ δ' ὕστερον· καὶ κατὰ μὲν τὴν παλαιάν, ἣν ἀπέφηνε Πρόξενος ὁ Δικαιογένους τουτουὶ πατήρ, ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ υἱὸς ποιητός, καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε Δικαιογένης, ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ. ταύταιν δὲ ταῖν διαθήκαιν ἣν μὲν Πρόξενος ἀπέφηνε, Δικαιογένης ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ὡς οὐκ ἀληθὴς εἴη· ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ μαρτυρήσαντες αὐτὴν τὸν θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι ἑάλωσαν ψευδομαρτυ-
ριῶν. ἀμφοῖν δὲ ταῖν διαθήκαιν ἀκύροιν γιγνομέναιν, 16

καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογουμένης εἶναι, κατὰ δόσιν μὲν οὐδενὶ προσῆκε τοῦ κλήρου, κατ' ἀγχιστείαν δὲ ταῖς Δικαιογένους τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσιν αἱ ἡμέτεραι μητέρες. διὰ δὲ ταῦτα ἔδοξέ τε ἡμῖν λαχεῖν τοῦ κλήρου κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν τὸ μέρος ἕκαστος. μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι διεμαρτύρησε Λεωχάρης οὑτοσὶ μὴ ἐπίδικον
17 εἶναι τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπισκηψαμένων δ' ἡμῶν ἡ μὲν λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη, ἡ δὲ τῶν ψευδομαρτυριῶν δίκη εἰσῄει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ πάντα μὲν ἡμῶν εἰπόντων ἅ περ νυνί, πολλὰ δὲ Λεωχάρους ἀνταπολογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι Λεωχάρην οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγένετο ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικαστῶν καὶ ἡμῶν ἐδεήθη Λεωχάρης ἢ ὅσα ἡμῖν ἐξεγένετο διαπράξασθαι τότε, οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ λέγειν, ἃ δὲ
18 ὡμολογήθη ἡμῖν, ταῦτα ἀκούσατε. συγχωρούντων γὰρ ἡμῶν τῷ ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν ἀλλὰ συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφίστατο μὲν Δικαιογένης τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη· καὶ ταῦτα ἠγγυᾶτο αὐτὸν Λεωχάρης οὑτοσὶ καὶ ποιήσειν, οὐ μόνος ἀλλὰ καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωθειεύς. καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

19 Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ Λεωχάρους, καὶ ἐγγενόμενον ἡμῖν αὐτὸν ἐπειδὴ εἵλομεν τῶν ψευδομαρτυριῶν ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλ' ἐξήρκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γενόμενοι περὶ Λεωχάρην καὶ Δικαιογένην

ἐξηπατήθημεν ὑπ᾽ αὐτῶν, ὦ ἄνδρες· οὔτε γὰρ Δι-
καιογένης τὰ δύο μέρη ἡμῖν τοῦ κλήρου παρέδωκεν,
ὁμολογήσας ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, οὔτε Λεωχάρης
ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν τότε. καίτοι εἰ μὴ ἐναν- 20
τίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντακοσίων ὄντων, ἐναν-
τίον δὲ τῶν περιεστηκότων ἠγγυᾶτο, οὐκ οἶδ᾽ ὅ τι
ἂν ἐποίησεν. ὡς μὲν τοίνυν περιφανῶς ψεύδονται,
μάρτυρας ὑμῖν παρεχόμεθα τοὺς παρόντας, ὅτε Δι-
καιογένης μὲν ἀφίστατο τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλή-
ρου καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα παραδώσειν ταῖς
Δικαιογένους ἀδελφαῖς, Λεωχάρης δὲ ἠγγυᾶτο αὐ-
τὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν,
ὦ ἄνδρες, εἴ τις ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆ-
ναι εἰ λέγομεν ἀληθῆ καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν· ἐπεί, ὦ 21
ἄνδρες, εἰ Δικαιογένης ἀληθῆ λέγει, τί ἡμεῖς ὠφε-
λούμεθα νικήσαντες, ἢ τί οὗτος ἐζημιώθη ἡττηθείς;
εἰ γὰρ ἀπέστη μόνον (ὥς φησι) τοῖν δυοῖν μεροῖν
τοῦ κλήρου, ἀναμφισβήτητα δὲ μὴ | ὡμολόγει παρα-
δώσειν, τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν;
οὐδὲ γὰρ πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην εἶχεν ὧν ἡμεῖς
δικαζόμεθα, ἀλλ᾽ οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέ-
μενοι, οἷς ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν ἡμῖν τὰ
μέρη ἀποδοῦναι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς 22
παρ᾽ αὐτοῦ ἐλάβομεν, οὐ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμο-
λόγησε ποιήσειν. πλὴν γὰρ δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τεί-
χους καὶ ἐν Πεδίῳ ἑξήκοντα πλέθρων οὐδὲν κεκο-
μίσμεθα, ἀλλ᾽ οἱ παρὰ τούτου θέμενοι καὶ πριάμε-
νοι. ἡμεῖς δ᾽ οὐκ ἐξάγομεν· δέδιμεν γὰρ μὴ ὄφλωμεν
δίκας. καὶ γὰρ Μικίωνα, κελεύοντος Δικαιογένους
καὶ φάσκοντος μὴ βεβαιώσειν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ βα-
λανείου ὤφλομεν τετταράκοντα μνᾶς διὰ Δικαιογέ-
νην, ὦ ἄνδρες. ἡγούμενοι γὰρ οὐκ ἂν αὐτὸν βεβαι- 23

*ώσειν οὐδὲν ὧν ἡμῖν ἀπέστη ἐν τῷ δικαστηρίῳ, δι-
ισχυριζόμεθα πρὸς Μικίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν,
ἐθέλοντες ὁτιοῦν πάσχειν, εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δι-
καιογένης τὸ βαλανεῖον, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι αὐτὸν
ἐναντία οἷς ὡμολόγησε πρᾶξαι, οὐ δι' ἄλλ' οὐδὲν ἢ
4 διὰ τοὺς ἐγγυητάς, ὅτι καθειστήκεσαν ἡμῖν. ἀπο-
στὰς δὲ Δικαιογένης ὧν καὶ νῦν ὁμολογεῖ ἀφεστάναι
ἡμῖν, ἐβεβαίωσε Μικίωνι τὸ βαλανεῖον. καὶ ἐγὼ μὲν
ὁ ἄθλιος οὐχ ὅπως τι ἐκ τοῦ κλήρου εἰληφώς, ἀλλὰ
προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα μνᾶς, ἀπῄειν ὑβρισ-
μένος ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. καὶ τούτων ὑμῖν μάρ-
τυρας παρέξομαι.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

5 *Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄν-
δρες· ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης καὶ τῶν
πάντων ἡμῖν κακῶν αἴτιος οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι ἃ
καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ, ὅτι ἐν τῷ γραμματείῳ τῷ
ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γραφέντι οὐκ ἔνεστι ταῦτα.
ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, τότ' ἐπὶ τοῦ βήματος σπεύδον-
τες τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μάρτυρας ἐποιησά-
μεθα· οὗτοι δέ, ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν ὁμολο-
γηθέντων τότε, κύριά φασιν εἶναι, εἰ καὶ μὴ γέ-
γραπται, ἃ δ' οὐ συμφέρει, οὐ κύρια, εἰ μὴ γέγρα-
6 πται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, οὐ θαυμάζω ὅτι ἔξαρνοί εἰσι
τὰ ὡμολογημένα· οὐδὲ γὰρ τὰ γραφέντα ἐθέλουσι
ποιεῖν. ἡμεῖς δ' ὡς λέγομεν ἀληθῆ, καὶ ἄλλο τι τε-
κμήριον παρεξόμεθα. Πρωταρχίδῃ γὰρ τῷ Ποταμίῳ
ἔδωκε Δικαιογένης τὴν ἀδελφιδῆν τὴν ἑαυτοῦ ἐπὶ
τετταράκοντα μναῖς, ἀντὶ δὲ τῆς προικὸς τὴν οἰκίαν
αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ παρέδωκε. ταύτῃ δὲ τῇ γυ-
ναικί, ἣν ὁ Πρωταρχίδης ἔχει, προσήκει τοῦ κλήρου*

μέρος ὅσον περ τῇ μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἀπέ- 27
στη Δικαιογένης ταῖς γυναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ
κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης τὸν Πρωταρχίδην πα-
ραδιδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν ἣν εἶχεν ἀντὶ τῆς
προικός, ὡς ὄντι ἐγγυητῇ αὐτῷ, τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ
τῆς γυναικὸς τοῦ κλήρου παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι.
παραλαβὼν δὲ τὴν συνοικίαν τὸ μέρος οὐ παρέδωκε.
καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρα τὸν Πρωταρχίδην παρέ-
ξομαι.

ΜΑΡΤΥΣ.

Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τοῦ βαλανείου καὶ οἰκοδομίας 28
καὶ πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ,
ὡς ὁμολογήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀναλωμένα
οὐκ ἀπεδώκαμεν, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐ δύναται ἀπαλ-
λάσσειν τοὺς χρήστας, οὐδὲ ἡμῖν παραδοῦναι ἃ δεῖ
αὐτόν. ἡμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες, ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, 29
ὅτε ἠναγκάζομεν αὐτὸν ἀφίστασθαι τούτων, ἀντὶ τῶν
λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ οἰκοδομήματα ἀναλωμέ-
νων ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρπούς, οὕτω τῶν δικα-
στῶν γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' οὐκ ἀναγκαζόμενοι
ἀλλ' ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν ἐξαι-
ρεθέντες πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχειν ἀντὶ
τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν οὗτος ἀντὶ πεντακισχιλίων
δραχμῶν παρέδωκε Φιλονείκῳ. ἔδομεν δὲ οὐ διὰ 30
τὴν τοῦ Δικαιογένους χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ'
ἐπιδεικνύμενοι ὅτι οὐ περὶ πλείονος χρήματα ποιού-
μεθα τῶν οἰκείων, οὐδ' ἂν πάνυ πονηροὶ ὦσι. καὶ
γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο Δικαιογένην τι-
μωρήσασθαι καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν, οὐκ ἐβουλήθη-
μεν τῶν τούτου | κτήσασθαι οὐδέν, ἀλλὰ τὰ ἡμέτερα
μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. οὗτος δ' ὅτ' ἐκρά-

τησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθροὺς
31 ἀλλ' οὐ προσήκοντας ἀπόλλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ
τῶν ἡμετέρων τρόπων καὶ τῆς τούτου ἀδικίας μέγα
παρεξόμεθα. μελλούσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρην δί-
κης εἰσιέναι, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνί,
ἠξίου Λεωχάρης καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς ἐπι-
τρέπειν τὴν δίκην ἀναβαλλομένους. καὶ ἡμεῖς ὥσπερ
μικρὰ ἀδικούμενοι συνεχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν
διαιτηταῖς τέτταρσιν, ὧν τοὺς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγο-
μεν, τοὺς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ ἐναντίον τούτων ὡμο-
λογήσαμεν ἐμμενεῖν οἷς ἂν οὗτοι γνοῖεν, καὶ ὠμόσα-
32 μεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν ἀνώμοτοι
δύναιντ' ἂν ἡμᾶς διαλλάξαι, οὕτω ποιήσειν, εἰ δὲ
μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια
ἡγοῦνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις καὶ
πυθόμενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταί, οἱ μὲν δύο
οὓς ἐγὼ προὐβαλόμην, Διότιμος καὶ Μελάνωπος,
ἤθελον καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες ἀποφήνασθαι ἃ
ἐγίγνωσκον ἀληθέστατα ἐκ τῶν λεγομένων, οὓς δὲ
Λεωχάρης προὐβάλετο, οὐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι.
33 καίτοι Διοπείθης ὁ ἕτερος τῶν διαιτητῶν Λεωχάρει
μὲν ἦν τουτῳὶ κηδεστής, ἐμὸς δ' ἐχθρὸς καὶ ἀντί-
δικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων· Δημάρατος δὲ ὁ μετ'
αὐτοῦ Μνησιπτολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δικαιογένην
μετὰ Λεωχάρους ἦν ἀδελφός. οὗτοι μέντοι οὐκ ἠθέ-
λησαν ἀποφήνασθαι, ὁρκώσαντες ἡμᾶς ἦ μὴν ἐμμε-
νεῖν οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυ-
ρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

34 Οὐκ οὖν δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες,
Λεωχάρης ἀποψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν

*αὐτοῦ κατεψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι
Λεωχάρους ἅ γε οὐδ᾽ οἱ προσήκοντες αὐτοῦ ἀπέγνω-
σαν; δέομαι οὖν ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους,
ἵν᾽ ἃ ἡμῖν οἱ πρόγονοι κατέλιπον κομισώμεθα, καὶ
μὴ μόνον τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἔχωμεν ἀλλὰ καὶ τὰ
χρήματα. τῶν δὲ Λεωχάρους ἰδίων οὐκ ἐπιθυμοῦ-
μεν. Δικαιογένην γάρ, ὦ ἄνδρες, οὔτ᾽ ἐλεεῖν ἐστε* 35
*δίκαιοι ὡς κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον, οὔτ᾽ εὖ
ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πόλιν· οὐδέ-
τερα γὰρ αὐτῷ τούτων ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ ἀποφανῶ,
ὦ ἄνδρες. ἅμα δὲ καὶ πλούσιον καὶ πονηρότατον αὐ-
τὸν ὄντα ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν πόλιν καὶ
εἰς τοὺς προσήκοντας καὶ εἰς τοὺς φίλους. οὗτος
γὰρ παραλαβὼν τὸν κλῆρον παρ᾽ ὑμῶν φέροντα μί-
σθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀγδοήκοντα μνᾶς, καρπωσά-
μενος αὐτὸν δέκα ἔτη οὔτε ἀργύριον ὡμολόγει κε-
κτῆσθαι οὔτε ὅποι ἀνήλωσεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι, ὦ ἄν-
δρες. ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι. οὗτος γὰρ τῇ* 36
*μὲν φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας τέταρτος ἐγένετο
τραγῳδοῖς, καὶ πυρριχισταῖς ὕστατος· ταύτας δὲ μό-
νας ἀναγκασθεὶς λειτουργίας λειτουργῆσαι ἀπὸ το-
σαύτης προσόδου οὕτω καλῶς ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν
τριηράρχων τοσούτων κατασταθέντων οὔτ᾽ αὐτὸς
ἐτριηράρχησεν οὔθ᾽ ἑτέρῳ συμβέβληκεν ἐν τοιούτοις
καιροῖς, ἀλλ᾽ ἕτεροι μὲν οὐσίαν κεκτημένοι ἐλάττω
ἢ οὗτος μίσθωσιν λαμβάνει τριηραρχοῦσι. καίτοι, ὦ* 37
*ἄνδρες, οὐχ ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέ-
λιπεν, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ἔδοτε τῇ ψήφῳ· ὥστε εἰ καὶ μὴ
πολίτης ἦν, διά γε τοῦτο δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ
ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν τοσούτων γεγενημένων
πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν
τῆς πόλεως Δικαιογένης οὐκ ἔστιν ἥντινα εἰσενή-*

νοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου
ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ τριακοσίας δραχμάς, ἔλαττον
38 ἢ Κλεώνυμος ὁ Κρής· καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν, οὐκ εἰσή-
νεγκεν, ἀλλ' ἐπ' αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξετέθη αὐ-
τοῦ τοὔνομα ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων, ὅτι οἶδε εἰς
σωτηρίαν τῆς πόλεως ὑποσχόμενοι τῷ δήμῳ εἰσοί-
σειν χρήματα ἐθελονταὶ οὐκ εἰσήνεγκαν. καίτοι πῶς
ἄξιον θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα
ὄντα, ὃς ὑμᾶς ἅπαντας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ τοιαῦτα ἐποίησε; καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς
μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

39 Εἰς μὲν τὴν πόλιν οὕτω καὶ τοσαῦτα | λελειτούρ-
γηκε Δικαιογένης ἀπὸ τοσούτων χρημάτων· περὶ δὲ
τοὺς προσήκοντας τοιοῦτός ἐστιν οἷον ὁρᾶτε, ὥστε
τοὺς μὲν ἡμῶν ἀφείλετο τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυ-
νήθη, τοὺς δὲ περιεώρα εἰς τοὺς μισθωτοὺς ἰόντας
δι' ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων. τὴν δὲ μητέρα τὴν τού-
του καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰληθυίας ἱερῷ πάντες
ἑώρων, καὶ τούτῳ ἐγκαλοῦσαν ἃ ἐγὼ αἰσχύνομαι λέ-
40 γειν, οὗτος δὲ ποιῶν οὐκ ᾐσχύνετο. τῶν δ' ἐπιτη-
δείων Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, ᾧ ἐκ μειρακίου
φίλος ἦν, ὅπερ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ἀργύριον ἀποστε-
ρήσας, ἔχθιστός ἐστι· τῶν δὲ ἄλλων αὐτοῦ φίλων οἱ
μὲν οὐκ ἀπέλαβον ἃ ἐδάνεισαν, οἱ δ' ἐξηπατήθησαν,
καὶ οὐκ ἔλαβον ἃ ὑπέσχετο αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο
41 τοῦ κλήρου, δώσειν. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι
πρόγονοι οἱ ταῦτα κτησάμενοι καὶ καταλιπόντες πά-
σας μὲν χορηγίας ἐχορήγησαν, εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν
πόλεμον χρήματα πολλὰ ὑμῖν, καὶ τριηραρχοῦντες
οὐδένα χρόνον διέλιπον. καὶ τούτων μαρτύρια ἐν

τοῖς ἱεροῖς ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περιόντων, μνημεῖα τῆς αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν, τοῦτο μὲν ἐν Διονύσου τρίποδας, οὓς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες ἔλαβον, τοῦτο δ' ἐν Πυθίου· ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει 42
ἀπαρχὰς τῶν ὄντων ἀναθέντες πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας κτήσεως, ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι τὸ ἱερόν. αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες ἀπέθανον, Δικαιογένης μὲν ὁ Μενεξένου τοῦ ἐμοῦ πάππου πατὴρ στρατηγῶν ὅτε ἡ ἐν Ἐλευσῖνι μάχη ἐγένετο, Μενέξενος δ' ὁ ἐκείνου υἱὸς φυλαρχῶν τῆς Ὀλυνθίας ἐν Σπαρτώλῳ, Δικαιογένης δὲ ὁ Μενεξένου τριηραρχῶν τῆς Παράλου ἐν Κνίδῳ. τὸν μὲν 43
τούτου οἶκον σύ, ὦ Δικαιόγενες, παραλαβὼν κακῶς καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας, καὶ ἐξαργυρισάμενος πενίαν ὀδύρῃ, ποῖ ἀναλώσας; οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν οὔτε εἰς τοὺς φίλους φανερὸς εἶ δαπανηθεὶς οὐδέν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ καθιπποτρόφηκας· οὐ γὰρ πώποτε ἐκτήσω ἵππον πλείονος ἄξιον ἢ τριῶν μνῶν· οὔτε κατεξευγοτρόφηκας, ἐπεὶ οὐδὲ ζεῦγος ἐκτήσω ὀρικὸν οὐδεπώποτε ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασιν. ἀλλ' 44
οὐδ' ἐκ τῶν πολεμίων ἐλύσω οὐδένα. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀναθήματα, ἃ Μενέξενος τριῶν ταλάντων ποιησάμενος ἀπέθανε πρὶν ἀναθεῖναι, εἰς πόλιν κεκόμικας, ἀλλ' ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται, καὶ αὐτὸς μὲν ἠξίους κεκτῆσθαι ἃ σοι οὐδὲν προσῆκε χρήματα, τοῖς δὲ θεοῖς οὐκ ἀπέδωκας ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλματα. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις σου τοὺς δικαστὰς ἀπο- 45
ψηφίσασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πότερον ὅτι πολλὰς λειτουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει, καὶ πολλὰ χρήματα δαπανήσας σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τοὺς πολεμίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένῃ τῇ πατρίδι

εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκὼν μεγάλα ὠφέληκας; ἀλλ'
46 οὐδέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ' ὡς στρατιώτης
ἀγαθός; ἀλλ' οὐκ ἐστράτευσαι τοσούτου καὶ τοιούτου γενομένου πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι μὲν καὶ νησιῶται ὑπὲρ τῆσδε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχόμενοι τοῖς πολεμίοις, σὺ δέ, ὦ Δικαιόγενες, πολίτης ὢν οὐδ' ἐστράτευσαι. ἀλλ' ἴσως διὰ τοὺς προγόνους ἀξιώσεις μου πλέον ἔχειν, ὅτι τὸν τύραννον ἀπέκτειναν. ἐγὼ δ' ἐκείνους μὲν ἐπαινῶ, σοὶ δὲ οὐδὲν
47 ἡγοῦμαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶτον μὲν
γὰρ εἵλου ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κτήσασθαι, καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιογένους καλεῖσθαι υἱὸς ἢ Ἁρμοδίου, ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν, ἃ τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι δέδοται. ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ γένος ἐτιμήθησαν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες.

6.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας κατατεθείσας παρὰ Χαιρέᾳ τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρί, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος ἔλαχεν ὁ Χαιρέστρατος τοῦ κλήρου κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος δὲ Ἀν-

δροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες, τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν νόθῳ καί νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ στάσις στοχασμός· ἄδηλον γὰρ εἰ ἐποίησε Φιλοκτήμων Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ, καὶ πάλιν ἄδηλον εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

Ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, πάντων οἰκειότατα χρῶμαι Φανοστράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τουτῳί, τοὺς πολλοὺς οἶμαι ὑμῶν εἰδέναι, τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν ἐρῶ τεκμήριον· ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριηραρχῶν Χαιρέστρατος, διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκπεπλευκέναι προῄδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύνους, ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ συνεξέπλευσα καὶ συνεδυστύχησα καὶ ἑάλωμεν εἰς τοὺς πολεμίους. ἄτοπον δὴ εἰ ἐκεῖνα μὲν προδήλων ὄντων τῶν κιν- 2
δύνων ὅμως διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις καὶ φίλους νομίζειν ὑπέμενον, νῦν δὲ οὐ πειρῴμην συνειπεῖν ἐξ ὧν ὑμεῖς τά τε εὔορκα ψηφιεῖσθε καὶ τούτοις τὰ δίκαια γενήσεται. δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην τε ἔχειν καὶ μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι· ὁ γὰρ ἀγὼν οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων.

Φιλοκτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς φίλος ἦν Χαιρε- 3
στράτῳ τουτῳί· δοὺς δὲ τὰ ἑαυτοῦ καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμενος ἐτελεύτησε. λαχόντος δὲ τοῦ Χαιρεστράτου κατὰ τὸν νόμον τοῦ κλήρου, ἐξὸν ἀμφισβητῆσαι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ καὶ εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντι εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο δικαιότερα λέγων, ἔχειν τὸν κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ μὴ ἐπίδι- 4
κον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν τοῦτον τῆς ἀμφισβητήσεως καὶ ὑμᾶς τοῦ κυρίους γενέσθαι ὅντινα δεῖ κληρονόμον καταστήσασθαι τῶν Φιλοκτήμονος· καὶ

ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελφοὺς κατα-
στήσειν ἐκείνῳ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν
κλῆρον ἀνεπίδικον ἕξειν αὐτός, καὶ τῆς ἀδελφῆς τῆς
ἐκείνου κύριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄκυρον
5 ποιήσειν. πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων ἃ διαμεμαρ-
τύρηκεν Ἀνδροκλῆς, τοῦτ' αὐτὸ πρῶτον ἐπιδείξω
ὑμῖν, ὡς διέθετο καὶ ἐποιήσατο υἱὸν τουτονὶ Χαιρέ-
στρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φιλοκτήμονι ἐκ μὲν τῆς γυ-
ναικὸς ᾗ συνῴκει οὐκ ἦν παιδίον οὐδέν, πολέμου δ'
ὄντος ἐκινδύνευε καὶ ἱππεὺς στρατευόμενος καὶ τριή-
ραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν αὐτῷ διαθέσθαι τὰ
αὑτοῦ, μὴ ἔρημον καταλίπῃ τὸν οἶκον, εἴ τι πάθοι.
6 τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ αὐτῷ, ὥ περ ἐγενέσθην, ἄμφω
ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· ταῖν δὲ ἀδελφαῖν τῇ μὲν
ἑτέρᾳ, ᾗ ὁ Χαιρέας συνῴκει, οὐκ ἦν ἄρρεν παιδίον
οὐδὲ ἐγένετο πολλὰ ἔτη συνοικούσῃ, ἐκ δὲ τῆς ἑτέ-
ρας, ᾗ συνῴκει Φανόστρατος οὑτοσί, ἤστην υἱὼ
δύο. τούτων τὸν πρεσβύτερον τουτονὶ Χαιρέστρατον
7 ἐποιήσατο υἱόν· καὶ ἔγραψεν οὕτως ἐν διαθήκῃ, εἰ
μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδίον ἐκ τῆς γυναικός, τοῦτον
κληρονομεῖν τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τὴν διαθήκην κατέ-
θετο παρὰ τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ, τῷ τὴν ἑτέραν αὐτοῦ
ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥ τε διαθήκη αὕτη ἀνα-
γνωσθήσεται καὶ οἱ παραγενόμενοι μαρτυρήσουσι.
Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΔΙΑΘΗΚΗ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

8 Ὡς μὲν διέθετο καὶ ἐφ' οἷς ἐποιήσατο υἱὸν τοῦ-
τον, ἀκηκόατε· ὡς δ' ἐξὸν αὐτῷ ταῦτ' ἔπραξεν, ὅθεν
δικαιότατα ἡγοῦμαι τὰ τοιαῦτ' εἶναι μανθάνειν, τοῦ-
τον ὑμῖν αὐτὸν | παρέξομαι τὸν νόμον. Καί μοι
ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Οὑτοσὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται, 9
ἐξεῖναι τὰ ἑαυτοῦ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι
γνήσιοι ἄρρενες, ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς ἢ ὑπὸ γήρως ἢ
δι' ἄλλο τι τῶν ἐν τῷ νόμῳ παρανοῶν διαθῆται. ὅτι
δ' οὐδενὶ τούτων ἔνοχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα
εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν. ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιοῦτον
πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν, ὥστε διὰ τὸ ὑφ' ὑμῶν τι-
μᾶσθαι ἄρχειν ἀξιοῦσθαι, καὶ ἐτελεύτησε μαχόμενος
τοῖς πολεμίοις, πῶς ἄν τις τοῦτον τολμήσειεν εἰπεῖν
ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει;

Ὅτι μὲν οὖν διέθετο καὶ ἐποιήσατο εὖ φρονῶν, 10
ἐξὸν αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑμῖν, ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο
ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται· ἐπει-
δὴ δὲ προσδιαμεμαρτύρηκεν ὡς υἱὸν εἶναι γνήσιον
Εὐκτήμονος τοῦτον, καὶ ταῦτ' ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα.
Εὐκτήμονι γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρί,
τοὺς μὲν ὄντως γενομένους παῖδας, Φιλοκτήμονα
καὶ Ἐργαμένην καὶ Ἡγήμονα καὶ δύο θυγατέρας, καὶ
τὴν μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ Εὐκτήμων, Μιξιά-
δου Κηφισιῶς θυγατέρα, πάντες οἱ προσήκοντες
ἴσασι καὶ οἱ φράτορες καὶ τῶν δημοτῶν οἱ πολλοί,
καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν· ὅτι δ' ἄλλην τινὰ ἔγημε 11
γυναῖκα, ἐξ ἧς τινος οἵδε αὐτῷ ἐγένοντο, οὐδεὶς τὸ
παράπαν οἶδεν οὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος Εὐκτή-
μονος. καίτοι τούτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νομί-
ζειν μάρτυρας· τοὺς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει
τὰ τοιαῦτα. Καί μοι τούτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς
μαρτυρίας ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἔτι τοίνυν καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ 12

ὑμῖν ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις ἦσαν πρὸς τῷ ἄρχοντι καὶ οὗτοι παρακατέβαλον ὡς ὑπὲρ γνησίων τῶνδ' Εὐκτήμονος ὄντων, ἐρωτώμενοι ὑφ' ἡμῶν τίς εἴη αὐτῶν μήτηρ καὶ ὅτου θυγάτηρ οὐκ εἶχον ἀποδεῖξαι, διαμαρτυρομένων ἡμῶν καὶ τοῦ ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρίνασθαι κατὰ τὸν νόμον. καίτοι ἄτοπον, ὦ ἄνδρες, ἀμφισβητεῖν μὲν ὡς ὑπὲρ γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέρα δὲ ἥ τις ἦν μὴ ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς μηδένα.
13 ἀλλὰ τότε μὲν Λημνίαν σκηψάμενοι ταύτην ἀναβολὴν ἐποιήσαντο· τὸ δ' ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν, πρὶν καί τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον ὅτι Καλλίππη μήτηρ, αὕτη δ' εἴη Πιστοξένου θυγάτηρ, ὡς ἐξαρκέσον εἰ ὄνομα μόνον ποριέσαιντο τὸν Πιστόξενον. ἐρομένων δ' ἡμῶν ὅστις εἴη καὶ εἰ ζῇ ἢ μή, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον, καταλιπόντα ταύτην θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι, ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ τούτῳ γενέσθαι, πρᾶγμα πλάττοντες ἀναιδείᾳ ὑπερβάλλον καὶ οὐδ' ἐγγενόμενον, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἀποφανῶ ἐκ τούτων πρῶτον ὧν αὐτοὶ ἀπε-
14 κρίναντο. τῇ μὲν γὰρ στρατιᾷ, ἀφ' οὗ ἐξέπλευσεν εἰς Σικελίαν, ἤδη ἐστὶ δύο καὶ πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ Ἀριμνήστου ἄρχοντος, τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τούτων, ὧν φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης καὶ τοῦ Εὐκτήμονος εἶναι, οὔπω ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη. ἀφελόντι οὖν ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐν Σικελίᾳ ὑπολείπεται πλείω ἢ τριάκοντα ἔτη· ὥστ' οὔτ' ἐπιτροπεύεσθαι προσῆκε τὴν Καλλίππην ἔτι, τριακοντοῦτίν γε οὖσαν, οὔτε ἀνέκδοτον καὶ ἄπαιδα εἶναι, ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ
15 ἐγγυηθεῖσαν κατὰ νόμον ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ καὶ γιγνώσκεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἀναγκαῖον ἦν καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴ πέρ γε

συνῴκησεν ἐκείνῳ ἢ διῃτήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ
οἰκίᾳ. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐκ εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον
δεῖ πορίζεσθαι ὀνόματα, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα
ἀποφαίνεσθαι καὶ ὑπὸ τῶν προσηκόντων καταμαρ-
τυρεῖσθαι. ἀποδεῖξαι τοίνυν ἡμῶν κελευόντων ὅστις 16
οἶδε τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν ἐκείνῳ
τινὰ ἢ [τὴν Καλλίππην] ἐπιτροπευομένην, καὶ παρὰ
τῶν ὄντων θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι, ἢ εἴ
τις τῶν παρ' αὐτοῖς οἰκετῶν φάσκει ταῦτα εἰδέναι,
ἡμῖν παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν ἠθέλησαν οὔθ' ἡμῖν |
παραδοῦναι. Καί μοι λαβὲ τήν τ' ἀπόκρισιν αὐτῶν
καὶ τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας καὶ προκλήσεις.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ.

Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον· ἐγὼ 17
δ' ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ καὶ οἵτινες αὐτοὺς
γνησίους διεμαρτύρησαν εἶναι καὶ κληρονόμους ζη-
τοῦσι καταστῆσαι τῶν Εὐκτήμονος. ἴσως μέν ἐστιν
αηδὲς Φανοστράτῳ, ὦ ἄνδρες, τὰς Εὐκτήμονος συμ-
φορὰς φανερὰς καθεστάναι· ὀλίγα δ' ἀναγκαῖον ῥη-
θῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν εἰδότες ῥᾷον τὰ δί-
καια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ ἐβίω ἔτη ἓξ 18
καὶ ἐνενήκοντα, τούτου δὲ τοῦ χρόνου τὸν μὲν πλεῖ-
στον ἐδόκει εὐδαίμων εἶναι (καὶ γὰρ οὐσία ἦν οὐκ
ὀλίγη αὐτῷ καὶ παῖδες καὶ γυνή, καὶ τἆλλ' ἐπιεικῶς
εὐτύχει), ἐπὶ γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένετο οὐ
μικρά, ἣ ἐκείνου πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο καὶ
χρήματα πολλὰ διώλεσε καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειοτάτοις
εἰς διαφορὰν κατέστησεν. ὅθεν δὲ καὶ ὅπως ταῦτ' 19
ἐγένετο, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων δηλώσω.
ἀπελευθέρα ἦν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες, ἣ ἐναυκλήρει συνοι-
κίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτοῦ καὶ παιδίσκας ἔτρεφε. τού-

των μίαν ἐκτήσατο ᾗ ὄνομα ἦν Ἀλκή, ἣν καὶ ὑμῶν
οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ Ἀλκὴ ὠνηθεῖσα
πολλὰ μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη δὲ πρε-
20 σβυτέρα οὖσα ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται, διαι-
τωμένῃ δὲ αὐτῇ ἐν τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄνθρωπος
ἀπελεύθερος, Δίων ὄνομα αὐτῷ, ἐξ οὗ ἔφη ἐκείνη
τούτους γεγονέναι· καὶ ἔθρεψεν αὐτοὺς ὁ Δίων ὡς
ὄντας ἑαυτοῦ. χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν Δίων ζημίαν
εἰργασμένος καὶ δείσας ὑπὲρ αὑτοῦ ὑπεχώρησεν εἰς
Σικυῶνα· τὴν δ' ἄνθρωπον ταύτην, τὴν Ἀλκήν,
καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἐν Κεραμει-
κῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν πυλίδα, οὗ ὁ οἶνος
21 ὤνιος. κατοικισθεῖσα δ' ἐνταυθοῖ πολλῶν καὶ κα-
κῶν ἦρξεν, ὦ ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ Εὐκτήμων ἐπ.
τὸ ἐνοίκιον ἑκάστοτε τὰ πολλὰ διέτριβεν ἐν τῇ συ-
νοικίᾳ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο μετὰ τῆς ἀνθρώπου,
καταλιπὼν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας καὶ τὴν
οἰκίαν ἣν ᾤκει. χαλεπῶς δὲ φερούσης τῆς γυναικὸς
καὶ τῶν υἱέων οὐχ ὅπως ἐπαύσατο, ἀλλὰ τελευτῶν
παντελῶς διῃτᾶτο ἐκεῖ, καὶ οὕτω διετέθη εἴθ' ὑπὸ
φαρμάκων εἴθ' ὑπὸ νόσου εἴθ' ὑπ' ἄλλου τινός,
ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς τὸν πρεσβύτερον τοῖν παί-
δοιν εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς φράτορας ἐπὶ τῷ αὑτοῦ
22 ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ οὔθ' ὁ υἱὸς αὐτῷ Φιλοκτήμων
συνεχώρει οὔθ' οἱ φράτορες εἰσεδέξαντο, ἀλλ'
ἀπηνέχθη τὸ κούρειον, ὀργιζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ
υἱεῖ καὶ ἐπηρεάζειν βουλόμενος ἐγγυᾶται γυναῖκα
Δημοκράτους τοῦ Ἀφιδναίου ἀδελφήν, ὡς ἐκ ταύτης
παῖδας ἀποφανῶν καὶ εἰσποιήσων εἰς τὸν οἶκον, εἰ
23 μὴ συγχωροίη τοῦτον εἰσαχθῆναι. εἰδότες δ' οἱ
ἀναγκαῖοι ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν οὐκ ἂν ἔτι γένοιντο
παῖδες ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοιντο δ'

ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ, καὶ ἐκ τούτων ἔσοιντο ἔτι μείζους
διαφοραί, ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶ-
σαι εἰσαγαγεῖν τοῦτον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ
Εὐκτήμων, χωρίον ἓν δόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰ- 24
σχυνόμενος μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ'
ὅ τι χρήσαιτο τῷ παρόντι κακῷ, οὐκ ἀντέλεγεν οὐ-
δέν. ὁμολογηθέντων δὲ τούτων, καὶ εἰσαχθέντος
τοῦ παιδὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς γυναικὸς ὁ
Εὐκτήμων, καὶ ἐπεδείξατο ὅτι οὐ παίδων ἕνεκα ἐγά-
μει, ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν 25
γαμεῖν, ὦ Ἀνδρόκλεις, εἴ περ οἵδε ἦσαν ἐξ αὐτοῦ
καὶ γυναικὸς ἀστῆς, ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ
ἂν γνησίους ὄντας οἷός τε ἦν κωλῦσαι εἰσαγαγεῖν;
ἢ διὰ τί ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσήγαγε, τοῦ νόμου κε-
λεύοντος ἅπαντας τοὺς γνησίους ἰσομοίρους εἶναι τῶν
πατρῴων; ἢ διὰ τί τὸν μὲν πρεσβύτερον τοῖν παί- 26
δοιν ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε, τοῦ δὲ νεωτέρου ἤδη γε-
γονότος οὐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος | Φιλοκτήμονος
οὔτε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον οὔτε πρὸς τοὺς οἰκείους;
οὓς σὺ νῦν διαρρήδην μεμαρτύρηκας γνησίους εἶναι
καὶ κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. Ταῦτα τοίνυν ὡς
ἀληθῆ λέγω, ἀναγίγνωσκε τὰς μαρτυρίας..

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριηραρχῶν 27
περὶ Χίον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων· ὁ δ' Εὐ-
κτήμων ὕστερον χρόνῳ πρὸς τοὺς κηδεστὰς εἶπεν ὅτι
βούλοιτο τὰ πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα γράψας
καταθέσθαι. καὶ ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκπλεῖν ἔμελλε
τριηραρχῶν μετὰ Τιμοθέου, καὶ ἡ ναῦς αὐτῷ ἐξώρ-
μει Μουνυχίασι, καὶ ὁ κηδεστὴς Χαιρέας παρὼν συν-
απέστελλεν αὐτόν· ὁ δ' Εὐκτήμων παραλαβών τινας

ἧκεν οὗ ἐξώρμει ἡ ναῦς, καὶ γράψας διαθήκην, ἐφ'
οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα, κατατίθεται μετὰ τούτων
28 παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ, προσήκοντι αὐτῷ. καὶ
ὅτι μέν, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὡς περὶ γνησίων ἔπραττεν
Εὐκτήμων, ὁ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ αὐτὸ
τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον· τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὐ-
τοῦ οὐδεὶς οὐδενὶ ἐν διαθήκῃ γράφει δόσιν οὐδεμίαν,
διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τοῦ πατρὸς
καὶ οὐδὲ διαθέσθαι ἐᾷ ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι.
29 Κειμένου δὲ τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ' ἔτη καὶ
τοῦ Χαιρέου τετελευτηκότος, ὑποπεπτωκότες οἵδε τῇ
ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶντες ἀπολλύμενον τὸν οἶκον καὶ
τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη
30 αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμή, συνεπιτίθενται. καὶ πρῶτον
μὲν πείθουσι τὸν Εὐκτήμονα τὴν μὲν διαθήκην ἀνε-
λεῖν ὡς οὐ χρησίμην οὖσαν τοῖς παισί· τῆς γὰρ φα-
νερᾶς οὐσίας οὐδένα κύριον ἔσεσθαι τελευτήσαντος
Εὐκτήμονος ἄλλον ἢ τὰς θυγατέρας καὶ τοὺς ἐκ τού-
των γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων ἀρ-
31 γύριον καταλίποι, τοῦτο βεβαίως ἕξειν αὐτούς. ἀκού-
σας δ' ὁ Εὐκτήμων εὐθὺς ἀπῄτει τὸν Πυθόδωρον
τὸ γραμματεῖον, καὶ προσεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κα-
τάστασιν. καταστάντος δὲ ἐκείνου πρὸς τὸν ἄρχοντα,
32 ἔλεγεν ὅτι βούλοιτ' ἀνελέσθαι τὴν διαθήκην. ἐπειδὴ
δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ Φανοστράτῳ πα-
ρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τοῦ δὲ Χαιρέου τοῦ συγκα-
ταθεμένου θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὴ κύριος κατα-
σταίη, τότε ἠξίου ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων οὕτως ἐγί-
γνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων ἐναντίον
τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν παρέδρων καὶ ποιησάμενος
πολλοὺς μάρτυρας ὡς οὐκέτ' αὐτῷ κέοιτο ἡ διαθήκη,
33 ᾤχετο ἀπιών. καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ χρόνῳ, οὗπερ ἕνεκα

οὗτοι λῦσαι αὐτὸν ἔπεισαν, ἀποδίδοται ἀγρὸν μὲν
Ἀθμονοῖ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα μνῶν Ἀντιφάνει,
τὸ δ' ἐν Σηραγγίῳ βαλανεῖον τρισχιλίων Ἀριστολό-
χῳ· οἰκίαν δὲ ἐν ἄστει τεττάρων καὶ τεσσαράκοντα
μνῶν ὑποκειμένην ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. ἔτι δὲ
αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ τριῶν καὶ δέκα μνῶν,
καὶ ζεύγη δύο ὀρικά, τὸ μὲν ὀκτὼ μνῶν τὸ δὲ πεν-
τήκοντα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν, καὶ δημιουργοὺς
ὅσοι ἦσαν αὐτῷ. σύμπαντα δὲ πλείονος ἢ τριῶν τα- 34
λάντων, ἃ ἐπράθη διὰ ταχέων πάνυ τελευτήσαντος
Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, καθ'
ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων πρῶτον καλῶ τοὺς μάρ-
τυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε· περὶ δὲ 35
τῶν ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον, καὶ πάντων δει-
νότατον πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ᾧ ἄξιόν ἐστι προσ-
έχειν τὸν νοῦν. ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμονα κομιδῇ
ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως καὶ οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστα-
σθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν ὅπως καὶ τελευτήσαντος
ἐκείνου δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία. καὶ τί ποιοῦσιν; 36
ἀπογράφουσι τὼ παῖδε τούτω πρὸς τὸν ἄρχοντα ὡς
εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς τετελευ-
τηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους, καὶ
μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρφα-
νῶν ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι τὰ μὲν
μισθωθείη τῆς οὐσίας, τὰ δὲ ἀποτιμήματα καταστα-
θείη καὶ ὅροι | τεθεῖεν ζῶντος ἔτι τοῦ Εὐκτήμονος,
μισθωταὶ δὲ αὐτοὶ γενόμενοι τὰς προσόδους λαμβά-
νοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη, 37
ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν, οἱ δ' ἐμισθοῦντο. παρα-

γενόμενοι δέ τινες ἐξαγγέλλουσι τοῖς οἰκείοις τὴν
ἐπιβουλήν, καὶ ἐλθόντες ἐδήλωσαν τὸ πρᾶγμα τοῖς
δικασταῖς, καὶ οὕτως ἀπεχειροτόνησαν οἱ δικασταὶ
μὴ μισθοῦν τοὺς οἴκους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπωλώλει ἂν
ἅπασα ἡ οὐσία. Καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

38 Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι τὴν ἄνθρω-
πον καὶ μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐκτήμονι, οὕτω
πολλὴν οὐσίαν ἐκέκτητο Εὐκτήμων μετὰ τοῦ υἱέος
Φιλοκτήμονος, ὥστε ἅμα τε τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουρ-
γεῖν ἀμφοτέρους τῶν τε ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι
τῶν τε προσόδων περιποιεῖν, ὥστε ἀεί τι προσκτᾶ-
σθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων, οὕτω διε-
τέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα
εἶναι λοιπὰ καὶ τὰς προσόδους ἁπάσας ἠφανίσθαι.
39 καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄν-
δρες, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς
τοῦτο ἦλθον τόλμης ὥστ' ἐκείνου κειμένου ἔνδον
τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλαττον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε
μήτε ταῖν θυγατέροιν μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ μήτε
τῶν οἰκείων μηδενί, τὰ δὲ χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφο-
ρήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν,
ἣν ᾤκει μεμισθωμένος εἷς τούτων, Ἀντίδωρος ἐκεῖ-
40 νος. καὶ οὐδ' ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλθον αἱ
θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, οὐδὲ τότε εἴων εἰ-
σιέναι, ἀλλ' ἀπέκλεισαν τῇ θύρᾳ, φάσκοντες οὐ προσ-
ήκειν αὐταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα· καὶ οὐδ' εἰσελ-
θεῖν ἐδύναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς.
41 εἰσελθοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμε-
νον δευτεραῖον, ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται, τὰ δ' ἐκ τῆς

*οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων. αἱ μὲν
οὖν γυναῖκες, οἷον εἰκός, περὶ τὸν τετελευτηκότα
ἦσαν· οὗτοι δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι παραχρῆμα ἐπε-
δείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε, καὶ τοὺς οἰκέτας πρῶ-
τον ἠρώτων ἐναντίον τούτων ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ
χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων ὅτι οὗτοι ἐξενηνοχό- 42
τες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούντων πα-
ραχρῆμα τῶνδε φωρᾶν κατὰ τὸν νόμον καὶ τοὺς οἰ-
κέτας ἐξαιτούντων τοὺς ἐκφορήσαντας, οὐκ ἠθέλη-
σαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι. Καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω,
λαβὲ ταυτὶ καὶ ἀνάγνωθι.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΑΠΟΓΡΑΦΗ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

*Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκ- 43
φορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας πεπραμένης τὴν
τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ
τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τῶν
λοιπῶν κύριοι γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας
ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελ-
θεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν ὡς ὑπὲρ γνησίων ἅμα μὲν
τὰ ψευδῆ ἅμα δὲ τἀναντία οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτι- 44
νες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτοὺς ὡς ὄν-
τας τὸν μὲν Φιλοκτήμονος τὸν δ' Ἐργαμένους, νῦν
δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶναι. καίτοι οὐδ'
εἰ γνήσιοι ἦσαν, εἰσποίητοι δέ, ὡς οὗτοι ἔφασαν,
οὐδ' οὕτω προσῆκεν αὐτοὺς Εὐκτήμονος εἶναι· ὁ
γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ
γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν ἀνάγκη τὴν
μαρτυρίαν ψευδῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε διεπράξαντο 45
μισθωθῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε ἀμ-
φισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικα-
στῶν ὡς οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι*

6*

τετολμήκασιν, ἀλλὰ πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑμεῖς ἀπεχειροτονήσατε.

46 Ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὑτῷ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐκτήμονος ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτήμονος πέμπτου | μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος, μεμαρτύρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα; οὐ γὰρ δήπου γνησίου ὄντος υἱέος Εὐκτήμονι ἐπίκληρος ἂν ἦν ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λήξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι νόθῳ μηδὲ νόθῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, Ἀνδροκλείδης δὲ καὶ Ἀντίδωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυγατέρας τὰς γνησίας καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, τόν τε Εὐκτή-
48 μονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμονος ἔχειν. καὶ ἡ δια-
φθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώμην καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς γενομένη οὕτως ὑβρίζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις, ὥστε οὐ μόνον τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. Καί μοι λαβὲ τοῦτον τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

49 Ταυτὶ τὰ γράμματα, ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς οὕτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι

*καὶ πρὸς ταύτας καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς εὐσε-
βεῖν· ἡ δὲ τούτων μήτηρ, οὕτως ὁμολογουμένη οὖσα
δούλη καὶ ἅπαντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν* 50
*οὔτε παρελθεῖν εἴσω τοῦ ἱεροῦ ἔδει οὔτ' ἰδεῖν τῶν
ἔνδον οὐδέν, οὔσης τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς
ἐτόλμησε συμπέμψαι τὴν πομπὴν καὶ εἰσελθεῖν εἰς
τὸ ἱερὸν καὶ ἰδεῖν ἃ οὐκ ἐξὸν αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ
λέγω, ἐκ τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε ἃ ἐψηφίσατο
ἡ βουλὴ περὶ αὐτῆς. Λαβὲ τὸ ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρή, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ 51
*τὸν ἐκ ταύτης τῶν Φιλοκτήμονος εἶναι κληρονόμον
καὶ ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα,
ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς τούτου, ὃν υἱὸν αὐτὸς ἐποιή-
σατο· καὶ πότερον δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φιλοκτήμονος, ἣ
Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν δὲ χηρεύει, ἐπὶ τούτοις γενέ-
σθαι ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλονται ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν,
ἢ γνησίαν οὖσαν ὑφ' ὑμῶν ἐπιδικασθεῖσαν συνοι-
κεῖν ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ ψῆφός ἐστι περὶ τού-* 52
*των νυνί. τουτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία δύναται,
ἵν' ὁ κίνδυνος τοῖσδε μὲν ᾖ περὶ τούτων, οὗτοι δὲ
κἂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶνος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος
ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψάμενοι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν
ἀγωνίζωνται. καίτοι εἰ μὲν διέθετο Φιλοκτήμων μὴ
ἐξὸν αὐτῷ, τοῦτ' αὐτὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ
κύριος ἦν υἱὸν τόνδε ποιήσασθαι· εἰ δ' ἔξεστι μὲν
διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ δὲ ὡς οὐ δόντος οὐδὲ διαθε-
μένου, μὴ διαμαρτυρίᾳ κωλύειν ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσ-
ιέναι. νῦν δὲ πῶς ἂν περιφανέστερον ἐξελεγχθείη* 53
*τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς ἢ εἴ τις αὐτὸν ἔροιτο „Ἀν-
„δρόκλεις, πῶς οἶσθα Φιλοκτήμον' ὅτι οὔτε διέθετο*

„οὔτε υἱὸν Χαιρέστρατον ἐποιήσατο;" οἷς μὲν γὰρ
τις παρεγένετο, δίκαιον, ὦ ἄνδρες, μαρτυρεῖν, οἷς
δὲ μὴ παρεγένετο ἀλλ' ἤκουσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυ-
54 ρεῖν· σὺ δ' οὐ παραγενόμενος διαρρήδην μεμαρτύ-
ρηκας ὡς οὐ διέθετο Φιλοκτήμων, ἀλλ' ἄπαις ἐτε-
λεύτησε. καίτοι πῶς οἷόν τε εἰδέναι, ὦ ἄνδρες;
ὅμοιον γὰρ ὥσπερ ἂν εἰ φαίη εἰδέναι, καὶ μὴ παρα-
γενόμενος, ὅσα ὑμεῖς πάντες πράττετε. οὐ γὰρ δὴ
τοῦτό γε ἐρεῖ, καίπερ ἀναίσχυντος ὤν, ὡς ἅπασι
παρεγένετο καὶ πάντ' οἶδεν ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ
55 βίῳ διεπράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον
ἐνόμιζε διά τε τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν
συγγενῶν μόνος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ καὶ
τοῖς ἄλλοις συνεπιβουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος
χρήμασι τοιαῦτα διεπράξατο, οἷά περ ὑμῖν ἀπέδειξα.
56 Πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαί ἐστιν ἄξιον,
ὅταν οὗτοι καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνόματι, τῷ
τουδὶ πάππῳ. εἰ γάρ, ὡς οὗτοι λέγουσι, τῷ μὲν
Φιλοκτήμονι μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ' Εὐκτήμονός
ἐστιν ὁ κλῆρος, πότερον δικαιότερον τῶν Εὐκτήμονος
κληρονομεῖν τὰς ἐκείνου θυγατέρας, ὁμολογουμένως
οὔσας γνησίας, | καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐκ τούτων γεγονό-
57 τας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας; οἳ οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν
ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ ἐπίτροποι δια-
πεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέομαι καὶ ἱκε-
τεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ ὀλίγῳ πρό-
τερον ἀπέδειξα ὑμῖν, ὅτι Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ φησὶ μὲν
εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν ὡς ὄντων γνησίων Εὐκτήμο-
νος, εἴληχε δ' αὐτὸς ἑαυτῷ τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου
καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπικλήρου· καὶ
58 ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν. καίτοι πῶς οὐ δεινόν, ὦ
ἄνδρες, πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, εἰ μὲν οἱ παῖδές εἰσι

*γνήσιοι, τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτή-
μονος κλήρου καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ ὡς οὔσης ἐπι-
δίκου, εἰ δὲ μή εἰσι γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι
ὡς εἰσὶ γνήσιοι; ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία
ἐστίν. ὥστ' οὐ μόνον ὑφ' ἡμῶν ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ
διαμεμαρτυρηκώς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει.
καὶ τούτῳ μὲν οὐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι* 59
*τὸν κλῆρον, ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι· οὗτος δ' ἅπαν-
τας ἀποστερεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως. καὶ διαρρήδην
μαρτυρήσας γνησίους τοὺς παῖδας εἶναι, οἴεται ἐξαρ-
κέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις, ἐὰν δὲ τοῦτο μὲν μηδ' ἐγ-
χειρήσῃ ἐπιδεικνύναι ἢ καὶ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῇ,
ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ λέγῃ ὡς
εἰσὶν οἵδε μὲν πλούσιοι αὐτὸς δὲ πένης, διὰ δὲ ταῦτα
δόξειν τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους. τῆς δὲ τούτων* 60
*οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν πλείω ἀναλίσκεται
ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανόστρατος μὲν τετριη-
ράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ λειτουργίας ἁπάσας
λελειτούργηκε καὶ τὰς πλείστας νίκας νενίκηκεν·
οὑτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλικοῦτος ὢν τετριηράρχηκε,
κεχορήγηκε δὲ τραγῳδοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμ-
πάδι· καὶ τὰς εἰσφορὰς εἰσενηνόχασιν ἀμφότεροι πά-
σας ἐν τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύ' ὄντες, νῦν
δὲ καὶ ὁ νεώτερος οὑτοσὶ χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς
δὲ τοὺς τριακοσίους ἐγγέγραπται καὶ εἰσφέρει τὰς
εἰσφοράς. ὥστ' οὐ φθονεῖσθαί εἰσιν ἄξιοι, ἀλλὰ* 61
*πολὺ μᾶλλον νὴ Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω οὗτοι, εἰ λή-
ψονται ἃ μὴ προσήκει αὐτοῖς. τοῦ γὰρ Φιλοκτήμο-
νος κλήρου ἂν μὲν ἐπιδικάσηται ὅδε, ὑμῖν αὐτὸν τα-
μιεύσει, τὰ προσταττόμενα λειτουργῶν ὥσπερ καὶ νῦν
καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ' οὗτοι λάβωσι, διαφορήσαντες
ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι.*

62 Δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατη-
θῆτε, τῇ διαμαρτυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν περὶ ἧς
τὴν ψῆφον οἴσετε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν κελεύετε
τὴν ἀπολογίαν ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγο-
ρήσαμεν. γέγραπται ὡς οὐκ ἔδωκεν οὐδὲ διέθετο
Φιλοκτήμων· τοῦτο ἐπιδέδεικται ψεῦδος ὄν· [καὶ
γὰρ ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος,] καὶ μαρτυροῦσιν οἱ
63 παραγενόμενοι. τί ἔτι; τελευτῆσαι ἄπαιδα Φιλοκτή-
μονα. πῶς οὖν ἄπαις ἦν ὅς τις τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφι-
δοῦν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν, ᾧ ὁμοίως ὁ νόμος
τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γενο-
μένοις; καὶ διαρρήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν
ποιησαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον
ἔχειν τῆς οὐσίας καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους.
64 ὡς οὖν εἰσὶ γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε, τοῦτ' αὐτὸ ἐπι-
δεικνύτω, ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαστος. οὐ γὰρ ἂν εἴπῃ
μητρὸς ὄνομα, γνήσιοί εἰσιν, ἀλλ' ἐὰν ἐπιδεικνύῃ
ὡς ἀληθῆ λέγει, τοὺς συγγενεῖς παρεχόμενος τοὺς
εἰδότας συνοικοῦσαν τῷ Εὐκτήμονι καὶ τοὺς δημότας
καὶ τοὺς φράτορας, εἴ τι ἀκηκόασι πώποτε ἢ ἴσασιν
ὑπὲρ αὐτῆς Εὐκτήμονα λειτουργήσαντα, ἔτι δὲ ποῦ
65 τέθαπται, ἐν ποίοις μνήμασι· τίς εἶδε τὰ νομιζόμενα
ποιοῦντα Εὐκτήμονα· ποῖ δ' ἔτ' ἰόντες οἱ παῖδες
ἐναγίζουσι καὶ χέονται, καὶ τίς εἶδε ταῦτα τῶν πο-
λιτῶν ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα γάρ ἐστιν
ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ οὐ λοιδορία. καὶ ἐὰν περὶ αὐ-
τοῦ τούτου κελεύητε ἐπιδεικνύναι ὥσπερ καὶ διεμαρ-
τύρησεν, ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν καὶ κατὰ τοὺς
νόμους θήσεσθε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γνήσεται.

7.

|ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων ἀδελφοὶ γεγόνασι. τούτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ Θράσυλλος παῖδα καταλιπὼν Ἀπολλόδωρον· μόνος δ' Εὔπολις καταλειφθεὶς πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχέδαμος, πάππος τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τοῦ Ἀπολλοδώρου μητρὶ συνοικῶν μετὰ τὸν Θρασύλλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπήτησε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τούτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τοῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχεδάμου. τοῦ δὲ Θρασύλλου ἤδη μὲν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένου, οὔπω δ' εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, ἐτελεύτησεν Ἀπολλόδωρος. καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν ἐγγέγραπται μὲν ὁ Θράσυλλος εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐδὲν δ' ἧττον Εὐπόλιδος θυγάτηρ, τοῦ θείου Ἀπολλοδώρου, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον, λέγουσα μηδ' ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας κατὰ γνώμην τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ δὲ στάσις στοχασμός· διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν τὴν ἔχθραν διεξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν, ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τοῦ μὴ θέλειν αὐτὴν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

Ὤιμην μέν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν οὐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγαγὼν εἰς

τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα
ἐνέγραψεν, ἅπανθ᾽ ὅσα προσῆκεν αὐτὸς ποιήσας,
ἀλλ᾽ εἴ τις τελευτήσειν μέλλων διέθετο, εἴ τι πάθοι,
τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ, καὶ ταῦτ᾽ ἐν γράμμασι κατέθετο
2 παρά τισι σημηνάμενος. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν τρόπον
ποιησάμενος φανερὰς κατέστησε τὰς αὑτοῦ βουλή-
σεις, ὅλον τὸ πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων αὐτῷ τῶν
νόμων· ὁ δ᾽ ἐν διαθήκαις σημηνάμενος ἀδήλους ἐποί-
ησε, διὸ πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς ἀμφι-
σβητεῖν ἀξιοῦσι πρὸς τοὺς ποιηθέντας. ἔοικε δ᾽ οὐδὲν
προὔργου τοῦτο εἶναι· καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν φανε-
ρῶς πεπραγμένων ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς τῆς Εὐ-
πόλιδος ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων
3 πρὸς ἐμὲ ἀμφισβητήσοντες. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν ἑώρων
ὑμᾶς μᾶλλον ἀποδεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς
εὐθυδικίας, κἂν μάρτυρας προὐβαλόμην μὴ ἐπίδικον
εἶναι τὸν κλῆρον ὡς ποιησαμένου με υἱὸν Ἀπολλο-
δώρου κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ δ᾽ οὐ διαφεύγει τὰ
δίκαια μὴ οὐ καὶ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον,
καὶ παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς ἥκω διαλεξόμενος περὶ τῶν πε-
πραγμένων, ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν περὶ τοῦ μὴ
4 βούλεσθαι δοῦναι δίκην τοιαύτην ἐπιφέρωσιν. ἀπο-
δείξω δὲ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ τοῖς ἐγγυτάτω γένους τὸν
κλῆρον Ἀπολλόδωρος οὐ κατέλειπε, πολλὰ καὶ δεινὰ
ὑπὸ τούτων ἀδικηθείς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο
δικαίως, ὄντα ἀδελφιδοῦν, καὶ μεγάλα εὐεργετημέ-
νος ὑφ᾽ ἡμῶν. δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, πάντων
ὁμοίως εὔνοιάν τέ μοι παρασχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν κλῆ-
ρον ἀναιδῶς αὐτοὺς ἰόντας ἐξελέγχω, βοηθεῖν μοι
τὰ δίκαια. ποιήσομαι δ᾽ ὡς ἂν κἀγὼ δύνωμαι διὰ
βραχυτάτων τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ γενό-
μενα διδάσκων ὑμᾶς.

*Εὔπολις γάρ, ὦ ἄνδρες, καὶ Θράσυλλος καὶ Μνή- 5
σων ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁμοπάτριοι. τού-
τοις οὐσίαν ὁ πατὴρ κατέλιπε πολλήν, ὥστε καὶ λει-
τουργεῖν ἕκαστον ἀξιοῦσθαι παρ' ὑμῖν. ταύτην ἐκεῖ-
νοι τρεῖς ὄντες ἐνείμαντο πρὸς ἀλλήλους. τούτων δύο
ἐτελεύτησαν περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων
ἐνθάδε ἄγαμος καὶ ἄπαις, ὁ δὲ Θράσυλλος τῶν ἐν
Σικελίᾳ καταλεγεὶς τριηράρχων, καταλιπὼν υἱὸν
Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ νῦν ποιησάμενον. Εὔπολις 6
οὖν μόνος αὐτῶν λειφθεὶς οὐ μικρὰ | ἀπολαῦσαι
τῶν χρημάτων ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνήσονος
κλῆρον, οὗ καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλήριον,
πάντα εἰς αὑτὸν περιεποίησε, φάσκων αὑτῷ δοῦναι
τὸν ἀδελφόν, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον οὕτω διῴκησεν ἐπι-
τροπεύων ὥστε τριῶν αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφλεῖν.
Ἀρχέδαμος γὰρ ὁ πάππος οὑμός, ἐξ οὗ τὴν μητέρα 7
ἔσχε τὴν Ἀπολλοδώρου, τήθην δὲ ἐμήν, ὁρῶν αὐτὸι
πάντων ἀποστερούμενον τῶν χρημάτων, ἔτρεφέ τε
αὐτὸν παῖδα ὄνθ' ὡς ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μητέρα κομι-
σάμενος, ἀνδρί τε γενομένῳ συνηγωνίσατο καὶ εἰσέ-
πραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων κατέλιπεν ὅσα τε
ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεστέρησε, δίκας δύο ἑλών. καὶ
τὴν οὐσίαν ἐποίησε κομίσασθαι τὴν αὑτοῦ πᾶσαν.
καὶ διὰ ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος ἐχθρῶς 8
ἔχοντες τὸν πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλλήλους,
ὁ δὲ πάππος οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς, ὥσπερ
προσῆκε. τοῖς δ' ἔργοις ἂν τις τεκμήραιτο μάλιστα
ὅτι Ἀπολλόδωρος πέπονθεν ὃ ἀντευποιεῖν ἠξίου τοὺς
ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας. συμφορᾷ γὰρ τοῦ πάππου
χρησαμένου καὶ ληφθέντος εἰς τοὺς πολεμίους καὶ
χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ
αὐτοῦ ἠθέλησεν, ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος τἀργύ-*

9 ριον. ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρῳ γεγενημένῳ συνδιῴκει τὰ ἐκείνου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν τε στρατεύεσθαι μέλλων, εἴ τι πάθοι, διέθετο τὴν οὐσίαν καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνου μὲν θυγατρί, ἐμῇ δὲ μητρί, αὐτοῦ δὲ ἀδελφῇ, διδοὺς αὐτὴν Λακρατίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν ἐκεῖνος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώσαντας.
10 ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν Εὔπολιν δύο, τὴν μὲν ἐπιτροπῆς τὴν δὲ ἡμικληρίου, τοῦ πάππου συνηγωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήματα ἐκομίσατο δι' ἡμᾶς καὶ ταύτας τὰς χάριτας ἡμῖν ἀνταπέδωκε, τούτων πρῶτον βούλομαι παρασχέσθαι τοὺς μάρτυρας. Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

11 Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργεσίαι τοιαῦται καὶ τηλικαῦται τὸ μέγεθός εἰσιν· αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ τοσούτων χρημάτων ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο καὶ φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν ἐστιν· Εὔπολις γὰρ αὐτῷ δυοῖν θυγατέρων οὐσῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς καὶ χρήμαθ' ὁρῶν κεκτημένον, οὐδετέραν αὐτῷ τούτων
12 ἔδωκε. καίτοι δοκοῦσιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας ἀλλὰ καὶ τοὺς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσιν. εἴτ' οὖν Εὔπολις γεγένηται αἴτιος μὴ δοῦναι βουληθείς, εἴτ' Ἀπολλόδωρος λαβεῖν μὴ ἐθελήσας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλωκε.

13 Καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι νομίζω καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους· οἶδα γὰρ ὅτι καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν ὅτι ἐγέ-

νοντο ἀντίδικοι· τό τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν, καὶ
διότι πολὺ αὐτὸν Ἀρχέδαμος εἷλεν, περιφάνειάν τινα
ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν ζῶν αὐτὸς καὶ
κύριον τῶν αὑτοῦ κατέστησε καὶ εἰς τοὺς γεννήτας
καὶ εἰς τοὺς φράτορας ἐνέγραψε, τούτοις ἤδη μοι
τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολλοδώρῳ γὰρ ἦν 14
υἱός, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν,
ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν οὖν ἐκεῖνος ἔζη,
διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταστήσειν τῆς
ἑαυτοῦ· ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νοσήσας τοῦ ἐξελθόν-
τος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτηριῶνος, ἐπὶ τοῖς πα-
ροῦσιν ἀθυμήσας καὶ τὴν ἡλικίαν τὴν ἑαυτοῦ κατα-
μεμψάμενος οὐκ ἐπελάθετο ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς εὖ
πεπονθὼς ἦν, ἀλλ' ἐλθὼν ὡς τὴν ἐμὴν μητέρα ἑαυ-
τοῦ δὲ ἀδελφήν, ἣν περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο,
λαβεῖν ἠξίωσέ με υἱὸν καὶ ᾔτησε καὶ ἔτυχεν. οὕτω 15
δ' ἐπείσθη ταῦτα ποιῆσαι διὰ ταχέων, ὥστ' εὐθέως
με λαβὼν ᾤχετ' ἔχων πρὸς αὑτὸν καὶ πάντα τὰ αὑ-
τοῦ διοικεῖν παρέδωκεν, ὡς αὐτὸς μὲν | οὐδὲν ἂν
ἔτι πρᾶξαι τούτων δυνηθείς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάντα
οἵου τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν,
ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννήτας τε καὶ
φράτορας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτός, ἐάν τέ τινα 16
φύσει γεγονότα εἰσάγῃ τις ἐάν τε ποιητόν, ἐπιτιθέ-
ναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς εἰσάγειν
καὶ γεγονότα ὀρθῶς καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ
τὸν ποιητόν· ποιήσαντος δὲ τοῦ εἰσάγοντος ταῦτα
μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τοὺς ἄλλους, κἂν
δόξῃ, τότ' εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν,
πρότερον δὲ μή· τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια
τὰ παρ' αὐτοῖς. τοῦ νόμου δὴ οὕτως ἔχοντος, καὶ 17
τῶν φρατόρων τε καὶ γεννητῶν ἐκείνῳ οὐκ ἀπι-

στούντων ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνεγράφην Θράσυλλος Ἀπολλοδώρου, ποιησαμένου με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰς μαρτυρίας.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

18 Οἶμαι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρτυρηκόσι πιστεύειν, καὶ οἵτινες τῶν ὁμοίως προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο, ταύτην τε ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει συνοικεῖ, καὶ ἄλλην ἣν ἔσχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεύς, ἣ τετελεύτηκεν υἱὸν
19 ἄνδρα ἤδη καταλιποῦσα, Θρασύβουλον. ἔστι δὲ νόμος ὅς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις τελευτήσῃ καὶ μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν ὁμοίως, κἂν ἐξ ἑτέρας ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονώς, ἰσομοίρους τῶν χρημάτων καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν τοῦτο πεποιήκασι· τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέος ἄπαιδος Ἀπολλοδώρου τελευτήσαντος τὰ ἡμίσεα Θρασύβουλος εἴληφεν, οὐσίας καὶ πεντεταλάντου καταλειφθείσης
20 ῥᾳδίως. πατρῴων μὲν οὖν καὶ ἀδελφοῦ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς ὁ νόμος μετασχεῖν δίδωσιν· ἀνεψιοῦ δέ, καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς συγγενείας ἐστίν, οὐκ ἴσον, ἀλλὰ προτέροις τοῖς ἄρρεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιστείαν πεποίηκε. λέγει γάρ „κρατεῖν δὲ τοὺς ἄρρενας καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἀρρένων, οἳ ἂν ἐκ τῶν αὐ-

τῶν ὦσι, κἂν γένει ἀπωτέρω τυγχάνωσιν ὄντες." ταύτῃ μὲν οὖν οὐδὲ μέρους λαχεῖν προσῆκε, Θρασυβούλῳ δὲ ἁπάντων, εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν ἐμὴν εἰσποίησιν. ἐκεῖνος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμ- 21
φισβήτηκε πρὸς ἐμὲ οὐδὲν οὔτε νῦν δίκην εἴληχε περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ ταῦτα πάντα καλῶς ἔχειν ὡμολόγηκεν· οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης πάντων ἀμφισβητεῖν τετολμήκασιν· εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. Λαβὲ δὴ αὐτοῖς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι, καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς 22
ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον εἰσί. Λαβὲ δὴ καὶ τοῦτον, καὶ ἀναγίγνωσκε αὐτοῖς.

ΝΟΜΟΣ.

Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνεψιῶν παῖδες, μηδὲ τοῦ πρὸς πατρὸς γένους ᾖ προσήκων μηδείς, τότε ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρός, διορίσας οὓς δεῖ κρατεῖν. Λαβὲ δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον καὶ ἀνάγνωθι.

ΝΟΜΟΣ.

Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων ὁ μὲν ἀνὴρ ὢν 23
οὐδὲ τοῦ μέρους εἴληχεν, οἱ δ' ὑπὲρ ταύτης τῆς γυναικὸς ἁπάντων· οὕτω τὴν ἀναίδειαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζουσι. καὶ ὑπὲρ τούτων τολμήσουσι, καὶ τοῖς λόγοις χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου τοῦ κλήρου ληκτέον, ὅτι Θρασύβουλος ἐκποίητος εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἱππολοχίδου γέγονε, λέγοντες τοῦτο μὲν ἀληθές, ἐκεῖνο δ' οὐ προσῆκον· τί γὰρ ἧττον 24
αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ τὸν πατέρα ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλο-

δώρου τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος τὸ μέρος εἴληφε· καὶ
τῶνδε ἐξῆν | αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν λαγ-
χάνειν, ὄντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πεπραγμένα
25 μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀναίσχυν-
τος. μητρὸς δ' οὐδείς ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ' ὁμοίως
ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ
μένῃ τις οἴκῳ κἂν ἐκποιηθῇ. διὸ τῶν Ἀπολλοδώρου
χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη τοῦ μέρους, ἀλλὰ μετει-
λήφει τὸ ἡμικλήριον, πρὸς ταύτην νειμάμενος. Ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Οὕτω μὲν οὐχ οἱ γεννῆται μόνον καὶ φράτορες
γεγόνασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρα-
σύβουλος οὐκ ἀμφισβητῶν ἔργῳ δεδήλωκεν ὅτι τὰ
πεπραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει καὶ
κατὰ τοὺς νόμους· οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρη-
μάτων οὐκ ἐλάγχανε. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι μάρ-
27 τυρες αὐτῶν. πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς Πυθιάδος,
ἔλεγε πρὸς τοὺς δημότας Ἀπολλόδωρος ὅτι πεποιη-
μένος εἴη με υἱὸν καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς τοὺς συγγε-
νεῖς καὶ φράτορας, καὶ παρεδεδώκει τὴν οὐσίαν, καὶ
διεκελεύεθ' ὅπως ἄν, εἴ τι πάθοι πρότερον, ἐγγρά-
φωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον Θράσυλλον
28 Ἀπολλοδώρου καὶ μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. κἀκεῖνοι
ταῦτα ἀκούσαντες, τούτων ἐν ἀρχαιρεσίαις κατηγο-
ρούντων καὶ λεγόντων ὡς οὐκ ἐποιήσατό με υἱόν,
καὶ ἐξ ὧν ἤκουσαν καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν, ὀμόσαντες
καθ' ἱερῶν ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέλευε·
τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο παρ'
αὐτοῖς. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγο- 29
νεν ἡ ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τού-
τους οὔσης, φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ εὐμενείας οὐ
μικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ' οὐδ' εἰ μηδέτερον τούτων
ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους μήτε φιλία πρὸς
ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν
κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι καὶ ταῦθ' ὑμῖν ῥᾳ-
δίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλλον- 30
τες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξε-
ρημώσουσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ' ἔσται
τις καὶ ὁ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς
ποιήσων· διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ' οὖν
υἱὸν ποιησάμενοι καταλείπουσι. καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ
ταῦτα γιγνώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς
πόλεως οὕτω ταῦτ' ἔγνωκε· νόμῳ γὰρ τῷ ἄρχοντι
τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάττει
τὴν ἐπιμέλειαν. ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν ὅτι εἰ κατα- 31
λείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν
οἶκον, προορῶντι ταύτας τὰς ἀδελφὰς τὸν μὲν Ἀπολ-
λοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον ἐχούσας, ἐκείνῳ δ' οὐκ
εἰσποιούσας ὄντων αὐταῖς παίδων, καὶ τοὺς μὲν ἄν-
δρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ
κτήματα πέντε ταλάντων πεπρακότας καὶ τὸ ἀργύ-
ριον διανειμαμένους, τὸν δὲ οἶκον αἰσχρῶς οὕτω καὶ
δεινῶς ἐξηρημωμένον. ὃς δὴ ταῦτ' ᾔδει τὸν τούτων 32
ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτός, εἰ
καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν τῶν νομιζομένων ὑπ' αὐτῶν,
ἀνεψιὸς ὢν ἀλλ' οὐκ ἀδελφὸς αὐταῖς; οὐκ ἐνῆν ἐλ-
πίσαι δήπουθεν. Ἀλλὰ μὴν ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον πε-
ριεωράκασι καὶ τὰ χρήματα ἔχουσι καὶ οἶκον ἐκ τοῦ

φανεροῦ τριηραρχοῦντα ἀνῃρήκασι, κάλει μοι καὶ
τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

33 Εἰ τοίνυν καὶ τοιοῦτοι τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλους
εἰσὶ καὶ ἔχθραι πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησά-
μενον ὑπῆρχον αὐτοῖς τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλ-
τιον ἂν ἔπραξεν ἢ ταῦτα βουλευσάμενος ἅπερ ἐποίη-
σεν; ἢ νὴ Δία παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρά του
τῶν φίλων ὄντων, καὶ τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν;
ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἦν ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε
σπουδαῖον εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι, διὰ
34 τὴν ἡλικίαν. ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν
ἱκανὴν λαβών. εἴς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μη-
τέρα | οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, τῶν τ' οἰκείων ἐπιμελῆ
καὶ τἀμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσ-
μοθετήσας, ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης,
ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ' οὐκ ἀγνοῶν ἀλλὰ σαφῶς εἰ-
35 δὼς ἐποίει με τῶν αὑτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλ-
λότριον ἀλλ' ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ' αὖ μικρὰ πεπον-
θὼς ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ' ἡμῶν, οὐδ' αὖ ἀφιλό-
τιμον, ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι ἔμελλον ὥσπερ οὗτοι τὰ
τοῦ κλήρου πεποιήκασιν, ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ
τριηραρχεῖν καὶ πολεμεῖν καὶ χορηγεῖν καὶ πάνθ'
36 ὑμῖν τὰ προσταττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ κἀκεῖνος. καί-
τοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης καὶ φι-
λότιμος καὶ δεδοκιμασμένος ὑπῆρχον τοιοῦτος εἶναι,
τίς ἂν ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦντος
εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν γε τῶν ὑπ'
ἐκείνου δοκιμασθέντων ἤδη πεποίηκα· γεγυμνασιάρ-
χηκα γὰρ εἰς Προμήθεια τοῦδε τοῦ ἐνιαυτοῦ φιλοτί-

μως, ὡς οἱ φυλέται πάντες ἴσασιν. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια, καθ' ἃ προσηκόντως 37
ἔχειν φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· δεό-
μεθα δ' ὑμῶν βοηθεῖν ἡμῖν καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου
καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκείνου πατρός· οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐ-
τοὺς εὑρήσετε πολίτας, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' εἰς τὰ ὑμέ-
τερα προθυμοτάτους. ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτοῦ τάς τε 38
ἄλλας ἁπάσας λειτουργίας λελειτούργηκε, καὶ τριη-
ραρχῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν, οὐκ ἐκ συμ-
μορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος ὥσπερ οἱ νῦν, ἀλλ' ἐκ
τῶν αὑτοῦ δαπανῶν, οὐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν ἀλλὰ
κατὰ μόνας, οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπὼν ἀλλὰ συνεχῶς,
οὐδ' ἀφοσιούμενος ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα παρα-
σκευαζόμενος. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς κἀκεῖνον ἐτιμᾶτε, με-
μνημένοι τούτων τῶν ἔργων, καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχον-
τας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ' αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ 39
μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ ὥσπερ Προνάπης
ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρόν, ὡς ἱππάδα δὲ τελῶν
ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς, οὐδὲ βίᾳ μὲν ἐζήτει τὰ ἀλ-
λότρι' ἔχειν, ὑμᾶς δ' ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν, ἀλλὰ
φανερὰ τὰ ὄντα καταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε,
πάνθ' ὑπηρέτει φιλοτίμως, οὐδέν τ' ἀδικῶν ἐκ τῶν
ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν, εἰς αὑτὸν μὲν τὰ μέ-
τρια ἀναλίσκειν οἰόμενος δεῖν, τὰ δ' ἄλλα τῇ πόλει
περιποιεῖν, ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ 40
τούτων τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελειτούργησει; ἢ τίνα
εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν; ἢ τί παραλέ-
λοιπεν ὧν προσῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ χορη-

γῶν ἐνίκησεν, ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου φιλοτιμίας ὁ
τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον
πολίτην; οὐχ οὗ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ' ἐβιά-
ζοντο λαμβάνειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ' ἑαυ-
τοῦ πειρᾶσθαι σώζειν; οὗ δ' ἡ πόλις δεῖται χρημά-
των, ἐν πρώτοις εἰσφέρειν καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι
41 τῶν ὄντων; ἐκεῖνος τοίνυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ' ὧν δι-
καίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε, τὴν
ἐκείνου γνώμην περὶ τῶν αὑτοῦ κυρίαν εἶναι ποιή-
σαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλι-
κίαν, εὑρήσετε οὐ κακὸν οὐδὲ ἄχρηστον. ἐστράτευ-
μαι τὰς στρατείας τῇ πόλει, τὰ προσταττόμενα ποιῶ·
42 τοῦτο γὰρ τῶν τηλικούτων ἔργον ἐστί. καὶ ἐκείνων
οὖν ἕνεκα καὶ ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσαισθε πρόνοιαν,
ἄλλως τε καὶ τούτων τριηραρχοῦντα οἶκον πεντετά-
λαντον ἀνηρηκότων καὶ πεπρακότων καὶ ἔρημον πε-
ποιηκότων, ἡμῶν δὲ καὶ λελειτουργηκότων ἤδη καὶ
λειτουργησόντων, ἂν ὑμεῖς ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπολ-
λοδώρου γνώμην ἀποδόντες ἡμῖν τοῦτον τὸν κλῆρον.

43 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διατρίβειν περὶ ταῦτα ποιούμε-
νος τοὺς λόγους, βούλομαι διὰ βραχέων ὑμᾶς ὑπο-
μνήσας οὕτω καταβαίνειν, τί ἑκάτερος ἡμῶν ἀξιοῖ,
δηλώσας. ἐγὼ μὲν ἀδελφῆς οὔσης τῆς ἐμῆς | μητρὸς
Ἀπολλοδώρῳ, φιλίας αὐτοῖς πολλῆς ὑπαρχούσης,
ἔχθρας δ' οὐδεμιᾶς πώποτε γενομένης, ἀδελφιδοῦς
ὢν καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ' ἐκείνου ζῶντος καὶ εὖ φρο-
νοῦντος, καὶ εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγρα-
φείς, ἔχειν τὰ δοθέντα, καὶ μὴ εἶναι ἐπὶ τούτοις ἐξ-
ερημῶσαι τὸν οἶκον τὸν ἐκείνου· Προνάπης δὲ τί
44 ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν μὲν τοῦ τῆς γυναικὸς
ἀδελφοῦ τιμὴν τοῦ ἡμικληρίου πένθ' ἡμιτάλαντα,
λαβεῖν δὲ καὶ τόνδε τὸν κλῆρον ἑτέρων ταῖς ἀγχι-

στείαις προτέρων αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ὄντων, οὔτ' ἐκείνῳ παῖδα εἰσπεποιηκὼς ἀλλὰ τὸν οἶκον ἐξηρημωκώς, οὐδὲ τούτῳ ἂν εἰσποιήσας ἀλλ' ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον ἐξερημώσας, καὶ ἔχθρας μὲν τηλικαύτης ὑπαρχούσης αὐτοῖς, διαλλαγῆς δὲ οὐδεμιᾶς πώποθ' ὕστερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες, κἀκεῖνο ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ, ἡ δὲ ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος, καὶ ὅτι ἡ μὲν δύ' ἔχειν ἀξιοῖ κλήρους, ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον εἰς ὅνπερ εἰσεποιήθην, καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὔνους τῷ καταλιπόντι τὸν κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάππος εὐεργέται γεγόναμεν αὐτοῦ. ταῦτα πάντα σκεψάμενοι καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς τίθεσθε τὴν ψῆφον ἣ δίκαιόν ἐστιν.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων.

8.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων ἀδελφιδοῦς τις αὐτοῦ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τοῦ κλήρου παρέλαβε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ παρὰ τῆς γυναικός· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ λέγων τὸν λόγον γράφεται τὸν ἀδελφιδοῦν, φάσκων θυγατριδοῦς εἶναι Κίρωνος, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ τετελευτηκότος ἑκοῦσα προέδωκε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δοῦσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνῃ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ στοχασμός· ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδοῦς ἐστιν οὗτος τοῦ Κίρωνος γνήσιος εἴτε οὔ. ἐπιπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ ποιότητα ζήτησις·

ὁ γὰρ ἀδελφιδοῦς ἠγωνίζετο, λέγων ὅτι εἰ καὶ δῶμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ' υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐστὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδοῦς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνου, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον, τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τοὺς ἀπὸ τῶν ἀρρένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. οὗτος γὰρ τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τοῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται, δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφοῦ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσοῦτον ἔκγονος ἀδελφιδοῦ διαφέρει. ἔρρωται οὖν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ὦ ἄνδρες, ἀνάγκη ἐστὶ χαλεπῶς φέρειν, ὅταν τινὲς μὴ μόνον τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισβητεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τῶν νόμων δίκαια τοῖς σφετέροις αὐτῶν λόγοις ἀφανίζειν ἐλπίζωσιν· ὅπερ καὶ νῦν οὗτοι ποιεῖν ἐγχειροῦσι. τοῦ γὰρ ἡμετέρου πάππου Κίρωνος οὐκ ἄπαιδος τελευτήσαντος, ἀλλ' ἡμᾶς ἐκ θυγατρὸς αὐτοῦ γνησίας παῖδας αὐτῷ καταλελοιπότος, οὗτοί τε τοῦ κλήρου λαγχάνουσιν ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς τε ὑβρίζουσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνου θυγατρὸς ὄντας, οὐδὲ γενομένης
2 αὐτῷ πώποτε τὸ παράπαν. αἴτιον δὲ τοῦ ταῦτα ποιεῖν αὐτούς ἐστιν ἡ τούτων πλεονεξία καὶ τὸ πλῆθος τῶν χρημάτων ὧν Κίρων μὲν καταλέλοιπεν, οὗτοι δ' ἔχουσι βιασάμενοι καὶ κρατοῦσι· καὶ τολμῶσιν ἅμα μὲν λέγειν ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν ἐκεῖνος, ἅμα δὲ
3 ποιεῖσθαι τοῦ κλήρου τὴν ἀμφισβήτησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύτην πρὸς τὸν εἰληχότα τοῦ κλήρου τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς Διοκλέα τὸν Φλυέα, τὸν Ὀρέστην ἐπικαλούμενον· οὗτος γάρ ἐστιν | ὁ τοῦτον παρασκευάσας πράγμαθ' ἡμῖν παρέχειν, ἀποστερῶν τὰ χρήματα ἃ Κίρων ὁ πάππος

ἀποθνήσκων κατέλιπεν, ἡμῖν δὲ τούτους τοὺς κινδύ-
νους ἐπάγων, ἵνα μηδὲν ἀποδιδῷ τούτων, ἐὰν ὑμεῖς
ἐξαπατηθῆτε πεισθέντες ὑπὸ τῶν τούτου λόγων. δεῖ 4
δὴ τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων πάνθ' ὑμᾶς τὰ πε-
πραγμένα μαθεῖν, ἵνα μηδὲν ἀγνοήσαντες τῶν γε-
γενημένων ἀλλὰ σαφῶς εἰδότες περὶ αὐτῶν, οὕτως
ἐνέγκητε τὴν ψῆφον. εἴ τινι οὖν καὶ ἄλλῃ πώποτε
δίκῃ προσέσχετε ἀκριβῶς τὸν νοῦν, δέομαι ὑμῶν καὶ
ταύτῃ προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιόν ἐστι.
πολλῶν δὲ δικῶν ἐν τῇ πόλει γενομένων, οὐδένες
ἀναιδέστερον τούτων οὐδὲ καταφανέστερον ἀντιποι-
ησάμενοι φανήσονται τῶν ἀλλοτρίων. ἔστι μὲν οὖν 5
χαλεπόν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ
μάρτυρας οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦντας εἰς ἀγῶνα καθί-
στασθαι περὶ τηλικούτων, παντάπασιν ἀπείρως ἔχον-
τα δικαστηρίων· οὐ μὴν ἀλλὰ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω
καὶ παρ' ὑμῶν τεύξεσθαι τῶν δικαίων καὶ μέχρι γε
τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν καὶ αὐτὸς ἀρκούντως ἐρεῖν, ἂν
μή τι συμβῇ τοιοῦτον ὃ νῦν ὑπ' ἐμοῦ τυγχάνει προσ-
δοκώμενον. δέομαι οὖν ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, μετ' εὐ-
νοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἠδικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί
μοι τὰ δίκαια.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς ἦν ἡ μήτηρ ἡ 'μὴ Κίρωνος 6
θυγάτηρ γνησία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν, τὰ μὲν πάλαι
γεγενημένα λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων, τὰ δ' ὥστε
καὶ μνημονεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυσιν,
ἔτι δὲ τεκμηρίοις ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐστιν·
ἐπειδὰν δὲ ταῦτα φανερὰ καταστήσω, τόθ' ὡς καὶ
κληρονομεῖν μᾶλλον ἡμῖν ἢ τούτον προσήκει τῶν Κί-
ρωνος χρημάτων. ὅθεν οὖν ἤρξαντο περὶ αὐτῶν, ἐν-
τεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν

Ὁ γὰρ πάππος ὁ ἐμός, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε 7

τὴν ἐμὴν τήθην οὖσαν ἀνεψιάν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς αὑτοῦ μητρὸς αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν οὖν συνοικήσασα οὐ πολὺν χρόνον, τεκοῦσα αὐτῷ τὴν ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτοὺς τέτταρας τὸν βίον ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ πάππος μιᾶς μόνης οὔσης αὐτῷ θυγατρὸς λαμβάνει πάλιν τὴν Διοκλέους ἀδελφήν, ἐξ ἧς αὐτῷ ἐγιγνέσθην υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε ἔτρεφε παρὰ τῇ γυναικὶ καὶ μετὰ τῶν ἐξ ἐκείνης παίδων,

8 ἐκείνων τε ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν, ἐκδίδωσιν αὐτὴν Ναυσιμένει Χολαργεῖ, σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδούς. κἀκεῖνος μὲν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμνων ἀποθνήσκει, πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ τῆς ἡμετέρας μητρός· ὁ δὲ πάππος κομισάμενος αὐτήν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀπολαβὼν ὅσην ἔδωκε διὰ τὴν Ναυσιμένους ἀπορίαν τῶν πραγμάτων, πάλιν ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρὶ καὶ χιλίας δραχμὰς προῖκ' ἐπιδίδωσι.

9 Ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι, πῶς ἄν τις δείξειε γεγενημένα φανερῶς; ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον. ἀνάγκη τὴν ἐμὴν μητέρα, εἴτε θυγάτηρ ἦν Κίρωνος εἴτε μή, καὶ εἰ παρ' ἐκείνῳ διῃτᾶτο [ἢ οὔ], καὶ γάμους [εἰ] διττοὺς ὑπὲρ ταύτης εἱστίασεν ἢ μή, καὶ προῖκα ἥντινα ἑκάτερος ἐπ' αὐτῇ τῶν γημάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τοὺς οἰ-

10 κέτας καὶ τὰς θεραπαίνας ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο. βουλόμενος οὖν πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν ἔλεγχον ἐκ βασάνων ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν, ἵνα μᾶλλον αὐτοῖς πιστεύητε μὴ μέλλουσι δώσειν ἔλεγχον ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι περὶ ὧν μαρτυροῦσι, τούτους ἠξίουν ἐκδοῦναι τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς οἰκέτας περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τυγχάνουσι

11 συνειδότες. οὗτος δ' ὁ νῦν ὑμᾶς ἀξιώσων τοῖς αὐ-

τοῦ μάρτυσι πιστεύειν ἔφυγε τὴν βάσανον. καίτοι εἰ φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι μὴ θελήσας, τί ὑπολείπεται τοῖς ἐκείνου μάρτυσιν ἢ δοκεῖν νυνὶ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τούτου τηλικοῦτον ἔλεγχον πεφευγότος; ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδέν. Ἀλλὰ μὴν ὡς ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι πρῶτον | ταύτην τὴν μαρτυρίαν καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον 12
ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι τῶν ζητουμένων, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω ζητεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. εἰκότως, ὦ ἄνδρες· σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν μὲν μαρτυρησάντων ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. οὗτος δ' ὁ 13
πάντων ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλασμένοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει πιστεύειν ὑμᾶς, φεύγων οὕτως ἀκριβεῖς ἐλέγχους; ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς, ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρηθήσεσθαι μελλόντων ἀξιώσαντες εἰς βασάνους ἐλθεῖν, τούτους δὲ φεύγοντας . . . ., οὕτως οἰησόμεθα δεῖν ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιστεύειν. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τοὺς 14
χρωμένους τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν οὗτοι. τίνας εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς

ἀνάγκη; τοὺς ἐγγυησαμένους καὶ τοὺς ἐκείνοις παρόντας ὅτε ἠγγυῶντο. μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἵ τε Ναυσιμένους προσήκοντες καὶ οἱ τοῦ ἐμοῦ πατρός. τίνες δὲ οἱ τρεφομένην ἔνδον καὶ θυγατέρα οὖσαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητοῦντες ἔργῳ φανερῶς μαρτυροῦσιν ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε οὐ δήπου τοῖς ἡμετέροις ἂν ἀπιστήσαιτε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τοῖς τούτων μάρτυσιν.

15 Ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα τεκμήρια πρὸς τούτοις
ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώσεσθε ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς
Κίρωνος ἐσμέν. οἷα γὰρ εἰκὸς παίδων υἱέων ἐξ ἑαυ-
τοῦ θυγατρός, οὐδεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδε-
μίαν ἐποίησεν, ἀλλ' εἴ τε μικρὰ εἴ τε μεγάλα θύοι,
πανταχοῦ παρῆμεν ἡμεῖς καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μό-
νον εἰς τὰ τοιαῦτα παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διο-
16 νύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνου τε
ἐθεωροῦμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν, καὶ τὰς ἑορτὰς
ἤγομεν παρ' ἐκεῖνον πάσας· τῷ Διί τε θύων τῷ Κτη-
σίῳ, περὶ ἣν μάλιστ' ἐκεῖνος θυσίαν ἐσπούδαζε καὶ
οὔτε δούλους προσῆγεν οὔτε ἐλευθέρους ὀθνείους,
ἀλλ' αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ πάντ' ἐποίει, ταύτης ἡμεῖς ἐκοι-
νωνοῦμεν καὶ τὰ ἱερὰ συνεχειρουργοῦμεν καὶ συνε-
πετίθεμεν καὶ τἆλλα συνεποιοῦμεν, καὶ ηὔχετο ἡμῖν
ὑγίειαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν, ὥσπερ εἰκὸς
17 ὄντα πάππον. καίτοι εἰ μὴ θυγατριδοῦς ἡμᾶς ἐνό-
μιζεν εἶναι καὶ μόνους ἐκγόνους ἑώρα λοιποὺς κατα-
λελειμμένους αὑτῷ, οὐκ ἄν ποτε ἐποίει τούτων οὐ-
δέν, ἀλλὰ τόνδ' ἂν αὑτῷ παρίστατο, ὃς ἀδελφιδοῦς
αὐτοῦ νῦν εἶναι φησί. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ πάντ'
ἐστίν, ἀκριβέστατα μὲν οἱ τοῦ πάππου θεράποντες
ἴσασιν, οὓς οὗτος παραδοῦναι εἰς βάσανον οὐκ ἠθέ-

λησεν, ἴσασι δὲ περιφανέστατα καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινές, οὓς παρέξομαι μάρτυρας. Καί μοι λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων δῆλόν ἐστι μόνον ὅτι ἦν 18
ἡμῶν ἡ μήτηρ θυγάτηρ γνησία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ
ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπραξε καὶ ἐξ ὧν αἱ γυναῖκες
αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίγνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ
πατὴρ αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμους εἱστίασε καὶ ἐκάλεσε
τρεῖς αὑτοῦ φίλους μετὰ τῶν αὑτοῦ προσηκόντων,
τοῖς τε φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε κατὰ τοὺς ἐκεί-
νων νόμους. αἵ τε γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν μετὰ 19
ταῦτα προὔκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Διοκλέους γυναι-
κὸς τοῦ Πιτθέως ἄρχειν εἰς τὰ Θεσμοφόρια καὶ ποι-
εῖν τὰ νομιζόμενα μετ' ἐκείνης. ὅ τε πατὴρ ἡμῶν,
ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τοὺς φράτορας ἡμᾶς εἰσήγα-
γεν, ὀμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμένους ἦ μὴν
ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν· τῶν δὲ |
φρατόρων οὐδεὶς ἀντεῖπεν οὐδ' ἠμφισβήτησε μὴ οὐκ
ἀληθῆ ταῦτ' εἶναι, πολλῶν ὄντων καὶ ἀκριβῶς τὰ
τοιαῦτα σκοπουμένων. καίτοι μὴ οἴεσθ' ἄν, εἰ τοι- 20
αύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν οἵαν οὗτοί φασι, μήτ'
ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμους ἑστιᾶν καὶ γαμηλίαν
εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάντα, μήτε
τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱρεῖσθαι ἂν αὐ-
τὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ καὶ κυρίαν
ποιεῖν ἱερῶν, ἀλλ' ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τούτων ἐπιτρέ-
πειν, μήτε τοὺς φράτορας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ
κατηγορεῖν καὶ ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμο-
λογούμενον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνη-
σίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφανείᾳ τοῦ πράγματος

καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς οὐδαμόθεν ἠμφισβητήθη τοιοῦτον οὐδέν. Καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

21 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Διοκλῆς ἔπραξεν ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον ὅτι ὡμολογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἧκον γὰρ ἐγὼ κομιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ, τῶν ἐμαυτοῦ οἰκείων τινὰ ἔχων, ἀνεψιὸν τοῦ πατρός· καὶ Διοκλέα μὲν οὐ κατέλαβον ἔνδον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τοὺς
22 οἴσοντας. δεομένης δὲ τῆς τοῦ πάππου γυναικὸς ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν, καὶ λεγούσης ὅτι βούλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα τὸ ἐκείνου συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ ταῦτα ἱκετευούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες, καὶ τούτῳ προσελθὼν μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦθεν ποιήσομαι τὴν ταφήν· δεδεημένη γὰρ εἴη ταῦτα
23 ποιεῖν ἡ τούτου ἀδελφή. καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκούσας οὐδὲν ἀντεῖπεν, ἀλλὰ καὶ ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς τὴν ταφήν, τῶν δὲ ἀρραβῶνα δεδωκέναι οὗτος φάσκων ταῦτα ἠξίου παρ' ἐμοῦ λαβεῖν, καὶ διωμολογήσατο τῶν μὲν ἠγορασμένων τιμὴν ἀπολαβεῖν, ὧν δὲ ἀρραβῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συστῆσαι τοὺς λαβόντας. εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς οὐδ' ὁτιοῦν εἴη Κίρων καταλελοιπώς, οὐδένα λόγον ἐμοῦ
24 πω ποιουμένου περὶ τῶν ἐκείνου χρημάτων. καίτοι εἰ μὴ ἦν θυγατριδοῦς Κίρωνος, οὐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο, ἀλλ' ἐκείνους ἂν τοὺς λόγους ἔλεγε „σὺ δὲ „τίς εἶ; σοὶ δὲ τί προσήκει θάπτειν; οὐ γιγνώσκω „σε· οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν οἰκίαν." ταῦτ' εἰπεῖν προσ-

ἧκεν, ἅ περ νῦν ἑτέρους πέπεικε λέγειν. νῦν δὲ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν εἶπεν, εἰς ἔω δὲ τἀργύριον ἐκέλευεν εἰσενεγκεῖν. Καὶ ταῦτα ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος, ἀλλ' οὐδὲ ὁ νῦν ἀμ- 25
φισβητῶν τοῦ κλήρου τοιοῦτον εἶπεν οὐδέν, ἀλλ'
ὑπὸ τούτου παρασκευασθεὶς ἀμφισβητεῖ. κἀκείνου
τὸ μὲν παρ' ἐμοῦ κομισθὲν ἀργύριον οὐκ ἐθελήσαν-
τος ἀπολαβεῖν, παρὰ τούτου δ' ἀπειληφέναι τῇ ὑστε-
ραίᾳ φάσκοντος, οὐκ ἐκωλυόμην συνθάπτειν ἀλλὰ
πάντα συνεποίουν· οὐχ ὅπως τοῦδε ἀναλίσκοντος οὐδὲ
Διοκλέους, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε γιγνομένων
τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ τούτῳ προσ- 26
ῆκεν, εἰ μὴ πάππος ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν καὶ ἐκ-
βάλλειν καὶ κωλύειν συνθάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον
ἦν μοι πρὸς τοῦτον· ἐγὼ μὲν γὰρ εἴων αὐτὸν ἀδελ-
φιδοῦν ὄντα τοῦ πάππου ταῦτα πάντα συμποιεῖν,
τούτῳ δ' ἐμ' οὐ προσῆκεν ἐᾶν, εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα
ἦν ἅπερ νῦν λέγειν τολμῶσιν. ἀλλ' οὕτω τῇ τοῦ 27
πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο, ὥστ' οὐδ' ἐπὶ
τοῦ μνήματος ἐμοῦ ποιουμένου λόγους, καὶ κατηγο-
ροῦντος Διοκλέους ὅτι τὰ χρήματα ἀποστερῶν τοῦ-
τόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλμησε γρῦξαι
τὸ παράπαν οὐδὲν οὐδ' εἰπεῖν ἃ νῦν τολμᾷ λέγειν.
Καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα; οὐκ ἐκ τῶν 28
μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυρας; οὐκ

ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν | δ' ἀπιστεῖν τοῖς
τούτων λόγοις; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς ἐλέγχους;
ἀνάγκη μεγάλη. πῶς οὖν ἄν τις σαφέστερον ἐπιδεί-
ξειε γνησίαν οὖσαν θυγατέρα Κίρωνος τὴν μητέρα
29 τὴν ἐμὴν ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπιδεικνύς; τῶν μὲν
παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρούντων παρεχόμενος, τῶν δὲ
ἔτι ζώντων τοὺς εἰδότας ἕκαστα τούτων, οἳ συνῄδε-
σαν παρ' ἐκείνῳ τρεφομένην, θυγατέρα νομιζομένην,
δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυηθεῖσαν, ἔτι δὲ περὶ πάν-
των τούτους βάσανον ἐξ οἰκετῶν πεφευγότας, οἳ
ταῦτα πάντα ᾔδεσαν, ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμ-
πίους οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν,
ἀλλ' ἱκανὰς εἶναι νομίζω τὰς εἰρημένας.
30 Φέρε δή, καὶ ὡς προσήκει ἐμοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ
τῶν Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦτο ἐπιδείξω.
καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς καὶ ὑμῖν ἤδη εἶναι φανερὸν
ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰσὶν οἱ μετ' ἐκεί-
νου φύντες ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονότες (πῶς γάρ; οἱ
μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς, οἱ δ' ἔκγονοι τοῦ
τελευτήσαντος)· οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οὕτως ἐχόν-
των τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νό-
31 μων ἀκριβέστερον διδάξομεν. εἰ γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ
μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος, μηδὲν δὲ ἐκεῖνος δια-
θέμενος ἐτελεύτησεν, ἦν δὲ ἀδελφὸς οὗτος αὐτῷ, μὴ
ἀδελφιδοῦς, συνοικῆσαι μὲν ἂν τῇ γυναικὶ κύριος
ἦν, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἄν, ἀλλ' οἱ γενόμενοι παῖ-
δες ἐκ τούτου καὶ ἐξ ἐκείνης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἥβη-
σαν· οὕτω γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ
ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ ἐγένετο τῶν τῆς γυναικός,
ἀλλ' οἱ παῖδες, δῆλον ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ
παῖδας ἡμᾶς καταλέλοιπεν, οὐ τούτοις ἀλλ' ἡμῖν
προσήκει κληρονομεῖν τῶν χρημάτων.

Οὐ τοίνυν ἐκ τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ 32
περὶ τῆς κακώσεως νόμου δῆλόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἔζη
μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτηδείων, οὐκ ἂν
οὗτος ὑπόδικος ἦν τῆς κακώσεως ἀλλ' ἡμεῖς. κελεύει
γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας· γονεῖς δ' εἰσὶ μήτηρ καὶ
πατὴρ καὶ πάππος καὶ τήθη καὶ τούτων μήτηρ καὶ
πατήρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν· ἐκεῖνοι γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους
εἰσί, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδοται τοῖς ἐκγόνοις· διό-
περ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι, κἂν μηδὲν κατα-
λίπωσι. πῶς οὖν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν μὲν μηδὲν κα-
ταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκους εἶναι τῆς κακώσεως, ἢν
μὴ τρέφωμεν, εἰ δέ τι καταλελοίπασι, τόνδ' εἶναι
κληρονόμον ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; οὐδαμῶς δήπουθεν.

Πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω, 33
καὶ τοῦ γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω· ῥᾷστα
γὰρ οὕτω μάθοιτ' ἄν. Κίρωνος πότερον θυγάτηρ ἢ
ἀδελφὸς ἐγγυτέρω τοῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι
θυγάτηρ· ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ὁ δὲ μετ'
ἐκείνου. θυγατρὸς δὲ παῖδες ἢ ἀδελφός; παῖδες δή-
πουθεν· γένος γὰρ ἀλλ' οὐχὶ συγγένεια τοῦτ' ἐστίν.
εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφοῦ τοσοῦτον, ἦ που τοῦδέ γ'
ὄντος ἀδελφιδοῦ πάμπολυ πρότεροί ἐσμεν. Δέδοικα 34
δὲ μὴ λίαν ὁμολογούμενα λέγων ἐνοχλεῖν ὑμῖν δόξω·
πάντες γὰρ ὑμεῖς τῶν πατρῴων, τῶν παππῴων, τῶν
ἔτι περαιτέρω κληρονομεῖτε ἐκ γένους παρειληφότες
τὴν ἀγχιστείαν ἀνεπίδικον, καὶ οὐκ οἶδ' εἴ τινι πρὸ
τοῦ πώποτε τοιοῦτος ἀγὼν συμβέβηκεν. ἀναγνοὺς
οὖν τὸν τῆς κακώσεως νόμον, ὧν ἕνεκα ταῦτα γίγνε-
ται, καὶ ταῦτ' ἤδη πειράσομαι διδάσκειν.

ΝΟΜΟΣ.

Κίρων γὰρ ἐκέκτητο οὐσίαν, ὦ ἄνδρες, ἀγρὸν 35

μὲν Φλυῆσι, καὶ ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, οἰκίας δ᾽ ἐν ἄστει δύο, τὴν μὲν μίαν μισθοφοροῦσαν, παρὰ τὸ ἐν Λίμναις Διονύσιον, δισχιλίας εὑρίσκουσαν, τὴν δ᾽ ἑτέραν, ἐν ᾗ αὐτὸς ᾤκει, τριῶν καὶ δέκα μνῶν· ἔτι δὲ ἀνδράποδα μισθοφοροῦντα καὶ δύο θεραπαίνας καὶ παιδίσκην, καὶ ἔπιπλα δι᾽ ὧν ᾤκει τὴν οἰκίαν, σχεδὸν σὺν τοῖς ἀνδραπόδοις ἄξια τρισκαίδεκα μνῶν· σύμπαντα δὲ ὅσα φανερὰ ἦν, πλέον ἢ ἐνενήκοντα μνῶν· χωρὶς δὲ τούτων δανείσματα οὐκ ὀλίγα,
36 ἀφ᾽ ὧν ἐκεῖνος τόκους ἐλάμβανε. τούτοις Διοκλῆς μετὰ τῆς ἀδελφῆς | πάλαι ἐπεβούλευεν, ἐπειδὴ τάχιστα οἱ παῖδες οἱ Κίρωνος ἐτελεύτησαν. ἐκείνην μὲν γὰρ οὐκ ἐξεδίδου δυναμένην ἔτι τεκεῖν παῖδας ἐξ ἑτέρου ἀνδρός, ἵνα μὴ χωρισθείσης περὶ τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο καθάπερ προσῆκεν, ἔπειθε δὲ μένειν φάσκουσαν ἐξ αὐτοῦ κυεῖν οἴεσθαι, προσποιουμένην δὲ διαφθείρειν ἄκουσαν, ἵν᾽ ἐλπίζων ἀεὶ γενήσεσθαι παῖδας αὑτῷ μηδέτερον ἡμῶν εἰσποιήσαιτο υἱόν· καὶ τὸν πατέρα διέβαλλεν ἀεί, φάσκων αὐτὸν ἐπιβου-
37 λεύειν τοῖς ἐκείνου. τά τε οὖν χρέα πάντα ὅσα ὠφείλετο αὐτῷ, καὶ τόκους ἔπειθε, τά τε φανερὰ δι᾽ αὑτοῦ ποιεῖσθαι, παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ κολακείαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλαβεν. εἰδὼς δὲ ὅτι πάντων ἐγὼ τούτων κατὰ τὸ προσῆκον εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτησεν, εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύειν ἐκεῖνον καὶ συνδιατρίβειν οὐκ ἐκώλυε, δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν κατασταίην πρὸς αὐτόν, παρεσκεύαζε δέ μοι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῆς οὐσίας, μέρος πολλοστὸν τούτῳ μεταδιδοὺς εἰ κατορθώσειεν, αὑτῷ δὲ ταῦτα πάντα περιποιῶν, καὶ οὐδὲ πρὸς τοῦτον ὁμολογῶν τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ᾽ εἶναι

φάσκων οὐδέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιστα ἐτελεύτησεν, ἐν- 38
τάφια προπαρασκευασάμενος τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ
ἐκέλευεν ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἠκούσατε μαρ-
τυρησάντων, ἀπειληφέναι δὲ παρὰ τοῦδε προσεποι-
εῖτο, παρ' ἐμοῦ δὲ οὐκέτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν, ὑπο-
παρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος δοκοίη θάπτειν ἀλλὰ μὴ
ἐγὼ τὸν πάππον. ἀμφισβητοῦντος δὲ τούτου καὶ τῆς
οἰκίας ταύτης καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε,
καὶ οὐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέναι, βιάσασθαι μὲν
καὶ τὸν πάππον μεταφέρειν ἐν ταῖς τοιαύταις ἀκαι-
ρίαις οὐκ ᾤμην δεῖν, τῶν φίλων μοι ταῦτα συγγι-
γνωσκόντων, συνεποίουν δὲ καὶ συνέθαπτον, ἐξ ὧν
ὁ πάππος κατέλιπε τῶν ἀναλωμάτων γιγνομένων. καὶ 39
ταῦτα μὲν οὕτως ἀναγκασθεὶς ἔπραξα τοῦτον τὸν τρό-
πον· ὅπως δὲ μηδέν μου ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ'
ὑμῖν φάσκοντες οὐδέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι,
τὸν ἐξηγητὴν ἐρόμενος ἐκείνου κελεύσαντος ἀνήλωσα
παρ' ἐμαυτοῦ καὶ τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε
κάλλιστα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν ἐκκόψαιμι ταύ-
την τὴν ἱεροσυλίαν, καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν οὗτοι μὲν
ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ οὐδέν, ἀλλ' ὁμοίως κἀγώ.

Καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγματα 40
ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· εἰ
δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ περὶ
τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιστήσαιτ' ἴσως τῶν
εἰρημένων οὐδενί. οὗτος μὲν γὰρ ἔχει τὴν οὐσίαν,
ἀφ' ἧς νῦν ἐστι λαμπρός, ἀλλοτρίαν, ἀδελφῶν τριῶν
ὁμομητρίων ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν αὐτὸν τῷ
πατρὶ αὐτῶν εἰσποιήσας, οὐδεμίαν ἐκείνου περὶ τού-
των ποιησαμένου διαθήκην. ταῖν δ' ἀδελφαῖν ταῖν 41
δυοῖν ἐπειδὴ τὰ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ τῶν ἐκεί-
ναις συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν ἔχοντα

*κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε, καὶ γρα-
φὴν ὕβρεως γραφεὶς οὐδέπω τούτων δίκην δέδωκε,
τῆς δὲ μετ᾽ ἐκείνην γενομένης τὸν ἄνδρα ἀποκτεῖναι
κελεύσας οἰκέτην ἐκεῖνον μὲν ἐξέπεμψε, τὴν δ᾽ αἰ-
42 τίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε, καταπλήξας δὲ ταῖς
αὑτοῦ βδελυρίαις προσαφῄρηται τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὴν
οὐσίαν ἐπιτροπεύσας, καὶ κατέχει τὸν ἀγρόν, φελλέα
δὲ ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, δε-
δίασι μὲν αὐτόν, ἴσως δ᾽ ἂν μοι καὶ μαρτυρῆσαι ἐθε-
λήσειαν· εἰ δὲ μή, τοὺς εἰδότας παρέξομαι μάρτυρας.
Καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

43 *Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος καὶ τὴν τῶν
ἀδελφῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων
ἔχων, ἀλλ᾽ ὅτι δίκην οὐδεμίαν αὐτῶν δέδωκεν, ἥκει
καὶ τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων, καὶ
τούτῳ δύο μνᾶς (ὡς ἀκούομεν) | μόνας δεδωκὼς οὐ
μόνον περὶ χρημάτων ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πα-
τρίδος εἰς κινδύνους καθίστησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατη-
θῆτε ὑμεῖς πεισθέντες ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν οὐκ ἦν πο-
λῖτις, οὐδ᾽ ἡμεῖς ἐσμεν· μετ᾽ Εὐκλείδην γὰρ ἄρχοντα
γεγόναμεν. ἆρα περὶ μικρῶν τινῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα
44 κατεσκεύακε; καὶ ζῶντος μὲν τοῦ πάππου καὶ τοῦ
πατρὸς οὐδεμίαν αἰτίαν εἴχομεν, ἀλλ᾽ ἀναμφισβήτη-
τοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν· ἐπειδὴ δ᾽ ἐκεῖ-
νοι τετελευτήκασι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξο-
μεν, διότι ἠμφισβητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέστην τοῦτον
τὸν κακῶς ἀπολούμενον, ὃς μοιχὸς ληφθεὶς καὶ πα-
θὼν ὅ τι προσήκει τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας οὐδ᾽
ὡς ἀπαλλάττεται τοῦ πράγματος, ὡς οἱ συνειδότες*

καταμαρτυροῦσι. τοῦτον μὲν οὖν, οἷός ἐστι, καὶ νῦν ἀκούετε καὶ αὖθις ἀκριβέστερον πεύσεσθε, ὅταν κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν· ὑμῶν δ' ἐγὼ δέο- 45
μαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων ὧν ὁ πάππος κατέλιπε, μηδ' ἀποστερηθέντα, ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαστος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίστεις ἱκανὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ὅτι τ' ἐσμὲν ἐκ θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος, καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἐκγόνοις οὖσι τοῦ πάππου. μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων οὓς ὀμόσαντες δικά- 46
ζετε, καὶ τῶν λόγων οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων, ᾗ δίκαιόν ἐστι, ταύτῃ την ψῆφον τίθεσθε.

Οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. Λαβὲ δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοιπήν, ὡς ἐλήφθη μοιχός, καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

9.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀστύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀστυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τις, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέσθαι εἰς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις στοχασμός.

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύφιλος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν μετὰ τῶν εἰς Μυτιλήνην στρατιωτῶν ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, οὔτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ, οὔτε διαθήκας κατέλιπεν, οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ Ἀστυφίλου
2 οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί. ἔστι γὰρ Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀστυφίλῳ πρὸς πατρός, ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσποιεῖ ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς. εἰσποίητος δ' ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ οὗτοι ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ, ὥστε γένει μὲν διὰ τὸν νόμον οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ. ἐπειδὴ δὲ κατὰ ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄνδρες, ψευδεῖς (ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκεύασαν καὶ ζητοῦσιν
3 ἀποστερῆσαί με τῶν τοῦ ἀδελφοῦ. καὶ οὕτω σφόδρα Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα ἄλλον τὸν κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν ἢ αὐτόν, ὥστ' ἐπειδὴ τάχιστα ἠγγέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκώς, τοῦ μὲν πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντος ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε, καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα ἔφη τοῦ υἱοῦ
4 τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσασθαι. ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ, ὁ μὲν προσποιούμενος πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι οὐ προὔθετο οὐδ' ἔθαψεν, | οἱ δὲ φίλοι Ἀστυφίλου καὶ οἱ συστρατιῶται, ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀρρωστοῦντα, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προὔθεντο καὶ τἆλλα πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν καὶ τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀστύφιλος. τούτου δ' ὑμῖν αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς ἐκείνου μάρτυρας παρέξομαι τῶν παρόντων.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ὅτι μὲν οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὐδ' ἂν 5
*αὐτὸς ἔξαρνος γένοιτο μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ἐπειδὴ
δ' ἐπεδήμησα ἐγὼ καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τού-
τους τὰ ἐκείνου, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ Ἀστυ-
φίλου, καὶ τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ
Ἡφαιστιάδῃ, ἀκούσας ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα
ἐπορευόμην παρὰ τὸν Ἱεροκλέα, εὖ μὲν εἰδὼς ὅτι ὡς
οἷόν τε μάλιστα ἐπιτήδειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγούμε-* 6
*νος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσαί τι ψεύσασθαι κατὰ Ἀστυ-
φίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα θεῖον ὄντα καὶ ἐμοῦ
καὶ ἐκείνου. ὅμως δέ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν τούτων ὑπο-
λογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ' ἐμοῦ ἀπε-
κρίνατό μοι ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας· λαβεῖν δὲ ἔφη
αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μυτιλήνην ἔμελλεν
ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. Ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν, ἀνάγνωθί μοι
ταύτην τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὔτε παραγενόμενος 7
*οὐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν,
οὔτε ἐγὼ ἐπεδήμουν ὅτε τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκο-
μίσθη, ἀναγκαῖόν μοί ἐστιν ἐξ αὐτῶν ὧν οὗτοι λέ-
γουσιν ἐλέγχειν ψευδεῖς οὔσας τὰς διαθήκας ἃς ἐποιή-
σαντο. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον οὐ μόνον ἐπιθυμεῖν υἱὸν
ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως
κυριώτατα ἔσται ἃ ἂν διαθῆται, καὶ τήν τε οὐσίαν,
ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται, οὗτος ἕξει. καὶ ἐπὶ τοὺς
βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος βαδιεῖται, καὶ τελευ-
τήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκείνου προγόνοις τὰ νομιζό-
μενα ποιήσει· ἅπαντα δὲ ταῦτα μάλιστ' ἂν εἰδέναι* 8

ὅτι γένοιτο, εἰ μὴ ἄνευ τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς
διαθήκας ποιοῖτο, ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς πα-
ρακαλέσας, ἔπειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα
τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους· οὕτω
γὰρ εἴτε κατὰ γένος εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τις,
9 ῥᾳδίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφι-
λος οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παραστη-
σάμενος οὐδένα τούτων ὅτε διέθετο ἃ οὗτοί φασιν,
εἰ μή τις ἄρα ὑπὸ τούτων πέπεισται ὁμολογεῖν πα-
ρεῖναι. αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους μαρτυροῦν-
τας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

10 Ἴσως τοίνυν Κλέων οὑτοσί φησιν οὐκ εἰκὸς εἶναι
τεκμηρίοις ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν,
ὅτι μαρτυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέ-
μενον. ἐγὼ δ' οἶμαι, περί γε διαθηκῶν οὔσης τῆς
ἀμφισβητήσεως καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν
Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι μαρτυρίαν
ἣν οἱ ἀναγκαῖοι οἱ ἐκείνου περὶ τῶν μεγίστων μή
φασι παραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἣν οἱ μηδὲν προσήκον-
11 τες μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν δ', ὦ ἄνδρες,
καὶ αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλίθιον, ὅτε
τὸν υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος καὶ τὰς δια-
θήκας κατέλειπε, παρακαλέσαι εἴ τέ τινα συγγενῆ
ἐπιδημοῦντα ἐγίγνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους, ὅτῳ ἔμ-
βραχύ περ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλῦσαι μὲν
γὰρ οὐδεὶς αὐτὸν ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦναι τὰ
ἑαυτοῦ· τούτῳ δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν, ὅτι οὐ
12 λάθρᾳ ταῦτα διέθετο. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν ὁ
Ἀστύφιλος μηδένα ἐβούλετο εἰδέναι ὅτι τὸν Κλέωνος

υἱὸν ἐποιεῖτο μηδ' ὅτι διαθήκας καταλίποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν τῷ γραμματείῳ μάρτυρα· εἰ δ' ἐναντίον μαρτύρων φαίνεται διαθέμενος, τούτων δὲ μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν ἀληθεῖς εἶναι τὰς διαθήκας; οὐ γὰρ ἂν ἡγοῦμαι ἔγωγε οὐδένα, υἱὸν 13
ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους τινὰς παρακαλέσαι ἢ | τούτους, οἷς περ καὶ ἱερῶν καὶ ὁσίων κοινωνὸν ἀνθ' αὑτοῦ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ἔμελλε καταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ' αἰσχυνθῆναι οὐδενὶ προσήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους μάρτυρας παρίστασθαι, νόμου γε ὄντος ἐξεῖναι ὅτῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ.

Σκέψασθε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου ὃν 14
οὗτοι λέγουσι περὶ τῶν διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μυτιλήνην ἐξέπλει στρατευσόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι· φαίνεται δὲ ὁ Ἀστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι προειδώς. πρῶτον μὲν γὰρ ἐστρατεύσατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν, ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα, καὶ ἄλλοσε ὅπου περ αἰσθάνοιτο στράτευμα συλλεγόμενον, ἁπανταχῇ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ' ἐν μιᾷ τούτων τῶν ἐξόδων διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς τὴν Μυτιλήνην στρατεία τελευταία αὐτῷ ἐγένετο, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστόν, πρό- 15
τερον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου καὶ εὖ εἰδότος ὅτι ἐν ἁπάσαις μέλλοι κινδυνεύειν, οὕτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι, ὥστ' ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐτὸν τῶν αὑτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντήν τε ἐκπλέοντα καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι, πῶς

*τοῦτον πιστὸν ἤδη τὰς διαθήκας τότε καταλιπεῖν καὶ
ἐκπλεύσαντα τελευτῆσαι;*

16 *Χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἔτι μείζω
τεκμήρια παρέξομαι ὡς οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οὗτοι.
ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων ὄντα Ἀστύφι-
λον Κλέωνι, καὶ οὕτω σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα
τοῦτον, ὥστε πολὺ ἂν θᾶττον διαθέμενον μηδένα
ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι, μᾶλ-*
17 *λον ἢ τόν τούτου υἱὸν ποιησάμενον. Εὐθυκράτει
γάρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ Ἀστυφίλου αἴτιος γε-
νέσθαι λέγεται τοῦ θανάτου Θούδιππος ὁ Κλέωνος
τουτουὶ πατήρ, αἰκισάμενος ἐκεῖνον διαφορᾶς τινος
αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμήσει τοῦ χωρίου, καὶ οὕ-
τως αὐτὸν διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτὸν
ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν.*
18 *ὡς δὲ ταῦτ᾽ ἐστὶν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀραφηνίων
καὶ πολλοὶ τῶν τότε συγγεωργούντων μαρτυρήσειαν
ἄν μοι, διαρρήδην δὲ περὶ τηλικούτου πράγματος
οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοίμην. καὶ γὰρ αὐ-
τὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὁ τὸ γραμματεῖον φά-
σκων παρ᾽ ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ᾽ ὅτι οὐκ ἂν ἐθελή-
σειε μαρτυρῆσαι ἐναντία ταῖς διαθήκαις αἷς αὐτὸς
ἀποφαίνει. Ὅμως μέντοι καὶ κάλει Ἱεροκλέα, ἵνα
ἐναντίον τούτων μαρτυρήσῃ ἢ ἐξομόσηται.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΕΞΩΜΟΣΙΑ.

19 *Ἀκριβῶς μὲν ᾔδειν· τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστιν,
ἃ μὲν οἶδεν, ἐξόμνυσθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πί-
στιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι ἦ μὴν εἰδέναι γενόμενα· ὡς
δέ, ὅτε ἀπέθνησκεν Εὐθυκράτης ὁ πατὴρ Ἀστυφί-
λου, ἐπέσκηψε τοῖς οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐᾶσαι ἐλθεῖν*

τῶν Θουδίππου ἐπὶ τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴν τηθίδα τοῦ Ἀστυφίλου μάρτυρα παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀστύφιλος καὶ τούτου 20
καὶ τῶν ἄλλων προσηκόντων εὐθέως ἐκ παιδίου,
ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν, οὐδὲ πώποτε διε-
λέχθη Κλέωνι, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτησεν, οὐχ ἡγού-
μενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θουδίπ-
που περὶ τὸν αὑτοῦ πατέρα, τῷ ἐκείνου υἱεῖ διαλέ-
γεσθαι. ὡς οὖν τὸν ἅπαντα χρόνον διάφορος ἦν
Κλέωνι τουτῳί, ὑμῖν τοὺς συνειδότας μάρτυρας πα-
ρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Εἰς τὰς θυσίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθη- 21
ναῖοι ἑστιῶνται, πρῶτον μὲν δημότην ὄντα, ἔπειτα
ἀνεψιόν, ἔτι δὲ τὸν υἱὸν τὸν τούτου μέλλοντα ποιεῖ-
σθαι, εἰκὸς δήπου ἦν, ὁπότε περ ἐπιδημοίη, μηδὲ
μεθ' ἑνὸς ἄλλου ἰέναι τὸν Ἀστύφιλον ἢ μετὰ Κλέω-
νος. ὡς τοίνυν οὐδέποτ' ἦλθε μετ' αὐτοῦ, ὑμῖν τῶν
δημοτῶν μαρτυρίαν | ἀναγνώσεται.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι 22
Κλέων ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ τὰ ἐκείνου ἔχειν.
καὶ τί δεῖ τοῦτον λέγειν; ἀλλ' Ἱεροκλῆς, ὁ θεῖος ὢν
καὶ ἐκείνῳ καὶ ἐμοί, οὕτως ἐστὶ τολμηρὸς ὥστε οὐ
γενομένας διαθήκας ἥκει φέρων, καί φησι παρ' ἑαυ-
τῷ Ἀστύφιλον ταύτας καταλιπεῖν. καίτοι, Ἱερόκλεις, 23

πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπὸ Θεοφράστου τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνί, καὶ ὑπὸ Ἀστυφίλου, οὐδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξίαν χάριν ἀποδίδως· ἐμὲ μὲν γὰρ υἱὸν ὄντα Θεοφράστου, σαυτῷ δὲ ἀδελφιδοῦν, ἀποστερεῖς ἅ μοι οἱ νόμοι ἔδοσαν, Ἀστυφίλου δὲ τεθνεῶτος καταψεύδῃ, καὶ τὸ κατὰ σαυτὸν μέρος τοὺς ἐχθίστους καθίστης τῶν ἐκείνου κληρονό-
24 μους. καὶ πρὶν μὲν ληχθῆναι τοῦ κλήρου, ὦ ἄνδρες, εὖ εἰδὼς ὁ Ἱεροκλῆς ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ γίγνοιτο τὰ Ἀστυφίλου ἢ ἐμοί, ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνου ἐπιτηδείων προσῄει πωλῶν τὸ πρᾶγμα καὶ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας πείθων ἀμφισβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος εἴη Ἀστυφίλῳ καὶ ἀποφανοίη διαθήκας ἐκεῖνον καταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοινώσοιτο· ἐπειδὴ δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο καὶ τῶν τοῦ ἀδελφοῦ ἐμερίσατο, νυνὶ ὡς ἀληθῆ λέγων ἀξιώσει πιστεύεσθαι. δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον
25 διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν οὐδὲ τὰ γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν, ᾧ δ' οὐδὲν προσήκει, τούτῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει καὶ τῶν οὐ πραχθέντων γραμματεῖον ἥκει φέρων· πολὺ γὰρ προὐργιαίτερον ἡγεῖται εἶναι τὸ χρηματίζεσθαι ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ ἐπηγγέλλετο περιιὼν διαθήκας ἀποφανεῖν, εἴ τις αὐτῷ κοινώσοιτο, αὐτοὺς ὑμῖν οἷς προσῆλθε μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

26 Τί οὖν χρή, ὦ ἄνδρες, ὄνομα θέσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρί, ὅστις ἐθέλει οὕτω ῥᾳδίως διὰ τὸ ἑαυτοῦ κέρδος τῶν τεθνεώτων τινὸς καταψεύδεσθαι; Ὡς δὲ οὐδὲ Κλέωνι προῖκα τὰς διαθήκας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν, αὕτη ὑμῖν ἡ μαρτυρία οὐ μικρὸν

τεκμήριον ἔσται. τοιαῦτα μέντοι κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσιν· ἡγεῖται γὰρ αὐτῶν ἑκάτερος εὕρημα ἔχειν ὅ τι ἂν τῶν Ἀστυφίλου λάβῃ.

Ὡς μὲν οὖν οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι, ἀλλὰ 27
Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βούλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, καθ' ὅσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ' εἰ καὶ μηδὲν προσήκων ἔτυχον Ἀστυφίλῳ, δικαιότερός εἰμι ἔχειν τὰ ἐκείνου ἢ οὗτοι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε Θεόφραστος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀστυφίλου παρὰ Ἱεροκλέους, ἦλθε καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἔχουσα μικρὸν ὄντα, καὶ διῃτᾶτο παρ' ἡμῖν τὸν ἅπαντα χρόνον ὁ Ἀστύφιλος, καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην καὶ ὥραν 28
εἶχον παιδεύεσθαι, μετ' ἐκείνου συνεπαιδευόμην. Λαβὲ δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυρίαν, εἶτα τῶν διδασκάλων ὅποι ἐφοιτῶμεν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνου πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει καὶ ἐποίει διπλασίου ἄξιον. Ἀνάβητέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμάσθη ὁ ἀδελφός, ἀπέλαβε 29
πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδὲ πώποτε μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐκείνου ὁμοπατρίαν ἠγγύησεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ὅτῳ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ τἆλλα διῴκει, καὶ ταῦτα τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει· ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον εἰληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τῆς εἰς αὐτὸν εὐνοίας, ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος παρ' αὐτῷ. μαρτυροῦσι δὲ ὑμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

30 *Εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἦγε μεθ' ἑαυτοῦ ὥσπερ καὶ ἐμὲ πανταχῇ· καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοὺς Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν, ἵνα μετέχοι τῆς κοινωνίας. αὐτοὶ ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἐγὼ δέ, | ὦ ἄνδρες, ὡς διεκείμην πρὸς τὸν ἀδελφόν, σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παιδίου, ἔπειτα οὐδέποτε διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ' ἠσπάζετό με, ὡς ἴσασιν οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι καὶ οἱ φίλοι· οὓς βούλομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

31 *Δοκεῖ ἂν οὖν ὑμῖν Ἀστύφιλος, ὦ ἄνδρες, οὕτω*
μὲν μισῶν Κλέωνα, τοσαῦτα δ' ἀγαθὰ ὑπὸ τοῦ πα-
τρὸς τοῦ ἐμοῦ πεπονθώς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος
υἱὸν ποιήσασθαι ἢ τὰ ἑαυτοῦ δοῦναι, τοὺς εὐεργέτας
καὶ τοὺς συγγενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν
οἶμαι, εἰ καὶ δεκάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς
ἀποδεικνύει, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι καὶ διὰ
τὴν ἄλλην οἰκειότητα πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ
32 *ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ, ἐπεὶ τούτοις γε οὐδὲ προσποιή-*
σασθαι καλὸν ἦν τῶν Ἀστυφίλου, οἵτινες οὕτω διέ-
κειντο πρὸς αὐτόν, τὰ δὲ ὀστᾶ οὐκ ἔθαψαν, ἀλλὰ
πρότερον ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθον πρὶν ἐκείνῳ τὰ νο-
μιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσουσι κληρονομεῖν
τῶν Ἀστυφίλου οὐ μόνον τὰς διαθήκας λέγοντες,
ἀλλὰ καὶ τὸ γένος προστιθέντες, ὅτι ἀνεψιὸς ἦν
33 *Κλέων πρὸς πατρός. ὑμᾶς δέ, ὦ ἄνδρες, οὐκ εἰκός*

ἐστι τῷ τούτου γένει προσέχειν τὸν νοῦν· οὐδεὶς γὰρ πώποτε ἐκποίητος γενόμενος ἐκληρονόμησε τοῦ οἴκου ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. οὗτοι μέντοι ἀκριβῶς εἰδότες ὅτι οὐκ ἐποιήσατο Ἀστύφιλος τὸν Κλέωνος υἱόν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ οὐδὲ πώποτε κεκρεανομήκασι. Λαβὲ καὶ ταύτην τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἑκατέρῳ οὖν ἡμῶν, ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκε- 34
ψάμενοι, ψηφίσασθε. Κλέων μὲν γάρ φησι τὸν υἱὸν
τὸν ἑαυτοῦ Ἀστυφίλῳ εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ' ἐκεῖ-
νον διαθέσθαι· ἐγὼ δ' οὔ φημι, ἀλλ' ἐμὰ εἶναι
πάντα τὰ Ἀστυφίλου, ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου, ὡς καὶ
αὐτοὶ οὗτοι ἴσασι. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, εἰσποιή-
σητε υἱὸν Ἀστυφίλῳ ὃν οὐδ' ἂν αὐτὸς ζῶν ἐκεῖνος
ἐποιήσατο, ἀλλὰ τοὺς νόμους οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε βε-
βαιώσατέ μοι· κατὰ τούτους γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁσιω-
τάτην δέησιν δεόμενος, ὦ ἄνδρες, τῆς τοῦ ἀδελφοῦ
οὐσίας κληρονόμον με καταστῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν 35
ὡς οὐδενὶ ἐκεῖνος δέδωκε τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μάρτυρας
ἁπάντων ὧν εἶπον παρεσχόμην. βοηθήσατε οὖν μοι,
καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ δύναται Κλέων κάλλιον, τοῦτο
αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυ-
σάτω, ἀλλ' ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς ἁπάντων κατα-
στήσατε. διὰ τοῦτο γὰρ συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς μὲν
ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι
τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων ἀμφισβητεῖν, εὖ εἰδό-
τες ὅτι ὑμεῖς οὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν προσέχετε. ἅπαν- 36
τες οὖν, ὦ ἄνδρες, μετ' ἐμοῦ γένεσθε· ὡς ἐάν τι
ἄλλο ψηφίσησθε Κλέωνι πειθόμενοι, σκέψασθε ὁπό-
σων αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶτον μὲν τοὺς ἐχθίστους

Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνήματα ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερα τὰ ἐκείνου ποιήσετε· ἔπειτα τὰς Εὐθυκράτους ἐπισκήψεις, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀστυφίλου, ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον ἀπέθανεν ἢ παραβῆναι· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀστύφιλον παρανοίας αἱρήσετε·
37 εἰ γὰρ τοῦτον ἐποιήσατο υἱὸν οὗ τῷ πατρὶ πολεμιώτατος ἦν, πῶς οὐ δόξει τοῖς ἀκούσασι παρανοεῖν ἢ ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι; ἔτι δ' ἐμέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐκτραφέντα ἐν τῷ αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀστυφίλῳ καὶ ἀδελφὸν ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀποστερηθέντα τῶν ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς καὶ ἱκετεύω ἐκ παντὸς τρόπου ψηφίσασθαί μοι· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀστυφίλῳ τε χαρίσαισθε κἀμὲ οὐκ ἂν ἀδικήσαιτε.

10.

|ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσταρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδου καὶ Δημοχάρους καὶ τῆς μητρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον καὶ ἄλλης κόρης, τούτων μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτου τοῦ κατὰ μητέρα πάππου κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμους τοὺς λοιποὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Δημοχάρης ἄπαις, καὶ ἡ μία θυγάτηρ [αὐτοῦ] καὶ αὐτὴ ἄπαις, ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω· μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀριστάρχου Ἀριστομένης ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος

τῶν τοῦ ἀδελφοῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀριστάρχου τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀριστάρχου κλῆρον. ὃ δὴ καὶ πεποίηκε· γενομένου γὰρ υἱοῦ τῷ Κυρωνίδῃ πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τοῦ πάππου δεδώκασιν, Ἀρίσταρχον ὀνομάσαντες, εἶτα εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ πάππου οἶκον ὡς δὴ τοῦτο ἐκείνου προστάξαντος, καὶ παραδέδωκεν Ἀριστομένης αὐτῷ τὸν ὅλον τοῦ πάππου κλῆρον. ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐκεῖνος τελευτῶν κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεστήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων οὕτω γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης (φησίν) ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα· ὁ δὲ Δημοχάρης ἀτελὴς ὢν οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο εἰσποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ' οὐδ' ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα. ὥστε οὐ κατὰ τὸν νόμον (φησί) τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ μικροῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίστατο ἡ διαθήκη αὐτοῦ, τοῦ νέου Ἀριστάρχου· ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρουμένης δὲ τῆς διαθήκης εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη, ἡ στάσις δὲ πραγματικὴ ἔγγραφος· ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεστάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερα λέγει.

Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὑτοσὶ δύναται ψευδῆ λέγειν θαρραλέως, οὕτω κἀγὼ τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν εἰπεῖν δυνηθῆναι· οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι εἴθ' ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ' οὗτοι μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα ταῦτα εἰλήφασι.

νῦν δὲ οὐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ καὶ λέγειν δεινοὶ καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοί, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα, ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ' ὑμῶν.

2 Ἠνάγκασμαι μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ' αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν πρὸς τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν προσγράψασθαι· οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἡ διάγνωσις ἧττον περὶ αὐτῶν εὐκρινὴς γενήσεται, ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων σκοποῦσιν εἰ τὰ ἑαυτοῦ δέδωκε τούτῳ Ἀρίσταρχος ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων οὐδένα
3 κύριον πεποίηκε. τοῦτο οὖν ὑμᾶς πειράσομαι πρῶτον διδάσκειν, ἐάν μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι ἐθέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος οὗτος οὐ τούτων ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῷος, ἔπειτα καὶ ὡς Ἀρίσταρχος οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον αὐτὸν εἴληφεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδικεῖ μετὰ τῶν οἰκείων τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑμᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν.

4 Ἀρίσταρχος γὰρ ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλήττιος. οὗτος ἔλαβε Ξεναινέτου Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίγνεται Κυρωνίδης καὶ Δημοχάρης καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ καὶ ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε πατὴρ καὶ θατέρου τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδίκως ἔχοντος ἐξεποιήθη εἰς ἕτερον οἶκον, ὥστε αὐτῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι προσῆκεν· Ἀριστάρχου δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ τούτων | τελευτήσαντος Δη-

μοχάρης ὁ υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνου κατέστη.
τούτου δὲ παιδὸς ἀποθανόντος καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελ-
φῆς, ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος
ἐγένετο. καὶ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα ταυτὶ τῆς 5
ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο· προσῆκον δ' αὐτῇ μετὰ τῶν
χρημάτων τῷ ἐγγύτατα γένους συνοικεῖν, πάσχει δει-
νότατα, ὦ ἄνδρες. Ἀριστομένης γὰρ ἀδελφὸς ὢν
ἐκείνου τοῦ Ἀριστάρχου, ὄντος αὐτῷ υἱέος καὶ θυ-
γατρός, ἀμελήσας ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν ἢ τῷ υἱεῖ
μετὰ τοῦ κλήρου ἐπιδικάσασθαι, τούτων μὲν οὐδὲν
ἐποίησε, τὴν δὲ ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς
μητρὸς χρήμασι Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναί-
νετος οὗτος καὶ Ἀρίσταρχος ὁ τελευτήσας ἐγένετο, τὸ 6
μὲν οὖν ἀδίκημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπε-
στερήθη, τοῦτ' ἐστίν, ὦ ἄνδρες· μετὰ δὲ ταῦτα τὴν
ἐμὴν μητέρα ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ
τελευτήσαντος τὸν τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγου-
σιν Ἀριστάρχῳ υἱόν, οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον, ὦ ἄν-
δρες, ὡς ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑμῖν ἐπιδείξω.

Πρῶτον μὲν οὖν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι ὡς 7
Κυρωνίδης ἐκποίητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγέ-
νετο καὶ ἐν ἐκείνῳ ἐτελεύτησεν, ἔπειθ' ὡς Ἀρίσταρ-
χος, οὗ ἦν οὗτος ὁ κλῆρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δη-
μοχάρους ἐτελεύτησε, Δημοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέ-
θανε καὶ ἡ ἑτέρα ἀδελφή, ὥστε τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ
ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι. Καί μοι κάλει τούτων τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἦν, ὦ ἄνδρες, ὁ κλῆρος, περὶ 8
οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί, Κυρωνίδου μὲν ἐκποιήτου γε-
νομένου εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τοῦ δὲ πατρὸς

Ἀριστάρχου τῷ υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνου δὲ τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ δέ, ἐπειδὴ λίαν ἀναισχυντοῦσιν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰ χρήματα παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν ὑμᾶς ὡς οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον Ἀρίσταρχος εἰς τοὺς φράτορας τοὺς ἐκείνου εἰσῆκται· ἐὰν γὰρ τοῦτο μάθητε, σαφῶς εἴσεσθε ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἔχοντι οὐδὲ
9 *διατίθεσθαι περὶ αὐτῶν προσῆκεν. Οἶμαι τοίνυν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίγνονται, διδόντων τὰ ἑαυτῶν καὶ υἱεῖς ποιουμένων, ἄλλως δὲ οὐκ ἔξεστιν. εἴτε οὖν Ἀρίσταρχον φήσει τις αὐτὸν διαθέσθαι, οὐκ ἀληθῆ λέξει· γνησίου γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημοχάρους υἱέος οὔτ' ἂν ἐβούλετο ταῦτα [δια]πρᾶξαι, οὔτε ἐξῆν δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρῳ· εἴτε Ἀριστάρχου τελευτήσαντος Δημοχάρην αὐτὸν ποιήσασθαι, καὶ*
10 *ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεστι διαθήκην γενέσθαι· ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κωλύει παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν μηδὲ γυναικὶ πέρα μεδίμνου κριθῶν. μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσταρχον μὲν πρότερον Δημοχάρους τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον δὲ ὕστερον τοῦ πατρός· ὥστε κατά γε διαθήκην ἐκείνων, οὐδ' εἰ διέθεντο προσῆκεν αὐτῷ τούτων τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τοὺς νόμους, καθ' οὓς οὐδετέρῳ αὐτῶν ἐξῆν διαθήκας ποιήσασθαι.*

ΝΟΜΟΙ.

11 *Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Κυρωνίδην οἷόν τε ἦν υἱὸν Ἀριστάρχῳ εἰσποιῆσαι, ἀλλ' αὐτῷ μὲν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πατρῷον οἶκον ἐξῆν, υἱὸν ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ, ἐξ αὐτοῦ δέ τινα ἀγαγεῖν οὐκ ἔστι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσι, ψεύσονται. ὥστε*

*οὐδ' ἂν φάσκωσιν ὑπ' ἐκείνου ποιηθῆναι, νόμον
ἕξουσι δεῖξαι καθ' ὃν ἐξῆν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι, ἀλλ'
ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενή-
σεται τοῦτο, ὅτι παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ
τῆς μητρὸς χρήματα. Καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ* 12
*Ἀριστομένει γε οὐδὲ Ἀπυλλοδώρῳ, οἷς προσῆκε τῆς
ἐμῆς μητρὸς ἐπιδικάσασθαι, οὐδὲ τούτοις ἐξῆν. θαυ-
μαστὸν γὰρ ἂν ἦν, εἰ τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολ-
λοδώρῳ ἢ Ἀριστομένει οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης
κυρίῳ γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς
ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τοὺς παῖδας ἐπὶ δίε-
τες ἡβήσαντας | κρατεῖν τῶν χρημάτων, ἀλλ' ἑτέρῳ
αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσται εἰς τὰ ταύτης χρήματα υἱὸν
εἰσποιῆσαι. δεινὰ μέντ' ἂν γίγνοιτο. καὶ τῷ μὲν* 13
*πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄρρενες μὴ ἐγένοντο, οὐκ ἂν
ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· κελεύει γὰρ ὁ νόμος
σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ὅτῳ βούλοιτο, τὰ
ἑαυτοῦ· τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι μήτε
πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους
εἰσαγαγόντι ἔσται κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς
ὑμῶν ταῦτα πεισθήσεται; ἐγὼ μέν, ὦ ἄνδρες, σα-* 14
*φῶς ἐπίσταμαι ὅτι οὔτε Ξεναίνετος οὔτε ἄλλος οὐδεὶς
ἀνθρώπων ἕξει ἀποδεῖξαι ὡς οὐ τῆς ἐμῆς μητρὸς οὗ-
τος ὁ κλῆρός ἐστι, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῇ τοῦ Δημοχά-
ρους καταλιπόντος· ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν
λέγειν, νόμον κελεύετε δεῖξαι καθ' ὃν γεγενηται ἡ
εἰσποίησις Ἀριστάρχῳ, καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας· τοῦτο
γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι οὐχ ἕξουσιν ἐπι-
δεῖξαι.*

Περὶ μὲν οὖν τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς 15
*ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀπεστερῆ-
σθαι, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων καὶ*

ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν ὅτι οὐ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε οὐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσταρχον εἰσαχθῆναι εἰς τοὺς φράτορας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον ἀλλὰ καὶ δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν χρημάτων τὸν πατέρα τὸν ἑαυτῶν ἐκτετικέναι, ἵνα, ἂν μὴ κατ' ἐκεῖνον δικαίως δοκῶσιν ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσῆκον αὐτοῖς φαί-
16 νηται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέγουσι, μεγάλοις ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ ἦν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ὑπόχρεως οὗτος ὁ κλῆρος, οὔτ' ἂν χρήματα οὗτοι ὑπὲρ αὐτῶν ἐξέτινον (οὐ γὰρ προσῆκον αὐτοῖς, ἀλλ' οἷς ἐγένετο ἡ ἐμὴ μήτηρ ἐπίδικος, τούτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν βουλεύσασθαι), οὔτε ἂν εἰσεποίουν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδέν, ζη-
17 μιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι μέν, ὅταν περὶ χρημάτων δυστυχῶσι, τοὺς σφετέρους αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας· οὗτοι δὲ ἄρα εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν καὶ οἶκον εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπολέσειαν; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλ' ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο, οὗτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες καὶ ἐκείνην ἀποστεροῦντες ταῦτα πάντα ἐμηχανήσαντο.

18 Ἴσως οὖν ἄν τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν θαυμάσειε, πῶς ποτε πολὺν οὕτως εἰάσαμεν καὶ ἀποστερούμενοι οὐκ ἦμεν ἐπ' αὐτά, ἀλλὰ νυνὶ περὶ αὐτῶν τοὺς λόγους ποιούμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν οὐ δίκαιον εἶναι διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔχειν, εἴ τις μὴ ἐδυνήθη ἢ κατημέλησεν (οὐ γὰρ τοῦτό ἐστι σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ δίκαιον ἢ μή)· ὅμως μέντοι καὶ

περὶ τούτων αἴτιον εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ 19
πατὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μη-
τέρα συνῴκει, τὸν δὲ κλῆρον τούτων καρπουμένων
οὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο· ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ λό-
γους ἐποιήσατο τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτα
αὐτῷ ἠπείλησαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὸν ἕξειν,
εἰ μὴ βούλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ πατήρ,
ὥστε τῆς μητρὸς μὴ στερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα
χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι. καὶ τοῦ 20
μὲν τὸν πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων τοῦτό
ἐστι τὸ αἴτιον· μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλε-
μος ἐγένετο, ἐν ᾧ ἐγὼ κἀκεῖνος στρατεύεσθαι ἠναγ-
καζόμεθα, ὥστε οὐδετέρῳ ἂν ἡμῶν δίκην ἐξεγένετο
λαχεῖν. εἰρήνης τ' αὖ γενομένης ἐμοί τι ἀτύχημα
πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴδιον εἶναι πρὸς
τούτους διαφέρεσθαι. ὥστε οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰτίας
περὶ τοῦ πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον εἰπεῖν ἐστιν, 21
ὦ ἄνδρες, τίνος δόντος τὸν κλῆρον, κατὰ ποίους νό-
μους εἰς τοὺς φράτορας εἰσῆκται, καὶ πῶς | οὐκ ἐπί-
κληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ ἐμὴ μήτηρ.
ταῦτα γάρ ἐστι περὶ ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν ψῆφον ἐνεγ-
κεῖν, οὐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων
εἰσπραττόμεθα. μὴ δυνηθέντων δὲ ἐπιδεῖξαι, δικαί-
ως ἂν ἐμὸν αὐτὸν εἶναι ψηφίσαισθε.

Τοῦτο μὲν οἶδ' ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ' ἔσονται· 22
χαλεπὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγμα ἀντι-
λέγειν ἐστί· περὶ δὲ τοῦ τεθνεῶτος λέξουσιν, ἐλεοῦν-
τες ὡς ἀνὴρ ὢν ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνηκε, καὶ
ὅτι οὐ δίκαιόν ἐστι τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύρους
καθιστάναι. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτός, ὦ ἄνδρες, οἶμαι δεῖν
κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἂν ἕκαστος διαθῆται
περὶ τῶν ἑαυτοῦ, περὶ μέντοι τῶν ἀλλοτρίων οὐ κυ-

ρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσπερ ἃς ἂν ἕκαστος
23 περὶ τῶν αὑτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ οὐ τούτων ὄντα
ἀλλ' ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τοῦτον τὸν λό-
γον καταφεύγῃ καὶ μάρτυρας παρέχηται ὡς διέθετο
ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε εἰ δικαίως τὰ ἑαυτοῦ.
τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστι. δεινότατα γὰρ ἂν πάντων
γένοιτο, εἰ Κυρωνίδης μὲν καὶ οὗτοι, ὄντες ἐξ ἐκεί-
νου, μὴ μόνον τὸν Ξεναινέτου οἶκον πλέον ἢ τεττά-
ρων ταλάντων ἕξουσιν, ἀλλὰ καὶ τόνδε προσλήψον-
ται, ἐγὼ δὲ τῆς μητρὸς οὔσης κυρίας καὶ ἐκ τῶν αὐ-
τῶν Κυρωνίδῃ γεγενημένος εἰ μηδὲ τὸν τῆς μητρὸς
κλῆρον λήψομαι, καὶ ταῦτα μηδὲ ἐχόντων τούτων
24 ἐπενεγκεῖν παρ' ὅτου ποτ' εἰλήφασι. καίτοι δίκαιον,
ὦ ἄνδρες, ὥσπερ τῶν ἀμφισβητησίμων χωρίων δεῖ
τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι ἢ κατα-
δεδικασμένον φαίνεσθαι, οὕτω καὶ τούτους καθ' ἕν
τι τούτων ἀποφήναντας αὑτοῦ ἀξιοῦν ἐπιδικάζεσθαι,
μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριστάρχου θυγατέρα, ἐμὴν δὲ μη-
25 τέρα, ἐκ τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄν-
δρες, οὐχ ἱκανόν ἐστι Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριστομένους
οἶκον καταπεπαιδεραστηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοῦτον οἴεται
δεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον διαθεῖναι. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες
δικασταί, βραχείας οὐσίας ὑπαρξάσης ἀδελφὰς μὲν
ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην ἐπιδούς, κόσμιον δ' ἐμαυτὸν
παρέχων καὶ ποιῶν τὰ προσταττόμενα καὶ τὰς στρα-
τείας στρατευόμενος ἀξιῶ τῶν τῆς μητρὸς πατρῴων
26 μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ' ὑμῖν Κυρωνίδην μὲν
τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γενόμενον καὶ οὐκ ἐπαν-
ελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον, τὸν δὲ πατέρα τὸν
Κυρωνίδου καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς Δημοχάρει τῷ υἱῷ
τοῦτον τὸν κλῆρον καταλιπόντα, ἐκεῖνον δὲ παῖδα

ὄντα τελευτήσαντα καὶ εἰς τὴν ἐμὴν μητέρα τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον.

11.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁγνίας τις εἶχεν ἀνεψιοὺς πολλούς, Θεόπομπον καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στρατίον καὶ Εὐβουλίδην. οὗτος μέλλων τελευτᾶν ἐποιήσατο θετὴν αὐτῷ θυγατέρα, κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πάθοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ τελευτήσαντος ἡ θυγάτηρ λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τοῦ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στρατίον Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον δι' ἐπιτρόπου τινὸς ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται, φάσκων ἐξ ἴσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

ΝΟΜΟΙ.

Διὰ ταῦθ' ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους, ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου προσήκειν, οὐκ ἀληθῆ λέγων. οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἁγνίας ἀδελφός, ὁ δὲ νόμος περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφιδοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσιν ὁμοπάτορες· τοῦτο γὰρ ἐγγυ-

2 τάτω τοῦ τελευτήσαντος γένους ἐστίν. ἐὰν δ' οὗτοι
μὴ ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ καὶ παῖ-
δας τοὺς ἐκ τούτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ γένει δί-
δωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι
ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ' ἐκλείπῃ, εἰς τὸ
γένος πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς πρὸς μητρὸς
τοῦ τελευτήσαντος κυρίους αὐτῶν, κατὰ ταὐτὰ καθά-
περ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονο-
3 μίαν. ταύτας ποιεῖ τὰς ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μό-
νας, συντομωτέρως τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω· τὴν
μέντοι διάνοιαν ὧν βούλεται ταύτῃ δείκνυσιν. ὁ δὲ
παῖς οὗτος οὐδὲ καθ' ἓν τούτων τῶν ὀνομάτων Ἁγνίᾳ
προσήκει τῇ ἀγχιστείᾳ, ἀλλ' ἔξω τῆς συγγενείας
ἐστίν. ἵνα δ' ἀκριβῶς μάθητε περὶ ὧν ψηφιεῖσθε,
τοὺς πολλοὺς λόγους ἐάσας οὗτος εἰπάτω ὅ τι ὁ παῖς
προσήκει τουτωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆρον κα-
ταλιπόντι· κἂν φανῇ κατά τι προσήκων, ἑκὼν ἐγὼ
4 συγχωρῶ τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός. εἰ δέ τοι
μηδὲν τούτων ἕξει εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἐλεγχθήσεται φα-
νερῶς ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ' ἐξαπατῆσαι παρὰ
τοὺς νόμους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος οὖν αὐτὸν ἐναν-
τίον ὑμῶν ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγιγνώ-
σκων· οὕτω γὰρ εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ τῶν
Ἁγνίου χρημάτων ἢ μή. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς τοὺς νό-
μους· σὺ δ' ἀνάβηθι δεῦρο, ἐπειδὴ δεινὸς εἶ δια-
βάλλειν καὶ τοὺς νόμους διαστρέφειν. σὺ δ' ἀνα-
γίγνωσκε.

ΝΟΜΟΙ.

5 Ἐπίσχες. ἐρωτήσω σέ. ἀδελφός ἐσθ' ὁ παῖς
Ἁγνίου, ἢ ἀδελφιδοῦς ἐξ ἀδελφοῦ ἢ ἐξ ἀδελφῆς γεγο-
νώς, ἢ ἀνεψιός, ἢ ἐξ ἀνεψιοῦ πρὸς μητρὸς ἢ πρὸς

πατρός; τί τούτων τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ νόμος τὴν
ἀγχιστείαν δίδωσι; καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο ἐρεῖς, ὅτι
ἐμὸς ἀδελφιδοῦς. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐμοῦ κλήρου νῦν
ὁ λόγος ἐστί· ζῶ γάρ. εἰ δ' ἦν ἄπαις ἐγὼ τετελευ-
τηκὼς καὶ ἠμφισβήτει τῶν ἐμῶν, τοῦτο ἂν προσῆκεν
ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ. νῦν δὲ φῂς τῶν Ἁγνίου
χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός· δεῖ δή σε
τῆς ἀγχιστείας, ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει, τὸ γένος
εἰπεῖν. φράσον οὖν τουτοισί.

Αἰσθάνεσθε ὅτι οὐκ ἔχει τὴν συγγένειαν εἰπεῖν, 6
ἀλλ' ἀποκρίνεται πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς.
καίτοι τόν γε πράττοντά τι δίκαιον οὐ προσῆκεν
ἀπορεῖν ἀλλ' εὐθὺς λέγειν, καὶ μὴ μόνον τοῦτο
ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ διόμνυσθαι καὶ τοῦ γένους παρέ-
χεσθαι μάρτυρας, ἵνα μᾶλλον ἐπιστεύετο ὑφ' ὑμῶν.
νῦν δ' ἐφ' οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν, οὐ μάρτυρας
παρέσχετο, οὐχ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ νόμον | ἀνέγνωκεν,
οἴεται δεῖν ὑμᾶς, ὀμωμοκότας ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς
νόμους, αὐτῷ πειθομένους ἐμοῦ καταγνῶναι ταύτην
τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τοὺς νόμους· οὕτω σχέτλιος
καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ποιήσω 7
τούτων οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τοὐμὸν καὶ
ὅθεν μοι προσήκει τῆς κληρονομίας, καὶ τὸν παῖδα
ἐπιδείξω καὶ τοὺς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τοῦ
κλήρου πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας, ὥσθ' ὑμᾶς
ὁμολογεῖν. ἀνάγκη δ' ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα
εἰπεῖν· ἐκ τούτων γὰρ γνώσεσθε τήν τε ἐμὴν ἀγχι-
στείαν καὶ ὅτι τούτοις οὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας.

Ἐγὼ γὰρ καὶ Ἁγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβουλί- 8
δης καὶ Στρατοκλῆς καὶ Στρατίος ὁ τῆς Ἁγνίου μη-
τρὸς ἀδελφὸς ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμεν γεγονότες· καὶ γὰρ
οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων.

Ἁγνίας οὖν, ὅτε ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων
ἐπὶ ταύτας τὰς πράξεις αἳ τῇ πόλει συμφερόντως
εἶχον, οὐκ ἐφ' ἡμῖν τοῖς ἐγγύτατα γένους, εἴ τι πά-
θοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ' ἐποιήσατο θυγατέρα
αὐτοῦ ἀδελφιδῆν· εἰ δέ τι καὶ αὐτὴ πάθοι, Γλαύ-
κωνι τὰ ὄντα ἐδίδου, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομητρίῳ· καὶ
9 ταῦτ' ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ διαγενομέ-
νων μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβουλίδης, τελευτᾷ
δ' ἡ θυγάτηρ ἣν ἐποιήσατο Ἁγνίας, λαμβάνει δὲ
τὸν κλῆρον Γλαύκων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ'
οὐ πώποτ' ἠξιώσαμεν ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου
διαθήκας, ἀλλ' ᾠόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὐτοῦ τὴν
ἐκείνου γνώμην εἶναι κυρίαν, καὶ τούτοις ἐνεμένο-
μεν. ἡ δ' Εὐβουλίδου θυγάτηρ μετὰ τῶν αὐτῇ συμ-
πραττόντων λαγχάνει τοῦ κλήρου καὶ λαμβάνει νική-
σασα τοὺς κατὰ τὴν διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω
μὲν οὖσα τῆς ἀγχιστείας, ἐλπίσασα δ' (ὡς ἔοικεν)
ἡμᾶς πρὸς αὐτὴν οὐκ ἀντιδικήσειν, ὅτι οὐδὲ πρὸς
10 τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. ἡμεῖς δέ, ἐγὼ καὶ
Στρατίος καὶ Στρατοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύτατα γέ-
νους ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ κλῆρος, παρεσκευάζοντο
ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν
δικῶν ἡμῖν τελευτᾷ μὲν ὁ Στρατίος, τελευτᾷ δ' ὁ
Στρατοκλῆς, λείπομαι δ' ἐγὼ μόνος τῶν πρὸς πατρὸς
ὢν ἀνεψιοῦ παῖς, ᾧ μόνῳ κατὰ τοὺς νόμους ἐγίγνετο
ἡ κληρονομία, πάντων ἤδη τῶν ἄλλων ἐκλελοιπότων,
οἳ ταὐτὸν ἐμοὶ τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες ἐτύγχανον.
11 τῷ δὲ γνώσεσθε τοῦθ', ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχιστεύειν,
τοῖς δ' ἐξ ἐκείνων γεγονόσιν οὐκ ἦν, ἐν οἷς οὗτος ὁ
παῖς ἦν; αὐτὸς ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι
τὴν ἀγχιστείαν ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν
παίδων ὁμολογεῖται παρὰ πάντων· εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς

διδῶσι τοῖς ἡμετέροις παισί, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. Λαβὲ οὖν αὐτοῖς τὸν νόμον καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ. Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐτά.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, 12
ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρι ἀνεψιῶν παίδων, τοὺς τῶν ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίους, ἀλλὰ ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ ὦμεν, τὴν κληρονομίαν ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελφαῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων καὶ τοῖς ἄλλοις, κατὰ ταὐτὰ καθάπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπειρημένον· τοὺς δὲ ἡμετέρους παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ' ἐὰν τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ, δίδωσιν ὁ νόμος τὴν Ἁγνίου κληρονομίαν, πῶς ἐμοῦ τε ζῶντος καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔχοντος οἴονται αὐτοῖς εἶναι τὴν ἀγχιστείαν; οὐδαμῶς δήπουθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ 13
μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταὐτὸν ἐμοὶ προσῆκον, οὐδὲ τούτῳ τῷ παιδὶ γίγνεται· καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως ἦν ἐκείνοις συγγενής. οὐκ οὖν δεινὸν ἐμοὶ μὲν διαρρήδην οὕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ' ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾶν τουτονὶ συκοφαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μέν, ἡνίκ' ἐγὼ τοῦ κλήρου τὴν δίκην ἐλάγχανον, | μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρακαταβάλλειν, οὗ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν διαγνωσθῆναι προσῆκεν, ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι πράγματ' ἐμοὶ παρέχειν καὶ περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθιστάναι; καὶ περὶ μὲν τῶν ὁμολογουμέ- 14
νων εἶναι τοῦ παιδὸς χρημάτων μηδ' αἰτιᾶσθαί με, μηδ' ὥς τι εἴληφα ἔχειν εἰπεῖν (ἐφ' οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν ὥσπερ οὗτος, κρίνεσθαί μοι προσῆ-

*κεν), ἃ δ' ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι ἐψηφίσασθε, τῷ βουλο-
μένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβητεῖν αὐτῶν, ἐπὶ τού-
τοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζειν καὶ εἰς
τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν;*

15 *Οἴομαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γιγνώ-
σκεσθαι ὑμῖν ὅτι οὔτ' ἀδικῶ τὸν παῖδα οὐδὲν οὔτ'
ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν·
ἔτι δὲ ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς
μαθήσεσθαι, καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν,
ἀκούσαντας περὶ αὐτῶν. ἐμοὶ γάρ, ὦ ἄνδρες, λα-
χόντι τοῦ κλήρου τὴν δίκην οὔτε οὗτος ὁ νῦν ἐμὲ
εἰσαγγέλλων ᾠήθη δεῖν παρακαταβάλλειν ὑπὲρ τοῦ
παιδός, οὔτε οἱ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸ τῷ παιδὶ
προσήκοντες, οὔτε δι' ἄλλο οὐδὲν αὐτοῖς ἐνόμιζον*
16 *προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ οὐδ' ἂν οὗτος
νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τοῦ παιδὸς εἴων
ἁρπάζειν καὶ μὴ ἠναντιούμην αὐτῷ. οὗτοι μὲν οὖν,
ὥσπερ εἶπον, εἰδότες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγχιστείας,
οὐκ ἠμφισβήτουν ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον· οἱ δ' ὑπὲρ τῆς
Εὐβουλίδου θυγατρὸς πράττοντες, τῆς τὸ αὐτὸ δι-
καίως τῷ Στρατοκλέους παιδὶ προσηκούσης, καὶ οἱ
κύριοι τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἦσαν οἷοι πρὸς ἐμὲ ἀντι-*
17 *δικεῖν. εἰς τοσαύτας δ' ἀπορίας κατέστησαν ὅ τι
ἀντιγράψωνται περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥστε ἡ μὲν τὸν
κλῆρον ἔχουσα καὶ οἱ λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος,
ἐπειδὴ κατεψεύσαντο, ῥᾳδίως ὑπ' ἐμοῦ τότε ἐξηλέγ-
χθησαν οὐκ ἀληθές τι γράψαι τολμήσαντες, οἱ δ'
ὑπὲρ τῆς Ἁγνίου μητρὸς γένει μὲν ἐμοὶ ταὐτὸ προσ-
ηκούσης (ἀδελφὴ γὰρ ἦν τοῦ Στρατίου) νόμῳ δὲ
ἀποκλειομένης, ὃς κελεύει κρατεῖν τοὺς ἄρρενας, τοῦτο
μὲν εἴασαν, οἰόμενοι δ' ἐμοῦ πλεονεκτήσειν μητέρα
εἶναι τοῦ τελευτήσαντος ἔγραψαν· ὃ συγγενέστατον*

μὲν ἦν τῇ φύσει πάντων, ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις ὁμολογουμένως οὐκ ἔστιν. εἶτα γράψας ἀνεψιοῦ παῖς 18 εἶναι κἀκείνας ἐξελέγξας οὐκ οὔσας ἐν ταῖς ἀγχιστείαις, οὕτως ἐπεδικασάμην παρ' ὑμῖν, καὶ αὐτῶν οὐκ ἴσχυσέ τι οὔτε τῇ τὸν κλῆρον ἐχούσῃ τὸ προνενικηκέναι τοὺς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, οὔτε τῇ ἑτέρᾳ τὸ μητέρα εἶναι τοῦ τὸν κλῆρον καταλιπόντος, ἀλλ' οὕτως οἱ τότε δικάζοντες καὶ τὸ δίκαιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο, ὥστ' ἐμοὶ τῷ κατὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενίκηκα τοῦτον τὸν τρό- 19 πον, ἐπιδείξας μηδὲν Ἁγνίᾳ κατ' ἀγχιστείαν προσηκούσας, οὗτος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου πρὸς ἡμᾶς, οἱ δὲ Στρατίου παῖδες οἱ ταὐτὸν τούτῳ προσήκοντες μηδὲ νῦν ἀξιοῦσιν ἀντιδικῆσαι πρὸς ἐμὲ περὶ αὐτῶν, ἔχω δ' ἐγὼ τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν, ἐξελέγχω δὲ τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντ' εἰπεῖν ὅ τι ὁ παῖς Ἁγνίᾳ προσήκει κατ' ἀγχιστείαν, τί ἔτι δεῖ μαθεῖν ὑμᾶς ἢ τί ποθεῖτε ἀκοῦσαι περὶ τούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω.

Οὗτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ τι ἂν τύχῃ ψευδόμενος, 20 καὶ τὴν αὑτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων, τολμᾷ με διαβάλλειν ἄλλα τε πολλά, περὶ ὧν ποιήσομαι τοὺς λόγους τάχα, καὶ νυνὶ λέγει ὡς ἐκοινωσάμεθα ἐγώ τε καὶ Στρατοκλῆς, τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι περὶ τοῦ κλήρου μέλλοντες. ὃ μόνοις ἡμῖν τῶν ἀμφισβητεῖν παρεσκευασμένων οὐκ ἐνῆν, διομολογήσασθαι πρὸς ἀλλήλους. τῇ μὲν γὰρ Εὐβουλίδου θυ- 21 γατρὶ καὶ τῇ Ἁγνίου μητρὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγωνιζομέναις, μὴ κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν ποιήσασθαι συνθήκας, ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖναί τι καὶ τῇ ἡττη-

θείσῃ· καδίσκος γὰρ ἔμελλεν | ἑκατέρᾳ τεθήσεσθαι. τὸ δ' ἡμέτερον οὐ τοιοῦτον ἦν, ἀλλ' ἓν τὸ γένος, δύο δὲ λήξεις, ἡμικληρίου ἑκατέρῳ· τοῖς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἷς τίθεται καδίσκος, οὗ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν ἡττᾶσθαι τὸν δὲ νικᾶν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐτὸς κίνδυνος, ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν οὐδὲ διομολογίαν ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν.
22 ἀλλ' οὗτος, ἐπειδὴ Στρατοκλῆς ἐτελεύτησε πρὶν γενέσθαι τοῦ ἡμικληρίου τὰς λήξεις ἡμῶν ἑκατέρῳ, καὶ οὐκέτ' ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τούτων οὐδὲ τῷ παιδὶ τῷδε διὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐγίγνετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία κατ' ἀγχιστείαν πάντων, εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας, τότ' ἤδη πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται, προσδοκῶν τούτοις τοῖς λόγοις ῥᾳδίως ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. ὅτι δ' οὐχ οἷόντ' ἦν τούτων γίγνεσθαι οὐδέν, ἀλλὰ διείρηται καθ' ἕκαστον περὶ αὐτῶν, ἐκ τοῦ νόμου γνῶναι ῥᾴδιον. Λαβὲ δ' αὐτοῖς καὶ ἀναγίγνωσκε.

ΝΟΜΟΣ.

23 Ἆρ' ὑμῖν ὁ νόμος δοκεῖ ποιεῖν ἐξουσίαν κοινωνίας, ἀλλ' οὐκ ἄντικρυς οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον, εἰ καὶ τὸ πρότερον ὑπῆρχε κοινωνία, προστάττει, διαρρήδην κελεύων τοῦ μέρους ἕκαστον λαγχάνειν καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὸ ἀμφισβητοῦσι τιθεὶς ἕνα καδίσκον καὶ τὰς ἐπιδικασίας τοῦτον τὸν τρόπον ποιῶν; ὁ δέ, ταῦτα τῶν νόμων λεγόντων καὶ οὐκ ἐνούσης γενέσθαι διομολογίας, οὕτως ἀλόγως πρᾶγμα τηλικοῦτον ψεύ-
24 σασθαι τετόλμηκεν. Οὐ μόνον δὲ τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα εἴρηκεν, ᾧ προσέχετε τὸν νοῦν, ὦ ἄνδρες. φησὶ γὰρ ὁμολογῆσαί με τοῦ κλήρου τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μεταδώσειν, εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ

μέν τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, ὡς οὗτος λέγει,
τί ἔδει γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ τὴν ὁμο-
λογίαν; ἦν γὰρ ὁμοίως καὶ τούτοις ἐπίδικον τὸ ἡμι-
κλήριον, εἴ περ ἀληθῆ λέγουσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν 25
αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μηδέν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν
ὡμολόγουν, τῶν νόμων ἐμοὶ πάντων αὐτῶν δεδωκό-
των τὴν κληρονομίαν; πότερα δ' οὐκ ἦν μοι λαχεῖν,
εἰ μὴ πείσαιμι τούτους; ἀλλ' ὁ νόμος τῷ βουλομένῳ
δίδωσι τὴν ἐξουσίαν, ὥστε τοῦτο οὐκ ἦν αὐτοῖς εἰ-
πεῖν. ἀλλ' εἶχόν τινά μοι μαρτυρίαν τοῦ πράγματος,
ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρουν, οὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι
τούτων; ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφισβήτουν, οὐ κατὰ δό-
σιν, ὥστ' οὐδὲν ἔδει μαρτύρων. Ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε 26
κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ' ἔζη Στρατοκλῆς,
μήτε ὁ πατὴρ αὐτῷ κατέλιπεν ἐπιδικασάμενος τού-
των μηδέν, μήτε εἰκὸς ἦν μεταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡμι-
κλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπέδοτε δ' ὑμεῖς ἐπιδικά-
σαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον, οἱ δὲ μήτε ἔλαχον
τῶν αὐτῶν μήτ' ἀμφισβητῆσαι πώποτ' ἠξίωσαν, πῶς
χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους; ἐγὼ
μὲν οἴομαι οὐδαμῶς· προσποιεῖται τοίνυν οὗτος (ἐπει- 27
δὴ τοῦτ' εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τοῦ ἡμικληρίου
τότε τὴν δίκην οὐκ ἐλάγχανον) τοῦ μὲν μὴ λαχεῖν
πρὸς ἐκείνους ἐμὲ εἶναι αἴτιον ὡς ὁμολογήσαντα με-
ταδώσειν, ὥστε διὰ τοῦτ' οὐ παρακαταβάλλειν αὐ-
τοῖς, τῆς δὲ πρὸς ἐμὲ λήξεως ἐμποδὼν εἶναι τοὺς
νόμους (οὐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρό-
πων), οὐδέτερ' ἀληθῆ λέγων. οὔτε γὰρ ἂν νόμον 28
δείξειεν ὃς κωλύει τοῦτον ὑπὲρ τοῦ παιδὸς δίκην
παρ' ἐμοῦ λαμβάνειν· οὐ γάρ ἐστιν ἐναντιούμενος
οὐδείς, ἀλλ' ὥσπερ καὶ γραφὰς κατ' ἐμοῦ δέδωκεν,
οὕτω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι καὶ τῷ παιδὶ πεποίηκεν·

*οὔτ' αὖ διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς προσήκουσι τοῦ κλή-
ρου οὐκ ἐλάγχανον, ὡς ἐμοῦ μεταδώσειν ὁμολογήσαν-
τος, ἀλλ' ὅτι οὐδ' ὁτιοῦν αὐτοῖς τούτων τῶν χρημά-
29 των προσῆκεν. εὖ δ' οἶδ' ὅτι οὐδ' εἰ συνεχώρουν
τῷ παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασαμένῳ παρ' ἐμοῦ τὸ ἡμι-
κλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ' ἐποίησαν οὐδ' ἐπεχείρη-
σαν, εἰδότες ὅτι, ὅτ' ἐν τῇ ἀγχιστείᾳ μὴ ὄντες εἶχόν
τι τῶν μὴ προσηκόντων, τοῦτ' ἂν ὑπὸ τῶν ἐγγύτατα
γένους ῥᾳδίως ἀφῃρέθησαν. ὅπερ γὰρ καὶ πρότερον
εἶπον, οὐ δίδωσι μεθ' ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τὸ
παράπαν τὴν ἀγχιστείαν | ὁ νόμος, ἀλλὰ τοῖς πρὸς
30 μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος. ἧκεν ἂν οὖν ἐπ' αὐτὰ
τοῦτο μὲν ὁ Γλαύκων ὁ τοῦ Ἁγνίου ἀδελφός, πρὸς
ὃν μὴ ὅτι γένος εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω
τῆς ἀγχιστείας ἐφαίνοντ' ἂν ὄντες, τοῦτο δ', εἰ μὴ
ἐβούλετο οὗτος, ἡ Ἁγνίου κἀκείνου μήτηρ, προσῆ-
κον καὶ αὐτῇ τῆς ἀγχιστείας τοῦ αὑτῆς υἱέος, ὥσθ'
ὁπότ' ἠγωνίζετο πρὸς τοὺς μηδὲν γένει προσήκοντας,
φανερῶς ἂν ἔλαβε τὸ ἡμικλήριον παρ' ὑμῶν, τοῦτο
31 τοῦ δικαίου καὶ τῶν νόμων αὐτῇ δεδωκότων. οὐ-
κοῦν διὰ ταῦτ' οὐκ ἐλάγχανεν, οὐχ ὡς δι' ἐμὲ ἢ
τοὺς νόμους κωλυόμενος, ἀλλὰ ταύτας προφάσεις
ποιούμενος ἐπὶ ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν, ἐξ
ὧν γραφὴν γραψάμενος καὶ ἐμὲ διαβάλλων ἐλπίζει
χρήματα λήψεσθαι καὶ ἐμὲ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλάξειν.
καὶ οἴεται δεινοῦ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι
ταύταις ταῖς παρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώσας μὲν
οὐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὑτοῦ, διαπραξάμενος δ' ἃ βού-
λεται καὶ τὰ τοῦ παιδὸς ἀδεῶς ἤδη διαφορήσει.
32 Οὐκοῦν οὐ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς τοῖς τούτου λό-
γοις τὸν νοῦν, οὐδ' ἐπιτρέπειν, οὐδ' ἐθίζειν εἶναι
γραφὰς περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν.*

ἁπλᾶ γὰρ τὰ δίκαια παντάπασίν ἐστι καὶ γνώριμα
μαθεῖν· ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν καὶ παρακαταθέ-
μενος ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν
ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων. τί οὖν ἐστι
ταῦτα, καὶ τί διορίζομαι; εἰ μὲν κατ' ἀγχιστείαν τῶν 33
Ἁγνίου μετεῖναί φησι τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου, λα-
χέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, κἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε, λα-
βέτω· ταῦτα γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ
τοῦτο ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαί με τῷ παιδὶ
μεταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδὲν δι-
κασάσθω, κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ' ἤδη
πραξάσθω· δίκαιον γὰρ οὕτως ἐστίν. εἰ δὲ μήτε 34
πρὸς ἐμὲ μήτε κατ' ἐμοῦ δίκην εἶναί φησι τῷ παιδί,
τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω, κἂν ἔχῃ δεῖξαι, λαβέτω
καὶ οὕτω τὸ μέρος τῶν χρημάτων. εἰ δ' αὖ μήτ'
ἐπιδικάσασθαί φησι δεῖν τοῦ ἡμικληρίου μήτε μὴν
δικάσασθαι, ἀλλ' ἤδη εἶναι ταῦτα τοῦ παιδός, ἀπο-
γραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν
ἐκείνου χρημάτων, ἣν ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξει με
ταῦτα ὡς ὄντα τοῦ παιδός. ταῦτα μεγάλα δίκαιά 35
ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσιν, οὐ μὰ Δία οὐ
γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας ἰδίας εἶναι πεποι-
ήκασιν, οὐδὲ κινδυνεύειν περὶ τοῦ σώματος, ὅτι οὐ
μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ ψήφῳ κρατήσας ἐγὼ
τοὺς ἔχοντας οὕτω παρ' ὑμῶν ἔλαβον· ἀλλ' εἴ τι
τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς εἶχον καὶ κα-
κῶς διέθηκα ὥστ' ἐκεῖνον κακοῦσθαι, τότε ἄν μοι κατὰ
ταύτην προσῆκε κρίνεσθαι τὴν γραφήν, οὐ μὰ Δί'
οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς.

Ὅτι μὲν οὖν οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν δίκαιον πε- 36
ποίηκεν οὔτε περὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς οὐδὲν εἴρηκεν,
ἅπαντα δὲ δεινῶς πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων

καὶ τοὺς νόμους παράγων καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ
τὸ δίκαιον περιγενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς
οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀλλ' ὁμοίως εἰδέναι πάντας, ὥστ'
37 οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δέ,
ὦ ἄνδρες, τὴν πλείστην διατριβὴν τῶν λόγων ποιού-
μενον περὶ τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν καὶ περὶ τὴν ἐμήν,
καὶ τὰ μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα,
περὶ δ' ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ κατασκευάσαντα,
καί τινα κακίαν κατηγοροῦντα, ὡς ἐγὼ τεττάρων οὐ-
σῶν Στρατοκλέους θυγατέρων οὐδεμιᾷ τολμῶ συν-
ευπορῆσαι προικός, καὶ ταῦτ' ἔχων (ὡς οὗτός φησι)
38 τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν·
ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τινα φθόνον
γενήσεσθαι παρ' ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων
χρημάτων, τοῖς δὲ παισὶν ἔλεον, ἂν ἄποροι παρ'
ὑμῖν εἶναι δόξωσιν. οὔκουν ἀγνοῆσαι δεῖ περὶ αὐ-
τῶν ὑμᾶς οὐδέν, ἀλλ' ἀκριβῶς καὶ ταῦτα μαθεῖν,
ἵν' εἰδῆθ' ὅτι ψεύδεται, ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων
| ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ ἄν, ὦ ἄνδρες, πάντων ὁμολογή-
σαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέους ἄπορα τὰ
πράγματα καταλιπόντος αὐτὸς εὔπορος ὢν καὶ μηδε-
μίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοίμην τῶν ἐκείνου
39 παίδων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐτοῖς τὰ ὄντα τῶν
ἐμῶν καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦτα τοσαῦτ' ἐστὶν ὥστε
καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διαθεῖναι καλῶς καὶ τὸν
παῖδα ἐκ τῶν λοιπῶν μηδὲν ἧττον εἶναι πλούσιον,
ἐπιμελοῦμαί τε τοῦτον τὸν τρόπον αὐτῶν· ὥστε καὶ
πολλῷ πλείω γενέσθαι τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν οὐκ
ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ μὴ τἀμαυτοῦ προστίθημι τού-
τοις, σῴζων δὲ τὰ τούτων καὶ πλείω ποιῶν δικαίως
40 ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, ῥᾳδίως ἐπι-

δείξω. πρῶτον μὲν οὖν τὰ τῆς οὐσίας διέξειμι, μετὰ
δὲ ταῦτα ὡς καὶ διοικεῖν ἀξιῶ τὰ τοῦ παιδός.

Στρατοκλεῖ γὰρ κἀμοὶ τὰ μὲν ὑπάρξαντα πατρῷα
τοσαῦτα ἦν, ὥστε εἶναι μὲν ἱκανά, λειτουργεῖν δὲ
μὴ ἄξια. τεκμήριον δέ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν
ἐπὶ τῇ γυναικὶ προῖκα ἔλαβε, τοσαύτη δὲ προὶξ οὐκ
ἂν εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρα- 41
τοκλεῖ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι πλέον ἢ πένθ' ἡμιταλάν-
των οὐσίαν λαβεῖν· Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐ-
τοῦ ἀδελφὸς ἀποθνήσκων ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων
αὐτοῦ μίαν, καὶ τόν θ' αὐτοῦ ἔδωκεν ἀγρὸν τὸν
Ἐλευσῖνι δυοῖν ταλάντοιν, πρόβατα ἑξήκοντα, αἶγας
ἑκατόν, ἔπιπλα, ἵππον λαμπρὸν ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε,
καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖ- 42
νος γενόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα κατέλιπε πέντε ταλάν-
των οὐσίαν καὶ τρισχιλίων δραχμῶν σὺν τοῖς ἑαυτοῦ
πατρῴοις, χωρὶς ἐκείνης ἧς Θεοφῶν τῇ θυγατρὶ αὐ-
τοῦ ἔδωκεν, ἀγρὸν μὲν Θριᾶσι πένθ' ἡμιτάλαντα εὑ-
ρίσκοντα, οἰκίαν δὲ Μελίτῃ τρισχιλίων ἐωνημένην,
ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι πεντακοσίων. ἐδάφη μὲν ταῦτα,
ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις τοῦ μὲν ἀγροῦ δώδεκα μναῖ,
τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς, αἳ πεντεκαίδεκα μναῖ συναμ-
φότερα γίγνονται· χρέα δ' ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα
περὶ τετρακισχιλίας, ὧν τὸ ἔργον ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς
ἑπτακόσιαι καὶ εἴκοσι δραχμαὶ γίγνονται τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ ἑκάστου. πρόσοδος μὲν αὕτη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ 43
καὶ πρός· χωρὶς δὲ τούτων κατέλιπεν ἔπιπλα, πρό-
βατα, κριθάς, οἶνον, ὀπώρας, ἐξ ὧν ἐνεπόλησαν τε-
τρακισχιλίας ἐννακοσίας· ἔτι δὲ ἔνδον ἐννακοσίας
δραχμάς. πρὸς δὲ τούτοις ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσ-
πεπραγμένα, μικροῦ δεούσας χιλίας δραχμάς, μαρ-
τύρων ἐναντίον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, τοῦ παιδός, ἀπεγρά-

ψατο. καὶ οὔπω λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη μὲν οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσιν, ἀλλὰ τὰ φανερὰ καὶ τὰ ὑπὸ τούτων ὁμολογούμενα. Κάλει δέ μοι τῶν εἰρημένων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

44 Ἡ μὲν τοίνυν Στρατοκλέους οὐσία καὶ πλείων ταύτης ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον περὶ τῶν παρακλεπτομένων ὑπὸ τούτων ποιήσομαι τοὺς λόγους· ἡ δ' ἐμὴ πόση τις; χωρίον ἐν Οἰνόῃ πεντακισχιλίων καὶ Προσπαλτοῖ τρισχιλίων, καὶ οἰκία ἐν ἄστει δισχιλίων, πρὸς δὲ τούτοις ὁ κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπε, περὶ δύο τάλαντα· οὐ γὰρ ἂν οἶδ' ὅτι πλέον εὕροι τούτου. ταῦτ' ἐστὶ τρία τάλαντα καὶ τετρακισχίλιαι μόνον,
45 δέκα καὶ ἑκατὸν μναῖς ἐλάττω τῶν τοῦ παιδός. κἀγὼ μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τοῦ υἱέος τοῦ ἐκποιηθέντος εἰς ταῦτα, τοῖς τοῦ παιδὸς δὲ οὐ προσέθηκα τὴν Θεοφῶντος οὐσίαν, πένθ' ἡμιταλάντων οὖσαν, ἐφ' ᾗ ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ· ῥᾳδίως γὰρ ἂν εὑρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ' ἐκεῖνα ἀφῄρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος ὃν Ἁγνίας κατέλιπεν, οὗτος οὔπω βέβαιός ἐστι· δίκαι γὰρ ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν, κελεύει δ' ὁ νόμος, ἐὰν
46 ἁλῷ τις τῶν ψευδομαρτυριῶν, πάλιν ἐξ ἀρχῆς εἶναι περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις· τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογημένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατοκλῆς. Ὅτι δὲ τοσαῦτά ἐστι τἀμὰ σὺν τοῖς τοῦ ἐκποιήτου υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι περὶ τῶν Ἁγνίου, λαβὲ τὰς μαρτυρίας καὶ ἀνάγνωθι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

47 Ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα | ἑκατέρας τῆς οὐσίας ἡμῶν ἐστιν; ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα ὥστε μηδεμίαν γενέ-

σθαι περὶ τοὺς Στρατοκλέους παῖδας. οὐκ ἄξιον τοῖς
τούτου λόγοις πιστεύειν, ὃς τοσαύτης οὐσίας καταλε-
λειμμένης ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ'
ἐμοῦ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς
ἐγὼ τρεῖς κλήρους εἰληφὼς καὶ πολλῶν χρημάτων
εὐπορῶν ἀφανίζω τὴν οὐσίαν, ἵν' ὡς ἐλάχισθ' ὑμεῖς
αὐτῶν ἀπολαύητε. τοῖς γὰρ μηδὲν δίκαιον ἔχουσι
περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν ἀνάγκη πορίζεσθαι τοι-
ούτους λόγους, ἐξ ὧν διαβάλλοντες πλέον ἔχειν δυ-
νήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ μάρτυρές ἐστε πάν- 48
τες ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοί, Χαιρέλεως
καὶ Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν ἀλλὰ
τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ
ἴστε ὅτι τὸ χωρίον ἀποδόμενος καὶ τριήρη πριάμενος
καὶ ταύτην πληρωσάμενος εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν·
οὐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ λόγον ἐν
τῷ δήμῳ παρέσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ' εἰρήνης
ἐκεῖνος πρὸς Λακεδαιμονίους ποιήσειε. Χαιρέλεως 49
δὲ τὸ Προσπαλτοῖ χωρίον κατέλιπεν, ὃ πλέον οὐκ ἂν
εὕροι τριάκοντα μνῶν. συνέβη δὲ τὸν μὲν ταῦτα κα-
ταλιπόντα τελευτῆσαι πρότερον ἢ Μακάρτατον, ἐκεῖ-
νον δὲ μετὰ ταύτης τῆς οὐσίας, ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν·
ἅπαντα γὰρ καὶ τὴν τριήρη καὶ αὐτὸν κατὰ τὸν πόλε-
μον ἀπώλεσε. καταλειφθέντος δὲ τοῦ Προσπαλτοῖ
χωρίου καὶ γιγνομένου τῆς ἐκείνων ἀδελφῆς, ἐμῆς
δὲ γυναικός, ἐπείσθην ὑπ' ἐκείνης εἰσποιῆσαι Μα-
καρτάτῳ τὸν ἕτερον τῶν παίδων· οὐχ ἵνα μὴ λει-
τουργοίην, εἰ προσγένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοί- 50
ως γὰρ καὶ εἰσποιήσαντος τοῦτό γ' ὑπῆρχεν· οὐδὲ
γὰρ ἐλειτούργουν διὰ τοῦτό γ' ἧττον οὐδέν, ἀλλὰ
καὶ τῶν εἰσφερόντων ἦν καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα
ὑμῖν ἅπαντα ποιούντων. ὁ δὲ ὡς περὶ ἀχρήστου μὲν

πλουσίου δὲ ἐπὶ διαβολῇ ποιεῖται τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ' ἓν κεφάλαιον ἐρῶ πάντων μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ' ὅτι δόξει δίκαιον. κοινώσασθαι γὰρ ἐθέλω τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ τοῦ παιδός, καὶ εἴτε πολλὰ εἴτ' ὀλίγα ἐστίν, ἐν κοινῷ γενομένης λάβωμεν τὰ ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον ἔχῃ ἅτερος τοῦ ἑτέρου τοῦ προσήκοντος· ἀλλ' οὐκ ἐθελήσει.

ΛΕΙΠΕΙ.

12.

ΥΠΕΡ ΕΥΦΙΛΗΤΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὸν Ἐρχιέων δῆμον εἰς τὸ δικαστήριον προσκαλεῖταί τις τῶν ἀποψηφισθέντων ὡς ἀδίκως τῆς πολιτείας ἀπελαυνόμενος. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων νόμος, ἐξέτασιν γενέσθαι τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους, τὸν δὲ ἀποψηφισθέντα ὑπὸ τῶν δημοτῶν τῆς πολιτείας μὴ μετέχειν, τοῖς δὲ ἀδίκως ἀποψηφισθεῖσιν ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον εἶναι προσκαλεσαμένοις τοὺς δημότας, καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐξελεγχθῶσι, πεπρᾶσθαι αὐτοὺς καὶ τὰ χρήματα εἶναι δημόσια. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Εὐφίλητος, προσκαλεσάμενος τοὺς Ἐρχιέας ὡς ἀδίκως καταψηφισαμένους αὐτοῦ, τὸν ἀγῶνα τόνδε διατίθεται. προείρηται μὲν δὴ τὰ πράγματα ταῦτ' ἀκριβῶς καὶ πεπίστωται διὰ τῶν μαρτύρων· οἷς δὲ βεβαίας βούλεται ποιῆσαι τὰς μαρτυρίας, τάδ' ἐστίν, ως μὲν ἐγὼ δόξης ἔχω, πάντ' ἀκριβῶς ἐξειργασμένα, κρινέτω δὲ ὁ βουλόμενος εἰ τὰ προσήκοντα ἔγνωκα περὶ αὐτῶν.

Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν ἀλλὰ

καὶ τῶν συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων.
σκέψασθε δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος ἕνεκεν
ἂν ψεύδοιτο καὶ τοῦτον μὴ ὄντα αὑτοῦ υἱὸν εἰσεποι-
εῖτο. πάντας γὰρ εὑρήσετε τοὺς τὰ τοιαῦτα πράτ- 2
τοντας ἢ οὐκ ὄντων αὐτοῖς γνησίων παίδων ἢ διὰ
πενίαν ἀναγκαζομένους ξένους ἀνθρώπους εἰσποι-
εῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ' αὐτῶν δι' αὑτοὺς
Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τούτων οὐ-
δέτερον ὑπάρχει· γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο
υἱεῖς ἐσμεν, ὥστε οὐκ ἄν γε δι' ἐρημίαν τοῦτον εἰσε-
ποιεῖτο. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς 3
παρὰ τούτου δεόμενος· ἔστι γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανός,
καὶ χωρὶς τούτου μεμαρτύρηται ὑμῖν τοῦτον ἐκ παι-
δίου τρέφων καὶ ἀσκῶν καὶ εἰς τοὺς φράτορας εἰσά-
γων, καὶ ταῦτα οὐ μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε
τόν γε πατέρα ἡμῶν οὐκ εἰκός ἐστιν, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, μηδὲν ὠφελούμενον οὕτως ἀδίκῳ πράγματι
ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐμέ γε οὐδεὶς ἀνθρώ- 4
πων οὕτω τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι, ὥστε τούτῳ
μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα διὰ πλειόνων
διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἀμφισβητῆσαί μοι ἐξου-
σία γένοιτ' ἂν ὕστερον ὡς οὐκ ἔστιν ἀδελφὸς οὗτος
ἐμοῦ· οὐδεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν ἐμὴν φωνὴν ἀνάσχοιτ'
ἂν ἀκούων, εἰ νῦν μὲν ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς
μαρτυρῶ ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτερος, ὕστερον δὲ
φαινοίμην τούτοις ἀντιλέγων. οὐ μόνον τοίνυν ἡμᾶς, 5
ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰκός ἐστι τἀληθῆ μεμαρτυρη-
κέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς. ἐνθυμήθητε
γὰρ πρῶτον μὲν ὅτι οἱ τὰς ἀδελφὰς ἡμῶν ἔχοντες
οὐκ ἄν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ τούτου τὰ ψευδῆ· μη-
τρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγένετο ταῖς ἡμετέραις
ἀδελφαῖς, εἰώθασι δέ πως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διαφέρε-

σθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι· ὥστε
εἰ οὗτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν τῇ μητρυιᾷ καὶ
οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρός, οὐκ ἄν ποτε, ὦ ἄνδρες
δικασταί, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν
6 εἴασαν [καὶ ἐπέτρεψαν]. καὶ μὴν οὐδ' ἂν ὁ θεῖος
πρὸς μητρὸς ἡμῖν ὤν, τούτῳ δὲ οὐδὲν προσήκων δή-
που τῇ τούτου μητρὶ ἠθέλησεν ἄν, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, μαρτυρῆσαι ψευδῆ μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γί-
γνεται βλάβη περιφανής, εἴ περ ξένον ὄντα τοῦτον
εἰσποιοῦμεν ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄν-
δρες δικασταί, πρὸς τούτοις πῶς ἄν τις ὑμῶν κατα-
γνοίη ψευδομαρτυριῶν Δημαράτου τουτουὶ καὶ Ἡγή-
μονος καὶ Νικοστράτου, οἳ πρῶτον μὲν οὐδὲν αἰσχρὸν
οὐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ' οἰκεῖοι
ὄντες ἡμῖν καὶ εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας μεμαρτυρήκα-
σιν Εὐφιλήτῳ τουτῳὶ τὴν αὑτοῦ συγγένειαν ἕκαστος.
7 ὥστε ἡδέως κἂν τῶν ἀντιδικούντων ἡμῖν τοῦ σεμνο-
τάτου πυθοίμην, εἰ ἄλλοθέν ποθεν ἔχοι ἂν ἐπιδεῖξαι
αὑτὸν Ἀθηναῖον ἢ ἐκ τούτων ὧν καὶ ἡμεῖς Εὐφίλη-
τον ἐπιδείκνυμεν. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλο τι
ἂν αὐτὸν ἢ ὅτι ἡ μήτηρ ἀστή τέ ἐστι καὶ ὁ πατήρ,
καὶ ὡς ταῦτ' ἀληθῆ λέγει, παρέχοιτ' ἂν αὑτῷ τοὺς
8 συγγενεῖς μάρτυρας. εἶτα, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἰ
μὲν οὗτοι ἐκινδύνευον, ἠξίουν ἂν τοῖς αὑτῶν οἰκείοις
ὑμᾶς πιστεύειν μαρτυροῦσι μᾶλλον ἢ τοῖς κατηγό-
ροις· νυνὶ δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχομένων ἀξιώ-
σουσιν ὑμᾶς τοῖς αὑτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλλον ἢ
τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλήτου καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ ἀδελφῷ καὶ
τοῖς φράτορσι καὶ πάσῃ τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ; καὶ
μὴν οὗτοι μὲν οὐδ' ἐν ἑνὶ κινδυνεύοντες ἰδίας ἔχ-
θρας ἕνεκα ποιοῦσιν, ἡμεῖς δὲ πάντας ὑποδίκους
9 ἡμᾶς αὐτοὺς καθιστάντες μαρτυροῦμεν. καὶ πρὸς

*ταῖς μαρτυρίαις, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρῶτον μὲν ἡ
τοῦ Εὐφιλήτου μήτηρ, ἣν οὗτοι ὁμολογοῦσιν ἀστὴν
εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐβούλετο ἐπὶ
Δελφινίῳ ἦ μὴν τουτονὶ Εὐφίλητον εἶναι ἐξ αὑτῆς
καὶ τοῦ ἡμετέρου πατρός. καίτοι τίνα προσῆκε μᾶλ-
λον αὐτῆς ἐκείνης τοῦτο εἰδέναι; ἔπειτα, ὦ ἄνδρες
δικασταί, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν εἰκός ἐστι μετὰ
τὴν τούτου μητέρα ἄριστα τὸν αὑτοῦ υἱὸν γιγνώσκειν,
οὗτος καὶ τότε καὶ νυνὶ βούλεται ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐ-
φίλητον τουτονὶ υἱὸν εἶναι αὑτοῦ ἐξ ἀστῆς καὶ γα-
μετῆς γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν, ὦ ἄνδρες δι-* 10
*κασταί, ἐγὼ ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαέτης ὤν,
ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον, ὅτε οὗτος ἐγένετο, ἕτοι-
μος δ' εἰμὶ ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τουτονὶ ἀδελ-
φὸν εἶναι ἐμαυτοῦ ὁμοπάτριον. ὥστε, ὦ ἄνδρες δι-
κασταί, δικαίως ἂν καὶ τοὺς ἡμετέρους ὅρκους
πιστοτέρους νομίζοιτε ἢ τοὺς τούτων λόγους· ἡμεῖς
μὲν γὰρ ἀκριβῶς εἰδότες ὀμόσαι περὶ αὐτοῦ θέλομεν,
οὗτοι δὲ ταῦτα ἀκηκοότες παρὰ τῶν τούτου διαφό-
ρων ἢ αὐτοὶ πλάττοντες λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις,* 11
*ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡμεῖς μὲν τοὺς συγγενεῖς μάρτυ-
ρας καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν καὶ ἐφ' ὑμῶν παρεχόμεθα,
οἷς οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν· οὗτοι δέ, ἐπειδὴ ἔλαχεν ὁ
Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ κοινῷ τῶν
δημοτῶν καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετελεύ-
τηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος οὐκ
ἐδυνήθησαν οὐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν ὡς οὑτοσὶ
ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ
διαιτῶσι μέγιστα σημεῖα ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους,
καὶ κατεδιῄτησαν αὐτῶν ἀμφότεροι. Καί μοι λαβὲ
τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

12 Ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὦφλον τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε. ἀξιῶ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὥσπερ οὗτοι μέγα τοῦτ᾽ ἂν ἔφησαν εἶναι σημεῖον ὡς οὐκ ἔστιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν ἀπεδιῄτησαν, οὕτω τὸ νῦν ἡμῖν τοὐναντίον εἶναι μαρτύριον, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ ἀδικεῖν τοῦτον Ἀθηναῖον ὄντα καὶ κυρίως πρῶτον ἐγγραφέντα ὕστερον ἐξαλείψαντες. Ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος καὶ πολίτης ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συστάντων, ἱκανῶς οἴομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀκηκοέναι.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΙΑ.

I. ΠΡΟΣ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΑ ΚΑΙ ΑΡΧΙΠΠΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΡΧΕΠΟΛΙΔΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

1. *Μετὰ ταύτην τοίνυν τὴν ἀπόκρισιν ἑτέραν διαθήκην ἐκόμισαν, ἣν ἔφασαν Ἀρχέπολιν ἐν Λήμνῳ διαθέσθαι.* Suid. v. *διάθεσις* I p. 1278 extr. et 1279. Bernh.

2. *Διαθηκῶν δὲ τεττάρων ὑπ' αὐτῶν ἐσκευοποιημένων.* Pollux 10 § 15.

II. ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΜΑΧΟΥ.

3. *Κατέλιπεν ἐν τῷ χωρίῳ γέροντας καὶ ἀναπήρους.* Pollux 2 § 61.

III. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΤΑΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ.

Ὑπόθεσις.

Ὁ Ἰσαῖος ἐν ἀμφισβητήσει χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει τῇ ἀρχῇ.

4. *Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν, εἰ δὲ μή, τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν πρὸς οὓς ἂν οὐδὲν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότατον συμβέβηκεν· ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν, οὓς περιορᾶν μὲν ἀποστεροῦντας ου ῥᾴδιον, ἀπέχθεσθαι δὲ αηδές, μεθ' ων ἀνάγκη καὶ θύειν καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. πρὸς μὲν οὖν πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος αὐτοῖς πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ λέγειν· ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων οὐχ ἡγούμην δεῖν κατοκνῆσαι δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων. δέομαι οὖν ὑμῶν συγ-*

γνώμην ἔχειν, εἰ καὶ νεώτερος ὢν λέγειν ἐπὶ δικαστηρίο τετόλμηκα· διὰ γὰρ τοὺς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸ ἐμαυτοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖ ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν περὶ το πράγματος. Dionys. Hal. V p. 603. Reisk. coll. p. 605.

IV. ΚΑΤΑ ΔΙΟΚΛΕΟΥΣ ΥΒΡΕΩΣ.

5. *Ὁ ἀδελφὸς ὁ ἐμὸς καὶ Κτήσων, οἰκεῖος ὢν ἡμῖν συντυγχάνουσι τῷ Ἕρμωνι εἰς Βόθυνον ἀπιόντι.* Bekker anecd. p. 173, 26.

V. ΠΡΟΣ ΔΙΟΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΧΩΡΙΟΥ.

6. *Ἀποφανῶ γὰρ ὑμῖν, ὡς οὐκ ἔστι τῆς ἐπικλήρου τ χωρίον τοῦτο οὐδ' ἐγένετο πώποτε, ἀλλ' ὡς ἦν πατρῷο Λυσιμένει τῷ πατρὶ Μενεκράτους· ὁ δὲ Λυσιμένης ἔσχε τ πατρῷα πάντα.* Suid. v. *πατρῴων.* II. 2 p. 146. Bernh.

VI. ΠΡΟΣ ΔΙΟΦΑΝΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

7. *τὸ μὲν παρὸν τὸ δὲ παρ' ἑτέρων μεταλαβεῖν παρ ηγγύησεν.* Harpocr. v. *παρηγγύησεν καὶ παρηγγυηθέντο* (p. 148 Bekk.)

8. *τὰ μὲν ἐμοῦ διαλύσαντος, β' τάλαντα καὶ λ' μνᾶς τὰ δὲ τοῦ γεωργοῦ παρεγγυηθέντος.* Harpocr. l. d.

VII. ΠΡΟΣ ΔΩΡΟΘΕΟΝ ΕΞΟΥΛΗΣ.

9. *Εἰς τοσοῦτον πονηρίας ὁμοῦ καὶ τόλμης ἐλήλυθε* Suid. v. *Ὁμοῦ* II. 1 p. 1115. Bernh.

VIII. ΚΑΤ' ΕΛΠΑΓΟΡΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΦΑΝΟΥΣ.

10. *οἳ μετὰ τὰ ἐκ Πειραιῶς, ὡς ἐγὼ ἀκούω, σύνδικο ἦσαν, πρὸς οὓς τὰ δημευόμενα ἀπεφέρετο.* Harpocr. v. *σύν δικοι* (p. 173. Bekk.).

IX. ΠΡΟΣ ΕΡΜΩΝΑ ΠΕΡΙ ΕΓΓΥΗΣ.

11. *Ἑρμοκράτην δὲ εἰς τὸ ἀναγκαῖον ἐνέβαλε φάσκων ἀπελεύθερον εἶναι, καὶ οὐ πρότερον ἀφῆκε πρὶν τριάκοντ δραχμὰς ἐπράξατο.*

X. ΠΡΟΣ ΕΥΚΛΕΙΔΗΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΛΥΣΕΩΣ.

12. *μικρὸν δ' ἄνω τοῦ Τρικεφάλου παρὰ τὴν Ἑστίαν ὁδόν.* Harpocr. v. *τρικέφαλος* (p. 178. Bekk.).

13. *οὐκ ἂν τὰ ἴδια τὰ ἐμαυτοῦ.* Prisciani instit. 17 c. 18 p. 70. Krehl.

XI. ΠΡΟΣ ΕΥΚΛΕΙΔΗΝ ΣΩΚΡΑΤΙΚΟΝ.

14. *Ὅτι τὰ ἐπικηρυττόμενά τισι χρήματα ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐτίθετο.* Harpocr. v. *ὅτι* (p. 141. Bekk.).

XII. ΥΠΕΡ ΕΥΜΑΘΟΥΣ, ΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝ ΑΦΑΙΡΕΣΙΣ.

Ὑπόθεσις.

Ἔστι τις Ἰσαίου λόγος ὑπὲρ Εὐμάθους μετοίκου τινὸς τῶν τραπεζιτευόντων Ἀθήνησιν, ὃν εἰς δουλείαν ἀγόμενον ὑπὸ τοῦ κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα τῶν ἀστῶν ἀφαιρεῖταί τις καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιεῖται περὶ αὐτοῦ. τὸ προοίμιον δέ ἐστι τοῦ λόγου τοιόνδε.

15. *Ἄνδρες δικασταί, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμάθει τουτῳὶ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως καὶ νῦν, εἴ τι ἔστιν ἐν* 1
*ἐμοί, πειράσομαι συσσώζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν· μικρὰ δέ
μου ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν ὡς ἐγὼ προπετείᾳ
ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμάθους πράγματα προσῆλ-
θον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδότου ἄρχοντος,* 2
*καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ, οὔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμάθει τουτῳί, μεταπεμψάμενος τοὺς οἰκείους τε καὶ φίλους τοὺς ἐμοὺς Εὐμάθης ἐνεφάνισε τὰ χρήματα ἃ ἦν μοι παρ' αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως.
ἀνθ' ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην τε αὐτῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κα-* 3
τασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευπόρησα ἀργυρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἄγοντος αὐτὸν Διονυσίου ἐξειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπιγένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω. Dionys. Hal. V p. 592 coll. p. 596. R.

16. *Ἔβλαψέ με Ξενοκλῆς ἀφελόμενος Εὐμάθην εἰς ἐλευ-*

θερίαν, ἄγοντος ἐμοῦ εἰς δουλείαν κατὰ τὸ ἐμὸν μέρος. Harpocr. v. *ἄγει* (p. 2. Bekk.).

17. *Ἀλλὰ τὸ πρωιζόν, ὦ ἄνδρες δικασταί· τουτὶ γὰρ παντελῶς ἐμποδών ἐστι.* Suid. v. *ἐμποδών* (I. 2 p. 215 in. Bernh.). Lex. Bachm. I. p. 118. Etym. M. p. 336.

XIII. ΠΡΟΣ ΙΣΧΟΜΑΧΟΝ.

18. *Οὐδεὶς Λυσίδης ἐστὶ τῶν διακοσίων καὶ χιλίων.* Harpocr. v. *χίλιοι διακόσιοι* (p. 184. Bekk.).

XIV. ΠΡΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΝ.

19. *Οὐ μὴν ἀλλὰ τούτου πάντα ὁμοῦ ταῦτα ἐπιτάξαντος.* Suid. v. *ὁμοῦ* II. 1 p. 1115 Bernh.).

XV. ΚΑΤΑ ΚΑΛΛΙΦΩΝΤΟΣ.

20. *ἑξακοσίαις δραχμαῖς ἐπιτρίταις.* Harpocr. v. *ἐπιτρίταις* (p. 84. Bekk.).

XVI. ΠΡΟΣ ΚΑΛΥΔΩΝΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.

21. *τό τε βαλανεῖον τὸ παρ' Ἀνθεμοκρίτου ἀνδριάντα.* Harpocr. v. *Ἀνθεμόκριτος* (p. 21. Bekk.).

XVII. ΥΠΕΡ ΚΑΛΥΔΩΝΟΣ ΠΡΟΣ ΑΓΝΟΘΕΟΝ ΕΞΟΥΛΗΣ.

Ὑπόθεσις.

Ὁ Ἰσαῖος ἐπιτρόπῳ τινὶ συντάξας ἀπολογίαν ὑπό του τῶν ἀδελφιδῶν κρινομένῳ τοιαύτῃ κέχρηται ἀρχῇ.

1 22. *Ἐβουλόμην μέν, ὦ ἄνδρες δικασταί, μὴ λίαν οὕτως Ἁγνόθεον πρὸς χρήματ' ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν καὶ δίκας τοιαύτας λαγχάνειν, ἀλλ' ὄντα γε ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον τῆς πατρῴας οὐσίας, οὐ μικρᾶς ἀλλ' ἱκανῆς ὥστε καὶ λειτουργεῖν, ὑφ' ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ' ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν, ἵνα βελτίων τ' ἐδόκει πᾶσιν εἶναι σώζων αὐτὴν καὶ πλείω ποιῶν χρησιμώτερον ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν ἑαυ-*
2 *τόν. ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνῄρηκε καὶ πέπρακε καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς ουκ ἂν ἐβουλόμην, πιστεύων δ' ἑται-*

ρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν, ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν εἶναι νομίζειν ὅτι τοιοῦτός ἐστιν οἰκεῖος ὤν, ἀπολογεῖσθαι δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκε καὶ ἔξω τοῦ πράγματος διαβέβληκεν, ὡς ἂν οὖν δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς ὑμᾶς. Dionys. Hal. V p. 598 coll. 600. — —

23. *Πόθεν χρὴ πιστεύεσθαι τὰ εἰρημένα πρὸς θεῶν;* 1
οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν δὲ τοὺς μάρτυ-
ρας; οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δέ γε ἀπιστεῖ-
σθαι τοὺς λόγους τοὺς τούτων; οὐκ ἐκ τοῦ φεύγειν τοὺς
ἐλέγχους; ἀνάγκη μεγάλη. φαίνομαι τοίνυν ἐγὼ μὲν διώ-
κων ταῦτα καὶ τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων, οὗτος δὲ
ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους καθιστάς, ὅπερ ἂν τις πλεονεκτεῖν
βουλόμενος ποιήσειεν. ἐχρῆν δὲ αὐτόν, εἴπερ τι δίκαιον 2
ἐφρόνει καὶ μὴ παρακρούσασθαι τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζή-
τει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν, ἀλλ' ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ
μαρτύρων ἐλθεῖν καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ,
καὶ τοῦτον τὸν τρόπον παρ' ἐμοῦ πυνθανόμενον· εἰσφορὰς
λογίζῃ πόσας; [τόσας καὶ τόσας.] κατὰ πόσον ἀργύριον
εἰσενηνεγμένας; [κατὰ τόσον καὶ τόσον.] κατὰ ποῖα ψηφίσ-
ματα; [ταυτί.] ταύτας εἰλήφασι τίνες; [οἱ καὶ ταῦτα μαρτυ-
ρήσοντες.] σκέψασθαι τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσ- 3
φορῶν, τὰ εἰσενηνεγμένα, τοὺς λαβόντας, καὶ εἰ μὲν εὖ
τε . . ., τῷ λόγῳ πιστεύειν, εἰ δὲ μή, νῦν παρασχέσθαι
μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογισάμην αὐτοῖς. Dionys.
Hal. V. p. 606.

XVIII. ΠΡΟΣ ΛΥΣΙΒΙΟΝ ΠΕΡΙ ΕΠΙΚΛΗΡΟΥ.

24. *Τοιαῦτα μέντοι οὗτοι ἐπὶ τῷ τεθνεῶτι σκευοποιοῦντες.* Pollux X § 15.

25. *Ἡγούμεθα γὰρ ἐκείνῃ μὲν τὸν ἐγγυτάτω γένους δεῖν συνοικεῖν, τὰ δὲ χρήματα τέως μὲν τῆς ἐπικλήρου εἶναι, ἐπειδὰν δὲ παῖδες ἐπὶ δίετες ἡβήσωσιν, ἐκείνους αὐτῶν κρατεῖν.* Suid. v. *τέως* (II. 2. p. 104. Bernh.) coll. eodem Suida v. *ἡβήσαντες* (I. 2 p. 802 sq.).

XIX. ΠΡΟΣ ΟΡΓΕΩΝΑΣ.

26. *μήτε παλίνσκιον γίγνεσθαι τὸ χωρίον.* Harpocr. v. *παλίνσκιον* (p. 143. Bekk.).

27. εἴπερ [γοῦν] ὥριζον ταῖς ἀποφοραῖς ταύταις τῶν ποδῶν ἀλλότριον εἶναι τὸ χωρίον. Harpocr. v. ἀποφοράν (p. 31. Bekk.) et Bekk. anecd. p. 439.

ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

---

28. *Καὶ οὗτος ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ παρεχομένων αὐτῶν μάρτυρας, ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναί φασιν, ἐκείνοις πιστεύειν προσποιεῖται μᾶλλον ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν, ἢ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερόν, ὡς οἵ γε τὸν τούτου πατέρα ἀπεστέρουν ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι δ' οὕτως ἔχοντες οὐκ ἂν ἐδυνήθημεν.* Dionys. Hal. V p. 609.

29. *Ὧι γὰρ ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων καταλελειτουργηκότα, δανειζομένῳ δ' οὐδεὶς ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον οὐδὲν ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβητήτως, οὗτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες καὶ σφέτερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες ἐκώλυσάν με ἐξ αὐτῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν.* Dionys. Hal. V. p. 610.

30. *Ἡγοῦμαι μεγίστην εἶναι τῶν λειτουργιῶν τὸν καθ' ἡμέραν βίον κόσμιον καὶ σώφρονα παρέχειν.* Stobaei flor. V. 54. (I p. 119. Mein.)

31. *Ὅσοι τοὺς ἀδικοῦντας κολάζουσιν, οὗτοι τοὺς ἄλλους ἀδικεῖσθαι κωλύουσιν.* Stobaei flor. XXXXVI. 25 (II p. 216. Mein.).

32. *Χρὴ τοὺς νόμους μὲν τίθεσθαι σφοδρῶς, πραοτέρως δὲ κολάζειν ἢ ὡς ἐκεῖνοι κελεύουσιν.* Stobaei flor. XXXXVIII. 25 (II p. 254. Mein.).

33. *Τί δ' ἐπὶ τοιούτων δεῖ μαρτυριῶν, ὧν οἱ δικάζοντες τὰ μὲν αὐτοί εἰσι συνειδότες, ὅτι ὑγίαινεν ὁ παῖς, τὰ δὲ τῶν ἑωρακότων αἰσθανόμενοι μαρτυρούντων, τὰ δὲ ἀκοῇ πυνθανόμενοι;* Priscian. 18 c. 20 p. 174. Kr.

34. *Ὅταν ἔλθῃ, εἰώθει παρ' ἐμοὶ κατάγεσθαι.* Et iterum: *ὅταν ἔλθω, παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην.* Priscian. 18 c. 25. p. 230. Kr.

35. *ἐκ τῆς Ἀναξίωνος γέννας καὶ Πολυαράτου ὄντα.* Pollux III § 6.

36. *εἰς Ἄρειον πάγον αὐτῷ ἐπέσκημμαι.* Pollux VIII § 33.

INDEX NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

ANDOCIDIS

ORATIONES

EDIDIT

FRIDERICUS BLASS.

LIPSIAE,
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Andocidis codices eosdem fere atque Antiphontis habemus, praeterquam quod Oxoniensis N ope in hoc oratore destituti sumus. Quos ut omnes ex uno exemplari derivatos esse e lacunis corruptelisque multis, quas omnes communes habent, certissimum est, ita nihil dubium quin antiquum illud exemplar in codice Crippsiano A satis fideliter expressum, in ceteris multimodis corruptum intueamur. Contulit autem I. Bekkerus praeter Crippsianum tres Andocidis libros: Laurentianum B, qui plerumque cum illo consentiens aliquanto tamen deterior est, Marcianum L et Vratislaviensem Z, quos cum et corruptissimos esse et eadem omnia plerumque exhibere videret, Marcianum post orationem primam missum fecit. Ambrosianum autem P et Burneianum M paucis locis Bekkerus inspexit, neque hercle ex codicis M integra collatione, quae apud Dobsonum exstat, quicquam magnopere lucrati sumus. Contra quod Crippsianum idem Dobsonus iterum excussit, id quidem non sine aliquo fructu factum est.*) Huius igitur libri lectiones e

*) Spicilegium nunc quoque relictum esse ipse nuper cum Londinii essem facile perspexi: multa enim in eo codice primo aliter atque nunc sunt exstiterunt, quae magnam partem nemodum enotavit. Sed cum semper eadem manus neque altera ulla correxerit, pr. m. lectiones cod. A in hoc oratore non magni faciendae sunt.

Bekkeri Dobsonique (A^d) apparatu integras in hanc editionem transtuli; ceterorum codicum consensum nunquam neglexi; reliquam autem lectionum farraginem magnam partem abieci, codicis M raro rationem habui. Qua in re id tantum vereor, ne cui iusto plura retinuisse videar; sed in hanc partem peccare malui.

Editionem Andocidis principem Aldus Manutius confecit, libro usus deterioribus nostris simili, sed qui praeter corruptelas proprias plurimas interdum veriorem etiam lectionem praeberet.*) Aldum secutus Henr. Stephanus suapte coniectura non pauca emendavit; Reiskius deinde (R.), quamvis nullis ne ille quidem librorum manuscriptorum adiumentis usus, et in orationibus ipsis menda quaedam sustulit et adnotationes aspersit bonae frugis plenissimas, ita ut eorum quae Bekkerus e codicibus nova introduxit permagnam partem coniectura ab illo iam inventa fuisse videamus. Postquam I. Bekkerus pro vulgata illa novam ex codicibus optimis recensionem proposuit, primum Dobsonus inter ceteros oratores Atticos Andocidem quoque edidit, quae editio quamvis sit propter copias lectionum adnotationumque Dobrei, Reiskii, aliorum virorum doctorum appositas utilissima, novi tamen et ex coniectura vel ipsius editoris vel alius cuiusquam nihil sane continet. Car. autem Schillerus (Schi.), qui post Sluiteri lectiones Andocideas

*) Exemplum praesto est or. 1, 123, ubi codices ἀποφεύξαιμι, Aldus ἀποφθέγξομαι, quod illo loco sensu omnino cassum est, vera lectio a Reiskio et Valckenaerio reperta ἀποφεύξομαι.

denuo editas orationes quoque ipsas typis mandandas curavit, et ipse in Bekkeri plerumque lectionibus acquievit, pauca mutavit. Turicenses vero editores Baiterus et Sauppius (Turr.) magnopere rem promoverunt, cum certatim locis corruptis medelas quaererent et reperirent: quae ab altero profecta alterius adsensum non tulerunt, ea in adnotationibus apposita magno ad emendandas orationes adiumento sunt.

Sed etiam qui non ediderint has orationes multi multa contulerunt. Nomino ex eis, quorum copiis iam Bekkerus usus est, Valckenaerium, Luzacium, Sluiterum (Sl.), quorum plurimas coniecturas nunc in orationibus ipsis legimus. Quos secutus est non minore successu quem coniectorem felicissimum Sauppius praedicat Dobreus Britannus, et apud nos Ad. Emperius, cuius et ipsius scripta quaedam Turicensibus editoribus praesto fuerunt. Postea autem quamvis multi viri docti in Andocide operam collocarint, tamen haud aeque multum in emendandis orationibus profectum est. Meierus et Vaterus aliis nominibus bene de Andocide meruerunt, artem criticam in eo vix sequebantur. Klotzius autem (Kl.), qui Schillerianae editionis censor exstitit (J. J. 1835 XIII p. 372), id praesertim egit ut corruptissimam quamque lectionem enixo studio defenderet; raro ut recte et prospero successu tutaretur contigit. Bergkius in epistula ad Schillerum, quae huius editioni adiuncta legitur, locos quosdam paucos egregie sane tractavit explicavitque. Pauca sunt Cobeti, plura Hirschigii (Hi.; Philol. 1850 p. 318), sed ea nequaquam cum eis comparanda quae in Antiphonte postea

idem ille praestitit. Egregie autem Kirchhoffius aliquot primae orationis locos ex inscriptionibus et illustravit et emendavit (J. J. 1860 p. 238; Hermes I, p. 1). Relicuos quorum scriptis maiore minoreve cum fructu usus sum iam uno in conspectu proponam. Bake Schol. hypomn. I p. 222 et V, 242. — Fr. Franke (Fr.), Zeitschr. f. Alterth. 1843 p. 259. — H. Frohberger Recens. dissert. Köpkii, Philol. Anzeiger 1870 p. 327, et Coniect. in orat. Atticos, Philol. 1870 p. 630. — W. Helbig, J. J. 1862 p. 679. — L. Kayser, Recens. dissertat. Linderi (quae ipsa ad manum mihi non fuit) Rh. Mus. N. F. XVI, 72. — R. Köpke (Kö.), Emendationes Andocideae, Progr. Guben 1869. — J. Lipsius, J. J. 1870. — C. Scheibe, zur Erklärung des Beschlusses des Patrokleides, Zeitschr. f. Alterth. 1842 p. 201. — Praeterea grato animo profiteor A. Weidnerum collegam (W.) ad Andocidis quoque editionem benignam opem liberaliter tulisse.

Ipse autem quam normam in constituenda lectione secutus sim, breviter iam exponam. Coniecturis audacioribus abstinere vel ob eam causam satius visum est, quod hae orationes, praesertim si Crippsianum respicias, multo minus depravatae sunt quam aut Antiphontis aut Lysiae: id quod cernitur vel maxime in nominibus propriis, quae facillime corrumpebantur neque tamen insignem labem contraxerunt. Dialecti tamen seorsim ratio habenda est: quare cum Schillero γίγνομαι et γιγνώσκω, quamvis raro in libris tradita, ubique reduxi, neque toleravi in genuinis nominum in —ης exeuntium accusativos

quales sunt *Δημοσθένην* et *Διογένην*, quos recte idem Schillerus ab Andocidis certe aetate alienos iudicat. Sunt et alia non pauca quae eodem iure mutare possis, nisi quod libri in eis nulli adstipulantur: certe neque *'Αλκμαιονίδου* pro *'Αλκμεωνίδου* (1, § 16) Atticum duco (cf. quae affert Sauppius ad Dem. 21, 144 et in epist. ad Baiterum de Alcibiade altero p. XIV) neque *συνεκέκλειστο* (1, 48) pro *συνεκέκλητο* illius aetatis; at si ad severissimam normam eas res exigere velimus, ilico *σῴζω* quoque et *θνήσκω* unice verae scripturae reducendae forent. *Θέλειν* est 1, 22 (ubi *μὴ 'θέλοντας* Turr.) et 4, 7. 37; *εἵνεκα* 1, 29. 86 (AB). 103 (A). 117; 2, 13. *Ξύμμαχος* et *ξυμφορά* saepe ZM praebent, *ἐς* uno loco 3, 3 AB: quae nemo adhuc recepit. *ΣΣ* pro *TT* optimi libri in genuinis orationibus nusquam praebent, in quarta mutavi *Μολοσσίαν* § 41, quamquam haud ignarus huius orationis et in his et in aliis rebus causam separatam esse. Cuius auctor Isocrateo magis genere dicendi usus neque hiatum facile tolerans, si e sola forma loquendi aestimes, circa medium quartum saeculum fuisse videtur.

Scholia quaedam vel glossemata in verba Andocidis irrepsisse non est quod dubitemus; at cum numquam multum lectitatus hic scriptor fuerit, multa ea crebraque esse verisimile non videtur. Scripsit commentarium in Andocidis orationes, Suida teste, Valerius Theon, et argumenta duarum certe orationum nunc quoque manent. Perlustranti autem mihi quattuor has orationes haec occurrunt quae talem speciem prae se ferre videantur. 1, 133 *λεύ-*

κην, οὓς] *λεύκην τὸ πόσους* h. e. *λ. τόπος οὓς* codd. omnes. 4, 2 *ὧν εἷς*] *ὧν τῶν ἀγαθῶν εἷς* codd. omnes, e superioribus *πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω*. — 1, 17 *ἐγράψατο τὸν Σπεύσιππον παρανόμων*] *γραφήν* add. Ald., lacunam habent BLZM; ergo non in Aldina demum id vocabulum additum est. — 1, 142 *τῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξαν*] add. *αἴτιοι* Z et mg. M. — 3, 21 *τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ τὴν χώραν ἐρημοῦν*] *καὶ δῃοῦν* post *ἀνδραποδ.* add. ZM. — 3, 26 *μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις* AB: *μάχ. πρὸς Λακεδαιμονίους* cett. — 2, 16 *οὐκ ἔστιν ὅτι ἕτερον*] *οὐκ ἔστιν ὅτι ἔργον* A pr., *οὐκέτι ἕτερον* Ald., *οὐκ ἔστιν ὅτι ἕτερον ἔργον* cett. — 1, 30 *ἐν οἷς ὑμῶν οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ παραιτούμενον σωθῆναι*] *ὑμῶν* delendum videtur aut transponendum certe. — 1, 59 *τῶν δ' ἄλλων, οἳ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν*] post οἳ (*οἱ* codd.) v. additur *λοιποί*, quod cum Dobr. delerunt Turr. — 1, 61 *εἰσηγήσατο μὲν ταύτην τὴν βουλὴν*] *γενέσθαι* add. v. ante Bekkerum. — 1, 86 *ἦ που ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν οὐ δεῖ γε χρήσασθαι*] *δεῖ γε χρ.* deleri vult Hi.; *γε χρήσ.* mihi quoque delenda videntur. — 1, 92 *σκέψασθε τοίνυν ὦ ἄνδρες καὶ τοὺς νόμους καὶ τοὺς κατηγόρους*] *καὶ τοὺς νόμους* deleri mal. Reiskius. — 2, 19 *ἡ βουλὴ* deleri vult Valckenaerius. — Haec sane pauca sunt, et ex eis ipsis quaedam minime certa; denique intra vocabulorum explicationes vel sententiarum quae mancae viderentur complendarum studium omnia continentur. Quare quamquam profecto etiam alia glossemata insunt quae nos convincere nequeamus, parcus tamen in secludendo fui neque Dobrei et Hirschigii

in eo exemplum sequi volui. Exstitit nuper qui sedulo in interpolationes inquireret Lipsius: qui ut exemplo utar 1, 16 in verbis *καὶ κομισθεὶς ἄδειαν εὑρόμενος ἀπογράφει δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας* ea quae sunt *ἄδειαν εὑρόμενος* eici vult, etenim eam rem iam supra verbis *ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς* indicatam esse. At ne potuit quidem senatus ei impunitatem decernere qui nondum adesset, sed promittere tantum, si redisset, fore ut decerneretur, et illud *ψήφισμα* nihil aliud continuisse videtur, nisi ut delegati quidam Megara proficiscerentur Teucrumque his promissis Athenas reducerent.

Ipse autem Lipsius id quidem confitetur, magna cautione opus esse, si quis in hoc oratore interpolationes indagare velit: etenim fuisse Andocidem ad verborum ambages natura propensiorem neque immerito a quibusdam veterum, Hermogene teste, nugatorem habitum esse. Hoc verissimum et omnibus qui artem criticam in hoc oratore faciant imprimis tenendum est. Plurima sunt quae sine detrimento orationis recidi possint, verba, sententiae, totae partes; sed non hercle ideo illa non genuina sunt. Alterum est quod Andocides levitatis concinnitatisque minime studiosus fuit. Quare et in illo loco qui omnium maxime coniecturis hominum doctorum vexatus est: *καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων κτέ.* (§ 29), ipse medelam corruptelae similem adhibui, nempe ut addito *οἳ* post *κατηγόρων* concinnitatem sententiae prorsus tollerem. Denique id moneo, asyndetorum in narrationibus amantissimum esse Andocidem:

quam figuram ipse quoque aliquotiens codicum ope restitui.

Ceterum eas tantum coniecturas in adnotatione apposui, quae mihi satis verisimiles esse viderentur; in certioribus recipiendis non parcus fui. Auctor cuiusque sedulo indicatus, item editor qui primus receperit. Si quis autem cognoscere cupiat quales ante Bekkerum hae orationes lectae sint, Reiskium adeat; sive quot locos vel Reiskius vel Valckenaerius ceterique antiqui coniecturis suis nulladum codicum ope sanaverint, ipsorum adnotationes inspicito: neque enim omnia quae Aldus praeter codices peccavit indicare, neque totiens praeter Bekkerum editorem codicesque e quibus ille veram lectionem reduxit priores quoque qui eandem coniectura assecuti essent nominare huius editionis visum est.

Scr. Magdeburgi mense Februario a. CIↃIↃCCCLXXI.

Fridericus Blass.

VITA ANDOCIDIS

E VITIS X ORATORUM PLUTARCHO ADSCRIPTIS.

'Ανδοκίδης Λεωγόρου μὲν ἦν πατρὸς (τοῦ 'Αν- 1
δοκίδου) τοῦ θεμένου ποτὲ πρὸς Λακεδαιμονίους
εἰρήνην 'Αθηναίοις, τῶν δήμων δὲ Κυδαθήναιος ἢ
Θορεύς, γένους εὐπατριδῶν, ὡς δ' Ἑλλάνικος καὶ
ἀπὸ Ἑρμοῦ· καθήκει γὰρ εἰς αὐτὸν τὸ Κηρύκων
γένος. — διὸ καὶ προεχειρίσθη ποτὲ μετὰ Γλαύ- 2
κωνος σὺν ναυσὶν εἴκοσι Κερκυραίοις βοηθήσων
διαφερομένοις πρὸς Κορινθίους. μετὰ δὲ ταῦτα 3
αἰτιαθεὶς ἀσεβεῖν ὡς καὶ αὐτὸς τοὺς Ἑρμᾶς περι-
κόψας καὶ εἰς τὰ τῆς Δήμητρος ἁμαρτὼν μυστήρια,
[διὰ τὸ πρότερον ἀκόλαστον ὄντα νύκτωρ κωμά- 4

Andocidis res enarravit Caecilius in libro de X oratoribus; Dionysius quoque attigisse videtur (cf. arg. or. III). Ipsi autem biographi veteres fontes praecipuos habuerunt Andocidis ipsius orationes (v. § 13) et Lysiae qui fertur sextam; Theodori Byzantii in Andocidem orationem exstitisse apud Suidam legimus, usurpatam a quoquam esse nescimus. Superest nobis praeter hanc Plutarcheam vitam et Suidae brevissima et *μετάφρασις* quam Plutarcheae confecit Photius (cod. 261). — 1. *τοῦ 'Ανδοκίδου* add. Ruhnken. West. coll. Andoc. 3, 6. — *τῶν δήμων* AHP West.: *τὸν δῆμον*. — *Κυδαθηναιεὺς* Taylor. — *Θορεύς* Taylor: *Θουρεύς*. v. C. I. n. 213: *'Ανδοκίδης Λεωγόρου Κυδαθηναιεύς*, et Androt. ap. Schol. Aristid. III, 485 Dd.: *'Ανδοκίδης Κυδαθηναιεύς*. — *Ἑλλάνικος*] cf. Plut. Alcib. c. 21: *'Α. ὁ ῥήτωρ, ὃν Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς εἰς τοὺς 'Οδυσσέως ἀπογόνους ἀνήγαγεν*, et Suid. s. v. *'Ανδ.*: *ἀπόγονος Τηλεμάχου τοῦ 'Οδυσσέως καὶ Ναυσικάας, ὥς φησιν Ἑλλάνικος*. Inepta est explicatio sive auctoris sive interpolatoris qui *Κηρύκων* gentem admiscuit. — 2. E Thucyd. I, 51; sed hic avus est. — 4 et 5 e margine demum sententiae interiecta esse, id quod perspexit West., ex his arguitur, quod et ignorat ea Photius et ante *κριθεὶς* (6) vulgo adduntur verba *προσαμαρτὼν μυστήρια*, nata illa e *Δήμητρος ἁμαρτ. μυστ.* (3). —

*σαντα θραῦσαί τι τῶν ἀγαλμάτων τοῦ θεοῦ, καὶ
εἰςαγγελθέντα, ἐπειδὴ οὐκ ἠβουλήθη ὃν ἐξήτουν
οἱ κατήγοροι δοῦλον ἐκδοῦναι, διαβληθῆναι καὶ
πρὸς τὴν αἰτίαν τῆς δευτέρας γραφῆς ὕποπτον
5 γενέσθαι, ἣν μετ' οὐ πολὺν χρόνον τοῦ ἐπὶ
Σικελίαν στόλου συνέβη γενέσθαι, Κορινθίων εἰς-
πεμψάντων... Λεοντίνους τε καὶ Αἰγεσταίους ἄν-
δρας ἰδίᾳ, μελλόντων βοηθεῖν αὐτοῖς τῶν Ἀθη-
ναίων, (οἳ) νύκτωρ τοὺς περὶ τὴν ἀγορὰν Ἑρμᾶς
6 περιέκοψαν, ὡς Κράτιππός φησι] κριθεὶς ἐπὶ τού-
τοις ἀπέφυγεν ἐπὶ τῷ μηνύσειν τοὺς ἀδικοῦντας·
σπουδὴν δὲ πᾶσαν εἰςενεγκάμενος ἐξεῦρε τοὺς
περὶ τὰ ἱερὰ ἁμαρτόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν αὑτοῦ
7 πατέρα ἐμήνυσεν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους πάντας
ἐλέγξας ἐποίησεν ἀπολέσθαι, τὸν δὲ πατέρα ἐρρύ-
σατο, καίτοι δεδεμένον ἤδη, ὑποσχόμενος πολλὰ
λυσιτελήσειν αὐτὸν τῇ πόλει. καὶ οὐκ ἐψεύσατο·
ἤλεγξε γὰρ ὁ Λεωγόρας πολλοὺς δημόσια χρήματα
σφετερισαμένους καὶ ἄλλα τινὰ ἀδικοῦντας. καὶ
8 διὰ μὲν ταῦτα ἀφείθη τῆς αἰτίας· (οὐκ) εὐδοκιμῶν
δ' ὁ Ἀνδοκίδης ἐπὶ τοῖς πολιτευομένοις ἐπέθετο*

4. v. Lys. 6, 21, ubi similia, etsi non eadem prorsus, traduntur. — *ἐξήτουν* Duebnerus: *ἐζήτουν*. — 5. Male corrupta haec esse West. vidit; sed *ἄνδρας ἰδίᾳ* necessario cum *Κορινθ. εἰςπ.* iungendum est. num autem *Κ. εἰςπ. ἄνδρας διὰ Λ. τε καὶ Αἰγ., μελλ. κτἑ.*? Rumorem hunc respiciunt Plut. Alcib. 18. Phot. s. v. *Ἑρμοκοπίδαι*, Philochorus ap. Schol. Arist. Lys. 1094. — 6. *κριθεὶς* A (West.): *κριθεὶς δὲ* P, *κριθείς τε* v. — *εἰσενεγκάμενος* e Photio R. West.: *ἐνεγκάμενος*. — v. Lys. 6, 23, ubi sane patris mentio non fit, et And. 1, 19. — 7. De Leogorae iudicio satis diversa narrat And. 1, 17; ineptit biographus ad patrem transferens quae de se ipse And. promittit 1, 136. — *σφετερισαμένους* ci. R.: *σφετερισμένους* BTZ; *σφετεριζομένους* v. (*νοσφισαμένους* Phot.). — 8. *οὐκ* add. Duebner. West., quamquam et apud

ναυκληρίᾳ καὶ τοῖς τε Κυπρίων βασιλεῦσι καὶ πολ-
λοῖς ἄλλοις ἐπεξενώθη· ὅτε καὶ μίαν τῶν πολιτί- 9
δων, Ἀριστείδου θυγατέρα, ἀνεψιὰν οὖσαν αὐτῷ,
λάθρᾳ τῶν οἰκείων ἐξαγαγὼν ἔπεμψε δῶρον τῷ
Κυπρίων βασιλεῖ. μέλλων δ' ἐπὶ τούτοις εἰς δι-
καστήριον εἰσάγεσθαι πάλιν αὐτὴν ἐξέκλεψεν ἀπὸ
τῆς Κύπρου, καὶ ληφθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐδέθη.
διαδρὰς δ' ἧκεν εἰς τὴν πόλιν, καθ' ὃν χρόνον οἱ 10
τετρακόσιοι διεῖπον τὰ πράγματα. δεθεὶς δ' ὑπὸ
τούτων καὶ διαφυγὼν αὖθις, ὁπότε κατελύθη ἡ
ὀλιγαρχία, ἐξέπεσε τῆς πόλεως τῶν τριάκοντα τὴν 11
ἀρχὴν παραλαβόντων. οἰκήσας δὲ τὸν τῆς φυγῆς
χρόνον ἐν Ἤλιδι, κατελθόντων τῶν περὶ Θρασύ-
βουλον καὶ αὐτὸς ἧκεν εἰς τὴν πόλιν. — πεμ- 12
φθεὶς δὲ περὶ τῆς εἰρήνης εἰς Λακεδαίμονα καὶ δόξας
ἀδικεῖν ἔφυγε. — δηλοῖ δὲ περὶ πάντων ἐν τοῖς 13
λόγοις οἷς συγγέγραφεν· οἱ μὲν γὰρ ἀπολογουμέ-
νου περὶ τῶν μυστηρίων εἰσίν, οἱ δὲ καθόδου δεο-
μένου. — σώζεται δ' αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ τῆς ἐνδεί- 14
ξεως λόγος καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίακα καὶ περὶ
τῆς εἰρήνης. — καὶ ἤκμακε μὲν κατὰ τοῦτον τὸν 15

Photium omittitur. — cf. autem Lys. 6, 19. 26 et Andoc. 1, 145. 4 etc. — 9. De Aristidis filia in Lysiana oratione, quam sane mutilam habemus, nihil legitur. Reliqua quaeque § 10 leguntur exstant ap. Lys. 26 sq. — δεθεὶς δὲ καὶ ὑπὸ τούτων Phot. — 11. vv. τῶν τριάκ. — παραλαβόντων ignorat Phot.; ἕως ante τῶν τρ. add. West. — Elide A. domicilium constituisse nusquam legimus (cf. autem Lys. § 6), neque bene haec conveniunt cum And. 1, 4. — 13. καθόδου B Xyl. West.: καθόλου. — 14. Orationem περὶ τῆς ἐνδ. ab illa quae est de myst. diversam habet Sauppius O. A. II p. 165; mihi secus videtur. de ἀπολογίᾳ πρὸς Φαίακα dixi Att. Bereds. p. 330; videtur non diversa fuisse a quarta nostra. — 15. κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον mal. West. — Andocidem ol. 78, 1 natum esse computatum est e Thuc. 1, 51

χρόνον ἅμα Σωκράτει τῷ φιλοσόφῳ· ἄρχει δ' αὐτῷ τῆς γενέσεως ὀλυμπιὰς μὲν οη', ἄρχων δ' Ἀθήνησι Θεογενίδης, ὥστ' εἶναι πρεσβύτερον αὐτὸν Λυσίου
16 ἔτεσί που δέκα. — τούτου δ' ἐπώνυμός ἐστι καὶ Ἑρμῆς ὁ Ἀνδοκίδου καλούμενος, ἀνάθημα μὲν ὢν φυλῆς Αἰγηΐδος, ἐπικληθεὶς δ' Ἀνδοκίδου διὰ τὸ
17 πλησίον παροικῆσαι τὸν Ἀνδοκίδην. — καὶ αὐτὸς δ' ἐχορήγησε κυκλίῳ χορῷ τῇ αὐτοῦ φυλῇ ἀγωνιζομένῃ διθυράμβῳ, καὶ νικήσας ἀνέθηκε τρίποδα ἐφ' ὑψηλοῦ ἄντικρυς τοῦ πωρίνου Σειληνοῦ. —
18 ἔστι δ' ἁπλοῦς καὶ ἀκατάσκευος ἐν τοῖς λόγοις, ἀφελής τε καὶ ἀσχημάτιστος.

HERMOGENIS
IUDICIUM DE ANDOCIDIS ELOQUENTIA.

Ὁ δὲ Ἀνδοκίδης πολιτικὸς μὲν εἶναι προαιρεῖται, οὐ μὴν πάνυ γε ἐπιτυγχάνει τούτου· ἀδιάρθρωτος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς σχήμασι καὶ ἀδιευκρίνητος καὶ τὰ πολλὰ ἐπισυνάπτει τε καὶ περιβάλλει ἀτάκτως διὰ τὸ ταῖς ἐπεμβολαῖς χωρὶς εὐκρινείας

(v. § 2); ita Lysia, quem ol. 80, 2 natum esse existimabant, maior fit annis novem. — δέκα West.: ἑκατόν libri (ἐννέα Meziriacus; ὀκτώ Taylor). — 16. Plut. Alcib. c. 21; Nic. 13 (Aesch. 1, 125); cf. et And. 1, 62 et Harp. s. v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς. — 17. ἐφ' ὑψηλοῦ βάθρου vel ἰκρίου ci. Reisk. — Σειληνοῦ Salmas. West.: σελίνου. — 18. Iudicium hoc Caecilium auctorem habere videtur: cf. quae idem de Antiphonte exponit ap. Phot. cod. 259.

Hermogenis iudicium exstat π. ἰδεῶν B p. 416 Sp. Ultimo loco Andocidis inter X oratores mentionem facit, atque omnino Graecis hic scriptor parum lectitatus, Romanis prope ignotus fuit. Cf. Herodis Attici dictum ap. Philostr. V. S. II, 1, 14: Ἀνδοκίδου μὲν κρείττων εἰμί, et Quintilian. XII, 10, 21: Quis erit hic Atticus? Sit Lysias — — Non igitur iam usque ad Coccum et Andocidem remittemur.

χρῆσθαι, ὅθεν ἔδοξέ τισι φλύαρος καὶ ἄλλως ἀσαφὴς εἶναι. ἐπιμελείας δὲ αὐτῷ καὶ κόσμου πάνυ βραχὺ μέτεστι, γοργότητός τε ὡσαύτως, καὶ μέντοι καὶ τῆς κατὰ μέθοδον δεινότητος ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ὀλίγον ἔχει, τῆς δ' ἄλλης σχεδὸν οὐδ' ὅλως.

ARGUMENTA ORATIONUM
BREVITER DESCRIPTA.

Or. I. *Περὶ τῶν μυστηρίων.* Andocides cum in causa Hermocopidarum indicium fecisset, primo impunitatem tulit, postea ex Isotimidis plebiscito capitis deminutione ita affectus est, ut et templis et foro ei interdiceretur. Quare urbem reliquit diuque vagatus post restitutum demum per Thrasybulum imperium populare Athenas rediit. Ubi cum publicae oblivionis lege fretus rursus omnia civium munera capesseret rebusque sacris interesset, triennio postquam rediit mysteriorum festos dies una cum ceteris initiatis agens a Cephisio Meleto Epichare per *ἔνδειξιν* apud regem sacrorum in ius vocatus est. Arguebant autem accusatores olim de mysteriorum profanatione et in se ipsum et in alios Andocidem indicem exstitisse: quare iudicium huic causae ex solis initiatis constitutum est. Reus et de mysteriis sese purgat et de ipsa Hermarum mutilatione nihil adversus se ipsum pronuntiavisse affirmat: quare plebiscitum illud, quo ei soli qui de se confessi essent continerentur, ad se nihil pertinere; idem autem tunc certe post restitutionem capite deminutorum Patroclidis plebiscito factam et post eas

leges quae populari imperio restituto latae sint prorsus sublatum esse. Habita videtur oratio exeunte anno ol. 95, 2 399 a. Chr. n.; cecidisse causa accusatores certum, quintam partem suffragiorum non tulisse satis verisimile est.*) Conferenda autem cum hac oratione falso Lysiae tributa *κατ' Ἀνδοκίδου* (Lys. or. VI), Meleto fortasse scripta, certe *δευτερολογία* quaeque a Cephisio principe accusatore habita esse nequeat.

Or. II *περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου*. Inter peregrinationem diuturnam bis Andocides Athenas adiit, primum Quadringentorum tempore, deinde aliquanto post eversum illorum imperium (circa a. 409), quo tempore hanc in populi contione orationem habuit. Cuius id est argumentum, ut commemoratis suis in rempublicam Atheniensium beneficiis a populo impetrare studeat, ut *ἄδεια* pridem sibi decreta restituatur et *ἀτιμία* qua postea affectus erat tollatur. Sed praevalente inimicorum auctoritate cum eam rem impetrare non potuisset, Andocides rursus peregre abire coactus est.

Or. III. *Περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης*. Haec quoque oratio in contione coram populo habita est, Corinthiaci belli medio tempore. Suadet Andocides, ut pax cum Lacedaemoniis fiat eis condicionibus, de quibus ipsi, cum legatus de pace facienda ad Lacedaemonios missus esset, cum illis convenerat: nempe ut moenia, naves, Lemnum Imbrum Scyrumque Athenienses haberent, reliquae civitates omnes suis quaeque legibus uterentur liberaeque essent. Quas

*) Id sperare audet Andocides § 33: quod si non evenisset, vix in oratione nunc legeremus.

condiciones Boeoti quoque accipere parati erant, Lacedaemoniorumque legati aderant qui eas commendabant; adversabantur autem Corinthiorum qui tum id oppidum habebant et Argivi, qui utrique et ipsi legationes Athenas miserant. Bellum Atheniensibus magis placuit; itaque infecta re legati Spartani domum redierunt, pacis auctor Andocides, si biographo tradenti fides habenda, in exilium pulsus est. Habita oratio, ut plerisque videtur, auctumno anni 391 (coll. § 20); ex mea sententia aestate insequentis anni, paullo ante nobilem cladem illam quam Iphicrates Lacedaemoniis intulit; neque alia mihi causa Atheniensibus continuandi belli fuisse videtur quam illius pugnae nuntius.*) Ceterum genuinam non esse orationem et inter veteres Dionysii Halicarnassensis et multorum inter recentiores sententia fuit: quod iudicium mihi nequaquam probabile videtur.

Or. IV *κατ' Ἀλκιβιάδου.* Neque Andocidem haec oratio auctorem habet neque a quoquam usquam habita est, neque omnino haberi potuit. Agitur testarum suffragium, quo tum aut is qui verba facit, aut Alcibiades, aut Nicias in exilium pelli debebat. Orator igitur, postquam questus est iniquitate legum neque accusandi neque defendendi in hac causa facultatem dari, et sese a criminibus adversariorum defendit et Alcibiadem accusat idoneumque probat qui ex urbe eiciatur. Tempus ambiguum: etenim et Alcibiades nondum in Siciliam

---

*) Cf. Att. Beredsamk. p. 282 sq. cf. p. 663. Ne tum quidem integrum belli quinquennium peractum erat, et quod in Argivos orator dicit § 27, id nequaquam cum eis convenire videtur quae a. 391 gesta sunt.

profectus erat, quod factum a. 415, et Melos ab Atheniensibus integro ante anno capta erat (cf. § 22 sq.), ut nequeamus de tempore ante hiemem 415/4 cogitare. Auctor autem orationis, quisquis fuit, ne voluit quidem Andocidis personam induere: in Phaeacem omnia conveniunt, et id tantum erraru nt qui hoc exposuerunt Taylorus et Vaterus, quod re vera Phaeacis monumentum ingenii hoc nos possidere arbitrati sunt. Est quod mireris criticos veteres, quantum nos compertum habemus, de origine orationis non dubitasse.

1.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ.

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὦ ἄνδρες καὶ τὴν προθυμίαν τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, ὥστ' ἐμὲ κακῶς ποιεῖν ἐκ παντὸς τρόπου καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως, ἐξ ἀρχῆς ἐπειδὴ τάχιστα ἀφικόμην εἰς τὴν πόλιν ταυτηνί, σχεδόν τι πάντες ἐπίστασθε, καὶ οὐδὲν δεῖ περὶ τούτων πολλοὺς λόγους ποιεῖσθαι· ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες δεήσομαι ὑμῶν δίκαια καὶ ὑμῖν τε ῥᾴδια χαρίζεσθαι καὶ ἐμοὶ ἄξια πολλοῦ τυχεῖν παρ' ὑμῶν.
καὶ πρῶτον μὲν ἐνθυμηθῆναι ὅτι νῦν ἐγὼ ἥκω οὐ- 2
δεμιᾶς μοι ἀνάγκης οὔσης παραμεῖναι, οὔτ' ἐγγυητὰς καταστήσας οὔθ' ὑπὸ δεσμῶν ἀναγκασθείς, πιστεύσας δὲ μάλιστα μὲν τῷ δικαίῳ, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῖν, γνώσεσθαι τὰ δίκαια καὶ μὴ περιόψεσθαί με

Π. Τ. ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ] ita veteres quoque, nisi quod Harp. s. v. *ζητητής* laudat *'Α. ἐν τῷ π. τῆς ἐνδείξεως*; cf. Vit. § 14.

1. Per totum prooemium latius dispositis litteris ea distinxi, quae ex aliena prooemiorum aliqua collectione Andocides mutuatus est; quod eum fecisse ex eo arguitur, quod eadem ap. Lys. 19, 2 sqq. recurrunt. cf. etiam Clem. Alex. Strom. VI. p. 748. — *τὴν μ. παρ. ὦ ἄνδρες δικασταὶ* Clem. l. c. — *ὥστ' ἐμὲ* AB Bk.: *ὥςτε με*. haec autem v. usque ad *ταυτηνί* pro suo consilio om. Clem. — *τι*] *τοι* A corr. — *ἐπίστασθε*] *εἴσεσθε* Clem., qui hucusque locum affert.

2. *καὶ* ante *πρῶτον* abesse mal. Bait. —

ἀδίκως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν διαφθαρέντα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον σώσειν δικαίως κατά τε τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους καὶ τοὺς ὅρκους οὓς ὑμεῖς
3 ὀμόσαντες μέλλετε τὴν ψῆφον οἴσειν. εἰκότως δ' ἄν, ὦ ἄνδρες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοιτε περὶ τῶν ἐθελοντῶν εἰς τοὺς κινδύνους καθισταμένων, ἥνπερ αὐτοὶ περὶ αὐτῶν ἔχουσιν. ὁπόσοι μὲν γὰρ μὴ ἠθέλησαν ὑπομεῖναι καταγνόντες αὐτῶν ἀδικίαν, εἰκότως ἄν τοι καὶ ὑμεῖς τοιαῦτα περὶ αὐτῶν γιγνώσκοιτε οἷά περ καὶ αὐτοὶ περὶ σφῶν αὐτῶν ἔγνωσαν· ὁπόσοι δὲ πιστεύσαντες μηδὲν ἀδικεῖν ὑπέμειναν, δίκαιοί ἐστε καὶ ὑμεῖς περὶ τούτων τοιαύτην ἔχειν τὴν γνώμην οἵαν περ καὶ αὐτοὶ περὶ αὐτῶν ἔσχον,
4 καὶ μὴ προκαταγιγνώσκειν ἀδικεῖν. αὐτίκα ἐγὼ πολλῶν μοι ἀπαγγελλόντων ὅτι λέγοιεν οἱ ἐχθροὶ ὡς ἄρα ἐγὼ οὔτ' ἂν ὑπομείναιμι οἰχήσομαί τε φεύγων, — „τί γὰρ ἂν καὶ βουλόμενος Ἀνδοκίδης ἀγῶνα τοσοῦτον ὑπομείνειεν, ᾧ ἔξεστι μὲν ἀπελθόντι ἐντεῦθεν ἔχειν πάντα τὰ ἐπιτήδεια, ἔστι δὲ (καὶ) πλεύσαντι εἰς Κύπρον, ὅθεν περ ἥκει, γῆ πολλὴ καὶ ἀγαθὴ διδομένη καὶ δωρεὰ ὑπάρχουσα; οὗτος ἄρα βουλήσεται περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ κινδυνεῦσαι; εἰς τί ἀποβλέψας; οὐχ ὁρᾷ τὴν πόλιν ἡμῶν
5 ὡς διάκειται;“ ἐγὼ δὲ ὦ ἄνδρες πολὺ τὴν ἐναντίαν

ὑμετέρους AZM Turr.: ἡμετέρους. cf. 100. 105.

3. ἐθελόντων et mox ἧπερ ABLZM. — ἄν τοι] αὐτοὶ LZ, τοι AB Kl. Turr., ἂν v. — γιγνώσκοιτε ZAld.: γινώσκητε A pr. et B, γινώσκηται L, γινώσκετε A[d] corr. Kl. Turr. — οἷα Markland. Bk.: ὅσα. περ add. AB Bk.

4. ὑπομείνειεν ᾧ Valck. Bk.: ὑπομείνει ἐν ᾧ AB, ὑπομείνοι ἐν ᾧ v. — ἔστι δὲ . . . A, unde καὶ add. W. — γῆ cum Valck. et R. Bk.: ἢ AB, ἡ LZ. — δωρεᾶ A. δωρεᾷ Kl.; δωρεὰν ci. R., διδ. δωρεὰ καὶ Wyttenbach., δεδομ. ἐν δωρεᾷ ὑπ. Köpke, διδ. καὶ del. S.

τούτοις γνώμην ἔχω. ἄλλοθί τε γὰρ ὢν πάντα τὰ ἀγαθὰ ἔχειν στερόμενος τῆς πατρίδος οὐκ ἂν δεξαίμην· τῆς δὲ πόλεως οὕτω διακειμένης ὥσπερ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ λέγουσι, πολὺ ἂν αὐτῆς μᾶλλον ἐγὼ πολίτης δεξαίμην εἶναι ἢ ἑτέρων πόλεων, αἳ ἴσως πάνυ [μοι] δοκοῦσιν ἐν τῷ παρόντι εὐτυχεῖν. ἅπερ γιγνώσκων ἐπέτρεψα διαγνῶναι ὑμῖν περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμαυτοῦ. αἰτοῦμαι οὖν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, εὔ- 6
νοιαν πλείω παρασχέσθαι ἐμοὶ τῷ ἀπολογουμένῳ ἢ τοῖς κατηγόροις, εἰδότας ὅτι κἂν ἐξ ἴσου ἀκροᾶσθε, ἀνάγκη τὸν ἀπολογούμενον ἔλαττον ἔχειν. οἱ μὲν γὰρ ἐκ πολλοῦ χρόνου ἐπιβουλεύσαντες καὶ συνθέντες, αὐτοὶ ἄνευ κινδύνων ὄντες, τὴν κατηγορίαν ἐποιήσαντο· ἐγὼ δὲ μετὰ δέους καὶ κινδύνου καὶ διαβολῆς τῆς μεγίστης τὴν ἀπολογίαν ποιοῦμαι. εἰκὸς οὖν ὑμᾶς ἐστιν εὔνοιαν πλείω παρασχέσθαι ἐμοὶ ἢ τοῖς κατηγόροις. ἔτι δὲ καὶ τόδε ἐνθυμη- 7
τέον, ὅτι πολλοὶ ἤδη πολλὰ καὶ δεινὰ κατηγορήσαντες | παραχρῆμα ἐξηλέγχθησαν 2
ψευδόμενοι οὕτω φανερῶς, ὥστε ὑμᾶς πολὺ ἂν ἥδιον δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν κατηγόρων ἢ παρὰ τῶν κατηγορουμένων· οἱ δὲ αὖ, μαρτυρήσαντες τὰ ψευδῆ (καὶ) ἀδί-

5. *τῆς πόλεως* et *πολὺ δ' ἂν* codd.: *δὲ* transponendum esse ci. Schi. (*τῆς τε πόλ.* et cum Valck. *πολύ γ'* Sl., quae concinniora, sed ob id ipsum in Andoc. minus probabilia sunt). — *γινώσκω* B et pr. L et corr., ut videtur, A.
6. vv. *εὔνοιαν πλείω — κατηγόροις* etsi Andocides, certe non auctor prooemii bis posuit: genuina sunt ap. Lys. § 2.
7. *ἐξειλέχθησαν* AB. — *καὶ* ante *ἀδίκως* addidi ex Lysia § 4. — *ψευδομαρτυριῶν* om. Lys. — *ἔτι* om. LZM Lys. (Hi.). — *γεγένηται* Lys. et cum Dobr. Schi. Turr.: *γεγένηνται.* —

κως ἀνθρώπους ἀπολέσαντες, ἑάλωσαν παρ' ὑμῖν ψευδομαρτυριῶν, ἡνίκ' οὐδὲν ἦν ἔτι πλέον τοῖς πεπονθόσιν. ὁπότ' οὖν ἤδη πολλὰ τοιαῦτα γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς ἐστι μήπω τοὺς τῶν κατηγόρων λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι. εἰ μὲν γὰρ δεινὰ κατηγόρηται ἢ μή, οἷόν τε γνῶναι ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων· εἰ δὲ ἀληθῆ ταῦτά ἐστιν ἢ ψευδῆ, οὐχ οἷόν τε ὑμᾶς πρότερον εἰδέναι πρὶν ἂν καὶ ἐμοῦ ἀκούσητε ἀπολογουμένου.

8 *Σκοπῶ μὲν οὖν ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, πόθεν χρὴ ἄρξασθαι τῆς ἀπολογίας, πότερον ἐκ τῶν τελευταίων λόγων, ὡς παρανόμως με ἐνέδειξαν, ἢ περὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Ἰσοτιμίδου, ὡς ἄκυρόν ἐστιν, ἢ περὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ὅρκων τῶν γεγενημένων, εἴτε καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάξω τὰ γεγενημένα. ὃ δέ με ποιεῖ μάλιστ' ἀπορεῖν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ, ὅτι οὐ πάντες ἴσως ἐπὶ πᾶσι τοῖς κατηγορουμένοις ὁμοίως ὀργίζεσθε, ἀλλ' ἕκαστός τι ὑμῶν ἔχει πρὸς ὃ βούλοιτο ἄν με πρῶτον ἀπολογεῖσθαι· ἅμα δὲ περὶ πάντων εἰπεῖν ἀδύνατον. κράτιστον οὖν μοι εἶναι δοκεῖ ἐξ ἀρχῆς ὑμᾶς διδάσκειν πάντα τὰ γενόμενα καὶ παραλιπεῖν μηδέν. ἂν γὰρ ὀρθῶς μάθητε τὰ πραχθέντα, ῥᾳδίως*
9 *γνώσεσθ' ἅ μου κατεψεύσαντο οἱ κατήγοροι. τὰ μὲν οὖν δίκαια γιγνώσκειν ὑμᾶς ἡγοῦμαι καὶ αὐτοὺς*

ἡγεῖσθαι] πρὶν ἂν καὶ ἡμεῖς εἴπωμεν add. Lys., qui om. quae sequuntur usque ad finem paragraphi.

8. λόγων om. LZ Dobr. — ἕκαστός τι ABL Bk.: ἕκ. τις. — παραλ.ιπεῖν A[d].

9. ὑμᾶς A[d] ZM Turr.: ἡμᾶς. — καὶ αὐτοὺς Emp. Turr.: καὶ λόγους (καὶ μὴ λόγ. Schi.). Sed ante οἵσπερ aliqua intercidisse puto, quibus iurisiurandi mentio continebatur. —

παρεσκευάσθαι, οἷσπερ ἐγὼ πιστεύσας ὑπέμεινα,
ὁρῶν ὑμᾶς καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις καὶ ἐν τοῖς δημοσίοις
περὶ πλείστου τοῦτο ποιουμένους, ψηφίζεσθαι κατὰ
τοὺς ὅρκους· ὅπερ καὶ συνέχει μόνον τὴν πόλιν,
ἀκόντων τῶν οὐ βουλομένων ταῦτα οὕτως ἔχειν·
τάδε δὲ ὑμῶν δέομαι, μετ' εὐνοίας μου
τὴν ἀκρόασιν τῆς ἀπολογίας ποιήσασθαι,
καὶ μήτ' ἐμοὶ ἀντιδίκους καταστῆναι μήτε
ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα μήτε ῥήματα θη-
ρεύειν, ἀκροασαμένους δὲ διὰ τέλους τῆς
ἀπολογίας τότε ἤδη ψηφίζεσθαι τοῦτο ὅ τι
ἂν ὑμῖν αὐτοῖς ἄριστον καὶ εὐορκότατον
νομίζητε εἶναι. ὥσπερ δὲ καὶ προεῖπον ὑμῖν, ὦ 10
ἄνδρες, ἐξ ἀρχῆς περὶ πάντων ποιήσομαι τὴν ἀπο-
λογίαν, πρῶτον μὲν περὶ αὐτῆς τῆς αἰτίας ὅθεν περ
ἡ ἔνδειξις ἐγένετο, διόπερ εἰς τὸν ἀγῶνα τόνδε κατ-
έστην, περὶ τῶν μυστηρίων ὡς οὔτ' ἐμοὶ ἠσέβηται
οὐδὲν οὔτε μεμήνυται οὔθ' ὡμολόγηται, οὐδ' οἶδα
τοὺς μηνύσαντας ὑμῖν περὶ αὐτῶν οὔτ' εἰ ψευδῆ
οὔτ' εἰ ἀληθῆ ἐμήνυσαν· ταῦθ' ὑμᾶς διδάξω.

Ἦν μὲν γὰρ ἐκκλησία τοῖς στρατηγοῖς τοῖς εἰς 11
Σικελίαν, Νικίᾳ καὶ Λαμάχῳ καὶ Ἀλκιβιάδῃ, καὶ
τριήρης ἡ στρατηγὶς ἤδη ἐξώρμει ἡ Λαμάχου· ἀνα-
στὰς δὲ Πυθόνικος ἐν τῷ δήμῳ εἶπεν· „ὦ Ἀθηναῖοι,
ὑμεῖς μὲν στρατιὰν ἐκπέμπετε καὶ παρασκευὴν το-

παρασκευάσθαι BL, παρεσκευάσασθαι Z. — ἔχειν AB Bk.: ἔχει. — τάδε δὲ ὑμῶν κτέ.] cf. Lys. § 11. — μήτε ὑπονοεῖν τ.. λ. μήτε ῥήματα θηρεύειν] cf. Antiph. 6, 18: καὶ θηρεύειν καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα. — τοῦτο ὅτι A M: τοῦθ' ὅτι.

10. τόνδε] τοῦδε Z, δὲ AB. — οὐδὲ μεμήν. οὐδ' ὡμολόγ. Bk. Schi. Turr. cf. 29; 71. — οὐδ' οἶδα scripsi: οὔτ' οἶδα. cf. 29.

11. λα.μάχῳ et λα.μάχου A[d]. —

σαύτην, καὶ κίνδυνον ἀρεῖσθαι μέλλετε· Ἀλκιβιάδην
δὲ τὸν στρατηγὸν ἀποδείξω ὑμῖν τὰ μυστήρια ποιοῦντα
ἐν οἰκίᾳ μεθ᾽ ἑτέρων, καὶ ἐὰν ψηφίσησθε ἄδειαν (ᾧ
ἂν) ἐγὼ κελεύω, θεράπων ὑμῖν ἐνθάδε ἑνὸς τῶν ἀν-
δρῶν ἀμύητος ὢν ἐρεῖ τὰ μυστήρια· εἰ δὲ μή, χρῆσθε
12 ἐμοὶ ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ, ἐὰν μὴ τἀληθῆ λέγω." ἀν-
τιλέγοντος δὲ Ἀλκιβιάδου πολλὰ καὶ ἐξάρνου ὄντος
ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀμυήτους μεταστήσα-
σθαι, αὐτοὺς δ᾽ ἰέναι ἐπὶ τὸ μειράκιον ὃ ὁ Πυθόνικος
ἐκέλευε. καὶ ᾤχοντο, καὶ ἤγαγον θεράποντα Πολε-
μάρχου· Ἀνδρόμαχος αὐτῷ ὄνομα ἦν. ἐπεὶ δὲ ἐψη-
φίσαντο αὐτῷ τὴν ἄδειαν, ἔλεγεν ὅτι ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ
Πουλυτίωνος γίγνοιτο μυστήρια· Ἀλκιβιάδην μὲν
οὖν καὶ Νικιάδην καὶ Μέλητον, τούτους μὲν αὐτοὺς
εἶναι τοὺς ποιοῦντας, συμπαρεῖναι δὲ καὶ ὁρᾶν τὰ
γιγνόμενα καὶ ἄλλους, παρεῖναι δὲ καὶ δούλους, ἑαυ-
τόν τε καὶ τὸν ἀδελφὸν καὶ Ἱκέσιον τὸν αὐλητὴν καὶ
13 τὸν Μελήτου δοῦλον. πρῶτος μὲν οὗτος ταῦτα ἐμή-
8 νυσε, καὶ ἀπέγραψε τούτους· ὧν Πολύστρατος | μὲν
συνελήφθη καὶ ἀπέθανεν, οἱ δὲ ἄλλοι φεύγοντες
ᾤχοντο, καὶ αὐτῶν ὑμεῖς θάνατον κατέγνωτε. Καί
μοι λαβὲ καὶ ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε Ἀνδρόμαχος ἐμήνυσεν. Ἀλκιβιά-
δην, Νικιάδην, Μέλητον, Ἀρχεβιάδην, Ἄρχιππον,

ἀρεῖσθαι Bk.: αἱρεῖσθαι. fort. autem adiectivum ad κίνδ. appositum interciderit. — ᾧ ἂν addidi: ὡς add. Bk., qui adicit: „praestat fort. ᾧ". — ἐνθάδε ἑνὸς τῶν scripsi: ἑνὸς τῶν ἐνθάδε.

12. δὲ καὶ Ἀλκ. Z. — Πολεμάρχου cum R. Bk.: ἀλκιβιάδου πολέμαρχον. Illud tamen huic coniecturae obstat, quod Polemarchi nomen inter cetera § 13 non occurrit. itaque Ἀρχεβιάδου πρὸς τὸν πολ. ci. Helbig. num Πολυστράτου, qui homo solus comprehensus et supplicio affectus est? — μέλητον A (Bk.): μέλιτον. ita semper A, plerumque etiam BL hoc nomen scriptum exhibent. — καὶ ante Ἱκέσιον del. Valck.

Διογένη, Πολύστρατον, Ἀριστομένη, Οἰωνίαν, Παναίτιον.

Πρώτη μὲν ὦ ἄνδρες μήνυσις ἐγένετο αὕτη ὑπὸ Ἀνδρομάχου κατὰ τούτων τῶν ἀνδρῶν. Καί μοι κάλει Διόγνητον. 14

Ἦσθα ζητητής, ὦ Διόγνητε, ὅτε Πυθόνικος εἰσήγγειλεν ἐν τῷ δήμῳ περὶ Ἀλκιβιάδου; Ἦν. Οἶσθα οὖν μηνύσαντα Ἀνδρόμαχον τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Πουλυτίωνος γιγνόμενα; Οἶδα. Τὰ ὀνόματα οὖν τῶν ἀνδρῶν ἐστι ταῦτα, καθ' ὧν ἐκεῖνος ἐμήνυσεν; Ἔστι ταῦτα.

Δευτέρα τοίνυν μήνυσις ἐγένετο. Τεῦκρος ἦν 15 *ἐνθάδε μέτοικος, ὃς ᾤχετο Μέγαράδε ὑπεξελθών, ἐκεῖθεν δὲ ἐπαγγέλλεται τῇ βουλῇ, εἴ οἱ ἄδειαν δοῖεν, μηνύσειν περί (τε) τῶν μυστηρίων, συνεργὸς ὤν, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ποιοῦντας μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν τῆς περικοπῆς ἃ ᾔδει. ψηφισαμένης δὲ τῆς βουλῆς, ἦν γὰρ αὐτοκράτωρ, ᾤχοντο ἐπ' αὐτὸν Μέγαράδε· καὶ κομισθείς, ἄδειαν εὑρόμενος, ἀπογράφει τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ. καὶ οὗτοι κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν ᾤχοντο φεύγοντες. Καί μοι λαβὲ καὶ ἀνάγνωθι τὰ ὀνόματα αὐτῶν.*

ΟΝΟΜΑΤΑ. Τούσδε Τεῦκρος ἐμήνυσε· Φαῖδρον, Γνιφωνίδην, Ἰσόνομον, Ἡφαιστόδωρον, Κηφισόδωρον, ἑαυ-

13. *Διογένη* Schi.: *Διογένην*. cf. infra *Ἀριστομένη* (ita codd., *Ἀριστομένην* Ald.). — *Οἰωνίαν* restituendum erat e titulo poletarum recens reperto (v. Kirchhoff. J. J. 1860 p. 238): *Ἰωνίαν*. Praeter alia nomina (v. ad § 16. 35) haec ibi exstant: *ΟΙΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΩΝΙΟΥ* et *ΠΑΝΑΙΤΙΟΥ*.

14. *τῇ Πουλυτ.* A Bk.: *τοῦ Πουλ.*

15. *ἐπαγγέλλεται* AB Bk.: *ἐπαγγέλλετο* L, *ἐπαγγέλετο* ZM, *ἐπηγγέλλετο* v. — *τε* post *περὶ* addidi coll. § 34 (*μην. καὶ π. τ. μυστ., σ. ὤν, τοὺς ἄλλ.* Lipsius). — *εὑρόμενος* AB Bk.: *εὑράμενος*. — *αὐτῶν* post *ὀνόμ.* et *δὲ* post *μέμνησθε* om. Z. — *ΟΝΟΜΑΤΑ* in mg. add. A[d]. —

*τόν, Διόγνητον, Σμινδυρίδην, Φιλοκράτη, Ἀντιφῶντα,
Τίσαρχον, Παντακλέα.*

*Μέμνησθε δέ, ὦ ἄνδρες, ὅτι καὶ ταῦθ' ὑμῖν
προσομολογεῖται ἅπαντα.*

16 *Τρίτη μήνυσις ἐγένετο. ἡ γυνὴ Ἀλκμαιονίδου,
γενομένη δὲ καὶ Δάμωνος, — Ἀγαρίστη ὄνομα αὐ-
τῇ — αὕτη ἐμήνυσεν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ Χαρμίδου τῇ παρὰ
τὸ Ὀλυμπιεῖον μυστήρια ποιεῖν Ἀλκιβιάδην καὶ
Ἀξίοχον καὶ Ἀδείμαντον· καὶ ἔφυγον οὗτοι πάντες
ἐπὶ ταύτῃ τῇ μηνύσει.*

17 *Ἔτι μήνυσις ἐγένετο μία. Λυδὸς ὁ Φερεκλέους
τοῦ Θημακέως ἐμήνυσε μυστήρια γίγνεσθαι ἐν
τῇ οἰκίᾳ Φερεκλέους τοῦ δεσπότου τοῦ ἑαυτοῦ,
ἐν Θημακῷ· καὶ ἀπογράφει τούς τε ἄλλους, καὶ
τὸν πατέρα ἔφη τὸν ἐμὸν παρεῖναι μέν, καθεύ-
δειν δὲ ἐγκεκαλυμμένον. Σπεύσιππος δὲ βουλεύων
παραδίδωσιν αὐτοὺς τῷ δικαστηρίῳ. κἄπειτα ὁ
πατὴρ καταστήσας ἐγγυητὰς ἐγράψατο τὸν Σπεύσιπ-
πον παρανόμων, καὶ ἠγωνίσατο ἐν ἑξακισχιλίοις
Ἀθηναίων, καὶ μετέλαβε δικαστῶν τοσούτων οὐδὲ
διακοσίας ψήφους ὁ Σπεύσιππος. ὁ δὲ πείσας καὶ
δεόμενος μεῖναι τὸν πατέρα ἐγὼ ἦν μάλιστα, εἶτα*
18 *δὲ καὶ οἱ ἄλλοι συγγενεῖς. Καί μοι κάλει Καλλίαν*

φιλοκράτη Schi.: *φιλοκράτην.* — *προσωμολόγηται* cum mg. Ald. et R. Turr.

16. *Ἀλκμαιωνίδου* ZM. malim *Ἀλκμεωνίδου.* — *τὸ Ὀλυμπιεῖον* ci. R. S.: *τὸ Ὀλύμπιον* A Bk., *τὸν Ὀλύμπιον* v. — *ἀδίμαντον* ABLZ. — cf. titulum supra commemoratum (v. ad § 13): *ΑΞΙΟΧΟΥ ΤΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΣΚΑΜΒΩΝΙΔΟΥ — ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΥ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΛΟΦΙΔΟΥ.* — *ἔφυγον* scripsi coll. §§ 26. 35. 50. 67. 68: *ἔφευγον.*

17. *Θημακέως*] *μαθηκέως* BLZ. cf. Harp. s. v. — *βουλεύων*] *βασιλεύων* Sl. Bk. Schi., cui coniecturae recte adversatur Bgk. ep. ad Schill. p. 113 (Turr.). — *γραφὴν* post *παραν.* add. Ald., om. codd. (in lacuna BLZM).

καὶ Στέφανον, κάλει δὲ καὶ Φίλιππον καὶ Ἀλέξιππον· οὗτοι γάρ εἰσιν Ἀκουμενοῦ καὶ Αὐτοκράτορος συγγενεῖς, οἳ ἔφευγον ἐπὶ τῇ Λυδοῦ μηνύσει· τοῦ μὲν ἀδελφιδοῦς ἐστιν Αὐτοκράτωρ, τοῦ δὲ θεῖος Ἀκουμενός· οἷς προσήκει μισεῖν μὲν τὸν ἐξελάσαντα ἐκείνους, εἰδέναι δὲ μάλιστα δι' ὅντινα ἔφευγον. Βλέπετε εἰς τούτους, καὶ μαρτυρεῖτε εἰ ἀληθῆ λέγω.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Τὰ μὲν γενόμενα ἠκούσατε, ὦ ἄνδρες, καὶ ὑμῖν 19
οἱ μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν· ἃ δὲ οἱ κατήγοροι
ἐτόλμησαν εἰπεῖν, ἀναμνήσθητε. οὕτω γὰρ καὶ δί-
καιον ἀπολογεῖσθαι, ἀναμιμνήσκοντα τοὺς τῶν κατη-
γόρων λόγους ἐξελέγχειν. ἔλεξαν γὰρ ὡς ἐγὼ μηνύ-
σαιμι περὶ τῶν μυστηρίων, ἀπογράψαιμί τε τὸν πα-
τέρα τὸν ἐμαυτοῦ παρόντα, καὶ γενοίμην μηνυτὴς
κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ, λόγον οἶμαι πάντων
δεινότατόν τε καὶ ἀνοσιώτατον λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ
ἀπογράψας αὐτὸν Λυδὸς ἦν ὁ Φερεκλέους, ὁ δὲ
πείσας ὑπομεῖναι καὶ μὴ οἴχεσθαι φεύγοντα ἐγώ,
πολλὰ ἱκετεύσας καὶ λαμβανόμενος τῶν γονάτων.
καίτοι τί ἐβουλόμην, εἰ ἐμήνυσα μὲν κατὰ τοῦ πα- 20
τρός, ὡς οὗτοί φασιν, ἱκέτευον δὲ τὸν | πατέρα 4
μείναντά τι παθεῖν ὑπ' ἐμοῦ; καὶ ὁ πατὴρ ἐπείσθη

18. *ἀκουμένου* et *ἀκούμενος* codd. — *οἳ ἔφευγον*] num *οἳ ἔφυγον*? cf. ad § 16. neque alia res infra *δι' ὅντινα ἔφευγον*. — *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* om. A^d, sed in lacuna punctum rubrum habet.

19. *γενόμενα* Sl. Bk.: *γινόμενα*. — *ἡμῖν* A^d. — *οὕτω* cum R. Bk. Turr.: *οὐ*, quod cum Foertschio retinet Schi., interrogationis signo post *ἐξελ.* posito. — *ἀναμιμνήσκοντα* Luzac. Turr.: *ἀναμιμνήσκοντας*, quod cum Foertsch. retinet Schi. — *λαμβανόμενος* A Bk. (ci. R.): *καταλαμβ.*

ἀγῶνα τοιοῦτον ἀγωνίσασθαι, ἐν ᾧ δυοῖν τοῖν μεγίστοιν κακοῖν οὐκ ἦν αὐτῷ ἁμαρτεῖν; ἢ γὰρ ἐμοῦ δόξαντος τὰ ὄντα μηνῦσαι κατ' ἐκείνου ὑπ' ἐμοῦ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ σωθέντι ἐμὲ ἀποκτεῖναι. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχεν· εἰ μὲν τἀληθῆ μηνύσειέ τις, εἶναι τὴν ἄδειαν, εἰ δὲ τὰ ψευδῆ, τεθνάναι. καὶ μὲν δὴ τοῦτό γε ἐπίστασθε πάντες, ὅτι ἐσώθην καὶ ἐγὼ καὶ ὁ ἐμὸς πατήρ· οἷόν τε δ' οὐκ ἦν, εἴπερ ἐγὼ μηνυτὴς ἐγενόμην περὶ τοῦ πατρός, ἀλλ' ἢ ἐμὲ ἢ
21 *ἐκεῖνον ἔδει ἀποθανεῖν. φέρε δὴ τοίνυν, εἰ καὶ ὁ πατὴρ ἐβούλετο ὑπομένειν, τοὺς φίλους ἂν οἴεσθε ἢ ἐπιτρέπειν αὐτῷ μένειν ἢ ἐγγυήσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἂν παραιτεῖσθαι καὶ δεῖσθαι ἀπιέναι ὅπου [ἂν] ἔμελλεν*
22 *αὐτὸς σωθήσεσθαι ἐμέ τε οὐκ ἀπολεῖν; ἀλλὰ γὰρ καὶ ὅτε Σπεύσιππον ἐδίωκεν ὁ πατὴρ τῶν παρανόμων, αὐτὰ ταῦτα ἔλεγεν, ὡς οὐδεπώποτε ἔλθοι εἰς Θημακὸν ὡς Φερεκλέα· ἐκέλευε δὲ βασανίσαι τὰ ἀνδράποδα, καὶ μὴ τοὺς μὲν παραδιδόντας μὴ ἐθέλειν ἐλέγχειν, τοὺς δὲ μὴ θέλοντας ἀναγκάζειν. ταῦτα δὲ λέγοντος τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ, ὡς ἅπαντες ἴστε, τί ὑπελείπετο τῷ Σπευσίππῳ λέγειν, εἰ ἀληθῆ οἶδε λέγουσιν, ἀλλ' ἢ „Ὦ Λεωγόρα, τί βούλει περὶ θεραπόντων λέγειν; οὐχ ὁ υἱὸς οὑτοσὶ μεμήνυκε κατὰ σοῦ, καὶ φησί σε παρεῖναι ἐν Θημακῷ; ἔλεγχε σὺ τὸν πατέρα, ἢ οὐκ ἔστι σοι ἄδεια.“ ταυτὶ ἔλεγεν ἂν ὁ Σπεύσιππος, ὦ ἄνδρες, ἢ οὔ; ἐγὼ μὲν οἶμαι.*

20. *δυεῖν* A pr. — *ἁμαρτεῖν*] „nonne addendum *θατέρου*?“ Bk. cf. autem Schi. ad Sl. et Turr. — *τὰ ψευδῆ*] *τὰ* a corr. habere videtur A.

21. *ἂν* post *ὅπου* del. Dobr. Bait. — nonne *αὐτός τε?*

22. *τῶν* ante *παραν.* del. Valck. — *ἔλθῃ* A et pr. L. — *'θέλοντας* Bait. Turr. — *Λεωγόρα* Bk. (et A[d]): *λεώ*[γρ]. A sec. Bk.; *λέω* ante lac. B, lac. solam habent LZM, *ἄνθρωπε* v. — *μεμύνηκε* A[d].

εἰ τοίνυν ἀνέβην ἐπὶ δικαστήριον, ἢ λόγος τις περὶ 23
ἐμοῦ ἐγένετο, ἢ μήνυσίς τις ἐμή ἐστιν ἢ ἀπογραφή,
μὴ ὅτι ἐμὴ καθ' ἑτέρου, ἀλλ' εἰ καὶ ἄλλου τινὸς
κατ' ἐμοῦ, ἐλεγχέτω με ὁ βουλόμενος ἐνταῦθα ἀνα-
βάς. ἀλλὰ γὰρ λόγον ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον
οὐδένας πώποτ' ἐγὼ εἰπόντας οἶδα, οἳ τοῦτο μόνον
ἡγήσαντο δεῖν, τολμῆσαι κατηγορῆσαι· εἰ δ' ἐλεγχθή-
σονται ψευδόμενοι, οὐδὲν αὐτοῖς ἐμέλησεν. ὥσπερ 24
οὖν, εἰ ἀληθῆ ἦν ταῦτα ἅ μου κατηγόρησαν, ἐμοὶ
ἂν ὠργίζεσθε καὶ ἠξιοῦτε δίκην τὴν μεγίστην ἐπιτι-
θέναι, οὕτως ἀξιῶ ὑμᾶς, γιγνώσκοντας ὅτι ψεύδονται,
πονηρούς τε αὐτοὺς νομίζειν, χρῆσθαί τε τεκμηρίῳ
ὅτι εἰ τὰ δεινότατα τῶν κατηγορηθέντων περιφανῶς
ἐλέγχονται ψευδόμενοι, ἦ που τάχα πολλῷ φαυλό-
τερα ῥᾳδίως ὑμῖν ἀποδείξω ψευδομένους αὐτούς.
Αἱ μὲν μηνύσεις ὧδε περὶ τῶν μυστηρίων αὗται 25
ἐγένοντο τέτταρες· οἳ δὲ ἔφευγον καθ' ἑκάστην μή-
νυσιν, ἀνέγνων ὑμῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ οἱ
μάρτυρες μεμαρτυρήκασιν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ἐγὼ
πιστότητος ὑμῶν ἕνεκα, ὦ ἄνδρες, τάδε ποιήσω.
τῶν γὰρ φευγόντων ἐπὶ τοῖς μυστηρίοις οἱ μέν τινες
ἀπέθανον φεύγοντες, οἱ δ' ἥκουσι καί εἰσιν ἐνθάδε
καὶ πάρεισιν ὑπ' ἐμοῦ κεκλημένοι. ἐγὼ οὖν ἐν τῷ 26
ἐμῷ λόγῳ δίδωμι τῷ βουλομένῳ ἐμὲ ἐλέγξαι ὅτι

23. ἐμή] ὡς ἐμὴ Ald. — ἢ] ἡ ABLZ. — ἀνοσιώτερον καὶ ἀπιστότερον cum R. Bk.: ἀνοσιώτατον καὶ ἀπιστότατον. — οὐδένας cum R. Bk.: οὐδένα. — εἰπόντα dedisse vid. pr. A[d].

24. μου Dobr. Turr.: με. — τάχα scripsi (cf. 2, 2): τάγα B et corr. fort. A („lit. γ fort. corr.“ Dobs.); τἄλλα v. (τά γε Bk.; τά γ' ἄλλα Dobr. Turr.).

25. φευγόντων] num φυγόντων? cf. ad § 16. — ἐπὶ τοῖς ci. R. coll. § 35 (Bk.): ἐν τοῖς.

26. ἐλέγξαι pr. A Turr.: ἐξελέγξαι. —

*ἔφυγέ τις αὐτῶν δι' ἐμὲ ἢ ἐμήνυσα κατ' αὐτοῦ, ἢ
οὐχ ἕκαστοι ἔφυγον κατὰ τὰς μηνύσεις ταύτας ἃς
ἐγὼ ὑμῖν ἀπέδειξα. καὶ ἐάν τις ἐλέγξῃ με ὅτι ψεύ-
δομαι, χρήσασθέ μοι ὅ τι βούλεσθε. καὶ σιωπῶ, καὶ
παραχωρῶ, εἴ τις ἀναβαίνειν βούλεται.*

27 *Φέρε δή, ὦ ἄνδρες, μετὰ ταῦτα τί ἐγένετο;
ἐπειδὴ αἱ μηνύσεις ἐγένοντο, περὶ τῶν μηνύτρων,
ἦσαν γὰρ κατὰ τὸ Κλεωνύμου ψήφισμα χίλιαι
δραχμαί, κατὰ δὲ τὸ Πεισάνδρου μύριαι, περὶ δὲ
τούτων ἠμφισβήτουν οὗτοί τε οἱ μηνύσαντες καὶ
Πυθόνικος, φάσκων πρῶτος εἰσαγγεῖλαι, καὶ Ἀνδρο-*
28 *κλῆς ὑπὲρ τῆς βουλῆς. ἔδοξεν οὖν τῷ δήμῳ ἐν τῷ
τῶν θεσμοθετῶν δικαστηρίῳ τοὺς μεμυημένους, ἀκού-
σαντας τὰς μηνύσεις ἃς ἕκαστος ἐμήνυσε, διαδικάσαι.
καὶ ἐψηφίσαντο πρώτῳ μὲν Ἀνδρομάχῳ, δευτέρῳ
δὲ Τεύκρῳ, καὶ ἔλαβον Παναθηναίων τῷ ἀγῶνι
Ἀνδρόμαχος μὲν μυρίας δραχμάς, Τεῦκρος δὲ χιλίας.
Καί μοι κάλει τούτων τοὺς μάρτυρας.*

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

29 | *Περὶ μὲν τῶν μυστηρίων, ὦ ἄνδρες, ὧν εἵνεκα*
5 *ἡ ἔνδειξις ἐγένετο καὶ περὶ ὧν ὑμεῖς οἱ μεμυημένοι
εἰσεληλύθατε, ἀποδέδεικταί μοι ὡς οὔτε ἠσέβηκα
οὔτε μεμήνυκα περὶ οὐδενὸς οὔτε ὡμολόγηκα περὶ
αὐτῶν, οὐδὲ ἔστι μοι ἁμάρτημα περὶ τὼ θεὼ οὔτε
μεῖζον οὔτ' ἔλαττον οὐδὲ ἕν. ὅπερ ἐμοὶ περὶ πλείστου*

κατ' αὐτοῦ] *κατά του* Sl. — post hanc § addendum dicit S. *ΔΙΑΝΑΠΑΥΣΙΣ* vel simile quid.

27. *κατὰ μὲν τὸ Κλ. ψ.?*

28. *μυήσεις* A^d pr., *μυνήσεις* A^d corr. — *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* in mg. add. A^d. it. 46.

29. *μεμύηκα* A^d pr., *μεμύνηκα* A^d corr. — *οὐδὲ ἕν*] *οὐδέν* A. —

ἐστὶν ὑμᾶς πεῖσαι. καὶ γὰρ οἱ λόγοι τῶν κατηγόρων, (οἳ)
ταῦτα τὰ δεινὰ καὶ φρικώδη ἀνωρθίαζον, καὶ λόγους
εἶπον ὡς πρότερον ἑτέρων ἁμαρτόντων καὶ ἀσεβη-
σάντων περὶ τὼ θεώ, οἷα ἕκαστος αὐτῶν ἔπαθε καὶ
ἐτιμωρήθη — τούτων οὖν ἐμοὶ τῶν λόγων ἢ τῶν ἔρ- 30
γων τί προσήκει; ἐγὼ γὰρ πολὺ μᾶλλον ἐκείνων (ταῦτα)
κατηγορῶ, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτό φημι δεῖν ἐκείνους μὲν
ἀπολέσθαι, ὅτι ἠσέβησαν, ἐμὲ δὲ σώζεσθαι, ὅτι οὐδὲν
ἡμάρτηκα. ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη, εἰ ἐμοὶ ὀργίζοισθε
ἐπὶ τοῖς ἑτέρων ἁμαρτήμασι, καὶ τὴν εἰς ἐμὲ διαβολὴν
εἰδότες ὅτι ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν λέγεται,
κρείττω τῆς ἀληθείας ἡγήσεσθε. δηλονότι γὰρ τοῖς
μὲν ἡμαρτηκόσι τὰ τοιαῦτα ἁμαρτήματα οὐκ ἔστιν
ἀπολογία ὡς οὐκ ἐποίησαν· ἡ γὰρ βάσανος δεινὴ
παρὰ τοῖς εἰδόσιν· ἐμοὶ δὲ ὁ ἔλεγχος ἥδιστος, ἐν οἷς
[ὑμῶν] οὐδέν με δεῖ δεόμενον οὐδὲ παραιτούμενον
σωθῆναι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ αἰτίᾳ, ἀλλ' ἐλέγχοντα τοὺς
τῶν κατηγόρων λόγους καὶ ὑμᾶς ἀναμιμνήσκοντα
τὰ γεγενημένα, οἵ τινες ὅρκους μεγάλους ὀμόσαντες 31
οἴσετε τὴν ψῆφον περὶ ἐμοῦ, καὶ ἀρασάμενοι τὰς
μεγίστας ἀρὰς ὑμῖν τε αὐτοῖς καὶ παισὶ τοῖς ὑμετέ-
ροις αὐτῶν, ἦ μὴν ψηφιεῖσθαι περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια,
πρὸς δὲ τούτοις μεμύησθε καὶ ἑωράκατε τοῖν θεοῖν

καὶ γὰρ οἱ λόγοι κτἑ.] si addas οἳ, nihil in his cum Andocide non convenire videtur, neque cuiquam eorum qui praeterea mutare tentarunt conatus prospere cessit. — *ἀνωρθίαζον*] cf. Harp.: *ἀνωρθ. ἀντὶ τοῦ ὄρθιον βοῶντες ἔλεγον Ἀνδοκίδης*, et Suid. et B. A. I p. 412. Eurip. Andr. 1148 et Aesch. Ch. 271 confert Kö.

30. *ἡγήσαισθε* cum R. Bk. (vulg. ret. Schi. Turr.). — *ὑμῶν* hoc loco molestum est neque omnino desideratur. — *τῇ τοιαύτῃ* pr. A W.: *τοιαύτῃ.* — *ἀναμιμνήσκοντα* ci. R. Bait.: *ἀναμιμνήσκω.*

31. *παισὶ* A et corr. B (Bk): *πᾶσι.* — *ἡ* (*ἦ*) *μὴν ψηφιεῖσθαι* AB (*ἦ μὴν . . . ψηφιεῖσθαι* A[d]) Turr. Kl. Schi.: *εἰ μὴ ψηφιεῖσθε.*

τὰ ἱερά, ἵνα τιμωρήσητε μὲν τοὺς ἀσεβοῦντας,
32 *σώζητε δὲ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας. νομίσατε τοίνυν*
ἀσέβημα οὐδὲν ἔλαττον εἶναι τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας
ἀσεβεῖν καταγνῶναι ἢ τοὺς ἠσεβηκότας μὴ τιμω-
ρεῖσθαι. ὥστ' ἐγὼ ὑμῖν πολὺ μᾶλλον τῶν κατηγόρων
πρὸς τοῖν θεοῖν ἐπισκήπτω, ὑπέρ τε τῶν ἱερῶν ἃ
εἴδετε, καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων οἳ τῆς ἑορτῆς ἕνεκεν
ἔρχονται δεῦρο· εἰ μέν τι ἠσέβηκα ἢ ὡμολόγηκα ἢ
ἐμήνυσα κατά τινος ἀνθρώπων, ἢ ἄλλος τις περὶ
33 *ἐμοῦ, ἀποκτείνατέ με· οὐ παραιτοῦμαι· εἰ δὲ οὐδὲν*
ἡμάρτηταί μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν ἀποδείκνυμι σαφῶς,
δέομαι ὑμῶν αὐτὸ φανερὸν τοῖς Ἕλλησι πᾶσι ποιῆσαι,
ὡς ἀδίκως εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα κατέστην. ἐὰν γὰρ
μὴ μεταλάβῃ τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων καὶ
ἀτιμωθῇ ὁ ἐνδείξας ἐμὲ Κηφίσιος οὑτοσί, οὐκ
ἐξέσται αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν τοῖν θεοῖν εἰσιέναι, ἢ
ἀποθανεῖται. εἰ οὖν ὑμῖν δοκῶ ἱκανῶς περὶ τούτων
ἀπολελογῆσθαι, δηλώσατέ μοι, ἵνα προθυμότερον
περὶ τῶν ἄλλων ἀπολογῶμαι.

34 *Περὶ δὲ τῶν ἀναθημάτων τῆς περικοπῆς καὶ τῆς*
μηνύσεως, ὥσπερ καὶ ὑπεσχόμην ὑμῖν, οὕτω καὶ
ποιήσω· ἐξ ἀρχῆς γὰρ ὑμᾶς διδάξω ἅπαντα τὰ γεγε-
νημένα. ἐπειδὴ Τεῦκρος ἧλθε Μεγαρόθεν ἄδειαν
εὑρόμενος, μηνύει περί τε τῶν μυστηρίων ἃ ᾔδει
καὶ τῶν περικοψάντων τὰ ἀναθήματα, καὶ ἀπογράφει

32. *ἐπισκήπτω*] cf. Harp. s. v. *ἐπεσκήψατο: τὸ δὲ ἐπισκήπτω ἀντὶ τοῦ μετά τινος ἐπιθειασμοῦ λέγω καὶ οἷον ἐξορκίζω Ἀνδ. τε ἐν τῷ περὶ τῶν μυστηρίων καὶ Λυσίας — — εἰρήκασιν. — εἴδετε* A Bk.: *ἴδετε. — μεμήνυκα* Bait., sicut est § 29.

33. *αὐτὸ*] *αὖ τοῦτο* Emp. — *Κηφίσιος* auct. Steph. Bk.: *Κηφήσιος. — ἐξέσται* scripsi: *ἔξεστιν. — ὑμῖν δοκῶ* AB Bk.: *δοκῶ ὑμῖν. — ἀπολελογῆσθαι* AB Bk.: *ἀπολογεῖσθαι.*

34. *καὶ τῶν* Ald.: *ἐκ τῶν.* —

δυοῖν δέοντας εἴκοσιν ἄνδρας. ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἀπεγράφησαν, οἱ μὲν αὐτῶν φεύγοντες ᾤχοντο, οἱ δὲ συλληφθέντες ἀπέθανον κατὰ τὴν Τεύκρου μήνυσιν. Καί μοι ἀνάγνωθι αὐτῶν τὰ ὀνόματα.

35 ΟΝΟΜΑΤΑ. Τεῦκρος ἐπὶ τοῖς Ἑρμαῖς ἐμήνυσεν Εὐκτήμονα, Γλαύκιππον, Εὐρύμαχον, Πολύευκτον, Πλάτωνα, Ἀντίδωρον, Χάριππον, Θεόδωρον, Ἀλκισθένη, Μενέστρατον, Ἐρυξίμαχον, Εὐφίλητον, Εὐρυδάμαντα, Φερεκλέα, Μέλητον, Τιμάνθη, Ἀρχίδαμον, Τελένικον.

Τούτων τοίνυν τῶν ἀνδρῶν οἱ μὲν ἥκουσι καί εἰσιν ἐνθάδε, τῶν δὲ ἀποθανόντων εἰσὶ πολλοὶ προσήκοντες· ὧν ὅστις βούλεται, ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ ἀναβάς με ἐλεγξάτω ἢ ὡς ἔφυγέ τις δι' ἐμὲ τούτων τῶν ἀνδρῶν ἢ ὡς ἀπέθανεν.

36 Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγένετο, Πείσανδρος καὶ Χαρι-
6 κλῆς, ὄντες μὲν τῶν ζητητῶν, δοκοῦντες | δ' ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ εὐνούστατοι εἶναι τῷ δήμῳ, ἔλεγον ὡς εἴη τὰ ἔργα τὰ γεγενημένα οὐκ ὀλίγων ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπὶ τῇ τοῦ δήμου καταλύσει, καὶ χρῆναι ἔτι ζητεῖν καὶ μὴ παύσασθαι. καὶ ἡ πόλις οὕτως διέκειτο, ὥστ' ἐπειδὴ τὴν βουλὴν εἰς τὸ βουλευτήριον ὁ κῆρυξ ἀνείποι ἰέναι καὶ τὸ σημεῖον καθέλοι, τῷ αὐτῷ σημείῳ ἡ μὲν βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον ᾔει, οἱ δ' ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφευγον, δεδιότες εἷς ἕκαστος μὴ

εἴκοσι A[d] pr.

35. Ἀλκισθένη et Τιμάνθη Schi.: Ἀλκισθένην et Τιμάνθην. — Ἐρυξίμαχον cum Steph. Bk.: εὐρυξίμαχον A, εὐριξύμαχον BLZ, εὐριξίμαχον Ald. — Εὐφίλητον] cf. titulum supra ad § 13 commemoratum: ΕΥΦΙΛΗΤΟΥ ΤΟΥ ΤΙΜΟΘΕΟΥ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΕΩΣ. — εὐρυμάδαντα AB, εὐροδάμαντα Z.

36. ζητητῶν] cf. Harp. ζητητής· ἀρχή τις Ἀθήνησι κατὰ καιροὺς καθισταμένη — —· Δημοσθένης — — καὶ Ἀνδοκίδης ἐν τῷ περὶ ἐνδείξεως. — ἔλεγον οὖν ὡς Ald. — οὕτως A[d] Turr.: οὕτω. — ἀνείποι Schoem. Dobr. Bk.: ἀνείπῃ. — καθέλοι AB Bk.: καθέλῃ. — ἔφευγον Bait.: ἔφυγον.

37 συλληφθείη. ἐπαρθεὶς οὖν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς
εἰσαγγέλλει Διοκλείδης εἰς τὴν βουλήν, φάσκων
εἰδέναι τοὺς περικόψαντας τοὺς Ἑρμᾶς, καὶ εἶναι
αὐτοὺς εἰς τριακοσίους· ὡς δ' ἴδοι καὶ περιτύχοι
τῷ πράγματι, ἔλεγε. καὶ τούτοις, ὦ ἄνδρες, δέομαι
ὑμῶν προσέχοντας τὸν νοῦν ἀναμιμνήσκεσθαι, ἐὰν
ἀληθῆ λέγω, καὶ διδάσκειν ἀλλήλους· ἐν ὑμῖν γὰρ
ἦσαν οἱ λόγοι, καί μοι ὑμεῖς τούτων μάρτυρές ἐστε.
38 ἔφη γὰρ εἶναι μὲν ἀνδράποδόν οἱ ἐπὶ Λαυρίῳ, δεῖν
δὲ κομίσασθαι ἀποφοράν. ἀναστὰς δὲ πρῴ ψευσθεὶς
τῆς ὥρας βαδίζειν· εἶναι δὲ πανσέληνον. ἐπεὶ δὲ
παρὰ τὸ προπύλαιον τοῦ Διονύσου ἦν, ὁρᾶν ἀνθρώ-
πους πολλοὺς ἀπὸ τοῦ ᾠδείου καταβαίνοντας εἰς
τὴν ὀρχήστραν· δείσας δὲ αὐτούς, εἰσελθὼν ὑπὸ
τὴν σκιὰν καθέζεσθαι μεταξὺ τοῦ κίονος καὶ τῆς
στήλης ἐφ' ᾗ ὁ στρατηγός ἐστιν ὁ χαλκοῦς. ὁρᾶν
δὲ ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους,
ἑστάναι δὲ κύκλῳ ἀνὰ πέντε καὶ δέκα ἄνδρας, τοὺς
δὲ ἀνὰ εἴκοσιν· ὁρῶν δὲ αὐτῶν πρὸς τὴν σελήνην
39 τὰ πρόσωπα τῶν πλείστων γιγνώσκειν. καὶ πρῶτον
μέν, ὦ ἄνδρες, τοῦθ' ὑπέθετο δεινότατον πρᾶγμα,
οἶμαι, ὅπως ἐν ἐκείνῳ εἴη ὅντινα βούλοιτο Ἀθηναίων
φάναι τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶναι, ὅντινα δὲ μὴ
βούλοιτο, λέγειν ὅτι οὐκ ἦν. ἰδὼν δὲ ταῦτ' ἔφη
ἐπὶ Λαύριον ἰέναι, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀκούειν ὅτι οἱ

37. *Διοκλείδης* Ald.: *διὸ καὶ δὶς*.
38. *πρῴ* Bk.: *πρωὶ* A, *πρωῒ* v. — *τὸ Διονύσου* ZMBk. Schi. — *σκιὰν*] *οἰκίαν* pr. A. — *ὁρᾶν δὲ κτέ.*] cf. Galen. XVIII A p. 450 ed. Kühn: *Α. ἐν τῷ περὶ μυστηρίων· ἄδων δ' ἀνθρώπους τὸν μὲν ἀριθμὸν μάλιστα τριακοσίους.* *μὲν* et *μάλιστα*, quae om. codd., e Galeno add. Sl. Bk. idem Sl. pro *ὁρᾶν* (*ἄδων*) ci. *ἰδεῖν*. — *τῶν πλείστων*] *τὰ πλεῖστα* pr. A.
39. *Λαύριον* Bk.: *λαυρίαν* codd., *λαυρεῖον* v. (sicut *Λαυρείῳ* § 38).

*Ἑρμαῖ εἶεν περικεκομμένοι· γνῶναι οὖν εὐθὺς ὅτι
τούτων εἴη τῶν ἀνδρῶν τὸ ἔργον. ἥκων δὲ εἰς ἄστυ* 40
*ζητητάς τε ἤδη ᾑρημένους καταλαμβάνειν καὶ μήνυ-
τρα κεκηρυγμένα ἑκατὸν μνᾶς. ἰδὼν δὲ Εὔφημον
τὸν Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφὸν ἔν τῳ χαλκείῳ
καθήμενον, ἀναγαγὼν αὐτὸν εἰς τὸ Ἡφαιστεῖον
λέγειν ἅπερ ὑμῖν ἐγὼ εἴρηκα, ὡς ἴδοι ἡμᾶς ἐν ἐκείνῃ
τῇ νυκτί· οὔκουν δέοιτο παρὰ τῆς πόλεως χρήματα
λαβεῖν μᾶλλον ἢ παρ' ἡμῶν, ὥσθ' ἡμᾶς ἔχειν φίλους.
εἰπεῖν οὖν τὸν Εὔφημον ὅτι καλῶς ποιήσειεν εἰπών,
καὶ νῦν ἥκειν κελεῦσαί οἵ εἰς τὴν Λεωγόρου οἰκίαν,
ἵν' ἐκεῖ συγγένῃ μετ' ἐμοῦ Ἀνδοκίδῃ καὶ ἑτέροις
οἷς δεῖ. ἥκειν ἔφη τῇ ὑστεραίᾳ, καὶ δὴ κόπτειν τὴν* 41
*θύραν· τὸν δὲ πατέρα τὸν ἐμὸν τυχεῖν ἐξιόντα, καὶ
εἰπεῖν αὐτόν· „ἆρά γε σὲ οἵδε περιμένουσι; χρὴ
μέντοι μὴ ἀπωθεῖσθαι τοιούτους φίλους.“ εἰπόντα
δὲ αὐτὸν ταῦτα οἴχεσθαι. καὶ τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ
τὸν πατέρα μου ἀπώλλυε, συνειδότα ἀποφαίνων.
εἰπεῖν δὲ ἡμᾶς ὅτι δεδογμένον ἡμῖν εἴη δύο μὲν
τάλαντα ἀργυρίου διδόναι οἵ ἀντὶ τῶν ἑκατὸν μνῶν
τῶν ἐκ τοῦ δημοσίου, ἐὰν δὲ κατάσχωμεν ἡμεῖς ἃ
βουλόμεθα, ἕνα αὐτὸν ἡμῶν εἶναι, πίστιν δὲ τούτων
δοῦναί τε καὶ δέξασθαι. ἀποκρίνασθαι δὲ αὐτὸς* 42
*πρὸς ταῦτα ὅτι βουλεύσοιτο· ἡμᾶς δὲ κελεύειν αὐτὸν
ἥκειν εἰς Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους, ἵνα κἀκεῖνος
παρείη. τὸν δ' αὖ κηδεστήν μου οὕτως ἀπώλλυεν.
ἥκειν ἔφη εἰς Καλλίου, καὶ καθομολογήσας ἡμῖν
πίστιν δοῦναι ἐν ἀκροπόλει, καὶ ἡμᾶς συνθεμένους*

40. *ἔν τῳ* Valck.: *ἐν τῷ*. — *ἴδοι ὑμᾶς* A[d] M. — *κελεῦσαί οἵ*] pronomen ad Euphemum referri debet (cf. R. Add.).
41. *βουλώμεθα* A. — *αὐτὸν* R. Bk.: *αὐτῶν*.
42. *παρήει* pr. A, *παροίη* B. — *καθομολογήσας* AB Bk.: *καθοδηγήσας*. — *ἐπιόντα* Emp. Turr.: *εἰςιόντα*.

οἱ τὸ ἀργύριον εἰς τὸν ἐπιόντα μῆνα δώσειν διαψεύδεσθαι καὶ οὐ διδόναι· ἥκειν οὖν μηνύσων τὰ γενόμενα.

43 Ἡ μὲν εἰσαγγελία αὐτῷ, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη· ἀπογράφει δὲ τὰ ὀνόματα τῶν ἀνδρῶν ὧν ἔφη γνῶναι, δύο καὶ τετταράκοντα, πρώτους μὲν Μαντίθεον καὶ Ἀψεφίωνα, βουλευτὰς ὄντας καὶ καθημένους ἔνδον, εἶτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους. ἀναστὰς δὲ Πείσανδρος ἔφη χρῆναι λύειν τὸ ἐπὶ Σκαμανδρίου ψήφισμα καὶ ἀναβιβάζειν ἐπὶ τὸν τροχὸν τοὺς ἀπογραφέντας, ὅπως μὴ πρότερον νὺξ ἔσται πρὶν πυθέσθαι τοὺς ἄνδρας ἅπαντας. ἀνέκραγεν ἡ βουλὴ
44 ὡς εὖ λέγει. | ἀκούσαντες δὲ ταῦτα Μαντίθεος καὶ
7 Ἀψεφίων ἐπὶ τὴν ἑστίαν ἐκαθέζοντο, ἱκετεύοντες μὴ στρεβλωθῆναι ἀλλ' ἐξεγγυηθέντες κριθῆναι. μόλις δὲ τούτων τυχόντες, ἐπειδὴ τοὺς ἐγγυητὰς κατέστησαν, ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀναβάντες ᾤχοντο εἰς τοὺς πολεμίους αὐτομολήσαντες, καταλιπόντες τοὺς ἐγγυητάς, οὓς ἔδει (ἐν) τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι ἐν οἷσπερ
45 οὓς ἠγγυήσαντο. ἡ δὲ βουλὴ ἐξελθοῦσα ἐν ἀπορρήτῳ συνέλαβεν ἡμᾶς καὶ ἔδησεν ἐν τοῖς ξύλοις. ἀνακαλέσαντες δὲ τοὺς στρατηγοὺς ἀνειπεῖν ἐκέλευσαν Ἀθηναίων τοὺς μὲν ἐν ἄστει οἰκοῦντας ἰέναι εἰς τὴν ἀγορὰν τὰ ὅπλα λαβόντας, τοὺς δ' ἐν μακρῷ τείχει εἰς τὸ Θησεῖον, τοὺς δ' ἐν Πειραιεῖ εἰς τὴν Ἱπποδαμείαν ἀγοράν, τοὺς δὲ ἱππεῖς ἔτι (πρὸ)

43. αὐτῷ cum R. Turr.: αὐτῶν. — Ἀφεψίωνα Bk. (Ἀφεψίονα R.). cf. Boeckh. C. I. II p. 340 (Turr.).
44. Ἀφεψίων Bk. — ἐξεγγυηθέντες Sl. Bk.: ἐξεγγυηθέντας. — ἐγκαταλιπόντες ci. S. — ἐν add. W.
45. εἰς τὸ Θησ. cum R. Bk.: εἴς τε Θ. AB, εἴς γε Θ. v. — Ἱπποδαμείαν Lobeck. Turr.: Ἱπποδαμίαν. — (πρὸ) νυκτὸς scripsi; cf. § 48. — Ἀνακεῖον Schi. —

νυκτὸς σημῆναι τῇ σάλπιγγι ἥκειν εἰς τὸ Ἀνάκειον, τὴν δὲ βουλὴν εἰς ἀκρόπολιν ἰέναι κἀκεῖ καθεύδειν, τοὺς δὲ πρυτάνεις ἐν τῇ θόλῳ. Βοιωτοὶ δὲ πεπυσμένοι τὰ πράγματα ἐπὶ τοῖς ὁρίοις ἦσαν ἐξεστρατευμένοι. τὸν δὲ τῶν κακῶν τούτων αἴτιον Διοκλείδην ὡς σωτῆρα ὄντα τῆς πόλεως ἐπὶ ζεύγους ἦγον εἰς τὸ πρυτανεῖον στεφανώσαντες, καὶ ἐδείπνει ἐκεῖ.

Πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα, ὦ ἄνδρες, ὁπόσοι ὑμῶν 46
παρῆσαν, ἀναμιμνήσκεσθε καὶ τοὺς ἄλλους διδάσκετε· εἶτα δέ μοι τοὺς πρυτάνεις κάλει τοὺς τότε πρυτανεύσαντας, Φιλοκράτη καὶ τοὺς ἄλλους.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Φέρε δή, καὶ τὰ ὀνόματα ὑμῖν ἀναγνώσομαι 47
τῶν ἀνδρῶν ὧν ἀπέγραψεν, ἵν᾽ εἰδῆτε ὅσους μοι τῶν συγγενῶν ἀπώλλυεν, πρῶτον μὲν τὸν πατέρα, εἶτα δὲ τὸν κηδεστήν, τὸν μὲν συνειδότα ἀποδεικνύς, τοῦ δ᾽ ἐν τῇ οἰκίᾳ φάσκων τὴν σύνοδον γενέσθαι. τῶν δ᾽ ἄλλων ἀκούσεσθε τὰ ὀνόματα. Καὶ αὐτοῖς ἀναγίγνωσκε.

Χαρμίδης Ἀριστοτέλους·
οὗτος ἀνεψιὸς ἐμός· ἡ μήτηρ ἡ ἐκείνου καὶ ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς ἀδελφοί.

στεφανώσαντες A^d pr. („*στεφανώσαντες* A ni fallor" Bk.) Bk : *στεφανώσοντες*.

46. *Φ. καὶ τοὺς ἄλλους* cum R. Bk.: libri post h. v. iterant *διδάσκετε*.

47. *ἀπέγραψεν* AB Bk.: *ἔγραψεν*. — *ἀναγίνωσκε* . . A^d. — *μήτηρ ἐκείνου* A^d M v. ante Bk. — *ὁ πατὴρ ὁ ἐμὸς* A Bk.: *ὁ πατὴρ ἐμὸς* LZ, *ὁ ἐμὸς πατὴρ* v. — malim *Ἀλκμέωνος* (v. § 16). — *φρίνικος* ABLZ. Schol. Ar. Nub. 1087 confert Sl.; contra Kö. in vocabulo *ὀρχησ*. patris nomen latere putat. — post *Κριτίας· ἀνεψιὸς* legebantur male iterata *Εὐκρατίας ὁ Νικίου ἀδελφός*, quae auct. R. del. Bk. — ceterum in hoc indice aliquid turbatum esse evincitur e § 68: *ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων συγγενῶν ἑπτά.* nam etiamsi ibi cum Sl. *πέντε* pro *ἑπτὰ* rescribas,

Ταυρέας·
οὑτοσὶ ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.
Νισαῖος·
υἱὸς Ταυρέου.
Καλλίας ὁ Ἀλκμαίονος·
ἀνεψιὸς τοῦ πατρός.
Εὔφημος·
Καλλίου τοῦ Τηλεκλέους ἀδελφός.
Φρύνιχος ὁ ὀρχησάμενος·
ἀνεψιός.
Εὐκράτης ὁ Νικίου ἀδελφός·
κηδεστὴς οὗτος Καλλίου .
Κριτίας·
ἀνεψιὸς καὶ οὗτος τοῦ πατρός· αἱ μητέρες ἀδελφαί.

Τούτους πάντας ἐν τοῖς τετταράκοντα ἀνδράσιν ἀπέγραψεν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐδεδέμεθα πάντες ἐν τῷ αὐτῷ καὶ
48 *νύξ τε ἦν καὶ τὸ δεσμωτήριον συνεκέκλειστο, ἧκον*
δὲ τῷ μὲν μήτηρ τῷ δὲ ἀδελφὴ τῷ δὲ γυνὴ καὶ
παῖδες, ἦν δὲ βοὴ καὶ οἶκτος κλαιόντων καὶ ὀδυρο-
μένων τὰ παρόντα κακά, λέγει πρός με Χαρμίδης,
ὢν μὲν ἀνεψιός, ἡλικιώτης δὲ καὶ συνεκτραφεὶς ἐν
τῇ οἰκίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ ἐκ παιδός, ὅτι „Ἀνδοκίδη, τῶν
49 *μὲν παρόντων κακῶν ὁρᾷς τὸ μέγεθος, ἐγὼ δ᾽ ἐν*
μὲν τῷ παρελθόντι χρόνῳ οὐδὲν ἐδεόμην λέγειν
οὐδέ σε λυπεῖν, νῦν δὲ ἀναγκάζομαι διὰ τὴν παροῦσαν
ἡμῖν συμφοράν. οἷς γὰρ ἐχρῶ καὶ οἷς συνῆσθα ἄνευ
ἡμῶν τῶν συγγενῶν, οὗτοι ἐπὶ ταῖς αἰτίαις δι᾽ ἃς
ἡμεῖς ἀπολλύμεθα οἱ μὲν αὐτῶν τεθνᾶσιν, οἱ δὲ

ut numerus constet, certe duo tantum consobrini commemorati erunt. fort. *τοῦ πατρός* altero loco delendum. — *πάντας* AB Bk.: *ἅπαντας*. — *ἀπέγραψεν* Steph.: *ἐπέγραψεν*.
48. „immo *συνεκέκλητο*“ S. — *κλαόντων* Schi.

οἴχονται φεύγοντες, σφῶν αὐτῶν καταγνόντες ἀδι-
κεῖν . . . . . . εἰ ἤκουσάς τι τούτου τοῦ πράγματος 50
τοῦ γενομένου, εἰπέ, καὶ πρῶτον μὲν σεαυτὸν σῶσον,
εἶτα δὲ τὸν πατέρα, ὃν εἰκός ἐστί σε μάλιστα φιλεῖν,
εἶτα δὲ τὸν κηδεστήν, ὃς ἔχει σου τὴν ἀδελφὴν ἥπερ
σοι μόνη ἐστίν, ἔπειτα δὲ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς
καὶ ἀναγκαίους τοσούτους ὄντας, ἔτι δὲ ἐμέ, ὃς ἐν
ἅπαντι τῷ βίῳ ἠνίασα μέν σε οὐδὲν πώποτε, προθυ-
μότατος δὲ εἰς σὲ καὶ τὰ σὰ πράγματά εἰμι, ὅ τι ἂν
δέῃ ποιεῖν.“ λέγοντος δὲ ὦ ἄνδρες Χαρμίδου ταῦτα, 51
ἀντιβολούντων δὲ τῶν ἄλλων καὶ ἱκετεύοντος ἑνὸς
ἑκάστου, ἐνεθυμήθην πρὸς ἐμαυτόν· „Ὦ πάντων
ἐγὼ δεινοτάτῃ συμφορᾷ περιπεσών, πότερα περιίδω
τοὺς ἐμαυτοῦ συγγενεῖς ἀπολλυμένους ἀδίκως, καὶ
αὐτούς τε ἀποθανόντας καὶ τὰ χρήματα αὐτῶν δη-
μευθέντα, πρὸς δὲ τούτοις ἀναγραφέντας ἐν στήλαις
ὡς ὄντας ἀλιτηρίους τῶν θεῶν τοὺς οὐδενὸς αἰτίους
τῶν γεγενημένων, ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων
μέλλοντας ἀδίκως | ἀπολεῖσθαι, τὴν δὲ πόλιν ἐν 8
κακοῖς οὖσαν τοῖς μεγίστοις καὶ ὑποψίαν εἰς ἀλλή-
λους ἔχοντας, ἢ εἴπω Ἀθηναίοις ἃ περ ἤκουσα
Εὐφιλήτου αὐτοῦ τοῦ ποιήσαντος;“ ἔτι δὲ ἐπὶ τού- 52
τοις καὶ τόδε ἐνεθυμήθην, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐλογιζόμην
πρὸς ἐμαυτὸν τοὺς ἐξημαρτηκότας καὶ τὸ ἔργον
εἰργασμένους, ὅτι οἱ μὲν αὐτῶν ἤδη ἐτεθνήκεσαν
ὑπὸ Τεύκρου μηνυθέντες, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο

49. post ἀδικεῖν lacuna est in ABL, in A quidem XII litterarum. τούτων τοίνυν ins. vult S., φέρε δὴ τοίνυν Linder. K.
51. ὦ πάντων ABLZ. — ἀπολεῖσθαι Steph. R. Bait., coll. §§ 66, 67, 68: ἀπολέσθαι. — post ἔχοντας Dobr. add. ἅπαντας.
52. εἰργασμένους AB (εἰργασαμένους A[d]) Bk.: ἐργασαμένους. —

καὶ αὐτῶν θάνατος κατέγνωστο, τέτταρες δὲ ἦσαν
ὑπόλοιποι οἳ οὐκ ἐμηνύθησαν ὑπὸ Τεύκρου τῶν
πεποιηκότων, Παναίτιος Χαιρέδημος Διάκριτος Λυσί-
53 στρατος· οὓς εἰκὸς ἦν ἁπάντων μάλιστα δοκεῖν εἶναι
τούτων τῶν ἀνδρῶν οὓς ἐμήνυσε Διοκλείδης, φίλους
ὄντας τῶν ἀπολωλότων ἤδη. καὶ τοῖς μὲν οὐδέπω
βέβαιος ἦν ἡ σωτηρία, τοῖς δὲ ἐμοῖς οἰκείοις φανερὸς
(ὁ) ὄλεθρος, εἰ μή τις ἐρεῖ Ἀθηναίοις τὰ γενόμενα.
ἐδόκει οὖν μοι κρεῖττον εἶναι τέτταρας ἄνδρας ἀπο-
στερῆσαι τῆς πατρίδος δικαίως, οἳ νῦν ζῶσι καὶ
κατεληλύθασι καὶ ἔχουσι τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἢ ἐκεί-
54 νους ἀποθανόντας ἀδίκως περιιδεῖν. εἰ οὖν τινὶ
ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, (ἢ) τῶν ἄλλων πολιτῶν γνώμη
τοιαύτη παρειστήκει πρότερον περὶ ἐμοῦ, ὡς ἄρα
ἐγὼ ἐμήνυσα κατὰ τῶν ἑταίρων τῶν ἐμαυτοῦ, ὅπως
ἐκεῖνοι μὲν ἀπόλοιντο, ἐγὼ δὲ σωθείην — ἃ ἐλογο-
ποίουν οἱ ἐχθροὶ περὶ ἐμοῦ, βουλόμενοι διαβάλλειν
55 με — σκοπεῖσθε ἐξ αὐτῶν τῶν γεγενημένων. νῦν
γὰρ ἐμὲ μὲν λόγον (δεῖ) διδόναι τῶν ἐμοὶ πεπραγμέ-
νων μετὰ τῆς ἀληθείας, αὐτῶν παρόντων οἵπερ
ἥμαρτον καὶ ἔφυγον ταῦτα ποιήσαντες, ἴσασι δὲ
ἄριστα εἴτε ψεύδομαι εἴτε ἀληθῆ λέγω, ἔξεστι δὲ
αὐτοῖς ἐλέγχειν με ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ· ἐγὼ γὰρ ἐφίημι·
56 ὑμᾶς δὲ δεῖ μαθεῖν τὰ γενόμενα. ἐμοὶ γὰρ ὦ ἄνδρες
τοῦδε τοῦ ἀγῶνος τοῦτ' ἔστι μέγιστον, σωθέντι μὴ
δοκεῖν κακῷ εἶναι, (ἀλλὰ πρῶτον μὲν ὑμᾶς) εἶτα δὲ
καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας μαθεῖν ὅτι οὔτε μετὰ
κακίας οὔτε μετ' ἀνανδρίας οὐδεμιᾶς τῶν γεγενη-

Διάκριτος nomen iniuria tentaverunt Valck. et R.: v. Turr.
53. (ὁ) ὄλεθρος cum R. Bk.
54. ἢ cum Sl. add. Bk.
55. δεῖ cum R. add. Turr. (δεῖ δοῦναι Dobr.).

μένων πέπρακται ὑπ' ἐμοῦ οὐδέν, ἀλλὰ διὰ συμφορὰν γεγενημένην μάλιστα μὲν τῇ πόλει, εἶτα δὲ καὶ ἡμῖν, εἶπον δὲ ἃ ἤκουσα Εὐφιλήτου προνοίᾳ μὲν τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων, προνοίᾳ δὲ τῆς πόλεως ἁπάσης, μετ' ἀρετῆς ἀλλ' οὐ μετὰ κακίας, ὡς ἐγὼ νομίζω. εἰ οὖν οὕτως ἔχει ταῦτα, σώζεσθαί τε ἀξιῶ καὶ δοκεῖν ὑμῖν εἶναι μὴ κακός. φέρε δὴ 57
— χρὴ γὰρ ὦ ἄνδρες ἀνθρωπίνως περὶ τῶν πραγμάτων ἐκλογίζεσθαι, ὥσπερ ἂν αὐτὸν ὄντα ἐν τῇ συμφορᾷ — τί ἂν ὑμῶν ἕκαστος ἐποίησεν; εἰ μὲν γὰρ ἦν δυοῖν τὸ ἕτερον ἑλέσθαι, ἢ καλῶς ἀπολέσθαι ἢ αἰσχρῶς σωθῆναι, ἔχοι ἄν τις εἰπεῖν κακίαν εἶναι τὰ γενόμενα· καίτοι πολλοὶ ἂν καὶ τοῦτο εἵλοντο, τὸ ζῆν περὶ πλείονος ποιησάμενοι τοῦ καλῶς ἀποθανεῖν· ὅπου δὲ τούτων τὸ ἐναντιώτατον ἦν, σιωπή- 58
σαντι μὲν αὐτῷ τε αἴσχιστα ἀπολέσθαι μηδὲν ἀσεβήσαντι, ἔτι δὲ τὸν πατέρα περιιδεῖν ἀπολόμενον καὶ τὸν κηδεστὴν καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ ἀνεψιοὺς τοσούτους, οὓς οὐδεὶς ἀπώλλυεν ἢ ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὡς ἕτεροι ἥμαρτον· Διοκλείδης μὲν γὰρ ψευσάμενος ἔδησεν αὐτούς, σωτηρία δὲ αὐτῶν ἄλλη οὐδεμία ἦν ἢ πυθέσθαι Ἀθηναίους πάντα τὰ πραχθέντα· φονεὺς οὖν αὐτῶν ἐγιγνόμην ἐγὼ μὴ εἰπὼν ὑμῖν ἃ ἤκουσα. ἔτι δὲ τριακοσίους Ἀθηναίων ἀπώλλυον, καὶ ἡ

56. *ὑμῖν* post *μὴ δοκεῖν* addi vult R., post *σωθέντι* vel post *κακῷ* Scheib. — *ἀνανδρίας* ABk.: *ἀνδρίας* B, *ἀδικίας* v. — *πόλει εἶτα δὲ καὶ* Sl.: *πόλει εἶτα . . καὶ* A[d], unde *πόλει εἶτα καὶ* Bk.; *πολιτείᾳ καὶ* v. ante Bk.

57. *δυοῖν*] *δυσὶ* ABLZ. — *ἔχει* A[d] pr. — *γενόμενα* ci. R. Bait.: *λεγόμενα*.

58. *ἀπολόμενον* AB Bk.: *ἀπολούμενον*. — videtur hic quoque restituendum esse *καὶ τοὺς* (*ἄλλους*) *συγγενεῖς καὶ ἀναγκαίους τοσούτους* (*ὄντας*), sicut est § 50.

59 πόλις ἐν κακοῖς τοῖς μεγίστοις ἐγίγνετο. ταῦτα μὲν
οὖν ἦν ἐμοῦ μὴ εἰπόντος· εἰπὼν δὲ τὰ ὄντα αὐτός
τε ἐσωζόμην καὶ τὸν πατέρα ἔσωζον καὶ τοὺς ἄλλους
συγγενεῖς, καὶ τὴν πόλιν ἐκ φόβου καὶ κακῶν τῶν
μεγίστων ἀπήλλαττον. φυγάδες δὲ δι' ἐμὲ τέτταρες
ἄνδρες ἐγίγνοντο, οἵπερ καὶ ἥμαρτον· τῶν δ' ἄλλων,
οἳ πρότερον ὑπὸ Τεύκρου ἐμηνύθησαν, οὔτε δήπου
οἱ τεθνεῶτες δι' ἐμὲ μᾶλλον ἐτέθνασαν οὔτε οἱ
60 φεύγοντες μᾶλλον ἔφευγον. ταῦτα δὲ πάντα σκοπῶν
εὕρισκον, ὦ ἄνδρες, τῶν παρόντων κακῶν ταῦτα
ἐλάχιστα εἶναι, εἰπεῖν τὰ γενόμενα ὡς τάχιστα καὶ
ἐλέγξαι Διοκλείδην ψευσάμενον, (καὶ σῶσαί τε ἡμᾶς)
9 καὶ τιμωρήσασθαι ἐκεῖνον, ὃς ἡμᾶς μὲν | ἀπώλλυεν
ἀδίκως, τὴν δὲ πόλιν ἐξηπάτα, ταῦτα δὲ ποιῶν μέ-
γιστος εὐεργέτης ἐδόκει εἶναι καὶ χρήματα ἐλάμβανε.
61 διὰ ταῦτα εἶπον τῇ βουλῇ ὅτι εἰδείην τοὺς ποιή-
σαντας, καὶ ἐξήλεγξα τὰ γενόμενα, ὅτι εἰσηγήσατο
μὲν πινόντων ἡμῶν ταύτην τὴν βουλὴν Εὐφίλητος,
ἀντεῖπον δὲ ἐγώ, καὶ τότε μὲν οὐ γένοιτο δι' ἐμέ,
ὕστερον δ' ἐγὼ μὲν ἐν Κυνοσάργει ἐπὶ πωλίον ὃ
μοι ἦν ἀναβὰς ἔπεσον καὶ τὴν κλεῖν συνετρίβην καὶ
τὴν κεφαλὴν κατεάγην, φερόμενός τε ἐπὶ κλίνης
62 ἀπεκομίσθην οἴκαδε· αἰσθόμενος δ' Εὐφίλητος ὡς
ἔχοιμι, λέγει πρὸς αὐτοὺς ὅτι πέπεισμαι ταῦτα
συμποιεῖν καὶ ὡμολόγηκα αὐτῷ μεθέξειν τοῦ ἔργου

59. ἦν add. A Bk. — τῶν δ' ἄλλων οἳ Dobr. Turr.: τῶν δ' ἄλλων οἱ λοιποὶ. cf. § 52. — πρότερον in mg. add. A[d].
61. οὖν post εἶπον add. Ald. (om. Bk.). — βουλὴν γενέσθαι Εὐφ. codd.; del. γεν. Bk. — πωλίον cum R. Bk.: πωλεῖον. — ὃ μοι ἦν A Bk. (ci. R.): ὅμου ἦν BLZM, ὃ μονὴν v. (ὠμὸν Emp.).
62. ἔχοιμι AB Bk.: οἴχοιμι LZ, ἥκοιμι v. — αὐτῷ] αὐτῶν dedisse vid. pr. A[d]. — τὸ Φορβαντεῖον cum R. Bk. (coll. Harp. s. v.): τὸν (sed τὸ A) Φορβάντιον. — τὴν post παρὰ

καὶ περικόψειν τὸν Ἑρμῆν τὸν παρὰ τὸ Φορβαντεῖον. ταῦτα δ' ἔλεγεν ἐξαπατῶν ἐκείνους· καὶ διὰ ταῦτα ὁ Ἑρμῆς ὃν ὁρᾶτε πάντες, ὁ παρὰ τὴν πατρῴαν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν, ὃν ἡ Αἰγηὶς ἀνέθηκεν, οὐ περιεκόπη μόνος τῶν Ἑρμῶν τῶν Ἀθήνησιν, ὡς ἐμοῦ τοῦτο ποιήσοντος, ὡς ἔφη πρὸς αὐτοὺς Εὐφίλητος. οἱ δ' αἰσθόμενοι δεινὰ ἐποίουν ὅτι εἰδείην 63
μὲν τὸ πρᾶγμα, πεποιηκὼς δὲ οὐκ εἴην. προσελθόντες δέ μοι τῇ ὑστεραίᾳ Μέλητος καὶ Εὐφίλητος ἔλεγον ὅτι „γεγένηται ὦ Ἀνδοκίδη καὶ πέπρακται ἡμῖν ταῦτα. σὺ μέντοι εἰ μὲν ἀξιοῖς ἡσυχίαν ἔχειν καὶ σιωπᾶν, ἕξεις ἡμᾶς ἐπιτηδείους ὥσπερ καὶ πρότερον· εἰ δὲ μή, χαλεπώτεροί σοι ἡμεῖς ἐχθροὶ ἐσόμεθα ἢ ἄλλοι τινὲς δι' ἡμᾶς φίλοι.“ εἶπον αὐτοῖς 64
ὅτι νομίζοιμι μὲν διὰ τὸ πρᾶγμα Εὐφίλητον πονηρὸν εἶναι, ἐκείνοις δὲ οὐκ ἐμὲ δεινὸν εἶναι, ὅτι οἶδα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸ τὸ ἔργον πολλῷ, ὅτι πεποίηται. ὡς οὖν ἦν ταῦτ' ἀληθῆ, τόν τε παῖδα τὸν ἐμὸν παρέδωκα βασανίσαι, ὅτι ἔκαμνον καὶ οὐδ' ἀνιστάμην ἐκ τῆς κλίνης, καὶ τὰς θεραπαίνας ἔλαβον οἱ πρυτάνεις, ὅθεν ὁρμώμενοι ταῦτ' ἐποίουν ἐκεῖνοι. ἐξελέγ- 65
χοντες δὲ τὸ πρᾶγμα ἥ τε βουλὴ καὶ οἱ ζητηταί, ἐπειδὴ ἦν ἣ ἐγὼ ἔλεγον καὶ ὡμολογεῖτο πανταχόθεν, τότε δὴ καλοῦσι τὸν Διοκλείδην· καὶ οὐ πολλῶν λόγων ἐδέησεν, ἀλλ' εὐθὺς ὡμολόγει ψεύδεσθαι, καὶ ἐδεῖτο σῴζεσθαι φράσας τοὺς πείσαντας αὐτὸν λέγειν

add. A Bk. — cf. Harp. s. v. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς: καὶ αὐτὸς Ἀ. ἐν τῷ π. τ. μυστ. ὅτι τῆς Αἰγηῒδος εἴη τὸ ἀνάθημα εἴρηκεν. — ποιήσοντος ci. R.: ποιήσανος.

63. Valckenaerium δεινὰ ἐποιοῦντο rescribentem refellit Förtsch. (comm. crit. de locis nonnullis Lys. et Dem. p. 23 sq.) — συμπεποιηκὼς W. — ἡμεῖς ἐχθροὶ AB Bk.: ἐχθροὶ ἡμεῖς.

64. δὲ . . . οὐκ ἐμὲ A[d]. — ὅθεν ὁρμ. κτἑ.] «illius domus ex qua profecti fasinus patraverant.»

ταῦτα· εἶναι δὲ Ἀλκιβιάδην τὸν Φηγούσιον καὶ
66 Ἀμίαντον τὸν ἐξ Αἰγίνης. καὶ οὗτοι μὲν δείσαντες
ᾤχοντο φεύγοντες· ὑμεῖς δὲ ἀκούσαντες ταῦτα Διο-
κλείδην μὲν τῷ δικαστηρίῳ παραδόντες ἀπεκτείνατε,
τοὺς δὲ δεδεμένους καὶ μέλλοντας ἀπολεῖσθαι ἐλύσατε,
τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς, δι' ἐμέ, καὶ τοὺς φεύγοντας
κατεδέξασθε, αὐτοὶ δὲ λαβόντες τὰ ὅπλα ἀπῇτε,
67 πολλῶν κακῶν καὶ κινδύνων ἀπαλλαγέντες. ἐν οἷς
ἐγώ, ὦ ἄνδρες, τῆς μὲν τύχης ᾗ ἐχρησάμην δικαίως
ἂν ὑπὸ πάντων ἐλεηθείην, τῶν δὲ (δι' ἐμὲ) γενο-
μένων ἕνεκεν εἰκότως (ἂν) ἀνὴρ ἄριστος δοκοίην
εἶναι, ὅστις εἰσηγησαμένῳ μὲν Εὐφιλήτῳ πίστιν τῶν
ἐν ἀνθρώποις ἀπιστοτάτην ἠναντιώθην καὶ ἀντεῖπον
καὶ ἐλοιδόρησα [ἐκείνῳ] ὧν ἦν ἄξιος, ἁμαρτόντων δ'
ἐκείνων τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς συνέκρυψα, καὶ μηνύ-
σαντος κατ' αὐτῶν Τεύκρου οἱ μὲν αὐτῶν ἀπέθανον
οἱ δ' ἔφυγον, πρὶν ἡμᾶς ὑπὸ Διοκλείδου δεθῆναι
καὶ μέλλειν ἀπολεῖσθαι. τότε δὲ ἀπέγραψα τέτταρας
ἄνδρας, Παναίτιον Διάκριτον Λυσίστρατον Χαιρέ-
68 δημον· οὗτοι μὲν ἔφυγον δι' ἐμέ, ὁμολογῶ· ἐσώθη
δέ γε ὁ πατήρ, ὁ κηδεστής, ἀνεψιοὶ τρεῖς, τῶν ἄλλων
συγγενῶν ἑπτά, μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι ἀδίκως·
οἳ νῦν ὁρῶσι τοῦ ἡλίου τὸ φῶς δι' ἐμέ, καὶ αὐτοὶ
ὁμολογοῦσιν· ὁ δὲ τὴν πόλιν ὅλην συνταράξας καὶ
εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους καταστήσας ἐξηλέγχθη,

65. Ἀμίαντον τὸν AB Bk. (ci. Valck.): Ἀμίαν τοῦτον. — verba ἐξ Αἰγίνης (quae tum Atheniensium erat) sollicitarunt immerito Naber et Kö. (τὸν Αἰγιλιᾶ, τὸν ἐξ Αἰγιλίας).

66. ἀπῇτε W.: ἀπίητε ABLZ; ἀπῄειτε v.

67. vv. τῆς μὲν τύχης — ἐλεηθείην laudat Prisc. XVIII c. 25. — δι' ἐμὲ addidi: an potius ἐπ' (ἐν) ἐμοὶ? τότε add. W. — γενομένων Bait. Turr.: γινομένων. — (ἂν) ἀνὴρ ci. R. — ἐκείνῳ del. W.; ἐκείνων hab. pr. A[d].

68. ἑπτά] cf. quae adnotata sunt ad § 47. — ἐξηλέγχη AB.

ὑμεῖς δὲ ἀπηλλάγητε μεγάλων φόβων καὶ τῶν εἰς
ἀλλήλους ὑποψιῶν. καὶ ταῦτ' εἰ ἀληθῆ λέγω, ὦ 69
ἄνδρες, ἀναμιμνήσκεσθε, καὶ οἱ εἰδότες διδάσκετε
τοὺς ἄλλους. Σὺ δέ μοι αὐτοὺς κάλει τοὺς λυθέντας
δι' ἐμέ· ἄριστα γὰρ ἂν εἰδότες τὰ γενόμενα λέγοιεν
εἰς τούτους. Οὑτωσὶ δὲ ἔχει, ὦ ἄνδρες· μέχρι τού-
του ἀναβήσονται καὶ λέξουσιν ὑμῖν, ἕως ἂν ἀκροᾶσθαι
βούλησθε, ἔπειτα δ' ἐγὼ περὶ τῶν ἄλλων | ἀπολο-
γήσομαι.

(ΜΑΡΤΥΡΕΣ.)

Περὶ μὲν οὖν τῶν τότε γενομένων ἀκηκόατε 70
πάντα καὶ ἀπολελόγηταί μοι ἱκανῶς, ὥς γ' ἐμαυτὸν
πείθω· εἰ δέ τίς τι ὑμῶν ποθεῖ ἢ νομίζει τι μὴ ἱκα-
νῶς εἰρῆσθαι ἢ παραλέλοιπά τι, ἀναστὰς ὑπομνη-
σάτω, καὶ ἀπολογήσομαι καὶ πρὸς τοῦτο· περὶ δὲ
τῶν νόμων ἤδη ὑμᾶς διδάξω. Κηφίσιος γὰρ οὑτοσὶ 71
ἐνέδειξε μέν με κατὰ τὸν νόμον τὸν κείμενον, τὴν
δὲ κατηγορίαν ποιεῖται κατὰ ψήφισμα πρότερον γε-
νόμενον, ὃ εἶπεν Ἰσοτιμίδης, οὗ ἐμοὶ προσήκει οὐδέν.
ὁ μὲν γὰρ εἶπεν εἴργεσθαι τῶν ἱερῶν τοὺς ἀσεβή-
σαντας καὶ ὁμολογήσαντας, ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέτερα
πεποίηται· οὔτε ἠσέβηται οὔτε ὡμολόγηται. ὡς δὲ 72
καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα λέλυται καὶ ἄκυρόν ἐστιν,
ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. καίτοιγε τοιαύτην ἀπολογίαν περὶ
αὐτοῦ ποιήσομαι, ὅπου μὴ πείθων μὲν ὑμᾶς αὐτὸς
ζημιώσομαι, πείσας δὲ ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν ἀπολελογη-

69. οἱ εἰδότες cum R. Turr.: οἱ ἰδόντες. — ἂν εἰδό.-τες A^d. — ΜΑΡΤΥΡΕΣ add. Markl. ap. Dobs. Turr.
70. εἰ δ' ἔτι τίς τι mal. S.
71. Ἰσοτιμίδης οὗ R. (similiter etiam Canter. et Valck.): εἰς ὅτι μηδ' ἴσον ABL, εἰς ὅτι μὴ ἴσον v.

73 μένος ἔσομαι. ἀλλὰ γὰρ τἀληθῆ εἰρήσεται. ἐπεὶ γὰρ
αἱ νῆες διεφθάρησαν καὶ ἡ πολιορκία ἐγένετο, ἐβου-
λεύσασθε περὶ ὁμονοίας, καὶ ἔδοξεν ὑμῖν τοὺς ἀτί-
μους ἐπιτίμους ποιῆσαι, καὶ εἶπε τὴν γνώμην Πα-
τροκλείδης. οἱ δὲ ἄτιμοι τίνες ἦσαν, καὶ τίνα τρό-
πον ἕκαστοι; ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. οἱ μὲν ἀργύριον
ὀφείλοντες τῷ δημοσίῳ, ὁπόσοι εὐθύνας ὦφλον
ἄρξαντες ἀρχάς, ἢ ἐξούλας ἢ γραφὰς ἢ ἐπιβολὰς
ὦφλον, ἢ ὠνὰς πριάμενοι ἐκ τοῦ δημοσίου μὴ κατέ-
βαλον τὰ χρήματα, ἢ ἐγγύας ἠγγυήσαντο πρὸς τὸ
δημόσιον· τούτοις ἡ μὲν ἔκτισις ἦν ἐπὶ τῆς ἐνάτης
πρυτανείας, εἰ δὲ μή, διπλάσιον ὀφείλειν καὶ τὰ
74 κτήματα αὐτῶν πεπρᾶσθαι. εἷς μὲν τρόπος οὗτος
ἀτιμίας ἦν, ἕτερος δὲ ὧν τὰ μὲν σώματα ἄτιμα ἦν,
τὴν δ᾽ οὐσίαν εἶχον καὶ ἐκέκτηντο· οὗτοι δ᾽ αὖ
ἦσαν ὁπόσοι κλοπῆς ἢ δώρων ὄφλοιεν· τούτους ἔδει
καὶ αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐκ τούτων ἀτίμους εἶναι· καὶ
ὁπόσοι λίποιεν τὴν τάξιν ἢ ἀστρατείας ἢ δειλίας ἢ
ἀναυμαχίου ὄφλοιεν ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβάλοιεν, ἢ
τρὶς ψευδομαρτυριῶν ἢ τρὶς ψευδοκλητείας ὄφλοιεν,
ἢ τοὺς γονέας κακῶς ποιοῖεν· οὗτοι πάντες ἄτιμοι
75 ἦσαν τὰ σώματα, τὰ δὲ χρήματα εἶχον. ἄλλοι αὖ
κατὰ προστάξεις, οἵτινες οὐ παντάπασιν ἄτιμοι ἦσαν,
ἀλλὰ μέρος τι [αὐτῶν], οἷον οἱ στρατιῶται, οἷς, ὅτι

73. *εὐθύνας ὦφλον* cum R. Sl. Turr.: *εὐθ. ὤφειλον.* — *ἄρξαντας* ABLZ. — *ἐπιβολὰς* Steph.: *ἐπιβουλάς.* — *ἠγγυήσαντο* St.: *ἐγγυήσαντο.* — *ἐνάτης* BLZ et corr. A (Bk.): *ἐννάτης.*

74. *ὧν μὲν τὰ* libri (Turr.). — *εἶχον* ci. Bk. (Turr.): *ἔσχον.* — *αὖ* AB Bk.: *ἄν.* — vv. *τούτους ἔδει — εἶναι*] affert Suid. s. v. *ἀναυμαχίου*, qui habet *οὕτω δὲ δεῖ*, unde *τούτους δ᾽ ἔδει* Turr. — *ἀναυμαχίου* Suid. l. c. et Taylor. (Bk.): *ναυμαχίου* A, *ναυμαχίας* v. — *ψευδοκλητείας* S. Turr.: *ψευδοκλητίας.* „addere potuit *ἢ τρὶς παρανόμων* et forsan addidit.“ *Dobr.*

ἐπέμειναν ἐπὶ τῶν τυράννων ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν ἄλλα ἦν ἅπερ τοῖς ἄλλοις πολίταις, εἰπεῖν δ' ἐν τῷ δήμῳ οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς οὐδὲ βουλεῦσαι. τούτων ἦσαν οὗτοι ἄτιμοι· αὕτη γὰρ ἦν τούτοις πρόσταξις. ἑτέ- 76
ροις οὐκ ἦν γράψασθαι, τοῖς δὲ ἐνδεῖξαι, τοῖς δὲ μὴ ἀναπλεῦσαι εἰς Ἑλλήσποντον, ἄλλοις δ' εἰς Ἰωνίαν· τοῖς δ' εἰς τὴν ἀγορὰν μὴ εἰσιέναι πρόσταξις ἦν. ταῦτ' οὖν ἐψηφίσασθε ἐξαλεῖψαι πάντα τὰ ψηφίσματα, καὶ αὐτὰ καὶ εἴ πού τι ἀντίγραφον ἦν, καὶ πίστιν ἀλλήλοις περὶ ὁμονοίας δοῦναι ἐν ἀκροπόλει. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα τὸ Πατροκλείδου, καθ' ὃ ταῦτα ἐγένετο.

ΨΗΦΙΣΜΑ. Πατροκλείδης εἶπεν, Ἐπειδὴ ἐψηφίσαντο 77
Ἀθηναῖοι τὴν ἄδειαν περὶ τῶν ὀφειλόντων, ὥστε λέγειν ἐξεῖναι καὶ ἐπιψηφίζειν, ψηφίσασθαι τὸν δῆμον ταὐτὰ ἅπερ ὅτε ἦν τὰ Μηδικά, καὶ συνήνεγκεν Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸ ἄμεινον. περὶ δὲ τῶν ἐπιγεγραμμένων εἰς τοὺς πράκτορας ἢ τοὺς ταμίας τῆς θεοῦ καὶ τῶν ἄλλων θεῶν ἢ τὸν βασιλέα, ἢ εἴ τις μὴ (ὀρθῶς) ἐξεγράφη, μέχρι τῆς ἐξελθούσης βουλῆς ἐφ' ἧς Καλλίας ἦρχεν, ὅσοι ἄτιμοι 78
ἦσαν ἢ ὀφείλοντες, καὶ ὅσων εὔθυναί τινές εἰσι κατεγνωσμέναι ἐν τοῖς λογιστηρίοις ὑπὸ τῶν εὐθύνων ἢ τῶν παρέδρων, ἢ μήπω εἰσηγμέναι εἰς τὸ δικαστήριον γραφαί τινές εἰσι περὶ τῶν εὐθυνῶν, ἢ προστάξεις ἢ ἐγγύαι

75. *ὑπέμειναν* L pr. — *τυράννων*] immo cum Dobr. *τετρακοσίων*, sicut est § 78 al. — *δ' ἐν*] *δὲ* ABLZ.

77. *ΨΗΦΙΣΜΑ* in mg. add. A[d]. — (*τῶν ἀτίμων καὶ*) *τῶν ὀφειλόντων* S. coll. Dem. Timocr. 46. — *ταὐτὰ* Turr.: *ταῦτα*. — *ἐγγεγραμμένων* Emp. — *ἢ* ante *εἴ τις* del. Emp.; contra *ἐπεγράφη* pro *ἐξεγράφη* ci. S. — Comma post *ἐξεγρ.* ego addidi.

78. *ὅσον* AB. — *λογιστηρίοις*] cf. Harp.: *λογ. δ' ἐστὶ τὰ τῶν λογιστῶν ἀρχεῖα, ὡς Δείναρχος — — καὶ Ἀνδ. ἐν τῳ π. τ. μυστ. δηλοῦσιν*. — *προέδρων* pr. A. — *εὐθυνῶν* AL Bk.: *εὐθύνων*. — *προστάξεις* sanum non puto: de publicanis sermo fuerit deque eorum *προσκαταβλήμασι* (cf. § 73). — vv. *ἢ ἐξ Ἀρείου π.* — *τυράννοις* e Solonis lege (*ἄξων ιγ' νόμ.*

τινές εἰσι κατεγνωσμέναι εἰς τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον· καὶ ὅσα ὀνόματα τῶν τετρακοσίων τινὸς ἐγγέγραπται, ἢ ἄλλο τι περὶ τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πραχθέντων ἐστί που γεγραμμένον· πλὴν ὁπόσα ἐν στήλαις γέγραπται τῶν μὴ ἐνθάδε μεινάντων, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου ἢ τῶν ἐφετῶν ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου ἐδικάσθη ἢ ὑπὸ τῶν βασι-
11 *λέων, ἢ ἐπὶ φόνῳ | τίς ἐστι φυγή, ἢ θάνατος κατε-*
79 *γνώσθη, ἢ σφαγεῦσιν ἢ τυράννοις· τὰ δὲ ἄλλα πάντα ἐξαλεῖψαι τοὺς πράκτορας καὶ τὴν βουλὴν κατὰ τὰ εἰρημένα πανταχόθεν, ὅπου τι ἔστιν ἐν τῷ δημοσίῳ, καὶ εἰ ἀντίγραφόν που ἔστι, παρέχειν τοὺς θεσμοθέτας καὶ τὰς ἄλλας ἀρχάς. ποιεῖν δὲ ταῦτα τριῶν ἡμερῶν, ἐπειδὰν δόξῃ τῷ δήμῳ. ἃ δ' εἴρηται ἐξαλεῖψαι, μὴ κεκτῆσθαι ἰδίᾳ μηδενὶ ἐξεῖναι μηδὲ μνησικακῆσαι μηδέποτε· εἰ δὲ μή, ἔνοχον εἶναι τὸν παραβαίνοντα ταῦτα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐν οἷσπερ οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου φεύγοντες, ὅπως ἂν ὡς πιστότατα ἔχοι Ἀθηναίοις καὶ νῦν καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον.*

80 *Κατὰ μὲν τὸ ψήφισμα τουτὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε· τοὺς δὲ φεύγοντας οὔτε Πατροκλείδης εἶπε κατιέναι οὔθ' ὑμεῖς ἐψηφίσασθε. ἐπεὶ δ' αἱ σπονδαὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐγένοντο, καὶ τὰ τείχη καθείλετε, καὶ τοὺς φεύγοντας κατεδέξασθε, καὶ κατέστησαν οἱ τριάκοντα, καὶ μετὰ ταῦτα Φυλή τε κατελήφθη Μουνυχίαν τε κατέλαβον, ἐγένετο (θ') ὑμῖν ὧν ἐγὼ οὐδὲν δέομαι μεμνῆσθαι οὐδ' ανα-*
81 *μιμνήσκειν ὑμᾶς τῶν γεγενημένων κακῶν. ἐπειδὴ*

η', v. Plut. Sol. XIX) sumpsit Patroclides. — *ἢ ἐκ πρυτανείου ἢ Δελφινίου* (Delph. om. Plut.) del. Platner, def. Scheibe (*ἢ — ἢ* entweder — oder). — *ἢ* ante *ὑπὸ τῶν β.* (om. *ἢ* Plut.) del. Luz. Sl. Boeckh. Schi. (mal. etiam Turr.); def. Bgk. ep. ad Schi. p. 125 et alia ratione Scheibe. — *ἢ θάνατος κατεγνώσθη* del. Scheibe. — *ἢ σφαγαῖσιν ἢ ἐπὶ τυραννίδι* Plut.

79. *κατὰ τὰ εἰρ.* Sl. Bk.: *καὶ τὰ εἰρ.* v. (Turr.); *βουλήν, καὶ τὰ εὑρημένα* Scheibe. — malim *εἴ τι ἀντίγρ.* — *ἔχει* A.

80. *δ' αἱ* A (fort. corr.) Bk.: *δὲ*. — *θ'* addi mal. R.

*δ' ἐπανήλθετε ἐκ Πειραιέως, γενόμενον ἐφ' ὑμῖν
τιμωρεῖσθαι ἔγνωτε ἐᾶν τὰ γεγενημένα, καὶ περὶ
πλείονος ἐποιήσασθε σώζειν τὴν πόλιν ἢ τὰς ἰδίας
τιμωρίας, καὶ ἔδοξε μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τῶν
γεγενημένων. δόξαντα δὲ ὑμῖν ταῦτα εἵλεσθε ἄνδρας
εἴκοσι· τούτους δὲ ἐπιμελεῖσθαι τῆς πόλεως, ἕως αὖ
οἱ νόμοι τεθεῖεν· τέως δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος
νόμοις καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς. ἐπειδὴ δὲ* 82
*βουλήν τε ἀπεκληρώσατε νομοθέτας τε εἵλεσθε,
εὕρισκον τῶν νόμων τῶν τε Σόλωνος καὶ τῶν Δρά-
κοντος πολλοὺς ὄντας οἷς πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἔνοχοι
ἦσαν τῶν πρότερον ἕνεκα γενομένων. ἐκκλησίαν
ποιήσαντες ἐβουλεύσασθε περὶ αὐτῶν, καὶ ἐψηφί-
σασθε, δοκιμάσαντες πάντας τοὺς νόμους, εἶτ' ἀνα-
γράψαι ἐν τῇ στοᾷ τούτους τῶν νόμων οἳ ἂν δοκι-
μασθῶσι. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἔδοξε τῷ δήμῳ, Τισαμενὸς εἶπε, πολι- 83
*τεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια, νόμοις δὲ χρῆσθαι
τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις καὶ σταθμοῖς, χρῆσθαι δὲ
καὶ τοῖς Δράκοντος θεσμοῖς, οἷσπερ ἐχρώμεθα ἐν τῷ
πρόσθεν χρόνῳ. ὁπόσων δ' ἂν προσδέῃ, οἵδε ᾑρημένοι
νομοθέται ὑπὸ τῆς βουλῆς ἀναγράφοντες ἐν σανίσιν ἐκτι-
θέντων πρὸς τοὺς ἐπωνύμους σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ,*

81. *ἕως αὖ* W.: *ἕως ἂν* (*ἂν* del. Dobr.).

82. *εὑρίσκοντες* ci. R. Bait. (Turr.): *εὕρισκον γὰρ* Bgk.; *εὕρισκόν τε* Sl. — *γενομένων* auct. R. Turr.: *γινομένων* (*γεγενημένων* Bake). — *δοκιμάσαντας* Dobr. Turr. coll. § 89. — *τοὺς ἀνόμους* AB (num fuit *τοὺς ἀρχαίους νόμους?*)

83. *ΨΗΦΙΣΜΑ* om. ΛLZ. — *Τισάμενος* ABLZ. — *προςδέῃ* Bk.: *προςδέοι.* — *οἵδε*] *οἱ δέκα* Sl., *οἱ* vel *οἱ ΔΕ* (*δεκάκις πέντε*) = *πεντήκοντα* ci. R. Vel *οἱ δὲ* scribendum et lacunam ante hoc voc. esse statuendum est. — *ἀναγράφοντες* Bk.: *ἀναγράφοντας* AB; *ἀναγράφονται* LZ. *καὶ* ante *ἐκτ.* add. BLZ Ald., in qua *ἀναγραφόντων* ex. corr. scriptum est. — „aut *πρὸ τῶν ἐπωνύμων* aut *πρὸς τοῖς ἐπωνύμοις*" R. Ap. Dem. 20, 94; 24, 18. 23 est *πρόσθε τῶν ἐπωνύμων.*

84 καὶ παραδιδόντων ταῖς ἀρχαῖς ἐν τῷδε τῷ μηνί. τοὺς δὲ παραδιδομένους νόμους δοκιμασάτω πρότερον ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι καὶ οἱ νομοθέται, οὓς οἱ δημόται εἵλοντο, ἐπειδὴ ὀμωμόκασιν. ἐξεῖναι δὲ καὶ ἰδιώτῃ τῷ βουλομένῳ, εἰσιόντι εἰς τὴν βουλὴν συμβουλεύειν ὅ τι ἂν ἀγαθὸν ἔχῃ περὶ τῶν νόμων. ἐπειδὰν δὲ τεθῶσιν οἱ νόμοι, ἐπιμελείσθω ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου τῶν νόμων, ὅπως ἂν αἱ ἀρχαὶ τοῖς κειμένοις νόμοις χρῶνται. τοὺς δὲ κυρουμένους τῶν νόμων ἀναγράφειν εἰς τὸν τοῖχον, ἵνα περ πρότερον ἀνεγράφησαν, σκοπεῖν τῷ βουλομένῳ.

85 Ἐδοκιμάσθησαν μὲν οὖν οἱ νόμοι, ὦ ἄνδρες, κατὰ τὸ ψήφισμα τουτί, τοὺς δὲ κυρωθέντας ἀνέγραψαν εἰς τὴν στοάν. ἐπειδὴ δ' ἀνεγράφησαν, ἐθέμεθα νόμον, ᾧ πάντες χρῆσθε. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ περὶ ἑνός.

Ἆρά γε ἔστιν ἐνταυθοῖ ὅ τι περιελείπετο περὶ
86 ὅτου οἷόν τε ἢ ἀρχὴν εἰσάγειν ἢ ὑμῶν πρᾶξαί τινι, ἀλλ' ἢ κατὰ τοὺς ἀναγεγραμμένους νόμους; ὅπου οὖν ἀγράφῳ νόμῳ οὐκ ἔξεστι χρήσασθαι, ἦ που ἀγράφῳ γε ψηφίσματι παντάπασιν· οὐ δεῖ [γε χρήσασθαι]. ἐπειδὴ τοίνυν ἑωρῶμεν ὅτι πολλοῖς τῶν πολιτῶν εἶεν συμφοραί, τοῖς μὲν κατὰ νόμους, τοῖς δὲ κατὰ ψηφίσματα τὰ πρότερον γενόμενα, τουτουσὶ τοὺς νόμους ἐθέμεθα, αὐτῶν εἵνεκα τῶν νυνὶ

84. οἱ πεντακ. καὶ οἱ νομ. scripsi: καὶ οἱ νομ. οἱ πεντ. V. Bakium Schol. Hyp. V p. 246. — δημῶται A. — ἐπειδὰν ὀμωμόκωσιν Dobr. — συμβουλεύειν AB Bk.: βουλεύειν.

85. ἐπειδὴ δ' S. Turr.: ἐπειδὴ codd.; ἐπεὶ δὲ v. — v. καί μοι — χρῆσθαι om. Ald.

86. ἔστιν ἐνταυθοῖ ὅτι scripsi cum Dobr. coll. § 89: ἔστι τοῦτο ὅτι. — περιελείπετο cum R. Bk.: περιελείπτο M, περιέλειπτο v. — ἀναγεγραμμένους AB Bk. (ci. R.): ἄνω γεγραμμένους. — ἀγράφῳ νόμῳ] ἂν ἀγράφῳ ν. ABL, ἀναγράφῳ ν. Z. — ἤπου Bk.: ἤπου ἄν. — δεῖ γε χρήσασθαι del. Hi. — εἵνεκα AB Bk.: ἕνεκα. —

ποιουμένων, ἵνα τούτων μηδὲν γίγνηται μηδὲ ἐξῇ συκοφαντεῖν μηδενί. Καί μοι ἀνάγνωθι τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ. Ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι μηδὲ 87
περὶ ἑνός. ψήφισμα δὲ μηδὲν (μήτε) βουλῆς | *μήτε* 12
δήμου νόμου κυριώτερον εἶναι. μηδὲ ἐπ᾽ ἀνδρὶ νόμον ἐξεῖναι θεῖναι, ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ πᾶσιν Ἀθηναίοις, ἐὰν μὴ ἑξακισχιλίοις δόξῃ κρύβδην ψηφιζομένοις.

Τί οὖν ἦν ἐπίλοιπον; οὑτοσὶ ὁ νόμος. Καί μοι ἀνάγνωθι τοῦτον.

ΝΟΜΟΣ. Τὰς δὲ δίκας καὶ τὰς διαίτας κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει ἐγένοντο. τοῖς δὲ νόμοις χρῆσθαι ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος.

Τὰς μὲν δίκας ὦ ἄνδρες καὶ τὰς διαίτας ἐποιή- 88
σατε κυρίας εἶναι, ὁπόσαι ἐν δημοκρατουμένῃ τῇ πόλει ἐγένοντο, ὅπως μήτε χρεῶν ἀποκοπαὶ εἶεν μήτε δίκαι ἀνάδικοι γίγνοιντο, ἀλλὰ τῶν ἰδίων συμβολαίων αἱ πράξεις (κύριαι) εἶεν· τῶν δὲ δημοσίων (ἐφ᾽) ὁπόσοις ἢ γραφαί εἰσιν ἢ φάσεις ἢ ἐνδείξεις ἢ ἀπαγωγαί, τούτων ἕνεκα τοῖς νόμοις ἐψηφίσασθε χρῆσθαι ἀπ᾽ Εὐκλείδου ἄρχοντος. ὁπότ᾽ οὖν ἔδοξεν 89
ὑμῖν δοκιμάσαι μὲν τοὺς νόμους, δοκιμάσαντας δὲ ἀναγράψαι, ἀγράφῳ δὲ νόμῳ τὰς ἀρχὰς μὴ χρῆσθαι

γίνηται ABLZ Bk.: *γένηται.*
87. *ΝΟΜΟΙ* ZM Turr.: (ci. R.) *ΝΟΜΟΣ*, quod in mg. add. A^d^. — *μήτε* add. Turr. coll. § 89 et Dem. Arist. § 87. — *μηδὲ νόμον ἐπ᾽ ἀνδρὶ* Dem. Arist. 86; c. Steph. β 12; *μηδὲ ν. ἐξ. ἐπ᾽ ἀνδρὶ θεῖναι* c. Tim. 59. — *Ἀθηναίοις τιθῇ, ἐὰν μὴ ψηφισαμένων μὴ ἔλαττον ἑξακισχιλίων, οἷς ἂν δόξῃ κρ. ψηφ.* Dem. Tim. l. c. — *ΝΟΜΟΣ* om. ABLZ. — *τὰς μὲν δίκας* fort. legendum esse dicit S.; cf. § 88. — hanc legem paullo aliter exhibet Dem. Tim. 56.
88. *τὰς μὲν* AB Bk.: *τὰς δὲ.* — *τῇ* ante *πόλει* om. A^d^. — *κύριαι* addidi; an *μένοιεν* pro *εἶεν*? *βέβαιαι αἱ πρ.* W. — *ἢ γραφαί* A Bk. (ci. R): *αἱ γραφαί.*
89. *δοκιμάσαντας* A Kl. Turr.: *δοκιμάσαντες.* —

μηδὲ περὶ ἑνός, ψήφισμα δὲ (μηδὲν) μήτε βουλῆς
μήτε δήμου (νόμου) κυριώτερον εἶναι, μηδ' ἐπ'
ἀνδρὶ νόμον (ἐξεῖναι) τιθέναι ἐὰν μὴ τὸν αὐτὸν ἐπὶ
πᾶσιν Ἀθηναίοις, τοῖς δὲ νόμοις τοῖς κειμένοις
χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος, ἐνταυθοῖ ἔστιν ὅ
τι ὑπολείπεται ἢ μεῖζον ἢ ἔλαττον τῶν γενομένων
πρότερον ψηφισμάτων, πρὶν Εὐκλείδην ἄρξαι, ὅπως
κύριον ἔσται; οὐκ οἶμαι ἔγωγε, ἄνδρες. σκοπεῖτε
δὲ καὶ αὐτοί.

90 Φέρε δὴ τοίνυν, οἱ ὅρκοι ὑμῖν πῶς ἔχουσιν; ὁ
μὲν κοινὸς τῇ πόλει ἁπάσῃ, ὃν ὀμωμόκατε πάντες
μετὰ τὰς διαλλαγάς, „καὶ οὐ μνησικακήσω τῶν
πολιτῶν οὐδενὶ πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἕνδεκα·
οὐδὲ τούτων ὃς ἂν ἐθέλῃ εὐθύνας διδόναι τῆς ἀρχῆς
ἧς ἦρξεν.“ ὅπου τοίνυν αὐτοῖς τοῖς τριάκοντα
ὤμνυτε μὴ μνησικακήσειν, τοῖς μεγίστων κακῶν
αἰτίοις, εἰ διδοῖεν εὐθύνας, ἦ που σχολῇ τῶν γε
91 ἄλλων πολιτῶν τινι ἠξιοῦτε μνησικακεῖν. ἡ δὲ βουλὴ
αὖ ἡ ἀεὶ βουλεύουσα τί ὄμνυσι; „καὶ οὐ δέξομαι
ἔνδειξιν οὐδὲ ἀπαγωγὴν ἕνεκα τῶν πρότερον γεγε-
νημένων, πλὴν τῶν φυγόντων.“ ὑμεῖς δ' αὖ, ὦ
Ἀθηναῖοι, τί ὀμόσαντες δικάζετε; „καὶ οὐ μνησικα-
κήσω, οὐδὲ ἄλλῳ πείσομαι, ψηφιοῦμαι δὲ κατὰ τοὺς

μηδὲν addidi e § 87. — νόμου cum R. add. Bk. e § 87. — ἐξεῖναι suadente S. (qui etiam θεῖναι mavult) addidi e § 87. — γενομένων Turr.: γινομένων A^d M, γιγνομένων v. — nonne ὦ ἄνδρες?

90. καὶ τῶν δέκα post ἕνδεκα cum Vales. et Schneider. add. Turr. — ἐθέλῃ A Bk.: ἐθέλει Z, ἐθέλοι v. — ὅποι AB. — τοῖς ante τριάκοντα add. AB Bk. — ὤμνυνται A^d M. — μεγίστων R.: μεγίστοις. — τῶν γε Bk. cum ABLZ Ald.: γε τῶν Steph.

91. αὖ ἡ cum R. et Boeckh. Bk.: αὕτη. — πρότερον Steph.: προτέρων. — φυγόντων S. Turr.: φευγόντων. — τί] ὅτι ABLZ. — πείσομαι] cf. Dem. Tim. § 149. —

κειμένους νόμους.“ ἃ χρὴ σκοπεῖν, εἰ δοκῶ ὀρθῶς
ὑμῖν λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν λέγω καὶ τῶν νόμων.

Σκέψασθε τοίνυν ὦ ἄνδρες [καὶ τοὺς νόμους] 92
καὶ τοὺς κατηγόρους, τί αὐτοῖς ὑπάρχον ἑτέρων
κατηγοροῦσι. Κηφίσιος μὲν οὑτοσὶ πριάμενος ὠνὴν
ἐκ τοῦ δημοσίου, τὰς ἐκ ταύτης ἐπικαρπίας τῶν ἐν
τῇ γῇ γεωργούντων ἐνενήκοντα μνᾶς ἐκλέξας, οὐ
κατέβαλε τῇ πόλει καὶ ἔφυγεν· εἰ γὰρ ἦλθεν, ἐδέδετ'
ἂν ἐν τῷ ξύλῳ. ὁ γὰρ νόμος οὕτως εἶχε, κυρίαν 93
εἶναι τὴν βουλήν, ὃς ἂν πριάμενος τέλος μὴ κατα-
βάλῃ, δεῖν εἰς τὸ ξύλον. οὗτος τοίνυν, ὅτι τοῖς
νόμοις ἐψηφίσασθε ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος χρῆσθαι,
ἀξιοῖ ἃ ἔχει ὑμῶν ἐκλέξας μὴ ἀποδοῦναι, καὶ νῦν
γεγένηται ἀντὶ μὲν φυγάδος πολίτης, ἀντὶ δὲ ἀτίμου
συκοφάντης, ὅτι τοῖς νόμοις τοῖς νῦν κειμένοις
χρῆσθε. Μέλητος δ' αὖ οὑτοσὶ ἀπήγαγεν ἐπὶ τῶν 94
τριάκοντα Λέοντα, ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε, καὶ
ἀπέθανεν ἐκεῖνος ἄκριτος· καίτοι οὗτος ὁ νόμος
καὶ πρότερον ἦν (καὶ) ὡς καλῶς ἔχων καὶ νῦν ἔστι,
καὶ χρῆσθε αὐτῷ, τὸν βουλεύσαντα ἐν τῷ αὐτῷ
ἐνέχεσθαι καὶ τὸν τῇ χειρὶ ἐργασάμενον. Μέλητον
τοίνυν τοῖς παισὶ τοῖς τοῦ Λέοντος οὐκ ἔστι φόνου
διώκειν, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου
ἄρχοντος, ἐπεὶ ὥς γε οὐκ ἀπήγαγεν, οὐδ' αὐτὸς
ἀντιλέγει. Ἐπιχάρης δ' οὗτος, ὁ πάντων πονηρότα- 95
τος καὶ βουλόμενος εἶναι τοιοῦτος, ὁ μνησικακῶν
αὐτὸς αὑτῷ, — οὗτος γὰρ ἐβούλευεν ἐπὶ τῶν τριά-

ἡμῶν A^{d}.
92. *καὶ τοὺς νόμους* del. vol. R. W.; *κατὰ τ. ν.* Luzac. — *ὑπαρχόντων* v. ante Bk., qui *ὑπάρχον τῶν*; om. *τῶν* Emp. Turr. — *ἐνενήκοντα* LZ Bk.: *ἐννενήκοντα.*
93. *τὴν βουλήν* cum Steph. Bk.: *τήν τε βουλήν.* cf. autem Dem. Tim. § 144. — *ἐψηφίσασθε ἀπ'* cum R. Bk.: *ἀπεψηφ. ἀπ'.*
94. *καίτοι* Sl.: *καί.* — (*καὶ*) *ὡς* Bait. Turr.

κοντα· ὁ δὲ νόμος τί κελεύει, ὃς ἐν τῇ στήλῃ ἔμπροσθέν ἐστι τοῦ βουλευτηρίου; „ὃς ἂν ἄρξῃ ἐν τῇ πόλει τῆς δημοκρατίας καταλυθείσης, νηποινεὶ τεθνάναι, καὶ τὸν ἀποκτείναντα ὅσιον εἶναι καὶ τὰ χρήματα ἔχειν τοῦ ἀποθανόντος.“ ἄλλο τι οὖν, ὦ Ἐπίχαρες, ἢ νῦν ὁ ἀποκτείνας σε καθαρὸς τὰς χεῖρας
96 ἔσται, κατά | γε τὸν Σόλωνος νόμον; Καί μοι ἀνά-
13 γνωθι τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης.

ΝΟΜΟΣ. Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. Αἰαντὶς ἐπρυτάνευε, Κλεογένης ἐγραμμάτευε, Βοηθὸς ἐπεστάτει. τάδε Δημόφαντος συνέγραψεν. ἄρχει χρόνος τοῦδε τοῦ ψηφίσματος ἡ βουλὴ οἱ πεντακόσιοι (οἱ) λαχόντες τῷ κυάμῳ, ὅτε Κλεογένης πρῶτος ἐγραμμάτευεν. Ἐάν τις δημοκρατίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνησιν, ἢ ἀρχήν τινα ἄρχῃ καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινεὶ τεθνάτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμβουλεύσας ὅσιος ἔστω καὶ εὐαγής.
97 ὀμόσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας καθ' ἱερῶν τελείων, κατὰ φυλὰς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτείνειν τὸν ταῦτα ποιήσαντα. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε· „κτενῶ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ τῇ ἐμαυτοῦ χειρί, ἂν δυνατὸς ὦ, ὃς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησι, καὶ ἐάν τις ἄρξῃ τινὰ ἀρχὴν καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας τὸ λοιπόν,

95. ὁ δὲ νόμος] plebiscitum hoc adhibetur etiam a Lycurgo § 126 (ἡ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ στήλη et § 127 τὸ ψήφ. τὸ Δημοφάντου); commemorat Demosthenes quoque (Lept. 159, ἡ Δημοφάντου στήλη). — νηποινεὶ restitui coll. Dem. Arist. 60 et tit. Amphipol. saec. IV (C. I. II 2008): νηποινί. — ἄλλο τι cum Cant. et R. Bk: ἀλλ' ὅτι. — Ἐπίχαρες Sl.: Ἐπιχάρης. — ἢ νῦν] εἰ νῦν ABLZ.

96. Αἰαντὶς AB Bk. (ci. Steph. et Scal.): ἐάν τις. — οἱ post πεντακόσιοι add. Bk. — καταλύει et ἄρχει ABLZ. — ἔστω cum Steph. Bk.: ἔσται. — νηποινεὶ scripsi: νηποινὶ. v. ad § 95.

97. καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ add. S. Turr. coll. Lyc. § 127, delentes eadem verba (praeter unum καὶ) post ἀποκτείναντι. Similiter iam Luzac. — τινὰ ἀρχὴν cum R. Turr.: τὴν ἀρχήν. —

καὶ ἐάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ. καὶ ἐάν τις ἄλλος ἀποκτείνῃ, ὅσιον αὐτὸν νομιῶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀποδώσω τὰ ἡμίσεα τῷ ἀποκτείναντι, καὶ οὐκ ἀποστερήσω οὐδέν. ἐὰν δέ τις κτείνων 98
τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν, εὖ ποιήσω αὐτόν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου καθάπερ Ἁρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. ὁπόσοι δὲ ὅρκοι ὀμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθί που ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφίημι.“ ταῦτα δὲ ὀμοσάντων Ἀθηναῖοι πάντες καθ' ἱερῶν τελείων, τὸν νόμιμον ὅρκον, πρὸ Διονυσίων· καὶ ἐπεύχεσθαι εὐορκοῦντι μὲν εἶναι πολλὰ καὶ ἀγαθά, ἐπιορκοῦντι δ' ἐξώλη αὐτὸν εἶναι καὶ γένος.

Πότερον, ὦ συκοφάντα καὶ ἐπίτριπτον κίναδος, 99
κύριος ὁ νόμος ὅδ' ἐστὶν ἢ οὐ κύριος; διὰ τοῦτο δ' οἶμαι γεγένηται ἄκυρος, ὅτι τοῖς νόμοις δεῖ χρῆσθαι ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος. καὶ σὺ ζῇς καὶ περιέρχῃ τὴν πόλιν ταύτην, οὐκ ἄξιος ὤν· ὃς ἐν δημοκρατίᾳ μὲν συκοφαντῶν ἔζης, ἐν ὀλιγαρχίᾳ δέ, ὡς μὴ ἀναγκασθείης τὰ χρήματα ἀποδοῦναι ὅσα συκοφαντῶν ἔλαβες, ἐδούλευες τοῖς τριάκοντα. εἶτα σὺ 100
περὶ ἑταιρείας ἐμοὶ μνείαν ποιῇ καὶ κακῶς τινας λέγεις; ὃς ἑνὶ μὲν οὐχ ἡταίρησας — καλῶς γὰρ ἄν σοι εἶχε —, πραττόμενος δ' οὐ πολὺ ἀργύριον τὸν βουλόμενον ἀνθρώπων, ὡς οὗτοι ἴσασιν, ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ἔργοις ἔζης, καὶ ταῦτα οὕτω μοχθηρὸς ὢν τὴν ἰδέαν. ἀλλ' ὅμως οὗτος ἑτέρων ἐτόλμα

συγκαταστήσει A. — κτείναντα] κτείνοντα BLZ.
98. ἀποθάνοι ABLZ.
99. ἐπίτριπτον κίναδος est ap. Soph. Ai. 103. — (κατὰ) τὴν π. W.
100. ἑταιρείας] cf. Harp.: ἰδίως ἐπὶ τῆς ἑταιρήσεως τοὔνομα τέταχεν Ἀνδ. ἐν τῇ περὶ τ. μυστ. ἀπολογίᾳ. Immo ad hunc sensum Andoc. verbum detorquet, vulgari usu ab Epich. usurpatum. — ἑτέρων cum R. et Valck. Bk.: ἑταιρῶν. — malim τολμᾷ. —

κατηγορεῖν, ᾧ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ὑμετέρους
101 οὐδ' αὐτῷ ὑπὲρ αὐτοῦ ἔστιν ἀπολογεῖσθαι. ἀλλὰ
γὰρ ὦ ἄνδρες καθήμενος ἡνίκα μου κατηγόρει, βλέ-
πων εἰς αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο ἢ ὑπὸ τῶν τριάκοντα
συνειλημμένος ἔδοξα κρίνεσθαι. εἰ γὰρ τότε ἠγωνι-
ζόμην, τίς ἄν μου κατηγόρει; οὐχ οὗτος ὑπῆρχεν,
εἰ μὴ ἐδίδουν ἀργύριον; καὶ γὰρ νῦν. ἀνέκρινε δ'
ἄν με τίς ἄλλος ἢ Χαρικλῆς, ἐρωτῶν, Εἰπέ μοι, ὦ
Ἀνδοκίδη, ἦλθες εἰς Δεκέλειαν, καὶ ἐπετείχισας
τῇ πατρίδι τῇ σεαυτοῦ; Οὐκ ἔγωγε. Τί δέ; ἔτεμες
τὴν χώραν, καὶ ἐλῄσω ἢ κατὰ γῆν ἢ κατὰ θάλατταν
τοὺς πολίτας τοὺς σεαυτοῦ; Οὐ δῆτα. Οὐδ' ἐναυ-
μάχησας ἐναντία τῇ πόλει, οὐδὲ συγκατέσκαψας
τὰ τείχη, οὐδὲ συγκατέλυσας τὸν δῆμον, οὐδὲ βίᾳ
κατῆλθες εἰς τὴν πόλιν; Οὐδὲν τούτων πεποίηκα.
Οὐδέν; δοκεῖς οὖν χαιρήσειν καὶ οὐκ ἀποθανεῖσθαι,
102 ὡς ἕτεροι πολλοί; Ἆρ' (ἂν) οἴεσθε ὦ ἄνδρες ἄλλων
τινῶν τυχεῖν με δι' ὑμᾶς, εἰ ἐλήφθην ὑπ' αὐτῶν;
οὐκ οὖν δεινὸν εἰ ὑπὸ μὲν τούτων διὰ τοῦτ' ἂν
ἀπωλόμην, ὅτι εἰς τὴν πόλιν οὐδὲν ἥμαρτον, ὥσπερ
καὶ ἑτέρους ἀπέκτειναν, ἐν ὑμῖν δὲ κρινόμενος, οὓς
οὐδὲν κακὸν πεποίηκα, οὐ σωθήσομαι; πάντως δή-
103 που· ἢ σχολῇ γέ τις ἄλλος ἀνθρώπων. Ἀλλὰ γὰρ
14 ὦ ἄνδρες τὴν μὲν ἔνδειξιν ἐποιήσαντό | μου κατὰ
νόμον κείμενον, τὴν δὲ κατηγορίαν κατὰ τὸ ψήφισμα
τὸ πρότερον γεγενημένον περὶ ἑτέρων. εἰ οὖν ἐμοῦ

ὑμετέρους A Turr. (coll. § 105): ἡμετέρους.
101. ἐπετείχισας cum Steph. Bk.: ἐπετείχισες. — τοὺς ἑαυτοῦ AB Kl. Turr. coll. § 114. — καὶ οὐκ Dobr.: ἢ οὐκ.
102. ἆρ' (ἂν) cum Dobr. Turr. — με cum A add. Bk. — δι' ὑμᾶς R. Turr.: δι' ἡμᾶς. — ὑμῖν] ἡμῖν A[d]. — οἷς οὐδὲν κακὸν πεπ. Emp. h. e. „propterea quod", coll. Lys. 12, 40 (ubi tamen istud οἷς in ὅτι mutatum a Tayl. Turr.).

καταψηφιεῖσθε, ὁρᾶτε μὴ οὐκ ἐμοὶ μάλιστα τῶν πο-
λιτῶν προσήκει λόγον δοῦναι τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ
πολλοῖς ἑτέροις μᾶλλον, τοῦτο μὲν οἷς ὑμεῖς ἐναντία
μαχεσάμενοι διηλλάγητε καὶ ὅρκους ὠμόσατε, τοῦτο
δὲ οὓς φεύγοντας κατηγάγετε, τοῦτο δὲ οὓς ἀτίμους
ὄντας ἐπιτίμους ἐποιήσατε· ὧν εἵνεκα καὶ στήλας
ἀνείλετε καὶ νόμους ἀκύρους ἐποιήσατε καὶ ψηφί-
σματα ἐξηλείψατε· οἳ νυνὶ μένουσιν ἐν τῇ πόλει πι-
στεύοντες ὑμῖν, ὦ ἄνδρες. εἰ οὖν γνώσονται ὑμᾶς 104
ἀποδεχομένους τὰς κατηγορίας τῶν πρότερον γεγε-
νημένων, τίνα αὐτοὺς οἴεσθε γνώμην ἕξειν περὶ
σφῶν αὐτῶν; ἢ τίνα αὐτῶν ἐθελήσειν εἰς ἀγῶνας
καθίστασθαι ἕνεκα τῶν πρότερον γεγενημένων;
φανήσονται γὰρ πολλοὶ μὲν ἐχθροὶ πολλοὶ δὲ συκο-
φάνται, οἳ καταστήσουσιν αὐτῶν ἕκαστον εἰς ἀγῶνα.
ἥκουσι δὲ νυνὶ ἀκροασόμενοι ἀμφότεροι, οὐ τὴν 105
αὐτὴν γνώμην ἔχοντες ἀλλήλοις, ἀλλ' οἱ μὲν εἰσό-
μενοι εἰ χρὴ πιστεύειν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις καὶ
τοῖς ὅρκοις οὓς ὠμόσατε ἀλλήλοις, οἱ δὲ ἀποπειρώ-
μενοι τῆς ὑμετέρας γνώμης, εἰ αὐτοῖς ἐξέσται ἀδεῶς
συκοφαντεῖν καὶ γράφεσθαι, τοὺς δὲ ἐνδεικνύναι,
τοὺς δὲ ἀπάγειν. οὕτως οὖν ἔχει, ὦ ἄνδρες· ὁ μὲν
ἀγὼν ἐν τῷ σώματι τῷ ἐμῷ καθέστηκεν, ἡ δὲ ψῆφος
ἡ ὑμετέρα δημοσίᾳ κρινεῖ, πότερον χρὴ τοῖς νόμοις
τοῖς ὑμετέροις πιστεύειν ἢ τοὺς συκοφάντας παρα-

103. προσήκῃ Steph. — μαχεσαμένοις ci. R. — ἀτίμως AB. — εἵνεκα ABk.: ἕνεκα. — καὶ ψηφίσματα pr. A Bk. (τὰ supra lin. add. pr. A[d]): καὶ τὰ ψηφ.

104. προτέρων γεγενημένων utrobique ABLZ. — vv. ἢ τίνα — γεγενημένων del. Emp.. Sed hoc dicit orator: nolent iudicium subire, potius urbem relinquent (105).

105. ἀκροασάμενοι Z et pr. A. — οἰσόμενοι BZ et pr. L. — εἰ χρὴ AZ Bk.: ἢ χρὴ BL, εἰ ἢ χρὴ v. — ὀμόσατε A[d]. — αὐτοῖς AB Bk.: αὐτούς. — (τοὺς μὲν) γραφ. W. — κρινεῖ cum Steph. Turr.: κρίνει.

σκευάζεσθαι, ἢ φεύγειν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀπιέναι ὡς τάχιστα.

106 *Ἵνα δὲ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὰ πεποιημένα ὑμῖν εἰς ὁμόνοιαν οὐ κακῶς ἔχει, ἀλλὰ τὰ προσήκοντα καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν αὐτοῖς ἐποιήσατε, βραχέα βούλομαι καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. οἱ γὰρ πατέρες οἱ ὑμέτεροι γενομένων τῇ πόλει κακῶν μεγάλων, ὅτε οἱ τύραννοι μὲν εἶχον τὴν πόλιν, ὁ δὲ δῆμος ἔφευγε, νικήσαντες μαχόμενοι τοὺς τυράννους ἐπὶ Παλληνίῳ, στρατηγοῦντος Λεωγόρου τοῦ προπάππου τοῦ ἐμοῦ καὶ Χαρίου οὗ ἐκεῖνος τὴν θυγατέρα εἶχεν, ἐξ ἧς ὁ ἡμέτερος ἦν πάππος, κατελθόντες εἰς τὴν πατρίδα τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, τῶν δὲ φυγὴν κατέγνωσαν, τοὺς δὲ μένειν ἐν τῇ πόλει ἐάσαντες ἠτί-*

107 *μωσαν. ὕστερον δὲ ἡνίκα βασιλεὺς ἐπεστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, γνόντες τῶν συμφορῶν τῶν ἐπιουσῶν τὸ μέγεθος καὶ τὴν παρασκευὴν τοῦ βασιλέως, ἔγνωσαν τούς τε φεύγοντας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆσαι καὶ κοινὴν τήν τε σωτηρίαν καὶ τοὺς κινδύνους ποιήσασθαι. πράξαντες δὲ ταῦτα, καὶ δόντες ἀλλήλοις πίστεις καὶ ὅρκους μεγάλους, ἠξίουν σφᾶς αὐτοὺς προτάξαντες πρὸ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων ἀπαντῆσαι τοῖς βαρβάροις Μαραθῶνάδε, νομίσαντες τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀρετὴν ἱκανὴν εἶναι τῷ πλήθει τῷ ἐκείνων ἀντιτάξασθαι· μαχεσάμενοί τε ἐνίκων, καὶ τήν τε Ἑλλάδα*

106. *βραχεῖα* A, *βραχεία* B. — *ἔφευγε* ci. S.: *ἔφυγε*; cf. 107. — *Χαρίου*] *Καλλίου* Sl. p. 5 (coll. Herod. 6, 121), quod prob. Emp. — *τῶν δὲ*] *τοὺς δὲ* L pr. et AB.

107. „immo *τὴν βασιλέως*" Bk. — *φεύγοντας* Turr.: *φυγόντας*. — *πράξαντας* A et pr. M. — *διδόντες* ABL. — — *προτάξαντες* B et pr. A. (Bk., et ci. Sl.): *προστάξαντες* LZ et corr. A[d], *προστάξαντας* Ald. — *νομίσαντες τὴν σφετέραν κτἑ.*] cf. Thuc. 3, 56.

ἠλευθέρωσαν καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσαν. ἔργον δὲ 108
τοιοῦτον ἐργασάμενοι οὐκ ἠξίωσάν τινι τῶν πρότερον
γενομένων μνησικακῆσαι. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα τὴν
πόλιν ἀνάστατον παραλαβόντες ἱερά τε κατακεκαυ-
μένα τείχη τε καὶ οἰκίας καταπεπτωκυίας, ἀφορμήν
τε οὐδεμίαν ἔχοντες, διὰ τὸ ἀλλήλοις ὁμονοεῖν τὴν
ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργάσαντο καὶ τὴν πόλιν
ὑμῖν τοιαύτην καὶ τοσαύτην παρέδοσαν. ὑμεῖς οὖν 109
καὶ αὐτοὶ ὕστερον, κακῶν οὐκ ἐλαττόνων ἢ ἐκείνοις
γεγενημένων, ἀγαθοὶ ἐξ ἀγαθῶν ὄντες ἀπέδοτε τὴν
ὑπάρχουσαν ἀρετήν· ἠξιώσατε γὰρ τούς τε φεύγον-
τας καταδέξασθαι καὶ τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους ποιῆ-
σαι. τί οὖν ὑμῖν ὑπόλοιπόν ἐστι τῆς ἐκείνων ἀρε-
τῆς; μὴ μνησικακῆσαι, εἰδότας ὦ ἄνδρες ὅτι ἡ πόλις
ἐκ πολὺ ἐλάττονος ἀφορμῆς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ
μεγάλη καὶ εὐδαίμων ἐγένετο· ἃ νῦν αὐτῇ ὑπάρχει,
εἰ ἐθέλοιμεν οἱ πολῖται σωφρονεῖν τε καὶ ὁμονοεῖν
ἀλλήλοις.

Κατηγόρησαν | δέ μου καὶ περὶ τῆς ἱκετηρίας, 110
ὡς καταθείην ἐγὼ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, νόμος δ' εἴη
πάτριος, ὃς ἂν θῇ ἱκετηρίαν μυστηρίοις, τεθνάναι.
καὶ οὕτως εἰσὶ τολμηροὶ ὥσθ' ἃ αὐτοὶ κατεσκεύα-
σαν, οὐκ ἀρκεῖ αὐτοῖς ὅτι οὐ κατέσχον ἃ ἐπεβού-
λευσαν, ἀλλὰ καὶ κατηγορίαν ἐμοῦ ποιοῦνται ὡς
ἀδικοῦντος. ἐπειδὴ γὰρ ἤλθομεν Ἐλευσινόθεν καὶ 111
ἡ ἔνδειξις ἐγεγένητο, προσήει ὁ βασιλεὺς περὶ τῶν
γεγενημένων Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν τελετήν, ὥσπερ

108. *διὰ ταῦτα*] *μετὰ ταῦτα* Bakius.
109. *ἐπίλοιπον* Dobr. coll. § 87; sed cf. 3, 24; 1, 52. — *ἃ νῦν*] *ἢ νῦν* S. Emp. Malim autem *ἃ* (*καὶ*) *νῦν*.
110. *δ' εἴη* Bk. Dobr.: *δὲ ἦν*.
111. *Ἐλευσῖνι* AB Bk.: *ἐν Ἐλευσῖνι*. — *τοῖς πρυτάνεσιν* ante *οἱ δὲ πρυτ.* add. Kö. —

ἔθος ἐστίν, οἱ δὲ πρυτάνεις προσάξειν ἔφασαν αὐτὸν πρὸς τὴν βουλήν, ἐπαγγεῖλαί τ' ἐκέλευον ἐμοί τε καὶ Κηφισίῳ παρεῖναι εἰς τὸ Ἐλευσίνιον· ἡ γὰρ βουλὴ ἐκεῖ καθεδεῖσθαι ἔμελλε κατὰ τὸν Σόλωνος νόμον, ὃς κελεύει τῇ ὑστεραίᾳ τῶν μυστηρίων ἕδραν
112 *ποιεῖν ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. καὶ παρῆμεν κατὰ τὰ προειρημένα. καὶ ἡ βουλὴ ἐπειδὴ ἦν πλήρης, ἀναστὰς Καλλίας ὁ Ἱππονίκου τὴν σκευὴν ἔχων λέγει ὅτι ἱκετηρία κεῖται ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς. κᾆθ' ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε τίς τὴν ἱκετηρίαν καταθείη, καὶ οὐδεὶς ὑπήκουεν. ἡμεῖς δὲ παρέσταμεν, καὶ οὗτος ἡμᾶς ἑώρα. ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ὑπήκουεν, ᾤχετο εἰσιών. ἐπεξελθὼν Εὐκλῆς οὑτοσί — καί μοι κάλει αὐτόν. Πρῶτα μὲν οὖν ταῦτα εἰ ἀληθῆ λέγω, μαρτύρησον, Εὔκλεις.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

113 *Ὡς μὲν ἀληθῆ λέγω, μεμαρτύρηται· πολὺ δέ μοι δοκεῖ τὸ ἐναντίον εἶναι ἢ οἱ κατήγοροι εἶπον. ἔλεξαν γάρ, εἰ μέμνησθε, ὅτι αὐτώ με τὼ θεὼ παραγάγοιεν ὥστε θεῖναι τὴν ἱκετηρίαν μὴ εἰδότα τὸν νόμον, ἵνα δῶ δίκην. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες, εἰ ὡς μάλιστα ἀληθῆ*

τελευτήν BLZ. — *ἐπαγγεῖλαι* Bk.: *ἀπαγγεῖλαι.* — *Κηφησίῳ* A^d.

112. *προηρημένα* AB. — *κᾆθ'* (ita Bk.: *καθὰ* codd., *κᾆθα* Turr.) *ὁ κῆρυξ ἐκήρυττε* add. AB. — *παρέσταμεν* Bk.: *παρέστημεν* codd. (sed A^d corr.), quod revocarunt Turr. — *ὑπήκουεν ᾤχετο* pr. A.: *ὑπήκ. καὶ ᾤχετο.* — Euclem ipsum *τὸν κήρυκα* esse statuit Kirchhoff. Herm. I, 15 sqq., inscriptionibus probans revera illo tempore Euclem quendam praeconis munere apud senatum populumque functum esse. Delet igitur interpunct. post *καὶ ᾤχετο εἰσιών* („cum foras egressus E. infecta re rursus intro abisset"). — *πρῶτον μὲν οὖν ταῦτα* est § 46; cf. 3, 10.

113. *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* om. ABLZ. — *αὐτώ με* ABLZ Bk.: *αὐτὼ μὲν.* — *παραγάγοιεν* Dobr. Turr.: *περιαγάγοιεν.* — *αὐτοῖν με* ci. R.: *αὐτοῖν μὲν.* V. supra.

λέγουσιν οἱ κατήγοροι, ὑπ᾽ αὐτοῖν με φημὶ τοῖν
θεοῖν σεσῶσθαι. εἰ γὰρ ἔθηκα μὲν τὴν ἱκετηρίαν, 114
ὑπήκουσα δὲ μή, ἄλλο τι ἢ αὐτὸς μὲν αὐτὸν ἀπώλ-
λυον τιθεὶς τὴν ἱκετηρίαν, ἐσωζόμην δὲ τῇ τύχῃ διὰ
τὸ μὴ ὑπακοῦσαι, δῆλον ὅτι διὰ τὼ θεώ; εἰ γὰρ
ἐβουλέσθην με ἀπολλύναι τὼ θεώ, ἐχρῆν δήπου καὶ
μὴ θέντα με τὴν ἱκετηρίαν ὁμολογῆσαι. ἀλλ᾽ οὔτε
ὑπήκουσα οὔτ᾽ ἔθηκα. ἐπειδὴ δ᾽ ἔλεγε τῇ βουλῇ 115
Εὐκλῆς ὅτι οὐδεὶς ὑπακούοι, πάλιν ὁ Καλλίας στὰς
ἔλεγεν ὅτι εἴη νόμος πάτριος, εἴ τις ἱκετηρίαν θείη
ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ, ἄκριτον ἀποθανεῖν, καὶ ὁ πατήρ
ποτ᾽ αὐτοῦ Ἱππόνικος ἐξηγήσαιτο ταῦτα Ἀθηναίοις,
ἀκούσειε δὲ ὅτι ἐγὼ θείην τὴν ἱκετηρίαν. ἐντεῦθεν
ἀναπηδᾷ Κέφαλος οὑτοσὶ καὶ λέγει· „Ὦ Καλλία, 116
πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατε, πρῶτον μὲν ἐξηγῇ
Κηρύκων ὤν, οὐχ ὅσιον (ὂν) σοι ἐξηγεῖσθαι· ἔπειτα
δὲ νόμον πάτριον λέγεις, ἡ δὲ στήλη παρ᾽ ᾗ ἕστηκας
χιλίας δραχμὰς κελεύει ὀφείλειν, ἐάν τις ἱκετηρίαν
θῇ ἐν τῷ Ἐλευσινίῳ. ἔπειτα δὲ τίνος ἤκουσας ὅτι
Ἀνδοκίδης θείη τὴν ἱκετηρίαν; κάλεσον αὐτὸν τῇ
βουλῇ, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀκούσωμεν.“ ἐπειδὴ δὲ ἀνε-
γνώσθη ἡ στήλη κἀκεῖνος οὐκ εἶχεν εἰπεῖν ὅτου
ἤκουσε, καταφανὴς ἦν τῇ βουλῇ αὐτὸς θεὶς τὴν
ἱκετηρίαν.

Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες — τάχα γὰρ ἂν αὐτὸ 117

114. ἐβουλέσθην Bk. et A[d] (qui vv. εἰ γὰρ-τὼ θεώ in mg. add.): ἐβουλίσθην B, ἐβουλήθην LZ, ἐβουληθήτην v. — ἀπολλύναι A Bk.: ἀπολεῖν καί.

115. ὑπακούοι AB Bk.: ὑπακούει. — στὰς] ἀναστὰς mal. Bait. W. coll. § 112. — ἐξηγήσαιτο Dobr. Turr.: ἐξηγήσατο. — ἐντεῦθεν] ἐνταῦθ᾽ postulat Bk.; def. vulg. Turr.

116. κηρύκων ὢν cum R. Turr.: κηρύκων ὤν; porro ὂν cum Frohb. addidi. Possis etiam: κῆρυξ ὢν (ita Scal.), ὂν οὐχ ὅσιόν σοι ἐξηγεῖσθαι. — ἔπειτα δὲ AB Bk.: ἔπειτα δή.

*βούλοισθε πυθέσθαι —, ὁ δὲ Καλλίας τί βουλόμενος
ἐτίθει τὴν ἱκετηρίαν; ἐγὼ δὲ ὑμῖν διηγήσομαι ὧν
ὑπ' αὐτοῦ εἵνεκα ἐπεβουλεύθην. Ἐπίλυκος ἦν ὁ
Τισάνδρου θεῖός μοι, ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς·
ἀπέθανε δὲ ἐν Σικελίᾳ ἄπαις ἀρρένων παίδων, θυ-
γατέρας δὲ δύο καταλιπών, αἳ ἐγίγνοντο εἴς τε ἐμὲ*
118 *καὶ Λέαγρον. τὰ δὲ πράγματα τὰ οἴκοι πονήρως
εἶχε· τὴν μὲν γὰρ φανερὰν οὐσίαν οὐδὲ δυοῖν
ταλάντοιν κατέλιπε, τὰ δὲ ὀφειλόμενα πλέον ἦν ἢ
πέντε τάλαντα. ὅμως δ' ἐγὼ καλέσας Λέαγρον ἐναν-
τίον τῶν φίλων ἔλεγον ὅτι ταῦτ' εἴη ἀνδρῶν ἀγα-
θῶν, ἐν τοῖς τοιούτοις δεικνύναι τὰς οἰκειότητας*
119 *ἀλλήλοις. „ἡμᾶς γὰρ οὐ δίκαιόν ἐστιν οὔτε χρήματα
ἕτερα οὔτ' εὐτυχίαν ἀνδρὸς ἑλέσθαι, ὥστε κατα-
φρονῆσαι τῶν Ἐπιλύκου θυγατέρων. καὶ γὰρ εἰ
ἔζη Ἐπίλυκος ἢ τεθνεὼς πολλὰ κατέλιπε χρήματα,
ἠξιοῦμεν ἂν γένει ὄντες ἐγγυτάτω ἔχειν τὰς παῖδας.
τοιγάρτοι ἐκεῖνα μὲν δι' Ἐπίλυκον ἂν ἦν ἢ διὰ τὰ*
16 *χρήματα· νῦν δὲ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν | τάδε
ἔσται. τῆς μὲν οὖν σὺ ἐπιδικάζου, τῆς δὲ ἐγώ.“*
120 *ὡμολόγησέ μοι, ὦ ἄνδρες. ἐπεδικασάμεθα ἄμφω
κατὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμολογίαν. καὶ ἧς μὲν ἐγὼ
ἐπεδικασάμην, ἡ παῖς τύχῃ χρησαμένῃ καμοῦσα
ἀπέθανεν· ἡ δ' ἑτέρα ἔστιν ἔτι. ταύτην Καλλίας
ἔπειθε Λέαγρον, χρήματα ὑπισχνούμενος, ἐὰν αὐτὸν
λαβεῖν· αἰσθόμενος δ' ἐγὼ εὐθὺς ἔθηκα παράστασιν,
καὶ ἔλαχον προτέρῳ μὲν Λεάγρῳ, ὅτι „εἰ μὲν σὺ
βούλει ἐπιδικάζεσθαι, ἔχε τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ δὲ μή,*
121 *ἐγὼ ἐπιδικάσομαι.“ γνοὺς ταῦτα Καλλίας λαγχάνει*

117. *βούλοισθε* G. Hermann. Schi. Turr.: *βούλεσθε*. — *ἐτίθει* ABLZ Turr.: *ἐτίθη*.
120. *ταύτην*] *ταύτῃ* BLZ.

τῷ υἱεῖ τῷ ἑαυτοῦ τῆς ἐπικλήρου, τῇ δεκάτῃ ἱστα-
μένου, ἵνα μὴ ἐπιδικάσωμαι ἐγώ. ταῖς δ' εἰκάσι,
μυστηρίοις τούτοις, δοὺς Κηφισίῳ χιλίας δραχμὰς
ἐνδείκνυσί με καὶ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον καθίστησιν.
ἐπειδὴ δ' ἑώρα με ὑπομένοντα, τίθησι τὴν ἱκετηρίαν,
ὡς ἐμὲ μὲν ἀποκτενῶν ἄκριτον ἢ ἐξελῶν, αὐτὸς δὲ
πείσας Λέαγρον χρήμασι συνοικήσων τῇ Ἐπιλύκου
θυγατρί. ἐπειδὴ δ' οὐδ' ὣς ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα 122
ἐσόμενα τὰ πράγματα, τότε δὴ προσιὼν Λυσίστρατον,
Ἡγήμονα, Ἐπιχάρη, ὁρῶν φίλους ὄντας ἐμοὶ καὶ
χρωμένους, εἰς τοῦτο βδελυρίας ἦλθε καὶ παρανο-
μίας, ὥστ' ἔλεγε πρὸς τούτους ὡς εἰ ἔτι καὶ νῦν
βουλοίμην ἀποστῆναι τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός, ἕτοι-
μος εἴη παύσασθαί με κακῶς ποιῶν, ἀπαλλάξαι δὲ
Κηφίσιον, δίκην δ' ἐν τοῖς φίλοις δοῦναί μοι τῶν
πεποιημένων. εἶπον αὐτῷ καὶ κατηγορεῖν καὶ παρα- 123
σκευάζειν ἄλλους· εἰ δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀποφεύξομαι καὶ
γνώσονται Ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια, ἐγὼ αὐτὸν
οἴομαι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἑαυτοῦ ἐν τῷ μέρει
κινδυνεύσειν. ἅπερ αὐτὸν οὐ ψεύσομαι, ἐὰν ὑμῖν
ὦ ἄνδρες δοκῇ. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς
μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

Ἀλλὰ γὰρ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τοῦτον, ᾧ λαχεῖν 124

121. ἐξελῶν cum Valck. Bk.: ἐξελὼν. — πείσας cum Scal. et R. Bk. Bait. (πείσων — καὶ συνοικ. praef. S.): πείσων.

122. οὐδ' ὣς Bk.: οὕτως (οὐδ' οὕτως ci. R.). — ἄνευ ἀγῶνος ἑώρα AB Bk.: ἑώρα ἄνευ ἀγῶνος. — Ἡγήμονα cum Valck. Turr.: Ἡγεμόνα. — Ἐπιχάρη Schi. (ci. R.): Ἐπιχάρην Valck. Bk. cum A; ἐπεχάρην B (et fort. A[d]), ἐπεχάρη v. — καὶ ante χρωμένους om. Ald. (φίλους ὄντας delebat Coraes). — num παύσασθαι μὲν κακ. ποιῶν?

123. ἀποφεύξομαι cum R. et Valck. Bk.: ἀποφεύξαιμι ABLZ, ἀποφθέγξομαι vulg. — καὶ ante ἐγὼ αὐτὸν add. Ald.

124. ᾧ AL Bk.: ὃν.

ἠξίωσε τῆς Ἐπιλύκου θυγατρός, σκέψασθε πῶς
γέγονεν, καὶ πῶς ἐποιήσατ' αὐτόν· ταῦτα γὰρ καὶ
ἄξιον ἀκοῦσαι, ὦ ἄνδρες. γαμεῖ μὲν Ἰσχομάχου
θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικήσας οὐδ' ἐνιαυτὸν τὴν
μητέρα αὐτῆς ἔλαβε, καὶ συνῴκει ὁ πάντων σχε-
τλιώτατος ἀνθρώπων τῇ μητρὶ καὶ τῇ θυγατρί,
ἱερεὺς ὢν τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρός, καὶ εἶχεν
125 ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀμφοτέρας. καὶ οὗτος μὲν οὐκ ᾐσχύνθη
οὐδ' ἔδεισε τὼ θεώ· ἡ δὲ τοῦ Ἰσχομάχου θυγάτηρ
τεθνάναι νομίσασα λυσιτελεῖν ἢ ζῆν ὁρῶσα τὰ γιγνό-
μενα, ἀπαγχομένη μεταξὺ κατεκωλύθη, καὶ ἐπειδὴ
ἀνεβίω, ἀποδρᾶσα ἐκ τῆς οἰκίας ᾤχετο, καὶ ἐξήλασεν
ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα. ταύτης δ' αὖ διαπεπλησμέ-
νος ἐξέβαλε καὶ ταύτην. ἡ δ' ἔφη κυεῖν ἐξ αὐτοῦ·
καὶ ἐπειδὴ ἔτεκεν υἱόν, ἔξαρνος ἦν μὴ εἶναι ἐξ
126 αὐτοῦ τὸ παιδίον. λαβόντες δὲ οἱ προσήκοντες τῇ
γυναικὶ τὸ παιδίον ἧκον ἐπὶ τὸν βωμὸν Ἀπατουρίοις,
ἔχοντες ἱερεῖον, καὶ ἐκέλευον κατάρξασθαι τὸν
Καλλίαν. ὁ δ' ἠρώτα τίνος εἴη τὸ παιδίον· ἔλεγον
„Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου.“ „ἐγώ εἰμι οὗτος.“ “καὶ
ἔστι γε σὸν τὸ παιδίον.“ λαβόμενος τοῦ βωμοῦ
ὤμοσεν ἦ μὴν μὴ εἶναί (οἱ) υἱὸν ἄλλον μηδὲ γενέ-
σθαι πώποτε, εἰ μὴ Ἱππόνικον ἐκ τῆς Γλαύκωνος
θυγατρός· ἢ ἐξώλη εἶναι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν,
127 ὥσπερ ἔσται. μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ ἄνδρες, ὑστέρῳ
πάλιν χρόνῳ τῆς γραὸς τολμηροτάτης γυναικὸς ἀνη-

125. τοῦ ante Ἰσχ. add. AB Bk. — κατεκωλύθη cum Sl. scripsi: κατεκλίθη (κατελύθη Bait. Turr.). — ἀποδρᾶσα Bk.: ἀποδράσασα. — κυεῖν cum Kl. Turr.: κύειν.

126. οἱ post εἶναι cum R. add. Bk. (habet etiam mg. Ald. ap. Sl.).

127. malim ὕστερον π. χρόνῳ, sicut est 2, 10. — υἱὸν αὐτοῦ Bait. Turr.: υἱὸν αὐτοῦ. —

ράσθη, καὶ κομίζεται αὐτὴν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ τὸν παῖδα ἤδη μέγαν ὄντα εἰσάγει εἰς Κήρυκας, φάσκων εἶναι υἱὸν αὐτοῦ. ἀντεῖπε μὲν Καλλίδης μὴ εἰσδέξασθαι, ἐψηφίσαντο δὲ οἱ Κήρυκες κατὰ τὸν νόμον ὅς ἐστιν αὐτοῖς, τὸν πατέρα ὀμόσαντα εἰσάγειν ἦ μὴν υἱὸν ὄντα ἑαυτοῦ εἰσάγειν. λαβόμενος τοῦ βωμοῦ ὤμοσεν ἦ μὴν τὸν παῖδα ἑαυτοῦ εἶναι γνήσιον, ἐκ Χρυσιάδος γεγονότα· ὃν ἀπώμοσε. Καί μοι τούτων ἁπάντων τοὺς μάρτυρας κάλει.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

128 *Φέρε δὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες, σκεψώμεθα εἰ πώποτε ἐν τοῖς Ἕλλησι πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο, ὅπου γυναῖκά τις γήμας ἐπέγημε τῇ θυγατρὶ τὴν μητέρα καὶ ἐξήλασεν ἡ μήτηρ τὴν θυγατέρα· ταύτῃ δὲ συνοικῶν βούλεται τὴν Ἐπιλύκου | θυγατέρα λαβεῖν,* 17 *ἵν' ἐξελάσῃ τὴν τήθην ἡ θυγατριδῆ. ἀλλὰ γὰρ τῷ* 129 *παιδὶ αὐτοῦ τί χρὴ τοὔνομα θέσθαι; οἶμαι γὰρ ἔγωγε οὐδένα οὕτως ἀγαθὸν εἶναι λογίζεσθαι, ὅστις ἐξευρήσει τοὔνομα αὐτοῦ. τριῶν γὰρ οὐσῶν γυναικῶν αἷς συνῳκηκὼς ἔσται ὁ πατὴρ αὐτοῦ, τῆς μὲν υἱός ἐστιν, ὥς φησι, τῆς δὲ ἀδελφός, τῆς δὲ θεῖος. τίς ἂν εἴη οὗτος; Οἰδίπους, ἢ Αἴγισθος; ἢ τί χρὴ αὐτὸν ὀνομάσαι;*

130 *Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, βραχύ τι ὑμᾶς ἀναμνῆσαι περὶ Καλλίου βούλομαι. εἰ γὰρ μέμνησθε, ὅτε ἡ*

Καλλιάδης ci. Valck. et R. — *ὅς ἐστιν αὐτοῖς* Bk.: *ὅ ἐστιν αὐτός* ABLZ; *ὅς ἐστιν αὐτὸν* v. — *ὄντα* A Bk.: *οὕτως* (*ὄντως* ci. R. Valck.). — *χρυσιάδης* ALZ, *Χρυσίδος* ci. R. — *ΜΑΡΤΥΡΕΣ* om. ABLZ.

128. *εἰ πώποτε* A Bk.: *εἰπόποτε* B, *εἴ ποτε* v. — vv. *καὶ ἐξήλασε — θυγ.* in mg. add. A[d]. — *παιδὶ* scripsi (coll. 126 sq.): *παιδίῳ*.

130. *εὖ γὰρ μέμνησθε* Cob. —

πόλις ἦρχε τῶν Ἑλλήνων καὶ εὐδαιμόνει μάλιστα,
Ἱππόνικος δὲ ἦν πλουσιώτατος τῶν Ἑλλήνων, τότε
μέντοι πάντες ἴστε ὅτι παρὰ τοῖς παιδαρίοις τοῖς
μικροτάτοις καὶ τοῖς γυναίοις κληδὼν ἐν ἁπάσῃ τῇ
πόλει κατεῖχεν, ὅτι Ἱππόνικος ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλιτήριον
τρέφει, ὃς αὐτοῦ τὴν τράπεζαν ἀνατρέπει. μέμνησθε
131 ταῦτα, ὦ ἄνδρες. πῶς οὖν ἡ φήμη ἡ τότε οὖσα
δοκεῖ ὑμῖν ἀποβῆναι; οἰόμενος γὰρ Ἱππόνικος υἱὸν
τρέφειν ἀλιτήριον αὐτῷ ἔτρεφεν, ὃς ἀνατέτροφεν
ἐκείνου τὸν πλοῦτον, τὴν σωφροσύνην, τὸν ἄλλον
βίον ἅπαντα. οὕτως οὖν χρὴ περὶ τούτου γιγνώ-
σκειν, ὡς ὄντος Ἱππονίκου ἀλιτηρίου.

132 Ἀλλὰ γάρ, ὦ ἄνδρες, διὰ τί ποτε τοῖς ἐμοὶ νυνὶ
ἐπιτιθεμένοις μετὰ Καλλίου καὶ συμπαρασκευάσασι
τὸν ἀγῶνα καὶ χρήματα εἰσενεγκοῦσιν ἐπ' ἐμοὶ τρία
μὲν ἔτη ἐπιδημῶν καὶ ἥκων ἐκ Κύπρου οὐκ ἀσεβεῖν
ἐδόκουν αὐτοῖς, μυῶν μὲν Ἀ . . . . Δελφόν, ἔτι δὲ
ἄλλους ξένους ἐμαυτοῦ, καὶ εἰσιὼν εἰς τὸ Ἐλευσίνιον
καὶ θύων, ὥσπερ ἐμαυτὸν ἄξιον νομίζω εἶναι· ἀλλὰ
τοὐναντίον λειτουργεῖν οὗτοι προὐβάλλοντο, πρῶτον
μὲν γυμνασίαρχον Ἡφαιστείοις, ἔπειτα ἀρχιθεωρὸν
εἰς Ἰσθμὸν καὶ Ὀλυμπίαζε, εἶτα δὲ ταμίαν ἐν πόλει
τῶν ἱερῶν χρημάτων· νῦν δὲ ἀσεβῶ καὶ ἀδικῶ εἰσιὼν
133 εἰς τὰ ἱερά; ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ διότι οὗτοι ταῦτα νῦν
γιγνώσκουσιν. Ἀγύρριος γὰρ οὑτοσί, ὁ καλὸς κἀγα-
θός, ἀρχώνης ἐγένετο τῆς πεντηκοστῆς τρίτον ἔτος,
καὶ ἐπρίατο τριάκοντα ταλάντων, μετέσχον δ' αὐτῷ

ἁπάσῃ] πάσῃ Z, ἅπασι AL. — κατεῖχεν scripsi: κατέσχεν.
131. υἱὸν τρέφειν AB Bk.: υἱὸν αὐτῷ τρέφειν.
132. Ἀ . . . Δελφόν Bk.: ἀδελφόν. — Ἡφαιστίοις ABLZ (Turr.). — ἀρχιθεωρὸν ABLZ Bk.: ἀρχιθέωρον.
133. Ἀγύρριος Bk.: ἀ.γύρριος A; ἀγύριος B, ἀργύριος v. — ἀρχώνης cum R. et Valck. Bk.: ἄρχων εἷς. —

οὗτοι πάντες οἱ παρασυλλεγέντες ὑπὸ τὴν λεύκην, οὓς ὑμεῖς ἴστε οἷοί εἰσιν· οἳ διὰ τοῦτο ἔμοιγε δοκοῦσι συλλεγῆναι ἐκεῖσε, ἵν' αὐτοῖς ἀμφότερα ᾖ, καὶ μὴ ὑπερβάλλωσι λαβεῖν ἀργύριον καὶ ὀλίγου πραθείσης μετασχεῖν. κερδάναντες δὲ τρία τάλαντα, 134
γνόντες τὸ πρᾶγμα οἷον εἴη, ὡς πολλοῦ ἄξιον, συνέστησαν πάντες, καὶ μεταδόντες τοῖς ἄλλοις ἐωνοῦντο πάλιν τριάκοντα ταλάντων. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀντωνεῖτο οὐδείς, παρελθὼν ἐγὼ εἰς τὴν βουλὴν ὑπερέβαλλον, ἕως ἐπριάμην ἓξ καὶ τριάκοντα ταλάντων. ἀπελάσας δὲ τούτους καὶ καταστήσας ὑμῖν ἐγγυητὰς ἐξέλεξα τὰ χρήματα καὶ κατέβαλον τῇ πόλει καὶ αὐτὸς οὐκ ἐζημιώθην, ἀλλὰ καὶ βραχέα ἀπεκερδαίνομεν οἱ μετασχόντες· τούτους δ' ἐποίησα τῶν ὑμετέρων μὴ διανείμασθαι ἓξ τάλαντα ἀργυρίου. ἃ οὗτοι γνόντες 135
ἔδοσαν σφίσιν αὐτοῖς λόγον, ὅτι „ἅνθρωπος οὑτοσὶ οὔτε αὐτὸς λήψεται τῶν κοινῶν χρημάτων οὔθ' ἡμᾶς ἐάσει, φυλάξει δὲ καὶ ἐμποδὼν ἔσται διανείμασθαι τὰ κοινά· πρὸς δὲ τούτοις, ὃν ἂν ἡμῶν ἀδικοῦντα λάβῃ, εἰσάξει εἰς τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀπολεῖ. δεῖ οὖν τοῦτον ἐκποδὼν ἡμῖν εἶναι καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως.“ ταῦτα μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες 136
δικασταί, τούτοις ποιητέα ἦν, ὑμῖν δέ γε (τὸ) ἐναντίον τούτων· ὡς γὰρ πλείστους εἶναι ὑμῖν ἤθελον

αὐτῷ cum R. Bk.: αὐτοί. — λεύκην οὓς cum R. Valck. mg. Ald. Bk.: λεύκην τὸ πόσους. — ὑπερβάλλωσι ABL Turr.: ὑπερβάλωσι PZ; ὑπερβάλλουσι Steph. Bk. — π. ραθείσης A[d].

134. τρία] δύο Ald.; ἓξ ci. R. (ΠΙ ἕξ, ΙΙΙ τρεῖς). — γνόντες AB Bk. (ci. Valck.): γνῶναι. — ὑπερέβαλον ABLPZ. ἀλλὰ βραχεῖα A[d] pr. — ἀπεκερδάναμεν?

135. ἅνθρωπος scripsi: ἄνθρωπος.

136. γε τὸ ἐναντίον Valck. Sl. (τὸ ἐναντίον Bk.): γε ἐναντίον (γε ἐναντία PZ). — ὡς γὰρ scripsi: τοὺς γάρ. — ὑμῖν cum R. Turr.: ἡμῖν. —

ἂν τοιούσδε οἷόσπερ ἐγώ, τούτους δὲ μάλιστα (μὲν)
ἀπολωλέναι, εἰ δὲ μή, εἶναι τοὺς μὴ ἐπιτρέψοντας
αὐτοῖς, οἷς καὶ προσήκει ἀνδράσιν εἶναι καὶ ἀγαθοῖς
καὶ δικαίοις περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, καὶ βουλό-
μενοι δυνήσονται εὖ ποιεῖν ὑμᾶς. ἐγὼ οὖν ὑμῖν
ὑπισχνοῦμαι ἢ παύσειν τούτους ταῦτα ποιοῦντας
καὶ βελτίους παρέξειν, ἢ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγὼν κολά-
σειν τοὺς ἀδικοῦντας αὐτῶν.

137 Κατηγόρησαν δέ μου καὶ περὶ τῶν ναυκληριῶν
18 καὶ περὶ τῆς ἐμπορίας, ὡς | ἄρα οἱ θεοὶ διὰ τοῦτό
με ἐκ τῶν κινδύνων σώσαιεν, ἵνα ἐλθὼν δεῦρο, ὡς
ἔοικεν, ὑπὸ Κηφισίου ἀπολοίμην. ἐγὼ δὲ ὦ Ἀθη-
ναῖοι οὐκ ἀξιῶ τοὺς θεοὺς τοιαύτην γνώμην ἔχειν,
ὥστ' εἰ ἐνόμιζον ὑπ' ἐμοῦ ἀδικεῖσθαι, λαμβάνοντάς
με ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις μὴ τιμωρεῖσθαι· τίς
γὰρ κίνδυνος μείζων ἀνθρώποις ἢ χειμῶνος ὥρᾳ
πλεῖν τὴν θάλατταν; ἐν οἷς ἔχοντες μὲν τὸ σῶμα
τοὐμόν, κρατοῦντες δὲ τοῦ βίου καὶ τῆς οὐσίας τῆς
138 ἐμῆς, εἶτα ἔσωζον; οὐκ ἐξῆν αὐτοῖς ποιῆσαι μηδὲ
ταφῆς τὸ σῶμα ἀξιωθῆναι; ἔτι δὲ πολέμου γενομέ-
νου καὶ τριήρων ἀεὶ κατὰ θάλατταν οὐσῶν καὶ
λῃστῶν, ὑφ' ὧν πολλοὶ ληφθέντες, ἀπολέσαντες τὰ
ὄντα, δουλεύοντες τὸν βίον διετέλεσαν, οὔσης δὲ
χώρας βαρβάρου, εἰς ἣν πολλοὶ ἤδη ἐκπεσόντες
κακοῖς τοῖς μεγίστοις περιέπεσον καὶ τὰ σφέτερα

μὲν post μάλιστα auct. R. add. Bk.

137. κατηγόρησαν δέ κτέ.] cf. [Lys.] 5, 19. — λαμβάνοντας μὲν W. — ὥρᾳ Bk.: ὥρα AB; ὥραν v.

138. οὐκ ἐξῆν] οὐ πεξὴν ALZ, unde οὔπερ ἦν Turr. (ὅτ' ἐξῆν mg. Ald.). — κακοῖς τοῖς μεγίστοις scripsi: αἰκίαις ταῖς μεγίσταις, quod e sequentibus manasse videtur (ἀτυχίαις τ. μ. Sl.; συμφοραῖς τ. μ. W.). — αἰκισθέντες cum Steph. Bk.: αἰκισθέν (τ written above) h. e. αἰκισθέντες A[d]; αἰκισθέντα v.

αὐτῶν σώματα αἰκισθέντες ἀπέθανον, — εἶτα οἱ 139
μὲν θεοὶ ἐκ τοσούτων κινδύνων ἔσωζόν με, σφῶν δὲ αὐτῶν προὐστήσαντο τιμωρὸν γενέσθαι Κηφίσιον τὸν πονηρότατον Ἀθηναίων, ὧν οὗτός φησι πολίτης εἶναι οὐκ ὤν, ᾧ οὐδ' ὑμῶν τῶν καθημένων οὐδεὶς ἂν ἐπιτρέψειεν οὐδὲν τῶν ἰδίων, εἰδὼς τοῦτον οἷός ἐστιν; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ἡγοῦμαι χρῆναι νομίζειν τοὺς τοιούτους κινδύνους ἀνθρωπίνους, τοὺς δὲ κατὰ θάλατταν θείους. εἴπερ οὖν δεῖ τὰ τῶν θεῶν ὑπονοεῖν, πάνυ ἂν αὐτοὺς οἶμαι ἐγὼ ὀργίζεσθαι καὶ ἀγανακτεῖν, εἰ τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν σῳζομένους ὑπ' ἄλλων ἀπολλυμένους ὁρῷεν.

Καὶ μὲν δὴ καὶ τάδε ὑμῖν ἄξιον ὦ ἄνδρες ἐνθυ- 140
μηθῆναι, ὅτι νυνὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἄνδρες ἄριστοι καὶ εὐβουλότατοι δοκεῖτε γεγενῆσθαι οὐκ ἐπὶ τιμωρίαν τραπόμενοι τῶν γεγενημένων, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ ὁμόνοιαν τῶν πολιτῶν. συμφοραὶ μὲν γὰρ ἤδη καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐγένοντο οὐκ ἐλάττους ἢ καὶ ἡμῖν· τὸ δὲ τὰς γενομένας διαφορὰς πρὸς ἀλλήλους θέσθαι καλῶς, τοῦτ' εἰκότως ἤδη δοκεῖ ἀνδρῶν ἀγαθῶν καὶ σωφρόνων ἔργον εἶναι. ἐπειδὴ τοίνυν παρὰ πάντων ὁμολογουμένως ταῦθ' ὑμῖν ὑπάρχει, καὶ εἴ τις φίλος ὢν τυγχάνει καὶ εἴ τις ἐχθρός, μὴ μεταγνῶτε, μηδὲ βούλεσθε τὴν πόλιν ἀποστερῆσαι ταύτης τῆς δόξης, μηδὲ αὐτοὶ δοκεῖν τύχῃ ταῦτα μᾶλλον ἢ γνώμῃ ψηφίσασθαι.

Δέομαι οὖν ἀπάντων (ὑμῶν) περὶ ἐμοῦ τὴν 141

139. malim *εἶτα αὐτοὶ μὲν οἱ θεοί.* — *ἐκ τοσούτων* Bk. cum ABLZ: *ἐκ τῶν τοσούτων.* — *πάνυ* ci. R.: *πολὺ* (*πολὺ μᾶλλον* ci. id.).

140. *ταῦθ'*] *τά θ'* ABLZ. — *βούλεσθε* cum R. Bk.: *βουλεύεσθε.*

141. post *ἀπάντων* addidi *ὑμῶν* cum R. —

αὐτὴν γνώμην ἔχειν, ἥνπερ καὶ περὶ τῶν ἐμῶν προγόνων, ἵνα κἀμοὶ ἐγγένηται ἐκείνους μιμήσασθαι, ἀναμνησθέντας αὐτῶν ὅτι ὅμοιοι τοῖς πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίοις τῇ πόλει γεγένηνται, πολλῶν ἕνεκεν σφᾶς αὐτοὺς παρέχοντες τοιούτους, μάλιστα δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας, (εἶτα) καὶ ὅπως εἴ ποτέ τις αὐτοῖς ἢ τῶν ἐξ ἐκείνων τινὶ κίνδυνος γένοιτο ἢ συμφορά, σῴζοιντο συγγνώμης παρ' ὑμῶν
142 *τυγχάνοντες. εἰκότως δ' ἂν αὐτῶν μεμνῆσθε· καὶ γὰρ τῇ πόλει ἁπάσῃ αἱ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀρεταὶ πλείστου ἄξιαι ἐγένοντο. ἐπειδὴ γὰρ ὦ ἄνδρες αἱ νῆες διεφθάρησαν, πολλῶν βουλομένων τὴν πόλιν ἀνηκέστοις συμφοραῖς περιβαλεῖν, Λακεδαιμόνιοι ἔγνωσαν ὅμως τότε ἐχθροὶ ὄντες σῴζειν τὴν πόλιν διὰ τὰς ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ἀρετάς, οἳ*
143 *ὑπῆρξαν τῆς ἐλευθερίας ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἡ πόλις ἐσώθη δημοσίᾳ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἡμετέρων ἀρετάς, ἀξιῶ κἀμοὶ διὰ τὰς τῶν προγόνων τῶν ἐμῶν ἀρετὰς σωτηρίαν γενέσθαι. καὶ γὰρ αὐτῶν τῶν ἔργων, δι' ἅπερ ἡ πόλις ἐσώθη, οὐκ ἐλάχιστον μέρος οἱ ἐμοὶ πρόγονοι συνεβάλοντο· ὧν ἕνεκα καὶ ἐμοὶ δίκαιον ὑμᾶς μεταδοῦναι τῆς σωτηρίας, ἧσπερ καὶ αὐτοὶ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἐτύχετε.*

144 *Σκέψασθε τοίνυν καὶ τάδε, ἄν με σώσητε, οἷον ἕξετε πολίτην· ὃς πρῶτον μὲν ἐκ πολλοῦ πλούτου,*

ἀναμνησθέντας ABLZ Bk.: *ἀναμνησθέντες.* — (*εἶτα*) *καὶ* scripsi: ante *καὶ* lacunam IV litt. capacem habet A[d]. — *γένοιτο* Dobr.: *γένηται.*

142. *μεμνῆσθε* Bk. Dobr.: *μεμνῆσθαι* ABLZ; *μεμνῆσθε* v. ante Bk. — *ὑμετέρων* ci. R.; it. § 143. — *τὴν πόλιν*] *τῇ πόλει* pr. A. — *ὑπῆρξαν αἴτιοι* Z.

143. *κἀμοὶ*] *καί μοι* ABLZ.

ὅσον ὑμεῖς ἴστε, οὐ δι' ἐμαυτὸν ἀλλὰ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς εἰς πενίαν πολλὴν καὶ ἀπορίαν κατέστην, ἔπειτα δὲ καινὸν βίον εἰργασάμην ἐκ τοῦ δικαίου, τῇ γνώμῃ καὶ ταῖν χεροῖν ταῖν ἐμαυτοῦ· ἔτι δὲ εἰδότα μὲν οἷόν ἐστι πόλεως τοιαύτης πολίτην εἶναι, εἰδότα δὲ οἷόν ἐστι ξένον εἶναι καὶ μέτοικον ἐν τῇ τῶν πλησίον, | ἐπιστάμενον δὲ οἷον τὸ σωφρο- 145
νεῖν καὶ ὀρθῶς βουλεύεσθαι, ἐπιστάμενον δ' οἷον 19
τὸ ἁμαρτόντα πρᾶξαι κακῶς, πολλοῖς συγγενόμενος καὶ πλείστων πειραθείς, ἀφ' ὧν ἐμοὶ ξενίαι καὶ φιλότητες πρὸς πολλοὺς καὶ βασιλέας καὶ πόλεις καὶ ἄλλους ἰδίᾳ ξένους γεγένηνται, ὧν ἐμὲ σώσαντες μεθέξετε, καὶ ἔσται ὑμῖν χρῆσθαι τούτοις, ὅπου ἂν ἐν καιρῷ τι ὑμῖν γίγνηται. Ἔχει δὲ καὶ ὑμῖν ὦ 146
ἄνδρες οὕτως· ἐάν με νυνὶ διαφθείρητε, οὐκ ἔστιν ὑμῖν ἔτι λοιπὸς τοῦ γένους τοῦ ἡμετέρου οὐδείς, ἀλλ' οἴχεται πᾶν πρόρριζον. καίτοι οὐκ ὄνειδος ὑμῖν ἐστιν ἡ Ἀνδοκίδου καὶ Λεωγόρου οἰκία οὖσα, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τότ' ἦν ὄνειδος, ὅτ' ἐμοῦ φεύγοντος Κλεοφῶν αὐτὴν ὁ λυροποιὸς ᾤκει. οὐ γάρ ἔστιν ὅστις πώποτε ὑμῶν παριὼν τὴν οἰκίαν τὴν ἡμετέραν ἀνεμνήσθη ἢ ἰδίᾳ τι ἢ δημοσίᾳ κακὸν παθὼν ὑπ' ἐκείνων, οἳ πλείστας μὲν στρατηγήσαντες στρα- 147
τηγίας πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑμῖν ἀπέδειξαν, πλείστας δὲ

144. *καινὸν* Emp. (s. *πάλιν*): *καὶ* ABL v., *καὶ τὸν* Z. — *ἔτι δὲ* AB Bk.: *ἔτι*.

145. *συγγενόμενος* AB Bk.: *συγγενόμενον* (unde *πειραθέντα* ci. Steph.). — *γεγένηνται* Schi.: *γεγένηται*, quod def. Turr. — *ἔσται* ci. Steph.: *ἔστιν*. — *γίνηται* AB Bk.: *γένηται* (*τι* del. Cb.).

146. *ὑμετέρου* pr. A[d]. — *οἴχεται πᾶν πρόρριζον*] cf. Soph. El. 755. — *ὄνειδος ἡμῖν* A[d]. — *ἦν ὄνειδος* ABLZ Bk.: *αὖ ὄνειδος* (*ἦν ὄν.* ci. R.). — *ὑμετέραν* A[d].

ἄλλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ χρήματα διαχειρίσαντες
τὰ ὑμέτερα οὐδένα πώποτε ὦφλον, οὐδ' ἡμάρτηται
οὐδὲν οὔτε ἡμῖν εἰς ὑμᾶς οὔτε ὑμῖν εἰς ἡμᾶς, οἰκία
δὲ πασῶν ἀρχαιοτάτη καὶ κοινοτάτη ἀεὶ τῷ δεομένῳ.
οὐδ' ἔστιν ὅπου ἐκείνων τις τῶν ἀνδρῶν καταστὰς
εἰς ἀγῶνα ἀπήτησεν ὑμᾶς χάριν τούτων τῶν ἔργων.
148 μὴ τοίνυν, εἰ αὐτοὶ τεθνᾶσι, καὶ περὶ τῶν πεπραγ-
μένων αὐτοῖς ἐπιλάθησθε, ἀλλ' ἀναμνησθέντες τῶν
ἔργων νομίσατε τὰ σώματα αὐτῶν ὁρᾶν αἰτουμένων
ἐμὲ παρ' ὑμῶν σῶσαι. τίνα γὰρ καὶ ἀναβιβάσομαι
δεησόμενον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ; τὸν πατέρα; ἀλλὰ τέθνη-
κεν. ἀλλὰ τοὺς ἀδελφούς; ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἀλλὰ
149 τοὺς παῖδας; ἀλλ' οὔπω γεγένηνται. ὑμεῖς τοίνυν
καὶ ἀντὶ πατρὸς ἐμοὶ καὶ ἀντὶ ἀδελφῶν καὶ ἀντὶ
παίδων γένεσθε· εἰς ὑμᾶς καταφεύγω καὶ ἀντιβολῶ
καὶ ἱκετεύω· ὑμεῖς με παρ' ὑμῶν αὐτῶν αἰτησά-
μενοι σώσατε, καὶ μὴ βούλεσθε Θετταλοὺς καὶ
Ἀνδρίους πολίτας ποιεῖσθαι δι' ἀπορίαν ἀνδρῶν,
τοὺς δὲ ὄντας πολίτας ὁμολογουμένως, οἷς προσήκει
ἀνδράσιν ἀγαθοῖς εἶναι καὶ βουλόμενοι δυνήσονται,
τούτους δὲ ἀπόλλυτε. μὴ δῆτα. ἔπειτα καὶ ταῦθ'
ὑμῶν δέομαι, εὖ ποιῶν ὑμᾶς ὑφ' ὑμῶν τιμᾶσθαι.
ὥστ' ἐμοὶ μὲν πειθόμενοι οὐκ ἀποστερεῖσθε εἴ τι
ἐγὼ δυνήσομαι ὑμᾶς εὖ ποιεῖν· ἐὰν δὲ τοῖς ἐχθροῖς
τοῖς ἐμοῖς πεισθῆτε, οὐδ' ἂν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑμῖν
150 μεταμελήσῃ, οὐδὲν ἔτι πλέον ποιήσετε. μὴ τοίνυν

147. οὐδὲν ἂν πώποτε libri (Schi.); del. ἂν Bk. — τῷ δεομένῳ AB Bk.: τῶν δεομένων.
148. περὶ ante πεπραγμ. mal. abesse Turr. — num ἀναβιβάσωμαι? — ἀλλὰ ante τοὺς ἀδ. add. AB Bk.
149. ὑμῶν] ὑμῖν AB. — Θετταλοὺς (μὲν) ci. Cb. — ἀνδρείους pr. A[d]. —οἷς καὶ προσήκει § 136. — ἀπολλύναι Cb. — ὥστ'] ὡς Dobr. — ἀποστερεῖσθαι ABL.

μήθ' ὑμᾶς αὐτοὺς τῶν ἀπ' ἐμοῦ ἐλπίδων ἀποστερήσητε μήτ' ἐμὲ τῶν εἰς ὑμᾶς. ἀξιῶ δ' ἔγωγε τούτους οἵτινες ὑμῖν ἀρετῆς ἤδη τῆς μεγίστης εἰς τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον ἔλεγχον ἔδοσαν, ἀναβάντας ἐνταυθοῖ συμβουλεύειν ὑμῖν ἃ γιγνώσκουσι περὶ ἐμοῦ. Δεῦρο Ἄνυτε, Κέφαλε, ἔτι δὲ καὶ οἱ φυλέται οἱ ᾑρημένοι μοι συνδικεῖν, Θράσυλλος καὶ οἱ ἄλλοι.

2.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ.

Εἰ μέν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἑτέρῳ τῳ πράγματι οἱ 1
παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες
ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον· ὅπου
μέντοι δεῖ τὴν πόλιν ἐμέ τι ποιῆσαι ἀγαθόν, ἢ εἴ τις
ἕτερος βούλοιτο ἐμοῦ κακίων, δεινότατον ἁπάντων
χρημάτων ἡγοῦμαι, εἰ τῷ μὲν δοκεῖ ταῦτα τῷ δὲ
μή, ἀλλὰ μὴ πᾶσιν ὁμοίως. εἴπερ γὰρ ἡ πόλις
ἁπάντων τῶν πολιτευομένων κοινή ἐστι, καὶ τὰ
γιγνόμενα δήπου ἀγαθὰ τῇ πόλει κοινά ἐστι. τουτὶ 2
τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ὑμῖν ὁρᾶν τοὺς
μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ τάχα μέλλοντας· καί
μοι μέγιστον θαῦμα παρέστηκε, τί ποτε οὗτοι οἱ
ἄνδρες δεινῶς οὕτως περικαίονται, εἴ τι ὑμᾶς χρὴ

150. ᾑρημένοι cum R. Bk.: εἰρημένοι.
Or. II. Π. Τ. ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ] περὶ τῆς ἀδείας Harp. s. v. ὀρρωδεῖν.
1. ἢ εἴ τις A Turr.: εἴ τις. ἕτερος Dobr. Turr.: ἑτέρως.
2. ὑμῖν AB Bk.: ἡμῖν. — παρέστηκε Bk. (ci. R.): περέστηκε A[d]; περιέστηκε cett. — οὕτως A[d] Turr.: οὕτω. — περικναίονται Emp.; περικάονται Schi. — εἰ μὲν γὰρ Valck.; cf. § 19.

*ἀγαθὸν ἐμοῦ ἐπαυρέσθαι. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἤτοι
ἀμαθεστάτους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, ἢ τῇ πόλει
ταύτῃ δυσμενεστάτους. εἰ μέν γε νομίζουσι τῆς
πόλεως εὖ πραττούσης καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν
ἄμεινον ἂν φέρεσθαι, ἀμαθέστατοί εἰσι τὰ ἐναντία*
3 *νῦν τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες· εἰ δὲ μὴ ταὐτὰ
ἡγοῦνται σφίσι τε αὐτοῖς συμφέρειν καὶ τῷ ὑμετέρῳ
κοινῷ, δυσμενεῖς ἂν τῇ πόλει εἶεν· οἵτινες εἰσαγγεί-
λαντός μου ἀπόρρητα εἰς τὴν βουλὴν περὶ τῶν
πραγμάτων, ὧν ἀποτελεσθέντων οὐκ εἰσὶ τῇ πόλει
ταύτῃ μείζονες ὠφέλειαι, καὶ τούτων ἀποδεικνύντος
μου τοῖς βουλευταῖς σαφεῖς τε καὶ βεβαίους τὰς
ἀποδείξεις, ἐκεῖ μὲν οὔτε τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ
παραγενόμενοι ἐλέγχοντες οἷοί τ' ἦσαν ἀποδεῖξαι εἴ
τι μὴ ὀρθῶς ἐλέγετο, οὔτ' ἄλλος οὐδείς, ἐνθάδε δὲ*
4 *νῦν πειρῶνται διαβάλλειν. σημεῖον οὖν τοῦτο ὅτι
οὗτοι οὐκ ἀφ' αὑτῶν ταῦτα πράττουσιν — εὐθὺς
γὰρ ἂν τότε ἠναντιοῦντο — ἀλλ' ἀπ' ἀνδρῶν ἑτέ-
ρων, οἷοί εἰσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οὐδενὸς ἂν χρή-
ματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πρᾶξαι.
καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι σφᾶς
αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες δυσχυρίζεσθαι
περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι εἴ τι εἰς
ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ εὖ φρονοῦντες· ἑτέρους δὲ
εἰσπέμπουσι, τοιούτους ἀνθρώπους οἷς εἰθισμένοις
ἤδη ἀναισχυντεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ*
5 *ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν κακῶν. τὸ δ' ἰσχυρὸν
τοῦτο μόνον εὕροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις, τὰς*

3. malim *περὶ πραγμάτων* (ita Dobr.) s. *περὶ τοιούτων πραγμάτων*. — *ἐλέγχοντες* scr.: *ἐλέγξοντες* (*ἐλέγξαντες* cum Tayl. Turr.).
4. *τυγχάνουσι* cum AB add. Bk.

*ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν, καὶ ταῦτα ἐν
εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε μηδὲν ἂν τούτων
δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινα φέρειν. ἐμοὶ δέ, ὦ ἄνδρες,
καὶ τῷ πρώτῳ τοῦτο εἰπόντι ὀρθῶς δοκεῖ εἰρῆσθαι,
ὅτι πάντες ἄνθρωποι γίγνονται ἐπὶ τῷ εὖ καὶ κακῶς
πράττειν, μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσ-
πραξία ἐστί, καὶ εἰσὶν εὐτυχέστατοι μὲν οἱ ἐλάχιστα* 6
*ἐξαμαρτάνοντες, σωφρονέστατοι δὲ οἳ ἂν τάχιστα
μεταγιγνώσκωσι. καὶ ταῦτα οὐ διακέκριται τοῖς μὲν
γίγνεσθαι τοῖς δὲ μή, ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ κοινῷ πᾶσιν
ἀνθρώποις καὶ ἐξαμαρτεῖν τι καὶ κακῶς πρᾶξαι. ὧν
ἕνεκα, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ γιγνώ-
σκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες εὐγνωμονέστεροι. οὐ γὰρ
φθόνου μᾶλλον ἢ οἴκτου ἄξιά μοί ἐστι τὰ γεγενη-
μένα· ὅς εἰς τοσοῦτον ἦλθον τῆς ἐμαυτοῦ δυσδαι-* 7
*μονίας, εἴτε χρὴ εἰπεῖν νεότητί τε καὶ ἀνοίᾳ, εἴτε
καὶ δυνάμει τῶν πεισάντων με ἐλθεῖν εἰς τοιαύτην
συμφορὰν τῶν φρενῶν, ὥστ' ἀνάγκην μοι γενέσθαι
δυοῖν κακοῖν τοῖν μεγίστοιν θάτερον ἑλέσθαι, ἢ μὴ
βουληθέντι κατειπεῖν τοὺς ταῦτα ποιήσαντας οὐ περὶ
ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν, ἀλλὰ καὶ
τὸν πατέρα οὐδὲν ἀδικοῦντα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτεῖναι
— ὅπερ ἀνάγκη παθεῖν ἦν αὐτῷ, εἰ ἐγὼ μὴ ἐβου-
λόμην ταῦτα ποιῆσαι —, ἢ κατειπόντι τὰ γεγενη-
μένα αὐτὸν μὲν ἀφεθέντα μὴ τεθνάναι, τοῦ δὲ*

5. *ὑμῖν* AB Bk.: *ἡμῖν*. — *καὶ* ante *τῷ πρώτῳ* del. Emp. — *τοῦτο* AB Bk.: *τούτῳ*. — *ἐπὶ τῷ* AB Bk.: *ἐπὶ τὸ*. — *εὖ καὶ κακῶς πράττειν* A Bk.: *εὖ κακῶς πρ.* B; *εὖ πρ. κακοί* v.
6. *μεταγινώσκουσι* ABZ.
7. Fort. cum Frohb.: *ἦλθον δυσδ.* — — *ἀνοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ*. — *βουληθέντα* ABZ, quod def. Kl, sed cf. infra *κατειπόντι*. — *μόνου* AZ Bk.: *μόνον*. — *ὀρρωδεῖν*] cf. Harp. s. v.: *ὀ. ἀντὶ τοῦ φοβεῖσθαι Ἀ. ἐν τῷ π. τ. ἀδείας*. — *ἀφεθέντα* A[d] et cum R. Bk.: *ἀφέντα*.

ἐμαυτοῦ πατρὸς μὴ φονέα γενέσθαι. τί δ' ἂν οὐ
8 πρό γε τούτου τολμήσειεν ἄνθρωπος ποιῆσαι; ἐγὼ
τοίνυν ἐκ τῶν παρόντων εἱλόμην ταῦτα, ἃ ἐμοὶ μὲν
λύπας ἐπὶ χρόνον πλεῖστον οἴσειν ἔμελλεν, ὑμῖν δὲ
ταχίστην τοῦ παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν.
ἀναμνήσθητε δὲ ἐν οἵῳ κινδύνῳ τε καὶ ἀμηχανίᾳ
καθέστατε, καὶ ὅτι οὕτω σφόδρα σφᾶς αὐτοὺς ἐπε-
φόβησθε, ὥστ' οὐδ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔτι ἐξῄειτε,
ἕκαστος ὑμῶν οἰόμενος συλληφθήσεσθαι. ταῦτα
τοίνυν ὥστε μὲν γενέσθαι τοιαῦτα, πολλοστὸν δή τι
ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας εὑρέθην ἔχων, ὥστε μέντοι
9 παυθῆναι, ἐγὼ εἷς ὢν μόνος αἴτιος. καὶ ὅμως τό
γε δυστυχέστατος εἶναι ἀνθρώπων οὐδαμῇ ἐκφεύγω,
ὅτε δὴ προαγομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς
συμφορὰς οὐδεὶς ἐμοῦ ἤρχετο γίγνεσθαι δυσδαιμο-
νέστερος, μεθισταμένης δὲ πάλιν εἰς τὸ ἀσφαλὲς
ἁπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. ὄντων γὰρ κακῶν τοσού-
των τῇ πόλει ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ
21 τῷ ἐμῷ αἰσχρῷ, | ὥστ' ἐν αὐτῷ ᾧ ἐγὼ κακῶς
ἔπραττον ἐν τούτῳ ὑμᾶς σῴζεσθαι. χάριν οὖν εἰκός
με, οὐ μῖσος τῷ δυστυχήματι τούτῳ φέρεσθαι παρ'
ὑμῶν.

10 Καίτοι ἐγὼ τότ' αὐτὸς γνοὺς τὰς ἐμαυτοῦ συμφοράς, ᾧ τινι κακῶν τε καὶ αἰσχρῶν οὐκ οἶδ' εἴ τι ἀπεγένετο, τὰ μὲν παρανοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, τὰ δ' ἀνάγκῃ τῶν παρόντων πραγμάτων, ἔγνων ἥδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἥκιστα μέλλοιμι ὀφθήσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ ὕστερον εἰσῆλθέ μοι, ὥσπερ εἰκός, ἐπιθυμία τῆς τε μεθ' ὑμῶν πολιτείας ἐκείνης καὶ διαίτης, ἐξ

10. ὕστερον in mg. add. A[d]. — num πολιτ. καὶ διαίτης ἐκείνης? —

ης δευρὶ μετέστην, ἔγνων λυσιτελεῖν μοι ἢ τοῦ βίου ἀπηλλάχθαι, ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι τοσοῦτον ἐργάσασθαι, ὥστε ὑμῶν ἑκόντων εἶναί ποτέ μοι πολιτεύσασθαι μεθ' ὑμῶν. ἐκ δὲ τούτου οὐ πώποτε 11
οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῶν ὄντων ἐμοὶ ἐφεισάμην, ὅπου ἔδει παρακινδυνεύειν· ἀλλ' αὐτίκα μὲν τότε εἰσήγαγον εἰς στρατιὰν ὑμῶν οὖσαν ἐν Σάμῳ κωπέας, τῶν τετρακοσίων ἤδη τὰ πράγματα ἐνθάδε κατειληφότων, ὄντος μοι Ἀρχελάου ξένου πατρικοῦ καὶ διδόντος τέμνεσθαί τε καὶ ἐξάγεσθαι ὁπόσους ἐβουλόμην. τούτους τε εἰσήγαγον τοὺς κωπέας, καὶ παρόν μοι πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι οὐκ ἠθέλησα πράξασθαι πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέστησαν, εἰσήγαγον δὲ σῖτόν τε καὶ χαλκόν· καὶ οἱ 12
ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι ἐνίκησαν μετὰ ταῦτα Πελοποννησίους ναυμαχοῦντες, καὶ τὴν πόλιν ταύτην μόνοι ἀνθρώπων ἔσωσαν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. εἰ τοίνυν μεγάλων ἀγαθῶν αἴτια ὑμᾶς εἰργάσαντο ἐκεῖνοι, μέρος ἐγὼ οὐκ ἂν ἐλάχιστον δικαίως ταύτης τῆς αἰτίας ἔχοιμι. εἰ γὰρ τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τότε τὰ ἐπιτήδεια μὴ εἰσήχθη, οὐ περὶ τοῦ σῶσαι τὰς Ἀθήνας ὁ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ περὶ τοῦ μηδὲ αὐτοὺς σωθῆναι. Τούτων τοίνυν 13
οὕτως ἐχόντων οὐκ ὀλίγῳ μοι παρὰ γνώμην εὑρέθη τὰ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. κατέπλευσα μὲν γὰρ ὡς ἐπαινεθησόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε προθυμίας τε εἵνεκα καὶ ἐπιμελείας τῶν ὑμετέρων πραγμάτων·

ἔγνω λυσιτ. ABZ. — πολιτεύσασθαι AB Bk.: πολιτεύεσθαι.

11. τέμνεσθαι cum Dobr. Turr.: γενέσθαι. — ὁπόσους AB Bk.: ὁπόσα. — τούτους] τοὺς BZ. — ὅσου A Bk. (ci. R.): ὅσον.

12. αἴτια scripsi: ἄξια. — τῆς αἰτίας ABZ Bk.: ἀξίας.

πυθόμενοι δέ τινές με ἥκοντα τῶν τετρακοσίων ἐζή-
τουν τε παραχρῆμα, καὶ λαβόντες ἤγαγον εἰς τὴν
14 βουλήν. εὐθὺς δὲ παραστάς μοι Πείσανδρος „ἄνδρες“
ἔφη „βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω
ὑμῖν σῖτόν τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ
κωπέας.“ καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη πᾶν διηγεῖτο ὡς ἐπέ-
πρακτο. ἐν δὲ τῷ τότε τὰ ἐναντία φρονοῦντες δῆλοι
ἦσαν ἤδη οἱ ἐπὶ στρατιᾶς ὄντες τοῖς τετρακοσίοις.
15 κἀγώ, θόρυβος γὰρ δὴ τοιοῦτος ἐγίγνετο τῶν βου-
λευτῶν, ἐπειδὴ ἐγίγνωσκον ἀπολούμενος, εὐθὺς
προσπηδῶ πρὸς τὴν ἑστίαν καὶ λαμβάνομαι τῶν
ἱερῶν. ὅπερ μοι καὶ πλείστου ἄξιον ἐγίγνετο ἐν τῷ
τότε· εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς ἔχοντα ὀνείδη οὗτοί με
μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων ἐοίκασι κατελεῆσαι, βουλη-
θέντων τε αὐτῶν ἀποκτεῖναί με οὗτοι ἦσαν οἱ δια-
σώσαντες. δεσμά τε ὕστερον καὶ κακὰ ὅσα τε καὶ
οἷα τῷ σώματι ἠνεσχόμην, μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν.
16 οὗ δὴ καὶ μάλιστ' ἐμαυτὸν ἀπωλοφυράμην· ὅστις
τοῦτο μὲν ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ
τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὖ ὑπ'
ἐμοῦ πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτ' ἐγὼ ἀπο-
λοίμην· ὥστε ὁδόν τε καὶ πόρον μηδαμῇ ἔτι εἶναί
μοι εὐθαρσεῖν· ὅποι γὰρ τραποίμην, πάντοθεν κακόν
τί μοι ἐφαίνετο ἑτοιμαζόμενον. ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκ
τούτων τοιούτων ὄντων ἀπαλλαγεὶς οὐκ ἔστιν ὅ τι

14. (καὶ χαλκὸν) καὶ κωπέας coll. § 11 Meier. — ἐπὶ στρατιᾶς A[d] Turr.: ἐπὶ στρατείας.
15. ἐπειδὴ cum R. Turr.: καὶ ἐπειδή. — ἔχοντα ὀνείδη οὗτοί με S. Turr.: εἶχον τὰ ὀν. οὗτοι, οἵ με.
16. τοῦτο μὲν] τούτῳ μὲν AB. — εὖ om. ABZ. — ἀπολοίμην] ἀπωλλύμην mal. Bk.; immo, si quid mutandum, εἰ ante πάλιν αὖ addendum est. — ὅποι cum R. Bk.: ὅπου.
ἕτερον
— οὐκ ἔστιν ὅτι ἕτερον scripsi: οὐκ ἔστιν ὅτι ἔργον A; οὐκ ἔστιν ὅτι ἕτερον ἔργον BZ Bk.; οὐκέτι ἕτερον v.

ἕτερον [ἔργον] περὶ πλείονος ἐποιούμην ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι ἐργάσασθαι.

Ὁρᾶν δὲ χρή, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσῳ τὰ τοιαῦτα τῶν 17
ὑπουργημάτων διαφέρει. τοῦτο μὲν γὰρ ὅσοι τῶν πολιτῶν τὰ ὑμέτερα πράγματα διαχειρίζοντες ἀργύριον ὑμῖν ἐκπορίζουσιν, ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόασι; τοῦτο δὲ ὅσοι στρατηγοὶ γενόμενοι καλόν τι τὴν πόλιν κατεργάζονται, τί ἄλλο ἢ μετὰ τῆς τῶν ὑμετέρων σωμάτων ταλαιπωρίας τε καὶ κινδύνων, 22
καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς εἴ τι τυγχάνουσιν ἀγαθόν; ἐν ᾧ καὶ ἄν τι ἐξαμάρτωσιν οὐκ αὐτοὶ τῆς σφετέρας αὐτῶν ἁμαρτίας δίκην διδόασιν, ἀλλ' ὑμεῖς ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων. ἀλλ' ὅμως οὗτοι στεφανοῦνταί γε 18
ὑφ' ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται ὡς ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί. καὶ οὐκ ἐρῶ ὡς οὐ δικαίως· μεγάλη γάρ ἐστιν ἀρετή, ὅστις τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὁτῳοῦν δύναται τρόπῳ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαι. ἀλλ' οὖν γιγνώσκειν γε χρὴ ὅτι ἐκεῖνος ἂν εἴη πολὺ πλείστου ἄξιος ἀνήρ, ὅστις τοῖς ἑαυτοῦ παρακινδυνεύων χρήμασί τε καὶ σώματι τολμῴη ἀγαθόν τι ποιεῖν τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας.

Ἐμοὶ τοίνυν τὰ μὲν ἤδη εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα 19
σχεδόν τι ἅπαντες ἂν εἰδείητε, τὰ δὲ μέλλοντά τε καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν

17. χρὴ add. A[d] BZ Bk. — γὰρ post τοῦτο μὲν add. AB Bk. — τῆς ante τῶν ὑμετ. σωμ. add. AB Bk. — δαπάνης
οἷς
A Bk. (ci. Sl.): δαπαν B; δαπανᾶν v.

18. στεφανοῦνταί τε Sl. (cf. § 20). — γινώσκειν cum R. Bk.: τι γινώσκειν. — πολὺ πλείστου B et corr. A: πολλοῦ πλείστου Z et pr. A; πλείστου v. (Bk.). — τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις pr. A[d].

19. ἡ βουλὴ del. Valck.; def. Scheibe. —

ἀποῤῥήτῳ ἴσασιν, ἡ βουλή· οὓς πολλῷ δήπου εἰκὸς ἧττον ἄν τι ἐξαμαρτεῖν, ἢ εἰ ὑμᾶς δέοι ἀκούσαντάς τι ἐν τῷ παραχρῆμα νῦν διαβουλεύσασθαι. οἵ μέν γε σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται, ὑπάρχει τε αὐτοῖς, ἐάν τι ἐξαμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἔχειν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν· ὑμῖν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὑφ' ὧν αἰτίαν (ἂν) ἔχοιτε· τὰ γὰρ ὑμέτερα αὐτῶν ἐφ' ὑμῖν δικαίως ἐστὶ καὶ
20 εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι. ἅ γε μέντοι ἔξω τῶν ἀποῤῥήτων οἷόν τέ μοί ἐστιν εἰπεῖν εἰς ὑμᾶς ἤδη πεπραγμένα, ἀκούσεσθε. ἐπίστασθε γάρ που ὡς ἠγγέλθη ὑμῖν ὅτι οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα· ἐγὼ τοίνυν τοιοῦτός τε καὶ τοσοῦτος ἐγενόμην, ὥστε τοὺς ἄνδρας τοὺς ταῦτα βουλεύσαντας ἐφ' ὑμῖν καὶ πράξαντας ψευσθῆναι τῆς αὐτῶν
21 γνώμης. καὶ ὡς μὲν ταῦτα διεπράχθη, οὐδὲν προὔργου ἀκοῦσαι ὑμῖν· τὰ δὲ νυνὶ βούλομαι ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι αἵ (μὲν) μέλλουσαι νῆες ἤδη σιταγωγοὶ καταπλεῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰσιν ὑμῖν τέτταρες καὶ δέκα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἐκ Κύπρου ἀναχθεισῶν ἥξουσιν ἀθρόαι οὐ πολὺ ὕστερον. ἐδεξάμην δ' (ἂν) ἀντὶ πάντων χρημάτων εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀποῤῥήτῳ εἰσήγγειλα,
22 ὅπως αὐτόθεν προῄδειτε. νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν τότε ὅταν ἀποτελεσθῇ γνώσεσθε ἅμα καὶ ὠφεληθήσεσθε· νῦν δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἴ μοι βουληθείητε δοῦναι χάριν μικράν τε καὶ ἄπονον ὑμῖν καὶ ἅμα δικαίαν,

εἰκὸς] εἰς ABZ. — οἵ μέν γε] si § 2, hic quoque μὲν γὰρ scribendum erit. — ἂν post αἰτίαν cum Dobr. add. Turr.

20. οἷόν τε cum Steph. Bk.: οἷόν γε. — ἠγγέλθη ὑμῖν cum Valck. Turr.: ἠγγ. ἡμῖν. — αὐτῶν Turr.: αὐτῶν.

21. (ἂν) ἀντὶ cum Dobr. Turr.: ἀντὶ v. Schi.; ἂν cum *R. Bk.* — προῄδειτε Bk.: προειδῆτε.

πάνυ ἄν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. ὡς δὲ καὶ δικαία ἐστίν, εἴσεσθε. ἃ γάρ μοι αὐτοὶ γνόντες τε καὶ ὑποσχόμενοι ἔδοτε, ὕστερον δὲ ἑτέροις πειθόμενοι ἀφείλεσθε, ταῦθ' ὑμᾶς, εἰ μὲν βούλεσθε, αἰτῶ, εἰ δὲ [μὴ] βούλεσθε, ἀπαιτῶ. ὁρῶ δὲ ὑμᾶς 23
πολλάκις καὶ δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις παντοδαποῖς πολιτείαν διδόντας τε καὶ εἰς χρήματα μεγάλας δωρεάς, οἳ ἂν ὑμᾶς φαίνωνται ποιοῦντές τι ἀγαθόν. καὶ ταῦτα μέντοι ὀρθῶς ὑμεῖς φρονοῦντες δίδοτε· οὕτω γὰρ ἂν ὑπὸ πλείστων ἀνθρώπων εὖ πάσχοιτε. ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ὑμῶν μόνον δέομαι· τὸ ψήφισμα ὃ Μενίππου εἰπόντος ἐψηφίσασθε, εἶναί μοι ἄδειαν, πάλιν ἀπόδοτε. ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν αὐτό· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τουτὶ τὸ ψήφισμα ο ἠκούσατε ψηφισάμενοί μοι, 24
ὦ Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν ἑτέρῳ φέροντες. πείθεσθε οὖν μοι, καὶ ἤδη παύσασθε εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστηκεν. εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι (τῇ) γνώμῃ ἁμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἴτιόν ἐστιν, ἐμοῦ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει ταὐτὸν ἔτι ὄν, ὅπερ τῆς αἰτίας ἀπήλλακται, ἡ δὲ γνώμη ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα νυνὶ παρέστηκεν. οὐδὲν οὖν ἔτι ὑπολείπεται ὅτῳ ἄν μοι δικαίως διαβεβλῆσθε. ὥσπερ δὲ τῆς τότε 25

22. μὴ ante βούλεσθε cum R. delendum videtur.
23. παντοδαπῆς v., em. cum. Steph. R. — πολιτείαν cum R. (qui et πολ. τε διδ. καὶ ci.) Turr.: πολιτείας. — ἀναγέγραπται Sl.
24. τῇ γνώμῃ scripsi: . . γνώμῃ A[d], γνώμῃ v. — ἐμοῦ τὸ μὲν cum R. Bk.: ὁμοῦ τὸ μέν. — ταὐτὸν ἔτι ὂν Bk. (ταὐτὸν ὂν ci. R.): τοῦτ' ἀναίτιον. — διαβεβλῆσθαι ABZ.

ἁμαρτίας τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων σημεῖα ἔφατε χρῆναι
πιστότατα ποιούμενοι κακόν με ἄνδρα ἡγεῖσθαι,
οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε ἑτέραν βά-
σανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα ὑμῖν γιγνό-
25 μενα. πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλλον | ἐκείνων
26 καὶ τῷ γένει συνηθέστερά ἐστι. τάδε γὰρ οὐ ψευσα-
μένῳ μοι λαθεῖν οἷόντ' ἐστι τούς γε πρεσβυτέρους
ὑμῶν, ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πάππος Λεωγόρας
στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου,
ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ
κηδεστῇ ἄρξαι μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως,
εἵλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων
κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτῶν καταστῆναι.
ὥστ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως
ὑπάρχει δημοτικῷ εἶναι, εἴπερ τι ἀλλὰ νῦν γε φρο-
νῶν τυγχάνω. ὧν καὶ ἕνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρη-
στὸς ὢν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς φαίνωμαι, προθυμότερόν
27 μου ἀποδέχεσθαι τὰ πραττόμενα. τὸ δὲ δόντας ἐμοὶ
τὴν ἄδειαν ἀφελέσθαι ὑμᾶς, εὖ ἴστε ὅτι οὐδεπώποτε
ἠγανάκτησα· ὅπου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων
αὐτοὶ εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπείσθητε τὰ μέγιστα ἐξα-
μαρτεῖν, ὥστε ἀντὶ τῆς ἀρχῆς δουλείαν ἀλλάξασθαι,
ἐκ δημοκρατίας δυναστείαν καταστήσαντες, τί ἂν
τις ὑμῶν θαυμάζοι καὶ εἰς ἐμὲ εἴ τι ἐπείσθητε ἐξα-
28 μαρτεῖν; βουλοίμην μέντ' ἄν, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑμετέ-
ροις αὐτῶν πράγμασιν, ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἐλάβετε,
τὰς τῶν ἐξαπατησάντων ὑμᾶς ἀκύρους ἔθετε βουλάς,
οὕτω καὶ ἐν ᾧ περὶ ἐμοῦ ἐπείσθητε γνῶναί τι ἀνε-

25. ζητῆτε A.
26. πατρὸς πάππος cum Valck. Turr.: πατρὸς πρόπαππος. cf. 1, 106. — ἀλλὰ νῦν γε Bk.: ἄλλο νῦν γε.
27. θαυμάζει ABZ.

πιτήδειον, ἀτελῆ τὴν γνώμην αὐτῶν ποιῆσαι, καὶ μήτε ἐν τούτῳ μήτε ἐν ἑτέρῳ τῳ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε.

3.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τοῦ Ἑλληνικοῦ μηκυνομένου πολέμου, καὶ πολλὰ μὲν Ἀθηναίων κακὰ πολλὰ δὲ Λακεδαιμονίων ὑπομεινάντων καὶ τῶν ἑκατέρων συμμάχων, Ἀθηναῖοι πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Λακεδαιμονίους αὐτοκράτορας· ὧν ἐστι καὶ Ἀνδοκίδης. τινῶν δὲ προταθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων, καὶ ἀποστειλάντων κἀκείνων ἰδίους πρέσβεις, ἔδοξεν ὥστε εἴσω τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἐπιβουλεύσασθαι τὸν δῆμον περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ ἐπὶ τούτοις Ἀνδοκίδης συμβουλεύει τοῖς Ἀθηναίοις καταδέξασθαι τὴν εἰρήνην. Ἔστι μὲν οὖν συμβουλῆς τὸ εἶδος· κεφάλαιον τὸ συμφέρον. Φιλόχορος μὲν οὖν λέγει καὶ ἐλθεῖν τοὺς πρέσβεις ἐκ Λακεδαιμονίας, καὶ ἀπράκτους ἀνελθεῖν μὴ πείσαντος τοῦ Ἀνδοκίδου· ὁ δὲ Διονύσιος νόθον εἶναι λέγει τὸν λόγον.

Ὅτι μὲν εἰρήνην ποιεῖσθαι δικαίαν ἄμεινόν ἐστιν 1 *ἢ πολεμεῖν, δοκεῖτέ μοι ὦ Ἀθηναῖοι πάντες γιγνώσκειν· ὅτι δὲ οἱ ῥήτορες τῷ μὲν ὀνόματι τῆς εἰρήνης συγχωροῦσι, τοῖς δ' ἔργοις ἀφ' ὧν ἡ εἰρήνη γένοιτο (ἂν) ἐναντιοῦνται, τοῦτο δὲ οὐ πάντες αἰσθάνεσθε. λέγουσι γὰρ ὡς ἔστι δεινότατον τῷ*

Or. III. *Π. Τ. ΠΡΟΣ ΛΑΚ. ΕΙΡΗΝΗΣ*] *περὶ τῆς εἰρήνης* Harp. et Vit. § 13. — *ΥΠΟΘ.*] *ἐπιβουλεύσασθαι*] *βουλεύσασθαι* S. — *δὲ* post *κεφάλαιον* add. v. ante Bk. (Dobs.). — *ἐπανελθεῖν* Reiskiana. — *διόνυσος* AB.

1. *πάντες* et *δὲ* post *τοῦτο* add. AB Bk. — *ἂν* add. Dobr.

δήμῳ, γενομένης εἰρήνης, ἡ νῦν οὖσα πολιτεία μὴ
2 καταλυθῇ. εἰ μὲν οὖν μηδεπώποτε πρότερον ὁ
δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων εἰρήνην ἐποιήσατο πρὸς
Λακεδαιμονίους, εἰκότως ἂν ἐφοβούμεθα αὐτὸ διά
τε τὴν ἀπειρίαν τοῦ ἔργου διά τε τὴν ἐκείνων
ἀπιστίαν· ὅπου δὲ πολλάκις ἤδη πρότερον εἰρήνην
ἐποιήσασθε δημοκρατούμενοι, πῶς οὐκ εἰκὸς ὑμᾶς
πρῶτον ἐκεῖνα σκέψασθαι τὰ τότε γενόμενα; χρὴ
γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τεκμηρίοις χρῆσθαι τοῖς πρότερον
3 γενομένοις περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. Ἡνίκα
τοίνυν ἦν μὲν ὁ πόλεμος ἡμῖν ἐν Εὐβοίᾳ, Μέγαρα
δὲ εἴχομεν καὶ Πηγὰς καὶ Τροιζῆνα, εἰρήνης ἐπεθυ-
μήσαμεν, καὶ Μιλτιάδην τὸν Κίμωνος ὠστρακισμέ-
νον καὶ ὄντα ἐν Χερρονήσῳ κατεδεξάμεθα δι' αὐτὸ
τοῦτο, πρόξενον ὄντα Λακεδαιμονίων, ὅπως πέμψαι-
μεν ἐς Λακεδαίμονα προκηρυκευσόμενον περὶ σπον-
4 δῶν. καὶ τότε ἡμῖν εἰρήνη ἐγένετο πρὸς | Λακεδαι-
24 μονίους ἔτη πεντήκοντα, καὶ ἐνεμείναμεν ἀμφότεροι
ταύταις ταῖς σπονδαῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἓν δὴ τοῦτο,
ὦ Ἀθηναῖοι, πρῶτον σκεψώμεθα. ἐν ταύτῃ τῇ
εἰρήνῃ ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἔσθ' ὅπου κατε-
λύθη; οὐδεὶς ἀποδείξει. ἀγαθὰ δὲ ὅσα ἐγένετο διὰ
5 ταύτην τὴν εἰρήνην, ἐγὼ ὑμῖν φράσω. πρῶτον μὲν

2. πρότερον add. AB Bk. — τῶν ante Ἀθ. del. W., item 4. 10. — ἔργου διά τε AB Bk.: ἔ. καὶ διὰ. — ἐποιήσασθε cum R. Turr.: ἐποιήσατε. — vv. χρὴ γὰρ — ἔσεσθαι affert Clem. Alex. Str. VI p. 747 (om. ὦ Ἀθ.), et inde Theodoret. Serm. VI p. 581 A.

3. Hunc totum locum (§§ 3—9) omissis quibusdam vel mutatis in suum usum convertit Aeschin. 2 § 172—176. — nonne ὁ ἐν Εὐβοίᾳ? — Πηγὰς] cf. Harp.: Πηγαί· Ἀ. ἐν τῷ περὶ εἰρήνης, εἰ γνήσιος. — Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου et ap. Andoc. et ap. Aesch. restitui vol. Kirchner et Mitford. ap. Dobr. — πέμψαιεν ἐς AB.

4. ὑμῖν A^d. — πεντήκοντα cum Aesch. Tayl. (Turr): πέντε, quod tuetur Dobr. — ἡμῖν A^d.

τὸν Πειραιᾶ τότε ἐτειχίσαμεν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, εἶτα τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ βόρειον· ἀντὶ δὲ τῶν τριήρων αἳ τότε ἡμῖν ἦσαν παλαιαὶ καὶ ἄπλοι, αἷς βασιλέα καὶ βαρβάρους καταναυμαχήσαντες ἠλευθερώσαμεν τοὺς Ἕλληνας, ἀντὶ τούτων τῶν νεῶν ἑκατὸν τριήρεις ἐναυπηγησάμεθα, καὶ πρῶτον τότε τριακοσίους ἱππεῖς κατεστησάμεθα καὶ τοξότας τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμεθα. καὶ ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο. Μετὰ δὲ 6
ταῦτα δι' Αἰγινήτας εἰς πόλεμον κατέστημεν, καὶ πολλὰ (μὲν) κακὰ παθόντες πολλὰ δὲ ποιήσαντες ἐπεθυμήσαμεν πάλιν τῆς εἰρήνης, καὶ ᾑρέθησαν δέκα ἄνδρες ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης αὐτοκράτορες, ὧν ἦν καὶ Ἀνδοκίδης ὁ πάππος ὁ ἡμέτερος. οὗτοι ἡμῖν εἰρήνην ἐποίησαν πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτη τριάκοντα. καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ ἔστιν ὅπου, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ δῆμος κατελύθη; τί δέ; πράττοντές τινες δῆμου κατάλυσιν ἐλήφθησαν; οὐκ ἔστιν ὅστις ἀποδείξει, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντιώτατον· αὕτη γὰρ ἡ εἰρήνη τὸν δῆμον τῶν 7
Ἀθηναίων ὑψηλὸν ἦρε καὶ κατέστησεν ἰσχυρὸν οὕτως, ὥστε πρῶτον μὲν ἐν τούτοις τοῖς ἔτεσιν εἰρήνην λαβόντες ἀνηνέγκαμεν χίλια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρό-

5. *τότε* add. AB Bk. — *ἐλευθερώσαμεν* A[d] et pr. M. — *τοξότας* (quod. om. Aesch.) mal. abesse S. — *καὶ ταῦτα*] malim *ταῦτα* coll. § 7. — *τότε* post *ταῦτα* add. W. — *τῷ Ἀθην.* W.; item 7.

6. *αἰγινίτας* s. *αἰγηνίτας* ABMZ. — *κατεστήσαμεν* dedisse videtur pr. A[d]. — *μὲν* post *πολλὰ* addi malit R. — *ᾑρέθησαν* cum Steph. R.: *εὑρέθησαν*. — *καὶ* ante *Ἀνδ.* add. AB Bk. — *ὑμῖν* AB Turr. (cf. § 4). — *ἐποίησαν* auct. Bk. Turr.: *ἐποιήσαντο*.

7. *τὸν Ἀθην.* Bk. W. (*τὸν Ἀθηναῖον* MZ). — *εἰρήνην ἄγοντες* ci. R. —

πολιν, καὶ νόμῳ κατεκλείσαμεν ἐξαίρετα εἶναι τῷ
δήμῳ, τοῦτο δὲ τριήρεις ἄλλας ἑκατὸν ἐναυπηγη-
σάμεθα, καὶ ταύτας ἐξαιρέτους ἐψηφισάμεθα εἶναι,
νεωσοίκους τε ᾠκοδομησάμεθα, χιλίους τε καὶ δια-
κοσίους ἱππέας καὶ τοξότας τοσούτους ἑτέρους κατε-
στήσαμεν, καὶ τὸ τεῖχος τὸ μακρὸν τὸ νότιον ἐτει-
χίσθη. ταῦτα ἐκ τῆς εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμο-
νίους ἀγαθὰ τῇ πόλει καὶ δύναμις τῷ δήμῳ τῶν
8 Ἀθηναίων ἐγένετο. Πάλιν δὲ διὰ Μεγαρέας πολε-
μήσαντες καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι, πολλῶν
ἀγαθῶν στερηθέντες αὖθις τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα,
ἣν ἡμῖν Νικίας ὁ Νικηράτου κατειργάσατο. οἶμαι
δ' ὑμᾶς ἅπαντας εἰδέναι τοῦτο, ὅτι διὰ ταύτην τὴν
εἰρήνην ἑπτακισχίλια μὲν τάλαντα νομίσματος εἰς
9 τὴν ἀκρόπολιν ἀνηνέγκαμεν, ναῦς δὲ πλείους ἢ
τριακοσίας ἐκτησάμεθα, καὶ φόρος προσήει κατ'
ἐνιαυτὸν πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα, καὶ
Χερρόνησόν τε εἴχομεν καὶ Νάξον καὶ Εὐβοίας πλέον
ἢ τὰ δύο μέρη· τάς τε ἄλλας ἀποικίας καθ' ἕκαστον
διηγεῖσθαι μακρὸς ἂν εἴη λόγος. ταῦτα δ' ἔχοντες
τὰ ἀγαθὰ πάλιν κατέστημεν εἰς πόλεμον πρὸς Λακε-
δαιμονίους, πεισθέντες καὶ τότε ὑπ' Ἀργείων.

10 Πρῶτον μὲν οὖν ὦ Ἀθηναῖοι τούτου ἀναμνή-
σθητε, τί ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπεθέμην τῷ λόγῳ. ἄλλο
τι ἢ τοῦτο, ὅτι διὰ τὴν εἰρήνην οὐδεπώποτε ὁ δῆμος
ὁ τῶν Ἀθηναίων κατελύθη; οὐκοῦν ἀποδέδεικται,
καὶ οὐδεὶς ἐξελέγξει με ὡς οὐκ ἔστι ταῦτα ἀληθῆ.

νεωσοίκους] cf. Harp. s. v. νεώρια (Ἀνδ. ἐν τῷ π. τ. εἰρ., εἰ γνήσιος ὁ λόγος). — post ἐτειχίσθη add. Aesch.: καὶ τὸν δῆμον οὐδεὶς ἐνεχείρησε καταλῦσαι.

9. τριακοσίας cum Markl. ex Aesch. Turr.: τετρακοσίας. cf. Thuc. 2, 13.

10. ἐξελέγξει cum Tayl. Sl. Turr.: ἐξελέγχει. —

ἤδη δέ τινων ἤκουσα λεγόντων ὡς ἐκ τῆς τελευταίας εἰρήνης τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους οἵ τε τριάκοντα κατέστησαν πολλοί τε Ἀθηναίων κώνειον πιόντες ἀπέθανον, οἱ δὲ φεύγοντες ᾤχοντο. ὁπόσοι οὖν 11
ταῦτα λέγουσιν, οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκουσιν· εἰρήνη γὰρ καὶ σπονδαὶ πολὺ διαφέρουσι σφῶν αὐτῶν. εἰρήνην μὲν γὰρ ἐξ ἴσου ποιοῦνται πρὸς ἀλλήλους ὁμολογήσαντες περὶ ὧν ἂν διαφέρωνται· σπονδὰς δέ, ὅταν κρατήσωσι κατὰ τὸν πόλεμον, οἱ κρείττους τοῖς ἥττοσιν ἐξ ἐπιταγμάτων ποιοῦνται, ὥσπερ ἡμῶν κρατήσαντες Λακεδαιμόνιοι τῷ πολέμῳ ἐπέταξαν ἡμῖν καὶ (τὰ) τείχη καθαιρεῖν καὶ τὰς ναῦς παραδιδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. τότε μὲν οὖν 12
σπονδαὶ κατ' ἀνάγκην ἐξ ἐπιταγμάτων ἐγένοντο· νῦν δὲ | περὶ εἰρήνης βουλεύεσθε. σκέψασθε δὲ ἐξ 25
αὐτῶν τῶν γραμμάτων, ἅ τε ἡμῖν ἐν τῇ στήλῃ γέγραπται, ἐφ' οἷς τε νῦν ἔξεστι τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι. ἐκεῖ μὲν γέγραπται τὰ τείχη καθαιρεῖν, ἐν δὲ τοῖσδε ἔξεστιν οἰκοδομεῖν· ναῦς ἐκεῖ μὲν δώδεκα κεκτῆσθαι, νῦν δ' ὁπόσας ἂν βουλώμεθα· Λῆμνον δὲ καὶ Ἴμβρον καὶ Σκῦρον τότε μὲν ἔχειν τοὺς (ἐξ ἀρχῆς) ἔχοντας, νῦν δὲ ἡμετέρας εἶναι· καὶ φεύγοντας νῦν μὲν οὐκ ἐπάναγκες οὐδένα καταδέχεσθαι, τότε δ' ἐπάναγκες, ἐξ ὧν ὁ δῆμος κατελύθη. τί ταῦτα ἐκείνοις ὁμολογεῖ; τοσοῦτον οὖν ἔγωγε ὦ Ἀθηναῖοι διορίζομαι περὶ τούτων, τὴν μὲν εἰρήνην σωτηρίαν εἶναι τῷ δήμῳ καὶ δύναμιν, τὸν δὲ πόλε-

κώνιον BZM.

11. εἰρήνην μὲν γὰρ κτέ.] cf. Aesch. § 176 et Isocr. 4, 176. — τὰ τείχη cum R. Bk.: τείχη. cf. 12. 31.

12. vv. ἐφ' οἷς — γέγραπται in mg. add. A. — σκίρρον ut videtur pr. A[d]; σκίρον A[d] M. item § 14. — ἐκεῖνος A[d] BZM. — δήμου cum Canter. Turr. Schi.: δήπου.

μον δήμου κατάλυσιν γίγνεσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων
ταῦτα λέγω.
13 Φασὶ δέ τινες ἀναγκαίως νῦν ἡμῖν ἔχειν πολε-
μεῖν· σκεψώμεθα οὖν πρῶτον, ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
διὰ τί καὶ πολεμήσωμεν. οἶμαι γὰρ ἂν πάντας ἀν-
θρώπους ὁμολογῆσαι διὰ τάδε δεῖν πολεμεῖν, ἢ ἀδι-
κουμένους ἢ βοηθοῦντας ἠδικημένοις. ἡμεῖς τοίνυν
αὐτοί τε ἠδικούμεθα Βοιωτοῖς τε ἀδικουμένοις ἐβοη-
θοῦμεν. εἰ τοίνυν ἡμῖν τέ ἐστι τοῦτο παρὰ Λακε-
δαιμονίων, τὸ μηκέτι ἀδικεῖσθαι, Βοιωτοῖς τε δέ-
δοκται ποιεῖσθαι τὴν εἰρήνην ἀφεῖσιν Ὀρχομενὸν
14 αὐτόνομον, τίνος ἕνεκα πολεμήσωμεν; ἵνα ἡ πόλις
ἡμῶν ἐλευθέρα ᾖ; ἀλλὰ τοῦτό γε αὐτῇ ὑπάρχει.
ἀλλ' ὅπως ἡμῖν τείχη γένηται; ἔστι καὶ ταῦτα ἐκ
τῆς εἰρήνης. ἀλλ' ἵνα τριήρεις ἐξῇ ναυπηγεῖσθαι
καὶ τὰς οὔσας ἐπισκευάζειν καὶ κεκτῆσθαι; καὶ τοῦτο
ὑπάρχει· τὰς γὰρ πόλεις αὐτονόμους αἱ συνθῆκαι
ποιοῦσιν. ἀλλ' ὅπως τὰς νήσους κομισώμεθα,
Λῆμνον καὶ Σκῦρον καὶ Ἴμβρον; οὐκοῦν διαρρήδην
15 γέγραπται ταύτας Ἀθηναίων εἶναι. φέρε, ἀλλὰ
Χερρόνησον καὶ τὰς ἀποικίας καὶ τὰ ἐγκτήματα καὶ
τὰ χρέα ἵνα ἀπολάβωμεν; ἀλλ' οὔτε βασιλεὺς οὔτε
οἱ σύμμαχοι συγχωροῦσιν ἡμῖν, μεθ' ὧν αὐτὰ δεῖ
πολεμοῦντας κτήσασθαι. ἀλλὰ νὴ Δία ἕως ἂν Λακε-
δαιμονίους καταπολεμήσωμεν καὶ τοὺς συμμάχους
αὐτῶν, μέχρι τούτου δεῖ πολεμεῖν; ἀλλ' οὔ μοι
δοκεῖ οὕτω παρεσκευάσθαι. ἐὰν δὲ ἄρα κατεργασώ-

13. ὦ ἄνδρες ZM Bk. — ἂν πάντας A Bk.: ἅπαντας. — ἀφεῖσιν R.: ἀφήσειν.
14. ἡμῶν A[d] B: ἡμῖν.
15. ἐγκτήματα Valck. R.: ἐγκλήματα. — ἀπολαύωμεν A[d]. — malim οὕτω (τὰ πράγματα) παρεσκ. (δοκεῖ ἡ πόλις, vel δοκεῖτε, vel δοκοῦμεν ci. R.). — παρασκευάσθαι BL et pr. A.

μεθα, τί ποτε αὐτοὶ πείσεσθαι δοκοῦμεν ὑπὸ τῶν
βαρβάρων, ὅταν ταῦτα πράξωμεν; εἰ τοίνυν περὶ 16
τούτου μὲν ἔδει πολεμεῖν, χρήματα δὲ ὑπῆρχεν ἡμῖν
ἱκανά, τοῖς δὲ σώμασιν ἦμεν δυνατοί, οὐδὲ οὕτως
ἔδει πολεμεῖν. εἰ δὲ μήτε δι' ὅ τι μήτε ὅτοισι μήτε
ἀφ' ὅτου πολεμήσωμεν ἔστι, πῶς οὐκ ἐκ παντὸς
τρόπου τὴν εἰρήνην ποιητέον ἡμῖν;

Σκέψασθε δὲ ὦ Ἀθηναῖοι καὶ τόδε, ὅτι νυνὶ 17
πᾶσι τοῖς Ἕλλησι κοινὴν εἰρήνην καὶ ἐλευθερίαν
πράττετε, καὶ μετέχειν ἅπασι πάντων ἐξουσίαν
ποιεῖτε. ἐνθυμήθητε οὖν τῶν πόλεων τὰς μεγίστας
τίνι τρόπῳ τὸν πόλεμον καταλύονται. πρῶτον μὲν
Λακεδαιμονίους, οἵτινες ἀρχόμενοι μὲν ἡμῖν καὶ τοῖς
συμμάχοις πολεμεῖν ἦρχον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλατταν, νῦν δ' αὐτοῖς ἐκ τῆς εἰρήνης οὐδέτερον
τούτων ὑπάρχει. καὶ οὐχ ὑφ' ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι 18
ταῦτ' ἀφιᾶσιν, ἀλλ' ἐπ' ἐλευθερίᾳ πάσης τῆς Ἑλλά-
δος. νενικήκασι γὰρ τρὶς ἤδη μαχόμενοι, τοτὲ μὲν
ἐν Κορίνθῳ πάντας πανδημεὶ τοὺς συμμάχους παρόν-
τας, οὐχ ὑπολιπόντες πρόφασιν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἐν
τῷ κρατιστεύειν μόνοι πάντων, αὖθις δ' ἐν Βοιωτοῖς,
ὅτ' αὐτῶν Ἀγησίλαος ἡγεῖτο, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ
τότε τὴν νίκην ἐποιήσαντο, τρίτον δ' ἡνίκα Λέχαιον
ἔλαβον, Ἀργείους μὲν ἅπαντας καὶ Κορινθίους,
ἡμῶν δὲ καὶ Βοιωτῶν τοὺς παρόντας. τοιαῦτα δ' 19
ἔργα ἐπιδειξάμενοι τὴν εἰρήνην εἰσὶν ἕτοιμοι ποιεῖσθαι
τὴν ἑαυτῶν ἔχοντες, οἳ ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ τὰς
πόλεις αὐτονόμους εἶναι καὶ τὴν θάλατταν κοινὴν
ἐῶντες τοῖς ἡττημένοις. καίτοι ποίας τινὸς ἂν ἐκεῖ-

18. ὑμῶν AB. — τοτὲ μὲν scripsi: τότε μὲν. cf. Voemel. ad Dem. Phil. 3, 58. — δ' ἐν Βοιωτοῖς S. Turr.: δὲ βοιωτοῖς ABMZ, δὲ Βοιωτούς v. — καὶ τότε Sl. Turr.: καὶ ὅτε.

νοι παρ' ἡμῶν εἰρήνης ἔτυχον, εἰ μίαν μόνον μάχην
20 ἡττήθησαν; Βοιωτοὶ δ' αὖ πῶς τὴν εἰρήνην ποιοῦνται;
οἵτινες τὸν μὲν πόλεμον ἐποιήσαντο ἕνεκα Ὀρχομε-
νοῦ, ὡς οὐκ ἐπιτρέψοντες αὐτόνομον εἶναι, νῦν δὲ
26 | τεθνεώτων μὲν αὐτοῖς ἀνδρῶν τοσούτων τὸ πλῆθος,
τῆς δὲ γῆς ἐκ μέρους τινὸς τετμημένης, χρήματα δ'
εἰσενηνοχότες πολλὰ καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ, ὧν στέ-
ρονται, πολεμήσαντες δὲ ἔτη τέτταρα, ὅμως Ὀρχο-
μενὸν ἀφέντες αὐτόνομον τὴν εἰρήνην ποιοῦνται
καὶ ταῦτα μάτην πεπόνθασιν· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς καὶ
τὴν ἀρχὴν ἐῶσιν Ὀρχομενίους αὐτονόμους εἰρήνην
ἄγειν. οὗτοι δ' αὖ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν πόλεμον
21 καταλύονται. ἡμῖν δὲ ὦ Ἀθηναῖοι πῶς ἔξεστι τὴν
εἰρήνην ποιήσασθαι; ποίων τινῶν Λακεδαιμονίων
τυγχάνοντας; καὶ γὰρ εἴ τις ὑμῶν ἀχθεσθήσεται
παραιτοῦμαι· τὰ γὰρ ὄντα λέξω. πρῶτον μὲν γὰρ
ἡνίκα ἀπωλέσαμεν τὰς ναῦς ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ
τειχήρεις ἐγενόμεθα, τίνα γνώμην ἔθεντο περὶ ἡμῶν
οἱ νῦν μὲν ἡμέτεροι τότε δὲ Λακεδαιμονίων ὄντες
σύμμαχοι; οὐ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀνδραποδίζεσθαι καὶ
τὴν χώραν ἐρημοῦν; οἱ δὲ διακωλύσαντες ταῦτα μὴ
γενέσθαι τίνες ἦσαν; οὐ Λακεδαιμόνιοι, τοὺς μὲν
συμμάχους ἀποτρέψαντες τῆς γνώμης, αὐτοὶ δ' οὐδ'
ἐπιχειρήσαντες διαβουλεύσασθαι περὶ τοιούτων
22 ἔργων; μετὰ δὲ τοῦτο ὅρκους ὀμόσαντες αὐτοῖς καὶ
τὴν στήλην εὑρόμενοι παρ' αὐτῶν στῆσαι, κακὸν
ἀγαπητὸν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, σπονδὰς ἤγομεν ἐπὶ

19. *μόνον* AB Bk.: *μόνην*.
20. *τῷ* post *τούτῳ* om. AB.
21. *τὰ γὰρ*] *γὰρ* ABZM. — *ἡμῶν* Bait.: *ὑμῶν*. — *ἀνδραποδίζεσθαι*] *καὶ δῃοῦν* add. ZM.
22. *δὲ* post *μετὰ* add. AB Bk. — *παρ' αὐτῶν*] *αὐτῶν* ABZM. —

ῥητοῖς. εἶτα δὲ συμμαχίαν ποιησάμενοι, Βοιωτοὺς καὶ
Κορινθίους ἀποστήσαντες αὐτῶν, Ἀργείους δὲ ἀγα-
γόντες εἰς τὴν πρότερον φιλίαν, αἴτιοι τῆς ἐν Κορίνθῳ
μάχης ἐγενόμεθα αὐτοῖς. τίνες δὲ βασιλέα πολέμιον
αὐτοῖς ἐποίησαν, καὶ Κόνωνι τὴν ναυμαχίαν παρε-
σκεύασαν, δι' ἣν ἀπώλεσαν τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης;
ὅμως τοίνυν ταῦτα πεπονθότες ὑφ' ἡμῶν συγχω- 23
ροῦσι ταὐτὰ ἅπερ οἱ σύμμαχοι, καὶ διδόασιν ἡμῖν
τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰς νήσους ἡμῶν εἶναι.
ποίαν τιν' οὖν χρὴ εἰρήνην πρεσβεύοντας ἥκειν; οὐ
ταὐτὰ παρὰ τῶν πολεμίων εὑρομένους ἅπερ οἱ φίλοι
διδόασι, καὶ δι' ἅπερ ἠρξάμεθα πολεμεῖν, ἵνα ἡμῶν
γένηται τῇ πόλει, ταῦτα; οἱ μὲν τοίνυν ἄλλοι τὴν
εἰρήνην ποιοῦνται τῶν ὑπαρχόντων ἀφιέντες, ἡμεῖς
δὲ προσλαμβάνοντες αὐτὰ ὧν μάλιστα δεόμεθα.

Τί οὖν ἐστιν ὑπόλοιπον περὶ ὅτου δεῖ βουλεύε- 24
σθαι; ναί, περὶ ὧν αὖ ἡμᾶς Ἀργεῖοι προκαλοῦνται.
πρῶτον μὲν περὶ Κορίνθου διδαξάτω μέ τις· Βοιω-
τῶν μὴ συμπολεμούντων, εἰρήνην δὲ ποιουμένων
πρὸς Λακεδαιμονίους, τίνος ἐστὶν ἡμῖν ἀξία Κόριν-
θος; ἀναμνήσθητε γὰρ ὦ Ἀθηναῖοι τῆς ἡμέρας ἐκεί- 25
νης ὅτε Βοιωτοῖς τὴν συμμαχίαν ἐποιούμεθα, τίνα
γνώμην ἔχοντες ταῦτα ἐπράττομεν. οὐχ ὡς ἱκανὴν
οὖσαν τὴν Βοιωτῶν δύναμιν μεθ' ἡμῶν γενομένην
κοινῇ πάντας ἀνθρώπους ἀμύνασθαι; νῦν δὲ βου-
λευώμεθα, Βοιωτῶν εἰρήνην ποιουμένων πῶς δυ-

πρότερον Osann: ποτὲ. — ναυαρχίαν Emp.

23. ταὐτὰ utrobique cum Osann. Bait.: ταῦτα. — πόλει, ταῦτα mal. S.: πόλει ταῦτα. — αὐτὰ] αὐτῶν dedisse videtur pr. A[d].

24. ναί, περὶ ὧν scripsi coll. § 26: καὶ περὶ ὧν. — αὖ cum G. Herm. Turr. Schi.: ἂν. — προκαλοῦνται ZM ci. R. Dobr.: προσκαλοῦνται.

25. βουλευώμεθα AB Turr.: βουλευόμεθα.

νατοὶ Λακεδαιμονίοις πολεμεῖν ἐσμεν ἄνευ Βοιωτῶν.
26 ναί, φασί τινες, ἂν Κόρινθόν τε φυλάττωμεν καὶ
συμμάχους ἔχωμεν Ἀργείους. ἰόντων δὲ Λακεδαι-
μονίων εἰς Ἄργος πότερον βοηθήσομεν αὐτοῖς ἢ οὔ;
πολλὴ γὰρ ἀνάγκη ὁπότερον τούτων ἑλέσθαι. μὴ
βοηθούντων μὲν οὖν ἡμῶν οὐδὲ λόγος ὑπολείπεται
μὴ οὐκ ἀδικεῖν καὶ ποιεῖν (ἂν) Ἀργείους ὁποῖον ἄν τι
βούλωνται δικαίως· βοηθούντων δὲ ἡμῶν εἰς Ἄργος
οὐχ ἕτοιμον μάχεσθαι Λακεδαιμονίοις; ἵνα ἡμῖν τί
γένηται; ἵνα ἡττώμενοι μὲν καὶ τὴν οἰκείαν χώραν
ἀπολέσωμεν πρὸς τῇ Κορινθίων, νικήσαντες δὲ τὴν
Κορινθίων Ἀργείων ποιήσωμεν. οὐχ ἕνεκα τούτων
27 πολεμήσομεν; Σκεψώμεθα δὴ καὶ τοὺς Ἀργείων λό-
γους. κελεύουσι γὰρ ἡμᾶς κοινῇ μετὰ σφῶν καὶ
μετὰ Κορινθίων πολεμεῖν, αὐτοὶ δ' ἰδίᾳ εἰρήνην
ποιησάμενοι τὴν χώραν οὐ παρέχουσιν ἐμπολεμεῖν.
καὶ μετὰ μὲν πάντων τῶν συμμάχων τὴν εἰρήνην
ποιουμένους οὐκ ἐῶσιν ἡμᾶς οὐδὲν πιστεύειν Λακε-
δαιμονίοις· ἃ δὲ πρὸς τούτους μόνους ἐκεῖνοι συνέ-
θεντο, ταῦτ' οὐδεπώποτ' αὐτούς φασι παραβῆναι.
πατρίαν δὲ εἰρήνην ὀνομάζοντες ᾗ χρῶνται, τοῖς δὲ
27 ἄλλοις Ἕλλησιν οὐκ ἐῶσι πατρίαν | γενέσθαι τὴν
εἰρήνην· ἐκ γὰρ τοῦ πολέμου χρονισθέντος Κόρινθον
ἑλεῖν προσδοκῶσι, κρατήσαντες δὲ τούτων ὑφ' ὧν
ἀεὶ κρατοῦνται, καὶ τοὺς συννικῶντας ἐλπίζουσι
παραστήσεσθαι.

26. ναί AB Bk.: καί. — ἰόντων] ὄντων ABZM. — ἡμῶν Bait.: ὑμῶν. — καὶ ποιεῖν (ἂν) Ἀργ. scripsi (similiter iam Sl. Dobr. Bait.): Ἀργείους καὶ ποιεῖν. — Λακεδαιμονίοις AB Bk.: πρὸς Λακεδαιμονίους. — ἀπολέσομεν et ποιήσομεν A. — πολεμήσωμεν ABZM.

27. ποιουμένους R.: ποιουμένοις (Bk. Turr.). — φησὶ ABZM. — ἐλπίζουσι παραστήσεσθαι cum R. Bk.: ἐλπίζουσιν ἀποστήσεσθαι.

Τοιούτων δ' ἐλπίδων μετασχόντας ἡμᾶς δεῖ δυοῖν 28
θάτερον ἑλέσθαι, ἢ πολεμεῖν μετὰ Ἀργείων Λακε-
δαιμονίοις, ἢ μετὰ Βοιωτῶν κοινῇ τὴν εἰρήνην
ποιεῖσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἐκεῖνο δέδοικα μάλιστα, ὦ
Ἀθηναῖοι, τὸ εἰθισμένον κακόν, ὅτι τοὺς κρείττους
φίλους ἀφιέντες ἀεὶ τοὺς ἥττους αἱρούμεθα, καὶ
πόλεμον ποιούμεθα δι' ἑτέρους, ἐξὸν δι' ἡμᾶς αὐτοὺς
εἰρήνην ἄγειν· οἵτινες πρῶτον μὲν βασιλεῖ τῷ με- 29
γάλῳ — χρὴ γὰρ ἀναμνησθέντας τὰ γεγενημένα καλῶς
βουλεύσασθαι — σπονδὰς ποιησάμενοι καὶ συνθέμενοι
φιλίαν εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, ἃ ἡμῖν ἐπρέσβευσεν
Ἐπίλυκος Τισάνδρου, τῆς μητρὸς τῆς ἡμετέρας
ἀδελφός, ταῦτα Ἀμόργῃ πειθόμενοι τῷ δούλῳ τοῦ
βασιλέως καὶ φυγάδι τὴν μὲν βασιλέως δύναμιν
ἀπεβαλόμεθα ὡς οὐδενὸς οὖσαν ἀξίαν, τὴν δὲ
Ἀμόργου φιλίαν εἱλόμεθα, κρείττω νομίσαντες εἶναι·
ἀνθ' ὧν βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἡμῖν, σύμμαχος γενό-
μενος Λακεδαιμονίοις, παρέσχεν αὐτοῖς εἰς τὸν
πόλεμον πεντακισχίλια τάλαντα, ἕως κατέλυσεν
ἡμῶν τὴν δύναμιν. ἓν μὲν βούλευμα τοιοῦτον
ἐβουλευσάμεθα· Συρακούσιοι δ' ὅτε ἦλθον ἡμῶν 30
δεόμενοι, φιλότητα μὲν ἀντὶ διαφορᾶς ἐθέλοντες
εἰρήνην δ' ἀντὶ πολέμου ποιεῖσθαι, τήν τε συμμα-
χίαν ἀποδεικνύντες ὅσῳ κρείττων ἡ σφετέρα εἴη
τῶν Ἐγεσταίων καὶ τῶν Καταναίων, εἰ βουλοίμεθα
πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι, ἡμεῖς τοίνυν εἱλόμεθα καὶ

29. num (περὶ τῶν παρόντων) καλῶς βουλεύσασθαι? — ὁ Τισάνδρου mal. Bait., sicut est 1, 117. — (μετὰ) ταῦτα ci. R., εἶτα Sl. — τοῦ βασιλέως] τῷ βασ. postul. Bk. cf. 1, 107. — οὐδενὸς cum R. Bk.: οὐδὲν. — οἷς κατέλυσαν Sl. (κατέλυσαν mal. etiam R.).

30. Συρρακ. ubique ded. videtur pr. A[d]. — (τῆς) τῶν mal. R. — εἰ βουλοίμεθα Bk. cum R. (et ABZ teste Bk.): εἰ βουλόμεθα A[d] M; ἢν βουλώμ. v. —

*τότε πόλεμον μὲν ἀντὶ εἰρήνης, Ἐγεσταίους δὲ ἀντὶ
Συρακουσίων, στρατεύεσθαι δ' εἰς Σικελίαν ἀντὶ
τοῦ μένοντες οἴκοι συμμάχους ἔχειν Συρακουσίους·
ἐξ ὧν πολλοὺς μὲν Ἀθηναίων ἀπολέσαντες ἀριστίν-
δην καὶ τῶν συμμάχων, πολλὰς δὲ ναῦς καὶ χρή-
ματα καὶ δύναμιν ἀποβαλόντες, αἰσχρῶς διεκομίσθη-*
31 *σαν οἱ σωθέντες αὐτῶν. ὕστερον δ' ὑπ' Ἀργείων
ἐπείσθημεν, οἵπερ νῦν ἥκουσι πείθοντες πολεμεῖν,
πλεύσαντες ἐπὶ τὴν Λακωνικὴν εἰρήνης ἡμῖν οὔσης
πρὸς Λακεδαιμονίους ἐκκαλεῖν αὐτῶν τὸν θυμόν,
ἀρχὴν πολλῶν κακῶν· ἐξ οὗ πολεμήσαντες ἠναγ-
κάσθημεν τὰ τείχη κατασκάπτειν καὶ τὰς ναῦς παρα-
διδόναι καὶ τοὺς φεύγοντας καταδέχεσθαι. ταῦτα
δὲ πασχόντων ἡμῶν οἱ πείσαντες ἡμᾶς πολεμεῖν
Ἀργεῖοι τίνα ὠφέλειαν παρέσχον ἡμῖν; τίνα δὲ κίν-*
32 *δυνον ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο; νῦν οὖν
τοῦτο ὑπόλοιπόν ἐστιν ἡμῖν, πόλεμον μὲν ἑλέσθαι
καὶ νῦν ἀντ' εἰρήνης, τὴν δὲ συμμαχίαν Ἀργείων
ἀντὶ τῆς Βοιωτῶν, Κορινθίων δὲ τοὺς νῦν ἔχοντας
τὴν πόλιν ἀντὶ Λακεδαιμονίων. μὴ δῆτα, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, μηδεὶς ἡμᾶς ταῦτα πείσῃ· τὰ γὰρ παραδείγ-
ματα τὰ γεγενημένα τῶν ἁμαρτημάτων ἱκανὰ τοῖς
σώφροσι τῶν ἀνθρώπων ὥστε μηκέτι ἁμαρτάνειν.*
33 *Εἰσὶ δέ τινες ὑμῶν οἳ τοσαύτην ὑπερβολὴν τῆς
ἐπιθυμίας ἔχουσιν εἰρήνην ὡς τάχιστα γενέσθαι·
φασὶ γὰρ καὶ τὰς τετταράκονθ' ἡμέρας ἐν αἷς ἡμῖν
ἔξεστι βουλεύεσθαι περίεργον εἶναι, καὶ τοῦτο ἀδι-
κεῖν ἡμᾶς· αὐτοκράτορας γὰρ πεμφθῆναι εἰς Λακε-*

μένοντες scripsi: *μένοντας*.
31. *ἐκκαλεῖν αὐτῶν* scripsi: *ἐκτεῖναι* (*ἐκείνων κινεῖν* ci. R., *κινεῖν αὐτῶν* Sl.). — *ἡμᾶς*] *ὑμᾶς* corr. A.
32. num (*τὴν*) *Ἀργείων*? — *πείσει* A.
33. *τετταράκονθ'* scripsi: *τεσσαράκονθ'*. — *ὑμῖν* Bk. Dobr.

δαίμονα διὰ ταῦθ', ἵνα μὴ πάλιν ἐπαναφέρωμεν.
τήν τε ἀσφάλειαν ἡμῶν τῆς ἐπαναφορᾶς δέος ὀνο-
μάζουσι, λέγοντες ὡς οὐδεὶς πώποτε τὸν δῆμον τῶν
Ἀθηναίων ἐκ τοῦ φανεροῦ πείσας ἔσωσεν, ἀλλὰ δεῖ
λαθόντας ἢ ἐξαπατήσαντας αὐτὸν εὖ ποιῆσαι. τὸν
λόγον οὖν τοῦτον οὐκ ἐπαινῶ. φημὶ γάρ, ὦ Ἀθη- 34
ναῖοι, πολέμου μὲν ὄντος ἄνδρα στρατηγὸν τῇ πόλει
τε εὔνουν εἰδότα τε ὅ τι πράττοι, λανθάνοντα δεῖν
τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξαπατῶντα ἄγειν
ἐπὶ τοὺς κινδύνους, εἰρήνης δὲ πέρι πρεσβεύοντας
κοινῆς τοῖς Ἕλλησιν, ἐφ' οἷς ὅρκοι τε ὀμοσθήσονται
στῆλαί τε σταθήσονται γεγραμμέναι, ταῦτα δὲ οὔτε
λαθεῖν οὔτε ἐξαπατῆσαι δεῖν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον
ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν, εἰ πεμφθέντες αὐτοκράτορες ἔτι
ἀπεδώκαμεν ὑμῖν | περὶ αὐτῶν σκέψασθαι. βου- 28
λεύσασθαι μὲν οὖν ἀσφαλῶς χρὴ κατὰ δύναμιν, οἷς
δ' ἂν ὀμόσωμεν καὶ συνθώμεθα, τούτοις ἐμμένειν.
οὐ γὰρ μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, πρὸς γράμματα τὰ 35
γεγραμμένα δεῖ βλέποντας πρεσβεύειν ἡμᾶς, ἀλλὰ
καὶ πρὸς τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους. ὑμεῖς γὰρ
περὶ μὲν τῶν ἑτοίμων ὑμῖν ὑπονοεῖν εἰώθατε καὶ
δυσχεραίνειν, τὰ δ' οὐκ ὄντα λογοποιεῖν ὡς ἔστιν
ὑμῖν ἕτοιμα· κἂν μὲν πολεμεῖν δέῃ, τῆς εἰρήνης
ἐπιθυμεῖτε, ἐὰν δέ τις ὑμῖν τὴν εἰρήνην πράττῃ,
λογίζεσθε τὸν πόλεμον ὅσα ἀγαθὰ ὑμῖν κατειργά-
σατο. ὅπου καὶ νῦν ἤδη τινὲς λέγουσιν οὐ γιγνώ- 36
σκειν τὰς διαλλαγὰς αἵτινές εἰσιν, τείχη καὶ νῆες εἰ

διὰ ταῦθ' cum R. Turr.: διὰ ταύτην. — τὸν Ἀθ. W. — ἀλλὰ δεῖν Valck. — λαθ. καὶ ἐξαπατ. Hi. coll. 34.

34. δεῖ pr. A. — ἔτι ci. R.: τι. — ἀπεδώκαμεν scripsi: ἀποδώσομεν. — ἡμῖν A[d].

35. ἡμῖν τὴν εἰρήνην A. — λογίζεσθαι A[d]. — ἡμῖν κατειργ. A[d] M.

γενήσονται τῇ πόλει· τὰ γὰρ ἴδια τὰ σφέτερ' αὐτῶν ἐκ τῆς ὑπερορίας οὐκ ἀπολαμβάνειν, ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν οὐκ εἶναι σφίσι τροφήν. ἀναγκαίως οὖν ἔχει καὶ πρὸς ταῦτ' ἀντειπεῖν.

37 Ἦν γάρ ποτε χρόνος, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτε τείχη καὶ ναῦς οὐκ ἐκτήμεθα· γενομένων δὲ τούτων τὴν ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τῶν ἀγαθῶν. ὧν εἰ καὶ νῦν ἐπιθυμεῖτε, ταῦτα κατεργάσασθε. ταύτην δὲ λαβόντες ἀφορμὴν οἱ πατέρες ἡμῶν κατειργάσαντο τῇ πόλει δύναμιν τοσαύτην ὅσην οὔπω τις ἄλλη πόλις ἐκτήσατο, τὰ μὲν πείσαντες τοὺς Ἕλληνας, τὰ δὲ λαθόντες, τὰ δὲ
38 πριάμενοι, τὰ δὲ βιασάμενοι· πείσαντες μὲν οὖν Ἀθήνησι ποιήσασθαι τῶν κοινῶν χρημάτων Ἑλληνοταμίας, καὶ τὸν σύλλογον τῶν νεῶν παρ' ἡμῖν γενέσθαι, ὅσαι δὲ τῶν πόλεων τριήρεις μὴ κέκτηνται, ταύταις ἡμᾶς παρέχειν· λαθόντες δὲ Πελοποννησίους τειχισάμενοι τὰ τείχη· πριάμενοι δὲ παρὰ Λακεδαιμονίων μὴ δοῦναι τούτων δίκην· βιασάμενοι δὲ τοὺς ἐναντίους τὴν ἀρχὴν τῶν Ἑλλήνων κατειργασάμεθα. καὶ ταῦτα τὰ ἀγαθὰ ἐν ὀγδοήκοντα καὶ πέντε ἡμῖν
39 ἔτεσιν ἐγένετο. κρατηθέντες δὲ τῷ πολέμῳ τά τε ἄλλα ἀπωλέσαμεν, καὶ τὰ τείχη καὶ τὰς ναῦς ἔλαβον ἡμῶν ἐνέχυρα Λακεδαιμόνιοι, τὰς μὲν παραλαβόντες, τὰ δὲ καθελόντες, ὅπως μὴ πάλιν ταῦτ' ἔχοντες ἀφορμὴν δύναμιν τῇ πόλει κατασκευάσαιμεν. πεισθέντες τοίνυν ὑφ' ἡμῶν Λακεδαιμόνιοι πάρεισι νυνὶ πρέ-

37. οὐκ ἐκτήμεθα Bk.: οὐκεκτήμεθα AB (οὐκ ἐκεκτήμεθα Hi.), οὐκ ἐκτώμεθα v. — γενομένων δέ, ταύτην ἀρχὴν Hi.
38. Ἑλληνοτ.] cf. Harp. (Ἀ. ἐν τῷ π. τ. εἰρήνης, εἰ γνήσιος). — τειχισάμενοι Emp.: ἐτειχίσαμεν. — malim ἐναντιουμένους.
39. τὰς μὲν R.: τὰ μὲν. — malim cum Hi. ταύτην ἔχοντες ἀφ. sicut est § 37. —

*σβεις αὐτοκράτορες, τά τε ἐνέχυρα ἡμῖν ἀποδιδόντες,
καὶ τὰ τείχη καὶ ναῦς ἐῶντες κεκτῆσθαι, τάς τε νή-
σους ἡμετέρας εἶναι. τὴν αὐτὴν τοίνυν ἀρχὴν ἀγα-* 40
*θῶν λαμβάνοντας ἥνπερ ἡμῶν ἐλάμβανον οἱ πρό-
γονοι, ταύτην οὐκ ἀκτέον φασὶ τὴν εἰρήνην τινὲς
εἶναι. παριόντες οὖν αὐτοὶ διδασκόντων ὑμᾶς — ἐξου-
σίαν δ' αὐτοῖς ἡμεῖς ἐποιήσαμεν, προσθέντες τεττα-
ράκοντα ἡμέρας βουλεύσασθαι — τοῦτο μὲν τῶν γε-
γραμμένων εἴ τι τυγχάνει μὴ καλῶς ἔχον· ἔξεστι γὰρ
ἀφελεῖν· τοῦτο δ' εἴ τίς (τι) προσθεῖναι βούλεται,
πείσας ὑμᾶς προσγραψάτω. πᾶσί τε τοῖς γεγραμμέ-
νοις χρωμένοις ἔστιν εἰρήνην ἄγειν. εἰ δὲ μηδὲν
ἀρέσκει τούτων, πολεμεῖν ἕτοιμον. καὶ ταῦτ' ἐφ'* 41
*ὑμῖν πάντ' ἐστίν, ὦ Ἀθηναῖοι, τούτων ὅ τι ἂν
βούλησθε ἑλέσθαι. πάρεισι μὲν γὰρ Ἀργεῖοι καὶ
Κορίνθιοι διδάξοντες ὡς ἄμεινόν ἐστι πολεμεῖν,
ἥκουσι δὲ Λακεδαιμόνιοι πείσοντες ὑμᾶς εἰρήνην
ποιήσασθαι. τούτων δ' ἐστὶ τὸ τέλος παρ' ὑμῖν,
ἀλλ' οὐκ ἐν Λακεδαιμονίοις, δι' ἡμᾶς. πρεσβευτὰς
οὖν πάντας ὑμᾶς ἡμεῖς οἱ πρέσβεις ποιοῦμεν· ὁ
γὰρ τὴν χεῖρα μέλλων ὑμῶν αἴρειν, οὗτος ὁ πρε-
σβεύων ἐστίν, ὁπότερ' ἂν αὐτῷ δοκῇ, καὶ τὴν εἰρή-
νην καὶ τὸν πόλεμον ποιεῖν. μέμνησθε μὲν οὖν ὦ
Ἀθηναῖοι τοὺς ἡμετέρους λόγους, ψηφίσασθε δὲ
τοιαῦτα ἐξ ὧν ὑμῖν μηδέποτε μεταμελήσει.* | 29

τάς τε ZM: *τὰς δέ*.
40. *διδασκ. ὑμᾶς* Sl. Bait.: *διδ. ἡμᾶς*. — *προθέντες* mal. R. — *εἴ τι*] *ἔτι* ABZM. — *εἴ (τί) τις* mal. Turr.; *εἴ τις πρ. (τι)* Sl.
41. *ἐφ' ἡμῖν* A[d] M Ald. (Bk. nihil adnotavit). — *ἑλέσθαι* ABZM Turr.: *ἕλεσθε*. — *ποιήσασθαι* Steph.: *ποιήσεσθαι*. — *δι' ἡμᾶς* cum R. Bk.: *δι' ὑμᾶς*. — *ὁ πρεσβ. ἔσται* Dobr. — *δοκεῖ* A et pr. M. — *τοιαῦτα* AB Bk.: *ταῦτα*.

4.

[ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ] ΚΑΤΑ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀνδοκίδης Ἀλκιβιάδου κατηγορεῖ τοῦ Κλεινίου ὡς καὶ τὰ τῆς πόλεως καὶ τὰ τῶν συμμάχων διαφθείραντος καὶ κατὰ τὸν ἴδιον βίον πλεῖστα ἡμαρτηκότος· τοῦ δὲ δήμου βουλευομένου καὶ αὐτὸν ἐξοστρακίσαι τὸν Ἀνδοκίδην πρῶτον παραγράφεται, λέγων ἤδη ἀπολελογῆσθαι καὶ ἀνεύθυνος εἶναι. εἰρήκαμεν γὰρ πολλάκις ὅτι δεῖ τὸν τοῖς αὐτοῖς ἐγκλήμασι δοκοῦντα ἐνέχεσθαι πρῶτον ἑαυτὸν ἐλευθεροῦν, εἶτα διαβάλλειν. τὴν δὲ στάσιν οἱ μέν φασιν ὁρικὴν εἶναι, οἱ δὲ πραγματικήν. ἠκριβωμένη δὲ ἡ στάσις κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν μετάληψίς ἐστι (παραγράφεται γάρ), ἐν δὲ τοῖς ὑστέροις πραγματική· δίκαιον γάρ φησι καὶ συμφέρον ἐξοστρακισθῆναι Ἀλκιβιάδην.

Οὐκ ἐν τῷ παρόντι μόνον γιγνώσκω τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ὡς σφαλερόν ἐστιν ἅπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ πρότερον χαλεπὸν ἡγούμην, πρὶν τῶν κοινῶν ἐπιμελεῖσθαί τινος. πολίτου δὲ ἀγαθοῦ νομίζω προκινδυνεύειν ἐθέλειν τοῦ πλήθους, καὶ μὴ καταδείσαντα τὰς ἔχθρας τὰς ἰδίας ὑπὲρ τῶν δημοσίων ἔχειν ἡσυχίαν· διὰ μὲν γὰρ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους οὐδὲν αἱ πόλεις μείζους καθίστανται, διὰ δὲ τοὺς τῶν κοινῶν μεγάλαι καὶ ἐλεύθεραι γίγνον-
2 ται. ὧν εἷς ἐγὼ βουληθεὶς ἐξετάζεσθαι μεγίστοις περιπέπτωκα κινδύνοις, προθύμων μὲν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὑμῶν τυγχάνων, δι' ὅπερ σώζομαι, πλείστοις δὲ καὶ δεινοτάτοις ἐχθροῖς χρώμενος, ὑφ' ὧν διαβάλλομαι. ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ὁ παρὼν οὐ στεφανη-

Or. IV. [*ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ*] Turr.: *ΑΝΔΟΚΙΔΟΥ*. — ' **Ὑπόθ.**] **εἰρήκαμεν** cum R. Bk.: **εἴρηκε μὲν** (**εἴρηται μὲν** Z et corr. M.).
2. **ὧν** cum Valck. et R. Bk.: **ὧν τῶν ἀγαθῶν**, quod serv. Schi. — **δι' ὥνπερ** cum Markl. mal. Bait.

φόρος, ἀλλ' εἰ χρὴ μηδὲν ἀδικήσαντα τὴν πόλιν
δέκα ἔτη φεύγειν· οἱ δ' ἀνταγωνιζόμενοι περὶ τῶν
ἄθλων τούτων ἐσμὲν ἐγὼ καὶ Ἀλκιβιάδης καὶ Νικίας,
ὧν ἀναγκαῖον ἕνα τῇ συμφορᾷ περιπεσεῖν.

Ἄξιον δὲ μέμψασθαι τὸν θέντα τὸν νόμον, ὃς 3
ἐναντία τῷ ὅρκῳ τοῦ δήμου καὶ τῆς βουλῆς ἐνομο-
θέτησεν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὄμνυτε μηδένα μήτε ἐξελᾶν
μήτε δήσειν μήτε ἀποκτενεῖν ἄκριτον, ἐν δὲ τῷδε
τῷ καιρῷ οὔτε κατηγορίας γενομένης οὔτε ἀπολο-
γίας ἀποδοθείσης διαψηφισαμένων κρύβδην τὸν
ὀστρακισθέντα τοσοῦτον χρόνον δεῖ στερηθῆναι τῆς
πόλεως. εἶτα ἐν τοῖς τοιούτοις οἱ τοὺς ἑταίρους καὶ 4
συνωμότας κεκτημένοι πλέον φέρονται τῶν ἄλλων·
οὐ γὰρ ὥσπερ ἐν τοῖς δικαστηρίοις οἱ λαχόντες κρί-
νουσιν, ἀλλὰ τούτου τοῦ πράγματος ἅπασιν Ἀθη-
ναίοις μέτεστι. πρὸς δὲ τούτοις τῷ μὲν ἐλλείπειν
τῷ δ' ὑπερβάλλειν ὁ νόμος μοι δοκεῖ· τῶν μὲν γὰρ
ἰδίων ἀδικημάτων μεγάλην τιμωρίαν ταύτην νομίζω,
τῶν δὲ δημοσίων μικρὰν καὶ οὐδενὸς ἀξίαν ἡγοῦμαι
ζημίαν, ἐξὸν κολάζειν χρήμασι καὶ δεσμῷ καὶ θα-
νάτῳ. ἔτι δ' εἴ τις διὰ τοῦτο μεθίσταται ὅτι (πονη- 5
ρὸς) πολίτης ἐστίν, οὗτος οὐδ' ἀπελθὼν ἐνθένδε
παύσεται, ἀλλ' ὅπου ἂν οἰκῇ, ταύτην (τε) τὴν πόλιν
διαφθερεῖ, καὶ τῇδε οὐδὲν ἧττον ἐπιβουλεύσει, ἀλλὰ
καὶ μᾶλλον (καὶ) δικαιότερον ἢ πρὶν ἐκβληθῆναι.
οἶμαι δὲ καὶ τοὺς φίλους ὑμῶν ἐν ταύτῃ μάλιστα
τῇ ἡμέρᾳ λυπεῖσθαι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἥδεσθαι, συν-

3. ὃς] ὡς Dobr. — ἀποκτενεῖν cum Steph. R.: ἀποκτεί-
νειν. — διαψηφ. cum Schleiermach. Bk.: οὔτε διαψ. An
ἀλλὰ μόνον διαψ.?
5. (πονηρὸς) πολίτης ci. Emp. (κακὸς πολίτης ci. R.).
— ἐνθάδε A^d pr. — διαφθείρῃ AB; διαφθείρει ZM. —
καὶ μᾶλλον (καὶ) δικ. ci. R. — ὑμῶν Steph.: ἡμῶν. —

εἰδότας ὡς ἂν ἀγνοήσαντες ἐξελάσητε τὸν βέλτι-
στον, δέκα ἐτῶν ἡ πόλις οὐδὲν ἀγαθὸν ὑπὸ τούτου
6 τοῦ ἀνδρὸς πείσεται. ῥᾴδιον δὲ καὶ ἐντεῦθεν γνῶναι
τὸν νόμον πονηρὸν ὄντα· μόνοι γὰρ αὐτῷ τῶν Ἑλ-
λήνων χρώμεθα, καὶ οὐδεμία τῶν ἄλλων πόλεων
ἐθέλει μιμήσασθαι. καίτοι ταῦτα διέγνωσται ἄριστα
τῶν δογμάτων, ἃ καὶ τοῖς πολλοῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις
ἁρμόττοντα μάλιστα τυγχάνει καὶ πλείστους ἐπιθυ-
μητὰς ἔχει.

7 Περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ μακρό-
τερα λέγειν· πάντως γὰρ οὐδὲν ἂν πλεῖον εἰς τὸ
παρὸν ποιήσαιμεν· δέομαι δ' ὑμῶν τῶν λόγων ἴσους
καὶ κοινοὺς ἡμῖν ἐπιστάτας γενέσθαι, καὶ πάντας
ἄρχοντας περὶ τούτων καταστῆναι, καὶ μήτε τοῖς
λοιδορουμένοις μήτε τοῖς ὑπὲρ καιρὸν | χαριζομένοις
ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ τῷ μὲν θέλοντι λέγειν καὶ ἀκούειν
εὐμενεῖς εἶναι, τῷ δὲ ἀσελγαίνοντι καὶ θορυβοῦντι
χαλεπούς. ἀκούσαντες γὰρ ἑκάστου τῶν ὑπαρχόν-
των ἄμεινον βουλεύσεσθε περὶ ἡμῶν.

8 Ἔστι δὲ περὶ τῆς μισοδημίας καὶ τῆς στασιωτείας
βραχύς μοι λόγος καταλελειμμένος. εἰ μὲν γὰρ
ἄκριτος ἦν, εἰκότως ἂν τῶν (τε) κατηγορούντων
ἠκροᾶσθε καὶ ἐμοὶ ἀναγκαῖον ἦν ἀπολογεῖσθαι περὶ
τούτων· ἐπειδὴ δὲ τετράκις ἀγωνιζόμενος ἀπέφυγον,
οὐκέτι δίκαιον ἡγοῦμαι λόγον οὐδένα περὶ τούτου
γίγνεσθαι. πρὶν μὲν γὰρ κριθῆναι οὐ ῥᾴδιον [ἦν]
εἰδέναι τὰς αἰτίας, οὔτ' εἰ ψευδεῖς εἰσιν οὔτ' εἰ

ὑπὸ τοῦδε Bk.: ἀπὸ τοῦδε.
6. καὶ ἐντεῦθεν AB Bk. (ci. R.): ἐντεῦθεν.
7. μακρότερα Turr. et A[d]: μακροτέρα AB; μακρότερον v. — γὰρ οὐδὲν ci. R.: οὐδὲν γάρ. — ποιήσαιμεν Bk. post m. a. Taylori et A[d] M (correctus fort.): ποιήσοιμεν A sec. Bk., ποιήσωμεν v.
8. στασιωτίας ABZM. — καὶ καταλελ. ut videtur pr. A.

ἀληθεῖς· ἀποφυγόντος δὲ ἢ καταγνωσθέντος τέλος
ἔχει καὶ διώρισται τούτων ὁπότερόν ἐστιν. ὥστε 9
δεινὸν νομίζω τοὺς μὲν ἁλόντας μιᾷ ψήφῳ μόνον
ἀποθνήσκειν, καὶ τὰ χρήματα (ὑμᾶς) δημεύειν αὐτῶν,
τῶν δὲ νικησάντων πάλιν τὰς αὐτὰς κατηγορίας
ὑπομένειν, καὶ τοὺς δικαστὰς ἀπολέσαι μὲν κυρίους
εἶναι, σῶσαι δ' ἀκύρους καὶ ἀτελεῖς φαίνεσθαι,
ἄλλως τε καὶ τῶν νόμων ἀπαγορευόντων δὶς περὶ
τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν μὴ ἐξεῖναι δικάζεσθαι,
καὶ ὑμῶν ὀμωμοκότων χρῆσθαι τοῖς νόμοις.
Ὧν ἕνεκα περὶ ἐμαυτοῦ παραλιπὼν Ἀλκιβιάδου 10
τὸν βίον ἀναμνῆσαι βούλομαι. καίτοι ἀπορῶ γε διὰ
τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων πόθεν ἄρξομαι, ἐμπο-
δὼν ἁπάντων ὄντων. περὶ μὲν οὖν μοιχείας καὶ γυ-
ναικῶν ἀλλοτρίων ἁρπαγῆς καὶ τῆς ἄλλης βιαιότητος
καὶ παρανομίας καθ' ἕκαστον εἰ δεήσειε λέγειν, οὐκ
ἂν ἐξαρκέσειεν ὁ παρὼν χρόνος, ἅμα δὲ πολλοῖς
ἀπεχθοίμην τῶν πολιτῶν, φανερὰς τὰς συμφορὰς
ποιῶν αὐτῶν. ἃ δὲ περὶ τὴν πόλιν εἴργασται καὶ
τοὺς προσήκοντας καὶ τῶν ἄλλων ἀστῶν καὶ ξένων
τοὺς ἐντυγχάνοντας, ἀποδείξω. Πρῶτον μὲν οὖν 11
πείσας ὑμᾶς τὸν φόρον ταῖς πόλεσιν ἐξ ἀρχῆς τάξαι
τὸν ὑπ' Ἀριστείδου πάντων δικαιότατα τεταγμένον,
αἱρεθεὶς ἐπὶ τούτῳ δέκατος αὐτὸς μάλιστα διπλά-
σιον αὐτὸν ἑκάστοις τῶν συμμάχων ἐποίησεν, ἐπι-

ἀποφεύγοντος ABZM.

9. ὥστε Steph.: ὡς. — ὑμᾶς addidi cum R., qui etiam δημεύεσθαι ci. cum Tayl. (δημόσι' εἶναι Cob.). — τοὺς δὲ νικήσαντας cum R. (qui etiam τὸν δὲ νικήσαντα) Turr. cf. 1, 104. — μὴ . . ἐξεῖναι A^d.

10. ἐμποδὼν] cf. Harp. s. v. (Ἀ. ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβ.). — ἁπάντων] mal. ἅμα πάντων. — δεήσειε mal. Bait.: δεήσει.

11. τὸν ὑπ'] τῶν ὑπ' A. — ἐπὶ τούτων ut videtur A pr. (ἐπὶ τοῦτο ci. R.). — ἑκάστοις τῶν σ. scripsi: ἑκάστῳ

δείξας δ' αὑτὸν φοβερὸν καὶ μέγα δυνάμενον ἰδίας ἀπὸ τῶν κοινῶν προσόδους κατεσκευάσατο. σκέψασθε δὲ πῶς ἄν τις κακὰ μείζω τούτων κατασκευάσειεν, εἰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν πάσης διὰ τῶν συμμάχων οὔσης, ὁμολογουμένως νῦν κάκιον ἢ πρότερον
12 πραττόντων, τὸν φόρον ἑκάστοις ἐδίπλασεν. ὥστ' εἴπερ ἡγεῖσθε πολίτην ἀγαθὸν Ἀριστείδην καὶ δίκαιον γεγονέναι, τοῦτον προσήκει κάκιστον νομίζειν ὡς τἀναντία περὶ τῶν πόλεων ἐκείνῳ γιγνώσκοντα. τοιγάρ τοι διὰ ταῦτα πολλοὶ τὴν πατρίδα τὴν αὑτῶν ἀπολιπόντες φυγάδες γίγνονται καὶ εἰς Θουρίους οἰκήσοντες ἀπέρχονται. δηλώσει δὲ ἡ τῶν συμμάχων ἔχθρα, ὅταν πρῶτον ἡμῖν καὶ Λακεδαιμονίοις γένηται ναυτικὸς πόλεμος. ἐγὼ δὲ νομίζω τὸν τοιοῦτον πονηρὸν εἶναι προστάτην, ὅστις τοῦ παρόντος (μόνον) χρόνου ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ μὴ καὶ τοῦ μέλλοντος προνοεῖται, καὶ τὰ ἥδιστα τῷ πλήθει, παραλιπὼν τὰ
13 βέλτιστα, συμβουλεύει. Θαυμάζω δὲ τῶν πεπεισμένων Ἀλκιβιάδην δημοκρατίας ἐπιθυμεῖν, τοιαύτης πολιτείας ἣ μάλιστα κοινότητα δοκεῖ ᾑρῆσθαι, οἳ οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων αὐτὸν θεῶνται, ὁρῶντες τὴν πλεονεξίαν καὶ τὴν ὑπερηφανίαν, ὃς τὴν Καλλίου γήμας ἀδελφὴν ἐπὶ δέκα ταλάντοις, τελευτήσαντος Ἱππονίκου στρατηγοῦντος ἐπὶ Δηλίῳ ἕτερα τοσαῦτα προσεπράξατο, λέγων ὡς ὡμολόγησεν ἐκεῖνος, ὁπότε

τ. σ. cf. extr. §. — παρασκευάσειεν pr. A. — ἑκάστοις Turr.: ἑκάστης AB; ἑκάστου ZM; ἑκάστῳ v. — ἐδίπλασεν] διπλάσειεν codd. Turr.; διπλασιάσειεν R. Bk.

12. ὅταν πρῶτον ci. R.: πρῶτον ὅταν.

13. ἣ AB Bk.: ἦν. — ᾑρῆσθαι scripsi post Valck. et Sl.: εὑρῆσθαι (quo servato ante κοιν. add. διὰ cum R. Turr.). — οἳ Bk. cum A[d]: οἱ AB (sec. Bk.) M pr.; οἷαν v. (οἷαν οὐδ' ἐπὶ τ. ἰδ. αὐτὸν ἔχειν θεῶνται Ald.).

παῖς αὐτῷ ἐκ τῆς θυγατρὸς γένοιτο, προσθήσειν ταῦτα. λαβὼν δὲ τοσαύτην προῖκα ὅσην οὐδεὶς τῶν 14
Ἑλλήνων, οὕτως ὑβριστὴς ἦν, ἐπεισάγων εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ἑταίρας, καὶ δούλας καὶ ἐλευθέρας, ὥστ' ἠνάγκασε τὴν γυναῖκα σωφρονεστάτην οὖσαν ἀπολιπεῖν, ἐλθοῦσαν πρὸς τὸν ἄρχοντα κατὰ τὸν νόμον. οὗ δὴ μάλιστα τὴν αὑτοῦ δύναμιν ἐπεδείξατο· παρακαλέσας γὰρ τοὺς ἑταίρους, ἁρπάσας ἐκ τῆς ἀγορᾶς τὴν γυναῖκα ᾤχετο βίᾳ, καὶ πᾶσιν ἐδήλωσε καὶ τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν | καταφρονῶν. οὐ τοίνυν ταῦτα μόνον 15
ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ λαθραῖον θάνατον ἐπεβούλευσε 31
Καλλίᾳ, ἵνα τὸν οἶκον τὸν Ἱππονίκου κατάσχοι, ὡς ἐναντίον πάντων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κατηγόρει· καὶ τὰ χρήματα τῷ δήμῳ ἔδωκεν, εἴ πως τελευτήσειεν ἄπαις, φοβούμενος μὴ διὰ τὴν οὐσίαν ἀπόλοιτο. καίτοι ὅστις ὑβρίζει γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ καὶ τῷ κηδεστῇ θάνατον ἐπιβουλεύει, τί χρὴ προσδοκᾶν τοῦτον περὶ τοὺς ἐντυχόντας τῶν πολιτῶν διαπράττεσθαι; πάντες γὰρ ἄνθρωποι τοὺς οἰκείους τῶν ἀλλοτρίων ποιοῦνται περὶ πλείονος. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔρημος (ἐκεῖνος) οὐδ' εὐαδίκητός ἐστιν, ἐπεὶ διὰ τὸν πλοῦτον ἔχει πολλοὺς τοὺς βοηθήσοντας. Ὃ δὲ 16
πάντων δεινότατόν ἐστι, τοιοῦτος ὢν ὡς εὔνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται καὶ τοὺς ἄλλους ὀλιγαρχικοὺς καὶ μισοδήμους ἀποκαλεῖ· καὶ ὃν ἔδει τεθνάναι διὰ τὰ ἐπιτηδεύματα, κατήγορος τῶν διαβεβλημένων ὑφ' ὑμῶν αἱρεῖται, καί φησι φύλαξ εἶναι τῆς πολιτείας, οὐδενὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων

15. ταῦτα (αὐτῷ) Hi. — ἐναντίων A et pr. M.
16. καὶ τοὺς Dobr. (vel τοὺς δ'): αὐτός. — ἔδει Dobr. Turr.: δεῖ. — ὑφ' ὑμῶν Emp. S.: ὑφ' ἡμῶν.

οὔτ' ἴσον οὔτ' ὀλίγῳ πλέον ἀξιῶν ἔχειν· ἀλλ' οὕτω σφόδρα καταπεφρόνηκεν ὥστε διατετέλεκεν ἀθρόους μὲν ὑμᾶς κολακεύων, ἕνα δ' ἕκαστον προπηλακίζων.
17 ὃς εἰς τοσοῦτον ἐλήλυθε τόλμης, ὥστε πείσας Ἀγάθαρχον τὸν γραφέα συνεισελθεῖν οἴκαδε τὴν οἰκίαν ἐπηνάγκαζε γράφειν, δεομένου δὲ καὶ προφάσεις ἀληθεῖς λέγοντος, ὡς οὐκ ἂν δύναιτο ταῦτα πράττειν ἤδη διὰ τὸ συγγραφὰς ἔχειν παρ' ἑτέρων, προεῖπεν αὐτῷ δήσειν, εἰ μὴ πάνυ ταχέως γράφοι. ὅπερ ἐποίησε· καὶ οὐ πρότερον ἀπηλλάγη πρὶν ἀποδρὰς ᾤχετο τετάρτῳ μηνί, τοὺς φύλακας λαθών, ὥσπερ παρὰ βασιλέως. οὕτω δ' ἀναίσχυντός ἐστιν, ὥστε προσελθὼν ἐνεκάλει αὐτῷ ὡς ἀδικούμενος, καὶ οὐχ ὧν ἐβιάσατο μετέμελεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κατέλιπε τὸ ἔργον ἠπείλει, καὶ οὔτε τῆς δημοκρατίας οὔτε τῆς ἐλευθερίας οὐδὲν ἦν ὄφελος· οὐδὲν γὰρ ἧττον ἐδε-
18 δήκει τῶν ὁμολογουμένων δούλων. ἀγανακτῶ δ' ἐνθυμούμενος ὑμῖν μὲν οὐδὲ τοὺς κακούργους ἀσφαλὲς εἰς τὸ δεσμωτήριον ὂν ἀπάγειν, διὰ τὸ χιλίας δραχμὰς τετάχθαι ἀποτῖσαι ὃς ἂν τὸ πέμπτον μέρος μὴ μεταλάβῃ τῶν ψήφων· ὁ δὲ τοσοῦτον χρόνον εἵρξας καὶ ἐπαναγκάζων γράφειν οὐδὲν κακὸν πέπονθεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα σεμνότερος δοκεῖ καὶ φοβερώτερος εἶναι. καὶ πρὸς μὲν τὰς ἄλλας πόλεις ἐν τοῖς συμβόλοις συντιθέμεθα μὴ ἐξεῖναι μήθ' εἶρξαι μήτε δῆσαι τὸν ἐλεύθερον· ἐὰν δέ τις παραβῇ, μεγάλην ζημίαν ἐπὶ τούτοις ἔθεμεν· τούτου δὲ τοιαῦτα πράξαντος οὐδεμίαν οὐδεὶς οὔτ' ἰδίαν οὔτε δημοσίαν
19 τιμωρίαν ποιεῖται. νομίζω δὲ ταύτην εἶναι σωτη-

17. ἐπηνάγκαζε scripsi: ἐπηνάγκασε. — παρ' ἑτέροις Dobr. (potius παρ' ἑτέρῳ). — παρὰ ante βασιλ. add. AB Bk. — ἐδεδήκει (s. ἐδεδέκει) Emp. Turr.: ἐδεδοίκει. — ὁμολογουμένως ci. R.

ρίαν ἅπασι, πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι καὶ τοῖς νόμοις·
ὅστις δὲ ὑπερορᾷ ταῦτα, τὴν μεγίστην φυλακὴν
ἀνῄρηκε τῆς πόλεως. δεινὸν μὲν οὖν ἐστι καὶ ὑπὸ
τῶν ἀγνοούντων τὰ δίκαια πάσχειν κακῶς, πολὺ δὲ
χαλεπώτερον, ὅταν τις ἐπιστάμενος τὰ διαφέροντα
παραβαίνειν τολμᾷ· φανερῶς γὰρ ἐνδείκνυται, ὥσ-
περ οὗτος, οὐκ αὐτὸς τοῖς νόμοις τοῖς τῆς πόλεως
ἀλλ' ὑμᾶς τοῖς αὐτοῦ τρόποις ἀκολουθεῖν ἀξιῶν.
Ἐνθυμήθητε δὲ Ταυρέαν, ὃς ἀντιχορηγὸς ἦν Ἀλκι- 20
βιάδῃ παισί. κελεύοντος δὲ τοῦ νόμου τῶν χορευ-
τῶν ἐξάγειν ὃν ἄν τις βούληται ξένον ἀγωνιζόμενον,
οὐκ ἐξὸν ἐπιχειρήσαντα κωλύειν, ἐναντίον ὑμῶν καὶ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν θεωρούντων καὶ τῶν ἀρ-
χόντων ἁπάντων παρόντων ἐν τῇ πόλει τύπτων ἐξή-
λασεν αὐτόν, καὶ τῶν θεατῶν συμφιλονεικούντων
ἐκείνῳ καὶ μισούντων τοῦτον, ὥστε τοῖν χοροῖν τὸν
μὲν ἐπαινούντων, τοῦ δ' ἀκροάσασθαι οὐκ ἐθελόν-
των, οὐδὲν πλεῖον ἔπραξεν· ἀλλὰ τῶν κριτῶν οἱ 21
μὲν φοβούμενοι οἱ δὲ χαριζόμενοι νικᾶν ἔκριναν
αὐτόν, περὶ ἐλάττονος ποιούμενοι τὸν ὅρκον ἢ τοῦ-
τον. εἰκότως δέ μοι δοκοῦσιν οἱ κριταὶ ὑπέρχεσθαι
Ἀλκιβιάδην ὁρῶντες Ταυρέαν μὲν τοσαῦτα χρήματα
ἀναλώσαντα προπηλακιζόμενον, τὸν δὲ τοιαῦτα | πα- 32
ρανομοῦντα μέγιστον δυνάμενον. αἴτιοι δ' ὑμεῖς,
οὐ τιμωρούμενοι τοὺς ὑβρίζοντας, καὶ τοὺς μὲν
λάθρᾳ ἀδικοῦντας κολάζοντες, τοὺς δὲ φανερῶς
ἀσελγαίνοντας θαυμάζοντες. τοιγάρτοι τῶν νέων αἱ 22

19. φανερὸς ABMZ. — vv. ὥσπερ οὗτος ante ἐπιστάμενος τὰ διαφ. transposita malim. — νόμοις τοῖς τῆς A[d] Bk.: ν. τοῖς A sec. Bk. B; ν. τῆς v. — αὑτοῦ Turr.: αὐτοῦ.

20. ξένον, ἀγωνιζόμενον Turr. cum Valck., qui δ' post. ἀγ. inserit. cf. Dem. 21, 60. — συμφιλονικούντων BW. — τοῖν χοροῖν mal. Bk.: τῶν χορῶν (an τὸν χορὸν τοῦ μὲν?). — πλέον Z.

21. μὲν τοσαῦτα scripsi: τοσ. μέν.

*διατριβαὶ οὐκ ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀλλ' ἐν τοῖς δικα-
στηρίοις εἰσί, καὶ στρατεύονται μὲν οἱ πρεσβύτεροι,
δημηγοροῦσι δὲ οἱ νεώτεροι, παραδείγματι τούτῳ
χρώμενοι, ὃς τηλικαύτας ποιεῖται τῶν ἁμαρτημάτων
ὑπερβολάς, ὥστε περὶ τῶν Μηλίων γνώμην ἀποφη-
νάμενος ἐξανδραποδίζεσθαι, πριάμενος γυναῖκα τῶν
αἰχμαλώτων υἱὸν ἐξ αὐτῆς πεποίηται, ὃς τοσούτῳ
παρανομωτέρως Αἰγίσθου γέγονεν, ὥστ' ἐκ τῶν
ἐχθίστων ἀλλήλοις πέφυκε, καὶ τῶν οἰκειοτάτων
ὑπάρχει αὐτῷ τὰ ἔσχατα τοὺς μὲν πεποιηκέναι τοὺς*
23 *δὲ πεπονθέναι. ἄξιον δὲ τὴν τόλμαν αὐτοῦ σαφέ-
στερον ἔτι διελθεῖν. ἐκ ταύτης γὰρ παιδοποιεῖται
τῆς γυναικός, ἣν ἀντ' ἐλευθέρας δούλην κατέστησε,
καὶ ἧς τὸν πατέρα καὶ τοὺς προσήκοντας ἀπέκτεινε,
καὶ ἧς τὴν πόλιν ἀνάστατον πεποίηκεν, ὡς ἂν μά-
λιστα τὸν υἱὸν ἐχθρὸν ἑαυτῷ καὶ τῇ πόλει ποιήσειε·
τοσαύταις ἀνάγκαις κατείληπται μισεῖν. ἀλλ' ὑμεῖς
ἐν μὲν ταῖς τραγῳδίαις τοιαῦτα θεωροῦντες δεινὰ
νομίζετε, γιγνόμενα δ' ἐν τῇ πόλει ὁρῶντες οὐδὲν
φροντίζετε. καίτοι ἐκεῖνα μὲν οὐκ ἐπίστασθε πότε-
ρον οὕτω γεγένηται ἢ πέπλασται ὑπὸ τῶν ποιητῶν·
ταῦτα δὲ σαφῶς εἰδότες οὕτω πεπραγμένα παρανό-*
24 *μως ῥαθύμως φέρετε. Πρὸς δὲ τούτοις τολμῶσί
τινες περὶ αὐτοῦ λέγειν ὡς οὐδὲ γεγένηται οὐδεὶς
πώποτε τοιοῦτος. ἐγὼ δὲ νομίζω μέγιστα κακὰ τὴν
πόλιν ὑπὸ τούτου πείσεσθαι, καὶ τηλικούτων πραγ-
μάτων εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον αἴτιον δόξειν, ὥστε
μηδένα τῶν προτέρων ἀδικημάτων μεμνῆσθαι· ἀνέλ-
πιστον γὰρ οὐδὲν τὸν τὴν ἀρχὴν τοῦ βίου τοιαύτην*

22. *παρανομωτέρως* R.: *παρανομώτατος* ABZ; *παρανομώτερος* v.
23. malim *οὕτω παρανόμως πεπραγμένα ῥαθύμως φ.*
24. *ἐγὼ δὲ*] malim *κἀγὼ δέ*. — *πρότερον* ZM. —

κατασκευασάμενον καὶ τὴν τελευτὴν ὑπερβάλλουσαν ποιήσασθαι. ἔστι δὲ σωφρόνων ἀνδρῶν φυλάττεσθαι τῶν πολιτῶν τοὺς ὑπεραυξανομένους, ἐνθυμουμένους ὑπὸ τῶν τοιούτων τὰς τυραννίδας καθισταμένας.

Ἡγοῦμαι δ' αὐτὸν πρὸς ταῦτα μὲν οὐδὲν ἀντε- 25
ρεῖν, λέξειν δὲ περὶ τῆς νίκης τῆς Ὀλυμπίασι, καὶ
περὶ πάντων μᾶλλον ἢ τῶν κατηγορηθέντων ἀπολο-
γήσεσθαι. ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων ἐπιδείξω αὐτὸν ἐπι-
τηδειότερον τεθνάναι μᾶλλον ἢ σώζεσθαι. διηγήσο-
μαι δ' ὑμῖν. Διομήδης ἦλθε ζεῦγος ἵππων ἄγων 26
Ὀλυμπίαζε, κεκτημένος μὲν οὐσίαν μετρίαν, στεφανῶσαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων τὴν πόλιν καὶ τὴν οἰκίαν βουλόμενος, λογιζόμενος τοὺς ἀγῶνας τοὺς ἱππικοὺς τύχῃ τοὺς πλείστους κρινομένους. τοῦτον Ἀλκιβιάδης πολίτην ὄντα καὶ (οὐ) τὸν ἐπιτυχόντα, δυνάμενος παρὰ τοῖς ἀγωνοθέταις τῶν Ἠλείων, ἀφελόμενος αὐτὸς ἠγωνίζετο. καίτοι τί ἂν ἐποίησεν, εἴ τις τῶν συμμάχων τῶν ὑμετέρων ἀφίκετο ζεῦγος
ἵππων ἔχων; ἦ που ταχέως ἐπέτρεψεν ἂν ἀνταγωνί- 27
ζεσθαι ἑαυτῷ, ὃς Ἀθηναῖον ἄνδρα βιασάμενος τοῖς ἀλλοτρίοις ἐτόλμησεν ἵπποις ἁμιλλᾶσθαι, δηλώσας τοῖς Ἕλλησι μηδὲν θαυμάζειν ἄν τινα αὐτῶν βιάσηται, ἐπεὶ καὶ τοῖς πολίταις οὐκ ἐξ ἴσου χρῆται, ἀλλὰ τοὺς μὲν ἀφαιρούμενος, τοὺς δὲ τύπτων, τοὺς δὲ

ποιήσεσθαι mal. Bait. — *ὑπεραυξανομένους* AB Bk.: *ὑπεραυξομένους*.
25. *πρὸς ταῦτα* scripsi: *πρὸς τοῦτο*. — *ἀπολογήσασθαι* ABZM. — *ἐπιδείξω* A Turr.: *ἀποδείξω*.
26. *τύχῃ*] non recte *τέχνῃ* ci. Schi. Cob. Hi. — malim *τὸ πλεῖστον*. — *ἀφελόμ.* (*τοὺς ἵππους*) Hi. — *οὐ* ante *τὸν ἐπιτυχ.* cum Steph. add. Turr.
27. *ταχέως* (*γε*) Hi. — *Ἀθηναίων* AB Bk. — *βιάσηται* AB Bk.: *βιάζηται*. — *ἐπεὶ*] *ἐπειδὴ* pr. A. —

εἱργνύων, τοὺς δὲ χρήματα πραττόμενος, οὐδενὸς ἀξίαν τὴν δημοκρατίαν ἀποφαίνων, τοὺς μὲν λόγους δημαγωγοῦ τὰ δ' ἔργα τυράννου παρέχων, καταμαθὼν ὑμᾶς τοῦ μὲν ὀνόματος φροντίζοντας, τοῦ δὲ
28 πράγματος ἀμελοῦντας. τοσοῦτον δὲ διαφέρει Λακεδαιμονίων, ὥστ' ἐκεῖνοι μὲν καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων ἀνταγωνιζομένων ἀνέχονται ἡττώμενοι, οὗτος δὲ οὐδ' ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ φανερῶς προείρηκεν οὐκ ἐπιτρέψειν τοῖς ἀντεπιθυμοῦσί τινος. εἶτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀναγκαῖον τὰς πόλεις τῶν ἡμετέρων
29 πολεμίων ἐπιθυμεῖν, ἡμᾶς δὲ μισεῖν. Ἵνα δὲ μὴ μόνον Διομήδην ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὅλην ὑβρίζων ἐπιδείξειε, τὰ πομπεῖα παρὰ τῶν ἀρχιθεωρῶν αἰτη-
33 σάμενος | ὡς εἰς τἀπινίκια τῇ προτεραίᾳ τῆς θυσίας χρησόμενος, ἐξηπάτησε καὶ ἀποδοῦναι οὐκ ἤθελε, βουλόμενος τῇ ὑστεραίᾳ πρότερος τῆς πόλεως χρήσασθαι τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ξένων μὴ ἐγίγνωσκον ἡμέτερα ὄντα, τὴν πομπὴν τὴν κοινὴν ὁρῶντες ὑστέραν οὖσαν τῆς Ἀλκιβιάδου τοῖς τούτου πομπείοις χρῆσθαι ἐνόμιζον ἡμᾶς· ὅσοι δὲ ἢ παρὰ τῶν πολιτῶν ἤκουον ἢ καὶ ἐπεγίγνωσκον τὰ τούτου, κατεγέλων

ἀποφαίνει cum R. Turr.

28. προείρηκεν scripsi: εἴρηκεν.

29. Διομήδη Schi. — ἐπιδείξειε Emp. Turr. (ἐπιδείξαιτο ci. R.): ἐπιδόξειε. — τἀπινίκια Valck. (post Meursium) Bk.: τὰ πινάκια. — προτεραίᾳ Valck. (post Pierson.) Bk.: προτέρᾳ. — θυσίας cum Scal. et Tayl. Bk.: οὐσίας. — cf. Ath. 9 p. 408 D: Ἀττικοὶ χερνίβιον λέγουσιν, ὡς Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβ. λέγων οὕτως· τοῖς χρυσοῖς χερνιβίοις καὶ θυμιατηρίοις. Inde χερνιβίοις restit. cum Valck. Turr.: χερνίβοις (χερν.ίβοισ A[d]). cf. etiam Moer. Att. s. v. πομπεῖα, ubi perperam Thucydides laudatur. — τῆς Ἀλκ.] τοῖς Ἀ. A. — πομπίοις AZ et corr. M. — malim ἐπεγίγνωσκον οὐκ ὄντα τούτου. —

ἡμῶν, ὁρῶντες ἕνα ἄνδρα μεῖζον ἁπάσης τῆς πόλεως δυνάμενον.

Σκέψασθε δὲ καὶ τὴν ἄλλην ἀποδημίαν τὴν εἰς 30 *Ὀλυμπίαν ὡς διέθετο. τούτῳ σκηνὴν μὲν Περσικὴν Ἐφέσιοι διπλασίαν τῆς δημοσίας ἔπηξαν, ἱερεῖα δὲ καὶ τοῖς ἵπποις ἐφόδια Χῖοι παρεσκεύασαν, οἶνον δὲ καὶ τὰ ἄλλα ἀναλώματα Λεσβίοις προσέταξε. καὶ οὕτως εὐτυχής ἐστιν ὥστε τοὺς Ἕλληνας τῆς παρανομίας καὶ τῆς δωροδοκίας μάρτυρας κεκτημένος οὐδεμίαν δέδωκε δίκην, ἀλλὰ ὁπόσοι μὲν ἄρχοντες ἐν μιᾷ πόλει γεγένηνται, ὑπεύθυνοί εἰσιν, ὁ δὲ πάν-* 31 *των τῶν συμμάχων (ἄρχων) καὶ χρήματα λαμβάνων οὐδενὸς τούτων ὑπόδικός ἐστιν, ἀλλὰ τοιαῦτα διαπεπραγμένος σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ ἔλαβε, καὶ προσέτι πολλῇ τῇ νίκῃ χρῆται, ὥσπερ οὐ πολὺ μᾶλλον ἠτιμακὼς ἢ ἐστεφανωκὼς τὴν πόλιν. εἰ δὲ βούλεσθε σκοπεῖν, εὑρήσετε τῶν τούτῳ πολλάκις πεπραγμένων ἕκαστον ὀλίγον χρόνον πράξαντάς τινας ἀναστάτους τοὺς οἴκους ποιήσαντας· οὗτος δ' ἐπιτηδεύων ἅπαντα πολυτελέστατα διπλασίαν οὐσίαν κέκτηται. καίτοι* 32 *ὑμεῖς γε νομίζετε τοὺς φειδομένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς διαιτωμένους φιλοχρημάτους εἶναι, οὐκ ὀρθῶς γιγνώσκοντες· οἱ γὰρ μεγάλα δαπανώμενοι πολλῶν δεόμενοι αἰσχροκερδέστατοί εἰσιν. αἴσχιστον δὲ φανήσεσθε ποιοῦντες, εἰ τοῦτον μὲν ἀγαπᾶτε τὸν ἀπὸ τῶν ὑμετέρων χρημάτων ταῦτα κατεργασάμενον, Καλλίαν δὲ τὸν Διδυμίου, τῷ σώματι νικήσαντα πάντας (τοὺς) ἀγῶνας τοὺς στεφανηφόρους, ἐξωστρακίσατε*

μεῖζον ἁπάσης Sl. Bk.: *μείζονα πάσης*, quod retin. Schi.
30. *τούτῳ* Steph.: *τοῦτο.*
31. *ἄρχων* post Sluit., qui *ἐπάρχων* ci., addidi. — *τῶν τούτῳ πολλάκις* scripsi: *πολλὰ τῶν τούτῳ.*
32. *τοῦτο* cum Steph. Bk.: *τοῦτον* v. Turr. (*τούτων* R.).

πρὸς τοῦτο οὐδὲν ἀποβλέψαντες, ὃς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ
33 *πόνων ἐτίμησε τὴν πόλιν. ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τοὺς*
προγόνους, ὡς ἀγαθοὶ καὶ σώφρονες ἦσαν, οἵτινες
ἐξωστράκισαν Κίμωνα διὰ παρανομίαν, ὅτι τῇ
ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ συνῴκησε. καίτοι οὐ μόνον αὐ-
τὸς ὀλυμπιονίκης ἦν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιλ-
τιάδης. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ὑπελογίζοντο τὰς νίκας·
οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀγώνων ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων
ἔκρινον αὐτόν.

34 *Ἀλλὰ μὴν εἰ δεῖ κατὰ γένος σκοπεῖν, ἐμοὶ μὲν οὐδαμόθεν προσήκει τούτου τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν ἀποδείξειε τῶν ἡμετέρων οὐδένα τῇ συμφορᾷ ταύτῃ χρησάμενον, Ἀλκιβιάδῃ δὲ μάλιστα πάντων Ἀθηναίων. καὶ γὰρ ὁ τῆς μητρὸς πατὴρ Μεγακλῆς καὶ ὁ πάππος Ἀλκιβιάδης (δὶς) ἐξωστρακίσθησαν ἀμφότεροι, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν οὐδ' ἄτοπον πείσεται τῶν αὐτῶν τοῖς προγόνοις ἀξιούμενος. καὶ μὴν οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐπιχειρήσειεν ἀντειπεῖν ὡς οὐ τῶν ἄλλων ἐκεῖνοι παρανομώτατοι ὄντες τούτου σωφρονέστεροι καὶ δικαιότεροι ἦσαν, ἐπεὶ τῶν γε τούτῳ πεπραγμένων οὐδ' ἂν εἷς ἀξίως κατηγορῆσαι δύναιτο.*

35 *Νομίζω δὲ καὶ τὸν θέντα τὸν νόμον ταύτην τὴν διάνοιαν ἔχειν· ἀποβλέψαντα τῶν πολιτῶν πρὸς τοὺς κρείττους τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν νόμων, ἐπειδὴ παρὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν ἰδίᾳ δίκην λαβεῖν, δημοσίαν τιμωρίαν ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων κατασκευάσαι. ἐγὼ (μὲν) τοίνυν ἔν τε τῷ κοινῷ κέκριμαι τε-*

ὃς A Turr.: ὡς.
33. *Κόνωνα* ZM Ald.
34. *Ἀλκιβιάδῃ* cum Valck. et R. Bk.: *Ἀλκιβιάδης*. — *δὶς* cum Markl. add. Turr. coll. Lys. 14, 39.

τράκις, ἰδίᾳ τε οὐδένα διεκώλυσα δικάζεσθαι βουλόμενον· Ἀλκιβιάδης δὲ τοιαῦτα ἐργασάμενος οὐδεμίαν πώποτε δίκην ὑποσχεῖν ἐτόλμησεν. οὕτω γὰρ 36
χαλεπός ἐστιν, ὥστε οὐ περὶ τῶν παρεληλυθότων ἀδικημάτων αὐτὸν τιμωροῦνται ἀλλ' ὑπὲρ τῶν μελλόντων φοβοῦνται, καὶ τοῖς μὲν πεπονθόσι κακῶς ἀνέχεσθαι λυσιτελεῖ, τούτῳ δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ, εἰ μὴ καὶ τὸ λοιπὸν ὅ τι ἂν βούληται | διαπράξεται. καί- 34
τοι οὐ δήπου ὦ Ἀθηναῖοι ὀστρακισθῆναι μὲν ἐπιτήδειός εἰμι, τεθνάναι δὲ οὐκ ἄξιος, οὐδὲ κρινόμενος μὲν ἀποφυγεῖν, ἄκριτος δὲ φεύγειν, οὐδὲ τοσαυτάκις ἀγωνιζόμενος νικήσας δικαίως ἂν πάλιν δόξαιμι δι' ἐκεῖνα ἐκπεσεῖν. ἀλλὰ γὰρ ἴσως μετὰ 37
μικρᾶς διαβολῆς ἢ φαύλων κατηγόρων ἢ διὰ τῶν ἐπιτυχόντων ἐχθρῶν ἐκινδύνευον, ἀλλ' οὐ διὰ τῶν ἐρρωμενεστάτων καὶ λέγειν καὶ πράττειν, οἵ τινες δύο τῶν τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐχόντων ἐμοὶ ἀπέκτειναν. οὔκουν τοὺς τοιούτους δίκαιον ἐκβάλλειν, οὓς πολλάκις ἐλέγχοντες εὑρίσκετε μηδὲν ἀδικοῦντας, ἀλλὰ τοὺς μὴ θέλοντας ὑποσχεῖν τῇ πόλει περὶ τοῦ βίου λόγον. δεινὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι, εἰ μέν τις ἀπολο- 38
γεῖσθαι ἀξιώσειεν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων ὡς ἀδίκως ἀπολώλασιν, οὐκ (ἂν) ἀνασχέσθαι τῶν ἐπιχειρούντων· εἰ δέ τις τῶν ἀποφυγόντων πάλιν περὶ τῆς αὐτῆς αἰτίας κατηγορεῖ, πῶς οὐ δίκαιον περὶ τοὺς

35. *ἰδίαν* pr. A. — *ἐγὼ (μὲν)* mal. Bk. cf. § 40. — malim *περί τε τῶν κοινῶν.*

36. *αὐτὸν*] *αὐτῶν* ZM et pr. A. — *διαπράξεται* cum Bk. Turr.: *διαπράξηται.* — *φεύγειν, οὐδὲ* R. post Tayl.: *φεύγειν, ὁ δὲ*, quod serv. Schi., interrogationis signo post *ἐκπ.* posito. — *νικήσας δικαίως ἂν*] *καὶ νικ. δικ.* cum R. Turr., qui desiderant *ἂν*; *δικαίως καὶ νικήσας* v.

38. *οὐκ (ἂν) ἀνασχ.* cum R. Bk.; sed etiam *ὑμᾶς* desideratur. — *ἐπιχειρούντων* corr. A.

ζῶντας καὶ τοὺς τεθνηκότας τὴν αὐτὴν γνώμην
39 ἔχειν; ἔστι μὲν οὖν Ἀλκιβιάδου μήτε αὐτὸν τῶν
νόμων καὶ τῶν ὅρκων φροντίζειν, ὑμᾶς τε παραβαί-
νειν ἐπιχειρεῖν διδάσκειν, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐκ-
βάλλειν καὶ ἀποκτείνειν ἀνηλεῶς, αὐτὸν δὲ ἱκε-
τεύειν καὶ δακρύειν οἰκτρῶς. καὶ ταῦτα μὲν οὐ
θαυμάζω· πολλῶν γὰρ αὐτῷ κλαυμάτων ἄξια εἴργα-
σται· ἐνθυμοῦμαι δὲ τίνας ποτὲ καὶ πείσει δεόμενος,
πότερα τοὺς νεωτέρους, οὓς πρὸς τὸ πλῆθος διαβέ-
βληκεν ἀσελγαίνων καὶ τὰ γυμνάσια καταλύων καὶ
παρὰ τὴν ἡλικίαν πράττων, ἢ τοὺς πρεσβυτέρους,
οἷς οὐδὲν ὁμοίως βεβίωκεν, ἀλλὰ τῶν ἐπιτηδευμά-
40 των αὐτῶν καταπεφρόνηκεν; Οὐ μόνον δὲ αὐτῶν
ἕνεκα τῶν παρανομούντων, ἵνα δίκην διδῶσιν, ἐπι-
μελεῖσθαι ἄξιον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων, ὅπως τού-
τους ὁρῶντες δικαιότεροι καὶ σωφρονέστεροι γίγνων-
ται. ἐμὲ μὲν τοίνυν ἐξελάσαντες τοὺς βελτίστους
περιδεεῖς καταστήσετε, τοῦτον δὲ κολάσαντες τοὺς
ἀσελγεστάτους νομιμωτέρους ποιήσετε.

41 Βούλομαι δ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι τῶν ἐμοὶ πεπραγ-
μένων. ἐγὼ γὰρ πρεσβεύσας εἰς Θετταλίαν καὶ Μα-
κεδονίαν καὶ εἰς Μολοττίαν καὶ εἰς Θεσπρωτίαν καὶ
εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς Σικελίαν τοὺς μὲν διαφόρους
ὄντας διήλλαξα, τοὺς δ' ἐπιτηδείους ἐποίησα, τοὺς
δ' ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀπέστησα. καίτοι εἰ τῶν πρε-
σβευόντων ἕκαστος τὰ αὐτὰ ἐποίησεν, ὀλίγους ἂν

39. post πότερα litt. 3 vel 4 erasae in A.

40. τούτους] κολαζομένους addi mal. R. „vel deest participium vel lege τοῦτο" Dobr. — vv. τοὺς βελτ. — κολάσαντες add. ABP Bk. — ἀσελγεστάτους S. Emp.: ἀσελγεστέρους.

41. γὰρ post ἐγὼ add. A Bk. — καὶ (εἰς) Μακεδ. S. — Μολοττίαν scripsi: Μολοσσίαν (μολοσίαν BZM). — malim διαφόρους (ὑμῖν). — πρεσβευόντων Luzac.: πρωτευόντων.

πολεμίους εἴχετε καὶ πολλοὺς συμμάχους ἐκέκτησθε. περὶ δὲ τῶν λειτουργιῶν οὐκ ἀξιῶ μεμνῆσθαι, 42
πλὴν κατὰ τοσοῦτον, ὅτι τὰ προσταττόμενα δαπανῶ οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἰδίων. καίτοι τυγχάνω νενικηκὼς εὐανδρίᾳ καὶ λαμπάδι καὶ τραγῳδοῖς, οὐ τύπτων τοὺς ἀντιχορηγοῦντας, οὐδ' αἰσχυνόμενος εἰ τῶν νόμων ἔλαττον δύναμαι. τοὺς οὖν τοιούτους τῶν πολιτῶν πολὺ μᾶλλον ἐπιτηδείους ἡγοῦμαι μένειν ἢ φεύγειν.

42. εὐανδρίᾳ] cf. Harp. s. v. (Ἀνδ. ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβ.).

FRAGMENTA.

ΠS. I. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ.

Eandem orationem et hac inscriptione et ea quae est *πρὸς τοὺς ἑταίρους* designari Kirchhoffius (Herm. I, 6) recte fortasse coniecit.

2 1. *εὐωχεῖν ἀντὶ τοῦ εὐωχεῖσθαι Ἀνδ. Συμβουλευτικῷ.* Antiattic. B. A. 94, 21.

3 2. *Ναυκρατίαν Ἀνδ. Συμβουλευτικῷ.* Phot. p. 288, 23.

III II. ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ.

V. quae adnotata sunt ad or. I. Epistulam Quadringentorum tempore ad Pisandrum eiusque socios conscriptam intellegunt Ruhnkenius et Sauppius; mihi recte Kirchhoffius ad a. 420—418 rettulisse videtur. cf. ad fr. 4 et 5.

4 3. *Καὶ τάφον μὲν αὐτοῦ* (Themistoclis) *λαμπρὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ Μάγνητες ἔχουσι· περὶ δὲ τῶν λειψάνων οὔτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἑταίρους λέγοντι φωράσαντας τὰ λείψανα διαρρῖψαι τοὺς Ἀθηναίους· ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς.* Plut. Themist. c. 32.

Or. I S. *περὶ τῆς ἐνδείξεως* (Harp. s. v. *ζητηταί*, Pseudoplut. § 14) mihi cum Tayloro (quamquam aliter Valesio, Sluitero, Sauppio visum est) non diversa a prima nostra fuisse videtur. Cf. ad Vit. l. c., ubi et de orat. adv. Phaeacem, quam commemorat biographus, adnotatum est.

4. Ad orat. *πρὸς τοὺς ἑταίρους* referunt Kirchh. S.:

4. *σκάνδικα οὖν λάχανα οὐ τὰ ἐκ τῶν κηπίων,* 5
ἀλλὰ τὰ αὐτομάτως φυόμενα, ὥς φησιν Ἀνδοκίδης· μὴ γὰρ ἴδοιμέν ποτε πάλιν ἐκ τῶν ὀρέων τοὺς ἀνθρακευτὰς ἥκοντας εἰς τὸ ἄστυ, καὶ τὰς ἁμάξας καὶ πρόβατα καὶ βοῦς καὶ γύναια . . . . ., καὶ πρεσβυτέρους ἄνδρας καὶ ἐργάτας ἐξοπλιζομένους· μηδὲ ἄγρια λάχανα καὶ σκάνδικας ἔτι φάγοιμεν. Suid. 2, 2 p. 780, ex scholio ad Ar. Ach. 477 eis quae nunc habemus pleniore.

5. *Ἀνδοκίδης φησὶ τοίνυν· περὶ Ὑπερβόλου* 6
λέγειν αἰσχύνομαι, οὗ ὁ μὲν πατὴρ ἐστιγμένος ἔτι καὶ νῦν ἐν τῷ ἀργυροκοπείῳ δουλεύει τῷ δημοσίῳ, αὐτὸς δὲ ξένος ὢν καὶ βάρβαρος λυχνοποιεῖ. Schol. Ar. Vesp. 1007 cf. Schol. Lucian. p. 46 ed. Jacobitz.

6. *ἀρετὴ Ἀνδοκίδης καὶ Θουκυδίδης ἀντὶ τοῦ εὐδοξία.* Suid. I, 1 p. 706.

7. *Αὐτόπτης ὡς Ἀνδοκίδης, καὶ σύνοπτον καὶ* 7
σύνοπτα. Poll. 2, 58.

quamquam, si ab illa diversa *συμβουλευτικός*, huius quoque fuisse potest. Apparet ante occupatam Deceleam haec verba scripta esse, quae depingunt statum Atticae primis Peloponnesiaci belli temporibus. cf. S. et Kirchh. l. c. — vv. *εἰς τὸ ἄστυ* S. coniectura huc transposui: legebantur v. post *τὰς ἁμάξας*. S. praeterea etiam *τὰ γύναια* ante *καὶ τὰς ἁμ.* transponi vult et post *ἁμ.* addi *ἄγοντας*; Bernhardy *συγκομιζομένους* desiderat, cuius generis verbum mihi quoque excidisse videtur. — 5. Recte admonent S. et Kirchh. haec verba scripta esse ante a. 417/6 (418 Kirchh.), quo anno Hyperbolus in exilium pulsus est. — 7. S. secundum vulg. ante Bekk. lectionem ita locum exhibet: *καὶ σύνοπτον ὡς Ἀνδ. καὶ σύνοπτα.*

INDEX

NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

K.

Λ.

M.

N.

T.

Υ.

Φ.

Χ.

Ψ.

Ω.

DINARCHI ORATIONES

ADIECTO DEMADIS QUI FERTUR

FRAGMENTO

EDIDIT

FRIDERICUS BLASS.

LIPSIAE,
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXI.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Satis miro casu factum est, ut et antiquissimi inter oratores Atticos et novissimi ea quae supersunt opera iisdem codicibus nobis tradita sint: quorum codicum inter se non alia in Dinarcho atque in Antiphonte condicio atque ratio est. Quare cum ad ea quae in praefatione Antiphontis editioni praemissa de hac re exposui fortasse ablegare possim, satius tamen videtur hic quoque eadem paucis repetere.

Eorum vitiorum quibus Aldina editio princeps orationes Dinarchi confoedatas praebet, magna pars omnium sex codicum NABLZM consensu sublata est; alia multa tribus codicibus NAB coarguuntur; sunt etiam loci non pauci quibus soli NA (vel A pr.) veram lectionem servaverint, denique persaepe unus Oxoniensis N vitium ceteris omnibus commune tollit. Contra nusquam fere accidit, ut NAB codices falsam, veram ceteri codices lectionem habeant; paullo saepius ut NA (vel A pr.) praeter ceteros in erroris communione sint; sed et N et A saepissime suis ac propriis corruptelis sunt infecti. Si numerare velis, paullo minus LXX locos invenias, quibus NA (vel A pr.) aliud atque ceteri codices praebeant, quarum lectionum plus XL procul dubio verae sunt; Crippsianus A proprias lectiones plus XL vel habet vel ha-

buit, sed eas paene omnes falsas*); denique Oxoniensis circiter CLX locis a ceteris recedit, ita quidem ut earum lectionum tertia ferme pars falsa, tertia vera videatur, de reliquis iudicium minus constet. Qua in computatione eorum locorum rationem non habui, quibus Oxoniensis verborum collocationem aliam atque ceteri codices habet: qui sunt fere quadraginta numero. Correctus est Crippsianus permultis locis, saepe ab ipsa prima manu, saepe ab alia, quae colore atramenti facile distinguitur. Sed hic alter corrector libro adhibito omnibus numeris deteriore magis corrupit quam correxit codicem. Oxoniensis vix decem locis correctoris manum expertus est, quae uno loco (1, 112) quaedam quae male omissa erant ex alio libro addidit, interdum autem pro libidine vel recte vel falso mutasse videtur (cf. 1, 1. 64).

Quae cum ita sint, primum id consentaneum est, trium codicum NAB consensu semper rem constare, neque ibi ceterorum rationem ullam habendam esse. Itaque huiusmodi locis nihil a me adnotatum est. Gravissimus codicum N et A consensus neque facile neglegendus; propriae lectiones Crippsiani non ita magni faciendae, Oxoniensis maximi.

---

*) Uno loco A pr. solus verum servavit: 1, 108 ἀπολογεῖσθαι pro ἀπολεῖσθαι. A corr. solus habet ἐγκεχείρικεν 1, 9 (ἐγκεχείρηκεν); γινόμενος 1, 47 (γενόμενος); 1, 78 ὅ τεταραγμένης cum Ald. (ὅτε τεταρ.); 93 ἰδίᾳ (ἴδια); 97 διαπεπραγμένους corr.[2] (δὲ πεπραγμένους). AB soli veras lectiones hasce praebent: κατέστη 1, 74 (κατεστάθη); ἐπεὶ A corr.[1] et B 81 (ἐπί); ἂν ἔπραξεν 3, 11 (B et rec. A: ἔπραξεν ἂν L Ald., ἔπραξεν cett.), quibus addas 1, 112 κἂν AB et rec. N. De τιμησάμενος 3, 2 parum constat, cum Bekkerus nihil adnotaverit; in A exstare Dobsonus testatur.

Quamquam de hac quidem re inter homines doctos magna dissensio est. Turicenses enim editores, qui primi Oxoniensi usi sunt, quum multis locis eius lectiones recipere cogerentur, tamen ad librarii docti hominis coniecturas ista omnia referenda esse contenderunt; at contra et Maetznerus ad huius praesertim normam codicis, ut sincerissimi fontis, editionem suam constituit, et Fr. Frankius Oxoniensis auctoritatem acriter defendit*). Accuratius autem ab his viris in Antiphonte, cuius eadem prorsus condicio, de ea re quaesitum ac disputatum est; in Dinarcho Oxoniensem interpolatum esse nemo adhuc dedita opera comprobare studuit. Quo magis ipse, qui in illo quoque oratore ad Maetzneri opinionem haud cunctanter accesserim, in hoc autem ne levissimum quidem interpolationis vestigium in Oxoniensi dispicere possim, hunc unum prae ceteris codicem quatenus eius fieri posset sequendum esse duxi.

Quod ad verborum collocationem attinet, cum Maetznero semper eam quam Oxoniensis praebet recepi, idque eo magis feci, quod non uno loco vulgatae aliquantum praestare videbatur. Exempla ut addam, or. 2, 22 *κατὰ τῶν νῦν μόνων ἀπεφασμένων* ceteri codices, *κατὰ τῶν νῦν ἀποπεφ. μόνων* N praebet, quod coniecerat Reiskius. I, 109 idem Reiskius in verbis *καλοὺς καὶ πολλοὺς κινδύνους* non sine causa offendit: quod desideraverat ille *πολλοὺς καὶ καλοὺς κινδ.* exstat in Oxoniensi. At coniectura mutatum, obiectet aliquis. Num igi-

*) Cf. ed. Turr. praef. p. III sq. — Maetzner. praef. — Fr. Franke N. Jen. Litteraturztg. 1842 nr. 249 sq.

tur hoc quoque quod iam proponam ad coniecturam referri potest? 2, 10 τὴν αὐτὴν ἀρχήν vulgo, αὐτὴν τὴν ἀρχήν in Oxoniensi legitur: ταύτην τὴν ἀρχήν, quae est procul dubio vera lectio, e Meieri coniectura receperunt Turicenses. Contra nusquam accidit ut prave N, rectius ceteri codices verba collocent. Praeterea id quoque Oxoniensi concessi, ut in ν ἐφελκυστικῷ, elisione, crasi quaeque similia sunt vel adhibendis vel non adhibendis eius auctoritatem sequerer: quibus de rebus ut nullius fere momenti nihil adnotavi. Pari modo vel ἑαυτοῦ vel αὑτοῦ, σεαυτοῦ vel σαυτοῦ, γίγνεσθαι et γιγνώσκειν vel γίνεσθαι et γινώσκειν secundum Oxoniensis potius lectiones quam ex certa aliqua norma scripsi; non enim praestare ausim ultimum quoque oratorum Atticorum antiquiores formas γίγνεσθαι et γιγνώσκειν semper adhibuisse. Sunt haec quoque satis levia: itaque commentarios nimiae iam amplitudinis his rebus insuper augeri nolui.

Adieci autem eis quae dixi detractis integram varietatem NA codicum, praeterquam sicubi in accentu vel spiritu vel ι adscripto vel denique interpunctione ab iis peccatum erat. Lectiones eas quae ceterorum codicum communes sunt item addidi. Videtur autem Crippsianus, quae etiam Sauppii nunc sententia est, ex eodem exemplari descriptus esse quod Oxoniensis fons fuit; ceteros ex A corr. fluxisse non improbabile est. Certe ad unum omnes exemplar redeunt.

Istud autem archetypon et lacunosum satis et interpolationibus quibusdam confoedatum fuisse facile perspicitur. Interpolationum audacissimus indagator

exstitit Kleynius Batavus: ipse in delendo iusto parcior fui, neque quinque amplius locis eam medelam adhibui. I, 18 verba *συμπεπλεγμένα ὡς ἔφασαν* (*φασὶν* primo fuisse videtur) *ἐκ τῶν θαλλῶν* cum Sauppio delevit Maetznerus. — II, 5 integra sententia paullum commutata e § 8 translata est, quam cum Bekkero eiecerunt Turicenses. — 2, 6 *πότερ' ἡ τῆς βουλῆς ἀπόφασις, ἐὰν μὲν — — — ἀληθὴς καὶ δικαία ἔσται ἡ κατ' Ἀριστογείτονος ἀπόφασις*] *ἡ κατ' Ἀριστ. ἀπόφ.* del. Dobr., *ἀπόφασις* eiecit Mr. Cf. 3, 5. — 2, 20 *καὶ μὴ προέσθαι καὶ μὴ προδοῦναι*] tria posteriora vocabula deleri mal. Maetzner. — 2, 26 *ἐκ Πελοποννήσου πάσης* cum Bk. del. Wm. Turr. Sed praeterea nunc deleta malim: 1, 103 *ἐν Ὀλυμπίᾳ* cum Kleynio; 111 *ὑπὲρ Κτησίππου καὶ Φορμίωνος καὶ ἑτέρων πολλῶν*; 2, 12 *τῶν παρανόμων*; 15 *γνώριμος καὶ φανερὸς καί*; 3, 5 *τῆς ἐν τῷ ψηφίσματι γεγραμμένης*, et similia alia interpretamenta inesse multa persuasum habeo.

Collatus est Crippsianus primum a Bekkero, qui non pauca neglexit, accuratius deinde a Dobsono (A^d) *). Bekkerus praeterea codices habuit BLZ, Dobsonus M. Oxoniensis et ipse bis colla-

*) Ipse quoque ex eo codice quaedam enotavi, inquirens in ea maxime, quae a secunda manu illata essent: itaque in adnotatione mea aliquanto diligentius quam antea factum erat inter duas manus distinctum est. Ubi delevit tantummodo corrector neque sua adscripsit, consentaneum est uter fuerit sciri non posse; sed praeterea sicubi simpliciter A corr. scriptum exstat, e meae collationis ratione prima manus semper intellegenda est, quamquam diserte id testari nolui.

tus est: primum in Turicensium editorum usum a Fr. Thurlando, alia collatio Maetznero praesto fuit (N[m]).

Editiones quae ante Bekkerum prodierunt praeter Aldinam Stephani, Hieron. Wolfii, Reiskii (R.) commemorandae sunt, post eum qui Dinarchum ederent exstiterunt Dobsonus, Car. Ern. Aug. Schmidtius, Turicenses editores Baiterus et Sauppius (Turr., Bait., S.), Maetznerus (Mr.). Emendandis pluribus paucioribusve locis de Dinarcho bene meruerunt recentiore tempore Wurmius (Commentationes in Dinarch., Norimb. 1828), Dobreus, quorum utriusque copiis iam priores editores usi sunt, praeterea Emperius, Frankius (Fr., N. Jen. Litteraturztg. 1842 nr. 249 sqq.; Jahn. Annal. XXVIII p. 67); M. H. E. Meierus (Allg. Litteraturztg. 1843 p. 465 sqq.), Cobetus (Cb.), Hirschigius (Hi.; Philol. 1850 p. 326 sqq.), Kleynius (Dinarchea, Mnemos. VIII p. 81).

In universum Dinarchus, nostro certe tempore, studia hominum doctorum minus excitavit, neque id cuiquam mirum videri potest. Senescentis haec eloquentiae Atticae monumenta habemus, retinentis etiamnum antiquam formam neque in aliam abeuntis, sed vigore pristino nativoque robore magna ex parte destitutae. Figuris quibusdam oratoriis, velut *ἐπαναλήψει*, *ἀποστάσει* (qua absque coniunctione et dirempta ab eis quae proxime praecedunt sententia infertur) ultra modum orator abutitur, quippe quas traditas a prioribus acceperit, non ipse sponte sua inveniat, et expilat Aeschinem, Demosthenem, Iso-

cratem*), excidiique Thebarum mentione facta confert ea quae a quoquam de ea re egregie dicta videbantur**). Accedunt alia magis etiam vitio vertenda: quod neque certum aliquem in enarrando probandoque ordinem sequitur et licenter errat et omnia contingens admodum pauca conficit, et quod calumniatur potius quam accusat neque probat magis quam acerba convicia ingerit. Confer Hyperidis in Demosthenem fragmenta: hominem conspicies prudentem rerum publicarum, moderati nescio quid et humani invenies. Quae dum omnia reputant quidam in eam sententiam ablati sunt ut sophistae cuiusdam recentioris opera haec nos habere arbitrarentur: adiuti illi quidem Demetrii Magnetis auctoritate, qui orationem in Demosthenem a Dinarcho abiudicavit***). Equidem praestare non ausim, quod probare nequeo, Dinarchi potius orationes esse quam vel Menesaechmi vel alius cuiusdam ex istius aetatis oratoribus; sed cum antiquitus illius nomine insignitae fuerint et Demetrii iudicium ceterorum omnium maximeque Dionysii contraria sententia elevetur, Dinarchi esse credo; nam confictas a sophista non esse certum mihi indubitatumque est.

---

*) Cf. Westermann. Quaest. Demosth. III, 80 n. 118 sqq.

**) § 24.

***) Demetr. ap. Dionys. Din. 1. Recentiorum qui de origine orationum dubitarent praecipui fuerunt Westermannus (Quaest. Dem. l. c.) et Funkhaenelius (Annal. Jahn. 1837 XIX p. 177 sqq.); Westermanno oblocuti sunt Eysellus (Demosth. a suspicione acceptae ab Harp. pecuniae liberat., Marburg. 1836), Sauppius O. A. II p. 321, Maetznerus p. 86 sqq. Arn. Schaeferus, qui primum Westermanno assensus erat, postea sententiam mutavit (Demosth. u. seine Zeit III, p. 309).

Ea autem quorundam dubitatio mihi vel maxime causae fuit, cur adicerem Demadis personati fragmentum istud περὶ δωδεκαετίας, quo luculento exemplo appareret quaenam sit indoles talium orationum, quas sophistae serioris aevi antiquis oratoribus supponere audebant. Quod fragmentum et ipsum multis fraudem fecit, ut eius oratoris ingenii monumentum se habere crederent, quem antiquitus satis constabat scripti nihil reliquisse; nunc post Sauppii expositionem (Orat. Att. II p. 312) dubitandi materia nulla relicta est. Prodiit autem nuper e codice Florentino, quem excerpsit R. Schöll (Hermes III p. 277 sqq.), index XIV Demadearum orationum, quae nobis omnes hac una excepta, quae primo loco in eo indice commemoratur, temporis beneficio ablatae sunt. Fuerunt autem paene omnes singulae singulis Demosthenicis orationibus oppositae: si Demosthenes περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ scripsit, hic Demades πρὸς Χερρονησίτας, si Demosthenes vel verus vel creditus de Halonneso, pro Olynthiis, adversus Philippi epistulam, hic homo (λόγον) ἐναντίον Ἀλοννησίταις, κατὰ τῆς εἰς Ὄλυνθον βοηθείας, ὑπὲρ τῆς Φιλίππου ἐπιστολῆς *). Iam si compares cum hoc quod adhuc exstat fragmento ea quae e reliquis illis orationibus excerpsit Tzetzes, eandem fabricam invenias, idem nempe studium ingeniose et exquisite loquendi, quo isti homines ea quae de Demadis indole oratoria fando acceperant exprimere annisi sunt. Quae cum ita sint, veniam facile me impetraturum spero quod

*) Cf. Schöll l. c. p. 280 sqq.

non nimis in hoc scriptore perpoliendo elaboravi: etenim neque satis dignus est in quo operam colloces, et magnopere cavendum, ne dum librarium corrigere velis scriptorem corrigas. Satis corrupti sunt Demadis libri et lacunis vel maxime laborant; at interdum perquam difficile librarii peccata a scriptoris distinguere. Sed eum quidem fructum facile ex hac oratiuncula percipias, qui in ea unicus inesse videtur, ut dispicias quantum intersit inter veri oratoris vel mediocre opus et serioris aevi fraudulosam imitationem: id quod ad iudicium et de Dinarcheis orationibus et de multis aliis recte ferendum plurimum valebit.

Scrib. Magdeburgi a. CIƆIƆCCCLXXI.

Fridericus Blass.

VITAE DINARCHI.

1. DIONYSII HALICARNASSENSIS.

*Δείναρχος ὁ ῥήτωρ υἱὸς μὲν ἦν Σωστράτου,
Κορίνθιος δὲ τὸ γένος. ἀφικόμενος δ' εἰς Ἀθή-
νας, καθ' ὃν χρόνον ἤνθουν αἵ τε τῶν φιλοσόφων
καὶ ῥητόρων διατριβαί, Θεοφράστῳ τε συνεγένετο
2 καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ. εὐφυὴς δὲ περὶ τοὺς
πολιτικοὺς λόγους γενόμενος, ἀκμαζόντων ἔτι τῶν
περὶ Δημοσθένην ἤρξατο λόγους γράφειν καὶ
προῄει κατὰ μικρὸν εἰς δόξαν· μάλιστα δ' ἤκμασε
μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν, Δημοσθένους μὲν
καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων φυγαῖς ἀϊδίοις καὶ θανά-
τοις περιπεσόντων, οὐδενὸς δ' ὑπολειπομένου μετὰ
τοῦ ἀνδρὸς ἀξίου λόγου. καὶ διετέλεσεν ἐτῶν
πεντεκαίδεκα χρόνον λόγους συγγράφων τοῖς βου-
3 λομένοις, ἕως Κάσσανδρος τὴν πόλιν κατεῖχεν· ἐπὶ
δ' Ἀναξικράτους ἄρχοντος, ἐφ' οὗ κατέλυσαν τὴν
ἐν τῇ Μουνυχίᾳ φρουρὰν ὑπὸ Κασσάνδρου κατα-
σταθεῖσαν οἱ περὶ Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον βασι-
λεῖς, αἰτίαν ἔχων ἅμα τοῖς ἐπιφανεστάτοις Ἀθη-
ναίων, καίτοι ξένος αὐτὸς ὤν, καταλῦσαι τὸν δῆμον,*

Dionys. Dinarch. c. 2 sq. — Innititur Dionysius, quemadmodum ipse exponit c. 3, Dinarchi contra Proxenum oratione et praeterea Philochori scriptis, in quibus tamen nominatim Dinarchi mentio facta non erat; porro ipse omnia collegit, quoniam priorum nemo de Dinarchi vita orationibusque quicquam accuratius scripserat (c. 1), id quod eis quae apud Demetrium Magnetem de illo legebantur appositis demonstrat. — 1. *Σωστράτου κτέ.*] cf. c. 3 *γραφὴν* orat. contra Proxenum additam. — 2. *μετὰ τοὺς ἄνδρας* Sylb. R. — *κατεῖχεν* scripsi: *κατέσχεν*. — 3. *ἐπὶ δ' Ἀναξικρ.*] *ol. 118, 2.* — *ὑπὸ Κασσάνδρου* Sylb.: *ἀπὸ Κασσάνδρου*. —

ὁρῶν ἠρεθισμένους τοὺς Ἀθηναίους καὶ μάλιστα
τῷ πλουτεῖν ἑαυτὸν ὑφορώμενος, μὴ διὰ τοῦτο
πάθῃ τι δεινόν, εἰςελθεῖν μὲν εἰς δικαστήριον οὐχ 4
ὑπέμεινεν, ἐξελθὼν δὲ τῆς πόλεως καὶ ἐλθὼν εἰς
Χαλκίδα τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τὸν ἀπ' Ἀναξικράτους
χρόνον ἕως Φιλίππου πεντεκαιδεκαετῆ γενόμενον
ἐκεῖ διέτριψεν, εἴ τις αὐτῷ γένοιτο διὰ Θεοφράστου
καὶ τῶν ἄλλων φίλων κάθοδος. (c. 3) Συγχωρή- 5
σαντος δὲ τοῦ βασιλέως μετ' ἄλλων φυγάδων κἀ-
κείνῳ κατελθεῖν, ἀφικόμενος εἰς Ἀθήνας καὶ παρ'
ἑνὶ τῶν φίλων Προξένῳ καταχθεὶς χρυσίον ἀπολ-
λύει, γηραιὸς ὢν ἤδη καὶ τὰς ὄψεις ἀσθενής. ὀλι-
γώρως δ' ἔχοντος τοῦ Προξένου πρὸς τὴν ζήτησιν
δίκην ἔλαχεν αὐτῷ περὶ τῶν χρημάτων, αὐτὸς οὐ-
δεπώποτε πρότερον εἰς δικαστήριον παρελθών.

2. E VITIS X ORATORUM PLUTARCHO ASCRIPTIS.

Δείναρχος Σωκράτους ἢ Σωστράτου, ὡς μέν
τινες ἐγχώριος, ὡς δέ τισι δοκεῖ Κορίνθιος, ἀφι-
κόμενος εἰς Ἀθήνας ἔτι νέος, καθ' ὃν χρόνον Ἀλέ-
ξανδρος ἐπὶ τὴν Ἀσίαν (διέβαινε), κατοικήσας αὐ-
τόθι ἀκροατὴς μὲν ἐγένετο Θεοφράστου τοῦ δια-
δεξαμένου τὴν Ἀριστοτέλους διατριβήν, ὡμίλησε
δὲ καὶ Δημητρίῳ τῷ Φαληρεῖ. μάλιστα δὲ 2

4. Φιλίππου] ol. 122, 1. — πεντεκαιδεκαετῆ B et cum Sylb. R.: πεντεκαίδεκα ἔτη. Praeterea R. ante hoc v. καὶ αὐτὸν addi mal. — In cap. 4 Dion. aetatem oratoris ita constituit, ut cum redux Chalcide fieret septuagenarium eum fuisse ponat; itaque natum esse circiter ol. 104, 4 a. Chr. 361/0. De morte Dinarchi nihil omnino dicit.

2. Plutarchus. Haec vita ex eis quae Dionysius congessit maximam partem contexta est, additis paucis quae Caecilio fortasse debentur. Sed quae apud illos dilucide exposita erant, hic scriptor male corrupit et obscuravit. E Plutarcho rursus Photius (cod. 267) sua deprompsit. — 1. ἐπὶ τὴν Ἀσ. διέβαινε (διέβη R.) ex Photio Wyttenbach.: ἐπῄει τὴν Ἀσίαν X Westerm.; ἐπὶ τὴν Ἀσίαν v. — 2. μάλιστα δὲ προςῄει τῷ πολ. Wyttenb. Westerm. Dionys. habet μάλιστα δὲ ἤκμασε, Photius ἐδείχθη πολιτευόμενος. —

τῷ πολιτεύεσθαι μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτήν,
τῶν μὲν ἀνῃρημένων ῥητόρων, τῶν δὲ πεφευγότων.
φίλος δὲ Κασσάνδρῳ γενόμενος ὡς ἐπὶ πλεῖστον
προέκοψε χρήματα τῶν λόγων εἰςπραττόμενος, οὓς
τοῖς δεομένοις συνέγραφεν. — ἀντετάξατο δὲ πρὸς
3 τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν ῥητόρων, οὐκ εἰς δῆμον
παριών — οὐ γὰρ οἷός τ' ἦν —, ἀλλὰ τοῖς ἐναν-
τιουμένοις λόγους συγγράφων. καὶ ἐπειδὴ Ἅρπα-
λος διέδρα, πλείους λόγους συνέγραψε κατὰ τῶν
αἰτίαν ἐχόντων δωροδοκῆσαι, καὶ τούτους τοῖς κα-
4 τηγόροις ἐξέδωκεν. — χρόνῳ δ' ὕστερον αἰτιαθεὶς
εἰς λόγους παραγίνεσθαι Ἀντιπάτρῳ καὶ Κασσάν-
δρῳ παρὰ τὴν κατάληψιν τῆς Μουνυχίας, ἡνίκα
ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου ἐφρουρήθη ἐπ'
Ἀναξικράτους ἄρχοντος, ἐξαργυρισάμενος τὰ πλεῖ-
στα τῆς οὐσίας ἔφυγεν εἰς Χαλκίδα. διατρίψας δ'
ἐπὶ τῆς φυγῆς ὡς ιέ ἔτη καὶ πολλὴν οὐσίαν κτη-
σάμενος κατῆλθε, πραξάντων αὐτῷ τὴν κάθοδον
τῶν περὶ Θεόφραστον ἅμα τοῖς ἄλλοις φυγάσι.
5 καταλύσας δὲ παρὰ Προξένῳ ἑταίρῳ αὐτοῦ καὶ τὸ
χρυσίον ἀπολέσας, ἤδη γηραιὸς ὢν καὶ τὰς ὁράσεις
ἀσθενής, (οὐ) βουλομένου τοῦ Προξένου ἀναζητεῖν,
λαγχάνει αὐτῷ δίκην, καὶ τότε πρῶτον εἶπεν ἐν
δικαστηρίῳ. σώζεται δ' αὐτοῦ καὶ ὁ λόγος. —
6 φέρονται δ' αὐτοῦ καὶ λόγοι γνήσιοι ἑξήκοντα τέσ-

Ἀλεξάνδρου Westerm. cum Dionysio: Ἀντιπάτρου v. et Photius. — ὡς ἐπὶ πλεῖστον προέκοψεν] ἐπὶ πλεῖστον εὐδαιμονίας ἀφίκετο Phot. — 3. Haec ex alio auctore male scriptor interposuit. — πλείους] πλείστους Phot. — συνέγραψε scripsi: συνέγραφε. — 4. Ἀντιπάτρῳ καὶ om. Photius. cf. ad § 2. — παρὰ] περὶ cum P Westerm., διὰ ci. R. Haec autem omnia usque ad ἄρχοντος om. Phot., credo quia sensu carere videbat. — 5. τὸ χρυσίον etiam Phot. — οὐ add. Xyl. — 6. καὶ ante λόγοι del. mal. R. — ἑξήκοντα τέσσαρες] LX enumerat Dionysius Din. c. 10. 12; eundem genuinarum numerum orationum etiam Suidas habet. Num igitur: ἑξήκοντα· τέσσαρας τούτων ἔνιοι παραλαμβάνουσιν (παραιροῦνται) ὡς Ἀρ.? cf. Phot. Spurias Dionys. plus XXVII enumeravit; Demetrius Magnes (ap. Dionys. c. 1, cf. Suid.) plus CLX orationes Dinarcho tribuit, quo de numero, ut ait Dionys., ceterorum

σαρες· τούτων ἔνιοι παραλαμβάνονται ὡς Ἀριστογείτονος. ζηλωτὴς δ' ἐγένετο Ὑπερείδου ἢ ὥς τινες Δημοσθένους διὰ τὸ παθητικὸν καὶ σφοδρόν· (καὶ) τῶν σχημάτων δ' αὐτοῦ μιμητὴς ὑπάρχει.

3. SUIDAE.

Δείναρχος Κορίνθιος, ῥήτωρ, τῶν μετὰ Δημοσθένους ἐγκριθέντων εἷς — υἱὸς τίνος ἐστὶν οὐχ ἱστόρηται —, γράψας κατὰ μέν τινας λόγους τοὺς πάντας ρξ', κατὰ δὲ τὸ ἀληθέστερον μόνους ξ', τοὺς πάντας δικανικούς, ὧν οἱ μὲν εἰσι δημόσιοι, οἱ δὲ ἰδιωτικοί. ἐτελεύτησε δ' οὗτος, ἐπιμελητὴς Πελοποννήσου καταστὰς ὑπ' Ἀντιπάτρου, μετὰ το τελευτῆσαι Ἀντίπατρον, Πολυσπέρχοντος αὐτῷ ἐπιβουλεύσαντος.

DE DINARCHI ELOQUENTIA IUDICIA VETERUM.

1. DEMETRII MAGNETIS.

Ἔστι τοίνυν οὗτος, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, οὐδὲν ἀπολείπων τῆς Ὑπερείδου χάριτος, ὥστ' εἰπεῖν „καί νύ κεν ἢ παρέλασεν". ἐνθύμημα γὰρ

auctorum nemo cum eo consentiebat. Auctor indicis a Studemundio restituti (Herm. II, 434) de CCCCX orationibus Dinarcheis loquitur. — Δημοσθένους διὰ τὸ παθητ. ci. R.: διὰ τὸ παθ. Δημ. Cf. autem Dionys. c. 5. 8, ad quem propius etiam accedit Photius.

3. Suidas. Vv. υἱὸς — ἱστόρηται bene om. V. — κατα μέν τινας] h. e. Demetrium Magnetem, v. infra. — ἐτελεύτησε κτέ.] hic alius est Dinarchus, v. Plut. Phoc. 33 (West.).

Iud. Vet. 1. Demetrius Magn. περὶ ὁμωνύμων ap. Dionys. Din. c. 1, qui suo iure de eo dicit (c. 2): ὀνόματα μόνον κοινὰ καὶ περιτρέχοντα ἐσπούδασε. — καί νύ κεν κτέ.] Iliad. 23, 382; cf. Dionys. de compos. p. 117 R. —

φέρει πιστικόν, καὶ σχῆμα παντοδαπον· πιθανότητός γε μὴν οὕτως ευ ἥκει, ὥστε παριστάνειν τοῖς ἀκούουσι μὴ ἄλλως γεγονέναι τὸ πρᾶγμα ἢ ὡς αὐτὸς λέγει. καὶ νομίσειεν ἄν τις εὐήθεις εἶναι τοὺς ὑπολαβόντας τὸν λόγον τὸν κατὰ Δημοσθένους εἶναι τούτου· πολὺ γὰρ ἀπέχει τοῦ χαρακτῆρος· ἀλλ' ὅμως τοσοῦτον σκότος ἐπιπεπόλακεν, ὥςτε τοὺς μὲν ἄλλους αὐτοῦ λόγους, σχεδόν που ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ὄντας, ἀγνοεῖν συμβέβηκε, τὸν δὲ μὴ γραφέντα ὑπ' ἐκείνου μόνον ἐκείνου νομίζεσθαι. ἡ δὲ λέξις ἐστὶ τοῦ Δεινάρχου κυρίως ἠθική, πάθος κινοῦσα σχεδὸν τῇ πικρίᾳ μόνον, καὶ τῷ τόνῳ τοῦ Δημοσθενικοῦ χαρακτῆρος λειπομένη, τοῦ δὲ πιθανοῦ καὶ κυρίου μηδὲν ἐνδέουσα.

2. DIONYSII HALICARNASSENSIS.

(c. 5) — — οὐδὲν γὰρ οὔτε κοινὸν οὔτ' ἴδιον ἔσχεν, οὔτ' ἐν τοῖς ἰδίοις οὔτ' ἐν τοῖς δημοσίοις

πειστικὸν Kruegerus. — γε μὴν Sylb. R.: τε μήν. — τοσοῦτον σκότος ἐπιπεπ. R.: τοσούτους σκοποὺς ἐπιπεπόληκεν. — ὑπὲρ ἑξήκ. καὶ ἑκ.] Dionys. c. 2: πλῆθος λόγων εἶπεν οὐδενὶ τῶν (ἄλλων) σύμφωνον. — ἀγνοεῖσθαι Sylb. — fort. (ἀλλὰ καὶ) πάθος κινοῦσα, σχεδὸν τῇ πικρ. μόνον καὶ τῷ τόνῳ κτἑ. — κυρίου] καιρίου ci. R.

2. Dionysius. Cf. etiam initium libelli: Περὶ Δεινάρχου τοῦ ῥήτορος οὐδὲν εἰρηκὼς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀρχαίων γραφεῖσιν, διὰ τὸ μήτε εὑρετὴν ἰδίου γεγονέναι χαρακτῆρος τὸν ἄνδρα, ὥςπερ τὸν Λυσίαν καὶ τὸν Ἰσοκράτην καὶ τὸν Ἰσαῖον, μήτε τῶν εὑρημένων ἑτέροις τελειωτήν, ὥςπερ τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Αἰσχίνην καὶ Ὑπερείδην ἡμεῖς κρίνομεν· ὁρῶν δὲ καὶ τοῦτον τὸν ἄνδρα παρὰ πολλοῖς ἠξιωμένον ὀνόματος ἐπὶ δεινότητι λόγων κτἑ., et iudicia de singulis orationibus quas a Din. abiudicat (c. 11), qualia sunt haec: ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χαρακτῆρος εὕροι τις ἂν οὐκ ὄντα τὸν λόγον Δεινάρχου· ὑδαρής τε γὰρ καὶ ἀσθενὴς καὶ ψυχρός ἐστι. — οὐδ' οὗτος ὁ λόγος ἐμφαίνει τὸν Δεινάρχου χαρακτῆρα. εἰ γὰρ κἂν μηδὲν ἄλλο, τό γ' οὖν ἠλίθιον καὶ σοφιστικὸν εὕροι τις ἂν ἐν αὐτῷ πολύ, τὸ πλεῖστον ἀπέχον τῶν Δεινάρχου χαρακτήρων.

οὔτε κοινὸν οὔτ' ἴδιον] cf. c. 6 extr.: ὁ δὲ Δείν. οὔτε ομοιος ἐν ἅπασίν ἐστιν οὔτε ἰδίου τινὸς εὑρετής. —

ἀγῶσιν· ἀλλὰ καὶ τοῖς Λυσίου παραπλήσιος ἔστιν ὅπου γίνεται καὶ τοῖς Ὑπερείδου καὶ τοῖς Δημοσθένους λόγοις. καὶ τούτων πολλὰ δή τις ἔχει παραδείγματα ἐκθέσθαι· τοῦ μὲν Λυσιακοῦ χαρακτῆρος ἔν τε τῷ περὶ Μνησικλέους (κλήρου) λόγῳ καὶ ἐν τῷ κατὰ Λυσικράτους ὑπὲρ Νικομάχου καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· τοῦ δὲ Ὑπερείδου, ταῖς τε οἰκονομίαις ἀκριβεστέρου καὶ ταῖς κατασκευαῖς γενναιοτέρου πῶς ὄντος τῶν Λυσιακῶν, ἐν πλείοσι μὲν ἢ τριάκοντα Δεινάρχου λόγοις παραδείγματα εὑρεῖν ἔστιν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀγάθωνος διαμαρτυρίας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦ Δημοσθενικοῦ χαρακτῆρος, ὃν μάλιστα ἐμιμήσατο, πολὺ πλείω δύναιτ' ἄν τις εἰπεῖν, ὡς καὶ ἐν τῷ κατὰ Πολυεύκτου· προοιμιάζεται γὰρ ὁμοίως ἐκείνῳ, καὶ δι' ὅλου τοῦ λόγου παραπλήσιος μεμένηκεν. — — — (c. 8) — — οἱ δὲ Δημοσθένην προχειρισάμενοι καὶ τὰς ἀρετὰς τὰς ἐκείνου διώκοντες τῆς μὲν προαιρέσεως ἕνεκα ἐπηνέθησαν, οὐ μὴν ἴσχυσαν τὰ κράτιστα τῶν ἐκείνου τοῦ ῥήτορος ἔργων λαβεῖν. τούτων ἄριστον ἄν τις θείη τὸν Δείναρχον γενέσθαι· λείπεται δὲ Δημοσθένους κατὰ μὲν τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτων τῇ δεινότητι, κατὰ δὲ τὴν σύνθεσιν τῇ ποικιλίᾳ τῶν σχημάτων καὶ τῇ ἐξαλλαγῇ· κατὰ δὲ τὴν εὕρεσιν τῶν ἐπιχειρημάτων τῷ μὴ καινὰ καὶ παράδοξα λαμβάνειν ἀλλὰ φανερὰ καὶ ἐν τῷ μέσῳ κείμενα· κατὰ δὲ τὴν οἰκονομίαν τῇ τάξει καὶ ταῖς ἐξεργασίαις τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ ταῖς προκατασκευαῖς καὶ ταῖς ἐφόδοις καὶ τοῖς ἄλλοις τεχνικοῖς παραγγέλμασιν ἃ περὶ ταύτην ἐστὶ τὴν ἰδέαν. μάλιστα δ' αὐτοῦ λείπεται τῇ συμμετρίᾳ καὶ τῷ εὐκαίρῳ (καὶ) πρέποντι. λέγω δὲ ταῦτα οὐκ ἐν τῷ καθόλου τρόπῳ, ὡς μηδὲν τούτων κατορθοῦντος, ἀλλ' ἐν τῷ κοινο-

mal. πολλὰ ἄν τις ἔχοι (ἔχοι etiam R. ci.). — κλήρου post Μνησ. coll. c. 12 add. S. — δύναιτ' ἄν τις εὑρεῖν mal. S. — (c. 8). καὶ τῷ εὐκαίρῳ καὶ πρέποντι scripsi coll. de Dem. c. 34: καὶ τῷ καιρῷ πρέποντι. —

τέρῳ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. δι' αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ ἄγροικόν τινες Δημοσθένην ἔφασαν εἶναι, κατὰ τὸ ἐλλιπὲς τῆς οἰκονομίας ταύτην περὶ αὐτοῦ τὴν δόξαν λαβόντες· τὸ γὰρ ἄγροικον τοῦ πολιτικοῦ σώματος οὐ μορφῇ, κατασκευῇ δὲ καὶ διαθέσει τινὶ τῆς μορφῆς διήνεγκεν.

3. HERMOGENIS.

Ὁ δὲ Δείναρχος πολιτικὸς ὢν οἷα σαφὴς καὶ ἀληθὴς καὶ πιθανὸς πολὺ τὸ σφοδρὸν ἔχει καὶ τὸ τραχὺ κατά τε τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν μέθοδον. κατὰ δὲ αὐτὴν τὴν λέξιν ἧττόν ἐστι σφοδρός· κατὰ μέντοι τὰ περὶ τὴν λέξιν, οἷον σχήματα κῶλα συνθήκας ἀναπαύσεις ῥυθμούς, καὶ πάνυ σφοδρός τε καὶ τραχύς ἐστι. διὸ καὶ ἧττον ἐπιμελὴς ὁ λόγος αὐτῷ, γοργὸς μέντοι καὶ δεινὸς οὐ μετρίως. μᾶλλον δὲ εἶναι δοκεῖ ἢ ἔστι δεινὸς διὰ τὸ τῆς τοιαύτης μᾶλλον μετέχειν δεινότητος. καθόλου τε ὁ ἀνὴρ ἐμφαινόμενον ἔχει πολὺ τὸ Δημοσθενικὸν διὰ τὸ τραχὺ καὶ γοργὸν καὶ σφοδρόν, ὥςτ' ἤδη τινὲς καὶ προςπαίζοντες αὐτὸν οὐκ ἀχαρίτως κρίθινον Δημοσθένην εἰρήκασι.

ARGUMENTA ORATIONUM
BREVITER DESCRIPTA.

Or. I. in Demosthenem. Ex eis civibus qui ab Areopago munerum ab Harpalo acceptorum apud populum delati et ex populiscito rei facti erant,

πολιτικός urbanus.

1. Hermogenes περὶ ἰδεῶν B, Sp. Rh. Gr. II, p. 413, qui sexto loco inter X oratores Dinarchi mentionem facit. — τὸ τραχὺ] cf. A p. 299 Sp.: παραδείγματα δὲ τῆς ἀπαραμυθήτου τραχύτητος παρὰ μὲν τῷ ῥήτορι καὶ πάνυ ἐστὶν ὅπερ ἔφην σπάνια, ὁ δὲ Ἀριστογείτων σοι ἄφθονα παρέξεται νὴ Δία — — πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ παρὰ τῷ Δεινάρχῳ.

quinque ab Dinarcho orationibus accusatorum alicui compositis impugnati sunt: Philocles Hagnonides Aristonicus Demosthenes Aristogiton, inter quas orationes tres hae aetatem tulerunt. Demosthenis causa prima in iudicium venit: XX talentum nomine scriptus erat, mille quingenti sedebant iudices, accusabant decem oratores a populo constituti. Inter quos Stratocles primo loco verba fecit, altero is cui Dinarchus hanc orationem composuit, qui quisnam fuerit ignoratur. Accusatorum unus etiam Hyperides fuit, cuius exstant fragmenta illa lacera in Aegypto reperta; de Pythea quoque idem compertum habemus. Reus cum frustra defensionem tentavisset L talentum multa damnatus est, quam nisi statim solvisset, in vincula ut coniceretur sententiae additum. Atque ita factum est, sed paucis diebus post Demosthenes ex carcere evasit et in exilium abiit.

Or. II in Aristogitonem. Perditus civis Aristogiton et identidem iudicum sententiis damnatus Harpalicae quoque causae implicatus est: viginti minis ab Harpalo eum corruptum esse Areopagus arguebat. Reus post Demosthenem et Demadem in iudicium venit, iracundia populi illorum poena iam magnam partem expleta; quo factum est ut iudicio absolveretur*). Oratio, quam mutilam nos habere dudum perspectum est, Maetznero et ipsa *δευτερολογία* fuisse videtur, mihi principe loco habitam esse magis probatur. Etenim una erat causa omnium eorum quorum nomina Areopagus detulerat; itaque qui ex his non primo loco in iudicium arcessiti sunt, in eos eodem fere modo perorandum erat quem in *δευτερολογίαις* videmus. Ea igitur huius quoque orationis forma est; sed praeterea

---

*) Si quidem fides praestanda ei qui epistulam tertiam quae Demosthenis dicitur composuit (§ 37. 41).

quaedam inesse videntur quae principali magis accusatori primaeque orationi conveniant*)

Or. III in Philoclem. Philocles praetor Piraeeo praefectus cum populo recepisset se Harpali classem portum intrare prohibiturum esse, postea illum una triremi advectum intromisit. Quod cum eum pecunia corruptum fecisse vulgo arguerent, ipse de se quaestionem Areopago mandavit, qui inter ceteros illius quoque nomen apud populum detulit. Itaque populiscito primo loco Philocles reus factus**) post damnatos complures alios in iudicium venit. Neque illum vel priora merita vel innocentia vitae tutari potuerunt, quominus iudicum sententiis damnatus in exilium abire cogeretur***). Oratio Dinarchi a Maetznero et ipsa *δευτερολογία* putatur: id quod ut minime certum, ita aliquanto quam in altera oratione probabilius est. In fine pauca deesse videntur.

---

*) § 5 *μὴ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων ἀκούειν ζητήσητε κτἑ.* — 7 *ἐὰν δ' ἕκαστος ἡμῶν βραχέα εἰπὼν καταβῇ*: quid igitur prior ille orator, si fuit, fecerat? omniane copiose explicaverat? cur igitur hic noster id non urget? an breviter perstrinxerat? at id si sumimus, omnem nobis ipsi causam eripimus cur hanc orationem *δευτερολογίαν* putemus. Cf. etiam 8 sqq.

**) Cf. § 14 cum explicatione Meieri (Allg. Litteraturztg. 1843 p. 465 sq.).

***) Teste eadem epistula Demosthenica tertia (§ 32).

1.

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ. pag. Steph. 90

*Ὁ μὲν δημαγωγὸς ὑμῖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ θανά-
του τετιμημένος ἑαυτῷ ἐὰν ἐξελεγχθῇ ὁτιοῦν εἰλη-
φὼς παρ' Ἁρπάλου, οὗτος φανερῶς ἐξελήλεγκται
δῶρα εἰληφὼς παρὰ τούτων οἷς ἐναντία πράττειν
ἔφη τὸν ἄλλον χρόνον. πολλῶν δ' ὑπὸ Στρατοκλέους
εἰρημένων καὶ τῶν πλείστων προκατειλημμένων κα-
τηγορημάτων, καὶ περὶ μὲν αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως
τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς δικαίας καὶ ἀληθεῖς
ἀποδείξεις εἰρηκυίας, περὶ δὲ τῶν ἀκολούθων τού-
τοις Στρατοκλέους εἰρηκότος καὶ τὰ ψηφίσματα ἀνε-
γνωκότος ἤδη τὰ περὶ τούτων, ὑπόλοιπον ἡμῖν, ὦ* 2
*Ἀθηναῖοι, καὶ ταῦτ' ἀγωνιζομένοις ἀγῶνα τηλικοῦ-
τον ἡλίκος οὐδὲ πώποτε γέγονε τῇ πόλει, κοινῇ πᾶσιν
ὑμῖν παρακελεύεσθαι, πρῶτον μὲν τοῖς λοιποῖς ἡμῖν
συγγνώμην ἔχειν, ἂν τῶν αὐτῶν ἐνίοις περιπίπτωμεν
— οὐ γὰρ ἵνα ἐνοχλῶμεν ὑμᾶς, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον
ὀργίζησθε παροξυνόμενοι, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἐροῦ-*

ΔΗΜ.ΝΟΥΣ A pr. corr.².

1. Verba *ὁ μὲν δημ. ὑμῖν* ut initium orationis affert Dionys. Dinarch. c. 10. — *ὑμῶν* Taylor, sed cf. § 53; Aesch. 3, 73 (Mr.). — *καὶ θανάτου*] *ὁ θαν.* Kl. — *ἐὰν* rec. N. (ci. Wolf. Tayl.): *ἵνα* (*ἣν* cum Steph. Bk.).

2. malim cum Hi. *γέγονεν ἐν τῇ πόλει*. — *τοῖς λοιποῖς ἡμῖν* N Mr.: *ἡμῖν τοῖς λοιποῖς*. — *μᾶλλον ὀργίζησθε* N Mr.: *ὀργ. μᾶλλον*. — *παροξυνομ..* pr. A corr.²; *παροξυνώμενοι* N num igitur *ἵνα μᾶλλον* [*ὀργ.*] *παροξύνωμεν*?

μεν —, ἔπειτα μὴ προΐεσθαι τὰ κοινὰ τῆς πόλεως ἁπάσης δίκαια, μηδὲ τὴν κοινὴν σωτηρίαν ἀντικατ-
3 αλλάξασθαι τῶν τοῦ κρινομένου λόγων. ὁρᾶτε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι παρὰ μὲν ὑμῖν Δημοσθένης οὑτοσὶ κρίνεται, παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις ὑμεῖς· οἳ σκοποῦσι τίνα ποτὲ γνώμην ἕξετε περὶ τῶν τῇ πατρίδι συμφερόντων, καὶ πότερον τὰς ἰδίας τούτων δωροδοκίας καὶ πονηρίας ἀναδέξεσθε εἰς ὑμᾶς αὐτούς, ἢ φανερὸν πᾶσιν ἀνθρώποις ποιήσετε διότι μισεῖτε τοὺς κατὰ τῆς πολιτείας δῶρα λαμβάνοντας, καὶ οὐχ ἵν' ἀφῆτε ζητεῖν προσετάξατε τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ, ἀλλ' ἵνα ἀποφηνάντων τούτων ὑμεῖς τιμωρή-
4 σησθε τῶν ἀδικημάτων ἀξίως. νυνὶ τοίνυν τοῦτο ἐφ' ὑμῖν ἐστι. ψηφισαμένου γὰρ τοῦ δήμου δίκαιον ψήφισμα, καὶ πάντων τῶν πολιτῶν βουλομένων εὑρεῖν τίνες εἰσὶ τῶν ῥητόρων οἱ τολμήσαντες ἐπὶ διαβολῇ καὶ κινδύνῳ τῆς πόλεως χρήματα παρὰ Ἁρπάλου λαβεῖν, καὶ πρὸς τούτοις ψηφίσματα γράψαντος ὦ Δημόσθενες σοῦ (κατὰ σαυτοῦ) καὶ ἑτέρων πολλῶν, ζητεῖν τὴν βουλὴν περὶ αὐτῶν, ὡς αὐτῇ πάτριόν ἐστιν, εἴ τινες εἰλήφασι παρὰ Ἁρπάλου χρυσίον,
5 ζητεῖ ἡ βουλή, οὐκ ἐκ τῶν προκλήσεων μαθοῦσα τὸ δίκαιον, οὐδὲ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν πίστιν τὴν πατρίαν αὑτῆς ἐπὶ σοῦ καταλῦσαι βουλομένη, ἀλλ' ὅπερ καὶ αὐτοὶ οἱ Ἀρεοπαγῖται εἶπον, προορῶσα (μὲν) ἡ

3. ἀναδέξεσθε ci. Steph.: ἀναδέχεσθε.
4. ψηφίσματα ci. Dobr.: ψήφισμά N sec. Thurl., ψήφισμα N^{m} et cum eodem Dobr. Mr., ψήφισμά τι v. Cf. § 82 sqq.
5. ἐζήτει susp. Bait. — num ἐκ τῶν (σῶν) προκλ.? cf. autem 6 et Hyp. I, col. 7. 28. — πατρίαν scripsi: περὶ. — αὑτῆς Bk.: αὐτῆς. — μὲν addi iubet R. —

*βουλὴ ὦ ἄνδρες τὴν τούτων ἰσχὺν καὶ τὴν ἐν τῷ
λέγειν καὶ πράττειν δύναμιν, οὐκ οἰομένη δὲ δεῖν
οὐδεμίαν ὑπολογίζεσθαι τῶν περὶ αὑτῆς ἐσομένων
βλασφημιῶν, εἴ τις μέλλει τῇ πατρίδι αὐτῇ αἰτία
μοχθηρὰ καὶ κίνδυνος ἔσεσθαι. τούτων, ὡς ἐδόκει* 6
*τῷ δήμῳ, καλῶς καὶ συμφερόντως πεπραγμένων αἰ-
τίαι νῦν καὶ προκλήσεις καὶ συκοφαντίαι παρὰ Δη-
μοσθένους ἥκουσιν, ἐπειδὴ οὗτος ἀποπέφανται εἴκοσι
τάλαντα ἔχων χρυσίου· καὶ ἡ τῶν ἐκ προνοίας φό-
νων ἀξιόπιστος οὖσα βουλὴ τὸ δίκαιον καὶ τἀληθὲς
εὑρεῖν, καὶ κυρία δικάσαι περί τε τοῦ | σώματος καὶ* 91
*τῆς οὐσίας ἑκάστου τῶν πολιτῶν, καὶ τοῖς μὲν βιαίῳ
θανάτῳ τετελευτηκόσι βοηθῆσαι, τοὺς δὲ παράνομόν
τι τῶν ἐν τῇ πόλει διαπεπραγμένους ἐκβαλεῖν ἢ
θανάτῳ ζημιῶσαι, νῦν ἐπὶ τοῖς κατὰ Δημοσθέ-
νους ἀποπεφασμένοις χρήμασιν ἄκυρος ἔσται τοῦ
δικαίου;*

Ναί· κατέψευσται γὰρ ἡ βουλὴ Δημοσθένους· 7
*τουτὶ γάρ ἐστιν ὑπερβολὴ τοῦ πράγματος. σοῦ κατέ-
ψευσται καὶ Δημάδου; καθ' ὧν οὐδὲ τἀληθὲς εἰ-
πεῖν, ὡς ἔοικεν, ἀσφαλές ἐστιν; οἳ πολλὰ πρότερον
τῶν κοινῶν ἐκείνῃ ζητεῖν προσετάξατε καὶ διὰ τὰς
γενομένας ζητήσεις ἐπῃνέσατε; οὓς δ' ἡ πόλις ἅπασα
οὐ δύναται ἀναγκάζειν τὰ δίκαια ποιεῖν, κατὰ τού-
των ἡ βουλὴ ψευδεῖς ἀποφάσεις πεποίηται; ὦ Ἡρά-*

ἡ βουλὴ abesse malim. — *περὶ αὑτῆς* Bk.: *περὶ αὐτῆς*. — *αὐτῇ* Bait.: *αὐτῆς* (*αὐτοῖς* cum BL Bk. Mr.).

6. *τἀληθὲς* scripsi coll. § 11. 54: *ἀληθὲς*. — *περί τε* scripsi: *τε περὶ*. — *οὐσίας* scripsi: *ψυχῆς*, quod om. N. — *ἐκβάλλειν* pr. A.

7. *ζητεῖν*] *σφαλερῶς* N. — *ἐπῃνέσατε*] *ἀπηλάξατε* N. — *ἀναγκάζειν* N Mr.: *ἀναγκάσαι*. — ψευδεῖς τὰς ἀποφάσεις N Mr.

8 *κλεις. διὰ τί οὖν ἐν τῷ δήμῳ συνεχώρεις, ὦ Δημό-*
σθενες, ἐὰν ἀποφήνῃ (κατὰ) σοῦ ἡ βουλή, θάνατον
ἑαυτῷ τὴν ζημίαν; καὶ διὰ τί πολλοὺς ἀνῄρηκας σὺ
ταῖς τῆς βουλῆς ἰσχυριζόμενος ἀποφάσεσιν; ἢ ποῖ
νῦν ἐλθὼν ὁ δῆμος ἢ τίσι προστάξας ζητεῖν περὶ
τῶν ἀφανῶν καὶ μεγάλων ἀδικημάτων εὕρῃ τὴν ἀλή-
9 *θειαν; τὸ μὲν γὰρ συνέδριον τὸ πρότερον εἶναι δο-*
κοῦν πιστὸν σὺ καταλύεις ὁ δημοτικὸς εἶναι φάσκων,
ᾧ τὴν τῶν σωμάτων φυλακὴν ὁ δῆμος παρακατα-
θήκην ἔδωκεν, ᾧ τὴν πολιτείαν καὶ δημοκρατίαν
πολλάκις ἐγκεχείρικεν, ὃ διαπεφύλαχε τὸ σὸν σῶμα
τοῦ βλασφημεῖν περὶ αὐτοῦ μέλλοντος πολλάκις, ὡς
σὺ φῄς, ἐπιβουλευθέν, ὃ φυλάττει τὰς ἀπορρήτους
θήκας, ἐν αἷς τὰ τῆς πόλεως σωτήρια κεῖται.

10 *Δίκαια μὲν οὖν, δίκαια τρόπον γέ τινα πάσχει*
τὸ συνέδριον· εἰρήσεται γὰρ ἃ γινώσκω. δυοῖν γὰρ
θάτερον ἐχρῆν αὐτούς, ἢ καὶ τὴν προτέραν ζήτησιν
τὴν ὑπὲρ τῶν τριακοσίων ταλάντων τῶν παρὰ τοῦ
Περσῶν βασιλέως ἀφικομένων ζητεῖν, καθάπερ συν-
έταξεν ὁ δῆμος, ἵνα τότε δόντος δίκην τοῦ θηρίου
τούτου, καὶ τῶν μερισαμένων ἐκεῖνα τὰ χρήματα φα-
νερῶν γενομένων, καὶ τῆς περὶ Θηβαίους προδοσίας
ἐξελεγχθείσης ἣν οὗτος προδέδωκεν, ἀπηλλάγμεθα
11 *τούτου τοῦ δημαγωγοῦ δίκην ἀξίαν δόντος· ἢ εἰ*

8. *ἐν τῷ δήμῳ*] *ἐν τῷ τότε* N (*ἐν τῷ δήμῳ τότε* susp. Mr.). — (*κατὰ*) *σοῦ* ci. Wolf. Emp.: *σου*. — *σαυτῷ* Kl. — *ποῖ* R.: *ποῦ* (quod retin. Mr.).

9. *εἶναι δοκοῦν* N Mr.: *δοκοῦν εἶναι*. — *ἐγκεχείρικεν* A corr.: *ἐγκεχείρηκεν*. — *ὃ διαπεφύλαχε* cum Wolf. R.: *ὃ διαπεφύλακε* N[m], *ᾧ διαπεφύλακε* v. — *ὃ φυλάττει* N Wolf. R.: *ᾧ φυλ.* — *θήκας* ci. Wolf.: *διαθήκας* v., *ἀποθήκας* N Mr.

10. προσέταξεν Bait., quod mal. etiam Mr.

*ταῦθ' ὑμεῖς ἐβούλεσθε Δημοσθένει συγχωρεῖν καὶ
πολλοὺς ἐν τῇ πόλει τοὺς καθ' ὑμῶν δωροδοκήσον-
τας εἶναι, τὴν περὶ τῶν νῦν ἀποπεφασμένων ζήτησιν
χρημάτων μὴ προσδέχεσθαι, πεῖραν ὑμῶν ἐν τοῖς
πρότερον εἰληφότας· ὅπου γε οὕτω καλῶς καὶ δι-
καίως τῆς ἀποφάσεως τῆς κατὰ τούτου καὶ τῶν ἄλ-
λων νυνὶ γεγενημένης, καὶ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου
βουλῆς οὔτε τὴν Δημοσθένους οὔτε τὴν Δημάδου
δύναμιν ὑποστειλαμένης, ἀλλὰ τὸ δίκαιον αὐτὸ καὶ
τἀληθὲς προὐργιαίτερον πεποιημένης, οὐδὲν ἧττον* 12
*περιέρχεται Δημοσθένης περί τε τῆς βουλῆς βλασφη-
μῶν καὶ περὶ ἑαυτοῦ λέγων οἷσπερ ἴσως καὶ πρὸς
ὑμᾶς αὐτίκα χρήσεται λόγοις ἐξαπατῶν ὑμᾶς, ὡς
„ἐγὼ Θηβαίους ὑμῖν ἐποίησα συμμάχους." οὔκ, ἀλλὰ
τὸ κοινῇ συμφέρον ἀμφοτέραις ἐλυμήνω ταῖς πόλε-
σιν, ὦ Δημόσθενες. „ἐγὼ παρέταξα πάντας εἰς Χαι-
ρώνειαν." οὔκ, ἀλλὰ ἔλιπες μόνος αὐτὸς τὴν ἐκεῖ
τάξιν. „ἐγὼ πολλὰς ὑπὲρ ὑμῶν ἐπρέσβευσα πρε-
σβείας." ἐφ' οἷς οὐκ οἶδ' ὅ τί ποτ' ἂν ἐποίησεν ἢ* 13
*τίνας ἂν εἶπε λόγους, εἰ συνέβη κατορθῶσαι αὐτῷ
ἃ συνεβούλευσεν, ὃς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀτυχήμασι
καὶ κακοῖς ἅπασαν ἐπεληλυθὼς τὴν οἰκουμένην ὅμως
ἀξιοῖ δωρεὰς αὐτῷ δεδόσθαι τὰς μεγίστας, λαμβά-
νειν δῶρα κατὰ τῆς πατρίδος καὶ λέγειν καὶ πράτ-*

11. *δωροδοκήσαντας* pr. A et Z. — *προσδέχεσθαι*] *ἀποδέχεσθαι* pr. A, corr. a pr. m. — *ὅπου γε* Ald.: *ὅπου γὰρ* codd. (quod def. Wm.).

12. *οἷσπερ ἴσως* R.: *οἷς περισσῶς*.

13. *ἐφ' αἷς* R Fr. — *ἐποίησεν* NA Bk.: *ἐποίει*. — *κατορθ. αὐτῷ* Bk. Schm. cum codd. praeter N. — *ὃς* Tayl. R.: *ὁ*. — malim *τοσούτοις*. — *αὐτῷ δεδ.* Bk.: *αὑτῷ δεδ.* — *κατὰ . . . τῆς* A. — malim *πράττειν* (*ἐξεῖναι*).

14 *τειν κατα τοῦ δήμου ἃ ἂν βούληται. καὶ Τιμοθέῳ*
μέν, ὦ Ἀθηναῖοι, Πελοπόννησον περιπλεύσαντι καὶ
τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν νικήσαντι Λακεδαιμο-
νίους καὶ Κόνωνος υἱεῖ τοῦ τοὺς Ἕλληνας ἐλευθε-
ρώσαντος καὶ Σάμον λαβόντι καὶ Μεθώνην καὶ
Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας εἴ-
κοσι πόλεις, οὐκ ἐποιήσασθε ὑπόλογον, οὐδὲ τῆς τότε
ἐνεστώσης κρίσεως οὐδὲ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμωμοκότες
92 *ἐφέρετε τὴν ψῆφον,* | *ἀντικατηλλάξασθε τὰς τοιαύ-*
τας εὐεργεσίας, ἀλλ' ἑκατὸν ταλάντων ἐτιμήσατε, ὅτι
χρήματ' αὐτὸν Ἀριστοφῶν ἔφη παρὰ Χίων εἰληφέναι
15 *καὶ Ῥοδίων· τὸν δὲ κατάπτυστον τοῦτον καὶ Σκύ-*
θην — ἐξάγομαι γάρ —, ὃν οὐχ εἷς ἀνὴρ ἀλλὰ
πᾶσα ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ζητήσασα ἀποπέ-
φαγκε χρήματα ἔχειν καθ' ὑμῶν, καὶ ὃς ἀποπέφανται
μισθαρνῶν καὶ δωροδοκῶν κατὰ τῆς πόλεως καὶ
ταῦτα ἐξελήλεγκται, τοῦτον οὐ τιμωρησάμενοι παρά-
δειγμα ποιήσετε τοῖς ἄλλοις; ὃς οὐκ ἐκ τῶν βασιλι-
κῶν μόνον εἰληφὼς χρυσίον φανερός ἐστιν, ἀλλὰ
καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως κεχρηματισμένος· ὁ νῦν
οὐδὲ τῶν ὑπὸ Ἁρπάλου κομισθέντων χρημάτων εἰς
16 *τὴν πόλιν ἀποσχόμενος. καίτοι τί μέρος ἐστὶ τῶν*
ὑπὸ Τιμοθέου πεπραγμένων ἀγαθῶν ἃς Δημοσθένης
ἐπρέσβευσεν εἰς Θήβας πρεσβείας; ἢ τίς οὐκ ἂν κα-

14. cf. or. 3, 17. — *Λακεδαιμ. νικήσαντι* or. 3. — *λαβόντι* S. Turr. (ita N et pr. A or. 3): *λαβόντος.* — *οὐκ*] *οὐδὲν τούτων* or. 3, et hic quoque Mr. *οὐδὲν* mavult. — *οὐδὲ τῶν ὅ.*] *καὶ τῶν ὅ.* or. 3. — *φέρετε* in or. 3 NAB. — *ἀντικαταλλάξασθαι* codd. — *αὐτὸν Ἀριστοφῶν* Gruter. Dobr. Turr. coll. or. 3: *αὐτὸς.*

15. *ἀλλ' ἅπασα* mal. Wm. — *ἀποπέφαγκεν* N[m]. — *καὶ ὅς*] *καὶ ὡς* pr. A[d]. — *μόνος* AZ. — *ὁ νῦν*] *καὶ νῦν* mal. Mr.

ταγελάσειεν ὑμῶν τῶν τοῦτο τολμώντων ἀκούειν, ἀντιθεὶς ἐφ' αἷς οὗτος σεμνύνεται πράξεσιν ἐκείνας ἃς Τιμόθεος ὑμᾶς καὶ Κόνων εὐεργέτησαν; ἀλλὰ γὰρ οὐ πρὸς τοῦτο τὸ κάθαρμα παραβάλλειν δεῖ τοὺς ἄξια καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν προγόνων ὑπὲρ ὑμῶν πράξαντας. παρασχόμενος οὖν τὸ ψήφισμα τὸ Τιμοθέῳ γενόμενον πάλιν ἐπὶ τοὺς περὶ τούτου λόγους βαδιοῦμαι. Λέγε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ὁ τοιοῦτος ὦ Δημόσθενες πολίτης, ὃς δικαίως 17
ἂν καὶ συγγνώμης καὶ χάριτος ἐτύγχανε παρὰ τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χρόνοις συμπεπολιτευμένων, οὐ λόγοις ἀλλ' ἔργοις μεγάλα τὴν πόλιν ἀγαθὰ ποιήσας, καὶ διαμείνας ἐπὶ τῆς (αὐτῆς) πολιτείας καὶ οὐκ ἄνω καὶ κάτω μεταβαλόμενος ὥσπερ σύ, ἐτελεύτησεν οὐ τηλικαύτας τὸν δῆμον αἰτήσας δωρεὰς ὥστε τῶν νόμων εἶναι κρείττων, οὐδ' οἰόμενος δεῖν τοὺς ὀμωμοκότας κατὰ τοὺς νόμους οἴσειν τὴν ψῆφον ἄλλο τι προυργιαίτερον ποιεῖσθαι τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ὑπομένων κατακρίνεσθαι, εἰ δόξειε τοῖς δικασταῖς, καὶ οὐ καιροὺς λέγων, οὐδ' ἕτερα φρονῶν καὶ δημηγορῶν.

Οὐκ ἀποκτενεῖτε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μιαρὸν 18

16. *τοῦτο*] *τούτου* ci. R. — *πράξεις* pr. A. — *εὐεργέτησαν* NᵐABL Bk.: *εὐηργ.* — *οὐ*] *ὁ* Nᵐ. — ΨΗΦΙΣΜΑ om. AᵈM.

17. *ὦ*] *ὁ* A. — *συμπεπολιτευμένων* N Fr.: *συμπολιτευομένων.* — *ἐπὶ τῆς (αὐτῆς) πολιτείας* Cb. — *μεταβαλόμενος* cum R. Turr.: *μεταβαλομένους* Aᵈ pr.; *μεταβαλλόμενος* v. — *ὠμωμοκότας* A pr. corr.[2]. — vv. *αλλο-εὐσεβείας* add. N et corr.[2] (?) A Bk. — *πουργιαίτερον* pr. N. — *κατακρίνεσθαι* cum Wolf. Turr.: *καὶ κρίνεσθαι.* — *καιροὺς λέγων*] cf. § 31.

18. *ἄνδρες* NᵐAB Turr.: *ὦ ἄνδρες.* cf. §§ 27. 29. 41. 64. 95. 107.

τοῦτον ἄνθρωπον, ὃς πρὸς ἑτέροις πολλοῖς καὶ μεγά-
λοις ἁμαρτήμασι καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν περιεῖδεν
ἀνάστατον γενομένην, τριακόσια τάλαντα λαβὼν εἰς
τὴν ἐκείνων σωτηρίαν παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως,
καὶ Ἀρκάδων ἡκόντων εἰς Ἰσθμὸν καὶ τὴν μὲν παρὰ
Ἀντιπάτρου πρεσβείαν ἄπρακτον ἀποστειλάντων, τὴν
δὲ παρὰ Θηβαίων τῶν ταλαιπώρων προσδεξαμένων,
οἳ κατὰ θάλατταν μόλις ἀφίκοντο πρὸς ἐκείνους, ἱκε-
τηρίαν ἔχοντες καὶ κηρύκεια [συμπεπλεγμένα, ὡς
19 ἔφασαν, ἐκ τῶν θαλλῶν], ἐροῦντες τοῖς Ἀρκάσιν ὅτι
οὐ τὴν πρὸς τοὺς Ἕλληνας φιλίαν Θηβαῖοι διαλῦσαι
βουλόμενοι τοῖς πράγμασιν ἐπανέστησαν, οὐδ' ἐναν-
τίον τῶν Ἑλλήνων οὐδὲν πράξοντες, ἀλλὰ τὰ παρ'
αὐτοῖς ὑπὸ τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ πόλει γινόμενα
φέρειν οὐκέτι δυνάμενοι, οὐδὲ τὴν δουλείαν ὑπομέ-
νειν, οὐδὲ τὰς ὕβρεις ὁρᾶν τὰς εἰς τὰ ἐλεύθερα σώ-
20 ματα γινομένας, — οἷς ἑτοίμων γενομένων τῶν
Ἀρκάδων βοηθεῖν, καὶ ἐλεησάντων ἐν οἷς ἦσαν κα-
κοῖς, καὶ φανερὸν ποιησάντων ὅτι τοῖς μὲν σώμασι
μετὰ Ἀλεξάνδρου διὰ τοὺς καιροὺς ἀκολουθεῖν ἠναγ-
κάζοντο, ταῖς δ' εὐνοίαις μετὰ Θηβαίων καὶ τῆς τῶν
Ἑλλήνων ἐλευθερίας ἦσαν, καὶ τοῦ στρατηγοῦ αὐτῶν
Ἀστύλου ὠνίου ὄντος, ὥσπερ καὶ Στρατοκλῆς εἶπε,
καὶ δέκα τάλαντα αἰτοῦντος ὥστε ἀγαγεῖν τὴν βοή-

κηρύκεια N Mr.: κηρύκια. — vv. συμπεπλ. — θαλλῶν cum S. (Ep. cr. p. 132) del. Mr.

19. τοὺς ante Ἑλλ. add. NA Bk. — παρ' αὐτοῖς Bk.: παρ' αὐτοῖς. — γινόμενα ZM Bk.: γενόμενα. — ὁρᾶν τὰς Bk.: ὁρῶν τὰς N[m]; ὁρῶντες v.

20. ἐν οἷς ἦσαν NA Bk.: ἐν οἷς ἤκουσαν (ἐν οἵοις ἦσαν susp. Mr.). — vv. τοῖς μὲν σώμασι — ἦσαν ex Isocrate expressa: v. Plat. 15. — τῆς τῶν] ταῖς τῶν pr. A corr.[2].

θειαν τοῖς Θηβαίοις, καὶ τῶν πρεσβευτῶν ὡς τοῦτον
ἐλθόντων, ὃν ᾔδεσαν ἔχοντα τὸ βασιλικὸν χρυσίον,
καὶ δεομένων καὶ ἱκετευόντων δοῦναι τὰ χρήματα
εἰς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν, οὐκ ἐτόλμησεν ὁ μια- 21
ρὸς οὗτος καὶ ἀσεβὴς καὶ αἰσχροκερδὴς ἀπὸ τῶν
πολλῶν χρημάτων ὧν εἶχε δέκα μόνον τάλαντα δοῦ-
ναι, τοσαύτας ὁρῶν ἐλπίδας ὑποφαινούσας εἰς τὴν
Θηβαίων σωτηρίαν, ἀλλὰ περιεῖδεν ἑτέρους δόντας
τοῦτο τὸ ἀργύριον, ὥσπερ καὶ Στρατοκλῆς εἶπεν,
ὑπὲρ τοῦ πάλιν ἀπελθεῖν οἴκαδε τοὺς ἐξεληλυθότας
Ἀρκάδων καὶ μὴ βοηθῆσαι τοῖς Θηβαίοις. | Ἆρ' 22
ὑμῖν δοκεῖ μικρῶν κακῶν ἢ τῶν τυχόντων ὅλῃ τῇ 93
Ἑλλάδι αἴτιος γεγενῆσθαι Δημοσθένης καὶ ἡ τούτου
φιλαργυρία; ἢ προσήκειν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν ἐλέου τινὸς
τυγχάνειν τοιαῦτα διαπεπραγμένον, ἀλλ' οὐ τῆς
ἐσχάτης τιμωρίας καὶ ὑπὲρ τῶν νῦν καὶ ὑπὲρ τῶν
πρότερον γεγενημένων ἀδικημάτων; ἀκούσονται τὴν
κρίσιν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν ὑφ' ὑμῶν ἐν τῇ τήμερον
ἡμέρᾳ γεγενημένην πάντες ἄνθρωποι· θεωρήσουσιν
ὑμᾶς τοὺς κρίνοντας, ὅπως χρῆσθε τῷ τὰ τοιαῦτα
διαπεπραγμένῳ. ὑμεῖς ἔσθ' οἱ διὰ πολλῷ τῶν ὑπὸ 23
τούτου πεπραγμένων ἀδικημάτων ἐλάττω μεγάλας
καὶ ἀπαραιτήτους ἐνίοις ἐπιτεθεικότες τιμωρίας.
ὑμεῖς Μένωνα μὲν τὸν μυλωθρὸν ἀπεκτείνατε, διότι
παῖδα ἐλεύθερον ἐκ Πελλήνης ἔσχεν ἐν τῷ μυλῶνι·
Θεμίστιον δὲ τὸν Ἀφιδναῖον, διότι τὴν Ῥοδίαν κι-

22. *φιλαργυρία*] *φυλαρχία* ded. vid. pr. A[d]. — *καὶ ὑπὲρ τῶν νῦν* om. N. — malim *κέχρησθε*.
23. *πολλῶν* ZM et pr. A. — *μυλωθρὸν*] cf. Harp. s. v. (*Δείναρχος ἐν τῷ κατὰ Δημ. πολλάκις*, ubi *κατὰ Καλλισθ.* cum Mauss. Mr.; cf. lect. codd. BCG). — *μυλῶνι* S. Turr.: *μύλωνι*. — *ἀφνιδναῖον* pr. A[d].

θαρίστριαν ὕβρισεν Ἐλευσινίοις, θανάτῳ ἐζημιώ-
σατε, Εὐθύμαχον δέ, διότι τὴν Ὀλυνθίαν παιδίσκην
24 ἔστησεν ἐπ' οἰκήματος. διὰ δὲ τοῦτον τὸν προδότην
παῖδες καὶ γυναῖκες αἱ Θηβαίων ἐπὶ τὰς σκηνὰς τῶν
βαρβάρων διενεμήθησαν, πόλις ἀστυγείτων καὶ σύμ-
μαχος ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἀνήρπασται, ἀροῦται
καὶ σπείρεται τὸ Θηβαίων ἄστυ τῶν κοινωνησάν-
των ὑμῖν τοῦ πρὸς Φίλιππον πολέμου. ἀροῦται, φη-
μί, καὶ σπείρεται· καὶ οὐκ ἠλέησε, φημί, ὁ μιαρὸς
οὗτος πόλιν οὕτως οἰκτρῶς ἀπολλυμένην, εἰς ἣν
ἐπρέσβευσεν ὑφ' ὑμῶν ἀποσταλείς, ἧς ὁμόσπονδος
καὶ ὁμοτράπεζος πολλάκις γέγονεν, ἣν αὐτός φησι
σύμμαχον ὑμῖν ποιῆσαι, ἀλλὰ πρὸς οὓς εὐτυχοῦν-
τας πολλάκις ἦλθε, τούτους ἀτυχοῦντας προδέδωκεν.
25 κἀκεῖνοι (μὲν), ὡς οἱ πρεσβύτεροι λέγουσι, καταλε-
λυμένης τῆς δημοκρατίας τῆς παρ' ἡμῖν καὶ συνά-
γοντος ἐν Θήβαις Θρασυβούλου τοὺς φυγάδας ἐπὶ
τὴν Φυλῆς κατάληψιν, καὶ Λακεδαιμονίων ἰσχυόν-
των καὶ ἀπαγορευόντων μηδένα Ἀθηναίων ὑποδέ-
χεσθαι μηδ' ἐκπέμπειν, ὅμως συνέπραττον τῷ δήμῳ

24. *παῖδες καὶ γυν. — διενεμήθ.*] cf. Demosth. ap. Agatharch. Phot. Bibl. p. 447 a 32: *παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας τῶν ἡγησαμένων τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τὰς σκηνὰς τῶν βαρβάρων διένειμε. — πόλις ἀστ. — — ἀνήρπασται*] ex Aesch. 3, 133. — *ἀροῦται — — πολέμου*] Stratocli tribuit Agatharch. l. c. v. 19, ubi *τῶν συναγωνισαμένων ὑμῖν τὸν πρ. Φ. πόλεμον. — κοινωσάντων* A pr. — *ὑμῖν* NM Turr.: *ἡμῖν. — καὶ οὐκ ἠλέησεν, οὐκ ἠλέησε, φημί* ci. R. — *οὕτως οἰκτρ. ἀπ.* N Mr.: *οἰκτρ. οὕτως ἀπ.* Dobs. cum A[d] corr.?; *οἰ. ἀπ. οὕτως* v. — *ἧς* cum Wolf. R.: *οἷς*, quod retin. Bk. Turr. Mr. — *ἐγεγόνει* W. — *ὑμῖν* NM Turr.: *ἡμῖν.* — in vv. *πολλάκις ἦλθε* non immerito offendit Kl., qui *πολλ. ἐλθὼν ἐκολάκευσε. — τούτοις* N.

25. *κἀκεῖνοι μὲν* ci. Bk. — *ἐπὶ* Bk.: *ἔτι* pr. N ABLZM, *διά τε* rc. N, *ἐς* v. — *ἰσχυόντων* cum Wolf. R.: *ἰσχόντων.* —

τὴν κάθοδον καὶ τὸ πολλάκις ἀνεγνωσμένον παρ'
ὑμῖν ἐψηφίσαντο ψήφισμα, μὴ [περι]ορᾶν ἐάν τις
ὅπλα διὰ τῆς χώρας [τῆς] Ἀθηναίων ἔχων πορεύη-
ται· οὗτος δὲ ὁ κοινὸν αὑτὸν τοῖς συμμάχοις, ὡς 26
αὐτίκα φήσει, παρέχων οὐδὲν τοιοῦτον ἔπραξεν,
οὐδὲ τῶν χρημάτων ὧν ἔλαβεν εἰς τὴν τούτων σω-
τηρίαν οὐδὲν ἠθέλησε προέσθαι. ὧν ὑμεῖς ὦ ἄνδρες
μνησθέντες, καὶ τὰ ἀτυχήματα τὰ γινόμενα διὰ τοὺς
προδότας θεωρήσαντες ἐν ταῖς Ὀλυνθίων καὶ Θη-
βαίων συμφοραῖς, ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ὀρθῶς νυνὶ
βουλεύεσθε, καὶ τοὺς δωροδοκεῖν ἐθέλοντας κατὰ
τῆς πατρίδος ἀνελόντες ἐν ὑμῖν αὐτοῖς καὶ τοῖς
θεοῖς τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας ἔχετε. μόνως γὰρ 27
οὕτως, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνως καὶ τοὺς ἄλλους
ποιήσετε βελτίους, ἐὰν τοὺς ἐνδόξους τῶν πονηρῶν
ἐξελέγξαντες κολάσητε τῶν ἀδικημάτων ἀξίως. τοὺς
μὲν γὰρ τυχόντας τῶν κρινομένων, ὅταν ἁλῶσιν,
οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ ζητεῖ πυθέσθαι τί πεπόνθασι·
τοὺς δ' ἐνδόξους πάντες πυνθάνονται, καὶ τοὺς δι-
κάζοντας ἐπαινοῦσιν, ὅταν τὸ δίκαιον μὴ πρόωνται
ταῖς τῶν κρινομένων δόξαις. Ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα

μὴ περιορᾶν codd.: coll. Plut. Pelop. 6 Lys. 27 μηδέν' ὁρᾶν Schneider, [μὴ] περιορᾶν S. Mr.; τῆς delent S. Mr. (τῆς Θηβαίων ci. R., τῆς αὐτῶν et ipsum ci. S.). Sed praeterea cum Schneidero et Fr. verba traicienda erunt: ἐάν τις Ἀθ. ὅπλα ἔχων διὰ τῆς χ. πορ.; nisi vero omnia haec (μὴ — πορ.) ut interpretamentum inducenda sunt. V. S. Ep. cr. p. 132.

26. φήσει cum Wolf. R.: φησί. — τὴν ante τούτων add. NA Bk. — προδόντας pr. A.

27. Cf. Lys. 14, 12. — ἄνδρες Ἀθ. N Mr.: ὦ ἄνδρες Ἀθ. cf. § 18. — ἐξελέγξαντες] fort. ἐκλέξαντες. — τῶν αδι-κημάτων N Mr. (ut est § 3; 2, 22): τῆς πονηρίας (quod exstat 3, 11). — ΨΗΦΙΣΜΑ post Θηβαίων, ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ post μαρτυρίας transp. Schm.

τὸ Θηβαίων. λέγε τὰς μαρτυρίας. ἀναγίνωσκε τὰς ἐπιστολάς.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

28 *Μισθωτὸς οὗτος, ὦ Ἀθηναῖοι, μισθωτὸς οὗτός ἐστι παλαιός. οὗτος ἦν ὁ τὴν πρεσβείαν τὴν παρὰ Φιλίππου πορευομένην ὡς ἡμᾶς ἐκ Θηβῶν καλέσας, καὶ τοῦ λυθῆναι τὸν πρῶτον πόλεμον αἴτιος γενόμενος· οὗτος Φιλοκράτει συναπελογεῖτο τῷ γράψαντι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, δι' ἣν ὑμεῖς ἐκεῖνον ἐξεβάλετε, καὶ ζεύγη τοῖς πρέσβεσιν ἐμισθώσατο τοῖς μετὰ Ἀντιπάτρου δεῦρ' ἐλθοῦσιν, ἀναλαμβάνων αὐτοὺς καὶ τὶ κολακεύειν τοὺς Μακεδόνας πρῶτος εἰς*
29 *τὴν πόλιν εἰσάγων. μὴ ἀφῆτε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ ἀφῆτε τὸν ἐπὶ τοῖς τῆς πόλεως καὶ τῶν ἄλλων Ἑλ-*
94 *λήνων | ἀτυχήμασιν ἐπιγεγραμμένον ἀτιμώρητον, εἰλημμένον ἐπ' αὐτοφώρῳ δῶρα ἔχοντα κατὰ τῆς πόλεως, μηδὲ τῆς ἀγαθῆς τύχης ὑμᾶς ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀγούσης, καὶ τὸν μὲν ἕτερον τῶν τὴν πατρίδα λελυμασμένων ἐκ τῆς πόλεως ἐκβεβληκυίας, τοῦτον δ' ὑμῖν ἀποκτεῖναι παραδούσης, αὐτοὶ τοῖς πᾶσι συμφέρουσιν ἐναντιωθῆτε, ἀλλὰ μετοιωνίσασθε τὰς τῆς πόλεως πράξεις, εἰς τούτους τοὺς ἡγεμόνας τὰς ἀτυ-*
30 *χίας τρέψαντες. εἰς ποῖον γὰρ καιρὸν ἀποθήσεσθε τοῦτον ὑπολαβόντες χρήσιμον ὑμῖν αὐτοῖς ἔσεσθαι;*

28. *Φιλίππου* N A[d] Bk.: *τοῦ Φιλίππου* M et v. ante Bk. cf. 74. 80. — *ἐκκαλέσας* A pr. — *συναπελογεῖτο* Wm. Mr. coll. Aesch. 3, 62; 2, 14: *συνανελογεῖτο* codd.; *συνανεκοινολ.* Ald. (*συνεκοινολ.* cum R. Bk., *συνωμολ.* Turr.).
29. *ἄνδρες* N Mr.: *ὦ ἄνδρες.* cf. § 18. — *τοῖς τῆς* NA R.: *τῆς* (*τοῖς* ZM). — *ὑμᾶς* S. Turr.: *ἡμᾶς.* — *ἀτυχίας* *NM Mr.*: *ἀποτυχίας.*

ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἢ ὑμῶν ἢ τῶν περιεστηκότων, εἰς ποῖα οὗτος πράγματα εἰσελθὼν ἢ ἴδια ἢ κοινὰ οὐκ ἀνατέτραφεν; οὐκ εἰς μὲν τὴν Ἀριστάρχου οἰκίαν εἰσελθών, βουλεύσας μετ' ἐκείνου τὸν Νικοδήμῳ θάνατον κατασκευασθέντα, ὃν ἴστε πάντες, ἐξέβαλε τὸν Ἀρίσταρχον ἐπὶ ταῖς αἰσχίσταις αἰτίαις; καὶ τοιούτῳ φίλῳ Δημοσθένει ἐχρήσατο, ὥστε δαίμονα αὐτῷ τοῦτον καὶ τῶν γεγενημένων συμφορῶν ἡγεμόνα νομίσαι προσελθεῖν; οὐκ ἐπειδὴ τῷ δήμῳ συμβουλεύειν 31
ἤρξατο, ὡς μήποτε ὤφελεν — ἀφήσω γὰρ αὐτοῦ τὰ ἴδια· ὁ γὰρ χρόνος οὐκ ἐπιδέχεται μακρολογεῖν —, ἀγαθὸν μὲν ἁπλῶς εἰπεῖν οὐδὲν γέγονε τῇ πόλει, ἐν κινδύνοις δὲ καὶ κακοῖς καὶ ἀδοξίᾳ πᾶσα ἡ Ἑλλάς, οὐ μόνον ἡ πόλις, καθέστηκε; καὶ πλείστοις καιροῖς ἐν ταῖς δημηγορίαις χρώμενος ἅπαντας ἀφῆκε τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν καιρούς; καὶ ἐν οἷς τις ἂν φιλόπολις ἀνὴρ καὶ κηδεμὼν τῆς πόλεως προείλετό τι πρᾶξαι, τοσοῦτον ἐδέησεν ὁ δημαγωγὸς καὶ χρήσιμος αὐτίκα φήσων ὑμῖν γεγενῆσθαι πρᾶξίν τινα προφέρειν, ὥστε καὶ τοὺς πράττοντας ὑπὲρ ὑμῶν τι τῆς αὑτοῦ τύχης ἀνέπλησεν. ἀπῆρε Χαρίδημος πρὸς τὸν Περσῶν βα- 32
σιλέα, χρήσιμος ὑμῖν οὐ λόγοις ἀλλ' ἔργοις βουλόμενος γενέσθαι, καὶ τοῖς ἰδίοις τοῖς ἑαυτοῦ κινδύνοις ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι βουλόμενος τὴν σωτηρίαν

30 init. cf. Aesch. 3, 158. — ἔχει N[m]. — εἰς μὲν τὴν Ἀριστ. κτέ.] cf. Aesch. 2, 166.

31. ἐνδέχεται cum Wm. mal. Mr. — ἐν ante κινδ. om. N[m] et pr. A. — ἀδοξίαις N Mr. πᾶσα om. N (quod prob. Fr.). — καιροῖς] cf. 17 extr. — καὶ ante ἐν οἷς om. N et pr. A corr.[2] Fr. — τῆς πόλεως add. N Mr. — ὑμῖν NLZM R.: ἡμῖν.

32. τὸν Περσῶν] τῶν Περσῶν N. — τοῖς ἰδίοις τοῖς ἑαυτοῦ] cf. Isocr. 4, 77; And. 3, 37. — ὑμῖν Wolf Bk.: ἡμῖν. —

παρασκευάσαι· περιιὼν οὗτος κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐλο-
γοποίει καὶ τῶν πραττομένων εἰσεποίει κοινωνὸν
αὑτόν· οὕτω κατέστρεψεν ἡ τύχη ταῦτα ὥστ' ἐναντία
33 γίγνεσθαι τοῖς προσδοκωμένοις. ἐξέπλευσεν Ἐφιάλ-
της μισῶν μὲν τοῦτον, ἀναγκαζόμενος δὲ τῶν πραγ-
μάτων κοινωνεῖν· ἀφείλετο καὶ τοῦτον ἡ τύχη τῆς
πόλεως. Εὐθύδικος προῃρεῖτο τὰς ὑπὲρ τοῦ δήμου
πράξεις· ἔφη τούτῳ Δημοσθένης φίλος εἶναι· (καὶ)
οὗτος ἀπώλετο. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ὁρῶντες καὶ ἐπι-
στάμενοι πολὺ βέλτιον ἢ ἐγὼ οὐ λογίζεσθε, οὐ σκο-
πεῖσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, τεκμαιρόμενοι τὰ μέλλοντα
ἐκ τῶν γεγενημένων, ὅτι οὐδὲν οὗτος χρήσιμος ἀλλ'
34 ἢ τοῖς ἐχθροῖς κατὰ τῆς πόλεως; ...... συστῆσαι
παρασκευὴν ἑτέραν οἵα ἔναγχος ἐγένετο, ὅτε Λα-
κεδαιμόνιοι μὲν ἅπαντες ἐξεστράτευσαν, Ἀχαιοὶ δὲ
καὶ Ἠλεῖοι τῶν πραγμάτων ἐκοινώνουν, ὑπῆρχον δὲ
ξένοι μύριοι, Ἀλέξανδρος δέ, ὥς οἱ λέγοντες, ἐν Ἰν-
δοῖς ἦν, ἡ δὲ Ἑλλὰς ἅπασα διὰ τοὺς ἐν ἑκάστῃ τῶν
πόλεων προδότας ἀχθομένη τοῖς παροῦσι πράγμασιν
ἠσμένει μεταβολήν τινα τῶν παρεστηκότων κακῶν.
35 τί οὖν; ἐν τούτοις τοῖς καιροῖς Δημοσθένης τίς ἦν,
ὁ τοῦ συμβουλεῦσαι καὶ γράψαι κύριος καὶ φήσων
αὐτίκα δὴ μισεῖν τὰ καθεστηκότα πράγματα; ἐῶ γὰρ

περιιὼν NA et cum Wolf. R.: περιὼν B, περὶ ὧν v. — ὥστ' ἐναντία Bait. Turr.: ὡς τἀναντία.

33. (καὶ) οὗτος ci. R. — πολὺ] πολλοὶ pr. N.

34. Lacunam ante συστῆσαι statuit Mr., post ἐγένετο S. — παρασκευὴν N[m] Mr.: κατασκευήν. — ἔναγχος Cb.: ἐπ' Αἰγὸς (ἐπ' Ἄγιδος cum Wesseling. Mr.). cf. autem Aesch. 3, 165. — ὡς οἱ ἄγχιστα (immo ἐγγύτατα) λέγοντες Bait. coll. Isocr. 9, 28; ὡς ἦσαν οἱ λέγ. ci. R., ὡς σὺ ἔλεγες ci. Mr. — τῶν παρεστ. κακῶν NMr.: τῶν κακῶν τῶν περιεστηκότων (παρεστ. AB Turr.).

τοὺς ἄλλους κινδύνους. ἔγραψάς τι περὶ τούτων
[κινδύνων]; συνεβούλευσας; ἐπόρισας χρήματα; μι-
κρόν τι χρήσιμος ἐγένου τοῖς ὑπὲρ τῆς κοινῆς σω-
τηρίας πράττουσιν; οὐδ' ὁτιοῦν, ἀλλὰ περιήεις κα-
τασκευάζων λογοποιούς, καὶ παρ' αὐτῷ γράφων
ἐπιστολήν, καὶ καταισχύνων τὴν τῆς πόλεως δόξαν,
ἐκ τῶν δακτύλων ἀναψάμενος περιεπορεύετο, τρυφῶν 36
ἐν τοῖς τῆς πόλεως κακοῖς, καὶ ἐπὶ φορείου κατακο-
μιζόμενος τὴν εἰς Πειραιᾶ ὁδόν, καὶ τὰς τῶν πενή-
των ἀπορίας ὀνειδίζων. εἶθ' οὗτος εἰς τοὺς μέλλον-
τας ὑμῖν καιροὺς ἔσται χρήσιμος, παραβεβηκὼς ἅπαν-
τας τοὺς παρεληλυθότας; τοιούτων, ὦ δέσποινα
Ἀθηνᾶ καὶ Ζεῦ σῶτερ, συμβούλων καὶ ἡγεμόνων
ὤφελον τυχεῖν οἱ πολεμήσαντες | τῇ πόλει, καὶ μη- 95
δεπώποτε βελτιόνων.

Οὐκ ἀναμνήσεσθε ὦ ἄνδρες τὰς τῶν πρεσβυτέ- 37
ρων πράξεις, οἳ πολλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων κα-
ταλαμβανόντων τὴν πόλιν ἀξίως τῆς πατρίδος καὶ
τῆς ἑαυτῶν ἐλευθερίας καὶ τῆς δόξης τῆς δικαίας
ὑπὲρ τῶν τοῦ δήμου συμφερόντων ἐκινδύνευσαν; ὧν
τοὺς μὲν ἀρχαίους ἐκείνους μακρὸν ἂν εἴη λέγειν,

35. *κινδύνους* del. Fr.; *καιρούς* mal. Mr. cf. Demad. § 11. — *τούτων* [*κινδ.*] ci. Bk. Fr.: *του τῶν κινδ.* (*τούτων τῶν κινδ.* Turr. cum Wm.; *τούτων τῶν καιρῶν* ci. Mr.). — *περιῄει* Fr. — vv. *καὶ παρ' αὐτῷ γρ.* (*γεγραφὼς* ci. Mr.) *ἐπ.* post *δόξαν* transp. Mr. — *ἐπιστολάς* malim coll. Aesch. 3, 164: *τὰς ἐπιστολὰς ἃς ἐξηρτημένος ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις.*

36. *περιεπορεύετο* .... Fr. — *φορίου* N. — *ὄφελον* N et pr. A corr.². — *τῇ πόλει* ci. Steph. Wolf.: *τὴν πόλιν.* — *μηδεπώποτε* scripsi: *μηδέποτε.*

37. *πολλῶν καὶ μεγάλων* scripsi: *μεγάλων καὶ πολλῶν.* cf. ad § 109. — *δικαίας*] *οἰκείας* Markl., *παλαιᾶς* Bk., *ἀρχαίας* S., *ἰδίας* Mr. — *δήμου* N Mr.: δημοσίου. —

Ἀριστείδην καὶ Θεμιστοκλέα, τοὺς ὀρθώσαντας τὰ τείχη τῆς πόλεως καὶ τοὺς φόρους εἰς ἀκρόπολιν ἀνενεγκόντας παρ' ἑκόντων καὶ βουλομένων τῶν
38 *Ἑλλήνων, ἀλλὰ ταυτὶ τὰ μικρὸν πρὸ τῆς ἡμετέρας ἡλικίας γεγενημένα ὑπὸ Κεφάλου τοῦ ῥήτορος καὶ Θράσωνος τοῦ Ἑρχιέως καὶ Ἠλείου καὶ Φορμισίου καὶ ἑτέρων ἀνδρῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐνίων ἔτι καὶ νῦν ζῇ (καὶ) τὰ σώματα. τούτων γὰρ οἱ μὲν φρουρουμένης ὑπὸ Λακεδαιμονίων τῆς Καδμείας βοηθήσαντες τοῖς εἰς Θήβας κατιοῦσι τῶν φυγάδων τοῖς ἰδίοις κινδύνοις ἠλευθέρωσαν πόλιν ἀστυγείτονα*
39 *καὶ πολὺν χρόνον δουλεύουσαν, οἱ δὲ πείσαντες ἐξελθεῖν ὑμῶν τοὺς προγόνους, Κεφάλου τὸ ψήφισμα γράψαντος, ὃς οὐ καταπλαγεὶς τὴν Λακεδαιμονίων δύναμιν, οὐδὲ λογισάμενος ὅτι τὸ κινδυνεύειν καὶ τὸ γράφειν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐπισφαλές ἐστιν, ἔγραψεν ἐξιέναι βοηθήσοντας Ἀθηναίους τοῖς κατειληφόσι τῶν φυγάδων Θήβας· καὶ ἐξελθόντων ἐκεῖσε τῶν ὑμετέρων πατέρων ὀλίγαις ἡμέραις ἐξεβλήθη ὁ Λακεδαιμονίων φρούραρχος, ἠλευθέρωντο Θηβαῖοι, διεπέπρακτο ἡ πόλις ἡ ὑμετέρα ἄξια τῶν προγόνων.*
40 *ἐκεῖνοι ἦσαν, ἐκεῖνοι ὦ Ἀθηναῖοι ἄξιοι σύμβουλοι καὶ ἡγεμόνες ὑμῶν καὶ τοῦ δήμου, μὰ Δί' οὐ τὰ*

mal. *ἀνορθώσαντας.*
38. *Ἑρχιέως* W.: *Ἐρχιέως.* — *Ἠλείου* cum R. Turr.: *Ἠλιοῦ* N, *Ἡλίου* v. — *καὶ Φορμ.* Bgk. Turr.: *Φορμισίου* (*Φορμησίου* N). — *καὶ* ante *τὰ σωμ.* addidi; cf. autem Aesch. 3, 138. — *Καδμίας* N.
39. *τὸ ψήφ.* Dobr. coll. Aesch. 3, 187; Din. 1 § 63: *τούτου ψήφ.* (*τοῦτο τὸ ψ.* ci. Bk.). — *οὐ* ante *κατ.* om. N. — *τὸ κινδυν.* om. mal. Wolf.; *τὸ συμβουλεύειν* Emp.; Dem. Chers. 68 cf. Mr. — *τῶν* ante *φυγ.* om. pr. A. — *ἐκεῖσε* NA Bk.: *ἐκεῖ.* — *Λακεδ.* N Fr.: *τῶν Λακεδ.* — *ἠλευθέρωντο* *ci. Bk.*: *ἠλευθεροῦντο.* — ἡμετέρα N[m], quod praefert Wm.

τοιαῦτα κινάδη, οἳ πεποιήκασι μὲν οὐδὲν οὐδὲ πράξουσιν ἀγαθὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως, τὴν δὲ αὑτῶν ἀσφάλειαν τηροῦντες καὶ πανταχόθεν ἀργυριζόμενοι καὶ πεποιηκότες τὴν πόλιν ἀδοξοτέραν ἑαυτῶν, καὶ νῦν εἰλημμένοι δῶρα καθ' ὑμῶν εἰληφότες, παρακρούονθ' ὑμᾶς, καὶ ἀξιοῦσι τοιοῦτοι γεγενημένοι περὶ τῆς ἑαυτῶν πλεονεξίας παραγγέλλειν· οὓς χρῆν τεθνάναι πάλαι κατὰ τὸ ἑαυτῶν ψήφισμα, τοιαῦτα διαπεπραγμένους.

Οὐκ αἰσχύνεσθε, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν κατὰ 41
Δημοσθένους τιμωρίαν ἐκ τῶν ἡμετέρων λόγων μόνων ἡγούμενοι δεῖν κρίνειν; οὐκ ἴστε τοῦτον αὐτοὶ δωροδόκον ὄντα καὶ κλέπτην καὶ προδότην τῶν φίλων καὶ τῆς πόλεως ἀνάξιον καὶ αὐτὸν καὶ τὴν περὶ τοῦτον τύχην γεγενημένην; ἀπὸ ποίων ψηφισμάτων
ἢ ποίων νόμων οὗτος οὐκ εἴληφεν ἀργύριον; εἰσί 42
τινες ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν ἐν τοῖς τριακοσίοις γεγενημένων, ὅθ' οὗτος ἐτίθει τὸν περὶ τῶν τριηράρχων νόμον; οὐ φράσετε τοῖς πλησίον ὅτι τρία τάλαντα λαβὼν μετέγραφε καὶ μετεσκεύαζε τὸν νόμον καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν, καὶ τὰ μὲν ἐπώλει ὧν εἰλήφει
τὴν τιμήν, τὰ δ' ἀποδόμενος οὐκ ἐβεβαίου; εἴπατέ 43
μοι πρὸς Διός, ὦ ἄνδρες, προῖκα τοῦτον οἴεσθε γράψαι Διφίλῳ τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν καὶ τὴν

40. τὰ ante τοιαῦτα om. pr. A. — πεποιήκασιν N. — πανταχόθεν scr.: πάντοθεν. — παρακρούονθ' N: παρακρούονται. — χρῆν cum Bk. Dobr. Turr.: χρή. — πάλαι κατὰ τὸ ἑ. ψ. N Mr.: κατὰ τὸ ἑ. ψ. πάλαι.

41. ἡμετέρων A corr.². — μόνον Ald. et v. ante Bk. — τῶν φίλων N Turr.: φίλων. — ἢ ποίων νόμ. οὗτος N Mr.: οὗτος ἢ ποίων νόμων.

43. Διιφίλῳ NABLZM. —

εἰς τὴν ἀγορὰν ἀνατεθησομένην εἰκόνα; ἢ τὸ ποιῆσαι πολίτας ὑμῖν Χαιρέφιλον καὶ Φείδωνα καὶ Πάμφιλον καὶ Φείδιππον, ἢ πάλιν Ἐπιγένην καὶ Κόνωνα τοὺς τραπεζίτας; ἢ τὸ χαλκοῦς ἐν ἀγορᾷ στῆσαι Βιρισάδην καὶ Σάτυρον καὶ Γόργιππον τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου τυράννους, παρ' ὧν αὐτῷ χίλιοι μέδιμνοι τοῦ ἐνιαυτοῦ πυρῶν ἀποστέλλονται, τῷ οὐδ'
44 ὅποι καταφύγῃ αὐτίκα φήσοντι εἶναι; ἢ τὸ γράψαι Ταυροσθένην Ἀθηναῖον εἶναι (τὸν) τοὺς μὲν αὐτοῦ πολίτας καταδουλωσάμενον, τῆς δ' Εὐβοίας ὅλης μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ Καλλίου προδότην Φιλίππῳ γεγενημένον; ὃν οὐκ ἐῶσιν οἱ νόμοι τῆς Ἀθηναίων χώρας ἐπιβαίνειν, εἰ δὲ μή, τοῖς αὐτοῖς ἔνοχον εἶναι κελεύουσιν οἷσπερ ἄν τις τῶν φευγόντων ἐξ Ἀρείου πάγου κατίῃ. καὶ τοῦτον οὗτος ὁ δημοτικὸς ὑμέτε-
45 ρον ἔγραψε πολίτην εἶναι. περὶ τούτων οὖν μάρτυρας ὑμῖν δεῖ καλεῖν, ἢ περὶ τῶν ἄλλων ὅσους οὗτος γέγραφε προξένους εἶναι καὶ Ἀθηναίους; (ἆρ' οὖν),
96 πρὸς τῆς | Ἀθηνᾶς, οἴεσθε αὐτὸν ἀργύριον μὲν χαίρειν λαμβάνοντα, χρυσίου δ' εἴκοσι τάλαντα οὐκ ἂν λαβεῖν; ἢ κατὰ μικρὸν μὲν δωροδοκεῖν, ἀθρόον δ' οὐκ ἂν προσδέξασθαι τοσοῦτον λῆμμα; ἢ τὴν ἐξ

ἀνατεθησομένην R. ci.: ἀναθησομένην. — ποιῆσαι πολ. ὑμῖν W.: ποι. π. ὑμᾶς (ποιήσασθαι πολ. ὑμᾶς Wm.). — Φείδιππον Bgk. Ep. ad Schill. p. 155 coll. Ath. IX p. 407 E: Φίλιππον. — ἢ πάλιν N[m]: καὶ πάλιν. — Βηρισάδην Ald.; vera scriptura est Παιρισάδης, cf. Boeckh. C. J. I p. 92. — ἐκ τοῦ Πόντου Bait. Turr.: ἐκ τούτων codd., ἐχθίστους Ald. Bk. Mr. — μέδιμνοι Gibbon. ap. Dobr. Wm. Turr.: μόδιοι (del. Mr.). — ὅποι N Turr.: ὅπῃ. cf. Aesch. 3, 209. — εἰδέναι ci. Bk.

44. γράψαι del. cum R. Turr. — (τὸν) τοὺς Bait. — αὐτοῦ A Bk.: αὑτοῦ N, αὑτῷ v. — κατίοι ABLZM.

45. τοσοῦτον] τοῦτον N et pr. A corr.[2].

Ἀρείου πάγου βουλὴν (διὰ) Δημοσθένην καὶ Δημάδην καὶ Κηφισοφῶντα ζητήσασαν ἓξ μῆνας ἀδίκως εἰς ὑμᾶς πεποιῆσθαι τὰς ἀποφάσεις;

Πολλοί, ὦ ἄνδρες, πολλοὶ τῶν πολιτῶν καὶ τῶν 46
ἄλλων Ἑλλήνων, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, θεωροῦσιν
ὑμᾶς πῶς τοῦτον δικάσετε τὸν ἀγῶνα, καὶ πότερον
εἰσαγωγίμους καὶ τὰς τῶν ἄλλων δωροδοκίας ποιήσετε,
ἢ ἀνέδην ἐξέσται δῶρα λαμβάνειν καθ' ὑμῶν,
καὶ τὰ πρότερον δοκοῦντα πιστὰ καὶ βέβαια εἶναι
νῦν ἄπιστα διὰ τὴν Δημοσθένους κρίσιν γενήσεται,
ὃν ἐκ τῶν ἄλλων προσῆκεν ἀπολωλέναι τῶν πεπολιτευμένων
αὐτῷ, ὃς ἁπάσαις ταῖς ἀραῖς ταῖς ἐν τῇ
πόλει γινομέναις ἔνοχος καθέστηκεν, ἐπιωρκηκὼς μὲν 47
τὰς σεμνὰς θεὰς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς οὓς ἐκεῖ διόμνυσθαι νόμιμόν ἐστι, κατάρατος δὲ καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν γινόμενος, ἐξεληλεγμένος (μὲν) δῶρα κατὰ τῆς πόλεως εἰληφώς, ἐξηπατηκὼς δὲ καὶ τὸν δῆμον καὶ τὴν βουλὴν παρὰ τὴν ἀράν, καὶ ἕτερα μὲν λέγων ἕτερα δὲ φρονῶν, ἰδίᾳ δὲ συμβεβουλευκὼς Ἀριστάρχῳ δεινὰς καὶ παρανόμους συμβουλάς· ἀνθ' ὧν — εἴπερ ἔστι που δικαία τιμωρία κατὰ τῶν ἐπιόρκων καὶ πονηρῶν, ὥσπερ ἔστι — δώσει δίκην οὗτος ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ. ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τῆς ἀρᾶς.

ΑΡΑ.

46. mal. (*καὶ*) *τῶν πολιτῶν*. — *πότερον*] *πρότερον* pr. A. — *τὰς κατὰ τῶν ἄλλων* N. — *ἀναίδην* N. — *ὃν*] *ὧν* N et pr. A. — *γινομέναις* cum Bk. Turr.: *γενομέναις*.

47. *ἐπιορκηκὼς* pr. A corr.[2]. — *γινόμενος* corr. A[d] Bk.: *γενόμενος*. — *καὶ* ante *τὸν δῆμον* om. pr. A. — *ἕτερα μὲν λέγων κτέ.*] cf. Dem. 18, 282. — *ω ἄνδρες* N: *ἄνδρες*. — *τῆς ἀρᾶς* NA Bk.: *τὰς ἀράς*.

48 Ἀλλ' ὅμως, ἄνδρες δικασταί, οὕτω Δημοσθένης
τῷ ψεύδεσθαι καὶ μηδὲν ὑγιὲς λέγειν ἑτοίμως χρῆται,
καὶ οὔτε αἰσχύνης οὔτε ἐλέγχου οὔτε ἀρᾶς οὐδὲν
αὐτῷ μέλει, ὥστε καὶ περὶ ἐμοῦ τολμήσει λέγειν, ὡς
ἀκούω, ὡς ἄρα κἀμοῦ κατέγνω πρότερον ἡ βουλή,
καὶ ποιῶ πάντων ἀτοπώτατον, ὡς οὗτός φησι, πρό-
τερον μὲν ἐναντίον τῇ τῆς βουλῆς ἀποφάσει ἀγῶνα
ἀπολογούμενος ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, νυνὶ δὲ συνηγορῶν
αὐτῇ, κατηγορῶν τούτου, περὶ τῆς γεγενημένης ἀπο-
49 φάσεως· πρᾶγμα κατασκευάζων οὐ γεγενημένον, ἀλλὰ
ψεύδεσθαι πρὸς ὑμᾶς τολμῶν. ἵν' οὖν ἐὰν ἐπὶ τοῦ-
τον ἴῃ τὸν λόγον, μὴ ἐπιτρέπητε αὐτῷ, ἀλλ' εἰδῆτε
ἀκριβῶς ὅτι οὔτε με ἀπέφηνεν ἡ βουλὴ οὔτ' ἐμέλ-
λησεν, ἠδικήθην δὲ ὑφ' ἑνὸς ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ
δίκην δεδωκότος παρ' ὑμῖν, ἀκούσατέ μου βραχέα·
ἔπειτ' ἐπὶ τοῦτον πάλιν βαδιοῦμαι.

50 Ἀνάγκη τὴν βουλήν, ὦ ἄνδρες, τὴν ἐξ Ἀρείου
πάγου κατὰ δύο τρόπους ποιεῖσθαι τὰς ἀποφάσεις
πάσας. τίνας τούτους; ἤτοι αὐτὴν προελομένην, ἢ
ζητήσασαν τοῦ δήμου προστάξαντος αὐτῇ. χωρὶς
τούτων οὐκ ἔστιν ὅντινα τρόπον ποιήσαιτ' ἄν. εἰ
μὲν τοίνυν φῄς, ὦ μιαρὸν σὺ θηρίον, τοῦ δήμου
προστάξαντος ζητήσασαν τὴν βουλὴν περὶ ἐμοῦ ποιή-
51 σασθαι τὴν ἀπόφασιν, δεῖξον τὸ ψήφισμα καὶ τίνες
ἐγένοντό μου κατήγοροι γενομένης τῆς ἀποφάσεως,

48. μέλει] μέλλει pr. A^d Ald. — τολμήσει NAB Bk.: τολμῆσαι.
49. πρὸς ὑμᾶς Turr.: πρός τινας. cf. τολμῆσαι § 48. — ἐπιτρέποιτε A. — ἐμέλησεν NA^d. — βραχεῖα A pr.
50. ἢ ζητήσ. τοῦ δήμου Kl.: καὶ ζητήσ., ἢ τοῦ δήμου. — ποιήσαιτ' ἂν Bk. in Add.: ποιήσειεν (ὅντιν' ἂν τρ. ποιήσειεν Turr.).

ὥσπερ νῦν ἀμφότερα γέγονε, καὶ ψήφισμα καθ' ὃ
ἐζήτησεν ἡ βουλή, καὶ κατήγοροι χειροτονήσαντος
τοῦ δήμου, παρ' ὧν νῦν οἱ δικασταὶ τἀδικήματα
πυνθάνονται. κἂν ᾖ ταῦτα ἀληθῆ, ἀποθνήσκειν
ἕτοιμός εἰμι. εἰ δ' αὐτὴν προελομένην ἀποφῆναί με
φῄς, παράσχου μάρτυρας τοὺς Ἀρεοπαγίτας, ὥσπερ
ἐγὼ παρέξομαι ὅτι οὐκ ἀπεφάνθην, καταψευσάμε- 52
νον μέντοι κἀμοῦ καὶ τῆς βουλῆς ...... ὥσπερ σὺ καὶ
πονηρὸν καὶ προδότην, ὃν εἰσαγγείλας καὶ ἐξελέγξας
ἐν πεντακοσίοις καὶ δισχιλίοις τῶν πολιτῶν ὅτι μισθώ-
σας αὑτὸν Πυθοκλεῖ κατ' ἐμοῦ ταῦτ' ἔπραξεν, ἐτι-
μωρησάμην μετὰ τῶν τότε δικασάντων. Λαβέ μοι
σὺ τὴν μαρτυρίαν, ἣν καὶ πρότερον παρεσχόμην
μαρτυρουμένην τοῖς δικασταῖς καὶ οὐδεὶς ἐπεσκή-
ψατο ὡς ψευδεῖ οὔσῃ, ἣν καὶ νῦν παρέξομαι. λέγε
τὴν μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Εἶτ' οὐ δεινόν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ὅτι μὲν εἷς ἀνὴρ 53
ἔφησε Πιστίας Ἀρεοπαγίτης ὢν ἀδικεῖν με, καταψευ-
δόμενος καὶ ἐμοῦ | καὶ τῆς βουλῆς, ἴσχυσεν ἂν τὸ 97
ψεῦδος τῆς ἀληθείας μᾶλλον, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειαν

51. *με*] *μοι* BLZM. — *ἀπεφάνθην* AN Bk.: *ἐφάνθην*.

52. *καὶ* ante *προδότην* add. N Mr. (ci. Wm.). — *ὃν* add. ante *εἰσαγγ*. N et pr. A, quod non displicet Mr., cui ante *καταψ*. quaedam intercidisse videntur. Fort. *βουλῆς* (*ἕνα ἄνδρα ἐχθρὸν ἔσχον, μιαρὸν*) *ὥσπερ σὺ κτέ*. Iam. R. *μιαρὸν* h. l. addi voluerat. — *καὶ δισχιλίοις* add. NA Bk. — *Πυθοκλεῖ* N Mr.: *Τιμοκλεῖ*. — *ἣν καὶ νῦν*] *καὶ νῦν* ci. R.

53. *ὅτι*] *ὅτε* Markl. — *Πιστίας*] Oratio *κατὰ Πιστίου εἰςαγγελία* exstitit inter Dinarcheas (Dion. Din. 10). — *ἀδικεῖν με*] *ἀδικεῖ μὲν* LZM, *ἀδικῇ μὲν* B. — *καὶ ἐμοῦ* A pr. corr.[2]: *κατ' ἐμοῦ* N, *ἐμοῦ* ZM, *κἀμοῦ* v.

τὴν τότε καὶ τὴν ἐρημίαν τὴν ἐμὴν ἐπιστεύθησαν αἱ
κατ' ἐμοῦ ψευδεῖς γινόμεναι κατασκευαί· ἐπειδὴ δὲ
τἀληθὲς παρὰ πάσης τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς
ὁμολογεῖται, Δημοσθένην εἰληφέναι εἴκοσι τάλαντα
χρυσίου καθ' ὑμῶν καὶ ταῦτα πεποιηκότα ἀδικεῖν,
καὶ ὁ δημαγωγὸς ὑμῖν, ἐν ᾧ τὰς ἐλπίδας ἔχουσί τι-
54 νες, ἐπ' αὐτοφώρῳ χρήματα λαμβάνων εἴληπται, νῦν
τὰ νόμιμα τἀκεῖθεν καὶ τὰ δίκαια καὶ τἀληθῆ ἀσθε-
νέστερα γενήσεται τῶν Δημοσθένους λόγων, καὶ
ἰσχύσει μᾶλλον τῆς ἀληθείας ἡ παρὰ τούτου ῥηθησο-
μένη κατὰ τοῦ συνεδρίου διαβολή, ὡς ἄρα πολλοὺς
ἡ βουλὴ ἀποπέφαγκεν ἀδικεῖν τὸν δῆμον, οἳ ἀποπε-
φεύγασιν εἰσελθόντες εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ ἡ βουλὴ
ἐπ' ἐνίων τὸ πέμπτον μέρος οὐ μετείληφε τῶν ψή-
φων; τοῦτο δὲ ὃν τρόπον γίνεται, ῥᾳδίως ἅπαντες μα-
55 θήσεσθε. ἡ βουλή, ὦ ἄνδρες, ζητεῖ τὰ προσταχθέντα
ὑφ' ὑμῶν καὶ (ἀποφαίνει) τὰ γεγενημένα παρ' αὑτοῖς
ἀδικήματα οὐχ ὡς ὑμεῖς — καί μοι μὴ ὀργισθῆτε —
δικάζειν ἐνίοτε εἴθισθε, τῇ συγγνώμῃ πλέον ἢ τῷ
δικαίῳ ἀπονέμοντες, ἀλλ' ἁπλῶς τὸν ἔνοχον ὄντα
τοῖς ζητουμένοις καὶ τὸν ὁποιονοῦν ἠδικηκότα (πα-
ρὰ) τὰ πάτρια, νομίζουσα τὸν ἐν τοῖς μικροῖς συνε-
θιζόμενον ἀδικεῖν, τοῦτον τὰ μεγάλα τῶν ἀδικημά-
56 των εὐχερέστερον προσδέξεσθαι. διόπερ τὸν παρ'
αὑτῶν ἀποστερήσαντα τὸ ναῦλον τὸν πορθμέα ζη-
μιώσασα πρὸς ὑμᾶς ἀπέφηνε· πάλιν τὸν τὴν πεντε-

54. *ἀποφεύγασιν* N.
55. *αὑτοῖς* Bk.: *αὐτοῖς*. — *συγγνώμῃ* NB et corr. a pr. m. A Bk.: *γνώμῃ*. — (*παρὰ*) addidi coll. § 56; (*κατὰ*) *τὰ π.* Dobr. Turr. (scil. *ζητεῖ*); *ἀποφαίνει κατὰ* addi mal. Mr. Verbum hoc etiam Wolf. post *ζητουμ.* addi iusserat.
56. πενταδραχμίαν N. —

δραχμίαν ἐπὶ τῷ τοῦ μὴ παρόντος ὀνόματι λαβεῖν ἀξιώσαντα, καὶ τοῦτον ὑμῖν ἀπέφηνε, καὶ τὸν τὴν μερίδα τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου τολμήσαντα ἀποδόσθαι παρὰ τὰ νόμιμα τὸν αὐτὸν τρόπον ζημιώσασα ἐξέ-
57 βαλε. τούτους ὑμεῖς κρίναντες ἀφήκατε οὐ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς καταγινώσκοντες ψεύδεσθαι, ἀλλὰ τῇ συγγνώμῃ μᾶλλον ἢ τῷ δικαίῳ προσθέμενοι, καὶ τὴν τιμωρίαν μείζω νομίζοντες εἶναι τῆς ὑπὸ τῶν κρινομένων γεγενημένης ἁμαρτίας. ἦ που ἄρα ἡ βουλή, Δημόσθενες, τὰ ψευδῆ ἀπέφηνεν; οὐ δήπου. τούτους μέντοι, ὦ ἄνδρες, καὶ τοιούτους ἑτέρους ἀδικεῖν παρ' ἑαυτοῖς ἀποφηνάσης τῆς βου-
58 λῆς ὑμεῖς ἀφήκατε. Πολύευκτον δὲ τὸν Κυδαντίδην τοῦ δήμου προστάξαντος ζητῆσαι τὴν βουλήν, εἰ συνέρχεται τοῖς φυγάσιν εἰς Μέγαρα, καὶ ζητήσασαν ἀποφῆναι πρὸς ὑμᾶς, ἀπέφηνεν ἡ βουλὴ συνιέναι. κατηγόρους εἵλεσθε κατὰ τὸν νόμον, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικαστήριον, ἀπελύσαθ' ὑμεῖς, ὁμολογοῦντος τοῦ Πολυεύκτου βαδίζειν εἰς Μέγαρα ὡς τὸν Νικοφάνην· ἔχειν γὰρ τὴν αὑτοῦ μητέρα τοῦτον. οὐδὲν οὖν ἄτοπον οὐδὲ δεινὸν ἐφαίνετο ὑμῖν ποιεῖν τῷ τῆς μητρὸς ἀνδρὶ διαλεγόμενος ἠτυχηκότι καὶ συνευπορῶν, καθ' ὅσον δυνατὸς ἦν, ἀπεστερημένῳ τῆς πα-
59 τρίδος. αὕτη, Δημόσθενες, τῆς βουλῆς ἡ ἀπόφασις οὐκ ἐξηλέγχθη ψευδὴς οὖσα, ἀληθινῆς δὲ αὐτῆς οὔσης ἔδοξε τοῖς δικασταῖς ἀφιέναι τὸν Πολύευκτον·

παρὰ ante τὰ νόμιμα add. NAB Bk. (ci. Wolf.).
57. παρ' ἑαυτοῖς scripsi: παρ' ἑαυτῆς (π. ἑαυτῇ R.). cf. § 55.
58. τὸν νόμον N Mr.: τοὺς νόμους. — τοῦ ante Πολ. add. N Mr. — ὑμῖν ποιεῖν N Mr.: ποιεῖν ὑμῖν.
59. ἐξελέγχθη N. —

τὸ μὲν γὰρ ἀληθὲς τῇ βουλῇ προσετάχθη ζητεῖν, τὸ δὲ συγγνώμης ἄξιον, φημί, τὸ δικαστήριον ἔκρινε. διὰ τοῦτο οὐ πιστευτέον τῇ βουλῇ περὶ τῶν γινομένων ἀποφάσεων, ἐπειδὴ σὲ καὶ τοὺς μετὰ σοῦ τὸ χρυσίον ἔχοντας ἀποπέφαγκε; δεινὸν μέντ' ἂν εἴη.
60 δεῖξον γὰρ δὴ τοῖς δικασταῖς σὺ Δημόσθενες νυνὶ ὡς τούτων τι τῶν ἁμαρτημάτων ὅμοιόν ἐστι τοῖς σοῖς ἀδικήμασι, καὶ ὡς τὸ δῶρα λαμβάνειν κατὰ τῆς πατρίδος συγγνώμης ἐστὶν ἄξιον, ὥστε ἀποφύγοις ἂν παρὰ τούτοις εἰκότως. ἀλλ' οἱ νόμοι περὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀδικημάτων τῶν εἰς ἀργυρίου λόγον ἀνηκόντων διπλῆν τὴν βλάβην ὀφείλειν κελεύουσι, περὶ δὲ τῶν δωροδοκούντων δύο μόνον τιμήματα πεποιήκασιν, ἢ θάνατον, ἵνα ταύτης τυχὼν τῆς ζημίας ὁ λαβὼν παράδειγμα γένηται τοῖς ἄλλοις, ἢ δεκαπλοῦν τοῦ ἐξ ἀρχῆς λήμματος τὸ τίμημα [τῶν δώρων], ἵνα μὴ λυσιτελήσῃ τοῖς τοῦτο τολμῶσι ποιεῖν.

61 | Ἢ τοῦτο μὲν οὐκ ἐπιχειρήσεις λέγειν, ὅτι δὲ
98 τῶν πρότερον ἀποφανθέντων ὑπὸ τῆς βουλῆς τοῖς μὲν ἄλλοις ὡμολογηκέναι συμβέβηκεν ἀξίαν εἶναι

φημί] ἢ μὴ cum R. Bk.: φημί revocarunt Turr. Mr. cum Wm. — διὰ τοῦτ' (οὖν) Hi. — γενομένων ABZM Bk.; γιν. tuetur Fr.

60. δὴ add. N Mr. — νυνὶ NAB Bk.: ταννῦν ZM et pr. L, τὰ νυνὶ v. — ἁμαρτημάτων S. Mr.: ἡμαρτηκότων. cf. v. l. Ant. 5, 93. — καὶ ὡς] mal. ἢ ὡς. — ἀλλ' οἱ νόμοι κτέ.] cf. Hyp. I, col. 20. — ὀφείλειν] ὀφλεῖν Meier. — γίνηται N Bk.; A litt. η a m. sec. habet. — τῶν δώρων abesse mal. S. coll. 2, 17. — λυσιτελήσῃ scripsi: λυσιτελὴς ᾖ N et corr. A^d; λυσιτελὲς ᾖ v.

61. πρότερον cum Scal. R.: προτέρων. malim autem πώποτε. — ἀξίαν] ἀληθῆ s. ἀξιόπιστον ci. Wolf., δικαίαν Mr.; ἀξίαν εἶναι τῆς βουλῆς τὴν ζ. Scheibe, quorum nihil probo. —

τὴν τῆς βουλῆς ζήτησιν, σοὶ δὲ μόνῳ [τὰ] περὶ αὐτῆς ἠναντιῶσθαι; ἀλλὰ μόνος σὺ τῶν πώποτε ἀποπεφασμένων ἠξίωσας ἑκὼν σεαυτῷ τούτους κριτὰς καὶ ζητητὰς γενέσθαι, καὶ ἔγραψας κατὰ σεαυτοῦ τὸ ψήφισμα, καὶ τὸν δῆμον ἐποιήσω μάρτυρα τῶν ὡμολογημένων, ὁρισάμενος σεαυτῷ ζημίαν εἶναι θάνατον, ἐάν (σ') ἀποφήνῃ ἡ βουλὴ τῶν χρημάτων εἰληφότα τι τῶν εἰς τὴν χώραν ὑπὸ Ἁρπάλου κομισθέντων.
ἀλλὰ μὴν πρότερον ἔγραψας σὺ ὦ Δημόσθενες κατὰ 62
πάντων τούτων καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κυρίαν εἶναι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴν κολάσαι τὸν παρὰ τοὺς νόμους πλημμελοῦντα, χρωμένην τοῖς πατρίοις νόμοις· καὶ παρέδωκας σὺ καὶ ἐνεχείρισας τὴν πόλιν ἅπασαν ταύτῃ, ἣν αὐτίκα φήσεις ὀλιγαρχικὴν εἶναι· καὶ τεθνᾶσι κατὰ τὸ σὸν ψήφισμα δύο τῶν πολιτῶν, πατὴρ καὶ υἱός, παραδοθέντες τῷ ἐπὶ τῷ ὀρύγματι·
ἐδέθη τῶν ἀφ' Ἁρμοδίου γεγονότων εἷς κατὰ τὸ σὸν 63
πρόσταγμα· ἐστρέβλωσαν Ἀντιφῶντα καὶ ἀπέκτειναν οὗτοι τῇ τῆς βουλῆς ἀποφάσει πεισθέντες· ἐξέβαλες σὺ Ἀρχῖνον ἐκ τῆς πόλεως ἐπὶ προδοσίᾳ κατὰ τὰς τῆς βουλῆς ἀποφάσεις καὶ τιμωρίας. κατὰ δὲ σαυτοῦ καὶ ταῦτα γράψας αὐτὸς τὸ ψήφισμα ἀκυροῖς; καὶ ποῦ ταῦτα δίκαια ἢ νόμιμά ἐστι;

Μαρτύρομαι τὰς σεμνὰς θεάς, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 64
καὶ τὸν τόπον ὃν ἐκεῖναι κατέχουσι, καὶ τοὺς ἥρωας

τὰ περὶ αὐτῆς] *τὰ* del. Dobr. — *τὴν ζημίαν* Wm. — *ἐάν* (*σ'*) ci. Mr.

62. mal. (*καὶ*) *πρότερον*. — *πατρίοις* Wolf. Turr.: *πατρῴοις*. cf. § 4. 55. — *ἐνεχείρησας* N.

63. *Ἀρχῖνον*] *Ἀναξῖνον* susp. Droysen, sed cf. Mr. — *καὶ τιμωρίας*] cf. Mr. ad § 55.

64. *ὦ ἄνδρες* Dobs. —

τοὺς ἐγχωρίους, καὶ τὴν Ἀθηνᾶν τὴν Πολιάδα, καὶ
τοὺς ἄλλους θεοὺς οἳ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἡμῶν
εἰλήχασιν, ὅτι τοῦ δήμου παραδεδωκότος ὑμῖν τιμω-
ρήσασθαι τὸν εἰληφότα τι τῶν .... κατὰ τῆς πατρί-
δος, τὸν λελυμασμένον καὶ ἐφθαρκότα τὴν τῆς πό-
λεως εὐδαιμονίαν, τὸν περικεχαρακωμένην προδεδω-
65 κότα τὴν πατρίδα ταῖς αὑτοῦ συμβουλίαις, ὃν οἱ μὲν
ἐχθροὶ καὶ κακόνοι τῇ πόλει ζῆν ἂν βούλοιντο,
συμφορὰν ἡγούμενοι τῆς πόλεως εἶναι, ὅσοι δὲ εὖνοι
τοῖς ὑμετέροις πράγμασι, καὶ μεταπεσούσης τῆς τύχης
ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἂν τὰ τῆς πόλεως πράγ-
ματα ἐλθεῖν, τὴν ἀξίαν δόντα δίκην τῶν πεπραγμέ-
νων ἀπολωλέναι βούλονται, καὶ ταῦτ' εὔχονται τοῖς
θεοῖς. οὓς κἀγὼ συμπαρακαλῶ σῶσαι τὴν πατρίδα,
κινδυνεύουσαν ὁρῶν ὑπὲρ σωτηρίας, ὑπὲρ παίδων,
ὑπὲρ γυναικῶν, ὑπὲρ δόξης, ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν
66 ἁπάντων. τί γὰρ ἐροῦμεν, ὦ Ἀθηναῖοι, πρὸς τοὺς
περιεστηκότας ἐξελθόντες ἐκ τοῦ δικαστηρίου, ἐάν,
ὃ μὴ γένοιτο, παρακρουσθῆτε ὑπὸ τῆς τούτου γοη-
τείας; τίσιν ὀφθαλμοῖς ἕκαστος ὑμῶν τὴν πατρῴαν
ἑστίαν οἴκαδε ἀπελθὼν ἰδεῖν τολμήσει, ἀπολελυκό-

Πολιάδα cum Wolf. Turr.: πολίτιδα. — τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν N Mr.: τὴν χώραν καὶ τὴν πόλιν. — ὅτι del. S. Mr., qui iungit παραδ. τιμωρ. coll. 1, 98; 2, 14. 20; 3, 14; τιμωρήσασθε mal. S. Τιμωρήσετε rc. N; οὐκ ἐτιμωρήσασθε Ald. Fort.: ὅτι (νῦν δεῖ) — — τιμωρήσασθαι. — τι τῶν κατὰ NA, τι κατὰ v. Fort. τι τῶν κομισθέντων χρημάτων; cf. § 70. — περικεχαρ. ταῖς αὑτοῦ συμβουλίαις] irridet Demosthenis gloriationem 18, 299. — προδεδωκότα Schm. Fr.: παραδεδωκότα (in mg. A[d]).

65. τῇ πόλει Kl.: τῆς πόλεως. — ζῆν] ζητεῖν pr. A corr.[2]. — δόντα δίκην N Mr.: δίκην δόντα.

66. ἐπανελθὼν Kl. — τολμήσει auct. Bk. Turr.: τολμήσειε N (h. e. τολμήσετε? cf. 107), τολμήσειεν v. —

τες μὲν τὸν προδότην τὸν [πρῶτον] εἰς τὸν ἴδιον οἶκον
εἰσενεγκάμενον τὸ δεδωροδοκημένον χρυσίον, κα-
τεγνωκότες δὲ μηδὲν ἀληθὲς μήτε ζητεῖν μήθ᾽ εὑρί-
σκειν τὸ σεμνότατον παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις εἶναι
νομιζόμενον συνέδριον; τίνας δέ, ὦ Ἀθηναῖοι — σκο- 67
πεῖτε γὰρ πρὸς ὑμᾶς αὐτούς —, τίνας τὰς ἐλπίδας
ἕξομεν, ἐὰν κίνδυνός τις καταλάβῃ τὴν πόλιν, τὸ μὲν
δῶρα λαμβάνειν κατὰ τῆς πατρίδος ἀσφαλὲς εἶναι
πεποιηκότες, τὸ δὲ τὴν φυλακὴν ἔχον συνέδριον τῆς
πόλεως ἐν τοῖς τοιούτοις κινδύνοις ἀδόκιμον κατα-
στήσαντες; τί δ᾽ ἐάν — τιθῶμεν γὰρ ταῦτα —, ἐὰν 68
κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ Δημοσθένους ἀπαιτῇ πέμψας
ἡμᾶς Ἀλέξανδρος τὸ χρυσίον τὸ κομισθὲν εἰς τὴν
χώραν ὑπὸ Ἁρπάλου, καὶ πρὸς τῷ γεγενῆσθαι τὴν
τῆς βουλῆς ἀπόφασιν τοὺς παῖδας καταπέμψῃ πρὸς
ἡμᾶς τοὺς νῦν ὡς ἑαυτὸν ἀνακεκομισμένους, καὶ
τούτων ἀξιοῖ πυνθάνεσθαι τὴν ἀλήθειαν ἡμᾶς, πρὸς
θεῶν, ὦ ἄνδρες, τί ἐροῦμεν; γράψεις σὺ Δημόσθενες 69
πολεμεῖν ἡμᾶς, ἐπειδὴ καὶ τοὺς πρότερον πολέμους
καλῶς | διῴκησας; καὶ πότερόν ἐστι δικαιότερον, ἂν 99
ταῦτα δόξῃ καὶ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις, εἰς τὸν πό-
λεμον ὑπάρχειν μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὸ παρὰ σοῦ

τὸν πρῶτον] τὸν πρῶτον τὸν N et A pr. — οἶκον add. NA Bk. (ci. Wolf. et Steph.). — δεδωροκημένον N[m]. — μηδὲ ζητεῖν Dobs. et v. ante Bk.; codicum neuter mentionem facit. — σεμνότ. παρὰ πᾶσιν ἀνθρ. εἶναι N Mr.: παρὰ π. ἀ. εἶναι σεμν.

67. τὰς ἐλπίδας NA Bk.: ἐλπίδας. — ἔχων pr. N.

68. τί δ᾽ ἐάν Funkhänel Bait. Mr.: τί δαὶ ἂν N, τί δὲ ἂν v. — τὸ γεγενῆσθαι BLZM et pr. A corr.[2]. — καταπέμψει L et pr. A corr.[2]. — πρὸς ὑμᾶς N. — ἡμᾶς post ἀλήθ. Turr.: ὑμᾶς.

69. γράψεις cum Steph. et Wolf. R.: γράφεις. — (τούτοις) δόξῃ καὶ ci. R. —

χρυσίον, ἢ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημά-
των ἕκαστον εἰσφέρειν καὶ καταχωνεύειν τὸν ἴδιον
κόσμον τῶν γυναικῶν καὶ τὰ ἐκπώματα καὶ πάντα
τὰ ἐν τῇ χώρᾳ ἀναθήματα τῶν θεῶν, ὥσπερ ἔφησθα
σὺ γράψειν, αὐτὸς εἰσενεγκὼν πεντήκοντα δραχμὰς
ἀπὸ τῆς οἰκίας τῆς ἐν Πειραιεῖ καὶ τῆς ἐν ἄστει;
τοσοῦτον γὰρ κατὰ τὴν προτέραν εἰσφορὰν εἰσενη-
70 νοχὼς εἴκοσι τάλαντα ἔχεις. ἢ πολεμεῖν μὲν οὐ γρά-
ψεις, ἀποδιδόναι δὲ κατὰ τὸ γεγραμμένον ὑπὸ σοῦ
ψήφισμα κελεύσεις Ἀλεξάνδρῳ τὸ κεκομισμένον χρυ-
σίον; οὐκοῦν ὑπὲρ σοῦ τὸν δῆμον ἀποδιδόναι δεή-
σει. καὶ ποῦ τοῦτ' ἐστὶ δίκαιον ἢ κοινὸν ἢ δημοτι-
κόν, τοὺς μὲν ἐργαζομένους εἰσφέρειν, σὲ δὲ ἁρπάζειν
καὶ κλέπτειν; καὶ τοὺς μὲν φανερὰν κεκτῆσθαι τὴν
οὐσίαν καὶ ἀπὸ ταύτης εἰσφέρειν, σὲ δὲ πλείω ἢ
πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τάλαντα τὰ μὲν ἐκ τῶν βα-
σιλικῶν τὰ δὲ ἐκ τῶν Ἀλεξάνδρου πραγμάτων εἰλη-
φέναι, μηδὲν δὲ φανερὸν ἐν τῇ πόλει κεκτῆσθαι,
ἀλλὰ διεσκευάσθαι πρὸς τὸν δῆμον ὡς οὐ πιστεύ-
71 οντα τοῖς ἑαυτῷ πεπολιτευμένοις; καὶ τοὺς μὲν νό-
μους προλέγειν τῷ ῥήτορι καὶ τῷ στρατηγῷ, (τῷ)
τὴν παρὰ τοῦ δήμου πίστιν ἀξιοῦντι λαμβάνειν,
παιδοποιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους, γῆν ἐντὸς ὅρων

γράψειν cum Steph. R.: γράφειν. — οἰκείας pr. A.

70. κελεύσεις cum Steph. R.: κελεύεις (quod revoc. Mr.). — τοὺς μὲν . . . ἐργαζ. A. — καὶ κλέπτειν add. N Mr. — vv. καὶ τοὺς — εἰσφέρειν in mg. add. A[d]. — πλεῖον N Fr. (πλεῖν Kl. W.). Μὲν addi malim. — πραγμάτων] χρημάτων cum Wolf. Mr. — εἰληφότα M et v. ante Bk. — μηδὲν δὲ NAB Bk.: μηδὲν. — σαυτῷ Kl. — πεπολιτευμένοις N Mr. (ci. Schm.): πολιτευομένοις.

71. τῷ post στρατ. addi iubet R. — ἐντὸς] ἐν τοῖς BLZM. — γεγεννημένους A corr.[2]. —

κεκτῆσθαι, πάσας τὰς δικαίας πίστεις παρακαταθέμενον, οὕτως ἀξιοῦν προεστάναι τοῦ δήμου· σὲ δὲ τὴν (μὲν) πατρῴαν γῆν πεπρακέναι, τοὺς δὲ οὐ γεγενημένους υἱεῖς σαυτῷ προσποιεῖσθαι παρὰ τοὺς νόμους τῶν ἐν ταῖς κρίσεσιν ἕνεκα γινομένων ὅρκων, ἐπιτάττειν δὲ τοῖς ἄλλοις στρατεύεσθαι λιπόντα αὐτὸν τὴν κοινὴν τάξιν;

Ὦ Ἀθηναῖοι, παρὰ τί οἴεσθε τὰς πόλεις τοτὲ μὲν 72
εὖ τοτὲ δὲ φαύλως πράττειν; οὐδὲν εὑρήσετε ἄλλο
πλὴν παρὰ τοὺς συμβούλους καὶ τοὺς ἡγεμόνας.
ἐπιβλέψατε δὲ ἐπὶ τὴν Θηβαίων πόλιν. ἐγένετο πόλις, ἐγένετο μεγίστη· (πότε), καὶ τίνων τυχοῦσα
ἡγεμόνων καὶ στρατηγῶν; ἅπαντες ἂν ὁμολογήσαιεν
οἱ πρεσβύτεροι, παρ' ὧνπερ κἀγὼ τοὺς λόγους ἀκούων
ἐρῶ, ὅτε Πελοπίδας, ὥς φασιν, ἡγεῖτο τοῦ ἱεροῦ 73
λόχου καὶ Ἐπαμινώνδας ἐστρατήγει καὶ οἱ μετὰ τούτων· τότε τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐνίκησεν ἡ τῶν Θηβαίων πόλις, τότε εἰς τὴν ἀπόρθητον νομιζομένην εἶναι Λακεδαιμονίων χώραν εἰσέβαλον, κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους πολλὰ καὶ καλὰ διεπράξαντο ἔργα, Μεσσήνην τετρακοσιοστῷ ἔτει κατῴκισαν, Ἀρκάδας αὐτονόμους ἐποίησαν, ἔνδοξοι παρὰ πᾶσιν ἦσαν.
πότε δ' αὖ τοὐναντίον ταπεινὰ καὶ τοῦ φρονήματος 74

παρὰ] κατὰ N pr. A pr. corr.². Num τῶν ἐν τ. κρ. κατὰ τοὺς νόμους γιγν. ὅ. ἕνεκα? Praepositionis collocatio Meiero offensioni fuit.

72. εὑρήσητε BLZM Ald. — δὲ ἐπὶ N Mr.: γὰρ ἐπὶ. — πότ' ante ἐγένετο πόλις cum Steph. et Dobr. add. Mr.; idem cum Dobr. del. πόλις, ἐγένετο. Adversantur Meier. et Fr. — ἂν ὁμολ. NAB Bk.: γὰρ ὁμολ. — οἱ ante πρεσβ. cum R. add. Dobs. Turr.

73. λόχου a corr.² habet A. — Ἐπαμινώνδας NZM et A pr. Turr.: Ἐπαμεινώνδας. — Μεσήνην codd. et Ald. — κατῴκησαν pr. A[d].

τος τοῦ γραφέντος ὑπὸ Δημοσθένους, ὃ τεταραγμένης τῆς πόλεως μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἔγραψεν ὁ δημοτικὸς οὗτος, καὶ τῆς μαντείας τῆς ἐλθούσης ἐκ Δωδώνης παρὰ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου· σαφῶς γὰρ ὑμῖν πάλαι προείρηκε φυλάττεσθαι τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς συμβούλους. Λέγε τὴν μαντείαν πρῶτον.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

79 *Λέγε δὴ τὸ καλὸν ψήφισμα (τὸ) τούτου.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Δημοτικός γ' ὁ διατάττων ἑαυτὸν μέν, ἐπειδὴ ἀνδρεῖος καὶ εὔψυχός ἐστιν, ἐν τοῖς ὅπλοις μένειν, οὓς δ' ἂν αὐτὸς ἀποδοκιμάσῃ τῶν πολιτῶν, ἐπὶ τὰ ἔργα ἀπιέναι, καὶ ἐάν τι ἄλλο τούτῳ δόξῃ ἐπιτήδειον εἶναι, τοῦτο ποιεῖν. Λέγε τὰ λοιπά.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

80 *Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἀπιέναι φησὶ τὸ ψήφισμα τὰς ἠρημένας πρεσβείας. ἐπειδὴ (γὰρ) ἤκουσε μετὰ τὴν μάχην τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ Φίλιππον εἰς τὴν χώραν ἡμῶν μέλλειν εἰσβάλλειν, αὐτὸς ἑαυτὸν πρεσβευτὴν κατασκευάσας, ἵν' ἐκ τῆς πόλεως*

78. ὃ] *ὅτε* NLZM et pr. A. — *μαντείαν*] cf. § 98; Dem. 19, 297 sq.

79. (*τὸ*) *τούτου* cum R. Turr.; vulg. defendit Mr. Cf. § 92. — *αὐτὸς*] *οὗτος* N Fr. — *ἀποδοκιμάσει* N. — *τὰ ἔργα*] *τὰ* om. N. — ΨΗΦΙΣΜΑ N Turr.: *μαρτυρία* A, om. BLZM (in lacuna).

80. *ἄνδρες* N Mr.: *ὦ ἄνδρες*. cf. § 18. — *τὸ ψήφισμα* mal. abesse Bk. — *ἠρημένας* cum Wolf. Bk.: *ᾑρημένας* N^{m}, *εἰρημένας* v. — *γὰρ* post *ἐπειδὴ* addi iubet R., *ᾤχετο* addendum ci. Mr., ille quidem post *τάλαντα*. — *ἐκ τῆς* Wurm.; *vulg. def. Mr.* —

*ἀποδραίη, (ᾤχετο) συσκευασάμενος (ἐκ) τῆς διοική-
σεως ὀκτὼ τάλαντα, οὐδὲν φροντίσας τῆς τότε πα-
ρούσης ἀπορίας, ἡνίχ' οἱ ἄλλοι πάντες ἐκ τῶν ἰδίων
ἐπεδίδοσαν εἰς τὴν ὑμετέραν σωτηρίαν. τοιοῦτος* 81
*ὑμῖν ὁ σύμβουλος, καὶ δύο ταύτας μόνας ἐν τῷ βίῳ
Δημοσθένης πεποίηται ἀποδημίας, μετὰ τὴν μάχην
ὅτε ἀπεδίδρασκεν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ νῦν εἰς Ὀλυμ-
πίαν, ἐπεὶ Νικάνορι διὰ τῆς ἀρχιθεωρίας ἐντυχεῖν
ἐβούλετο. ἄξιόν γε τούτῳ παρακαταθέσθαι τὴν πό-
λιν καὶ ἐπιτρέψαι κινδυνεύειν μέλλοντας, ὃς ὅτε μὲν
ἔδει μάχεσθαι μετὰ τῶν ἄλλων τοῖς πολεμίοις, λιπὼν
τὴν τάξιν ᾤχετο ἀπιὼν οἴκαδε, ἐπειδὴ δὲ προσῆκεν
οἴκοι κινδυνεύειν μετὰ τῶν ἄλλων, πρεσβευτὴν αὐ-
τὸς αὑτὸν προβαλόμενος ᾤχετο ἐκ τῆς πόλεως ἀπο-
δράς, ἐπειδὴ δὲ πρεσβεύειν ἔδει περὶ τῆς εἰρήνης,* 82
*οὐκ ἂν ἔφασκεν ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν οὐδὲ τὸν
ἕτερον πόδα, ἐπειδὴ δὲ τοὺς φυγάδας Ἀλέξανδρον
ἔφασαν κατάγειν καὶ Νικάνωρ εἰς Ὀλυμπίαν ἧκεν,
ἀρχιθεωρὸν αὑτὸν ἐπέδωκε τῇ βουλῇ. τοιοῦτος οὗ-
τος, ἐν μὲν ταῖς παρατάξεσιν οἰκουρός, ἐν δὲ τοῖς
οἴκοι μένουσι πρεσβευτής, ἐν δὲ τοῖς πρεσβευταῖς
δραπέτης ἐστίν.*

Λέγε δὴ καὶ τὰ περὶ ζητήσεως τῶν χρημάτων

οὐδὲν N[m] et cum Wolf. R.: *οὐδὲ*.

81. *ἐν τῷ βίῳ* deleri vult Mr.: etenim et aperte mentiri oratorem et secum ipsum pugnare (§ 12). Aut *ἀποδημία* voluntaria peregrinatio est, aut addendum *ἑκών*. — *ἐπεὶ*] *ἐπὶ* NLZM; . . *ἐπ.* A pr. corr.[1]. — *ἐπιτρέψειν* N. — *προβαλόμενος* NB et corr. A Bk.: *προβαλλόμενος*.

82. *ἐπειδὴ δὲ τοὺς*] *δὴ* om. N Fr., *δὲ* om. M. — *φυ.γάδας* A pr. — *κατάγειν* a corr. hab. A[d]. — *ἐπέδωκε* cum Scal. Turr.: *ἀπέδωκε*. — vv. *οἰκουρός* et *δραπέτης* transponi iubet S.; sed v. Mr. — *τὰ* et *ψηφίσματα* scripsi: *τὸ* et *ψήφισμα*. cf. 101.

ψηφίσματα, ἃ ἔγραψε Δημοσθένης τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ περὶ αὐτοῦ τε καὶ ὑμῶν, ἵνα παρ' ἄλληλα θεωρήσαντες εἰδῆτε τὴν Δημοσθένους ἀπόνοιαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

83 Ἔγραψας σὺ τοῦτο Δημόσθενες; ἔγραψας· οὐκ ἔστιν ἀντειπεῖν. ἐγένετο ἡ βουλὴ κυρία σοῦ προστάξαντος; ἐγένετο. τεθνᾶσι τῶν πολιτῶν ἄνδρες; τεθνᾶσι. κύριον ἦν τὸ σὸν ψήφισμα κατ' ἐκείνων; ἀδύνατον ἀντειπεῖν.

Λέγε δὴ πάλιν ὃ Δημοσθένης κατὰ Δημοσθένους ἔγραψε. προσέχετε ὦ ἄνδρες.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

84 Ἡ βουλὴ εὕρηκε Δημοσθένην. τί δεῖ πολλῶν λόγων; ἀποπέφαγκεν, ὦ Ἀθηναῖοι. τὸ μὲν τοίνυν
101 δίκαιον | ἦν ὑφ' ἑαυτοῦ κεκριμένον εὐθὺς ἀποθνήσκειν· ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς ὑμετέρας ἥκει χεῖρας, τῶν ὑπὲρ τοῦ δήμου συνειλεγμένων καὶ τῶν ὀμωμοκότων πείθεσθαι τοῖς νόμοις καὶ τοῖς τοῦ δήμου ψηφίσμασι, τί ποιήσετε; προήσεσθε τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν καὶ τὰ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις δίκαια νομιζόμενα; μή, ὦ Ἀθηναῖοι, μή· αἰσχρὸν γὰρ καὶ δεινὸν ἑτέρους μὲν ὑπὸ [τῶν Δημοσθένους ψηφισμάτων,

Lacunam ante καὶ τὸ stat. Mr. — ἃ ci. Mr.: ὃ. — ὑμῶν N, corr.[2] A, Dobs. Mr.: ἡμῶν.

83. ὦ ἄνδρες] ὦ om. N Fr. Sed nisi addatur δικασταί, ὦ omitti non solet, cf. Mr. — ΨΗΦΙΣΜΑ add. NA Bk.

84. ἡ βουλὴ add. NA Bk. — ὑμετέρας corr.[2] A. — τῶν, συνειλεγμένων, τῶν ὀμωμοκότων cum Steph. Wolf. Wurm. Mr., et praebet συνειλεγμένων Ald.: τοὺς, συνειλεγμένους, τοὺς ὀμωμοκότας. — πείσεσθαι ci. Bait.; cf. Mr. — πρὸς τοὺς . . θ . . . . ους (h. e. ἀνθρώπους?) εὐσέβειαν pr. A corr.[1].

*οὐδὲν ὄντας τούτου χείρους οὐδὲ τοσαῦτ' ἠδικηκό-
τας ὅσα περ οὗτος, ἀπολωλέναι, τουτονὶ δὲ κατα-
φρονοῦντα ὑμῶν καὶ τῶν νόμων ἀτιμώρητον ἐν τῇ
πόλει περιιέναι, αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν ψηφισμά-
των ὧν ἔγραψεν ἑαλωκότα. ταὐτὸ συνέδριον, ὦ
Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ αὐτὸς τόπος, καὶ ταὐτὰ δίκαια. ὁ* 86
*αὐτὸς ῥήτωρ ἐκείνοις τε αἴτιος ἐγένετο τῶν συμβάν-
των κακῶν καὶ αὐτῷ τῶν νῦν συμβησομένων. ἐπέ-
τρεψεν [ὁ] αὐτὸς οὗτος ἐν τῷ δήμῳ τῷ συνεδρίῳ τού-
τῳ κρῖναι περὶ αὐτοῦ, μάρτυρας ὑμᾶς πεποιημένος.
ἔθετο συνθήκας μετὰ τοῦ δήμου, γράψας τὸ ψήφισμα
καθ' ἑαυτοῦ, παρὰ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, ἣ πάντων
τῶν ἐν τοῖς γράμμασι δικαίων φύλαξ τῇ πόλει καθέ-
στηκε. διὸ καὶ οὐχ ὅσιον ὑμῖν ἐστι ταύτας ἀκύρους
ποιεῖν, οὐδὲ τοὺς θεοὺς ὀμωμοκόσι περὶ ταύτης τῆς
κρίσεως ταῖς αὐτῶν τῶν θεῶν πράξεσιν ἐναντίαν
τὴν ψῆφον ἐνεγκεῖν. κρίσει Ποσειδῶν ἀποτυχὼν τῇ* 87
*ὑπὲρ Ἁλιρροθίου πρὸς Ἄρη γενομένῃ ἐνέμεινεν·
(ἐνέμειναν) αὐταὶ αἱ σεμναὶ θεαὶ τῇ πρὸς Ὀρέστην
ἐν τούτῳ τῷ συνεδρίῳ κρίσει γενομένῃ, καὶ τῇ τού-
του ἀληθείᾳ συνοίκους ἑαυτὰς εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον
κατέστησαν. ὑμεῖς δὲ τί ποιήσετε οἱ πάντων εἶναι*

85. num (*ἀλλ'*) *οὐδὲ*? — *ἐν τῇ πόλει περιιέναι* N Mr.: *περ. ἐν τῇ πόλει.* — *ταὐτὸ* et mox *ταὐτὰ* cum Dobr. Turr.: *τουτὶ τὸ* et *ταῦτα τὰ* (*ταὐτὰ τὰ* A^{d}, *ταῦτ' αὐτὰ τὰ* B). Contra Cb. *ταὐτὸν τὸ* scribi et *ταὐτὰ τὰ* retineri vult. — lacunam esse post *δίκ.* stat. Mr.; *καὶ* addi vol. R. Dobr.

86. *τε* post *ἐκείνοις* om. N. — *ὁ* del. Kl. — *παρὰ τῇ μητρὶ* ci. R., *τὸ παρὰ τῇ μητρὶ* Dobr. — *τῇ πόλει* sup. lin. hab. A^{d} (*τῇ* om. pr. A sec. Bk.).

87, 1 *τῇ* — — *γενομένῃ* auct. Bk. Turr.: *τῆς* — *γενομένης* N^{m}, *τ͂.ς* — *γενομέν.* A pr., *τοῖς* — *γενομένοις* corr.[2] A v. — *ἐνέμειναν* h. l. auct. S. addidi; post *κρίσει γενομ.* inseri iusserant R. Bk. —

*φάσκοντες εὐσεβέστατοι; τὴν τοῦ συνεδρίου γνῶσιν
ἄκυρον καταστήσετε τῇ Δημοσθένους ἐπακολουθή-
σαντες πονηρίᾳ; οὔκ, ἐὰν σωφρονῆτε, ὦ Ἀθηναῖοι·*
88 *οὐ γὰρ περὶ μικρῶν οὐδὲ τῶν τυχόντων ἐν τῇ τή-
μερον ἡμέρᾳ δικάζετε, ἀλλὰ περὶ σωτηρίας τῆς πό-
λεως ἁπάσης καὶ πρὸς τούτοις περὶ δωροδοκίας,
ἔθους πονηροῦ καὶ πράγματος ἀλυσιτελοῦς ὑμῖν καὶ
πάντας ἀνθρώπους ἀπολωλεκότος. (ὃ) εἰ μὲν καθ'
ὅσον ἐστὲ δυνατοὶ ἐκβαλεῖτε ἐκ τῆς πόλεως καὶ παύ-
σετε τοὺς ῥᾳδίως καθ' ὑμῶν χρήματα λαμβάνοντας,
σωθησόμεθα θεῶν βουλομένων· εἰ δ' ἐπιτρέψετε τοῖς
ῥήτορσι πωλεῖν ὑμᾶς αὐτούς, περιόψεσθε τὴν πόλιν
ἀνατραπεῖσαν ὑπὸ τούτων.*

89 *Ἔγραψεν αὐτὸς ἐν τῷ δήμῳ Δημοσθένης, ὡς
δηλονότι δικαίου τοῦ πράγματος ὄντος, φυλάττειν
Ἀλεξάνδρῳ τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀφικόμενα μετὰ Ἁρ-
πάλου χρήματα. οὕτως οὖν, ὦ ἄριστε, εἰπέ μοι,
φυλάξομεν, ἐὰν σὺ μὲν εἴκοσι τάλαντα λαβὼν ἔχῃς
ἰδίᾳ, ἕτερος δὲ πεντεκαίδεκα, Δημάδης δὲ ἑξακισχι-
λίους χρυσοῦ στατῆρας, ἕτεροι δὲ ὅσα δή ποτε ἀπο-
πεφασμένοι εἰσί; τέτταρα γὰρ τάλαντά ἐστι καὶ ἑξή-
κοντα ἤδη εὑρημένα, ὧν οἴεσθε τὴν αἰτίαν τούτοις*

εὐσεβέστατοι N Mr.: *εὐσεβέστεροι.* — *γνῶσιν* N Mr.: *γνώμην.* — *κατεστήσατε* pr. A corr.[2]. — *Ἀθηναῖοι* NAB Turr.: *ἄνδρες Ἀθ.*

88. *περὶ σωτηρίας τ. π. ἀπ.*] si conferas quod sequitur *πρὸς τούτοις*, aliqua intercidisse videntur. — fort. *πάντας τοὺς χρωμένους ἀπολ.* — (ὃ) *εἰ μὲν* ci. R. — *ἡμᾶς αὐτούς* N.

89. *οὕτως*] *πῶς* Cb. — *φυλάξωμεν* N. cf. 99. — *ἰδίᾳ* cum Wm. Turr.: *ἴδια.* — *πεντακισχιλίους* fort. Hyp. I fr. 2 init. — *τέτταρα*] *τετρακόσια* N et pr. A corr.[2]; *γὰρ* a corr.[1] habet A. — *τούτοις δεῖν* scr.: *τουτοισὶν* (*δεῖν* etiam R. addendum censuerat, *ἂν* Emp.).

δεῖν ἀναθεῖναι. καὶ πότερα κάλλιόν ἐστι, πρὸς δὲ 90
δικαιότερον, ἅπαντ' ἐν τῷ κοινῷ φυλάττεσθαι, ἕως ἂν
τί δίκαιον ὁ δῆμος βουλεύσηται, ἢ τοὺς ῥήτορας καὶ
τῶν στρατηγῶν ἐνίους διηρπακότας ἔχειν; ἐγὼ μὲν
γὰρ οἶμαι τὸ μὲν ἐν τῷ κοινῷ φυλάττειν παρὰ πάν-
των ὁμολογούμενον εἶναι δίκαιον, τὸ δὲ τούτους
ἔχειν μηδένα ἂν εἰπεῖν ὡς ἔστι καλῶς ἔχον.

Πολλοὺς οὗτος ἐρεῖ καὶ παντοδαποὺς λόγους, 91
ὦ ἄνδρες, καὶ οὐδέποτε τοὺς αὐτούς. ὁρᾷ γὰρ
ὑμᾶς τὸν πάντα χρόνον ἐλπίσι κεναῖς καὶ ψευδέσι
λόγοις ἐξηπατημένους ὑφ' ἑαυτοῦ, καὶ μέχρι τούτου
καὶ μνημονεύοντας τὰς ὑποσχέσεις μέχρις ἂν ῥηθῶ-
σιν. εἰ μὲν οὖν ἔτι δεῖ τὴν πόλιν τῆς Δημοσθένους
πονηρίας καὶ ἀτυχίας ἀπολαύειν, ἵνα πλείω κακο-
δαιμονῶμεν — οὐ γὰρ ἔχω τί ἄλλο εἴπω —, στερ-
κτέον ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν· εἰ δέ τι κηδόμεθα 92
τῆς πατρίδος καὶ τοὺς πονηροὺς καὶ δωροδόκους
μισοῦμεν καὶ μετοιωνίσασθαι τὴν τύχην καὶ μεταλ-
λάξασθαι βουλόμεθα, οὐ προετέον ἐστὶν ὑμᾶς αὐ-
τοὺς ὦ Ἀθηναῖοι ταῖς τοῦ | μιαροῦ καὶ γόητος τού- 102
του δεήσεσιν, οὐδὲ προσδεκτέον τοὺς οἴκτους καὶ

90. *πρὸς δὲ (καὶ)* ci. R. — *ἂν τι* mal. R. Schm.: *ἄν τι.*

91. *εἴρηκε καὶ* aut *οὐδέποτε* pro *οὐδεπώποτε* Dobr.; hoc praetulerunt Turr. Mr. Kl., qui cf. Aesch. 1, 127. — *πάντα* N Fr.: *ἅπαντα.* — *καὶ* post *μέχρι τούτου* add. N. — *πλείω* N Mr.: *πλέον. κακοδαιμονεῖν* orator pro *ἐξαμαρτάνειν* ponit. — *οὐ γὰρ* N Mr.: *οὐδὲ γάρ.* — *ἐπὶ* scr.: *εἴη* (*ἂν εἴη* mal. Bk.; *εἴη* del. Fr. Bait.).

92. *δέ τι* mal. Bait.: *δ' ἔτι.* — *μετοιωνίσασθαι*] cf. Harp. s. v. — *προετέον* cum Wolf. Bk.: *προσεκτέον*, quod def. Fr. Aut *προετ.* scribi aut deleri *αὐτοὺς* voluit R. — *προςδεκτέον* NAB Bk.: *προςεκτέον* LZ, *προςιτέον* M Ald., *προςετέον* cum Wolf. R. —

τοὺς φενακισμοὺς (τοὺς) τούτου· ἱκανὴν γὰρ εἰλήφατε πεῖραν αὐτοῦ καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων
93 καὶ τῆς τύχης. τίς οὕτως εὔελπις ὑμῶν ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, τίς οὕτως ἀλόγιστος, τίς (οὕτω) τῶν προγεγενημένων καὶ νῦν ἐνεστηκότων πραγμάτων ἄπειρος, ὅστις ἐλπίζει τὸν ἐκ τοσαύτης εὐδαιμονίας εἰς τοσαύτην ἀδοξίαν καταστήσαντα τὴν πόλιν δι' ἡντιναδήποτε αἰτίαν ἢ τύχην — ἐῶ γὰρ τοῦτο νῦν —, ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἄλλαις ἀπορίαις καὶ τοῖς περιεστηκόσιν ἡμᾶς κινδύνοις καὶ ἡ τῶν ἐξ αὐτῆς τῆς πόλεως δωροδοκία προσγέγονε, καὶ περὶ αἰσχρᾶς αἰτίας κοινῇ πάντες ἀγωνιζόμεθα καὶ περὶ τοῦ μὴ δοκεῖν τὰ ἰδίᾳ παρά τισιν ὄντα χρήματα κοινῇ τὸν δῆμον ἔχειν, τηνικαῦτα συμβουλεύοντα καὶ διοικοῦντα τοῦτον σώ-
94 σειν ἡμᾶς; ἐῶ γὰρ τἆλλα ὅσα μεταβαλλόμενος ἐν τοῖς πράγμασι καὶ δημηγορῶν οὐδὲν ὑγιὲς διατετέλεκε, καὶ τοτὲ μὲν γράφων καὶ ἀπαγορεύων μηδένα νομίζειν ἄλλον θεὸν ἢ τοὺς παραδεδομένους, τοτὲ δὲ λέγων ὡς οὐ δεῖ τὸν δῆμον ἀμφισβητεῖν τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ τιμῶν Ἀλεξάνδρῳ, ὅταν δὲ μέλλῃ κριθήσεσθαι παρ' ὑμῖν, Καλλιμέδοντα εἰσαγγέλλων συνιέναι ἐν Μεγάροις τοῖς φυγάσιν ἐπὶ καταλύσει τοῦ

τοὺς ante τούτου add. Turr., rursus del. Mr. Cf. § 79. — καὶ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων N[m] Mr.: καὶ τῶν ἔ. καὶ τῶν λόγων. Cf. 102.

93. οὗτος ἀλόγιστος pr. A[d]. — οὕτω post τίς add. Mr.; (οὕτως) ἄπειρος iam Wolf. mal. — ὅστις] τίς codd. — τοῦτό (γε) νῦν Wm. — ἰδίᾳ Bk.: ἰδία corr. A[d], ἴδια v. — διοικοῦντα] πολεμοῦντα LZM et v. ante Bk., unde πολέμους διοικοῦντα Wm. — ὑμᾶς A[d] Dobs.

94. διατετέλεκε N Turr. (ci. R.): τετέλεκε. — νομίζειν ἄλλον N Mr.: ἄλλον νομίζειν. — τῷ ante οὐρανῷ add. N Mr. — μέλλει pr. A corr.[2].

δήμου, καὶ ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν εὐθὺς παρα-
χρῆμα ἀναιρούμενος, ἐν δὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ τῇ 95
πρῴην γεγενημένῃ προσάγων καὶ κατασκευάζων
ψευδῆ μηνυτὴν ὡς ἐπιβουλευομένων τῶν νεωρίων,
καὶ περὶ τούτων γράφων μὲν οὐδέν, αἰτίας δὲ ἕνεκα
τοῦ παρόντος ἀγῶνος παρασκευάζων· τούτων γὰρ
ἁπάντων ὑμεῖς τούτῳ μάρτυρές ἐστε. γόης οὗτος,
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μιαρὸς ἄνθρωπός ἐστι, καὶ
οὔτε τῷ γένει τῆς πόλεως πολίτης οὔτε τοῖς πεπολι-
τευμένοις αὐτῷ καὶ πεπραγμένοις. ποῖαι γὰρ τριή- 96
ρεις εἰσὶ κατεσκευασμέναι διὰ τοῦτον, ὥσπερ ἐπὶ
Εὐβούλου, τῇ πόλει; ἢ ποῖοι νεώσοικοι τούτου πο-
λιτευομένου γεγόνασι; πότε οὗτος ἢ διὰ ψηφίσματος
ἢ νόμου ἐπηνώρθωσε τὸ ἱππικόν; τίνα κατεσκεύασε
δύναμιν, τοσούτων καιρῶν παραγενομένων μετὰ τὴν
ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, ἢ πεζὴν ἢ ναυτικήν; τίς ἀνε-
νήνεκται κόσμος τῇ θεῷ εἰς ἀκρόπολιν ὑπὸ τούτου;
τί κατεσκεύακεν οἰκοδόμημα Δημοσθένης ἐν τῷ ἐμ-
πορίῳ τῷ ὑμετέρῳ ἢ ἐν τῷ ἄστει ἢ ἄλλοθί που τῆς
χώρας; οὐδεὶς ἂν οὐδαμοῦ δείξειεν. ἔπειτα τὸν μὲν 97
ἐν ταῖς πολεμικαῖς πράξεσιν ἄπιστον γεγενημένον,
ἐν δὲ ταῖς κατὰ τὴν πόλιν οἰκονομίαις ἄχρηστον,

95. ἐν δὴ N.

96. Imitatur Demosthenis illa: 18, 311; 19, 282. — τριήρης N. — διὰ τοῦτον NAB Bk. (cf. Dem. 18, 311): διὰ τούτου. — ἐπὶ Βούλου pr. N; ἐπιβούλου ZM. haec autem verba (ὥσπερ ἐ. E.) post νεώσοικοι transposita malim. — ἐπηνώρθωκε et κατεσκεύακε ci. Scheibe. — τοσούτων scr.: τοιούτων. — ἀνενήνεκται Bk.: ἀνήνεκται. — κόσμος τῇ θεῷ N Mr.: τῇ θεῷ κόσμος. — κατεσκεύακεν οἰκ. Δημ. N Mr.: κατεσκεύακε Δημ. οἰκ. — οὐδεὶς ἂν cum Steph. Bk.: οὐδεὶς οὖν.

97. mal. τὸν ἐν μὲν. — vv. ἄπιστον et ἄχρηστον transponi mal. Bk., quod ego non probo. —

περιεωρακότα δὲ τοὺς ἀντιπολιτευομένους ἅπαντα διαπεπραγμένους ὅσα ἐβουλήθησαν, μεταβεβλημένον δὲ αὐτὸν καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ δήμου πράξεις ἐγκαταλε-
98 *λοιπότα, τοῦτον περιποιῆσαι βουλήσεσθε; οὔκ, ἐὰν σωφρονῆτε καὶ καλῶς καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως βουλεύησθε· ἀλλὰ δέξεσθε τὴν ἀγαθὴν τύχην, ἣ τιμωρήσασθαι παρέδωκε τῶν ῥητόρων τοὺς τὴν πόλιν διὰ τὴν αὑτῶν δωροδοκίαν ταπεινὴν πεποιηκότας, καὶ φυλάξεσθε, καθάπερ οἱ θεοὶ προειρήκασιν ὑμῖν ἐν ταῖς μαντείαις πολλάκις, τοὺς τοιούτους ἡγεμόνας καὶ συμβούλους. ἀκούσατε δὲ αὐτῆς τῆς μαντείας. Λέγε τὴν μαντείαν.*

MANTEIA.

99 *Πῶς οὖν μίαν γνώμην ἕξομεν, ὦ Ἀθηναῖοι, πῶς ὁμονοήσομεν ἅπαντες ὑπὲρ τῶν κοινῇ συμφερόντων, ὅταν οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ δημαγωγοὶ χρήματα λαμβάνοντες προΐωνται τὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα, καὶ ὑμεῖς μὲν καὶ ὁ δῆμος ἅπας κινδυνεύῃ περὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ τῆς πόλεως καὶ τῶν ἱερῶν τῶν πατρῴων καὶ παίδων καὶ γυναικῶν, οἱ δὲ διηλλαγμένοι πρὸς αὐτοὺς ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις λοιδορῶνται καὶ προσκρούωσιν ἀλλήλοις ἐξεπίτηδες, ἰδίᾳ*

διαπεπραγμένους corr.[2] A et cum Wolf. R.: *δὲ πεπραγμένους*. — *βουλήσεσθε* Dobr.: *βούλεσθε*. cf. § 98.

98. *βουλεύεσθε* N. — *δέξεσθε* et *φυλάξεσθε* Dobr.: *δέξασθε* et *φυλάξασθε*. — *παραδέδωκεν*? cf. 2, 20. — *αὐτῆς*] *αὖθις* Gruter. prob. Schm. (coll. § 78); *ταύτης* ci. Mr. — *λέγε*] *λ. σὺ* Ald. vv. *τὴν μαντ.* cum Kl. abesse malim.

99. *ὁμονοήσωμεν* N. — *καὶ* ante *ὁ δῆμος* add. NB et corr. A Bk. (ci. R.). — *κινδυνεύει* pr. A corr.[2]. — *περὶ τοῦ ἐδάφους κτέ.*] cf. Aesch. 3, 134. — vv. *διηλλαγμ. πρὸς αὐτοὺς* post *ἰδίᾳ δὲ* posita malim. —

δὲ ταὐτὰ πράττωσιν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς τοὺς ῥᾷστα
πειθομένους τοῖς τούτων λόγοις; τί γάρ ἐστι ῥήτορος 100
δημοτικοῦ καὶ μισοῦντος τοὺς | κατὰ τῆς πόλεως 103
λέγοντας καὶ γράφοντας; ἢ τί φασι τοὺς πρὸ ὑμῶν
γεγενημένους, ὦ Δημόσθενες καὶ Πολύευκτε, διατε-
λεῖν ποιοῦντας, καὶ ταῦτα οὐδενὸς δεινοῦ τότε τὴν
πόλιν περιεστηκότος; οὐ κρίνειν ἀλλήλους; οὐκ εἰσ-
αγγέλλειν; οὐ γράφεσθαι παρανόμων; ἔστιν οὖν ὅ
τι πεποιήκατε τούτων ὑμεῖς οἱ φάσκοντες τοῦ δήμου
κήδεσθαι καὶ τὴν σωτηρίαν ὑμῖν ἐν τῇ τούτων εἶναι
ψήφῳ; γέγραψαι ψήφισμα, Δημόσθενες, πολλῶν ὄν- 101
των καὶ δεινῶν καὶ παρανόμων ὧν Δημάδης γέ-
γραφε; κεκώλυκάς τινα πρᾶξιν ὧν ἐκεῖνος προελό-
μενος κατὰ τοῦ δήμου πεπολίτευται; οὐδ' ἡντινοῦν.
εἰσήγγελκας τὸν παρὰ τὰ τοῦ δήμου ψηφίσματα καὶ
τοὺς νόμους πολλὰ διαπεπραγμένον; οὐδεπώποτε,
ἀλλὰ περιεῖδες αὐτὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ χαλκοῦν σταθέντα
καὶ τῆς ἐν τῷ πρυτανείῳ σιτήσεως κεκοινωνηκότα
τοῖς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος ἀπογόνοις. ἔπειτα 102
ποῦ τῆς εὐνοίας τῆς σῆς ὁ δῆμος ἔλαβε πεῖραν, ἢ
ποῦ τὴν τοῦ ῥήτορος βοήθειαν καὶ δύναμιν ἐξεταζο-
μένην εἴδομεν; ἢ ἐνταῦθα φήσετ' εἶναι δεινοί, εἰ

ταὐτὰ cum Wolf. et Grut. R.: τὰ αὐτὰ N, ταῦτα v.

100. ὑμῶν ci. R.: ἡμῶν. — vv. ἔστιν οὖν — 101 παρανόμων om. pr. A. — τὴν σωτηρίαν κτἑ.] cf. 102. — ψήφῳ] cf. 102.

101. γέγραψαι NA Turr.: γέγραπται BLZM, γέγραπταί σοι v. — δεινῶν καὶ παρανόμων N Mr. (ci. Wm.): δεινῶν (δεινῶς ci. Bk. rec. Turr.) παρανόμων. — εἰσήγγελκας in mg. habet A[d]. — τὰ et ψηφίσματα ci. R. Schm. (cf. § 84): τὸ et ψήφισμα. — πολλὰ bis ponit pr. A[d]. — οὐδέποτε N Fr. — τῆς] τοῖς pr. A corr.[2] Ald. — ἐν τῷ N Mr.: ἐν.

102. ἢ ποῦ NA Bk.: ἤπου B, ὅπου v. —

παρακρούσεσθε τούτους ἀεὶ λέγοντες ὡς „οὐκ ἔστιν ἔξω τῆς πατρίδος ἡμῖν ἐξελθεῖν“, „οὐκ ἔστιν ἄλλη καταφυγὴ χωρὶς τῆς ὑμετέρας εὐνοίας“; φανεροὺς ἐχρῆν γεγενημένους ἀντιπράττοντας καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ τοῖς κατὰ τοῦ δήμου γραφομένοις ψηφίσμασιν, οὕτω πείθειν τούτους λέγοντας ὡς οὐκ ἔστιν ὑμῖν οὐδεμία σωτηρία χωρὶς τῆς παρὰ τοῦ δήμου βοη-
103 θείας. ὑμεῖς δ' ἐν τοῖς ἔξω τὰς ἐλπίδας ἔχετε, ἁμιλλώμενοι ταῖς κολακείαις πρὸς τοὺς ὁμολογοῦντας ὑπὲρ Ἀλεξάνδρου πράττειν καὶ δῶρα εἰληφέναι παρὰ τῶν αὐτῶν ὧνπερ νῦν ἀποπέφαγκεν ὑμᾶς ἡ βουλή. καὶ σὺ πάντων ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων διειλεγμένος Νικάνορι, καὶ κεχρηματικὼς ἐν Ὀλυμπίᾳ περὶ ὧν ἐβουλήθης, ἐλεεινὸν νῦν σεαυτὸν κατασκευάζεις προδότης ὢν καὶ δωροδόκος, ὡς ἐπιλελησμένους τούτους τῆς σῆς πονηρίας, καὶ οὐ δώσων
104 δίκην ὑπὲρ ὧν εἴληψαι πεποιηκώς, τοσούτῳ τολμηρότερον Δημάδου, ὥσθ' ὁ μὲν προειρηκὼς ἐν τῷ δήμῳ τὸν ἑαυτοῦ τρόπον καὶ τὴν ἀπόνοιαν, καὶ ὁμολογῶν λαμβάνειν καὶ λήψεσθαι, ὅμως οὐ τετόλμηκε τούτοις δεῖξαι τὸ πρόσωπον, οὐδ' ἐναντία τῇ

παρακρούσεσθε Mr. (ci. Bk. Wm.): παρακρούσησθε N, παρακρούσετε v. Παρακρούετε ci. Dobr.; παρακρούεσθε et ipse malim. — ἡμῖν ci. R. Dobr.: ὑμῖν. — ὑμετέρας NAB Bk. Turr. Mr.

103. δῶρα εἰληφέναι κτέ.] Demadem hic quoque dicit, cf. 104. — ἡμᾶς N sec. Thurl. — σὺ πάντων NA Turr. (ci. R.): συμπάντων. — ἐναντίον τῶν Ἑλλ. Mr.: ἐναντίων τ. Ἑ. N, τ. Ἑ. ἐναντίον v. — ἐπιλελησμένους ci. R. (ἐπιλησομένους Steph.): ἐπιμελησομένους.

104. τετόλμηκε τούτοις N Turr.: τετόλμηκεν αὐτοῖς. — ἐνδεῖξαι N. Loquitur de iis quae in contione acta sunt, cf. 89; nam in iudicium Demadem nondum venisse constat e § 105. —

τῆς βουλῆς ἀποφάσει λέγειν ἠξίωσε — καίτοι οὐκ ἔγραψεν ἐκεῖνος περὶ αὐτοῦ κυρίαν εἶναι τὴν βουλήν, οὐδὲ θάνατον ὡρίσατο, ἐὰν ἀποφανθῇ χρήματα εἰληφώς —· σὺ δὲ οὕτω σφόδρα πεπίστευκας τοῖς σεαυτοῦ λόγοις καὶ καταπεφρόνηκας τῆς τούτων εὐηθείας, ὥστε πείσειν οἴει τοὺς δικαστὰς ὡς μόνου σοῦ κατέψευσται τὸ συνέδριον καὶ μόνον οὐκ εἰληφότα σὲ τὸ χρυσίον ἀποπέφαγκεν. καὶ τίς ἂν ταῦτα πεισθείη;

Ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, τί μέλλετε ποιεῖν. παρειλή- 105
φατε παρὰ τοῦ δήμου τὸ πρᾶγμα, (αὐτοῦ) τὸ γεγε-
νημένον εἰδότος, τιμωρίας δ' ἕνεκα τῆς κατὰ τῶν
ἐνόχων ὄντων ταῖς ἀποφάσεσι. Δημοσθένης εἰσά-
γεται πρῶτος. κατηγορήκαμεν ἡμεῖς (οὐδὲν) οὐδενὶ
καταχαρισάμενοι τῶν κοινῶν δικαίων. πότερ' ἀμε- 106
λήσαντες τῶν γεγενημένων ἁπάντων ἀφήσετε τὸν
πρῶτον εἰσεληλυθότα πρὸς ὑμᾶς καὶ τὰ δίκαια [τὰ]
παρὰ τῷ δήμῳ καὶ τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου
δόξαντ' εἶναι καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀνθρώποις,
ταῦθ' ὑμεῖς οἱ κύριοι πάντων λύσετε, καὶ τὴν πονη-
ρίαν αὐτοὶ τὴν τούτων ἀναδέξεσθε; ἢ πᾶσιν ἀνθρώ- 107
ποις παράδειγμα ἐξοίσετε κοινὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως,
ὅτι μισεῖτε τοὺς προδότας καὶ τοὺς χρημάτων ἕνεκα

post θάνατον addi ἑαυτῷ (εἶναι) τὴν ζημίαν mal. Mr. coll. § 61. Lyc. 65.

105. εἰδότος Emp.: εἶδος codd., ἤδη Ald. et edd. praeter Turr., qui ὄνειδος (αὐτοὶ γεγενημένον εἰδότες Scheibe). Punctum post ἀποφ. ipse posui. — (οὐδὲν) οὐδενὶ s. οὐδὲν ci. R.

106. τὰ post δίκαια del. S. Mr. coll. § 46. 84. — οἱ ante κύριοι add. N et supra v. A Bk. — ἀναδέξασθε LZM Ald. corr. B, ἀναδέξασθαι pr. B.

προϊεμένους τὰ τοῦ δήμου συμφέροντα; ταῦτα γὰρ ἅπαντά ἐστιν ἐφ' ὑμῖν νῦν, καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι ὄντες τὴν ἁπάσης τῆς πόλεως σωτηρίαν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχετε, καὶ ἡ τήμερον ἡμέρα καὶ ἡ ὑμετέρα ψῆφος πολλὴν ἀσφάλειαν τῇ πόλει καταστήσει τὰ δίκαια ὑμῶν ἐθελόντων κρίνειν, ἢ μοχθηρὰς ἐλπίδας ἔχειν ποιήσει πάντας τοιαῦτα ὑμῶν ἔθη καθιστάντων.

108 *Οὐ καταπληκτέον ἐστίν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲ*
104 *προετέον, ἐὰν σωφρονῆτε, τοῖς Δημοσθένους | ἐλέοις τὴν κοινὴν καὶ δικαίαν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀπολογίαν. οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἠνάγκαζε τοῦτον τὰ μὴ προσήκοντα χρήματα λαμβάνειν καθ' ὑμῶν, πολλῷ πλείω τῶν ἱκανῶν δι' ὑμᾶς ἕτερα κεκτημένον, οὐδ' ἀπολογεῖσθαι νῦν ὑπὲρ τῶν ὡμολογημένων ἀδικημάτων, γράψαντα καθ' ἑαυτοῦ θάνατον τὴν ζημίαν· ἀλλ' ἡ ἐκ τοῦ ἄλλου βίου ἔμφυτος αἰσχροκέρδεια καὶ πονηρία*
109 *ταῦτα εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῷ τέτραφε. μὴ οὖν ἄχθεσθε αὐτοῦ κλαίοντος καὶ ὀδυρομένου· πολὺ γὰρ ἂν δικαιότερον ἐλεήσαιτε τὴν χώραν, ἣν οὗτος εἰς τοὺς κινδύνους καθίστησιν τοιαῦτα πράττων, ἢ τοὺς ἐξ ἑαυτῆς γεγενημένους ὑμᾶς ἱκετεύει, παραστησαμένη τὰ ὑμέτερα τέκνα καὶ γυναῖκας, τιμωρήσασθαι τὸν*

107. *προϊεμένους* AB Bk.: *προιμένους* N[m], *προεμένους* v. — *ἐν τῇ πόλει* N Mr. — *ἔχειν ποιησ. πάντας* N Mr.: *ποιήσ. πάντ. ἔχειν.* — *ποιήσει* Dobr.: *ποιήσετε.*
108. *καταπλ.κτέον* A pr. corr.[2]. — *ἄνδρες* N Mr.: *ὦ ἄνδρες.* cf. § 18. — *ἀπολογίαν*] *τιμωρίαν* ci. Bk. in Add.; sed cf. Mr. — *λαμβάνειν* ci. Wolf. rec. Turr.: *λαμβάνοντα* codd.; *λαμβάνειν τὰ* Ald. — *ἀπολογεῖσθαι* pr. A[d] (A sec. Bk.) et cum Wolf. R.: *ἀπολεῖσθαι.*
109. *ἐλεήσαιτε* Dobr. Bk.: *ἐλεήσετε*, quod revoc. Mr. — *εἰς τοὺς κινδ. καθίστ.* N Mr.: *καθ. εἰς τ. κινδ.* — *ἡμᾶς* pr. N. —

προδότην καὶ σώζειν ἑαυτήν, ὑπὲρ ἧς οἱ πρόγονοι
πολλοὺς καὶ καλοὺς κινδύνους ὑπομείναντες ἐλευθέ-
ραν αὐτὴν ὑμῖν παραδεδώκασιν, ἐν ᾗ πολλὰ καὶ καλὰ
παραδείγματα λέλειπται τῆς τῶν τελευτησάντων ἀρε-
τῆς. εἰς ταύτην ἀποβλέψαντας, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς 110
ἐν αὐτῇ γινομένας πατρίους θυσίας καὶ τὰς τῶν
προγόνων θήκας φέρειν δεῖ τοὺς εὖ φρονοῦντας τὴν
ψῆφον. καὶ ὅταν Δημοσθένης ἐξαπατῆσαι βουλό-
μενος καὶ παρακρουόμενος ὑμᾶς οἰκτίζηται καὶ δα-
κρύῃ, ὑμεῖς εἰς τὸ τῆς πόλεως σῶμα ἀποβλέψαντες
καὶ τὴν πρότερον δόξαν ὑπάρχουσαν αὐτῇ ἀντίθετε,
πότερον ἡ πόλις ἐλεεινοτέρα διὰ τοῦτον γέγονεν ἢ
διὰ τὴν πόλιν Δημοσθένης. εὑρήσετε γὰρ τοῦτον 111
μὲν λαμπρὸν ἐξ οὗ προσελήλυθε πρὸς τὸ πολιτεύε-
σθαι γεγενημένον, καὶ ἀντὶ μὲν λογογράφου καὶ μι-
σθοῦ τὰς δίκας λέγοντος ὑπὲρ Κτησίππου καὶ Φορ-
μίωνος καὶ ἑτέρων πολλῶν πλουσιώτατον ὄντα τῶν
ἐν τῇ πόλει, ἀντὶ δ᾽ ἀγνῶτος καὶ οὐδεμίαν πατρικὴν
δόξαν παρὰ τῶν προγόνων παρειληφότος ἔνδοξον
γεγενημένον, τὴν δὲ πόλιν οὐκ ἀξίως ἑαυτῆς οὐδὲ
τῆς τῶν προγόνων δόξης διακειμένην. ἀφέντες οὖν

πολλοὺς καὶ καλοὺς N Mr.: *καλοὺς καὶ πολλοὺς* (*καλοὺς καὶ* mal. abesse Bait. coll. 3, 21; *πολλοὺς καὶ μεγάλους* ci. Bk.). — *αὐτὴν ὑμῖν* AB Bk.: *ὑμῖν αὐτὴν*.

110. Aut *ἐξαπατῶν καὶ παρακρουόμ.* aut *ἐξαπατῆσαι βουλ. καὶ παρακρούεσθαι* mal. R. — *ἡμᾶς* N. — *σῶμα*] *ἀξίωμα* Markl. Mr. coll. 3, 21. *Σῶμα τῆς πόλ.* exstat Hyp. I, col. 21, 24, sed sensu non prorsus eodem; [*ἀποβλέψαντες εἰς τὸ*] . . . *πρόςωπον τῆς πόλεως* idem dixisse videtur col. 32, 13. — *ὑπάρχουσαν αὐτῇ* N Mr.: *αὐτῇ ὑπάρχουσαν*. — *πότερον*] *προτερον* A pr.

111. *προςελήλυθε πρὸς* N Turr.: *προςελήλυθεν* (*προελ.* ZM) *εἰς* (*παρελήλ. εἰς* W.). — *πλουσιώτατον* N Turr.: *πλουσιώτερον*. —

τοὺς ἐλέους καὶ τοὺς φενακισμοὺς τοὺς τούτου τὴν δικαίαν καὶ τὴν ὁσίαν φέρετε ψῆφον, καὶ σκοπεῖτε τὸ τῇ πατρίδι συμφέρον, μὴ τὸ Δημοσθένει· τοῦτο
112 γάρ ἐστι καλῶν κἀγαθῶν δικαστῶν ἔργον. καὶ ὅταν ἀναβαίνῃ τις συνηγορήσων Δημοσθένει, λογίζεσθε ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος, εἰ μὲν μὴ ἔνοχος ὢν ταῖς μελλούσαις ἀποφάσεσιν ἀναβαίνει, κακόνους ἐστὶ τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ δήμῳ δῶρα λαμβάνοντας οὐ βουλόμενος δίκην δοῦναι, καὶ τὴν κοινὴν τῶν ὑμετέρων σωμάτων φυλακήν, ἐφ' ᾗ τέτακται τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ συνέδριον, καταλυθῆναι βούλεται καὶ συγκεχύσθαι πάντα τὰ ἐν τῇ πόλει δίκαια· εἰ δὲ ῥήτωρ ἢ στρατηγός, οἳ τὴν προσδοκωμένην καθ' αὑτῶν ἀπόφασιν ἄπιστον βουλόμενοι γενέσθαι συνηγοροῦσιν, οἷ προσεκτέον ὑμῖν ἐστι τοῖς τούτων λόγοις, εἰδότας ὅτι ἐκ πάντων τούτων γεγένηται συνεργία περὶ τὸν Ἁρπάλου κατάπλουν καὶ τὴν ἄφεσιν.
113 νομίσαντες οὖν ὦ Ἀθηναῖοι καθ' ὑμῶν πάντας τούτους ἀναβαίνειν καὶ κοινοὺς ἐχθροὺς εἶναι τῶν νόμων καὶ τῆς πόλεως ἁπάσης, μὴ ἀποδέχεσθε αὐτῶν, ἀλλὰ (αὐτὸν) κελεύετε ἀπολογεῖσθαι περὶ τῶν κατηγορημένων· μηδὲ τὴν αὐτοῦ τούτου μανίαν, ὃς μέγα φρονεῖ ἐπὶ τῷ δύνασθαι λέγειν, καὶ ἐπειδὰν φανερὸς ὑμῖν γένηται δωροδοκῶν, ἔτι μᾶλλον ἐξελήλεγκται φενακίζων ὑμᾶς, (ἀλλὰ) τιμωρήσασθε ὑμῶν

τὴν δικαίαν καὶ τὴν ὁσίαν N Mr.: τὴν ὁσίαν καὶ δικαίαν. cf. 2, 20. — μὴ τὸ] μὴ τῷ NZM. — καλὸν κἀγαθὸν N.

112. vv. λογίζεσθε — ἄνθρ. in mg. hab. N. — προσδοκωμένην καθ' αὑτῶν N Mr.: καθ' αὑτῶν προσδοκ. — γεγένηται Mr.: γίνεται.

113. φανερῶς N. — ἔτι NAB, et ci. Wolf.: ὅτι. — φ.νακίζων A pr. corr.[2] (φαινακ. fuerit). —

αὐτῶν καὶ τῆς πόλεως ἀξίως. εἰ δὲ μή, μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι πάντας τοὺς ἀποπεφασμένους καὶ τοὺς μέλλοντας ἀφέντες εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς καὶ τὸν δῆμον τὴν τούτων δωροδοκίαν τρέψετε, κᾆθ' ὕστερον ἐγκαλεῖτε τοῖς ἀφεῖσιν, ὅτε οὐδὲν ἔσται πλέον ὑμῖν.

Ἐγὼ μὲν οὖν, ὅσον εἰς τὸ μέρος τοὐμὸν τῆς κα- 114
τηγορίας ἥκει, βεβοήθηκα, τἆλλα πάντα παριδὼν πλὴν τοῦ δικαίου καὶ τοῦ συμφέροντος ὑμῖν. οὐκ ἐγκαταλέλοιπα τὴν πόλιν, οὐ χάριν προὐργιαιτέραν τῆς τοῦ δήμου χειροτονίας ἐποιησάμην. ἀξιῶν δὲ καὶ ὑμᾶς τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν παραδίδωμι τὸ ὕδωρ τοῖς ἄλλοις κατηγόροις.

2.

| ΚΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ. 105

Πάνθ', ὡς ἔοικεν, ὦ Ἀθηναῖοι, προσδοκητέα ἐστὶ καὶ ἀκοῦσαι καὶ ἰδεῖν ἐν ταῖς γεγενημέναις ἀποφάσεσι· θαυμασιώτατον δὲ πάντων, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τὸ νῦν γινόμενον. ὁ γὰρ πονηρότατος τῶν ἐν τῇ πόλει, μᾶλλον δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, Ἀριστογείτων διαδικασόμενος ἥκει τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ περὶ ἀληθείας καὶ δικαιοσύνης, καὶ νυνὶ μείζονα κίνδυνον ἡ τὴν ἀπόφασιν πεποιημένη βουλὴ

ἀλλὰ addendum censuit R. — κᾆθ' scr.: κἂν rc. N et AB Mr.; καὶ v. — ἐγκαλῆτε N Mr. — αὐτοῖς post ἐγκαλ. addi mal. Dobr.: quo facto certe τοῖς delendum erit.

Or. II, 1. Verba Πάνθ' ὡς ἔοικεν ὦ ἄνδρες ut initium orationis affert Dion. Dinarch. c. 10. — num τἀπροςδόκητα? — τῇ et βουλῇ NA Bk.: τὴν — βουλὴ B, τὴν — βουλὴν v.

*κινδυνεύει ἢ ὁ δῶρα λαμβάνων καθ' ὑμῶν καὶ τὴν
ὑπὲρ τῶν δικαίων παρρησίαν ἀποδόμενος εἴκοσι
2 μνῶν. τούτῳ μέν γε καινὸν οὐδὲν οὐδὲ δεινόν, ἐὰν
ἁλῷ, συμβήσεται· καὶ γὰρ θανάτου ἄξια πολλὰ πρό-
τερον ἕτερα διαπέπρακται, καὶ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ
πλείω χρόνον ἢ ἔξω διατέτριφε, καὶ ὀφείλων τῷ δη-
μοσίῳ κατὰ τῶν ἐπιτίμων γέγραφεν οὐκ ἐξὸν αὐτῷ,
καὶ ἕτερα πολλὰ καὶ δεινὰ πεποίηκε, περὶ ὧν ὑμεῖς
ἀκριβέστερον ἐμοῦ γιγνώσκετε· τῇ δὲ βουλῇ τὸ δόξαι
τὰ ψευδῆ κατὰ Ἀριστογείτονος ἀποφαίνειν καὶ τοῦ-
τον ἐκείνης ὑποληφθῆναι παρ' ὑμῖν δικαιότερα λέ-
3 γειν τῶν αἰσχίστων καὶ δεινοτάτων ἐστί. διόπερ ὦ
Ἀθηναῖοι οὗτός μοι δοκεῖ, τὸν ἀγῶνα ἀσφαλῆ νομί-
ζων αὐτῷ εἶναι, διαπειρασόμενος ἥκειν τῆς ὑμετέρας
γνώμης· ἅπαντα γὰρ αὐτῷ πολλάκις τὰ δεινὰ συμβέ-
βηκε, πλὴν τοῦ ἀποθανεῖν. τοῦτο δ', ἂν θεὸς θέλῃ
καὶ ὑμεῖς σωφρονῆτε, ἐν τῇ τήμερον ἡμέρᾳ συμβή-
σεται. οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν Ἡρακλέα βελτίω γενήσεσθ'
αὐτὸν προσδοκᾶτε συγγνώμης νυνὶ τυγχάνοντα παρ'
ὑμῶν, οὐδὲ τὸ λοιπὸν ἀφέξεσθαι τοῦ λαμβάνειν χρή-
ματα καθ' ὑμῶν, ἐὰν νῦν ἀφῆτε αὐτόν. πονηρίαν
γὰρ ἀρχομένην μὲν κωλῦσαι τάχ' ἄν τις κολάζων
δυνηθείη, ἐγκαταγεγηρακυῖαν δὲ καὶ γεγευμένην τῶν
4 εἰθισμένων τιμωριῶν ἀδύνατον εἶναι λέγουσιν. εἰ*

λαμβάνων] *λαβὼν*? sed cf. 15. 20. 24. 26.

2. *ὑμεῖς ἀκριβέστερον* N Mr.: *ἀκριβέστερον ὑμεῖς*. — *τὰ ψευδῆ* dedisse videtur pr. A: *καὶ ψευδῆ* N, *ψευδῆ* v. — *ὑποληφθῆναι παρ' ὑμῖν* N Mr.: *παρ' ὑμῖν ὑπ.* v.

3. *ἀσφαλῆ νομ. αὐτῷ εἶναι* N Mr.: *αὐτῷ* (*αὐτῶν* BZM) *ἀσφ. εἶναι νομ.* — *γενήσεσθ'* N[m]: *γενήσεσθαι*. — *τάχ' ἂν* mal. Bk. Dobr. rec. Turr.: *τάχα*. — *γεγευμένην* B Bk. et ci. Steph. Iungerm.: *γεγενημένην*.

*μὲν οὖν ἐγγενήσεσθαι βούλεσθε δευσοποιὸν ἐν τῇ
πόλει πονηρίαν, διαφυλάττειν ὑμᾶς Ἀριστογείτονα
δεῖ, καὶ ἐᾶν ὅ τι ἂν [τις] βούληται ἐν τῇ πόλει δια-
πράττεσθαι· εἰ δὲ τοὺς πονηροὺς καὶ καταράτους
ἀνθρώπους μισεῖτε, καὶ ἔστιν ὑμῖν ὀργὴ καὶ μνήμη
τῶν πρότερον ὑπὸ τούτου πεπραγμένων, ἀποκτεί-
νατε τοῦτον, ὃς παρ' Ἁρπάλου λαβεῖν χρήματα
ἐτόλμησεν, ὃν ᾔσθεθ' ἥκειν καταληψόμενον τὴν πό-
λιν ὑμῶν, καὶ τὰς προφάσεις καὶ τοὺς φενακισμοὺς
ἐκκόψατε αὐτοῦ· τούτοις γὰρ ἥκει πιστεύων πρὸς
ὑμᾶς.*

Ἆρ' ἴστε ὅτι τῆς Ἁρπάλου ἀφίξεως δυσχεροῦς 5
*οὔσης ἐκεῖνο συμβέβηκεν εὐτύχημα τῇ πόλει, διότι
πεῖραν εἰλήφατ' ἀκριβῆ τῶν ἕνεκ' ἀργυρίου καὶ χρυ-
σίου πάντα προϊεμένων τοῖς τῆς πόλεως ἐχθροῖς; μὴ
καταρρᾳθυμήσητε ὦ Ἀθηναῖοι, μηδ' ἀπείπητε τιμω-
ρούμενοι τοὺς πονηρούς, ἀλλ' ἐκκαθάρατε, καθ' ὅσον
δυνατόν ἐστι, τὴν δωροδοκίαν ἐκ τῆς πόλεως. καὶ
μὴ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων ἀκούειν ζητήσητε, φανερῶν
ὑμῖν γεγενημένων τῶν ἀδικημάτων κατὰ τῶν ὑπὸ
τῆς βουλῆς ἀποπεφασμένων. τί γὰρ ἀγνοεῖτε δι' ὃ* 6

4. *δευσοποιὸν πονηρίαν*] cf. B. A. I p. 237; Suid. s. v. *δευσ.* — *τις* abesse mal. Bk. Schm. — *ᾔσθεθ'* N^m^A Bk.: *ᾔσθεσθ'*. — *ὑμῶν* N^m^A Bk.: *ἡμῶν*.

5. *πάντα προϊεμένων* N Mr.: *προϊεμ. πάντα. ἂν* desid. Dobr. — *ἐκκαθήρατε* S. — *ζητήσετε* N. — *κατὰ τῶν* N et pr. A: *ἐκ τῶν* A corr.² v. Cf. § 7 init. 6 init.; 3, 20; 1, 6. — *ὑπὸ* sup. vers. hab. A^d^ a pr. m.

6. Post *ἀποπεφασμ.* vulgo sequebantur haec: *ἢ διὰ τοὺς τοῦ κρινομένου* (ita NA Bk.: *ἢ διὰ τοὺς κρινομένους* v.) *προγόνους καὶ* (*διὰ* add. N) *τὴν αὐτοῦ μετριότητα, καὶ ὅτι ὑμᾶς πολλὰ* (*πολλὰ ὑμᾶς* N) *καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀγαθὰ εἴργασται, ἄξιον* (*ἔστιν* add. N) *αὐτοῦ φείσασθαι*; quae coll. § 8 cum Bk. del. Turr. —

δεῖσθε λόγων ἀκούειν κατὰ τοῦ νῦν κρινομένου;
πότερ' ἡ τῆς βουλῆς ἀπόφασις, ἐὰν μὲν ἡμεῖς οἱ κα-
τήγοροι δέκα ὄντες τὸ ὕδωρ ἀναλώσωμεν ἅπαν καὶ
ἀναβοήσωμεν ὡς δεινὸν ἀφεῖσθαί ἐστιν τοὺς εἰλημ-
μένους ἔχοντας ἐπ' αὐτοφώρῳ δῶρα κατὰ τῆς πατρί-
δος, ἀληθὴς καὶ δικαία ἔσται ἡ κατ' Ἀριστογείτονος
7 *[ἀπόφασις], ἐὰν δ' ἕκαστος ἡμῶν, ὡς εἰδότων ὑμῶν*
πάντα οὐδὲν ἧττον ἡμῶν τὰ δίκαια περὶ τουτωνὶ τῶν
106 *ἀγώνων, βραχέα εἰπὼν καταβῇ, | ψευδής, καὶ (οὐ*
δικαίως) οὐδὲ ἴσως παρὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν γεγε-
νημένη; ἢ τὸ δῶρα λαμβάνειν ἐπὶ προδοσίᾳ τῶν
τῆς πόλεως συμφερόντων οὐκ ἴσθ' ὅτι τῶν δεινο-
τάτων ἐστὶ καὶ τῶν πλεῖστα κακὰ τὰς πόλεις ἐργα-
ζομένων;
8 *Ἀλλ' αὐτὸς ὁ κρινόμενος νὴ Δία μέτριος τὸν*
τρόπον, καὶ προγόνων χρηστῶν, καὶ πολλὰ ὑμᾶς καὶ
ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀγαθὰ εἰργασμένος, ὥστε διὰ ταῦτ'
ἄξιόν ἐστιν αὐτοῦ φείσασθαι; καὶ τίς ὑμῶν οὐ πολ-
λάκις ἀκήκοεν ὅτι Κυδιμάχου μὲν τοῦ πατρὸς τοῦ
Ἀριστογείτονος θανάτου καταγνωσθέντος καὶ φυγόν-
τος ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ χρηστὸς οὗτος υἱὸς πε-
ριεῖδε τὸν αὑτοῦ πατέρα καὶ ζῶντα τῶν ἀναγκαίων

ἀφεῖσθαί ἐστιν N Mr.: *ἐστιν ἀφεῖσθαι. ἀφίεσθαι* mal. Turr. — *ἔσται* post *δικαία* collocant N Mr.: post *Ἀριστ.* cett. — *ἡ κατ' Ἀρ. ἀπ.* del. vult Dobr.; *ἀπόφασις* coll. 3, 5 del. Mr.

7. *καὶ οὐ δικαίως οὐδὲ ἴσως* scripsi: *καὶ οὐδεὶς ὡς* N et A pr.; *καὶ οὐδεὶς ταύτῃ πιστεύσει ὡς* A corr. (fort. corr.²) et v. — *γεγενημένη* scr.: *γεγενημένῃ*. — *ἢ*] *καὶ ἢ* B, *καὶ εἰ* ZM.

8. cf. adnot. ad § 6. — *ὑμᾶς* N Bk. absque codicum mentione: *ἡμᾶς* v. ante Bk. Dobs. — *ἀγαθὰ* § 6: *καλὰ* (cf. And. 2, 17). — *ταῦτ'* scr.: *τοῦτ'*. — *Κυδιμάχου* N et cum R Bk.: *τοῦ Κυδιμ.*

σπανίζοντα καὶ τελευτήσαντα οὐ τυχόντα τῶν νομίμων, ἅπερ αὐτοῦ πολλάκις κατεμαρτυρεῖτο· αὐτὸν 9 δὲ τοῦτον, ὅτ' εἰς τὸ δεσμωτήριον τὸ πρῶτον ἀπήχθη — πολλάκις γὰρ ἴστε δήπου τοῦτο γεγενημένον —, τοιαῦτα τολμήσαντα ποιεῖν αὐτοῦ, ὥστ' ἐκείνους ἀποψηφίσασθαι μήτε πῦρ ἐναύειν τούτῳ μήτε συσσιτεῖν μηδένα μήτε θυσιῶν τῶν γινομένων κοινωνεῖν. καίτοι ὦ Ἀθηναῖοι τίνα χρὴ τοῦτον νομίζειν διάνοιαν ἔχειν, ὃς διὰ μὲν πονηρίαν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέπεσεν, ἐκεῖ δ' ὢν παρὰ τοῖς ἐκ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων 10 κακούργοις ἀπηγμένοις οὕτως εἶναι πονηρὸς ἔδοξεν, ὥστε μηδ' ἐκεῖ τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ κλέπτην, ὥς φασι, ληφθέντα τουτονὶ παρ' ἐκείνοις, εἰ ἦν ἕτερός τις τόπος ἀνοσιώτερος ἵνα ἐξῆν ἀπάγειν τοὺς ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου κλέπτοντας, εἰς ἐκεῖνον ἂν τοῦτο τὸ θηρίον ἀπαχθῆναι. καὶ ταῦθ', ἅπερ ἀρτίως εἶπον, τίς οὐκ οἶδε καταμαρτυρηθέντα Ἀριστογείτονος, ὅτ' ἐμπορίου ἐπιμελητὴς λαχὼν ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῶν τότε δικαζόντων ἄρχειν ταύτην τὴν ἀρχήν; ἔπειτ' εἰρωνεύεσθε πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, καὶ 11 περὶ Ἀριστογείτονος μέλλοντες φέρειν τὴν ψῆφον ἐλεεῖτε, ὃς τὸν αὐτοῦ πατέρα κακῶς διατιθέμενον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ οὐκ ἠλέησεν; ἔπειτα παρ' ἡμῶν ἔτι λόγους ἀκούειν βούλεσθε περὶ τῆς Ἀριστογείτονος

9. δήπου τοῦτο N Mr.: τοῦτο δήπου. — αὐτοῦ cum Wm. Turr.: αὐτούς, quod def. Mr. — διάνοιαν ἔχειν N Mr.: ἔχειν διάνοιαν.

10. ἀπηγμένοις cum Wm. Turr.: ἀνηγμένοις. — μηδ' ἐκεῖ Dobr. (sive μηδὲ del. ἐκ.): μηδ' ἐκείνοις. — ἐκ τοῦ N Mr.: ἐκ. — ταύτην τὴν Turr. (ci. Emp. Meier.): αὐτὴν τὴν N, τὴν αὐτὴν v.

11. τοῦ λιμοῦ N Mr.: λιμοῦ. —

τιμήσεως, ὃν ἴστε ἀκριβῶς ὅτι δικαίως ἂν καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου βίου καὶ ἐκ τῶν νῦν αὐτῷ πεπραγμένων τῆς
12 *ἐσχάτης τύχοι τιμωρίας; οὐκ Ἀριστογείτων ἐστίν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ κατὰ τῆς ἱερείας τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Βραυρωνίας καὶ τῶν οἰκείων αὐτῆς τοιαῦτα γράψας καὶ ψευσάμενος, ὥσθ᾽ ὑμᾶς, ἐπειδὴ τὴν ἀλήθειαν ἐπύθεσθε παρὰ τῶν κατηγόρων, πέντε ταλάντων τιμῆσαι τούτῳ, ὅσονπερ ἦν ἐπὶ τῇ τῶν παρανόμων γραφῇ τίμημα ἐπιγεγραμμένον; οὐχ οὗτος πρὶν ἐκτῖσαι τοῦτο, συκοφαντῶν τὸν ἐντυγχάνοντα ὑμῶν καὶ λέγων καὶ γράφων ἐν τῷ δήμῳ διατετέλεκε, καὶ καταφρονῶν ἁπασῶν τῶν τιμωριῶν αἳ κατὰ τῶν ἀδι-*
13 *κούντων ἐν τοῖς νόμοις εἰσὶ γεγραμμέναι; οὐ τὸ τελευταῖον οὗτος ἐνδειχθεὶς ὑπὸ Λυκούργου, καὶ ἐξελεγχθεὶς ὀφείλων τῷ δημοσίῳ λέγειν οὐκ ἐξὸν αὐτῷ, καὶ παραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα κατὰ τοὺς νόμους, περιπατῶν ἔμπροσθεν τῶν δικαστηρίων ..... καὶ εἰς τὴν προεδρίαν τῶν πρυτάνεων ἐκάθιξεν;*

14 *Εἶτ᾽ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὃν οἱ νόμοι μὲν πολλάκις ὑμῖν παραδεδώκασι τιμωρήσασθαι, κατεψηφισμένον (δ᾽) ὑπὸ τῶν πολιτῶν καὶ δεθέντα φυλάξαι*

τύχη A[d].

12. *Βραυρωνίας* Mkl. R: *βαυβρωνίας* N[m] (*βραυβρ.* N sec. Th.) AZ et corr. B, *βαβρωνίας* B pr., *βαμβρωνίας* M. — *τίμημα* ante *τιμῆσαι* add. A pr. — *τούτῳ* N et cum Steph. Turr.: *τοῦτον*. — *οὐχ οὗτος* cum Schm. et Dobr. Mr.: *ὃ οὗτος*. Contra Bk. secludit *τοῦτο*.

13. Post *δικαστ.* R. intercidisse putat *ὤφθη* vel *ἑωρᾶτο*. — *προεδρείαν* N et pr. A. — *τῶν πρυτ.*] *τὴν πρ.* N; num *τὴν τῶν πρ.*? — *ἐγκαθίζων* mal. R.

14. *κατεψηφ. κτἑ.*] dedi locum ex coni. S., nisi quod *δεθέντα* pro eo quod ille proposuit *ἀπαχθέντα* scripsi. *Κατεψ. ὑπὸ τ. π. διδαχθέντες φυλάξαι δ᾽ οὐθ᾽ κτἑ.* NABZM; v. pro *διδ.* praebet *ἐνδειχθέντα* (*εἱρχθέντα* Emp.). Fr. ita

οὔθ' οἱ ἕνδεκα δεδύνηνται οὔτε τὸ δεσμωτήριον,
τούτῳ βουλήσεσθε συμβούλῳ χρῆσθαι; καὶ ὁ μὲν
νόμος εὐξάμενον κελεύει τὸν κήρυκα μετ' εὐφημίας
πολλῆς, οὕτως ὑμῖν τὸ βουλεύεσθαι περὶ τῶν πραγ-
μάτων παραδιδόναι· ὑμεῖς δὲ τὸν ἀνόσιον καὶ περὶ
πάντας πονηρὸν καὶ μάλιστα περὶ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα
γεγενημένον, τοῦτον μεθ' ὑμῶν καὶ μετὰ τῶν ὑμε-
τέρων οἰκείων καὶ συγγενῶν ἐάσετε πολιτεύεσθαι;
καὶ Δημάδῃ μὲν καὶ Δημοσθένει οὐδεμίαν φῆσθε δεῖν 15
συγγνώμην ἔχειν, ὅτι δῶρα καθ' ὑμῶν ἐξηλέγχθησαν
λαμβάνοντες, ἀλλ' ἐτιμωρήσασθε, καὶ δικαίως, οἷς εἰ
μὴ πάντα ἀλλὰ πολλά γε σύνιστε χρήσιμα πεπολιτευ-
μένοις· τὸν δὲ κατάρατον τοῦτον, ὃς ἀγαθὸν μὲν
ὑμᾶς οὐδὲ πώποτε πεποίηκεν ἐξ οὗ πρὸς τὴν | πόλιν 107
προσελήλυθε, κακὸν δ' ὅ τι δυνατός ἐστιν, ἀφήσετε;
καὶ τίς οὐκ ἂν ἐγκαλέσειεν ὑμῖν τοῖς τοῦτον προς-
δεχομένοις σύμβουλον; ὅταν γὰρ ἄνθρωπος γνώρι-
μον καὶ φανερὰν καὶ περιβόητον τὴν πονηρίαν παρὰ
πᾶσι τοῖς πολίταις ἔχων ἐν ὑμῖν δημηγορῇ, τότε τοὺς
ἀκούοντας ὑμᾶς οἱ περιεστηκότες θαυμάζουσι, πότε-
ρα βελτίους οὐκ ἔχετε συμβούλους ἢ καὶ χαίρετε τῶν
τοιούτων ἀκούοντες. χρὴ δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ οἱ 16

locum constituit: — — τιμωρήσασθαι ὑπὸ τ. π. ἐνδειχθέντα, φυλ. δ' οὔθ' κτέ., deleto voc. κατεψ., quod etiam post φυλ. δὲ transponere possis. — εὐξάμενος N.

15. mal. (ὀρθῶς) καὶ δικαίως. — συνῇστε Hi. — πεπολιτευμένοις N: πολιτευομένοις. — οὐδεπώποτε πεποίηκεν Mr.: οὐδέποτε πεπ. N, πεπ. οὐδεπώποτε v. Οὐδὲν οὐδεπώπ. ci. Bk., οὐδὲν πώποτε Wm. Cb.; v. Mr. — πόλιν ABZM et N^m; rec. Mr. coll. Dem. in Theocr. 30: πολιτείαν. — προςδεχομένοις N Mr.: δεχομένοις. — γνώριμον καὶ φανερὰν ci. R.: γνώριμος καὶ φανερὸς. — ἐν ὑμῖν add. N Mr. — θαυμάζουσι ZM Bk. Turr.: θαυμάσουσι. — πότερα N Mr.: πότερον. — τὸν τοιοῦτον N.

*πρῶτοι νομοθέται περὶ τῶν ἐν τῷ δήμῳ λεγόντων
τοῖς προγόνοις ὑμῶν ἐνομοθέτησαν, οὕτω καὶ ὑμᾶς
ζητεῖν ἀκούειν, ἵνα βελτίους τοὺς προσιόντας ὑμῖν
ποιήσητε. πῶς οὖν ἐκεῖνοι περὶ τούτων ἐγίγνωσκον;
πρῶτον μὲν καθ' ἑκάστην (ἐκκλησίαν) δημοσίᾳ κατὰ
τῶν πονηρῶν ἀρὰς ποιούμενοι, εἴ τις δῶρα λαμβά-
νων μετὰ ταῦτα λέγει καὶ γιγνώσκει περὶ τῶν πραγ-
μάτων, ἐξώλη τοῦτον εἶναι· ὧν οὗτος νῦν ἐστιν*
17 *Ἀριστογείτων· ἔπειτα ἐν τοῖς νόμοις δώρων γραφὰς
ποιήσαντες, καὶ κατὰ μόνου τούτου τῶν ἀδικημάτων
δεκαπλασίαν ἐπιτιθέντες τοῦ τιμήματος τὴν ἔκτισιν,
ἡγούμενοι τὸν τιμὴν λαμβάνοντα τῶν ἐν τῷ δήμῳ
ῥηθήσεσθαι μελλόντων λόγων, τοῦτον οὐχ ὑπὲρ τῶν
τοῦ δήμου βελτίστων ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τοῖς δοῦσι συμ-
φερόντων δημηγορεῖν· Ἀριστογείτονα τοίνυν ἡ
βουλὴ ἀποπέφαγκε· πρὸς δὲ τούτοις ἀνακρίνοντες
τοὺς τῶν κοινῶν τι μέλλοντας διοικεῖν, τίς ἐστι τὸν
ἴδιον τρόπον, εἰ γονέας εὖ ποιεῖ, εἰ τὰς στρατείας
ὑπὲρ τῆς πόλεως ἐστράτευται, εἰ ἱερὰ πατρῷα ἔστιν,*
18 *εἰ τα τέλη τελεῖ· ὧν οὐδὲν ἂν ἔχοι δεῖξαι συμβεβη-*

16. *ὑμῶν* N Mr.: *ἡμῶν*. — *ποιήσετε* N^m^. — *ἐκκλησίαν* h. l. cum Dobr. add. Mr. coll. 1, 42. 47; ante *ἐκ.* addi mal. S. — *δημοσίᾳ*] vel *καὶ* vel *τὴν δημοσίαν* ded. vid. pr. A^d^. — *κατὰ τῶν πον. ἀρ. ποιούμ.* N Mr.: *ἀρ. ποιούμ. κ. τ. πον.* — *γιγνώσκῃ* N sec. Thurl.

17. *ἐν τοῖς βωμοῖς* NM; *ἐν βωμοῖς* v. ante Bk. — *τιμήματος*] *λήμματος* Bk. Turr. coll. 1, 60. Sed h. l. *τίμημα* aestimatio litis ab accusatore facta esse videtur; cf. § 12. Dem. Tim. 114 *διπλάσιον ἀποδιδόναι τὸ τιμηθέν*, et Hyp. 1, col. 20, 19. Aliter sane Dem. l. c. 82 sq. — *ἀνακρίνοντες* scripsi coll. *ποιούμενοι* § 16: *ἀνακρίναντες*. — *ἐστι* cum R. Turr.: *ἔσται*. — *εἰ ἱερὰ*] *εἰς τὰ ἱερὰ* ded. vid. pr. A^d^. Pro *ἱερὰ* cum Vales. et Meier. *ἠρία* scr. Turr. coll. § 18; vulg. def. Mr.

18. *δεῖξαι* post *ἔχοι* hab. N Mr., post *αὐτῷ* v. —

κὸς Ἀριστογείτων αὐτῷ. ἀντὶ μὲν γὰρ τοῦ γονέας εὖ ποιεῖν κακῶς οὗτος τὸν ἑαυτοῦ πατέρα πεποίηκεν· ὅτε δ' ὑμεῖς ἐστρατεύεσθε πάντες, οὗτος ἦν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ· τοσοῦτον δ' ἀπολέλοιπε τοῦ πατρὸς μνῆμά τι ἔχειν ὦ Ἀθηναῖοι δεῖξαι, ὥστ' οὐδ' ἐν Ἐρετρίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτήσαντος ἐκεῖ τὰ νομιζόμενα ἐποίησεν αὐτῷ· τῶν δ' ἄλλων Ἀθηναίων εἰσφερόντων ἐκ τῶν ἰδίων οὗτος οὐδὲ τῶν δημοσίων καὶ ὧν ὦφλεν τὸ ἀργύριον ἅπαν ἐκτέτικεν. ἁπλῶς 19
δ' εἰπεῖν, ἐναντία τοῖς νόμοις ἅπασι πράττων διατετέλεκε, καὶ τοῦτον μόνον ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ αὐτοῖς ἐξητηκόσι καὶ εἰδόσιν ἀποπέφαγκεν· οὐ γὰρ παρ' ἐκείνης ὑμεῖς πυθόμενοι τοῦτον ἴστε πονηρὸν καὶ ἄδικον ὄντα, ἀλλὰ ἕκαστος ὑμῶν ἀκριβῶς οἶδε τὴν τούτου πονηρίαν. ὥστε τὸ πολλάκις λεγόμενον ἀληθὲς εἰπεῖν ἐστιν, ὅτι περὶ μὲν τούτου τὴν ψῆφον ὑμεῖς μέλλετε φέρειν, περὶ δ' ὑμῶν οἱ περιεστηκότες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες.

Διὸ καὶ σωφρόνων ἐστὶ δικαστῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, 20
μήθ' ὑμῖν αὐτοῖς ἐναντίαν ἐνεγκεῖν τὴν ψῆφον μήτε πᾶσι τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις, ἀλλ' ὁμοθυμαδὸν καταψηφισαμένους πάντας παραδοῦναι τοῖς ἐπὶ τοῦτο τεταγμένοις θανάτῳ ζημιῶσαι, καὶ μὴ προέσθαι [καὶ μὴ προδοῦναι] τὴν ὁσίαν καὶ τὴν εὔορκον ψῆφον,

τοῦ γονέας N A[d] Bk.: τοὺς γονέας. — οὐδὲ τῶν N Turr.: οὐδ' ἐκ τῶν.

19. αὐτοῖς scripsi: τοῖς. — πονηρίαν] μοχθηρίαν Ald., quod praef. Wm. coll. Phot. lex. p. 277: καὶ μοχθηρία ἐπὶ τῆς κακίας τέτακται. οὕτω Δείν. cf. v. l. Ant. 4 β 4. — οἱ ἄλλοι] οἱ supra v. add. a pr. A[d].

20. παραδοῦναι (τοῦτον) cum Schm. Mr. — ἐπὶ τοῦτο NB et A corr. Turr.: ἐπὶ τούτῳ Z Bk., ἐπὶ τοῦτον v. — καὶ μὴ προδοῦναι del. mal. Mr. — ὁσίαν Bk. in Add. Dobr.

ἀναμνησθέντας ὅτι τούτου κατέγνωκεν ἡ βουλὴ δῶρα
λαμβάνειν καθ' ὑμῶν, τούτου κατέγνωκεν ὁ πατὴρ
καὶ ζῶν καὶ τελευτήσας ἀδικεῖν ἑαυτόν, [καὶ] ἵνα τὸ
πραότατον εἴπω τῶν ὀνομάτων, τούτου καταχειροτο-
21 νήσας ὁ δῆμος παραδέδωκεν ὑμῖν τιμωρήσασθαι, οὗ-
τος πολλὰ κακὰ διαπεπραγμένος ἐπὶ τοιούτοις εἴλη-
πται πράγμασι νῦν ἀδικῶν, ἐφ' οἷς αἰσχρόν ἐστιν
ὑμῖν τοῖς δικάζουσιν ἀτιμώρητον ἐᾶσαι τοῦτον. τίνα
γὰρ τρόπον, ὦ Ἀθηναῖοι, περὶ τῶν ἄλλων ἀποφάσεων
οἴσετε τὴν ψῆφον; ἢ διὰ τίνας προφάσεις τῶν ἤδη
κεκριμένων ἔσεσθε κατεψηφισμένοι; ἢ διὰ τί τὸ μὲν
ἀποφαίνειν τὴν βουλὴν τοὺς εἰληφότας τὰ χρήματα
φανεῖσθε σπουδάζοντες, τὸ δὲ τιμωρεῖσθαι τοὺς ἀπο-
22 πεφασμένους ἐῶντες; μὴ γὰρ ἰδίους τοὺς ἀγῶνας
τούτους ὑπολάβητε εἶναι κατὰ τῶν νῦν ἀποπεφασμέ-
νων μόνων, ἀλλὰ κοινοὺς καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἀν-
θρώπων. δωροδοκία γὰρ καὶ προδοσία κρινομένη
παρ' ὑμῖν δυοῖν θάτερον ἐκ τοῦ λοιποῦ χρόνου
ποιήσει τοὺς ἄλλους, ἢ χρήματα λαμβάνειν καθ' |
108 ὑμῶν θαρροῦντας ὡς οὐ δώσοντας δίκην, ἢ φοβεῖ-
σθαι τὸ λαμβάνειν ὡς τῆς τιμωρίας τοῖς ληφθεῖσιν
23 ἀξίας γενησομένης τῶν ἀδικημάτων. οὐκ ἴσθ' ὅτι
καὶ νῦν ὁ φόβος ὁ παρ' ὑμῶν τοὺς ὁρμῶντας ἐπὶ

Turr.: *θείαν* (*ἀλήθειαν* ci. Emp.). — *καὶ* ante *ἵνα* del. Emp. — *πραότατον* cum R. Turr.: *πραότερον*. — *παραδέδωκεν* N Mr.: *παρέδωκεν*.

21. *νῦν* om. pr. A^b. — *ἐστι* N. — *κεκριμμένων* pr. A^d. — *ἔσεσθαι* pr. N. — *φανεῖσθε* Dobr.: *φαίνεσθε*.

22. *τοὺς* ante *ἀγ*. add. N Mr. — *ὑπολάβοιτε* ABZM. — *ἀποπεφ. μόνων* N Mr. ci. R.: *μόνων ἀποπεφ.* cett. cod. — *καὶ* ante *κατὰ τῶν ἄλλων* add. N A^d M Turr. — *ἀνθρώπων* del. Hi.; an *ἁπάντων*? — *ἐκ τοῦ λοιποῦ* N et pr. *A corr.*[2] Turr.: *ἐπὶ τ. λ.*

τὰ καθ' ὑμῶν ἥκοντα χρήματα [νῦν] ἀνείργει καὶ ποιεῖ πολλάκις ἀπὸ τοῦ λήμματος ἀποστρέφειν, καὶ τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου, τὸ ζητεῖν τὴν βουλὴν περὶ τούτων τῶν χρημάτων προστάττον, οὐδὲ τοὺς κεκομικότας τὸ χρυσίον εἰς τὴν χώραν ὁμολογεῖν πεποίηκε;
καλῶς γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, καλῶς οἱ πρόγονοι περὶ 24
τούτων ψηφισάμενοι στήλην εἰς ἀκρόπολιν ἀνήνεγκαν, ὅτε φασὶν Ἄρθμιον τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην κομίσαι τὸ χρυσίον (τὸ) ἐκ Μήδων ἐπὶ διαφθορᾷ τῶν Ἑλλήνων. πρὶν γὰρ λαβεῖν τινας καὶ δοῦναι τοῦ τρόπου πεῖραν, φυγὴν τοῦ κομίσαντος τὸ χρυσίον καταγνόντες ἐξήλασαν αὐτὸν ἐξ ἁπάσης τῆς χώρας. καὶ ταῦθ', ὥσπερ εἶπον, εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰς στήλην χαλκῆν γράψαντες ἀνέθεσαν, παράδειγμα ὑμῖν τοῖς ἐπιγινομένοις καθιστάντες, καὶ νομίζοντες τὸν ὁπωσοῦν χρήματα λαμβάνοντα οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀλλ' ὑπὲρ τῶν διδόντων βουλεύεσθαι. καὶ μόνῳ τούτῳ προσέγραψαν τὴν αἰτίαν δι' 25
ἣν ὁ δῆμος ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως, γράψαντες διαρρήδην Ἄρθμιον τὸν Πυθώνακτος τὸν Ζελείτην πολέμιον εἶναι τοῦ δήμου καὶ τῶν συμμάχων, αὐτὸν καὶ γένος, καὶ φεύγειν Ἀθήνας, ὅτι τὸν ἐκ Μήδων χρυσὸν ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον. καίτοι εἰ τὸν ἐν Πελοποννήσῳ χρυσὸν ὁ δῆμος πολλῶν κακῶν αἴτιον ἡγεῖτο τοῖς Ἕλλησιν εἶναι, πῶς χρὴ ῥᾳθύμως

23. *οὐ ... ἴσθ'* pr. A corr.[1]. — *καθ' ὑμῶν* N Mr.: *καθ' ἡμῶν.* — *νῦν* secl. Bk. Mr. — *προστάττον* R.: *πρός τ' αὐτόν.*
24. Cf. Dem. Phil. 3, 42. 19, 271; Aesch. 3, 258 ceterosque locos quos collegit Mr. — *ἀρίθμιον* NAB. — *ζελίτην* pr. A corr.[2]. — (*τὸ*) *ἐκ Μήδων* ci. Schm.; cf. Dem. Aesch. ll. c. et § 25. — *ταῦθ'* a corr. hab. A[d].
25. *ἀρίθμιον* N A[d]. — *ζελίτην* pr. A[d]. —

ἔχειν ὁρῶντας ἐν αὐτῇ τῇ πόλει δωροδοκίαν γιγνομένην; καί μοι σκοπεῖτε ταύτην τὴν στήλην.

ΣΤΗΛΗ.

26 *Καίτοι, ὦ Ἀθηναῖοι, τί ἂν οἴεσθε ἐκείνους τοὺς ἄνδρας ποιῆσαι λαβόντας ἢ στρατηγὸν ἢ ῥήτορα πολίτην ἑαυτῶν δῶρα δεχόμενον ἐπὶ τοῖς τῆς πατρίδος συμφέρουσιν, οἳ τὸν ἀλλότριον καὶ τῷ γένει καὶ τῇ φύσει τῆς Ἑλλάδος ἄνθρωπον οὕτω δικαίως καὶ σωφρόνως ἐξήλασαν; τοιγάρτοι τῆς πόλεως καὶ τῶν προγόνων ἀξίως ἐκινδύνευσαν πρὸς τὸν βάρβαρον.*

ΛΕΙΠΕΙ.

3.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΛΕΟΥΣ.

Τί χρὴ λέγειν πρὸς τῶν θεῶν περὶ τοιούτων ἀνθρώπων, ἢ πῶς χρήσεσθε τῇ τούτου πονηρίᾳ, ὃς οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ τρὶς ἐξεληλεγμένος ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς, ὡς ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε καὶ νῦν ἐν τῷ δήμῳ ἠκούετε, καὶ ἐψευσμένος ἁπάντων Ἀθηναίων

αὐτῇ τῇ Dobr. (cf. 1, 93; Dem. 19, 271): *ταύτῃ τῇ.*

26. *ποιῆσαι* post *ἄνδρας* N Mr.: v. post *οἴεσθε* positum. — *τοῖς τῆς* NA Bk.: *τῆς* BZM, *τοῖς* v. — *ἐξήλασαν ἐκ Πελοποννήσου πάσης* v.; del. *ἐκ Π. π.* cum Bk. Wm. Turr. (*ἐξ Ἑλλάδος πάσης* mal. Schm.; ft. vv. *τῆς Ἑλλάδος* post *φύσει* delenda et pro *Πελ.* inserenda sunt). — Compluria deesse monuer. Turr. Mr.

Or. III. Initium orat. ita exhibet Dionys. Din. c. 11: *Τί χρὴ λέγειν τὸ πρὸς τῶν.* — *τοιούτων ἀνθρώπων* N Mr.: *τοιούτου ἀνθρώπου.* — *ἢ πῶς* Bk.: *ὅπως.* cf. 1, 102. — *ἐληλεγμένος* N. — *ἐξ Ἀρείου*] *Ἀρείου* N. —

ἐναντίον καὶ τῶν περιεστηκότων, φάσκων κωλύσειν
Ἅρπαλον εἰς τὸν Πειραιᾶ καταπλεῦσαι, στρατηγὸς
ὑφ' ὑμῶν ἐπὶ τὴν Μουνυχίαν καὶ τὰ νεώρια κεχει-
ροτονημένος, καὶ δῶρα τολμήσας λαβεῖν κατὰ πάντων 2
ὑμῶν καὶ τῆς χώρας καὶ παίδων καὶ γυναικῶν, καὶ
ἐπιωρκηκὼς ὃν ὤμοσεν ὅρκον μεταξὺ τοῦ ἕδους καὶ
τῆς τραπέζης, καὶ γράψας καθ' ἑαυτοῦ ψήφισμα καὶ
θανάτου τιμησάμενος ἐὰν εἰλήφῃ τι τῶν χρημάτων
ὧν Ἅρπαλος εἰς τὴν χώραν ἐκόμισεν, ὅμως ἐτόλμη- 3
σεν εἰς τοὺς εἰδότας ὑμᾶς ἐξεληλεγμένον ἑαυτὸν
ἅπασι τούτοις ἔνοχον γεγενημένον ἐλθεῖν καὶ δεῖξαι
ἑαυτόν, οὐ τῷ δικαίῳ πιστεύων, ὦ Ἀθηναῖοι — τί
γὰρ τούτῳ δικαιοσύνης μέτεστιν; — ἀλλὰ τῇ τόλμῃ
καὶ τῇ ἀναιδείᾳ, ᾗ χρώμενος πρότερον μὲν ἠξίωσε
καταφρονήσας ὑμῶν καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει δικαίων
τὰ χρήματα λαβεῖν, νυνὶ δὲ ἀπολογησόμενος ἥκει ὡς
οὐδὲν τούτων διαπέπρακται· τοσοῦτον τῆς ὑμετέρας
ῥᾳθυμίας καταπεφρόνηκε. καὶ ὁ μὲν κοινὸς τῆς πό- 4
λεως νόμος, ἐάν τις (ἑνὸς) ἐναντίον τῶν πολιτῶν
ὁμολογήσας τι | παραβῇ, τοῦτον ἔνοχον εἶναι κε- 109
λεύει τῷ ἀδικεῖν· ὁ δὲ πάντας Ἀθηναίους ἐξηπατη-
κὼς καὶ προδοὺς τὴν πίστιν ἣν παρ' ὑμῶν οὐκ ἄξιος
ὢν ἔλαβε, καὶ τὸ καθ' αὑτὸν μέρος ἅπαντ' ἀνατε-
τραφὼς τὰ ἐν τῇ πόλει, οὗτος ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν
ἥκειν φήσει τὴν ὑπὲρ τῆς αἰτίας τῆς εἰς αὑτὸν γε-

ἐναντίον a corr. habet A[d]. — *καταπλεῦσαι* Bk.: *καταπλεύσειν*.
2. *ἐπιορκηκὼς* A pr. corr.[2]. — *τιμησάμενος* A[d] Bk.: *τι-μωρησάμενος* M Ald. — *εἰλήφῃ* cum Bk. Turr.: *εἴληφε* (*ἑαυ-τῷ εἰ εἴληφε* ci. Mr., *εἰληφώς τι ληφθῇ* coll. 1, 40 Dobr.; cf. etiam 1, 1 et 104).
3. *ὦ Ἀθηναῖοι* add. N Mr. — *καὶ τῇ*] *τῇ* N et pr. A corr.[2].
4. *ἐναντίος* N. — *αὑτὸν* Turr.: *αὐτὸν*.

5 γενημένης; ἐγὼ δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ δεῖ τἀληθῆ λέ-
γειν — δεῖ δέ —, οὐ τὰς ἀποφάσεις οἶμαι νῦν
κρίνεσθαι, πότερον ἀληθεῖς εἰσιν ἢ ψευδεῖς αἱ κατὰ
Φιλοκλέους γεγενημέναι, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς τιμω-
ρίας ὑμᾶς δεῖν τῆς ἐν τῷ ψηφίσματι γεγραμμένης
δικάσαι νῦν, πότερα δεῖ χρημάτων τιμῆσαι τῷ τηλι-
καῦτα ἠδικηκότι τὴν πόλιν, ἢ θανάτῳ ζημιώσαντας,
ὥσπερ οὗτος ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφίσματι καθ' αὑτοῦ,
δημεῦσαι τὴν οὐσίαν τὴν ἐκ τοιούτων λημμάτων
συνειλεγμένην.

6 Οἴεσθε τοῦτον νῦν πρῶτον ἐπὶ τούτων τῶν χρη-
μάτων πονηρὸν γεγενῆσθαι, ἢ νῦν πρῶτον καθ'
ὑμῶν δῶρα εἰληφέναι; οὐκ ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ πάλαι
τοιοῦτος ὢν ἐλάνθανεν ὑμᾶς, καὶ εὐτυχεῖτε, καθότι
οὐκ ἐν μείζοσι καιροῖς ἐπύθεσθε τὴν αἰσχροκέρδειαν
αὐτοῦ· οὐ γάρ ἐστι χαλεπώτερον ἀνθρώπου τὴν αὐ-
7 τοῦ πονηρίαν ἀγνοουμένην ἔχοντος. οὐκ ἀποκτενεῖτε,
ὦ Ἀθηναῖοι, πάντες ὁμοθυμαδὸν τὸν εἰς τοσαύτην
αἰσχύνην καὶ ἀδικίαν πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἐμβε-
βληκότα, τὸν ἀρχηγὸν γενόμενον τοῦ διαδεδομένου
χρυσίου καὶ εἰς αἰτίαν καθιστάντα πᾶσαν τὴν πόλιν;

5. ὦ Ἀθηναῖοι N Mr.: ὦ ἄνδρες. — οὐ τὰς ci. Mr.: οὐδὲ τὰς. — μόνης auct. R. Turr.: μὲν, quod revoc. Mr. — δεῖν N A Turr.: δεῖ. — τῆς ἐν] ταῖς ἐν A pr. corr.[2]; item mox γεγραμμέναις. — τὴν πόλιν om. pr. A. — δημεῦσαι cum R. Bk.: ἢ δημεῦσαι.

6. εὐτυχεῖτε Mr. cum Schol. Ar. Eq. 1299 et Suid. s. v. πυνθάνεσθαι, qui Dinarchi nomine afferunt vv. εὐτ. — αἰσχροκέρδειαν: ηὐτυχεῖτε cum R. Bk., εὐτύχει N[m], ηὐτύχει v. — καθότι] ὅτι Suid. Schol., qui iidem et μείζονι καιρῷ (hoc quidem non male) et τὴν αὑτοῦ αἰσχροκ. praebent. — τὴν αὑτοῦ cum Steph. Turr.: τὴν αὐτὴν (αὐτὴν del. Mr.).

7. ἀδικίαν] ἀτυχίαν ci. Schm.; ἀδοξίαν ci. Mr. — τῶν πολιτῶν add. N Mr. — καθιστάντα cum Steph. Turr.: καθίσαντα. —

ἀλλ' ὑπομενεῖτε ἀκούειν τοῦ τοσαῦτα διαπεπραγμέ-
νου καθ' ὑμῶν, ὡς τὸ συνέδριον τὸ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
ψευδεῖς πεποίηται τὰς ἀποφάσεις, καὶ ὡς αὐτὸς μὲν
δίκαιος καὶ χρηστὸς καὶ ἀδωροδόκητός ἐστιν, ἡ δ' ἐξ
Ἀρείου πάγου βουλὴ ταῦτα πάντα προεῖται χάριτος
ἢ λήμματος ἕνεκα; ἆρ' ἴστε ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων 8
ἀδικημάτων σκεψαμένους ἀκριβῶς δεῖ μεθ' ἡσυχίας
καὶ τἀληθὲς ἐξετάσαντας, οὕτως ἐπιτιθέναι τοῖς ἠδι-
κηκόσι τὴν τιμωρίαν, ἐπὶ δὲ ταῖς φανεραῖς καὶ παρὰ
πάντων ὡμολογημέναις προδοσίαις πρώτην τετάχθαι
τὴν ὀργὴν καὶ τὴν μετ' αὐτῆς γιγνομένην τιμωρίαν;
τί γὰρ τοῦτον οὐκ ἂν οἴεσθε ἀποδόσθαι τῶν ἐν τῇ 9
πόλει σπουδαιοτάτων, ὅταν ὑμεῖς ὡς πιστὸν αὐτὸν
καὶ δίκαιον φύλακα καταστήσητε; ποίας οὐκ ἂν προ-
δοῦναι τριήρεις τῶν ἐν τοῖς νεωρίοις; ἢ τίνος ἂν
φροντίσαι φυλακῆς, λήσειν ἐλπίσαντα καὶ λήψεσθαι
διπλάσιον οὗ νῦν εἴληφε χρυσίου; οὐδὲν ὅ τι οὐκ
ἂν ὁ τοιοῦτος, ὦ ἄνδρες, ποιήσειεν. ὅστις γὰρ ἀρ- 10
γύριον καὶ χρυσίον περὶ πλείονος τῆς πρὸς ὑμᾶς
πίστεως ἡγεῖται, καὶ μήθ' ὅρκου μήτ' αἰσχύνης μήτε
(τοῦ) δικαίου πλείω λόγον ἢ τοῦ λαμβάνειν ποιεῖται,
οὗτος ἀποδώσεται τὸ καθ' ἑαυτὸν τὴν Μουνυχίαν,
ἂν ἔχῃ τὸν ὠνησόμενον, οὗτος ἐξαγγελεῖ τοῖς πολε-
μίοις σύνθημα καθ' ὑμῶν φήνας, οὗτος προδώσει
τὴν πεζὴν καὶ ναυτικὴν δύναμιν.

ὡς τὸ Mr. coll. 1, 60: ὅτι τὸ Turr.; ὡς ὅτι τὸ v.
8. πρώτην cum R. Turr.: πρῶτον. — μετ' αὐτῆς auct. Bk. Turr.: μετ' αὐτὴν.
9. καταστήσετε N^{m}. — λήψεσθε A pr. corr.^{2}.
10. ἡγεῖται Turr.: αἱρεῖται (Mr. ποιεῖται, quod deinde ut glossema inducit). — ἐξαγγέλλει pr. A corr.^{2}. — πεζὴν N Mr. et mal. Dobr. Bk.: πεζικὴν.

11 *Μὴ οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν τίμησιν ὑπὲρ τῶν γε-
γενημένων μόνον ὑπὸ Φιλοκλέους ἀδικημάτων ἡγεῖ-
σθε μέλλειν ποιεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ὧν
ἂν ἔπραξεν οὗτος κύριος γενόμενος. καὶ τοῖς μὲν
θεοῖς ἔχετε χάριν ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν τι μεῖζον
ὑπὸ τούτου δεινόν, ἐγνωκότες τοῦτον οἷός ἐστιν,
ἀξίως δ' ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆς τοῦ κρινομένου πονη-
12 ρίας κολάσατε αὐτόν· ὃς ὦ Ἀθηναῖοι τρὶς μὲν ἢ τε-
τράκις ἱππαρχηκὼς ἀνδρῶν καλῶν κἀγαθῶν, πλεο-
νάκις δ' ἢ δεκάκις στρατηγὸς ὑφ' ὑμῶν κεχειροτο-
νημένος οὐκ ἄξιος ὤν, τιμώμενος καὶ ζηλούμενος
διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς πίστιν, ἀπέδοτο καὶ προέδωκε
τὸ τῆς ὑμετέρας ἡγεμονίας ἀξίωμα, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ
κατέστησεν ἑαυτὸν Ἀριστογείτονι, καὶ μισθωτὸν καὶ
13 προδότην ἀντὶ στρατηγοῦ ἐποίησεν. ἔπειτα ὑποστεί-
λασθαί τι δεῖ πρὸς τὸν τοιοῦτον ὑμῖν καὶ αἰσχυν-
θῆναι, τοῖς ἠδικημένοις, ὃς οὐκ ᾐσχύνθη τοιαῦτα
πράττων καθ' ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων; οὐχ οἱ τοιοῦτοι
τῶν ἀνθρώπων ἐλεοῖντ' ἂν εἰκότως παρ' ὑμῖν, ὦ
Ἀθηναῖοι· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· ἀλλ' οἱ προδοθέντες
110 ἂν ὑπὸ Φιλοκλέους, εἴ τιν' οὗτος | παρέλαβε καιρόν·
ἐν οἷς καὶ ἡ ἀκτὴ καὶ οἱ λιμένες εἰσὶ καὶ τὰ νεώρια,
ἃ οἱ πρόγονοι χρημάτων πολλῶν κατασκευάσαντες
14 ὑμῖν κατέλιπον. ὧν ἀναμιμνῃσκομένους ὑμᾶς, ὦ*

11. *ἂν ἔπραξεν* B et corr.² A Bk.: *ἔπραξεν* N, pr. A, ZM, *ἔπραξεν ἂν* v. — *κολάσετε* pr. A BZM.

12. *μὲν* post *τρὶς* add. N Mr. — *ὑμετέρας ἡγ.* scripsi: *ἡμετέρας ἡγ.* N Mr.; *ἡγεμον. ἡμῶν* v. (*ἡγ. ὑμῶν* mal. S.).

13. *ὑμῖν*] *ὑμᾶς* cum R. Dobr. Turr., servata mox librorum scriptura *τοὺς ἠδικημένους*. *Τοῖς ἠδικημένοις* Emp. — *αἰσχύνθη* pr. A corr.². — *οὐχ οἱ*] *οὐχὶ* B. — *χρημάτων πολλῶν* post *οἱ πρόγονοι* transposui; legebantur post *καιρόν*. — *κατασκευάσ. ὑμῖν* N Mr.: *ὑμῖν κατασκ.*

Ἀθηναῖοι, δεῖ μὴ παρέργως ἔχειν πρὸς τὰς ὑπὸ τῆς
βουλῆς γεγενημένας ἀποφάσεις, ἀλλ' ἀκολούθως ταῖς
πρότερον κεκριμέναις .....· αἰσχρὸν γὰρ ἀπειπεῖν
τιμωρουμένους ἐστὶ τοὺς προδότας τῆς πόλεως γε-
γενημένους, καὶ ὑπολείπεσθαί τινας τῶν ἀδίκων καὶ
πονηρῶν ἀνθρώπων, ὅτε οἱ θεοὶ φανεροὺς ὑμῖν
ποιήσαντες παρέδοσαν τιμωρήσασθαι, ἑωρακότες τὸν
δῆμον ἅπαντα κατήγορον τούτου γεγενημένον καὶ
προκεχειρικότα πρῶτον τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸ τὴν τιμω-
ρίαν ἐν ὑμῖν δοῦναι.
Ἀλλ' ἔγωγε, νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, αἰσχύνομαι 15
εἰ προτραπέντας ὑμᾶς δεῖ καὶ παροξυνθέντας ὑφ'
ἡμῶν ἐπὶ τὴν τοῦ νῦν εἰσεληλυθότος τὴν κρίσιν τι-
μωρίαν ἐλθεῖν. οὐκ αὐτόπται ἐστὲ τῶν ὑπὸ τούτου
γεγενημένων ἀδικημάτων; καὶ ὁ μὲν δῆμος ἅπας
οὔτ' ἀσφαλὲς οὔτε δίκαιον νομίζων εἶναι παρακατα-
θέσθαι τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀπεχειροτόνησεν αὐτὸν
ἀπὸ τῆς τῶν ἐφήβων ἐπιμελείας· ὑμεῖς δὲ οἱ τῆς δη- 16
μοκρατίας καὶ τῶν νόμων φύλακες, οὓς ἡ τύχη καὶ
ὁ κλῆρος ὑπὲρ τοῦ δήμου δικάσοντας ..... ἐπέ-

14. post *κεκριμέναις* deesse videtur *καὶ ταύτην κρίνειν.* — post *ποιήσαντες* Mr. addi mal. *αὐτούς.* — *ἑωρακότας* cum Steph. R. — *προκεχειρικότα* B et corr. A Bk.: *προκεχειρηκότα* N et pr. A[d], *προκεχωρηκότα* v. Itaque in plebiscito Phil. primo loco nominatus erat. — *ἐπὶ τὸ* N Mr. (ci. St.): *ἐπὶ τῷ.*

15. *δεῖν* N. — *εἰςεληλυθότος τὴν κρίσιν* scripsi (cf. Dem. 21, 6): *εἰςελ.* [*τὴν κρ.*] aliquando ci. Mr., *ἐληλ. ἐς τ. κρ.* ci. S.; *ἐκλελοιπότος τὴν κρ.* NA Bk.; *ἐκλελοιπότος κρ.* v. — *οὐκ* et *ἀδικημάτων;* ci. Bait.: *καὶ οὐκ* et *ἀδικημάτων.* — *οὐκ αὐτόπται*] *οὐ κατόπται* N. — ante *παρακατ.* R. addi mal. *αὐτῷ.*

16. *τοῦ* ante *δήμου* om. N et pr. A corr.[2]. — *ἐπέτρεψεν*] *ἐπέστησεν* ci. R.; contra S. *οἷς* pro *οὓς* (cum R.) et *δικάσαι* pro *δικάσοντας* mal. —

*τρεψεν, φείσεσθε τοῦ τοιαῦτα διαπεπραγμένου, καὶ
τὸ πέρας ἔχοντες ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει δικαίων
ἀτιμώρητον ἀφήσετε τὸν δωροδόκον καὶ πάντων τῶν
γεγενημένων κακῶν αἴτιον, ὅς, ὅπερ καὶ μικρῷ πρό-
τερον εἶπον, μόνος τῶν πονηρῶν πάντων τρίς, οὐχ
ἅπαξ, ἀποπέφανται, κἂν τρὶς ἤδη δικαίως ἐζημιω-*
17 *μένος θανάτῳ κατὰ τὸ ἑαυτοῦ ψήφισμα. τί οὖν
ἀναμενεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι; καὶ ποῖα ἀδικήματα ζητεῖτε
ἕτερα μείζω τῶν εἰρημένων ἀκοῦσαι; οὐχ ὑμεῖς ἐστε
καὶ οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι οἱ Τιμοθέῳ Πελοπόννησον
περιπλεύσαντι καὶ τὴν ἐν Κερκύρᾳ ναυμαχίαν Λακε-
δαιμονίους νικήσαντι καὶ Κόνωνος υἱεῖ τοῦ τοὺς
Ἕλληνας ἐλευθερώσαντος καὶ Σάμον λαβόντι καὶ
Μεθώνην καὶ Πύδναν καὶ Ποτίδαιαν καὶ πρὸς ταύ-
ταις ἑτέρας εἴκοσι πόλεις, οὐδὲν τούτων ὑπόλογον
ποιησάμενοι, οὐδὲ τῆς τότε ἐνεστώσης κρίσεως καὶ
τῶν ὅρκων οὓς ὀμωμοκότες φέρετε τὴν ψῆφον ἀν-
τικαταλλαξάμενοι τὰς τηλικαύτας εὐεργεσίας, ἀλλ'
ἑκατὸν ταλάντων τιμήσαντες, ὅτι χρήματ' αὐτὸν
Ἀριστοφῶν ἔφη παρὰ Χίων εἰληφέναι καὶ Ῥοδίων;*
18 *τὸν δὲ μιαρὸν ἄνθρωπον καὶ προδότην, ὃν οὐχ εἷς
ἀνὴρ ἀλλὰ πᾶσα ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ ζητή-
σασα ἀποπέφαγκε χρήματ' ἔχειν καθ' ὑμῶν, ὃς οὐ-*

τοιαῦτα NA Bk.: *τὰ τοιαῦτα.* — *ἁπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει* N Mr.: *τῶν ἐν τῇ πόλει ἁπάντων.* — *κἂν* S.: *καί.*

17. *οὐχ ὑμεῖς κτἑ.*] cf. 1, 14. — *πλεύσαντι* A (teste Bk.) BLZM Ald. — *νικήσ. Λακ.* or. 1. — *τοῦ* ante *τοὺς* om. N et pr. A corr.². — *ἐλευθερώσαντι* N et pr. A corr.². — *λαβόντι* N et pr. A corr.² Turr.: *λαβόντος* (sicut 1, 14 libri omnes). — *οὐδὲν τούτων*] *οὐκ* or. I. — *καὶ τῶν*] *οὐδὲ τῶν* or. I. — *φέρετε* NAB Bk.: *ἐφέρετε* (sicut exstat or. I). — *εὐεργεσίας*] *ἐργασίας* N.

18. *ἀνθρώπων* pr. A corr.². — vv. *ὃν οὐχ* — *καθ' ὑμῶν* item leguntur I, 15. —

σίαν ἔχων πολλὴν καὶ παίδων ἀρρένων οὐκ ὄντων
αὐτῷ, καὶ οὐδενὸς ἄλλου δεόμενος ὧν (ἂν) ἄνθρω-
πος μέτριος δεηθείη, οὐκ ἀπέσχετο χρημάτων δι-
δομένων κατὰ τῆς πατρίδος, οὐδ' ἀπεκρύψατο τὴν
ἔμφυτον πονηρίαν, ἀλλ' ἀνεῖλε πᾶσαν τὴν γεγενη-
μένην αὐτῷ πρὸς ὑμᾶς πίστιν, καὶ οἷς πρότερον ἔφη
διαφέρεσθαι, πρὸς τούτους ἔταξεν αὑτόν, καὶ ἐξήλεγ-
ξεν αὐτοῦ τὴν προσποίητον καλοκαγαθίαν ὅτι ψευ-
δὴς ἦν.

Ἃ χρὴ λογισαμένους ὑμᾶς πάντας, ὦ Ἀθηναῖοι, 19
καὶ τῶν παρόντων καιρῶν ἀναμνησθέντας, οἳ πί-
στεως οὐ δωροδοκίας δέονται, μισεῖν τοὺς πονηρούς,
ἀνελεῖν ἐκ τῆς πόλεως τὰ τοιαῦτα θηρία, καὶ δεῖξαι
πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι οὐ συνδιέφθαρται τὸ τοῦ δή-
μου πλῆθος τῶν ῥητόρων καὶ τῶν στρατηγῶν τισιν,
οὐδὲ δουλεύειν ταῖς δόξαις, εἰδότας ὅτι μετὰ μὲν δι-
καιοσύνης καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ὁμονοίας ῥᾳδίως
ἀμυνούμεθα, θεῶν ἵλεων ὄντων, ἐάν τινες ἡμῖν ἀδί-
κως ἐπιτίθωνται, μετὰ δὲ δωροδοκίας καὶ προδοσίας
καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις κακῶν, ἃ τοῖς τοιούτοις ἀν-
θρώποις πρόσεστιν, οὐδεμί' ἂν πόλις σωθείη. μηδε- 20
μίαν οὖν δέησιν ὦ Ἀθηναῖοι μηδ' ἔλεον ....
[εἰς ὑμᾶς λαμβάνοντες αὐτούς], μηδὲ τὴν ἐξ αὐτῶν

πολλὴν] *πολὺν* pr. A corr.[2]. — *αὑτῷ* Bk. Turr. — *ὧν* (*ἂν*) auct. Bk. et Dobr. Turr. — *καὶ οἷς*] *οἷς* om. pr. A[d]. — *αὐτοῦ τὴν*] *αὐτοῦ* del. Turr. Cf. Krüger Gr. Gr. § 47, 9, 18. — post *ψευδὴς ἦν* apodosin excidisse statuunt Schm. Turr. Mr.

19. *πάντας* add. N Mr. — *οἳ*] *ὅτι* Dobr. — *πόλεως* N Mr.: *πολιτείας*. — *δουλεύειν* Ald.: *δουλεύει* Bk. c. codd. — *εἰδότες* NABZ Bk. — *ἀμυνόμεθα* AZ. — *ἡμῖν*] *ὑμῶν* N et pr. A corr.[2]. — *οὐδεμί' ἂν* auct. Bk. et Dobr. Turr.: *οὐδεμία*.

20. Locum pessime habitum dedi ex emend. S.; malim tamen pro *λαμβάνοντες* scribi *ἀναλαβόντες*.

τῶν ἔργων καὶ τῆς ἀληθείας ἀποδεδειγμένην ὑμῖν
κατὰ τῶν κρινομένων ἀδικίαν (εἰς ὑμᾶς λαμβάνοντες
αὐτούς, μηδὲ) . . . . . . ἄκυρον ποιήσαντες, βοηθήσατε
111 κοινῇ τῇ πατρίδι καὶ τοῖς νόμοις· ταῦτα | γὰρ ἀμ-
φότερα διαδικάζεται νῦν πρὸς τὴν τούτου πονηρίαν.
21 ὑπὲρ πάσης ὦ Ἀθηναῖοι τῆς χώρας νῦν μέλλετε φέ-
ρειν τὴν ψῆφον, καὶ τῶν ἐν ταύτῃ κατεσκευασμένων
ἱερῶν καὶ τῶν ἀρχαίων νομίμων καὶ τῆς παραδεδο-
μένης ὑπὸ τῶν προγόνων ὑμῖν πολιτείας, οὐχ ὑπὲρ
Φιλοκλέους μόνον· οὗτος μὲν γὰρ αὑτοῦ πάλαι θά-
νατον κατέγνωκε. ταῦθ' ὑμᾶς ἱκετεύων ἐγὼ δικαιο-
τέραν πολὺ δέησιν δέομαι τούτων τῶν τοιαῦτα πε-
πραχότων, μὴ ἐγκαταλιπεῖν ὑπὲρ ὧν οἱ πρόγονοι
πολλοὺς ὑπέμειναν κινδύνους, μηδ' εἰς ἀδοξίαν αἰσ-
χρὰν ἀγαγεῖν τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, μηδὲ (ἀντι)κα-
ταλλάξασθαι τὴν πρὸς τούτους χάριν τῶν νόμων καὶ
τῶν τοῦ δήμου (ψηφισμάτων) καὶ τῶν τῆς βουλῆς
22 ἀποφάσεων. ἀκριβῶς γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀκρι-
βῶς, ὅτι ὑμεῖς μὲν παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐπαινεῖσθε
ταῖς γεγενημέναις ζητήσεσιν ὑπὲρ τούτων τῶν χρη-
μάτων, οἱ δ' ἐξεληλεγμένοι κατὰ τῆς ἑαυτῶν πατρίδος
δῶρα εἰληφότες πονηροὶ καὶ ἄδικοι καὶ μισόδημοι
νομίζονται εἶναι, φιλεῖν ὑμᾶς φάσκοντες καὶ πράττειν
ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως ἀγαθῶν, καὶ δι' ὑμᾶς ἔνδοξοι
γεγενημένοι.

τούτου] τούτων pr. A, quod malim.

21. κατασκευασμένων N et pr. A corr.[2]. — ὑμῖν cum R. Turr.: ὑμῶν. — μὲν γὰρ] μὲν add. N Mr. — mal. αὐτὸς αὑτοῦ. — τοιαῦτα scripsi coll. § 16; 1, 109: ταῦτα. — ἀντικαταλλ. Hi. coll. 1, 3. 15; 3, 17: καταλλάξασθαι. — ψηφισμάτων add. Mr. coll. 1, 84. 101.

22. ἐπαινεῖσθαι pr. A[d]. — (ἐπὶ) ταῖς ci. R., sed cf. Mr. — In fine quaedam deesse putant Turr.

[ΔΗΜΑΔΟΥ]

ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΔΩΔΕΚΑΕΤΙΑΣ.

Τῆς μὲν τῶν κινδυνευόντων σωτηρίας, ὦ ἄν- P. 178 Steph.
δρες Ἀθηναῖοι, καὶ τῆς τιμωρίας ὑμεῖς παρὰ τῶν
νόμων τὴν ἐξουσίαν εἰλήφατε· οὔτε δὲ ἰατρὸς ἐμπεί-
ρως δύναται θεραπεῦσαι τοὺς κάμνοντας, ἂν μὴ τὴν
αἰτίαν τοῦ νοσήματος κατανοήσῃ, οὔτε δικαστὴς
ὁσίαν θεῖναι τὴν ψῆφον, ἐὰν μὴ τοῖς τῆς κρίσεως
δικαίοις ᾖ παρηκολουθηκώς. ἐμπεσὼν δὲ αὐτὸς εἰς 2
μέσην τὴν τῶν ῥητόρων δυςμένειαν, ὥςπερ τῆς παρὰ
θεῶν, οὕτω τῆς παρ' ὑμῶν δέομαι τυχεῖν βοηθείας.
διαβάλλουσι γάρ μου τὸν βίον, οἰόμενοι τὸν λόγον
ἄπιστον καταστήσειν. ἐγὼ δ' ἀποθανὼν μὲν ἢ ζῶν
οὐδέν εἰμι· τί γὰρ Ἀθηναίοις ἢ παρανάλωμα Δη-
μάδης; δακρύσει δέ μου τὴν ἀπώλειαν οὐχ ὁ στρα-
τιώτης — πῶς γάρ; ὃν αὔξει μὲν πόλεμος, εἰρήνη
δ' οὐ τρέφει — ἀλλ' ὁ τὴν χώραν γεωργῶν καὶ ὁ
τὴν θάλατταν πλέων καὶ πᾶς ὁ τὸν ἡσύχιον βίον
ἠγαπηκώς, ᾧ τὴν Ἀττικὴν ἐτείχισα, τοὺς ὅρους τῆς
χώρας περιβαλὼν οὐ λίθοις ἀλλὰ τῇ τῆς πόλεως

Codd. Bk. CEIMNT.

Inscr.] *ἀπολογισμὸς πρὸς Ὀλυμπιάδα τῆς ἑαυτοῦ δωδεκαετίας* Suid. s. v. *Δημάδης*, quo tamen loco Ruhnk., prob. S., verba *πρὸς Ὀλ.* alio transponenda esse ci. . Fort. duo sunt orationes: *ἀπολογ. πρὸς Ὀλυμπιάδα*, et (*ὑπὲρ*) *τῆς ἑαυτ. δωδεκαετίας*.

1. rectius *θέσθαι τὴν ψῆφον*.

2. *μέσην τὴν* S.: *τὴν* E, *μέσην* v. — *ἢ ζῶν* Steph. Dobs. Turr.: *εἰ ζῶν*. — mal. *τί γὰρ* (*ἄλλο*). — *θάλασσαν* E. — *ἥσυχον* E. Ἡσύχιος *βίος* exstat Dem. Phil. 4, 70. — *ᾧ τὴν Ἀττικὴν κτἑ.*] Demosthenem imitatur (18, 300).

3 ἀσφαλείᾳ. δεινον δέ τι συμβαίνει πολλοῖς τῶν κρι-
νόντων, ὦ ἄνδρες δικασταί. ὥςπερ γὰρ ἡ τῶν ὀφθαλ-
μῶν νόσος τὴν ὅρασιν συγχέασα κωλύει τὰ ἐμ-
ποδὼν κείμενα θεωρεῖν, οὕτως ἄδικος παρειςδύνων
λόγος εἰς τὰς τῶν δικαστῶν γνώμας οὐκ ἐᾷ δι' ὀρ-
γὴν συνορᾶν τὴν ἀλήθειαν. διὸ καὶ δεῖ συνορᾶν
ὑμᾶς εὐλαβῶς ἐπὶ τῶν κινδυνευόντων μᾶλλον ἢ τῶν
ἐγκαλούντων· οἱ μὲν γὰρ αὐτόθεν ἔχουσιν ἐκ τῆς
πρωτολογίας ὁποῖον αὐτοὶ βούλονται τὸν δικαστήν,
179 οἱ δ' ἀναγκάζονται πρὸς ὠργισμένους κριτὰς τὴν
4 διάνοιαν ἀντιτάσσεσθαι. ἐὰν μὲν οὖν φαίνωμαι τοῖς
ἐγκαλουμένοις ἔνοχος, καταψηφίσασθε, μὴ φείσησθε·
οὐ παραιτοῦμαι· ἐὰν δ' εὑρίσκωμαι τῶν ἐγκεκλημέ-
νων κεχωρισμένος τῷ δικαίῳ, τοῖς νόμοις, τῷ συμ-
φέροντι, μὴ πρόησθέ με τῇ τῶν κατηγόρων ὠμό-
τητι. εἰ δὲ πάντως ἀποθανὼν συμβαλοῦμαί τι πρὸς
τὴν κοινὴν σωτηρίαν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, ἑτοίμως
ἔχω τελευτᾶν· κτήσασθαι γὰρ ἰδίῳ θανάτῳ δημο-
σίαν εὐδαιμονίαν καλόν, ἐὰν ᾖ χρεία τῆς πατρίδος·
5 ἀλλὰ μὴ ὁ τούτων λόγος τὸ νῦν ἀφαιρήσηται. δότε
δή μοι πρὸς θεῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δότε διαλε-
χθῆναι ὡς προαιροῦμαι περὶ τῶν δικαίων. δοκῶ μὲν
γὰρ δύναμιν εἶναί μοι καὶ τοῖς ἄλλοις βοηθεῖν· ἐν
δὲ τούτοις ἐμποδίζει μου τὸν λόγον ὁ φόβος. ἄλλως

3. ὦ ἄνδρες Bk. cum rc. E: ὧδε M, ὦ N, om. pr. E, ὧδε v. — ὠργιζομένους E.

4. τῇ τῶν] τῇ om. T. — εὐδαιμονίαν S.: εὔνοιαν. — ᾖ] ἡ EIT Bk. — τὸ νῦν Bk. cum codd.: τι νῦν v., τὸ ζῆν S. Cf. Din. 1, 33. — ἀφαιρήσηται C: ἀφαιρήσεται EIMNT, ἀφαιρῆται Bk. Barbarismus in hoc scriptore offensioni non est, et aoristus h. l. praesenti tempore aptior.

δὲ οὐ τον ἔλεγχον τοῦ πράγματος δέδοικα, ἀλλὰ τὴν τῶν ἀντιδίκων διαβολὴν (καὶ τὸν) φθόνον, ὃς οὐ κρίνει τοὺς ἀδικοῦντας, ἀλλὰ φύεται τοῖς δοκοῦσί (τι δύνασθαι) λέγειν ἢ πράττειν. ἡ παρ' ὑμῖν ἐλ- 6
πὶς δὲ δικαία· ἐὰν ταύτης κατατύχω, πάσας ἀπολύσομαι τὰς διαβολάς· ἄνευ δὲ ταύτης οὔτε ὁ λόγος οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια σῶσαι δύνανται τὸν ἀδίκως κρινόμενον. οὐκ ἀγνοεῖτε δὲ ὅτι πολλοὶ πολλάκις ἤδη τῶν ἐγκαλούντων ἀπὸ μὲν τῆς κατηγορίας ἔδοξαν δίκαια λέγειν, παρατεθείσης δὲ τῆς ἀπολογίας εὑρέθησαν αὐτοὶ συκοφαντοῦντες· ὃ δὴ καὶ νῦν πέπεισμαι τούτοις παρακολουθήσειν ὑμῶν ἀκούειν προαιρουμένων μετ' εὐνοίας.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τῆς ἄλλης μου πολιτείας κατηγορεῖν 7
ἐπεχείρησαν, βραχέα βούλομαι περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ἔπειθ' οὕτως ἐπὶ τὴν λοιπὴν δικαιολογίαν ἀπελθεῖν, ἵνα μὴ λάθωσιν ὑμᾶς παρακρουσάμενοι. γεγονὼς γὰρ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Δημέου πατρός, ὡς καὶ ὑμῶν οἱ πρεσβύτεροι γινώσκουσι, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτως ἔζων ὡς ἠδυνάμην, οὔτε κοινῇ τὸν δῆμον

5. δέδοικα add. Bk. cum C (δέδια S.). — τὴν τῶν ἀντιδίκων διαβολὴν C Bk.: τῇ τῶν ἀδίκων (τὸν τῶν ἀντιδίκων S.). — καὶ τὸν addidi. — φθόνον, ὃς S.: μόνον ἥτις C Bk.; μόνον ὃς cett. — (εὖ) δοκοῦσι ci. Bk; δοκοῦσί (τι) ci. S. An τοῖς δοκ. (δύνασθαι) λέγειν ἢ πράττειν τι παρ' ὑμῖν. ἐλπὶς δὲ δικαία ...... ἐὰν κτέ.?

6. δὴ post ἐὰν add. C Bk. — κατατύχω C Bk. (ci. Hauptm.): κατατυχών. — ἀπολύσωμαι J. — ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια] ita loquitur Antiphon 5, 3. — δύνανται] δύναιντ' ἂν C Bk.; cf. § 1. — παραθείσης C.

7. mal. περὶ ταύτης, cf. Dem. 18, 9. — ἀπελθεῖν] malim ἐλθεῖν. — Δημέου (Δημαίου) Lhardy et Kiessling.: Δημάδου. — ἐδυνάμην E.

ἀδικῶν οὔτ' ἰδίᾳ λυπῶν οὐδένα τῶν ἐν τῇ πόλει,
πειρώμενος δ' ἀεὶ τοῖς ἰδίοις πόνοις τὴν ἀσθένειαν
8 τοῦ βίου διορθοῦσθαι. ἡ πενία δ' ἴσως δύσχρηστον
μὲν ἔχει τι καὶ χαλεπόν, κεχώρισται δ' αἰσχύνης, ὡς
ἄν, οἶμαι, τῆς ἀπορίας ἐπὶ πολλῶν οὐ τρόπου κακίαν
ἀλλὰ τύχης ἀγνωμοσύνην ἐλεγχούσης. προσελθὼν
δὲ τοῖς κοινοῖς οὐκ εἰς δίκας καὶ τὴν ἀπὸ τῆς λογο-
γραφίας ἐργασίαν ἔθηκα τὸν πόνον, ἀλλ' εἰς τὴν
ἀπὸ τοῦ βήματος παρρησίαν, ἣ τοῖς μὲν λέγουσιν
ἐπισφαλῆ παρέχεται τὸν βίον, τοῖς δ' εὐλαβῶς ἀκρο-
ωμένοις μεγίστην δίδωσιν ἀφορμὴν πρὸς κατόρθω-
σιν· οὐ γὰρ ἐν τῇ τοῦ λέγοντος χάριτι δεῖ συνεκπί-
9 πτειν τὴν τῆς πατρίδος σωτηρίαν. χιλίων ταφὴ
Ἀθηναίων μαρτυρεῖ μοι, κηδευθεῖσα ταῖς τῶν ἐναν-
τίων χερσίν, ἃς ἀντὶ πολεμίων φιλίας ἐποίησα τοῖς
ἀποθανοῦσιν. ἐνταῦθα ἐπιστὰς τοῖς πράγμασιν
ἔγραψα τὴν εἰρήνην· ὁμολογῶ. ἔγραψα καὶ Φιλίππῳ
τιμάς· οὐκ ἀρνοῦμαι. δισχιλίους γὰρ αἰχμαλώτους
ἄνευ λύτρων καὶ χίλια πολιτῶν σώματα χωρὶς κή-
ρυκος καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἄνευ πρεσβείας λαβὼν ὑμῖν
10 ταῦτ' ἔγραψα. ἐπείληπτο δὲ τῆς γραφούσης χειρὸς
οὐχ ἡ δωροδοκία τῶν Μακεδόνων, ὡς οὗτοι πλατ-
τόμενοι λέγουσιν, ἀλλ' ὁ καιρὸς καὶ ἡ χρεία καὶ τὸ

8. εὐλαβῶς ἀκροωμένοις scripsi: εὐλαβουμένοις. cf. § 3. — πρὸς τὴν κατόρθωσιν T. — ἐν τῇ τοῦ λέγοντος] ἐν del. mal. Bk., def. S. coll. Maetzner. ad Antiph. 1, 8. Sententia haec esse videtur: „non semper salus reipublicae una contingit cum oratoris gratia".

9. ταφὴ] τε φὴ MNT, τε φῆ. E. De veritate lectionis propter hiatum dubitat Benseler. — κήρυκας T. — ὁρωπὸν N, ὀρωπὸν MT.

10. ἐπείληστο J. cf. autem Demad. fr. 8 S.

τῆς πατρίδος συμφέρον καὶ ἡ τοῦ βασιλέως φιλαν-
θρωπία· ἐλθὼν γὰρ ἐπὶ τὸν κίνδυνον ἐχθρὸς τῶν
ἀγώνων φίλος ἐχωρίσθη, τὸ τῶν νενικηκότων ἆθλον
τοῖς σφαλεῖσι προςθείς. πάλιν τοίνυν ἧκε τῇ πόλει 11
καιρὸς ἕτερος, ἵνα τοὺς μεταξὺ κινδύνους ἑκὼν ἐπι-
λάθωμαι· καὶ πάντες μὲν οἱ τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες
τον Ἀλέξανδρον ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἀνεβίβαζον, καὶ
τοῖς ψηφίσμασιν ἀναπλάττοντες φρόνημα μεῖζον τοῦ
δέοντος ἀνδρὶ νέῳ καὶ φιλοδόξῳ περιέθηκαν· λοιποὶ
δὲ ἦμεν ἡμεῖς καὶ Λακεδαιμόνιοι, πρόβλημα τῆς σω-
τηρίας ἔχοντες οὐ χρημάτων πλῆθος, οὐχ ὅπλων
παρασκευάς, οὐχ (ἱππέων καὶ) πεζῶν σύνταξιν, ἀλλ'
ἐπιθυμίαν (μὲν) μεγάλην, δύναμιν δ' ἀσθενῆ καὶ
ταπεινήν. ὧν μὲν γὰρ ἐσύλησε τὴν ἰσχὺν ὁ περὶ 12
Λεῦκτρα κίνδυνος, ὁ δὲ πρότερον ἀπείρατος ὢν πο- 180
λεμίας σάλπιγγος Εὐρώτας Βοιωτοὺς ἐν τῇ Λακω-
νικῇ στρατοπεδεύοντας εἶδεν· ἀπέκειρε γὰρ τὴν
ἀκμὴν τῆς Σπάρτης ὁ Θηβαῖος, καὶ τοὺς ὅρους τῆς
Λακωνικῆς τεθειμένους τὴν ἀκμὴν τῶν νέων συνέ-
κλεισε ταῖς τέφραις. τὰς δ' ἡμετέρας παρασκευὰς
ἀνάλωσεν ὁ πόλεμος, καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν ζώντων
συνέτριψεν ἡ συμφορὰ τῶν ἀποθανόντων. Θηβαῖοι 13
δὲ μέγιστον εἶχον δεσμὸν τὴν τῶν Μακεδόνων
φρουράν, ὑφ' ἧς οὐ μόνον τὰς χεῖρας συνεδέθησαν
ἀλλὰ καὶ τὴν παρρησίαν ἀφῄρηντο· τῷ γὰρ Ἐπαμι-

11. τῇ πόλει om. E. — κινδύνους] cf. Dinarch. 1, 35. — μεῖζον] μικρὸν E. — περιέθηκα EIMNT. — οὐχ ἱππέων καὶ πεζῶν scripsi: οὐχὶ πεζῶν.

12. πρότερος M. — εἶδεν Ald. et mal. S.: εἶχεν. — νεῶν EIMNT.

13. συνεδόθησαν T. — καὶ ante τὴν παρρησ. om. I. — ἀφῄρητο typographi errore Turr. —

νώνδου σώματι συνέθαψε τὴν δύναμιν τῶν Θηβαίων ὁ καιρός. ἤκμαζον δὲ τοῖς σύμπασιν οἱ Μακεδόνες, οὓς ἤδη ταῖς ἐλπίσιν ἐπὶ τὰ Περσῶν σκῆπτρα καὶ
14 *τοὺς θησαυροὺς ἡ τύχη διεβίβαζεν. ἐνταῦθ' ὁμοίως Δημοσθένης μὲν ἐκύρωσε πόλεμον, καλὴν μὲν τοῖς ὀνόμασιν οὐ σωτήριον δὲ τοῖς ἔργοις συμβουλίαν εἰςηγησάμενος τοῖς πολίταις· ὡς δὲ πλησίον ἔστη τῆς Ἀττικῆς, ἡ χώρα δὲ εἰς τὴν πόλιν κατεκλείετο, καὶ τὸ περιμάχητον καὶ θαυμαζόμενον ὑπὸ πάντων ἄστυ βοῶν καὶ προβάτων ὥσπερ ἔπαυλις καὶ τῶν (ἄλλων) βοσκημάτων ἐπληροῦτο, βοηθείας δ' οὐδαμόθεν ἦν*
15 *ἐλπίς, ἔγραψα τὴν εἰρήνην. ὁμολογῶ, καὶ φημὶ καλῶς καὶ συμφερόντως πεπραχέναι τοῦτο· κρεῖττον γὰρ ἐπερχόμενον ἐκκλῖναι τὸ νέφος ἢ φερομένῳ συναπενεχθῆναι τῷ ῥεύματι. ἀξιῶ δὲ ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων λύπην ἐμοὶ παρ' ὑμῶν μηδεμίαν ἀπογεννῆσαι δυςμένειαν. οὐ γὰρ ἐγὼ κρατῶ τῆς τύχης, ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ βίου, δι' ἣν κινδυνεύει. δεῖ δὲ τὸν σύμβουλον, καθάπερ τὸν ἰατρόν, οὐ τῆς νόσου την αἰτίαν ἔχειν ἀλλὰ τῆς θεραπείας*
16 *τὴν χάριν ἀπολαμβάνειν. καταχωρίσαντες οὖν τὰ συμβάντα διὰ τὰς ἔξωθεν αἰτίας ψιλῶς ἐπὶ τῶν πραγμάτων γυμνὴν θεωρήσατέ μου τὴν πολιτείαν. μετα ταῦτα τοίνυν τῇ πόλει τρίτος ἐπῄει κίνδυνος πάντων*

τῷ γὰρ Ἐπαμ. κτέ.] cf. [Lys.] Epitaph. 60; Lyc. 50. — τοῖς σύμπασιν scripsi: τοῖς σώμασιν. — ἐπὶ τὰ Περσῶν σκ. καὶ τοὺς θησ. scripsi: ἐπὶ τὰ σκ. καὶ τοὺς Περσῶν θησαυρούς.

14. ἔστη] ἐστι T.

15. πεπρᾶχθαι C. — οὐ γὰρ ἐγὼ κρατῶ κτέ.] cf. Dem. 18, 194. — τὸν ante ἰατρὸν om. C.

16. καταχωρήσαντες T. — ἐπῄει Scheibe: ἐπὶ N, om. I, ἐγένετο T Bk., ἐπήγετο v. Turr.

χαλεπώτατος, οὐκέτι πεμφθεὶς ὑπο τῆς τύχης, ἀλλ' ὑπὸ τῶν τότε ῥητόρων ἐπαχθείς. καί μοι τῶν πε- 17
πραγμένων ἀναμνήσθητε, ἡνίκα Δημοσθένης καὶ Λυκοῦργος τῷ μὲν λόγῳ παραταττόμενοι τοὺς Μακεδόνας ἐνίκων ἐν Τριβαλλοῖς, μόνον δ' οὐχ ὁρατὸν ἐπὶ τοῦ βήματος νεκρὸν τὸν Ἀλεξάνδρου προέθηκαν, ἐν τῷ δήμῳ δ' ἀλείψαντες λόγοις εὐπρεπέσι Θηβαίων τοὺς παρόντας φυγάδων θυμοὺς ἐπ' ἐλπίδι τῆς ἐλευθερίας ἠκόνησαν, ἐμὲ δὲ στυγνὸν καὶ περίλυπον ἔφασκον εἶναι μὴ συνευδοκοῦντα ......

ΛΕΙΠΕΙ ΠΟΛΛΑ.

17. τριβαλοῖς codd. Bekkeri. — δὲ post ἐμὲ om. codd. Bekkeri. cf. autem Aesch. 3, 164.

INDEX

NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

AESCHINIS

ORATIONES.

ITERUM EDIDIT

FRIDERICUS FRANKE.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXIII.

In edendo Aeschine quae via ac ratio nunc quidem, dum magna pars codicum in bibliothecis neglecta iacet, sequenda sit, posteaquam et a *Carolo Scheibio* (observv. in oratt. Atticc., Halis Sax. 1836.) et a me multis locis de ea re disputatum est (cf. specim. novae edit. Aeschinis. Fuldae 1838. 4., timarchea. Lipsiae 1839. 8., acta societatis gr. vol. II. fasc. 1. p. 25—48. Lipsiae 1840.), nemini dubium esse potest. Atque eandem quam ego olim rationem *Baiterus* et *Sauppius*, editores Turicenses, inierunt, ita ut, qui me plerisque locis cum illis consentire animadverterit, mirari non debeat. Quibus autem locis et quas ob caussas mihi ab iis dissentiendum esse videretur, in *Iahni* annall. philoll. et paedagogg. XXXIV, 3. p. 243 sqq. exposui. Itaque hoc loco nihil aliud nisi eos locos diligenter enumerabo, quibus a librorum mss. auctoritate discessum est, ut ii, qui hoc libro utentur, quid codicum fide nitatur quidve virorum doctorum coniectura emendatum sit, accurate sciant. Ceterum quum verba oratoris paene omnia iam typis expressa essent, ex insperato accidit, ut *Carolus Hofmann Hessus* Aeschinis ctesiphonteam, quam ipse una cum Demosthenis oratione adversaria Mosquae 1845. ediderat, insigni cum liberalitate mihi mitteret. In quo libro quum excerpta e cod. Mosquensi CCLIV., de quo vid. *Matthiae* catal. p. 163., varietas lectionis adnotata haberetur, non inutile esse duxi eas scripturas, quae illi codici propriae esse viderentur (z), infra commemorare, praesertim quum eum ceteris locis plerisque cum iis codd. Aeschinis, qui adhuc optimi habentur, consentire vidissem.

Haec quum ante hos novem annos scripsissem, interim quum saepe repetita Aeschinis lectione, tum virorum doctorum, imprimis *Cobeti* opera effectum est, ut multo etiam saepius, quam ante ausus essem, vel ab iis codicibus, quos adhuc optimos esse statuimus, vel ab omnibus discedendum et recto iudicio sanaeque rationi plus quam codicum quae dicitur auctoritati tribuendum esse mihi persuaderem. Itaque quam nunc in emendando Aeschine rationem sequendam esse putarem, in *Lectionibus Aeschineis*, quae Philologi I. Supplem. P. 4. p. 427 sqq. insertae sunt, exposui eamque in hac altera Aeschinis editione ita secutus sum, ut, quae corrupta esse mihi persuasissem, ea, ubicunque typothetae rationes paterentur, corrigerem, cetera in hac praefatione collecta proponerem. Simul illud faciendum esse putavi, ut etiam eos locos, qui non certam exploratamque habere viderentur emendandi necessitatem, sed tamen aliquos iure offendissent, diligenter indica-

rem coniecturasque virorum doctorum omnes, nisi si quae plane improbabiles ac futiles essent, h. l. commemorarem.

Vita Aeschinis vs. 15. *στεφανωθέντα Reiskius*, *στεφάνῳ* libri. — vs. 20. *Ῥοδίων τὴν τέχνην αὐτοὺς*] *Ῥοδίων τὴν τέχνην αὐτοῖς abm, αὐτοῦ Ῥοδίων τὴν τέχνην* cum ceteris libris *Bekkerus*. — *Apollonius:* vs. 5. *πέδας Sauppius*, *παῖδας* libri. Cf. Dem. 18, 129. — vs. 18. *Κολλυτῷ* pro eo quod in libris est *Κολυττῷ* scribendum esse ad timarch. 41. demonstravi. — Pag. 3. vs. 5. *Ὑπερείδῃ* edd. Turicc., *Ὑπερίδῃ* libri. — vs. 13. *ἤθλει H. Wolfius*, *κάλλει* libri. Cf. 2, 147. — vs. 15. *ἐν Ἀσίᾳ Sauppius*, *καὶ εὐνοίας καὶ abd*, *εὐνοίας καὶ* ceteri. Cf. 2, 147. — vs. 19. *τῶν δὲ ἀδελφῶν Bekkerus*, *τὸν δὲ ἀδελφὸν* libri. — vs. 22. *αὐτῶν* edd. Turicc., *αὐτῶν abdm*, *αὐτοῦ Bekk.*, *αὐτοῦ* vulg. Cf. 2, 149.

Orat. I. *in Timarchum.* *Ὑπόθεσις*. Pag. 5. vs. 6. *γράφονται Bekkerus*, *γράφουσι* libri. — vs. 20. *συστήσας H. Wolfius*, *διαστήσας l*, *διασυστήσας* ceteri libri. — P. 6. vs. 3. *Ἀντικλεῖ· εἰ ἐν Baiterus*. *Ἀντικλεῖ ἐν* libri. Cf. 1, 53. — § *4*, 3. scr. *ταὐτῷ*. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 431. — §. *5*, 3. *ὀλιγαρχιῶν* libri. Cf. *Car. Scheibe* in *Jahni* Annall. XII. 35. p, 122. Praestat tamen *ὀλιγαρχικῶν*, quod a *Taylore* inventum *Bekkerus* recepit. — § *5*, 8. *κολάζειν*] *κολάζετε l*. Delendum esse primus *Taylor* intellexit. Cf. *C. Scheib.* l. c. p. 123. — § *5*, 10. *καὶ ἀσελγῶς βιούντων* om *ablop*. Recte deleverunt *C. Scheibe* l. c. et *Benseler*. Vid. *Cobeti* Novae Lectiones p. 576 sq. — § *6*, 3. *θησόμεθα*, quod *Bekkerus* de coni. posuerat, in cod. Gothano (*t*) inventum est, *θησοίμεθα* ceteri libri. — § *6*, 8, *ὁ παλαιὸς νομοθέτης* sine iusta caussa delebat *Hamaker* in Mnemos. VII. p. 451. Cf. 3, 175. 194. — § *8*, 5. *ἡμετέρων* cum *r Bremius*, *ὑμετέρων* ceteri. Vd. Specimen novae edit. Aesch. (Fuldae 1838.) p. 26. — § *8*, 7. post v. *ἡλικιῶν* in codd. ex § 7. repetita sunt vv. *οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων*, quae a *Bekkero* uncis inclusa edd. Turicc. deleverunt. — § *9*, 5. *ἣν ὥραν*] *ὁπηνίκα Cobet.* Varr. Lectt. p. 314. N. L. p. 452. — § *10*, 4. *κλείειν* libri. Vd. *Cobet.* V. L. p. 159 sq. N. L. p. 446 sq. Eandem formam 3, 87. ex *mn*, 2, 43. ex *d*, ceteris locis (1, 74. 2, 85. 110. 3, 74.) nulla codicum auctoritate reposui. — § *10*, 12. *ἐγκυκλίων*] imo *κυκλίων*, ut 3, 232. — § *11*, 2. *ἀναλίσκειν ablmp*, *εἰς ἡμᾶς ἀναλίσκειν r*, *εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν* ceteri, quibus obtemperare debebam. Cf. 3, 19. — § *11*, 5. *ὁ γραμματεὺς* delebat *Hamaker* Mnem. VII. p. 458. Cf. 1, 147. 2, 46. 3, 124. 190. — § *13*, 5. *γοῦν*] *δ' οὖν* BEKKER. — § *16*, 3. *οὗ ἂν τὸ δικ. καταψηφίσηται*] sic nunc reponere quam quod olim scripseram *οὗ ἂν* [*τὸ δικ.*] *καταψηφισθῇ* retinere malui; *οὗ* a *Taylore* positum, *καταψηφίσηται* in *h* repertum est. Vulgata enim *ᾧ ἂν τὸ δικ. καταψηφισθῇ* duplici laborat vitio. Ceterum quicunque illam legis formulam conscripsit, in ea videtur opinione fuisse, ut *καταψηφίζεσθαι* idem esse quod *capitis damnare* putaret. — § *16*, 7. *εἱρχθήτω* in gothano est, *εἰρχθήτω* in ceteris libris. — § *18*, 8. *αὐτῷ* edd. Turicc., *αὐτῷ* [*Τιμάρχῳ*] *Reiskius*, *Bekkerus*, *Dindorfius*, *αὐτῷ τῷ Τιμάρχῳ p*, *αὐτῷ Τιμάρχῳ* ceteri.

- § *19*, 4. ὅς] ὡς cum *mr Reiskius*, *Bakius* in Mnemos. VIII. p. 106. et deleto verbo διαλέγεται *C. Scheibius* in *Jahni* Annall. 35. p. 132 sq. 68. p. 158. Mihi Aeschines ὡς οὐ καθαρεύοντι τῷ σώματι, ut 2, 68., scripsisse videtur. — § *19*, 5. συνδικῆσαι] συνδικήσῃ *abmopr* et pr. *h*, συνδικάσῃς corr. *h*, συνδικασάτω *g*, συνδικησάτω cum ceteris libris recte *Bekkerus*. Cf. § 21. — § *20*, 2. μηδὲ μισθωθεὶς συκοφαντείτω edd. Turicc., μηδὲ ὁ μισθωθεὶς συκοφαντείτω *ablmopr*, μηδὲ συκοφαντείτω μισθωθεὶς cum ceteris libris *Bekkerus*, quod recte *Benselerus* restituit. — § *23*, 1. καὶ πῶς δὲ] καὶ πῶς δὴ BEKK., ego δέ deleverim. Cf. § 19. — § *23*, 4. περὶ ἱερῶν τῶν πατρίων καὶ ὁσίων καὶ κήρυξι καὶ πρεσβείαις coll. Polluc. 8, 95. *Benselerus*. — § *24*, 8. τὴν ἐπωνυμίαν *bglmopr* et pr. *af* (*Dind.*), τὴν ὁμονυμίαν *l*, τὴν κοινὴν ἐπωνυμίαν ceteri, ut 2, 99., τῇ κοινῇ ἐπωνυμίᾳ *Hamaker* Mnemos. VII. p. 453. — Ibid. ὑπολαβὼν] ἀπολαβὼν *gmor*, ὑποβαλὼν coni. *Reiskius*, περιλαβὼν *Emperius* et *Hamaker*. Cf. 3, 14. — § *24*, 12. vv. εἰς ὃ — διαγενώμεθα *Bakius* in Mnem. VIII. p. 106. delebat. — § *25*, 1. Θεμιστοκλῆς] imo ὁ Θεμιστοκλῆς, ut est in *dfh*. — § *25*, 3. Τιμάρχῳ τουτῳὶ ex *dfhlm* scripsi pro Τιμάρχῳ τούτῳ. Vid. Lectt. Aeschin. p. 468. — § *25*, 3. vv. ὁ δίκαιος καλούμενος *C. Scheibius* in *Jahni* Ann. 68. p. 155. et *Hamaker* in Mnem. VII. p. 451. pro interpolatis habent. — § *25*, 6. εὐλαβοῦντο. Vid. ad 1, 102, 1. — § *27*, 4. ἐστρατηγηκότων *Baiterus*, ἐστρατηγηκότων υἱὸς libri. Cf. Dem. 59, 117. — § *31*, 2. καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ] imo καλοῦ κἀγαθοῦ. Vd. Lectt. Aesch. p. 431. — § *31*, 3. dele λόγος, BEKK. Cf. Dem. p. 1393, 15. — § *34*, 7 et 8. καὶ τὸν — νόμον, ὃν] imo τὸν γὰρ — νόμον (*fghqt*). Vd. progr. scholae Afr. 1859. p. 36. — § *35*, 1. μὴ περὶ τοῦ εἰσφ. *Schoemannus* de comitt. Ath. p. 115., περὶ τοῦ εἰσφ. libri. — ἢ μὴ χωρὶς *H. Wolfius*, μὴ χωρὶς libri. — § *35*, 3. ἢ λοιδορῆται *o Bern.*, ὅτι ἢ λοιδορῆται ceteri. — § *35*, 4. ἀνεστηκὼς *Brunckius* ad Aristoph. Eccl. 293, ἀνηκέστως libri. — § *35*, 6. post v. ἐπιστάτην *Matthiae* et *Schoemanno* auctoribus incisum, post v. βουλῆς vs. 7. comma deletum est. — § *35*, 8. εἰ — ἐστι edd. Turicc., ἐὰν — ᾖ *f*, ἐὰν — ἐστι ceteri libri. — § *35*, 9. πεντήκοντα] imo πεντακοσίων. Vd. progr. scholae Afranae 1859. p. 34 sq. — § *35*, 11. ἐκκλησίαν] ἐκκλησίαν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ libri. — Ibid. ὅταν δ' ἐξίωσι ex corr. *o Sauppius*, ὅταν δὲ διεξίωσι *h Bern.* et fortasse *q*, ὅταν διεξίωσι ceteri. — Ibid. αἱ κλήσεις *Matthiae*, κλήσεις libri. Cf. decreti formula quae est in vita X oratt. p. 833 F. — § *35*, 12. ψηφιζομένων] ψηφιζομένων τῶν βουλευτῶν libri. — § *35*, 13. πράκτορσιν *Reiskius*, πράκτορσι τῶν νόμων libri. — § *36*, 6. scribe καλοὶ μὲν, ut est in *l*. Cf. *Cobet*. V. L. p. 251. ad Hyperid. Epitaph. p. 35. — § *39*, 8. ἔγωγε] ἐγώ τε *Emperius*. — § *40*, 11. ὁ ἀπαγορεύει] ἀπαγορεύει *t*. — § *41*, 2. κολυττεὺς libri. — § *42*, 11. οὔτε ἐπιτρόπῳ *H. Wolfius*, οὔτε παρ' ἐπιτρόπῳ libri. — § *43*, 4. ἡ πομπὴ *Sauppius*, πομπὴ libri. Cf. 2, 151. — § *43*, 5. ἐν ταὐτῷ *t*. Vd. ad 1, 4, 3. — § *43*, 6. καλλίου *o*, ὁ καλλίου ceteri libri. — § *45*, 8. ὑμῖν] ὑμῶν *p*, ὑμῖν τε *df*, ὑμῖν μὲν e coni. *H. Wolfii Reiskius*, *Bremius*,

Bekkerus, ὑμῖν τοῖς coni. *Bremius* (cf. *C. Scheib.* in *Jahni* Annall 35. p. 134.), ὑμῖν μὲν τοῖς coni. *Reiskius*, cui assentior. μὲν saepe in Aeschinis codd. omissum est. Cf. § 112. 113. 2, 173. 3, 160. 231 — § *46*, 5. συνήσετε de coni. dedi. Cf. *Weber* ad Dem. aristocr. 21. συνείδετε *dfhq*, συνίστετε *l*, συνειδήσετε cum *Bern. Bremius*, συνίδετε cum ceteris libris *Bekkerus*, σύνιστε edd. Turicc. — § *47*, 9. scribendum erat οὔτε γάρ με δεῖ. — § *47*, 11. οὐδὲ ex *abg* receptum est. Sed h. l. ceterorum codicum scriptura οὔτε praestare videtur. — § *48*, 2. οἴομαί γε libri. Vid. Lectt. Aeschin. p. 445. — § *48*, 3. Quod propter varias codd. lectiones ab Aeschine scriptum esse suspicatus sum ἐκεῖνό γε οὐ μήποτε δυνήσονται (cf. varr. lectt. 3, 177. Demosth. 9, 75. ad 4, 44.), in eandem coniecturam etiam *Emperius* (opuscc. p. 317.) incidit. — § *50*, 8. *ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ* ex *q Benselerus*, *ΜΑΡΤΥΡΙΑ* ceteri. — § *50*, 9. ἐν τῇ συνηθείᾳ] ἐν συνηθείᾳ opinor scripsit. — § *50*, 11. μου cum *Bern. Bremius*, μοι ceteri. — ibid. πρὸς] πρότερον *Emperius*. — § *52*, 4. μὴ μόνον de coniectura dedi, καὶ μὴ μόνον libri. — § *53*, 6. Τίμαρχος οὑτοσὶ *d*, ὁ Τίμαρχος οὗτος *l*, Τίμαρχος οὗτος ceteri. Vd. ad 1, 25, 3. — § *53*, 10. ἑωρακέναι cur intactum reliquerim (hic et § 116. 2, 42. 3, 99. 130. 219.), dixi in Lectt. Aesch. p. 448. — § *54*, 2. vv. οἰκέτης τῆς πόλεως et vs. 6. atque § 62, 6. οἰκέτην τῆς πόλεως *Bakius* in Mnem. VIII. p. 106 sq. delenda esse vidit. — § *55*, 9. vv. ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς ex § 43. inepte repetita esse *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 455. monuit. — § *57*. 7. imo ἔπεισεν. Cf. 2, 104. — § *57*, 8 ἀνήλωσε *df*, ἀνάλωσε ceteri. Vd. Lectt. Aeschin. p. 447. — § *58*, 8. καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινες καὶ ἄλλοι] imo καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν συγκυβευτῶν, ut est in *hq*, καὶ ἄλλοι τινὲς συγκυβευτῶν *df*, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν *t*. Cf. § 60 extr. — § *62*, 2. imo ἄνθρωπος. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 431. — § *62*, 4. et 5. αὐτὸν — αὐτῷ *Bekk.*, αὑτὸν — αὑτῷ vulg. — § *62*, 4. ἀλλὰ τοὐναντίον *pt* recte. Vd. § 162. 2, 69. 3, 50. 196. 254. — § *62*, 7. κακοῦ *Blomfield.* Vd. *Poppo* ad Thucyd. 7, 55. p. 516. *Dind.* ad Xen. Cyrop. (ed. IV. *Teubn.*) p. XXII. Libri κακῷ. — § *64*, 2. παρήειν *Cobetus* N. L. p. 221. Sic etiam διεξήειν 1, 168. 3, 191. ἐξήειν 2, 14. scrbd. erit. — § *64*, 7. ὑμῖν *hmopr* et pr. *a*, ὑμῖν πρῶτοι ceteri libri, ὑμῖν ἐν πρώτοις *Hamakerus* in Mnemos. VII. p. 455. — § *64*, 10. vv. ἡσυχίαν ἔχειν delebat *Cobetus* N. L. p. 239. Ego vellem ἡσυχίαν ἔσχε (*lmpt*), quod olim cum *Bekkero* dederam, retinuissem. — § *64*, 11. τι delebat *Cobetus* l. c. Ac solet apud Aeschinem εἰ μή τις (1, 193. 3, 11. 17.) et ἐὰν μή τις (1, 38. 73. 2, 104. 3, 213. 243.) dici. Sed cf. Dem. 20, 139. εἴ τι μὴ πεπόνθατε ὑπ' αὐτῶν ὕστερον κακόν. — § *65*, 4. τίς τοῖς *b* et corr. *a*, τίς ὁ τοῖς *h*, τίς οὐ τοῖς ceteri. Cf. acta soc. gr. II, 1. p. 44 sqq. progr. scholae Afranae 1859. p. 10. — Ibid. μοιχείαις] μάχαις coll. Isae. 3, 13. *Hamaker* in Mnem. VII. p. 455. Πυγμὰς ὁ κῶμος λοίδορόν τ' ἔριν φιλεῖ Eur. Cycl. 538. Cf. § 136. — § *65*, 6. τὸν Χολαργέα] Χολαργέα libri. Cf. 2, 67. acta soc. gr. l. c. p. 47. — § *66*, 4. τὰ ante πρὸς cur. *C. Scheibius* (*Jahni* Ann. 68. p. 158.) deleri voluerit, nescio. — § *66*, 5. προσπέμψας *Sauppius*, καὶ προπέμψας mg. *h* et, si *Taylori*

fides est, *g*, προπέμψαι *abd* et *Bekkero* teste *g*, καὶ προπέμψαι ceteri libri; καὶ προσπέμψας cum *Reiskio Bremius*, καὶ προσπέμψαι *H. Wolfius*, quod vellem recepissem. — § *66*, 6. et 7. Ἡγήσανδρον — Τίμαρχον — αὐτὸν] imo Ἡγησάνδρῳ — Τιμάρχῳ — αὐτῷ, u. est in *hlq*. — § *66*, 7. καὶ οὕτω διελύθησαν dedi ex *p*, καὶ διελύθησαν ὡσαύτως ceteri libri. Ὡσαύτως *Bekkerus* post ἑξῆς vs. 10. poni, *Emperius* deleri voluit, *C. Scheibius*, qui olim Ὡσαύτως Ἀμφισθένης μαρτυρεῖ coniecerat (*Jahni* Ann. 35. p. 136.), nunc καὶ διελύθησαν οὕτως scribi vult (ib. 68. p. 158.). — § *67*, 1. καλέσω] imo καλῶ, ut est in *fh*. Vid. Lectt. Aeschin. p. 453 sq. — § *68*, 5. χρήσει de mea *Emperii*que coniectura dedi, ἄρσει *o*, ἄρσει ceteri libri, πράξει cum *Reiskio Bremius*, αἱρέσει *Orellius*. — § *70*, 3. πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ut 3, 156., quod non erat cur *Cobetum* (V. L. p. 354.) offenderet. Cf. 1, 79. 87. *Stallb.* ad Plat. Protag. 310 D. — § *70*, 6. οὐκ οἰόμεθ'] quidni οὐκ οἴεσθ'? BAITER. — § *74*, 2. παραδείγματα] imo τὰ παραδείγματα, ut est in *dfgqt*. — § *74*, 7. ὑμᾶς *hq*, ὑμῶν *t*, ὑμῶν ceteri. — § *74*, 8. τοὺς ὁδῷ πορευομένους] τῶν ὁδοιπόρων *Hamak.* Mnem. VII. p. 455 sq. — § *77*, 7. τὸ αὐτὸ] imo ταὐτὸν, ut 2, 35. 64. 101. 145. et (*hm*) 97. Cf. 1, 124. 3, 16. 219. — § *79*, 4. Τίμαρχον, εἶτ'] Τίμαρχον εἶτ' *ab*, Τιμάρχῳ εἶτ' *mp*, Τίμαρχος εἶτ' *q*. Mihi nondum persuasum est (*Schoem.* de comitt. Athen. p. 122, 22. et *C. Scheib.* in *Jahni* Ann. 35. p. 136.) vocabulum Τίμαρχον non esse a librariis interpolatum. — § *79*, 11. ἀκριβῶς εὖ] ἀκριβῶς *dfh* recte. Aut ἀκριβῶς εἰδέναι (1, 119. 3, 160. Isocr. 7, 19. Dem. 8, 58. *Schaef.* ad p. 1484, 28.) aut εὖ εἰδέναι (1, 5. 25. 36. 47. 55. 192. 2, 145. 3, 6. 8. 93. 99. 246. 247.) dicitur. Unus Menander ap. Stob. 37, 5.: εὖ ἴσθ' ἀκριβῶς. — § *80*, 5. καὶ ὅτε ἐβούλευε] καὶ ἡ βουλὴ ὅτε ἐβούλευσε libri. Imperfectum (*quum senator erat*) dedi *Emperio Baitero*que auctoribus. Ceterum corruptissimus locus nondum persanari potuit. Credibile est aut in apodosi pro imperfectis praesentia βοᾶτε — γελᾶτε — λέγετε, quae *Emperii* sententia fuit, aut in protasi ὅτε οὑτοσὶ ἀνέβη — ὅτ ἀνεμνήσθη vel ὁπότε οὑτοσὶ ἀναβαίη — ὁπότε μνησθείη scriptum fuisse. Quamquam admodum memorabile est quod Priscianus Instit. XVIII. p. 252. scripsit: *Attici* ὅταν ἔλθῃ, *de futuro dicunt.* Isaeus *etiam de praeterito:* ὅταν ἔλθῃ, εἰώθει παρ' ἐμοὶ κατάγεσθαι, *et iterum:* ὅταν ἔλθω, παρ' ἐκείνῳ κατηγόμην. *antiquiores tamen* ὅτε ἔλθοι *de praeterito dicunt.* — § *81*, 7. Πυκνὶ *Bekkerus*, πύκνηι *f*, πυκνὶ cetori. Cf. 82. 3, 34. — § *83*, 7. καὶ πάλιν] πάλιν *abglopr*, quod *C. Scheibio* (l. c. 35. p. 136.) praestare videtur. — § *84*, 2. ἐδύνασθε ex *lo* pro ἠδύνασθε suscepi. Cf. § 96. 2, 92. 122. 3, 260. ἐδυνήθη 1, 97. Idem ex *de* 3, 125., ex *ace* 3, 139., nullo codice addicente 2, 35. et 125. scripsi. — § *85*, 3. ὂν] ἦν libri. — § *85*, 8. ἑάλω scribendum erat, ut 2, 12. Cf. 3, 251. Idem vitium 2, 15. tollendum erat. — § *86*, 8. αἳ δὲ νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι] αἳ δὲ νεωστὶ νῦν ἔτ' εἰσὶ *abglmop*. Probabile est νεωστὶ a librario propter v. πάλαι adscriptum esse, ita ut Aeschines id quod *Reiskius*

coniecit *Bremius*que recepit, αἵ δὲ νῦν ἔτ' εἰσὶ scripsisse videatur. — § *88*, 1. nollem ἂν, quod in *df* deest, retinuissem. — § *91*, 1. ἢ τῶν κλεπτῶν om. *ablmopr*. — § *92*, 3. ἔναγχος (om. pr. *df*, ἔνεγχος *o*) corruptum est; ἐνόχους de *Sauppii* coni. *Benselerus* (cf. varr. § 79. ad Antiph. 4, α, 1.). De reis, non de noxiis h. l. sermo est. Cf. *Maetzn.* ad Antiph. p. 185. — § *93*, 4. τουτουὶ *Bakius* in Mnemos. VIII. p. 107., τούτου libri. Vd. ad 1, 25, 3. — § 96, 3. τὰ πατρῷα om. *dfg*, recte, ut opinor. — § *97*, 2. ἂν καὶ] κἂν *Cobetus* in N. L. p. 95. — § *97*, 9. ἐργάζεσθαι καὶ ἔργα λεπτὰ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέρουσαν] ἐργάζεσθαι εἰς τὴν ἀγορὰν *Cobetus* l. c. — § *100*, 3. πλείους] ne πλεῖν scribendum esse putes, vid. *Lectt. Aeschin.* p. 440. — § *100*, 5. Τιμάρχῳ delendum erat. — § *100*, 6. Μεταγένην pro eo quod in libris est Μεταγένη ut scriberetur, Aeschinis consuetudo dicendi flagitavit. — § *100*, 9. τῷ αὐτῷ] vd. ad 1, 4, 3. — § *101*, 4. χωρίον Κηφισιᾶσιν, ἕτερον Ἀμφιτροπῆσιν (omisso vocabulo ἀγρὸν) *Cobetus* in N. L. p. 95. Satius erat opinor post Κηφισιᾶσιν incidisse, ut in *pr* factum est: χωρίον Κηφισιᾶσιν, ἕτερον ἀγρὸν Ἀμφ. Praeterea non post κτήματα, sed post εἰρημένων interpungendum erat. Ceterum Κηφισιᾶσιν *Bremius*, Κηφισίασιν vulg. — § *101*, 6. ἐν delebat *Cobetus* l. c. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 464. — § *102*, 1. εὐπόρησεν *l*, ηὐπόρησεν ceteri. Cf. 1, 25. 108. 132. 163. 3, 154. 172. 178. Item ηὐχόμεθα 2, 118. correxi. — § *103*, 5. οὗτος om. *hq*, recte. Vd. ad 1, 25, 3. — § *104*, 3. ἱκετηρίαν] melius olim, sed incertum qua codicum auctoritate καὶ ἱκετηρίαν scribebatur. — § *105*, 4. ταργύρειά] τἀργύριά *d*, τἀργυρεῖά ceteri. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 463. — § *106*, 7. θυροῖν] θυεῖν ex *abf Bekkerus*, ut 2, 67. Cf. 3, 208. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 443. — § *108*, 5. αὐτὸν] τὸν αὐτὸν coni. *Emperius*. — § *108*, 5. et 6. τίς — τι] τί — τις *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 456. Cf. *Lobeck*. Paralipp. p. 60. — § 110, 3. οὗτος om. *df* (vulg. ante *Bekk.*). Recte. Vd. ad 1, 25, 3. — § *111*, 10. τουτονί? Cf. 2, 6. 3, 214. — § *114*, 4. κυδαθήναια *f*, κυδαθηνέα *b*, κυδαθηναῖον *hq*, κυδαθηναιέα ceteri. Vid. Lectt. Aeschin. p. 441 sq. — § *114*, 9. ἐξώλειαν *Sauppius*, τὴν ἐξώλειαν libri. — § *116*, 4. συνῆστε *Cobetus* in V. L. p. 382., σύνιστε libri. — § *116*, 5. ὑπομιμνήσκει] ὑπομέμνηκε *Cobetus* l. c., ὑπέμνησε *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 457. — § *116*, 6. τῆς κατηγορίας εἴδη delebat *Hamakerus* l. c. — § *118*, 6. εἰ 'θέλετε edd. Turicc. Μὴ θέλ. 2, 68. 3, 55. θεοὶ θέλ. 3, 57.; ceteris locis ἐθέλειν. Vd. ad Demosth. 2, 20. — § *121*, 4. χρήσῃ libri. Antiquam formam etiam 1, 123. 2, 33. 117. 3, 57. 167, 210. 242. restitui. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 453. — § 122, 8. ἐναπολογήσασθαι] imo ἀπολογήσασθαι. Cf. 3, 90. — § *124*, 1—4. ὅπου — οἰκίαν *Valckenarius* ad Ammon. p. 102. pro interpolatis habet. — § *124*, 5. εἰσοικίσηται (ut in *q* est) *Stephanus*, εἰσοικήσεται *o*, εἰσοικήσηται ceteri. — § *124*, 6. scr. ταὐτὸν. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 431. — § *125*, 6. et 7. ἐξοικίσηται — εἰσοικίσηται *Stephanus*, ἐξοικήσηται — εἰσοικήσηται libri. — § *127*, 7. περιτυχὼν *Hamaker.* in Mnemos. VII. p. 457. — § *127*, 9. καὶ τὰς πράξεις *C. Scheibio* editoribusque Turicc. au-

ctoribus dedi; καὶ λόγον καὶ τας πράξεις *dfh*, καὶ τὰς πράξεις καὶ τὸν λόγον *l*, καὶ τὸν λόγον καὶ τὰς πράξεις ceteri. — § *128*, 3. καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ τοὺς προγόνους corrupta sunt. Non possunt Din. 1, 16. Isocr. 15, 61. id genus alia comparari. Sed ne id quidem quod *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 457. substituit: κἀν τῇ πόλει ἡμῶν τοὺς προγόνους tolerabile est. Mihi Aeschines neque vv. καὶ τοὺς προγόνους addidisse et ἱδρυμένην scripsisse videtur. — § *128*, 11. μυχῷ] μυχοῖς Suid. s. φήμη, quod nescio an praestet. Vd. *Valcken.* ad Eurip. Phoeniss. 1456. p. 491. — § *129*, 8. ἀγαθῆς interpolatori deberi *Hamakerus* l. c. monuit. — § *130*, 3. ποῖος] si vera esset *Cobeti* in N. L. p. 276. doctrina, h. l. ποῖός τις scribendum foret. — § *132*, 5. ἐξενρηκέναι] vid. ad 1, 102, 1. — § *134*, 2. δοκεῖν αὐτῷ edd. Turicc., δοκεῖ αὐτῷ *abghlmopqr*, ὡς δοκεῖν ἑαυτῷ ceteri. — § *135*, 7. ἐπιδείξεσθαι *H. Wolfius*, ἐπιδείξασθαι libri. — § *136*, 5. φιλονικίας h. l. et 2, 75. *Cobetus* in N. L. p. 691 sq. et *Dind.* ad Xenoph. Cyrop. (ed. IV. *Teubn.*) p. XV. Vide *Lectt. Aeschin.* p. 469 sqq. — § *138*, 3. κακῶν καὶ ἀγαθῶν (om. *df*, in mg. habet *q*) *C. Scheibius* (*Iahni* Ann. 35. p. 139.) et *Hamakerus* l. c. delent. Recte. — § *138*, 10. τούτῳ αὐτῷ *Baiterus*, τούτῳ αὐτῷ λόγῳ *abglm*, τούτῳ αὐτῷ νόμῳ *r*, τῷ αὐτῷ τούτῳ λόγῳ *p*, τῷ αὐτῷ νόμῳ ceteri. — § *139*, 9. καὶ πρεσβυτέραν delet *Cobetus* in N. L. p. 90. — § *140*, 6. scribendum erat τἀκείνων, ut *Bekkerus* 2, 33. (τὰ κείνων *e*) scripsit. Cf. τἀκεῖ 2, 114. τἀνθένδε 2, 130. — § *141*, 4. προσποιεῖσθε εἶναι delet *Cobetus* in N. L. p. 238 sq. — § *141*, 12. τοὺς ὑβριστὰς] imo ὑβριστὰς. Simile vitium in Isocrate 15, 8. *Benselerus* sustulit. — § *143*, 6. ἦν γὰρ Ὀπούντιος om. *dfhq*, deleverunt edd. Turicc. — § *143*, 7. παρακαταθεῖτο *b* et corr. *a* (*Bekk.*), παρακατάθοιτο ceteri, quam formam nunc in Demosthene praeferunt. Vid. *Voemeli* Prolegg. § 62. Apud Aeschinem etiam ἀποδοῖτο (1, 188. 3, 226.) et ἀφιστῆται (3, 142.) retinetur. — § *146*, 9. ἐν τῷ αὐτῷ] vd. ad 1, 4, 3. — § *147*, 8. ὁ γραμματεὺς] vid. ad 1, 11, 5. — § 148, 6. σοῖο cum *Spitznero* et *Bekkero* scripsi, σεῖο libri. — § *149*, 6. γιγνόμενόν περ] sic in Homero *Bekkeri*, γινόμενόν περ *abghmo*, γενόμενον *l*, γεινόμενον ceteri. — § *149*, 8. εὐηφενέων *Bekkerus* in Homero cum Aristophane et Rhiano. — § *149*, 20. ἔτραφέ τε *Bekkerus* in Homero. — § *149*, 21. ὡς] imo ὥς, ut *Bekkerus* in Homero dedit. Cf. *Göttling*. de acc. p. 335 sq. *K. E. A. Schmidt* Beitraege zur Geschichte der Grammatik p. 209 sqq. — § *150*, 7. ἄρ' ἔμελλον] ἄρα μέλλον *Bekkerus* in Homero. Vid. *G. Hermann* ad Orph. p. 694. — § *152*, 11. δίαιτάν θ' *Boissonadius*, δίαιταν libri. Cf. *Sauppii* epist. crit. p. 69. — Ibid. ἐμπορεύεται] ἱμερεύεται ms. Flor. Ioann. Damasc. in append. Stob. T. IV. p. 159, 25. *Mein.*, ἡμερεύεται *Gaisfordius*, quod *Meinekius* (Zeitschr. für Alterthumsw. 1846. p. 1095.), *A. Nauckius* (tragg. grr. fragmm. p. 491.) et *C. Scheibius* (*Jahni* Annall. 68. p. 159.) amplexi sunt. Post hunc versum unum alterumque versum aut excidisse librariorum culpa aut ab Aeschine consulto omissum esse *Scheibius* et *Meinekius* suspicati sunt. — § *152*, 14. τοιοῦτός ἐσθ' οἷοισπερ e

coni. *H. Wolfii* et *Valckenarii Reiskius* dedit probavitque *Schaefero* ad Dem. p. 417, 20. et *Cobeto* in N. L. p. 618., τοιόσδ' ἕκαστος οἷσπερ coni. *A. Nauckius* l. c. — § *153*, 2. ἤδη δὲ] ἤδη *Sauppius* Sed cf. Dem. 19, 181. 243. al. — § *153*, 7. οἰκίαν] οὐσίαν coll § 154. *Hamakerus* in Mnemos. VII. p. 459. — § *154*, 2. τὰ τῶν φίλων recte delet *Hamakerus* l. c. — § *156*, 5. πανταλέοντα *fh*, παντολέοντα ceteri. Cf. *Lobeck*. Phryn. p. 690. *Dind.* in *Steph.* thes. s. v. — § *157*, 12. τοῦ] τὸν BEKK. — ibid. Μελησίου *Sauppius* et *Dindorfius* in *Steph.* thes. s. v., Μιλησίου libri. — § *158*, 9. imo ἐπιμέλεσθαι, ut 3, 27. 255. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 457 sq. — § *158*, 10. κειμένους αὐτὸς *Bekkerus*, κειμένους αὐτοὺς *abglmop*, κειμένους ceteri. — § *159*, 5. rectius προελόμενος — διεξελήλυθα *dfhq*. — § *160*, 11. ὁ τοὺς νόμους εἰσφέρων delet *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 459. In praesente quidem nulla offensio est (cf. § 33. Aristoph. Nub. 1425. Demosth. 18, 6. 19, 7. 22, 25.), est in verbo εἰσφέρων. — § *162*, 7. κατηγορῶν *Reiskius*, κατηγοριῶν *dfh*, καξηγορίας *bgm*, κατηγορίας *opr*, κατηγορίαν ceteri. — § *164*, 2. restitui αὑτοῦ, pro quo olim cum edd. Turicc. αὐτοῦ scripseram. Defensor r e i nomine, non suo loquitur. Cf. *Meutzner* in Zeitschr. f. Alterthumsw. 1844. p. 177. — § *164*, 5. οὕτως εἰρῆσθαι delet *Hamakerus* l. c. — § *164*, 10. ἐμβάλλεις *Bremius*, ἐμβαλεῖς *df*, ἐμβάλλει *gp*, ἐμβάλλῃ *abmor Bern.*, ἐμβάλῃ *hlq*, ἐκβάλλῃ *Ald.*, *Steph.*, *Reisk.* — § *165*, 3. εἷς] τις *p* idque *Cobetus* hic et § 182. reponi iubet. Cf. 2, 64. *Dind.* in *Steph.* thes. Vol. III. p. 289. — §. 165, 6. οὐκ ὤν] οὐκ ὢν δ' BEKK. — § *166*, 3. ὑπὲρ *H. Wolfius*, ὑπὸ libri — § *168*, 4. imo διεξῄειν. Vd. ad 1, 64, 2. — § *169*, 5. ποιήσει *Bekkerus*, ποιήσετε *o*, ποιήσασθαι *q*, ποιήσεται ceteri. Cf. *I. Strangius* in *Jahni* Ann. 1835. III. Suppl. p. 13. *Cobetus* in N. L. p. 459. — § *170*, 3. ἕνεκα] ἕνεκεν libri. Vd. acta soc. gr. 2, 1. p. 27. — § *170*, 6. ἀνήλωσε] ἀπώλεσε *p*, ἀνάλωσε ceteri libri. Vd. ad 1, 57, 8. — § *170*, 8. imo ἐτετελευτήκεσαν. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 446 sq. — § *172*, 7. ἐκτμηθεὶς Suid. s. παρρησία, quod reponendum erat. Cf. *T. I. Halbertsma* in Mnemos. IV. p. 232. Idem vitium etiam alibi, ut Luc. Piscat. 2., corrigendum erat. De confusione praepositionum ἐκ et ἀπό vid. *Cobeti* Mnemos. VIII. p. 287. — § *174*, 2. φεύγοντι ex Suida edd. Turicc. (cf. *Kayser* ad Philostr. Vitt. Soph. p. 159. *Emperii* Opuscc. p. 317.), φυγόντι libri. Cf. ad 3, 129, 6. — § *174*, 5. imo ἐκκαλεῖσθαι. Vd. ad 1, 67, 1. Ut h. l. ἐκκαλέσασθαι in plurimis libris est, sic § 129, 1. κομίσασθαι in *b* est pro κομιεῖσθαι. — § *175*, 11. κριταὶ delendum esse videtur. — § *177*, 6. τοὺς μὲν νόμους *Cobetus* in N. L. p. 351, qui eandem transpositionem etiam 3, 53. et 184. adhiberi voluit. Cf. 2, 66. Sic innumerabiles sane loci (ut Dem. p. 226, 21. 310, 16. 490, 28. 615, 12. 677. 20. 735, 5. 767, 5. 792, 21. Isocr. 16, 25. Plat. Civ. 453 A. cett.) mutandi erunt. Cf. *Bornem.* ad Xenoph. Memor. 1, 2, 24. *Poppo* ad Thuc. 3, 61, 1. 68, 4. 82, 7 extr. *C. Scheibius* in Observv. critt. p. 22. — § *177*, 7. τῆς πόλεως] τὰ τῆς πόλεως. SAVPP. — § *179*. 2, ταῖς ψυχαῖς *Emperius*. Cf. 3, 186. Plat. Legg. 683 C. Thucyd. 1.

139, 4. 3, 40, 6. Eandem correctionem 3, 153. adhibendam esse puto. — § *181*, 1. *παρακαλέσας* e coni. *Stephani Reiskius*, *παρακελεύσας* libri. — § *181*, 11. *γ' ἂν* cum *Porsone Bekkerus*, *γὰρ* libri, *γὰρ ἂν* edd. post *H. Wolfium.* Cf. Dem. p. 581, 28. 798, 20. 1326, 15. interprr. ad Aristoph. Nub. 647. — § *182*, 5. *εἷς*] *τις p*. Vd. ad 1. 165, 3. — Ibid. *διεφθαρμένην καὶ* deleri vult *Cobetus* in V. L. p, 292. — § *183*, 10. *ἀτιμῶν*] imo *ἀτιμάζων*. Cf. 3, 244. *Cobet*. N. L. p. 750 sqq. — § *184*, 1. *τοὺς προαγωγοὺς* c. *Aldina Bekkerus*, *τὰς προαγωγοὺς m*, *τοὺς προαγωγοὺς καὶ τοὺς προαγωγοὺς b*, *τὰς προαγωγοὺς καὶ τὰς προαγωγοὺς h*, *τοὺς προαγωγοὺς καὶ τὰς προαγωγὰς l*, *τὰς προαγωγοὺς καὶ τοὺς προαγωγοὺς adfgp*, quod *Reiskio* placuit. — § *189*, 7. *περὶ*] imo *ἐπὶ* (*glp*), ut olim dederam. — § *190*, 4. *ἀδικημάτων*] *ἀτυχημάτων g* et Theo in progymn. c. 7., quod nescio an merito a *Reiskio* et *Bremio* in ordinem receptum sit. — § *191*, 10. *προτρέψεσθε Cobetus* V. L. p. 144. — § *193*, 1. *ἀθρόους* opinor scribendum erat. — § *193*, 3. *αὐτῶν*] imo vel *αὐτοῦ* cum *H. Wolfio* vel *αὑτῷ*, nisi delendum est. Edd. Turicc. — § *194*, 2. *πάρεισιν*] *παρίασιν bdfhq* et corr. *a*. Inepte. Cf. 2, 179.

Oratio II. de falsa legatione. *Ὑπόθεσις*. P. 64. vs. 1. *μέγεθος*] *μέγεθος δεικνύων Bastius* in comm. palaeogr. p. 781. — Ibid. *ψευδῶς συκοφαντεῖται H. Wolfius*, *ψεῦδος συκοφαντοῦντα* libri. — § *2*, 4. *κατήγορος*] debebam *ἡ κατηγορία* (quod *Bekkerus* ex *eikl* dederat) intactum relinquere. — § *6*, 6. aut *ἂν* delendum aut versu seq. *σώζεσθαι* (*eikl*) cum *Bekkero* scribendum erat. — § *7*, 3. *ὅ τι ἂν Stephanus*, *ὃ ἂν ikl*, *ὅπερ ἂν p*, *ὃ ἐὰν e*, *ὅ τι ἐὰν* ceteri. — § *9*, 5. *ἀφ' ὑμῶν*] *ὑμῶν eikl*, quod vide ne praestet. — § *11*, 7. *γὰρ ἂν*] *γὰρ eikl* et corr. *a*, recte. — § *12*, 1. *οἶμαι* (sed ante *ὑμᾶς*) *ik*, *οἴομαι* ceteri. Vd. ad 1, 48, 2. — § *12*, 2. imo *Εὐβοῶν*. Vd. ad 1, 114, 4. — § *12*, 6. *τὴν* malim abesse. BAIT. Cf. *Sinten*. ad Plut. Them. 31, 1. Pericl. 17, 12. — § *12*, 10. *αὑτῷ* edd. Turicc., *αὐτῷ adfhms* et *Ald.*, *ἑαυτῷ i* (*Bekk.*), *ἑαυτῷ καὶ ekl*. — § *12*, 10 sq. *ἵν' εἴ πως δύναιτο, ἀπολάβοι*] *εἴ πως δύναιτο ἀπολαβεῖν Cobetus* in N. L. p 229. — § *13*, 10. *Ἁγνούσιος Bremius*, *Ἀγνούσιος* libri. — § *13*. 11. *κήρυκα Bekkerus*, *κήρυκας* libri. Cf. § 53. — § *14*, 4. imo *εἰσῄειν*. Vd. ad 1, 64, 2. — § *15*, 2. imo *ἑάλω*. Vd. ad 1, 85, 8. — § *16*, 5. *γενόμενος αἰχμάλωτος* primus *Dobreeus* delenda esse vidit. — § *18*, 6. imo *προὐβλήθην*, ut 1, 115. 2, 166. 3, 76. 162. Cf. 3, 130. — § . extr. *ψηφίσματα Marklandus*, *ψήφισμα adiklmv*, om. *egh*. — Ibid. *ἐκμαρτυρία*. *μαρτυρίαι Reiskius*, *ἐκμαρτυρίαι adp*, *ἐκμαρτυρίας mv*, *μαρτυρία ikls*, *ἐκμαρτυρία* ceteri. — § *21*, 5. *λέγειν Taylor*. *λέγειν ἡμᾶς τῶν πρέσβεων h*, *λέγειν ἡμᾶς τῶν συμπρέσβεων* ceteri. — § *22*, 3. *ἡμᾶς*] imo *πρὸς ἡμᾶς* cum *Reiskio*. Cf. *Cobet* V. L. p. 274. — § *23*, 8. verba *ὁ τοὺς φόρους* — *ἐπικαλούμενος* suspecta sunt *C. Scheibio* in *Jahni* Ann. 68. p. 155. Cf. ad 1, 25. 3, 181. 258. — § *26*, 5. *γὰρ*] *μὲν γὰρ* Aristides *Walzii* IX. p. 375., recte. — § *30*, 3. *ἡγουμένου Baiterus*, *Ἀθηναίου ἡγουμένου h*, *ἡγουμένου Ἀθηναίων eiklp*, *Ἀθηναίων ἡγουμένου* ceteri. — § *30*, 9. *λέγειν* edd. Turicc., *λέγειν Φιλίππῳ adfghmpsv*, *λέγειν Φιλίππου* ceteri. —

§ *31*, 10. τουτων ἐπεμνήσθην] τουτων ἐπιμνησθήσομαι *H. Wolfius.* Fortasse καὶ τούτων ἐπεμνήσθην. — § *33*, 1. ὁ Φιλίππου πατὴρ malim abesse, coll. § 32. BAIT. — § 33, 5. ἀντιποιῇ libri. Vd. ad 1, 121, 4. — § *33*, 7. εἶλες] εἶχες *Hamakerus* in Mnemos. VII. p. 461. — § *33*, 9 imo τἀκείνων cum *Bekkero*. Vd. ad 1, 140, 6. — § *34*, 6. ἐξηγγέλθη] ἐξηγγέλετο *c*, ἐξηγγέλλετο *kl*. Malim ἐξήγγελτο. BEKK. — § *34*, 11. ἐκ om. *apv*. — § *35*, 3. *Hamakerus* l. c. non οἴεσθαι, sed ἀνήκεστον vel simile quid ab Aeschine scriptum fuisse suspicatur. Vd. *Stallb.* ad Plat. Lach. p. 196 E. *Sauppe* ad Plat. Protag. p. 341 D. — § *35*, 6. ἡδυνήθη libri. Vd. ad 1, 84, 2. — § *36*, 1. οἱ συμπρέσβεις om. edd. Turicc. — § *38*, 1. εἰσήλθομεν cum *eikls Bekkerus*. — § *41*, 5. imo ἐν τοῖς ἐπαίνοις, ut est in *i*. — § *43*, 7. κατέκλησεν *d*, κατέκλεισεν ceteri. Vd. ad 1, 10, 4. — § *44*, 5. προσεπιπονῆσαι] malim ἐπιπονῆσαι. — § *44*, 13. imo τἀντιλεγόμενα. Cf. *Cobetus* ad Hyperid. Epitaph. p. 40. — § *45*, 4. πρὸς τοὺς βουλεύοντας glossatori debentur. Aeschines certe, si quid eiusmodi addidisset, πρὸς τὴν βουλὴν dixisset. — § *45*, 7. ἦσαν ἄξιοι *Bremius*, λέγοντες ἦσαν ἄξιοι libri, γένοιντο ἄξιοι *Hamakerus* l. c. p. 462. — § *46*, 7. ὁ γραμματεύς] vid. ad 1, 11, 5. — § *47* 1. ἐπειδὴ] ἐπεὶ *Bakius* in Mnemos. VIII. p. 107. — § *47*, 7. Δερκύλου edd. Turicc., Δερκύλλου codd. Cf. § 140. Δερκύλου *df*. § 155. Δέρκυλον *d*, Δερκύλον *f*. — § *49*, 4. ἀποδεδεγμένον post *Scaligerum Rinkes* (disp. de or. I. in Catil. a Cicerone abiudicanda. Lugd. B. 1856. p. 61.) et *Cobetus* in N. L. p. 474., ἀποδεχόμενον *Reiskius*. — § 50, 5. et § 85, 6. ἐνταυθὶ scripsi, ἐνταυθοῖ libri. Vd. ad Demosth. 6, 30. — § 52, 4. μνημονικόν] vid. Zeitschr. f. Alterthumsw. 1837. p. 258 sqq. — § *54*, 6. καὶ τὰ — Δημοσθένους delebat *Taylor*. — § *62*, 7. imo ἐκώλυσε. — § *63*, 5. ἡμέρᾳ tollendum erat. Vd. *Cobetus* in V. L. p. 247. Cf. ad 3, 154, 4. — Ibid. ὡς συναγορεύοιμι] συναγορεύων *Hamakerus*. Ne sic quidem locus sanatur. — § *65*, 3 et 4. τῇ μὲν — τῇ δὲ] ex Aeschinis usu dicendi ἐν τῇ μὲν — ἐν τῇ δὲ scribendum erat. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 467. — § *65*, 4. et § *67*, 5. ὑστέρᾳ *Bekkerus*, ὑστεραίᾳ libri. — § *65*, 6. ἐν ᾗ *Bekkerus*, ἐν ᾧ libri. — § *66*, 4. διαιρετὴν] διττὴν post *H. Wolfium Cobetus* in V. L. p. 353. — § *66*, 5. scribe cum *Cobeto* l. c.: λόγον γὰρ μὴ προτιθέντων εἰς τὴν ὑστέραν ἐκκλησίαν τῶν προέδρων οὐκ ἐνῆν εἰπεῖν. — § *66*, 11. ἀμφότερα ἐξενέγκασθαι delet *Hamakerus* l. c. p. 463. — § *67*, 1. et § *68*, 7. τὸν om. libri. Vd. acta soc. gr. II, 1. p. 47. — Ibid. Ἐρχιᾶ pro Ἐρχιέα scripsi. Vd. ad 1, 114, 4. Spiritum asperum hic et 3, 138. cum *A. Boeckhio* (de re nav. p. 325. 371. 379. 386. 387.) et *K. Fr. Hermanno* posui. Vid. corp. inscr. T. 1. p. 220, 7. — § *67*, 4. περὶ τῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας *Hamakerus* l. c. — § *67*, 5. Δημοσθένους] imo Φιλοκράτους. — § *67*, 6. δυεῖν *afghkm*, δύο *i*. Cf. ad 1, 106, 7. — § *68*, 3. τὸ Δημοσθένους *Marklandus*, Δημοσθένους libri. — § *68*, 4, εἰ δῷ edd. Turicc., εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ libri. — Ibid. ἐπιψηφίσαι *Marklandus*, ἐπιψηφίσασθαι libri. Vid. *Sauppii* epist. crit. p. 126 sq. — § *68*, 8. μὴ θέλῃ edd. Turicc. Vd. ad 1, 118, 6. — § *72*, 2. malim

τῆς Μυοννήσου. — § *73*, 12. τῶν πολεμων] τε πολέμων *d*, τῶν πόλεων *l*, τῶν ὅπλων *ip*, τοῦ πολέμου *Hamakerus* l. c. Ego ἐν τῷ πολέμῳ conicerem scribendum esse, nisi Aeschinem nihil aliud nisi τοὺς ἡγεμόνας scripsisse putarem. Ceterum cf. Herod. 9, 33, 5. ἡγεμόνα τῶν πολέμων. — § *74*, 4. οὐδ' ἐνεχείρουν cum *dehkls Cobetus* in N. L. p. 628. — § *74*, 5. § *75*, 5 et 6. ἐν delet *Cobetus*. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 464 sqq. — § *75*, 4. φιλονεικίαν] vid. 1, 136, 5. — § *76*, 5. φυλάξασθαι malim abesse. BAIT. Item *Hamakerus* l. c. p. 464. — § *76*, 6. προκαλουμένων τε *aghmv*, καὶ προκαλουμένων *i*, προκαλουμένων δὲ *p*, quod malim. SAVPP. — § *76*, 12 νομῇ χρημάτων] cf. *Bakius* in Mnemos. VIII. p. 107 sq. — § *77*, 6. non debebam ex *agm* ἀκρίτους τῶν πολιτῶν pro eo quod constanti usu dicitur τῶν πολιτῶν ἀκρίτους recipere. Cf. 3. 235. — § *80*, 5. ἐν Πρυτανείῳ ex *aghm Bekkerus*, ἐν τῷ Πρυτανείῳ ceteri, quod vide ne praestet. Cf. 3, 196. — § *80*, 7. εὐθῦναι libri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 462. — § *81*, 5, restitue ex *i* ἃ δ' ἤκουσα. — § *82*, 9. ἐπὶ τὴν ὑστέραν πρεσβείαν delet *Hamakerus* l. c. Cf. 3, 73. Dem. 19, 163. — § *83*, 3. αὐτὸν] αὑτὸν libri. — Ibid. ἀξιοῖ libri, ut 3, 226. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 451 sq. — § *84*, 5. συμμάχων] συμμαχιῶν, nisi fallor, *a*. BEKK. — § *86*, 9. imo ἔφησθ', ut 3, 164, 224. Cf. *Dind.* ad Lucian. T. 1. p. XXIV. — § *87*, 2. προδιορθοῦμαι cum *ehl Cobetus* ad Hyperid. Epit. 31. — § *87*, 5. ἐπί] ταῖς ἐπὶ post *Scaligerum Hamakerus*. — § *87*, 8. ἐψηφίσθη *i*, ἐψηφίσθαι cum *Scaligero Hamakerus*. — § *87*, 9. αὐτῷ edd. Turicc. — § *87*, 10. ἐξώλη cum *efkls Bekkerus*, ἐξώλη τε ceteri. — Ibid. αὐτὸν *Dindorfius* et edd. Turicc., ut 3, 111. Andoc. 1, 126., αὑτὸν libri. Cf. ἐξώλειαν αὑτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ ἐπαρᾶσθαι Demosth. 59, 10. Lys. 12, 10. *Maetzn.* ad Antiph. 5, 11. *Weber* ad Dem. aristocr. 67. — § *90*, 4 et 6. ἕκτη — ἑβδόμῃ] imo ἑβδόμῃ — ἕκτῃ coll. 3, 73. Vid. *Arn. Schaeferi* Demoth. T. II. p. 230, 3. — § *90*, 6. εἷς ὢν τῶν πρέσβεων delenda puto. — § *91*, 1. οὐ μόνον — ἐξωρμήσαμεν] latet in his vitium. — § *91*, 7. scribe παραναγνωσθ (*agp*) cum edd. Turicc. — § *93*, 1. μὲν ὢν *ahmp*, μένων *ik*, μέλλων *el*. — § *93*, 6. Παιανιέα libri. Vd. ad 1, 114, 4. — Ibid. σεμνολογεῖ *Cobetus* N. L. p. 640. — § *93*, 7. ὡς οὐκ εἰδόσι τούτοις] ἡμῖν ὡς οὐκ εἰδόσι τούτοις vulg., sed aut ἡμῖν cum *Stephano* delendum erat, quod vocabulum in eo codice quo scholiasta usus est non fuisse videtur, aut ex *ip* τοῦτο recipi debebat, cuius scripturae etiam a scholiasta mentio facta est. Mihi illud praestare visum est. — § *94*, 1. ἀμφικτυόνας *ps*, qui sic ubique. Idem *Bekkerus* ad 3, 116, 1. de *ac* narrat. Cf. *Goettl.* de acc. p. 266. *Voemel* Prolegg. Dem. § 45. — § *94*, 5. καὶ μετὰ κτλ. Etiam in his aliquid librariorum culpa turbatum est. Cf. *Hamaker.* l. c. p. 467. Assentior *Reiskio* in voc. προθυμίας sedem corruptelae esse. — § *96*, 2. ἐπὶ ταύτην *Bekkerus*, ἐπὶ ταύτην τὴν πρεσβείαν libri. — § *96*, 6. ὅρκους *Bekkerus*, ὅρκους καὶ τῆς πρεσβείας libri. — § *97*, 2. ἀπό. Vd. *Herbst.* in *Jahni* Annall. III. Suppl. p. 50. (1857). — § *97*, 3. scribe ἐξῆμεν, ut § 108. 111. 3, 76. 140. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 449 sq. — § *97*, 4. οὐδὲ *Bekkerus*, εἴτε

πιν, οὔτε ceteri. — § *97*, 5. ταὐτὸν cum *hmv Bekkerus*, quem sequi debebam. Cf. 3, 16. 219. ad 1, 77, 7. — § *97*, 6. αὑτοῖς *Taylor*, αὐτοῖς vulg. — § *98*, 2. οὔτε γὰρ *Bekkerus*, οὐδὲ γὰρ libri. — § *99*, 8. Ἀργᾶς, ut in Harpocratione *Bekkeri* scriptum est, edd. Turicc. (cf. *Goettl.* de acc. p. 116 sq.), Ἄργας *Schaeferus* ad Plut. Dem. c. 4., Ἀργὰς libri. — § *101*, 2. κατειλήφειμεν] κατειλήφαμεν libri. Cf. 1, 170. Rectius opinor κατειλήφεμεν. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 449 sq. — § *102*, 4. καὶ τὸν αὐτόν μοι τρόπον διαμείνατε vereor ut sana sint. — § *102*, 8. imo δοκοῖεν. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 452. — § *103*, 8. ἢ Φίλιππον deleverim. — § *104*, 7. μετὰ παρρησίας *Marklandus*, μετὰ παρρησίας ἐν τῷ ψηφίσματι libri. — § *104*, 10. malim πείσωσιν. Cf. 1, 57. — § *105*, 5. Ἐπαμεινώνδας *f*, Ἐπαμινώνδας ceteri. Cf. *Keil* in *Jahni* Annall. 30. p. 45. Quod vulgo additur στρατηγὸς (ὁ στρατηγὸς *ip*) *Dobreeo* auctore edd. Turicc. deleverunt. — § *105*, 8. προστασίαν libri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 463. — § *106*, 4. ἅνθρωπος *Saupppius*, ἄνθρωπος vulg. — § *107*, 3. ἀλλ' ἄν, ut est in pr. *i*, pro vulg. ἀλλ' ὧν ἂν scripsi. Vid. acta soc. gr. II, 1. p. 34. Simile vitium in Andoc. *B*, *β*, 6. a *Maetznero* correctum est. *Cobetus* autem (N. L. p. 374) ἀλλ' ὧν ἂν εἴπω μὴ δέον ἢ πράξω τῶν μὴ πρ. scribi voluit. — § *108*, 3. scribe παρῆμεν. Vd. ad 2, 97, 3. — *108*, 5. εὐδοκίμει] vd. ad 1, 102, 1. — § *109*, 2. dele πρῶτον cum *Sauppio* (πρῶτοι λέγειν *agmpv*, λέγειν πρῶτος *dehl*). — § *109*, 5. τὴν τοῦ Φιλοκράτους] τὴν ἐν τῷ ψηφίσματι τοῦ Φιλοκράτους libri. Vd. acta soc. gr. l. c. p. 41. — § *109*, 8. fort. ἐπανέγνω. — § *110*, 3. ἐπιστομίσαι — ἐκκλείοντας libri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 444. 452 sq. — § *111*, 1. τὴν αὐτοῦ ex *ip* cum *Bekkero* dedi, τὴν ἐπ' αὐτοὺς ceteri libri, quod *C. Scheibius* in *Jahni* Ann. 68. p. 152. defendit. Recte *H. Wolfius* τὴν περὶ αὐτούς. Idem vitium et Dem. 18, 316. (ubi vid. *Schaefer.*) et alibi deprehenditur. Cf. *Bastii* comment. palaeogr. p. 783 sq. — § *111*, 7. scribe ἀπῆσαν. Vd. ad 2, 97, 3. — Ibid. scribe συμπαρῆειν, ut § 14, 4. — § *114*, 2. εἰπὼν cum *defklqs Bekkerus*. — § *115*, 4. αὐτῶν] imo αὐτῷ. BEKK. — § *116*, 7. Δωριεῖς libri. Vd. ad 1, 114, 4. — Ibid. post voc. Μάγνητας *Tittmanno* de amphict. p. 40. auctore cum edd. Turicc. Δόλοπας addidi. — § *116*, 8. Μαλιᾶς] Μαλιεῖς *Scaliger*, μαλαιεῖς *i*. μαλεεῖς ceteri libri. — Ibid. Φωκέας] Φωκεῖς libri. — § *116*, 3. ἐρετρία *e*, ἐρετριέα ceteri. Vd. ad 1, 114, 4. — § *117*, 10. et 12. ἀπολήψῃ — χρήσῃ libri. Vd. ad 1, 121, 4. — § *117*, 12. ἀδικήσας *Lobeckius* ad Phryn. p. 715, ἀδικήσεις libri. — § *118*, 6. ηὐχόμεθα libri. Vd. ad 1, 102, 1. — § *119*, 2. εὐβοέας libri. Vd. ad 1, 114, 4. — § *120*, 5. αὐτοὺς edd. Turicc., αὐτὸς *ehkl* et pr *f*, αὐτοὺς ceteri. — § *120*, 6. διήγησθαι *l*, διηγῆσθαι *Hamakerus*. — § *123*, 6. φαίνῃ libri. Vd. ad 1, 121, 4. — § *123*, 10. ἥπερ *H. Wolfius*; εἴ τι *ip*, εἴπερ ceteri. — § *124*, 1. restitui cum *Bekkero Reiskii* interpunctionem pro τίνες — ἀπάται; ταῦτα γὰρ κτλ. — § *125*, 3. ἠδυνήθη libri. Vd. ad 1, 84, 2. — Ibid. περὶ τὸ] ἐπὶ τῷ cum *H. Wolfio Reiskius*. Recte. Cf. ad 2, 111, 1. *Cobet*. N. L. p. 643. — § *126*, 7. ἄγομεν — παραδίδομεν ex *df Bekkerus*, quem sequi debebam. —

§ *127*, 2. γεγονέναι *Baiterus*, βασανιζόμενοι γεγονέναι libri. — § *129*, 1. ἀποδέδωκα ex *gi Bekkerus*. — § *130*, 2. εὐδοκιμήσει *Bekkerus*. εὐδοκιμήσῃ libri. — § *130*, 4. φροντίζειν *Cobetus* in N. L. p. 697. — § *131*, 4. δεκέτη γρ. *a*. Cf. 3, 148. *Maetzn*. ad Lycurg. p. 255. *Krueger*. ad Thucyd. 1, 29, 4. — § *132*, 6. πρὶν ἤ, ut 3, 25. Dem. 33, 34. 35, 3. Lyc. 128. Isae. 2, 19. Lys. 6, 11. Quamvis enim librarii ad inserendum ἤ propensi fuisse videantur (cf. varr. 3, 77, 9.), tamen non est cur πρὶν ἤ ab antiquioribus scriptoribus Atticis alienum esse statuamus (*Dind*. praef. Isocr. p. V. Demosth. p. IV. ed. 1. et p. XXIII. ed. 3.). Ne *Elmsleio* quidem, qui illud solis poetis Atticis negatum esse voluit (ad Eur. Med. 179.), *G. Hermannus* (ad vs. 1024.) assensit. — Ibid. ἡμᾶς *aeghiklmps*. — § *132*, 9. et §. *138*, 6. ἄλπωνον *gi*. Cf. *Göttl*. de acc. p. 204. — § *133*, 6. ἐπαγγελομένους *d*, ἐπαγγειλαμένους (*i*) de coni. *H. Wolfii Reiskius*, ἐπηγγελμένους *Hamakerus* l. c. p. 468. — § *133*, 12. μὴ τὰ, ut *H. Wolfius* correxit, in *p* et teste *Taylore* in *i* habetur, μηδὲ *a*, μὴ ceteri. — § *133*, 13. αὐτοῖς *Marklandus*, αὑτοῖς vulg. — § *134*, 5. ἐπαγγέλλοντες edd. Turicc., cf. § 133, ἀπαγγέλλοντες libri. — § *134*, 7. δεδεκότας *dk*, δεδοικότας *fh*, δεδηκότας ceteri. Vd. *Krueg*. gr. gr. s. v. *Cobeti* N. L. p. 469. — § *136*, 4. τῷ *H. Wolfius*, τὸ libri. — § *136*, 5. ἐπαυξῆσαι post *Sauppium Hamakerus*. — § *136*, 7. imo διηπειλοῦντο, cf. 1, 43. Vd. *Cobeti* N. L. p. 626. — § *138*, 5. ἤκμαζον ἐν] fort. ἤκμαζον μὲν. — § *138*, 6. ἄλπωνον *gi*. Vd. § 132, 9. — § *138*, 7. οὔπω *h*, om. *adefgkl* et pr *m*, μήπω ceteri. Fort. εἶχον δὲ Ἀ. καὶ Ν. παραδόντος Φαλαίκου Μακεδόνες. Dixi de h. l. in *Lectt. Aeschin*. p. 473 sqq. — § *138*, 9. κατελείπομεν *Bekkerus*, κατελίπομεν libri. — Ibid. ἢ μεταπεμπομένου ex *h* scribendum esse primus *Hamakerus* l. c. p. 469. animadvertit. — § *139*, 4. ἐπί] imo τὴν ἐπί. — § *140*, 8. καὶ τοὺς] imo καὶ τοὺς ἐπὶ τοὺς. REISK. p. 711., cf. § 94. 142., καὶ τοὺς εἰς *H. Wolfius*, καὶ τοὺς πρὸς *Brodaeus*, τοὺς ἐπὶ τοὺς *Dobreeus*. — § *142*, 2. βοιωτῶν *e*. — § *142*, 8. ἐπὶ] imo τὴν ἐπὶ. REISK. Cf. § 139, 4. — § *142*, 11. Φάλαικος *Dobreeus*, Φάλαικος ὁ τύραννος *gp*, Φάλαικος τύραννος ceteri. Cf. § 105, 5. — § *144*, 6. φημίξωσι edd. Turicc., φημίξουσι *efhikl* et *Ald*., φημίζουσι *dv*, φημίζωσι ceteri. — § *145*, 4. καὶ συκοφαντίᾳ] συκοφαντία *d*, τῇ συκοφαντίᾳ cum *Scaligero Taylor*. — § *146*, 9. καὶ καλῶς] aut delendum καὶ aut legendum εὖ καὶ καλῶς. MARKL. — § *147*, 1. σὺ μὲν γὰρ] σὺ μὲν οὖν (*ps* et teste *Bremio v*) *Reiskius*, σὺ μὲν cum ceteris libris *Bekkerus*. Cf. acta soc. gr. l. c. p. 40. — § *147*, 2. ὡς] ὡς καλῶς de coni. *Marklandi Reiskius*. Frustra. nam ὡς ἐπαιδεύθην i. q. πεπαιδευμένως. BEKK. T. V. p. 698. Latet adhuc vitium. — § *147*, 9. εἶναι — ἱερεία perverse collocata sunt. — Ibid. φατρίας] φρατρίας cum *Brodaeo Bekkerus* et edd. Turicc. Vd. *Lobecki* Paralipp. 1. p. 15. — § *148*, 6. δὲ] malim δ' ὁ. BEKK. — § *148*, 7. ἐγράφης *Sauppius*, ἐνεγράφης libri. — § *148*, 8. λειποταξίου libri. Vid. *Lectt. Aeschin*. p. 467. — § *150*, 1. δὲ] δὲ καὶ ex *i* edd. Turicc. Cf. § 167, 1. — § *150*, 6. παιανιέων libri. Vd. ad 1, 114, 4. — § *153*, 4. καὶ τὰ] κατὰ cum

Weiskio (de hyperb. 2. p. 5.) edd. Turicc. — Ibid. μὴ *Casaubonus*, μηδέποτε *Reiskius*, cf. 3, 99. 229. Xenoph. Anab. 4, 4, 15., οὐ mg. *Bernardi*, om. cum codicibus *Bekkerus*. — § *153*, 6. γενέσθαι malim abesse. SAVPP. — § *153*, 13. μὲν om. pr. *d*. — § *154*, 2. ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ἐπιδημιῶν ex *i Bekkerus*, quod praestat (cf. *Maetzn.* ad Lycurg. p. 178.), nisi vv. ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν cum edd. Turicc. delenda sunt. — § *155*, 2. ἀπορίας αὐτῷ edd. Turicc., ἀπορίας αὐτῷ *aev*, αὐτῷ ἀπορίας *g*, ἑαυτῷ ἀπορίας *p*, ἀπορίας ἑαυτῷ ceteri. — § *155*, 9. Ἀγνούσιον *Bremius*, ἀγνούσιον libri. Vd. ad 2, 13, 10. — § *155*, 10. Κηφισιᾶ *Cobetus*, Κηφισιέα *Palmerius*, κηφισέα *efhklv*, κηφισσέα *agm*, κηφισαία *d*. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 442. — § *156*, 2. ταύτας edd. Turicc., ταύτας τῶν λόγων ex *i Bekkerus*, τῶν λόγων ταύτας ceteri, sed *efhkl* deinde vs. 3. νέους τῶν λόγων pro νέους. „glossema ortum fuerit ex 1, 117, 3." Edd. Turicc. — § *156*, 3. καὶ κέχρηται om. *aefghklmsv*. — § *156*, 6. αὐτοῦ edd. Turicc., ἑαυτοῦ ex *i Bekkerus*, αὐτοῦ ceteri. — § *156*, 7. ἀμπελουργίῳ cum *s* edd. Turicc., ἀμπελῶνι (*ip*) *Bekkerus*. — § *158*, 3. αὐτὸν τὸ cum Harpocratione p. 160. et Photio p. 463. *Bremius*, τὸν *Bekkerus* cum *Reiskio*, αὐτὸν τὸν edd. Turicc., αὐτὸν codices. Vd. *Maetzn.* ad Antiph. p. 166. *Sauppii* epist. crit. p. 53. — § *158*, 9. ἐπαυρεῖ, ut 3, 135. in *h* est, *Hagen* (progr. scholae Dürensis a. 1854), ἐπηῦρε *Fr. Thierschius* gr. gr. § 232, 55. — § *159*, 7. τῶν κατηγορημένων malim abesse. SAVPP. — § *161*, 8. γενομένους cum *Marklando* edd. Turicc. — § *163*, 5. συμπρέσβεων] πρέσβεων cum *defhklp Bekkerus*, om. edd. Turicc. — § *164*, 1. et 2. πεπρέσβευκα — παρακαλῶν *Hamakerus* in Mnem. VII. p. 472. — § *164*, 8. ἐμαχέσασθε ex *i Bekkerus*. — § *165*, 6. θεωρεῖν vereor ne corruptum sit. — § *166*, 7. τοῦτ' *agmv*. — § *167*, 1. fort. δὲ καί που. SAVPP. Cf. § 150, 1. — § *167*, 9. ἄρχοντας *Bekkerus*, συνάρχοντας libri. — § *168*, 8. καὶ τοῖς μέρεσιν delet *Hamakerus* l. c. p. 474. καὶ τοῖς om. *e*. — § *169*, 8. ἀπὸ] imo ἀπὸ τοῦ. — § *169*, 9. περὶ τὸν γ. κίνδυνον] vulgo καὶ τὰ περὶ τὸν γ. κίνδυνον, sed τὰ omissum est in *agmv*, καὶ autem delendum esse *Sauppius* vidit. Cf. eius epistola crit. p. 128. — § *171*, 5. ὑμᾶς οὐκ *Reiskius*, οὐ. οὐκ *e*, οὐ οὐκ *kl*, ὑμᾶς ceteri. Cf. comm. de particc. negg. II. p. 24. — § *172*, 2. τῶν] τῶν μὲν *Emperius*. — § *172*, 9. τοῦ πολέμου delendum esse *Hamakerus* l. c. monuit. — § *173*, 2. imo ἐτειχίσαμεν μὲν. BEKK. — § *173*, 4. προκατεσκευασάμεθα *eklp*, παρεσκευασάμεθα *i*, κατεσκευασάμεθα *dfh*, quod malim, coll. Andoc. 3, 5. SAVPP. Vd. *Jahni* Annall. 34. p. 258. — § *173*, 5. „fort. τετρακοσίους, cf. ad Andoc. 3, 5." Edd. Turicc. — § *173*, 8. τοὺς τρόπους *Scaliger*. Cf. Xen. anab. 3, 1, 42. — Ibid. δι' Αἰγινήτας Andocides 3, 6. — § *175*, 2. τμηθῆναι *H. Wolfius* et *Valckenarius* coll. Andoc. 3, 8., νεμηθῆναι *aefhlm*, νεμεθῆναι ceteri. — § *175*, 7. πλωίμους *el*, πλοΐμους ceteri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 466. — § *175*, 8. πλεῖν? Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 438 sq. — § *176*, 2. δι' Ἀργείους delet *Dobreeus*, ὑπ' Ἀργείων vs. 3. delet *Hamakerus*. Cf. § 18. — § *177*, 2. γεγενημένοι πολῖται cum *Dobreeo* malim abesse. BAIT. πολῖται quidem non potest abesse.

§ *177*, 5. *προαιρούμενοι Emperius.* — § *177*, 9. *ἡμῶν* (quod in *i* post *τὴν πόλιν* collocatum est, cf. varr. § 178, 3.) om. edd. Turicc. — § *177*, 10. *τὸ μὲν Bekkerus*, *καὶ τὸ μὲν* codd., quos *Schillerus* Andoc. p. 102. sequitur. — § *177*, 13. *πολέμοις Brodaeus*, *πολεμίοις* codd. — § *179*, 1. *μὲν οἱ* delet *Hamakerus.* — § *179*, 4. *μὲν τὰ μικρὰ*] *τὰ μικρὰ ip*, *τὰ μικρὰ μὲν dfhs.* — § *179*, 6. *πρόνοιαν* cum *Ald.* edd. Turicc., *πρόνοιαν ὑμᾶς p*, *ὑμᾶς πρόνοιαν i* (*Bekk.*), quod vellem retinuissem, *ἡμῖν πρόνοιαν g*, *πρόνοιαν ἡμῶν v*, *ἡμῶν πρόνοιαν* ceteri. — § *180*, 6. imo *ἐστὲ*. Sed cf. Dem. 47, 44. Lys. 12, 97. 20, 29. — § *181*, 10. *φοβερὰ* malim abesse. — § *182*, 3. *κινδύνῳ*] *εὐεργέτῃ eks*, *κινδύνῳ εὐεργέτῃ aglm.* — § *183*, 4. *βαρβάρῳ*] *καὶ βαρβάρῳ Dobreeus.*

Oratio III. in Ctesiphontem. Ὑπόθεσις. P. 117, 22. *εἰ δὲ μὴ*] fort. *εἰ δὲ καί.* — p. 118, 1. *καιρὸν τὸν*] *καιρὸν* libri. — p. 118, 13. *κατὰ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον* cum *a Bekkerus*, *τὰ κατὰ τὸν Ἀλέξανδρον* ceteri libri, *κατ' αὐτὸν πρὸς Ἀλέξανδρον* coni. *Sauppius*, ego *κατ' Ἀλεξάνδρου* malim.

§ *2*, 6. *ἕξει a*, *ἐξὸν ἢ d*, *ἐξῆν z* idque *Bekkerus* coniecerat, *ἐξείη* coni. edd. Turicc. idemque sed deletis verbis *ὡς οἱ νόμοι κελεύουσι Bakius* in schol. hypomn. vol. IV. p. 315 sq. — § *2*, 11. *δοκοῖ z.* — § *3*, 2. *καταλέλυται*] *κατημέληται z.* — §. *3*, 9. nollem ex *agmnp κοινὴν οὐκέτι* suscepissem pro *οὐκέτι κοινήν.* — § *3*, 10. *εἰσαγγέλειν d*, *εἰσαγγελεῖν* ex mg. *Bern. Reiskius* probantibus *Bakio* l. c. et *Hamakero* in Mnemos. VIII. p. 1. — § *4*, 1. *καὶ* ante *τὰς κρίσεις* om. *z.* — § *6*, 12. *εὖ* ante *εἰδὼς* om. *z.* — § *7*, 3. *μικρὸν ἡγεῖσθαι*] *ἡγεῖσθαι amn*, *ἡγεῖσθαι μικρὸν* cum *egklp Bekkerus* et editt. Turicc. — § 7 extr. *εἰς τήνδε τὴν ἡμέραν cehknp*, *τῇδε τῇ ἡμέρᾳ Bakius.* Cf. *Hertlein.* progr. Werthheim. 1859. p. 22. — § *8*, 10. *τῷ νόμῳ*] praestat *τοῖς νόμοις* (*ceklp*). — Ibid. vv. *καὶ τῇ πόλει Bakius* l. c. p. 317. delenda esse vidit. — § *10*, 10. *οἱ δικασταὶ* om. *z.* — § *11*, 5. recte *κρείττους* ex *h Bekkerus.* Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 437 sq. — § *11*, 8. *ἐστὶ μέτριος*] *μέτριος e*, *ἐστὶ μέτριος ἐπὶ acdfghmn* et *Ald.*, *μέτριός ἐστι Taylor.* recte. Cf. *C. Scheibius* in *Jahni* Annall. 68. p. 153. — § *11*, 10. imo *προσγράφουσι*, ut vidit *Bakius* l. c. p. 417 sq. Idem error § 203. in omnibus codd. est praeter *h.* Cf. varr. Dem. p. 1095, 28. — § *12*, 3. *εὔθυναι* libri. Vd. ad 2, 80, 5. — § *14*, 6. aut *προσειπὼν* (*προειπὼν* ex *q Reiskius*) aut *εἶναι* (*οἶμαι* coni. *Stephanus* et post eum *Naber* in Mnemos. III. p. 413.) corruptum esse visum est. Cf. *Saupp.* ad Plat. Protag. p. 311 E. — § *14*, 10. *πλέον.* Vid. ad 2, 175, 8. — § *15*, 6. *κελεύει* vide ne rectius absit. — § *16*, 9. imo *ταὐτόν.* Cf. ad 1, 77, 7. — § *17*, 4. *ἐξείργασμαι* (corr. *h* et fort. *a*) *Bekkerus*, *ἐξείργασται* ceteri. — § *17*, 5. *ὑπεύθυνος, εἰ — εὐθύνη;* ita vulg. Vd. *Maetzn.* ad Lyc. p. 317. Cf. infra § 219. — Ibid. *εὐθύνα* (η supra scr.) *m*, *εὐθύνη* ceteri codd. Vd. ad 2, 80, 5. — § *18*, 2. *ἱερεῖς* libri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 441. — § *19*, 3. *διαχειρίζοντας Bakius* l. c. — Ibid. *προσόδων* delet *Bakius.* — § *20*, 2. *διδόναι* coll. §. 15. delet *Cobetus* in N. L. p. 103. — § *20*, 3. *τὸν — σκυθρωπὸν* cum

Lambino et mg. *Bern.* edd. Turicc., τὴν — σκυθρωπὸν cum *Reiskio* *Bekkerus*, τῶν — σκυθρωπῶν libri praeter *defhkl*, in quibus quae inter διδόναι et ὑπὸ leguntur omissa sunt. — § *20*, 4. ἄγει *H. Wolfius*, ἄγειν libri. — § *20*, 7. αὐτοῖς *Bekkerus* et edd. Turicc. — § *21*, 2. εὐθὺς *ekl*, recte. Vid. *Lectt. Aeschin.* p. 467. — § *21*, 3. ἀρχὴν delet *Hamakerus* Mnemos. VIII. p. 1. Sed cf. § 31. Utroque loco (coll. § 26.) ἀρχῆς scribendum esse *Orellius* suspicatur. — § *21*, 7. ἀναθεῖναι ἀνάθημα *z*. — § 22, 8. ἀνάλωσα *z*. — § *24*, 1. κενὰς *Stephanus*, κοινὰς libri. — § *25*, 5. πρὶν ἢ] πρὶν *n*. Vd. ad 2, 132, 6. — § *25*, 7. νεώριον *Dobreeus*, νεωρῶν ἀρχὴν *Stephanus*, νεωρίων ἀρχὴν libri. — § *26*, 4. λόγον] λόγους libri. Cf. § 11. 15. 24. 31. cett. Cf. *C. Scheibius* in *Jahni* Annall. 68. p. 158. — § *27*, 5 sq. καὶ Κτησιφῶντα μάρτυρας] μάρτυρα καὶ κτησιφῶντα *ek*, μάρτυρα *Hamakerus* l. c. p. 2. recte. — § *27*, 8. Δημοσθένους ψήφισμα *z*. — Ibid. ἀγορὰν] ἀγορὰς *Bakius*. — § *27*, 11. imo ἐπιμελησομένους, ut est in codicibus praeter *aeklp*. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 457 sq. — Ibid. ἐπὶ τὰ τείχη *Reiskius* deleri vult. Cf. *Westerm.* ad Dem. 18, 288. — § *27*, 12. ἔχοι *k*. Vd. Zeitschr. f. Alterthumsw. 1839. p. 1245. *C. Scheib.* in *Jahni* Ann. 68. p. 153. — § *27*, 13. et 14. scr. τὸ ψήφισμα. *ΨΗΦΙΣΜΑ*. Non obstat § 31. — § *28*, 1. imo εὐθὺς (*ek*). Vd. ad 3, 21, 1. — § *30*, 3. καταλείπονται *cdefhkq*, καταλείπωνται *p*, καταλίπονται *l*, καταλίπωνται *agm*. Recte *C. Scheibius* l. c. p. 155. καταλίπονται, sed deletis verbis τούτους αἱρετοὺς ἄρχοντας εἶναι, scribi iubet. — § *31*, 10. ἐξελέγχω *Stephanus*, ἐλέγξω (χ) *l*, ἐλέγξω *gn*, ἐξελέγξω ceteri. — § *34*, 2. τῇ ἐκκλησίᾳ expunxerim. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 467. — § *35*, 7. ἀπολογίαν] ἐκκλησίαν *z*. — § *36*, 2. τῇ γραφῇ τῇδε cum edd. Turicc. ex *agmnp* suscepi. Vellem vulgatum τῇδε τῇ γραφῇ retinuissem. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 468. — § *39*, 4. νομοθέταις *Dobreeus*, νομοθέτας libri. — § *39*, 7. περὶ om. *acdfghmnq*. — § *41*, 6. ἕτεροι δ' ὅτι ὑπὸ κτλ. *Cobetus* in N. L. p. 101. — § *41*, 8. recte *Cobetus* l. c. p. 103 sq.: ἀφίεσαν ἐλευθέρους, μάρτυρας τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι (deletis vocc. τῆς ἀπελευθερίας, quae in *ekl* post τοὺς Ἕλληνας posita sunt). — § *42*, 5. ἀρετῆς ἕνεκα *ekl*, ἕνεκα ἀρετῆς ceteri. Illud praetuli, quod idem ordo verborum in decreto est. Cf. § 49. 246. 10. Praeterea ἕνεκα apud Aeschinem quater tantum (2, 150. 152. 167. 3, 240.) antepositum, ceteris locis, qui sunt septendecim, postpositum reperitur. — § *43*, 4. τιμαῖς om. *acdfghmn* delebantque *G. Herm.* ad Aesch. Agam. 1610. et *C. Scheibius* in *Jahni* Ann. 68. p. 154. — § *43*, 8. ἐνώπιον] imo ἐναντίον. Vd. *Cobet.* N. L. p. 97. — § *44*, 4. ἠνωχλεῖτο *aefghmn*, ἐνωχλεῖτο *cdkl*, ἠνοχλεῖτο vulg. (edd. Turicc.). Cf. *Voemel.* Prolegg. Dem. § 67. — § *44*, 12. μηδ' *Sauppius*, μήθ' libri. — § *45*, 3. et 4. στεφανουμένοις delet *Cobetus* l. c. — § *45*, 5. τοῖς τραγῳδοῖς delet *Hamakerus* inconsiderate. De articulo cf. § 154. 176. — § *45*, 8 sq. ἀπούσης — δημοτῶν cum *Taylore* *Hamakerus* pro glossa marginali habet idemque etiam v. ἀνακηρύττεσθαι deleri vult. — § *47*, 8. τινὰ]

τῶν πολιτῶν τινα *Hamakerus* Mnemos. VIII. p. 4. — § *47*, 10. ὑμῖν *H. Wolfius*, ὑμῖν ἢ τοῖς στεφανοῦσιν libri. — § *48*, 4. σὲ om. *z*. — § *50*, 9. γράφειν *el* idque *Bakius* l. c. p. 318. restitui vult; ego γράμματα (om. *l*) abesse malim. — § *51*, 2. εἶναι om. *z*. — § *51*, 5 Παιανιέα libri. Vd. ad 1, 114, 4. Didymum (p. 317. *Schm.*) h. l. Παιανέα χωρὶς τοῦ ι scribi voluisse Harpocratio narrat. — § *53*, 4. μὲν ἀληθῆ] ἀληθῆ μὲν *Cobetus* N. L. p. 351. Cf. *C. Scheibii* Lectt. Lyss. p. 301. — § *53*, 6. ὅτῳ] ὅτου vel ἐν ὅτῳ *C. Scheibius* in *Jahni* Annall. 68. p. 160. — § *53*, 7. ὥστε *ek*, ut § 96, 4., ὡς ceteri. Cf. *Maetzn.* ad Antiph. 1, 28. — § *53*, 9. προσωμολογημένα cum *cdfh* *Cobetus* ad Hyperid. Epit. p. 31. — § *53*, 10. ψέγεσθαι languet. Sensui sufficeret ἀπολέσθαι. Cf. § 131. Edd. Turicc. — § *55*, 6. καιρὸν] καίρων αὐτοῦ *z*. — § *55*, 10. 'θέλω edd. Turicc. Vd. ad 1, 118, 6. — § *55*, 12. ἄξειν] ἕλξειν *Cobetus* Mnemos. VIII. p. 161. — § *56*, 2. ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι] ἐγώ τε ἀποκρίνομαι *dq*, ἐγώ τε ἀποκρινοῦμαι *p*, ἐγὼ (ἔγωγε coni. *Sauppius*) ἀποκρίνομαι edd. Turicc., ἐγὼ τί ἀποκρινοῦμαι *Bakius*, deleri vult *Hamakerus* l. c. p. 4. Ego haec duo τε ἀποκρίνωμαι deleta velim. — § *56*, 5. ἐπακούειν] ὑπακούειν libri. Illud *Marklandus* vidit necessarium esse posuitque *Bekkerus* in ed. Oxon. Cf. *Bakius* l. c. et *Cobetus* N. L. p. 521. — § *57*, 1. διαιρεῖς *agmnp*, διαιρῇ ceteri, ut 2, 121. Cf. *Poppo* ad Xen. Cyrop. 5, 2, 6. *C. Scheibius* in *Jahni* Ann. 68. p. 154. — Ibid. 'θέλωσι edd. Turicc. Vd. ad 1, 118, 6. — § *57*, 7. αἴτ. γεγεν.] γεγεν. αἴτ. *ekl*, sed cum *Taylore* abesse malim. BAIT. — § *58*, 3. περιμείναντας *Reiskius*. Vd. ad vs. 6. — § *58*, 6. dele vv. μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου. Cf. *Hamaker.* Mnem. VIII. p. 5. — § *59*, 4. ἐπὶ τοὺς λογισμοὺς et vs. 6. κατὰ τῶν λογισμῶν malim abesse. Priora maluit etiam *Dobreeus*. SAVPP. — § *59*, 7. ἡμῶν, ut est in *z*, *Stephanus*, ὑμῶν libri. — § *60*, 6. πρὶν ἂν *Reisigius* in Conj. p. 66., πρὶν libri. — § *60*, 10. ἐγκαταλαμβάνῃ] καταλαμβάνῃ? — § *61*, 2. καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις *H. Wolfius*, καὶ οὐκ ἀναμείναντα τοὺς πρέσβεις *ekl*, καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις οὐ παραμείναντα *a*, καὶ τοὺς παρ' ἐκεῖνον πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα *n*, καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις οὐκ ἀναμείναντα ceteri. — § *61*, 3. τῶν Ἑλλήνων cum *agmn* deleri vult *C. Scheibius* l. c. p. 154. — § *62*, 6. ἐπῄει χρόνος delet *Hamakerus* l. c. p. 8. Cf. *Bak.* ib. p. 422. — § *63*, 8. ἀπὸ, ut est in *q*, cum *H. Wolfio Bekkerus*, ὑπὸ ceteri libri. — § *63*, 10. ἔδωκε *ekl*, δέδωκε ceteri. — § *64*, 7. περιμενεῖτε mg. *Bern.*, *Steph.*, *Bekkerus* in ed. hal., cf. *Cobeti* N. L. p. 65. *Hamakerus* l. c., περιμείναιτε coni. *Sauppius*. — Ibid. παρακαλοῦντας cum *Marklando Cobetus* l. c. coll. § 68. Sed cf. § 58. 2, 60. — § *64*, 10. ποιήσαισθε *Bekkerus* in ed. hal., recte, ut opinor. — § *65*, 8. μηδὲ *Bekkerus*, μήτε libri, quos *Maetzn.* ad Antiph. p. 196. sequitur. — § *65*, 9. παρήγγελτο *Cobetus* N. L. p. 422. Sed cf. § 90. — § *66*, 4. κατακοινώσαντας ex *h Reiskius*. — § *67*, 3. προάγων *gklmn*, fortasse rectius. Vd. *Funkhän.* ad Dem. androt. p. 611, 8. *Dindorf.* in *Stephani* thes. s. v. — Ibid. vv. ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ *Bakio* l. c. suspecta sunt. — § *68*, 1. ὦ 'Αθη-

ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων, καὶ τούτων δημοσίων, ὁ γὰρ Δηλιακὸς νόθος ἐστὶ, τὸν μὲν κατὰ Κτησιφῶντος εὑρίσκομεν τελευταῖον γεγραμμένον· ἐπὶ γὰρ τῶν Ἀλεξάνδρου χρόνων γέγραπται· τῶν δὲ λοιπῶν περὶ τοὺς αὐτοὺς ὄντων χρόνους πρότερός ἐστι τῇ τάξει ὁ κατὰ Τιμάρχου· ἐν γὰρ τῷ μετ' αὐτὸν, τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας, μέμνηται ὁ Αἰσχίνης τούτου τοῦ λόγου.

1.

ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀθηναῖοι πολεμήσαντες πρὸς Φίλιππον τὸν Ὀλυνθια- 17
κὸν πόλεμον ὕστερον δόξαν αὐτοῖς εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς
Φίλιππον, καὶ συμμαχίαν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνοις ψηφισά-
μενοι ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν δέκα πρέσβεις τοὺς ἀποληψομέ-
νους παρ' αὐτοῦ τοὺς ὅρκους, ἐν οἷς ἦσαν Δημοσθένης τε
καὶ Αἰσχίνης. ἐπανηκούσης δὲ τῆς πρεσβείας γράφονται πα-
ραπρεσβείας Αἰσχίνην Δημοσθένης τε ὁ ῥήτωρ καὶ Τίμαρχος
Ἀριζήλου Σφήττιος, διάσημος ὢν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ δημη-
γορῶν καὶ πλέον ἢ ἑκατὸν ψηφίσματα γεγραφώς. ἐτύγχανε
δὲ νεωστὶ γεγραφὼς ψήφισμα βουλεύων, τὸν ἐκφέροντα ὅπλα
πρὸς Φίλιππον θανάτῳ ζημιοῦσθαι. ἀποτεθείσης οὖν τῆς 18
γραφῆς, πρὶν τὸν ἀγῶνα εἰσελθεῖν, ἐγράψατο Αἰσχίνης τὸν
Τίμαρχον ὡς δημηγοροῦντα παρὰ τοὺς νόμους· οὐκ ἐξεῖναι
γὰρ αὐτῷ δημηγορεῖν ἡταιρηκότι. ἔνιοι μὲν οὖν φασιν, ὡς
ἀπήγξατο ὁ Τίμαρχος τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας· οἱ δὲ, ὅτι
ἁλοὺς ἠτιμώθη, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρε-
σβείας. οὕτω δὲ περιβόητον τὸ πρᾶγμα ἐγένετο, ὥστε ἀπὸ
τῆς κρίσεως ταύτης τοὺς πόρνους τὸ λοιπὸν ἐκάλουν Τι-
μάρχους. τὸ δὲ προοίμιόν ἐστι τραγικώτερον· ἐν αὐτῷ δὲ
συστήσας ἑαυτὸν μέτριον, ἵνα εὔνοιαν ἐπισπάσηται, καὶ τὸν 19
Τίμαρχον διαβαλὼν καὶ περὶ τῆς πολιτείας εἰπὼν μεταβαί-
νει ἐπὶ κεφάλαια οὐ τῆς ὑποθέσεως ἴδια, ἀλλὰ κοινὰ κατὰ
πάντων τῶν ἑταιρήσεως κρινομένων. ἔστι δὲ τάδε· εἰ καλῶς
καὶ ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἔθεντο οἱ παλαιοὶ τοὺς περὶ τῆς
τῶν παίδων εὐκοσμίας καὶ μειρακίων καὶ τῶν ἄλλων ἡλι-
κιῶν· εἰ ὀρθῶς ἀπεῖπον τοῖς ἡταιρηκόσι μὴ δημηγορεῖν,

ἁπάντων ceteri. Nondum hic locus persanatus est. — § *101*, 3. ὑμῖν *Ald.*, ἡμῖν codd. — § *103*, 5. δι' ὅ, ut est in *z*, cum *Bremio* edd. Turicc., δι' οὗ cum *H. Wolfio Bakius*, διὸ libri. — § *103*, 11. ἐπαγγελούμενον cum *Stephano Bekkerus*, ἐπαγγελόμενον *dmn*. — § *104*, 6. Δημοσθένει τοῦ δωροδοκήματος delet *Hamakerus*. — § *105*, 2. ὅτι δ' ἀληθῆ *z*. — § *105*, 8. ἔνεστιν *efgklmn*. — § *105*, 9. ἃ] ὃ *cp* et mg. *Stephani*. — § *107*. 1. dele ἄνδρες, quod *Bekkerus* addidit. — § *107*, 4. ἀκραγγαλλίδαι *h*, ἀκραγαλίδαι *t*, Κραγαλίδαι edd. Turicc. Vd. *Sauppii* epist. crit. p. 54 sq. *Keilius* in Zeitschr. für Alterthumsw. 1852. p. 254. *Preller* in Berichte über die Abhandlungen der Leipz. Gesellsch. der Wissenschaften 1854. III. p. 119 sqq. — § *108*, 2. Κραγαλίδαις edd. Turicc. — § *108*, 5. Προναίᾳ edd. Turicc., item § 110. 111. Sed vd. *Wieseler* Die Delphische Athena c. 1. *Stoll* in *Jahni* Ann. 52. p. 267 sq. — § *109*, 8. καὶ φωνῇ addiderunt edd. Turicc. Cf. §. 120. 2, 115. — § *111*, 7. θύσειεν *ehl*, θῦσαι *n*, θύσαιεν ceteri. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 452 sq. — § *112*, 2 sqq. μαντείαν. ΜΑΝΤΕΙΑ. [οὐ πρὶν — ἀκταῖς.] Ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ΑΡΑ. Ἀναμνήσθητε τῶν ὅρκων — συνώμοσαν. ΟΡΚΟΙ. *Scheibius* in *Jahni* Ann. 68. p. 160. — § *112*, 7. τεμένει ex *p* et Pausan. 10, 37, 6. edd. Turicc., τεμένη ceteri libri. — § *112*, 9. ΑΡΑ. ΟΡΚΟΙ. *Sauppius*. — § *114*, 9. ἢ δυνάστου et δημοκρατουμένης coll. § 158. delet *Hamakerus*. — § *115*, 4. malim Διογνήτου τοῦ Ἀναφλυστίου. BAIT. — § *115*, 6. ἕνεκα libri praeter *agmn* omnes, quod servare debebam. — § *115*, 7. Λέκκιον *F. A. Wolfius*, ἐξ Οἴου *ehkl*, Λέσβιον libri. — § *116*, 6. ἀνέθηκεν cum Harpocratione s. v. ἐξαράσασθαι edd. Turicc., ἀνέθεκεν *l*, ἀνέθεμεν ceteri. — § *117*, 2 sq. εἰσεληλυθότος corruptum, εἰς τὸ συνέδριον interpolata esse videntur. Vd. De decretis Amphictyonum (Lips. 1844.) p. 3, 2. — § *118*, 8. verbis ἐπὶ τὴν γνώμην facile caruerim. BAIT. — § *121*, 7. ἐν τῇ ἀρᾷ *Marklandus*, ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται *Baiterus* abesse malint. — Ibid. μηδ' *Bekkerus*, μήποθ' *d*, μήθ' ceteri. — § *121*, 8. θύσειαν *f*, θύσιαν *d*, θυσειεν *l*, θύσομεν *e*, θύσαιεν ceteri. Vd. ad 2, 110, 3. — § *122*, 1. τοιαῦτα] ταῦτα *Reiskius*. — § *122*, 7. οὔσης] imo ὄντος. HAMAK. Cf. Plat. Protag. 310 C. — Ibid. προελθὼν *Marklandus*, προσελθὼν libri. Cf. § 153. 154. — § *122*, 9. ἅμας ut est in *z*, *Bekkerus* in ed. 1. et *Bremius*, ἅμας vulg. — § *122*, 10. imo ἀνηγόρευσε. (ἀναγορεύει *ehkl.*) — § *123*, 8. μόλις cum *d* omiserim. — § *124*, 13. ὁ γραμματεὺς] vd. ad 1, 11, 5. — § *125*, 7. ἅνθρωπος *Dindorfius*, ἄνθρωπος libri. — Ibid. ἠδύνατο libri praeter *de*. Vd. ad 1, 84, 3. — § *126*, 3. δήμου ψήφισμα] τοῦ δήμου τὸ ψήφισμα *cdf*. „Δήμου glossema videtur esse.“ SAVPP. Certe τοῦ δήμου ψήφισμα scribendum erat. — Ibid. ἤδη ἐπαναστάσης] ἐπ' ἀναστάσει *ehkl*, quod ita probat *Hamakerus*, ut οὔσης post τῆς ἐκκλησίας addatur. — § *127*, 3. σύγγραμμα] πρόσταγμα *ehkl* et γρ. *gm* et mg. *Bern.*, quod coll. § 155. *Bakius* restitui vult. — § *127*, 5. recte *Bekkerus* cum *ehkl* ἐκεῖσε. Vd. § 128. 1, 22. 2, 108. 117. — § *127*, 8. restitue cum

Bekkero τἀληθὲς (*e*). — § *127*, 9. λεγόμενον nescio an corruptum sit. — § *128*, 9. ἀλλ' uncis includit *Arn. Schaeferus* in Demosth. T. II. p. 509, 1. — § *129*, 6. imo φεύγοντας cum *ehkl*, ut § 156, 6. *Cobetus* V. L. p. 355. correxit. Ut reus φεύγων (vd. ad 1, 174, 2), sic exsules φεύγοντες dicuntur, ut 1, 172. 2, 124. 142. 164. 166. 3, 181. 187. 195. — § *129*, 10. ἀμφισσεῖς *acdfgmnz*. „Ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσεῖς glossema esse puto." SAVPP. — § *130*, 1. imo προὐσήμαινον. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 431. — § *130*, 6. φυλάξασθαι cum *Baitero C. Scheibius* l. c. p. 156 sq. et *Hamakerus* Mnem. VIII. p. 14. deleri iubent. — § *130*, 11. scribe ἐμπιμπλάμενος. Vd. *Lectt. Aeschin.* p. 462. — § *131*, 3. καίτοιγε] καίτοι cum *Porsone* ad Eurip. Med. 675. *Cobetus* V. L. p. 60. N. L. p. 684. Vd. *G. Herm.* ad Aristoph. Nub. 875. 1255. ad Eur. Iph. T. 708. De Demosthene *Voemel.* ad 7, 12. 8, 55. De Thucydide *Krueger.* ad 1, 3, 2. Cf. *Maetzn.* ad Antiph. 6, 9. — § *132*, 3. τοῖς ἐσομένοις μεθ' ἡμᾶς] τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐσομένοις *hkl*, τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἐσόμενοι *e*, τοῖς μεθ' ἡμᾶς *Cobetus* N. L. p. 103. — § *135*, 4. ἀπηύρα] vid. ad 2, 158, 9. — § *135*, 6. μέγ' ἐπήγαγε πῆμα *h*, *ald.*, codd. Hesiodi, μέγ' ἐπήλασε πῆμα Plutarch. de Stoicor. repugn. p. 1040 C., μέγα πῆμα δῶκε *acdfgmq* et verbo supra addito *n*, πῆμα μέγα δῶκε *p*, μέγα πῆμα ἔδωκε *ekl*. Fort. δῶκεν μέγα πῆμα SAVPP. — § *135*, 9. ἀποτίννυται εὐρύοπα Ζεὺς edd. Turicc., τίννυται εὐρύοπα Ζεύς *hp*, τίννυται εὐρύοπα Ζεύς *acdfgmnz*, τείνηται εὐρύοπα Ζεύς *ekl*, κρονίδης ἀποτίννυται αὐτῶν *Ald.*, recte illa quidem non geminata litera ν. Vd. *Spitzn.* ad Iliad. π', 398. — § *137*, 6. ὑμῖν *Dindorfius*, ut est in *pz* et fortasse etiam in aliis codd., ἡμῖν vulg. — § *138*, 6. ἐρχιεύς libri. Vd. ad 2, 67, 1. — § *139*, 4. Ἀριστοφῶν *Bekkerus*, δημαγωγὸς Ἀριστοφῶν libri. — § *140*, 9. scribe εἰσῇτε. Vd. ad 2, 97, 3. — § *142*, 10. scribe cum *ekl* ἐπεπόνθεσαν. Vd. ad 1, 170, 8. — § *144*, 5. τὰ τούτου edd. Turicc., τούτων *agmnpz*, αὐτῶν ceteri. Cf. *Jahni* Annall. 34. p. 261. — § *145*, 4. εἰς Θήβας delet *Cobetus* N. L. p. 103. — § *145*, 8. μὴ ὑμεῖς] ὑμεῖς μὴ *z*. — § *146*, 3. αὑτῷ *Sauppius*, ἑαυτῷ *e* et, ut *Hofmanno* visum est, pr. *z*, αὐτῷ ceteri. — § *146*, 6. ὑπὸ τῶν στρατηγῶν] ὑπὸ πάντων τῶν *Cobetus* N. L. p. 229. — § *148*, 6. πρεσβείαν *z*. — § *149*, 8. κήρυγμά τι τοῦτο *z*. — § *149*, 9. αὑτῷ edd. Turicc., αὐτῷ *adfgmnz*, ἑαυτῷ ceteri. — § *150* extr. fort. βουλεύσαισθε. SAVPP. — § *151*, 7. ἄρχοντες om. *z*. — § *152*, 8. ἐπιχειρήσειν ἐθελήσεις] ἐπιχειρήσειν ἐθέλεις *ehl*, ἐπιχειρήσεις cum *Reiskio* edd. Turicc. Cf. *C. Scheibius* in *Jahni* Annall. 68. p. 157. — § *153*, 1. τῇ διανοίᾳ mg. *Bern.*, quod *Baitero* quoque praestare visum est. Vd. ad 1, 179, 2. — § *153*, 7. εἰσιοῦσιν *z*. — § *154*, 2. imo ἐλευθερίως. *Cobet.* N. L. p. 104. — § *154*, 3. εἰ μηδὲν] εἰ καὶ μηδὲν *z*. — § *154*, 4. scribe ἐν ταύτῃ, ut 3, 6. Solet ita Aeschines. Cf. ἐν τῇδε τῇ ἡμ. 1, 93. 2, 4. 3, 74. 117. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμ. 2, 82. ἐν τῇ αὐτῇ ἡμ. 2, 134. 3, 182. ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμ. 3, 67. Alia ratio est 3, 124. τῇ ἐπιούσῃ ἡμ. Correctum est 2, 63. — § *154*, 12. ἔθρεψε *Cobetus* N. L. p. 114 — § *155*, 3. ἢ τί φθέγξεται delet *Cobetus* ad

σθαι, τοὺς δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς
πόλεως καλῶς ἔχειν. σκέψασθε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσην
πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖ-
νος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ
τοὺς χρόνους ἐκείνους νομοθέται. πρῶτον μὲν γὰρ 7
ἐνομοθέτησαν περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν
33 ἡμετέρων, καὶ διαρρήδην ἀπέδειξαν ἃ χρὴ τὸν παῖδα
τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι,
ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς
περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν,
ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. καὶ τούτους τοὺς νόμους
ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο, καὶ ὑμᾶς αὐτῶν
ἐπέστησαν φύλακας. βούλομαι δὴ καὶ ἐγὼ νυνὶ πρὸς 8
ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσασθαι τῷ λόγῳ, ὅνπερ τοῖς
νόμοις ὁ νομοθέτης. πρῶτον μὲν γὰρ διέξειμι πρὸς
ὑμᾶς τοὺς νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν
παίδων τῶν ἡμετέρων, ἔπειτα δεύτερον τοὺς περὶ τῶν
μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλι-
κιῶν. οὕτω γὰρ ἄν μοι μάλιστα ὑπολαμβάνω τοὺς
λόγους εὐμαθεῖς γενέσθαι. ἅμα δὲ καὶ βούλομαι, ὦ
Ἀθηναῖοι, προδιεξελθεῖν πρῶτον πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἔχου-
34 σιν οἱ νόμοι περὶ τῆς πόλεως, πάλιν δὲ μετὰ τοῦτο
ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου· εὑρήσετε
γὰρ αὐτὸν ἐναντίως ἅπασι τοῖς νόμοις βεβιωκότα.

Ὁ γὰρ νομοθέτης πρῶτον μὲν τοῖς διδασκάλοις, 9
οἷς ἐξ ἀνάγκης παρακατατιθέμεθα τοὺς ἡμετέρους αὐ-
τῶν παῖδας, οἷς ἐστιν ὁ μὲν βίος ἀπὸ τοῦ σωφρονεῖν,
ἡ δ' ἀπορία ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅμως ἀπιστῶν φαίνεται,
καὶ διαρρήδην ἀποδείκνυσι πρῶτον μὲν ἣν ὥραν προσ-
ήκει ἰέναι τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον εἰς τὸ διδασκαλεῖ-
ον, ἔπειτα μετὰ πόσων παίδων εἰσιέναι καὶ πηνίκα 10
ἀπιέναι, καὶ τοὺς διδασκάλους τὰ διδασκαλεῖα καὶ τοὺς

παιδοτρίβας τὰς παλαίστρας ἀνοίγειν μὲν ἀπαγορεύει 35
μὴ πρότερον, πρὶν ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχῃ, κλήειν δὲ προστάττει πρὸ ἡλίου δεδυκότος, τὰς ἐρημίας καὶ τὸ σκότος ἐν πλείστῃ ὑποψίᾳ ποιούμενος· καὶ τοὺς νεανίσκους τοὺς εἰσφοιτῶντας οὕστινας δεῖ εἶναι καὶ ἅστινας ἡλικίας ἔχοντας, καὶ ἀρχὴν ἥτις ἔσται ἡ τούτων ἐπιμελησομένη, καὶ περὶ παιδαγωγῶν ἐπιμελείας καὶ περὶ Μουσείων ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ περὶ Ἑρμαίων ἐν ταῖς παλαίστραις, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῆς συμφοιτήσεως τῶν παίδων καὶ τῶν χορῶν τῶν ἐγκυκλίων.
11 *κελεύει γὰρ τὸν χορηγὸν τὸν μέλλοντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀναλίσκειν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη γεγονότα τοῦτο πράττειν, ἵν᾽ ἤδη ἐν τῇ σωφρονεστάτῃ αὑτοῦ* 36
ἡλικίᾳ ὢν, οὕτως ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισίν ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τούτους τοὺς νόμους ὁ γραμματεὺς, ἵν᾽ εἰδῆτε, ὅτι ὁ νομοθέτης ἡγήσατο τὸν καλῶς τραφέντα παῖδα ἄνδρα γενόμενον χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πόλει· ὅταν δ᾽ ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εὐθὺς πονηρὰν ἀρχὴν λάβῃ τῆς παιδείας, ἐκ τῶν κακῶς τεθραμμένων παίδων παραπλησίους ἡγήσατο πολίτας ἔσεσθαι Τιμάρχῳ τουτῳί. λέγε δ᾽ αὐτοῖς τοὺς νόμους τούτους.

ΝΟΜΟΙ.

12 *[Οἱ δὲ τῶν παίδων διδάσκαλοι ἀνοιγέτωσαν μὲν τὰ δι-* 37
δασκαλεῖα μὴ πρότερον ἡλίου ἀνιόντος, κλειέτωσαν δὲ
πρὸ ἡλίου δύνοντος. καὶ μὴ ἐξέστω τοῖς ὑπὲρ τὴν τῶν παί- 38
δων ἡλικίαν οὖσιν εἰσιέναι τῶν παίδων ἔνδον ὄντων, ἐὰν μὴ υἱὸς διδασκάλου ἢ ἀδελφὸς ἢ θυγατρὸς ἀνήρ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτ᾽ εἰσίῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. καὶ οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάτωσαν συγκαθιέναι μηδένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ τρόπῳ μηδενί· ἐὰν δὲ ἐπιτρέπῃ καὶ 39
μὴ ἐξείργῃ τοῦ γυμνασίου, ἔνοχος ἔστω ὁ γυμνασιάρχης τῷ τῆς ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ. οἱ δὲ χορηγοὶ οἱ καθι-

στάμενοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔστωσαν τὴν ἡλικίαν ὑπὲρ τετ-
ταράκοντα ἔτη.]

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, νομοθετεῖ περὶ 13
ἀδικημάτων μεγάλων μέν, γιγνομένων δ' οἶμαι ἐν τῇ
πόλει· ἐκ γὰρ τοῦ πράττεσθαί τινα ὧν οὐ προσῆκεν,
ἐκ τούτου τοὺς νόμους ἔθηκαν οἱ παλαιοί. διαρρήδην
γοῦν λέγει ὁ νόμος, ἐάν τινα ἐκμισθώσῃ ἑταιρεῖν πα-
τὴρ ἢ ἀδελφὸς ἢ θεῖος ἢ ἐπίτροπος ἢ ὅλως τῶν κυρίων
τις, κατ' αὐτοῦ μὲν τοῦ παιδὸς οὐκ ἐᾷ γραφὰς ἑταιρή-
40 σεως εἶναι, κατὰ δὲ τοῦ μισθώσαντος καὶ τοῦ μισθω-
σαμένου, τοῦ μὲν ὅτι ἐξεμίσθωσε, τοῦ δὲ ὅτι, φησίν,
ἐμισθώσατο. καὶ ἴσα τὰ ἐπιτίμια ἑκατέρῳ πεποίηκε,
καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶναι τῷ παιδὶ ἡβήσαντι τρέφειν
τὸν πατέρα μηδὲ οἴκησιν παρέχειν, ὃς ἂν ἐκμισθωθῇ
ἑταιρεῖν· ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν θαπτέτω καὶ τἆλλα
ποιείτω τὰ νομιζόμενα. σκέψασθε δή, ὡς καλῶς, ὦ 14
Ἀθηναῖοι, ζῶντος μὲν αὐτοῦ ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν
τῆς παιδοποιίας, ὥσπερ ἐκεῖνος τοῦ παιδὸς τὴν παρ-
ρησίαν, τελευτήσαντα δὲ αὐτόν, ἡνίκα ὁ μὲν εὐεργε-
τούμενος οὐκ αἰσθάνεται ὧν εὖ πάσχει, τιμᾶται δὲ ὁ
νόμος καὶ τὸ θεῖον, θάπτειν ἤδη κελεύει καὶ τἆλλα
ποιεῖν τὰ νομιζόμενα. καὶ τίνα ἕτερον νόμον ἔθηκε
φύλακα τῶν ὑμετέρων παίδων; τὸν τῆς προαγωγείας,
τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπιγράψας, ἐάν τις ἐλεύθερον
41 παῖδα ἢ γυναῖκα προαγωγεύῃ. καὶ ποῖον ἄλλον; τὸν 15
τῆς ὕβρεως, ὃς ἑνὶ κεφαλαίῳ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα συλ-
λαβὼν ἔχει· ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, ἐάν τις ὑβρίζῃ
εἰς παῖδα (ὑβρίζει δὲ δή που ὁ μισθούμενος) ἢ ἄνδρα
ἢ γυναῖκα, ἢ τῶν ἐλευθέρων τινὰ ἢ τῶν δούλων, ἢ
ἐὰν παράνομόν τι ποιῇ εἰς τούτων τινά, γραφὰς ὕβρε-
ως εἶναι πεποίηκεν καὶ τίμημα ἐπέθηκεν, ὅ τι χρὴ πα-
θεῖν ἢ ἀποτῖσαι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

16 [Ἄν τις Ἀθηναίων ἐλεύθερον παῖδα ὑβρίσῃ, γραφέσθω ὁ κύριος τοῦ παιδὸς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, τίμημα ἐπιγραψάμενος. οὗ ἂν τὸ δικαστήριον καταψηφίσηται, πα- 42
ραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα τεθνάτω αὐθημερόν. ἐὰν δὲ εἰς ἀργύριον καταψηφισθῇ, ἀποτισάτω ἐν ἕνδεκα ἡμέραις μετὰ τὴν δίκην, ἐὰν μὴ παραχρῆμα δύνηται ἀποτίνειν· ἕως δὲ τοῦ ἀποτῖσαι εἰρχθήτω. ἔνοχοι δὲ ἔστωσαν ταῖσδε ταῖς αἰτίαις καὶ οἱ εἰς τὰ οἰκετικὰ σώματα ἐξαμαρτάνοντες.]

17 Ἴσως ἂν οὖν τις θαυμάσειεν ἐξαίφνης ἀκούσας, τί δή ποτ' ἐν τῷ νόμῳ τῷ τῆς ὕβρεως προσεγράφη 43
τοῦτο τὸ ῥῆμα, τὸ τῶν δούλων. τοῦτο δὲ ἐὰν σκοπῆτε, ὦ Ἀθηναῖοι, εὑρήσετε, ὅτι τοῦτο πάντων ἄριστα ἔχει· οὐ γὰρ περὶ τῶν οἰκετῶν ἐσπούδασεν ὁ νομοθέτης, ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς ἐθίσαι πολὺ ἀπέχειν τῆς τῶν ἐλευθέρων ὕβρεως προσέγραψε μηδ' εἰς τοὺς δούλους ὑβρίζειν. ὅλως δὲ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τὸν εἰς ὁτιοῦν ὑβριστὴν, τοῦτον οὐκ ἐπιτήδειον εἶναι ἡγήσατο συμπολι-
18 τεύεσθαι. κἀκεῖνο δέ μοι συνδιαμνημονεύσατε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐνταῦθ' ὁ νομοθέτης οὔπω διαλέγεται αὐτῷ τῷ σώματι τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὸν παῖδα, πατρὶ, ἀδελφῷ, ἐπιτρόπῳ, διδασκάλοις καὶ ὅλως τοῖς κυρίοις· ἐπειδὰν δ' ἐγγραφῇ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμ- 44
ματεῖον καὶ τοὺς νόμους γνῷ καὶ εἰδῇ τοὺς τῆς πόλεως καὶ ἤδη δύνηται διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ,
19 οὐκέτι ἑτέρῳ διαλέγεται, ἀλλ' ἤδη αὐτῷ. καὶ πῶς λέγει; ἄν τις Ἀθηναίων, φησὶν, ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, ὅτι οἶμαι στεφανηφόρος ἡ ἀρχὴ, μηδ' ἱερωσύνην ἱεράσασθαι, ὡς οὐδὲ καθαρῷ διαλέγεται τῷ σώματι, μηδὲ συνδικῆσαι, φησὶ, 45
τῷ δημοσίῳ· μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε, μήτ' ἔνδημον μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε

τοῦ τραγῳδοποιοῦ τριταγωνιστὴν γενέσθαι τὸν Αἰσχίνην, καὶ ὑποκρινόμενον Οἰνόμαον διώκοντα Πέλοπα αἰσχρῶς πε-
12 σεῖν, καὶ ἀναστῆναι ὑπὸ Σαννίωνος τοῦ χοροδιδασκάλου (ἐνθένδ' οὖν ὁ Δημοσθένης Οἰνόμαον αὐτὸν ὀνομάζει, πρὸς εἰδότας τὸ πρᾶγμα ἐπισκώπτων), καὶ μετὰ Σωκράτους καὶ Σιμύλου τῶν κακῶν ὑποκριτῶν ἀλᾶσθαι κατ' ἀγρούς· εἴη ἂν οὖν ἐνθένδε ἀρουραῖος λεγόμενος. ἦν δὲ τῶν δήμων Αἰσχίνης Κοθωκίδης.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΠΕΡΙ ΑΙΣΧΙΝΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ.

Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Κοθωκίδης, υἱὸς δὲ Ἀτρομήτου, ὅν φασι πρότερον Τρόμητα καλούμενον ὕστερον συλλαβῆς προσθέσει ἀντὶ Τρόμητος Ἀτρόμητον προσαγορευθῆναι, γεγονέναι δὲ τὸ κατ' ἀρχὰς
13 δοῦλον καὶ πέδας ἔχοντα διδάσκειν γράμματα πρὸς τῷ Θησείῳ καὶ τῷ τοῦ Ἰατροῦ ἡρῴῳ, εἶτα ὕστερον εἰς τὴν πολιτείαν ἐγγραφῆναι διὰ κακουργίας. μητρὸς δὲ ἦν ὁ Αἰσχίνης Γλαυκοθέας ἤ, ὥς ἔνιοι, Γλαυκίδος, ἥν φασι τὴν πρώτην ἡλικίαν ἡταιρηκέναι καθεζομένην ἐν οἰκήματι πρὸς τῷ τοῦ Καλαμίτου ἡρῴῳ, ἔπειτα ὕστερον ἀναστᾶσαν ἀπὸ τῆς ἐργασίας ταύτης ἐπὶ τὸ τελεῖν καὶ καθαίρειν τοὺς βουλομένους ἀποκλῖναι. γεγονὼς δ' ἐκ τούτων ὁ Αἰσχίνης, καὶ ἀδελφῶν αὐτῷ δύο γενομένων, Ἀφοβήτου καὶ Φιλοχάρους τοῦ τὰς ἀλαβαστοθήκας καὶ τὰ τύμπανα γράφοντος, παῖς μὲν ὢν τῷ πατρὶ ὑπηρέτει γράμματα διδάσκοντι, ἀνὴρ δὲ γενόμενος τὸ μὲν πρῶτον ὑπεγραμμάτευσε ταῖς ἀρχαῖς χρόνον τινὰ σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀφοβήτῳ· ἦν δὲ ἐπονείδιστον τοῦτο τὸ ἔργον· ἔπειτα ἀποστὰς τούτου τριταγωνιστὴς ἐγένετο τραγῳδιῶν, καὶ ἐν Κολ-
14 λυτῷ ποτε Οἰνόμαον ὑποκρινόμενος κατέπεσε. μετὰ ταῦτα δὲ προκόπτων τῇ ἡλικίᾳ ἐπὶ τὸ πολιτεύεσθαι καὶ τὰ κοινὰ πράττειν ἀπέκλινε. καὶ δοκεῖ τὴν ὑπὲρ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου πολιτείαν ἐπανελέσθαι, κοινωσάμενος Φιλοκράτει τὰ πράγματα, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων χάριν καὶ κολακείαν ἄρασθαι πολιτείαν πρὸς τοὺς περὶ Δημοσθένην, τοὺς τἀναντία τοῖς Φιλίππου πράγμασι καὶ Ἀλεξάνδρου πολιτευσαμένους. ὅτι δὲ πρὸς χάριν ἐπολιτεύσατο τοῖς βασιλεῦσιν, ἄλλα τε πολλὰ μαρτύριά ἐστι καὶ δὴ πάντων ἐκεῖνο ἐναργέστατον·

ἑλομένου γάρ ποτε αὐτὸν τοῦ δήμου σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἐν Δήλῳ ἱεροῦ πρὸς τὴν γενομένην πρὸς Δηλίους Ἀθηναίων διαδικασίαν, οὐκ ἐπέτρεπεν ἡ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ βουλή, ἀλλ' ἀπελάσασα αὐτὸν ὡς οὐκ ὄντα εὔνουν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων Ὑπερείδῃ λέγειν προσέταξε. φασὶ μέντοι τινὲς αὐτὸν ἀκουστὴν γενέσθαι Πλάτωνός τε καὶ Σωκράτους, ψευδόμενοι. ην δὲ καὶ ἕτερος ῥήτωρ Αἰσχίνης Ἐλευ- 15
σίνιος, ὃς καὶ τέχνας λέγεται ῥητορικὰς γεγραφέναι. λέγεται δὲ ὁ Αἰσχίνης ἐρωτικὸς γεγονέναι. αὐτὸς δὲ ὁ Αἰσχίνης περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ ἐν τῷ παραπρεσβείας φησίν, ὡς ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἀτρόμητος φατρίας μὲν ἦν καὶ γένους τοῦ Ἐτεοβουταδῶν, ὅθεν ἡ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια, νέος δ' ὢν ἤθλει, καὶ χρόνῳ ὕστερον τὴν οὐσίαν ἀπολέσας ἐν τῷ πολέμῳ ἐξέπεσεν ὑπὸ τῶν τριάκοντα, καὶ στρατευόμενος ἐν Ἀσίᾳ ἀριστείων ἠξιώθη, καὶ ἐν Κορίνθῳ μετὰ τὴν ἔκπτωσιν διατρίψας συγκατήγαγε τὸν δῆμον· βιῶσαι δ' ἀναμαρτήτως, εἶναι δ' αὐτὸν ἐτῶν ἐνενήκοντα τεσσάρων. φησὶ δὲ καὶ τοὺς πρὸς μητρὸς αὐτῷ προσήκοντας ἐλευθέρους εἶναι. τῶν δὲ ἀδελφῶν αὐτοῦ Φιλοχάρη μὲν ἐν γυμνασίοις διατρίβειν καὶ μετ' Ἰφικράτους ἐστρα-
τεῦσθαι καὶ συνεχῶς στρατηγεῖν, Ἀφόβητον δὲ τὸν νεώτα- 16
τον αὐτῶν ἀδελφὸν πεπρεσβευκέναι μὲν ὡς βασιλέα ἀξίως τῆς πόλεως, ἐπὶ δὲ τῆς διοικήσεως γενόμενον καλῶς τῶν δημοσίων προσόδων ἐπιμεληθῆναι. περὶ δὲ ἑαυτοῦ φησιν, ὡς ἐκ παίδων ἀπαλλαγεὶς περίπολος τῆς Ἀττικῆς χώρας ἐγένετο δύο ἔτη, ἔφηβος ὤν· οὗτοι γὰρ μεθ' ὅπλων τὴν χώραν περιήρχοντο κατὰ πρόσταγμα νόμου· ἐστρατεύσατο δὲ πρώτην στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην, καὶ συμπαραπέμπων μετ' Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ξένων τὴν εἰς Φλιοῦντα πομπήν, κινδύνου δὲ γενομένου περὶ τὴν καλουμένην Νεμεάδα χαράδραν ἀξιεπαίνως ἐμαχέσατο, καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐκ διαδοχῆς ἐξόδους πάσας ἐξῆλθε, καὶ ἐν Μαντινείᾳ γενναίως ἐμαχέσατο, καὶ τὴν ἐν Ταμύναις μάχην ἐν τοῖς ἐπιλέκτοις, εἶτ' ἐστεφανώθη μαχόμενος. ἐτελεύτησε δ' Αἰσχίνης ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Ἀντιπάτρου καταλυθείσης τῆς πολιτείας, ὅτε καὶ οἱ περὶ Δημοσθένην ἐξεδόθησαν, βεβιωκὼς ἔτη οε΄. τριῶν δὲ ὄντων λόγων τῶν

ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων, καὶ τούτων δημοσίων, ὁ γὰρ Δηλιακὸς νόθος ἐστὶ, τὸν μὲν κατὰ Κτησιφῶντος εὑρίσκομεν τελευταῖον γεγραμμένον· ἐπὶ γὰρ τῶν Ἀλεξάνδρου χρόνων γέγραπται· τῶν δὲ λοιπῶν περὶ τοὺς αὐτοὺς ὄντων χρόνους πρότερός ἐστι τῇ τάξει ὁ κατὰ Τιμάρχου· ἐν γὰρ τῷ μετ' αὐτὸν, τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας, μέμνηται ὁ Αἰσχίνης τούτου τοῦ λόγου.

1.

ΚΑΤΑ ΤΙΜΑΡΧΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀθηναῖοι πολεμήσαντες πρὸς Φίλιππον τὸν Ὀλυνθια- 17
κὸν πόλεμον ὕστερον δόξαν αὐτοῖς εἰρήνην ἐποιήσαντο πρὸς
Φίλιππον, καὶ συμμαχίαν αὐτῷ καὶ τοῖς ἐγγόνοις ψηφισά-
μενοι ἔπεμψαν πρὸς αὐτὸν δέκα πρέσβεις τοὺς ἀποληψομέ-
νους παρ' αὐτοῦ τοὺς ὅρκους, ἐν οἷς ἦσαν Δημοσθένης τε
καὶ Αἰσχίνης. ἐπανηκούσης δὲ τῆς πρεσβείας γράφονται πα-
ραπρεσβείας Αἰσχίνην Δημοσθένης τε ὁ ῥήτωρ καὶ Τίμαρχος
Ἀριζήλου Σφήττιος, διάσημος ὢν ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ δημη-
γορῶν καὶ πλέον ἢ ἑκατὸν ψηφίσματα γεγραφώς. ἐτύγχανε
δὲ νεωστὶ γεγραφὼς ψήφισμα βουλεύων, τὸν ἐκφέροντα ὅπλα
πρὸς Φίλιππον θανάτῳ ζημιοῦσθαι. ἀποτεθείσης οὖν τῆς 18
γραφῆς, πρὶν τὸν ἀγῶνα εἰσελθεῖν, ἐγράψατο Αἰσχίνης τὸν
Τίμαρχον ὡς δημηγοροῦντα παρὰ τοὺς νόμους· οὐκ ἐξεῖναι
γὰρ αὐτῷ δημηγορεῖν ἡταιρηκότι. ἔνιοι μὲν οὖν φασιν, ὡς
ἀπήγξατο ὁ Τίμαρχος τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας· οἱ δὲ, ὅτι
ἁλοὺς ἠτιμώθη, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρε-
σβείας. οὕτω δὲ περιβόητον τὸ πρᾶγμα ἐγένετο, ὥστε ἀπὸ
τῆς κρίσεως ταύτης τοὺς πόρνους τὸ λοιπὸν ἐκάλουν Τι-
μάρχους. τὸ δὲ προοίμιόν ἐστι τραγικώτερον· ἐν αὐτῷ δὲ
συστήσας ἑαυτὸν μέτριον, ἵνα εὔνοιαν ἐπισπάσηται, καὶ τὸν 19
Τίμαρχον διαβαλὼν καὶ περὶ τῆς πολιτείας εἰπὼν μεταβαί-
νει ἐπὶ κεφάλαια οὐ τῆς ὑποθέσεως ἴδια, ἀλλὰ κοινὰ κατὰ
πάντων τῶν ἑταιρήσεως κρινομένων. ἔστι δὲ τάδε· εἰ καλῶς
καὶ ἀκριβῶς τοὺς νόμους ἔθεντο οἱ παλαιοὶ τοὺς περὶ τῆς
τῶν παίδων εὐκοσμίας καὶ μειρακίων καὶ τῶν ἄλλων ἡλι-
κιῶν· εἰ ὀρθῶς ἀπεῖπον τοῖς ἡταιρηκόσι μὴ δημηγορεῖν,

καὶ ἑξῆς, εἰ παρὰ τοὺς νόμους δημηγορεῖ Τίμαρχος ἡταιρηκώς, ἐν ᾧ, εἰ ἔνοχος τῇ γραφῇ ἑταιρήσας· εἰ παρὰ Μισγόλᾳ ἡταίρησε μισθοῦ περὶ τὰ τοιαῦτα ὄντι δεινῷ· εἰ παρὰ Ἀντικλεῖ· εἰ ἐν τῷ κυβευτηρίῳ διατρίβων καὶ κυβεύων ἀνελήφθη ὑπὸ Πιτταλάκου, δημοσίου δούλου τῆς πόλεως, καὶ παρ' αὐτῷ διέτριψεν ἑταιρῶν· εἰ παρὰ Ἡγησάνδρῳ τῷ Τιμομάχου ταμίᾳ διέτριψε χρόνον ἑταιρῶν.

ΑΛΛΩΣ.

Τοῦτον τὸν λόγον ὁ Αἰσχίνης γέγραφε δοκιμασίαν κατὰ Τιμάρχου. ἦν δὲ ὁ Τίμαρχος τῶν ἐπὶ τὸ βῆμα προσιόντων, καὶ αὐτὸν τὸν Αἰσχίνην σεσυκοφαντηκώς. νόμοι δέ εἰσι περὶ τῶν ῥητόρων κείμενοι, οὕστινας χρὴ εἴργεσθαι τοῦ λέγειν, οἷον τοὺς τὰ πατρῷα κατεδηδοκότας, τοὺς ἡταιρηκότας· εἰ δὲ μὴ πείθοιντο, ἐξεῖναι τὸν βουλόμενον αὐτοῖς δοκιμασίαν ἐπαγγεῖλαι, ὥστε δοκιμάζεσθαι, εἰ ἐπιτήδειοί εἰσι λέγειν. δύο δὲ ἐγκαλῶν Τιμάρχῳ Αἰσχίνης, καὶ ὅτι ἡταίρηκε καὶ ὅτι τὰ πατρῷα κατεδήδοκε, περὶ ἑταιρήσεως ἐπιγράφεται ὁ λόγος, ὅτι τὸ πλέον τῆς κατηγορίας διὰ ταύτην ἐστί. φαίνεται δὲ νενικηκὼς τὸν ἀγῶνα, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. δοκοῦσι δέ μοι οἱ λόγοι μετὰ τὰς δίκας γράφεσθαι.

---

27 *Οὐδένα πώποτε τῶν πολιτῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτε γραφὴν γραψάμενος οὔτ' ἐν εὐθύναις λυπήσας, ἀλλ' ὡς ἔγωγε νομίζω, μέτριον ἐμαυτὸν πρὸς ἕκαστα τούτων παρεσχηκώς, ὁρῶν δὲ τὴν πόλιν μεγάλα βλαπτομένην ὑπὸ Τιμάρχου τουτουὶ δημηγοροῦντος παρὰ τοὺς νόμους καὶ αὐτὸς ἰδίᾳ συκοφαντούμενος (ὃν δὲ τρόπον, ἐπιδείξω προϊόντος τοῦ λόγου) ἕν τι τῶν αἰσχίστων* 2
ἡγησάμην εἶναι μὴ βοηθῆσαι τῇ τε πόλει πάσῃ καὶ τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν καὶ ἐμαυτῷ· εἰδὼς δ' αὐτὸν ἔνοχον ὄντα οἷς ὀλίγῳ πρότερον ἠκούσατε ἀναγιγνώσκοντος
28 *τοῦ γραμματέως, ἐπήγγειλα αὐτῷ τὴν δοκιμασίαν ταυτηνί. καὶ ὡς ἔοικεν, ὦ Ἀθηναῖοι, οἱ εἰωθότες λόγοι*

λέγεσθαι ἐπὶ τοῖς δημοσίοις ἀγῶσιν οὐκ εἰσὶ ψευδεῖς·
αἱ γὰρ ἴδιαι ἔχθραι πολλὰ πάνυ τῶν κοινῶν ἐπανορ-
3 θοῦσι. τοῦ μὲν οὖν ὅλου ἀγῶνος φανήσεται οὔθ' ἡ
πόλις αἰτία οὖσα Τιμάρχῳ οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' ὑμεῖς
οὔτ' ἐγὼ, ἀλλ' αὐτὸς οὗτος αὑτῷ. οἱ μὲν γὰρ νόμοι
προεῖπον αὐτῷ αἰσχρῶς βεβιωκότι μὴ δημηγορεῖν, ἐπί- 29
ταγμα, ὥς γε δὴ ἐγὼ κρίνω, οὐ χαλεπὸν ἐπιτάξαντες,
ἀλλὰ καὶ πάνυ ῥᾴδιον· ἐμὲ δ' ἐξῆν αὐτῷ, εἰ ἐσωφρό-
νει, μὴ συκοφαντεῖν. περὶ μὲν οὖν τούτων μετρίως
ἐλπίζω μοι προειρῆσθαι.

4 Οὐκ ἀγνοῶ δὲ, ὅτι ἃ μέλλω ἐν πρώτοις λέγειν φα-
νεῖσθε καὶ ἑτέρων ἤδη πρότερον ἀκηκοότες· ἀλλά μοι
δοκεῖ καιρὸς εἶναι καὶ ἐμὲ νῦν πρὸς ὑμᾶς τῷ αὐτῷ λό-
γῳ τούτῳ χρήσασθαι. ὁμολογοῦνται γὰρ τρεῖς εἶναι
πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρ-
χία καὶ δημοκρατία· διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες
καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ
πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις.
5 εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι τὰ μὲν τῶν δημοκρατου- 30
μένων σώματα καὶ τὴν πολιτείαν οἱ νόμοι σώζουσι, τὰ
δὲ τῶν τυράννων καὶ ὀλιγαρχιῶν ἀπιστία καὶ ἡ μετὰ
τῶν ὅπλων φρουρά. φυλακτέον δὴ τοῖς μὲν ὀλιγαρχι-
κοῖς καὶ τοῖς τὴν ἄνισον πολιτείαν πολιτευομένοις τοὺς
ἐν χειρῶν νόμῳ τὰς πολιτείας καταλύοντας, ὑμῖν δὲ 31
τοῖς τὴν ἴσην καὶ ἔννομον πολιτείαν ἔχουσι τοὺς παρὰ
τοὺς νόμους ἢ λέγοντας ἢ βεβιωκότας κολάζειν· ἐν-
τεῦθεν γὰρ ἰσχύσετε, ὅταν εὐνομῆσθε καὶ μὴ καταλύ- 32
ησθε ὑπὸ τῶν παρανομούντων καὶ ἀσελγῶς βιούν-
6 των. προσήκειν δὲ ἔγωγε νομίζω, ὅταν μὲν νομοθε-
τῶμεν, τοῦθ' ἡμᾶς σκοπεῖν, ὅπως καλῶς ἔχοντας καὶ
συμφέροντας νόμους τῇ πολιτείᾳ θησόμεθα, ἐπειδὰν
δὲ νομοθετήσωμεν, τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις πείθε-

σθαι, τοὺς δὲ μὴ πειθομένους κολάζειν, εἰ δεῖ τὰ τῆς πόλεως καλῶς ἔχειν. σκέψασθε γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσην πρόνοιαν περὶ σωφροσύνης ἐποιήσατο ὁ Σόλων ἐκεῖνος, ὁ παλαιὸς νομοθέτης, καὶ ὁ Δράκων καὶ οἱ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους νομοθέται. πρῶτον μὲν γὰρ ἐνομοθέτησαν περὶ τῆς σωφροσύνης τῶν παίδων τῶν
33 ἡμετέρων, καὶ διαρρήδην ἀπέδειξαν ἃ χρὴ τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον ἐπιτηδεύειν καὶ ὡς δεῖ αὐτὸν τραφῆναι, ἔπειτα δεύτερον περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν, οὐ μόνον περὶ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ῥητόρων. καὶ τούτους τοὺς νόμους ἀναγράψαντες ὑμῖν παρακατέθεντο, καὶ ὑμᾶς αὐτῶν ἐπέστησαν φύλακας. βούλομαι δὴ καὶ ἐγὼ νυνὶ πρὸς ὑμᾶς τὸν αὐτὸν τρόπον χρήσασθαι τῷ λόγῳ, ὅνπερ τοῖς νόμοις ὁ νομοθέτης. πρῶτον μὲν γὰρ διέξειμι πρὸς ὑμᾶς τοὺς νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῆς εὐκοσμίας τῶν παίδων τῶν ἡμετέρων, ἔπειτα δεύτερον τοὺς περὶ τῶν μειρακίων, τρίτον δ' ἐφεξῆς τοὺς περὶ τῶν ἄλλων ἡλικιῶν. οὕτω γὰρ ἄν μοι μάλιστα ὑπολαμβάνω τοὺς λόγους εὐμαθεῖς γενέσθαι. ἅμα δὲ καὶ βούλομαι, ὦ Ἀθηναῖοι, προδιεξελθεῖν πρῶτον πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἔχου-
34 σιν οἱ νόμοι περὶ τῆς πόλεως, πάλιν δὲ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου· εὑρήσετε γὰρ αὐτὸν ἐναντίως ἅπασι τοῖς νόμοις βεβιωκότα.

Ὁ γὰρ νομοθέτης πρῶτον μὲν τοῖς διδασκάλοις, οἷς ἐξ ἀνάγκης παρακατατιθέμεθα τοὺς ἡμετέρους αὐτῶν παῖδας, οἷς ἐστιν ὁ μὲν βίος ἀπὸ τοῦ σωφρονεῖν, ἡ δ' ἀπορία ἐκ τῶν ἐναντίων, ὅμως ἀπιστῶν φαίνεται, καὶ διαρρήδην ἀποδείκνυσι πρῶτον μὲν ἣν ὥραν προσήκει ἰέναι τὸν παῖδα τὸν ἐλεύθερον εἰς τὸ διδασκαλεῖον, ἔπειτα μετὰ πόσων παίδων εἰσιέναι καὶ πηνίκα ἀπιέναι, καὶ τοὺς διδασκάλους τὰ διδασκαλεῖα καὶ τοὺς

παιδοτρίβας τὰς παλαίστρας ἀνοίγειν μὲν ἀπαγορεύει 35
μὴ πρότερον, πρὶν ἂν ὁ ἥλιος ἀνίσχῃ, κλῄειν δὲ προστάττει πρὸ ἡλίου δεδυκότος, τὰς ἐρημίας καὶ τὸ σκότος ἐν πλείστῃ ὑποψίᾳ ποιούμενος· καὶ τοὺς νεανίσκους τοὺς εἰσφοιτῶντας οὕστινας δεῖ εἶναι καὶ ἅστινας ἡλικίας ἔχοντας, καὶ ἀρχὴν ἥτις ἔσται ἡ τούτων ἐπιμελησομένη, καὶ περὶ παιδαγωγῶν ἐπιμελείας καὶ περὶ Μουσείων ἐν τοῖς διδασκαλείοις καὶ περὶ Ἑρμαίων ἐν ταῖς παλαίστραις, καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τῆς συμφοιτήσεως τῶν παίδων καὶ τῶν χορῶν τῶν ἐγκυκλίων.
11 κελεύει γὰρ τὸν χορηγὸν τὸν μέλλοντα τὴν οὐσίαν τὴν ἑαυτοῦ ἀναλίσκειν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη γεγονότα τοῦτο πράττειν, ἵν' ἤδη ἐν τῇ σωφρονεστάτῃ αὑτοῦ 36
ἡλικίᾳ ὢν, οὕτως ἐντυγχάνῃ τοῖς ὑμετέροις παισίν. ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τούτους τοὺς νόμους ὁ γραμματεὺς, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι ὁ νομοθέτης ἡγήσατο τὸν καλῶς τραφέντα παῖδα ἄνδρα γενόμενον χρήσιμον ἔσεσθαι τῇ πόλει· ὅταν δ' ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου εὐθὺς πονηρὰν ἀρχὴν λάβῃ τῆς παιδείας, ἐκ τῶν κακῶς τεθραμμένων παίδων παραπλησίους ἡγήσατο πολίτας ἔσεσθαι Τιμάρχῳ τουτῳί. λέγε δ' αὐτοῖς τοὺς νόμους τούτους.

ΝΟΜΟΙ.

12 [*Οἱ δὲ τῶν παίδων διδάσκαλοι ἀνοιγέτωσαν μὲν τὰ δι-* 37
δασκαλεῖα μὴ πρότερον ἡλίου ἀνιόντος, κλειέτωσαν δὲ πρὸ ἡλίου δύνοντος. καὶ μὴ ἐξέστω τοῖς ὑπὲρ τὴν τῶν παί- 38
δων ἡλικίαν οὖσιν εἰσιέναι τῶν παίδων ἔνδον ὄντων, ἐὰν μὴ υἱὸς διδασκάλου ἢ ἀδελφὸς ἢ θυγατρὸς ἀνήρ· ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτ' εἰσίῃ, θανάτῳ ζημιούσθω. καὶ οἱ γυμνασιάρχαι τοῖς Ἑρμαίοις μὴ ἐάτωσαν συγκαθιέναι μη δένα τῶν ἐν ἡλικίᾳ τρόπῳ μηδενί· ἐὰν δὲ ἐπιτρέπῃ καὶ 39
μὴ ἐξείργῃ τοῦ γυμνασίου, ἔνοχος ἔστω ὁ γυμνασιάρχης τῷ τῆς ἐλευθέρων φθορᾶς νόμῳ. οἱ δὲ χορηγοὶ οἱ καθι-

στάμενοι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔστωσαν τὴν ἡλικίαν ὑπὲρ τετταράκοντα ἔτη.]

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, νομοθετεῖ περὶ 13
ἀδικημάτων μεγάλων μέν, γιγνομένων δ' οἶμαι ἐν τῇ πόλει· ἐκ γὰρ τοῦ πράττεσθαί τινα ὧν οὐ προσῆκεν, ἐκ τούτου τοὺς νόμους ἔθηκαν οἱ παλαιοί. διαρρήδην γοῦν λέγει ὁ νόμος, ἐάν τινα ἐκμισθώσῃ ἑταιρεῖν πατὴρ ἢ ἀδελφὸς ἢ θεῖος ἢ ἐπίτροπος ἢ ὅλως τῶν κυρίων τις, κατ' αὐτοῦ μὲν τοῦ παιδὸς οὐκ ἐᾷ γραφὰς ἑταιρή-
40 *σεως εἶναι, κατὰ δὲ τοῦ μισθώσαντος καὶ τοῦ μισθωσαμένου, τοῦ μὲν ὅτι ἐξεμίσθωσε, τοῦ δὲ ὅτι, φησίν, ἐμισθώσατο. καὶ ἴσα τὰ ἐπιτίμια ἑκατέρῳ πεποίηκε, καὶ μὴ ἐπάναγκες εἶναι τῷ παιδὶ ἡβήσαντι τρέφειν τὸν πατέρα μηδὲ οἴκησιν παρέχειν, ὃς ἂν ἐκμισθωθῇ ἑταιρεῖν· ἀποθανόντα δὲ αὐτὸν θαπτέτω καὶ τἆλλα ποιείτω τὰ νομιζόμενα. σκέψασθε δή, ὡς καλῶς, ὦ* 14
Ἀθηναῖοι, ζῶντος μὲν αὐτοῦ ἀφαιρεῖται τὴν ὄνησιν τῆς παιδοποιίας, ὥσπερ ἐκεῖνος τοῦ παιδὸς τὴν παρρησίαν, τελευτήσαντα δὲ αὐτόν, ἡνίκα ὁ μὲν εὐεργετούμενος οὐκ αἰσθάνεται ὧν εὖ πάσχει, τιμᾶται δὲ ὁ νόμος καὶ τὸ θεῖον, θάπτειν ἤδη κελεύει καὶ τἆλλα ποιεῖν τὰ νομιζόμενα. καὶ τίνα ἕτερον νόμον ἔθηκε φύλακα τῶν ὑμετέρων παίδων; τὸν τῆς προαγωγείας, τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπιγράψας, ἐάν τις ἐλεύθερον
41 *παῖδα ἢ γυναῖκα προαγωγεύῃ. καὶ ποῖον ἄλλον; τὸν* 15
τῆς ὕβρεως, ὃς ἑνὶ κεφαλαίῳ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα συλλαβὼν ἔχει· ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, ἐάν τις ὑβρίζῃ εἰς παῖδα (ὑβρίζει δὲ δή που ὁ μισθούμενος) ἢ ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ τῶν ἐλευθέρων τινὰ ἢ τῶν δούλων, ἢ ἐὰν παράνομόν τι ποιῇ εἰς τούτων τινά, γραφὰς ὕβρεως εἶναι πεποίηκεν καὶ τίμημα ἐπέθηκεν, ὅ τι χρὴ παθεῖν ἢ ἀποτῖσαι. λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

16 [*Ἄν τις Ἀθηναίων ἐλεύθερον παῖδα ὑβρίσῃ, γραφέ-
σθω ὁ κύριος τοῦ παιδὸς πρὸς τοὺς θεσμοθέτας, τίμημα
ἐπιγραψάμενος. οὗ ἂν τὸ δικαστήριον καταψηφίσηται, πα-* 42
*ραδοθεὶς τοῖς ἕνδεκα τεθνάτω αὐθημερόν. ἐὰν δὲ εἰς
ἀργύριον καταψηφισθῇ, ἀποτισάτω ἐν ἕνδεκα ἡμέραις
μετὰ τὴν δίκην, ἐὰν μὴ παραχρῆμα δύνηται ἀποτίνειν·
ἕως δὲ τοῦ ἀποτῖσαι εἱρχθήτω. ἔνοχοι δὲ ἔστωσαν ταῖσδε
ταῖς αἰτίαις καὶ οἱ εἰς τὰ οἰκετικὰ σώματα ἐξαμαρτάνοντες.*]

17 *Ἴσως ἂν οὖν τις θαυμάσειεν ἐξαίφνης ἀκούσας,
τί δή ποτ' ἐν τῷ νόμῳ τῷ τῆς ὕβρεως προσεγράφη* 43
*τοῦτο τὸ ῥῆμα, τὸ τῶν δούλων. τοῦτο δὲ ἐὰν σκοπῆτε,
ὦ Ἀθηναῖοι, εὑρήσετε, ὅτι τοῦτο πάντων ἄριστα ἔχει·
οὐ γὰρ περὶ τῶν οἰκετῶν ἐσπούδασεν ὁ νομοθέτης,
ἀλλὰ βουλόμενος ὑμᾶς ἐθίσαι πολὺ ἀπέχειν τῆς τῶν
ἐλευθέρων ὕβρεως προσέγραψε μηδ' εἰς τοὺς δούλους
ὑβρίζειν. ὅλως δὲ ἐν τῇ δημοκρατίᾳ τὸν εἰς ὁτιοῦν ὑβρι-
στὴν, τοῦτον οὐκ ἐπιτήδειον εἶναι ἡγήσατο συμπολι-*
18 *τεύεσθαι. κἀκεῖνο δέ μοι συνδιαμνημονεύσατε, ὦ
Ἀθηναῖοι, ὅτι ἐνταῦθ' ὁ νομοθέτης οὔπω διαλέγεται
αὐτῷ τῷ σώματι τοῦ παιδὸς, ἀλλὰ τοῖς περὶ τὸν παῖδα,
πατρὶ, ἀδελφῷ, ἐπιτρόπῳ, διδασκάλοις καὶ ὅλως τοῖς
κυρίοις· ἐπειδὰν δ' ἐγγραφῇ εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμ-* 44
*ματεῖον καὶ τοὺς νόμους γνῷ καὶ εἰδῇ τοὺς τῆς πόλεως
καὶ ἤδη δύνηται διαλογίζεσθαι τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ,*
19 *οὐκέτι ἑτέρῳ διαλέγεται, ἀλλ' ἤδη αὐτῷ. καὶ πῶς λέγει;
ἄν τις Ἀθηναίων, φησὶν, ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ
τῶν ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι, ὅτι οἶμαι στεφανηφό-
ρος ἡ ἀρχὴ, μηδ' ἱερωσύνην ἱεράσασθαι, ὡς οὐδὲ κα-
θαρῷ διαλέγεται τῷ σώματι, μηδὲ συνδικῆσαι, φησὶ,* 45
*τῷ δημοσίῳ· μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε,
μήτ' ἔνδημον μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε*

χειροτονητήν· μηδὲ κηρυκευσάτω, μηδὲ πρεσβευσάτω, 20
46 μηδὲ τοὺς πρεσβεύσαντας κρινέτω, μηδὲ μισθωθεὶς
συκοφαντείτω, μηδὲ γνώμην εἰπάτω μηδέποτε μήτε ἐν
τῇ βουλῇ μήτε ἐν τῷ δήμῳ, μηδ' ἂν δεινότατος ᾖ λέ-
γειν. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα πράττῃ, γραφὰς ἑταιρή-
σεως πεποίηκε καὶ τὰ μέγιστα ἐπιτίμια ἐπέθηκεν. λέγε
αὐτοῖς καὶ τοῦτον τὸν νόμον, ἵν' εἰδῆτε, οἵων νόμων
ἡμῖν κειμένων, ὡς καλῶν καὶ σωφρόνων, τετόλμηκε
Τίμαρχος δημηγορεῖν ὁ τοιοῦτος τὸν τρόπον οἷον ὑμεῖς
ἐπίστασθε.

ΝΟΜΟΣ.

47 ['Εάν τις 'Αθηναῖος ἑταιρήσῃ, μὴ ἐξέστω αὐτῷ τῶν 21
ἐννέα ἀρχόντων γενέσθαι μηδ' ἱεράσασθαι μηδὲ συνδικῆ-
σαι τῷ δήμῳ, μηδὲ ἀρχὴν ἀρχέτω μηδεμίαν, μήτε ἔνδη-
μον μήτε ὑπερόριον, μήτε κληρωτὴν μήτε χειροτονητὴν,
μηδ' ἐπὶ κηρυκείαν ἀποστελλέσθω, μηδὲ γνώμην λεγέτω,
μηδ' εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσίτω, μηδ' ἐν ταῖς κοιναῖς στε-
φανηφορίαις στεφανούσθω, μηδ' ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς τῶν
περιρραντηρίων πορευέσθω. ἐὰν δέ τις ταῦτα ποιῇ, κατα-
γνωσθέντος αὐτοῦ ἑταιρεῖν θανάτῳ ζημιούσθω.]

Τοῦτον μέντοι τὸν νόμον ἔθηκε περὶ τῶν μειρα- 22
48 κίων τῶν προχείρως εἰς τὰ ἑαυτῶν σώματα ἐξαμαρτα-
νόντων· οὓς δὲ ὀλίγῳ πρότερον ὑμῖν ἀνέγνω, περὶ
τῶν παίδων· οὓς δὲ νυνὶ μέλλω λέγειν, περὶ τῶν ἄλλων
'Αθηναίων. ἀπαλλαγεὶς γὰρ τῶν νόμων τούτων ἐσκέ-
ψατο, τίνα χρὴ τρόπον συλλεγομένους ἡμᾶς εἰς τὴν
ἐκκλησίαν βουλεύεσθαι περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγ-
μάτων. καὶ πόθεν ἄρχεται; νόμοι, φησὶ, περὶ εὐκο-
σμίας. ἀπὸ σωφροσύνης πρῶτον ἤρξατο, ὡς, ὅπου
πλείστη εὐκοσμία ἐστὶ, ταύτην ἄριστα τὴν πόλιν οἰκη-
σομένην. καὶ πῶς δὲ κελεύει τοὺς προέδρους χρηματί- 23
ζειν; ἐπειδὰν τὸ καθάρσιον περιενεχθῇ καὶ ὁ κῆρυξ
τὰς πατρίους εὐχὰς εὔξηται, προχειροτονεῖν κελεύει

τοὺς προέδρους περὶ ἱερῶν τῶν πατρίων καὶ κήρυξι
καὶ πρεσβείαις καὶ ὁσίων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπερωτᾷ ὁ
κῆρυξ „τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα 49
ἔτη γεγονότων;“ ἐπειδὰν δὲ οὗτοι πάντες εἴπωσι, τότ᾽
ἤδη κελεύει λέγειν τῶν ἄλλων Ἀθηναίων τὸν βουλό- 50
24 μενον, οἷς ἔξεστιν. σκέψασθε δή, ὡς καλῶς, ὦ Ἀθη-
ναῖοι. οὐκ ἠγνόει, οἶμαι, ὁ νομοθέτης, ὅτι οἱ πρεσβύ-
τεροι τῷ μὲν εὖ φρονεῖν ἀκμάζουσιν, ἡ δὲ τόλμα ἤδη 51
αὐτοὺς ἄρχεται ἐπιλείπειν διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῶν
πραγμάτων. βουλόμενος δὴ συνεθίσαι τοὺς ἄριστα
φρονοῦντας, τούτους ἐπάναγκες περὶ τῶν πραγμάτων
λέγειν, ἐπειδὴ ὀνόματι αὐτῶν ἕνα ἕκαστον ἀπορεῖ
προσειπεῖν, τὴν ἐπωνυμίαν τῆς ὅλης ἡλικίας ὑπολα-
βὼν παρακαλεῖ ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ προτρέπει δημηγορεῖν.
ἅμα δὲ τοὺς νεωτέρους διδάσκει αἰσχύνεσθαι τοὺς
πρεσβυτέρους καὶ πάνθ᾽ ὑστέρους πράττειν καὶ τιμᾶν
τὸ γῆρας, εἰς ὃ πάντες ἀφιξόμεθα, ἐὰν ἄρα διαγενώ-
25 μεθα. καὶ οὕτως ἦσαν σώφρονες οἱ ἀρχαῖοι ἐκεῖνοι 52
ῥήτορες, ὁ Περικλῆς καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης
ὁ τὴν ἀνόμοιον ἐπωνυμίαν ἔχων Τιμάρχῳ τουτῳΐ, ὁ
δίκαιος ἐπικαλούμενος, ὥστε, ὃ νυνὶ πάντες ἐν ἔθει
πράττομεν, τὸ τὴν χεῖρα ἔξω ἔχοντες λέγειν, τότε τοῦτο
θρασύ τι ἐδόκει εἶναι καὶ εὐλαβοῦντο αὐτὸ πράττειν.
μέγα δὲ πάνυ τούτου σημεῖον ἔργῳ ὑμῖν οἶμαι ἐπιδεί-
ξειν· εὖ γὰρ οἶδ᾽ ὅτι πάντες ἐκπεπλεύκατε εἰς Σαλα-
μῖνα καὶ τεθέασθε τὴν Σόλωνος εἰκόνα, καὶ αὐτοὶ
μαρτυρήσαιτ᾽ ἄν, ὅτι ἐν τῇ ἀγορᾷ τῇ Σαλαμινίων ἀνά-
κειται ὁ Σόλων ἐντὸς τὴν χεῖρα ἔχων. τοῦτ᾽ ἔστιν, ὦ 53
Ἀθηναῖοι, ὑπόμνημα καὶ μίμημα τοῦ Σόλωνος σχήμα-
τος, ὃν τρόπον ἔχων αὐτὸς διελέγετο τῷ δήμῳ τῶν
26 Ἀθηναίων. σκέψασθε δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσον διαφέρει
ὁ Σόλων Τιμάρχου καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ὧν ὀλίγῳ

πρότερον ἐν τῷ λόγῳ ἐπεμνήσθην. ἐκεῖνοι μέν γε ᾐσχύνοντο ἔξω τὴν χεῖρα ἔχοντες λέγειν, Τίμαρχος δὲ οὑτοσὶ οὐ πάλαι, ἀλλὰ πρῴην ποτὲ ῥίψας θοἰμάτιον γυμνὸς ἐπαγκρατίαζεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὕτω κακῶς καὶ αἰσχρῶς διακείμενος τὸ σῶμα ὑπὸ μέθης καὶ βδελυρίας, ὥστε τούς γε εὖ φρονοῦντας ἐγκαλύψασθαι,
54 αἰσχυνθέντας ὑπὲρ τῆς πόλεως, εἰ τοιούτοις συμβούλοις χρώμεθα. ἃ συνιδὼν ὁ νομοθέτης διαρρήδην ἀπέ- 27
δειξεν, οὓς χρὴ δημηγορεῖν καὶ οὓς οὐ δεῖ λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. καὶ οὐκ ἀπελαύνει ἀπὸ τοῦ βήματος, εἴ τις μὴ προγόνων ἐστὶ τῶν ἐστρατηγηκότων, οὐδέ γε εἰ τέχνην τινὰ ἐργάζεται ἐπικουρῶν τῇ ἀναγκαίᾳ τροφῇ, ἀλλὰ καὶ τούτους καὶ μάλιστα ἀσπάζεται, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἐπερωτᾷ, τίς ἀγορεύειν βούλεται. τίνας 28
δ' οὐκ ᾤετο δεῖν λέγειν; τοὺς αἰσχρῶς βεβιωκότας· τούτους οὐκ ἐᾷ δημηγορεῖν. καὶ ποῦ τοῦτο δηλοῖ; δοκιμασία, φησὶ, ῥητόρων· ἐάν τις λέγῃ ἐν τῷ δήμῳ τὸν πατέρα τύπτων ἢ τὴν μητέρα, ἢ μὴ τρέφων, ἢ μὴ παρέχων οἴκησιν· τοῦτον οὐκ ἐᾷ λέγειν. νὴ Δία καλῶς γε, ὥς ἐγώ φημι. διὰ τί; ὅτι, εἴ τις, οὓς ἐξ ἴσου δεῖ τιμᾶν τοῖς θεοῖς, εἰς τούτους ἐστὶ φαῦλος, τί ποτε, φησὶν, ὑπ' αὐτοῦ πείσονται οἱ ἀλλότριοι καὶ ἡ πόλις ὅλη; καὶ τίσι δεύτερον ἀπεῖπε μὴ λέγειν; ἢ τὰς στρατείας, φησὶ, 29
μὴ ἐστρατευμένος, ὅσαι ἂν αὐτῷ προσταχθῶσιν, ἢ τὴν ἀσπίδα ἀποβεβληκὼς, δίκαια λέγων. τί δή ποτε; ἄν-
55 θρωπε, τῇ πόλει, ὑπὲρ ἧς τὰ ὅπλα μὴ τίθεσαι ἢ διὰ δειλίαν μὴ δυνατὸς εἶ ἐπαμῦναι, μηδὲ συμβουλεύειν ἀξίου. τρίτον τίσι διαλέγεται; ἢ πεπορνευμένος, φησὶν, ἢ ἡταιρηκώς· τὸν γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἐφ' ὕβρει πεπρακότα καὶ τὰ κοινὰ τὰ τῆς πόλεως ῥᾳδίως ἡγήσατο ἀποδώσεσθαι. τέταρτον τίσι διαλέγεται; ἢ τὰ πατρῷα, 30
φησὶ, κατεδηδοκὼς ἢ ὧν ἂν κληρονόμος γένηται· τὸν

γὰρ τὴν ἰδίαν οἰκίαν κακῶς οἰκήσαντα καὶ τὰ κοινὰ
τῆς πόλεως παραπλησίως ἡγήσατο διαθεῖναι, καὶ οὐκ
ἐδόκει οἷόν τ' εἶναι τῷ νομοθέτῃ τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον
ἰδίᾳ μὲν εἶναι πονηρὸν, δημοσίᾳ δὲ χρηστὸν, οὐδ' ᾤετο
δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα ἥκειν ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν
31 λόγων ἐπιμεληθέντα πρότερον, ἀλλ' οὐ τοῦ βίου. καὶ 56
παρὰ μὲν ἀνδρὸς καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, κἂν πάνυ κακῶς
καὶ ἁπλῶς ῥηθῇ λόγος, χρήσιμα τὰ λεγόμενα ἡγήσατο
εἶναι τοῖς ἀκούουσι· παρὰ δὲ ἀνθρώπου βδελυροῦ καὶ
καταγελάστως μὲν κεχρημένου τῷ ἑαυτοῦ σώματι,
αἰσχρῶς δὲ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότος, οὐδ'
ἂν εὖ πάνυ λεχθῇ συνοίσειν ἡγήσατο τοῖς ἀκούουσι.
32 τούτους οὖν ἐξείργει ἀπὸ τοῦ βήματος, τούτους ἀπα-
γορεύει μὴ δημηγορεῖν. ἐὰν δέ τις παρὰ ταῦτα μὴ μό-
νον λέγῃ, ἀλλὰ καὶ συκοφαντῇ καὶ ἀσελγαίνῃ καὶ μη-
κέτι τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον δύνηται φέρειν ἡ πόλις,
δοκιμασίαν μὲν, φησὶν, ἐπαγγειλάτω Ἀθηναίων ὁ βου-
λόμενος, οἷς ἔξεστιν, ὑμᾶς δ' ἤδη κελεύει περὶ τούτων
ἐν τῷ δικαστηρίῳ διαγιγνώσκειν· καὶ νῦν ἐγὼ κατὰ
τοῦτον τὸν νόμον ἥκω πρὸς ὑμᾶς.

33 Ταῦτα μὲν οὖν πάλαι νενομοθέτηται· ὑμεῖς δ' ἔτι
προσέθεσθε καινὸν νόμον μετὰ τὸ καλὸν παγκράτιον, 57
ὃ οὗτος ἐπαγκρατίασεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὑπεραισχυν-
θέντες ἐπὶ τῷ πράγματι, καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν ἀπο-
κληροῦν φυλὴν ἐπὶ τὸ βῆμα, ἥτις προεδρεύσει. καὶ τί
προσέταξεν ὁ τιθεὶς τὸν νόμον; καθῆσθαι κελεύει τοὺς
φυλέτας βοηθοῦντας τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ,
ὡς, εἰ μὴ βοήθειάν ποθεν μεταπεμψόμεθα ἐπὶ τοὺς
οὕτω βεβιωκότας, οὐδὲ βουλεύεσθαι δυνησομένους 58
34 ἡμᾶς περὶ τῶν σπουδαιοτάτων πραγμάτων. ἔστι δ' οὐ-
δὲν ὄφελος, ὦ Ἀθηναῖοι, ζητεῖν τοὺς τοιούτους ἀνθρώ-
πους ἀπελαύνειν ἀπὸ τοῦ βήματος ταῖς κραυγαῖς· οὐ

γαρ αἰσχύνονται· ἀλλὰ ταῖς τιμωρίαις τούτους ἀπεθίζειν χρή· μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἀνεκτοὶ γένοιντο.

59 Ἀναγνώσεται οὖν ὑμῖν τοὺς νόμους τοὺς περὶ τῆς εὐκοσμίας κειμένους τῶν ῥητόρων καὶ τὸν περὶ τῆς προεδρίας τῶν φυλῶν νόμον, ὃν Τίμαρχος οὑτοσὶ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι ῥήτορες συνελθόντες γεγραμμένοι εἰσὶ μὴ ἐπιτήδειον εἶναι, ἵν᾽ ἐξῇ πράττειν αὐτοῖς καὶ λέγειν καὶ ζῆν, ὡς αὐτοὶ βούλονται.

ΝΟΜΟΙ.

[Τῶν ῥητόρων ἐάν τις λέγῃ ἐν βουλῇ ἢ ἐν δήμῳ μὴ περὶ 35
τοῦ εἰσφερομένου ἢ μὴ χωρὶς περὶ ἑκάστου ἢ δὶς περὶ τοῦ
60 αὐτοῦ ὁ αὐτὸς τῆς αὐτῆς, ἢ λοιδορῆται, ἢ κακῶς ἀγορεύῃ
τινά, ἢ ὑποκρούῃ, ἢ χρηματιζόντων μεταξὺ ἀνεστηκὼς
61 λέγῃ περί του μὴ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἢ παρακελεύηται ἢ
ἕλκῃ τὸν ἐπιστάτην, ἀφειμένης τῆς ἐκκλησίας ἢ τῆς βουλῆς κυριευέτωσαν οἱ πρόεδροι μέχρι πεντήκοντα δραχμῶν
62 καθ᾽ ἕκαστον ἀδίκημα ἐπιγράφειν τοῖς πράκτορσιν. εἰ
δὲ πλέονος ἄξιός ἐστι ζημίας, ἐπιβαλόντες μέχρι πεντή-
63 κοντα δραχμῶν εἰσφερέτωσαν εἰς τὴν βουλὴν ἢ εἰς τὴν
πρώτην ἐκκλησίαν. ὅταν δ᾽ ἐξίωσιν αἱ κλήσεις, κρινάτωσαν· καὶ ἐὰν καταγνωσθῇ αὐτοῦ κρύβδην ψηφιζομένων, ἐγγραψάτωσαν οἱ πρόεδροι τοῖς πράκτορσιν.]

64 Τῶν μὲν οὖν νόμων ἀκηκόατε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ 36
εὖ οἶδ᾽ ὅτι δοκοῦσιν ὑμῖν καλῶς ἔχειν. τούτους μέντοι τοὺς νόμους εἶναι χρησίμους ἢ ἀχρήστους ἐφ᾽ ὑμῖν ἐστιν· ἐὰν μὲν γὰρ κολάζητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι, ἐὰν δ᾽ ἀφιῆτε, καλοὶ μόνον, κύριοι δὲ οὐκέτι.

Βούλομαι δ᾽, ὥσπερ ὑπεθέμην ἀρχόμενος τοῦ λό- 37
γου, ἐπειδὴ περὶ τῶν νόμων εἴρηκα, πάλιν τὸ μετὰ τοῦτο ἀντεξετάσαι τοὺς τρόπους τοὺς Τιμάρχου, ἵν᾽ εἰδῆτε, ὅσον διαφέρουσι τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων. δέομαι δ᾽ ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, συγγνώμην μοι ἔχειν,

*ἐὰν ἀναγκαζόμενος λέγειν περὶ ἐπιτηδευμάτων φύσει
μὲν μὴ καλῶν, τούτῳ δὲ πεπραγμένων ἐξαχθῶ τι ῥῆμα
38 εἰπεῖν, ὅ ἐστιν ὅμοιον τοῖς ἔργοις τοῖς Τιμάρχου. οὐδὲ
γὰρ ἂν δικαίως ἐμοὶ ἐπιτιμήσαιτε, εἴ τι σαφῶς εἴποιμι
διδάσκειν βουλόμενος, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον τούτῳ, εἰ
αἰσχρῶς οὕτω τυγχάνει βεβιωκώς, ὥστε τὸν τὰ τούτῳ
πεπραγμένα διεξιόντα ἀδύνατον εἶναι εἰπεῖν ὡς αὐτὸς
βούλεται, ἐὰν μή τι καὶ τῶν τοιούτων φθέγξηται ῥημά-
των. εὐλαβήσομαι δ' αὐτὸ ποιεῖν ὡς ἂν δύνωμαι μά-* 65
λιστα.

39 *Σκέψασθε δέ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὡς μετρίως μέλλω
προσφέρεσθαι Τιμάρχῳ τουτῳί. ἐγὼ γάρ, ὅσα μὲν παῖς
ὢν εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἡμάρτηκεν, ἀφίημι, καὶ ἔστω
ταῦτα ἄκυρα, ὥσπερ τὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα καὶ τὰ πρὸ
Εὐκλείδου ἢ εἴ τις ἄλλη πώποτε τοιαύτη γέγονε προ-
θεσμία· ἃ δὲ ἤδη φρονῶν καὶ μειράκιον ὢν καὶ τοὺς
νόμους ἐπιστάμενος τοὺς τῆς πόλεως διαπέπρακται,
περὶ τούτων ἔγωγε τὰς κατηγορίας ποιήσομαι καὶ ὑμᾶς
ἐπ' αὐτοῖς ἀξιῶ σπουδάζειν.*

40 *Οὗτος γὰρ πρῶτον μὲν πάντων, ἐπειδὴ ἀπηλλάγη
ἐκ παίδων, ἐκάθητο ἐν Πειραιεῖ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου
ἰατρείου, προφάσει μὲν τῆς τέχνης μαθητής, τῇ δ' ἀλη-
θείᾳ πωλεῖν αὑτὸν προῃρημένος, ὡς αὐτὸ τοὖργον
ἔδειξεν. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἐμπόρων ἢ τῶν ἄλλων ξένων* 66
*ἢ τῶν πολιτῶν τῶν ἡμετέρων κατ' ἐκείνους τοὺς χρό-
νους ἐχρήσαντο τῷ σώματι Τιμάρχου, ἑκὼν καὶ τού-
τους ὑπερβήσομαι, ἵνα μή με τις εἴπῃ ὡς ἄρα λίαν
ἀκριβολογοῦμαι ἅπαντα· ὧν δ' ἐν ταῖς οἰκίαις γέγονε
καταισχύνων τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὴν πόλιν, μι-
σθαρνῶν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, ὃ ἀπαγορεύει ὁ νόμος μὴ
πράττειν ἢ μὴ δημηγορεῖν, περὶ τούτων ποιήσομαι
41 τοὺς λόγους. Μισγόλας ἔστι τις Ναυκράτους, ὦ Ἀθη-*

ναῖοι, Κολλυτεὺς, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα καλὸς κἀγαθὸς,
καὶ οὐδαμῇ ἄν τις αὐτὸν μέμψαιτο, περὶ δὲ τὸ πρᾶγμα
τοῦτο δαιμονίως ἐσπουδακὼς καὶ ἀεί τινας ἔχειν εἰω-
67 θὼς περὶ αὐτὸν κιθαρῳδοὺς ἢ κιθαριστάς. ταυτὶ δὲ
λέγω οὐ τοῦ φορτικοῦ ἕνεκα, ἀλλ' ἵν' αὐτὸν γνωρίσητε
ὅστις ἐστίν. οὗτος αἰσθόμενος ὧν ἕνεκα τὰς διατριβὰς
ἐποιεῖτο Τίμαρχος οὑτοσὶ ἐπὶ τοῦ ἰατρείου, ἀργύριόν
τι προαναλώσας ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ ἔσχε παρ' ἑαυτῷ,
εὔσαρκον ὄντα καὶ νέον καὶ βδελυρὸν καὶ ἐπιτήδειον
πρὸς τὸ πρᾶγμα, ὃ προῃρεῖτο ἐκεῖνος μὲν πράττειν, οὗ-
τος δὲ πάσχειν. καὶ ταῦτα ποιεῖν οὐκ ὤκνησεν, ἀλλ' ὑπέ- 42
στη Τίμαρχος οὑτοσὶ οὐδενὸς ὢν τῶν μετρίων ἐνδεής·
πολλὴν γὰρ πάνυ κατέλιπεν ὁ πατὴρ αὐτῷ οὐσίαν, ἣν
οὗτος κατεδήδοκεν, ὡς ἐγὼ προϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λό-
γου· ἀλλ' ἔπραξε ταῦτα δουλεύων ταῖς αἰσχίσταις ἡδο-
ναῖς, ὀψοφαγίαις καὶ πολυτελείαις δείπνων καὶ αὐλη-
τρίσι καὶ ἑταίραις καὶ κύβοις καὶ τοῖς ἄλλοις, ὑφ' ὧν
οὐδενὸς δεῖ κρατεῖσθαι τὸν γενναῖον καὶ ἐλεύθερον.
καὶ οὐκ ᾐσχύνθη ὁ μιαρὸς οὗτος ἐκλιπὼν μὲν τὴν πα-
τρῴαν οἰκίαν, διαιτώμενος δὲ παρὰ Μισγόλᾳ οὔτε
πατρικῷ ὄντι φίλῳ οὔθ' ἡλικιώτῃ οὔτε ἐπιτρόπῳ,
68 ἀλλὰ παρ' ἀλλοτρίῳ καὶ πρεσβυτέρῳ ἑαυτοῦ, καὶ παρ'
ἀκολάστῳ περὶ ταῦτα ὡραῖος ὤν. πολλὰ μὲν οὖν καὶ 43
ἄλλα καταγέλαστα πέπρακται Τιμάρχῳ κατ' ἐκείνους
τοὺς χρόνους, ἓν δὲ, ὃ καὶ διηγήσασθαι ὑμῖν βούλομαι.
ἦν μὲν Διονυσίων τῶν ἐν ἄστει ἡ πομπὴ, ἐπόμπευον
δ' ἐν τῷ αὐτῷ ὅ τε Μισγόλας ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς καὶ
Φαῖδρος Καλλίου Σφήττιος. συνθεμένου δ' αὐτοῖς
συμπομπεύειν Τιμάρχου τουτουὶ οἱ μὲν περὶ τὴν ἄλ-
λην παρασκευὴν διέτριβον, οὗτος δὲ οὐκ ἐπανῆκε. πα-
ρωξυμμένος δὲ πρὸς τὸ πρᾶγμα ὁ Μισγόλας ζήτησιν
αὐτοῦ ἐποιεῖτο μετὰ τοῦ Φαίδρου, ἐξαγγελθέντος

δ' αὐτοῖς εὑρίσκουσι τοῦτον ἐν συνοικίᾳ μετὰ ξένων 69
τινῶν συναριστῶντα. διαπειλησαμένου δὲ τοῦ Μισγόλα
καὶ τοῦ Φαίδρου τοῖς ξένοις καὶ κελευόντων ἤδη ἀκο-
λουθεῖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὅτι μειράκιον ἐλεύθερον
διέφθειραν, φοβηθέντες οἱ ξένοι ᾤχοντο φεύγοντες,
44 καταλιπόντες τὰ παρεσκευασμένα. καὶ ταῦθ' ὅτι ἐγὼ
ἀληθῆ λέγω, ἅπαντες, ὅσοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους
ἐγίγνωσκον Μισγόλαν καὶ Τίμαρχον, ἴσασιν. ᾗ δὴ καὶ
πάνυ χαίρω, ὅτι μοι γέγονεν ἡ δίκη πρὸς ἄνθρωπον
οὐκ ἠγνοημένον ὑφ' ὑμῶν, οὐδ' ἀπ' ἄλλου γιγνωσκό-
μενον οὐδενὸς ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐπιτηδεύματος, περὶ
οὗ καὶ τὴν ψῆφον μέλλετε φέρειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν
ἀγνοουμένων σαφεῖς ἴσως προσήκει τὰς ἀποδείξεις
ποιεῖσθαι τὸν κατήγορον, περὶ δὲ τῶν ὁμολογουμένων
οὐ λίαν ἔγωγε μέγα ἔργον εἶναι νομίζω τὸ κατηγορεῖν·
45 ἀναμνῆσαι γὰρ μόνον προσήκει τοὺς ἀκούοντας. ἐγὼ
τοίνυν καίπερ ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος, ἐπειδὴ
ἐν δικαστηρίῳ ἐσμέν, γέγραφα μαρτυρίαν Μισγόλᾳ 70
ἀληθῆ μέν, οὐκ ἀπαίδευτον δέ, ὡς ἐγὼ ἐμαυτὸν πείθω.
αὐτὸ μὲν γὰρ τοὔνομα τοῦ ἔργου, ὃ ἔπραττε πρὸς τοῦ-
τον, οὐκ ἐγγράφω, οὐδ' ἄλλο γέγραφα οὐδέν, ὃ ἐπιζή-
μιόν ἐστιν ἐκ τῶν νόμων τῷ τἀληθῆ μαρτυρήσαντι·
ἃ δέ ἐστιν ὑμῖν ἀκούουσι γνώριμα, ἀκίνδυνα δὲ τῷ 71
46 μαρτυροῦντι καὶ μὴ αἰσχρά, ταῦτα γέγραφα. ἐὰν μὲν
οὖν ἐθελήσῃ ὁ Μισγόλας δεῦρο παρελθὼν τἀληθῆ
μαρτυρῆσαι, τὰ δίκαια ποιήσει· ἐὰν δὲ προαιρῆται
ἐκκλητευθῆναι μᾶλλον ἢ τἀληθῆ μαρτυρεῖν, ὑμεῖς τὸ
ὅλον πρᾶγμα συνήσετε. εἰ γὰρ ὁ μὲν πράξας αἰσχυνεῖ-
ται καὶ προαιρήσεται χιλίας μᾶλλον δραχμὰς ἀποτῖσαι
τῷ δημοσίῳ, ὥστε μὴ δεῖξαι τὸ πρόσωπον τὸ ἑαυτοῦ
ὑμῖν, ὁ δὲ [illegible]πονθὼς δημηγορήσει, σοφὸς ὁ νομοθέτης 72
ὁ τοὺς οὕτω βδελυροὺς ἐξείργων ἀπὸ τοῦ βήματος.

ἐὰν δ' ἄρα ὑπακούσῃ μέν, τράπηται δὲ ἐπὶ τὸ ἀναιδέ- 47
στατον, ἐπὶ τὸ ἐξόμνυσθαι τὰς ἀληθείας, ὡς Τιμάρχῳ
μὲν χάριτας ἀποδιδούς, ἑτέροις δ' ἐπίδειξιν ποιούμε-
νος, ὡς εὖ ἐπίσταται τὰ τοιαῦτα συγκρύπτειν, πρῶτον
μὲν εἰς ἑαυτὸν ἐξαμαρτήσεται, ἔπειτα οὐδὲν αὐτῷ ἔσται
πλέον. ἑτέραν γὰρ ἐγὼ γέγραφα μαρτυρίαν τοῖς εἰδόσι
Τίμαρχον τουτονὶ ἐκλιπόντα τὴν πατρῴαν οἰκίαν καὶ
διαιτώμενον παρὰ Μισγόλᾳ, πρᾶγμα, οἶμαι, χαλε-
πὸν ἐξεργάζεσθαι ἐπιχειρῶν· οὔτε γὰρ ἐμὲ δεῖ τοὺς
ἐμαυτοῦ φίλους μάρτυρας παρασχέσθαι οὔτε τοὺς τού-
των ἐχθροὺς οὐδὲ τοὺς μηδετέρους ἡμῶν γιγνώσκον-
τας, ἀλλὰ τοὺς τούτων φίλους. ἂν δ' ἄρα καὶ τούτους 48
73 πείσωσι μὴ μαρτυρεῖν, ὡς οὐκ οἶμαί γε· εἰ δὲ μή, ἀλλ'
οὐχ ἅπαντας, ἐκεῖνό γε οὐδέποτε δυνήσονται, ἀφε-
λέσθαι τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ τὴν ἐν τῇ πόλει περὶ Τι-
μάρχου φήμην, ἣν οὐκ ἐγὼ τούτῳ παρεσκεύασα, ἀλλ'
αὐτὸς οὗτος ἑαυτῷ. οὕτω γὰρ καθαρὸν χρὴ τὸν βίον
εἶναι τοῦ σώφρονος ἀνδρός, ὥστε μὴ ἐπιδέχεσθαι δό-
ξαν αἰτίας πονηρᾶς.

Βούλομαι δὲ κἀκεῖνο προειπεῖν, ἐὰν ἄρα ὑπακούσῃ 49
ὁ Μισγόλας τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν. εἰσὶ φύσεις ἀνθρώ-
πων πολὺ διαφέρουσαι ὀφθῆναι ἀλλήλων τὰ περὶ τὴν
74 ἡλικίαν· ἔνιοι μὲν γὰρ νέοι ὄντες προφερεῖς καὶ πρε-
σβύτεροι φαίνονται, ἕτεροι δὲ πολὺν ἀριθμὸν χρόνου
γεγονότες παντάπασι νέοι. τούτων δ' ἐστὶ τῶν ἀνδρῶν
ὁ Μισγόλας. τυγχάνει μὲν γὰρ ἡλικιώτης ὢν ἐμὸς καὶ
συνέφηβος, καὶ ἔστιν ἡμῖν τουτὶ πέμπτον καὶ τετταρα-
κοστὸν ἔτος· καὶ ἐγὼ μὲν τοσαυτασὶ πολιὰς ἔχω, ἃς
ὑμεῖς ὁρᾶτε, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος. διὰ τί οὖν ταῦτα προ-
λέγω; ἵνα μὴ ἐξαίφνης αὐτὸν ἰδόντες θαυμάσητε καὶ
τοιοῦτόν τι τῇ διανοίᾳ ὑπολάβητε· „ὦ Ἡράκλεις, ἀλλ'
οὗτός γε τούτου οὐ πολὺ διαφέρει.“ ἅμα μὲν γὰρ ἡ

φύσις ἐστὶ τοιαύτη τοῦ ἀνθρώπου, ἅμα δὲ ἤδη μειρακίῳ ὄντι αὐτῷ ἐπλησίαζεν.

50 Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω, πρῶτον μὲν κάλει μοι τοὺς εἰδότας Τίμαρχον τουτονὶ διαιτώμενον ἐν τῇ Μισγόλα οἰκίᾳ, ἔπειτα τὴν Φαίδρου μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε. καὶ τελευταίαν δέ μοι λαβὲ τὴν αὐτοῦ Μισγόλα μαρτυρίαν, ἵνα καὶ τοὺς θεοὺς δεδιὼς καὶ τοὺς συνειδότας 75 αἰσχυνόμενος καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαστὰς ἐθελήσῃ τἀληθῆ μαρτυρεῖν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

[Μισγόλας Νικίου Πειραιεὺς μαρτυρεῖ. ἐμοὶ ἐγένετο ἐν τῇ συνηθείᾳ Τίμαρχος ὁ ἐπὶ τοῦ Εὐθυδίκου ἰατρείου ποτὲ καθεζόμενος, καὶ κατὰ τὴν γνῶσίν μου τὴν πρὸς αὐτὸν πολυωρῶν εἰς τὴν νῦν οὐ διέλιπον.]

51 Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, Τίμαρχος οὑτοσὶ διέ- 76
μεινε παρὰ τῷ Μισγόλᾳ καὶ μηκέτι ὡς ἄλλον ἧκε, μετριώτερ᾽ ἂν διεπέπρακτο, εἴ δή τι τῶν τοιούτων ἐστὶ μέτριον, καὶ ἔγωγε οὐκ ἂν ὤκνησα αὐτὸν οὐδὲν αἰτιᾶσθαι ἢ ὅπερ ὁ νομοθέτης παρρησιάζεται, ἡταιρηκέναι μόνον· ὁ γὰρ πρὸς ἕνα τοῦτο πράττων, ἐπὶ μισθῷ δὲ τὴν πρᾶξιν ποιούμενος, αὐτῷ μοι δοκεῖ τούτῳ ἔνοχος
52 εἶναι. ἐὰν δ᾽ ὑμᾶς ἀναμνήσας ἐπιδείξω, ὑπερβαίνων τούσδε τοὺς ἀγρίους ἄνδρας, Κηδωνίδην καὶ Αὐτοκλείδην καὶ Θέρσανδρον, ἀλλ᾽ ἐπιδείξω αὐτοὺς λέγων ὧν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀνειλημμένος γέγονε, μὴ μόνον 77
παρὰ τῷ Μισγόλᾳ μεμισθαρνηκότα αὐτὸν ἐπὶ τῷ σώματι, ἀλλὰ καὶ παρ᾽ ἑτέρῳ καὶ πάλιν παρ᾽ ἄλλῳ, καὶ παρὰ τούτου ὡς ἕτερον ἐληλυθότα, οὐκέτι δήπου φαίνεται μόνον ἡταιρηκώς, ἀλλὰ καὶ (μὰ τὸν Διόνυσον οὐκ οἶδ᾽ ὅπως δυνήσομαι περιπλέκειν ὅλην τὴν ἡμέραν) καὶ πεπορνευμένος· ὁ γὰρ εἰκῇ τοῦτο καὶ πρὸς 78

πολλοὺς πράττων καὶ μισθοῦ αὐτῷ μοι τούτῳ δοκεῖ
ἔνοχος εἶναι.
Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Μισγόλας τῇ τε δαπάνῃ ἀπεῖπε 53
καὶ τοῦτον ἐξέπεμψε παρ' ἑαυτοῦ, μετὰ τοῦτον ἀνα-
λαμβάνει αὐτὸν Ἀντικλῆς Καλλίου Εὐωνυμεύς. οὗτος
μὲν οὖν ἄπεστιν ἐν Σάμῳ μετὰ τῶν κληρούχων· ἀλλὰ
τὰ μετὰ ταῦτα ἐρῶ. ὡς γὰρ ἀπηλλάγη παρὰ τοῦ Ἀντι-
κλέους καὶ τοῦ Μισγόλα Τίμαρχος οὑτοσὶ, οὐκ ἐνουθέ-
τησεν ἑαυτὸν οὐδὲ βελτιόνων διατριβῶν ἥψατο, ἀλλὰ
79 διημέρευεν ἐν τῷ κυβείῳ, οὗ ἡ τηλία τίθεται καὶ τοὺς
ἀλεκτρυόνας συμβάλλουσι καὶ κυβεύουσιν· ἤδη γὰρ
οἶμαί τινας ὑμῶν ἑωρακέναι ἃ λέγω, εἰ δὲ μὴ, ἀλλ'
ἀκηκοέναι γε. τῶν δὲ ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐστί τις 54
Πιττάλακος, ἄνθρωπος δημόσιος οἰκέτης τῆς πόλεως.
οὗτος εὐπορῶν ἀργυρίου καὶ ἰδὼν τοῦτον ἐν τῇ δια-
τριβῇ ταύτῃ ἀνέλαβεν αὐτὸν καὶ εἶχε παρ' ἑαυτῷ. καὶ
ταῦτ' οὐκ ἐδυσχέραινεν ὁ μιαρὸς οὑτοσὶ, μέλλων ἑαυ-
τὸν καταισχύνειν πρὸς ἄνθρωπον δημόσιον οἰκέτην
τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰ λήψεται χορηγὸν τῇ βδελυρίᾳ τῇ
ἑαυτοῦ, τοῦτο μόνον ἐσκέψατο, τῶν δὲ καλῶν ἢ τῶν
αἰσχρῶν οὐδεμίαν πώποτε πρόνοιαν ἐποιήσατο. καὶ 55
τοιαῦτα ἁμαρτήματα καὶ τοιαύτας ὕβρεις ἐγὼ ἀκήκοα
γεγονέναι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἰς τὸ σῶμα τοῦ
Τιμάρχου, οἵας ἐγὼ μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον οὐκ ἂν
τολμήσαιμι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἃ γὰρ οὗτος ἔργῳ πράτ-
των οὐκ ᾐσχύνετο, ταῦτ' ἐγὼ λόγῳ σαφῶς ἐν ὑμῖν
80 εἰπὼν οὐκ ἂν ἐδεξάμην ζῆν. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρό-
νους τούτους, ἐν οἷς οὗτος ἦν παρὰ τῷ Πιτταλάκῳ,
καταπλεῖ δεῦρο ἐξ Ἑλλησπόντου Ἡγήσανδρος ὁ τοῦ-
τον ἀνειληφὼς, περὶ οὗ πάλαι εὖ οἶδ' ὅτι θαυμάζετε
διότι οὐ μέμνημαι· οὕτως ἐναργές ἐστιν ὃ ἐρῶ. οὗτος 56
ὁ Ἡγήσανδρος ἀφικνεῖται, ὃν ὑμεῖς ἴστε κάλλιον ἢ

ἐγώ. ἔτυχε δὲ τότε συμπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον τα-
μίας Τιμομάχῳ τῷ Ἀχαρνεῖ τῷ στρατηγήσαντι, καὶ ἧκε
δεῦρο ἀπολελαυκώς, ὡς λέγεται, τῆς ἐκείνου εὐηθείας,
ἔχων οὐκ ἐλάττους ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀργυρίου· καὶ
τρόπον τινὰ οὐχ ἥκιστα αἴτιος ἐγένετο οὗτος Τιμο-
57 μάχῳ τῆς συμφορᾶς. ὢν δ' ἐν τοιαύτῃ ἀφθονίᾳ καὶ
φοιτῶν ὡς τὸν Πιττάλακον συγκυβευτὴν ὄντα, καὶ
τοῦτον ἐκεῖ πρῶτον ἰδών, ἥσθη τε καὶ ἐπεθύμησε καὶ
ἐβουλήθη ὡς αὑτὸν ἀναλαβεῖν, καί πως ἴσως ἡγήσατο
εἶναι αὐτὸν ἐγγὺς τῆς αὑτοῦ φύσεως. πρῶτον μὲν οὖν
τῷ Πιτταλάκῳ διελέχθη δεόμενος παραδοῦναι τοῦτον·
ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν αὐτόν, αὐτῷ τούτῳ προσβάλλει, καὶ
οὐ πολὺν ἀνήλωσε χρόνον, ἀλλ' εὐθὺς ἐπεπείκει·
καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δεινὴ ἡ κακία καὶ ἀπιστία, 81
58 ὥστε καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν μισοῖτο. ὡς
δ' ἀπήλλακτο μὲν παρὰ τοῦ Πιτταλάκου, ἀνείληπτο δὲ
ὑπὸ τοῦ Ἡγησάνδρου, ὠδυνᾶτο, οἶμαι, ὁ Πιττάλακος
τοσοῦτον ἀργύριον μάτην, ὡς ᾤετο, ἀνηλωκώς, καὶ
ἐζηλοτύπει τὰ γιγνόμενα καὶ ἐφοίτα ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ὅτι
δὲ αὐτοῖς ἠνώχλει, σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγη- 82
σάνδρου καὶ Τιμάρχου· μεθυσθέντες γάρ ποτε καὶ αὐ-
τοὶ καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινες καὶ ἄλλοι, ὧν οὐ βού-
59 λομαι τὰ ὀνόματα λέγειν, εἰσπηδήσαντες νύκτωρ εἰς
τὴν οἰκίαν, οὗ ᾤκει ὁ Πιττάλακος, πρῶτον μὲν συνέ-
τριβον τὰ σκευάρια καὶ διερρίπτουν εἰς τὴν ὁδόν,
ἀστραγάλους τέ τινας διασείστους καὶ φιμοὺς καὶ κυ- 83
βευτικὰ ἕτερα ὄργανα, καὶ τοὺς ὄρτυγας καὶ τοὺς ἀλεκ-
τρυόνας, οὓς ἠγάπα ὁ τρισκακοδαίμων ἄνθρωπος,
ἀπέκτειναν, τὸ δὲ τελευταῖον δήσαντες πρὸς τὸν κίονα
αὐτὸν τὸν Πιττάλακον ἐμαστίγουν τὰς ἐξ ἀνθρώπων
πληγὰς οὕτω πολὺν χρόνον, ὥστε καὶ τοὺς γείτονας
60 αἰσθέσθαι τῆς κραυγῆς. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπεραγανα-

πολλοὺς πράττων καὶ μισθοῦ αὐτῷ μοι τούτῳ δοκεῖ ἔνοχος εἶναι.

Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ Μισγόλας τῇ τε δαπάνῃ ἀπεῖπε 53
καὶ τοῦτον ἐξέπεμψε παρ' ἑαυτοῦ, μετὰ τοῦτον ἀναλαμβάνει αὐτὸν Ἀντικλῆς Καλλίου Εὐωνυμεύς. οὗτος μὲν οὖν ἄπεστιν ἐν Σάμῳ μετὰ τῶν κληρούχων· ἀλλὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἐρῶ. ὡς γὰρ ἀπηλλάγη παρὰ τοῦ Ἀντικλέους καὶ τοῦ Μισγόλα Τίμαρχος οὑτοσὶ, οὐκ ἐνουθέτησεν ἑαυτὸν οὐδὲ βελτιόνων διατριβῶν ἥψατο, ἀλλὰ
79 *διημέρευεν ἐν τῷ κυβείῳ, οὗ ἡ τηλία τίθεται καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας συμβάλλουσι καὶ κυβεύουσιν· ἤδη γὰρ οἶμαί τινας ὑμῶν ἑωρακέναι ἃ λέγω, εἰ δὲ μὴ, ἀλλ' ἀκηκοέναι γε. τῶν δὲ ἐκ τῆς διατριβῆς ταύτης ἐστί τις* 54
Πιττάλακος, ἄνθρωπος δημόσιος οἰκέτης τῆς πόλεως. οὗτος εὐπορῶν ἀργυρίου καὶ ἰδὼν τοῦτον ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ ἀνέλαβεν αὐτὸν καὶ εἶχε παρ' ἑαυτῷ. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐδυσχέραινεν ὁ μιαρὸς οὑτοσὶ, μέλλων ἑαυτὸν καταισχύνειν πρὸς ἄνθρωπον δημόσιον οἰκέτην τῆς πόλεως· ἀλλ' εἰ λήψεται χορηγὸν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, τοῦτο μόνον ἐσκέψατο, τῶν δὲ καλῶν ἢ τῶν αἰσχρῶν οὐδεμίαν πώποτε πρόνοιαν ἐποιήσατο. καὶ 55
τοιαῦτα ἁμαρτήματα καὶ τοιαύτας ὕβρεις ἐγὼ ἀκήκοα γεγονέναι ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου εἰς τὸ σῶμα τοῦ Τιμάρχου, οἵας ἐγὼ μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον οὐκ ἂν τολμήσαιμι πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν· ἃ γὰρ οὗτος ἔργῳ πράττων οὐκ ᾐσχύνετο, ταῦτ' ἐγὼ λόγῳ σαφῶς ἐν ὑμῖν
80 *εἰπὼν οὐκ ἂν ἐδεξάμην ζῆν. ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους, ἐν οἷς οὗτος ἦν παρὰ τῷ Πιτταλάκῳ, καταπλεῖ δεῦρο ἐξ Ἑλλησπόντου Ἡγήσανδρος ὁ τοῦτον ἀνειληφὼς, περὶ οὗ πάλαι εὖ οἶδ' ὅτι θαυμάζετε διότι οὐ μέμνημαι· οὕτως ἐναργές ἐστιν ὃ ἐρῶ. οὗτος* 56
ὁ Ἡγήσανδρος ἀφικνεῖται, ὃν ὑμεῖς ἴστε κάλλιον ἢ

ἐγώ. ἔτυχε δὲ τότε συμπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον ταμίας Τιμομάχῳ τῷ Ἀχαρνεῖ τῷ στρατηγήσαντι, καὶ ἧκε δεῦρο ἀπολελαυκὼς, ὡς λέγεται, τῆς ἐκείνου εὐηθείας, ἔχων οὐκ ἐλάττους ἢ ὀγδοήκοντα μνᾶς ἀργυρίου· καὶ τρόπον τινὰ οὐχ ἥκιστα αἴτιος ἐγένετο οὗτος Τιμο-
57 μάχῳ τῆς συμφορᾶς. ὢν δ' ἐν τοιαύτῃ ἀφθονίᾳ καὶ φοιτῶν ὡς τὸν Πιττάλακον συγκυβευτὴν ὄντα, καὶ τοῦτον ἐκεῖ πρῶτον ἰδὼν, ἥσθη τε καὶ ἐπεθύμησε καὶ ἐβουλήθη ὡς αὑτὸν ἀναλαβεῖν, καί πως ἴσως ἡγήσατο εἶναι αὐτὸν ἐγγὺς τῆς αὑτοῦ φύσεως. πρῶτον μὲν οὖν τῷ Πιτταλάκῳ διελέχθη δεόμενος παραδοῦναι τοῦτον· ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν αὐτὸν, αὐτῷ τούτῳ προσβάλλει, καὶ οὐ πολὺν ἀνήλωσε χρόνον, ἀλλ' εὐθὺς ἐπεπείκει· καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα δεινὴ ἡ κακία καὶ ἀπιστία, 81
58 ὥστε καὶ ἐξ αὐτῶν τούτων εἰκότως ἂν μισοῖτο. ὡς δ' ἀπήλλακτο μὲν παρὰ τοῦ Πιτταλάκου, ἀνείληπτο δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡγησάνδρου, ὠδυνᾶτο, οἶμαι, ὁ Πιττάλακος τοσοῦτον ἀργύριον μάτην, ὡς ᾤετο, ἀνηλωκὼς, καὶ ἐζηλοτύπει τὰ γιγνόμενα καὶ ἐφοίτα ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ὅτι δὲ αὐτοῖς ἠνώχλει, σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγη- 82
σάνδρου καὶ Τιμάρχου· μεθυσθέντες γάρ ποτε καὶ αὐτοὶ καὶ τῶν συγκυβευτῶν τινες καὶ ἄλλοι, ὧν οὐ βού-
59 λομαι τὰ ὀνόματα λέγειν, εἰσπηδήσαντες νύκτωρ εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ ᾤκει ὁ Πιττάλακος, πρῶτον μὲν συνέτριβον τὰ σκευάρια καὶ διερρίπτουν εἰς τὴν ὁδὸν, ἀστραγάλους τέ τινας διασείστους καὶ φιμοὺς καὶ κυ- 83
βευτικὰ ἕτερα ὄργανα, καὶ τοὺς ὄρτυγας καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας, οὓς ἠγάπα ὁ τρισκακοδαίμων ἄνθρωπος, ἀπέκτειναν, τὸ δὲ τελευταῖον δήσαντες πρὸς τὸν κίονα αὐτὸν τὸν Πιττάλακον ἐμαστίγουν τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγὰς οὕτω πολὺν χρόνον, ὥστε καὶ τοὺς γείτονας
60 αἰσθέσθαι τῆς κραυγῆς. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὑπεραγανα-

84 κτήσας τῷ πράγματι ὁ Πιττάλακος ἔρχεται γυμνὸς εἰς
τὴν ἀγορὰν καὶ καθίζει ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς μητρὸς τῶν
θεῶν. ὄχλου δὲ συνδραμόντος, οἷον εἴωθε γίγνεσθαι,
φοβηθέντες ὅ τε Ἡγήσανδρος καὶ ὁ Τίμαρχος, μὴ ανα-
κηρυχθῇ αὐτῶν ἡ βδελυρία εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν, ἐπῄει
δὲ ἐκκλησία, θέουσι πρὸς τὸν βωμὸν καὶ αὐτοὶ καὶ τῶν
συγκυβευτῶν τινες, καὶ περιστάντες ἐδέοντο τοῦ Πιτ- 61
ταλάκου ἀναστῆναι, λέγοντες, ὅτι τὸ ὅλον πρᾶγμα
παροινία γέγονεν, καὶ αὐτὸς δὲ οὗτος, οὐδέπω μὰ Δία
ὥσπερ νῦν ἀργαλέος ὢν τὴν ὄψιν, ἀλλ' ἔτι χρήσιμος,
ὑπογενειάζων τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντα φάσκων πρά-
ξειν, ἃ ἂν ἐκείνῳ συνδοκῇ. πέρας πείθουσιν ἀναστῆ-
ναι ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὡς τευξόμενόν τινος
τῶν δικαίων. ὡς δ' ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἀγορᾶς, οὐκέτι
προσεῖχον αὐτῷ τὸν νοῦν. βαρέως δὲ φέρων τὴν ὕβριν 62
αὐτῶν ὁ ἄνθρωπος δίκην ἑκατέρῳ αὐτῶν λαγχάνει. ὅτι
δ' ἐδικάζετο, σκέψασθε μεγάλην ῥώμην Ἡγησάνδρου·
85 ἄνθρωπον οὐδὲν αὐτὸν ἠδικηκότα, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον
ἠδικημένον, οὐδὲν προσήκοντα αὐτῷ, ἀλλὰ δημόσιον
οἰκέτην τῆς πόλεως, ἦγεν εἰς δουλείαν φάσκων ἑαυτοῦ
εἶναι δοῦλον. ἐν παντὶ δὲ κακοῦ γενόμενος ὁ Πιττάλα-
κος προσπίπτει ἀνδρὶ καὶ μάλα χρηστῷ. ἔστι τις Γλαύ-
κων Χολαργεύς· οὗτος αὐτὸν ἀφαιρεῖται εἰς ἐλευ-
θερίαν. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο δικῶν λήξεις ἐποιήσαντο. 63
προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἐπέτρεψαν διαγνῶναι τὸ
πρᾶγμα Διοπείθει τῷ Σουνιεῖ, δημότῃ τε ὄντι τοῦ
Ηγησάνδρου καὶ ἤδη ποτὲ καὶ χρησαμένῳ, ὅτ' ἦν ἐν-
ηλικίᾳ· παραλαβὼν δὲ τὸ πρᾶγμα ὁ Διοπείθης ἀνε-
βάλλετο χαριζόμενος τούτοις χρόνους ἐκ χρόνων. ὡς 64
86 δὲ παρῄει ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ ὑμέτερον ὁ Ἡγήσανδρος, ὅτε
καὶ προσεπολέμει Ἀριστοφῶντι τῷ Ἀζηνιεῖ, πρὶν αὐτῷ
τὴν αὐτὴν ταύτην ἠπείλησεν ἐπαγγελίαν ἐν τῷ δήμῳ,

ἥνπερ ἐγὼ Τιμάρχῳ ἐπήγγειλα, καὶ ἐπειδὴ Κρωβύλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐδημηγόρει καὶ ὅλως ἀπετόλμων ὑμῖν οὗτοι περὶ τῶν Ἑλληνικῶν συμβουλεύειν, ἐνταῦ- 87
θα δὴ καταμεμψάμενος ἑαυτὸν ὁ Πιττάλακος καὶ ἐκλογισάμενος, τίς ὢν πρὸς οὕστινας ἐπολέμει, εὖ ἐβουλεύσατο (δεῖ γὰρ τἀληθῆ λέγειν) ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ ἠγάπησεν, εἴ τι μὴ προσλάβοι καινὸν κακόν. ἐνταῦθα δὴ τὴν καλὴν ταύτην νίκην νενικηκὼς ὁ Ἡγήσανδρος
65 ἀκονιτὶ εἶχε παρ' ἑαυτῷ Τίμαρχον τουτονί. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ λέγω, πάντες ἴστε· τίς γὰρ ὑμῶν οὐ πώποτε εἰς τοὖψον ἀφῖκται καὶ τὰς δαπάνας τὰς τούτων οὐ 88
τεθεώρηκεν; ἢ τίς τοῖς τούτων κώμοις καὶ μοιχείαις περιτυχὼν οὐκ ἠχθέσθη ὑπὲρ τῆς πόλεως; ὅμως δ', ἐπειδὴ ἐν δικαστηρίῳ ἐσμὲν, κάλει μοι Γλαύκωνα τὸν Χολαργέα τὸν ἀφελόμενον εἰς ἐλευθερίαν τὸν Πιττάλακον, καὶ τὰς ἑτέρας μαρτυρίας ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

66 [Μαρτυρεῖ Γλαύκων Τιμαίου Χολαργεύς. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν. χρόνῳ δ' ὕστερον ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ Πιττάλακος ἔφη βούλεσθαι διαλυθῆναι τὰ πρὸς Ἡγήσανδρον, προσπέμψας αὐτῷ ἅρασθαι ἥν τε αὐτὸς ἐνεκαλέ- 89
σατο Ἡγήσανδρον καὶ Τίμαρχον καὶ ἣν Ἡγήσανδρος τῆς δουλείας αὐτόν· καὶ οὕτω διελύθησαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀμφισθένης μαρτυρεῖ. ἐγὼ ἀγόμενον εἰς δουλείαν ὑπὸ Ἡγησάνδρου Πιττάλακον ἀφειλόμην εἰς ἐλευθερίαν, καὶ τὰ ἑξῆς.]

67 Οὐκοῦν καὶ αὐτὸν ὑμῖν καλέσω τὸν Ἡγήσανδρον. γέγραφα δ' αὐτῷ μαρτυρίαν κοσμιωτέραν μὲν ἢ κατ' ἐκεῖνον, μικρῷ δὲ σαφεστέραν ἢ τῷ Μισγόλᾳ. οὐκ ἀγνοῶ δ', ὅτι ἀπομεῖται καὶ ἐπιορκήσει. διὰ τί οὖν αὐ-

*τὸν καλῶ ἐπὶ τὴν μαρτυρίαν; ἵν' ὑμῖν ἐπιδείξω, οἵους
ἀπεργάζεται ἀνθρώπους τὸ ἐπιτήδευμα τοῦτο, ὡς κα-
ταφρονοῦντας μὲν τῶν θεῶν, ὑπερορῶντας δὲ τοὺς
νόμους, ὀλιγώρως δὲ ἔχοντας πρὸς ἅπασαν αἰσχύνην.
κάλει μοι τὸν Ἡγήσανδρον.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

90 [*Ἡγήσανδρος Διφίλου Στειριεὺς μαρτυρεῖ. ὅτε κατέ-* 68
*πλευσα ἐξ Ἑλλησπόντου, κατέλαβον παρὰ Πιτταλάκῳ τῷ
κυβευτῇ διατρίβοντα τὸν Τίμαρχον τὸν Ἀριζήλου, καὶ ἐξ*
91 *ἐκείνης τῆς γνώσεως ἐχρησάμην Τιμάρχῳ ὁμιλῶν τῇ αὐτῇ
χρήσει, ᾗ καὶ τὸ πρότερον Λεωδάμαντι.*]

Οὐκ ἠγνόουν, ὅτι ὑπερόψεται τὸν ὅρκον, ὦ Ἀθη- 69
*ναῖοι, ἀλλὰ καὶ προεῖπον ὑμῖν. κἀκεῖνο δέ μοι πρόδη-
λόν ἐστιν, ὅτι, ἐπειδὴ νῦν οὐκ ἐθέλει μαρτυρεῖν, αὐ-
τίκα πάρεισιν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ. καὶ οὐδὲν μὰ Δία θαυ-
μαστόν· ἀναβήσεται γὰρ ὑμῖν δεῦρο πιστεύων τῷ ἑαυ-*
92 *τοῦ βίῳ, ἀνὴρ καλὸς κἀγαθὸς καὶ μισοπόνηρος καὶ
τὸν Λεωδάμαντα ὅστις ἦν οὐ γιγνώσκων, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς
ἐθορυβήσατε τῆς μαρτυρίας ἀναγιγνωσκομένης. ἆρά* 70
*γε προαχθήσομαί τι σαφέστερον εἰπεῖν ἢ κατὰ τὴν
ἐμαυτοῦ φύσιν; εἴπατέ μοι πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλ-
λων θεῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅστις αὑτὸν κατῄσχυνε πρὸς
Ἡγήσανδρον, οὐ δοκεῖ ὑμῖν πρὸς τὸν πόρνον πεπορ-
νεῦσθαι; ἢ τίνας αὐτοὺς οὐκ οἰόμεθ' ὑπερβολὰς
ποιεῖσθαι βδελυρίας παροινοῦντας καὶ μονουμένους;
οὐκ οἴεσθε τὸν Ἡγήσανδρον ἀπολογούμενον τὰς πρὸς*
93 *τὸν Λεωδάμαντα πράξεις τὰς περιβοήτους, ἃς ὑμεῖς
ἅπαντες σύνιστε, ὑπερήφανα τὰ ἐπιτάγματα ἐπιτάτ-
τειν, ὡς ταῖς τούτου ὑπερβολαῖς αὐτὸν δόξοντα μέτρια
διαπεπρᾶχθαι; ἀλλ' ὅμως ὄψεσθε, ὅτι καὶ μάλα ἐπι-* 71
94 *στρεφῶς καὶ ῥητορικῶς αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
Κρωβύλος αὐτίκα μάλα δεῦρο ἀναπηδήσαντες ταῦτα*

μὲν εἶναι πολλῆς ἀβελτερίας φήσουσιν, ἃ ἐγὼ λέγω.
ἀξιώσουσι δέ με μάρτυρας παρασχέσθαι διαρρήδην
μαρτυροῦντας, ὅπου ἔπραττεν, ὅπως ἐποίει, ἢ τίς
72 εἶδεν, ἢ τίς ἦν ὁ τρόπος, πρᾶγμα, οἶμαι, ἀναιδὲς λέ-
γοντες. οὐ γὰρ ἔγωγε ὑπολαμβάνω οὕτως ὑμᾶς ἐπι-
λήσμονας εἶναι, ὥστε ἀμνημονεῖν ὧν ὀλίγῳ πρότερον
ἠκούσατε ἀναγιγνωσκομένων τῶν νόμων, ἐν οἷς γέ- 95
γραπται, ἐάν τις μισθώσηταί τινα Ἀθηναίων ἐπὶ ταύ-
την τὴν πρᾶξιν ἢ ἐάν τις ἑαυτὸν μισθώσῃ, ἔνοχον εἶναι
τοῖς μεγίστοις καὶ τοῖς ἴσοις ἐπιτιμίοις. τίς οὖν οὕτω
ταλαίπωρός ἐστιν ἄνθρωπος, ὅστις ἂν ἐθελήσειε σα-
φῶς τοιαύτην μαρτυρίαν μαρτυρῆσαι, ἐξ ἧς ὑπάρχει
αὐτῷ, ἐὰν τἀληθῆ μαρτυρήσῃ, ἐπιδεικνύναι ἔνοχον
73 ὄντα ἑαυτὸν τοῖς ἐσχάτοις ἐπιτιμίοις; οὐκοῦν ὑπόλοι-
πόν ἐστι τὸν πεπονθότα ὁμολογεῖν. ἀλλὰ διὰ τοῦτο
κρίνεται, ὅτι ταῦτα πράξας παρὰ τοὺς νόμους ἐδημη-
γόρει. βούλεσθε οὖν τὸ ὅλον πρᾶγμα ἀφῶμεν καὶ μὴ
ζητῶμεν; νὴ τὸν Ποσειδῶ καλῶς ἄρα τὴν πόλιν οἰκή-
σομεν, εἰ, ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἴσμεν γιγνόμενα, ταῦτα ἐὰν
μή τις δεῦρο παρελθὼν σαφῶς ἅμα καὶ ἀναισχύντως
μαρτυρήσῃ, διὰ τοῦτο ἐπιλησόμεθα.

74 Σκέψασθε δὲ καὶ ἐκ παραδειγμάτων· ἀνάγκη δ᾽
ἴσως ἔσται παραπλήσια παραδείγματα εἶναι τοῖς τρό- 96
ποις τοῖς Τιμάρχου. ὁρᾶτε τουτουσὶ τοὺς ἐπὶ τῶν οἰκη-
μάτων καθεζομένους, τοὺς ὁμολογουμένως τὴν πρᾶ-
ξιν πράττοντας. οὗτοι μέντοι ὅταν πρὸς τῇ ἀνάγκῃ
ταύτῃ γίγνωνται, ὅμως πρό γε τῆς αἰσχύνης προβάλ-
λονταί τι καὶ συγκλῄουσι τὰς θύρας. εἰ δή τις ὑμᾶς
ἔροιτο τοὺς ὁδῷ πορευομένους, τί νῦν οὗτος ὁ ἄνθρω- 97
πος πράττει, εὐθὺς ἂν εἴποιτε τοῦ ἔργου τοὔνομα, οὐχ
ὁρῶντες τὸν εἰσεληλυθότα ὅστις ἦν, ἀλλὰ τὴν προαί-
ρεσιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου συνειδότες καὶ τὸ

πρᾶγμα γνωρίζοντες. οὐκοῦν τὸν αὐτὸν τρόπον προσ- 75
ήκει ὑμᾶς περὶ Τιμάρχου ἐξετάζειν, καὶ μὴ σκοπεῖν,
εἴ τις εἶδεν, ἀλλ' εἰ πέπρακται τούτῳ ἡ πρᾶξις. ἐπεὶ
πρὸς θεῶν τί δεῖ λέγειν, Τίμαρχε, ἢ τί σὺ ἂν εἴποις
αὐτὸς περὶ ἑτέρου ἀνθρώπου ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ κρινο-
98 μένου; ἢ τί χρὴ λέγειν, ὅταν μειράκιον νέον καταλι-
πὸν τὴν πατρῴαν οἰκίαν ἐν ἀλλοτρίαις οἰκίαις νυκτε-
ρεύῃ, τὴν ὄψιν ἑτέρων διαφέρον, καὶ πολυτελῆ δεῖπνα
δειπνῇ ἀσύμβολον καὶ αὐλητρίδας ἔχῃ καὶ ἑταίρας πο-
λυτελεστάτας καὶ κυβεύῃ καὶ μηδὲν ἐκτίνῃ αὐτὸς, ἀλλ'
ἕτερος ὑπὲρ αὐτοῦ; ἔτι ταῦτα μαντείας προσδεῖται; 76
οὐκ εὔδηλον, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη τὸν τὰ τηλικαῦτα ἐπι-
τάγματά τισιν ἐπιτάττοντα καὶ αὐτὸν ἀντὶ τούτων
ἡδονάς τινας παρασκευάζειν τοῖς τὸ ἀργύριον προα-
ναλίσκουσιν; οὐ γὰρ ἔχω μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον,
99 τίνα τρόπον εὐφημότερον μνησθῶ τῶν σοὶ καταγε-
λάστως πεπραγμένων ἔργων.

Θεωρήσατε δ', εἰ βούλεσθε, τὸ πρᾶγμα καὶ ἐκ πο- 77
λιτικῶν τινων παραδειγμάτων, καὶ μάλιστα ἐκ τού-
των, ἃ νυνὶ μετὰ χεῖρας ἔχετε. γεγόνασι διαψηφίσεις ἐν
τοῖς δήμοις καὶ ἕκαστος ὑμῶν ψῆφον δέδωκε περὶ τοῦ
σώματος, ὅστις Ἀθηναῖος ὄντως ἐστὶ καὶ ὅστις μή. καὶ
ἔγωγε, ἐπειδὰν προσίω πρὸς τὸ δικαστήριον καὶ ἀκροά-
σωμαι τῶν ἀγωνιζομένων, ὁρῶ, ὅτι ἀεὶ τὸ αὐτὸ παρ'
ὑμῖν ἰσχύει. ἐπειδὰν γὰρ εἴπῃ ὁ κατήγορος· „ἄνδρες 78
100 δικασταὶ, τουτουὶ κατεψηφίσαντο οἱ δημόται ὀμόσαν-
τες, οὐδενὸς ἀνθρώπων οὔτε κατηγορήσαντος οὔτε
μαρτυρήσαντος, ἀλλ' αὐτοὶ συνειδότες," εὐθὺς, οἶμαι,
101 θορυβεῖτε ὑμεῖς ὡς οὐ μετὸν τῷ κρινομένῳ τῆς πό-
λεως· οὐδὲν γὰρ, οἶμαι, δοκεῖ προσδεῖσθαι ὑμῖν λόγου
οὐδὲ μαρτυρίας ὅσα τις σαφῶς οἶδεν αὐτός. φέρε δὴ 79
πρὸς τοῦ Διὸς, εἰ, ὥσπερ περὶ τοῦ γένους, οὕτω καὶ

περὶ τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου ἐδέησε δοῦναι ψῆφον
Τίμαρχον, εἴτ' ἔνοχός ἐστιν. εἴτε μή, ἐκρίνετο δὲ τὸ 102
πρᾶγμα ἐν τῷ δικαστηρίῳ, εἰσήγετο δ' εἰς ὑμᾶς ὥσπερ
νυνί, μὴ ἐξῆν δ' ἐκ του νόμου ἢ ψηφίσματος μήτε ἐμοὶ
κατηγορεῖν μήτε τούτῳ ἀπολογεῖσθαι, ὁ δὲ κῆρυξ ὁ
νυνὶ παρεστηκὼς ἐμοὶ ἐπηρώτα ὑμᾶς τὸ ἐκ τοῦ νόμου
κήρυγμα· „τῶν ψήφων ἡ τετρυπημένη, ὅτῳ δοκεῖ πε-
πορνεῦσθαι Τίμαρχον, ἡ δὲ πλήρης, ὅτῳ μή," τί ἂν
ἐψηφίσασθε; ἀκριβῶς εὖ οἶδ' ὅτι κατέγνωτ' ἂν αὐτοῦ.
80 εἰ δή τις με ἔροιτο ὑμῶν· „σὺ δὲ τί οἶσθα, εἰ ἡμεῖς ἂν
τούτου κατεψηφισάμεθα;" εἴποιμ' ἄν· „διότι ἐπαρ-
ρησιάσασθέ μοι καὶ διείλεχθε." καὶ ὁπότε καὶ ποῦ
ἕκαστος, ἐγὼ ὑμᾶς ὑπομνήσω. ὅταν οὑτοσὶ ἀναβῇ ἐπὶ 103
τὸ βῆμα ἐν τῷ δήμῳ, καὶ ὅτε ἐβούλευε πέρυσιν, ὅταν
μνησθῇ τειχῶν ἐπισκευῆς ἢ πύργου ἢ ὡς ἀπήγετό 104
πού τις, εὐθὺς ἐβοᾶτε καὶ ἐγελᾶτε καὶ αὐτοὶ ἐλέγετε
81 τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἔργων ὧν σύνιστε αὐτῷ. καὶ τὰ
μὲν παλαιὰ ἐάσω, τὰ δὲ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ γενόμενα,
ὅτε ἐγὼ τὴν ἐπαγγελίαν ταύτην Τιμάρχῳ ἐπήγγειλα,
ταῦθ' ὑμᾶς ἀναμνῆσαι βούλομαι. τῆς γὰρ βουλῆς τῆς
ἐν Ἀρείῳ πάγῳ πρόσοδον ποιουμένης πρὸς τὸν δῆμον
κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ τούτου, ὃ οὗτος εἰρήκει περὶ τῶν
οἰκήσεων τῶν ἐν τῇ Πυκνί, ἦν μὲν ὁ τὸν λόγον λέγων
ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν Αὐτόλυκος, καλῶς νὴ τὸν Δία
τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὸν Ἀπόλλω καὶ σεμνῶς καὶ ἀξίως
82 ἐκείνου τοῦ συνεδρίου βεβιωκώς· ἐπειδὴ δέ που προϊ-
όντος τοῦ λόγου εἶπεν, ὅτι τὸ εἰσήγημα τὸ Τιμάρχου
ἀποδοκιμάζει ἡ βουλή, „καὶ περὶ τῆς ἐρημίας ταύτης
καὶ τοῦ τόπου τοῦ ἐν τῇ Πυκνὶ μὴ θαυμάσητε, ὦ Ἀθη- 105
ναῖοι, εἰ Τίμαρχος ἐμπειροτέρως ἔχει τῆς βουλῆς τῆς
ἐξ Ἀρείου πάγου," ἀνεθορυβήσατε ὑμεῖς ἐνταῦθα καὶ
ἔφατε τὸν Αὐτόλυκον ἀληθῆ λέγειν· εἶναι γὰρ αὐτὸν

ἔμπειρον τούτων. ἀγνοήσας δ' ὑμῶν τὸν θόρυβον ὁ 83
Αὐτόλυκος, μάλα σκυθρωπάσας καὶ διαλιπὼν εἶπεν·
„ἡμεῖς τοι, ὦ Ἀθηναῖοι, οἱ Ἀρεοπαγῖται οὔτε κατηγο-
ροῦμεν Τιμάρχου οὔτε ἀπολογούμεθα, οὐ γὰρ ἡμῖν
πάτριόν ἐστιν, ἔχομεν δὲ τοιαύτην τινὰ συγγνώμην
Τιμάρχῳ· οὗτος ἴσως“ ἔφη „ᾠήθη ἐν τῇ ἡσυχίᾳ ταύτῃ
106 μικρὸν ὑμῶν ἑκάστῳ ἀνάλωμα γίγνεσθαι·“ καὶ πάλιν
ἐπὶ τῇ ἡσυχίᾳ καὶ τῷ μικρῷ ἀναλώματι μείζων ἀπήντα
παρ' ὑμῶν μετὰ γέλωτος θόρυβος. ὡς δ' ἐπεμνήσθη 84
107 τῶν οἰκοπέδων καὶ τῶν λάκκων, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐ-
τοὺς ἐδύνασθε. ἔνθα δὴ καὶ παρέρχεται Πύρρανδρος
ἐπιτιμήσων ὑμῖν, καὶ ἤρετο τὸν δῆμον, εἰ οὐκ αἰσχύ-
νοιντο γελῶντες παρούσης τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου
πάγου. ὑμεῖς δ' ἐξεβάλετε αὐτὸν ὑπολαβόντες· „ἴσμεν,
ὦ Πύρρανδρε, ὅτι οὐ δεῖ γελᾶν τούτων ἐναντίον· ἀλλ'
οὕτως ἰσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρα-
τεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν.“ ταύτην ἐγὼ ὑπολαμ- 85
βάνω τὴν μαρτυρίαν μεμαρτυρῆσθαι ὑμῖν ὑπὸ τοῦ
δήμου τῶν Ἀθηναίων, ὃν ἁλῶναι ψευδομαρτυριῶν
οὐ καλῶς ἔχει. οὐκοῦν ἄτοπον ἂν εἴη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ
μηδὲν μὲν ἐμοῦ λέγοντος αὐτοὶ βοᾶτε τὴν ἐπωνυμίαν
τῶν ἔργων ὧν σύνιστε τούτῳ, ἐμοῦ δὲ λέγοντος ἐπι-
108 λέλησθε, καὶ μὴ γενομένης μὲν κρίσεως περὶ τοῦ πράγ-
ματος ἥλω ἄν, γεγονότος δὲ ἐλέγχου ἀποφεύξεται.

Ἐπεὶ δὲ ἐμνήσθην τῶν διαψηφίσεων καὶ τῶν Δη- 86
μοφίλου πολιτευμάτων, βούλομαι καὶ ἄλλο τι παρά-
δειγμα περὶ τούτων εἰπεῖν. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ
καὶ πρότερόν τι τοιοῦτον πολίτευμα ἐπολιτεύσατο.
ᾐτιάσατό τινας εἶναι, οἵπερ ἄρα ἐνεχείρουν συνδεκά-
109 ζειν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τἄλλα δικαστήρια, ὥσπερ καὶ
110 νυνὶ Νικόστρατος· καὶ περὶ τούτων κρίσεις αἱ μὲν ἐγέ-
νοντο πάλαι, αἱ δὲ νῦν ἐνεστᾶσιν ἔτι. φέρε δὴ πρὸς 87

*τοῦ Διὸς καὶ τῶν θεῶν, εἰ ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐτράποντο
ἀπολογίαν ἥνπερ Τίμαρχος νυνὶ καὶ οἱ συναγορεύον-
τες αὐτῷ, καὶ ἠξίουν διαρρήδην μαρτυρεῖν περὶ τῆς
αἰτίας ἢ τοὺς δικαστὰς μὴ πιστεύειν· ἅπασα δήπου
ἀνάγκη ἦν ἐκ τοῦ λόγου τούτου μαρτυρεῖν τὸν μὲν,
ὡς ἐδέκαζε, τὸν δὲ, ὡς ἐδεκάζετο, προκειμένης ἑκατέρῳ
ζημίας ἐκ τοῦ νόμου θανάτου, ὥσπερ ἐνθάδ', ἐάν τις
μισθώσηταί τινα Ἀθηναίων ἐφ' ὕβρει, καὶ πάλιν ἐάν
τις Ἀθηναίων ἐπὶ τῇ τοῦ σώματος αἰσχύνῃ ἑκὼν μι-
88 σθαρνῇ. ἔστιν οὖν ὅστις ἂν ἐμαρτύρησεν, ἢ κατήγο- 111
ρος ὃς ἐνεχείρησε τοιαύτην ἀπόδειξιν ποιεῖσθαι τοῦ
πράγματος; οὐ δῆτα. τί οὖν; ἀπέφυγον οἱ κρινόμενοι;
μὰ τὸν Ἡρακλέα, ἐπεὶ θανάτῳ ἐζημιώθησαν, πολὺ νὴ
τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω ἔλαττον ἁμάρτημα ἡμαρτη-
κότες τουτουὶ τοῦ ἀνθρώπου. ἐκεῖνοι μέν γε οἱ ταλαί-
πωροι οὐ δυνάμενοι γῆρας ἅμα καὶ πενίαν ὑπενεγ-
κεῖν, τὰ μέγιστα τῶν ἐν ἀνθρώποις κακῶν, ταύταις
ἐχρήσαντο ταῖς συμφοραῖς, οὗτος δ' οὐκ ἐθέλων τὴν
ἑαυτοῦ βδελυρίαν κατέχειν.
89 Εἰ μὲν τοίνυν ἦν ὁ ἀγὼν οὑτοσὶ ἐν πόλει ἐκκλή- 112
τῳ, ὑμᾶς ἂν ἔγωγε ἠξίωσα μάρτυράς μοι γενέσθαι,
τοὺς ἄριστα εἰδότας, ὅτι ἀληθῆ λέγω· εἰ δ' ὁ μὲν ἀγών
ἐστιν Ἀθήνησιν, οἱ δ' αὐτοὶ δικασταί μοι καὶ μάρτυ-
ρές ἐστε τῶν λόγων, ἐμοὶ μὲν ἀναμιμνήσκειν προσήκει,
ὑμᾶς δέ μοι μὴ ἀπιστεῖν. καὶ γάρ μοι δοκεῖ Τίμαρχος
οὑτοσὶ οὐχ ὑπὲρ αὐτοῦ μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐσπουδα-
κέναι, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων τῶν ταὐτὰ διαπεπραγ-
90 μένων αὐτῷ. εἰ γὰρ ἡ μὲν πρᾶξις αὕτη ἔσται, ὥσπερ
εἴωθε γίγνεσθαι, λάθρα καὶ ἐν ἐρημίᾳ καὶ ἐν ἰδίαις οἰ-
κίαις, ὁ δὲ ἄριστα μὲν εἰδὼς, καταισχύνας δέ τινα τῶν
πολιτῶν, ἐὰν τἀληθῆ μαρτυρήσῃ, ἔνοχος ἔσται τοῖς
μεγίστοις ἐπιτιμίοις, ὁ δὲ κρινόμενος καταμεμαρτυρη-*

μένος ὑπὸ τοῦ βίου τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἀληθείας ἀξιώ-
113 σει μὴ ἐξ ὧν γιγνώσκεται, ἀλλ' ἐκ τῶν μαρτυριῶν
κρίνεσθαι, ἀνῄρηται ὁ νόμος καὶ ἡ ἀλήθεια, καὶ δέ-
δεικται φανερὰ ὁδὸς, δι' ἧς οἱ τὰ μέγιστα κακουρ-
γοῦντες ἀποφεύξονται. τίς γὰρ ἢ τῶν λωποδυτῶν ἢ 91
τῶν κλεπτῶν ἢ τῶν μοιχῶν ἢ τῶν ἀνδροφόνων ἢ τῶν
τὰ μέγιστα μὲν ἀδικούντων, λάθρα δὲ τοῦτο πραττόντων
δώσει δίκην; καὶ γὰρ τούτων οἱ μὲν ἐπ' αὐτο-
φώρῳ ἁλόντες, ἐὰν μὲν ὁμολογῶσι, παραχρῆμα θα-
νάτῳ ζημιοῦνται, οἱ δὲ λαθόντες καὶ ἔξαρνοι γενό-
μενοι κρίνονται ἐν τοῖς δικαστηρίοις· εὑρίσκεται γὰρ
ἡ ἀλήθεια ἐκ τῶν εἰκότων.

Χρήσασθε δὴ παραδείγματι τῇ βουλῇ τῇ ἐξ Ἀρείου 92
πάγου, τῷ ἀκριβεστάτῳ συνεδρίῳ τῶν ἐν τῇ πόλει.
πολλοὺς γὰρ ἤδη ἔγωγ' ἔναγχος τεθεώρηκα ἐν τῷ βου-
λευτηρίῳ τούτῳ εὖ πάνυ εἰπόντας καὶ μάρτυρας πορι-
σαμένους ἁλόντας· ἤδη δέ τινας πάνυ κακῶς διαλε-
χθέντας καὶ πρᾶγμα ἀμάρτυρον ἔχοντας οἶδα νική-
σαντας. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ λόγου μόνον οὐδ' ἐκ τῶν μαρ-
τυριῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ ἴσασι καὶ ἐξητάκασι, τὴν ψῆ-
φον φέρουσι. τοιγάρτοι διατελεῖ τοῦτο τὸ συνέδριον
εὐδοκιμοῦν ἐν τῇ πόλει. τὸν αὐτὸν τοίνυν τρόπον, ὦ 93
Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς τὴν κρίσιν ταύτην ποιήσασθε, καὶ
πρῶτον μὲν μηδὲν ὑμῖν ἔστω πιστότερον ὧν αὐτοὶ
σύνιστε καὶ πέπεισθε περὶ Τιμάρχου τουτουὶ, ἔπειτα
τὸ πρᾶγμα θεωρεῖτε μὴ ἐκ τοῦ παρόντος, ἀλλ' ἐκ τοῦ
παρεληλυθότος χρόνου. οἱ μὲν γὰρ ἐν τῷ παρεληλυ-
114 θότι χρόνῳ λόγοι λεγόμενοι περὶ Τιμάρχου καὶ τῶν
τούτου ἐπιτηδευμάτων διὰ τὴν ἀλήθειαν ἐλέγοντο, οἱ
δ' ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ ῥηθησόμενοι διὰ τὴν κρίσιν τῆς ὑμε-
τέρας ἀπάτης ἕνεκα. ἀπόδοτε οὖν τὴν ψῆφον τῷ πλεί-
ονι χρόνῳ καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ οἷς αὐτοὶ ὑμεῖς σύνιστε.

94 Καίτοι λογογράφος γέ τις φησὶν, ὁ μηχανώμενος
αὐτοῖς ἀπολογίαν, ἐναντία με λέγειν ἐμαυτῷ. οὐ γὰρ
δὴ δοκεῖ εἶναι αὐτῷ δυνατὸν τὸν αὐτὸν ἄνθρωπον
πεπορνεῦσθαι καὶ τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι· τὸ μὲν
γὰρ ἡμαρτηκέναι τι περὶ τὸ σῶμα παιδὸς εἶναί φησι,
τὸ δὲ τὰ πατρῷα κατεδηδοκέναι ἀνδρός. ἔτι δὲ τοὺς
καταισχύνοντας αὑτοὺς μισθούς φησι πράττεσθαι τοῦ
πράγματος. ἀποθαυμάζων οὖν περιέρχεται καὶ τερα-
τευόμενος κατὰ τὴν ἀγορὰν, εἰ ὁ αὐτὸς πεπόρνευταί
95 τε καὶ τὰ πατρῷα κατεδήδοκεν. εἰ δέ τις ἀγνοεῖ ταῦθ' 115
ὅπως ἔχει, ἐγὼ σαφέστερον αὐτὰ πειράσομαι διορίσαι
τῷ λόγῳ. ἕως μὲν γὰρ ἀντήρκει ἡ τῆς ἐπικλήρου οὐ-
σία, ἣν ὁ Ἡγήσανδρος ὁ τοῦτον ἔχων ἔγημε, καὶ τὸ
ἀργύριον, ὃ ἦλθεν ἔχων ἐκ τῆς μετὰ Τιμομάχου ἀπο-
δημίας, ἦσαν ἐπὶ πολλῆς ἀσελγείας καὶ ἀφθονίας·
ἐπειδὴ δὲ ταῦτα μὲν ἀπωλώλει καὶ κατεκεκύβευτο καὶ
κατωψοφάγητο, οὑτοσὶ δ' ἔξωρος ἐγένετο, ἐδίδου δ' εἰ-
κότως οὐδεὶς ἔτι οὐδὲν, ἡ δὲ βδελυρὰ φύσις καὶ ἀνό-
σιος ἡ τούτου ἀεὶ τῶν αὐτῶν ἐπεθύμει καὶ καθ' ὑπερ-
βολὴν ἀκρασίας ἕτερον ἐφ' ἑτέρῳ ἐπίταγμα ἐπέταττε
96 καὶ ἀπεφέρετο εἰς τὸ καθ' ἡμέραν ἔθος, ἐνταῦθα δὴ 116
ἐτράπετο ἐπὶ τὸ καταφαγεῖν τὴν πατρῴαν οὐσίαν. καὶ
οὐ μόνον κατέφαγε τὰ πατρῷα, ἀλλ' εἰ οἷόν τ' ἐστὶν
εἰπεῖν, καὶ κατέπιεν. καὶ γὰρ οὐδὲ τῆς ἀξίας ἕκαστον 117
τῶν κτημάτων ἀπέδοτο, οὐδ' ἐδύνατ' ἀναμένειν τὸ
πλέον οὐδὲ τὸ λυσιτελοῦν, ἀλλὰ τοῦ ἤδη εὑρίσκοντος
ἀπεδίδοτο· οὕτως ἠπείγετο σφόδρα πρὸς τὰς ἡδονάς.
97 τούτῳ γὰρ κατέλιπεν ὁ πατὴρ οὐσίαν, ἀφ' ἧς ἕτερος
μὲν ἂν καὶ ἐλειτούργει, οὗτος δὲ οὐδ' αὑτῷ διαφυλάξαι
ἐδυνήθη. οἰκίαν μὲν γὰρ ὄπισθεν τῆς πόλεως, ἐσχα-
τιὰν δὲ Σφηττοῖ, Ἀλωπεκῆσι δ' ἕτερον χωρίον, χωρὶς 118
δὲ οἰκέτας δημιουργοὺς τῆς σκυτοτομικῆς τέχνης ἐννέα

ἢ δέκα, ὧν ἕκαστος τούτῳ δύ' ὀβολοὺς ἀποφορὰν
ἔφερε τῆς ἡμέρας, ὁ δ' ἡγεμὼν τοῦ ἐργαστηρίου τριώ-
βολον· ἔτι δὲ πρὸς τούτοις γυναῖκα ἀμόργινα ἐπιστα-
μένην ἐργάζεσθαι καὶ ἔργα λεπτὰ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐκφέ-
ρουσαν, καὶ ἄνδρα ποικιλτὴν, καὶ ὀφείλοντάς τινας
αὐτῷ ἀργύριον, καὶ ἔπιπλα. ὅτι δὲ ταῦτ' ἀληθῆ λέγω, 98
ἐνταῦθα μέντοι νὴ Δία σαφῶς πάνυ καὶ διαρρήδην
ἐγὼ μαρτυροῦντας ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι·
οὐδεὶς γὰρ κίνδυνος, ὥσπερ ἐκεῖ, οὐδ' αἰσχύνη πρόσ-
119 *εστιν οὐδεμία τῷ ἀληθῆ μαρτυροῦντι. τὴν μὲν γὰρ*
οἰκίαν τὴν ἐν ἄστει ἀπέδοθ' οὗτος Ναυσικράτει τῷ
κωμικῷ ὑποκριτῇ, ὕστερον δ' αὐτὴν ἐπρίατο παρὰ
τοῦ Ναυσικράτους εἴκοσι μνῶν Κλεαίνετος ὁ χοροδι-
δάσκαλος· τὴν δ' ἐσχατιὰν ἐπρίατο παρ' αὐτοῦ Μνη-
σίθεος ὁ Μυρρινούσιος, τόπον μὲν πολὺν, δεινῶς
δ' ἐξηγριωμένον ὑπὸ τούτου· τὸ δ' Ἀλωπεκῆσι χωρίον, 99
ὃ ἦν ἄπωθεν τοῦ τείχους ἕνδεκα ἢ δώδεκα στάδια,
ἱκετευούσης καὶ ἀντιβολούσης τῆς μητρὸς, ὡς ἐγὼ
πυνθάνομαι, ἐᾶσαι καὶ μὴ ἀποδόσθαι, ἀλλ' εἰ μή τι
ἄλλο, ἐνταφῆναι ὑπολιπεῖν αὐτῇ, οὐδὲ τούτου τοῦ
χωρίου ἀπέσχετο, ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἀπέδοτο δισχιλίων
δραχμῶν. καὶ τῶν θεραπαινῶν καὶ τῶν οἰκετῶν οὐ-
δένα κατέλιπεν, ἀλλ' ἅπαντα πέπρακε. καὶ ταῦθ' ὅτι
120 *οὐ ψεύδομαι, ἐγὼ μὲν, ὡς κατέλιπεν αὐτῷ ὁ πατὴρ,*
μαρτυρίας παρέξομαι, οὗτος δ', εἰ μὴ φήσει πεπρα-
κέναι, τὰ σώματα τῶν οἰκετῶν ἐμφανῆ παρεχέσθω.
ὡς δὲ καὶ ἀργύριόν τισιν ἐδάνεισεν, ὃ κομισάμενος 100
οὗτος ἀνήλωκε, μάρτυρα παρέξομαι Μεταγένην ὑμῖν
τὸν Σφήττιον, ὃς ὠφείλησε μὲν ἐκείνῳ πλείους ἢ τριά-
κοντα μνᾶς, ὃ δ' ἦν ὑπόλοιπον τελευτήσαντος τοῦ πα-
τρὸς, τούτῳ ἀπέδωκεν ἑπτὰ μνᾶς [Τιμάρχῳ]. καί μοι
κάλει Μεταγένην τὸν Σφήττιον. πασῶν δὲ πρώτην

ἀνάγνωθι τὴν Ναυσικράτους μαρτυρίαν τοῦ τὴν οἰ-
κίαν πριαμένου· καὶ τὰς ἄλλας ἁπάσας λαβὲ, περὶ ὧν
ἐμνήσθην ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

101 Ὡς τοίνυν ἐκέκτητο ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀργύριον οὐκ
ὀλίγον, ὃ οὗτος ἠφάνικε, τοῦθ' ὑμῖν ἐπιδείξω. φοβη-
θεὶς γὰρ τὰς λειτουργίας ἀπέδοτο ἃ ἦν αὐτῷ κτήματα
ἄνευ τῶν ἀρτίως εἰρημένων, χωρίον Κηφισιᾶσιν ἕτε- 121
ρον, ἀγρὸν Ἀμφιτροπῆσιν, ἐργαστήρια δύο ἐν τοῖς
ἀργυρείοις, ἓν μὲν ἐν Αὐλῶνι, ἕτερον δ' ἐπὶ Θρασύλ-
102 λῳ. ὅθεν δὲ ταῦτ' εὐπόρησεν, ἐγὼ ἐρῶ. ἦσαν οὗτοι
τρεῖς ἀδελφοὶ, Εὐπόλεμός τε ὁ παιδοτρίβης καὶ Ἀρίζη-
λος ὁ τούτου πατὴρ καὶ Ἀρίγνωτος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ἔστι,
πρεσβύτης διεφθαρμένος τοὺς ὀφθαλμούς. τούτων
πρῶτος ἐτελεύτησεν Εὐπόλεμος, ἀνεμήτου τῆς οὐσίας
οὔσης, δεύτερος δ' Ἀρίζηλος ὁ Τιμάρχου πατήρ· ὅτε
δ' ἔζη, πᾶσαν τὴν οὐσίαν διεχείριζε διὰ τὴν ἀσθένειαν
καὶ τὴν συμφορὰν τὴν περὶ τὰ ὄμματα τοῦ Ἀριγνώτου
καὶ διὰ τὸ τετελευτηκέναι τὸν Εὐπόλεμον, καί τι καὶ
103 εἰς τροφὴν συνταξάμενος ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ. ἐπεὶ
δὲ καὶ ὁ Ἀρίζηλος ἐτελεύτησεν ὁ Τιμάρχου τουτουὶ
πατὴρ, τοὺς μὲν πρώτους χρόνους, ἕως παῖς ἦν οὗτος,
ἅπαντα τὰ μέτρια ἐγίγνετο παρὰ τῶν ἐπιτρόπων τῷ
Ἀριγνώτῳ· ἐπειδὴ δ' ἐνεγράφη Τίμαρχος οὗτος εἰς τὸ
ληξιαρχικὸν γραμματεῖον καὶ κύριος ἐγένετο τῆς οὐ- 122
σίας, παρωσάμενος ἄνδρα πρεσβύτην καὶ ἠτυχηκότα,
θεῖον ἑαυτοῦ, τήν τε οὐσίαν ἠφάνισε καὶ τῶν ἐπιτη-
δείων οὐδὲν ἐδίδου τῷ Ἀριγνώτῳ, ἀλλὰ περιεῖδεν ἐκ
τοσαύτης οὐσίας ἐν τοῖς ἀδυνάτοις μισθοφοροῦντα. 123
104 καὶ τὸ τελευταῖον, ὃ καὶ δεινότατον, ἀπολειφθέντος
τοῦ πρεσβύτου τῆς γιγνομένης τοῖς ἀδυνάτοις δοκιμα-
σίας, ἱκετηρίαν θέντος εἰς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ μι-

σθοῦ, βουλευτὴς ὢν καὶ προεδρεύων ἐκείνην τὴν ἡμέραν οὐκ ἠξίωσεν αὐτῷ συνειπεῖν, ἀλλὰ περιεῖδεν ἀπο-
124 λέσαντα τὸν τῆς πρυτανείας μισθόν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι καὶ Ἀρίγνωτον τὸν Σφήττιον καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἀλλ' ἴσως ἄν τις εἴποι, ὡς ἀποδόμενος τὴν πα- 105
τρῴαν οἰκίαν ἑτέραν ἄλλοθί που τοῦ ἄστεος ἐκτήσατο, ἀντὶ δὲ τῆς ἐσχατιᾶς καὶ τοῦ χωρίου τοῦ Ἀλωπεκῆσι καὶ τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν ἄλλων εἰς τἀργύρειά τι κατεσκευάσατο, ὥσπερ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ πρότερον.
125 ἀλλ' οὐκ ἔστι τούτῳ λοιπὸν οὐδὲν, οὐκ οἰκία, οὐ συνοικία, οὐ χωρίον, οὐκ οἰκέται, οὐ δάνεισμα, οὐκ ἄλλ' οὐδὲν ἀφ' ὧν ἄνθρωποι μὴ κακοῦργοι ζῶσιν. ἀλλὰ τούτῳ ἀντὶ τῶν πατρῴων περίεστι βδελυρία, συκοφαντία, θράσος, τρυφὴ, δειλία, ἀναίδεια, τὸ μὴ ἐπίστασθαι ἐρυθριᾶν ἐπὶ τοῖς αἰσχροῖς· ἐξ ὧν ἂν ὁ κάκιστος καὶ ἀλυσιτελέστατος πολίτης γένοιτο.

Οὐ τοίνυν μόνον τὰ πατρῷα κατεδήδοκεν, ἀλλὰ 106
καὶ τὰ κοινὰ τὰ ὑμέτερα, ὅσων πώποτε κύριος γέγονεν. οὗτος γὰρ ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων, ἣν ὑμεῖς ὁρᾶτε, οὐκ ἔστιν ἥντινα πώποτ' οὐκ ἦρξεν ἀρχὴν, οὐδεμίαν λαχὼν οὐδὲ χειροτονηθεὶς, ἀλλὰ πάσας παρὰ τοὺς νόμους πριάμενος. ὧν τὰς μὲν πλείστας παρήσω,
126 δυοῖν δ' ἢ τριῶν μόνον μνησθήσομαι. λογιστὴς γὰρ 107
γενόμενος πλεῖστα μὲν τὴν πόλιν ἔβλαψε δῶρα λαμβάνων παρὰ τῶν οὐ δικαίως ἀρξάντων, μάλιστα δ' ἐσυκοφάντησε τῶν ὑπευθύνων τοὺς μηδὲν ἠδικηκότας. ἦρξε δ' ἐν Ἄνδρῳ πριάμενος τριάκοντα μνῶν τὴν ἀρχὴν, δανεισάμενος ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς τὴν μνᾶν, εὐπορίαν τῇ βδελυρίᾳ τῇ ἑαυτοῦ τοὺς συμμάχους τοὺς ὑμετέρους ποιούμενος· καὶ τοσαύτην ἀσέλγειαν ἐπεδείξατο

εἰς ἐλευθέρων ἀνθρώπων γυναῖκας, ἡλίκην οὐδεὶς πώ-
ποθ' ἕτερος. ὧν οὐδένα ἐγὼ παρακαλῶ δεῦρο τὴν ἑαυ-
τοῦ συμφορὰν, ἣν εἵλετο σιγᾶν, εἰς πολλοὺς ἐκμαρτυ-
108 ρῆσαι, ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο καταλείπω σκοπεῖν. τί δὲ
προσδοκᾶτε; τὸν Ἀθήνησιν ὑβριστὴν οὐκ εἰς τοὺς ἄλ-
λους μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ, νόμων
ὄντων, ὑμῶν ὁρώντων, ἐχθρῶν ἐφεστηκότων, τοῦτον 127
αὐτὸν λαβόντα ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν καὶ ἀρχὴν τίς ἂν
ἐλπίσειεν ἀπολελοιπέναι τι τῶν ἀσελγεστάτων ἔργων;
ἤδη νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω πολλάκις ἐνεθυμήθην
τὴν εὐτυχίαν τὴν τῆς ὑμετέρας πόλεως κατὰ πολλὰ μὲν
καὶ ἄλλα, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ ταῦτα, ὅτι κατ' ἐκεί-
νους τοὺς χρόνους οὐδεὶς ἐγένετο τῆς Ἀνδρίων πόλεως
ὠνητής.

109 Ἀλλ' ἴσως καθ' αὑτὸν μὲν ἄρχων φαῦλος ἦν, μετὰ
πλειόνων δὲ ἐπιεικής. πόθεν; οὗτος, ὦ Ἀθηναῖοι,
βουλευτὴς ἐγένετο ἐπὶ ἄρχοντος Νικοφήμου. ἅπαντα
μὲν οὖν διεξελθεῖν, ἃ ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἐκακούρ-
γησε, πρὸς μικρὸν μέρος τῆς ἡμέρας οὐκ ἄξιον ἐπιχει-
ρεῖν· ἃ δ' ἐστὶν ἐγγυτάτω τῆς αἰτίας, καθ' ἣν ἡ πα-
110 ροῦσα κρίσις ἐστὶ, ταῦτ' ἐρῶ διὰ βραχέων. ἐπὶ τοίνυν
τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος, ὅθ' οὗτος ἐβούλευεν, ταμίας ἦν
τῶν τῆς θεοῦ Ἡγήσανδρος οὗτος ὁ Κρωβύλου ἀδελ- 128
φὸς, ἔκλεπτον δὲ τῆς πόλεως κοινῇ καὶ μάλα φιλεταί-
ρως χιλίας δραχμάς. αἰσθόμενος δὲ τὸ πρᾶγμα ἀνὴρ
ἐπιεικὴς Πάμφιλος ὁ Ἀχερδούσιος, προσκρούσας τι
τούτῳ καὶ παροξυνθεὶς, ἐκκλησίας οὔσης εἶπεν ἀνα-
στάς· „ὦ Ἀθηναῖοι, κλέπτουσιν ὑμῶν ἀνὴρ καὶ γυνὴ
111 κοινῇ χιλίας δραχμάς.“ θαυμασάντων δ' ὑμῶν, πῶς
ἀνὴρ καὶ γυνὴ καὶ τίς ὁ λόγος, εἶπε μικρὸν διαλιπών·
„ἀγνοεῖτε“ ἔφη „ὅ τι λέγω; ὁ μὲν ἀνήρ ἐστιν Ἡγήσαν-
δρος ἐκεῖνος νυνὶ,“ ἔφη, „πρότερον δ' ἦν καὶ αὐτὸς

*Λεωδάμαντος γυνή· ἡ δὲ γυνὴ Τίμαρχος οὑτοσί. ὃν
δὲ τρόπον κλέπτεται τὸ ἀργύριον, ἐγὼ ἐρῶ.“ μετὰ
ταῦτα ἤδη διεξῄει περὶ τοῦ πράγματος καὶ μάλα εἰδό-
129 τως καὶ σαφῶς. διδάξας δὲ ταῦτα, „τί οὖν ἐστιν,“ ἔφη,
„ὦ Ἀθηναῖοι, ὃ συμβουλεύω ὑμῖν; ἐὰν μὲν ἡ βουλὴ
καταγνοῦσα τουτονὶ ἀδικεῖν καὶ ἐκφυλλοφορήσασα δι-
καστηρίῳ παραδῷ, δότε τὴν δωρεὰν αὐτοῖς, ἐὰν δὲ
μὴ κολάσωσι, μὴ δῶτε, ἀλλ' εἰς ἐκείνην αὐτοῖς τὴν
ἡμέραν ἀπομνημονεύσατε.“ μετὰ ταῦτα ὡς ἐπανῆλ- 112
θεν ἡ βουλὴ εἰς τὸ βουλευτήριον, ἐξεφυλλοφόρησε μὲν
130 αὐτόν, ἐν δὲ τῇ ψήφῳ κατεδέξατο. ὅτι δ' οὐ παρέδωκε
δικαστηρίῳ οὐδ' ἐξήλασεν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ἄχθο-
μαι μὲν λέγων, ἀνάγκη δ' ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι τῆς δωρεᾶς
ἀπετύγχανε. μὴ τοίνυν φανῆτε, ὦ Ἀθηναῖοι, τῇ μὲν
βουλῇ χαλεπήναντες καὶ πεντακοσίους ἄνδρας τῶν
πολιτῶν ἀστεφανώτους ποιήσαντες, ὅτι τοῦτον οὐκ
ἐτιμωρήσατο, αὐτοὶ δὲ ἀφῆτε, καὶ τὸν τῇ βουλῇ μὴ
συνενεγκόντα ῥήτορα, τοῦτον τῷ δήμῳ μὴ περιποιή-
σητε.*

Ἀλλὰ περὶ μὲν τὰς κληρωτὰς ἀρχάς ἐστι τοιοῦτος, 113
131 *περὶ δὲ τὰς χειροτονητὰς βελτίων. καὶ τίς ὑμῶν οὐκ
οἶδεν, ὡς περιβοήτως ἐξηλέγχθη κλέπτης ὤν; πεμ-
φθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν ἐξεταστὴς τῶν ἐν Ἐρετρίᾳ ξένων
μόνος τῶν ἐξεταστῶν ὡμολόγει λαβεῖν ἀργύριον, καὶ
οὐ περὶ τοῦ πράγματος ἀπελογεῖτο, ἀλλ' εὐθὺς περὶ
τοῦ τιμήματος ἱκέτευεν ὁμολογῶν ἀδικεῖν. ὑμεῖς δὲ
τοῖς μὲν ἐξάρνοις ἐτιμήσατε ταλάντου ἑκάστῳ, τούτῳ
δὲ τριάκοντα μνῶν. οἱ δὲ νόμοι κελεύουσι τῶν κλε-
πτῶν τοὺς μὲν ὁμολογοῦντας θανάτῳ ζημιοῦσθαι,
τοὺς δ' ἀρνουμένους κρίνεσθαι. τοιγάρτοι οὕτως* 114
*ὑμῶν κατεφρόνησεν, ὥστ' εὐθὺς ἐπὶ ταῖς ἐν τοῖς δή-
μοις διαψηφίσεσι δισχιλίας δραχμὰς ἔλαβε. φήσας γὰρ*

Φιλωτάδην τὸν Κυδαθηναιᾶ, ἕνα τῶν πολιτῶν, ἀπελεύθερον εἶναι ἑαυτοῦ καὶ πείσας ἀποψηφίσασθαι τοὺς δημότας, ἐπιστὰς τῇ κατηγορίᾳ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου καὶ λαβὼν εἰς τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα τὰ ἱερὰ καὶ ὀμόσας μὴ λαβεῖν δῶρα μηδὲ λήψεσθαι, καὶ ἐπομόσας τοὺς
115 *ὁρκίους θεοὺς καὶ ἐξώλειαν αὑτῷ ἐπαρασάμενος, εἰληφὼς ἠλέγχθη παρὰ Λευκωνίδου τοῦ Φιλωτάδου κηδε-* 132
στοῦ διὰ Φιλήμονος τοῦ ὑποκριτοῦ εἴκοσι μνᾶς, ἃς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πρὸς Φιλοξένην ἀνήλωσε τὴν ἑταίραν, καὶ προὔδωκε τὸν ἀγῶνα καὶ τὸν ὅρκον ἐπιώρκησεν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι Φιλήμονα τὸν δόντα τὸ ἀργύριον Τιμάρχῳ καὶ Λευκωνίδην τὸν Φιλωτάδου κηδεστὴν, καὶ τῶν συνθηκῶν ἀνάγνωθι τὰ ἀντίγραφα, καθ' ἃς τὴν πρᾶσιν ἐποιήσατο τοῦ ἀγῶνος.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΣΥΝΘΗΚΑΙ.

116 *Περὶ μὲν οὖν τοὺς πολίτας καὶ τοὺς οἰκείους οἷος γεγένηται, καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ὡς αἰσχρῶς ἀνήλωκε, καὶ τὴν ὕβριν τὴν εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ὡς ὑπερ-* 133
εώρακε, συνῇστε μὲν καὶ πρὶν ἐμὲ λέγειν, ἱκανῶς δ' ὑμᾶς ὑπομιμνήσκει καὶ ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος· δύο δέ μοι τῆς κατηγορίας εἴδη λέλειπται, ἐφ' οἷς ἐμαυτόν τ' εἰπεῖν εὔχομαι τοῖς θεοῖς πᾶσι καὶ πάσαις ὑπὲρ τῆς πόλεως ὡς προῄρημαι, ὑμᾶς τε βουλοίμην ἂν οἷς ἐγὼ μέλλω λέγειν προσέχειν τὸν νοῦν καὶ παρακολουθεῖν
117 *εὐμαθῶς. ἔστι δ' ὁ μὲν πρῶτός μοι λόγος προδιήγησις τῆς ἀπολογίας ἧς ἀκούω μέλλειν γίγνεσθαι, ἵνα μὴ τοῦτο ἐμοῦ παραλιπόντος ὁ τὰς τῶν λόγων τέχνας κατεπαγγελλόμενος τοὺς νέους διδάσκειν ἀπάτῃ τινὶ παραλογισάμενος ὑμᾶς ἀφέληται τὸ τῆς πόλεως συμφέρον. ὁ δὲ δεύτερός ἐστί μοι λόγος παράκλησις τῶν πολιτῶν πρὸς ἀρετήν. ὁρῶ δὲ πολλοὺς μὲν τῶν νεωτέρων προσεστηκότας πρὸς τῷ δικαστηρίῳ, πολλοὺς*

δὲ τῶν πρεσβυτέρων, οὐκ ὀλίγους δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλ-
λάδος συνειλεγμένους ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν· οὓς μὴ νο- 118
μίσητ' ἐμὲ θεωρήσοντας ἥκειν, ἀλλὰ πολυ μᾶλλον
ὑμᾶς εἰσομένους εἰ μὴ μόνον εὖ νομοθετεῖν ἐπίστα-
134 σθε, ἀλλὰ καὶ κρίνειν τὰ καλὰ καὶ τὰ μὴ καλὰ δύνα-
σθε, καὶ εἰ τιμᾶν ἐπίστασθε τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, καὶ
εἰ θέλετε κολάζειν τοὺς ὀνείδη τὸν ἑαυτῶν βίον τῇ πό-
λει παρασκευάζοντας. λέξω δὲ πρῶτον πρὸς ὑμᾶς περὶ
τῆς ἀπολογίας.

Ὁ γὰρ περιττὸς ἐν τοῖς λόγοις Δημοσθένης ἢ τοὺς 119
νόμους φησὶν ὑμᾶς ἐξαλείφειν δεῖν, ἢ τοῖς ἐμοῖς λόγοις
οὐκ εἶναι προσεκτέον. ἀποθαυμάζει γὰρ, εἰ μὴ πάν-
τες μεμνήμεθα, ὅτι καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἡ βουλὴ
πωλεῖ τὸ πορνικὸν τέλος· καὶ τοὺς πριαμένους τὸ τέλος
οὐκ εἰκάζειν, ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδέναι τοὺς ταύτῃ χρωμέ-
νους τῇ ἐργασίᾳ. ὁπότε δὴ οὖν τετόλμηκα ἀντιγρά-
ψασθαι πεπορνευμένῳ Τιμάρχῳ μὴ ἐξεῖναι δημηγο-
ρεῖν, ἀπαιτεῖν φησι τὴν πρᾶξιν αὐτὴν οὐκ αἰτίαν
κατηγόρου, ἀλλὰ μαρτυρίαν τελώνου τοῦ παρὰ Τι-
μάρχου τοῦτο ἐκλέξαντος τὸ τέλος. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτ', 120
135 ὦ Ἀθηναῖοι, σκέψασθ', ἂν ἁπλοῦν καὶ ἐλευθέριον δό-
ξω λόγον ὑμῖν λέγειν. αἰσχύνομαι γὰρ ὑπὲρ τῆς πό-
λεως, εἰ Τίμαρχος, ὁ τοῦ δήμου σύμβουλος καὶ τὰς εἰς
τὴν Ἑλλάδα τολμῶν πρεσβείας πρεσβεύειν, μὴ τὸ πρᾶγ-
μα ὅλον ἀποτρίψασθαι ἐπιχειρήσει, ἀλλὰ τοὺς τόπους
ἐπερωτήσει, ὅπου ἐκαθέζετο, καὶ τοὺς τελώνας, εἰ πώ-
ποτε παρ' αὐτοῦ τὸ πορνικὸν τέλος εἰλήφασιν. ταύτης 121
μὲν οὖν τῆς ἀπολογίας ὑμῶν ἕνεκα παραχωρησάτω·
ἕτερον δ' ἐγώ σοι λόγον ὑποβαλῶ καλὸν καὶ δίκαιον,
ᾧ χρήσει, εἰ μηδὲν αἰσχρὸν σαυτῷ σύνοισθα. τόλμη-
σον γὰρ εἰς τοὺς δικαστὰς βλέψας εἰπεῖν ἃ προσήκει
λέγειν ἀνδρὶ σώφρονι τὰ περὶ τὴν ἡλικίαν· „ἄνδρες

Ἀθηναῖοι, τέθραμμαι μὲν ἐκ παιδὸς καὶ μειρακίου
παρ' ὑμῖν, οὐκ ἀφανεῖς δὲ διατριβὰς διατρίβω, ἀλλ' ἐν
122 ταῖς ἐκκλησίαις μεθ' ὑμῶν ὁρῶμαι. οἶμαι δ' ἂν, εἰ
πρὸς ἄλλους τινὰς ἦν ὁ λόγος μοι περὶ τῆς αἰτίας ἧς
κρίνομαι, ταῖς ὑμετέραις μαρτυρίαις ῥᾳδίως ἂν ἀπο-
λύσασθαι τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους. μὴ γὰρ ὅτι, εἰ
πέπρακταί μοι τι τούτων, ἀλλ' εἰ δοκῶ ὑμῖν παραπλη- 136
σίως βεβιωκέναι ταῖς λεγομέναις ὑπὸ τούτου αἰτίαις,
ἀβίωτον εἶναι ἡγούμενος ἐμαυτῷ τὸν λοιπὸν βίον, πα-
ραδίδωμι τὴν εἰς ἐμαυτὸν τιμωρίαν ἐναπολογήσασθαι
τῇ πόλει πρὸς τοὺς Ἕλληνας, οὐδ' ἥκω παραιτησόμε-
νος ὑμᾶς, ἀλλὰ καταχρήσασθέ μοι, εἰ δοκῶ τοιοῦτος
εἶναι.“ αὕτη μέν ἐστιν, ὦ Τίμαρχε, ἀνδρὸς ἀγαθοῦ
καὶ σώφρονος ἀπολογία καὶ πεπιστευκότος τῷ βίῳ καὶ
123 καταφρονοῦντος εἰκότως ἁπάσης βλασφημίας· ἃ δὲ
πείθει σε Δημοσθένης λέγειν, οὐκ ἀνδρός ἐστιν ἐλευ-
θέρου, ἀλλὰ πόρνου περὶ τῶν τόπων διαφερομένου
ἐπειδὴ δ' εἰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν οἰκήσεων καταφεύ-
γεις, κατ' οἴκημα τὸ πρᾶγμα ἐξετάζεσθαι ἀξιῶν, ὅπου
ἐκαθέζου, ἃ μέλλω λέγειν ἀκούσας εἰσαῦθις οὐ χρήσει
τοιούτῳ λόγῳ, ἐὰν σωφρονῇς. οὐ γὰρ τὰ οἰκήματα 137
οὐδ' αἱ οἰκήσεις τὰς ἐπωνυμίας τοῖς ἐνοικήσασι πα-
ρέχουσιν, ἀλλ' οἱ ἐνοικήσαντες τὰς τῶν ἰδίων ἐπιτηδευ-
124 μάτων ἐπωνυμίας τοῖς τόποις παρασκευάζουσιν. ὅπου
μὲν γὰρ πολλοὶ μισθωσάμενοι μίαν οἴκησιν διελόμενοι
ἔχουσι, συνοικίαν καλοῦμεν, ὅπου δ' εἷς ἐνοικεῖ, οἰ-
κίαν. ἐὰν δ' εἰς ἓν δήπου τούτων τῶν ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς
ἐργαστηρίων ἰατρὸς εἰσοικίσηται, ἰατρεῖον καλεῖται·
ἐὰν δ' ὁ μὲν ἐξοικίσηται, εἰς δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐργα-
στήριον χαλκεὺς εἰσοικίσηται, χαλκεῖον ἐκλήθη, ἐὰν 138
δὲ κναφεὺς, κναφεῖον, ἐὰν δὲ τέκτων, τεκτονεῖον·
ἐὰν δὲ πορνοβοσκὸς καὶ πόρναι, ἀπὸ τῆς ἐργασίας

εὐθὺς ἐκλήθη πορνεῖον. ὥστε σὺ πολλὰ πορνεῖα τῇ τῆς πράξεως εὐχερείᾳ πεποίηκας. μὴ οὖν, ὅπου ποτὲ ἔπραττες, ἐρώτα, ἀλλ' ὡς τοῦτο οὐ πεποίηκας, ἀπολογοῦ.

Ἥξει δ', ὡς ἔοικε, καὶ ἕτερος λόγος τις ὑπὸ τοῦ 12
αὐτοῦ σοφιστοῦ συγκείμενος. λέγει γάρ, ὡς οὐδέν ἐστιν ἀδικώτερον φήμης, ἀγοραῖα τεκμήρια καὶ παντελῶς ἀκόλουθα τῷ αὐτοῦ βίῳ παρεχόμενος. πρῶτον μὲν γὰρ τὴν ἐν Κολωνῷ συνοικίαν τὴν Δήμωνος καλουμένην ψευδῆ φησι τὴν ἐπωνυμίαν ἔχειν· οὐ γὰρ εἶναι Δήμωνος· ἔπειτα τὸν Ἑρμῆν τὸν Ἀνδοκίδου καλούμενον οὐκ Ἀνδοκίδου, ἀλλ' Αἰγηίδος φυλῆς εἶναι
139 *ἀνάθημα. παραφέρει δ' αὐτὸν ἐν σκώμματος μέρει,* 12
ὡς ἡδὺς ἀνὴρ καὶ περὶ τὰς ἰδίας διατριβὰς γελοῖος· „εἰ μὴ καὶ ἐμὲ δεῖ“, φησὶν, „ὑπακούειν τοῖς ὄχλοις μὴ Δημοσθένην καλούμενον, ἀλλὰ Βάταλον, ὅτι ταύτην ἐξ ὑποκορίσματος τίτθης τὴν ἐπωνυμίαν ἔχω.“ εἰ δὲ Τίμαρχος ὡραῖος ἐγένετο καὶ σκώπτεται τῇ τοῦ πράγματος διαβολῇ καὶ μὴ τοῖς αὐτοῦ ἔργοις, οὐ δήπου διὰ τοῦτ' αὐτόν φησι δεῖν συμφορᾷ περιπεσεῖν. ἐγὼ δὲ, 12
ὦ Δημόσθενες, περὶ μὲν τῶν ἀναθημάτων καὶ τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν κτημάτων καὶ πάντων ὅλως τῶν ἀφώνων πολλοὺς καὶ παντοδαποὺς καὶ οὐδέποτε τοὺς αὐτοὺς ἀκούω λόγους λεγομένους· οὐ γάρ εἰσιν ἐν αὐτοῖς οὔτε καλαὶ οὔτε αἰσχραὶ πράξεις, ἀλλ' ὁ προσαψάμενος αὐτῶν καὶ παρατυχὼν, ὅστις ἂν ᾖ, κατὰ τὸ
140 *μέγεθος τῆς αὐτοῦ δόξης λόγον παρέχει· περὶ δὲ τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον καὶ τὰς πράξεις ἀψευδής τις ἀπὸ ταὐτομάτου πλανᾶται φήμη κατὰ τὴν πόλιν, καὶ διαγγέλλει τοῖς πολλοῖς τὰς ἰδίας πράξεις, πολλὰ δὲ καὶ μαντεύεται περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ οὕτως* 12
ἐναργές ἐστι καὶ οὐ πεπλασμένον ὃ λέγω, ὥσθ' εὑρή-

σετε καὶ τὴν πόλιν ἡμῶν καὶ τοὺς προγόνους φήμης ὡς θεοῦ μεγίστης βωμὸν ἱδρυμένους, καὶ τὸν Ὅμηρον 141
πολλάκις ἐν τῇ Ἰλιάδι λέγοντα πρὸ τοῦ τι τῶν μελλόντων γενέσθαι· „φήμη δ' εἰς στρατὸν ἦλθε,“ καὶ πάλιν τὸν Εὐριπίδην ἀποφαινόμενον τὴν θεὸν ταύτην οὐ μόνον τοὺς ζῶντας ἐμφανίζειν δυναμένην, ὁποῖοί τινες ἂν τυγχάνωσιν ὄντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τετελευτηκότας, ὅταν λέγῃ,

φήμη τὸν ἐσθλὸν κἂν μυχῷ δείκνυσι γῆς.

129 ὁ δ' Ἡσίοδος καὶ διαρρήδην θεὸν αὐτὴν ἀποδείκνυσι, πάνυ σαφῶς φράζων τοῖς βουλομένοις συνιέναι· λέγει γάρ,

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοί
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νυ τίς ἐστι καὶ αὐτή.

καὶ τούτων τῶν ποιημάτων τοὺς μὲν εὐσχημόνως βεβιωκότας εὑρήσετε ἐπαινέτας ὄντας· πάντες γὰρ οἱ δημοσίᾳ φιλότιμοι παρὰ τῆς ἀγαθῆς φήμης ἡγοῦνται τὴν δόξαν κομιεῖσθαι· οἷς δ' αἰσχρός ἐστιν ὁ βίος, οὐ τιμῶσι τὴν θεὸν ταύτην· κατήγορον γὰρ αὐτὴν ἀθά-
130 νατον ἔχειν ἡγοῦνται. ἀναμνήσθητε οὖν, ὦ ἄνδρες, 142
τίνι κέχρησθε φήμῃ περὶ Τιμάρχου. οὐχ ἅμα τοὔνομα λέγεται καὶ τὸ ἐρώτημα εὐθὺς ἐρωτᾶτε· „ποῖος Τίμαρχος; ὁ πόρνος;“ ἔπειτα εἰ μὲν μάρτυρας παρειχόμην περί τινος, ἐπιστεύετ' ἄν μοι· εἰ δὲ τὴν θεὸν μάρτυρα παρέχομαι, οὐ πιστεύετε; ᾗ οὐδὲ ψευδομαρτυριῶν
131 θέμις ἐστὶν ἐπισκήψασθαι. ἐπεὶ καὶ περὶ τῆς Δημοσθένους ἐπωνυμίας, οὐ κακῶς ὑπὸ τῆς φήμης, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ τῆς τίτθης ὁ Βάταλος προσαγορεύεται, ἐξ ἀνανδρίας καὶ κιναιδίας ἐνεγκάμενος τοὔνομα. εἰ γάρ
τις σου τὰ κομψὰ ταῦτα χλανίσκια περιελόμενος καὶ 143
τοὺς μαλακοὺς χιτωνίσκους, ἐν οἷς τοὺς κατὰ τῶν φίλων λόγους γράφεις, περιενέγκας δοίη εἰς τὰς χεῖρας

τῶν δικαστῶν, οἶμαι ἂν αὐτοὺς, εἴ τις μὴ προειπὼν
τοῦτο ποιήσειεν, ἀπορῆσαι, εἴτε ἀνδρὸς εἴτε γυναικὸς
εἰλήφασιν ἐσθῆτα.

Ἀναβήσεται δ' ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ τῶν στρατη- 13
γῶν τις, ὡς ἀκούω, ὑπτιάζων καὶ κατασκοπούμενος
ἑαυτὸν, ὡς ἐν παλαίστραις καὶ διατριβαῖς γεγονώς·
144 ὃς ἐπιχειρήσει διασύρειν τὴν ὅλην ἔνστασιν τοῦ ἀγῶ-
νος, οὐ κρίσιν ἐξευρηκέναι με φάσκων, ἀλλὰ δεινῆς
ἀπαιδευσίας ἀρχὴν, παραφέρων πρῶτον μὲν τοὺς εὐ-
εργέτας τοὺς ὑμετέρους, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτο-
να, καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους πίστιν καὶ τὸ πρᾶγμα ὡς
συνήνεγκε τῇ πόλει διεξιών· οὐκ ἀφέξεται δ', ὥς φα- 13
σιν, οὐδὲ τῶν Ὁμήρου ποιημάτων οὐδὲ τῶν ὀνομάτων
τῶν ἡρωικῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν λεγομένην γενέσθαι φι-
λίαν δι' ἔρωτα Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως ὑμνήσει, καὶ
τὸ κάλλος, ὥσπερ οὐ πάλαι μακαριζόμενον, ἂν τύχῃ
σωφροσύνης, νῦν ἐγκωμιάσεται. εἰ γὰρ τὴν τοῦ σώ-
145 ματος εὐπρέπειαν ταύτην τινὲς διαβάλλοντες συμφο-
ρὰν τοῖς ἔχουσι καταστήσουσιν, οὐ ταὐτὰ κοινῇ ψη-
φιεῖσθαί φησιν ὑμᾶς καὶ ἰδίᾳ εὔχεσθαι· ἄτοπον γὰρ 13
εἶναι δοκεῖν αὐτῷ, εἰ τοὺς μὲν υἱεῖς τοὺς μηδέπω γε-
γονότας ἅπαντες εὔχεσθε οἱ μέλλοντες παιδοποιεῖσθαι
καλοὺς κἀγαθοὺς τὰς ἰδέας φῦναι καὶ τῆς πόλεως ἀξί-
ους, τοὺς δ' ἤδη γεγονότας, ἐφ' οἷς προσήκει σεμνύνε-
σθαι τὴν πόλιν, ἐὰν κάλλει καὶ ὥρᾳ διενεγκόντες ἐκ-
πλήξωσί τινας καὶ περιμάχητοι ἐξ ἔρωτος γένωνται,
τούτους, ὡς ἔοικεν, Αἰσχίνῃ πεισθέντες ἀτιμώσετε.
κἀνταῦθα δή τινα καταδρομὴν, ὡς ἀκούω, μέλλει ποι- 13
εῖσθαι περὶ ἐμοῦ, ἐπερωτῶν, εἰ οὐκ αἰσχύνομαι αὐτὸς
μὲν ἐν τοῖς γυμνασίοις ὀχληρὸς ὢν καὶ πλείστων ἐρα-
στὴς γεγονὼς, τὸ δὲ πρᾶγμα εἰς ὄνειδος καὶ κινδύνους
καθιστάς. καὶ τὸ τελευταῖον, ὡς ἀπαγγέλλουσί τινές

μοι, εἰς γέλωτα καὶ λῆρόν τινα προτρεπόμενος ὑμᾶς,
ἐπιδείξεσθαί μου φησὶν ὅσα πεποίηκα ἐρωτικὰ εἴς τι- 146
νας ποιήματα, καὶ λοιδοριῶν καὶ πληγῶν τινων ἐκ τοῦ
πράγματος, αἳ περὶ ἐμὲ γεγένηνται, μαρτυρίας φησὶ
36 παρέξεσθαι. ἐγὼ δὲ οὔτε ἔρωτα δίκαιον ψέγω, οὔτε
τοὺς κάλλει διαφέροντάς φημι πεπορνεῦσθαι, οὔτ᾽ αὐ-
τὸς ἐξαρνοῦμαι μὴ οὐ γεγονέναι ἐρωτικὸς καὶ ἔτι καὶ
νῦν εἶναι, τάς τε ἐκ τοῦ πράγματος γιγνομένας πρὸς
ἑτέρους φιλονεικίας καὶ μάχας οὐκ ἀρνοῦμαι μὴ οὐχὶ
συμβεβηκέναι μοι. περὶ δὲ τῶν ποιημάτων ὧν φασιν
οὗτοί με πεποιηκέναι, τὰ μὲν ὁμολογῶ, τὰ δὲ ἐξαρ-
νοῦμαι μὴ τοῦτον ἔχειν τὸν τρόπον, ὃν οὗτοι διαφθεί-
37 ροντες παρέξονται. ὁρίζομαι δ᾽ εἶναι τὸ μὲν ἐρᾶν τῶν
καλῶν καὶ σωφρόνων φιλανθρώπου πάθος καὶ εὐ-
γνώμονος ψυχῆς, τὸ δὲ ἀσελγαίνειν ἀργυρίου τινὰ
μισθούμενον ὑβριστοῦ καὶ ἀπαιδεύτου ἀνδρὸς ἔργον 147
εἶναι ἡγοῦμαι· καὶ τὸ μὲν ἀδιαφθόρως ἐρᾶσθαί φημι
καλὸν εἶναι, τὸ δ᾽ ἐπαρθέντα μισθῷ πεπορνεῦσθαι
αἰσχρόν. ὅσον δ᾽ ἑκάτερον τούτων ἀπ᾽ ἀλλήλων διέ-
στηκε καὶ ὡς πολὺ διαφέρει, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑμᾶς πει-
38 ράσομαι λόγοις διδάσκειν. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν, ὅθ᾽
ὑπὲρ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ἐκ φύσεως ἀναγ-
καίων κακῶν καὶ ἀγαθῶν ἐνομοθέτουν, ἃ τοῖς ἐλευ-
θέροις ἡγοῦντο εἶναι πρακτέα, ταῦτα τοῖς δούλοις
ἀπεῖπον μὴ ποιεῖν. „δοῦλον“ φησὶν ὁ νόμος „μὴ γυ-
μνάζεσθαι μηδὲ ξηραλοιφεῖν ἐν ταῖς παλαίστραις.“
καὶ οὐκέτι προσέγραψε· „τὸν δ᾽ ἐλεύθερον ἀλείφε-
σθαι καὶ γυμνάζεσθαι.“ ὁπότε γὰρ οἱ νομοθέται τὸ
καλὸν τὸ ἐκ τῶν γυμνασίων κατιδόντες ἀπεῖπον τοῖς
δούλοις μὴ μετέχειν, τούτῳ αὐτῷ ἡγοῦντο, ᾧ ἐκείνους
ἐκώλυον, τοὺς ἐλευθέρους προτρέπειν ἐπὶ τὰ γυμνά-
39 σια. πάλιν ὁ αὐτὸς οὗτος εἶπε νομοθέτης· „δοῦλον

ἐλευθέρου παιδὸς μήτ' ἐρᾶν μήτ' ἐπακολουθεῖν, ἢ τύπτεσθαι τῇ δημοσίᾳ μάστιγι πεντήκοντα πληγάς."
148 ἀλλ' οὐ τὸν ἐλεύθερον ἐκώλυσεν ἐρᾶν καὶ ὁμιλεῖν καὶ ἀκολουθεῖν, οὐδὲ βλάβην τῷ παιδὶ, ἀλλὰ μαρτυρίαν σωφροσύνης ἡγήσατο συμβαίνειν. ἀκύρου δ' οἶμαι καὶ ἀδυνάτου ἔτι ὄντος κρῖναι τὸν ὄντως εὔνουν καὶ μὴ, τὸν ἐρῶντα σωφρονίζει, καὶ τοὺς τῆς φιλίας λόγους εἰς τὴν φρονοῦσαν καὶ πρεσβυτέραν ἡλικίαν ἀναβάλλεται· τὸ δ' ἐπακολουθεῖν καὶ ἐφορᾶν φρουρὰν καὶ φυλακὴν σωφροσύνης ἡγήσατο εἶναι μεγίστην. τοι- 14(
γάρτοι τοὺς τῆς πόλεως μὲν εὐεργέτας, ταῖς δ' ἀρεταῖς ὑπερενηνοχότας, Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, ὁ σώφρων καὶ ἔννομος, εἴτε ἔρωτα εἴτε τρόπον αὐτὸν χρὴ προσειπεῖν, τοιούτους ἐπαίδευσεν, ὥστε τοὺς ἐπαινοῦντας τὰ ἐκείνων ἔργα καταδεεστέρους δοκεῖν εἶναι ἐν τοῖς ἐγκωμίοις τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

Ἐπειδὴ δὲ Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου μέμνησθε 14
καὶ Ὁμήρου καὶ ἑτέρων ποιητῶν, ὡς τῶν μὲν δικαστῶν ἀνηκόων παιδείας ὄντων, ὑμεῖς δὲ εὐσχήμονές τινες προσποιεῖσθε εἶναι καὶ περιφρονοῦντες ἱστορίᾳ τὸν δῆμον, ἵν' εἰδῆτε, ὅτι καὶ ἡμεῖς τι ἤδη ἠκούσαμεν καὶ ἐμάθομεν, λέξομέν τι καὶ ἡμεῖς περὶ τούτων. ἐπειδὴ γὰρ ἐπιχειροῦσι φιλοσόφων ἀνδρῶν μεμνῆσθαι
149 καὶ καταφεύγειν ἐπὶ τοὺς εἰρημένους ἐν τῷ μέτρῳ λόγους, θεωρήσατε ἀποβλέψαντες, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰς τοὺς ὁμολογουμένως ἀγαθοὺς καὶ χρηστοὺς ποιητάς, ὅσον κεχωρίσθαι ἐνόμισαν τοὺς σώφρονας καὶ τῶν ὁμοίων ἐρῶντας καὶ τοὺς ἀκρατεῖς ὧν οὐ χρὴ καὶ τοὺς ὑβριστάς. λέξω δὲ πρῶτον μὲν περὶ Ὁμήρου, ὃν ἐν 14
τοῖς πρεσβυτάτοις καὶ σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν εἶναι τάττομεν. ἐκεῖνος γὰρ πολλαχοῦ μεμνημένος περὶ Πατρόκλου καὶ Ἀχιλλέως τὸν μὲν ἔρωτα καὶ τὴν ἐπωνυ

μίαν αὐτῶν τῆς φιλίας ἀποκρύπτεται, ἡγούμενος τὰς τῆς εὐνοίας ὑπερβολὰς καταφανεῖς εἶναι τοῖς πεπαι-
143 δευμένοις τῶν ἀκροατῶν. λέγει γάρ που Ἀχιλλεὺς ὀδυρόμενος τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ὡς ἕν τι τοῦτο τῶν λυπηροτάτων ἀναμιμνησκόμενος, ὅτι τὴν 150
ὑπόσχεσιν τὴν πρὸς τὸν πατέρα τὸν Πατρόκλου, τὸν Μενοίτιον, ἄκων ἐψεύσατο· ἐπαγγείλασθαι γὰρ αὐτὸν εἰς Ὀποῦντα σῶν ἀπάξειν (ἦν γὰρ Ὀπούντιος), εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς τὴν Τροίαν καὶ παρακαταθεῖτο αὐτῷ. ᾧ καταφανής ἐστιν, ὡς δι' ἔρωτα τὴν ἐπιμέλει-
144 αν αὐτοῦ παρέλαβεν. ἔστι δὲ τὰ ἔπη, ἃ ἐγὼ νῦν ὑμῖν μέλλω λέγειν·

ὢ πόποι, ἦ ῥ' ἅλιον ἔπος ἔκβαλον ἤματι κείνῳ
θαρσύνων ἥρωα Μενοίτιον ἐν μεγάροισιν.
φῆν δέ οἱ εἰς Ὀπόεντα περικλυτὸν υἱὸν ἀπάξειν,
Ἴλιον ἐκπέρσαντα λαχόντα τε ληΐδος αἶσαν.
ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ·
ἄμφω γὰρ πέπρωται ὁμοίην γαῖαν ἐρεύθειν.

145 οὐ τοίνυν ἐνταῦθα μόνον σχετλιάζων φαίνεται, ἀλλ' οὕτως αὐτὸν ἰσχυρῶς ἐπένθησεν, ὥστε παρὰ Θέτιδος τῆς αὑτοῦ μητρὸς προακούσας, ὅτι μὴ μετελθὼν μὲν 151
τοὺς ἐχθροὺς, ἀλλ' ἐάσας ἀτιμώρητον τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἐπανελθὼν οἴκαδε γηραιὸς ἐν τῇ αὑτοῦ πατρίδι ἀποθανεῖται, τιμωρησάμενος δὲ διὰ ταχέων μέλλοι τὸν βίον τελευτᾶν, εἵλετο τὴν τοῦ τεθνεῶτος πίστιν μᾶλλον ἢ τὴν σωτηρίαν. οὕτω δὲ μεγαλοψύχως ἠπείγετο τὸν φονέα τὸν ἐκείνου τιμωρήσασθαι, ὥστε πάντων αὐτὸν παραμυθουμένων καὶ κελευόντων λούσασθαι καὶ σῖτον προσενέγκασθαι ἀπόμνυσι μηδὲν τούτων πράξειν, πρὶν ἂν τὴν τοῦ Ἕκτορος κεφαλὴν
146 ἐπὶ τὸν τοῦ Πατρόκλου τάφον ἐνέγκῃ. καθεύδοντος δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πυρᾷ, ὥς φησιν ὁ ποιητής, εἴδωλον

ἐφίσταται Πατρόκλου, καὶ τοιούτων ἐπεμνήσθη καὶ τοιαῦτα ἐπέσκηψε τῷ Ἀχιλλεῖ, ἐφ' οἷς καὶ δακρῦσαι καὶ ζηλῶσαι τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν φιλίαν ἄξιον αὐτῶν ἐστιν. ἐπισκήπτει μὲν γὰρ αὐτῷ, προειπών, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνος ἀπέχει μακρὰν τῆς τοῦ βίου τελευτῆς, εἴ πως εἴη δυνατόν, προδιοικήσασθαι, ὅπως τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ καὶ ἐτράφησαν καὶ ἐβίωσαν ἐν τῷ αὐτῷ, οὕτω καὶ τελευτησάντων αὐτῶν τὰ ὀστᾶ ἐν τῇ αὐτῇ σορῷ κείσεται· ὀδυρόμενος δὲ καὶ τὰς διατριβὰς διεξιών, ἃς 147
μετ' ἀλλήλων ζῶντες διέτριβον, λέγει, ὅτι „οὐκέτι πε-
152 ρὶ τῶν μεγίστων, ὥσπερ τὸ πρότερον, καθεζόμενοι μετ' ἀλλήλων μόνοι ἄπωθεν τῶν ἄλλων φίλων βουλευσόμεθα," τὴν πίστιν οἶμαι καὶ τὴν εὔνοιαν ποθεινοτάτην ἡγούμενος εἶναι. ἵνα δὲ καὶ διὰ τοῦ μέτρου τὰς γνώμας ἀκούσητε τοῦ ποιητοῦ, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὰ ἔπη τὰ περὶ τούτων, ἃ Ὅμηρος πεποίηκε. λέγε πρῶτον τὰ περὶ τῆς Ἕκτορος τι- 148
μωρίας.

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν, φίλ' ἑταῖρε, σεῦ ὕστερος εἶμ' ὑπὸ γαῖαν,
οὔ σε πρὶν κτεριῶ, πρίν γ' Ἕκτορος ἐνθάδ' ἐνεῖκαι
τεύχεα καὶ κεφαλήν, μεγαθύμου σοῖο φονῆος.

ἀναγίγνωσκε δή, ἃ περὶ τοῦ ὁμοτάφους αὐτοὺς γενέ- 149
σθαι λέγει ἐν τῷ ὕπνῳ ὁ Πάτροκλος, καὶ περὶ τῶν διατριβῶν, ἃς συνδιέτριβον ἀλλήλοις.

οὐ γὰρ ἔτι ζωοί γε φίλων ἀπάνευθεν ἑταίρων
153 βουλὰς ἑζόμενοι βουλεύσομεν· ἀλλ' ἐμὲ μὲν Κὴρ
ἀμφέχανε στυγερή, ἥπερ λάχε γιγνόμενόν περ·
καὶ δὲ σοὶ αὐτῷ μοῖρα, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
τείχει ὕπο Τρώων εὐηγενέων ἀπολέσθαι,
μαρνάμενον δηίοις Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·

μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθε τιθήμεναι ὀστέ', Ἀχιλλεῦ,
ἀλλ' ἵνα πέρ σε καὶ αὐτὸν ὁμοίη γαῖα κεκεύθῃ,
χρυσέῳ ἐν ἀμφιφορεῖ, τόν τοι πόρε πότνια μήτηρ.
ὡς ὁμοῦ ἐτράφεμέν περ ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν,
εὖτέ με τυτθὸν ἐόντα Μενοίτιος ἐξ Ὀπόεντος
ἤγαγεν ὑμέτερόνδ' ἀνδροκτασίης ὕπο λυγρῆς,
ἤματι τῷ, ὅτε παῖδα κατέκτανον Ἀμφιδάμαντος,
νήπιος, οὐκ ἐθέλων, ἀμφ' ἀστραγάλοισι χολωθείς·
ἔνθα με δεξάμενος ἐν δώμασιν ἱππότα Πηλεύς
ἔτρεφέ τ' ἐνδυκέως καὶ σὸν θεράποντ' ὀνόμηνεν·
ὣς δὲ καὶ ὀστέα νῶιν ὁμὴ σορὸς ἀμφικαλύπτοι.

150 ὡς τοίνυν ἐξῆν ἂν αὐτῷ σωθῆναι μὴ τιμωρησαμένῳ τὸν τοῦ Πατρόκλου θάνατον, ἀνάγνωθι, ἃ λέγει ἡ Θέτις.

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις·
αὐτίκα γάρ τοι ἔπειτα μεθ' Ἕκτορα πότμος ἑτοῖμος.
τὴν δ' αὖτε προσέειπε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
κτεινομένῳ ἐπαμῦναι, ὅ μοι πολὺ φίλτατος ἔσκεν.

151 Ὁ τοίνυν οὐδενὸς ἧττον σοφὸς τῶν ποιητῶν Εὐριπίδης, ἕν τι τῶν καλλίστων ὑπολαμβάνων εἶναι τὸ σωφρόνως ἐρᾶν, ἐν εὐχῆς μέρει τὸν ἔρωτα ποιούμενος λέγει που·

ὁ δ' εἰς τὸ σῶφρον ἐπ' ἀρετήν τ' ἄγων ἔρως 154
ζηλωτὸς ἀνθρώποισιν, ὧν εἴην ἐγώ.

152 πάλιν τοίνυν ὁ αὐτὸς ἐν τῷ Φοίνικι ἀποφαίνεται, ὑπὲρ τῆς γεγενημένης αὐτῷ πρὸς τὸν πατέρα διαβολῆς ἀπολογούμενος καὶ ἀπεθίζων τοὺς ἀνθρώπους μὴ ἐξ ὑποψίας μηδ' ἐκ διαβολῆς, ἀλλ' ἐκ τοῦ βίου τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι·

ἤδη δὲ πολλῶν ᾑρέθην λόγων κριτής,

καὶ πόλλ' ἁμιλληθέντα μαρτύρων ὕπο
τἀναντί' ἔγνων συμφορᾶς μιᾶς πέρι.
κἀγὼ μὲν οὕτω, χὤστις ἔστ' ἀνὴρ σοφός,
λογίζομαι τἀληθὲς, εἰς ἀνδρὸς φύσιν
σκοπῶν δίαιτάν θ', ἥντιν' ἐμπορεύεται...
155 *ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνήρ,*
οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων, ὅτι
τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

σκέψασθε δ', ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς γνώμας, ἃς ἀποφαίνεται ὁ ποιητής. ἤδη δὲ πολλῶν πραγμάτων φησὶ γεγενῆσθαι κριτὴς, ὥσπερ νῦν ὑμεῖς δικασταὶ, καὶ τὰς κρίσεις οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπιτηδευμάτων καὶ τῶν ὁμιλιῶν φησι ποιεῖσθαι, ἐκεῖσε ἀποβλέπων, πῶς τὸν καθ' ἡμέραν βίον ζῇ ὁ κρινόμενος καὶ 153
156 *ὅντινα τρόπον διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ οἰκίαν, ὡς παραπλησίως αὐτὸν καὶ τὰ τῆς πόλεως διοικήσοντα, καὶ τίσι χαίρει πλησιάζων· καὶ τελευτῶν οὐκ ὤκνησεν ἀποφήνασθαι τοιοῦτον αὐτὸν εἶναι οἷσπερ ἥδεται ξυνών. οὐκοῦν δίκαιον καὶ περὶ Τιμάρχου τοῖς αὐτοῖς ὑμᾶς Εὐριπίδῃ χρήσασθαι λογισμοῖς. πῶς διῴκηκε τὴν ἑαυτοῦ οὐσίαν; κατεδήδοκε τὰ πατρῷα καὶ [τὰ τῶν φίλων] μεμισθαρνηκὼς τῷ σώματι καὶ δωροδοκῶν δημοσίᾳ πάντ' ἠφάνικεν, ὥστε μηδὲν ἄλλ' ἢ τὰς αἰσχύνας αὐτῷ περιεῖναι. χαίρει δὲ τῷ ξυνών; Ἡγησάνδρῳ. ὁ δ' Ἡγήσανδρος ἐκ τίνων ἐστὶν ἐπιτηδευμάτων; ἐκ τούτων, ἃ τὸν πράξαντα οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσι μὴ δημηγορεῖν. ἐγὼ δὲ τί λέγω κατὰ Τιμάρχου, καὶ τίνα* 154
157 *ποτ' ἐστὶν ἃ ἀντιγέγραμμαι; μὴ δημηγορεῖν Τίμαρχον πεπορνευμένον καὶ τὴν πατρῴαν οὐσίαν κατεδηδοκότα. ὑμεῖς δὲ τί ὀμωμόκατε; ὑπὲρ αὐτῶν ψηφιεῖσθαι ὧν ἂν ἡ δίωξις ᾖ.*

Ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ περὶ τῶν ποιητῶν διεξιὼν, 155

ἀνδρῶν ἐρῶ πρεσβυτέρων καὶ γνωρίμων ὑμῖν ὀνόματα
καὶ μειρακίων καὶ παίδων, ὧν τοῖς μὲν διὰ τὴν εὐπρέ-
πειαν πολλοὶ γεγόνασιν ἐρασταί, ἐνίοις δὲ τῶν ἐν ἡλι-
κίᾳ ἔτι καὶ νῦν εἰσίν, ὧν οὐδεὶς πώποτ' εἰς τὰς αὐτὰς
αἰτίας ἀφῖκται Τιμάρχῳ· καὶ πάλιν ὑμῖν ἀντιδιέξειμι
ἀνθρώπων πεπορνευμένων αἰσχρῶς καὶ φανερῶς
ὀνόματα, ἵνα ὑμεῖς ἀναμνησθέντες κατανείμητε εἰς
156 τὴν προσήκουσαν τάξιν Τίμαρχον. πρῶτον δὲ λέξω
τὰ τῶν ἐλευθέρων καὶ καλῶς βεβιωκότων ὀνόματα.
γιγνώσκετε, ὦ Ἀθηναῖοι, Κρίτωνα τὸν Ἀστυόχου καὶ
Περικλείδην τὸν Περιθοίδην καὶ Πολεμαγένην καὶ
Πανταλέοντα τὸν Κλεαγόρου καὶ Τιμησίθεον τὸν δρο- 158
μέα, καλλίστους οὐ μόνον τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν
Ἑλλήνων γεγενημένους καὶ πλείστων καὶ σωφρονε-
στάτων τυχόντας ἐραστῶν· ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς πώποτε
157 αὐτοὺς ἔψεξε. πάλιν ἐκ τῶν μειρακίων καὶ τῶν ἐν παι-
σὶν ἔτι καὶ νῦν ὄντων πρῶτον μὲν τὸν ἀδελφιδοῦν τὸν
Ἰφικράτους, υἱὸν δὲ Τισίου τοῦ Ῥαμνουσίου, ὁμώνυ-
μον δὲ τοῦ νυνὶ κρινομένου Τιμάρχου· ὃς εὐπρεπὴς
ὢν ἰδεῖν τοσοῦτον ἀπέχει τῶν αἰσχρῶν, ὥστε πρῴην
ἐν τοῖς κατ' ἀγροὺς Διονυσίοις κωμῳδῶν ὄντων ἐν
Κολλυτῷ καὶ Παρμένοντος τοῦ κωμικοῦ ὑποκριτοῦ
εἰπόντος τι πρὸς τὸν χορὸν ἀνάπαιστον, ἐν ᾧ ἦν εἶναί
τινας πόρνους μεγάλους Τιμαρχώδεις, οὐδεὶς ὑπελάμ-
βανεν εἰς τὸ μειράκιον, ἀλλ' εἰς σὲ πάντες· οὕτω κλη-
ρονόμος εἶ τοῦ ἐπιτηδεύματος. πάλιν Ἀντικλέα τὸν
σταδιοδρόμον καὶ Φειδίαν τὸν ἀδελφὸν τοῦ Μελησίου.
ἔτι δὲ εἰπεῖν ἔχων πολλοὺς παύσομαι, ἵνα μὴ δοκῶ τὸν
158 ἔπαινον θεραπείᾳ τινὶ κατ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. περὶ δὲ
τῶν ὁμοτρόπων τῶν Τιμάρχου, φεύγων τὰς ἀπεχθεί-
ας, ὧν ἥκιστά μοι μέλει μνησθήσομαι. τίς γὰρ ὑμῶν 159
τὸν ὀρφανὸν καλούμενον Διόφαντον οὐκ οἶδεν, ὃς

τὸν ξένον πρὸς τὸν ἄρχοντα ἀπήγαγεν, ᾧ παρήδρευεν Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεύς, ἐπαιτιασάμενος τέτταρας δραχμὰς αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης ἀπεστερηκέναι, καὶ τοὺς νόμους λέγων, οἳ κελεύουσι τὸν ἄρχοντα τῶν ὀρφανῶν ἐπιμελεῖσθαι, τοὺς ὑπὲρ τῆς σωφροσύνης κειμένους αὐτὸς ὑπερβεβηκώς; ἢ τίς τῶν πολιτῶν οὐκ
160 ἐδυσχέραινε Κηφισόδωρον τὸν τοῦ Μόλωνος καλούμενον καλλίστην ὥραν ὄψεως ἀκλεέστατα διεφθαρκότα; ἢ Μνησίθεον τὸν τοῦ μαγείρου καλούμενον; ἢ πολλοὺς ἑτέρους, ὧν ἑκὼν ἐπιλανθάνομαι; οὐ γὰρ 15
ἐπεξελθεῖν αὐτῶν ἕκαστον κατ᾽ ὄνομα πικρῶς βούλομαι, ἀλλὰ μᾶλλον τῶν τοιούτων ἔργων ἀπορεῖν ἂν εὐξαίμην ἐν τῷ λόγῳ διὰ τὴν πρὸς τὴν πόλιν εὔνοιαν. ἐπειδὴ δὲ ἑκατέρων προελόμενοί τινας διεξεληλύθαμεν, χωρὶς μὲν τοὺς διὰ σωφροσύνην ἐρωμένους, χωρὶς δὲ τοὺς εἰς ἑαυτοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ὑμεῖς ἤδη τοῦτ᾽ ἐρωτηθέντες ἀποκρίνασθε πρὸς ἐμὲ, εἰς ὁποτέραν τάξιν Τίμαρχον κατανέμετε, πότερα εἰς τοὺς ἐρωμένους ἢ εἰς τοὺς πεπορνευμένους. οὐκοῦν μὴ καταλιπὼν ἣν εἵλου συμμορίαν αὐτομολήσῃς εἰς τὰς τῶν ἐλευθέρων διατριβάς.

Ἐὰν δ᾽ ἐπιχειρῶσι λέγειν, ὡς οὐχ ἡταίρηκεν ὅστις 16
μὴ κατὰ συγγραφὰς ἐμισθώθη, καὶ γραμματεῖον καὶ μάρτυρας ἀξιῶσί με τούτων παρασχέσθαι, πρῶτον μὲν τοὺς περὶ τῆς ἑταιρήσεως νόμους μέμνησθε, ἐν οἷς οὐδαμοῦ μνείαν ὁ νομοθέτης περὶ συνθηκῶν πεποίηται. οὐ γάρ, εἰ κατὰ γραμματεῖόν τις ἑαυτὸν κατῄσχυνε, τοῦτ᾽ ἐξήτασεν, ἀλλὰ παντελῶς, ὅπως ἂν ἡ πρᾶξις
161 γένηται, τὸν πράξαντα κελεύει μὴ μετέχειν τῶν τῆς πόλεως κοινῶν. εἰκότως· ὅστις γὰρ νέος ὢν ἀπέστη δι᾽ αἰσχρὰς ἡδονὰς τῆς εἰς τὰ καλὰ φιλοτιμίας, τοῦτον οὐκ ᾠήθη δεῖν πρεσβύτερον γενόμενον ὁ τοὺς νόμους

61 εἰσφέρων ἐπίτιμον εἶναι. ἔπειτα καὶ τὴν εὐήθειαν τοῦ
λόγου τούτου ῥᾴδιόν ἐστιν ἐξετάσαι. πάντες γὰρ ἂν
τοῦθ' ὁμολογήσαιμεν, ὅτι τὰς συνθήκας τὰς πρὸς ἀλ-
λήλους ἀπιστίας ἕνεκα ποιούμεθα, ἵνα ὁ μὴ παραβὰς
τὰ γεγραμμένα δίκην λάβῃ τῇ ψήφῳ παρὰ τοῦ παρα-
βάντος. οὐκοῦν, εἴπερ τὸ πρᾶγμα δίκης προσδεῖται,
τοῖς κατὰ γραμματεῖον ἡταιρηκόσιν, ἂν ἀδικῶνται, ἡ
τῶν νόμων ὧν οὗτοί φασιν ἐπικουρία καταλείπεται.
καὶ τίς ἂν ὁ λόγος ἑκατέρου φανείη; μὴ γὰρ ὑπ' ἐμοῦ
λεγόμενον, ἀλλὰ γιγνόμενον τὸ πρᾶγμα νομίσαθ' ὁρᾶν.
62 ἔστω γὰρ ὁ μὲν μισθωσάμενος δίκαιος εἰς τὸ πρᾶγμα,
ὁ δὲ μισθωθεὶς ἄδικος καὶ μὴ βέβαιος, ἢ πάλιν τοὐ-
ναντίον ὁ μὲν μισθωθεὶς μέτριος καὶ ποιῶν τὰ ὡμολο-
γημένα, ὁ δὲ τὴν ἡλικίαν προλαβὼν καὶ μισθωσάμενος
ἐψεύσθω· καὶ δικαστὰς ὑμᾶς αὐτοὺς ὑπολάβετε κα-
θῆσθαι. οὐκοῦν ὁ πρεσβύτερος, ἀποδοθέντος τοῦ
ὕδατος αὐτῷ καὶ λόγου, κατηγορῶν μετὰ σπουδῆς, 162
63 βλέπων δηλονότι πρὸς ὑμᾶς, λέξει· „ἐμισθωσάμην,
ὦ Ἀθηναῖοι, Τίμαρχον ἑταιρεῖν ἐμαυτῷ κατὰ τὸ γραμ-
ματεῖον τὸ παρὰ Δημοσθένει κείμενον·“ οὐδὲν γὰρ
κωλύει οὕτως εἰρῆσθαι· „ὁ δ' οὐ ποιεῖ μοι τὰ ὡμολο-
γημένα.“ καὶ ταῦτ' ἤδη διέξεισι δηλονότι πρὸς τοὺς
δικαστὰς λέγων ἃ χρὴ τὸν τοιοῦτον ποιεῖν. ἔπειτα οὐ
καταλευσθήσεται ὁ μισθούμενος τὸν Ἀθηναῖον παρὰ
τοὺς νόμους, καὶ προσοφλὼν ἄπεισιν ἐκ τοῦ δικαστη-
ρίου οὐ τὴν ἐπωβελίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλην ὕβριν;
64 ἀλλ' οὐχ οὗτος, ἀλλ' ὁ μισθωθεὶς δικάζεται. λεγέτω
δὴ παρελθὼν ὁ σοφὸς Βάταλος ὑπὲρ αὐτοῦ, ἵν' εἰδῶ- 163
μεν, τί ποτ' ἐρεῖ. „ἄνδρες δικασταί, ἐμισθώσατό με
ἑταιρεῖν αὐτῷ ἀργυρίου ὁστισδηποτοῦν·“ οὐδὲν γὰρ
διαφέρει οὕτως εἰρῆσθαι· „κἀγὼ μὲν ἅπαντα καὶ πε-
ποίηκα καὶ ἔτι καὶ νῦν ποιῶ κατὰ τὸ γραμματεῖον, ἃ

χρὴ ποιεῖν τὸν ἑταιροῦντα· οὗτος δὲ ὑπερβαίνει τὰς συνθήκας.“ ἔπειτ᾽ οὐ πολλὴ κραυγὴ παρὰ τῶν δικαστῶν αὐτῷ ἀπαντήσεται; τίς γὰρ οὐκ ἐρεῖ „ἔπειτα
164 ἐμβάλλεις εἰς τὴν ἀγορὰν ἢ στεφανοῖ ἢ πράττεις τι τῶν αὐτῶν ἡμῖν;“ οὐκοῦν οὐδὲν ὄφελος τῆς συγγραφῆς. πόθεν οὖν ἴσχυκε καὶ σύνηθες γεγένηται λέγειν, ὡς 165
κατὰ γραμματεῖον ἤδη τινὲς ἡταίρησαν, ἤδη ἐρῶ. ἀνὴρ εἷς τῶν πολιτῶν (τὸ δ᾽ ὄνομα οὐ λέξω· τὰς γὰρ ἀπεχθείας φεύγω) οὐδὲν προϊδόμενος ὧν ὀλίγῳ πρότερον ἐγὼ διεξῆλθον πρὸς ὑμᾶς, λέγεται κατὰ συνθήκας ἡταιρηκέναι τὰς παρ᾽ Ἀντικλεῖ κειμένας, οὐκ ὢν ἰδιώτης, ἀλλὰ πρὸς τὰ κοινὰ προσιών· καὶ λοιδορίαις περιπίπτων εἰς συνήθειαν ἐποίησε τοῦ λόγου τούτου τὴν πόλιν καταστῆναι, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶσί τινες, εἰ κατὰ γραμματεῖον ἡ πρᾶξις γεγένηται. ὁ δὲ νομοθέτης οὐχ ὅπως τὸ πρᾶγμα γεγένηται ἐφρόντισεν, ἀλλ᾽ ἐὰν
165 ὁπωσοῦν μίσθωσις γένηται, κατέγνωκε τοῦ πράξαντος αἰσχύνην.

Ἀλλ᾽ ὅμως οὕτω σαφῶς τούτων διωρισμένων 166
πολλαὶ παρεμβολαὶ λόγων ὑπὸ Δημοσθένους εὑρεθήσονται. καὶ ταῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ πράγματος κακοηθείαις λεγομέναις ἧττον ἄν τις ἀγανακτήσειεν· ἃ δὲ ἔξωθεν ἐπεισάξεται λυμαινόμενος τὰ τῆς πόλεως δίκαια, ἐπὶ τούτοις ἄξιόν ἐστιν ὀργισθῆναι. πολὺς μὲν γὰρ ὁ Φίλιππος ἔσται, ἀναμιχθήσεται δὲ καὶ τὸ τοῦ παιδὸς ὄνομα Ἀλεξάνδρου. καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς ἄμουσός τις οὗτος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπός ἐστι. τὸ 167
μὲν γὰρ εἰς τὸν Φίλιππον τῷ λόγῳ πλημμελεῖν ἀμαθὲς μὲν καὶ ἄκαιρον, ἔλαττον δ᾽ οὗ μέλλω λέγειν ἁμάρτημα· ὁμολογουμένως γὰρ εἰς ἄνδρα, καίπερ οὐκ ὢν αὐτὸς ἀνήρ, τὰς βλασφημίας ποιήσεται· ὅταν δὲ ταῖς εἰς τὸν παῖδα πεπραγματευμέναις μεταφοραῖς ὀνομά-

των αἰσχρὰς ὑποψίας παρεμβάλῃ, καταγέλαστον την
168 πόλιν ποιεῖ. ὡς γὰρ τὰς ἐμὰς εὐθύνας βλάπτων, ἃς
ὑπὲρ τῆς πρεσβείας μέλλω διδόναι, φησί με, ὅτ' αὐτὸς
πρῴην πρὸς τὴν βουλὴν ὑπὲρ τοῦ παιδὸς Ἀλεξάνδρου 166
διεξῄει, ὡς ἐν τῷ πότῳ ἡμῶν κιθαρίζοι καὶ λέγοι ῥή-
σεις τινὰς καὶ ἀντικρούσεις πρὸς ἕτερον παῖδα, καὶ
περὶ τούτων ἃ δή ποτε αὐτὸς ἐτύγχανε γιγνώσκων
πρὸς τὴν βουλὴν ἀπεφήνατο, οὐχ ὡς συμπρεσβευτὴν,
ἀλλ' ὡς συγγενῆ τοῖς εἰς τὸν παῖδα σκώμμασιν ἀγα-
169 νακτῆσαι. ἐγὼ δ' Ἀλεξάνδρῳ μὲν εἰκότως διὰ τὴν ἡλι-
κίαν οὐ διείλεγμαι, Φίλιππον δὲ νῦν μὲν διὰ τὴν τῶν
λόγων εὐφημίαν ἐπαινῶ· ἐὰν δ' ὁ αὐτὸς ἐν τοῖς πρὸς
ἡμᾶς ἔργοις γένηται, οἷος νῦν ἐστιν ἐν τοῖς ἐπαγγέλ-
μασιν, ἀσφαλῆ καὶ ῥᾴδιον τὸν καθ' αὑτοῦ ποιήσει
ἔπαινον. ἐπετίμησα δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ Δημοσθένει
οὐ τὸν παῖδα ἐκθεραπεύων, ἀλλ' ἐὰν τὰ τοιαῦτα ἀπο-
δέχησθε, ὁμοίαν νομίζων τὴν πόλιν φανήσεσθαι τῇ
τοῦ λέγοντος ἀκοσμίᾳ.

170 Ὅλως δ', ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς ἔξωθεν τοῦ πράγματος
ἀπολογίας μὴ προσδέχεσθε, πρῶτον μὲν τῶν ὅρκων
ἕνεκα, οὓς ὠμόσατε, δεύτερον δὲ ὑπὲρ τοῦ μὴ παρα-
κρουσθῆναι ὑπὸ ἀνθρώπου τεχνίτου λόγων. μικρὸν 167
δ' ἄνωθεν ἄρξομαι διδάσκειν ὑμᾶς. Δημοσθένης
γὰρ, ἐπειδὴ τὴν πατρῴαν οὐσίαν ἀνήλωσε, περιῄει
περὶ τὴν πόλιν θηρεύων νέους πλουσίους ὀρφανοὺς,
ὧν οἱ μὲν πατέρες τετελευτήκεσαν, αἱ δὲ μητέρες διῴ-
κουν τὴν οὐσίαν. πολλοὺς δ' ὑπερβὰς ἑνὸς τῶν δεινὰ
171 πεπονθότων ὑπὸ τούτου μνησθήσομαι. κατιδὼν γὰρ
οἰκίαν πλουσίαν καὶ οὐκ εὐνομουμένην, ἧς ἡγεμὼν
μὲν ἦν γυνὴ μέγα φρονοῦσα καὶ νοῦν οὐκ ἔχουσα,
νεανίσκος δὲ ὀρφανὸς ἡμιμανὴς διεχείριζε τὴν οὐσίαν,
Ἀρίσταρχος ὁ τοῦ Μόσχου, τούτου προσποιησάμενος

ἐραστὴς εἶναι καὶ τὸ μειράκιον εἰς τὴν φιλανθρωπίαν
ταύτην προσκαλεσάμενος, ἐλπίδων κενῶν ἐμπλήσας
168 ὡς αὐτίκα δὴ μάλα τῶν ῥητόρων πρωτεύσοντα, κατά-
λογον ἀποφαίνων, τοιούτων εἰσηγητὴς αὐτῷ καὶ δι- 172
δάσκαλος ἔργων ἐγένετο, ἐξ ὧν ἐκεῖνος μὲν φεύγει τὴν
πατρίδα, οὗτος δ' αὐτοῦ τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια προλα-
βὼν τρία τάλαντα ἀπεστέρηκε, Νικόδημος δ' ὁ Ἀφι-
δναῖος ὑπ' Ἀριστάρχου τετελεύτηκε βιαίῳ θανάτῳ, ἐκ-
κοπεὶς ὁ δείλαιος ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν
γλῶτταν ἀποτμηθείς, ᾗ ἐπαρρησιάζετο πιστεύων τοῖς
νόμοις καὶ ὑμῖν. ἔπειθ' ὑμεῖς, ὦ Ἀθηναῖοι, Σωκράτην 173
169 μὲν τὸν σοφιστὴν ἀπεκτείνατε, ὅτι Κριτίαν ἐφάνη πε-
παιδευκώς, ἕνα τῶν τριάκοντα τῶν τὸν δῆμον κατα-
λυσάντων, Δημοσθένης δ' ὑμῖν ἑταίρους ἐξαιτήσεται
ὁ τηλικαύτας τιμωρίας λαμβάνων παρὰ τῶν ἰδιωτῶν
καὶ δημοτικῶν ἀνθρώπων ὑπὲρ τῆς ἰσηγορίας; ᾧ πα-
ρακεκλημένοι τινὲς τῶν μαθητῶν ἥκουσιν ἐπὶ τὴν
ἀκρόασιν· κατεπαγγέλλεται γὰρ πρὸς αὐτοὺς ἐργολα-
βῶν ἐφ' ὑμᾶς, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, λήσειν μεταλλά-
ξας τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν ὑμετέραν ἀκρόασιν, καὶ παρα- 174
στήσειν τῷ μὲν φεύγοντι θαρρεῖν, ὅταν αὐτὸς δεῦρο
παρέλθῃ, ἐκπεπλῆχθαι δὲ τῷ κατηγόρῳ καὶ πεφοβῆ-
σθαι περὶ αὑτοῦ, τοσούτους δὲ καὶ τηλικούτους ἐκκα-
λέσεσθαι παρὰ τῶν δικαστῶν θορύβους παρεμβάλλων
170 τὰς ἐμὰς δημηγορίας καὶ ψέγων τὴν εἰρήνην τὴν δι'
ἐμοῦ καὶ Φιλοκράτους γεγενημένην, ὥστ' οὐδὲ ἀπαν-
τήσεσθαί με ἐπὶ τὸ δικαστήριον ἀπολογησόμενον,
ὅταν τὰς τῆς πρεσβείας εὐθύνας διδῶ, ἀλλ' ἀγαπή-
σειν, ἐὰν μετρίῳ τιμήματι περιπέσω καὶ μὴ θανάτῳ
ζημιῶμαι· μηδενὶ δὴ τρόπῳ καθ' ὑμῶν αὐτῶν γέλωτα 175
τῷ σοφιστῇ καὶ διατριβὴν παράσχητε, ἀλλ' ὑπολάβεθ'
ὁρᾶν εἰσεληλυθότα ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου οἴκαδε καὶ

σεμνυνόμενον ἐν τῇ τῶν μειρακίων διατριβῇ καὶ δι-
εξιόντα, ὡς εὖ τὸ πρᾶγμα ὑφείλετο τῶν δικαστῶν·
„ἀπαγαγὼν γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ τῶν περὶ Τίμαρχον αἰ-
τιῶν ἐπέστησα φέρων ἐπὶ τὸν κατήγορον καὶ Φίλιππον
καὶ Φωκέας, καὶ φόβους ἐπήρτησα τοῖς ἀκροωμένοις, 171
ὥσθ' ὁ μὲν φεύγων κατηγόρει, ὁ δὲ κατηγορῶν ἐκρί-
νετο, οἱ δὲ δικασταὶ, ὧν μὲν ἦσαν δικασταὶ, ἐπελά-
θοντο, ὧν δ' οὐκ ἦσαν κριταὶ, περὶ τούτων ἤκουον.“
76 ὑμέτερον δ' ἔργον ἐστὶ πρὸς ταῦτα ἀντιτετάχθαι καὶ
πανταχῇ παρακολουθοῦντας μηδαμῇ παρεκκλίνειν αὐ-
τὸν ἐᾶν μηδὲ τοῖς ἔξω τοῦ ἀγῶνος λόγοις διισχυρίζε-
σθαι· ἀλλ' ὥσπερ ἐν ταῖς ἱπποδρομίαις εἰς τὸν τοῦ
πράγματος αὐτὸν δρόμον εἰσελαύνετε. κἂν ταῦτα
ποιῆτε, οὐ καταφρονηθήσεσθε, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἕξετε
γνώμην νομοθετοῦντες καὶ δικάζοντες· εἰ δὲ μὴ, δό-
ξετε μελλόντων μὲν γίγνεσθαι τῶν ἀδικημάτων προαι-
σθάνεσθαι καὶ ὀργίζεσθαι, γεγονότων δὲ οὐκέτι φρον-
τίζειν.

77 Ὡς δ' ἐν κεφαλαίῳ εἰρῆσθαι, ἐὰν μὲν κολάζητε
τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύ-
ριοι, ἐὰν δ' ἀφιῆτε, καλοὶ μὲν, κύριοι δ' οὐκέτι. ὧν 172
δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω, οὐκ ὀκνήσω πρὸς ὑμᾶς παρρη-
σιάσασθαι. ἔσται δ' ὁ λόγος ἐπὶ παραδείγματος. διὰ τί
οἴεσθε, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς νόμους μὲν καλῶς κεῖσθαι,
τὰ δὲ ψηφίσματα εἶναι τῆς πόλεως καταδεέστερα καὶ
τὰς κρίσεις ἐνίοτε τὰς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἔχειν ἐπι-
78 πλήξεις; ἐγὼ τὰς τούτων αἰτίας ἐπιδείξω. ὅτι τοὺς
μὲν νόμους τίθεσθε ἐπὶ πᾶσι τοῖς δικαίοις, οὔτε κέρ-
δους ἕνεκ' ἀδίκου οὔτε χάριτος οὔτ' ἔχθρας, ἀλλὰ
πρὸς αὐτὸ μόνον τὸ δίκαιον καὶ τὸ συμφέρον ἀποβλέ-
ποντες· ἐπιδέξιοι δ' οἶμαι φύντες ἑτέρων μᾶλλον εἰκό-
τως καλλίστους νόμους τίθεσθε. ἐν δὲ ταῖς ἐκκλησίαις

καὶ τοῖς δικαστηρίοις πολλάκις ἀφέμενοι τῶν εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα λόγων ὑπὸ τῆς ἀπάτης καὶ τῶν ἀλαζονευμάτων ἄγεσθε καὶ πάντων ἀδικώτατον ἔθος εἰς τοὺς ἀγῶνας παραδέχεσθε· ἐᾶτε γὰρ τοὺς ἀπολογουμένους ἀντικατηγορεῖν τῶν κατηγορούντων. ἐπειδὰν δ' ἀπὸ 17
τῆς ἀπολογίας ἀποσπασθῆτε καὶ τὰς ψυχὰς ἐφ' ἑτέρων γένησθε, εἰς λήθην ἐμπεσόντες τῆς κατηγορίας ἐξέρχεσθ' ἐκ τῶν δικαστηρίων οὐδὲ παρ' ἑτέρου δίκην εἰληφότες, οὔτε παρὰ τοῦ κατηγόρου, ψῆφος γὰρ κατ' αὐτοῦ οὐ δίδοται, οὔτε παρὰ τοῦ ἀπολογουμένου, ταῖς
173 γὰρ ἀλλοτρίαις αἰτίαις ἀποτριψάμενος τὰ ὑπάρχοντα αὑτῷ ἐγκλήματα ἐκπέφευγεν ἐκ τοῦ δικαστηρίου· οἵ δὲ νόμοι καταλύονται καὶ ἡ δημοκρατία διαφθείρεται καὶ τὸ ἔθος ἐπὶ πολὺ προβαίνει· εὐχερῶς γὰρ ἐνίοτε λόγον ἄνευ χρηστοῦ βίου προσδέχεσθε.

Ἀλλ' οὐ Λακεδαιμόνιοι· καλὸν δ' ἐστὶ καὶ τὰς ξε- 18
νικὰς ἀρετὰς μιμεῖσθαι. δημηγοροῦντος γάρ τινος ἐν τῇ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκκλησίᾳ, ἀνδρὸς βεβιωκότος μὲν αἰσχρῶς, λέγειν δ' εἰς ὑπερβολὴν δυνατοῦ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, ὥς φασι, κατὰ τὴν ἐκείνου γνώμην ψηφίζεσθαι μελλόντων, παρελθών τις τῶν γερόντων, οὓς ἐκεῖνοι καὶ αἰσχύνονται καὶ δεδίασι, καὶ τὴν τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἐπωνυμίαν ἀρχὴν μεγίστην εἶναι νομίζουσι, καθιστᾶσι δ' αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐκ παιδὸς εἰς
174 γῆρας σωφρόνων, τούτων εἷς, ὥς λέγεται, παρελθὼν ἰσχυρῶς ἐπέπληξε τοῖς Λακεδαιμονίοις, καί τι τοιοῦτον κατ' αὐτῶν ἐβλασφήμησεν, ὡς οὐ πολὺν χρόνον τὴν Σπάρτην ἀπόρθητον οἰκήσουσι τοιούτοις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις συμβούλοις χρώμενοι. ἅμα δὲ παρακαλέσας 18
ἄλλον τινὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἄνδρα λέγειν μὲν οὐκ εὐφυᾶ, τὰ δὲ κατὰ πόλεμον λαμπρὸν καὶ πρὸς δικαιοσύνην καὶ ἐγκράτειαν διαφέροντα, ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς

αὐτὰς εἰπεῖν γνώμας οὕτως ὅπως ἂν δύνηται, ἃς εἶπεν
ὁ πρότερος ῥήτωρ, „ἵν'“ ἔφη „οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀν-
δρὸς ἀγαθοῦ φθεγξαμένου ψηφίσωνται, τὰς δὲ τῶν
ὑποδεδειλιακότων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων φωνὰς
μηδὲ τοῖς ὠσὶ προσδέχωνται.“ ταῦθ' ὁ γέρων ὁ ἐκ παι-
δὸς σεσωφρονηκὼς παρῄνεσε τοῖς ἑαυτοῦ πολίταις. 175
ταχύ γ' ἂν Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην
εἴασε πολιτεύεσθαι.

32 Ἵνα δὲ μὴ δοκῶ Λακεδαιμονίους θεραπεύειν, καὶ
τῶν ἡμετέρων προγόνων μνησθήσομαι. οὕτω γὰρ
ἦσαν πρὸς τὰς αἰσχύνας χαλεποὶ καὶ περὶ πλείστου
τῶν τέκνων τὴν σωφροσύνην ἐποιοῦντο, ὥστ' ἀνὴρ
εἷς τῶν πολιτῶν, εὑρὼν τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα διε-
φθαρμένην καὶ τὴν ἡλικίαν οὐ καλῶς διαφυλάξασαν
μέχρι γάμου, ἐγκατῳκοδόμησεν αὐτὴν μεθ' ἵππου εἰς
ἔρημον οἰκίαν, ὑφ' οὗ προδήλως ἔμελλεν ἀπολεῖσθαι
διὰ λιμὸν συγκαθειργμένη. καὶ ἔτι καὶ νῦν τῆς οἰκίας 176
ταύτης ἕστηκε τὰ οἰκόπεδα ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἄστει, καὶ
33 ὁ τόπος οὗτος καλεῖται παρ' ἵππον καὶ κόραν. ὁ δὲ
Σόλων ὁ τῶν νομοθετῶν ἐνδοξότατος γέγραφεν ἀρ-
χαίως καὶ σεμνῶς περὶ τῆς τῶν γυναικῶν εὐκοσμίας.
τὴν γὰρ γυναῖκα, ἐφ' ᾗ ἂν ἁλῷ μοιχὸς, οὐκ ἐᾷ κοσμεῖ-
σθαι οὐδὲ εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσιέναι, ἵνα μὴ τὰς
ἀναμαρτήτους τῶν γυναικῶν ἀναμιγνυμένη διαφθεί- 177
ρῃ· ἐὰν δ' εἰσίῃ ἢ κοσμῆται, τὸν ἐντυχόντα κελεύει
καταρρηγνύναι τὰ ἱμάτια καὶ τὸν κόσμον ἀφαιρεῖσθαι
καὶ τύπτειν, εἰργόμενον θανάτου καὶ τοῦ ἀνάπηρον
ποιῆσαι, ἀτιμῶν τὴν τοιαύτην γυναῖκα καὶ τὸν βίον
34 ἀβίωτον αὐτῇ παρασκευάζων. καὶ τοὺς προαγωγοὺς
γράφεσθαι κελεύει, κἂν ἁλῶσι, θανάτῳ ζημιοῦν, ὅτι
τῶν ἐξαμαρτάνειν ἐπιθυμούντων ὀκνούντων καὶ αἰ-
σχυνομένων ἀλλήλοις ἐντυγχάνειν αὐτοὶ τὴν αὑτῶν

*ἀναίδειαν παρασχόντες ἐπὶ μισθῷ τὸ πρᾶγμα εἰς διά-
πειραν καὶ λόγον κατέστησαν.*

Ἔπειθ' οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν οὕτω περὶ τῶν αἰ- 185
*σχρῶν καὶ καλῶν διεγίγνωσκον, ὑμεῖς δὲ Τίμαρχον
τὸν τοῖς αἰσχίστοις ἐπιτηδεύμασιν ἔνοχον ἀφήσετε;
τὸν ἄνδρα μὲν καὶ ἄρρενα τὸ σῶμα, γυναικεῖα δὲ
ἁμαρτήματα ἡμαρτηκότα; τίς οὖν ὑμῶν γυναῖκα λα-
βὼν ἀδικοῦσαν τιμωρήσεται; ἢ τίς οὐκ ἀπαίδευτος
εἶναι δόξει τῇ μὲν κατὰ φύσιν ἁμαρτανούσῃ χαλεπαί-
νων, τῷ δὲ παρὰ φύσιν ἑαυτὸν ὑβρίσαντι συμβούλῳ*
178 *χρώμενος; τίνα δ' ἔχων ἕκαστος ὑμῶν γνώμην ἐπά-* 186
*νεισιν οἴκαδε ἐκ τοῦ δικαστηρίου; οὔτε γὰρ ὁ κρινό-
μενος ἀφανής, ἀλλὰ γνώριμος, οὔθ' ὁ νόμος ὁ περὶ
τῆς τῶν ῥητόρων δοκιμασίας φαῦλος, ἀλλὰ κάλλιστος,
τό τ' ἐρέσθαι τοῖς παισὶ καὶ τοῖς μειρακίοις τοὺς ἑαυ-
τῶν οἰκείους, ὅπως τὸ πρᾶγμα κέκριται, πρόχειρον. τί* 187
*οὖν δὴ λέξετε οἱ τῆς ψήφου νυνὶ γεγονότες κύριοι,
ὅταν οἱ ὑμέτεροι παῖδες ὑμᾶς ἔρωνται, εἰ κατεδικά-
σατε ἢ ἀπεψηφίσασθε; οὐχ ἅμα Τίμαρχον ἀπολῦσαι
ὁμολογήσετε καὶ τὴν κοινὴν παιδείαν ἀνατρέψετε; τί
δ' ὄφελος παιδαγωγοὺς τρέφειν ἢ παιδοτρίβας καὶ δι-
δασκάλους τοῖς παισὶν ἐφιστάναι, ὅταν οἱ τὴν τῶν
νόμων παρακαταθήκην ἔχοντες πρὸς τὰς αἰσχύνας
κατακάμπτωνται;*

Θαυμάζω δ' ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, κἀκεῖνο, εἰ τοὺς 188
*μὲν πορνοβοσκοὺς μισεῖτε, τοὺς δ' ἑκόντας πεπορνευ-
μένους ἀφήσετε· καί, ὡς ἔοικεν, ὁ αὐτὸς οὗτος ἀνὴρ
ἱερωσύνην μὲν οὐδενὸς θεῶν κληρώσεται, ὡς οὐκ ὢν
ἐκ τῶν νόμων καθαρὸς τὸ σῶμα, γράψει δ' ἐν τοῖς ψη-
φίσμασιν εὐχὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως ταῖς σεμναῖς θεαῖς.*
179 *εἶτα τί θαυμάζομεν τὴν κοινὴν ἀπραξίαν, τοιούτων
ῥητόρων ἐπὶ τὰς τοῦ δήμου γνώμας ἐπιγραφομένων;*

καὶ τὸν αἰσχρῶς οἴκοι βεβιωκότα ἔξω τῆς πόλεως πρε-
σβευτὴν πέμψομεν, καὶ τούτῳ περὶ τῶν μεγίστων δια-
πιστεύσομεν; τί δ' οὐκ ἂν ἀποδοῖτο ὁ τὴν τοῦ σώμα-
τος ὕβριν πεπρακώς; τίνα δ' ἂν οὗτος ἐλεήσειεν ὁ αὑ-
τὸν οὐκ ἐλεήσας;

189 Τίνι δ' ὑμῶν οὐκ εὔγνωστός ἐστιν ἡ Τιμάρχου
βδελυρία; ὥσπερ γὰρ τοὺς γυμναζομένους, κἂν μὴ
παρῶμεν ἐν τοῖς γυμνασίοις, εἰς τὰς εὐεξίας αὐτῶν
ἀποβλέποντες γιγνώσκομεν, οὕτω τοὺς πεπορνευμέ-
νους, κἂν μὴ παρῶμεν αὐτῶν τοῖς ἔργοις, ἐκ τῆς ἀναι-
δείας καὶ τοῦ θράσους καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων γιγνώ-
σκομεν. ὁ γὰρ περὶ τῶν μεγίστων τοὺς νόμους καὶ τὴν
σωφροσύνην ὑπεριδὼν ἔχει τινὰ ἕξιν τῆς ψυχῆς, ἣ
διάδηλος ἐκ τῆς ἀκοσμίας τοῦ τρόπου γίγνεται.

190 Πλείστους δ' ἂν εὕροιτ' ἐκ τῶν τοιούτων ἀνθρώ-
πων πόλεις ἀνατετροφότας καὶ ταῖς μεγίσταις συμφο-
ραῖς αὐτοὺς περιπεπτωκότας. μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ Ἀθη-
ναῖοι, τὰς τῶν ἀδικημάτων ἀρχὰς ἀπὸ θεῶν, ἀλλ' οὐχ 180
ὑπ' ἀνθρώπων ἀσελγείας γίγνεσθαι, μηδὲ τοὺς ἠσε-
βηκότας, καθάπερ ἐν ταῖς τραγῳδίαις, Ποινὰς ἐλαύ-
191 νειν καὶ κολάζειν δᾳσὶν ἡμμέναις· ἀλλ' αἱ προπετεῖς
τοῦ σώματος ἡδοναὶ καὶ τὸ μηδὲν ἱκανὸν ἡγεῖσθαι,
ταῦτα πληροῖ τὰ λῃστήρια, ταῦτ' εἰς τὸν ἐπακτροκέ-
λητα ἐμβιβάζει, ταῦτά ἐστιν ἑκάστῳ Ποινή, ταῦτα πα- 181
ρακελεύεται σφάττειν τοὺς πολίτας, ὑπηρετεῖν τοῖς
τυράννοις, συγκαταλύειν τὸν δῆμον. οὐ γὰρ τὴν αἰσχύ-
νην οὐδ' ἃ πείσονται λογίζονται, ἀλλ' ἐφ' οἷς κατορ-
θώσαντες εὐφρανθήσονται, τούτοις κεκήληνται. ἐξαι-
ρεῖτ' οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς τοιαύτας φύσεις, καὶ τὰ
τῶν νέων ζηλώματα ἐπ' ἀρετὴν προτρέψασθε.

192 Εὖ δ' ἐπίστασθε, καί μοι σφόδρα τὸ μέλλον ῥη-
θήσεσθαι διαμνημονεύετε, εἰ μὲν δώσει τῶν ἐπιτηδευ- 182

*μάτων Τίμαρχος δίκην, ἀρχὴν εὐκοσμίας ἐν τῇ πόλει
κατασκευάσετε· εἰ δ' ἀποφεύξεται, κρείττων ἦν ὁ
ἀγὼν μὴ γεγενημένος. πρὶν μὲν γὰρ εἰς κρίσιν Τίμαρ-
χον καταστῆναι φόβον τισὶ παρεῖχεν ὁ νόμος καὶ τὸ τῶν
δικαστηρίων ὄνομα· εἰ δ' ὁ πρωτεύων βδελυρίᾳ καὶ
γνωριμώτατος εἰσελθὼν περιγενήσεται, πολλοὺς ἁμαρ-
τάνειν ἐπαρεῖ, καὶ τελευτῶν οὐχ ὁ λόγος, ἀλλ' ὁ καιρὸς
ὑμᾶς ἐξοργιεῖ. μὴ οὖν εἰς ἀθρόους, ἀλλ' εἰς ἕνα ἀπο- 193
σκήψατε, καὶ τὴν παρασκευὴν καὶ τοὺς συνηγόρους
αὐτῶν παρατηρεῖτε· ὧν οὐδενὸς ἐγὼ ὀνομαστὶ μνη-
σθήσομαι, ἵνα μὴ ταύτην ἀρχὴν τοῦ λόγου ποιήσων-
ται, ὡς οὐκ ἂν παρῆλθον, εἰ μή τις αὐτῶν ὀνομαστὶ
ἐμνήσθη. ἀλλ' ἐκεῖνο ποιήσω· ἀφελὼν τὰ ὀνόματα,
183 διεξιὼν δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν καὶ τὰ σώματα
γνώριμα καταστήσω. ἔσται δ' αὐτὸς ἑαυτῷ ἕκαστος
αἴτιος, ἐὰν δεῦρο ἀναβῇ καὶ ἀναισχυντῇ. τούτῳ γὰρ 194
πάρεισιν ἐκ τριῶν εἰδῶν συνήγοροι, οἱ μὲν ταῖς καθ'
ἡμέραν δαπάναις ἀνηλωκότες τὰς πατρῴας οὐσίας, οἱ
δὲ ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν οὐ καλῶς
κεχρημένοι καὶ δεδιότες οὐ περὶ Τιμάρχου, ἀλλὰ περὶ
ἑαυτῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων, μή ποτε εἰς κρίσιν
καταστῶσιν· ἕτεροι δ' ἐκ τῶν ἀκολάστων καὶ τῶν τοῖς
τοιούτοις κεχρημένων ἀφθόνως, ἵνα ταῖς βοηθείαις
αὐτῶν πιστεύοντες ῥᾷόν τινες ἐξαμαρτάνωσιν. ὧν 195
πρὶν τῆς συνηγορίας ἀκοῦσαι τοὺς βίους ἀναμιμνή-
σκεσθε, καὶ τοὺς μὲν εἰς τὰ σώματα ἡμαρτηκότας μὴ
ὑμῖν ἐνοχλεῖν, ἀλλὰ παύσασθαι δημηγοροῦντας κε-
184 λεύετε· οὐδὲ γὰρ ὁ νόμος τοὺς ἰδιωτεύοντας, ἀλλὰ
τοὺς πολιτευομένους ἐξετάζει· τοὺς δὲ τὰ πατρῷα κα
τεδηδοκότας ἐργάζεσθαι καὶ ἑτέρωθεν κτᾶσθαι τὸν
βίον κελεύετε· τοὺς δὲ τῶν νέων, ὅσοι ῥᾳδίως ἁλίσκον-
ται, θηρευτὰς ὄντας εἰς τοὺς ξένους καὶ τοὺς μετοί-*

κους τρέπεσθαι κελεύετε, ἵνα μήτ' ἐκεῖνοι τῆς προαιρέσεως ἀποστερῶνται μήθ' ὑμεῖς βλάπτησθε.

96 *Τὰ μὲν οὖν παρ' ἐμοῦ δίκαια πάντα ἀπειλήφατε· ἐδίδαξα τοὺς νόμους, ἐξήτασα τὸν βίον τοῦ κρινομένου. νῦν μὲν οὖν ὑμεῖς ἐστε τῶν ἐμῶν λόγων κριταί, αὐτίκα δ' ὑμέτερος ἐγὼ θεατής· ἐν γὰρ ταῖς ὑμετέραις γνώμαις ἡ πρᾶξις καταλείπεται.*

2.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ. 185

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀθηναῖοι Φιλίππῳ πολεμήσαντες ὕστερον ἐπείσθησαν ὑπὸ Ἀριστοδήμου καὶ Νεοπτολέμου καὶ Κτησιφῶντος εἰρήνην πρὸς αὐτὸν ποιήσασθαι, καὶ ἔπεμψαν δύο πρεσβείας, τὴν μὲν προτέραν περὶ τῆς εἰρήνης, τὴν δευτέραν δὲ ἀποληψομένην τοὺς ὅρκους, ἐν αἷς ἀμφοτέραις ἦσαν πρεσβευταὶ Δημοσθένης καὶ Αἰσχίνης. ὡς οὖν ἐπανῆκον ἐκ τῆς ὑστέρας πρεσβείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους, ἐγράψαντο παραπρεσβείας Αἰσχίνην Δημοσθένης τε καὶ Τίμαρχος. τὸν μὲν οὖν Τίμαρχον πρὸ τοῦ τῆς παραπρεσβείας ἀγῶνος γραψάμενος Αἰσχίνης ἑταιρήσεως ἠτίμωσε, πρὸς δὲ Δημοσθένην ἀπολογεῖται. ἔνιοι μὲν οὖν φασι γεγραφέναι μὲν τοὺς λόγους ἀμφοτέρους, 186
οὐ μέντοι γε εἰρῆσθαι· οἱ δὲ καὶ εἰρῆσθαί φασι, καὶ κεκινδυνευκέναι τὸν Αἰσχίνην τριάκοντα ψήφοις ἁλῶναι, ὅμως μέντοι ἀποφυγεῖν Εὐβούλου αὐτῷ τοῦ δημαγωγοῦ συναγωνισαμένου, οὐ μέντοι παρὰ πᾶσιν ἀπογνωσθῆναι αὐτοῦ τὸ φιλιππίζειν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ προοιμίῳ παραδηλοῖ καὶ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ προοιμίῳ κατ' ἀρχὴν εἰς εὔνοιαν παρακαλεῖ τοὺς δικαστάς, τὸν ἀντίδικον καὶ τὴν κατηγορίαν διαβάλλων, καὶ τοῦ κιν-

187 δύνου τὸ μέγεθος, καὶ ὡς ψευδῶς συκοφαντεῖται· ἐν δὲ τῷ
δευτέρῳ νοήματι πρᾶγμα εἰρημένον ἐν τῇ κατηγορίᾳ δια-
βάλλει, καὶ πιστοῦται ἀξιοπίστως, ὡς καὶ αὐτῶν εἰδότων,
ὅτι ψεῦδός ἐστι. καὶ τοῦτο δὲ εἰς διαβολὴν τοῦ ἀντιδίκου·
καὶ τὰ ἑξῆς ὁμοίως εἰς εὔνοιαν ἑαυτοῦ καὶ διαβολὴν τοῦ ἀν-
τιδίκου.

Δέομαι ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαι μετ' εὐνοίας
ἀκοῦσαί μου λέγοντος, ὑπολογιζομένους τό τε μέγεθος
τοῦ κινδύνου καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰτιῶν, πρὸς ἃς ἀπο-
λογήσασθαί με δεῖ, καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς
τοῦ κατηγόρου καὶ τὴν ὠμότητα, ὃς ἐτόλμησε παρα-
188 κελεύσασθαι πρὸς ἄνδρας ὀμωμοκότας τῶν ἀντιδίκων
ὁμοίως ἀμφοτέρων ἀκούσεσθαι τὴν τοῦ κινδυνεύον-
τος φωνὴν μὴ ὑπομένειν. καὶ ταῦτ' εἶπεν οὐ δι' ὀργήν· 2
οὐδεὶς γὰρ τῶν ψευδομένων τοῖς ἀδίκως διαβαλλομέ-
νοις ὀργίζεται, οὐδ' οἱ τἀληθῆ λέγοντες κωλύουσι λό-
γου τυχεῖν τὸν φεύγοντα· οὐ γὰρ πρότερον κατήγορος
παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει, πρὶν ἂν ὁ φεύγων ἀπο-
189 λογίας τυχὼν ἀδυνατήσῃ τὰς προειρημένας αἰτίας ἀπο-
λύσασθαι. ἀλλ' οἶμαι Δημοσθένης οὐ χαίρει δικαίοις 3
λόγοις, οὐδ' οὕτω παρεσκεύασται, ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν
ὀργὴν ἐκκαλέσασθαι βεβούληται καὶ κατηγόρηκε δω-
ροδοκίας, ἀπίθανος ὢν πρὸς τὴν ὑποψίαν ταύτην· τὸν
γὰρ ἐπὶ ταῖς δωροδοκίαις προτρεπόμενον τοὺς δικα-
στὰς ὀργίζεσθαι αὐτὸν χρὴ τῶν τοιούτων ἔργων πολὺ
ἀφεστάναι. ἐμοὶ δ', ὦ Ἀθηναῖοι, συμβέβηκε τῆς Δημο- 4
σθένους ἀκούοντι κατηγορίας μήτε δεῖσαι πώποθ' οὕ-
τως, ὡς ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ, μήτ' ἀγανακτῆσαι μᾶλλον ἢ
νῦν, μήτ' εἰς ὑπερβολὴν ὁμοίως ἡσθῆναι. ἐφοβήθην
μὲν γάρ, καὶ ἔτι καὶ νῦν τεθορύβημαι, μή τινες ὑμῶν
ἀγνοήσωσί με ψυχαγωγηθέντες τοῖς ἐπιβεβουλευμέ-

νοις καὶ κακοήθεσι τούτοις ἀντιθέτοις· ἐξέστην δ' ἐ- 190
μαυτοῦ καὶ τὴν αἰτίαν βαρέως ἤνεγκα, ὅθ' ὕβριν καὶ
παροινίαν εἰς γυναῖκα ἐλευθέραν καὶ τὸ γένος Ὀλυν-
θίαν κατηγόρει μου· ἥσθην δὲ, ὅτ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς αἰ-
τίας ὄντα ταύτης ἐξεβάλετε, καὶ τῶν σεσωφρονημένων
5 ἐν τῷ βίῳ μοι χάριν ἀπειληφέναι νομίζω. ὑμᾶς μὲν οὖν 191
ἐπαινῶ καὶ διαφερόντως ἀγαπῶ, ὅτι τῷ βίῳ μᾶλλον
τῷ τῶν κρινομένων πιστεύετε ἢ ταῖς παρὰ τῶν ἐχθρῶν
αἰτίαις· αὐτὸς δ' οὐκ ἂν ἀποσταίην τῆς πρὸς ταῦτ'
ἀπολογίας. εἰ γάρ τις ἢ τῶν ἔξωθεν περιεστηκότων
πέπεισται, σχεδὸν δ' οἱ πλεῖστοι τῶν πολιτῶν πά-
ρεισιν, ἢ τῶν δικαζόντων ὑμῶν, ὡς ἐγὼ τοιοῦτόν τι
διαπέπραγμαι μὴ μόνον εἰς ἐλεύθερον σῶμα, ἀλλὰ καὶ
εἰς τὸ τυχὸν, ἀβίωτον εἶναί μοι τὸν λοιπὸν βίον νομί-
ζω· κἂν μὴ προϊούσης τῆς ἀπολογίας ἐλέγξω καὶ τὴν
αἰτίαν οὖσαν ψευδῆ καὶ τὸν τολμήσαντ' εἰπεῖν ἀνό-
σιον καὶ συκοφάντην, κἂν τἆλλα πάντα μηδὲν ἀδικῶν
6 φαίνωμαι, θανάτου τιμῶμαι. παράδοξος δέ μοι κἀ- 192
κεῖνος ὁ λόγος ἐφάνη καὶ δεινῶς ἄδικος, ὅθ' ὑμᾶς ἐπη-
ρώτα, εἰ οἷόν τ' ἐστὶν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει Φιλοκράτους
μὲν θάνατον καταψηφίσασθαι, ὅτι καταγνοὺς ἀδικεῖν
ἑαυτοῦ τὴν κρίσιν οὐχ ὑπέμεινεν, ἐμοῦ δ' ἀπογνῶναι.
ἐγὼ δ' ἐπ' αὐτῷ τούτῳ δικαίως ἂν ὑπολαμβάνω μά-
λιστα σωθήσεσθαι· εἰ γὰρ ὁ καταγνοὺς ἑαυτοῦ καὶ μὴ
παρὼν ἀδικεῖ, ὁ δὴ ἀπογνοὺς καὶ τὸ σῶμα τοῖς νόμοις
καὶ τοῖς πολίταις παραδοὺς οὐκ ἀδικεῖ.
7 Περὶ δὲ τῆς ἄλλης κατηγορίας δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄν-
δρες, ἐάν τι παραλίπω καὶ μὴ μνησθῶ, ἐπερωτᾶν με
καὶ δηλοῦν, ὅ τι ἂν ποθῆτε ἀκοῦσαι, μηδὲν προκατε-
γνωκότας, ὡς ἀδικῶ, ἀλλ' ἴσῃ τῇ εὐνοίᾳ ἀκούοντας.
ἀπορῶ δ', ὁπόθεν χρὴ πρῶτον ἄρξασθαι διὰ τὴν ἀνω-
μαλίαν τῆς κατηγορίας. σκέψασθε δ', ἂν ὑμῖν εἰκός τι 193

πρᾶγμα πάσχειν δόξω. εἰμὶ μὲν γὰρ ὁ κινδυνεύων 8
ἐγὼ νυνὶ περὶ τοῦ σώματος, τῆς δὲ κατηγορίας τὴν
πλείστην πεποίηται Φιλοκράτους καὶ Φρύνωνος καὶ
τῶν ἄλλων συμπρέσβεων καὶ Φιλίππου καὶ τῆς εἰρή-
νης καὶ τῶν Εὐβούλου πολιτευμάτων, ἐν ἅπασι δὲ
τούτοις ἐγὼ τέταγμαι. μόνος δ' ἐν τῷ λόγῳ φαίνεται
κηδεμὼν τῆς πόλεως Δημοσθένης, οἱ δ' ἄλλοι προδό-
ται· διατετέλεκε γὰρ εἰς ἡμᾶς ὑβρίζων, καὶ λοιδορίας
ψευδεῖς οὐκ ἐμοὶ μόνον λοιδορούμενος, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ἄλλοις. ὃν δ' οὕτως ἀτιμάζει, πάλιν ἐκ μεταβολῆς, 9
ὅπου τύχοι, ὥσπερ Ἀλκιβιάδην ἢ Θεμιστοκλέα κρίνων,
οἳ πλεῖστον τῶν Ἑλλήνων δόξῃ διήνεγκαν, ἀνῃρηκέναι
194 μὲν αἰτιᾶταί με τὰς ἐν Φωκεῦσι πόλεις, ἀπηλλοτριω-
κέναι δ' ἀφ' ὑμῶν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον, ἐκβεβληκέ-
ναι δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς Κερσοβλέπτην, ἄνδρα φίλον καὶ
σύμμαχον τῆς πόλεως. ἐνεχείρησε δ' ἀπεικάζειν με 10
Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ, καὶ μετὰ σπουδῆς
καὶ κραυγῆς πολλῆς παρεκελεύσαθ' ὑμῖν τὸ θηρίον
195 φυλάξασθαι, καὶ τὸ τῆς ἱερείας ἐνύπνιον τῆς ἐν Σικε-
λίᾳ διηγήσατο. οὕτω δ' ἄνω τὸ πρᾶγμα ἐξάρας ἐφθό-
νησέ μου ταῖς διαβολαῖς, τὰς αἰτίας ἀνατιθεὶς τῶν πε-
πραγμένων οὐ τοῖς ἐμοῖς λόγοις, ἀλλὰ τοῖς ὅπλοις τοῖς
Φιλίππου. πρὸς δὲ τοσαύτην τόλμαν καὶ τερατείαν 11
ἀνθρώπου χαλεπὸν καὶ διαμνημονεῦσαι τὰ λεχθέντα
καθ' ἕκαστα καὶ λέγειν μετὰ κινδύνου πρὸς ἀπροσδο-
κήτους διαβολάς. ᾗ δ' ἡγοῦμαι σαφεστάτους μοι τοὺς
196 λόγους ἔσεσθαι καὶ γνωρίμους ὑμῖν καὶ δικαίους, ἐν-
τεῦθεν ἄρξομαι, ἀπὸ τῶν περὶ τῆς εἰρήνης λόγων καὶ
τῆς αἱρέσεως τῆς πρεσβείας· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα
καὶ μεμνήσομαι καὶ εἰπεῖν δυνήσομαι, καὶ ὑμεῖς μα-
θήσεσθε.

Ἅπαντας γὰρ ἂν ὑμᾶς οἶμαι τοῦτό γε αὐτὸ μνη- 12

*μονεύειν, ὅθ' οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ τῶν Εὐβοέων, ἐπει-
δὴ περὶ τῆς πρὸς αὐτοὺς εἰρήνης τῷ δήμῳ διελέχθη-
σαν, εἶπον, ὅτι καὶ Φίλιππος αὐτοὺς κελεύσειεν ὑμῖν
ἀπαγγεῖλαι, ὅτι βούλεται διαλύσασθαι πρὸς ὑμᾶς καὶ
τὴν εἰρήνην ἄγειν. οὐ πολλῷ δ' ὕστερον χρόνῳ Φρύ-
νων ὁ Ῥαμνούσιος ἑάλω ὑπὸ λῃστῶν ἐν ταῖς σπον-* 197
*δαῖς ταῖς Ὀλυμπιακαῖς, ὡς αὐτὸς ᾐτιᾶτο· ἐπειδὴ δ' ἐ-
πανῆλθε δεῦρο λυτρωθείς, ἐδεῖτο ὑμῶν πρεσβευτὴν
αὑτῷ πρὸς Φίλιππον ἑλέσθαι, ἵν', εἴ πως δύναιτο,
ἀπολάβοι τὰ λύτρα. πεισθέντες δ' ὑμεῖς προσείλεσθ'* 198
13 *αὐτῷ Κτησιφῶντα πρεσβευτήν. ἐπειδὴ δὲ ἐπανῆλθε
δεῦρ' ἀπὸ τῆς πρεσβείας ὁ Κτησιφῶν, ἀπήγγειλε πρὸς
ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἐπέμφθη, καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι φαίη
Φίλιππος ἄκων μὲν πολεμῆσαι πρὸς ὑμᾶς, βούλεσθαι
δὲ καὶ νῦν ἀπαλλαγῆναι τοῦ πολέμου. εἰπόντος δὲ
ταῦτα τοῦ Κτησιφῶντος καὶ πολλήν τινα ἐξαγγείλαν-
τος πρὸς τούτοις φιλανθρωπίαν, καὶ τοῦ δήμου σφό-
δρα ἀποδεξαμένου καὶ τὸν Κτησιφῶντα ἐπαινέσαντος,
ἀντειπόντος δ' οὐδενός, ἐνταῦθα ἤδη δίδωσι ψήφισμα
Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος, καὶ ὁ δῆμος ἅπας ὁμογνω-
μονῶν ἐχειροτόνησεν, ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κήρυκα
καὶ πρέσβεις πέμπειν ὑπὲρ εἰρήνης. πρότερον μὲν γὰρ
καὶ αὐτὸ τοῦτ' ἐκωλύετο ὑπό τινων, οἷς ἦν τοῦτ' ἐπι-*
14 *μελές, ὡς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἔδειξεν. γράφονται δ' οὗτοι
παρανόμων τὸ ψήφισμα, Λυκῖνον ἐπὶ τὴν γραφὴν* 199
*ἐπιγραψάμενοι, καὶ τίμημα ἑκατὸν τάλαντα. καὶ μετὰ
ταῦτ' εἰσῄει ἡ γραφὴ εἰς τὸ δικαστήριον, ἀρρώστως
δ' ἔχων ὁ Φιλοκράτης ἐκάλεσεν αὑτῷ συνήγορον τὸν
Δημοσθένην, ἀλλ' οὐκ ἐμέ. παρελθὼν δ' ὁ μισοφί-
λιππος Δημοσθένης κατέτριψε τὴν ἡμέραν ὅλην ἀπο-
λογούμενος· καὶ τὸ τελευταῖον ἀποφεύγει ὁ Φιλοκρά-
της, ὁ δὲ γραψάμενος τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων*

οὐ μεταλαμβάνει. καὶ ταῦθ' ὑμεῖς ἅπαντες ἴστε. ὑπὸ 15
δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ὄλυνθος ἥλω, καὶ πολλοὶ τῶν
200 ἡμετέρων ἐγκατελήφθησαν πολιτῶν, ὧν ἦν Ἰατροκλῆς
ὁ Ἐργοχάρους ἀδελφὸς καὶ Εὔκρατος ὁ Στρομβίχου
υἱός. ὑπὲρ δὲ τούτων ἱκετηρίαν θέντες οἱ οἰκεῖοι ἐδέ-
οντο ὑμῶν ἐπιμέλειαν ποιήσασθαι. παρελθόντες δ' αὐ-
τοῖς συνηγόρουν Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης, ἀλλ'
οὐκ Αἰσχίνης. καὶ πέμπουσι πρεσβευτὴν Ἀριστόδημον
τὸν ὑποκριτὴν πρὸς Φίλιππον διὰ τὴν γνῶσιν καὶ φι-
λανθρωπίαν τῆς τέχνης. ὡς δ' ἐπανήκων ἀπὸ τῆς 16
201 πρεσβείας ὁ Ἀριστόδημος διά τινας ἀσχολίας οὐ προσ-
ήει πρὸς τὴν βουλήν, ἀλλ' ἔφθασεν αὐτὸν Ἰατροκλῆς
ἐλθὼν ἐκ Μακεδονίας ἀφεθεὶς ὑπὸ Φιλίππου ἄνευ
λύτρων [γενόμενος αἰχμάλωτος], ἐνταῦθ' ἠγανάκτουν
πολλοί, ὅτι τὴν πρεσβείαν οὐκ ἀπήγγειλεν ὁ Ἀριστό-
δημος, τοὺς αὐτοὺς λόγους ἀκούοντες τοῦ Ἰατροκλέους
περὶ τοῦ Φιλίππου. τελευταῖον δ' εἰς τὴν βουλὴν 17
εἰσελθὼν Δημοκράτης ὁ Ἀφιδναῖος ἔπεισε τὴν βουλὴν
ἀνακαλέσασθαι τὸν Ἀριστόδημον· εἷς δὲ τῶν βουλευ-
τῶν ἦν Δημοσθένης ὁ ἐμὸς κατήγορος. παρελθὼν
δ' Ἀριστόδημος πολλήν τινα εὔνοιαν ἀπήγγειλε τοῦ
Φιλίππου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ προσέθηκεν, ὅτι καὶ σύμ-
μαχος βούλοιτο τῇ πόλει γενέσθαι. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐν
τῇ βουλῇ μόνον εἶπεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ δήμῳ. κἀνταῦθ'
οὐδὲν ἀντεῖπε Δημοσθένης, ἀλλὰ καὶ στεφανῶσαι τὸν
Ἀριστόδημον ἔγραψε. ῥηθέντων δὲ τούτων ἐν τῷ δή- 18
μῳ ψήφισμα ἔγραψεν ὁ Φιλοκράτης ἑλέσθαι πρέσβεις
202 ὑμᾶς πρὸς Φίλιππον, ἄνδρας δέκα, οἵτινες διαλέξονται
Φιλίππῳ περὶ εἰρήνης καὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων
Ἀθηναίοις καὶ Φιλίππῳ. χειροτονουμένων δὲ τῶν δέκα
πρέσβεων ἐγὼ μὲν προεβλήθην ὑπὸ Ναυσικλέους, Δη-
μοσθένης δ' ὑπ' αὐτοῦ Φιλοκράτους, ὁ νυνὶ Φιλοκρά-

19 τους κατηγορῶν. οὕτω δ' ἦν πρόθυμος εἰς τὰ πράγ-
ματα, ὥστε ἐν τῇ βουλῇ γράφει, ἵνα ἀζήμιος ὢν ἡμῖν
συμπρεσβεύῃ ὁ Ἀριστόδημος, ἑλέσθαι πρέσβεις ἐπὶ
τὰς πόλεις, ἐν αἷς ἔδει τὸν Ἀριστόδημον ἀγωνίζεσθαι,
οἵτινες ὑπὲρ αὐτοῦ παραιτήσονται τὰς ζημίας. καὶ ὅτι 203
ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ, λαβέ μοι τὰ ψηφίσματα, καὶ τὴν
ἐκμαρτυρίαν ἀνάγνωθι τὴν Ἀριστοδήμου, καὶ κάλει
πρὸς οὓς ἐξεμαρτύρησεν, ἵν' εἰδῶσιν οἱ δικασταὶ, τίς
ἦν Φιλοκράτους ἑταῖρος καὶ τίς ὁ τὰς δωρεὰς Ἀριστο-
δήμῳ φάσκων πείσειν δοῦναι τὸν δῆμον.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΕΚΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. 204

20 Ἡ μὲν τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ἔνστασις τῶν ὅλων πραγ-
μάτων ἐγένετο οὐ δι' ἐμοῦ, ἀλλὰ διὰ Δημοσθένους καὶ
Φιλοκράτους· ἐν δὲ τῇ πρεσβείᾳ συσσιτεῖν ἡμῖν ἐσπού-
δασεν, οὐκ ἐμὲ πείσας, ἀλλὰ τοὺς μετ' ἐμοῦ, Ἀγλαο-
κρέοντα τὸν Τενέδιον, ὃν ἐκ τῶν συμμάχων εἵλεσθε,
καὶ Ἰατροκλέα. ἐν δὲ τῇ πορείᾳ παρακελεύεσθαί με
φησὶν αὐτῷ, ὅπως τὸ θηρίον κοινῇ φυλάξομεν, τὸν
Φιλοκράτην, πρᾶγμα λέγων πεπλασμένον· πῶς γὰρ ἂν
ἐγὼ Δημοσθένην ἐπὶ Φιλοκράτην παρεκάλουν, ὃν
ᾔδειν συνειπόντα μὲν Φιλοκράτει, ὅτ' ἦν ἡ τῶν παρα-
νόμων γραφὴ, προβληθέντα δ' εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ
21 Φιλοκράτους; πρὸς δὲ τούτοις οὐκ ἐν τοιούτοις ἦμεν 205
λόγοις οἱ συμπρέσβεις, ἀλλ' ὅλην τὴν πορείαν ἠναγ-
καζόμεθα ὑπομένειν Δημοσθένην ἀφόρητον ὄντα καὶ
βαρὺν ἄνθρωπον· ὃς διασκοπούντων ἡμῶν, ὅ τι χρὴ
λέγειν, καὶ Κίμωνος εἰπόντος, ὅτι φοβοῖτο, μὴ δικαιο-
λογούμενος περιγένοιτο ἡμῶν ὁ Φίλιππος, πηγὰς δὴ 206
λόγων ἀφθόνους ἔχειν ἐπηγγέλλετο, καὶ περὶ τῶν δι-
καίων τῶν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πολέμου
τοιαῦτα ἐρεῖν ἔφη, ὥστε ἀπορράψειν τὸ Φιλίππου στό-

207 μα ὁλοσχοίνῳ ἀβρόχῳ, καὶ πείσειν Ἀθηναίους μὲν κα-
ταδέξασθαι Λεωσθένην, Φίλιππον δ' Ἀθηναίοις Ἀμφί-
πολιν ἀποδοῦναι. ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ τὴν τούτου διε- 22
ξιὼν ὑπερηφανίαν, ὡς τάχιστα ἥκομεν εἰς Μακεδονί-
αν, συνετάξαμεν ἡμᾶς αὐτούς, ὅταν προσίωμεν Φιλίπ-
πῳ, τοὺς πρεσβυτάτους πρώτους λέγειν καὶ τοὺς λοι-
ποὺς καθ' ἡλικίαν· ἐτύγχανε δ' ἡμῶν νεώτατος ὤν, ὡς
208 ἔφη, Δημοσθένης. ἐπειδὴ δὲ εἰσεκλήθημεν, — καὶ τού-
τοις ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν· ἐντεῦθεν γὰρ
κατόψεσθε ἀνθρώπου φθόνον ὑπερβάλλοντα καὶ δει-
νὴν δειλίαν ἅμα καὶ κακοήθειαν, καὶ τοιαύτας ἐπιβου-
λὰς κατ' ἀνδρῶν συσσίτων καὶ συμπρέσβεων, ἃς οὐδ'
ἂν κατὰ τῶν ἐχθίστων τις εἰκῇ ποιήσαιτο. τοὺς γὰρ τῆς
πόλεως ἅλας καὶ τὴν δημοσίαν τράπεζαν περὶ πλεί-
στου δή φησι ποιεῖσθαι, οὐκ ὢν ἐπιχώριος, εἰρήσεται
209 γάρ, οὐδ' ἐγγενής. ἡμεῖς δέ, οἷς ἱερὰ καὶ τάφοι προγό- 23
νων ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πατρίδι καὶ διατριβαὶ καὶ συν-
ήθειαι μεθ' ὑμῶν ἐλευθέριοι καὶ γάμοι κατὰ τοὺς νό-
μους καὶ κηδεσταὶ καὶ τέκνα, Ἀθήνησι μὲν ἦμεν ἄξιοι
τῆς ὑμετέρας πίστεως, οὐ γὰρ ἄν ποτε ἡμᾶς εἵλεσθε,
ἐλθόντες δ' εἰς Μακεδονίαν ἐξαίφνης ἐγενόμεθα προ-
210 δόται. ὁ δὲ οὐδὲν ἄπρατον ἔχων μέρος τοῦ σώματος,
οὐδ' ὅθεν τὴν φωνὴν προΐεται, ὡς ἂν Ἀριστείδης ὁ
τοὺς φόρους τάξας τοῖς Ἕλλησιν, ὁ δίκαιος ἐπικαλού-
μενος, δυσχεραίνει καὶ καταπτύει δωροδοκίας. ἀκού- 24
σατε δὴ τούς τε ἡμετέρους λόγους, οὓς εἴπομεν ὑπὲρ
ὑμῶν, καὶ πάλιν οὓς τὸ μέγα ὄφελος τῆς πόλεως εἴρηκε
Δημοσθένης, ἵν' ἐφεξῆς καὶ κατὰ μικρὸν πρὸς ἕκαστα
τῶν κατηγορημένων ἀπολογήσωμαι. ἐπαινῶ δ' εἰς
ὑπερβολὴν πάντας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ὅτι σιγῇ καὶ δι-
καίως ἡμῶν ἀκούετε· ὥστε, ἐάν τι μὴ λύσω τῶν κατη-
γορημένων, οὐχ ὑμᾶς, ἀλλ' ἐμαυτὸν αἰτιάσομαι.

25 Ἐπειδὴ γὰρ οἱ πρεσβύτεροι ταῖς ἡλικίαις ὑπὲρ
τῆς πρεσβείας εἰρήκεσαν καὶ καθῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ λό- 211
γος, τὰ μὲν καθ' ἕκαστα τῶν ἐκεῖ ῥηθέντων ὑπ' ἐμοῦ
καὶ τοὺς πρὸς ταῦτα λεχθέντας ὑπὸ Φιλίππου λόγους
ἐν τῷ δήμῳ σαφῶς ἀπήγγειλα πρὸς ἅπαντας Ἀθη-
ναίους, νυνὶ δὲ πειράσομαι διὰ κεφαλαίων ὑμᾶς ὑπο-
26 μιμνήσκειν. πρῶτον μὲν γὰρ πρὸς αὐτὸν διεξῆλθον
τὴν πατρικὴν εὔνοιαν καὶ τὰς εὐεργεσίας, ἃς ὑμεῖς
ὑπήρξατε Ἀμύντᾳ τῷ Φιλίππου πατρὶ, οὐδὲν παρα-
λείπων, ἀλλ' ἐφεξῆς ἅπαντα ὑπομιμνήσκων, δεύτερον
δὲ, ὧν αὐτὸς ἦν μάρτυς εὖ παθών. Ἀμύντου γὰρ
νεωστὶ τετελευτηκότος καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ πρεσβυ-
τάτου τῶν ἀδελφῶν, Περδίκκου δὲ καὶ Φιλίππου παί-
δων ὄντων, Εὐρυδίκης δὲ τῆς μητρὸς αὐτῶν προδεδο-
27 μένης ὑπὸ τῶν δοκούντων αὐτοῖς εἶναι φίλων, Παυ-
σανίου δ' ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῶν κατιόντος, φυγάδος 212
μὲν ὄντος, τῷ καιρῷ δ' ἰσχύοντος, πολλῶν δ' αὐτῷ
συμπραττόντων, ἔχοντος δὲ Ἑλληνικὴν δύναμιν, εἰλη-
φότος δὲ Ἀνθεμοῦντα καὶ Θέρμαν καὶ Στρέψαν καὶ
ἄλλ' ἅττα χωρία, Μακεδόνων δὲ οὐχ ὁμονοούντων,
ἀλλὰ τῶν πλείστων τὰ Παυσανίου φρονούντων, ἐπὶ
τῶν καιρῶν τούτων ἐχειροτόνησαν Ἀθηναῖοι στρατη-
γὸν ἐπ' Ἀμφίπολιν Ἰφικράτην, Ἀμφιπολιτῶν αὐτῶν
ἐχόντων τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν τότε καρπουμένων.
28 ἀφικομένου δ' εἰς τοὺς τόπους Ἰφικράτους μετ' ὀλί-
γων τὸ πρῶτον νεῶν, ἐπὶ κατασκοπῇ μᾶλλον τῶν
πραγμάτων ἢ πολιορκίᾳ τῆς πόλεως, ἐνταῦθ', ἔφην
ἐγὼ, μετεπέμψατο αὐτὸν Εὐρυδίκη ἡ μήτηρ ἡ σὴ, καὶ
ὥς γε δὴ λέγουσιν οἱ παρόντες πάντες, Περδίκκαν μὲν
τὸν ἀδελφὸν τὸν σὸν καταστήσασα εἰς τὰς χεῖρας τὰς
Ἰφικράτους, σὲ δὲ εἰς τὰ γόνατα τὰ ἐκείνου θεῖσα παι-
δίον ὄντα, εἶπεν, ὅτι „Ἀμύντας ὁ πατὴρ τῶν παίδων

213 τούτων, ὅτ' ἔζη, υἱὸν ἐποιήσατό σε, τῇ δὲ Ἀθηναίων
πόλει οἰκείως ἐχρήσατο, ὥστε συμβαίνει σοι καὶ ἰδίᾳ
τῶν παίδων τούτων γεγενῆσθαι ἀδελφῷ καὶ δημοσίᾳ
φίλῳ ἡμῖν εἶναι.“ καὶ μετὰ ταῦτα ἤδη δέησιν ἰσχυρὰν 29
ἐποιεῖτο καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ αὑτῆς καὶ ὑπὲρ τῆς
ἀρχῆς καὶ ὅλως ὑπὲρ τῆς σωτηρίας. ἀκούσας δὲ ταῦτα
Ἰφικράτης ἐξήλασε Παυσανίαν ἐκ Μακεδονίας καὶ τὴν
δυναστείαν ὑμῖν ἔσωσε. καὶ μετὰ ταῦτα εἶπον περὶ
Πτολεμαίου, ὃς ἦν ἐπίτροπος καθεστηκὼς τῶν πραγ-
μάτων, ὡς ἀχάριστον καὶ δεινὸν ἔργον διεπράξατο,
διδάσκων, ὅτι πρῶτον μὲν ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἀντέ-
πραττε τῇ πόλει καὶ πρὸς Θηβαίους διαφερομένων
Ἀθηναίων συμμαχίαν ἐποιήσατο, καὶ πάλιν ὡς Περ-
δίκκας εἰς τὴν ἀρχὴν καταστὰς ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπο-
214 λέμησε τῇ πόλει. καὶ τὴν ὑμετέραν ἠδικημένων ὅμως 30
φιλανθρωπίαν διεξῄειν, λέγων, ὅτι κρατοῦντες τῷ πο-
λέμῳ Περδίκκαν Καλλισθένους ἡγουμένου ἀνοχὰς
πρὸς αὐτὸν ἐποιήσασθε, ἀεί τινος προσδοκῶντες τῶν
δικαίων τεύξεσθαι. καὶ τὴν διαβολὴν ταύτην ἐπειρώ-
μην διαλύειν, διδάσκων, ὅτι Καλλισθένην ὁ δῆμος
ἀπέκτεινεν οὐ διὰ τὰς πρὸς Περδίκκαν ἀνοχάς, ἀλλὰ
δι' ἑτέρας αἰτίας. καὶ πάλιν οὐκ ὤκνουν κατ' αὐτοῦ
215 λέγειν, ἐπιτιμῶν, ὅτι τὴν ἐκδοχὴν ἐποιήσατο πρὸς τὴν
πόλιν τοῦ πολέμου. καὶ πάντων ὧν εἴποιμι μάρτυρας 31
τὰς ἐκείνων ἐπιστολὰς παρειχόμην καὶ τὰ ψηφίσματα
τοῦ δήμου καὶ τὰς Καλλισθένους ἀνοχάς. περὶ μὲν
οὖν τῆς ἐξ ἀρχῆς κτήσεως τῆς χώρας καὶ τῶν καλου-
μένων Ἐννέα ὁδῶν καὶ περὶ τῶν Θησέως παίδων, ὧν
216 Ἀκάμας λέγεται φερνὴν ἐπὶ τῇ γυναικὶ λαβεῖν τὴν χώ-
ραν ταύτην, τότε μὲν ἥρμοττε λέγειν καὶ ἐρρήθη ὡς
ἐνεδέχετο ἀκριβέστατα, νυνὶ δὲ ἴσως ἀνάγκη συντέ-
μνειν τοὺς λόγους· ἃ δὲ ἦν τῶν σημείων οὐκ ἐν τοῖς

ἀρχαίοις μύθοις, ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν γεγενημένα, τούτων
32 ἐπεμνήσθην. συμμαχίας γὰρ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν
ἄλλων Ἑλλήνων συνελθούσης, εἷς ὢν τούτων Ἀμύν-
τας ὁ Φιλίππου πατὴρ καὶ πέμπων σύνεδρον καὶ τῆς
καθ' αὑτὸν ψήφου κύριος ὢν ἐψηφίσατο Ἀμφίπολιν 217
τὴν Ἀθηναίων συνεξαιρεῖν μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
Ἀθηναίοις. καὶ τούτων τὸ κοινὸν δόγμα τῶν Ἑλλήνων
καὶ τοὺς ψηφισαμένους ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων 218
33 μάρτυρας παρεσχόμην. ὧν δὲ Ἀμύντας ἀπέστη ὁ Φι-
λίππου πατὴρ ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων οὐ
μόνον λόγοις, ἀλλὰ καὶ ψήφῳ, τούτων, ἔφην ἐγώ, σὲ
τὸν ἐξ ἐκείνου γεγενημένον οὐκ ἔστι δίκαιον ἀντι-
ποιεῖσθαι. εἰ δ' ἀντιποιεῖ κατὰ πόλεμον λαβὼν εἰκό-
τως ἔχειν, εἰ μὲν πρὸς ἡμᾶς πολεμήσας δοριάλωτον τὴν 219
πόλιν εἷλες, κυρίως ἔχεις τῷ τοῦ πολέμου νόμῳ κτη-
σάμενος· εἰ δ' Ἀμφιπολίτας ἀφείλου τὴν Ἀθηναίων
πόλιν, οὐ τὰ ἐκείνων ἔχεις, ἀλλὰ τὴν Ἀθηναίων χώραν.
34 Ῥηθέντων δὲ τούτων καὶ ἑτέρων λόγων ἤδη κα-
θῆκεν εἰς Δημοσθένην τὸ τῆς πρεσβείας μέρος, καὶ
πάντες προσεῖχον ὡς ὑπερβολάς τινας δυνάμεως ἀκου-
σόμενοι λόγων· καὶ γὰρ πρὸς αὐτὸν τὸν Φίλιππον,
ὡς ἦν ὕστερον ἀκούειν, καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ
ἐξηγγέλθη ἡ τῶν ἐπαγγελιῶν ὑπερβολή. οὕτω δὲ
ἁπάντων διακειμένων πρὸς τὴν ἀκρόασιν φθέγγεται
τὸ θηρίον τοῦτο προοίμιον σκοτεινὸν καὶ τεθνηκὸς
δειλίᾳ, καὶ μικρὸν προαγαγὼν ἄνω τῶν πραγμάτων 220
ἐξαίφνης ἐσίγησε καὶ διηπορήθη, τελευτῶν δὲ ἐκπίπτει
35 ἐκ τοῦ λόγου. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Φίλιππος ὡς διέκειτο,
θαρρεῖν τε παρεκελεύετο καὶ μὴ νομίζειν, ὥσπερ ἐν
τοῖς θεάτροις, διὰ τοῦτο οἴεσθαί τι πεπονθέναι, ἀλλ' 221
ἡσυχῇ καὶ κατὰ μικρὸν ἀναμιμνήσκεσθαι καὶ λέγειν
ὡς προείλετο. ὁ δ' ὡς ἅπαξ ἐταράχθη καὶ τῶν γεγραμ-

μένων διεσφάλη, οὐδ' ἀναλαβεῖν αὐτὸν ἐδυνήθη, ἀλ-
λὰ καὶ πάλιν λέγειν ἐπιχειρήσας ταὐτὸν ἔπαθεν. ὡς
δ' ἦν σιωπή, μεταστῆναι ἡμᾶς ὁ κῆρυξ ἐκέλευεν.
'Επειδὴ δ' ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν οἱ συμπρέσβεις ἐγενό- 36
μεθα, σφόδρα πάνυ σκυθρωπάσας ὁ χρηστὸς οὗτος
Δημοσθένης ἀπολωλεκέναι με ἔφη τὴν πόλιν καὶ τοὺς
συμμάχους. ἐκπλαγέντος δὲ οὐκ ἐμοῦ μόνου, ἀλλὰ καὶ
τῶν συμπρέσβεων ἁπάντων, καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανο-
μένων, δι' ἣν ταῦτ' εἶπεν, ἤρετό με, εἰ τῶν 'Αθήνησι
πραγμάτων ἐπιλέλησμαι, καὶ τὸν δῆμον καταπεπονη-
μένον καὶ σφόδρα ἐπιθυμοῦντα τῆς εἰρήνης εἰ μὴ μέ-
μνημαι. „ἦ μέγα φρονεῖς“ ἔφη „ἐπὶ ταῖς ἐψηφισμέ- 37
ναις μὲν πεντήκοντα ναυσὶν, οὐδέποτε δὲ πληρωθη-
222 σομέναις; οὕτω γὰρ ἠρέθικας Φίλιππον καὶ τοιαῦτα
εἴρηκας, ἐξ ὧν οὐκ εἰρήνη γένοιτ' ἂν ἐκ πολέμου, ἀλλ'
ἐξ εἰρήνης πόλεμος ἀκήρυκτος.“ ἀρχομένου δέ μου
πρὸς ταῦτα ἀντιλέγειν ἐκάλουν ἡμᾶς οἱ ὑπηρέται οἱ
τοῦ Φιλίππου. ὡς δ' ἤλθομεν καὶ ἐκαθεζόμεθα, ἐξ 38
ἀρχῆς πρὸς ἕκαστον τῶν εἰρημένων ἐνεχείρει τι λέγειν
ὁ Φίλιππος, πλείστην δὲ εἰκότως ἐποιήσατο διατριβὴν
πρὸς τοὺς ἐμοὺς λόγους· ἴσως γὰρ οὐδὲν τῶν ἐνόντων
εἰπεῖν, ὥς γε οἶμαι, παρέλιπον· καὶ πολλάκις μου
τοὔνομα ἐν τοῖς λόγοις ὠνόμαζε· πρὸς δὲ Δημοσθέ-
νην τὸν οὕτω καταγελάστως ἀπαλλάξαντα οὐδ' ὑπὲρ
ἑνὸς, οἶμαι, διελέχθη. τοῦτο δὲ ἦν ἄρα ἀγχόνη καὶ
λύπη τούτῳ. ἐπειδὴ δὲ κατέστρεψεν εἰς φιλανθρωπίαν 39
223 τοὺς λόγους Φίλιππος, καὶ τὸ συκοφάντημα, ὃ προει-
ρήκει κατ' ἐμοῦ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις οὗτος ὡς ἐσο-
μένου πολέμου καὶ διαφορᾶς αἰτίου, διέπιπτεν αὐτῷ,
ἐνταῦθα ἤδη καὶ παντελῶς ἐξιστάμενος αὐτοῦ κατα-
φανὴς ἦν, ὥστε καὶ κληθέντων ἡμῶν ἐπὶ ξένια δεινῶς
ἀσχημονεῖν.

40 Ἀφορμώντων δ' ἡμῶν οἴκαδε ἐκ τῆς πρεσβείας,
ἐξαίφνης κατὰ τὴν ὁδὸν παραδόξως καὶ φιλανθρώπως
πρὸς ἕκαστον διελέγετο. ὅ τι μὲν οὖν ἦν ποθ' ὁ κέρ- 224
κωψ ἢ τὸ καλούμενον παιπάλημα ἢ τὸ παλίμβολον ἢ τὰ
τοιαῦτα ῥήματα, οὐκ ᾔδειν πρότερον· νῦν δ' ἐξη-
γητὴν τοῦτον λαβὼν τῆς ἁπάσης κακοηθείας μεμάθη-
41 κα. διαλαμβάνων γὰρ ἕκαστον ἡμῶν ἐν μέρει τῷ μὲν 225
ἔρανον συστήσειν ἐπηγγέλλετο καὶ βοηθήσειν τοῖς
ἰδίοις, τὸν δὲ εἰς στρατηγίαν καταστήσειν· ἐμοὶ δὲ
παρακολουθῶν καὶ τὴν φύσιν μακαρίζων καὶ τοὺς λό-
γους οὓς εἶπον ἐγκωμιάζων πολὺς ἦν τοῖς ἐπαίνοις καὶ
ἐπαχθής. συνδειπνούντων δ' ἡμῶν ἁπάντων ἐν Λα-
ρίσσῃ εἰς αὐτὸν μὲν ἔσκωπτε καὶ τὴν ἀπορίαν τὴν ἐν
τῷ λόγῳ συμβᾶσαν ἑαυτῷ, τὸν δὲ Φίλιππον τῶν ὑπὸ
τὸν ἥλιον ἀνθρώπων ἔφη πάντων εἶναι δεινότατον.
42 συναποφηναμένου δὲ κἀμοῦ τι τοιοῦτον, ὡς καὶ μνη-
μονικῶς εἴποι πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ῥηθέντα, Κτησιφῶν-
τος δὲ, ὅσπερ ἦν ἡμῶν πρεσβύτατος, ὑπερβολήν τινα
ἑαυτοῦ παλαιότητος καὶ πλήθους ἐτῶν εἰπόντος καὶ
προσθέντος, ὡς ἐν τοσούτῳ χρόνῳ καὶ βίῳ οὐ πώποθ'
οὕτως ἡδὺν οὐδ' ἐπαφρόδιτον ἄνθρωπον ἑωρακὼς
43 εἴη, ἀνακροτήσας ὁ Σίσυφος ὅδε τὰς χεῖρας „ταῦτα 226
μέντοι“ ἔφη „ὦ Κτησιφῶν, οὔτ' ἂν σὺ πρὸς τὸν δῆ-
μον εἴποις, οὔτ' ἂν οὗτος“ ἐμὲ δὴ λέγων „τολμήσειεν
εἰπεῖν πρὸς Ἀθηναίους, ὡς ἦν Φίλιππος δεινὸς εἰπεῖν
καὶ μνημονικός.“ ἀναισθήτως δὲ ἡμῶν ἐχόντων καὶ
τὴν ἐπιβουλὴν οὐ προορωμένων, ἣν αὐτίκα ἀκούσε-
σθε, εἰς συνθήκην τινὰ ἡμᾶς κατέκλησεν ὑπὲρ τοῦ
ταῦτ' ἐρεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐμοῦ δὲ καὶ δέησιν ἰσχυρὰν
ἐδεήθη μὴ παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν, ὡς ὑπὲρ Ἀμφιπό-
λεώς τι καὶ Δημοσθένης εἴποι.
44 Μέχρι μὲν οὖν τούτων οἱ συμπρέσβεις εἰσί μοι

μάρτυρες, οὓς προπηλακίζων οὗτος καὶ διαβάλλων ἐν τῇ κατηγορίᾳ διατετέλεκε· τῶν δ' ἐπὶ τοῦ βήματος
227 παρ' ὑμῖν λόγων ὑμεῖς ἀκηκόατε, ὥστε οὐκ ἐνέσται μοι ψεύδεσθαι. δέομαι δὲ ὑμῶν προσεπιπονῆσαι ἀκούοντας καὶ τὴν λοιπὴν διήγησιν. ὅτι μὲν γὰρ ἕκαστος ὑμῶν ποθεῖ τὰ περὶ Κερσοβλέπτην ἀκούειν καὶ τὰς περὶ Φωκέων αἰτίας σαφῶς οἶδα, καὶ πρὸς ταῦτα σπεύδω· ἀλλ' ἐὰν μὴ τὰ πρὸ τούτων ἀκούσητε, οὐδ' ἐκείνοις ὁμοίως παρακολουθήσετε. ἐὰν δ' ἐμοὶ τῷ κινδυνεύοντι εἰπεῖν δῶτε ὡς βούλομαι, καὶ σῶσαί με, εἰ μηδὲν ἀδικῶ, δυνήσεσθε, ἱκανὰς εἰληφότες ἀφορμὰς, καὶ θεάσασθαι ἐκ τῶν ὁμολογουμένων καὶ τὰ ἀντιλεγόμενα.

Ὡς γὰρ δεῦρ' ἤλθομεν καὶ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπὶ 45
κεφαλαίων τὴν πρεσβείαν ἀπηγγείλαμεν καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδομεν τὴν παρὰ Φιλίππου, ἐπαινέτης ἦν ἡμῶν Δημοσθένης πρὸς τοὺς βουλεύοντας, καὶ τὴν
228 Ἑστίαν ἐπώμοσε τὴν βουλαίαν συγχαίρειν τῇ πόλει, ὅτι τοιούτους ἄνδρας ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐξέπεμψεν, οἳ καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῇ πίστει ἦσαν ἄξιοι τῆς πόλεως.
ὑπὲρ ἐμοῦ δὲ εἶπέ τι τοιοῦτον, ὡς οὐ ψευσαίμην τὰς 46
τῶν ἑλομένων με ἐπὶ τὴν πρεσβείαν ἐλπίδας. τέλος δὲ πάντων ἔγραψεν ἡμᾶς στεφανῶσαι θαλλοῦ στεφά-
229 νῳ ἕκαστον εὐνοίας ἕνεκα τῆς εἰς τὸν δῆμον καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς αὔριον. ὅτι δ' οὐδὲν ψεῦδος εἴρηκα πρὸς ὑμᾶς, λαβέτω μοι τὸ ψήφισμα ὁ γραμματεὺς καὶ τὰς τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίας ἀναγνώτω.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἐπειδὴ τοίνυν ἀπηγγέλλομεν τὴν πρεσβείαν ἐν 47
τῷ δήμῳ, εἶπε παρελθὼν πρῶτος ἡμῶν διὰ τὴν ἡλικίαν Κτησιφῶν ἄλλους τέ τινας λόγους καὶ τοὺς πρὸς

Δημοσθένην αὐτῷ συγκειμένους ὑμῖν ἐρεῖν, περί τε τῆς ἐντεύξεως τῆς Φιλίππου καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν τοῖς πότοις ἐπιδεξιότητος. καὶ μετὰ τοῦτον Φι- 230
λοκράτους εἰπόντος μικρὰ καὶ Δερκύλου παρῆλθον
48 ἐγώ. ἐπειδὴ δὲ τὴν ἄλλην διεξῆλθον πρεσβείαν, ἀπήντησα καὶ πρὸς τὸν λόγον, ὃν ἐν τοῖς συμπρέσβεσι διωμολογησάμην, εἰπὼν, ὅτι καὶ μνημονικῶς καὶ δυνατῶς ὁ Φίλιππος εἴποι· καὶ τὴν δέησιν οὐκ ἐπελαθόμην τὴν Δημοσθένους, ὅτι ταχθείη λέγειν, ἐάν τι παραλίπωμεν
49 ἡμεῖς, ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως. ἐφ' ἅπασι δ' ἡμῖν ἀνίσταται τελευταῖος Δημοσθένης, καὶ τερατευσάμενος, ὥσπερ εἴωθε, τῷ σχήματι καὶ τρίψας τὴν κεφαλὴν, ὁρῶν ἐπισημαινόμενον τὸν δῆμον καὶ δεδεγμένον τοὺς παρ' ἐμοῦ λόγους, ἀμφοτέρων ἔφη θαυμάζειν, καὶ τῶν ἀκουόντων καὶ τῶν πρεσβευσάντων, ὅταν παρέντες 231
τὸν χρόνον, οἱ μὲν τὸν τοῦ βουλεύσασθαι, οἱ δὲ τὸν τοῦ συμβουλεύειν, ἀποδιατρίβωσι τὴν ὑπερόριον λαλιὰν ἀγαπῶντες ἐν τοῖς οἰκείοις πράγμασιν· οὐδὲν γὰρ
50 εἶναι ῥᾷον ἢ πρεσβείαν ἀπαγγεῖλαι. „βούλομαι δ' ὑμῖν" ἔφη „καὶ ἐπιδεῖξαι, ὡς δεῖ τὸ πρᾶγμα γενέσθαι." ἅμα δ' ἐκέλευεν ἀναγνωσθῆναι τὸ ψήφισμα τοῦ δήμου· ἀναγνωσθέντος δὲ εἶπεν, ὅτι „κατὰ τοῦτο ἐξεπέμφθημεν, καὶ ταῦτα ἐπράττομεν, ἃ ἐνταυθὶ γέγραπται. λαβὲ δή μοι καὶ τὴν ἐπιστολὴν, ἣν ἥκομεν παρὰ Φιλίππου φέροντες." ἐπειδὴ δὲ ἀνεγνώσθη, „ἀπέχετε" ἔφη „τὴν ἀπόκρισιν, καὶ λοιπὸν ὑμῖν ἐστι
51 βουλεύσασθαι." θορυβησάντων δ' ἐπ' αὐτῷ τῶν μὲν, ὡς δεινός τις εἴη καὶ σύντομος, τῶν δὲ πλειόνων, ὡς πονηρὸς καὶ φθονερὸς, „καὶ σκέψασθε δέ" ἔφη „ὡς συντόμως καὶ τἄλλα πάντα ἀπαγγελῶ. ἐδόκει μνημονικὸς καὶ δεινὸς εἶναι λέγειν Αἰσχίνῃ Φίλιππος, ἀλλ' οὐκ ἐμοὶ, ἀλλ' εἴ τις αὐτοῦ τὴν τύχην περιελὼν ἑτέρῳ

περιθείη, οὐκ ἂν πολύ τι καταδεὴς εἴη. ἐδόκει Κτησι- 52
φῶντι τὴν ὄψιν λαμπρὸς εἶναι, ἐμοὶ δ' οὐ χείρων Ἀρι-
στόδημος ὁ ὑποκριτής," ὃς παρῆν ἡμῖν καὶ συνεπρέ-
232 σβευε. „μνημονικόν τις αὐτόν φησιν εἶναι· καὶ γὰρ
ἕτεροι. συμπιεῖν δεινὸς ἦν· Φιλοκράτης ὁ μεθ' ἡμῶν
δεινότερος. λόγον τίς φησιν ἐμοὶ καταλιπεῖν ὑπὲρ Ἀμ-
φιπόλεως· ἀλλ' οὔτ' ἂν ὑμῖν ὁ ῥήτωρ οὗτος οὔτ' ἂν
ἐμοὶ λόγου μεταδοίη. ταῦτα μὲν οὖν λῆρός ἐστιν," 53
ἔφη· „ἐγὼ δὲ ψήφισμα γράψω καὶ τῷ κήρυκι σπείσα-
233 σθαι τῷ παρὰ Φιλίππου ἥκοντι καὶ τοῖς μέλλουσι παρ'
αὐτοῦ δεῦρο ἰέναι πρέσβεσι, καὶ τοὺς πρυτάνεις, ἐπει-
δὰν ἥκωσιν οἱ πρέσβεις, ἐκκλησίαν ἐπὶ δύο ἡμέρας ποι-
εῖν μὴ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ περὶ συμμαχίας,
καὶ τοὺς πρέσβεις ἡμᾶς, εἰ δοκοῦμεν ἄξιοι εἶναι, ἐπαι-
νέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰς
αὔριον." ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὰ ψηφίσματα, 54
234 ἵνα εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν αὐτοῦ καὶ
τὸν φθόνον καὶ τὴν τῶν πραγμάτων μετὰ Φιλοκρά-
τους κοινωνίαν καὶ τὸ ἦθος, ὡς ἐπίβουλον καὶ ἄπιστον.
κάλει δέ μοι καὶ τοὺς συμπρέσβεις, καὶ τὰς μαρτυρίας
αὐτῶν ἀνάγνωθι καὶ τὰ ψηφίσματα τὰ τοῦ Δημοσθέ-
νους.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Οὐ τοίνυν μόνον ταῦτα ἔγραψεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ 55
ταῦτα ἐν τῇ βουλῇ θέαν εἰς τὰ Διονύσια κατανεῖμαι τοῖς πρέσβεσιν, ἐπειδὰν ἥκωσι, τοῖς Φιλίππου. λέγε καὶ τοῦτο τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων μαρτυρίαν, ἵν' εἰδῆτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι Δημοσθένης οὐχ ὑπὲρ τῆς πόλεως εἰπεῖν δύναται, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς συσσίτους καὶ ὁμοσπόνδους μελετᾷ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

56 Τὴν μὲν τοίνυν κοινωνίαν τῶν περὶ τῆς εἰρήνης 235
πράξεων οὐκ ἐμὴν καὶ Φιλοκράτους, ἀλλὰ Δημοσθέ-
νους καὶ Φιλοκράτους εὑρίσκετε, καὶ τὰς πίστεις τῶν
εἰρημένων ἱκανὰς ὑμῖν οἶμαι παρεσχῆσθαι· τῶν μὲν
γὰρ ἀπηγγελμένων ὑμεῖς ἐστε μοι μάρτυρες, τῶν δ' ἐν
Μακεδονίᾳ ῥηθέντων καὶ τῶν κατὰ τὴν πορείαν ἡμῖν
συμβάντων τοὺς συμπρέσβεις ὑμῖν μάρτυρας παρε-
σχόμην. τῆς δὲ ὑπὸ Δημοσθένους ἀρτίως εἰρημένης
κατηγορίας ἠκούσατε καὶ μέμνησθε, ἧς τὴν ἀρχὴν 236
ἐποιήσατο ἀπὸ τῆς δημηγορίας, ἣν εἶπον ἐγὼ περὶ τῆς
57 εἰρήνης. πάντα δὲ ἐν τῷ μέρει τούτῳ τῆς κατηγορίας
ἐψευσμένος ἐπὶ τῷ καιρῷ τούτῳ δεινῶς ἐσχετλίασε.
τοὺς γὰρ λόγους τούτους ἐναντίον φησὶ τῶν πρέσβε-
ων λέγεσθαι, οὓς ἔπεμψαν πρὸς ἡμᾶς οἱ Ἕλληνες με-
ταπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου, ἵνα κοινῇ καὶ πολεμοῖ- 237
εν, εἰ δέοι, Φιλίππῳ μετὰ Ἀθηναίων, καὶ τῆς εἰρήνης,
εἰ τοῦτο εἶναι δοκοίη συμφέρον, μετέχοιεν. σκέψασθε
δὴ πράγματος μεγάλου κλοπὴν καὶ δεινὴν ἀναισχυν-
58 τίαν ἀνθρώπου. τῶν γὰρ πρέσβεων, οὓς ἐξεπέμψατε
εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔτι τοῦ πολέμου πρὸς Φίλιππον ὑμῖν
ἐνεστηκότος, οἱ μὲν χρόνοι τῆς αἱρέσεως, ὅτε ἐξεπέμ-
φθησαν, καὶ τὰ τῶν πρεσβευσάντων ὀνόματα ἐν τοῖς 238
δημοσίοις ἀναγέγραπται γράμμασι, τὰ δὲ σώματα αὐ-
τῶν ἐστιν οὐκ ἐν Μακεδονίᾳ, ἀλλ' Ἀθήνησι· ταῖς δὲ
ξενικαῖς πρεσβείαις ἡ βουλὴ τὰς εἰς τὸν δῆμον προσό-
δους προβουλεύει· οὗτος δέ φησιν ἐφεστάναι τὰς ἀπὸ
59 τῶν Ἑλλήνων πρεσβείας. παρελθὼν τοίνυν, Δημό-
σθενες, ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἐμῷ λόγῳ εἰπὲ πό-
λεως ἧστινος βούλει Ἑλληνίδος τοὔνομα, ἐξ ἧς ἀφῖ-
χθαι τότε φὴς τοὺς πρέσβεις· καὶ τὰ προβουλεύματα 239
αὐτῶν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου δὸς ἀναγνῶναι, καὶ τοὺς

Ἀθηναίων κάλει πρέσβεις, οὓς ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὰς πόλεις, μάρτυρας. κἂν παρεῖναι καὶ μὴ ἀποδημεῖν, ὅτε ἡ πόλις τὴν εἰρήνην ἐποιεῖτο, μαρτυρήσωσιν, ἢ τὰς πρὸς τὴν βουλὴν αὐτῶν προσόδους καὶ τὰ ψηφίσματα
240 ἂν παράσχῃ ἐν ᾧ σὺ φῂς ὄντα χρόνῳ, καταβαίνω καὶ θανάτου τιμῶμαι.

Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὸ τῶν συμμάχων δόγμα, τί λέ- 60
γει, ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, ἐπειδὴ βουλεύεται ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων ὑπὲρ εἰρήνης πρὸς Φίλιππον, οἱ δὲ πρέσβεις οὔπω πάρεισιν, οὓς ἐξέπεμψεν ὁ δῆμος εἰς τὴν Ἑλλάδα παρακαλῶν τὰς πόλεις ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων, δεδόχθαι τοῖς συμμάχοις, ἐπειδὰν ἐπιδημήσωσιν οἱ πρέσβεις καὶ τὰς πρεσβείας ἀπαγγείλωσιν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις, προγράψαι τοὺς πρυτάνεις ἐκκλησίας δύο κατὰ τὸν νόμον, ἐν δὲ ταύταις βουλεύσασθαι περὶ τῆς εἰρήνης Ἀθηναίους· ὅ, τι δ' ἂν βουλεύσηται ὁ δῆμος, τοῦτ' εἶναι κοινὸν δόγμα
241 τῶν συμμάχων. ἀνάγνωθι δή μοι τὸ τῶν συνέδρων δόγμα.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΝΕΔΡΩΝ.

Παρανάγνωθι δή μοι καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους 61
ψήφισμα, ἐν ᾧ κελεύει τοὺς πρυτάνεις μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει καὶ τὴν ἐν Διονύσου ἐκκλησίαν προγράψαι δύο ἐκκλησίας, τὴν μὲν τῇ ὀγδόῃ ἐπὶ δέκα, τὴν δὲ τῇ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα, ὁρίζων τὸν χρόνον καὶ προϋφαιρῶν τὰς ἐκκλησίας πρὶν ἐπιδημῆσαι τοὺς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρέσβεις. καὶ τὸ μὲν τῶν συμμάχων δόγμα κελεύει, ᾧ συνειπεῖν καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης μόνον ὑμᾶς βουλεύσασθαι, Δημοσθένης δὲ καὶ περὶ συμμαχίας κελεύει. λέγε δὲ αὐτοῖς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τῶν μὲν ψηφισμάτων ἀμφοτέρων ἠκούσατε, ὦ 62

*Ἀθηναῖοι, ὑφ' ὧν ἐξελέγχεται Δημοσθένης τας ἀποδη-
μούσας πρεσβείας ἐπιδημεῖν φάσκων, καὶ βουλομένων
ὑμῶν ἀκροάσασθαι τὸ τῶν συμμάχων ἄκυρον πεποιη-
κὼς δόγμα. οἱ μὲν γὰρ ἀπεφήναντο ἀναμεῖναι τὴν πόλιν* 242
*τὰς Ἑλληνικὰς πρεσβείας, Δημοσθένης δὲ οὐ λόγῳ μό-
νον κεκώλυκε περιμεῖναι, ὁ πάντων αἴσχιστα καὶ τάχι-
στα μετατιθέμενος, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ψηφίσματι, προστά-
ξας ἤδη βεβουλεῦσθαι.*

63 *Εἴρηκε δὲ, ὡς ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δη-
μηγορήσαντος Φιλοκράτους ὕστερον ἀναβὰς ἐγὼ κα-
τεμεμψάμην ἣν εἰσηγεῖτο ἐκεῖνος εἰρήνην, αἰσχρὰν καὶ
τῆς πόλεως ἀναξίαν εἶναι φάσκων, τῇ δ' ὑστεραίᾳ πά-
λιν [ἡμέρᾳ] ὡς συναγορεύοιμι τῷ Φιλοκράτει, καὶ τὴν
ἐκκλησίαν εὐημερήσας ᾠχόμην φέρων, πείθων ὑμᾶς
μὴ προσέχειν τοῖς τὰς μάχας καὶ τὰ τῶν προγόνων λέ-*
64 *γουσι τρόπαια, μηδὲ τοῖς Ἕλλησι βοηθεῖν. ὅτι δ' οὐ
ψευδῆ μόνον κατηγόρηκεν, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατα γενέ-* 243
*σθαι, μίαν μὲν αὐτὸς καθ' αὑτοῦ Δημοσθένης μαρτυ-
ρίαν μαρτυρήσει, ἑτέραν δὲ πάντες Ἀθηναῖοι καὶ ὑμεῖς
ἀναμιμνησκόμενοι, τρίτην δὲ ἡ τῆς αἰτίας ἀπιθανότης,
τετάρτην δὲ ἀνὴρ ἀξιόλογος, εἷς τῶν πολιτευομένων,
Ἀμύντωρ, ᾧ τὸ ψήφισμα ἐπεδείξατο Δημοσθένης καὶ
ἀνεκοινοῦτο, εἰ δῷ τῷ γραμματεῖ, οὐχ ὑπεναντίον,*
65 *ἀλλὰ ταὐτὸν γεγραφὼς Φιλοκράτει. καί μοι λαβὲ τὸ
ψήφισμα καὶ ἀνάγνωθι τὸ Δημοσθένους, ἐν ᾧ φαίνε-
ται γεγραφὼς τῇ μὲν προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν συμ-
βουλεύειν τὸν βουλόμενον, τῇ δ' ὑστέρᾳ τοὺς προέ-
δρους ἐπιψηφίζειν τὰς γνώμας, λόγον δὲ μὴ προτιθέ-
ναι, ἐν ᾗ μέ φησιν αὐτὸς Φιλοκράτει συνειπεῖν.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

66 *Οὐκοῦν τὰ μὲν ψηφίσματα, ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐγράφη,
μένει, οἱ δὲ τῶν συκοφαντῶν λόγοι πρὸς τοὺς ἐφ' ἡμέ-*

ραν καιροὺς λέγονται. ποιεῖ δέ μου τὴν δημηγορίαν ὁ
244 μὲν κατήγορος διαιρετὴν, τὸ ψήφισμα δὲ καὶ τἀληθὲς
μίαν· λόγων γὰρ μὴ προτεθέντων εἰς τὴν ὑστέραν ἐκ-
κλησίαν, τῶν δὲ προέδρων κωλυόντων οὐκ ἐνῆν εἰ-
πεῖν. τί δὲ καὶ βουλόμενος, εἴπερ ταὐτὰ Φιλοκράτει
προειλόμην, κατηγόρουν μὲν πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀκροα-
τὰς τῇ προτεραίᾳ, μίαν δὲ νύκτα διαλιπὼν συνηγό-
ρουν; πότερα ὡς αὐτὸς εὐδοξήσων ἢ ὡς ἐκεῖνον ὠφε-
λήσων; ἀλλ' οὐκ ἐνῆν ἀμφότερα ἐξενέγκασθαι, ἀλλ'
ὑπὸ πάντων μὲν μισεῖσθαι, περαίνειν δὲ μηδέν.

Κάλει δέ μοι καὶ Ἀμύντορα τὸν Ἑρχιᾶ, καὶ τὴν 67
μαρτυρίαν ἀνάγνωθι. ὃν δὲ τρόπον γέγραπται, προ-
διελθεῖν ὑμῖν βούλομαι. μαρτυρεῖ Ἀμύντωρ Αἰσχίνῃ,
ὅτε ἐβουλεύετο ὁ δῆμος περὶ τῆς συμμαχίας τῆς πρὸς
Φίλιππον κατὰ τὸ Δημοσθένους ψήφισμα ἐν τῇ ὑστέ-
ρᾳ τῶν δυοῖν ἐκκλησιῶν, ὅτε οὐκ ἐξῆν δημηγορεῖν, ἀλ-
245 λὰ τὰ περὶ τῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας ψηφίσματα ἐπε-
ψηφίζετο, ἐν ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ Δημοσθένην ἐπιδεῖξα- 68
σθαι παρακαθήμενον ψήφισμα γεγραμμένον ἑαυτῷ,
ἐφ' ᾧ ἐπεγέγραπτο τὸ Δημοσθένους ὄνομα, καὶ ἀνα-
κοινοῦσθαι αὐτὸν αὐτῷ, εἰ δῷ ἐπιψηφίσαι τοῖς προέ-
246 δροις, καὶ εἶναι, ἐφ' οἷς τὴν εἰρήνην καὶ τὴν συμμαχίαν
ἔγραψε ποιεῖσθαι, ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς, ἐφ' οἷσπερ καὶ Φι-
λοκράτης ἐγεγράφει. κάλει δέ μοι Ἀμύντορα τὸν Ἑρ-
χιᾶ, καὶ ἐκκλήτευε, ἐὰν μὴ θέλῃ δευρὶ παρεῖναι.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Τῆς μὲν μαρτυρίας ἀκηκόατε, ὦ ἄνδρες· σκοπεῖ- 69
τε δή, πότερα ὑμῖν δοκεῖ Δημοσθένης ἐμοῦ κατηγορη-
κέναι ἢ τοὐναντίον αὐτὸς αὑτοῦ ἐπὶ τῷ ἐμῷ ὀνόματι.
ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν δημηγορίαν μου διαβάλλει καὶ τοὺς
εἰρημένους λόγους ἐπὶ τὰ χείρω διεξέρχεται, οὔτ' ἂν
247 ἀποδραίην οὔτ' ἂν τῶν τότ' εἰρημένων οὐδὲν ἀρνησαί-

μην, οὔτ' αἰσχύνομαι ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φιλοτιμοῦ-
70 μαι. βούλομαι δ' ὑμᾶς καὶ τοὺς καιροὺς ὑπομνῆσαι, ἐν οἷς ἐβουλεύεσθε. τὴν μὲν γὰρ ἀρχὴν ἐποιησάμεθα τοῦ πολέμου ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως, συνέβαινε δ' ἡμῶν τὸν στρατηγὸν ἐν τῷ πολέμῳ ἑβδομήκοντα μὲν καὶ πέντε πόλεις συμμαχίδας ἀποβεβληκέναι, ἃς ἐκτήσατο Τιμόθεος ὁ Κόνωνος καὶ κατέστησεν εἰς τὸ συνέδριον· προήρημαι γὰρ παρρησιάσασθαι καὶ ἐλευθέρως ἅμα καὶ τἀληθῆ εἰπὼν σώζεσθαι· ἐὰν δὲ ἄλλως πως γιγνώσκητε, καταχρήσασθέ μοι· οὐ γὰρ ἂν ὑποστειλαί-
71 μην· ἑκατὸν δὲ καὶ πεντήκοντα τριήρεις λαβόντα ἐκ
τῶν νεωρίων μὴ κατακεκομικέναι, καὶ ταῦτα ὑμῖν ἐν 248
τοῖς ἀγῶσιν ἀεὶ τοῖς Χάρητος οἱ κατήγοροι δεικνύουσι,
χίλια δὲ καὶ πεντακόσια τάλαντα οὐκ εἰς στρατιώτας, 249
ἀλλ' εἰς ἡγεμόνων ἀλαζονείας ἀνηλωκέναι, Δηιάρην
τε καὶ Δηίπυρον καὶ Πολυφόντην, δραπέτας ἀνθρώ- 250
πους, ἐκ τῆς Ἑλλάδος συνειλεγμένους, καὶ χωρὶς εἰς τοὺς περὶ τὸ βῆμα καὶ τὴν ἐκκλησίαν μισθοφόρους, οἳ τοὺς μὲν ταλαιπώρους νησιώτας καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον σύνταξιν, κατῆγον δὲ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐκ τῆς κοινῆς θα-
72 λάττης. ἀντὶ δὲ ἀξιώματος καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγε-
μονίας ἡ πόλις ἡμῶν Μυοννήσου καὶ τῆς τῶν λῃστῶν 251
δόξης ἀνεπίμπλατο· Φίλιππος δὲ ὁρμηθεὶς ἐκ Μακεδονίας οὐκέθ' ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἠγωνίζετο, ἀλλ' ἤδη περὶ Λήμνου καὶ Ἴμβρου καὶ Σκύρου, τῶν ἡμετέρων κτημάτων· ἐξέλιπον δὲ Χερρόνησον ἡμῶν οἱ πολῖται, τὴν οὖσαν ὡμολογημένως Ἀθηναίων· πλείους δὲ ἐκκλησίας συγκλήτους ἠναγκάζεσθε ἐκκλησιάζειν μετὰ φόβου καὶ θορύβου ἢ τὰς τεταγμένας ἐκ τῶν
73 νόμων· οὕτω δ' ἦν σφαλερὰ καὶ ἐπικίνδυνα τὰ πράγ-
ματα, ὥστε ἠναγκάσθη γράψαι ψήφισμα Κηφισο-

φῶν ὁ Παιανιεὺς, εἷς τῶν φίλων καὶ ἑταίρων τῶν Χά-
252 *ρητος, ἐκπλεῖν τὴν ταχίστην Ἀντίοχον τὸν ἐπὶ τῶν*
ὑπηρετικῶν καὶ ζητεῖν τὸν στρατηγὸν τὸν ἐπὶ τῇ δυνά-
μει τεταγμένον, κἂν ἐντύχῃ που, φράζειν, ὅτι θαυμάζει
ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων, εἰ Φίλιππος μὲν ἐπὶ Χερρόνη-
σον τὴν Ἀθηναίων πορεύεται, Ἀθηναῖοι δὲ οὐδὲ τὸν
στρατηγὸν ἴσασιν οὐδὲ τὴν δύναμιν, ἣν ἐξέπεμψαν,
ὅπου ἔστιν. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τοῦ ψηφί-
σματος καὶ ἀναμνήσθητε τοῦ πολέμου, καὶ τὴν εἰρή-
νην τοὺς τῶν πολέμων ἡγεμόνας, ἀλλὰ μὴ τοὺς πρέ-
σβεις ἀπαιτεῖτε.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οἱ μὲν καιροὶ τῆς πόλεως τοιοῦτοι ἦσαν, ἐν οἷς οἱ 74
περὶ τῆς εἰρήνης ἐγένοντο λόγοι· ἀνιστάμενοι δὲ οἱ
253 *συντεταγμένοι ῥήτορες περὶ μὲν τῆς σωτηρίας τῆς πό-*
λεως οὐδὲν ἐνεχείρουν λέγειν, ἀποβλέπειν δὲ εἰς τὰ
προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως ἐκέλευον ἡμᾶς καὶ τῆς ἐν
Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Πέρσην ναυμαχίας μεμνῆσθαι καὶ
τῶν τάφων τῶν προγόνων καὶ τῶν τροπαίων. ἐγὼ δὲ 75
ἁπάντων μὲν τούτων ἔφην δεῖν μεμνῆσθαι, μιμεῖσθαι
μέντοι τὰς τῶν προγόνων εὐβουλίας, τὰ δὲ ἁμαρτήμα-
τα αὐτῶν καὶ τὴν ἄκαιρον φιλονεικίαν φυλάττεσθαι,
τὴν μὲν ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς Πέρσας πεζομαχίαν
καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς περὶ Σαλαμῖνα καὶ τὴν ἐν Μα-
254 *ραθῶνι μάχην καὶ τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ναυμαχίαν καὶ*
τὴν Τολμίδου ζηλοῦν στρατηγίαν κελεύων, ὃς χιλίους
ἐπιλέκτους ἔχων Ἀθηναίων διὰ μέσης Πελοποννήσου
πολεμίας οὔσης ἀδεῶς διεξῄει, τὴν δ' εἰς Σικελίαν 76
στρατείαν φυλάττεσθαι, ἣν ἐξέπεμψαν Λεοντίνοις
βοηθήσοντες τῶν πολεμίων ἐμβεβληκότων εἰς τὴν χώ-
ραν ἡμῶν καὶ Δεκελείας ἐπιτετειχισμένης, καὶ τὴν τε-
λευταίαν ἀβουλίαν φυλάξασθαι, ὅθ' ἡττημένοι τῷ

πολέμῳ, προκαλουμένων αὐτοὺς Λακεδαιμονίων εἰ-
ρήνην ἄγειν ἔχοντας πρὸς τῇ Ἀττικῇ Λῆμνον καὶ Ἴμ-
βρον καὶ Σκῦρον καὶ δημοκρατουμένους κατὰ τοὺς νό-
μους, τούτων μὲν οὐδὲν ἤθελον ποιεῖν, πολεμεῖν δὲ
προῃροῦντο οὐ δυνάμενοι, Κλεοφῶν δὲ ὁ λυροποιός,
ὃν πολλοὶ δεδεμένον ἐν πέδαις ἐμνημόνευον, παρεγ-
γραφεὶς αἰσχρῶς πολίτης καὶ διεφθαρκὼς νομῇ χρη- 255
μάτων τὸν δῆμον, ἀποκόψειν ἠπείλει μαχαίρᾳ τὸν τρά-
77 χηλον, εἴ τις τῆς εἰρήνης μνησθήσεται· τελευτῶντες
δὲ εἰς τοῦτο τὴν πόλιν προήγαγον, ὥστε ἀγαπητῶς τὴν
εἰρήνην ποιήσασθαι ἀποστάντας πάντων καὶ τὰ τείχη
καθελόντας καὶ παραδεξαμένους φρουρὰν καὶ Λακε-
δαιμονίων ἁρμοστὴν καὶ τῆς δημοκρατίας τοῖς τριά-
κοντα ἀφεμένους, οἳ χιλίους καὶ πεντακοσίους ἀκρίτους
τῶν πολιτῶν ἀπέκτειναν. τὴν μὲν τοιαύτην ἀβουλίαν
ὁμολογῶ παραγγέλλειν φυλάττεσθαι, τὰ δ' ὀλίγῳ πρό-
τερον εἰρημένα μιμεῖσθαι. οὐ γὰρ παρὰ τῶν ἀλλο-
τρίων, ἀλλὰ παρὰ τοῦ πάντων οἰκειοτάτου ταῦτα ἐπυν-
78 θανόμην. Ἀτρόμητος γὰρ ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν σὺ
λοιδορεῖς οὔτ' εἰδὼς οὔτ' ἐπιδὼν τῆς ἑαυτοῦ ἡλικίας 256
ὅστις ἦν, καὶ ταῦτα, ὦ Δημόσθενες, ἐκ τῶν νομάδων
Σκυθῶν τὸ πρὸς μητρὸς γένος ὤν, ἔφυγε μὲν ἐπὶ τῶν
τριάκοντα, συγκατήγαγε δὲ τὸν δῆμον· καὶ ὁ τῆς
μητρὸς τῆς ἡμετέρας ἀδελφός, θεῖος δὲ ἡμέτερος,
Κλεόβουλος ὁ Γλαύκου τοῦ Ἀχαρνέως υἱὸς μετὰ
Δημαινέτου τοῦ Βουζύγου συγκατεναυμάχησε Χίλω-
να τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον· ὥστε οἰκεῖά μοι
καὶ συνήθη τὰ τῆς πόλεως ἀτυχήματα εἶναι τοῖς ὠσὶν 257
ἀκούειν.

79 Ἐπιτιμᾷς δέ μοι καὶ τὴν ἐν τοῖς μυρίοις ἐν Ἀρκα-
δίᾳ δημηγορίαν καὶ πρεσβείαν, καὶ μεταβεβλῆσθαί με
φῂς αὐτὸς ὢν ἀνδραποδώδης καὶ μόνον οὐκ ἐστιγμέ-

νος αὐτόμολος. ἐγὼ δ' ἐν μὲν τῷ πολέμῳ συνίστην,
καθ' ὅσον ἦν δυνατὸς, Ἀρκάδας καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλ-
ληνας ἐπὶ Φίλιππον· οὐδενὸς δ' ἀνθρώπων ἐπικου-
258 ροῦντος τῇ πόλει, ἀλλὰ τῶν μὲν περιορώντων, ὅ τι
συμβήσεται, τῶν δὲ συνεπιστρατευόντων, τῶν δ' ἐν
τῇ πόλει ῥητόρων χορηγὸν ταῖς καθ' ἡμέραν δαπάναις
τὸν πόλεμον ποιουμένων, ὁμολογῶ συμβουλεῦσαι τῷ
δήμῳ διαλύσασθαι πρὸς Φίλιππον καὶ τὴν εἰρήνην
συνθέσθαι, ἣν σὺ νομίζεις νῦν αἰσχρὰν οὐδὲ πώποθ'
ἁψάμενος ὅπλων, ἐγὼ δὲ ταύτην εἶναί φημι πολλῷ
καλλίω τοῦ πολέμου. χρὴ δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν 80
πρέσβεις θεωρεῖν πρὸς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ἐπρέσβευ-
ον, τοὺς δὲ στρατηγοὺς πρὸς τὰς δυνάμεις, ὧν ἡγοῦν-
το. καὶ γὰρ τὰς εἰκόνας ἵστατε καὶ τὰς προεδρίας καὶ
τοὺς στεφάνους καὶ τὰς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε
οὐ τοῖς τὴν εἰρήνην ἀπαγγείλασιν, ἀλλὰ τοῖς τὴν μά-
χην νικήσασιν. εἰ δ' ἔσονται τῶν πολέμων αἱ μὲν εὔ-
θυναι τῶν πρέσβεων, αἱ δὲ δωρεαὶ τῶν στρατηγῶν,
ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε·
οὐδεὶς γὰρ ἐθελήσει πρεσβεύειν.

Περὶ δὲ Κερσοβλέπτου καὶ Φωκέων καὶ τῶν ἄλ- 81
259 λων, ἃ πρὸς τούτοις διαβέβλημαι, ὑπόλοιπον εἰπεῖν.
ἐγὼ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ καὶ ἐν τῇ
ὑστέρᾳ πρεσβείᾳ, ἃ μὲν εἶδον, ὡς εἶδον, ὑμῖν ἀπήγ-
γελλον, ἃ δ' ἤκουον, ὡς ἤκουσα. τίνα οὖν ἦν ἑκάτερα
τούτων, ἅ τε εἶδον ἅ τε ἤκουσα περὶ Κερσοβλέπτου;
εἶδον μὲν ἐγὼ καὶ οἱ συμπρέσβεις ἅπαντες ὁμηρεύοντα
τὸν υἱὸν τὸν Κερσοβλέπτου παρὰ Φιλίππῳ· καὶ ἔτι
καὶ νῦν τοῦθ' οὕτως ἔχει. συνέβαινε δ', ὅτε τὴν προ- 82
τέραν ἐπρεσβεύομεν πρεσβείαν, ἐμοὶ μὲν μετὰ τῶν
συμπρέσβεων ἀπιέναι δεῦρο, Φιλίππῳ δ' ἐπὶ Θρᾴκην
ἐξιέναι, πρὸς δ' ἡμᾶς ὡμολογηκέναι, ἕως ἂν ὑμεῖς περὶ

*τῆς εἰρήνης βουλεύσησθε, μὴ ἐπιβήσεσθαι μεθ' ὅπλων
Χερρονήσου. ἐν ἐκείνῃ μὲν οὖν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὑμεῖς
ἐψηφίσασθε τὴν εἰρήνην, οὐδεμία μνεία ἐγένετο περὶ
Κερσοβλέπτου· ἤδη δὲ ἡμῶν κεχειροτονημένων ἐπὶ
τοὺς ὅρκους, οὔπω δὲ ἀπηρκότων ἐπὶ τὴν ὑστέραν
πρεσβείαν, ἐκκλησία γίγνεται, ἐν ᾗ Δημοσθένης ὁ νυνὶ
83 κατηγορῶν ἐμοῦ λαγχάνει προεδρεύειν. ἐν δὲ ταύτῃ
τῇ ἐκκλησίᾳ Κριτόβουλος ὁ Λαμψακηνὸς εἶπε παρελ-
θών, ὅτι πέμψειε μὲν αὐτὸν Κερσοβλέπτης, ἀξιοίη δὲ
ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους τοῖς Φιλίππου πρέσβεσιν καὶ
συναναγραφῆναι Κερσοβλέπτην ἐν τοῖς ὑμετέροις συμ-
μάχοις. ῥηθέντων δὲ τῶν λόγων τούτων Ἀλεξίμαχος 260
ὁ Πήληξ δίδωσιν ἀναγνῶναι ψήφισμα τοῖς προέδροις,
ἐν ᾧ ἐγέγραπτο ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους Φιλίππῳ μετὰ
τῶν ἄλλων συμμάχων τὸν ἥκοντα παρὰ Κερσοβλέ-
84 πτου. ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος, καὶ ταῦτα
οἶμαι πάντας ὑμᾶς μνημονεύειν, ἀναστὰς ἐκ τῶν προέ-
δρων Δημοσθένης οὐκ ἔφη τὸ ψήφισμα ἐπιψηφιεῖν,
οὐδὲ λύσειν τὴν πρὸς Φίλιππον εἰρήνην, οὐδὲ γιγνώ- 261
σκειν τῶν συμμάχων τοὺς συνεφαπτομένους ὥσπερ ἐν
τοῖς σπένδουσι τῶν ἱερῶν· ἀποδοθῆναι γὰρ περὶ τού- 262
των ἑτέραν ἐκκλησίαν. βοώντων δὲ ὑμῶν καὶ τοὺς
προέδρους ἐπὶ τὸ βῆμα καλούντων, οὕτως ἄκοντος αὐ-
85 τοῦ τὸ ψήφισμα ἐπεψηφίσθη. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, κά-
λει μοι τὸν γράψαντα τὸ ψήφισμα Ἀλεξίμαχον καὶ
τοὺς συμπροέδρους Δημοσθένους, καὶ τὴν μαρτυρίαν
ἀνάγνωθι.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

*Ὁ μὲν τοίνυν ἐπιδακρύσας ἀρτίως ἐνταυθὶ Δημο-
σθένης μνησθεὶς Κερσοβλέπτου φαίνεται τῆς συμμα-
χίας ἐκκλήων αὐτόν. ὡς δ' ἡ παροῦσα ἐκκλησία διε-
λύθη, ἐξώρκιζον τοὺς συμμάχους οἱ τοῦ Φιλίππου*

263 πρέσβεις ἐν τῷ στρατηγίῳ τῷ ὑμετέρῳ. τετόλμηκε δὲ 86
πρὸς ὑμᾶς εἰπεῖν ὁ κατήγορος, ὡς ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐγὼ Κριτόβουλον ἀπήλασα τὸν πρεσβευτὴν τὸν παρὰ Κερσοβλέπτου, παρόντων μὲν τῶν συμμάχων, ἐψηφισμένου δὲ τοῦ δήμου, παρακαθημένων δὲ τῶν στρατηγῶν, πόθεν τοσαύτην ῥώμην λαβών; ἢ πῶς ἂν τὸ πρᾶγμα ἐσιγήθη; εἰ δ' ἄρα ἐγὼ ἐτόλμων τοῦτο ποιεῖν, ἐπέτρεψας ἄν, ὦ Δημόσθενες, καὶ οὐκ ἐνέπλησας βοῆς καὶ κραυγῆς τὴν ἀγοράν, ὁρῶν με, ὡς ἔφης ἀρτίως, ὠθοῦντα ἀπὸ τῶν ἱερῶν τὸν πρεσβευτήν; καλείτω δέ μοι τοὺς στρατηγοὺς ὁ κῆρυξ καὶ τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων, καὶ τὰς μαρτυρίας αὐτῶν ἀκούσατε.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Οὐκ οὖν δεινόν, ὦ Ἀθηναῖοι, εἴ τις κατ' ἀνδρὸς 87
264 πολίτου, οὐχ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑμετέρου, τοῦτο γὰρ προσδιορθοῦμαι, τολμᾷ τηλικαῦτα καταψεύδεσθαι, κινδυνεύοντος ὑπὲρ τοῦ σώματος; ἢ πῶς οὐκ εἰκότως οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν ταῖς φονικαῖς δίκαις ἐπὶ Παλλαδίῳ κατέδειξαν τέμνοντας τὰ τόμια τοὺς νικῶντας τῇ ψή-
265 φῳ ἐξορκίζεσθαι, καὶ τοῦτο ὑμῖν πάτριόν ἐστιν ἔτι καὶ νῦν, τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια ψηφίζεσθαι τῶν δικαστῶν ὅσοι τὴν ψῆφον ἤνεγκαν αὐτῷ, καὶ ψεῦδος μηδὲν εἰρηκέναι, εἰ δὲ μή, ἐξώλη αὐτὸν εἶναι ἐπαρᾶσθαι καὶ τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ, τοῖς δὲ δικασταῖς εὔχεσθαι πολλὰ καὶ ἀγαθὰ εἶναι; καὶ μάλα ὀρθῶς καὶ πολιτικῶς, ὦ Ἀθηναῖοι· εἰ γὰρ μηδεὶς ἂν ὑμῶν ἑαυτὸν ἀναπλῆσαι 88
φόνου δικαίου βούλοιτο, ἦ που ἀδίκου γε φυλάξαιτ' ἂν τὴν ψυχὴν ἢ τὴν οὐσίαν ἢ τὴν ἐπιτιμίαν τινὸς ἀφελόμενος, ἐξ ὧν αὑτοὺς ἀνῃρήκασί τινες, οἱ δὲ καὶ δημοσίᾳ ἐτελεύτησαν. ἆρ' οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, δοίητ' ἄν μοι
266 συγγνώμην, εἰ κίναιδον αὐτὸν προσειπὼν καὶ μὴ καθαρεύοντα τῷ σώματι, μηδ' ὅθεν τὴν φωνὴν ἀφίησιν,

ἔπειτα τὸ λοιπὸν μέρος τοῦ κατηγορήματος τοῦ περὶ Κερσοβλέπτην ἐπ' αὐτοφώρῳ δείξαιμι ψεῦδος ὄν;

89 *Κάλλιστον γάρ, οἶμαι, πρᾶγμα καὶ χρησιμώτατον τοῖς διαβαλλομένοις παρ' ὑμῖν γίγνεται· καὶ γὰρ τοὺς χρόνους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἐπιψηφίσαντας ἐν τοῖς δημοσίοις γράμμασι τὸν ἅπαντα χρόνον φυλάτ-* 267
τετε. εἴρηκε δὲ οὑτοσὶ πρὸς ὑμᾶς παρὰ τοῦτο διαφθαρῆναι τὰ Κερσοβλέπτου πράγματα, ὅτι τῆς πρεσβείας ὢν ἡγεμὼν ἐγὼ καὶ κατευημερηκὼς παρ' ὑμῖν, αὐτοῦ κελεύοντος εἰς Θρᾴκην ἡμᾶς ἰέναι Κερσοβλέπτου πολιορκουμένου καὶ διαμαρτύρασθαι Φιλίππῳ ταῦτα μὴ ποιεῖν, οὐκ ἠθέλησα, ἀλλ' ἐκαθήμην ἐν Ὠρεῷ, καὶ οἱ
90 *συμπρέσβεις, προξενίας κατασκευαζόμενοι. ἀκούσατε δὴ τῆς Χάρητος ἐπιστολῆς, ἣν ἐπέστειλε τότε τῷ δήμῳ, ὅτι Κερσοβλέπτης ἀπολώλεκε τὴν ἀρχὴν καὶ Ἱερὸν* 268
ὄρος κατείληφε Φίλιππος ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος· Δημοσθένης δ' ἐν τῷ δήμῳ προήδρευε τούτου τοῦ μηνός, εἷς ὢν τῶν πρέσβεων, ἑβδόμῃ φθίνοντος.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

91 *Οὐ μόνον τοίνυν διετρίψαμεν τὰς λοιπὰς ἡμέρας τοῦ μηνός, ἀλλὰ μουνυχιῶνος ἐξωρμήσαμεν. καὶ τούτου τὴν βουλὴν μάρτυρα ὑμῖν παρέξομαι· ἔστι γὰρ αὐτῆς ψήφισμα, ὃ κελεύει ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις ἐπὶ τοὺς ὅρκους. καί μοι λέγε τὸ τῆς βουλῆς ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Προσανάγνωθι δὴ καὶ τὸν χρόνον, ὅστις ἦν.

ΧΡΟΝΟΣ.

92 *Ἀκούετε, ὅτι μουνυχιῶνος ἐψηφίσθη τρίτῃ ἱσταμένου. ὁ δὲ Κερσοβλέπτης πόσαις πρότερον ἡμέραις* 269
ἀπώλεσε τὴν ἀρχὴν πρὶν ἐμὲ ἀπιέναι; ὥς φησι Χάρης

ὁ στρατηγὸς καὶ ἡ ἐπιστολὴ, τοῦ προτέρου μηνὸς, εἴπερ
ἐλαφηβολιὼν ἐστι μουνυχιῶνος πρότερος. ἐδυνάμην
οὖν ἐγὼ σῶσαι Κερσοβλέπτην, ὃς πρὶν ἐμὲ ἐξορμᾶν οἴ-
κοθεν ἀπωλώλει; ἔπειτα οἴεσθέ τι τοῦτον ἀληθὲς εἰ-
ρηκέναι ἢ περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραχθέντων ἢ περὶ
τῶν ἐν Θετταλίᾳ, ὃς τοῦ βουλευτηρίου καὶ τῶν δημο-
σίων γραμμάτων καὶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν ἐκκλησιῶν
καταψεύδεται; καὶ τὸν Κερσοβλέπτην Ἀθήνησι μὲν 93
ἔκσπονδον ἐποίεις πρόεδρος ὢν, ἐν Ὠρεῷ δ' ἠλέεις;
καὶ νῦν μὲν δωροδοκίας κατηγορεῖς, πρότερον δ' ὑπέ-
270 μεινας τὴν ἐπιβολὴν τῆς βουλῆς τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου
οὐκ ἐπεξιὼν τῇ τοῦ τραύματος γραφῇ, ἣν ἐγράψω Δη-
μομέλην τὸν Παιανιᾶ ἀνεψιὸν ὄντα, ἐπιτεμὼν τὴν
σαυτοῦ κεφαλήν; καὶ σεμνολογεῖς ὡς οὐκ εἰδόσι
τούτοις, ὅτι Δημοσθένους υἱὸς εἶ νόθος τοῦ μαχαιρο-
ποιοῦ;

Ἐπεχείρησας δ' εἰπεῖν, ὡς καὶ τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀμφι- 94
κτύονας πρεσβείαν ἐξομοσάμενος παρεπρέσβευσα, καὶ
ψήφισμα τὸ μὲν ἀνέγνως, τὸ δὲ ὑπερέβης. ἐγὼ δ' αἱ-
271 ρεθεὶς πρεσβευτὴς ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας, ἀρρώστως
δ' ἔχων καὶ μετὰ πολλῆς προθυμίας ἀπαγγέλλων ἀφ'
ἧς ἧκον πρεσβείας πρὸς ὑμᾶς, τὴν μὲν πρεσβείαν οὐκ
ἐξωμοσάμην, ἀλλ' ὑπεσχόμην πρεσβεύσειν, ἐὰν ὦ δυ-
νατὸς, πρὸς δὲ τὴν βουλὴν ἀπιόντων τῶν συμπρέσβε-
ων τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμαυτοῦ καὶ τὸν ἀδελφιδοῦν καὶ
τὸν ἰατρὸν ἔπεμψα, οὐκ ἐξομουμένους· οὐδὲ γὰρ ὁ νό- 95
μος ἐᾷ τὰς ἐκ τοῦ δήμου χειροτονίας ἐν τῇ βουλῇ ἐξό-
μνυσθαι· ἀλλὰ τὴν ἀρρωστίαν μου δηλώσοντας· ἐπει-
δὴ δὲ οἱ συμπρέσβεις πυθόμενοι τὰ περὶ τοὺς Φωκέας
συμβάντα ἀνέστρεψαν, γενομένης ἐκκλησίας ἤδη πα-
ρὼν καὶ δυνάμενος τῷ σώματι, προσαναγκάζοντος τοῦ
δήμου μηδὲν ἧττον πρεσβεύειν ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αἱρε-

θέντας ἅπαντας, ἀψευδεῖν πρὸς Ἀθηναίους ᾤμην δεῖν.
96 *καὶ ταύτης τῆς πρεσβείας οὐ κατηγόρεις μου διδόντος τὰς*
εὐθύνας, ἀλλ' ἐπὶ ταύτην ἥκεις τὴν ἐπὶ τοὺς ὅρκους, 272
ὑπὲρ ἧς ἐγὼ σαφῶς καὶ δικαίως ἀπολογήσομαι. σοὶ μὲν
γὰρ ἁρμόττει καὶ πᾶσι τοῖς ψευδομένοις μεταφέρειν
τοὺς χρόνους, ἐμοὶ δ' ἐφεξῆς λέγειν, ἀναλαβόντι τὴν
ἀρχὴν τοῦ λόγου ἀπὸ τῆς πορείας τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους.
97 *Πρῶτον μὲν γὰρ δέκα πρέσβεων ὄντων, ἑνδεκά-*
του δὲ τοῦ συμπεμφθέντος ἡμῖν ἀπὸ τῶν συμμάχων,
οὐδεὶς αὐτῷ συσσιτεῖν, ὅτ' ἐξῄειμεν ἐπὶ τὴν ὑστέραν
πρεσβείαν, ἤθελεν, οὐδὲ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ὅπου δυνατὸν
ἦν, εἰς ταὐτὸ πανδοκεῖον καταλύειν, ὁρῶντες αὐτὸν ἐν
τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ πᾶσιν αὐτοῖς ἐπιβεβουλευκότα.
98 *περὶ μὲν οὖν τῆς ἐπὶ Θρᾴκης ὁδοῦ οὐκ ἐγένετο μνεία·*
οὔτε γὰρ τὸ ψήφισμα τοῦθ' ἡμῖν προσέταττεν, ἀλλ'
ἀπολαβεῖν μόνον τοὺς ὅρκους καὶ ἄλλ' ἄττα, οὔτ' ἐλ-
θόντας πράττειν οὐδὲν ἐνεδέχετο τῶν περὶ Κερσοβλέ- 273
πτην ἤδη γεγενημένων, ὡς ἀρτίως ἠκούσατε, οὔθ' οὗ-
τος οὐδὲν ἀληθὲς εἶπεν, ἀλλὰ ψεύδεται καὶ κατηγορεῖν
99 *οὐδὲν ἀληθὲς ἔχων τερατεύεται. συνηκολούθουν δ' αὐ-*
τῷ ἄνθρωποι δύο στρωματόδεσμα φέροντες· ἐν δὲ
τῷ ἑτέρῳ τούτων, ὡς αὐτὸς ἔφη, τάλαντον ἐνῆν ἀργυ-
ρίου. ὥστε τοὺς συμπρέσβεις ἀναμιμνήσκεσθαι τὰς
ἀρχαίας ἐπωνυμίας αὐτοῦ· ἐν παισὶ μὲν γὰρ ὢν ἐκλή-
θη δι' αἰσχρουργίαν τινὰ καὶ κιναιδίαν Βάταλος, ἐκ
παίδων δὲ ἀπαλλαττόμενος καὶ δεκαταλάντους δίκας 274
ἑκάστῳ τῶν ἐπιτρόπων λαγχάνων Ἀργᾶς ἐκλήθη, ἀνὴρ
δὲ γενόμενος προσείληφε τὴν τῶν πονηρῶν κοινὴν
100 *ἐπωνυμίαν, συκοφάντης. ἐπορεύετο δὲ λυσόμενος τοὺς*
αἰχμαλώτους, ὡς ἔφη καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀρτίως εἴρηκεν,
εἰδὼς μὲν Φίλιππον ἐν τῷ πολέμῳ οὐδένα πώποτε
Ἀθηναίων λύτρα πραξάμενον, ἀκούων δὲ τῶν ἐκείνου

φίλων ἁπάντων, ὅτι καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐὰν εἰρήνη γέ-
νηται, ἀφήσει, πολλῶν δ' ἠτυχηκότων τάλαντον φέ-
ρων, ἑνὸς ἀνδρὸς, οὐδὲ τούτου λίαν εὐπόρου, ἱκανὰ
275 λύτρα. ὡς δ' ἧμεν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ συνήλθομεν εἰς 101
ταὐτὸν καὶ Φίλιππον ἐκ Θρᾴκης παρόντα κατειλήφει-
μεν, ἀνεγνώσθη μὲν τὸ ψήφισμα, καθ' ὃ ἐπρεσβεύσα-
μεν, καὶ τὰ προστεταγμένα ἡμῖν πρὸς τῷ τοὺς ὅρκους
απολαβεῖν συνηριθμούμεθα· ὡς δὲ οὐδεὶς ὑπὲρ τῶν
μεγίστων ἐμέμνητο, ἀλλὰ περὶ πραγμάτων ἐλαττόνων
τὴν διατριβὴν ἐποιοῦντο, εἶπον ἐγὼ λόγους, οὓς ἀναγ-
καῖόν ἐστι πρὸς ὑμᾶς ῥηθῆναι. καὶ πρὸς τῶν θεῶν, 102
ὦ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ καὶ τῆς κατηγορίας ἠκούσατε ὡς
αὐτὸς ὁ κατήγορος ἐβούλετο εἰπεῖν, οὕτω καὶ τῆς ἀπο-
λογίας εὐτάκτως ἀκούσατε, καὶ τὸν αὐτόν μοι τρόπον
διαμείνατε, ὅνπερ ἐξ ἀρχῆς ἐν τοῖς προειρημένοις ἤδη
λόγοις ἠκροᾶσθε. ὅπερ γὰρ καὶ ἀρτίως ὑπεθέμην, ὦ
Ἀθηναῖοι, εἶπον συνειλεγμένων τῶν πρέσβεων, ὅτι μοι
276 δοκοίησαν τὸ μέγιστον πρόσταγμα τοῦ δήμου δεινῶς
ἀγνοεῖν. „τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὅρκους ἀπολαβεῖν καὶ περὶ 103
τῶν ἄλλων διαλεχθῆναι καὶ περὶ τῶν αἰχμαλώτων εἰ-
πεῖν, κἂν εἰ τοὺς ὑπηρέτας ἔπεμψεν ἡ πόλις περιθεῖσα
πίστιν αὐτοῖς, ἅπαντ' ἂν πραχθῆναι νομίζω· τὸ δὲ
ὑπὲρ τῶν ὅλων ὀρθῶς βουλεύσασθαι ὅσα καθ' ἡμᾶς
ἐστιν ἢ Φίλιππον, τοῦτο ἤδη ἔργον ἐστὶ πρέσβεων φρο-
νίμων. λέγω δὲ" ἔφην ἐγὼ „περὶ τῆς εἰς Πύλας στρα-
τείας, ἣν ὁρᾶτε οὖσαν ἐν παρασκευῇ. ὅτι δὲ οὐ κακῶς
στοχάζομαι περὶ τοῦ πράγματος, μεγάλα τούτων ὑμῖν
σημεῖα δείξω. πάρεισι μὲν γὰρ Θηβαίων, ἥκουσι δὲ 104
Λακεδαιμονίων πρέσβεις, ἀφίγμεθα δ' ἡμεῖς ἔχοντες
τοῦ δήμου ψήφισμα, ἐν ᾧ γέγραπται „πράττειν δὲ τοὺς
πρέσβεις καὶ ἄλλ' ὅ τι ἂν δύνωνται ἀγαθόν·" ἅπαντες
δὲ οἱ Ἕλληνες πρὸς τὸ μέλλον ἔσεσθαι βλέπουσιν. εἰ

*μὲν οὖν ἡγεῖτο ὁ δῆμος αὐτῷ καλῶς ἔχειν ἐξενεγκεῖν
μετὰ παρρησίας πρὸς Φίλιππον Θηβαίων μὲν περιε- 277
λεῖν τὴν ὕβριν, Βοιωτῶν δὲ ἀναστῆσαι τὰ τείχη, ταῦτ'
ἂν ἠξίωσεν ἐν τῷ ψηφίσματι· νῦν δὲ αὐτοῖς μὲν κα-
τέλιπον τὴν εἰς τὸ ἀφανὲς ἀναφορὰν, ἂν μή τι πείθω-
105 σιν, ἐν ἡμῖν δὲ ἀποκινδυνεύειν ᾠήθησαν δεῖν. δεῖ δὴ
τοὺς πρὸς τὰ κοινὰ φιλοτιμουμένους μὴ κατέχειν μὲν
ἑτέρων χώραν πρέσβεων, οὓς ἐξῆν πέμπειν ἀνθ' ἡμῶν
Ἀθηναίους, αὐτοὺς δὲ τὰς πρὸς Θηβαίους ἀπεχθείας
φεύγειν, ὧν εἷς ὢν Ἐπαμεινώνδας, οὐχ ὑποπτήξας τὸ
τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα, εἶπε διαρρήδην ἐν τῷ πλήθει
τῶν Θηβαίων, ὡς δεῖ τὰ τῆς Ἀθηναίων ἀκροπόλεως 278
προπύλαια μετενεγκεῖν εἰς τὴν προστασιὰν τῆς Κα-
106 δμείας." ταῦτα δ' ἐμοῦ μεταξὺ λέγοντος ἀναβοᾷ παμ-
μέγεθες Δημοσθένης, ὡς ἴσασι πάντες οἱ συμπρέσβεις
ἡμῶν· καὶ γὰρ πρὸς τοῖς ἄλλοις κακοῖς βοιωτιάζει. ἦν
δ' οὖν παρ' αὐτοῦ τοιαυτὶ τὰ λεγόμενα· „ἄνθρωπος
οὑτοσὶ ταραχῆς καὶ τόλμης ἐστὶ μεστός· ἐγὼ δὲ ὁμολο-
γῶ μαλακὸς εἶναι καὶ τὰ δεινὰ πόρρωθεν δεδιέναι, ἀπα- 279
γορεύω μέντοι μὴ συνταράττειν ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλας
τὰς πόλεις, τὸ μὴ πολυπραγμονεῖν ἡμᾶς τοὺς πρέ-
107 σβεις μηδὲν, τοῦτ' ἀγαθὸν ὑπολαμβάνων εἶναι. πο-
ρεύεται Φίλιππος εἰς Πύλας, ἐγὼ δὲ ἐγκαλύπτομαι.
οὐδείς με τῶν ὅπλων ἕνεκα τῶν Φιλίππου κρινεῖ, ἀλλ'
ἂν εἴπω τι μὴ δέον ἢ πράξω τι τῶν μὴ προστεταγμέ-
νων." πέρας δὲ τοῦ πράγματος, ἐψηφίσαντο οἱ συμ-
πρέσβεις, κατ' ἄνδρα ἐπερωτώμενος ἕκαστος ἡμῶν,
ὅ τι νομίζει συμφέρειν, τοῦτο λέγειν. ὅτι δ' ἀληθῆ
λέγω, κάλει μοι τοὺς συμπρέσβεις καὶ τὴν μαρτυρίαν
αὐτῶν λέγε.*

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, συνελέγησαν μὲν εἰς 108
Πέλλαν αἱ πρεσβεῖαι, παρῆν δὲ ὁ Φίλιππος καὶ τοὺς
Ἀθηναίων πρέσβεις ὁ κῆρυξ ἐκάλει, πρῶτον μὲν παρῄ-
280 *ειμεν οὐ καθ' ἡλικίαν, ὥσπερ ἐν τῇ προτέρᾳ πρεσβείᾳ,*
ὃ παρά τισιν εὐδοκίμει καὶ κόσμος εἶναι τῆς πόλεως
ἐφαίνετο, ἀλλὰ κατὰ τὴν Δημοσθένους ἀναισχυντίαν.
φάσκων γὰρ νεώτατος εἶναι πάντων τὴν τάξιν τοῦ
πρῶτος λέγειν οὐκ ἂν ἔφη παραλιπεῖν, οὐδ' ἐπιτρέψειν
τινὶ, αἰνιττόμενος εἰς ἐμὲ, προκαταλαβόντα τὰ Φιλίπ-
που ὦτα τοῖς ἄλλοις λόγον μὴ καταλιπεῖν. ἀρξάμενος 109
δὲ τοῦ λέγειν, πρῶτον διαβολήν τινα ὑπειπὼν κατὰ τῶν
συμπρέσβεων, ὡς οὐχ ἅπαντες ὑπὲρ τῶν αὐτῶν οὐδ' ὅ-
μοιοι ταῖς δόξαις ἥκομεν, διεξῄει τὰς ὑπηρεσίας τὰς
281 *ὑπηργμένας εἰς Φίλιππον αὐτῷ, πρώτην μὲν τὴν τοῦ*
Φιλοκράτους συνηγορίαν, ὅτε ἔφευγε παρανόμων ἐξεῖ-
ναι γράψας Φιλίππῳ πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους ὑπὲρ
εἰρήνης πέμπειν· δεύτερον δὲ ὑπανέγνω τὸ ψήφισμα, ὃ
γεγραφὼς αὐτὸς ἦν, σπείσασθαι τῷ κήρυκι καὶ τῇ παρὰ
Φιλίππου πρεσβείᾳ, τρίτον δὲ τὸ περὶ τοῦ βουλεύσασθαι
τὸν δῆμον ὑπὲρ εἰρήνης ἐν τακταῖς ἡμέραις. καὶ προσ- 110
έθηκέ τι τοιοῦτον ἐνθύμημα τῷ λόγῳ, ὅτι πρῶτος
ἐπιστομίσειε τοὺς τὴν εἰρήνην ἐκκλῄοντας, οὐ τοῖς λό-
γοις, ἀλλὰ τοῖς χρόνοις. ἔπειθ' ἕτερον ἐπήγετο ψή-
φισμα, τὸ καὶ περὶ συμμαχίας βουλεύσασθαι τὸν δῆ-
μον, καὶ μετὰ ταῦτ' ἤδη τὸ περὶ τῆς προεδρίας τῆς εἰς
τὰ Διονύσια τοῖς πρέσβεσι τοῖς Φιλίππου ψήφισμα.
282 *καὶ προσέθηκε τὴν ἐπιμέλειαν τὴν αὑτοῦ καὶ προσκε-* 111
φαλαίων θέσιν καὶ φυλακάς τινας καὶ ἀγρυπνίας διὰ
τοὺς φθονοῦντας καὶ βουλομένους εἰς τὴν αὑτοῦ φι
λοτιμίαν ὑβρίσαι, καὶ τά γε δὴ καταγέλαστα παντελῶς,
ἐφ' οἷς οἱ συμπρέσβεις ἐνεκαλύψαντο, ὡς ἐξένισε

τοὺς πρέσβεις τοὺς Φιλίππου, ὡς ἐμισθώσατ' αὐτοῖς,
ὅτ' ἀπῄεσαν, ὀρικὰ ζεύγη καὶ συμπαρῄει ἐφ' ἵππου,
οὐ καταδὺς εἰς τὸ σκότος, ὥσπερ ἕτεροί τινες, ἀλλὰ
φανερῶς ἐπιδεικνύμενος τὴν τῶν πραγμάτων θερα-
112 πείαν. ἐκεῖνα δὲ δὴ καὶ σφόδρα διωρθοῦτο· „οὐκ
εἶπον, ὡς καλὸς εἶ· γυνὴ γὰρ τῶν ὄντων ἐστὶ κάλλι-
στον· οὐδ' ὡς δεινὸς συμπιεῖν, σπογγιᾶς τὸν ἔπαινον
ὑπολαμβάνων τοῦτον εἶναι· οὐδ' ὡς μνημονικὸς εἶ,
σοφιστοῦ τὰ τοιαῦτα νομίζων ἐργολαβοῦντος ἐγκώμια
εἶναι.“ ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, τοιαῦτ' ἦν ἃ ἔλεγε πα-
ρόντων τῶν πρέσβεων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐξ ἁπάσης τῆς
Ἑλλάδος, ἐφ' οἷς γέλωτες οὐχ οἱ τυχόντες ἐγένοντο.
113 ἐπειδὴ δέ ποτ' ἐπαύσατο καὶ σιωπὴ ἐγένετο, ἠναγκα-
ζόμην ἐγὼ λέγειν μετὰ τοιαύτην ἀπαιδευσίαν καὶ κο-
λακείας αἰσχρᾶς ὑπερβολήν. καὶ μικρὰ προεῖπον ἐξ
ἀνάγκης πρὸς τὴν προειρημένην κατὰ τῶν συμπρέ- 283
σβεων ὑπ' αὐτοῦ διαβολήν, λέγων, ὅτι πέμψειαν ἡμᾶς
Ἀθηναῖοι πρέσβεις οὐκ ἀπολογησομένους ἐν Μακεδο-
νίᾳ περὶ ἡμῶν αὐτῶν, ἀλλ' οἴκοθεν ἐκ τοῦ βίου δεδο-
114 κιμασμένους ἀξίους τῆς πόλεως εἶναι. βραχέα δ' ὑπὲρ
τῶν ὅρκων προειπὼν ἐφ' οὓς ἥκομεν ἀποληψόμενοι,
καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ἃ προσετάξατε ὑμεῖς, διεξῄειν· ὁ
γὰρ περιττὸς κἂν τοῖς λόγοις δεινὸς Δημοσθένης οὐδε-
νὸς τῶν ἀναγκαίων ἐμνήσθη· καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς εἰς
Πύλας στρατείας εἶπον καὶ περὶ τῶν ἱερῶν καὶ περὶ
Δελφῶν καὶ περὶ τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ μάλιστα μὲν
Φίλιππον ἠξίουν μὴ μεθ' ὅπλων, ἀλλὰ μετὰ ψήφου
καὶ κρίσεως τἀκεῖ καθιστάναι, εἰ δ' ἄρα μὴ δυνατὸν
εἴη· τοῦτο δ' ἦν πρόδηλον· τὸ γὰρ στρατόπεδον πα-
ρῆν καὶ συνήθροιστο· εἶπον, ὅτι τὸν μέλλοντα ὑπὲρ 284
Ἑλληνικῶν ἱερῶν βουλεύεσθαι πολλὴν προσήκει πρό-
νοιαν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔχειν καὶ τοῖς περὶ τῶν πατρίων

ἐγχειροῦσι διδάσκειν προσέχειν τὸν νοῦν. ἅμα δ' ἐξ ἀρχῆς διεξῆλθον τὴν κτίσιν τοῦ ἱεροῦ καὶ τὴν πρώτην σύνοδον γενομένην τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ τοὺς ὅρκους αὐτῶν ἀνέγνων, ἐν οἷς ἔνορκον ἦν τοῖς ἀρχαίοις μηδεμίαν πόλιν τῶν Ἀμφικτυονίδων ἀνάστατον ποιήσειν μηδ' ὑδάτων ναματιαίων εἴρξειν μήτ' ἐν πολέμῳ μήτ' ἐν εἰρήνῃ, ἐὰν δέ τις ταῦτα παραβῇ, στρατεύσειν ἐπὶ τοῦτον καὶ τὰς πόλεις ἀναστήσειν, καὶ ἐάν
285 τις ἢ συλᾷ τὰ τοῦ θεοῦ ἢ συνειδῇ τι ἢ βουλεύσῃ τι κατὰ τῶν ἱερῶν, τιμωρήσειν καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πάσῃ δυνάμει· καὶ προσῆν τῷ ὅρκῳ ἀρὰ ἰσχυρά. τούτων δὲ ἀναγνωσθέντων ἀπεφηνάμην, ὅτι ἐμοὶ δοκεῖ δίκαιον εἶναι μὴ περιορᾶν κατεσκαμμένας τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις. ὅτι δ' ἦσαν Ἀμφικτυονίδες καὶ ἔνορκοι, κατηριθμησάμην ἔθνη δώδεκα τὰ μετέχοντα τοῦ ἱεροῦ, Θετταλούς, Βοιωτούς, οὐ Θηβαίους μόνους, Δωριᾶς, Ἴωνας, Περραιβούς, Μάγνητας, [Δόλοπας,] Λοκρούς, Οἰταίους, Φθιώτας, Μαλιᾶς, Φωκέας. καὶ
286 τούτων ἔδειξα ἕκαστον ἔθνος ἰσόψηφον γιγνόμενον, τὸ μέγιστον τῷ ἐλάττονι, τὸν ἥκοντα ἐκ Δωρίου καὶ Κυτινίου ἴσον δυνάμενον Λακεδαιμονίοις, δύο γὰρ ψήφους ἕκαστον φέρει ἔθνος, πάλιν ἐκ τῶν Ἰώνων τὸν Ἐρετριᾶ καὶ Πριηνέα τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ ταὐτά. τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς στρατείας ταύτης ὁσίαν καὶ δικαίαν ἀπεφηνάμην εἶναι· συλλεγέντων δὲ τῶν Ἀμφικτυόνων εἰς τὸ ἱερὸν καὶ τυχόντων σωτηρίας
287 καὶ ψήφου τοὺς αἰτίους τῆς ἐξ ἀρχῆς καταλήψεως τοῦ ἱεροῦ δίκης ἠξίουν τυχεῖν, μὴ τὰς πατρίδας αὐτῶν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς χειρουργήσαντας καὶ βουλεύσαντας, τὰς δὲ πόλεις παρεχούσας εἰς κρίσιν τοὺς ἀδικήσαντας ἀζημίους εἶναι. „εἰ δ' ἐπεξελθὼν δυνάμει βεβαιώσεις τὰ
288 Θηβαίων ἀδικήματα, παρ' ὧν μὲν βοηθεῖς οὐκ ἀπο-

*λήψει χάριν· οὐ γὰρ ἂν δύναιο αὐτοὺς τηλικαῦτα εὐ-
εργετῆσαι, ἡλίκα Ἀθηναῖοι πρότερον, ὧν οὐ μέμνην-
ται· οὓς δ' ἐγκαταλείψεις, ἀδικήσας χρήσει ἐχθροῖς
μείζοσιν, ἀλλ' οὐ φίλοις."*

118 *Ἵνα δὲ μὴ διατρίβω τοὺς ἐκεῖ λόγους ῥηθέντας
νῦν πρὸς ὑμᾶς ἀκριβῶς διεξιὼν, ἐν κεφαλαίῳ περὶ
πάντων εἰπὼν παύσομαι. ἡ μὲν τύχη καὶ Φίλιππος
ἦσαν τῶν ἔργων κύριοι, ἐγὼ δὲ τῆς εἰς ὑμᾶς εὐνοίας
καὶ τῶν λόγων. παρ' ἐμοῦ μὲν οὖν ἐρρήθη τὰ δίκαια* 289
*καὶ τὰ συμφέροντα ὑμῖν, ἀπέβη δὲ οὐχ ὡς ἡμεῖς εὐχό-
μεθα, ἀλλ' ὡς Φίλιππος ἔπραξε. πότερον οὖν ὁ μηδὲν
προθυμηθεὶς ἐργάσασθαι ἀγαθὸν δίκαιός ἐστιν εὐδο-
ξεῖν, ἢ ὁ μηδὲν ὧν ἦν δυνατὸς ἐλλείπων; ἐν δὲ τῷ πα-
ρόντι νυνὶ πολλὰ διὰ τὸν καιρὸν παραλείπω.*

119 *Εἶπε δὲ, ὡς ἐψευδολόγουν φάσκων ὀλίγων ἡμε-
ρῶν τὰς Θήβας ἔσεσθαι ταπεινὰς, καὶ τοὺς Εὐβοᾶς
ὡς ἐφόβουν προάγων εἰς ἐλπίδας τινὰς ὑμᾶς. ὃ δὲ
ποιεῖ, καταμάθετε, ὦ Ἀθηναῖοι. ἐγὼ γὰρ παρὰ Φι-
λίππῳ μὲν ὧν ἠξίωσα, πρὸς δ' ὑμᾶς ἥκων ἀπήγγελ-
λον, ὅτι τὰς Θήβας Βοιωτίαν δίκαιον ἡγοίμην εἶναι καὶ* 290
μὴ τὴν Βοιωτίαν Θήβας. τοῦτο οὐκ ἀπαγγεῖλαι, ἀλλ
120 *ὑποσχέσθαι μέ φησιν. ἔλεγον δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅτι Κλεο-
χάρης ὁ Χαλκιδεὺς θαυμάζειν ἡμῶν καὶ Φιλίππου
φαίη τὴν ἐξαίφνης ὁμόνοιαν, ὡς καὶ τὸ προστεταγμέ-
νον ἡμῖν, πράττειν ἀγαθὸν ὅ τι ἂν δυνώμεθα, ἐν τῷ
ψηφίσματι· τοὺς γὰρ μικροπολίτας, ὥσπερ αὐτοὺς,* 291
*φοβεῖν τὰ τῶν μειζόνων ἀπόρρητα. ταῦτα οὐ διηγή-
σασθαί με φησὶν, ἀλλ' ἐπηγγέλθαι τὴν Εὔβοιαν πα-
ραδώσειν. ἐγὼ δὲ ὑπειλήφειν δεῖν τὴν πόλιν τὴν ὑπὲρ
τῶν ὅλων μέλλουσαν βουλεύεσθαι μηδενὸς λόγου Ἑλ-
ληνικοῦ ἀνήκοον εἶναι.*

121 *Διέβαλλε δὲ κἀκεῖνον διαιρούμενος τὸν λόγον,*

292 ὡς ἀπαγγέλλειν τἀληθῆ βουλόμενος ὑπ' ἐμοῦ καὶ Φι-
λοκράτους κωλυθείη. ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἡδέως ἂν ἐροίμην,
εἴ τις πώποτε Ἀθηναίων πρεσβευτὴς ἐκπεμφθεὶς ἐφ'
οἷς πεπρέσβευκε κεκώλυται πρὸς τὸν δῆμον ἀπαγγέλ-
λειν, καὶ ταῦτα παθὼν καὶ ἀτιμασθεὶς ὑπὸ τῶν συμ-
πρέσβεων τούτους ἔγραψεν ἐπαινέσαι καὶ καλέσαι ἐπὶ
δεῖπνον. Δημοσθένης τοίνυν ἥκων ἀπὸ τῆς ὑστέρας
πρεσβείας, ἐν ᾗ φησι τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα ἀνα-
τραπῆναι, οὐκ ἐν τῷ ψηφίσματι μόνον ἡμᾶς ἐπῄνει,
ἀλλ' ἀπαγγείλαντος πρὸς τὸν δῆμον ἐμοῦ τοὺς περὶ 12
τῶν Ἀμφικτυόνων λόγους καὶ Βοιωτῶν, οὐχ ὥσπερ
νῦν συντέμνοντος οὐδ' ἐπειγομένου, ἀλλ' ὡς ἐδυνά-
μην κατὰ ῥῆμα ἀκριβέστατα, καὶ τοῦ δήμου σφόδρα
ἀποδεχομένου, παρακληθεὶς ὑπ' ἐμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων
συμπρέσβεων καὶ διερωτώμενος, εἰ τἀληθῆ καὶ ταὐτὰ
ἀπαγγέλλω πρὸς Ἀθηναίους, ἅπερ πρὸς Φίλιππον
293 εἶπον, πάντων μαρτυρούντων καὶ ἐπαινούντων με
τῶν συμπρέσβεων ἐπαναστὰς ἐπὶ πᾶσιν οὐκ ἔφη με,
ὥσπερ ἐκεῖ εἶπον, οὕτως ἐν τῷ παρόντι λέγειν, ἀλλ' ἐ-
κεῖ διπλασίως ἄμεινον. καὶ τούτων ὑμεῖς οἱ τὴν ψῆ-
φον μέλλοντες φέρειν ἐστέ μοι μάρτυρες. καίτοι τίς ἂν 12
αὐτῷ καλλίων καιρὸς ἐγένετο ἢ τότ' ἐξελέγχειν εὐθὺς,
εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτων; φῂς γάρ με ἐν μὲν τῇ πρώτῃ
πρεσβείᾳ λαθεῖν σαυτὸν συνεστηκότα ἐπὶ τὴν πόλιν,
ἐν δὲ τῇ ὑστέρᾳ αἰσθέσθαι, ἐν ᾗ συναγορεύων μοι
φαίνει. κἀκείνης μὲν ἅμα κατηγορῶν οὐ φῂς κατηγο
ρεῖν, τῆς δ' ἐπὶ τοὺς ὅρκους κατηγορεῖς. καίτοι εἰ τὴν
εἰρήνην ψέγεις, σὺ καὶ τὴν συμμαχίαν ἔγραψας· καὶ
Φίλιππος εἴ τι τὴν πόλιν ἐξηπάτα, διὰ τοῦτο ἐψεύδετο,
ὅπως τῆς εἰρήνης, ἥπερ συνέφερεν αὐτῷ, τύχοι. οὐκοῦν
ἡ μὲν προτέρα πρεσβεία τὸν καιρὸν τοῦτον εἶχεν, ἡ
δ' ὑστέρα ἐπὶ πεπραγμένοις ἐγίγνετο.

124 Τίνες οὖν ἦσαν αἱ ἀπάται (ταῦτα γὰρ τοῦ γόητος
ἀνθρώπου), ἐξ ὧν εἴρηκε λογίσασθε. εἰσπλεῖν μέ φησιν 294
ἐν μονοξύλῳ πλοίῳ κατὰ τὸν Λυδίαν ποταμὸν τῆς
νυκτὸς ὡς Φίλιππον, καὶ τὴν ἐπιστολὴν τὴν δεῦρο
ἐλθοῦσαν Φιλίππῳ γράψαι. ὁ μὲν γὰρ Λεωσθένης, ὁ
φεύγων ἐνθένδε διὰ τοὺς συκοφάντας, οὐ δυνατὸς ἦν
ἐπιδεξίως ἐπιστολὴν γράψαι, ὃν οὐκ ὀκνοῦσί τινες
ἀποφαίνεσθαι μετὰ Καλλίστρατον τὸν Ἀφιδναῖον τῶν
125 ἄλλων μάλιστα εἰπεῖν δύνασθαι· οὐδ' αὐτὸς ὁ Φίλιπ-
πος, πρὸς ὃν ἀντειπεῖν Δημοσθένης ὑπὲρ ὑμῶν οὐκ
ἐδυνήθη· οὐδ' ὁ Βυζάντιος Πύθων, ἄνθρωπος περὶ 295
τὸ γράφειν λόγους μέγα φρονῶν· ἀλλ' ὡς ἔοικε, τὸ
πρᾶγμα ἐμοῦ προσεδεῖτο. καὶ λέγεις μὲν, ὅτι Φιλίππῳ
μεθ' ἡμέραν πολλάκις μόνος μόνῳ διελεγόμην, αἰτιᾷ
δὲ εἰσπλεῖν με νύκτωρ κατὰ τὸν ποταμόν· οὕτω νυκτε-
126 ρινῆς ἐπιστολῆς τὸ πρᾶγμα ἐδεῖτο. ὅτι δ' οὐδὲν ἀλη-
θὲς λέγεις, ἥκουσι μὲν μαρτυρήσοντες μεθ' ὧν συνε-
σίτουν, Ἀγλαοκρέων ὁ Τενέδιος καὶ Ἰατροκλῆς ὁ Πα-
σιφῶντος, μεθ' ὧν ἑξῆς ἅπαντα τον χρόνον τὰς νύ-
κτας ἀνεπαυόμην, οἳ συνίσασιν ἐμοὶ μηδεμίαν πώποτε
ἀπ' αὐτῶν νύκτα ἀπογενομένῳ μηδὲ μέρος νυκτός·
ἄγωμεν δὲ καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ παραδιδῶμεν εἰς βά-
σανον. καὶ τὸν μὲν λόγον, εἰ συγχωρήσει ὁ κατήγορος, 296
καταλύω· παρέσται δὲ ἤδη ὁ δήμιος καὶ βασανιεῖ ἐναν-
τίον ὑμῶν, ἂν κελεύητε. ἐνδέχεται δὲ τὸ λοιπὸν μέρος
τῆς ἡμέρας ταῦτα πρᾶξαι· πρὸς ἕνδεκα γὰρ ἀμφορέας ἐν
127 διαμεμετρημένῃ τῇ ἡμέρᾳ κρίνομαι. κἂν φῶσιν ἀπό- 297
κοιτόν με τουτωνὶ πώποτε τῶν συσσίτων γεγονέναι,
μὴ φείσησθέ μου, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' ἀναστάντες ἀπο-
κτείνατε. ἐὰν δ' ἐξελεγχθῇς ψευδόμενος, Δημόσθενες,
τοιαύτην δίκην δός· ὁμολόγησον ἀνδρόγυνος εἶναι καὶ
μὴ ἐλεύθερος ἐναντίον τούτων. κάλει μοι τοὺς οἰκέτας

δεῦρο ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ τὴν τῶν συμπρέσβεων ἀναγίγνωσκε μαρτυρίαν.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ.

Ἐπειδὴ τοίνυν οὐ δέχεται τὴν πρόκλησιν οὐδ' ἄν 128
298 φησιν ἐν βασάνοις ἀνδραπόδων γενέσθαι, λαβέ μοι τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἣν ὁ Φίλιππος ἔπεμψε. δῆλον γὰρ ὅτι μεγάλα τὴν πόλιν παραλογίζεται, δι' ἣν ἠγρυπνοῦμεν γράφοντες.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι „τοὺς ὅρκους ἀπέδωκα“ 129
φησὶ „τοῖς ὑμετέροις πρέσβεσι,“ καὶ τῶν συμμάχων
299 τῶν ἑαυτοῦ τοὺς παραγενομένους κατ' ὄνομα γέγραφε, καὶ αὐτοὺς καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν, τοὺς δ' ὑστερήσαντας τῶν συμμάχων ἀποστελεῖν φησι πρὸς ὑμᾶς. ταῦτ' οὖν οὐκ ἂν οἴεσθε δύνασθαι γράψαι Φίλιππον μεθ' ἡμέραν ἄνευ ἐμοῦ;

Ἀλλ' ἔμοιγε νὴ τοὺς θεοὺς οὑτοσὶ δοκεῖ τοῦτο 130
μόνον λογίζεσθαι, ὅπως μεταξὺ λέγων εὐδοκιμήσει· εἰ δὲ μικρὸν ἐπισχὼν δόξει πονηρότατος τῶν Ἑλλήνων εἶναι, οὐδὲ μικρὸν φροντίζει. τί γὰρ ἄν τις τοιούτῳ πιστεύσειεν ἀνθρώπῳ, ὃς ἐγκεχείρηκε λέγειν, ὡς Φίλιππος οὐ τοῖς αὑτοῦ στρατηγήμασιν, ἀλλὰ ταῖς ἐμαῖς δημηγορίαις εἴσω Πυλῶν παρῆλθε; καὶ λογισμόν τινα ἡμερῶν συνηριθμεῖτο πρὸς ὑμᾶς, ἐν αἷς ἐγὼ μὲν ἀπήγγελλον τὴν πρεσβείαν, οἱ δὲ Φαλαίκου τοῦ Φωκέων
300 τυράννου δρομοκήρυκες τἀνθένδε ἐκεῖσε διήγγελλον, πιστεύσαντες δὲ οἱ Φωκεῖς ἐμοὶ εἴσω Πυλῶν αὐτὸν παρεδέξαντο καὶ τὰς πόλεις τὰς αὑτῶν παρέδοσαν.
ταῦτα μὲν οὖν ὁ κατήγορος μεμηχάνηται, τὰ δ' ἐν Φω- 131
κεῦσι διεφθάρη πράγματα πρῶτον μὲν διὰ τὴν τύχην, ἣ πάντων ἐστὶ κυρία, ἔπειτα διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου καὶ τὸν δεκαετῆ πόλεμον. τὸ γὰρ αὐτὸ ηὔξησέ τε τῶν

ἐν Φωκεῦσι τυράννων τὰ πράγματα καὶ καθεῖλε· κα-
τέστησαν μὲν γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν τολμήσαντες τῶν
ἱερῶν χρημάτων ἅψασθαι καὶ διὰ ξένων τὰς πολιτείας
μετέστησαν, κατελύθησαν δ' ἀπορίᾳ χρημάτων, ἐπειδὴ
132 κατεμισθοφόρησαν τὰ ὑπάρχοντα. τρίτον δ' αὐτοὺς
καθεῖλεν ἡ τοῖς ἀπορουμένοις στρατοπέδοις συνήθως
παρακολουθοῦσα στάσις, τέταρτον δ' ἡ Φαλαίκου περὶ
τῶν μελλόντων ἔσεσθαι πραγμάτων ἄγνοια. ἡ μὲν
γὰρ Θετταλῶν καὶ Φιλίππου στρατεία πρόδηλος ἦν,
οὐ πολλῷ δὲ χρόνῳ πρότερον πρὶν ἢ τὴν πρὸς ὑμᾶς
εἰρήνην γενέσθαι πρέσβεις πρὸς ὑμᾶς ἦλθον ἐκ Φω- 301
κέων, βοηθεῖν αὐτοῖς κελεύοντες καὶ ἐπαγγελλόμενοι
παραδώσειν Ἀλπωνὸν καὶ Θρόνιον καὶ Νίκαιαν, τὰ
133 τῶν παρόδων τῶν εἰς Πύλας χωρία κύρια. ψηφισαμέ-
νων δ' ὑμῶν παραδοῦναι Προξένῳ τῷ στρατηγῷ τοὺς
Φωκέας ταῦτα τὰ χωρία καὶ πεντήκοντα πληροῦν τριή-
ρεις καὶ τοὺς μέχρι τριάκοντα ἔτη γεγονότας ἐξιέναι,
ἀντὶ τοῦ παραδοῦναι τὰ χωρία Προξένῳ ἔδησαν οἱ τύ-
ραννοι τοὺς πρέσβεις τοὺς ἐπαγγελλομένους ὑμῖν πα-
ραδώσειν τὰ φυλακτήρια, καὶ τοῖς σπονδοφόροις τοῖς 302
τὰς μυστηριώτιδας σπονδὰς ἐπαγγέλλουσι μόνοι τῶν
Ἑλλήνων Φωκεῖς οὐκ ἐσπείσαντο. καὶ πάλιν Ἀρχιδά-
μου τοῦ Λάκωνος παραλαμβάνειν ὄντος ἑτοίμου τὰ
χωρία καὶ φυλάττειν οὐκ ἐπείσθησαν, ἀλλ' ἀπεκρί-
ναντο αὐτῷ τὰ τῆς Σπάρτης δεινὰ δεδιέναι καὶ μὴ τὰ
134 παρ' αὐτοῖς. κἀνταῦθα οὔπω διελέλυσθε Φιλίππῳ, 303
ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ περί τε τῆς εἰρήνης ἐβουλεύε-
σθε καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἠκούετε τῆς Προξένου, ὅτι Φω-
κεῖς οὐ παραδεδώκασιν αὐτῷ τὰ χωρία, καὶ οἱ τὰ μυ-
στήρια ἐπαγγέλλοντες μόνους τῶν ἄλλων Ἑλλήνων
ἀπέφηναν Φωκέας οὐ δεδεγμένους τὰς σπονδάς, ἀλλὰ
καὶ τοὺς δεῦρο ἐληλυθότας πρέσβεις δεδεκότας. ὅτι δὲ

ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς σπονδοφόρους καὶ τοὺς παρὰ Προξένου τοῦ στρατηγοῦ πρεσβεύσαντας εἰς Φωκέας, Καλλικράτην καὶ Μεταγένην. καὶ τῆς ἐπιστολῆς ἀκούσατε τῆς Προξένου.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἀκούετε, ὦ Ἀθηναῖοι, τῶν χρόνων παραναγιγνω- 13
σκομένων ἐκ τῶν δημοσίων γραμμάτων καὶ τῶν μαρτύρων ὑμῖν προσδιαμαρτυρησάντων, ὅτι πρὶν ἐμὲ χειροτονηθῆναι πρεσβευτὴν Φάλαικος ὁ τῶν Φωκέων τύραννος ἡμῖν μὲν καὶ Λακεδαιμονίοις ἠπίστει, Φιλίππῳ δ' ἐπίστευεν.

Ἀλλ' οὗτος μόνος τὸ συμβησόμενον ἠγνόει; ὑμεῖς 13
δὲ αὐτοὶ δημοσίᾳ πῶς διέκεισθε; οὐ πάντες προσεδο-
304 *κᾶτε Φίλιππον ταπεινώσειν Θηβαίους ὁρῶντα αὐτῶν τὴν θρασύτητα καὶ τῷ μὴ βούλεσθαι δύναμιν ἀνθρώπων ἀπίστων ἐπασκῆσαι; Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐ μεθ' ἡμῶν τἀναντία Θηβαίοις ἐπρέσβευον, καὶ τελευτῶντες προσέκρουον φανερῶς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ διηπείλουν τοῖς τῶν Θηβαίων πρέσβεσιν; αὐτοὶ δὲ οὐκ ἠπόρουν καὶ ἐφοβοῦντο οἱ τῶν Θηβαίων πρέσβεις; Θετταλοὶ δὲ οὐ κατεγέλων τῶν ἄλλων, ὑπὲρ αὐτῶν φάσκοντες τὴν στρατείαν εἶναι; τῶν δ' ἑταίρων τινὲς τῶν Φιλίπ-* 13
που οὐ διαρρήδην πρός τινας ἡμῶν ἔλεγον, ὅτι τὰς ἐν Βοιωτοῖς πόλεις κατοικιεῖ Φίλιππος; Θηβαῖοι δ' οὐκ ἐξεληλύθεσαν πανδημεί, ἀπιστοῦντες τοῖς πράγμασιν; ὑμῖν δὲ ταῦθ' ὁρῶν οὐκ ἔπεμψεν ἐπιστολὴν ὁ Φίλιπ-
305 *πος ἐξιέναι πάσῃ τῇ δυνάμει βοηθήσοντας τοῖς δικαίοις; οἱ δὲ νῦν πολεμικοὶ καὶ τὴν εἰρήνην ἀνανδρίαν καλοῦντες οὐ διεκώλυσαν ὑμᾶς ἐξελθεῖν εἰρήνης καὶ συμμαχίας ὑμῖν γεγενημένης, δεδιέναι φάσκοντες, μὴ τοὺς στρατιώτας ὑμῶν ὁμήρους λάβῃ Φίλιππος; πό-* 13
τερον οὖν ἐγὼ τοὺς προγόνους ἐκώλυσα τὸν δῆμον

μιμεῖσθαι, ἢ σὺ καὶ οἱ μετὰ σοῦ συνεστηκότες ἐπὶ τὰ
κοινά; καὶ πότερον ἦν ἀσφαλεστέρα καὶ καλλίων Ἀθη-
ναίοις ἡ ἔξοδος, ἡνίκα ἤκμαζον ἐν τῇ μανίᾳ Φωκεῖς,
ἐπολέμουν δὲ Φιλίππῳ, εἶχον δὲ Ἄλπωνον καὶ Νίκαιαν
οὔπω παραδόντος Φαλαίκου Μακεδόσι, τὰς σπονδὰς
δὲ, οἷς ἐμέλλομεν βοηθεῖν, τὰς μυστηριώτιδας οὐκ ἐδέ-
χοντο, Θηβαίους δ' ὄπισθεν κατελείπομεν, μεταπεμ- 306
πομένου μὲν Φιλίππου, ὅρκων δ' ἡμῖν καὶ συμμαχίας
γεγενημένης, Θετταλῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἀμφικτυό-
139 νων στρατευόντων; οὐ πολλῷ καλλίων οὗτος ἦν ὁ
καιρὸς ἐκείνου, ἐν ᾧ διὰ τὴν σὴν ἀνανδρίαν καὶ ἅμα
φθόνου ἐσκευαγώγησαν ἐκ τῶν ἀγρῶν Ἀθηναῖοι,
πρεσβεύοντος ἐμοῦ τὴν τρίτην ἤδη πρεσβείαν ἐπὶ τὸ
κοινὸν τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐφ' ἣν τολμᾷς με λέγειν
ὡς οὐ χειροτονηθεὶς ᾠχόμην, ἐχθρὸς δ' ὢν οὔπω καὶ
τήμερον ἠθέληκάς με εἰσαγγεῖλαι παραπρεσβεύσα- 307
σθαι; οὐ γὰρ δὴ φθονεῖς γέ μοι τῶν εἰς τὸ σῶμα τιμη-
140 μάτων. τοιγάρτοι Θηβαίων μὲν παρακαθημένων καὶ
δεομένων, τῆς δ' ἡμετέρας πόλεως διὰ σὲ τεθορυβη- 308
μένης καὶ τῶν Ἀθηναίων ὁπλιτῶν οὐ παρόντων, Θετ-
ταλῶν δὲ Θηβαίοις προσθεμένων διὰ τὴν ὑμετέραν
ἀβουλίαν καὶ τὴν πρὸς Φωκέας ἔχθραν, ἣ προϋπῆρχε
Θετταλοῖς ἐκ παλαιῶν χρόνων, ὅτε αὐτῶν τοὺς ὁμή-
ρους λαβόντες Φωκεῖς κατηλόησαν, Φαλαίκου δὲ πρὶν
ἐμὲ ἐλθεῖν καὶ Στέφανον καὶ Δερκύλον καὶ τοὺς Ἀμ-
141 φικτύονας πρέσβεις ἀπεληλυθότος ὑποσπόνδου, Ὀρ- 309
χομενίων δὲ περιφόβων ὄντων καὶ σπονδὰς τοῖς σώ-
μασιν αἰτησάντων ὥστε ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Βοιωτίας,
παρεστηκότων μὲν τῶν Θηβαίων πρέσβεων, ὑπολει-
πομένης δ' ἔχθρας φανερᾶς Φιλίππῳ πρὸς Θηβαίους
καὶ Θετταλούς, τότε ἀπώλοντο αἱ πράξεις οὐ δι' ἐμὲ,
ἀλλὰ διὰ τὴν σὴν προδοσίαν καὶ τὴν πρὸς Θηβαίους

προξενίαν. μεγάλα δ' οἶμαι τούτων ἐγὼ σημεῖα ἐπι-
δείξειν. εἰ γάρ τι τούτων ἀληθὲς ἦν ὧν σὺ λέγεις, κα- 142
τηγόρουν ἄν μου Βοιωτοὶ καὶ Φωκέων οἱ φεύγοντες,
310 ὧν τοὺς μὲν ἐξεβεβλήκειν, τοὺς δ' ἐκώλυσα κατελθεῖν·
νῦν δ' οὐχὶ τὰ συμβάντα λογιζόμενοι, ἀλλὰ τὴν εὔ-
νοιαν τὴν ἐμὴν ἀποδεχόμενοι, συλλεγέντες οἱ φεύγον-
τες Βοιωτῶν ᾕρηνταί μοι συνηγόρους, ἥκουσι δ' ἀπὸ
τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων πρέσβεις, οὓς ἐγὼ τὴν τρίτην
πρεσβείαν ἐπὶ τοὺς Ἀμφικτύονας πρεσβεύων ἔσωσα
Οἰταίων ἐγχειρούντων λέγειν, ὡς δεῖ τοὺς ἡβῶντας
ὠθεῖν κατὰ τοῦ κρημνοῦ, καὶ παρήγαγον εἰς τοὺς Ἀμ-
φικτύονας ὥστε ἀπολογίας τυχεῖν. ὁ μὲν γὰρ Φάλαικος
ὑπόσπονδος ἀφεῖτο, οἱ δὲ ἀναίτιοι ἀποθνήσκειν ἔμελ-
λον, συναγορεύοντος δ' ἐμοῦ διεσώθησαν. ὅτι δ' ἀλη- 143
θῆ λέγω, κάλει μοι Μνάσωνα τὸν Φωκέα καὶ τοὺς
συμπρέσβεις καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς τῶν Βοιωτῶν φυγῆς
ᾑρημένους. ἀνάβηθι δεῦρο, Λίπαρε καὶ Πύθων, καὶ
τὴν αὐτὴν ἀπόδοτέ μοι χάριν εἰς τὴν τοῦ σώματος σω-
τηρίαν, ἥνπερ ἐγὼ ὑμῖν.

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΒΟΙΩΤΩΝ ΚΑΙ ΦΩΚΕΩΝ.

Πῶς οὖν οὐκ ἂν δεινὰ πάθοιμι, εἰ κατηγοροῦντος μὲν Δημοσθένους τοῦ Θηβαίων προξένου καὶ πονηροτάτου τῶν Ἑλλήνων, συναγορευόντων δέ μοι Φωκέων καὶ Βοιωτῶν ἁλοίην;

311 Ἐτόλμησε δ' εἰπεῖν, ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις 144
περιπίπτω. φησὶ γάρ με εἰπεῖν, ὅτ' ἔκρινον Τίμαρχον,
ὅτι πάντες κατ' αὐτοῦ τὴν τῆς πορνείας φήμην παρει-
λήφασι, τὸν δ' Ἡσίοδον ποιητὴν ἀγαθὸν ὄντα λεγειν,

φήμη δ' οὔτις πάμπαν ἀπόλλυται, ἥντινα λαοί
πολλοὶ φημίξωσι· θεός νυ τίς ἐστι καὶ αυτη.

τὴν δ' αὐτὴν ταύτην θεὸν ἥκειν νῦν κατηγοροῦσαν

145 ἐμοῦ· πάντας γὰρ λέγειν, ὡς χρήματα ἔχω παρὰ Φι-
λίππου. εὖ δ' ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι πλεῖστον διαφέρει
φήμη καὶ συκοφαντία. φήμη μὲν γὰρ οὐ κοινωνεῖ δια-
βολῇ, διαβολὴ δὲ ἀδελφόν ἐστι καὶ συκοφαντία. διο-
ριῶ δ' αὐτῶν ἑκάτερον σαφῶς. φήμη μέν ἐστιν, ὅταν
τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προ-
φάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν· συκοφαν-
τία δ' ἐστὶν, ὅταν πρὸς τοὺς πολλοὺς εἷς ἀνὴρ αἰτίαν
ἐμβαλὼν ἔν τε ταῖς ἐκκλησίαις ἁπάσαις πρός τε τὴν
βουλὴν διαβάλλῃ τινά. καὶ τῇ μὲν φήμῃ δημοσίᾳ θύο-
μεν ὡς θεῷ, τῶν δὲ συκοφαντῶν ὡς κακούργων δη-
μοσίᾳ προβολὰς ποιούμεθα. μὴ οὖν σύναγε εἰς ταὐτὸν
τὰ κάλλιστα τοῖς αἰσχίστοις.

146 Ἐπὶ πολλοῖς μὲν οὖν ἔγωγε τῶν κατηγορημένων 312
ἠγανάκτησα, μάλιστα δὲ ἡνίκα ᾐτιᾶτό με εἶναι προδό-
την· ἅμα γὰρ ταῖς αἰτίαις ταύταις φανῆναί με δεῖ θη-
ριώδη καὶ τὴν ψυχὴν ἄστοργον καὶ πολλοῖς ἑτέροις
ἁμαρτήμασι πρότερον ἔνοχον. τοῦ μὲν οὖν ἐμοῦ βίου
καὶ τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης ὑμᾶς δοκιμαστὰς ἱκανοὺς
εἶναι νομίζω· ἃ δ' ἐστὶ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀσύνοπτα, τοῖς
δὲ χρηστοῖς τὰς ψυχὰς μέγιστα, τούτων ὑμῖν τὰ πλεῖ-
στα καὶ καλῶς ἔχοντα ἐκ τῶν ἐμῶν ὁρᾶν ἀναβιβῶμαι,
ἵν' εἰδῆτε τὰς ἐμὰς παρακαταθήκας, ἃς οἴκοι καταλι-
147 πὼν εἰς Μακεδονίαν ἐπρέσβευσα. σὺ μὲν γὰρ, ὦ Δη-
μόσθενες, ταῦτα ἐπλάσω ἐπ' ἐμὲ, ἐγὼ δ' ὡς ἐπαιδεύ- 313
θην καὶ δικαίως ἐξηγήσομαι. οὑτοσὶ μέν μοι ἐστὶ πα-
τὴρ Ἀτρόμητος, σχεδὸν πρεσβύτατος τῶν πολιτῶν·
ἔτη γὰρ ἤδη βεβίωκεν ἐνενήκοντα καὶ τέτταρα, καὶ
συμβέβηκεν αὐτῷ νέῳ μὲν ὄντι, πρὶν τὴν οὐσίαν ἀπο-
λέσαι διὰ τὸν πόλεμον, ἀθλεῖν τῷ σώματι, ἐκπεσόντι
δὲ ὑπὸ τῶν τριάκοντα στρατεύεσθαι μὲν ἐν τῇ Ἀσίᾳ,
ἀριστεύειν δ' ἐν τοῖς κινδύνοις, εἶναι δ' ἐκ φατρίας

τὸ γένος, ἣ τῶν αὐτῶν βωμῶν Ἐτεοβουτάδαις μετέχει, ὅθεν ἡ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Πολιάδος ἐστὶν ἱέρεια, συγκατάγειν δὲ τὸν δῆμον, ὥσπερ καὶ ὀλίγῳ πρότερον εἶπον.
ἐλευθέρους δέ μοι συμβέβηκεν εἶναι καὶ τοὺς πρὸς 14
μητρὸς ἅπαντας, ἣ νῦν ἐμοὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν προ-
314 φαίνεται φοβουμένη περὶ τῆς ἐμῆς σωτηρίας καὶ διηπορημένη. καίτοι, ὦ Δημόσθενες, ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ ἔφυγε μετὰ τοῦ αὑτῆς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθον καὶ μετέσχε τῶν πολιτικῶν κακῶν· σὺ δὲ ἀμφισβητῶν ἀνὴρ εἶναι, οὐ γὰρ ἂν τολμήσαιμι εἰπεῖν, ὡς ἀνὴρ εἶ, ἐγράφης λιποταξίου καὶ τὸν γραψάμενον Νικόδημον τὸν Ἀφιδναῖον χρήμασι πείσας ἐσώθης, ὃν ὕστερον μετὰ Ἀριστάρχου συναπέκτεινας καὶ οὐ καθαρὸς ὢν τὰς
χεῖρας εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλεις. Φιλοχάρης δ' οὑτοσὶ 14
ὁ πρεσβύτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, οὐκ ἀγεννεῖς διατριβάς, ὡς σὺ βλασφημεῖς, ἔχων, ἀλλ' ἐν γυμνασίοις διατρίβων καὶ μετὰ Ἰφικράτους συνεστρατευμένος καὶ συνεχῶς
315 ἔτος ἤδη τουτὶ τρίτον στρατηγῶν ἥκει δεησόμενος ὑμῶν ἐμὲ σῶσαι. Ἀφόβητος δ' οὑτοσὶ ὁ νεώτατος ἀδελφὸς ἡμῶν, πεπρεσβευκὼς μὲν ὑπὲρ ὑμῶν ἀξίως τῆς πόλεως πρὸς τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα, καλῶς δὲ καὶ δικαίως τῶν ὑμετέρων προσόδων ἐπιμεληθείς, ὅτε αὐτὸν ἐπὶ τὴν κοινὴν διοίκησιν εἵλεσθε, καὶ πεπαιδοποιημένος κατὰ τοὺς νόμους, ἀλλ' οὐ Κνωσίωνι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα παρακατακλίνων, ὥσπερ σύ, πάρεστι καταφρονῶν τῶν σῶν λοιδοριῶν· τὸ γὰρ ψευδὲς ὄνει-
δος οὐ περαιτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται. ἐτόλμησας δὲ 15
κατὰ τῶν ἐμῶν κηδεστῶν εἰπεῖν· οὕτως ἀναιδὴς καὶ
316 πόρρωθεν ἀχάριστος εἶ, ὃς Φιλόδημον τὸν Φίλωνος πατέρα καὶ Ἐπικράτους οὐκ ἀγαπᾷς οὐδὲ προσκυνεῖς, δι' ὃν εἰς τοὺς δημότας ἐνεγράφης, ὡς ἴσασιν οἱ πρεσβύτατοι Παιανιῶν. ἐκπέπληγμαι δέ, εἰ σὺ λοιδορεῖν

*Φίλωνα τολμᾷς, καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἐπιεικεστάτοις Ἀθη-
ναίων, οἳ δεῦρο εἰσεληλύθασι δικάσοντες ἕνεκα τοῦ
βελτίστου τῆς πόλεως καὶ μᾶλλον προσέχουσι τοῖς βίοις
151 ἡμῶν ἢ τοῖς λόγοις. πότερα γὰρ ἂν προσδοκᾷς αὐτοὺς
εὔξασθαι μυρίους ὁπλίτας ὁμοίους Φίλωνι γενέσθαι,
καὶ τὰ σώματα οὕτω διακειμένους καὶ τὴν ψυχὴν οὕτω
σώφρονας, ἢ τρισμυρίους κιναίδους οἵους περ σύ; καὶ
τὴν Ἐπικράτους εὐαγωγίαν τοῦ Φίλωνος ἀδελφοῦ
ἐπανάγεις εἰς ὀνείδη. καὶ τίς αὐτὸν εἶδε πώποτε ἀσχη-
μονήσαντα ἢ μεθ' ἡμέραν, ὡς σὺ φῄς, ἐν τῇ πομπῇ
τῶν Διονυσίων, ἢ νύκτωρ; οὐ γὰρ ἂν τοῦτό γ' εἴποις,
152 ὡς ἔλαθεν· οὐ γὰρ ἠγνοεῖτο. ἐμοὶ δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐκ
τῆς Φιλοδήμου θυγατρὸς καὶ Φίλωνος ἀδελφῆς καὶ
Ἐπικράτους τρεῖς παῖδές εἰσι, μία μὲν θυγάτηρ, δύο
δὲ υἱεῖς· οὓς ἐγὼ δεῦρο ἥκω μετὰ τῶν ἄλλων κομίζων 317
ἑνὸς ἐρωτήματος ἕνεκα καὶ τεκμηρίου πρὸς τοὺς δικα-
στὰς, ᾧ νῦν ἤδη χρήσομαι. ἐρωτῶ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι,
εἰ δοκῶ ἂν ὑμῖν πρὸς τῇ πατρίδι καὶ τῇ τῶν φίλων συν-
ηθείᾳ καὶ ἱερῶν καὶ τάφων πατρῴων μετουσίᾳ τού-
τους τοὺς πάντων ἀνθρώπων ἐμοὶ φιλτάτους προδοῦ-
ναι Φιλίππῳ, καὶ περὶ πλείονος τὴν ἐκείνου φιλίαν τῆς
τούτων σωτηρίας ποιήσασθαι. ποίᾳ κρατηθεὶς ἡδονῇ;
ἢ τί πώποτε ἄσχημον ἕνεκα χρημάτων πράξας; οὐ γὰρ
ἡ Μακεδονία κακοὺς ἢ χρηστοὺς ποιεῖ, ἀλλ' ἡ φύσις·
οὐδ' ἐσμὲν ἕτεροί τινες ἥκοντες ἀπὸ τῆς πρεσβείας,
ἀλλ' οἵους ἐξεπέμψατε.*

153 *Συμπέπλεγμαι δ' ἐν τῇ πολιτείᾳ καθ' ὑπερβολὴν
ἀνθρώπῳ γόητι καὶ πονηρῷ, ὃς οὐδ' ἂν ἄκων ἀληθὲς
οὐδὲν εἴποι. ἡγεῖται δ', ὅταν τι ψεύδηται, τῶν λόγων 318
ὅρκος κατὰ τῶν ἀναισχύντων ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ μὴ
γεγενημένα οὐ μόνον ὡς ἔστι λέγει, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέ-
ραν, ἐν ᾗ φησι γενέσθαι· καὶ προστίθησιν ἅμα τινὸς*

319 ὄνομα πλασάμενος, ὃς ἔτυχε παρὼν, μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. ἓν δὲ εὐτυχοῦμεν οἱ μηδὲν ἀδικοῦντες, ὅτι πρὸς τῇ τερατείᾳ τοῦ τρόπου καὶ τῇ τῶν ὀνομάτων συνθέσει νοῦν οὐκ ἔχει. σκέψασθε γὰρ ἀφροσύνην ἅμα καὶ ἀπαιδευσίαν ἀνθρώπου, ὃς τοιοῦτον ἔπλασε τὸ περὶ τὴν Ὀλυνθίαν γυναῖκα ψεῦδος κατ' ἐμοῦ, ἐφ' ᾧ μεταξὺ μὲν λέγων ὑφ' ὑμῶν ἐξερρίφη· τὸν γὰρ πλεῖστον ἀφεστηκότα τῶν τοιούτων πρὸς τοὺς
εἰδότας διέβαλλε. σκέψασθε δὲ, ὡς πόρρωθεν ἐπὶ τὴν 154
αἰτίαν ταύτην παρεσκευάζετο. ἔστι γάρ τις ἐπιδημῶν ἡμῶν εἰς τὴν πόλιν Ἀριστοφάνης Ὀλύνθιος· τούτῳ συσταθεὶς ὑπό τινων καὶ πυθόμενος, ὡς εἰπεῖν δύναται, ὑπερεκθεραπεύσας αὐτὸν καὶ προσαγαγόμενος ἔπειθεν ἐμοῦ τὰ ψευδῆ καταμαρτυρεῖν πρὸς ὑμᾶς, κἂν παρελθὼν ἐθελήσῃ σχετλιάσαι καὶ λέγειν, ὡς εἰς οἰ-
320 κείαν αὐτοῦ γυναῖκα καὶ αἰχμάλωτον γεγενημένην πεπαρῴνηκα, πεντακοσίας μὲν ἤδη δραχμὰς ὑπισχνεῖτο αὐτῷ δώσειν, πεντακοσίας δ' ἑτέρας, ἐπειδὰν κατα-
μαρτυρήσῃ. ὁ δ' αὐτῷ ἀπεκρίνατο, ὡς αὐτὸς διηγεῖτο, 155
ὅτι τῆς μὲν φυγῆς καὶ τῆς παρούσης ἀπορίας αὐτῷ οὐ κακῶς, ἀλλ' ὡς οἷόν τε ἄριστα στοχάζοιτο, τοῦ δὲ τρόπου πλεῖστον εἴη διημαρτηκώς· οὐδὲν γὰρ ἂν τοιοῦτον πρᾶξαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτὸν Ἀριστοφάνην μαρτυροῦντα παρέξομαι. κάλει μοι Ἀριστοφάνην τὸν Ὀλύνθιον, καὶ τὴν μαρτυρίαν ἀναγίγνωσκε, καὶ τοὺς ἀκηκοότας αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐμὲ ἀγγείλαντας, Δερκύλον Αὐτοκλέους Ἁγνούσιον καὶ Ἀριστείδην Εὐφιλήτου Κηφισιᾶ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τῶν μὲν μαρτύρων διομνυμένων καὶ μαρτυρούν- 156
των ἀκούετε· τὰς δ' ἀνοσίους ταύτας τέχνας, ἃς οὗτος
321 πρὸς τοὺς νέους ἐπαγγέλλεται καὶ κέχρηται νυνὶ κατ'

*ἐμοῦ, ἆρα μέμνησθε, ὡς ἐπιδακρύσας καὶ τὴν Ἑλλάδα
κατοδυράμενος καὶ Σάτυρον τὸν κωμικὸν ὑποκριτὴν
προσεπαινέσας, ὅτι ξένους τινὰς αὑτοῦ αἰχμαλώτους
σκάπτοντας ἐν τῷ Φιλίππου ἀμπελουργείῳ καὶ δεδε-*
157 *μένους παρὰ τὸν πότον ἐξῃτήσατο παρὰ τοῦ Φιλίππου,
ταῦθ' ὑποθεὶς ἐπεῖπεν ἐντεινάμενος ταύτην τὴν ὀξεῖαν
καὶ ἀνόσιον φωνὴν, ὡς δεινὸν εἴη, εἰ ὁ μὲν τοὺς Κα-
ρίωνας καὶ Ξανθίας ὑποκρινόμενος οὕτως εὐγενὴς καὶ* 322
*μεγαλόψυχος γένοιτο, ἐγὼ δ' ὁ τῆς μεγίστης πόλεως
σύμβουλος, ὁ τοὺς μυρίους Ἀρκάδων νουθετῶν, οὐ
κατάσχοιμι τὴν ὕβριν, ἀλλὰ παραθερμανθεὶς, ὅθ'
ἡμᾶς εἱστία Ξενόδοκος τῶν ἑταίρων τις τῶν Φιλίππου,
ἕλκοιμι τῶν τριχῶν καὶ λαβὼν ῥυτῆρα μαστιγοίην*
158 *αἰχμάλωτον γυναῖκα. οὐκοῦν εἰ ὑμεῖς αὐτῷ ἐπιστεύ-
σατε ἢ Ἀριστοφάνης μου συγκατεψεύσατο, ἐπ' αἰ-
σχραῖς αἰτίαις ἀδίκως ἀπωλόμην ἄν. ἐάσετε οὖν αὐ-
τὸν τὸ τοιοῦτον αὑτοῦ προστρόπαιον, μὴ γὰρ δὴ τῆς* 323
*πόλεως, ὥστε ἐν ὑμῖν ἀναστρέφεσθαι; καὶ τὴν μὲν ἐκ-
κλησίαν καθαίρετε, ἐν δὲ τοῖς ψηφίσμασι διὰ τούτου
τὰς εὐχὰς ποιήσεσθε καὶ στρατιὰν ἢ πεζὴν ἢ ναυτικὴν
ἐκπέμψετε; καὶ μὴν ὅ γε Ἡσίοδος λέγει,*

> *πολλάκι τοι ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,* 324
> *ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.*

159 *Ἓν δὲ πρὸς τοῖς εἰρημένοις εἰπεῖν ἔτι βούλομαι. εἰ
γάρ που τις ἔστι κακία κατ' ἀνθρώπους, ἂν μὴ πρω-
τεύοντα περὶ ταύτην ἀποδείξω Δημοσθένην, θανάτου
τιμῶμαι. ἀλλ' οἶμαι πολλὰ καὶ χαλεπὰ παρακολουθεῖ
τῷ κρινομένῳ, καὶ μετακαλεῖ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς ὀργῆς
ὁ κίνδυνος ἐπὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας λόγους, καὶ
διαλογισμὸν παρίστησι, μή τι παραλίπῃ τῶν κατηγο-
ρημένων. ὥστε ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δὲ ἐμαυτὸν εἰς ἀνά-*
160 *μνησιν τῶν κατηγορημένων ἀγαγεῖν βούλομαι. σκο-*

πεῖτε γὰρ δὴ καθ' ἕκαστον, ὦ Ἀθηναῖοι, ποῖον ἐγὼ
ψήφισμα γράψας κρίνομαι, ἢ ποῖον νόμον λύσας, ἢ
ποῖον γενέσθαι κωλύσας, ἢ τίνας ὑπὲρ τῆς πόλεως συν-
θήκας ποιησάμενος, ἢ τί τῶν δεδογμένων περὶ τῆς
325 εἰρήνης ἀπαλείψας, ἢ τί τῶν μὴ δοξάντων ὑμῖν προσ-
γράψας. οὐκ ἤρεσκέ τισι τῶν ῥητόρων ἡ εἰρήνη· ἔπειτα 161
οὐ τότε ἀντιλέγειν αὐτοὺς ἐχρῆν, ἀλλὰ μὴ νῦν ἐμὲ κρί-
νειν; ἐπλούτουν τινὲς ἐκ τοῦ πολέμου ἀπὸ τῶν ὑμετέ-
ρων εἰσφορῶν καὶ τῶν δημοσίων προσόδων, νῦν δὲ
πέπαυνται· εἰρήνη γὰρ ἀργίαν οὐ τρέφει· ἔπειτα οἱ
μὲν οὐκ ἀδικούμενοι, ἀλλ' ἀδικοῦντες τὴν πόλιν τιμω-
ρήσονται τὸν προστάντα τῆς εἰρήνης, οἱ δ' ὠφελούμε-
νοι τοὺς χρησίμους εἰς τὰ κοινὰ γιγνομένους ἐγκατα-
λείψετε; συνῇδον γὰρ τοὺς παιᾶνας Φιλίππῳ κατε- 162
σκαμμένων τῶν ἐν Φωκεῦσι πόλεων, ὥς φησιν ὁ κατή-
326 γορος. καὶ ποίῳ τεκμηρίῳ δύναιτ' ἄν τις σαφῶς τοῦτο
ἐπιδεῖξαι; ἐκλήθην μὲν γὰρ ἐπὶ τὰ ξένια μετὰ τῶν συμ-
πρέσβεων, ἦσαν δ' οἱ κλητοὶ καὶ συνδειπνοῦντες σὺν
ταῖς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις οὐκ ἐλάττους ἢ δια-
κόσιοι. ἐν δὲ τούτοις, ὡς ἔοικεν, ἐγὼ διαφανὴς ἦν οὐχ
ὑποσιγῶν, ἀλλὰ συνᾴδων, ὥς φησι Δημοσθένης οὔτ'
αὐτὸς παρὼν οὔτε τῶν ἐκεῖ παρόντων οὐδένα παρα-
σχόμενος μάρτυρα. καὶ τῷ γε δῆλος ἦν, εἰ μή γε ὥσπερ 163
ἐν τοῖς χοροῖς προῇδον; οὐκοῦν εἰ μὲν ἐσίγων, ψευδῆ
μου κατηγορεῖς· εἰ δὲ ὀρθῆς ἡμῖν τῆς πατρίδος οὔσης
καὶ τῶν πολιτῶν κοινῇ μηδὲν ἀτυχούντων συνῇδον
μετὰ τῶν ἄλλων συμπρέσβεων τὸν παιᾶνα, ἡνίκα ὁ
θεὸς μὲν ἐτιμᾶτο, Ἀθηναῖοι δὲ μηδὲν ἠδόξουν, εὐσέ-
βουν, ἀλλ' οὐκ ἠδίκουν, καὶ δικαίως ἂν σωζοίμην
327 ἔπειτα ἐγὼ μὲν διὰ ταῦτα ἀνηλέητός τις εἰμὶ ἄνθρω-
πος, σὺ δὲ εὐσεβὴς ὁ τῶν συσπόνδων κατήγορος;

Ὠνείδισας δέ μοι καὶ πολιτείας ἐμπληξίαν, εἰ πε- 164

πρεσβευκὼς πρὸς Φίλιππον πρότερον παρεκάλουν ἐπ' ἐκεῖνον τοὺς Ἕλληνας. καίτοι ταύτην, εἰ βούλει, τὴν κατηγορίαν καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων δημοσίᾳ κατηγορήσεις. ἐπολεμεῖτε Λακεδαιμονίοις, καὶ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις συμφορὰν τοῖς αὐτοῖς ἐβοηθεῖτε· κατηγάγετε εἰς τὴν πατρίδα φεύγοντας Θηβαίους, καὶ πάλιν τούτοις ἐμάχεσθε ἐν Μαντινείᾳ· ἐπολεμήσατε Ἐρετριεῦσι καὶ Θεμίσωνι, καὶ πάλιν ἐσώσατε. καὶ μυρίοις ἄλλοις ἤδη τῶν Ἑλλήνων οὕτω κέχρησθε· τοῖς γὰρ καιροῖς συμπεριφέρεσθαι ἀνάγκη πρὸς τὸ κράτιστον
165 καὶ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν πόλιν. τὸν δὲ ἀγαθὸν σύμβουλον τί χρὴ ποιεῖν; οὐ τῇ πόλει πρὸς τὸ παρὸν τὰ 328
βέλτιστα συμβουλεύειν; τὸν δὲ πονηρὸν κατήγορον τί χρὴ λέγειν; οὐ τοὺς καιροὺς ἀποκρυπτόμενον τῆς πράξεως κατηγορεῖν; τὸν δὲ ἐκ φύσεως προδότην πῶς χρὴ θεωρεῖν; ἆρά γε οὐχ ὡς σὺ τοῖς ἐντυγχάνουσι καὶ πιστεύσασι κέχρησαι, λόγους εἰς δικαστήρια γράφοντα μισθοῦ τούτους ἐκφέρειν τοῖς ἀντιδίκοις; ἔγραψας λόγον Φορμίωνι τῷ τραπεζίτῃ χρήματα λαβών· τοῦτον ἐξήνεγκας Ἀπολλοδώρῳ τῷ περὶ τοῦ σώματος κρίνοντι
166 Φορμίωνα. εἰσῆλθες εἰς εὐδαιμονοῦσαν οἰκίαν τὴν Ἀριστάρχου τοῦ Μόσχου· ταύτην ἀπώλεσας. προὔλαβες τρία τάλαντα παρ' Ἀριστάρχου φεύγοντος· τοῦτον 329
τὰ τῆς φυγῆς ἐφόδια ἀπεστέρησας, οὐκ αἰσχυνθεὶς τὴν φήμην, ἣν προσεποιήσω, ζηλωτὴς εἶναι τῆς ἡλικίας τοῦ μειρακίου. οὐ γὰρ δὴ τῇ γε ἀληθείᾳ· οὐ γὰρ προσδέχεται δίκαιος ἔρως πονηρίαν. ταῦτ' ἐστὶν ὁ προδότης καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

167 Ἐμνήσθη δέ που περὶ τῆς στρατείας, καὶ τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν. ἐγὼ δὲ οὐχ ἕνεκα τῆς τούτου βλασφημίας, ἀλλὰ τοῦ παρόντος κινδύνου προνοούμενος καὶ περὶ τούτων ἀνεπίφθονον λέγειν εἶ-

*ναί μοι νομίζω· ποῦ γὰρ ἢ πότε αὐτῶν ἢ πρὸς τίνας, πα-
ραλιπὼν τήνδε τὴν ἡμέραν, μνησθήσομαι; ἐκ παίδων
μὲν γὰρ ἀπαλλαγεὶς περίπολος τῆς χώρας ταύτης ἐγε-
νόμην δύ' ἔτη, καὶ τούτων ὑμῖν τοὺς συνεφήβους καὶ*
330 *τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν μάρτυρας παρέξομαι· πρώτην* 168
δ' ἐξελθὼν στρατείαν τὴν ἐν τοῖς μέρεσι καλουμένην,
331 *καὶ συμπαραπέμπων μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν καὶ τῶν Ἀλ-
κιβιάδου ξένων τὴν εἰς Φλιοῦντα παραπομπὴν, κινδύ-
νου συμβάντος ἡμῖν περὶ τὴν Νεμεάδα καλουμένην χα-
ράδραν οὕτως ἠγωνισάμην, ὥστε ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων
ἐπαινεῖσθαι· καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐκ διαδοχῆς ἐξόδους τὰς*
332 *ἐν τοῖς ἐπωνύμοις καὶ τοῖς μέρεσιν ἐξῆλθον, καὶ τὴν* 169
*ἐν Μαντινείᾳ μάχην συνεμαχεσάμην οὐκ αἰσχρῶς
οὐδ' ἀναξίως τῆς πόλεως, καὶ τὰς εἰς Εὔβοιαν στρα-
τείας ἐστρατευσάμην, καὶ τὴν ἐν Ταμύναις μάχην ἐν
τοῖς ἐπιλέκτοις οὕτως ἐκινδύνευσα, ὥστε κἀκεῖ στεφα-
νωθῆναι καὶ δεῦρο ἥκων πάλιν ὑπὸ τοῦ δήμου, τήν τε*
333 *νίκην τῆς πόλεως ἀπαγγείλας, καὶ Τεμενίδου τοῦ τῆς
Πανδιονίδος ταξιάρχου καὶ συμπρεσβεύσαντος ἀπὸ
στρατοπέδου μοι δευρὶ περὶ τὸν γενόμενον κίνδυνον
οἷος ἦν ἀπαγγείλαντος. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι* 170
*τοῦτο τὸ ψήφισμα, καὶ κάλει τὸν Τεμενίδην καὶ τοὺς
συνεστρατευμένους μοι τὰς ὑπὲρ τῆς πόλεως στρατείας*
334 *καὶ Φωκίωνα τὸν στρατηγὸν, μήπω συνήγορον, ἂν μὴ
τούτοις συνδοκῇ, ἀλλ' ὑπεύθυνον τῷ συκοφάντῃ μάρ-
τυρα, ἐὰν ψεύδηται.*

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Ἀπαγγείλας τοίνυν πρῶτος τὴν τῆς πόλεως νίκην 171
*ὑμῖν καὶ τὴν τῶν παίδων τῶν ὑμετέρων κατόρθωσιν
πρώτην ταύτην ὑμᾶς ἀπαιτῶ χάριν, τὴν τοῦ σώματος
σωτηρίαν, οὐ μισόδημος ὢν, ὥς φησιν ὁ κατήγορος,
ἀλλὰ μισοπόνηρος, οὐ τοὺς Δημοσθένους ὑμᾶς οὐκ*

ἐῶν προγόνους μιμεῖσθαι, οὐ γάρ εἰσιν, ἀλλὰ τῶν κα-
λῶν τῇ πόλει βουλευμάτων ζηλωτὰς εἶναι παρακαλῶν.
νῦν δ' αὐτὰ πόρρωθεν ἀρξάμενος μικρῷ δίειμι σαφέ-
172 στερον. πρότερον ἡ πόλις ἡμῶν εὐδόξησε μετὰ τὴν ἐν
Σαλαμῖνι ναυμαχίαν πρὸς τὸν Πέρσην, καὶ τῶν τειχῶν
ὑπὸ τῶν βαρβάρων πεπτωκότων, εἰρήνης δ' ὑπαρχού-
σης πρὸς Λακεδαιμονίους διέμεινεν ἡμῖν τὸ τῆς δημοκρα-
τίας πολίτευμα. συνταραχθέντες δὲ ὑπό τινων καὶ κα-
ταστάντες πρὸς Λακεδαιμονίους εἰς πόλεμον, πολλὰ καὶ
παθόντες κακὰ καὶ ποιήσαντες, Μιλτιάδου τοῦ Κίμωνος 335
προκηρυκευσαμένου πρὸς Λακεδαιμονίους, ὄντος προ-
ξένου, σπονδὰς τοῦ πολέμου πεντηκονταετεῖς ἐποιησά-
173 μεθα, ἐχρησάμεθα δὲ αὐταῖς ἔτη τριακαίδεκα. ἐν δὲ τού-
τῳ τῷ χρόνῳ ἐτειχίσαμεν τὸν Πειραιᾶ καὶ τὸ βόρειον τεῖ-
χος ᾠκοδομήσαμεν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις πρὸς ταῖς ὑπαρ-
χούσαις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δ' ἱππέας προσ-
κατεσκευασάμεθα, καὶ τριακοσίους Σκύθας ἐπριάμε-
θα, καὶ τὴν δημοκρατίαν βεβαίως εἴχομεν. παρεμπεσόν-
των δ' εἰς τὴν πολιτείαν ἡμῶν οὐκ ἐλευθέρων ἀνθρώ-
πων καὶ τοῖς τρόποις οὐ μετρίων πάλιν πρὸς Αἰγινήτας
174 εἰς πόλεμον κατέστημεν, κἀνταῦθα οὐκ ὀλίγα βλαβέντες
τῆς μὲν εἰρήνης ἐπεθυμήσαμεν, Ἀνδοκίδην δ' ἐκπέμ-
ψαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς συμπρέ- 336
σβεις εἰρήνην ἔτη τριάκοντα ἠγάγομεν, ἣ τὸν δῆμον
ὑψηλὸν ἦρεν· χίλια μὲν γὰρ τάλαντα ἀνηνέγκαμεν νο-
μίσματος εἰς τὴν ἀκρόπολιν, ἑκατὸν δὲ τριήρεις ἑτέρας
ἐναυπηγησάμεθα καὶ νεωσοίκους ᾠκοδομήσαμεν, χι-
λίους δὲ καὶ διακοσίους ἱππέας κατεστήσαμεν καὶ τοξό-
τας ἑτέρους τοσούτους, καὶ τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ νότιον
ἐτειχίσθη, καὶ τὸν δῆμον οὐδεὶς ἐνεχείρησε καταλῦ-
175 σαι. πάλιν δὲ εἰς πόλεμον διὰ Μεγαρέας πεισθέντες
καταστῆναι, καὶ τὴν χώραν τμηθῆναι προέμενοι καὶ

337 πολλῶν ἀγαθῶν στερηθέντες εἰρήνης ἐδεήθημεν, καὶ
ἐποιησάμεθα διὰ Νικίου τοῦ Νικηράτου. καὶ πάλιν ἐν
τῷ χρόνῳ τούτῳ ἑπτακισχίλια τάλαντα ἀνηνέγκαμεν
εἰς τὴν ἀκρόπολιν διὰ τὴν εἰρήνην ταύτην, τριήρεις
δ' ἐκτησάμεθα πλωίμους καὶ ἐντελεῖς οὐκ ἐλάττους ἢ
τριακοσίας, φόρος δ' ἡμῖν κατ' ἐνιαυτὸν προσῄει πλέον
ἢ χίλια καὶ διακόσια τάλαντα, καὶ Χερρόνησον καὶ Νά-
ξον καὶ τὴν Εὔβοιαν εἴχομεν, πλείστας δ' ἀποικίας ἐν
τοῖς χρόνοις τούτοις ἀπεστείλαμεν. καὶ τοσαῦτ' ἔχον- 17
τες ἀγαθὰ πόλεμον δι' Ἀργείους πρὸς Λακεδαιμονίους
ἐξηνέγκαμεν, πεισθέντες ὑπ' Ἀργείων, καὶ τελευτῶν-
τες ἐκ τῆς τῶν ῥητόρων ἀψιμαχίας εἰς φρουρὰν τῆς πό-
λεως καὶ τοὺς τετρακοσίους καὶ τοὺς ἀσεβεῖς τριάκον-
338 τα ἐνεπέσομεν, οὐκ εἰρήνην ποιησάμενοι, ἀλλ' ἐκ προσ-
ταγμάτων ἠναγκασμένοι. πάλιν δὲ σωφρόνως πολι-
τευθέντες, καὶ τοῦ δήμου κατελθόντος ἀπὸ Φυλῆς,
Ἀρχίνου καὶ Θρασυβούλου προστάντων τοῦ δήμου καὶ
τὸ μὴ μνησικακεῖν πρὸς ἀλλήλους ἔνορκον ἡμῖν κατα-
στησάντων, ὅθεν σοφωτάτην πάντες τὴν πόλιν ἡγή-
σαντο εἶναι, κἀνταῦθα ἀναφύντος τοῦ δήμου καὶ πά- 17'
339 λιν ἐξ ἀρχῆς ἰσχύσαντος ἄνθρωποι παρέγγραπτοι γε-
γενημένοι πολῖται, καὶ τὸ νοσοῦν τῆς πόλεως ἀεὶ προσ-
αγόμενοι καὶ πόλεμον ἐκ πολέμου πολιτευόμενοι, ἐν
μὲν εἰρήνῃ τὰ δεινὰ τῷ λόγῳ προορώμενοι καὶ τὰς ψυ-
χὰς τὰς φιλοτίμους καὶ λίαν ὀξείας ἐρεθίζοντες, ἐν δὲ
τοῖς πολέμοις ὅπλων οὐχ ἁπτόμενοι, ἐξετασταὶ δὲ καὶ
ἀποστολεῖς γιγνόμενοι, παιδοποιούμενοι δὲ ἐξ ἑται-
ρῶν, ἄτιμοι δ' ἐκ συκοφαντίας, εἰς τοὺς ἐσχάτους ἡμῶν
κινδύνους τὴν πόλιν καθιστᾶσι, τὸ μὲν τῆς δημοκρα-
τίας ὄνομα οὐ τοῖς ἤθεσιν, ἀλλὰ τῇ κολακείᾳ θεραπεύ-
οντες, καταλύοντες δὲ τὴν εἰρήνην, ᾗ ἡ δημοκρατία
340 σῴζεται, συναγωνιζόμενοι δὲ τοῖς πολέμοις, ἐξ ὧν ὁ

178 δῆμος καταλύεται. οὗτοι νῦν ἐπ' ἐμὲ συστραφέντες
ἥκουσι, καὶ φασὶ μὲν τὸν Φίλιππον τὴν εἰρήνην πρία-
σθαι καὶ προλαβεῖν ἡμῶν ἐν ταῖς συνθήκαις ἅπαντα,
ἣν δ' αὐτὸς εὗρεν εἰρήνην αὑτῷ συμφέρουσαν, ταύτην 341
παραβεβηκέναι. ἐμὲ δ' οὐχ ὡς πρεσβευτὴν κρίνουσιν,
ἀλλ' ὡς ἐγγυητὴν Φιλίππου καὶ τῆς εἰρήνης· καὶ τὸν
τῶν λόγων κύριον τὰς τῶν ἔργων προσδοκίας ἀπαι- 342
τοῦσι. τὸν αὐτὸν δὲ ἐν μὲν τοῖς ψηφίσμασιν ἐπαινέτην
δείκνυμι, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ κατηγόρῳ κέχρημαι. δέ-
κατος δ' αὐτὸς πρεσβεύσας μόνος τὰς εὐθύνας δίδωμι.
179 κἀμοὶ μὲν οἱ συνδεησόμενοι πάρεισιν ὑμῶν πατὴρ μέν,
οὗ τὰς τοῦ γήρως ἐλπίδας μὴ ἀφέλησθε, ἀδελφοὶ δέ,
οἳ διαζυγέντες ἐμοῦ ζῆν οὐκ ἂν προέλοιντο, κηδεσταὶ
δέ, καὶ ταυτὶ μὲν τὰ μικρὰ παιδία καὶ τοὺς κινδύνους
οὔπω συνιέντα, ἐλεεινὰ δ', εἴ τι συμβήσεται ἡμῖν πα-
θεῖν. ὑπὲρ ὧν ἐγὼ δέομαι καὶ ἱκετεύω πολλὴν πρόνοι- 343
αν ποιήσασθαι καὶ μὴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτοὺς μηδ' ἀνάν-
δρῳ καὶ γυναικείῳ ἀνθρώπῳ τὴν ὀργὴν παραδοῦναι.
180 παρακαλῶ δὲ καὶ ἱκετεύω σῶσαί με πρῶτον μὲν τοὺς
θεούς, δεύτερον δ' ὑμᾶς τοὺς τῆς ψήφου κυρίους, οἷς
ἐγὼ πρὸς ἕκαστον τῶν κατηγορημένων εἰς μνήμην εἶ-
ναι τὴν ἐμὴν ἀπολελόγημαι, καὶ δέομαι σῶσαί με καὶ
μὴ τῷ λογογράφῳ καὶ Σκύθῃ παραδοῦναι, ὅσοι μὲν
ὑμῶν πατέρες εἰσὶ παίδων ἢ νεωτέρους ἀδελφοὺς περὶ 344
πολλοῦ ποιεῖσθε, ἀναμνησθέντες, ὅτι τὴν τῆς σωφρο-
σύνης παράκλησιν διὰ τῆς περὶ Τίμαρχον κρίσεως
181 ἀειμνήστως αὐτοὺς παρακέκληκα, τοὺς δ' ἄλλους
ἅπαντας, οἷς ἐμαυτὸν ἄλυπον παρέσχημαι, τὴν μὲν τύ-
χην ἰδιώτης ὢν καὶ τοῖς μετρίοις ὑμῶν ὅμοιος, ἐν δὲ τοῖς
πολιτικοῖς ἀγῶσι μόνος τῶν ἄλλων ἐφ' ὑμᾶς οὐ συνε- 345
στηκώς· αἰτῶ παρ' ὑμῶν τὴν σωτηρίαν, μετὰ πάσης
εὐνοίας τῇ πόλει πεπρεσβευκὼς καὶ μόνος ὑπομείνας

*τὸν τῶν συκοφαντῶν θόρυβον, ὃν ἤδη πολλοὶ τῶν τὰς
ψυχὰς ἐν τοῖς πολέμοις λαμπρῶν οὐχ ὑπέστησαν. οὐ
γὰρ ὁ θάνατος δεινὸν, ἀλλ' ἡ περὶ τὴν τελευτὴν ὕβρις
φοβερά. πῶς δὲ οὐκ οἰκτρὸν βλέπειν ἐχθροῦ πρόσω-* 18
*πον ἐπεγγελῶντος καὶ τοῖς ὠσὶ τῶν ὀνειδῶν ἀκοῦσαι;
ἀλλ' ὅμως τετόλμηται· δέδοται τὸ σῶμα τῷ κινδύνῳ.
παρ' ὑμῖν ἐτράφην, ἐν ταῖς ὑμετέραις διατριβαῖς βε-
βίωκα. οὐδεὶς ὑμῶν διὰ τὰς ἐμὰς ἡδονὰς κάκιον οἰκεῖ,
οὐδὲ ἐστέρηται τῆς πατρίδος κατηγόρου τυχὼν ἐν τοῖς
δήμοις, ὅτ' ἦσαν αἱ διαψηφίσεις, οὐδ' ὑπεύθυνος ὢν
ἀρχῆς ἐκινδύνευσεν.*

Μικρὰ δ' εἰπὼν ἤδη καταβαίνω. ἐγὼ γὰρ, ὦ Ἀθη- 18
*ναῖοι, τοῦ μὲν μηδὲν ἀδικεῖν ὑμᾶς κύριος ἦν, τοῦ δὲ
μὴ ἔχειν αἰτίαν ἡ τύχη, ἥ συνεκλήρωσέ με ἀνθρώπῳ
συκοφάντῃ βαρβάρῳ, ὃς οὔτε ἱερῶν οὔτε σπονδῶν*
346 *οὔτε τραπέζης φροντίσας, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸν μέλλοντα
αὐτῷ χρόνον ἀντεροῦντας ἐκφοβῶν ἥκει ψευδῆ συντά-
ξας καθ' ἡμῶν κατηγορίαν. ἐὰν οὖν ἐθελήσητε σώζειν
τοὺς τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὑμετέρας ἀδείας συναγωνι-
στὰς, πολλοὺς βοηθοὺς λήψεται τὸ τῆς πόλεως συμ-
φέρον καὶ κινδυνεύειν ὑπὲρ ὑμῶν ἑτοίμους.*

Παρακαλῶ δὲ Εὔβουλον μὲν ἐκ τῶν πολιτικῶν 18
*καὶ σωφρόνων ἀνδρῶν συνήγορον, Φωκίωνα δ' ἐκ
τῶν στρατηγῶν, ἅμα δὲ καὶ δικαιοσύνῃ διενηνοχότα
πάντων, ἐκ δὲ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡλικιωτῶν τῶν ἐμαυ-
τοῦ Ναυσικλέα καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, οἷστισιν ἐγὼ
κέχρημαι καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων μετέσχηκα. ὁ
μὲν οὖν ἐμὸς λόγος εἴρηται, τὸ δὲ σῶμα τοὐμὸν ἤδη
παραδίδωσιν ὑμῖν καὶ ἐγὼ καὶ ὁ νόμος.*

3.

ΚΑΤΑ ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κτησιφῶν ἔγραψε ψήφισμα στεφανῶσαι Δημοσθένην 348
Δημοσθένους Παιανιέα χρυσῷ στεφάνῳ καὶ ἀναγορεῦσαι
τὸν στέφανον ἐν τῷ θεάτρῳ Διονυσίοις τραγῳδῶν, ὅτι διατε-
λεῖ τὰ ἄριστα καὶ λέγων καὶ πράττων τῷ δήμῳ τῶν Ἀθη- 349
ναίων. τοῦτο τὸ ψήφισμα ἐγράψατο Αἰσχίνης παρανόμων,
καὶ εἰσάγει κεφάλαια γενικὰ τρία, ἓν μέν, ὅτι ὑπεύθυνον ὄντα
τὸν Δημοσθένην ἐστεφάνωσε τοῦ νόμου κελεύοντος μὴ ἐξεῖναι
ὑπεύθυνον ἄρχοντα στεφανοῦν, περὶ οὐσίας, δεύτερον δέ, ὅτι
ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνεκήρυξε τὸν στέφανον ἀπαγορεύοντος τοῦ
νόμου μηδένα στεφανοῦν ἐν τῷ θεάτρῳ, περὶ ποιότητος, τρί-
τον καὶ τελευταῖον, ὅτι καὶ τὰ ψευδῆ ἔγραψεν ἐν τῷ ψηφί-
σματι· οὐκ εἶναι γὰρ καλὸν καὶ ἀγαθὸν τὸν Δημοσθένην,
οὐδὲ ἄξιον τοῦ στεφάνου. καὶ τοῦτο εἰς τὸ παράνομον ἀνα-
κτέον, ἐπειδὴ καὶ νόμος ἔστιν ὁ κωλύων τὰ ψευδῆ γράφειν
ἐν τοῖς ψηφίσμασιν· ἔστι δὲ περὶ ποιότητος. ὑποφορὰς δὲ 350
λαμβάνει τρεῖς, πρὸς μὲν τὸ πρῶτον διssῶς ἐροῦντος Δη-
μοσθένους, ὅτι οὐκ ἦν ἄρχων οὐδὲ ἔστιν ἀρχὴ ἡ τῶν τειχῶν
οἰκοδομή, ἀλλὰ διακονία τις καὶ ἐπιμέλεια· εἰ δὲ καὶ ἀρχή,
τῷ γε ἐπιδεδωκέναι ἐκ τῶν ἰδίων καὶ μηδὲν εἰληφέναι ἐκ
τῆς πόλεως οὐκ ἦν ὑπεύθυνος· περὶ ποιότητος ἀμφότερα.
πρὸς δὲ τοῦτο ὁ Αἰσχίνης εἰσάγει στοχαστικὸν κεφάλαιον, οὐ
μέντοι κατασκευάζει· εἰ δὲ μὴ παρ' ἑαυτοῦ ἐπέδωκεν, ἀλλ' εἶ-
χε παρὰ τῆς βουλῆς εἰς τοῦτο δέκα τάλαντα, περὶ οὐσίας.
πρὸς δὲ τὸ δεύτερον κεφάλαιον παρεχομένου Δημοσθένους
νόμον ἕτερον, κελεύοντα ἀνακηρύττειν ἐν τῷ θεάτρῳ, ἂν ψη-
φίσηται ὁ δῆμος, Αἰσχίνης οὐ περὶ τῶν πολιτικῶν αὐτὸν εἶ-
ναί φησιν, ἀλλὰ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, περὶ οὐσίας.
πρὸς δὲ τὸ τρίτον πολλὰ κατὰ μέρος. οἴεται δὲ τὸν Δημο-
σθένην εἰς τέσσαρας καιροὺς διῃρηκέναι τὴν ἀπολογίαν, τὰ
πράγματα καθ' ἕκαστα εἰς τούτους μερίσαντα. πρῶτον μὲν

οὖν φησιν εἶναι καιρὸν τὸν τοῦ πολέμου τοῦ πρώτου τυυ προς Φίλιππον περὶ Ἀμφιπόλεως γενομένου, δεύτερον δὲ τὸν τῆς εἰρήνης, τρίτον δὲ τὸν τοῦ πολέμου τοῦ δευτέρου καὶ τῆς
351 περὶ Χαιρώνειαν ἥττης, τέταρτον δὲ τὸν παρόντα καιρὸν τὸν περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον πολιτευμάτων. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ αἴτιον αὐτόν φησι γεγονέναι τῆς εἰρήνης, αἰσχρᾶς οὔσης καὶ ἀδόξου, καὶ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων συνεδρίου τὴν πόλιν αὐτὴν πεποιῆσθαι· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ, ὅτι τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Φίλιππον αὐτὸς παρεσκεύασεν· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ, ὅτι τοῦ ἱεροῦ πολέμου καὶ τῶν περὶ Φωκέας συμβάντων αἴτιος ἐγένετο, καὶ τῆς ἥττης τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, πείσας μετὰ Θηβαίων ἀραμένους τὸν πόλεμον πρὸς Φίλιππον παρατάξασθαι· ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ, ὅτι κατὰ τὸν πρὸς Ἀλέξανδρον οὐκ ἐπολιτεύσατο. μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ βίου παντὸς τοῦ Δημοσθένους κατηγορεῖ, καὶ δὴ καὶ Κτησιφῶντος ἐν ὀλίγοις, ἐν οἷς ἀξιοῖ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸν Κτησιφῶντα ἀπολογεῖσθαι. τὰ μὲν οὖν κεφάλαια ταῦτ᾽ ἐστίν. ἐνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα Δημοσθένης.

Μέμφονται μέντοι τινὲς τὸν Αἰσχίνην, ὅτι οὐκ ἐνδιέτριψεν ἐν τῷ παρανόμῳ, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας κατηγορεῖ τοῦ Δημοσθένους, καλῶς πεπολιτευμένου τοῦ ἀνδρός. αὐτὸς δὲ τοὐναντίον τούτῳ μάλιστα ἰσχυρίζεται, λέγων οὕτως· „ἔστι
352 δ᾽ ὑπόλοιπον μέρος τῆς κατηγορίας, ἐφ᾽ ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δ᾽ ἐστὶν ἡ πρόφασις, δι᾽ ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι.“ μήποτε δὲ ἄριστα τοῦτο ἔπραξεν· ἐπειδὴ γὰρ εἶχε δόξαν μεγάλην παρὰ πᾶσι καὶ ὑπόληψιν ὁ Δημοσθένης ὡς λαμπρότατα πεπολιτευμένος, εἰκότως ᾠήθη ψυχροὺς καὶ οὐδενὸς ἀξίους φανήσεσθαι τοὺς περὶ τῶν παρανόμων λόγους, εἰ μὴ δόξαν αὐτοῖς ἐμποιήσει τὴν ἐναντίαν, ὡς ἄρα ὁ Δημοσθένης κακόνους ἐστὶ τῷ δήμῳ καὶ αἰσχρῶς καὶ ἐπιμέμπτως πεπολίτευται. διὰ τοῦτο ἐσπούδασε περὶ τοῦτο μάλιστα, καὶ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς κατηγορίας τὸ πλεῖστον ἐνδιέτριψε. μέμψαιτο δ᾽ ἄν τις τὸ προοίμιον ὡς τραγικὸν καὶ περιττὸν καὶ ἐπιλόγῳ μᾶλλον ἐοικός.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου ἐστὶ πραγματικὴ ἔγγραφος, ὥσπερ
353 καὶ ἡ τοῦ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου. τὰ δὲ κεφάλαια δηλονότι τῆς πραγματικῆς περιέχει ἅπερ καὶ ἐκεῖ, οἷον τὸ νόμιμον τεμνόμε-

νον εἰς τρεῖς νόμους, τὸ δὲ δίκαιον εἰς τέσσαρας καιρούς. ὅρα δὲ, πῶς ἐπιλογικῶς ἤρξατο ἀπὸ συνηγόρων ἐκβολῆς, ὥσπερ καὶ Δημοσθένης.

Τινὲς εἶπον, ὅτι οὐκ ἔχει κατασκευὴν τὸ προοίμιον· οὐκοῦν οὐδὲ συμπέρασμα δεῖ ζητεῖν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀκατάσκευον· ἔστι γὰρ αὐτοῦ κατασκευὴ „ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει.“ εἰ γὰρ ἡ αἰτία τῆς προτάσεώς ἐστιν ἡ κατασκευὴ, διὰ δὲ τὸ τὰ μέτρια μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει αἱ δεήσεις, κατασκευὴ ἂν εἴη. ἔχει δὲ καὶ συμπέρασμα, „ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς ἥκω“ ἕως τοῦ „μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων.“

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὁρᾶτε, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν 381
παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν
δεήσεις, αἷς κέχρηνταί τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ 382
συνήθη μὴ γίγνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκὼς
ἥκω πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, δεύτερον δὲ τοῖς νόμοις 383
καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν ἰσχύειν
2 παρ' ὑμῖν μεῖζον τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων. ἐβουλό-
μην μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλὴν τοὺς πεν-
τακοσίους καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρ-
θῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέτησεν
ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ῥητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν, ἵνα
ἐξῇ πρῶτον μὲν τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὥσπερ
οἱ νόμοι κελεύουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι
ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα
τῇ πόλει συμβουλεύειν, δεύτερον δ' ἤδη καὶ τῶν ἄλλων
πολιτῶν τὸν βουλόμενον καθ' ἡλικίαν χωρὶς καὶ ἐν μέ-
ρει περὶ ἑκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἂν
μοι δοκεῖ ἥ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι αἵ τε κρίσεις
3 ἐλάχισται γίγνεσθαι. ἐπειδὴ δὲ πάντα τὰ πρότερον ὡμο- 384
λογημένα καλῶς ἔχειν νυνὶ καταλέλυται, καὶ γράφουσί
τε τινὲς ῥαδίως παρανόμους γνώμας καὶ ταῦτα ἕτε-

385 ροί τινες τὰ ψηφίσματα ἐπιψηφίζουσιν οὐκ ἐκ τοῦ δι-
καιοτάτου τρόπου λαχόντες προεδρεύειν, ἀλλ' ἐκ παρα-
σκευῆς καθεζόμενοι, ἂν δέ τις τῶν ἄλλων βουλευτῶν
ὄντως λάχῃ κληρούμενος προεδρεύειν καὶ τὰς ὑμετέ-
ρας χειροτονίας ὀρθῶς ἀναγορεύῃ, τοῦτον οἱ τὴν πο-
386 λιτείαν κοινὴν οὐκέτι, ἀλλ' ἰδίαν αὐτῶν ἡγούμενοι
ἀπειλοῦσιν εἰσαγγέλλειν, καταδουλούμενοι τοὺς ἰδιώ-
τας καὶ δυναστείας ἑαυτοῖς περιποιοῦντες, καὶ τὰς κρί- 4
σεις τὰς μὲν ἐκ τῶν νόμων καταλελύκασι, τὰς δ' ἐκ
τῶν ψηφισμάτων μετ' ὀργῆς κρίνουσιν, σεσίγηται μὲν
τὸ κάλλιστον καὶ σωφρονέστατον κήρυγμα τῶν ἐν τῇ
πόλει „τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα
387 ἔτη γεγονότων καὶ πάλιν ἐν μέρει τῶν ἄλλων Ἀθηναί-
ων," τῆς δὲ τῶν ῥητόρων ἀκοσμίας οὐκέτι κρατεῖν δύ-
νανται οὔθ' οἱ νόμοι οὔθ' οἱ πρυτάνεις οὔθ' οἱ πρόε-
δροι οὔθ' ἡ προεδρεύουσα φυλή, τὸ δέκατον μέρος τῆς
πόλεως. τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν 5
388 ὄντων τῇ πόλει τοιούτων, ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς
ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἓν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτεί-
ας, εἴ τι κἀγὼ τυγχάνω γιγνώσκων, αἱ τῶν παρανόμων
γραφαί. εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύου-
σιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν, ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν
389 τῆς πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ 6
Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώ-
ποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦν-
ται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχίαι τοῖς τρόποις τῶν
ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς
νόμοις τοῖς κειμένοις. μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεί-
τω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω, ὅτι, ὅταν εἰσίῃ
εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ
τῃ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ
παρρησίας. διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔτα-

ξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, „ψηφιοῦμαι κατὰ τους
νόμους,“ ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς, ὅτι, ὅταν διατηρηθῶσιν
7 οἱ νόμοι τῇ πόλει, σώζεται καὶ ἡ δημοκρατία. ἃ χρὴ
διαμνημονεύοντας ὑμᾶς μισεῖν τοὺς τὰ παράνομα γρά-
φοντας, καὶ μηδὲν μικρὸν ἡγεῖσθαι εἶναι τῶν τοιούτων
ἀδικημάτων, ἀλλ' ἕκαστον ὑπερμέγεθες, καὶ τοῦθ' 390
ὑμῶν τὸ δίκαιον μηδένα ἀνθρώπων ἐξαιρεῖσθαι, μήτε
τὰς τῶν στρατηγῶν συνηγορίας, οἳ ἐπὶ πολὺν ἤδη χρό-
νον συνεργοῦντές τισι τῶν ῥητόρων λυμαίνονται τὴν
πολιτείαν, μήτε τὰς τῶν ξένων δεήσεις, οὓς ἀναβιβα- 391
ζόμενοί τινες ἐκφεύγουσιν ἐκ τῶν δικαστηρίων, παρά-
νομον πολιτείαν πολιτευόμενοι· ἀλλ' ὥσπερ ἂν ὑμῶν
ἕκαστος αἰσχυνθείη τὴν τάξιν λιπεῖν, ἣν ἂν ταχθῇ ἐν
τῷ πολέμῳ, οὕτω καὶ νῦν αἰσχύνθητε ἐκλιπεῖν τὴν τά-
ξιν, ἣι τέταχθε ὑπὸ τῶν νόμων φύλακες τῆς δημοκρα-
8 τίας τήνδε τὴν ἡμέραν. κἀκεῖνο δὲ χρὴ διαμνημονεύειν,
ὅτι νῦν ἅπαντες οἱ πολῖται παρακαταθέμενοι τὴν πόλιν 392
ὑμῖν καὶ τὴν πολιτείαν διαπιστεύσαντες οἱ μὲν πάρεισι
καὶ ἐπακούουσι τῆσδε τῆς κρίσεως, οἱ δὲ ἄπεισιν ἐπὶ τῶν 393
ἰδίων ἔργων· οὓς αἰσχυνόμενοι καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὠμό-
σατε, μεμνημένοι καὶ τῶν νόμων, ἐὰν ἐξελέγξωμεν Κτη-
σιφῶντα καὶ παράνομα γράψαντα καὶ ψευδῆ καὶ ἀσύμ-
φορα τῇ πόλει, λύετε, ὦ Ἀθηναῖοι, τὰς παρανόμους
γνώμας, βεβαιοῦτε τῇ πόλει τὴν δημοκρατίαν, κολά-
ζετε τοὺς ὑπεναντίως τῷ νόμῳ καὶ τῇ πόλει καὶ τῷ συμ- 394
φέροντι τῷ ὑμετέρῳ πολιτευομένους. κἂν ταύτην ἔχον-
τες τὴν διάνοιαν ἀκούσητε τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι
λόγων, εὖ οἶδ' ὅτι δίκαια καὶ εὔορκα καὶ συμφέροντα
ὑμῖν αὐτοῖς ψηφιεῖσθε καὶ πάσῃ τῇ πόλει.
9 Περὶ μὲν οὖν τῆς ὅλης κατηγορίας μετρίως μοι
ἐλπίζω προειρῆσθαι· περὶ δὲ αὐτῶν τῶν νόμων, οἳ κεῖν-
ται περὶ τῶν ὑπευθύνων, παρ' οὓς τὸ ψήφισμα τοῦτο

τυγχάνει γεγραφὼς Κτησιφῶν, διὰ βραχέων εἰπεῖν βούλομαι. ἐν γὰρ τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἄρχοντές τινες τὰς μεγίστας ἀρχὰς καὶ τὰς προσόδους διοικοῦντες, καὶ δωροδοκοῦντες περὶ ἕκαστα τούτων, προσλαμβά-
395 νοντες τούς τε ἐκ τοῦ βουλευτηρίου ῥήτορας καὶ τοὺς ἐκ τοῦ δήμου πόρρωθεν προκατελάμβανον τὰς εὐθύνας ἐπαίνοις καὶ κηρύγμασιν, ὥστ' ἐν ταῖς εὐθύναις τῶν ἀρχόντων εἰς τὴν μεγίστην μὲν ἀπορίαν ἀφικνεῖσθαι τοὺς κατηγόρους, πολὺ δὲ ἔτι μᾶλλον τοὺς δικαστάς. πολλοὶ γὰρ πάνυ τῶν ὑπευθύνων ἐπ' αὐτοφώρῳ 10
κλέπται τῶν δημοσίων χρημάτων ὄντες ἐξελεγχόμενοι διεφύγγανον ἐκ τῶν δικαστηρίων, εἰκότως· ᾐσχύνοντο γὰρ οἶμαι οἱ δικασταί, εἰ φανήσεται ὁ αὐτὸς ἀνὴρ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, τυχὸν δὲ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἐνιαυτῷ, πρῴην μέν ποτε ἀναγορευόμενος ἐν τοῖς ἀγῶσιν ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ δικαιοσύνης ὑπὸ τοῦ δήμου χρυσῷ στεφάνῳ, ὁ δὲ αὐτὸς ἀνὴρ μικρὸν ἐπισχὼν ἔξεισιν ἐκ τοῦ δικαστηρίου κλοπῆς ἕνεκα τὰς εὐθύνας ὠφληκώς· ὥστε ἠναγκάζοντο τὴν ψῆφον φέρειν οἱ δι-
396 κασταὶ οὐ περὶ τοῦ παρόντος ἀδικήματος, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς αἰσχύνης τοῦ δήμου. κατιδὼν δέ τις ταῦτα νομο- 11
θέτης τίθησι νόμον καὶ μάλα καλῶς ἔχοντα, τὸν διαρρήδην ἀπαγορεύοντα τοὺς ὑπευθύνους μὴ στεφανοῦν. καὶ ταῦτα οὕτως εὖ προκατειληφότος τοῦ νομοθέτου εὕρηνται κρείττονες λόγοι τῶν νόμων, οὓς εἰ μή τις ὑμῖν ἐρεῖ, λήσετε ἐξαπατηθέντες. τούτων γάρ τινες τῶν τοὺς ὑπευθύνους στεφανούντων παρὰ τοὺς νόμους οἱ μὲν φύσει μέτριοί εἰσιν, εἰ δή τις ἐστὶ μέτριος τῶν
397 τὰ παράνομα γραφόντων· ἀλλ' οὖν προβάλλονταί γε τι πρὸ τῆς αἰσχύνης. προσεγγράφουσι γὰρ πρὸς τὰ ψηφίσματα στεφανοῦν τὸν ὑπεύθυνον, ἐπειδὰν λόγον καὶ εὐθύνας τῆς ἀρχῆς δῷ. καὶ ἡ μὲν πόλις τὸ ἴσον ἀδι- 12

κημα ἀδικεῖται· προκαταλαμβάνονται γὰρ ἐπαίνοις καὶ στεφάνοις αἱ εὔθυναι· ὁ δὲ τὸ ψήφισμα γράφων ἐνδείκνυται τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι γέγραφε μὲν παράνομα, αἰσχύνεται δὲ ἐφ' οἷς ἡμάρτηκε. Κτησιφῶν δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδήσας τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν ὑπευθύνων κείμενον καὶ τὴν πρόφασιν, ἣν ἐγὼ ἀρτίως προεῖπον ὑμῖν, ἀνελὼν, πρὶν λόγον, πρὶν εὐθύνας δοῦναι, γέγραφε μεταξὺ Δημοσθένην ἄρχοντα στεφανοῦν.

13 Λέξουσι δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ἕτερον λόγον ὑπεναντίον τῷ ἀρτίως εἰρημένῳ, ὡς ἄρα, ὅσα τις αἱρετὸς 398
ὢν πράττει κατὰ ψήφισμα, οὐκ ἔστι ταῦτα ἀρχὴ,
ἀλλ' ἐπιμέλειά τις καὶ διακονία· ἀρχὰς δὲ φήσουσιν 399
ἐκείνας εἶναι, ἃς οἱ θεσμοθέται ἀποκληροῦσιν ἐν τῷ Θησείῳ, κἀκείνας, ἃς ὁ δῆμος εἴωθε χειροτονεῖν ἐν ἀρχαιρεσίαις, στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους καὶ τὰς μετὰ τούτων ἀρχὰς, τὰς δ' ἄλλας ταύτας πραγματείας προσ-
14 τεταγμένας κατὰ ψήφισμα. ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς λόγους τοὺς τούτων νόμον ὑμέτερον παρέξομαι, ὃν ὑμεῖς ἐνομοθετήσατε λύσειν ἡγούμενοι τὰς τοιαύτας προφάσεις, ἐν ᾧ διαρρήδην γέγραπται, „τὰς χειροτονητάς“ φησιν „ἀρχὰς“ ἁπάσας ἑνὶ περιλαβὼν ὀνόματι ὁ
νομοθέτης, καὶ προσειπὼν ἀρχὰς ἁπάσας εἶναι ἃς ὁ 400
δῆμος χειροτονεῖ, „καὶ τοὺς ἐπιστάτας“ φησὶ „τῶν δημοσίων ἔργων·“ ἔστι δὲ ὁ Δημοσθένης τειχοποιὸς, ἐπιστάτης τοῦ μεγίστου τῶν ἔργων· „καὶ πάντας, ὅσοι διαχειρίζουσί τι τῶν τῆς πόλεως πλέον ἢ τριάκονθ' ἡμέρας, καὶ ὅσοι λαμβάνουσιν ἡγεμονίας δικαστηρί-
ων·“ οἱ δὲ τῶν ἔργων ἐπιστάται πάντες ἡγεμονίᾳ 402
15 χρῶνται δικαστηρίου· τί τούτους κελεύει ποιεῖν; οὐ
διακονεῖν, ἀλλ' ἄρχειν δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστη- 403
ρίῳ, ἐπειδὴ καὶ αἱ κληρωταὶ ἀρχαὶ οὐκ ἀδοκίμαστοι

ἀλλὰ δοκιμασθεῖσαι ἄρχουσι, καὶ λόγον καὶ εὐθύνας ἐγγράφειν πρὸς τὸν γραμματέα καὶ τοὺς λογιστὰς, καθάπερ καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς, κελεύει. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους αὐτοὺς ὑμῖν ἀναγνώσεται.

ΝΟΜΟΙ.

Ὅταν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ μὲν νομοθέτης ἀρ- 16
χὰς ὀνομάζῃ, οὗτοι δὲ προσαγορεύωσι πραγματείας καὶ ἐπιμελείας, ὑμέτερον ἔργον ἐστὶν ἀπομνημονεύειν καὶ ἀντιτάττειν τὸν νόμον πρὸς τὴν τούτων ἀναίδειαν, καὶ
404 ὑποβάλλειν αὐτοῖς, ὅτι οὐ προσδέχεσθε κακοῦργον σοφιστὴν οἰόμενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, ἀλλ' ὅσῳ ἄν τις ἄμεινον λέγῃ παράνομα γεγραφὼς, τοσούτῳ μείζονος ὀργῆς τεύξεται. χρὴ γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸ αὐτὸ φθέγγεσθαι τὸν ῥήτορα καὶ τὸν νόμον· ὅταν δὲ ἑτέραν μὲν φωνὴν ἀφιῇ ὁ νόμος, ἑτέραν δὲ ὁ ῥήτωρ, τῷ τοῦ νόμου δικαίῳ χρὴ διδόναι τὴν ψῆφον, οὐ τῇ τοῦ λέγοντος ἀναισχυντίᾳ.

Πρὸς δὲ δὴ τὸν ἄφυκτον λόγον, ὅν φησι Δημο- 17
405 σθένης, βραχέα βούλομαι προειπεῖν. λέξει γὰρ οὗτος „τειχοποιός εἰμι· ὁμολογῶ· ἀλλ' ἐπιδέδωκα τῇ πόλει μνᾶς ἑκατὸν καὶ τὸ ἔργον μεῖζον ἐξείργασμαι. τίνος οὖν εἰμι ὑπεύθυνος; εἰ μή τις ἐστὶν εὐνοίας εὔθυνα.“ πρὸς δὴ ταύτην τὴν πρόφασιν ἀκούσατέ μου λέγοντος καὶ δίκαια καὶ συμφέροντα. ἐν γὰρ ταύτῃ τῇ πόλει οὕτως ἀρχαίᾳ οὔσῃ καὶ τηλικαύτῃ τὸ μέγεθος οὐδείς ἐστιν ἀνυπεύθυνος τῶν καὶ ὁπωσοῦν πρὸς τὰ κοινὰ προσεληλυθότων. διδάξω δ' ὑμᾶς πρῶτον ἐπὶ τῶν παραδό- 18
ξων, οἷον τοὺς ἱερέας καὶ τὰς ἱερείας ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος, καὶ συλλήβδην ἅπαντας καὶ χωρὶς
406 ἑκάστους κατὰ σῶμα, τοὺς τὰ γέρα μονα λαμβάνοντας καὶ τὰς εὐχὰς ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐχομένους, καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ, ἀλλὰ καὶ κοινῇ τὰ γένη, Εὐμολπί-

19 δας καὶ Κήρυκας καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας. πάλιν τους 407
τριηράρχους ὑπευθύνους εἶναι κελεύει ὁ νόμος οὐ τὰ
κοινὰ διαχειρίσαντας οὐδ᾽ ἀπὸ τῶν ὑμετέρων προσό-
δων πολλὰ μὲν ὑφαιρουμένους, βραχέα δὲ κατατιθέν-
τας, ἐπιδιδόναι δὲ φάσκοντας, ἀποδιδόντας δὲ ὑμῖν τὰ 408
ὑμέτερα, ἀλλ᾽ ὁμολογουμένως τὰς πατρῴας οὐσίας εἰς
τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀνηλωκότας φιλοτιμίαν. οὐ τοίνυν μό-
νοι οἱ τριήραρχοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα τῶν ἐν τῇ πό-
λει συνεδρίων ὑπὸ τὴν τῶν δικαστηρίων ἔρχεται ψῆ-
20 φον. πρῶτον μὲν γὰρ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
ἐγγράφειν πρὸς τοὺς λογιστὰς ὁ νόμος κελεύει λόγον
καὶ εὐθύνας διδόναι, καὶ τὸν ἐκεῖ σκυθρωπὸν καὶ τῶν
μεγίστων κύριον ἄγει ὑπὸ τὴν ὑμετέραν ψῆφον. οὐκ 409
ἄρα στεφανωθήσεται ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου; οὐδὲ
γὰρ πάτριον αὐτοῖς ἐστιν. οὐκ ἄρα φιλοτιμοῦνται; 411
πάνυ γε, ἀλλ᾽ οὐκ ἀγαπῶσιν, ἐάν τις παρ᾽ αὐτοῖς μὴ
ἀδικῇ, ἀλλ᾽ ἐάν τις ἐξαμαρτάνῃ, κολάζουσιν· οἱ δὲ 412
ὑμέτεροι ῥήτορες τρυφῶσι. πάλιν τὴν βουλὴν τοὺς
21 πεντακοσίους ὑπεύθυνον πεποίηκεν ὁ νομοθέτης. καὶ
οὕτως ἰσχυρῶς ἀπιστεῖ τοῖς ὑπευθύνοις, ὥστ᾽ εὐθέως
ἀρχόμενος τῶν νόμων λέγει, „ἀρχὴν ὑπεύθυνον“ φη- 413
σὶ „μὴ ἀποδημεῖν.“ ὦ Ἡράκλεις, ὑπολάβοι ἄν τις, ὅτι
ἦρξα, μὴ ἀποδημήσω; ἵνα γε μὴ προλαβὼν χρήματα
τῆς πόλεως ἢ πράξεις δρασμῷ χρήσῃ. πάλιν ὑπεύθυ- 414
νον οὐκ ἐᾷ τὴν οὐσίαν καθιεροῦν οὐδὲ ἀνάθημα ἀνα-
θεῖναι οὐδ᾽ ἐκποίητον γενέσθαι οὐδὲ διαθέσθαι τὰ
ἑαυτοῦ οὐδ᾽ ἄλλα πολλά· ἑνὶ δὲ λόγῳ ἐνεχυράζει τὰς
οὐσίας ὁ νομοθέτης τὰς τῶν ὑπευθύνων, ἕως ἂν λόγον
22 ἀποδῶσι τῇ πόλει. ναί, ἀλλ᾽ ἔστι τις ἄνθρωπος, ὃς
οὔτ᾽ εἴληφεν οὐδὲν τῶν δημοσίων οὔτ᾽ ἀνήλωκε, προσ-
ῆλθε δὲ πρός τι τῶν κοινῶν. καὶ τοῦτον ἀποφέρειν
κελεύει λόγον πρὸς τοὺς λογιστάς. καὶ πῶς ὅ γε μηδὲν

λαβὼν μηδ' ἀναλώσας ἀποίσει λόγον τῇ πόλει; αὐτὸς
ὑποβάλλει καὶ διδάσκει ὁ νόμος ἃ χρὴ γράφειν· κελεύει
γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἐγγράφειν, ὅτι „οὔτ' ἔλαβον οὐδὲν τῶν
τῆς πόλεως οὔτ' ἀνήλωσα.“ ἀνεύθυνον δὲ καὶ ἀνεξέ-
ταστον καὶ ἀζήτητον οὐδέν ἐστι τῶν ἐν τῇ πόλει. ὅτι
δὲ ἀληθῆ λέγω, αὐτῶν ἀκούσατε τῶν νόμων.

ΝΟΜΟΙ.

Ὅταν τοίνυν μάλιστα θρασύνηται Δημοσθένης 23
415 λέγων, ὡς διὰ τὴν ἐπίδοσιν οὐκ ἔστιν ὑπεύθυνος, ἐκεῖ-
νο αὐτῷ ὑποβάλλετε· „οὐκ οὖν ἐχρῆν σε, ὦ Δημό-
σθενες, ἐᾶσαι τὸν τῶν λογιστῶν κήρυκα κηρῦξαι τὸ
πάτριον καὶ ἔννομον κήρυγμα τοῦτο, τίς βούλεται κα-
τηγορεῖν; ἔασον ἀμφισβητῆσαί σοι τὸν βουλόμενον
τῶν πολιτῶν, ὡς οὐκ ἐπέδωκας, ἀλλ' ἀπὸ πολλῶν ὧν
ἔχεις εἰς τὴν τῶν τειχῶν οἰκοδομίαν μικρὰ κατέθηκας,
δέκα τάλαντα εἰς ταῦτα ἐκ τῆς πόλεως εἰληφώς. μὴ ἅρ-
παζε τὴν φιλοτιμίαν, μηδὲ ἐξαιροῦ τῶν δικαστῶν τὰς
ψήφους ἐκ τῶν χειρῶν, μηδ' ἔμπροσθεν τῶν νόμων,
ἀλλ' ὕστερος πολιτεύου. ταῦτα γὰρ ὀρθοῖ τὴν δημο-
κρατίαν.“

416 Πρὸς μὲν οὖν τὰς κενὰς προφάσεις, ἃς οὗτοι προ- 24
φασιοῦνται, μέχρι τοῦδε εἰρήσθω μοι· ὅτι δὲ ὄντως
ἦν ὑπεύθυνος ὁ Δημοσθένης, ὅθ' οὗτος εἰσήνεγκε τὸ
ψήφισμα, ἄρχων μὲν τὴν ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ἀρχήν, ἄρ-
χων δὲ τὴν τῶν τειχοποιῶν, οὐδετέρας δέ πω τῶν ἀρ-
χῶν τούτων λόγον ὑμῖν οὐδ' εὐθύνας δεδωκώς, ταῦτ'
ἤδη πειράσομαι ὑμᾶς διδάσκειν ἐκ τῶν δημοσίων
γραμμάτων. καί μοι ἀνάγνωθι, ἐπὶ τίνος ἄρχοντος
καὶ ποίου μηνὸς καὶ ἐν τίνι ἡμέρᾳ καὶ ἐν ποίᾳ ἐκκλη-
σίᾳ ἐχειροτονήθη Δημοσθένης τὴν ἀρχὴν τὴν ἐπὶ τῷ
θεωρικῷ.

ΔΙΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ.

Οὐκοῦν εἰ μηδὲν ἔτι περαιτέρω τούτου δείξαιμι, 417
δικαίως ἂν ἁλίσκοιτο Κτησιφῶν· αἱρεῖ γὰρ αὐτὸν οὐχ
ἡ κατηγορία ἡ ἐμὴ, ἀλλὰ τὰ δημόσια γράμματα.

25 *Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀντιγραφεὺς*
ἦν χειροτονητὸς τῇ πόλει, ὃς καθ' ἑκάστην πρυτανείαν
ἀπελογίζετο τὰς προσόδους τῷ δήμῳ· διὰ δὲ τὴν πρὸς
Εὔβουλον γενομένην πίστιν ὑμῖν οἱ ἐπὶ τὸ θεωρικὸν 418
κεχειροτονημένοι ἦρχον μὲν, πρὶν ἢ τὸν Ἡγήμονος νό-
μον γενέσθαι, τὴν τοῦ ἀντιγραφέως ἀρχὴν, ἦρχον δὲ
τὴν τῶν ἀποδεκτῶν, καὶ νεώριον καὶ σκευοθήκην ᾠκο- 419
δόμουν, ἦσαν δὲ καὶ ὁδοποιοὶ καὶ σχεδὸν τὴν ὅλην δι-
26 *οίκησιν εἶχον τῆς πόλεως. καὶ οὐ κατηγορῶν αὐτῶν*
οὐδ' ἐπιτιμῶν λέγω, ἀλλ' ἐκεῖνο ὑμῖν ἐνδείξασθαι βού-
λομαι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης, ἐάν τις μιᾶς ἀρχῆς τῆς
ἐλαχίστης ὑπεύθυνος ᾖ, τοῦτον οὐκ ἐᾷ, πρὶν ἂν λόγον
καὶ εὐθύνας δῷ, στεφανοῦν, ὁ δὲ Κτησιφῶν Δημο-
σθένην τὸν συλλήβδην ἁπάσας τὰς Ἀθήνησιν ἀρχὰς
ἄρχοντα οὐκ ὤκνησε γράψαι στεφανῶσαι.

27 *Ὡς τοίνυν καὶ τὴν τῶν τειχοποιῶν ἀρχὴν ἦρχεν,*
ὅθ' οὗτος τὸ ψήφισμα ἔγραψε, καὶ τὰ δημόσια χρήμα-
τα διεχείριζε καὶ ἐπιβολὰς ἐπέβαλλε, καθάπερ οἱ ἄλλοι 420
ἄρχοντες, καὶ δικαστηρίων ἡγεμονίας ἐλάμβανε, τού-
των ὑμῖν αὐτὸν Δημοσθένην καὶ Κτησιφῶντα μάρτυ-
ρας παρέξομαι. ἐπὶ γὰρ Χαιρώνδου ἄρχοντος θαργη-
λιῶνος μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος ἐκκλησίας οὔσης 421
ἔγραψε ψήφισμα Δημοσθένης ἀγορὰν ποιῆσαι τῶν
φυλῶν σκιροφοριῶνος δευτέρᾳ ἱσταμένου καὶ τρίτῃ,
καὶ ἐπέταξεν ἐν τῷ ψηφίσματι ἑκάστης τῶν φυλῶν ἑλέ- 422
σθαι τοὺς ἐπιμεληθησομένους τῶν ἔργων ἐπὶ τὰ τείχη
καὶ ταμίας, καὶ μάλα ὀρθῶς, ἵν' ἡ πόλις ἔχῃ ὑπεύθυνα

σώματα, παρ' ὧν ἔμελλε τῶν ἀνηλωμένων λόγον ἀπο-
λήψεσθαι. καί μοι λέγε τὰ ψηφίσματα.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

424 Ναί, ἀλλ' ἀντιδιαπλέκει πρὸς τοῦτο εὐθέως λέ- 28
γων, ὡς οὔτ' ἔλαχε τειχοποιὸς οὔτ' ἐχειροτονήθη ὑπὸ
τοῦ δήμου. καὶ περὶ τούτου Δημοσθένης μὲν καὶ Κτησι-
φῶν πολὺν ποιήσονται λόγον· ὁ δέ γε νόμος βραχὺς
καὶ σαφὴς καὶ ταχὺ λύων τὰς τούτων τέχνας. μικρὰ
δὲ ὑμῖν ὑπὲρ αὐτῶν πρῶτον προειπεῖν βούλομαι. ἔστι 29
γάρ, ὦ Ἀθηναῖοι, τῶν περὶ τὰς ἀρχὰς εἴδη τρία, ὧν ἓν
μὲν καὶ φανερώτατον οἱ κληρωτοὶ καὶ οἱ χειροτονητοὶ
425 ἄρχοντες, δεύτερον δὲ ὅσοι τι διαχειρίζουσι τῶν τῆς
πόλεως ὑπὲρ τριάκοντα ἡμέρας καὶ οἱ τῶν δημοσίων
ἔργων ἐπιστάται, τρίτον δ' ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, καὶ
εἴ τινες ἄλλοι αἱρετοὶ ἡγεμονίας δικαστηρίων λαμβά-
νουσι, καὶ τούτους ἄρχειν δοκιμασθέντας. ἐπειδὰν 30
δ' ἀφέλῃ τις τοὺς ὑπὸ τοῦ δήμου κεχειροτονημένους
καὶ τοὺς κληρωτοὺς ἄρχοντας, καταλείπεται, οὓς αἱ
φυλαὶ καὶ αἱ τριττύες καὶ οἱ δῆμοι ἐξ ἑαυτῶν αἱροῦνται
τὰ δημόσια χρήματα διαχειρίζειν, τούτους αἱρετοὺς
ἄρχοντας εἶναι. τοῦτο δὲ γίγνεται, ὅταν, ὥσπερ νῦν,
ἐπιταχθῇ τι ταῖς φυλαῖς, ἢ τάφρους ἐξεργάζεσθαι ἢ
τριήρεις ναυπηγεῖσθαι. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν
τῶν νόμων μαθήσεσθε.

ΝΟΜΟΙ.

Ἀναμνήσθητε δὴ τοὺς προειρημένους λόγους, ὅτι 31
ὁ μὲν νομοθέτης τοὺς ἐκ τῶν φυλῶν ἄρχειν κελεύει
δοκιμασθέντας ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἡ δὲ Πανδιονὶς φυ-
λὴ ἄρχοντα καὶ τειχοποιὸν ἀπέδειξε Δημοσθένην, ὃς
426 ἐκ τῆς διοικήσεως εἰς ταῦτα ἔχει μικροῦ δεῖν δέκα τά-
λαντα, ἕτερος δ' ἀπαγορεύει νόμος ἀρχὴν ὑπεύθυνον
μὴ στεφανοῦν, ὑμεῖς δὲ ὀμωμόκατε κατὰ τοὺς νόμους

ψηφιεῖσθαι, ὁ δὲ ῥήτωρ γέγραφε τὸν ὑπεύθυνον στε-
φανοῦν οὐ προσθεὶς „ἐπειδὰν δῷ λόγον καὶ εὐθύνας,“
ἐγὼ δὲ ἐξελέγχω τὸ παράνομον μάρτυρας ἅμα τοὺς
νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα καὶ τοὺς ἀντιδίκους παρεχό-
μενος. πῶς οὖν ἄν τις περιφανέστερον ἐπιδείξειεν
ἄνθρωπον παρανομώτατα γεγραφότα; 427

32 Ὡς τοίνυν καὶ τὴν ἀνάρρησιν τοῦ στεφάνου πα-
ρανόμως ἐν τῷ ψηφίσματι κελεύει γίγνεσθαι, καὶ τοῦθ'
ὑμᾶς διδάξω. ὁ γὰρ νόμος διαρρήδην κελεύει, ἐὰν μέν
τινα στεφανοῖ ἡ βουλή, ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἀνακηρύτ-
τεσθαι, ἐὰν δὲ ὁ δῆμος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἄλλοθι δὲ μη-
δαμοῦ. καί μοι λέγε τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

33 Οὗτος ὁ νόμος, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ μάλα καλῶς
ἔχει. οὐ γάρ, οἶμαι, ᾤετο δεῖν ὁ νομοθέτης τὸν ῥήτορα
σεμνύνεσθαι πρὸς τοὺς ἔξωθεν, ἀλλ' ἀγαπᾶν ἐν αὐτῇ
τῇ πόλει τιμώμενον ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μὴ ἐργολαβεῖν
ἐν τοῖς κηρύγμασιν. ὁ μὲν οὖν νομοθέτης οὕτως· ὁ
δὲ Κτησιφῶν πῶς; ἀναγίγνωσκε τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

34 Ἀκούετε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι ὁ μὲν νομοθέτης κε-
λεύει ἐν τῷ δήμῳ ἐν Πυκνὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀνακηρύττειν 428
τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον, ἄλλοθι δὲ μηδα-
μοῦ, Κτησιφῶν δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ, οὐ τοὺς νόμους μό-
νον ὑπερβάς, ἀλλὰ καὶ τὸν τόπον μετενεγκών, οὐδὲ
ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ τραγῳδῶν ἀγωνιζο-
μένων καινῶν, οὐδ' ἐναντίον τοῦ δήμου, ἀλλ' ἐναν-
τίον τῶν Ἑλλήνων, ἵν' ἡμῖν συνειδῶσιν, οἷον ἄνδρα
35 τιμῶμεν. οὕτω τοίνυν περιφανῶς παράνομα γεγρα-
φώς, παραταχθεὶς μετὰ Δημοσθένους ἐποίσει τέχνας
τοῖς νόμοις· ἃς ἐγὼ δηλώσω καὶ προερῶ ὑμῖν, ἵνα μὴ
λάθητε ἐξαπατηθέντες. οὗτοι γάρ, ὡς μὲν οὐκ ἀπαγο-

ρεύουσιν οἱ νόμοι τὸν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανούμενον
μὴ κηρύττειν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οὐχ ἕξουσι λέγειν, οἴ-
σουσι δὲ εἰς τὴν ἀπολογίαν τὸν Διονυσιακὸν νόμον,
καὶ χρήσονται τοῦ νόμου μέρει τινὶ κλέπτοντες τὴν
ἀκρόασιν ὑμῶν, καὶ παρέξονται νόμον οὐδὲν προσή- 36
κοντα τῇ γραφῇ τῇδε, καὶ λέξουσιν, ὡς εἰσὶ τῇ πόλει
429 δύο νόμοι κείμενοι περὶ τῶν κηρυγμάτων, εἷς μὲν, ὃν
νῦν ἐγὼ παρέχομαι, διαρρήδην ἀπαγορεύων τὸν ὑπὸ
τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς
ἐκκλησίας, ἕτερον δ' εἶναι νόμον φήσουσιν ἐναντίον
τούτῳ, τὸν δεδωκότα ἐξουσίαν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάρρη-
σιν τοῦ στεφάνου τραγῳδοῖς ἐν τῷ θεάτρῳ, ἐὰν ψηφί-
σηται ὁ δῆμος· κατὰ δὴ τοῦτον τὸν νόμον φήσουσι γε-
γραφέναι τὸν Κτησιφῶντα. ἐγὼ δὲ πρὸς τὰς τούτων 37
τέχνας παρέξομαι συνηγόρους τοὺς νόμους τοὺς ὑμε-
τέρους, ὅπερ διατελῶ σπουδάζων παρὰ πᾶσαν τὴν κα-
τηγορίαν. εἰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἀληθὲς καὶ τοιοῦτον
ἔθος παραδέδυκεν ὑμῶν εἰς τὴν πολιτείαν, ὥστ' ἀκύ-
ρους νόμους ἐν τοῖς κυρίοις ἀναγεγράφθαι καὶ δύο
περὶ μιᾶς πράξεως ὑπεναντίους ἀλλήλοις, τί ἂν ἔτι
ταύτην εἴποι τις εἶναι τὴν πολιτείαν, ἐν ᾗ ταὐτὰ προσ-
τάττουσιν οἱ νόμοι ποιεῖν καὶ μὴ ποιεῖν; ἀλλ' οὐκ 38
ἔχει ταῦθ' οὕτως· μήθ' ὑμεῖς ποτε εἰς τοσαύτην ἀτα-
ξίαν τῶν νόμων προβαίητε, οὔτε ἠμέληται περὶ τῶν
τοιούτων τῷ νομοθέτῃ τῷ τὴν δημοκρατίαν καταστή-
σαντι, ἀλλὰ διαρρήδην προστέτακται τοῖς θεσμοθέταις
430 καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν διορθοῦν ἐν τῷ δήμῳ τοὺς νό-
μους, ἀκριβῶς ἐξετάσαντας καὶ σκεψαμένους, εἴ τις
ἀναγέγραπται νόμος ἐναντίος ἑτέρῳ νόμῳ ἢ ἄκυρος ἐν
τοῖς κυρίοις, ἢ εἴ που εἰσὶ νόμοι πλείους ἑνὸς ἀναγε-
γραμμένοι περὶ ἑκάστης πράξεως. κἄν τι τοιοῦτον εὑ- 39
ρίσκωσιν, ἀναγεγραφότας ἐν σανίσιν ἐκτιθέναι κελεύει

πρόσθεν τῶν ἐπωνύμων, τοὺς δὲ πρυτάνεις ποιεῖν ἐκ-
κλησίαν ἐπιγράψαντας νομοθέταις, τὸν δ' ἐπιστάτην
τῶν προέδρων διαχειροτονίαν διδόναι τῷ δήμῳ, καὶ
τοὺς μὲν ἀναιρεῖν τῶν νόμων, τοὺς δὲ καταλείπειν, 431
ὅπως ἂν εἷς ᾖ νόμος καὶ μὴ πλείους περὶ ἑκάστης πρά-
ξεως. καί μοι λέγε τοὺς νόμους.

ΝΟΜΟΙ.

40 Εἰ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ἀληθὴς ἦν ὁ παρὰ τού-
των λόγος καὶ ἦσαν δύο κείμενοι νόμοι περὶ τῶν κη-
ρυγμάτων, ἐξ ἀνάγκης, οἶμαι, τῶν μὲν θεσμοθετῶν
ἐξευρόντων, τῶν δὲ πρυτάνεων ἀποδόντων τοῖς νομο-
θέταις ἀνῄρητ' ἂν ὁ ἕτερος τῶν νόμων, ἤτοι ὁ τὴν
ἐξουσίαν δεδωκὼς ἀνειπεῖν ἢ ὁ ἀπαγορεύων· ὁπότε δὲ
μηδὲν τούτων γεγένηται, φανερῶς δή που ἐξελέγχον-
ται οὐ μόνον ψευδῆ λέγοντες, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀδύ-
41 νατα γενέσθαι. ὅθεν δὲ δὴ τὸ ψεῦδος τοῦτο ἐπιφέρου-
σιν, ἐγὼ διδάξω ὑμᾶς προειπὼν, ὧν ἕνεκα οἱ νόμοι
ἐτέθησαν οἱ περὶ τῶν ἐν τῷ θεάτρῳ κηρυγμάτων. γι-
γνομένων γὰρ τῶν ἐν ἄστει τραγῳδῶν ἀνεκήρυττόν
τινες, οὐ πείσαντες τὸν δῆμον, οἱ μὲν ὅτι στεφανοῦν- 432
ται ὑπὸ τῶν φυλετῶν, ἕτεροι δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν·
ἄλλοι δέ τινες ὑποκηρυξάμενοι τοὺς αὑτῶν οἰκέτας
ἀφίεσαν ἀπελευθέρους, μάρτυρας τῆς ἀπελευθερίας
42 τοὺς Ἕλληνας ποιούμενοι. ὃ δ' ἦν ἐπιφθονώτατον,
προξενίας τινὲς εὑρημένοι ἐν ταῖς ἔξω πόλεσι διεπράτ-
τοντο ἀναγορεύεσθαι, ὅτι στεφανοῖ αὐτοὺς ὁ δῆμος, εἰ
οὕτω τύχοι, ὁ τῶν Ῥοδίων ἢ Χίων ἢ καὶ ἄλλης τινὸς
πόλεως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας. καὶ ταῦτ'
ἔπραττον οὐχ ὥσπερ οἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῆς ὑμετέρας
στεφανούμενοι ἢ ὑπὸ τοῦ δήμου, πείσαντες ὑμᾶς καὶ
μετὰ ψηφίσματος, πολλὴν χάριν καταθέμενοι, ἀλλ'
43 αὐτοὶ προελόμενοι ἄνευ δόγματος ὑμετέρου. ἐκ δὲ τού- 433

του τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶ-
434 σθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρῆν στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος, πείσαντες ὑμᾶς, οὗτοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. συνιδὼν δή τις ταῦτα νομοθέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον· οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον· οὔτ' ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς· οὐ γὰρ ἔξεστιν· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, καὶ διαρρήδην ἀπαγορεύει μήτ' οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ μήθ' ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μηδ' ὑπ' ἄλλου, φησί, μηδενός, ἢ ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα. ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανουμένοις εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων στεφάνους καὶ κηρύγ-
435 ματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται, προσαπείπῃ δ' ἐν τῷ νόμῳ μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι, ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλετῶν καὶ δημοτῶν, —
436 ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω.

αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεά-
τρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναρρηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς
κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. καί-
τοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν
καταγνῶναι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι
πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς
γένοιτο, ὥστε ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακη-
ρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. ἀλλ', οἶμαι,
διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον καὶ ἡ καθιέρωσις
γίγνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος
ποιούμενος τῆς πατρίδος χείρων γένηται τὴν ψυχήν.
47 ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ στέφανον ἀναρ-
ρηθέντα οὐδεὶς καθιεροῖ, ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι, ἵνα
μὴ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ
οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν
δῆμον γίγνωνται. καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομο-
θέτης μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ 437
θεάτρῳ, ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἵν' ἡ πόλις ἡ βου-
λομένη τινὰ τῶν ὑμετέρων στεφανοῦν πρέσβεις πέμ-
ψασα δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν
εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι κηρῦξαι ἐπετρέψατε.
ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

48 Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς
προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, ἐὰν
ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλ-
λειν· ναὶ, εἴ γε σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆ-
μος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος, ὅπου δεῖ 438
τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ
κηρύττεσθαι. τὸ γὰρ „ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ“ ὅ τι ἔστιν,
ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις, ὡς ἔννομα
γέγραφας.

Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, 49
ἐφ' ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις,
δι' ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως ἐν
τῷ ψηφίσματι· „καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ
θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆ-
μος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας,“
439 καὶ τὸ μέγιστον· „ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ
ἄριστα τῷ δήμῳ.“ ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα 50
ἡμῖν λόγος γίγνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμα-
θής· δεῖ γὰρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ'
ὑμῖν ἐπιδεικνύναι, ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους
ἔπαινοι ψευδεῖς καὶ ὡς οὔτ' ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα
οὔτε νῦν διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ.
κἂν τοῦτ' ἐπιδείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώ-
σεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νό-
μοι μηδένα ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν ἐν τοῖς δημο-
σίοις ψηφίσμασι. τῷ δ' ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον
440 τούτου δεικτέον ἐστίν. ὑμεῖς δ' ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων
κριταί. ἔχει δ' οὕτως.

Ἐγὼ τὸν μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μα- 51
κροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. τί γὰρ δεῖ νῦν
ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν
αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ' ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον
Δημομέλην τὸν Παιανιᾶ ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν
τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν· ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου
στρατηγίαν καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσ-
ποντον, ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης καὶ πε- 52
ριάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεὼς καὶ συσσιτῶν καὶ
συνθύων καὶ συσπένδων, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ
441 πατρικὸς αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ' εἰσαγγε-
λίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέ-
σθαι· καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν καὶ τοὺς κονδύ-

*λους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὤν, καὶ ὡς
ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὐτὸν ὕβριν καὶ
τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατε-*
53 *χειροτόνησε Μειδίου. ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἆλλα
τὰ τούτοις ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς
οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβού-
μενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀλη-
θῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. καίτοι, ὦ
Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ
πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε τὸν κατήγο-
ρον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν
προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ
στεφανωθῆναι ἢ ψέγεσθαι; καὶ σὲ τὸν ψευδῆ καὶ πα-
ράνομα τολμῶντα γράφειν πότερα χρὴ καταφρονεῖν
τῶν δικαστηρίων ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;*
54 *Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι
σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δη-* 442
*μοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθ-
μεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γε-
γένηνται καιροί, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν ἕνα
μὲν καὶ πρῶτον, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖ-
νον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπό-
λεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τῇ γενομένῃ
εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος
ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω.*
55 *δεύτερον δέ φησι γενέσθαι ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρή-
νην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύ-
σας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει ὁ αὐτὸς οὗτος
ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον δὲ ὃν ἐπολεμοῦμεν
χρόνον μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, τέταρτον
δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. ταῦτα δὲ καταριθμησά-* 443
μενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με παρακαλεῖν καὶ ἐπερωτᾶν,

ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ
καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι τῷ δήμῳ πεπολι-
τεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύ-
πτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελ-
θὼν καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνα-
σθαι. ἵν' οὖν μήθ' οὗτος ἰσχυρίζηται ὑμεῖς τε προει- 56
δῆτε ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι, ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν,
Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξω-
444 θεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέ-
γονεν ἐπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως· ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλί-
γους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται
πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους· ἀποκρίνομαι,
ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου,
οὓς σὺ διαιρεῖς, κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ 57
ἴσου ἡμῶν ἀκούσωσι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι
ἅ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἐπιδείξειν τοῖς δικα-
σταῖς τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους
γεγενημένους καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς
445 τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημά-
των ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. καὶ
χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν τοῦτον πυν-
θάνομαι ποιεῖσθαι μέλλειν, λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ
πρώτου καιροῦ καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου καὶ
τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν κα-
θεστηκότων πραγμάτων. καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ
τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε.

Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετ' ἄν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν προτέ- 58
ραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνε-
δρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν περιμεῖναι
446 τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν
καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον,
μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου, καὶ προϊόντος τοῦ

*χρόνου παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν
ἡγεμονίαν· καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθέ-
νην καὶ Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς
ἐδωροδόκησαν συστάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτε-
59 ρον. εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπιστότερος
προσπέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοι-
πον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων
ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τους
λογισμούς. ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε
δόξας ἔχοντες κατὰ τῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν 447
ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐστιν οὕτω
δύσκολος τὴν φύσιν, ὅστις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ' ὁμο-
λογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ τι ἂν αὐτὸς ὁ
60 λογισμὸς αἱρῇ. οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσα-
σθε. εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἥκουσιν
οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημο-
σθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συστὰς
μετὰ Φιλοκράτους, — ὅστις οὕτω διάκειται, μήτ' ἀπο-
γνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω, πρὶν ἂν ἀκούσῃ· οὐ γὰρ
δίκαιον. ἀλλ' ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομι-
μνήσκοντος τοὺς καιροὺς καὶ τὸ ψήφισμα παρεχομέ-
νου, ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης, ἐὰν
αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν
Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλο-
κράτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, 448
61 καθ' ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα Φίλιππον
καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις, αἴτιον δὲ γεγονότα 449
τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων 450
ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιη-
κότα Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον
καὶ σύμμαχον τῇ πόλει, — ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπι-
δείξω, δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐπινεύσατέ μοι*

*πρὸς θεῶν τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ κα-
λῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. λέξω δὲ ὅθεν μάλιστα πα-
ρακολουθήσετε.*

Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κή- 62
*ρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης· τοῦτο τὸ ψή-
φισμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆς κρίσεως χρό-
νοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο
δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοσθένης·
ἀπέφυγε Φιλοκράτης. μετὰ ταῦτα ἐπῄει χρόνος Θε-*
451 *μιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς
τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπι-
λαχών, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδο-*
452 *χὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ
ἔδειξε τὸ ἔργον. νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκρά-* 63
*της, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφι-
κόμενοι πρὸς Φίλιππον ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέ-
σβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. τού-
των εἷς ἦν Δημοσθένης. κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτης
ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγ-
γελλε, καὶ μόνος τῶν ἄλλων βουλευτῶν ἔγραψε σπεί-*
453 *σασθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέ-
σβεσιν, ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν
ἐξουσίαν ἔδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμ-
πεσθαι, ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα* 64
*ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. ἐπράττετο γὰρ
οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις τοὺς πολλὰ συκοφαν-*
454 *τηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους,
ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην, εἰκότως,
τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα
γράφοντας, πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμείνητε τοὺς
πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντες ἐπὶ
Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ*

65 *ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον*
τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς
Φίλιππον, ἵν', εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμε-
τέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν ὁρῶντες
ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον,
οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψη-
φισμένους ποιεῖσθαι· τρίτον δὲ ὅπως Κερσοβλέπτης
ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνορκος, μηδὲ μετέσται 455
τῆς συμμαχίας καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ. παρηγγέλλετο
66 *δ' ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατεία. καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνούμε-*
νος οὐκ ἠδίκει, πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν
ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα, οἱ
δ' ἀποδόμενοι καὶ κατακοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως
ἰσχυρὰ μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. ὁ γὰρ μισαλέξαν-
δρος νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε μισοφίλιππος Δη-
μοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάν-
δρου, γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαι-
67 *ρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ*
ἱσταμένου τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκλη-
πιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγὼν, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρό- 456
τερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον, τίνα πρόφασιν 457
ποιησάμενος; ἵνα, φησὶν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φι-
λίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα
περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον, τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι
προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς χρόνους
ὑμῶν ὑποτεμνόμενος καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων,
ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐπανελθόντων τῶν
ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρή-
68 *νην. μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ τοῦ Φιλίπ-*
που πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦν-
τες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. ἐνταῦθ' ἕτερον ψή-
φισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ

του τοῦ τρόπου συνέβαινε τοὺς μὲν θεατὰς καὶ τοὺς χορηγοὺς καὶ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐνοχλεῖσθαι, τοὺς δὲ ἀνακηρυττομένους ἐν τῷ θεάτρῳ μείζοσι τιμαῖς τιμᾶ-
434 *σθαι τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων. τοῖς μὲν γὰρ ἀπεδέδεικτο τόπος ἡ ἐκκλησία, ἐν ᾗ χρῆν στεφανοῦσθαι, καὶ ἀπείρητο ἄλλοθι μηδαμοῦ κηρύττεσθαι· οἱ δὲ ἀνηγορεύοντο ἐνώπιον ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων· κἀκεῖνοι μὲν μετὰ ψηφίσματος, πείσαντες ὑμᾶς, οὗ-*
τοι δ' ἄνευ ψηφίσματος. συνιδὼν δή τις ταῦτα νομο- 44
θέτης τίθησι νόμον οὐδὲν ἐπικοινωνοῦντα τῷ περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένων νόμῳ, οὔτε λύσας ἐκεῖνον· οὐδὲ γὰρ ἡ ἐκκλησία ἠνωχλεῖτο, ἀλλὰ τὸ θέατρον· οὔτ' ἐναντίον τοῖς πρότερον κειμένοις νόμοις τιθείς· οὐ γὰρ ἔξεστιν· ἀλλὰ περὶ τῶν ἄνευ ψηφίσματος ὑμετέρου στεφανουμένων ὑπὸ τῶν φυλετῶν καὶ δημοτῶν καὶ περὶ τῶν τοὺς οἰκέτας ἀπελευθερούντων καὶ περὶ τῶν ξενικῶν στεφάνων, καὶ διαρρήδην ἀπαγορεύει μήτ' οἰκέτην ἀπελευθεροῦν ἐν τῷ θεάτρῳ μήθ' ὑπὸ τῶν φυλετῶν ἢ δημοτῶν ἀναγορεύεσθαι στεφανούμενον, μηδ' ὑπ' ἄλλου, φησί, μηδενός, ἢ
ἄτιμον εἶναι τὸν κήρυκα. ὅταν οὖν ἀποδείξῃ τοῖς μὲν 45
ὑπὸ τῆς βουλῆς στεφανουμένοις εἰς τὸ βουλευτήριον ἀναρρηθῆναι, τοῖς δ' ὑπὸ τοῦ δήμου στεφανουμένοις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τοῖς δ' ὑπὸ τῶν δημοτῶν στεφανουμένοις καὶ φυλετῶν ἀπείπῃ μὴ κηρύττεσθαι τοῖς τραγῳδοῖς, ἵνα μηδεὶς ἐρανίζων στεφάνους καὶ κηρύγ-
435 *ματα ψευδῆ φιλοτιμίαν κτᾶται, προσαπείπῃ δ' ἐν τῷ νόμῳ μηδ' ὑπὸ ἄλλου μηδενὸς ἀνακηρύττεσθαι, ἀπούσης βουλῆς καὶ δήμου καὶ φυλετῶν καὶ δημοτῶν, —*
436 *ὅταν δέ τις ταῦτα ἀφέλῃ, τί τὸ καταλειπόμενόν ἐστι*
πλὴν οἱ ξενικοὶ στέφανοι; ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μέγα 46
σημεῖον ὑμῖν τούτου ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐπιδείξω.

αὐτὸν γὰρ τὸν χρυσοῦν στέφανον, ὃς ἂν ἐν τῷ θεάτρῳ τῷ ἐν ἄστει ἀναρρηθῇ, ἱερὸν εἶναι τῆς Ἀθηνᾶς κελεύει ὁ νόμος, ἀφελόμενος τὸν στεφανούμενον. καίτοι τίς ἂν ὑμῶν τολμήσειε τοσαύτην ἀνελευθερίαν καταγνῶναι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων; μὴ γὰρ ὅτι πόλις, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἰδιώτης οὐδὲ εἷς οὕτως ἀγεννὴς γένοιτο, ὥστε ὃν αὐτὸς ἔδωκε στέφανον ἅμα ἀνακηρύττειν καὶ ἀφαιρεῖσθαι καὶ καθιεροῦν. ἀλλ', οἶμαι, διὰ τὸ ξενικὸν εἶναι τὸν στέφανον καὶ ἡ καθιέρωσις γίγνεται, ἵνα μηδεὶς ἀλλοτρίαν εὔνοιαν περὶ πλείονος ποιούμενος τῆς πατρίδος χείρων γένηται τὴν ψυχήν.
47 ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον τὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ στέφανον ἀναρρηθέντα οὐδεὶς καθιεροῖ, ἀλλ' ἔξεστι κεκτῆσθαι, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου, ἔχοντες ἐν τῇ οἰκίᾳ τὸ ὑπόμνημα, μηδέποτε κακοὶ τὴν ψυχὴν εἰς τὸν δῆμον γίγνωνται. καὶ διὰ τοῦτο προσέθηκεν ὁ νομοθέτης μὴ κηρύττεσθαι τὸν ἀλλότριον στέφανον ἐν τῷ 437
θεάτρῳ, ἐὰν μὴ ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἵν' ἡ πόλις ἡ βουλομένη τινὰ τῶν ὑμετέρων στεφανοῦν πρέσβεις πέμψασα δεηθῇ τοῦ δήμου, ἵνα κηρυττόμενος μείζω χάριν εἰδῇ τῶν στεφανούντων ὑμῖν, ὅτι κηρῦξαι ἐπετρέψατε. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, τῶν νόμων αὐτῶν ἀκούσατε.

ΝΟΜΟΙ.

48 Ἐπειδὰν τοίνυν ἐξαπατῶντες ὑμᾶς λέγωσιν, ὡς προσγέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ἐξεῖναι στεφανοῦν, ἐὰν ψηφίσηται ὁ δῆμος, ἀπομνημονεύετε αὐτοῖς ὑποβάλλειν· ναὶ, εἴ γε σέ τις ἄλλη πόλις στεφανοῖ· εἰ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων, ἀποδέδεικταί σοι τόπος, ὅπου δεῖ 438
τοῦτο γενέσθαι, ἀπείρηταί σοι ἔξω τῆς ἐκκλησίας μὴ κηρύττεσθαι. τὸ γὰρ „ἄλλοθι δὲ μηδαμοῦ“ ὅ τι ἔστιν, ὅλην τὴν ἡμέραν λέγε· οὐ γὰρ ἀποδείξεις, ὡς ἔννομα γέγραφας.

Ἔστι δὲ ὑπόλοιπόν μοι μέρος τῆς κατηγορίας, 49
ἐφ᾽ ᾧ μάλιστα σπουδάζω· τοῦτο δέ ἐστιν ἡ πρόφασις,
δι᾽ ἣν αὐτὸν ἀξιοῖ στεφανοῦσθαι. λέγει γὰρ οὕτως ἐν
τῷ ψηφίσματι· „καὶ τὸν κήρυκα ἀναγορεύειν ἐν τῷ
θεάτρῳ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτι στεφανοῖ αὐτὸν ὁ δῆ-
μος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας,“
439 καὶ τὸ μέγιστον· „ὅτι διατελεῖ λέγων καὶ πράττων τὰ
ἄριστα τῷ δήμῳ.“ ἁπλοῦς δὴ παντάπασιν ὁ μετὰ ταῦτα 50
ἡμῖν λόγος γίγνεται, καὶ ὑμῖν ἀκούσασι κρῖναι εὐμα-
θής· δεῖ γὰρ δή που τὸν μὲν κατηγοροῦντα ἐμὲ τοῦθ᾽
ὑμῖν ἐπιδεικνύναι, ὡς εἰσὶν οἱ κατὰ Δημοσθένους
ἔπαινοι ψευδεῖς καὶ ὡς οὔτ᾽ ἤρξατο λέγειν τὰ βέλτιστα
οὔτε νῦν διατελεῖ πράττων τὰ συμφέροντα τῷ δήμῳ.
κἂν τοῦτ᾽ ἐπιδείξω, δικαίως δή που τὴν γραφὴν ἁλώ-
σεται Κτησιφῶν· ἅπαντες γὰρ ἀπαγορεύουσιν οἱ νό-
μοι μηδένα ψευδῆ γράμματα ἐγγράφειν ἐν τοῖς δημο-
σίοις ψηφίσμασι. τῷ δ᾽ ἀπολογουμένῳ τοὐναντίον
440 τούτου δεικτέον ἐστίν. ὑμεῖς δ᾽ ἡμῖν ἔσεσθε τῶν λόγων
κριταί. ἔχει δ᾽ οὕτως.

Ἐγὼ τὸν μὲν βίον τὸν Δημοσθένους ἐξετάζειν μα- 51
κροτέρου λόγου ἔργον ἡγοῦμαι εἶναι. τί γὰρ δεῖ νῦν
ταῦτα λέγειν, ἢ τὰ περὶ τὴν τοῦ τραύματος γραφὴν
αὐτῷ συμβεβηκότα, ὅτ᾽ ἐγράψατο εἰς Ἄρειον πάγον
Δημομέλην τὸν Παιανιᾶ ἀνεψιὸν ὄντα ἑαυτῷ, καὶ τὴν
τῆς κεφαλῆς ἐπιτομήν· ἢ τὰ περὶ τὴν Κηφισοδότου
στρατηγίαν καὶ τὸν τῶν νεῶν ἔκπλουν τὸν εἰς Ἑλλήσ-
ποντον, ὅτε εἷς ὢν τῶν τριηράρχων Δημοσθένης καὶ πε- 52
ριάγων τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τῆς νεὼς καὶ συσσιτῶν καὶ
συνθύων καὶ συσπένδων, καὶ τούτων ἀξιωθεὶς διὰ τὸ
441 πατρικὸς αὐτῷ φίλος εἶναι, οὐκ ὤκνησεν ἀπ᾽ εἰσαγγε-
λίας αὐτοῦ κρινομένου περὶ θανάτου κατήγορος γενέ-
σθαι· καὶ ταῦτα ἤδη τὰ περὶ Μειδίαν καὶ τοὺς κονδύ-

λους, οὓς ἔλαβεν ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ χορηγὸς ὤν, καὶ ὡς
ἀπέδοτο τριάκοντα μνῶν ἅμα τήν τε εἰς αὐτὸν ὕβριν καὶ
τὴν τοῦ δήμου καταχειροτονίαν, ἣν ἐν Διονύσου κατε-
53 χειροτόνησε Μειδίου. ταῦτα μὲν οὖν μοι δοκῶ καὶ τἆλλα
τὰ τούτοις ὅμοια ὑπερβήσεσθαι, οὐ προδιδοὺς ὑμᾶς
οὐδὲ τὸν ἀγῶνα καταχαριζόμενος, ἀλλ' ἐκεῖνο φοβού-
μενος, μή μοι παρ' ὑμῶν ἀπαντήσῃ τὸ δοκεῖν μὲν ἀλη-
θῆ λέγειν, ἀρχαῖα δὲ καὶ λίαν ὁμολογούμενα. καίτοι, ὦ
Κτησιφῶν, ὅτῳ τὰ μέγιστα τῶν αἰσχρῶν οὕτως ἐστὶ
πιστὰ καὶ γνώριμα τοῖς ἀκούουσιν, ὥστε τὸν κατήγο-
ρον μὴ δοκεῖν ψευδῆ λέγειν, ἀλλὰ παλαιὰ καὶ λίαν
προωμολογημένα, πότερα αὐτὸν δεῖ χρυσῷ στεφάνῳ
στεφανωθῆναι ἢ ψέγεσθαι; καὶ σὲ τὸν ψευδῆ καὶ πα-
ράνομα τολμῶντα γράφειν πότερα χρὴ καταφρονεῖν
τῶν δικαστηρίων ἢ δίκην τῇ πόλει διδόναι;

54 Περὶ δὲ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων πειράσομαι
σαφέστερον εἰπεῖν. καὶ γὰρ πυνθάνομαι μέλλειν Δη- 442
μοσθένην, ἐπειδὰν αὐτοῖς ὁ λόγος ἀποδοθῇ, καταριθ-
μεῖσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὡς ἄρα τῇ πόλει τέτταρες ἤδη γε-
γένηνται καιροί, ἐν οἷς αὐτὸς πεπολίτευται. ὧν ἕνα
μὲν καὶ πρῶτον, ὡς ἔγωγε ἀκούω, καταλογίζεται ἐκεῖ-
νον τὸν χρόνον, ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον ὑπὲρ Ἀμφιπό-
λεως ἐπολεμοῦμεν· τοῦτον δ' ἀφορίζεται τῇ γενομένῃ
εἰρήνῃ καὶ συμμαχίᾳ, ἣν Φιλοκράτης ὁ Ἁγνούσιος
ἔγραψε καὶ αὐτὸς οὗτος μετ' ἐκείνου, ὡς ἐγὼ δείξω.
55 δεύτερον δέ φησι γενέσθαι ὃν ἤγομεν χρόνον τὴν εἰρή-
νην, δηλονότι μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἐν ᾗ καταλύ-
σας τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην τῇ πόλει ὁ αὐτὸς οὗτος
ῥήτωρ ἔγραψε τὸν πόλεμον· τρίτον δὲ ὃν ἐπολεμοῦμεν
χρόνον μέχρι τῆς ἀτυχίας τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ, τέταρτον
δὲ τὸν νῦν παρόντα καιρόν. ταῦτα δὲ καταριθμησά- 443
μενος, ὡς ἀκούω, μέλλει με παρακαλεῖν καὶ ἐπερωτᾶν,

ὁποίου τούτων τῶν τεττάρων αὐτοῦ καιρῶν κατηγορῶ
καὶ πότε αὐτὸν οὐ τὰ βέλτιστά φημι τῷ δήμῳ πεπολι-
τεῦσθαι· κἂν μὴ θέλω ἀποκρίνασθαι, ἀλλ' ἐγκαλύ-
πτωμαι καὶ ἀποδιδράσκω, ἐκκαλύψειν μέ φησι προσελ-
θὼν καὶ ἄξειν ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ ἀναγκάσειν ἀποκρίνα-
σθαι. ἵν' οὖν μήθ' οὗτος ἰσχυρίζηται ὑμεῖς τε προει- 56
δῆτε ἐγώ τε ἀποκρίνωμαι, ἐναντίον σοι τῶν δικαστῶν,
Δημόσθενες, καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ὅσοι δὴ ἔξω-
444 θεν περιεστᾶσι, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅσοις ἐπιμελὲς γέ-
γονεν ἐπακούειν τῆσδε τῆς κρίσεως· ὁρῶ δὲ οὐκ ὀλί-
γους παρόντας, ἀλλ' ὅσους οὐδεὶς πώποτε μέμνηται
πρὸς ἀγῶνα δημόσιον παραγενομένους· ἀποκρίνομαι,
ὅτι ἁπάντων τῶν τεττάρων καιρῶν κατηγορῶ σου,
οὓς σὺ διαιρεῖς, κἂν οἵ τε θεοὶ θέλωσι καὶ οἱ δικασταὶ ἐξ 57
ἴσου ἡμῶν ἀκούσωσι κἀγὼ δύνωμαι ἀπομνημονεῦσαι
ἅ σοι σύνοιδα, πάνυ προσδοκῶ ἐπιδείξειν τοῖς δικα-
σταῖς τῆς μὲν σωτηρίας τῇ πόλει τοὺς θεοὺς αἰτίους
γεγενημένους καὶ τοὺς φιλανθρώπως καὶ μετρίως τοῖς
445 τῆς πόλεως πράγμασι χρησαμένους, τῶν δὲ ἀτυχημά-
των ἁπάντων Δημοσθένην αἴτιον γεγενημένον. καὶ
χρήσομαι τῇ τοῦ λόγου τάξει ταύτῃ, ἣν τοῦτον πυν-
θάνομαι ποιεῖσθαι μέλλειν, λέξω δὲ πρῶτον περὶ τοῦ
πρώτου καιροῦ καὶ δεύτερον περὶ τοῦ δευτέρου καὶ
τρίτον περὶ τοῦ ἐφεξῆς καὶ τέταρτον περὶ τῶν νῦν κα-
θεστηκότων πραγμάτων. καὶ δὴ ἐπανάγω ἐμαυτὸν ἐπὶ
τὴν εἰρήνην, ἣν σὺ καὶ Φιλοκράτης ἐγράψατε.

Ὑμῖν γὰρ ἐξεγένετ' ἄν, ὦ Ἀθηναῖοι, τὴν προτέ- 58
ραν ἐκείνην εἰρήνην ποιήσασθαι μετὰ κοινοῦ συνε-
δρίου τῶν Ἑλλήνων, εἴ τινες ὑμᾶς εἴασαν περιμεῖναι
446 τὰς πρεσβείας, ἃς ἦτε ἐκπεπομφότες κατ' ἐκεῖνον τὸν
καιρὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα, παρακαλοῦντες ἐπὶ Φίλιππον,
μετασχεῖν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου, καὶ προϊόντος τοῦ

χρόνου παρ' ἑκόντων τῶν Ἑλλήνων ἀπολαβεῖν τὴν
ἡγεμονίαν· καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθέ-
νην καὶ Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας, ἃς
ἐδωροδόκησαν συστάντες ἐπὶ τὸ δημόσιον τὸ ὑμέτε-
59 *ρον. εἰ δέ τισιν ὑμῶν ἐξαίφνης ἀκούσασιν ἀπιστότερος*
προσπέπτωκεν ὁ τοιοῦτος λόγος, ἐκείνως τὴν ὑπόλοι-
πον ποιήσασθε ἀκρόασιν, ὥσπερ ὅταν περὶ χρημάτων
ἀνηλωμένων διὰ πολλοῦ χρόνου καθεζώμεθα ἐπὶ τους
λογισμούς. ἐρχόμεθα δή που ψευδεῖς οἴκοθεν ἐνίοτε
δόξας ἔχοντες κατὰ τῶν λογισμῶν· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὰν 447
ὁ λογισμὸς συγκεφαλαιωθῇ, οὐδεὶς ἡμῶν ἐστιν οὕτω
δύσκολος τὴν φύσιν, ὅστις οὐκ ἀπέρχεται τοῦθ' ὁμο-
λογήσας καὶ ἐπινεύσας ἀληθὲς εἶναι, ὅ τι ἂν αὐτὸς ὁ
60 *λογισμὸς αἱρῇ. οὕτω καὶ νῦν τὴν ἀκρόασιν ποιήσα-*
σθε. εἴ τινες ὑμῶν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν χρόνων ἥκουσιν
οἴκοθεν τοιαύτην ἔχοντες τὴν δόξαν, ὡς ἄρα ὁ Δημο-
σθένης οὐδὲν πώποτε εἴρηκεν ὑπὲρ Φιλίππου συστὰς
μετὰ Φιλοκράτους, — ὅστις οὕτω διάκειται, μήτ' ἀπο-
γνώτω μηδὲν μήτε καταγνώτω, πρὶν ἂν ἀκούσῃ· οὐ γὰρ
δίκαιον. ἀλλ' ἐὰν ἐμοῦ διὰ βραχέων ἀκούσητε ὑπομι-
μνήσκοντος τοὺς καιροὺς καὶ τὸ ψήφισμα παρεχομέ-
νου, ὃ μετὰ Φιλοκράτους ἔγραψε Δημοσθένης, ἐὰν
αὐτὸς ὁ τῆς ἀληθείας λογισμὸς ἐγκαταλαμβάνῃ τὸν
Δημοσθένην πλείω μὲν γεγραφότα ψηφίσματα Φιλο-
κράτους περὶ τῆς ἐξ ἀρχῆς εἰρήνης καὶ συμμαχίας, 448
61 *καθ' ὑπερβολὴν δὲ αἰσχύνης κεκολακευκότα Φίλιππον*
καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πρέσβεις, αἴτιον δὲ γεγονότα 449
τῷ δήμῳ τοῦ μὴ μετὰ κοινοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων 450
ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, ἔκδοτον δὲ Φιλίππῳ πεποιη-
κότα Κερσοβλέπτην τὸν Θρᾴκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον
καὶ σύμμαχον τῇ πόλει, — ἐὰν ταῦθ' ὑμῖν σαφῶς ἐπι-
δείξω, δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν· ἐπινεύσατέ μοι

πρὸς θεῶν τὸν πρῶτον τῶν τεττάρων καιρῶν μὴ κα-
λῶς αὐτὸν πεπολιτεῦσθαι. λέξω δὲ ὅθεν μάλιστα πα-
ρακολουθήσετε.
Ἔγραψε Φιλοκράτης ἐξεῖναι Φιλίππῳ δεῦρο κή- 62
ρυκα καὶ πρέσβεις πέμπειν περὶ εἰρήνης· τοῦτο τὸ ψή-
φισμα ἐγράφη παρανόμων. ἧκον οἱ τῆς κρίσεως χρό-
νοι· κατηγόρει μὲν Λυκῖνος ὁ γραψάμενος, ἀπελογεῖτο
δὲ Φιλοκράτης, συναπελογεῖτο δὲ καὶ Δημοσθένης·
ἀπέφυγε Φιλοκράτης. μετὰ ταῦτα ἐπήει χρόνος Θε-
451 μιστοκλῆς ἄρχων· ἐνταῦθ' εἰσέρχεται βουλευτὴς εἰς
τὸ βουλευτήριον Δημοσθένης, οὔτε λαχὼν οὔτ' ἐπι-
λαχών, ἀλλ' ἐκ παρασκευῆς πριάμενος, ἵν' εἰς ὑποδο-
452 χὴν ἅπαντα καὶ λέγοι καὶ πράττοι Φιλοκράτει, ὡς αὐτὸ
ἔδειξε τὸ ἔργον. νικᾷ γὰρ ἕτερον ψήφισμα Φιλοκρά- 63
της, ἐν ᾧ κελεύει ἑλέσθαι δέκα πρέσβεις, οἵτινες ἀφι-
κόμενοι πρὸς Φίλιππον ἀξιώσουσιν αὐτὸν δεῦρο πρέ-
σβεις αὐτοκράτορας πέμπειν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης. τού-
των εἷς ἦν Δημοσθένης. κἀκεῖθεν ἐπανήκων ἐπαινέτης
ἦν τῆς εἰρήνης, καὶ ταὐτὰ τοῖς ἄλλοις πρέσβεσιν ἀπήγ-
γελλε, καὶ μόνος τῶν ἄλλων βουλευτῶν ἔγραψε σπεί-
453 σασθαι τῷ κήρυκι τῷ ἀπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῖς πρέ-
σβεσιν, ἀκόλουθα γράφων Φιλοκράτει· ὁ μέν γε τὴν
ἐξουσίαν ἔδωκε τοῦ δεῦρο κήρυκα καὶ πρέσβεις πέμ-
πεσθαι, ὁ δὲ τῇ πρεσβείᾳ σπένδεται. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα 64
ἤδη μοι σφόδρα προσέχετε τὸν νοῦν. ἐπράττετο γὰρ
οὐ πρὸς τοὺς ἄλλους πρέσβεις τοὺς πολλὰ συκοφαν-
454 τηθέντας ὕστερον ἐκ μεταβολῆς ὑπὸ Δημοσθένους,
ἀλλὰ πρὸς Φιλοκράτην καὶ Δημοσθένην, εἰκότως,
τοὺς ἅμα μὲν πρεσβεύοντας, ἅμα δὲ τὰ ψηφίσματα
γράφοντας, πρῶτον μὲν ὅπως μὴ περιμείνητε τοὺς
πρέσβεις, οὓς ἦτε ἐκπεπομφότες παρακαλοῦντες ἐπὶ
Φίλιππον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ

65 ποιήσησθε τὴν εἰρήνην· δεύτερον δ' ὅπως μὴ μόνον
τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν εἶναι ψηφιεῖσθε πρὸς
Φίλιππον, ἵν', εἴ τινες προσέχοιεν τῷ πλήθει τῷ ὑμε-
τέρῳ, εἰς τὴν ἐσχάτην ἐμπέσοιεν ἀθυμίαν ὁρῶντες
ὑμᾶς αὐτοὺς μὲν παρακαλοῦντας ἐπὶ τὸν πόλεμον,
οἴκοι δὲ μὴ μόνον εἰρήνην, ἀλλὰ καὶ συμμαχίαν ἐψη-
φισμένους ποιεῖσθαι· τρίτον δὲ ὅπως Κερσοβλέπτης
ὁ Θρᾴκης βασιλεὺς μὴ ἔσται ἔνορκος, μηδὲ μετέσται 455
τῆς συμμαχίας καὶ τῆς εἰρήνης αὐτῷ. παρηγγέλλετο
66 δ' ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατεία. καὶ ταῦθ' ὁ μὲν ἐξωνούμε-
νος οὐκ ἠδίκει, πρὸ γὰρ τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν
ἀνεμέσητον ἦν αὐτῷ πράττειν τὰ συμφέροντα, οἱ
δ' ἀποδόμενοι καὶ κατακοινωνήσαντες τὰ τῆς πόλεως
ἰσχυρὰ μεγάλης ὀργῆς ἦσαν ἄξιοι. ὁ γὰρ μισαλέξαν-
δρος νυνὶ φάσκων εἶναι καὶ τότε μισοφίλιππος Δη-
μοσθένης, ὁ τὴν ξενίαν ἐμοὶ προφέρων τὴν Ἀλεξάν-
δρου, γράφει ψήφισμα, τοὺς καιροὺς τῆς πόλεως ὑφαι-
67 ρούμενος, ἐκκλησίαν ποιεῖν τοὺς πρυτάνεις τῇ ὀγδόῃ
ἱσταμένου τοῦ ἐλαφηβολιῶνος μηνός, ὅτ' ἦν τῷ Ἀσκλη-
πιῷ ἡ θυσία καὶ ὁ προαγών, ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμέρᾳ, ὃ πρό- 456
τερον οὐδεὶς μέμνηται γενόμενον, τίνα πρόφασιν 457
ποιησάμενος; ἵνα, φησίν, ἐὰν ἤδη παρῶσιν οἱ τοῦ Φι-
λίππου πρέσβεις, βουλεύσηται ὁ δῆμος ὡς τάχιστα
περὶ τῶν πρὸς Φίλιππον, τοῖς οὔπω παροῦσι πρέσβεσι
προκαταλαμβάνων τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς χρόνους
ὑμῶν ὑποτεμνόμενος καὶ τὸ πρᾶγμα κατασπεύδων,
ἵνα μὴ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐπανελθόντων τῶν
ὑμετέρων πρέσβεων, ἀλλὰ μόνοι ποιήσησθε τὴν εἰρή-
68 νην. μετὰ δὲ ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ἧκον οἱ τοῦ Φιλίπ-
που πρέσβεις· οἱ δὲ ὑμέτεροι ἀπεδήμουν παρακαλοῦν-
τες τοὺς Ἕλληνας ἐπὶ Φίλιππον. ἐνταῦθ' ἕτερον ψή-
φισμα νικᾷ Δημοσθένης, ἐν ᾧ γράφει μὴ μόνον ὑπὲρ

458 τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ καὶ συμμαχίας ὑμᾶς βουλεύσασθαι, μὴ περιμείναντας τοὺς πρέσβεις τοὺς ὑμετέρους, ἀλλ' εὐθὺς μετὰ τὰ Διονύσια τὰ ἐν ἄστει, τῇ ὀγδόῃ καὶ ἐνάτῃ ἐπὶ δέκα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀκούσατε τῶν ψηφισμάτων.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, παρεληλύθει τὰ Διο- 69
νύσια, ἐγίγνοντο δὲ αἱ ἐκκλησίαι, ἐν δὲ τῇ προτέρᾳ
459 τῶν ἐκκλησιῶν ἀνεγνώσθη δόγμα κοινὸν τῶν συμμάχων, οὗ τὰ κεφάλαια διὰ βραχέων ἐγὼ προερῶ. πρῶτον μὲν γὰρ ἔγραψαν ὑπὲρ εἰρήνης ὑμᾶς μόνον βουλεύσασθαι, τὸ δὲ τῆς συμμαχίας ὄνομα ὑπερέβησαν,
460 οὐκ ἐπιλελησμένοι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνην ἀναγκαιοτέραν ἢ καλλίω ὑπολαμβάνοντες εἶναι· ἔπειτα ἀπήντησαν ὀρθῶς ἰασόμενοι τὸ Δημοσθένους δωροδόκημα,
καὶ προσέγραψαν ἐν τῷ δόγματι ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ 70
τῶν Ἑλλήνων ἐν τρισὶ μησὶν εἰς τὴν αὐτὴν στήλην ἀναγεγράφθαι μετ' Ἀθηναίων καὶ μετέχειν τῶν ὅρκων καὶ τῶν συνθηκῶν, δύο μέγιστα προκαταλαμβάνοντες, πρῶτον μὲν τὸν χρόνον τὸν τῆς τριμήνου ταῖς τῶν Ἑλλήνων πρεσβείαις ἱκανὸν γενέσθαι παρασκευάζοντες, ἔπειτα τὴν τῶν Ἑλλήνων εὔνοιαν τῇ πόλει μετὰ κοινοῦ συνεδρίου κτώμενοι, ἵν' εἰ παραβαίνοιντο αἱ συνθῆκαι, μὴ μόνοι μηδ' ἀπαράσκευοι πολεμήσαιμεν, ἃ νῦν ἡμῖν παθεῖν συνέβη διὰ Δημοσθένην. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτοῦ τοῦ δόγματος ἀκούσαντες μαθήσεσθε.

ΔΟΓΜΑ ΣΥΜΜΑΧΩΝ.

Τούτῳ τῷ δόγματι συνειπεῖν ὁμολογῶ, καὶ πάν- 71
τες οἱ ἐν τῇ προτέρᾳ τῶν ἐκκλησιῶν δημηγοροῦντες· καὶ ὁ δῆμος ἀπῆλθε τοιαύτην τινὰ δόξαν εἰληφώς, ὡς ἔσται μὲν ἡ εἰρήνη, περὶ δὲ συμμαχίας οὐκ ἄμεινον

εἴη διὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων παράκλησιν βουλεύσασθαι, 461
ἔσται δὲ κοινῇ μετὰ τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων. νὺξ ἐν
μέσῳ, καὶ παρῆμεν τῇ ὑστεραίᾳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. ἐν-
ταῦθα δὴ προκαταλαμβάνων Δημοσθένης τὸ βῆμα,
οὐδενὶ τῶν ἄλλων παραλιπὼν λόγον, οὐδὲν ὄφελος
ἔφη τῶν χθὲς εἰρημένων εἶναι λόγων, εἰ ταῦθ' οἱ Φι-
λίππου μὴ συμπεισθήσονται πρέσβεις, οὐδὲ γιγνώ-
72 σκειν ἔφη τὴν εἰρήνην ἀπούσης συμμαχίας. οὐ γὰρ
ἔφη δεῖν, καὶ γὰρ τὸ ῥῆμα μέμνημαι ὡς εἶπε, διὰ τὴν
ἀηδίαν τοῦ λέγοντος ἅμα καὶ τοῦ ὀνόματος, ἀπορρῆξαι
τῆς εἰρήνης τὴν συμμαχίαν, οὐδὲ τὰ τῶν Ἑλλήνων
ἀναμένειν μελλήματα, ἀλλ' ἢ πολεμεῖν αὐτοὺς ἢ τὴν 462
εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι. καὶ τελευτῶν ἐπὶ τὸ βῆμα πα-
ρακαλέσας Ἀντίπατρον ἐρώτημά τι ἠρώτα, προειπὼν
μὲν ἃ ἐρήσεται, προδιδάξας δὲ ἃ χρὴ κατὰ τῆς πόλεως
ἀποκρίνασθαι. καὶ τέλος ταῦτ' ἐνίκα, τῷ μὲν λόγῳ
προβιασαμένου Δημοσθένους, τὸ δὲ ψήφισμα γράψαν-
73 τος Φιλοκράτους. ὃ δὲ ἦν ὑπόλοιπον αὐτοῖς, Κερσο-
βλέπτην καὶ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης τόπον ἔκδοτον ποιῆσαι,
καὶ τοῦτ' ἔπραξαν ἕκτῃ φθίνοντος τοῦ ἐλαφηβολιῶνος,
πρὶν ἐπὶ τὴν ὑστέραν ἀπαίρειν πρεσβείαν τὴν ἐπὶ τοὺς
ὅρκους Δημοσθένην· ὁ γὰρ μισαλέξανδρος καὶ μισο-
φίλιππος ὑμῖν οὑτοσὶ ῥήτωρ δὶς ἐπρέσβευσεν ἐν Μα-
κεδονίᾳ, ἐξὸν μηδὲ ἅπαξ, ὁ νυνὶ κελεύων τῶν Μακε- 463
δόνων καταπτύειν. εἰς δὲ τὴν ἐκκλησίαν, τὴν τῇ ἕκτῃ
λέγω, καθεζόμενος βουλευτὴς ὢν ἐκ παρασκευῆς, ἔκ-
74 δοτον Κερσοβλέπτην μετὰ Φιλοκράτους ἐποίησε. λαν-
θάνει γὰρ ὁ μὲν Φιλοκράτης ἐν ψηφίσματι μετὰ τῶν
ἄλλων γραμμάτων παρεγγράψας, ὁ δ' ἐπιψηφίσας, 464
Δημοσθένης, ἐν ᾧ γέγραπται „ἀποδοῦναι τοὺς ὅρκους 465
τοῖς πρέσβεσι τοῖς παρὰ Φιλίππου ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ
τοὺς συνέδρους τῶν συμμάχων.“ παρὰ δὲ Κερσο

βλέπτου σύνεδρος οὐκ ἐκάθητο· γράψας δὲ τοὺς συνε-
δρεύοντας ὀμνύναι τὸν Κερσοβλέπτην οὐ συνεδρεύ-
οντα ἐξέκλησε τῶν ὅρκων. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνά- 75
γνωθί μοι, τίς ἦν ὁ ταῦτα γράψας καὶ τίς ὁ ταῦτα ἐπι-
ψηφίσας πρόεδρος.

ΨΗΦΙΣΜΑ. ΠΡΟΕΔΡΟΣ.

Καλὸν, ὦ Ἀθηναῖοι, καλὸν ἡ τῶν δημοσίων γραμ-
466 μάτων φυλακή· ἀκίνητον γάρ ἐστι καὶ οὐ συμμετα-
πίπτει τοῖς αὐτομολοῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἀλλ' ἀπέδωκε
τῷ δήμῳ, ὁπόταν βούληται, συνιδεῖν τοὺς πάλαι μὲν
πονηροὺς, ἐκ μεταβολῆς δ' ἀξιοῦντας εἶναι χρηστούς.
Ὑπόλοιπον δέ μοι ἐστὶ τὴν κολακείαν αὐτοῦ διεξ- 76
ελθεῖν. Δημοσθένης γὰρ ἐνιαυτὸν βουλεύσας οὐδε-
μίαν πώποτε φανεῖται πρεσβείαν εἰς προεδρίαν καλέ-
σας, ἀλλὰ τότε μόνον καὶ πρῶτον πρέσβεις εἰς προε-
467 δρίαν ἐκάλεσε καὶ προσκεφάλαια ἔθηκε καὶ φοινικίδας
περιεπέτασε καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἡγεῖτο τοῖς πρέσβεσιν
εἰς τὸ θέατρον, ὥστε καὶ συρίττεσθαι διὰ τὴν ἀσχη-
μοσύνην καὶ κολακείαν. καὶ ὅτ' ἀπῄεσαν, ἐμισθώσατο
αὐτοῖς τρία ζεύγη ὀρικὰ καὶ προὔπεμψεν εἰς Θήβας,
καταγέλαστον τὴν πόλιν ποιῶν. ἵνα δ' ἐπὶ τῆς ὑπο-
θέσεως μείνω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τῆς προε-
δρίας.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὗτος τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ τηλικοῦτος τὸ μέγε- 77
468 θος κόλαξ πρῶτος διὰ τῶν κατασκόπων τῶν παρὰ Χα-
ριδήμου πυθόμενος τὴν Φιλίππου τελευτὴν τῶν μὲν
θεῶν συμπλάσας ἑαυτῷ ἐνύπνιον κατεψεύσατο, ὡς
οὐ παρὰ Χαριδήμου τὸ πρᾶγμα πεπυσμένος, ἀλλὰ
παρὰ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, οὓς μεθ' ἡμέραν
ἐπιορκῶν νύκτωρ φησὶν ἑαυτῷ διαλέγεσθαι καὶ τὰ
μέλλοντα ἔσεσθαι προλέγειν, ἑβδόμην δ' ἡμέραν τῆς

θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, πρὶν πενθῆσαι καὶ τὰ 469
νομιζόμενα ποιῆσαι, στεφανωσάμενος καὶ λευκὴν
ἐσθῆτα λαβὼν ἐβουθύτει καὶ παρενόμει, τὴν μόνην
ὁ δείλαιος καὶ πρώτην αὐτὸν πατέρα προσειποῦσαν
78 ἀπολέσας. καὶ οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω, ἀλλὰ τὸν
τρόπον ἐξετάζω. ὁ γὰρ μισότεκνος καὶ πατὴρ πονηρὸς 470
οὐκ ἄν ποτε γένοιτο δημαγωγὸς χρηστὸς, οὐδὲ ὁ τὰ
φίλτατα καὶ οἰκειότατα σώματα μὴ στέργων οὐδέποθ᾽
ὑμᾶς περὶ πλείονος ποιήσεται τοὺς ἀλλοτρίους, οὐδέ
γε ὁ ἰδίᾳ πονηρὸς οὐκ ἂν γένοιτο δημοσίᾳ χρηστὸς,
οὐδ᾽ ὅστις ἐστὶν οἴκοι φαῦλος, οὐδέποτ᾽ ἦν ἐν Μακε-
δονίᾳ κατὰ τὴν πρεσβείαν καλὸς κἀγαθός· οὐ γὰρ τὸν
τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξεν.

79 Πόθεν οὖν ἐπὶ τὴν μεταβολὴν ἦλθε τῶν πραγμά-
των, οὗτος γάρ ἐστιν ὁ δεύτερος καιρὸς, καὶ τί ποτ᾽ ἐστὶ
τὸ αἴτιον, ὅτι Φιλοκράτης μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν πολι-
τευμάτων Δημοσθένει φυγὰς ἀπ᾽ εἰσαγγελίας γεγένη-
ται, Δημοσθένης δὲ ἐπέστη τῶν ἄλλων κατήγορος, καὶ
πόθεν ποθ᾽ ἡμᾶς εἰς τὰς ἀτυχίας ὁ μιαρὸς ἄνθρωπος
ἐμβέβληκε, ταῦτ᾽ ἤδη διαφερόντως ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦ- 471
80 σαι. ὡς γὰρ τάχιστα εἴσω Πυλῶν Φίλιππος παρῆλθε
καὶ τάς τε ἐν Φωκεῦσι πόλεις παραδόξως ἀναστάτους
ἐποίησε, Θηβαίους δὲ, ὡς τόθ᾽ ὑμῖν ἐδόκει, περαιτέρω
τοῦ καιροῦ καὶ τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος ἰσχυροὺς
κατεσκεύασεν, ὑμεῖς δὲ ἐκ τῶν ἀγρῶν φοβηθέντες
ἐσκευαγωγήσατε, ἐν ταῖς μεγίσταις δ᾽ ἦσαν αἰτίαις οἱ
πρέσβεις οἱ περὶ τῆς εἰρήνης πρεσβεύσαντες, πολὺ δὲ
τῶν ἄλλων διαφερόντως Φιλοκράτης καὶ Δημοσθένης
διὰ τὸ μὴ μόνον πρεσβεύειν, ἀλλὰ καὶ τὰ ψηφίσματα
81 γεγραφέναι, συνέβη δ᾽ ἐν τοῖς αὐτοῖς χρόνοις διαφέ-
ρεσθαί τι Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην σχεδὸν ὑπὲρ
τούτων, ὑπὲρ ὧν καὶ ὑμεῖς αὐτοὺς ὑπωπτεύσατε δι-

472 *ἐνεχθῆναι, τοιαύτης δὲ ἐμπιπτούσης ταραχῆς μετὰ τῶν
συμφύτων νοσημάτων αὐτῷ ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα ἐβου-
λεύετο, μετὰ δειλίας καὶ τῆς πρὸς Φιλοκράτην ὑπὲρ*
473 *τῆς δωροδοκίας ζηλοτυπίας, καὶ ἡγήσατο, εἰ τῶν συμ-
πρεσβευόντων καὶ τοῦ Φιλίππου κατήγορος ἀναφα-
νείη, τὸν μὲν Φιλοκράτην προδήλως ἀπολεῖσθαι, τοὺς
δὲ ἄλλους συμπρέσβεις κινδυνεύσειν, αὐτὸς δ' εὐδο-
κιμήσειν καὶ προδότης ὢν τῶν φίλων καὶ πονηρὸς πι-
στὸς τῷ δήμῳ φανήσεσθαι. κατιδόντες δ' αὐτὸν οἱ τῇ* 82
*τῆς πόλεως προσπολεμοῦντες ἡσυχίᾳ ἄσμενοι παρε-
κάλουν ἐπὶ τὸ βῆμα, τὸν μόνον ἀδωροδόκητον ὀνομά-*
474 *ζοντες τῇ πόλει· ὁ δὲ παριὼν ἀρχὰς αὐτοῖς ἐνεδίδου
πολέμου καὶ ταραχῆς. οὗτός ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ
πρῶτος ἐξευρὼν Σέρριον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐρ-
γίσκην καὶ Μυρτίσκην καὶ Γάνος καὶ Γανίδα, χωρία,
ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ᾔδειμεν πρότερον. καὶ εἰς τοῦτο*
475 *φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ὥστ' εἰ μὲν μὴ πέμ-
ποι Φίλιππος πρέσβεις, καταφρονεῖν αὐτὸν ἔφη τῆς
πόλεως, εἰ δὲ πέμποι, κατασκόπους πέμπειν, ἀλλ' οὐ
πρέσβεις. εἰ δὲ ἐπιτρέπειν ἐθέλοι πόλει τινὶ ἴσῃ καὶ* 83
ὁμοίᾳ περὶ τῶν ἐγκλημάτων, οὐκ εἶναι κριτὴν ἴσον
476 *ἡμῖν ἔφη καὶ Φιλίππῳ. Ἁλόννησον ἐδίδου· ὁ δ' ἀπη-
γόρευε μὴ λαμβάνειν, εἰ δίδωσιν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδωσι,*
478 *περὶ συλλαβῶν διαφερόμενος. καὶ τὸ τελευταῖον στε-
φανώσας τοὺς μετὰ Ἀριστοδήμου εἰς Θετταλίαν καὶ
Μαγνησίαν παρὰ τὰς τῆς εἰρήνης συνθήκας ἐπιστρα-
τεύσαντας τὴν μὲν εἰρήνην διέλυσε, τὴν δὲ συμφορὰν
καὶ τὸν πόλεμον παρεσκεύασεν.*

Ναὶ, ἀλλὰ χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις τείχεσιν, ὥς 84
*αὐτός φησι, τὴν χώραν ἡμῶν ἐτείχισε, τῇ τῶν Εὐ-
βοέων καὶ Θηβαίων συμμαχίᾳ. ἀλλ', ὦ Ἀθηναῖοι, περὶ
ταῦτα τρία μέγιστα ἠδίκησθε καὶ μάλιστα ἠγνοήκατε.*

*σπεύδων δ' εἰπεῖν περὶ τῆς θαυμαστῆς συμμαχίας τῆς
τῶν Θηβαίων, ἵν' ἐφεξῆς εἴπω, περὶ τῶν Εὐβοέων
πρῶτον μνησθήσομαι.*

85 *Ὑμεῖς γὰρ, ὦ Ἀθηναῖοι, πολλὰ καὶ μεγάλα ἠδικη-
μένοι ὑπὸ Μνησάρχου τοῦ Χαλκιδέως, τοῦ Καλλίου
καὶ Ταυροσθένους πατρὸς, οὓς οὗτος νυνὶ μισθὸν
λαβὼν Ἀθηναίους εἶναι τολμᾷ γράφειν, καὶ πάλιν ὑπὸ* 479
*Θεμίσωνος τοῦ Ἐρετριέως, ὃς ἡμῶν εἰρήνης οὔσης
Ὠρωπὸν ἀφείλετο, τούτων ἑκόντες ἐπιλαθόμενοι,
ἐπειδὴ διέβησαν εἰς Εὔβοιαν Θηβαῖοι καταδουλώσα-
σθαι τὰς πόλεις πειρώμενοι, ἐν πέντε ἡμέραις ἐβοη-
θήσατε αὐτοῖς καὶ ναυσὶ καὶ πεζικῇ δυνάμει, καὶ πρὶν
τριάκονθ' ἡμέρας διελθεῖν ὑποσπόνδους Θηβαίους
ἀφήκατε, κύριοι τῆς Εὐβοίας γενόμενοι, καὶ τάς τε πό-
λεις αὐτὰς καὶ τὰς πολιτείας ἀπέδοτε ὀρθῶς καὶ δι-* 480
*καίως τοῖς παρακαταθεμένοις, οὐχ ἡγούμενοι δίκαιον
εἶναι τὴν ὀργὴν ἀπομνημονεύειν ἐν τῷ πιστευθῆναι.*
86 *καὶ τηλικαῦθ' ὑφ' ὑμῶν εὖ πεπονθότες οἱ Χαλκιδεῖς
οὐ τὰς ὁμοίας ὑμῖν ἀπέδοσαν χάριτας, ἀλλ' ἐπειδὴ
τάχιστα διέβητε εἰς Εὔβοιαν Πλουτάρχῳ βοηθήσοντες,
τοὺς μὲν πρώτους χρόνους ἀλλ' οὖν προσεποιοῦνθ'
ὑμῖν εἶναι φίλοι, ἐπειδὴ δὲ τάχιστα εἰς Ταμύνας πα-
ρήλθομεν καὶ τὸ Κοτύλαιον ὀνομαζόμενον ὄρος ὑπερ-
εβάλλομεν, ἐνταῦθα Καλλίας ὁ Χαλκιδεὺς, ὃν Δημο-*
87 *σθένης μισθὸν λαβὼν ἐνεκωμίαζεν, ὁρῶν τὸ στρατό-
πεδον τὸ τῆς πόλεως εἴς τινας δυσχωρίας κατακεκλη-
μένον, ὅθεν μὴ νικήσασι μάχην οὐκ ἦν ἀναχώρησις
οὐδὲ βοηθείας ἐλπὶς οὔτ' ἐκ γῆς οὔτ' ἐκ θαλάττης, συν-* 481
*αγείρας ἐξ ἁπάσης τῆς Εὐβοίας στρατόπεδον καὶ
παρὰ Φιλίππου δύναμιν προσμεταπεμψάμενος, ὅ τ'
ἀδελφὸς αὐτοῦ Ταυροσθένης, ὁ νυνὶ πάντας δεξι-
ούμενος καὶ προσγελῶν, τοὺς Φωκικοὺς ξένους δια-*

βιβάσας, ἦλθον ἐφ' ἡμᾶς ὡς ἀναιρήσοντες. καὶ εἰ μὴ 88
πρῶτον μὲν θεῶν τις ἔσωσε τὸ στρατόπεδον, ἔπειθ' οἱ
στρατιῶται οἱ ὑμέτεροι καὶ πεζοὶ καὶ ἱππεῖς ἄνδρες
ἀγαθοὶ ἐγένοντο καὶ παρὰ τὸν ἱππόδρομον τὸν ἐν Τα-
μύναις ἐκ παρατάξεως μάχῃ κρατήσαντες ἀφεῖσαν
ὑποσπόνδους τοὺς πολεμίους, ἐκινδύνευσεν ἂν ἡ πό-
λις αἴσχιστα παθεῖν· οὐ γὰρ τὸ δυστυχῆσαι κατὰ πό-
482 λεμον μέγιστόν ἐστι κακόν, ἀλλ' ὅταν τις πρὸς ἀντα-
γωνιστὰς ἀναξίους αὑτοῦ διακινδυνεύων ἀποτύχῃ,
διπλασίαν εἰκὸς εἶναι τὴν συμφοράν. ἀλλ' ὅμως ὑμεῖς
τοιαῦτα πεπονθότες πάλιν διελύσασθε πρὸς αὐτούς.
τυχὼν δὲ παρ' ὑμῶν συγγνώμης Καλλίας ὁ Χαλκι- 89
δεὺς μικρὸν διαλιπὼν χρόνον πάλιν ἧκε φερόμενος
εἰς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, Εὐβοϊκὸν μὲν τῷ λόγῳ συνέ-
δριον εἰς Χαλκίδα συνάγων, ἰσχυρὰν δὲ τὴν Εὔβοιαν
ἐφ' ὑμᾶς ἔργῳ παρασκευάζων, ἐξαίρετον δ' αὑτῷ τυ-
ραννίδα περιποιούμενος. καὶ ταύτης ἐλπίζων συναγω-
νιστὴν Φίλιππον λήψεσθαι ἀπῆλθεν εἰς Μακεδονίαν
καὶ περιῄει μετὰ Φιλίππου, καὶ τῶν ἑταίρων εἷς ὠνο-
μάζετο. ἀδικήσας δὲ Φίλιππον κἀκεῖθεν ἀποδρὰς ὑπέ- 90
βαλλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις. ἐγκαταλιπὼν δὲ κἀ-
κείνους, καὶ πλείους τραπόμενος τροπὰς τοῦ Εὐρίπου,
παρ' ὃν ᾤκει, εἰς μέσον πίπτει τῆς τε Θηβαίων ἔχθρας
καὶ τῆς Φιλίππου. ἀπορῶν δ', ὅ τι χρήσαιτο αὑτῷ, καὶ
παραγγελλομένης ἐπ' αὐτὸν ἤδη στρατείας, μίαν ἐλ-
πίδα λοιπὴν κατεῖδε σωτηρίας ἔνορκον λαβεῖν τὸν
483 Ἀθηναίων δῆμον, σύμμαχον ὀνομασθέντα, βοηθήσειν,
εἴ τις ἐπ' αὐτὸν ἴοι· ὃ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ
ὑμεῖς κωλύσαιτε. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς ἀποστέλλει δεῦ- 91
ρο πρέσβεις Γλαυκέτην καὶ Ἐμπέδωνα καὶ Διόδωρον
τὸν δολιχοδρομήσαντα, φέροντας τῷ μὲν δήμῳ ἐλπίδας
κενάς, Δημοσθένει δ' ἀργύριον καὶ τοῖς περὶ αὐτόν.

τρία δ' ἦν ἃ ἅμα ἐξωνεῖτο, πρῶτον μὲν μὴ διασφαλῆναι τῆς πρὸς ὑμᾶς συμμαχίας· οὐδὲν γὰρ ἦν τὸ μέσον, εἰ μνησθεὶς τῶν προτέρων ἀδικημάτων ὁ δῆμος μὴ προσδέξαιτο τὴν συμμαχίαν, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ ἢ φεύγειν ἐκ Χαλκίδος ἢ τεθνάναι ἐγκαταληφθέντι· τηλικαῦται δυνάμεις ἐπ' αὐτὸν ἐπεστράτευον, ἥ τε Φι- 484
λίππου καὶ Θηβαίων. δεύτερον δ' ἧκον οἱ μισθοὶ τῷ γράψαντι τὴν συμμαχίαν ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεδρεύειν Ἀθήνησι Χαλκιδέας, τρίτον δὲ ὥστε μὴ τελεῖν συντά-
92 ξεις. καὶ τούτων τῶν προαιρέσεων οὐδεμιᾶς ἀπέτυχε Καλλίας, ἀλλ' ὁ μισοτύραννος Δημοσθένης, ὡς αὐτὸς προσποιεῖται, ὅν φησι Κτησιφῶν τὰ βέλτιστα λέγειν, ἀπέδοτο μὲν τοὺς καιροὺς τοὺς τῆς πόλεως, ἔγραψε δ' ἐν τῇ συμμαχίᾳ βοηθεῖν ἡμᾶς Χαλκιδεῦσι, ῥῆμα μόνον ἀντικαταλλαξάμενος ἀντὶ τούτων, εὐφημίας ἕνεκα προσγράψας Χαλκιδέας βοηθεῖν, ἐάν τις ἴῃ ἐπ' Ἀθη-
93 ναίους· τὰς δὲ συνεδρίας καὶ τὰς συντάξεις, ἐξ ὧν ἰσχύ- 485
σειν ὁ πόλεμος ἤμελλεν, ἄρδην ἀπέδοτο, καλλίστοις ὀνόμασιν αἰσχίστας πράξεις γράφων καὶ τῷ λόγῳ προσβιβάζων ὑμᾶς, τὰς μὲν βοηθείας ὡς δεῖ τὴν πόλιν πρότερον ποιεῖσθαι τοῖς ἀεὶ δεομένοις τῶν Ἑλλήνων, τὰς δὲ συμμαχίας ὑστέρας μετὰ τὰς εὐεργεσίας. ἵνα δ' εὖ εἰδῆτε, ὅτι ἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὴν Καλλίου γραφὴν καὶ τὴν συμμαχίαν, καὶ ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

94 Οὔπω τοίνυν τοῦτ' ἐστὶ δεινὸν, εἰ καιροὶ πέ- 486
πρανται τηλικοῦτοι καὶ συνεδρίαι καὶ συντάξεις, ἀλλὰ πολὺ τούτου δεινότερον ὑμῖν φανήσεται ὃ μέλλω λέγειν. εἰς γὰρ τοῦτο προήχθη Καλλίας μὲν ὁ Χαλκιδεὺς ὕβρεως καὶ πλεονεξίας, Δημοσθένης δὲ, ὃν ἐπαινεῖ Κτησιφῶν, δωροδοκίας, ὥστε τὰς ἐξ Ὠρεοῦ συντάξεις καὶ τὰς ἐξ Ἐρετρίας, τὰ δέκα τάλαντα, ὁρώντων φρο-

*νούντων βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ὑφελόμενοι, καὶ
τοὺς ἐκ τῶν πόλεων τούτων συνέδρους παρ' ὑμῶν μὲν
ἀνέστησαν, πάλιν δὲ εἰς Χαλκίδα καὶ τὸ καλούμενον
Εὐβοϊκὸν συνέδριον συνήγαγον. ὃν δὲ τρόπον καὶ
δι' οἵων κακουργημάτων, ταῦτ' ἤδη ἄξιόν ἐστιν ἀκοῦ-
σαι. ἀφικνεῖται γὰρ πρὸς ὑμᾶς οὐκέτι δι' ἀγγέλων,* 95
*ἀλλ' αὐτὸς ὁ Καλλίας, καὶ παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλη-
σίαν λόγους διεξῆλθε κατεσκευασμένους ὑπὸ Δημο-
σθένους. εἶπε γάρ, ὡς ἥκοι ἐκ Πελοποννήσου νεωστὶ
σύνταγμα συντάξας εἰς ἑκατὸν ταλάντων πρόσοδον
ἐπὶ Φίλιππον, καὶ διελογίζετο, ὅσον ἑκάστους ἔδει συν-
τελεῖν, Ἀχαιοὺς μὲν πάντας καὶ Μεγαρέας ἑξήκοντα
τάλαντα, τὰς δ' ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις ἁπάσας τετταρά-
κοντα· ἐκ δὲ τούτων τῶν χρημάτων ὑπάρξειν καὶ ναυ-* 96
*τικὴν καὶ πεζικὴν δύναμιν· εἶναι δὲ πολλοὺς ἄλλους
τῶν Ἑλλήνων, οὓς βούλεσθαι κοινωνεῖν τῆς συντά-*
487 *ξεως, ὥστε οὔτε χρημάτων οὔτε στρατιωτῶν ἔσεσθαι
ἀπορίαν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ φανερά· ἔφη δὲ καὶ πράξεις
πράττειν ἑτέρας δι' ἀπορρήτων, καὶ τούτων εἶναί τινας
μάρτυρας τῶν ἡμετέρων πολιτῶν, καὶ τελευτῶν ὀνο-
μαστὶ παρεκάλει Δημοσθένην καὶ συνειπεῖν ἠξίου. ὁ* 97
*δὲ σεμνῶς πάνυ παρελθὼν τόν τε Καλλίαν ὑπερεπῄ-
νει τό τε ἀπόρρητον προσεποιήσατο εἰδέναι· τὴν δ' ἐκ
Πελοποννήσου πρεσβείαν, ἣν ἐπρέσβευσε, καὶ τὴν ἐξ
Ἀκαρνανίας ἔφη βούλεσθαι ὑμῖν ἀπαγγεῖλαι. ἦν δ' αὐ-*
488 *τῷ κεφάλαιον τῶν λόγων πάντας μὲν Πελοποννησίους
ὑπάρχειν, πάντας δ' Ἀκαρνᾶνας συντεταγμένους ἐπὶ
Φίλιππον ὑφ' ἑαυτοῦ, εἶναι δὲ τὸ σύνταγμα χρημά-
των μὲν εἰς ἑκατὸν νεῶν ταχυναυτουσῶν πληρώματα
καὶ εἰς πεζοὺς στρατιώτας μυρίους καὶ ἱππέας χιλίους,
ὑπάρξειν δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὰς πολιτικὰς δυνάμεις,* 98
ἐκ Πελοποννήσου μὲν πλείονας ἢ δισχιλίους ὁπλίτας,

ἐξ Ἀκαρνανίας δὲ ἑτέρους τοσούτους· δεδόσθαι δὲ
ἀπὸ πάντων τούτων τὴν ἡγεμονίαν ὑμῖν· πραχθή- 489
σεσθαι δὲ αὐτὰ οὐκ εἰς μακρὰν, ἀλλ' εἰς τὴν ἕκτην
ἐπὶ δέκα τοῦ ἀνθεστηριῶνος μηνός· εἰρῆσθαι γὰρ
ἐν ταῖς πόλεσιν ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ παρηγγέλθαι πάντας
ἥκειν συνεδρεύσοντας Ἀθήναζε εἰς τὴν πανσέληνον.
99 *καὶ γὰρ τοῦτο ἄνθρωπος ἴδιον καὶ οὐ κοινὸν ποιεῖ.* 490
οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ἀλαζόνες ὅταν τι ψεύδωνται, ἀόριστα
καὶ ἀσαφῆ πειρῶνται λέγειν, φοβούμενοι τὸν ἔλεγχον·
Δημοσθένης δ' ὅταν ἀλαζονεύηται, πρῶτον μὲν μεθ'
ὅρκου ψεύδεται, ἐξώλειαν ἐπαρώμενος ἑαυτῷ, δεύτε-
ρον δὲ, ἃ εὖ οἶδεν οὐδέποτε ἐσόμενα, τολμᾷ λέγειν
ἀριθμῶν εἰς ὁπότ' ἔσται, καὶ ὧν τὰ σώματα οὐχ ἑώ-
ρακε, τούτων τὰ ὀνόματα λέγει, κλέπτων τὴν ἀκρόασιν
καὶ μιμούμενος τοὺς τἀληθῆ λέγοντας. διὸ καὶ μάλιστα
ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι, ὅτι πονηρὸς ὢν καὶ τὰ τῶν χρη-
100 *στῶν σημεῖα διαφθείρει. ταῦτα δ' εἰπὼν δίδωσιν ἀνα-*
γνῶναι ψήφισμα τῷ γραμματεῖ μακρότερον μὲν τῆς
Ἰλιάδος, κενότερον δὲ τῶν λόγων, οὓς εἴωθε λέγειν,
καὶ τοῦ βίου, ὃν βεβίωκε, μεστὸν δ' ἐλπίδων οὐκ ἐσο- 491
μένων καὶ στρατοπέδων οὐδέποτε συλλεγησομένων.
ἀπαγαγὼν δ' ὑμᾶς ἄπωθεν ἀπὸ τοῦ κλέμματος καὶ
ἀνακρεμάσας ἀπὸ τῶν ἐλπίδων, ἐνταῦθα δὴ συστρέ-
ψας γράφει κελεύων ἑλέσθαι πρέσβεις εἰς Ἐρέτριαν, 492
οἵτινες δεήσονται τῶν Ἐρετριέων, πάνυ γὰρ ἔδει δεη-
θῆναι, μηκέτι διδόναι τὴν σύνταξιν ὑμῖν, τὰ πέντε
τάλαντα, ἀλλὰ Καλλίᾳ, καὶ πάλιν ἑτέρους αἱρεῖσθαι
εἰς Ὠρεὸν πρὸς τοὺς Ὠρείτας πρέσβεις, οἵτινες δεή-
σονται τὸν αὐτὸν Ἀθηναίοις φίλον καὶ ἐχθρὸν νομί-
101 *ζειν εἶναι. ἔπειτα ἀναφαίνεται περὶ ἅπαντ' ὢν ἐν τῷ* 493
ψηφίσματι πρὸς τῷ κλέμματι, γράψας τὰ πέντε τά-
λαντα τοὺς πρέσβεις ἀξιοῦν τοὺς Ὠρείτας μὴ ὑμῖν, 494

ἀλλὰ Καλλίᾳ διδόναι. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀφελὼν τὸν κόμπον καὶ τὰς τριήρεις καὶ τὴν ἀλαζονείαν ἀνάγνωθι καὶ τοῦ κλέμματος ἅψαι, ὃ ὑφείλετο ὁ μιαρὸς καὶ ἀνόσιος ἄνθρωπος, ὅν φησι Κτησιφῶν καὶ ἐν τῷδε τῷ ψηφίσματι διατελεῖν λέγοντα καὶ πράττοντα τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Οὐκοῦν τὰς μὲν τριήρεις καὶ τὴν πεζὴν στρατιὰν 102
καὶ τὴν πανσέληνον καὶ τοὺς συνέδρους λόγῳ ἠκούσατε, τὰς δὲ συντάξεις τῶν συμμάχων, τὰ δέκα τάλαντα, ἔργῳ ἀπωλέσατε.

Ὑπόλοιπον δέ μοι ἐστὶν εἰπεῖν, ὅτι λαβὼν τρία 103
τάλαντα μισθὸν τὴν γνώμην ταύτην ἔγραψε Δημοσθένης, τάλαντον μὲν ἐκ Χαλκίδος παρὰ Καλλίου, τάλαντον δ' ἐξ Ἐρετρίας παρὰ Κλειτάρχου τοῦ τυράννου, τάλαντον δὲ ἐξ Ὠρεοῦ, δι' ὃ καὶ καταφανὴς ἐγένετο,
495 δημοκρατουμένων τῶν Ὠρειτῶν καὶ πάντα πραττόντων μετὰ ψηφίσματος. ἐξανηλωμένοι γὰρ ἐν τῷ πολέμῳ καὶ παντελῶς ἀπόρως διακείμενοι πέμπουσι πρὸς αὐτὸν Γνωσίδημον τὸν Χαριγένους υἱὸν τοῦ δυναστεύσαντός ποτε ἐν Ὠρεῷ, δεησόμενον αὐτοῦ τὸ μὲν τάλαντον ἀφεῖναι τῇ πόλει, ἐπαγγελλόμενον δ' αὐτῷ χαλκῆν εἰκόνα σταθήσεσθαι ἐν Ὠρεῷ. ὁ δὲ ἀπεκρί- 104
νατο τῷ Γνωσιδήμῳ, ὅτι ἐλαχίστου χαλκοῦ οὐδὲν
496 δέοιτο, τὸ δὲ τάλαντον διὰ τοῦ Καλλίου εἰσπράττειν. ἀναγκαζόμενοι δὲ οἱ Ὠρεῖται καὶ οὐκ εὐποροῦντες ὑπέθεσαν αὐτῷ τοῦ ταλάντου τὰς δημοσίας προσόδους, καὶ τόκον ἤνεγκαν Δημοσθένει τοῦ δωροδοκή-
497 ματος δραχμὴν τοῦ μηνὸς τῆς μνᾶς, ἕως τὸ κεφάλαιον ἀπέδοσαν. καὶ πάντ' ἐπράχθη μετὰ ψηφίσματος τοῦ 105
δήμου. ὅτι δὲ τἀληθῆ λέγω, λαβέ μοι τὸ ψήφισμα τῶν Ὠρειτῶν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦτ' ἐστὶ τὸ ψήφισμα, ὦ Ἀθηναῖοι, αἰσχύνη μὲν
τῆς πόλεως, ἔλεγχος δὲ οὐ μικρὸς τῶν Δημοσθένους
πολιτευμάτων, φανερὰ δὲ κατηγορία τοῦ Κτησιφῶν-
τος· τὸν γὰρ οὕτως αἰσχρῶς δωροδοκοῦντα οὐκ ἔστιν
ἄνδρα γεγονέναι ἀγαθόν, ἃ τετόλμηκεν οὗτος γράψαι
ἐν τῷ ψηφίσματι.

106 Ἐνταῦθ' ἤδη τέτακται καὶ ὁ τρίτος τῶν καιρῶν,
μᾶλλον δ' ὁ πάντων πικρότατος χρόνος, ἐν ᾧ Δημο-
σθένης ἀπώλεσε τὰς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς πόλεως
πράξεις ἀσεβήσας μὲν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς, ἄδι-
κον δὲ καὶ οὐδαμῶς ἴσην τὴν πρὸς Θηβαίους συμ-
μαχίαν γράψας. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν εἰς τοὺς θεοὺς 498
αὐτοῦ πλημμελημάτων λέγειν.

107 Ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ Κιρραῖον ὠνο-
μασμένον πεδίον καὶ λιμὴν ὁ νῦν ἐξάγιστος καὶ ἐπά-
ρατος ὠνομασμένος. ταύτην ποτὲ τὴν χώραν κατῴκη-
σαν Κιρραῖοι καὶ Ἀκραγαλλίδαι, γένη παρανομώτατα,
οἳ εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν Δελφοῖς καὶ τὰ ἀναθήματα ἠσέ- 499
βουν, ἐξημάρτανον δὲ καὶ εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. ἀγα-
νακτήσαντες δ' ἐπὶ τοῖς γενομένοις μάλιστα μέν, ὡς
λέγεται, οἱ πρόγονοι οἱ ὑμέτεροι, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι
Ἀμφικτύονες μαντείαν ἐμαντεύσαντο παρὰ τῷ θεῷ,
τίνι χρὴ τιμωρίᾳ τοὺς ἀνθρώπους τούτους μετελθεῖν.
108 καὶ αὐτοῖς ἀναιρεῖ ἡ Πυθία πολεμεῖν Κιρραίοις καὶ
Ἀκραγαλλίδαις πάντ' ἤματα καὶ πάσας νύκτας, καὶ τὴν
χώραν αὐτῶν ἐκπορθήσαντας καὶ αὐτοὺς ἀνδραποδι-
σαμένους ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ καὶ Ἀρ-
τέμιδι καὶ Λητοῖ καὶ Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ ἐπὶ πάσῃ ἀεργίᾳ,
καὶ ταύτην τὴν χώραν μήτ' αὐτοὺς ἐργάζεσθαι μήτ'
ἄλλον ἐᾶν. λαβόντες δὲ τὸν χρησμὸν οἱ Ἀμφικτύονες
ἐψηφίσαντο Σόλωνος εἰπόντος Ἀθηναίου τὴν γνώμην,

500 ἀνδρὸς καὶ νομοθετῆσαι δυνατοῦ καὶ περὶ ποίησιν καὶ
φιλοσοφίαν διατετριφότος, ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς
ἐναγεῖς κατὰ τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ· καὶ συναθροί- 10
σαντες δύναμιν ἱκανὴν τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξηνδρα-
501 ποδίσαντο τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν λιμένα ἔχωσαν
καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν κατέσκαψαν καὶ τὴν χώραν αὐ-
τῶν καθιέρωσαν κατὰ τὴν μαντείαν· καὶ ἐπὶ τούτοις
ὅρκον ὤμοσαν ἰσχυρὸν μήτ' αὐτοὶ τὴν ἱερὰν γῆν ἐρ-
γάσεσθαι μήτ' ἄλλῳ ἐπιτρέψειν, ἀλλὰ βοηθήσειν τῷ
θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ [καὶ φωνῇ]
καὶ πάσῃ δυνάμει. καὶ οὐκ ἀπέχρησεν αὐτοῖς τοῦτον 11
μόνον τὸν ὅρκον ὀμόσαι, ἀλλὰ καὶ προστροπὴν καὶ
502 ἀρὰν ἰσχυρὰν ὑπὲρ τούτων ἐποιήσαντο. γέγραπται
γὰρ οὕτως ἐν τῇ ἀρᾷ, „εἴ τις τάδε“ φησὶ „παραβαίνοι
ἢ πόλις ἢ ἰδιώτης ἢ ἔθνος, ἐναγὴς“ φησὶν „ἔστω τοῦ
Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ Λητοῦς καὶ Ἀθη-
νᾶς Προνοίας.“ καὶ ἐπεύχεται αὐτοῖς μήτε γῆν καρ- 11
ποὺς φέρειν, μήτε γυναῖκας τέκνα τίκτειν γονεῦσιν
ἐοικότα, ἀλλὰ τέρατα, μηδὲ βοσκήματα κατὰ φύσιν
γονὰς ποιεῖσθαι, ἧτταν δὲ αὐτοῖς εἶναι πολέμου καὶ
δικῶν καὶ ἀγορῶν, καὶ ἐξώλεις εἶναι καὶ αὐτοὺς καὶ
οἰκίας καὶ γένος τὸ ἐκείνων. „καὶ μήποτε“ φησὶν
„ὁσίως θύσειαν τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ
τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ δέξαιντο αὐτῶν
τὰ ἱερά.“ ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀνάγνωθι τὴν τοῦ θεοῦ 11
μαντείαν. ἀκούσατε τῆς ἀρᾶς. ἀναμνήσθητε τῶν ὅρ-
503 κων, οὓς ὑμῶν οἱ πρόγονοι μετὰ τῶν Ἀμφικτυόνων
συνώμοσαν.

ΜΑΝΤΕΙΑ.

[Οὐ πρὶν τῆσδε πόληος ἐρείψετε πύργον ἑλόντες,
πρίν γε θεοῦ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
κῦμα ποτικλύζῃ κελαδοῦν ἱεραῖσιν ἐπ' ἀκταῖς.]

ΟΡΚΟΙ. ΑΡΑ.

113 Ταύτης τῆς ἀρᾶς καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς μαντείας
γενομένης, ἀναγεγραμμένων ἔτι καὶ νῦν, οἱ Λοκροὶ 504
οἱ Ἀμφισσεῖς, μᾶλλον δὲ οἱ προεστηκότες αὐτῶν, ἄν-
δρες παρανομώτατοι, ἐπειργάζοντο τὸ πεδίον, καὶ τὸν
λιμένα τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον πάλιν ἐτείχισαν
καὶ συνῴκισαν, καὶ τέλη τοὺς καταπλέοντας ἐξέ-
λεγον, καὶ τῶν ἀφικνουμένων εἰς Δελφοὺς πυλα-
γόρων ἐνίους χρήμασι διέφθειραν, ὧν εἷς ἦν Δημο-
114 σθένης. χειροτονηθεὶς γὰρ ὑφ' ὑμῶν πυλαγόρας λαμ-
βάνει δισχιλίας δραχμὰς παρὰ τῶν Ἀμφισσέων ὑπὲρ
τοῦ μηδεμίαν μνείαν περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀφικτύοσι 505
ποιήσασθαι. διωμολογήθη δ' αὐτῷ καὶ εἰς τὸν λοιπὸν
χρόνον ἀποσταλήσεσθαι Ἀθήναζε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἑκά-
στου μνᾶς εἴκοσι τῶν ἐξαγίστων καὶ ἐπαράτων χρημά-
των, ἐφ' ᾧτε βοηθήσειν τοῖς Ἀμφισσεῦσιν Ἀθήνησι
κατὰ πάντα τρόπον· ὅθεν μᾶλλον ἢ πρότερον συμ-
βέβηκεν αὐτῷ, ὅτου ἂν προσάψηται ἀνδρὸς ἰδιώτου ἢ
δυνάστου ἢ πόλεως δημοκρατουμένης, τούτων ἑκά-
115 στους ἀνιάτοις κακοῖς περιβάλλειν. σκέψασθε δὴ τὸν
δαίμονα καὶ τὴν τύχην, ὡς περιεγένετο τῆς τῶν Ἀμ-
φισσέων ἀσεβείας. ἐπὶ γὰρ Θεοφράστου ἄρχοντος, ἱε- 506
ρομνήμονος ὄντος Διογνήτου Ἀναφλυστίου, πυλαγό-
ρους ὑμεῖς εἵλεσθε Μειδίαν τε ἐκεῖνον τὸν Ἀναγυρά-
σιον, ὃν ἐβουλόμην ἂν πολλῶν ἕνεκεν ζῆν, καὶ Θρα-
συκλέα τὸν Λέκκιον, καὶ τρίτον δὲ μετὰ τούτων ἐμέ. 507
συνέβη δ' ἡμῖν ἀρτίως μὲν εἰς Δελφοὺς ἀφῖχθαι, πα-
ραχρῆμα δὲ τὸν ἱερομνήμονα Διόγνητον πυρέττειν· τὸ
δ' αὐτὸ τοῦτο συνεπεπτώκει καὶ τῷ Μειδίᾳ. οἱ δ' ἄλ-
116 λοι συνεκάθηντο Ἀμφικτύονες. ἐξηγγέλλετο δ' ἡμῖν
παρὰ τῶν βουλομένων εὔνοιαν ἐνδείκνυσθαι τῇ πόλει,
ὅτι οἱ Ἀμφισσεῖς ὑποπεπτωκότες τότε καὶ δεινῶς θε-

ραπεύοντες τοὺς Θηβαίους εἰσέφερον δόγμα κατα τῆς
ὑμετέρας πόλεως, πεντήκοντα ταλάντοις ζημιῶσαι τον
508 δῆμον τῶν Ἀθηναίων, ὅτι χρυσᾶς ἀσπίδας ἀνέθηκεν
πρὸς τὸν καινὸν νεὼν πρὶν ἐξαράσασθαι, καὶ ἐπεγρά-
ψαμεν τὸ προσῆκον ἐπίγραμμα „Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων
καὶ Θηβαίων, ὅτε τἀναντία τοῖς Ἕλλησιν ἐμάχοντο.“
μεταπεμψάμενος δέ με ὁ ἱερομνήμων ἠξίου εἰσελθεῖν εἰς
τὸ συνέδριον καὶ εἰπεῖν τι πρὸς τοὺς Ἀμφικτύονας
509 ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸν οὕτω προῃρημένον. ἀρ- 117
χομένου δέ μου λέγειν καὶ προθυμότερόν πως εἰσελη-
λυθότος εἰς τὸ συνέδριον, τῶν ἄλλων πυλαγόρων με-
θεστηκότων, ἀναβοήσας τις τῶν Ἀμφισσέων, ἄνθρω-
πος ἀσελγέστατος καί, ὡς ἐμοὶ ἐφαίνετο, οὐδεμιᾶς
παιδείας μετεσχηκώς, ἴσως δὲ καὶ δαιμονίου τινὸς ἐξ-
αμαρτάνειν αὐτὸν προαγομένου, „ἀρχὴν δέ γε“ ἔφη
„ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, εἰ ἐσωφρονεῖτε, οὐδ' ἂν ὠνομά-
ζετο τοὔνομα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων ἐν ταῖσδε ταῖς
ἡμέραις, ἀλλ' ὡς ἐναγεῖς ἐξήγετε ἐκ τοῦ ἱεροῦ.“ ἅμα 118
δὲ ἐμέμνητο τῆς τῶν Φωκέων συμμαχίας, ἣν ὁ Κρω-
510 βύλος ἐκεῖνος ἔγραψε, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δυσχερῆ
κατὰ τῆς πόλεως διεξῄει λέγων, ἃ ἐγὼ οὔτε τότ' ἐκαρ-
τέρουν ἀκούων οὔτε νῦν ἡδέως μέμνημαι αὐτῶν.
ἀκούσας δὲ οὕτω παρωξύνθην, ὡς οὐδεπώποτ' ἐν τῷ
ἐμαυτοῦ βίῳ. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους λόγους ὑπερβήσο-
μαι· ἐπῆλθε δέ μοι ἐπὶ τὴν γνώμην μνησθῆναι τῆς
τῶν Ἀμφισσέων περὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν ἀσεβείας, καὶ
αὐτόθεν ἑστηκὼς ἐδείκνυον τοῖς Ἀμφικτύοσιν· ὑπό-
κειται γὰρ τὸ Κιρραῖον πεδίον τῷ ἱερῷ καὶ ἔστιν εὐσύν-
οπτον. „ὁρᾶτ',“ ἔφην ἐγώ, „ὦ ἄνδρες Ἀμφικτύονες, 119
ἐξειργασμένον τοῦτο τὸ πεδίον ὑπὸ τῶν Ἀμφισσέων
καὶ κεραμεῖα ἐνῳκοδομημένα καὶ αὔλια· ὁρᾶτε τοῖς
ὀφθαλμοῖς τὸν ἐξάγιστον καὶ ἐπάρατον λιμένα τετει-

χισμένον· ἴστε τούτους αὐτοὶ, καὶ οὐδὲν ἑτέρων δεῖ-
σθε μαρτύρων, τέλη πεπραχότας καὶ χρήματα λαμβά-
νοντας ἐκ τοῦ ἱεροῦ λιμένος.“ ἅμα δὲ ἀναγιγνώσκειν
ἐκέλευον αὐτοῖς τὴν μαντείαν τοῦ θεοῦ, τὸν ὅρκον
τῶν προγόνων, τὴν ἀρὰν τὴν γενομένην, καὶ διωρι- 511
20 ζόμην, ὅτι „ἐγὼ μὲν ὑπὲρ τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων
καὶ τοῦ σώματος καὶ τῶν τέκνων καὶ οἰκίας τῆς ἐμαυ-
τοῦ βοηθῶ κατὰ τὸν ὅρκον καὶ τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ
ἱερᾷ καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ καὶ φωνῇ καὶ πᾶσιν οἷς δύνα-
μαι, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς
ἀφοσιῶ· ὑμεῖς δ' ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἤδη βουλεύεσθε.
ἐνῆρκται μὲν τὰ κανᾶ, παρέστηκε δὲ τοῖς βωμοῖς τὰ 512
θύματα, μέλλετε δ' αἰτεῖν τοὺς θεοὺς τἀγαθὰ καὶ κοι-
21 νῇ καὶ ἰδίᾳ. σκοπεῖτε δὲ, ποίᾳ φωνῇ, ποίᾳ ψυχῇ, ποί-
οις ὄμμασι, τίνα τόλμαν κτησάμενοι τὰς ἱκεσίας ποιή-
σεσθε, τούτους παρέντες ἀτιμωρήτους τοὺς ἐναγεῖς
καὶ ταῖς ἀραῖς ἐνόχους. οὐ γὰρ δι' αἰνιγμάτων, ἀλλ'
ἐναργῶς γέγραπται ἐν τῇ ἀρᾷ κατά τε τῶν ἀσεβησάν-
των, ἃ χρὴ παθεῖν αὐτοὺς, καὶ κατὰ τῶν ἐπιτρεψάν-
των, καὶ τελευταῖον ἐν τῇ ἀρᾷ γέγραπται, μηδ' ὁσίως
θύσειαν οἱ μὴ τιμωροῦντες, φησὶ, τῷ Ἀπόλλωνι μηδὲ
τῇ Ἀρτέμιδι μηδὲ τῇ Λητοῖ μηδ' Ἀθηνᾷ Προνοίᾳ, μηδὲ
22 δέξαιντο αὐτῶν τὰ ἱερά.“ τοιαῦτα καὶ πρὸς τούτοις 513
ἕτερα πολλὰ διεξελθόντος ἐμοῦ, ἐπειδή ποτε ἀπηλλά-
γην καὶ μετέστην ἐκ τοῦ συνεδρίου, κραυγὴ πολλὴ καὶ
θόρυβος ἦν τῶν Ἀμφικτυόνων, καὶ λόγος ἦν οὐκέτι
περὶ τῶν ἀσπίδων, ἃς ἡμεῖς ἀνέθεμεν, ἀλλ' ἤδη περὶ
τῆς τῶν Ἀμφισσέων τιμωρίας. ἤδη δὲ πόρρω τῆς ἡμέ-
ρας οὔσης προελθὼν ὁ κῆρυξ ἀνεῖπε, Δελφῶν ὅσοι
ἐπὶ δίετες ἡβῶσι, καὶ δούλους καὶ ἐλευθέρους, ἥκειν 514
ἅμα τῇ ἡμέρᾳ ἔχοντας ἅμας καὶ δικέλλας πρὸς τὸ Θυ-
τεῖον ἐκεῖ καλούμενον· καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς κῆρυξ ἀνη-

γόρευε τοὺς ἱερομνήμονας καὶ πυλαγόρους ἥκειν εἰς
τὸν αὐτὸν τόπον βοηθήσοντας τῷ θεῷ καὶ τῇ γῇ τῇ
515 ἱερᾷ· „ἥτις δ' ἂν μὴ παρῇ πόλις, εἴρξεται τοῦ ἱεροῦ
καὶ ἐναγὴς ἔσται καὶ τῇ ἀρᾷ ἔνοχος.“ τῇ δὲ ὑστεραίᾳ 12
ἥκομεν ἕωθεν εἰς τὸν προειρημένον τόπον, καὶ κατέ-
βημεν εἰς τὸ Κιρραῖον πεδίον, καὶ τὸν λιμένα κατα-
σκάψαντες καὶ τὰς οἰκίας ἐμπρήσαντες ἀνεχωροῦ-
μεν. ταῦτα δὲ ἡμῶν πραττόντων οἱ Λοκροὶ οἱ
Ἀμφισσεῖς, ἑξήκοντα στάδια ἄπωθεν οἰκοῦντες Δελ-
φῶν, ἧκον πρὸς ἡμᾶς μεθ' ὅπλων πανδημεί· καὶ
εἰ μὴ δρόμῳ μόλις ἐξεφύγομεν εἰς Δελφούς, ἐκιν-
δυνεύσαμεν ἀπολέσθαι. τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ Κότ- 12
τυφος ὁ τὰς γνώμας ἐπιψηφίζων ἐκκλησίαν ἐποί-
ει τῶν Ἀμφικτυόνων· ἐκκλησίαν γὰρ ὀνομάζουσιν,
ὅταν μὴ μόνον τοὺς πυλαγόρους καὶ τοὺς ἱερομνή-
μονας συγκαλέσωσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς συνθύοντας καὶ
χρωμένους τῷ θεῷ. ἐνταῦθ' ἤδη πολλαὶ μὲν ἐγίγνοντο
τῶν Ἀμφισσέων κατηγορίαι, πολὺς δ' ἔπαινος ἦν κα-
τὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· τέλος δὲ παντὸς τοῦ λόγου
ψηφίζονται ἥκειν τοὺς ἱερομνήμονας πρὸ τῆς ἐπιούσης
516 πυλαίας ἐν ῥητῷ χρόνῳ εἰς Πύλας, ἔχοντας δόγμα,
καθ' ὅ τι δίκην δώσουσιν οἱ Ἀμφισσεῖς ὑπὲρ ὧν εἰς τὸν
θεὸν καὶ τὴν γῆν τὴν ἱερὰν καὶ τοὺς Ἀμφικτύονας ἐξή-
μαρτον. ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμ-
ματεὺς τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τοῦ δόγματος τούτου ἀποδοθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν 12
τῇ βουλῇ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τὰς πράξεις
ἡμῶν ἀποδεξαμένου τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως πάσης
προαιρουμένης εὐσεβεῖν, καὶ Δημοσθένους ὑπὲρ τοῦ
μεσεγγυήματος τοῦ ἐξ Ἀμφίσσης ἀντιλέγοντος καὶ ἐμοῦ
φανερῶς ἐναντίον ὑμῶν ἐξελέγχοντος, ἐπειδὴ ἐκ τοῦ

φανεροῦ τὴν πόλιν ἄνθρωπος οὐκ ἐδύνατο σφῆλαι,
εἰσελθὼν εἰς τὸ βουλευτήριον καὶ μεταστησάμενος
τοὺς ἰδιώτας ἐκφέρεται προβούλευμα εἰς τὴν ἐκκλη-
26 σίαν, προσλαβὼν τὴν τοῦ γράψαντος ἀπειρίαν· τὸ
δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διεπράξατο ἐπιψηφι- 517
σθῆναι καὶ γενέσθαι δήμου ψήφισμα ἤδη ἐπαναστά-
σης τῆς ἐκκλησίας, ἀπεληλυθότος ἐμοῦ, οὐ γὰρ ἄν πο-
τε ἐπέτρεψα, καὶ τῶν πολλῶν δὲ ἀφειμένων· οὗ τὸ κε-
φάλαιόν ἐστι „τὸν ἱερομνήμονα“ φησὶ „τῶν Ἀθηναί-
ων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγοροῦντας πο-
ρεύεσθαι εἰς Πύλας καὶ εἰς Δελφοὺς ἐν τοῖς τεταγμέ-
νοις χρόνοις ὑπὸ τῶν προγόνων,“ εὐπρεπῶς γε τῷ
ὀνόματι, ἀλλὰ τῷ ἔργῳ αἰσχρῶς· κωλύει γὰρ εἰς τὸν
συλλογον τὸν ἐν Πύλαις ἀπαντᾶν, ὃς ἐξ ἀνάγκης πρὸ
27 τοῦ καθήκοντος ἔμελλε χρόνου γίγνεσθαι. καὶ πάλιν
ἐν τῷ αὐτῷ ψηφίσματι πολὺ καὶ σαφέστερον καὶ πι-
κρότερον σύγγραμμα γράφει „τὸν ἱερομνήμονα“ φησὶ
„τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς πυλαγόρους τοὺς ἀεὶ πυλαγο-
ροῦντας μὴ μετεχειν τοῖς ἐκεῖ συλλεγομένοις μήτε λόγων 518
μήτε ἔργων μήτε δογμάτων μήτε πράξεως μηδεμιᾶς.“
τὸ δὲ μὴ μετέχειν τί ἐστι; πότερα τἀληθὲς εἴπω ἢ τὸ ἥδι-
στον ἀκοῦσαι; τὸ ἀληθὲς ἐρῶ· τὸ γὰρ ἀεὶ πρὸς ἡδονὴν
λεγόμενον οὑτωσὶ τὴν πόλιν διατέθεικεν. οὐκ ἐᾷ με-
μνῆσθαι τῶν ὅρκων, οὓς ἡμῶν οἱ πρόγονοι ὤμοσαν,
οὐδὲ τῆς ἀρᾶς οὐδὲ τῆς τοῦ θεοῦ μαντείας.
28 Ἡμεῖς μὲν οὖν, ὦ Ἀθηναῖοι, κατεμείναμεν διὰ
τοῦτο τὸ ψήφισμα, οἱ δ' ἄλλοι Ἀμφικτύονες συνελέ-
γησαν εἰς Πύλας πλὴν μιᾶς πόλεως, ἧς ἐγὼ οὔτ' ἂν
τοὔνομα εἴποιμι, μήθ' αἱ συμφοραὶ παραπλήσιοι γέ-
νοιντο αὐτῆς μηδενὶ τῶν Ἑλλήνων. καὶ συνελθόντες 519
ἐψηφίσαντο ἐπιστρατεύειν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας, καὶ
στρατηγὸν εἵλοντο Κόττυφον τὸν Φαρσάλιον τὸν τότε

τὰς γνώμας ἐπιψηφίζοντα, οὐκ ἐπιδημοῦντος ἐν Μακεδονίᾳ Φιλίππου, ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἑλλάδι παρόντος, ἀλλ' ἐν Σκύθαις οὕτω μακρὰν ἀπόντος· ὃν αὐτίκα μάλα τολμήσει λέγειν Δημοσθένης ὡς ἐγὼ ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐπήγαγον. καὶ παρελθόντες τῇ πρώτῃ στρα- 129
τείᾳ καὶ μάλα μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς Ἀμφισσεῦσιν· ἀντὶ γὰρ τῶν μεγίστων ἀδικημάτων χρήμασιν αὐτοὺς ἐζημίωσαν, καὶ ταῦτ' ἐν ῥητῷ χρόνῳ προεῖπον τῷ θεῷ καταθεῖναι, καὶ τοὺς μὲν ἐναγεῖς καὶ τῶν πεπραγμένων αἰτίους μετεστήσαντο, τοὺς δὲ δι' εὐσέβειαν φυγόντας κατήγαγον. ἐπειδὴ δὲ οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ τούς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον καὶ τοὺς εὐσεβεῖς κατελθόντας διὰ τῶν Ἀμφικτυόνων ἐξέβαλον, οὕ-
520 *τως ἤδη τὴν δευτέραν στρατείαν ἐπὶ τοὺς Ἀμφισσέας ἐποιήσαντο, πολλῷ χρόνῳ ὕστερον, ἐπανεληλυθότος Φιλίππου ἐκ τῆς ἐπὶ τοὺς Σκύθας στρατείας, τῶν μὲν θεῶν τὴν ἡγεμονίαν τῆς εὐσεβείας ἡμῖν παραδεδωκότων, τῆς δὲ Δημοσθένους δωροδοκίας ἐμποδὼν γεγενημένης.*

Ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προεσήμαινον ἡμῖν οἱ θε- 130
οὶ φυλάξασθαι, μόνον οὐκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκτησάμενοι; οὐδεμίαν τοι πώποτε ἔγωγε μᾶλλον πόλιν ἑώρακα ὑπὸ μὲν τῶν θεῶν σωζομένην, ὑπὸ δὲ τῶν ῥητόρων ἐνίων ἀπολλυμένην. οὐχ ἱκανὸν ἦν τὸ τοῖς μυστηρίοις φανὲν σημεῖον φυλάξασθαι, ἡ τῶν μυστῶν τελευτή; οὐ περὶ τούτων Ἀμεινιάδης μὲν προὔλεγεν εὐλαβεῖσθαι καὶ πέμπειν εἰς Δελφοὺς ἐπερησομένους τὸν θεὸν, ὅ τι χρὴ πράττειν, Δημοσθένης δὲ ἀντέλεγε
521 *φιλιππίζειν τὴν Πυθίαν φάσκων, ἀπαίδευτος ὢν καὶ ἀπολαύων καὶ ἐμπιπλάμενος τῆς διδομένης ὑφ' ὑμῶν αὐτῷ ἐξουσίας; οὐ τὸ τελευταῖον ἀθύτων καὶ ἀκαλλιε-* 131
ρήτων τῶν ἱερῶν ὄντων ἐξέπεμψε τοὺς στρατιώτας

ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον; καίτοι γε πρῴην ἀπετόλ-
μησε λέγειν, ὅτι παρὰ τοῦτο Φίλιππος οὐκ ἦλθεν ἡμῶν
ἐπὶ τὴν χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερά. τίνος
οὖν ζημίας ἄξιος εἶ τυχεῖν, ὦ τῆς Ἑλλάδος ἀλιτήριε;
εἰ γὰρ ὁ μὲν κρατῶν οὐκ ἦλθεν εἰς τὴν τῶν κρατουμέ-
νων χώραν, ὅτι οὐκ ἦν αὐτῷ καλὰ τὰ ἱερὰ, σὺ δ' οὐ- 522
δὲν προειδὼς τῶν μελλόντων ἔσεσθαι πρὶν καλλιερῆ-
σαι τοὺς στρατιώτας ἐξέπεμψας, πότερον στεφανοῦ-
σθαί σε δεῖ ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως ἀτυχίαις ἢ ὑπερω-
ρίσθαι;

32 Τοιγάρτοι τί τῶν ἀνελπίστων καὶ ἀπροσδοκήτων
ἐφ' ἡμῶν οὐ γέγονεν; οὐ γὰρ βίον γε ἡμεῖς ἀνθρώπι-
νον βεβιώκαμεν, ἀλλ' εἰς παραδοξολογίαν τοῖς ἐσομέ-
νοις μεθ' ἡμᾶς ἔφυμεν. οὐχ ὁ μὲν τῶν Περσῶν βασι-
λεὺς, ὁ τὸν Ἄθω διορύξας, ὁ τὸν Ἑλλήσποντον ζεύ-
ξας, ὁ γῆν καὶ ὕδωρ τοὺς Ἕλληνας αἰτῶν, ὁ τολμῶν
ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφειν, ὅτι δεσπότης ἐστὶν
ἁπάντων ἀνθρώπων ἀφ' ἡλίου ἀνιόντος μέχρι δυομέ-
νου, νῦν οὐ περὶ τοῦ κύριος ἑτέρων εἶναι διαγωνίζε-
ται, ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τοῦ σώματος σωτηρίας; καὶ 523
τοὺς αὐτοὺς ὁρῶμεν τῆς τε δόξης ταύτης καὶ τῆς ἐπὶ
τὸν Πέρσην ἡγεμονίας ἠξιωμένους, οἳ καὶ τὸ ἐν Δελ-
33 φοῖς ἱερὸν ἠλευθέρωσαν; Θῆβαι δὲ, Θῆβαι, πόλις
ἀστυγείτων, μεθ' ἡμέραν μίαν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος
ἀνήρπασται, εἰ καὶ δικαίως, περὶ τῶν ὅλων οὐκ ὀρθῶς 524
βουλευσάμενοι, ἀλλὰ τήν γε θεοβλάβειαν καὶ τὴν
ἀφροσύνην οὐκ ἀνθρωπίνως, ἀλλὰ δαιμονίως κτησά-
μενοι. Λακεδαιμόνιοι δ' οἱ ταλαίπωροι, προσαψάμε-
νοι μόνον τούτων τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρχῆς περὶ τὴν
τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν, οἱ τῶν Ἑλλήνων ποτὲ ἀξιοῦντες
ἡγεμόνες εἶναι, νῦν ὁμηρεύσοντες καὶ τῆς συμφορᾶς 525
ἐπίδειξιν ποιησόμενοι μέλλουσιν ὡς Ἀλέξανδρον ἀνα-

πέμπεσθαι, τοῦτο πεισόμενοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πατρὶς, ὅ τι ἂν ἐκείνῳ δόξῃ, καὶ ἐν τῇ τοῦ κρατοῦντος καὶ προηδικημένου μετριότητι κριθήσονται. ἡ δ' ἡμετέρα 134
πόλις, ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, πρὸς ἣν ἀφικνοῦντο πρότερον ἐκ τῆς Ἑλλάδος αἱ πρεσβεῖαι, κατὰ πόλεις ἕκαστοι παρ' ἡμῶν τὴν σωτηρίαν εὑρησόμενοι, νῦν οὐκέτι περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίας ἀγωνίζεται, ἀλλ' ἤδη περὶ τοῦ τῆς πατρίδος ἐδάφους. καὶ ταῦθ' ἡμῖν συμβέβηκεν ἐξ ὅτου Δημοσθένης πρὸς τὴν πολιτείαν προσελήλυθεν. εὖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων Ἡσίοδος ὁ ποιητὴς ἀποφαίνεται. λέγει γάρ που, παιδεύων τὰ πλήθη καὶ συμβουλεύων ταῖς πόλεσι τοὺς πονηροὺς τῶν δημαγωγῶν μὴ προσδέχεσθαι. λέξω δὲ κἀγὼ τὰ ἔπη· διὰ τοῦτο γὰρ οἶμαι παῖδας ὄντας ἡμᾶς 135
τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν' ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

πολλάκι δὴ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα,
526 ὅς κεν ἀλιτραίνῃ καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.
τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,
λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμὸν, ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί·
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν ἢ ὅ γε τεῖχος,
ἢ νέας ἐν πόντῳ ἀποτίνυνται εὐρύοπα Ζεύς.

ἐὰν δὲ περιελόντες τοῦ ποιητοῦ τὸ μέτρον τὰς γνώμας 136
ἐξετάζητε, οἶμαι ὑμῖν δόξειν οὐ ποιήματα Ἡσιόδου εἶναι, ἀλλὰ χρησμὸν εἰς τὴν Δημοσθένους πολιτείαν·
527 καὶ γὰρ ναυτικὴ καὶ πεζὴ στρατιὰ καὶ πόλεις ἄρδην εἰσὶν ἀνηρπασμέναι ἐκ τῆς τούτου πολιτείας.

530 Ἀλλ', οἶμαι, οὔτε Φρυνώνδας οὔτε Εὐρύβατος 137
οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς πώποτε τῶν πάλαι πονηρῶν τοιοῦτος μάγος καὶ γόης ἐγένετο, ὃς, ὦ γῆ καὶ θεοὶ καὶ δαίμονες καὶ ἄνθρωποι, ὅσοι βούλεσθε ἀκούειν τἀληθῆ, τολμᾷ λέγειν βλέπων εἰς τὰ πρόσωπα τὰ ὑμέτερα, ὡς

ἄρα Θηβαῖοι τὴν συμμαχίαν ὑμῖν ἐποιήσαντο οὐ διὰ
τὸν καιρὸν, οὐ διὰ τὸν φόβον τὸν περιστάντα αὐτοὺς,
138 οὐ διὰ τὴν ὑμετέραν δόξαν, ἀλλὰ διὰ τὰς Δημοσθέ-
νους δημηγορίας. καίτοι πολλὰς μὲν πρότερον πρε- 531
σβείας ἐπρέσβευσαν εἰς Θήβας οἱ μάλιστα οἰκείως ἐκεί-
νοις διακείμενοι, πρῶτος μὲν Θρασύβουλος ὁ Κολλυ-
τεὺς, ἀνὴρ ἐν Θήβαις πιστευθεὶς ὡς οὐδεὶς ἕτερος, πά-
λιν Θράσων ὁ Ἑρχιεὺς, πρόξενος ὢν Θηβαίοις, Λεω-
139 δάμας ὁ Ἀχαρνεὺς, οὐχ ἧττον Δημοσθένους λέγειν
δυνάμενος, ἀλλ᾽ ἔμοιγε καὶ ἡδίων, Ἀρχέδημος ὁ Πή-
ληξ, καὶ δυνατὸς εἰπεῖν καὶ πολλὰ κεκινδυνευκὼς ἐν 532
τῇ πολιτείᾳ διὰ Θηβαίους, Ἀριστοφῶν ὁ Ἀζηνιεὺς,
πλεῖστον χρόνον τὴν τοῦ βοιωτιάζειν ὑπομείνας αἰ-
τίαν, Πύῤῥανδρος ὁ Ἀναφλύστιος, ὃς ἔτι καὶ νῦν ζῇ.
ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεὶς πώποτε αὐτοὺς ἐδυνήθη προτρέψα-
σθαι εἰς τὴν ὑμετέραν φιλίαν. τὸ δ᾽ αἴτιον οἶδα μὲν,
40 λέγειν δ᾽ οὐδὲν δέομαι διὰ τὰς ἀτυχίας αὐτῶν. ἀλλ᾽,
οἶμαι, ἐπειδὴ Φίλιππος αὐτῶν ἀφελόμενος Νίκαιαν
Θετταλοῖς παρέδωκε, καὶ τὸν πόλεμον, ὃν πρότερον
ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας τῆς Βοιωτῶν, τοῦτον πάλιν
τὸν αὐτὸν πόλεμον ἐπήγαγε διὰ τῆς Φωκίδος ἐπ᾽ αὐ-
τὰς τὰς Θήβας, καὶ τὸ τελευταῖον Ἐλάτειαν καταλα-
βὼν ἐχαράκωσε καὶ φρουρὰν εἰσήγαγεν, ἐνταῦθ᾽ ἤδη,
ἐπεὶ τὸ δεινὸν αὐτῶν ἥπτετο, μετεπέμψαντο Ἀθηναί-
ους, καὶ ὑμεῖς ἐξήλθετε καὶ εἰσῄειτε εἰς τὰς Θήβας ἐν
τοῖς ὅπλοις διεσκευασμένοι, καὶ οἱ ἱππεῖς καὶ οἱ πεζοὶ,
πρὶν περὶ συμμαχίας μίαν μόνην συλλαβὴν γράψαι
41 Δημοσθένην. ὁ δ᾽ εἰσάγων ἦν ὑμᾶς εἰς τὰς Θήβας και- 533
ρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμαχίας, ἀλλ᾽ οὐ Δημο-
σθένης, ἐπεὶ περί γε ταύτας τὰς πράξεις τρία τὰ πάν-
των μέγιστα Δημοσθένης εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε, πρῶ-
τον μὲν, ὅτι Φιλίππου τῷ μὲν ὀνόματι πολεμοῦντος

ὑμῖν, τῷ δ' ἔργῳ πολὺ μᾶλλον μισοῦντος Θηβαίους,
ὡς αὐτὰ τὰ πράγματα δεδήλωκε, καὶ τί δεῖ τὰ πλείω
λέγειν; ταῦτα μὲν τὰ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος ἀπεκρύ-
534 ψατο, προσποιησάμενος δὲ μέλλειν τὴν συμμαχίαν γε-
νήσεσθαι οὐ διὰ τοὺς καιρούς, ἀλλὰ διὰ τὰς αὐτοῦ
πρεσβείας πρῶτον μὲν συνέπεισε τὸν δῆμον μηκέτι 142
βουλεύεσθαι, ἐπὶ τίσι δεῖ ποιεῖσθαι τὴν συμμαχίαν,
ἀλλ' ἀγαπᾶν μόνον, εἰ γίγνεται, τοῦτο δὲ προλαβὼν
ἔκδοτον μὲν τὴν Βοιωτίαν πᾶσαν ἐποίησε Θηβαίοις,
γράψας ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐάν τις ἀφιστῆται πόλις ἀπὸ
Θηβαίων, βοηθεῖν Ἀθηναίους Βοιωτοῖς τοῖς ἐν Θήβαις,
τοῖς ὀνόμασι κλέπτων καὶ μεταφέρων τὰ πράγματα,
ὥσπερ εἴωθεν, ὡς τοὺς Βοιωτοὺς ἔργῳ κακῶς πάσχον-
τας τὴν τῶν ὀνομάτων σύνθεσιν τῶν Δημοσθένους
ἀγαπήσοντας, ἀλλ' οὐ μᾶλλον ἐφ' οἷς κακῶς πεπόνθε-
σαν ἀγανακτήσοντας· δεύτερον δὲ τῶν εἰς τὸν πόλε- 143
535 μον ἀναλωμάτων τὰ μὲν δύο μέρη ὑμῖν ἀνέθηκεν, οἷς
ἦσαν ἀπωτέρω οἱ κίνδυνοι, τὸ δὲ τρίτον μέρος Θηβαί-
οις, δωροδοκῶν ἐφ' ἑκάστοις τούτων, καὶ τὴν ἡγεμο-
νίαν τὴν μὲν κατὰ θάλατταν ἐποίησε κοινήν, τὸ δ' ἀνά-
λωμα ἴδιον ὑμέτερον. τὴν δὲ κατὰ γῆν, εἰ μὴ δεῖ λη-
ρεῖν, ἄρδην φέρων ἀνέθηκε Θηβαίοις, ὥστε παρὰ τὸν
γενόμενον πόλεμον μὴ κύριον γενέσθαι Στρατοκλέα
τὸν ἡμέτερον στρατηγὸν βουλεύσασθαι περὶ τῆς τῶν
στρατιωτῶν σωτηρίας. καὶ ταῦτ' οὐκ ἐγὼ μὲν κατηγο- 144
ρῶ, ἕτεροι δὲ παραλείπουσιν, ἀλλὰ κἀγὼ λέγω καὶ
πάντες ἐπιτιμῶσι καὶ ὑμεῖς σύνιστε καὶ οὐκ ὀργίζε-
σθε. ἐκεῖνο γὰρ πεπόνθατε πρὸς Δημοσθένην· συν-
είθισθε ἤδη τἀδικήματα τὰ τούτου ἀκούειν, ὥστε οὐ
θαυμάζετε. δεῖ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀγανακτεῖν καὶ τι-
μωρεῖσθαι, εἰ χρὴ τὰ λοιπὰ τῇ πόλει καλῶς ἔχειν.

Δεύτερον δὲ καὶ πολὺ τούτου μεῖζον ἀδίκημα ἠδί- 145

*κησεν, ὅτι τὸ βουλευτήριον τὸ τῆς πόλεως καὶ τὴν δη-
μοκρατίαν ἄρδην ἔλαθεν ὑφελόμενος καὶ μετήνεγκεν
εἰς Θήβας εἰς τὴν Καδμείαν, τὴν κοινωνίαν τῶν πρά-
ξεων τοῖς Βοιωτάρχαις συνθέμενος· καὶ τηλικαύτην
αὐτὸς αὑτῷ δυναστείαν κατεσκεύασεν, ὥστ' ἤδη πα-
ριὼν ἐπὶ τὸ βῆμα πρεσβεύσειν μὲν ἔφη ὅποι ἂν αὐτῷ
146 δοκῇ, κἂν μὴ ὑμεῖς ἐκπέμπητε, εἰ δέ τις αὐτῷ τῶν
στρατηγῶν ἀντείποι, καταδουλούμενος τοὺς ἄρχοντας 536
καὶ συνεθίζων μηδὲν αὐτῷ ἀντιλέγειν διαδικασίαν ἔφη
γράψειν τῷ βήματι πρὸς τὸ στρατήγιον· πλείω γὰρ
ὑμᾶς ἀγαθὰ ὑφ' ἑαυτοῦ ἔφη ἀπὸ τοῦ βήματος πεπον-
θέναι ἢ ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐκ τοῦ στρατηγίου. μι-
σθοφορῶν δ' ἐν τῷ ξενικῷ κεναῖς χώραις, καὶ τὰ στρα-
τιωτικὰ χρήματα κλέπτων, καὶ τοὺς μυρίους ξένους
ἐκμισθώσας Ἀμφισσεῦσι πολλὰ διαμαρτυρομένου καὶ
σχετλιάζοντος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμοῦ, προσέμιξε φέ-
ρων ἀναρπασθέντων τῶν ξένων τὸν κίνδυνον ἀπαρα- 537
147 σκεύῳ τῇ πόλει. τί γὰρ ἂν οἴεσθε Φίλιππον ἐν τοῖς
τότε καιροῖς εὔξασθαι; οὐ χωρὶς μὲν πρὸς τὴν πολιτι-
κὴν δύναμιν, χωρὶς δ' ἐν Ἀμφίσσῃ πρὸς τοὺς ξένους
διαγωνίσασθαι, ἀθύμους δὲ τοὺς Ἕλληνας λαβεῖν τη-
λικαύτης πληγῆς προγεγενημένης; καὶ τηλικούτων
κακῶν αἴτιος γεγενημένος Δημοσθένης οὐκ ἀγαπᾷ, εἰ
μὴ δίκην δέδωκεν, ἀλλ' εἰ μὴ καὶ χρυσῷ στεφάνῳ στεφα-
νωθήσεται, ἀγανακτεῖ· οὐδ' ἱκανόν ἐστιν αὐτῷ ἐναν-
τίον ὑμῶν κηρύττεσθαι, ἀλλ' εἰ μὴ τῶν Ἑλλήνων ἐναν-
τίον ἀναρρηθήσεται, τοῦτ' ἀγανακτεῖ. οὕτως, ὡς ἔοικε,
πονηρὰ φύσις μεγάλης ἐξουσίας ἐπιλαβομένη δημοσίας
ἀπεργάζεται συμφοράς.
148 Τρίτον δὲ καὶ τῶν προειρημένων μέγιστόν ἐστιν
ὃ μέλλω λέγειν. Φιλίππου γὰρ οὐ καταφρονοῦντος
τῶν Ἑλλήνων, οὐδ' ἀγνοοῦντος, οὐ γὰρ ἦν ἀσύνετος,*

ὅτι περὶ τῶν ὑπαρχόντων ἀγαθῶν ἐν ἡμέρας μικρῷ μέρει διαγωνιεῖται, καὶ διὰ ταῦτα βουλομένου ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην καὶ πρεσβείας ἀποστέλλειν μέλλοντος, καὶ τῶν ἀρχόντων τῶν ἐν Θήβαις φοβουμένων τὸν ἐπιόντα κίνδυνον, εἰκότως· οὐ γὰρ ῥήτωρ ἀστράτευτος καὶ λιπὼν τὴν τάξιν αὐτοὺς ἐνουθέτησεν, ἀλλ' ὁ Φωκικὸς πόλεμος δεκαετὴς γεγονὼς ἀείμνηστον παι-
538 *δείαν αὐτοὺς ἐπαίδευσε, τούτων δὲ ἐχόντων οὕτως* 1
αἰσθόμενος Δημοσθένης, καὶ τοὺς Βοιωτάρχας ὑποπτεύσας μέλλειν εἰρήνην ἰδίᾳ ποιεῖσθαι χρυσίον ἄνευ αὐτοῦ παρὰ Φιλίππου λαβόντας, ἀβίωτον ἡγησάμενος εἶναι, εἴ τινος ἀπολειφθήσεται δωροδοκίας, ἀναπηδήσας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὐδενὸς ἀνθρώπων λέγοντος οὔθ' ὡς δεῖ ποιεῖσθαι πρὸς Φίλιππον εἰρήνην οὔθ' ὡς οὐ δεῖ, ἀλλ' ὡς ᾤετο, τοῦτο κήρυγμά τι τοῖς Βοιωτάρχαις προκηρύττων ἀναφέρειν αὐτῷ τὰ μέρη τῶν λημμάτων,
539 *διώμνυτο τὴν Ἀθηνᾶν, ἣν, ὡς ἔοικε, Φειδίας ἐνεργο-* 1
λαβεῖν εἰργάσατο καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένει, ἦ μήν, εἴ τις ἐρεῖ, ὡς χρὴ πρὸς Φίλιππον εἰρήνην ποιήσασθαι, ἀπάξειν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐπιλαβόμενος τῶν τριχῶν, ἀπομιμούμενος τὴν Κλεοφῶντος πολιτείαν, ὃς ἐπὶ τοῦ πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου, ὡς λέγεται, τὴν πόλιν ἀπώλεσεν. ὡς δ' οὐ προσεῖχον αὐτῷ οἱ ἄρχοντες οἱ ἐν ταῖς Θήβαις, ἀλλὰ καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς ὑμετέρους πάλιν ἀνέστρεψαν ἐξεληλυθότας, ἵνα βουλεύσησθε περὶ τῆς εἰρήνης, ἐνταῦθα παντάπασιν 1
ἔκφρων ἐγένετο, καὶ παρελθὼν ἐπὶ τὸ βῆμα προδότας τῶν Ἑλλήνων τοὺς Βοιωτάρχας ἀπεκάλεσε, καὶ γράψειν ἔφη ψήφισμα ὁ τοῖς πολεμίοις οὐδέποτ' ἀντιβλέψας πέμπειν ὑμᾶς πρέσβεις εἰς Θήβας αἰτήσοντας Θηβαίους δίοδον ἐπὶ Φίλιππον. ὑπεραισχυνθέντες δὲ οἱ
540 *ἐν Θήβαις ἄρχοντες, μὴ δόξωσιν ὡς ἀληθῶς εἶναι προ-*

δόται τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ μὲν τῆς εἰρήνης ἀπετράπον-
το, ἐπὶ δὲ τὴν παράταξιν ὥρμησαν.
152 Ἔνθα δὴ καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄξιόν ἐστιν
ἐπιμνησθῆναι, οὓς οὗτος ἀθύτων καὶ ἀκαλλιερήτων
ὄντων τῶν ἱερῶν ἐκπέμψας ἐπὶ τὸν πρόδηλον κίνδυνον
ἐτόλμησε τοῖς δραπέταις ποσὶ καὶ λελοιπόσι τὴν τάξιν
ἀναβὰς ἐπὶ τὸν τάφον τῶν τετελευτηκότων ἐγκωμιά-
ζειν τὴν ἐκείνων ἀρετήν. ὦ πρὸς μὲν τὰ μεγάλα καὶ
σπουδαῖα πάντων ἀνθρώπων ἀχρηστότατε, πρὸς δὲ
τὴν ἐν τοῖς λόγοις τόλμαν θαυμασιώτατε, ἐπιχειρήσειν
ἐθελήσεις αὐτίκα μάλα, βλέπων εἰς τὰ τούτων πρόσω-
πα, λέγειν, ὡς δεῖ σε ἐπὶ ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς
στεφανοῦσθαι; ἐὰν δ' οὗτος λέγῃ, ὑμεῖς ὑπομενεῖτε,
καὶ συναποθανεῖται τοῖς τελευτήσασιν, ὡς ἔοικε, καὶ
153 ἡ ὑμετέρα μνήμη; γένεσθε δή μοι μικρὸν χρόνον τὴν
διάνοιαν μὴ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ, 541
καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν προϊόντα τὸν κήρυκα καὶ τὴν ἐκ τοῦ
ψηφίσματος ἀνάρρησιν μέλλουσαν γίγνεσθαι, καὶ λογί-
σασθε, πότερ' οἴεσθε τοὺς οἰκείους τῶν τελευτησάν-
των πλείω δάκρυα ἀφήσειν ἐπὶ ταῖς τραγῳδίαις καὶ
τοῖς ἡρωικοῖς πάθεσι τοῖς μετὰ ταῦτ' ἐπεισιοῦσιν ἢ
154 ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως ἀγνωμοσύνῃ. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀλγή-
σειεν ἄνθρωπος Ἕλλην καὶ παιδευθεὶς ἐλευθέρως,
ἀναμνησθεὶς ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκεῖνό γε, εἰ μηδὲν ἕτερον,
ὅτι ταύτῃ ποτὲ τῇ ἡμέρᾳ μελλόντων ὥσπερ νυνὶ τῶν
τραγῳδῶν γίγνεσθαι, ὅτ' εὐνομεῖτο μᾶλλον ἡ πόλις
καὶ βελτίοσι προστάταις ἐχρῆτο, προελθὼν ὁ κῆρυξ 542
καὶ παραστησάμενος τοὺς ὀρφανούς, ὧν οἱ πατέρες
ἦσαν ἐν τῷ πολέμῳ τετελευτηκότες, νεανίσκους πανο-
πλίᾳ κεκοσμημένους, ἐκήρυττε τὸ κάλλιστον κήρυγμα
καὶ προτρεπτικώτατον πρὸς ἀρετήν, ὅτι τούσδε τοὺς
νεανίσκους, ὧν οἱ πατέρες ἐτελεύτησαν ἐν τῷ πολέμῳ

ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι, μέχρι μὲν ἥβης ὁ δῆμος ἔτρε-
φε, νυνὶ δὲ καθοπλίσας τῇδε τῇ πανοπλίᾳ ἀφίησιν
ἀγαθῇ τύχῃ τρέπεσθαι ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ καλεῖ εἰς
προεδρίαν. τότε μὲν ταῦτ' ἐκήρυττεν, ἀλλ' οὐ νῦν, 155
ἀλλὰ παραστησάμενος τὸν τῆς ὀρφανίας τοῖς παισὶν
543 *αἴτιον τί ποτ' ἀνερεῖ ἢ τί φθέγξεται; καὶ γὰρ ἐὰν αὐ-*
τὰ διεξίῃ τὰ ἐκ τοῦ ψηφίσματος προστάγματα, ἀλλ' οὐ
τό γ' ἐκ τῆς ἀληθείας αἰσχρὸν σιωπηθήσεται, ἀλλὰ
τἀναντία δόξει τῇ τοῦ κήρυκος φωνῇ φθέγγεσθαι, ὅτι
τόνδε τὸν ἄνδρα, εἰ δὴ καὶ οὗτος ἀνήρ, στεφανοῖ ὁ
δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀρετῆς ἕνεκα τὸν κάκιστον καὶ
ἀνδραγαθίας ἕνεκα τὸν ἄνανδρον καὶ λελοιπότα τὴν
544 *τάξιν. μὴ πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἱκετεύω* 156
ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, μὴ τρόπαιον ἵστατε ἀφ' ὑμῶν αὐ-
τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου ὀρχήστρᾳ, μηδ' αἱρεῖτε παρα-
νοίας ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων τὸν δῆμον τῶν Ἀθη-
ναίων, μηδ' ὑπομιμνήσκετε τῶν ἀνιάτων καὶ ἀνηκέ-
στων κακῶν τοὺς ταλαιπώρους Θηβαίους, οὓς φυγόν-
τας διὰ τοῦτον ὑποδέδεχθε τῇ πόλει, ὧν ἱερὰ καὶ τέκνα
καὶ τάφους ἀπώλεσεν ἡ Δημοσθένους δωροδοκία καὶ
τὸ βασιλικὸν χρυσίον· ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς σώμασιν οὐ 157
παρεγένεσθε, ἀλλὰ ταῖς γε διανοίαις ἀποβλέψατ' αὐ-
τῶν εἰς τὰς συμφοράς, καὶ νομίσαθ' ὁρᾶν ἁλισκομένην
τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφάς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν,
ἀγομένας γυναῖκας καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, πρεσβύ-
τας ἀνθρώπους, πρεσβύτιδας γυναῖκας, ὀψὲ μεταμαν-
θάνοντας τὴν ἐλευθερίαν, κλαίοντας, ἱκετεύοντας
ὑμᾶς, ὀργιζομένους οὐ τοῖς τιμωρουμένοις, ἀλλὰ τοῖς
τούτων αἰτίοις, ἐπισκήπτοντας μηδενὶ τρόπῳ τὸν τῆς
Ἑλλάδος ἀλιτήριον στεφανοῦν, ἀλλὰ καὶ τὸν δαίμονα
καὶ τὴν τύχην τὴν συμπαρακολουθοῦσαν τῷ ἀνθρώ-
545 *πῳ φυλάξασθαι. οὔτε πόλις γὰρ οὔτ' ἰδιώτης ἀνὴρ* 158

*οὐδεὶς πώποτε καλῶς ἀπήλλαξε Δημοσθένει συμβού-
λῳ χρησάμενος. ὑμεῖς δ', ὦ Ἀθηναῖοι, οὐκ αἰσχύνε-
σθε, εἰ ἐπὶ μὲν τοὺς πορθμέας τοὺς εἰς Σαλαμῖνα πορθ-
μεύοντας νόμον ἔθεσθε, ἐάν τις αὐτῶν ἄκων ἐν τῷ
πόρῳ πλοῖον ἀνατρέψῃ, τούτῳ μὴ ἐξεῖναι πάλιν πορθ-
μεῖ γενέσθαι, ἵνα μηδεὶς αὐτοσχεδιάζῃ εἰς τὰ τῶν Ἑλ-
λήνων σώματα, τὸν δὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν πόλιν ἄρ-
δην ἀνατετροφότα, τοῦτον ἐάσετε πάλιν ἐπευθύνειν
τὰ κοινά;*

59 *Ἵνα δ' εἴπω καὶ περὶ τοῦ τετάρτου καιροῦ καὶ τῶν
νυνὶ καθεστηκότων πραγμάτων, ἐκεῖνο ὑμᾶς ὑπομνῆ-
σαι βούλομαι, ὅτι Δημοσθένης οὐ τὴν ἀπὸ στρατοπέ-
δου μόνον τάξιν ἔλιπεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ τῆς πόλεως,
τριήρη προσλαβὼν ὑμῶν, καὶ τοὺς Ἕλληνας ἠργυρο-
λόγησε. καταγαγούσης δ' αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν τῆς
ἀπροσδοκήτου σωτηρίας τοὺς μὲν πρώτους χρόνους* 546
*ὑπότρομος ἦν ἄνθρωπος, καὶ παριὼν ἡμιθνὴς ἐπὶ τὸ
βῆμα εἰρηνοφύλακα ὑμᾶς αὐτὸν ἐκέλευε χειροτονεῖν·
ὑμεῖς δὲ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους χρόνους οὐδ' ἐπὶ τὰ
ψηφίσματα εἰᾶτε τὸ Δημοσθένους ἐπιγράφειν ὄνομα,
ἀλλὰ Ναυσικλεῖ τοῦτο προσετάττετε· νυνὶ δ' ἤδη καὶ*
60 *στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ. ἐπειδὴ δ' ἐτελεύτησε Φίλιππος,
Ἀλέξανδρος δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστη, πάλιν αὖ τερα-
τευόμενος ἱερὰ μὲν ἱδρύσατο Παυσανίου, εἰς αἰτίαν δὲ
εὐαγγελίων θυσίας τὴν βουλὴν κατέστησεν, ἐπωνυ-* 547
*μίαν δ' Ἀλεξάνδρῳ Μαργίτην ἐτίθετο, ἀπετόλμα δὲ
λέγειν, ὡς οὐ κινηθήσεται ἐκ Μακεδονίας· ἀγαπᾶν
γὰρ αὐτὸν ἔφη ἐν Πέλλῃ περιπατοῦντα καὶ τὰ σπλάγ-
χνα φυλάττοντα. καὶ ταῦτα λέγειν ἔφη οὐκ εἰκάζων,* 548
*ἀλλ' ἀκριβῶς εἰδώς, ὅτι αἵματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὠνία,
αὐτὸς οὐκ ἔχων αἷμα καὶ θεωρῶν τὸν Ἀλέξανδρον οὐκ
ἐκ τῆς Ἀλεξάνδρου φύσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀναν-*

δρίας. ἤδη δ' ἐψηφισμένων Θετταλῶν ἐπιστρατεύειν 161
ἐπὶ τὴν ὑμετέραν πόλιν, καὶ τοῦ νεανίσκου τὸ πρῶτον
παροξυνθέντος εἰκότως, ἐπειδὴ περὶ Θήβας ἦν τὸ
στρατόπεδον, πρεσβευτὴς ὑφ' ὑμῶν χειροτονηθεὶς,
ἀποδρὰς ἐκ μέσου τοῦ Κιθαιρῶνος ἧκεν ὑποστρέψας,
οὔτ' ἐν εἰρήνῃ οὔτ' ἐν πολέμῳ χρήσιμον ἑαυτὸν πα-
ρέχων. καὶ τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον οὐ
549 προὔδοτε, οὐδ' εἰάσατε κριθῆναι ἐν τῷ τῶν Ἑλλήνων
συνεδρίῳ, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν, εἴπερ ἀλη-
θῆ ἐστιν ἃ λέγεται. ὡς γάρ φασιν οἱ Πάραλοι καὶ οἱ 162
πρεσβεύσαντες πρὸς Ἀλέξανδρον, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰ-
κότως πιστεύεται, ἔστι τις Ἀριστίων Πλαταϊκὸς, ὁ τοῦ
550 Ἀριστοβούλου τοῦ φαρμακοπώλου υἱὸς, εἴ τις ἄρα καὶ
ὑμῶν γιγνώσκει. οὗτός ποτε ὁ νεανίσκος ἑτέρων τὴν
ὄψιν διαφέρων γενόμενος ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ
Δημοσθένους οἰκίᾳ· ὅ τι δὲ πράττων ἢ πάσχων, ἀμ-
φίβολος ἡ αἰτία καὶ τὸ πρᾶγμα οὐδαμῶς εὔσχημον
ἐμοὶ λέγειν. οὗτος, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἠγνοημένος ὅστις
ποτ' ἐστὶ καὶ πῶς βεβιωκὼς, τὸν Ἀλέξανδρον ὑποτρέ-
χει καὶ πλησιάζει ἐκείνῳ. διὰ τούτου γράμματα πέμ-
ψας ὡς Ἀλέξανδρον ἄδειάν τινα εὕρηται καὶ διαλλαγὰς
καὶ πολλὴν κολακείαν πεποίηται. ἐκεῖθεν δὲ θεωρή- 163
σατε, ὡς ὅμοιόν ἐστι τὸ πρᾶγμα τῇ αἰτίᾳ. εἰ γάρ τι
551 τούτων ἐφρόνει Δημοσθένης καὶ πολεμικῶς εἶχεν, ὥσ-
περ καὶ φησὶ, πρὸς Ἀλέξανδρον, τρεῖς αὐτῷ καιροὶ
κάλλιστοι παραγεγόνασιν, ὧν οὐδενὶ φαίνεται κεχρη-
μένος. εἷς μὲν ὁ πρῶτος, ὅτ' εἰς τὴν ἀρχὴν οὐ πάλαι
καθεστηκὼς Ἀλέξανδρος ἀπαρασκεύων αὐτῷ τῶν
ἰδίων ὄντων εἰς τὴν Ἀσίαν διέβη, ἤκμαζε δ' ὁ τῶν
Περσῶν βασιλεὺς καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασι καὶ πεζῇ στρα-
τιᾷ, ἄσμενος δ' ἂν ὑμᾶς εἰς τὴν συμμαχίαν προσεδέ-
ξατο διὰ τοὺς ἐπιφερομένους αὐτῷ κινδύνους. εἶπάς

τινα ἐνταῦθα λόγον, Δημόσθενες, ἢ ἔγραψάς τι ψή-
φισμα; βούλει σε θῶ φοβηθῆναι καὶ χρήσασθαι τῷ
αὐτοῦ τρόπῳ; καίτοι ῥητορικὴν δειλίαν δημόσιος και-
64 ρὸς οὐκ ἀναμένει. ἀλλ' ἐπειδὴ πάσῃ τῇ δυνάμει Δα-
ρεῖος κατεβεβήκει, ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦν ἀπειλημμένος
ἐν Κιλικίᾳ πάντων ἐνδεὴς, ὡς ἔφησθα σὺ, αὐτίκα μά-
λα δ' ἤμελλεν, ὡς ἦν ὁ παρὰ σοῦ λόγος, συμπατηθή-
σεσθαι ὑπὸ τῆς Περσικῆς ἵππου, τὴν δὲ σὴν ἀηδίαν ἡ
πόλις οὐκ ἐχώρει καὶ τὰς ἐπιστολὰς, ἃς ἐξηρτημένος
ἐκ τῶν δακτύλων περιῄεις, ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν 552
πρόσωπον ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος, καὶ
χρυσόκερων ἀποκαλῶν καὶ κατεστέφθαι φάσκων, εἴ
τι πταῖσμα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, οὐδ' ἐνταῦθα
ἔπραξας οὐδὲν, ἀλλ' εἴς τινα καιρὸν ἀνεβάλλου καλ-
65 λίω. ὑπερβὰς τοίνυν ἅπαντα ταῦτα ὑπὲρ τῶν νυνὶ κα-
θεστηκότων λέξω. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ τὸ ξενικὸν 553
ἐπέτυχον μάχῃ καὶ διέφθειραν τοὺς περὶ Κόρραγον
στρατιώτας, Ἠλεῖοι δ' αὐτοῖς συμμετεβάλοντο καὶ
Ἀχαιοὶ πάντες πλὴν Πελληναίων καὶ Ἀρκαδία πᾶσα
πλὴν Μεγάλης πόλεως, αὕτη δὲ ἐπολιορκεῖτο καὶ καθ'
ἑκάστην ἡμέραν ἐπίδοξος ἦν ἁλῶναι, ὁ δ' Ἀλέξανδρος 554
ἔξω τῆς ἄρκτου καὶ τῆς οἰκουμένης ὀλίγου δεῖν πάσης
μεθειστήκει, ὁ δὲ Ἀντίπατρος πολὺν χρόνον συνῆγε
στρατόπεδον, τὸ δ' ἐσόμενον ἄδηλον ἦν. ἐνταῦθ' ἡμῖν
ἀπόδειξιν ποίησαι, Δημόσθενες, τί ποτ' ἦν ἃ ἔπραξας
ἢ τί ποτ' ἦν ἃ ἔλεγες· καὶ εἰ βούλει, παραχωρῶ σοι
66 τοῦ βήματος, ἕως ἂν εἴπῃς. ἐπειδὴ δὲ σιγᾷς, ὅτι μὲν
ἀπορεῖς, συγγνώμην ἔχω σοι, ἃ δὲ τότ' ἔλεγες, ἐγὼ
νῦν λέξω. οὐ μέμνησθε αὐτοῦ τὰ μιαρὰ καὶ ἀπίθανα
ῥήματα, ἃ πῶς ποθ' ὑμεῖς, ὦ σιδήρεοι, ἐκαρτερεῖτε
ἀκροώμενοι; ὅτ' ἔφη παρελθὼν „ἀμπελουργοῦσί τι- 555
νες τὴν πόλιν, ἀνατετμήκασί τινες τὰ κλήματα τοῦ

δήμου, ὑποτέτμηται τὰ νεῦρα τῶν πραγμάτων, φορ-
556 μορραφούμεθα ἐπὶ τὰ στενὰ, τινὲς πρῶτον ὥσπερ τὰς
557 βελόνας διείρουσι.“ ταῦτα δὲ τί ἐστιν, ὦ κίναδος; 16
ῥήματα ἢ θαύματα; καὶ πάλιν ὅτε κύκλῳ περιδινῶν
558 σεαυτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος ἔλεγες ὡς ἀντιπράττων Ἀλε-
ξάνδρῳ „ὁμολογῶ τὰ Λακωνικὰ συστῆσαι, ὁμολογῶ Θετταλοὺς καὶ Περραιβοὺς ἀφιστάναι.“ σὺ γὰρ ἂν κώμην ἀποστήσαις; σὺ γὰρ ἂν προσέλθοις μὴ ὅτι πρὸς πόλιν, ἀλλὰ πρὸς οἰκίαν, ὅπου κίνδυνος πρόσεστιν; ἀλλ' εἰ μέν που χρήματα ἀναλίσκεται, προσκαθιζήσει, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις· ἐὰν δ' αὐτόματόν τι συμβῇ, προσποιήσει καὶ σαυτὸν ἐπὶ τὸ γεγενημένον
559 ἐπιγράψεις· ἂν δ' ἔλθῃ φόβος τις, ἀποδράσει· ἐὰν δὲ θαρρήσωμεν, δωρεὰς αἰτήσεις καὶ χρυσοῖς στεφάνοις στεφανοῦσθαι.

Ναὶ, ἀλλὰ δημοτικός ἐστιν. ἐὰν μὲν τοίνυν πρὸς 16
τὴν εὐφημίαν τῶν λόγων αὐτοῦ ἀποβλέπητε, ἐξαπατηθήσεσθε, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐὰν δ' εἰς τὴν φύσιν καὶ τὴν ἀλήθειαν, οὐκ ἐξαπατηθήσεσθε. ἐκείνως δὲ ἀπολάβετε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον. ἐγὼ μὲν μεθ' ὑμῶν λογιοῦμαι, ἃ δεῖ ὑπάρξαι ἐν τῇ φύσει τῷ δημοτικῷ ἀνδρὶ καὶ σώφρονι, καὶ πάλιν ἀντιθήσω, ποῖόν τινα εἰκός ἐστιν εἶναι τὸν ὀλιγαρχικὸν ἄνθρωπον καὶ φαῦλον· ὑμεῖς δ' ἀντιθέντες ἑκάτερα τούτων θεωρήσατ' αὐτὸν, μὴ ὁποτέρου τοῦ λόγου, ἀλλ' ὁποτέρου τοῦ βίου
ἐστίν. οἶμαι τοίνυν ἅπαντας ἂν ὁμολογήσειν ὑμᾶς τά- 16
δε δεῖν ὑπάρξαι τῷ δημοτικῷ, πρῶτον μὲν ἐλεύθερον αὐτὸν εἶναι καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς, ἵνα μὴ διὰ τὴν περὶ τὸ γένος ἀτυχίαν δυσμενὴς ᾖ τοῖς νόμοις, οἳ σώζουσι τὴν δημοκρατίαν, δεύτερον δ' ἀπὸ τῶν προγόνων εὐεργεσίαν τινὰ αὐτῷ πρὸς τὸν δῆμον
560 ὑπάρχειν, ἢ τό γ' ἀναγκαιότατον μηδεμίαν ἔχθραν,

ἵνα μὴ βοηθῶν τοῖς τῶν προγόνων ἀτυχήμασι κακῶς
70 ἐπιχειρῇ ποιεῖν τὴν πόλιν. τρίτον σώφρονα καὶ μέ-
τριον χρὴ πεφυκέναι αὐτὸν πρὸς τὴν καθ' ἡμέραν
δίαιταν, ὅπως μὴ διὰ τὴν ἀσέλγειαν τῆς δαπάνης δω-
ροδοκῇ κατὰ τοῦ δήμου, τέταρτον εὐγνώμονα καὶ δυ-
νατὸν εἰπεῖν· καλὸν γὰρ τὴν μὲν διάνοιαν προαιρεῖ-
σθαι τὰ βέλτιστα, τὴν δὲ παιδείαν τὴν τοῦ ῥήτορος καὶ
τὸν λόγον πείθειν τοὺς ἀκούοντας· εἰ δὲ μή, τήν γ' εὐ-
γνωμοσύνην ἀεὶ προτακτέον τοῦ λόγου. πέμπτον ἀν-
δρεῖον εἶναι τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ παρὰ τὰ δεινὰ καὶ τοὺς
πολέμους ἐγκαταλείπῃ τὸν δῆμον. τὸν δ' ὀλιγαρχικὸν
πάντα δεῖ τἀναντία τούτων ἔχειν· τί γὰρ δεῖ πάλιν δι-
εξιέναι; σκέψασθε δή, τί τούτων ὑπάρχει Δημοσθένει· 561
ὁ δὲ λογισμὸς ἔστω ἐπὶ πᾶσι δικαίοις.
71 Τούτῳ πατὴρ μὲν ἦν Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς,
ἀνὴρ ἐλεύθερος· οὐ γὰρ δεῖ ψεύδεσθαι· τὰ δ' ἀπὸ τῆς
μητρὸς καὶ τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πῶς ἔχει
αὐτῷ; ἐγὼ φράσω. Γύλων ἦν ἐκ Κεραμέων. οὗτος
προδοὺς τοῖς πολεμίοις Νύμφαιον τὸ ἐν τῷ Πόντῳ,
τότε τῆς πόλεως ἐχούσης τὸ χωρίον τοῦτο, φυγὰς ἐκ
τῆς πόλεως ἐγένετο θανάτου καταγνωσθέντος αὐτοῦ, 562
72 τὴν κρίσιν οὐχ ὑπομείνας, καὶ ἀφικνεῖται εἰς Βόσπο-
ρον, κἀκεῖ λαμβάνει δωρεὰν παρὰ τῶν τυράννων τοὺς
ὠνομασμένους Κήπους, καὶ γαμεῖ γυναῖκα πλουσίαν
μὲν νὴ Δία καὶ χρυσίον ἐπιφερομένην πολύ, Σκύθιν
δὲ τὸ γένος, ἐξ ἧς γίγνονται αὐτῷ θυγατέρες δύο, ἃς
ἐκεῖνος δεῦρο μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀποστείλας συν-
ῴκισε τὴν μὲν ἑτέραν ὁτῳδήποτε, ἵνα μὴ πολλοῖς
ἀπεχθάνωμαι· τὴν δ' ἑτέραν ἔγημε παριδὼν τοὺς τῆς
πόλεως νόμους Δημοσθένης ὁ Παιανιεύς, ἐξ ἧς ὑμῖν 563
ὁ περίεργος καὶ συκοφάντης γεγένηται Δημοσθένης.
οὐκοῦν ἀπὸ μὲν τοῦ πάππου τοῦ πρὸς μητρὸς πολέ-

μιος ἂν εἴη τῷ δήμῳ, θάνατον γὰρ αὐτοῦ τῶν προγό-
νων κατέγνωτε, τὰ δ' ἀπὸ τῆς μητρὸς Σκύθης, βάρβα-
ρος ἑλληνίζων τῇ φωνῇ· ὅθεν καὶ τὴν πονηρίαν οὐκ
ἐπιχώριός ἐστι. περὶ δὲ τὴν καθ' ἡμέραν δίαιταν τίς 17
ἐστιν; ἐκ τριηράρχου λογογράφος ἀνεφάνη, τὰ πα-
τρῷα καταγελάστως προέμενος· ἄπιστος δὲ καὶ περὶ
ταῦτα δόξας εἶναι καὶ τοὺς λόγους ἐκφέρων τοῖς ἀντι-
δίκοις ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὸ βῆμα· πλεῖστον δ' ἐκ τῆς
πόλεως εἰληφὼς ἀργύριον ἐλάχιστα περιεποιήσατο
564 νῦν μέντοι τὸ βασιλικὸν χρυσίον ἐπικέκλυκε τὴν δα-
πάνην αὐτοῦ, ἔσται δ' οὐδὲ τοῦθ' ἱκανόν· οὐδεὶς γὰρ
πώποτε πλοῦτος τρόπου πονηροῦ περιεγένετο· καὶ τὸ
κεφάλαιον, τὸν βίον οὐκ ἐκ τῶν ἰδίων προσόδων πο-
ρίζεται, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑμετέρων κινδύνων. περὶ δ' εὐ- 1
565 γνωμοσύνην καὶ λόγου δύναμιν πῶς πέφυκε; δεινὸς
λέγειν, κακὸς βιῶναι. οὕτω γὰρ κέχρηται καὶ τῷ ἑαυ-
τοῦ σώματι καὶ παιδοποιίᾳ ὥστ' ἐμὲ μὴ βούλεσθαι
λέγειν ἃ τούτῳ πέπρακται· ἤδη γάρ ποτε εἶδον μιση-
θέντας τοὺς τὰ τῶν πλησίον αἰσχρὰ λίαν σαφῶς λέγον-
τας. ἔπειτα τί συμβαίνει τῇ πόλει; οἱ μὲν λόγοι καλοί,
τὰ δ' ἔργα φαῦλα. πρὸς δὲ ἀνδρίαν βραχύς μοι λείπε- 1
ται λόγος. εἰ μὲν γὰρ ἠρνεῖτο μὴ δειλὸς εἶναι ἢ ὑμεῖς
μὴ συνῄδειτε, διατριβὴν ὁ λόγος ἄν μοι παρέσχεν·
ἐπειδὴ δὲ καὶ αὐτὸς ὁμολογεῖ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ
ὑμεῖς σύνιστε, λοιπὸν ὑπομνῆσαι τοὺς περὶ τούτων
κειμένους νόμους. ὁ γὰρ Σόλων ὁ παλαιὸς νομοθέ-
566 της ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίοις ᾤετο δεῖν ἐνέχεσθαι τὸν
ἀστράτευτον καὶ τὸν λελοιπότα τὴν τάξιν καὶ τὸν δει-
λὸν ὁμοίως· εἰσὶ γὰρ καὶ δειλίας γραφαί. καίτοι θαυ-
μάσειεν ἄν τις ὑμῶν, εἰ εἰσὶ φύσεως γραφαί. εἰσίν.
τίνος ἕνεκα; ἵν' ἕκαστος ἡμῶν τὰς ἐκ τῶν νόμων ζη-
μίας φοβούμενος μᾶλλον ἢ τοὺς πολεμίους ἀμείνων

76 *ἀγωνιστὴς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὑπάρχῃ. ὁ μὲν τοίνυν
νομοθέτης τὸν ἀστράτευτον καὶ τὸν δειλὸν καὶ τὸν λι-
πόντα τὴν τάξιν ἔξω τῶν περιρραντηρίων τῆς ἀγορᾶς
ἐξείργει, καὶ οὐκ ἐᾷ στεφανοῦσθαι οὐδ' εἰσιέναι εἰς τὰ
ἱερὰ τὰ δημοτελῆ· σὺ δὲ τὸν ἀστεφάνωτον ἐκ τῶν νό-
μων κελεύεις ἡμᾶς στεφανοῦν, καὶ τῷ σαυτοῦ ψηφί-
σματι τὸν οὐ προσήκοντα εἰσκαλεῖς τοῖς τραγῳδοῖς εἰς
τὴν ὀρχήστραν, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου τὸν τὰ ἱερὰ
διὰ δειλίαν προδεδωκότα.*

*Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως,
ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅταν φῇ δημοτικὸς εἶναι· θεωρεῖτ'
αὐτοῦ μὴ τὸν λόγον, ἀλλὰ τὸν βίον, καὶ σκοπεῖτε, μὴ* 567
τίς φησιν εἶναι, ἀλλὰ τίς ἐστιν.

77 *Ἐπεὶ δὲ στεφάνων ἀνεμνήσθην καὶ δωρεῶν, ἕως
ἔτι μέμνημαι, προλέγω ὑμῖν, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ
καταλύσετε τὰς ἀφθόνους ταύτας δωρεὰς καὶ τοὺς
εἰκῇ διδομένους στεφάνους, οὔθ' οἱ τιμώμενοι χάριν
ὑμῖν εἴσονται οὔτε τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐπανορ-
θωθήσεται· τοὺς μὲν γὰρ πονηροὺς οὐ μή ποτε βελ-
τίους ποιήσετε, τοὺς δὲ χρηστοὺς εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυ-
μίαν ἐμβαλεῖτε. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, μεγάλα τούτων*
78 *οἶμαι σημεῖα δείξειν ὑμῖν. εἰ γάρ τις ὑμᾶς ἐρωτήσειε,
πότερον ὑμῖν ἐνδοξοτέρα δοκεῖ ἡ πόλις ἡμῶν εἶναι ἐπὶ
τῶν νυνὶ καιρῶν ἢ ἐπὶ τῶν προγόνων, ἅπαντες ἂν
ὁμολογήσαιτε, ἐπὶ τῶν προγόνων. ἄνδρες δὲ πότερον
τότε ἀμείνους ἦσαν ἢ νυνί; τότε μὲν διαφέροντες,
νυνὶ δὲ πολλῷ καταδεέστεροι. δωρεαὶ δὲ καὶ στέφα-
νοι καὶ κηρύγματα καὶ σιτήσεις ἐν πρυτανείῳ πότε-
ρον τότε ἦσαν πλείους ἢ νυνί; τότε μὲν ἦν σπάνια
τὰ καλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς ὄνομα τίμιον·
νῦν δ' ἤδη καταπέπλυται τὸ πρᾶγμα, καὶ τὸ στεφα-* 568
79 *νοῦν ἐξ ἔθους, ἀλλ' οὐκ ἐκ προνοίας ποιεῖσθε. οὐκ οὖν*

*ἄτοπον οὑτωσὶ διαλογιζομένοις τὰς μὲν δωρεὰς νῦν
πλείους εἶναι, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τότε μᾶλ-
λον ἢ νῦν ἰσχύειν, καὶ τοὺς ἄνδρας νῦν μὲν χείρους
εἶναι, τότε δ' ἀμείνους; ἐγὼ δὲ τοῦθ' ὑμᾶς ἐπιχειρήσω
διδάσκειν. οἴεσθ' ἄν ποτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί τινα
569 ἐπασκεῖν εἰς τὰ Ὀλύμπια ἢ εἰς ἄλλον τινὰ τῶν στεφα-
νιτῶν ἀγώνων παγκράτιον ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν βαρυ-
τέρων ἄθλων, εἰ ὁ στέφανος ἐδίδοτο μὴ τῷ κρατίστῳ,
ἀλλὰ τῷ διαπραξαμένῳ; οὐδεὶς ἄν ποτ' ἠθέλησεν ἐπα-
σκεῖν. νῦν δ', οἶμαι, διὰ τὸ σπάνιον καὶ τὸ περιμάχητον* 18
*καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀείμνηστον ἐκ τῆς νίκης ἐθέλουσί
τινες τὰ σώματα παρακαταθέμενοι καὶ τὰς μεγίστας
ταλαιπωρίας ὑπομείναντες διακινδυνεύειν. ὑπολάβετε
τοίνυν ὑμᾶς αὐτοὺς εἶναι ἀγωνοθέτας πολιτικῆς ἀρε-
τῆς, κἀκεῖνο ἐκλογίσασθε, ὅτι, ἐὰν μὲν τὰς δωρεὰς ὀλί-
γοις καὶ ἀξίοις καὶ κατὰ τοὺς νόμους διδῶτε, πολ-
λοὺς ἀγωνιστὰς ἕξετε τῆς ἀρετῆς, ἐὰν δὲ τῷ βουλομένῳ
καὶ τοῖς διαπραξαμένοις χαρίζησθε, καὶ τὰς ἐπιεικεῖς
φύσεις διαφθερεῖτε. ὅτι δὲ ὀρθῶς λέγω, ἔτι μικρῷ σα-* 18
*φέστερον ὑμᾶς βούλομαι διδάξαι πότερον ὑμῖν ἀμεί-
570 νων ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ Θεμιστοκλῆς ὁ στρατηγήσας,
ὅτ' ἐν τῇ Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ τὸν Πέρσην ἐνικᾶτε, ἢ
Δημοσθένης ὁ τὴν τάξιν λιπών; Μιλτιάδης δὲ ὁ τὴν
ἐν Μαραθῶνι μάχην τοὺς βαρβάρους νικήσας, ἢ οὗ-
τος; ἔτι δ' οἱ ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγα-
γόντες; Ἀριστείδης δ' ὁ δίκαιος, ὁ τὴν ἀνόμοιον ἔχων
ἐπωνυμίαν Δημοσθένει; ἀλλ' ἔγωγε μὰ τοὺς θεοὺς* 18
*τοὺς Ὀλυμπίους οὐδ' ἐν ταῖς αὐταῖς ἡμέραις ἄξιον
571 ἡγοῦμαι μεμνῆσθαι τοῦ θηρίου τούτου καὶ ἐκείνων
τῶν ἀνδρῶν. ἐπιδειξάτω τοίνυν Δημοσθένης ἐν τῷ
αὑτοῦ λόγῳ, εἴ που γέγραπταί τινα τῶν ἀνδρῶν τού-
των στεφανῶσαι. ἀχάριστος ἄρ' ἦν ὁ δῆμος; οὔκ, ἀλλὰ*

μεγαλόφρων, κἀκεῖνοί γε οἱ μὴ τετιμημένοι τῆς πόλεως ἄξιοι· οὐ γὰρ ᾤοντο δεῖν ἐν τοῖς γράμμασι τιμᾶσθαι, 572 ἀλλ' ἐν τῇ μνήμῃ τῶν εὖ πεπονθότων, ἣ ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου μέχρι τῆσδε τῆς ἡμέρας ἀθάνατος οὖσα διαμένει. δωρεὰς δὲ τίνας ἐλάμβανον; ὧν ἄξιόν ἐστι μνησθῆναι.

83 Ἦσάν τινες κατὰ τοὺς τότε καιρούς, οἳ πολὺν πόνον ὑπομείναντες καὶ μεγάλους κινδύνους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ ἐνίκων μαχόμενοι Μήδους· οὗτοι δεῦρο ἀφικόμενοι τὸν δῆμον ᾔτησαν δωρεάν, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τιμὰς μεγάλας, ὡς τότ' ἐδόκει, τρεῖς λιθίνους Ἑρμᾶς στῆσαι ἐν τῇ στοᾷ τῇ τῶν Ἑρμῶν, ἐφ' ᾧτε μὴ ἐπιγράφειν τὰ ὀνόματα τὰ ἑαυτῶν, 573 ἵνα μὴ τῶν στρατηγῶν, ἀλλὰ τοῦ δήμου δοκῇ εἶναι τὸ

84 ἐπίγραμμα. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἐξ αὐτῶν τῶν ποιημάτων εἴσεσθε. ἐπιγέγραπται γὰρ ἐπὶ τῷ μὲν πρώτῳ τῶν Ἑρμῶν

ἦν ἄρα κἀκεῖνοι ταλακάρδιοι, οἵ ποτε Μήδων
 παισὶν ἐπ' Ἠϊόνι, Στρυμόνος ἀμφὶ ῥοάς,
λιμόν τ' αἴθωνα κρατερόν τ' ἐπάγοντες Ἄρηα 574
 πρῶτοι δυσμενέων εὗρον ἀμηχανίην.

ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ

ἡγεμόνεσσι δὲ μισθὸν Ἀθηναῖοι τάδ' ἔδωκαν
 ἀντ' εὐεργεσίης καὶ μεγάλης ἀρετῆς.
μᾶλλόν τις τάδ' ἰδὼν καὶ ἐπεσσομένων ἐθελήσει
 ἀμφὶ ξυνοῖσι πράγμασι μόχθον ἔχειν.

85 ἐπὶ δὲ τῷ τρίτῳ ἐπιγέγραπται Ἑρμῇ 575

ἔκ ποτε τῆσδε πόληος ἅμ' Ἀτρείδῃσι Μενεσθεὺς
 ἡγεῖτο ζάθεον Τρωικὸν ἂμ πεδίον,
ὅν ποθ' Ὅμηρος ἔφη Δαναῶν πύκα χαλκοχιτώνων
 κοσμητῆρα μάχης ἔξοχον ἄνδρα μολεῖν.

οὕτως οὐδὲν ἀεικὲς Ἀθηναίοισι καλεῖσθαι
κοσμητὰς πολέμου τ' ἀμφὶ καὶ ἠνορέης.

ἔστι που τὸ τῶν στρατηγῶν ὄνομα; οὐδαμοῦ, ἀλλὰ τὸ τοῦ δήμου

Προσέλθετε δὴ τῇ διανοίᾳ καὶ εἰς τὴν στοὰν τὴν 18
ποικίλην· ἁπάντων γὰρ ὑμῖν τῶν καλῶν ἔργων τὰ ὑπομνήματα ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀνάκειται. τί οὖν ἐστιν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὃ ἐγὼ λέγω; ἐνταῦθα ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη
576 *γέγραπται. τίς οὖν ἦι ὁ στρατηγός; οὑτωσὶ μὲν ἐρωτηθέντες ἅπαντες ἀποκρίναισθε ἄν, ὅτι Μιλτιάδης, ἐκεῖ δὲ οὐκ ἐπιγέγραπται. πῶς; οὐκ ᾔτησε τὴν δωρεὰν ταύτην; ᾔτησεν, ἀλλ' ὁ δῆμος οὐκ ἔδωκεν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ὀνόματος συνεχώρησεν αὐτῷ πρώτῳ γραφῆναι, παρακαλοῦντι τοὺς στρατιώτας. ἐν τοίνυν τῷ μητρῴῳ* 18
παρὰ τὸ βουλευτήριον, ἣν ἔδοτε δωρεὰν τοῖς ἀπὸ Φυλῆς φεύγοντα τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν, ἔστιν ἰδεῖν. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος ὁ ἐκ Κοίλης, εἷς τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον, ἔγραψε δὲ πρῶτον μὲν αὐτοῖς εἰς θυσίαν καὶ ἀναθήματα δοῦναι χιλίας δραχμάς, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἔλαττον ἢ δέκα δραχμαὶ κατ' ἄνδρα ἕκαστον, ἔπειτα κελεύει στεφα-
577 *νοῦσθαι θαλλοῦ στεφάνῳ αὐτῶν ἕκαστον, ἀλλ' οὐ χρυσῷ· τότε μὲν γὰρ ἦν ὁ τοῦ θαλλοῦ στέφανος τίμιος, νυνὶ δὲ καὶ ὁ χρυσοῦς καταπεφρόνηται. καὶ οὐδὲ τοῦτο εἰκῇ πρᾶξαι κελεύει, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν βουλὴν σκεψαμένην, ὅσοι αὐτῶν ἐπὶ Φυλῇ ἐπολιορκήθησαν, ὅτε Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ τριάκοντα προσέβαλλον τοῖς καταλαβοῦσι Φυλήν, οὐχ ὅσοι τὴν τάξιν ἔλιπον ἐν Χαιρωνείᾳ τῶν πολεμίων ἐπιόντων. ὅτι δ' ἀληθῆ λέγω, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὸ ψήφισμα.*

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΕΡΙ ΔΩΡΕΑΣ ΤΟΙΣ ΑΠΟ ΦΥΛΗΣ.

88 *Παρανάγνωθι καὶ ὃ γέγραφε Κτησιφῶν Δημο-* 578
σθένει τῷ τῶν μεγίστων κακῶν αἰτίῳ.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Τούτῳ τῷ ψηφίσματι ἐξαλείφεται ἡ τῶν καταγαγόντων τὸν δῆμον δωρεά. εἰ τοῦτ' ἔχει καλῶς, ἐκεῖνο αἰσχρῶς· εἰ ἐκεῖνοι κατ' ἀξίαν ἐτιμήθησαν, οὗτος ἀνάξιος ὢν στεφανοῦται.

89 *Καίτοι πυνθάνομαί γ' αὐτὸν μέλλειν λέγειν, ὡς οὐ δίκαια ποιῶ παραβάλλων αὐτῷ τὰ τῶν προγόνων ἔργα· οὐδὲ γὰρ Φιλάμμωνά φησι τὸν πύκτην Ὀλυμπίασι στεφανωθῆναι νικήσαντα Γλαῦκον τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον πύκτην, ἀλλὰ τοὺς καθ' ἑαυτὸν ἀγωνιστάς, ὥσπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας, ὅτι τοῖς μὲν πύκταις ἐστὶν ὁ ἀγὼν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δ' ἀξιοῦσι στεφανοῦσθαι πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρετήν, ἧς καὶ ἕνεκα στεφανοῦνται. δεῖ γὰρ τὸν κήρυκα ἀψευδεῖν, ὅταν τὴν ἀνάρρησιν ἐν τῷ θεάτρῳ ποιῆται πρὸς τοὺς Ἕλληνας. μὴ οὖν ἡμῖν,
ὡς Παταικίωνος ἄμεινον πεπολίτευσαι, διέξιθι, ἀλλ'* 579
ἐφικόμενος τῆς ἀνδραγαθίας, οὕτω τὰς χάριτας τὸν δῆμον ἀπαίτει.

90 *Ἵνα δὲ μὴ ἀποπλανῶ ὑμᾶς ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως, ἀναγνώσεται ὑμῖν ὁ γραμματεὺς τὸ ἐπίγραμμα, ὃ ἐπι-
γέγραπται τοῖς ἀπὸ Φυλῆς τὸν δῆμον καταγαγοῦσιν.* 580

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Τούσδ' ἀρετῆς ἕνεκα στεφάνοις ἐγέραιρε παλαίχθων
δῆμος Ἀθηναίων, οἵ ποτε τοὺς ἀδίκοις
θεσμοῖς ἄρξαντας πρῶτοι πόλεως καταπαύειν
ἦρξαν, κίνδυνον σώμασιν ἀράμενοι.

91 *Ὅτι τοὺς παρὰ τοὺς νόμους ἄρξαντας κατέλυσαν, διὰ τοῦτ' αὐτούς φησιν ὁ ποιητὴς τιμηθῆναι. ἔναυλον γὰρ ἦν τότε πᾶσιν, ὅτι τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη, ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον. καὶ*

*γάρ τοι, ὡς ἐγὼ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμαυτοῦ ἐπυνθανό-
μην, ὃς ἔτη βιοὺς ἐνενήκοντα καὶ πέντε ἐτελεύτησεν,
ἁπάντων μετασχὼν τῶν πόνων τῇ πόλει, ὃς πολλάκις
πρὸς ἐμὲ διεξῄει ἐπὶ σχολῆς. ἔφη γάρ, ὅτε ἀρτίως κα-
τεληλύθει ὁ δῆμος, εἴ τις εἰσίοι γραφὴν παρανόμων
581 εἰς δικαστήριον, εἶναι ὅμοιον τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἔργον.
τί γάρ ἐστιν ἀνοσιώτερον ἀνδρὸς παράνομα λέγοντος
582 καὶ πράττοντος; καὶ τὴν ἀκρόασιν, ὡς ἐκεῖνος ἀπήγ- 19
γελλεν, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐποιοῦντο, ὥσπερ νῦν
γίγνεται, ἀλλ' ἦσαν πολὺ χαλεπώτεροι οἱ δικασταὶ τοῖς
τὰ παράνομα γράφουσιν αὐτοῦ τοῦ κατηγόρου, καὶ
πολλάκις ἀνεπόδιζον τὸν γραμματέα καὶ ἐκέλευον πά-
λιν ἀναγιγνώσκειν τοὺς νόμους καὶ τὸ ψήφισμα, καὶ
ἡλίσκοντο οἱ παράνομα γράφοντες, οὐκ εἰ πάντας πα-
ραπηδήσειαν τοὺς νόμους, ἀλλ' εἰ μίαν μόνον συλλα-
βὴν παραλλάξειαν. τὸ δὲ νυνὶ γιγνόμενον πρᾶγμα
ὑπερκαταγέλαστόν ἐστιν· ὁ μὲν γὰρ γραμματεὺς ἀνα-
γιγνώσκει τὸ παράνομον, οἱ δὲ δικασταὶ ὥσπερ ἐπῳ-
δὴν ἢ ἀλλότριόν τι πρᾶγμα ἀκροώμενοι πρὸς ἑτέρῳ
τινὶ τὴν γνώμην ἔχουσιν. ἤδη δ' ἐκ τῶν τεχνῶν τῶν 19
583 Δημοσθένους αἰσχρὸν ἔθος ἐν τοῖς δικαστηρίοις πα-
ραδέχεσθε. μετενήνεκται γὰρ ὑμῖν τὰ τῆς πόλεως δί-
καια· ὁ μὲν γὰρ κατήγορος ἀπολογεῖται, ὁ δὲ φεύγων
τὴν γραφὴν κατηγορεῖ, οἱ δὲ δικασταὶ ἐνίοτε ὧν μέν
εἰσι κριταὶ ἐπιλανθάνονται, ὧν δ' οὐκ εἰσὶ δικασταί,
περὶ τούτων ἀναγκάζονται τὴν ψῆφον φέρειν. λέγει δὲ
ὁ φεύγων, ἂν ἄρα ποθ' ἅψηται τοῦ πράγματος, οὐχ
ὡς ἔννομα γέγραφεν, ἀλλ' ὡς ἤδη ποτὲ καὶ πρότερον
ἕτερος τοιαῦτα γράψας ἀπέφυγεν. ἐφ' ᾧ καὶ νυνὶ μέγα
φρονεῖν ἀκούω Κτησιφῶντα. ἐτόλμα δ' ἐν ὑμῖν ποτε 19
σεμνύνεσθαι Ἀριστοφῶν ἐκεῖνος ὁ Ἀζηνιεὺς λέγων,
ὅτι γραφὰς παρανόμων πέφευγεν ἑβδομήκοντα καὶ*

*πέντε. ἀλλ᾽ οὐχὶ ὁ Κέφαλος ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ὁ δο-
κῶν δημοτικώτατος γεγονέναι, οὐχ οὕτως, ἀλλ᾽ ἐπὶ
τοῖς ἐναντίοις ἐφιλοτιμεῖτο, λέγων, ὅτι πλεῖστα πάν-
των γεγραφὼς ψηφίσματα οὐδεμίαν πώποτε γραφὴν
πέφευγε παρανόμων, καλῶς, οἶμαι, σεμνυνόμενος.
ἐγράφοντο γὰρ ἀλλήλους παρανόμων οὐ μόνον οἱ δια-
πολιτευόμενοι, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τοὺς φίλους, εἴ τι* 584
95 *ἐξαμαρτάνοιεν εἰς τὴν πόλιν. ἐκεῖθεν δὲ τοῦτο γνώ-
σεσθε. Ἀρχῖνος γὰρ ὁ ἐκ Κοίλης ἐγράψατο παρανόμων
Θρασύβουλον τὸν Στειριᾶ γράψαντά τι παρὰ τοὺς* 585
*νόμους, ἕνα τῶν συγκατελθόντων αὐτῷ ἀπὸ Φυλῆς,
καὶ εἷλε νεωστὶ γεγενημένων αὐτῷ τῶν εὐεργεσιῶν,
ἃς οὐχ ὑπελογίσαντο οἱ δικασταί· ἡγοῦντο γάρ, ὥσπερ
τότε αὐτοὺς φεύγοντας ἀπὸ Φυλῆς Θρασύβουλος κα-
τήγαγεν, οὕτω νῦν μένοντας ἐξελαύνειν παρὰ τοὺς*
96 *νόμους γράφοντά τι. ἀλλ᾽ οὐ νῦν, ἀλλ᾽ ἅπαν τοὐναν-
τίον γίγνεται· οἱ γὰρ ἀγαθοὶ στρατηγοὶ ὑμῶν καὶ τῶν
τὰς σιτήσεις τινὲς εὑρημένων ἐν τῷ πρυτανείῳ ἐξαι-
τοῦνται τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων, οὓς ὑμεῖς ἀχα-
ρίστους εἶναι δικαίως ἂν ὑπολαμβάνοιτε· εἰ γάρ τις ἐν
δημοκρατίᾳ τετιμημένος, ἐν τοιαύτῃ πολιτείᾳ, ἣν οἱ
θεοὶ καὶ οἱ νόμοι σώζουσι, τολμᾷ βοηθεῖν τοῖς παρά-
νομα γράφουσι, καταλύει τὴν πολιτείαν, ὑφ᾽ ἧς τετί-*
97 *μηται. τίς οὖν ἀποδέδεικται λόγος ἀνδρὶ συνηγόρῳ* 586
δικαίῳ καὶ σώφρονι; ἐγὼ λέξω. εἰς τρία μέρη διαιρεῖ- 587
*ται ἡ ἡμέρα, ὅταν εἰσίῃ γραφὴ παρανόμων εἰς τὸ δι-
καστήριον. ἐγχεῖται γὰρ τὸ μὲν πρῶτον ὕδωρ τῷ κα-
τηγόρῳ καὶ τοῖς νόμοις καὶ τῇ δημοκρατίᾳ, τὸ δὲ δεύ-
τερον ὕδωρ τῷ τὴν γραφὴν φεύγοντι καὶ τοῖς εἰς αὐτὸ
τὸ πρᾶγμα λέγουσιν· ἐπειδὰν δὲ τῇ πρώτῃ ψήφῳ μὴ
λυθῇ τὸ παράνομον, ἤδη τὸ τρίτον ὕδωρ ἐγχεῖται τῇ*
98 *τιμήσει καὶ τῷ μεγέθει τῆς ὀργῆς τῆς ὑμετέρας. ὅστις*

μὲν οὖν ἐν τῇ τιμήσει τὴν ψῆφον αἰτεῖ, τὴν ὀργὴν τὴν
588 *ὑμετέραν παραιτεῖται· ὅστις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν*
ψῆφον αἰτεῖ, ὅρκον αἰτεῖ, νόμον αἰτεῖ, δημοκρατίαν
αἰτεῖ, ὧν οὔτε αἰτῆσαι οὐδὲν ὅσιον οὐδενὶ οὔτ' αἰτη-
θέντα ἑτέρῳ δοῦναι. κελεύσατε οὖν αὐτοὺς, ἐάσαντας
ὑμᾶς τὴν πρώτην ψῆφον κατὰ τοὺς νόμους διενεγκεῖν,
ἀπαντᾶν εἰς τὴν τίμησιν. ὅλως δ' ἔγωγε, ὦ Ἀθηναῖοι, 199
ὀλίγου δέω εἰπεῖν, ὡς καὶ νόμον δεῖ τεθῆναι ἐπὶ ταῖς
γραφαῖς μόνον τῶν παρανόμων, μὴ ἐξεῖναι μήτε τῷ
κατηγόρῳ συνηγόρους παρασχέσθαι μήτε τῷ τὴν γρα-
φὴν τῶν παρανόμων φεύγοντι. οὐ γὰρ ἀόριστόν ἐστι
τὸ δίκαιον, ἀλλ' ὡρισμένον τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις.
ὥσπερ γὰρ ἐν τῇ τεκτονικῇ, ὅταν εἰδέναι βουλώμεθα
589 *τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ μὴ, τὸν κανόνα προσφέρομεν, ᾧ δια-*
γιγνώσκεται, οὕτω καὶ ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν παρανό- 200
μων παράκειται κανὼν τοῦ δικαίου τουτὶ τὸ σανίδιον
καὶ τὸ ψήφισμα καὶ οἱ παραγεγραμμένοι νόμοι. ταῦτα
συμφωνοῦντα ἀλλήλοις ἐπιδείξας κατάβαινε· καὶ τί
δεῖ σε Δημοσθένην παρακαλεῖν; ὅταν δ' ὑπερπηδή-
σας τὴν δικαίαν ἀπολογίαν παρακαλῇς κακοῦργον ἄν-
θρωπον καὶ τεχνίτην λόγων, κλέπτεις τὴν ἀκρόασιν,
βλάπτεις τὴν πόλιν, καταλύεις τὴν δημοκρατίαν.

Τίς οὖν ἐστιν ἀποτροπὴ τῶν τοιούτων λόγων; 201
ἐγὼ ἐρῶ. ἐπειδὰν προσελθὼν ἐνταυθοῖ Κτησιφῶν
590 *διεξέλθῃ πρὸς ὑμᾶς τοῦτο δὴ τὸ συντεταγμένον αὐτῷ*
προοίμιον, ἔπειτ' ἐνδιατρίβῃ καὶ μὴ ἀπολογῆται, ὑπο-
μνήσατ' αὐτὸν ἄνευ θορύβου τὸ σανίδιον λαβεῖν καὶ
τοὺς νόμους τῷ ψηφίσματι παραναγνῶναι. ἐὰν δὲ μὴ
προσποιῆται ὑμῶν ἀκούειν, μηδὲ ὑμεῖς ἐκείνου ἐθέ-
λετε ἀκούειν· οὐ γὰρ τῶν φευγόντων τὰς οὐ δικαίας
ἀπολογίας εἰσεληλύθατε ἀκροασόμενοι, ἀλλὰ τῶν ἐθε-
λόντων δικαίως ἀπολογεῖσθαι. ἐὰν δ' ὑπερπηδήσας 202

τὴν δικαίαν ἀπολογίαν Δημοσθένην παρακαλῇ, μά-
λιστα μὲν μὴ προσδέχεσθε κακοῦργον ἄνθρωπον, οἰό-
μενον ῥήμασι τοὺς νόμους ἀναιρήσειν, μηδ' ἐν ἀρετῇ
τοῦθ' ὑμῶν μηδεὶς καταλογιζέσθω, ὃς ἂν ἐπανερομέ-
νου Κτησιφῶντος, εἰ καλέσῃ Δημοσθένην, πρῶτος
ἀναβοήσῃ „κάλει, κάλει.“ ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς 591
νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς. ἂν δ' ἄρα
ὑμῖν δόξῃ ἀκούειν, ἀξιώσατε τὸν Δημοσθένην τὸν αὐ-
τὸν τρόπον ἀπολογεῖσθαι, ὅνπερ κἀγὼ κατηγόρηκα.
ἐγὼ δὲ πῶς κατηγόρηκα; ἵνα καὶ ὑπομνήσω ὑμᾶς. 592
03 οὔτε τὸν ἴδιον βίον τὸν Δημοσθένους πρότερον διεξ
ῆλθον οὔτε τῶν δημοσίων ἀδικημάτων οὐδενὸς πρό-
τερον ἐμνήσθην, ἄφθονα δήπου καὶ πολλὰ ἔχων λέ-
γειν, ἢ πάντων γ' ἂν εἴην ἀπορώτατος· ἀλλὰ πρῶτον
μὲν τοὺς νόμους ἐπέδειξα ἀπαγορεύοντας μὴ στεφα-
νοῦν τοὺς ὑπευθύνους, ἔπειτα τὸν ῥήτορα ἐξήλεγξα
γράψαντα Δημοσθένην ὑπεύθυνον ὄντα στεφανοῦν
οὐδὲν προβαλλόμενον, οὐδὲ προσεγγράψαντα „ἐπει-
δὰν δῷ τὰς εὐθύνας,“ ἀλλὰ παντελῶς καὶ ὑμῶν καὶ
τῶν νόμων καταπεφρονηκότα· καὶ τὰς ἐσομένας πρὸς 593
ταῦτα προφάσεις εἶπον, ἃς ἀξιῶ καὶ ὑμᾶς διαμνημο-
04 νεύειν. δεύτερον δ' ὑμῖν διεξῆλθον τοὺς περὶ τῶν κη-
ρυγμάτων νόμους, ἐν οἷς διαῤῥήδην ἀπείρηται τὸν ὑπὸ
τοῦ δήμου στεφανούμενον μὴ κηρύττεσθαι ἔξω τῆς
ἐκκλησίας· ὁ δὲ ῥήτωρ ὁ φεύγων τὴν γραφὴν οὐ τοὺς
νόμους μόνον παραβέβηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸν καιρὸν τῆς
ἀναῤῥήσεως καὶ τὸν τόπον, κελεύων οὐκ ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ θεάτρῳ τὴν ἀνάῤῥησιν γίγνεσθαι,
οὐδ' ἐκκλησιαζόντων Ἀθηναίων, ἀλλὰ μελλόντων τρα-
γῳδῶν εἰσιέναι. ταῦτα δ' εἰπὼν μικρὰ μὲν περὶ τῶν
ἰδίων εἶπον, τὰ δὲ πλεῖστα περὶ τῶν δημοσίων ἀδικη-
05 μάτων λέγω. οὕτω δὴ καὶ τὸν Δημοσθένην ἀξιώσατε

606 *θησε καὶ ἐκείρατο, ἐπὶ τούτοις ἐμὲ στεφανοῦσθαι.“
ἀλλ' οἶμαι, ταῦτα μὲν ἂν εἴποι ἀνὴρ ὄντως βεβιωκὼς
μετ' ἀρετῆς· ἃ δὲ σὺ λέξεις, εἴποι ἂν κάθαρμα ζηλο-
τυποῦν ἀρετήν. οὐ γὰρ δὴ μὰ τὸν Ἡρακλέα τοῦτό γε* 212
*ὑμῶν οὐδεὶς φοβήσεται, μὴ ὁ Δημοσθένης, ἀνὴρ με-
γαλόψυχος καὶ τὰ πολεμικὰ διαφέρων, ἀποτυχὼν τῶν*
607 *ἀριστείων οἴκαδε ἐπανελθὼν ἑαυτὸν διαχρήσηται· ὃς
τοσοῦτον καταγελᾷ τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλοτιμίας, ὥστε*
608 *τὴν μιαρὰν κεφαλὴν ταύτην καὶ ὑπεύθυνον, ἣν οὗτος
παρὰ τοὺς νόμους γέγραφε στεφανῶσαι, μυριάκις κα-
τατέτμηκε καὶ τούτων μισθοὺς εἴληφε τραύματος ἐκ
προνοίας γραφὰς γραφόμενος, καὶ κατακεκονδύλισται,
ὥστε αὐτὸν οἶμαι τὰ τῶν κονδύλων ἴχνη τῶν Μειδίου
ἔχειν ἔτι φανερά· ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὐ κεφαλήν, ἀλλὰ
πρόσοδον κέκτηται.*

609 *Περὶ δὲ Κτησιφῶντος τοῦ γράψαντος τὴν γνώ-* 213
*μην βραχέα βούλομαι εἰπεῖν, τὰ δὲ πολλὰ ὑπερβήσο-
μαι, ἵνα καὶ πεῖραν λάβω, εἰ δύνασθε τοὺς σφόδρα πο-
νηρούς, κἂν μή τις προείπῃ, διαγιγνώσκειν· ὃ δ' ἐστὶ
κοινὸν καὶ δίκαιον κατ' ἀμφοτέρων αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι
πρὸς ὑμᾶς, τοῦτ' ἐρῶ. περιέρχονται γὰρ τὴν ἀγορὰν
ἀληθεῖς κατ' ἀλλήλων ἔχοντες δόξας καὶ λόγους οὐ
ψευδεῖς λέγοντες. ὁ μὲν γὰρ Κτησιφῶν οὐ τὸ καθ'* 214
*ἑαυτόν φησι φοβεῖσθαι, ἐλπίζειν γὰρ δόξειν ἰδιώτης
εἶναι, ἀλλὰ τὴν τοῦ Δημοσθένους ἐν τῇ πολιτείᾳ δω-
ροδοκίαν φησὶ φοβεῖσθαι καὶ τὴν ἐμπληξίαν καὶ δει-
λίαν· ὁ δὲ Δημοσθένης εἰς αὐτὸν μὲν ἀποβλέπων θαρ-*
610 *ρεῖν φησιν, τὴν δὲ τοῦ Κτησιφῶντος πονηρίαν καὶ
πορνοβοσκίαν ἰσχυρῶς δεδιέναι. τοὺς δὲ δὴ κατεγνω-
κότας ἀλλήλων ἀδικεῖν μηδαμῶς ὑμεῖς οἱ κοινοὶ κριταὶ
τῶν ἐγκλημάτων ἀπολύσητε.*

Περὶ δὲ τῶν εἰς ἐμαυτὸν λοιδοριῶν βραχέα βού- 215

λομαι προειπεῖν. πυνθάνομαι γὰρ λέξειν Δημοσθένην,
ὡς ἡ πόλις ὑπ' αὐτοῦ μὲν ὠφέληται πολλὰ, ὑπ' ἐμοῦ
δὲ καταβέβλαπται, καὶ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Ἀλέξαν-
δρον καὶ τὰς ἀπὸ τούτων αἰτίας ἀνοίσειν ἐπ' ἐμέ. οὕτω
γάρ ἐστιν, ὡς ἔοικε, δεινὸς δημιουργὸς λόγων, ὥστε
οὐκ ἀπόχρη αὐτῷ, εἴ τι πεπολίτευμαι παρ' ὑμῖν ἐγὼ
ἢ εἴ τινας δημηγορίας εἴρηκα, τούτων κατηγορεῖν,
16 ἀλλὰ καὶ τὴν ἡσυχίαν μου τοῦ βίου διαβάλλει καὶ τῆς
σιωπῆς μου κατηγορεῖ, ἵνα μηδεὶς αὐτῷ τόπος ἀσυκο-
φάντητος παραλείπηται, καὶ τὰς ἐν τοῖς γυμνασίοις
μετὰ τῶν νεωτέρων μου διατριβὰς καταμέμφεται, καὶ
κατὰ τῆσδε τῆς κρίσεως εὐθὺς ἀρχόμενος τοῦ λόγου
φέρει τινὰ αἰτίαν, λέγων, ὡς ἐγὼ τὴν γραφὴν οὐχ ὑπὲρ
τῆς πόλεως ἐγραψάμην, ἀλλ' ἐνδεικνύμενος Ἀλεξάν- 611
17 δρῳ διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν. καὶ νὴ Δί', ὡς ἐγὼ
πυνθάνομαι, μέλλει με ἀνερωτᾶν, διὰ τί τὸ μὲν κεφά-
λαιον τῆς πολιτείας αὐτοῦ ψέγω, τὰ δὲ καθ' ἕκαστον
οὐκ ἐκώλυον οὐδ' ἐγραφόμην, ἀλλὰ διαλιπὼν καὶ πρὸς
τὴν πολιτείαν οὐ πυκνὰ προσιὼν ἀπήνεγκα τὴν γρα-
φήν. ἐγὼ δὲ οὔτε τὰς Δημοσθένους διατριβὰς ἐζή-
λωκα, οὔτ' ἐπὶ ταῖς ἐμαυτοῦ αἰσχύνομαι, οὔτε τοὺς
εἰρημένους ἐν ὑμῖν λόγους ἐμαυτῷ ἀρρήτους εἶναι
βουλοίμην, οὔτε τὰ αὐτὰ τούτῳ δημηγορήσας ἐδεξά- 612
18 μην ἂν ζῆν. τὴν δ' ἐμὴν σιωπὴν, ὦ Δημόσθενες, ἡ τοῦ
βίου μετριότης παρεσκεύασεν· ἀρκεῖ γάρ μοι μικρὰ
καὶ μειζόνων αἰσχρῶς οὐκ ἐπιθυμῶ, ὥστε καὶ σιγῶ
καὶ λέγω βουλευσάμενος, ἀλλ' οὐκ ἀναγκαζόμενος
ὑπὸ τῆς ἐν τῇ φύσει δαπάνης. σὺ δ', οἶμαι, λαβὼν μὲν
σεσίγηκας, ἀναλώσας δὲ κέκραγας. λέγεις δὲ οὐχ ὁπό-
ταν σοι δοκῇ οὐδ' ἃ βούλει, ἀλλ' ὁπόταν οἱ μισθοδό-
ται σοι προστάττωσιν· οὐκ αἰσχύνῃ δὲ ἀλαζονευόμε-
19 νος, ἃ παραχρῆμα ἐξελέγχῃ ψευδόμενος. ἀπηνέχθη

*γὰρ ἡ κατὰ τοῦδε τοῦ ψηφίσματος γραφὴ, ἣν οὐχ ὑπὲρ
τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εἰς Ἀλέξανδρον ἐνδείξεώς
με φῂς ἀπενεγκεῖν, ἔτι Φιλίππου ζῶντος, πρὶν Ἀλέ-
ξανδρον εἰς τὴν ἀρχὴν καταστῆναι, οὔπω σοῦ τὸ περὶ
Παυσανίαν ἐνύπνιον ἑωρακότος οὐδὲ πρὸς τὴν Ἀθη-*
613 *νᾶν καὶ τὴν Ἥραν νύκτωρ διειλεγμένου. πῶς ἂν οὖν
ἐγὼ προενεδεικνύμην Ἀλεξάνδρῳ; εἴ γε μὴ ταὐτὸ
ἐνύπνιον ἐγὼ καὶ Δημοσθένης εἴδομεν. ἐπιτιμᾷς δέ* 22
*μοι, εἰ μὴ συνεχῶς, ἀλλὰ διαλείπων πρὸς τὸν δῆμον
προσέρχομαι, καὶ τὴν ἀξίωσιν ταύτην οἴει λανθάνειν
μεταφέρων οὐκ ἐκ δημοκρατίας, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας πολι-
τείας. ἐν μὲν γὰρ ταῖς ὀλιγαρχίαις οὐχ ὁ βουλόμενος,
ἀλλ' ὁ δυναστεύων δημηγορεῖ, ἐν δὲ ταῖς δημοκρατίαις
ὁ βουλόμενος καὶ ὅταν αὐτῷ δοκῇ. καὶ τὸ μὲν διὰ χρό-
νου λέγειν σημεῖόν ἐστιν ἐπὶ τῶν καιρῶν καὶ τοῦ συμ-*
614 *φέροντος ἀνδρὸς πολιτευομένου, τὸ δὲ μηδεμίαν παρα-
λείπειν ἡμέραν ἐργαζομένου καὶ μισθαρνοῦντος. ὑπὲρ* 22
*δὲ τοῦ μηδέπω κεκρίσθαι ὑπ' ἐμοῦ μηδὲ τῶν ἀδικημά-
των τιμωρίαν ὑποσχεῖν, ὅταν καταφεύγῃς ἐπὶ τοὺς
τοιούτους λόγους, ἢ τοὺς ἀκούοντας ἐπιλήσμονας ὑπο-
λαμβάνεις ἢ σαυτὸν παραλογίζῃ. τὰ μὲν γὰρ περὶ τοὺς
Ἀμφισσέας ἠσεβημένα σοι καὶ τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν
δωροδοκηθέντα, χρόνων ἐγγεγενημένων ἐν οἷς ὑπ'
ἐμοῦ φανερῶς ἐξηλέγχου, ἴσως ἐλπίζεις τὸν δῆμον
ἀμνημονεῖν· τὰ δὲ περὶ τὰς τριήρεις καὶ τοὺς τριηράρ-* 22
*χους ἁρπάγματα τίς ἂν ἀποκρύψαι χρόνος δύναιτ' ἄν,
ὅτε νομοθετήσας περὶ τῶν τριακοσίων καὶ σαυτὸν
πείσας Ἀθηναίους ἐπιστάτην τάξαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐξη-
λέγχθης ὑπ' ἐμοῦ ἑξήκοντα καὶ πέντε νεῶν ταχυναυ-
τουσῶν τριηράρχους ὑφῃρημένος, πλέον τῆς πόλεως*
615 *ἡμῶν ἀφανίζων ναυτικὸν, ἢ ὅτε Ἀθηναῖοι τὴν ἐν
Νάξῳ ναυμαχίαν Λακεδαιμονίους καὶ Πόλλιν ἐνίκη-*

23 *σαν; οὕτω δὲ ταῖς αἰτίαις ἐνέφραξας τὰς κατὰ σαυτοῦ
τιμωρίας, ὥστε τὸν κίνδυνον εἶναι μὴ σοὶ τῷ ἀδική-
σαντι, ἀλλὰ τοῖς ἐπεξιοῦσι, πολὺν μὲν τὸν Ἀλέξανδρον
καὶ Φίλιππον ἐν ταῖς διαβολαῖς φέρων, αἰτιώμενος δέ
τινας ἐμποδίζειν τοὺς τῆς πόλεως καιρους, ἀεὶ τὸ πα-
ρὸν λυμαινόμενος, τὸ δὲ μέλλον κατεπαγγελλόμενος.
οὐ τὸ τελευταῖον εἰσαγγέλλεσθαι μέλλων ὑπ' ἐμοῦ,* 616
τὴν Ἀναξίνου σύλληψιν τοῦ Ὠρείτου κατασκευάσας,
24 *τοῦ τὰ ἀγοράσματα Ὀλυμπιάδι ἀγοράζοντος, καὶ τὸν
αὐτὸν ἄνδρα διαστρεβλώσας τῇ σαυτοῦ χειρὶ, ἔγραψας
αὐτὸν θανάτῳ ζημιῶσαι; καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν Ὠρεῷ
κατήγου, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς τραπέζης ἔφαγες καὶ ἔπιες
καὶ ἔσπεισας, καὶ τὴν δεξιὰν ἐνέβαλες ἄνδρα φίλον καὶ
ξένον ποιούμενος. καὶ τοῦτον ἀπέκτεινας, καὶ περὶ τού-
των ἐν ἅπασιν Ἀθηναίοις ἐξελεγχθεὶς ὑπ' ἐμοῦ καὶ
κληθεὶς ξενοκτόνος οὐ τὸ ἀσέβημα ἠρνήσω, ἀλλ' ἀπε-
κρίνω, ἐφ' ᾧ ἀνεβόησεν ὁ δῆμος καὶ ὅσοι ξένοι πε-
ριέστασαν τὴν ἐκκλησίαν· ἔφησθα γὰρ τοὺς τῆς πόλεως
ἅλας περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς ξενικῆς τραπέζης.*
25 *ἐπιστολὰς δὲ σιγῶ ψευδεῖς καὶ κατασκόπων συλλήψεις
καὶ βασάνους ἐπ' αἰτίαις ἀγενήτοις, ὡς ἐμοῦ μετά
τινων ἐν τῇ πόλει νεωτερίζειν βουλομένου. ἔπειτα ἐπε-* 617
*ρωτᾶν με, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, μέλλει, τίς ἂν εἴη
τοιοῦτος ἰατρὸς, ὅστις τῷ νοσοῦντι μεταξὺ μὲν ἀσθε-
νοῦντι μηδὲν συμβουλεύοι, τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ
ἐλθὼν εἰς τὰ ἔνατα διεξίοι πρὸς τοὺς οἰκείους, ἃ ἐπιτη-* 618
26 *δεύσας ὑγιὴς ἂν ἐγένετο. σαυτὸν δ' οὐκ ἀντερωτᾷς,
τίς ἂν εἴη δημαγωγὸς τοιοῦτος, ὅστις τὸν μὲν δῆμον
θωπεῦσαι δύναιτο, τοὺς δὲ καιροὺς, ἐν οἷς ἦν σώζε-
σθαι τὴν πόλιν, ἀποδοῖτο, τοὺς δ' εὖ φρονοῦντας κω-
λύοι διαβάλλων συμβουλεύειν, ἀποδρὰς δ' ἐκ τῶν κιν-
δύνων καὶ τὴν πόλιν ἀνηκέστοις κακοῖς περιβαλὼν ἀξιοῖ*

στεφανοῦσθαι ἐπ᾽ ἀρετῇ, ἀγαθὸν μὲν πεποιηκὼς μη-
δὲν, πάντων δὲ τῶν κακῶν αἴτιος γεγονὼς, ἐπερωτῴη
δὲ τοὺς συκοφαντηθέντας ἐκ τῆς πολιτείας ἐπ᾽ ἐκεί-
νων τῶν καιρῶν, ὅτ᾽ ἐνῆν σώζεσθαι, διὰ τί αὐτὸν οὐκ
619 ἐκώλυσαν ἐξαμαρτάνειν, ἀποκρύπτοιτο δὲ τὸ πάντων 22
τελευταῖον, ὅτι τῆς μάχης ἐπιγενομένης οὐκ ἐσχολά-
ζομεν περὶ τὴν σὴν εἶναι τιμωρίαν, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῆς σω-
τηρίας τῆς πόλεως ἐπρεσβεύομεν· ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἀπέ-
χρη σοι δίκην μὴ δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ δωρεὰς αἰτεῖς
καταγέλαστον ἐν τοῖς Ἕλλησι τὴν πόλιν ποιῶν, ἐν-
ταῦθ᾽ ἐνέστην καὶ τὴν γραφὴν ἀπήνεγκα.

Καὶ νὴ τοὺς θεοὺς τοὺς Ὀλυμπίους, ὧν ἐγὼ πυν- 22
θάνομαι Δημοσθένην λέξειν, ἐφ᾽ ᾧ νυνὶ μέλλω λέγειν
620 ἀγανακτῶ μάλιστα. ἀφομοιοῖ γάρ μου τὴν φύσιν ταῖς
Σειρῆσιν, ὡς ἔοικε. καὶ γὰρ ὑπ᾽ ἐκείνων οὐ κηλεῖ-
σθαί φησι τοὺς ἀκροωμένους, ἀλλ᾽ ἀπόλλυσθαι, διό-
621 περ οὐκ εὐδοκιμεῖν τὴν τῶν Σειρήνων μουσικήν· καὶ
δὴ καὶ τὴν τῶν λόγων ἐμπειρίαν καὶ τὴν φύσιν μου
γεγενῆσθαι ἐπὶ βλάβῃ τῶν ἀκουόντων. καίτοι τὸν λό-
622 γον τοῦτον ὅλως μὲν ἔγωγε οὐδενὶ πρέπειν ἡγοῦμαι
περὶ ἐμοῦ λέγειν· τῆς γὰρ αἰτίας αἰσχρὸν τὸν αἰτιώμε-
νόν ἐστι τὸ ἔργον μὴ ἔχειν ἐπιδεῖξαι· εἰ δ᾽ ἦν ἀναγ- 22
καῖον ῥηθῆναι, οὐ Δημοσθένους ἦν ὁ λόγος, ἀλλ᾽ ἀν-
δρὸς στρατηγοῦ μεγάλα μὲν τῇ πόλει κατειργασμέ-
νου, λέγειν δὲ ἀδυνάτου καὶ τὴν τῶν ἀντιδίκων διὰ
τοῦτο ἐζηλωκότος φύσιν, ὅτι σύνοιδεν ἑαυτῷ μὲν οὐ-
δὲν ὧν διαπέπρακται δυναμένῳ φράσαι, τὸν δὲ κατή-
γορον ὁρᾷ δυνάμενον καὶ τὰ μὴ πεπραγμένα ὑφ᾽ αὐ-
τοῦ παριστάναι τοῖς ἀκούουσιν ὡς διῴκηκεν. ὅταν
δ᾽ ἐξ ὀνομάτων συγκείμενος ἄνθρωπος, καὶ τούτων
623 πικρῶν καὶ περιέργων, ἔπειτα ἐπὶ τὴν ἁπλότητα καὶ
τὰ ἔργα καταφεύγῃ, τίς ἂν ἀνάσχοιτο; οὗ τὴν γλῶτ-

ταν ὥσπερ τῶν αὐλῶν ἐάν τις ἀφέλῃ, τὸ λοιπὸν οὐδέν ἐστιν.

30 *Θαυμάζω δ' ἔγωγε ὑμῶν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ ζητῶ, πρὸς τί ἂν ἀποβλέποντες ἀποψηφίσαισθε τὴν γραφήν. πότερον ὡς τὸ ψήφισμά ἐστιν ἔννομον; ἀλλ' οὐδεμία πώποτε γνώμη παρανομωτέρα γεγένηται. ἀλλ' ὡς ὁ τὸ ψήφισμα γράψας οὐκ ἐπιτήδειός ἐστι δίκην δοῦναι; οὐκ ἄρ' εἰσὶ παρ' ὑμῖν εὔθυναι βίου, εἰ τοῦτον ἀφήσετε. ἐκεῖνο δ' οὐ λυπηρὸν, εἰ πρότερον μὲν ἐνεπίμπλατο ἡ ὀρχήστρα χρυσῶν στεφάνων, οἷς ὁ δῆμος ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, διὰ τὸ ξενικοῖς στεφάνοις ταύτην ἀποδεδόσθαι τὴν ἡμέραν, ἐκ δὲ τῶν Δημοσθένους πολιτευμάτων ὑμεῖς μὲν ἀστεφάνωτοι καὶ ἀκή-*

31 *ρυκτοι γίγνεσθε, οὗτος δὲ κηρυχθήσεται; καὶ εἰ μέν* 624 *τις τῶν τραγικῶν ποιητῶν τῶν μετὰ ταῦτα ἐπεισαγόντων ποιήσειεν ἐν τραγῳδίᾳ τὸν Θερσίτην ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στεφανούμενον, οὐδεὶς ἂν ὑμῶν ὑπομείνειεν, ὅτι φησὶν Ὅμηρος ἄνανδρον αὐτὸν εἶναι καὶ συκοφάντην· αὐτοὶ δ' ὅταν τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον στεφανῶτε, οὐκ οἴεσθε ἐν ταῖς τῶν Ἑλλήνων δόξαις συρίττεσθαι; οἱ μὲν γὰρ πατέρες ὑμῶν τὰ ἔνδοξα καὶ λαμπρὰ τῶν πραγμάτων ἀνετίθεσαν τῷ δήμῳ, τὰ δὲ ταπεινὰ καὶ καταδεέστερα εἰς τοὺς ῥήτορας τοὺς φαύλους ἔτρεπον· Κτησιφῶν δ' ὑμᾶς οἴεται δεῖν ἀφελόντας τὴν ἀδοξίαν ἀπὸ Δημοσθένους περιθεῖναι τῷ δή-*

32 *μῳ. καὶ φατὲ μὲν εὐτυχεῖς εἶναι, ὡς καὶ ἐστὲ καλῶς ποιοῦντες, ψηφιεῖσθε δ' ὑπὸ μὲν τῆς τύχης ἐγκαταλελεῖφθαι, ὑπὸ Δημοσθένους δὲ εὖ πεπονθέναι; καὶ τὸ* 625 *πάντων ἀτοπώτατον, ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαστηρίοις τοὺς μὲν τὰς τῶν δώρων γραφὰς ἁλισκομένους ἀτιμοῦτε, ὃν δ' αὐτοὶ μισθοῦ πολιτευόμενον σύνιστε, στεφανώσετε; καὶ τοὺς μὲν κριτὰς τοὺς ἐκ τῶν Διονυσίων,*

αὐτὸς ἑκὼν κατέπεμψε τριακόσια τάλαντα τῷ δήμῳ, ἃ σωφρονῶν οὐκ ἐδέξατο. ὁ δὲ κομίζων ἦν τὸ χρυσίον καιρὸς καὶ φόβος καὶ χρεία συμμάχων. τὸ δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐξειργάζετο. σὺ δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ὄνομα καὶ τὸ τῆς δυστυχεστάτης συμμαχίας ἐνοχλεῖς ἀεὶ λέγων, τὰ δ' ἑβδομήκοντα τάλαντα ὑποσιωπᾷς, ἃ προλαβὼν τοῦ βασιλικοῦ χρυσίου ἀπεστέρησας. οὐ δι' ἔνδειαν μὲν χρημάτων ἕνεκα 24
πέντε ταλάντων οἱ ξένοι τοῖς Θηβαίοις τὴν ἄκραν οὐ παρέδοσαν; διὰ ἐννέα δὲ τάλαντα ἀργυρίου πάντων Ἀρκάδων ἐξεληλυθότων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἑτοίμων ὄντων βοηθεῖν ἡ πρᾶξις οὐ γεγένηται; σὺ δὲ πλουτεῖς καὶ ταῖς ἡδοναῖς ταῖς σαυτοῦ χορηγεῖς. καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ μὲν βασιλικὸν χρυσίον παρὰ τούτῳ, οἱ δὲ
634 κίνδυνοι παρ' ὑμῖν.

Ἄξιον δ' ἐστὶ καὶ τὴν ἀπαιδευσίαν αὐτῶν θεωρῆ- 24
σαι. εἰ γὰρ τολμήσει Κτησιφῶν μὲν Δημοσθένην παρακαλεῖν λέξοντα εἰς ὑμᾶς, οὗτος δ' ἀναβὰς ἑαυτὸν ἐγκωμιάσει, βαρύτερον τῶν ἔργων ὧν πεπόνθατε τὸ ἀκρόαμα γίγνεται. ὅπου γὰρ δὴ τοὺς μὲν ὄντως ἄνδρας ἀγαθούς, οἷς πολλὰ καὶ καλὰ σύνισμεν ἔργα, ἐὰν τοὺς καθ' ἑαυτῶν ἐπαίνους λέγωσιν, οὐ φέρομεν· ὅταν δὲ ἄνθρωπος αἰσχύνη τῆς πόλεως γεγονὼς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζῃ, τίς ἂν τὰ τοιαῦτα καρτερήσειεν ἀκούων;

Ἀπὸ μὲν οὖν τῆς ἀναισχύντου πραγματείας, ἐὰν 24
σωφρονῇς, ἀποστήσει, ποίησαι δέ, ὦ Κτησιφῶν, διὰ σαυτοῦ τὴν ἀπολογίαν. οὐ γὰρ δή που τοῦτό γε σκήψει, ὡς οὐ δυνατὸς εἶ λέγειν. καὶ γὰρ ἄτοπόν σοι συμβαίνει, εἰ πρῴην μέν ποθ' ὑπέμεινας πρεσβευτὴς ὡς Κλεοπάτραν τὴν Φιλίππου θυγατέρα χειροτονεῖσθαι
635 συναχθεσθησόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ Μολοττῶν βασιλέως Ἀλεξάνδρου τελευτῇ, νυνὶ δὲ οὐ φήσεις δύνασθαι λέ-

γειν. ἔπειτα γυναῖκα μὲν ἀλλοτρίαν πενθοῦσαν δύνα-
σαι παραμυθεῖσθαι, γράψας δὲ μισθοῦ ψήφισμα οὐκ
243 ἀπολογήσει; ἢ τοιοῦτός ἐστιν ὃν γέγραφας στεφανοῦ-
σθαι, οἷος μὴ γιγνώσκεσθαι ὑπὸ τῶν εὖ πεπονθότων,
ἂν μή τις σοι συνείπῃ; ἐπερώτησον δὴ τοὺς δικαστὰς,
εἰ ἐγίγνωσκον Χαβρίαν καὶ Ἰφικράτην καὶ Τιμόθεον,
καὶ πυθοῦ παρ' αὐτῶν, διὰ τί τὰς δωρεὰς αὐτοῖς ἔδο-
σαν καὶ τὰς εἰκόνας ἔστησαν. ἅπαντες γὰρ ἅμα σοι
ἀποκρινοῦνται, ὅτι Χαβρίᾳ μὲν διὰ τὴν περὶ Νάξον
ναυμαχίαν, Ἰφικράτει δὲ, ὅτι μόραν Λακεδαιμονίων
ἀπέκτεινε, Τιμοθέῳ δὲ διὰ τὸν περίπλουν τὸν εἰς Κέρ- 636
κυραν, καὶ ἄλλοις, ὧν ἑκάστῳ πολλὰ καὶ καλὰ κατὰ
244 πόλεμον ἔργα πέπρακται. Δημοσθένει δ' ἐάν τις ἐρω-
τᾷ διὰ τί οὐ δώσετε; ὅτι δωροδόκος, ὅτι δειλὸς, ὅτι τὴν
τάξιν ἔλιπε. καὶ πότερον τοῦτον τιμήσετε, ἢ ὑμᾶς αὐ-
τοὺς ἀτιμάσετε καὶ τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ μάχῃ τελευ-
τήσαντας; οὓς νομίζεθ' ὁρᾶν σχετλιάζοντας, εἰ οὗτος
στεφανωθήσεται. καὶ γὰρ ἂν εἴη δεινὸν, ὦ Ἀθηναῖοι,
εἰ τὰ μὲν ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸν σίδηρον, τὰ
ἄφωνα καὶ τὰ ἀγνώμονα, ἐάν τῳ ἐμπεσόντα ἀποκτεί-
νῃ, ὑπερορίζομεν, καὶ ἐάν τις αὑτὸν διαχρήσηται, τὴν
χεῖρα τὴν τοῦτο πράξασαν χωρὶς τοῦ σώματος θάπτο- 637
245 μεν, Δημοσθένην δὲ, ὦ Ἀθηναῖοι, τὸν γράψαντα μὲν
τὴν πανυστάτην ἔξοδον, προδόντα δὲ τοὺς στρατιώ-
τας, τοῦτον ὑμεῖς τιμήσετε. οὐκοῦν ὑβρίζονται μὲν οἱ
τελευτήσαντες, ἀθυμότεροι δὲ οἱ ζῶντες γίγνονται
ὁρῶντες τῆς ἀρετῆς ἆθλον τὸν θάνατον κείμενον, τὴν
δὲ μνήμην ἐπιλείπουσαν. τὸ δὲ μέγιστον, ἐὰν ἐπερω-
τῶσιν ὑμᾶς οἱ νεώτεροι, πρὸς ποῖον χρὴ παράδειγμα
246 αὑτοὺς τὸν βίον ποιεῖσθαι, τί κρινεῖτε; εὖ γὰρ ἴστε,
ὅτι οὐχ αἱ παλαῖστραι οὐδὲ τὰ διδασκαλεῖα οὐδ' ἡ μου-
σικὴ μόνον παιδεύει τοὺς νεωτέρους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-

638 λον τὰ δημόσια κηρύγματα. κηρύττεταί τις ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅτι στεφανοῦται ἀρετῆς ἕνεκα καὶ ἀνδραγαθίας καὶ εὐνοίας ἄνθρωπος ἀσχημονῶν τῷ βίῳ καὶ βδελυρός· ὁ δέ γε νεώτερος ταῦτ' ἰδὼν διεφθάρη. δίκην τις δέδωκε πονηρὸς καὶ πορνοβοσκὸς, ὥσπερ Κτησιφῶν· οἱ δέ γε ἄλλοι πεπαίδευνται. τἀναντία τις ψηφισάμενος τῶν καλῶν καὶ δικαίων ἐπανελθὼν οἴκαδε παιδεύει τὸν υἱόν· ὁ δέ γε εἰκότως οὐ πείθεται, ἀλλὰ τὸ νουθετεῖν ἐνταῦθα ἐνοχλεῖν ἤδη καὶ δικαίως ὀνομάζεται. ὡς οὖν μὴ μόνον κρίνοντες, ἀλλὰ καὶ θεω- 247
ρούμενοι, οὕτω τὴν ψῆφον φέρετε, εἰς ἀπολογισμὸν τοῖς νῦν μὲν οὐ παροῦσι τῶν πολιτῶν, ἐπερησομένοις δὲ ὑμᾶς, τί ἐδικάζετε. εὖ γὰρ ἴστε, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅτι
639 τοιαύτη δόξει ἡ πόλις εἶναι, ὁποῖός τις ἂν ᾖ ὁ κηρυττόμενος· ἔστι δὲ ὄνειδος μὴ τοῖς προγόνοις ὑμᾶς, ἀλλὰ τῇ Δημοσθένους ἀνανδρίᾳ προσεικασθῆναι. πῶς
οὖν ἄν τις τὴν τοιαύτην αἰσχύνην ἐκφύγοι; ἐὰν τοὺς 248
προκαταλαμβάνοντας τὰ κοινὰ καὶ φιλάνθρωπα τῶν ὀνομάτων, ἀπίστους ὄντας τοῖς ἤθεσι, φυλάξησθε. ἡ γὰρ εὔνοια καὶ τὸ τῆς δημοκρατίας ὄνομα κεῖται μὲν ἐν μέσῳ, φθάνουσι δ' ἐπ' αὐτὰ καταφεύγοντες τῷ λόγῳ
ὡς ἐπὶ πολὺ οἱ τοῖς ἔργοις πλεῖστον ἀπέχοντες. ὅταν 249
οὖν λάβητε ῥήτορα ξενικῶν στεφάνων καὶ κηρυγμάτων ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἐπιθυμοῦντα, ἐπανάγειν αὐτὸν
641 κελεύετε τὸν λόγον, ὥσπερ καὶ τὰς βεβαιώσεις τῶν κτημάτων ὁ νόμος κελεύει ποιεῖσθαι, εἰς βίον ἀξιόχρεων καὶ τρόπον σώφρονα. ὅτῳ δὲ ταῦτα μὴ μαρτυρεῖται, μὴ βεβαιοῦτε αὐτῷ τοὺς ἐπαίνους, καὶ τῆς δη-
μοκρατίας ἐπιμελήθητε ἤδη διαφευγούσης ὑμᾶς. ἢ οὐ 250
δεινὸν δοκεῖ ὑμῖν εἶναι, εἰ τὸ μὲν βουλευτήριον καὶ ὁ δῆμος παροράται, αἱ δ' ἐπιστολαὶ καὶ πρεσβεῖαι ἀφικνοῦνται εἰς ἰδιωτικὰς οἰκίας, οὐ παρὰ τῶν τυχόντων

ἀνθρώπων, ἀλλὰ παρα τῶν πρωτευόντων ἐν τῇ Ἀσίᾳ 642
καὶ τῇ Εὐρώπῃ; καὶ ἐφ' οἷς ἐστιν ἐκ τῶν νόμων ζημία
θάνατος, ταῦτά τινες οὐκ ἐξαρνοῦνται πράττειν, ἀλλ'
ὁμολογοῦσιν ἐν τῷ δήμῳ, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ἀλλήλοις
παραναγιγνώσκουσιν, καὶ παρακελεύονται ὑμῖν οἱ
μὲν βλέπειν εἰς τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα ὡς φύλακες τῆς
δημοκρατίας, ἕτεροι δ' αἰτοῦσι δωρεὰς ὡς σωτῆρες τῆς
151 πόλεως ὄντες. ὁ δὲ δῆμος ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν συμβε-
βηκότων ὥσπερ παραγεγηρακὼς ἢ παρανοίας ἑαλω-
κὼς αὐτὸ μόνον τοὔνομα τῆς δημοκρατίας περιποιεῖ-
ται, τῶν δ' ἔργων ἑτέροις παρακεχώρηκεν. ἔπειτ' ἀπέρ-
χεσθε ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν οὐ βουλευσάμενοι, ἀλλ' ὥσπερ
152 ἐκ τῶν ἐράνων, τὰ περιόντα νειμάμενοι. ὅτι δ' οὐ λη- 643
ρῶ, ἐκεῖθεν τὸν λόγον θεωρήσατε. ἐγένετό τις, ἄχθο-
μαι δὲ πολλάκις μεμνημένος τὰς ἀτυχίας τῆς πόλεως,
ἐνταῦθ' ἀνὴρ ἰδιώτης, ὃς ἐκπλεῖν μόνον εἰς Σάμον
ἐπιχειρήσας ὡς προδότης τῆς πατρίδος αὐθημερὸν
ὑπὸ τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς θανάτῳ ἐζημιώθη.
ἕτερος δ' ἰδιώτης ἐκπλεύσας εἰς Ῥόδον, ὅτι τὸν φόβον
ἀνάνδρως ἤνεγκε, πρῴην ποτὲ εἰσηγγέλθη καὶ ἴσαι αἱ
ψῆφοι αὐτῷ ἐγένοντο· εἰ δὲ μία μόνον μετέπεσεν, ὑπερ- 644
53 ώριστ' ἂν ἢ ἀπέθανεν. ἀντιθῶμεν δὴ τὸ νῦν γιγνό-
μενον. ἀνὴρ ῥήτωρ, ὁ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἔλιπε
μὲν τὴν ἀπὸ στρατοπέδου τάξιν, ἀπέδρα δ' ἐκ τῆς πό-
λεως· οὗτος στεφανοῦσθαι ἀξιοῖ καὶ κηρύττεσθαι οἴ-
εται δεῖν. οὐκ ἀποπέμψετε τὸν ἄνθρωπον ὡς κοινὴν
τῶν Ἑλλήνων συμφοράν; ἢ συλλαβόντες ὡς λῃστὴν
τῶν πραγμάτων, ἐπ' ὀνομάτων διὰ τῆς πολιτείας πλέ-
54 οντα, τιμωρήσεσθε; καὶ τὸν καιρὸν μὴν μνήσθητε, 645
ἐν ᾧ τὴν ψῆφον φέρετε. ἡμερῶν μὲν ὀλίγων μέλλει τὰ
Πύθια γίγνεσθαι καὶ τὸ συνέδριον τὸ τῶν Ἑλλήνων
συλλέγεσθαι· διαβέβληται δ' ἡμῶν ἡ πόλις ἐκ τῶν

Δημοσθένους πολιτευμάτων περὶ τοὺς νῦν καιρούς·
δόξετε δ', ἐὰν μὲν τοῦτον στεφανώσητε, ὁμογνώμονες
εἶναι τοῖς παραβαίνουσι τὴν κοινὴν εἰρήνην, ἐὰν δὲ
τοὐναντίον τούτου πράξητε, ἀπολύσετε τὸν δῆμον
τῶν αἰτιῶν.

Μὴ οὖν ὡς ὑπὲρ ἀλλοτρίας, ἀλλ' ὡς ὑπὲρ οἰκείας 25
τῆς πόλεως βουλεύεσθε, καὶ τὰς φιλοτιμίας μὴ νέμετε.
ἀλλὰ κρίνετε, καὶ τὰς δωρεὰς εἰς βελτίω σώματα καὶ
ἀξιολογωτέρους ἄνδρας ἀπόθεσθε, καὶ μὴ μόνον τοῖς
ὠσίν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὄμμασι διαβλέψαντες εἰς ὑμᾶς
αὐτοὺς βουλεύσασθε, τίνες ὑμῶν εἰσιν οἱ βοηθήσον-
τες Δημοσθένει, πότερον οἱ συγκυνηγέται, ἢ οἱ συγ-
646 γυμνασταὶ αὐτοῦ, ὅτ' ἦν ἐν ἡλικίᾳ. ἀλλὰ μὰ τὸν Δία
τὸν Ὀλύμπιον οὐχ ὗς ἀγρίους κυνηγετῶν οὐδὲ τῆς
τοῦ σώματος εὐεξίας ἐπιμελόμενος, ἀλλ' ἐπασκῶν τέ-
χνας ἐπὶ τοὺς τὰς οὐσίας κεκτημένους διαγεγένηται.
ἀλλ' εἰς τὴν ἀλαζονείαν ἀποβλέψαντες, ὅταν φῇ Βυ- 25
ζαντίους μὲν ἐκ τῶν χειρῶν πρεσβεύσας ἐξελέσθαι τοῦ
Φιλίππου, ἀποστῆσαι δὲ Ἀκαρνᾶνας, ἐκπλῆξαι δὲ Θη-
647 βαίους δημηγορήσας· οἴεται γὰρ ὑμᾶς εἰς τοσοῦτον
εὐηθείας ἤδη προβεβηκέναι, ὥστε καὶ ταῦτα ἀναπει-
σθήσεσθαι, ὥσπερ Πειθὼ τρέφοντας, ἀλλ' οὐ συκο-
φάντην ἄνθρωπον ἐν τῇ πόλει. ὅταν δ' ἐπὶ τελευτῆς 25
ἤδη τοῦ λόγου συνηγόρους τοὺς κοινωνοὺς τῶν δωρο-
δοκημάτων αὐτῷ παρακαλῇ, ὑπολαμβάνετε ὁρᾶν ἐπὶ
τοῦ βήματος, οὗ νῦν ἑστηκὼς ἐγὼ λέγω, ἀντιπαρατε-
ταγμένους πρὸς τὴν τούτων ἀσέλγειαν τοὺς τῆς πό-
λεως εὐεργέτας, Σόλωνα μὲν τὸν καλλίστοις νόμοις
κοσμήσαντα τὴν δημοκρατίαν, ἄνδρα φιλόσοφον καὶ
νομοθέτην ἀγαθόν, σωφρόνως, ὡς προσῆκεν αὐτῷ,
δεόμενον ὑμῶν μηδενὶ τρόπῳ τοὺς Δημοσθένους λό-
γους περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῶν ὅρκων καὶ τῶν

158 νόμων, Ἀριστείδην δὲ τὸν τοὺς φόρους τάξαντα τοῖς Ἕλλησιν, οὗ τελευτήσαντος τὰς θυγατέρας ἐξέδωκεν ὁ δῆμος, σχετλιάζοντα ἐπὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης προπηλακισμῷ καὶ ἐπερωτῶντα, εἰ οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ οἱ μὲν πατέρες ὑμῶν Ἄρθμιον τὸν Ζελείτην κομίσαντα εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἐπιδημήσαντα εἰς τὴν πόλιν, πρόξενον ὄντα τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων, παρ' οὐδὲν μὲν ἦλθον ἀποκτεῖναι, ἐξεκήρυξαν δ' ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐξ ἁπάσης ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν, ὑμεῖς
159 δὲ Δημοσθένην, οὐ κομίσαντα τὸ ἐκ Μήδων χρυσίον, ἀλλὰ δωροδοκήσαντα καὶ ἔτι καὶ νῦν κεκτημένον, χρυσῷ στεφάνῳ μέλλετε στεφανοῦν. Θεμιστοκλέα δὲ καὶ 648
τοὺς ἐν Μαραθῶνι τελευτήσαντας καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς τάφους τοὺς τῶν προγόνων οὐκ οἴεσθε στενάξειν, εἰ ὁ μετὰ τῶν βαρβάρων ὁμολογῶν τοῖς Ἕλλησιν ἀντιπράττειν στεφανωθήσεται;

160 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ γῆ καὶ ἥλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, ᾗ διαγιγνώσκομεν τὰ καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ, βεβοήθηκα καὶ εἴρηκα. καὶ εἰ μὲν καλῶς καὶ ἀξίως τοῦ ἀδικήματος κατηγόρηκα, εἶπον ὡς ἐβουλόμην, εἰ δὲ ἐνδεεστέρως, ὡς ἐδυνάμην. ὑμεῖς δὲ καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων καὶ ἐκ τῶν παραλελειμμένων αὐτοὶ τὰ δίκαια καὶ τὰ συμφέροντα ὑπὲρ τῆς πόλεως ψηφίσασθε.

[ΑΙΣΧΙΝΟΥ] ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

1.

656 ## ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ.

Λύσαντες ἐκ Μουνυχίας ἑσπέρας λαμπρῷ σφο-
657 *δρα Σκίρωνι περὶ μέσην ἡμέραν κατήχθημεν εἰς Κο-*
658 *ρησσὸν τὴν Κείων. καθίσαντες δὲ ἡμέρας ἐννέα, καὶ*
γὰρ ἦν ἄνεμος ἐναντίος, εἶτα ἑσπέρας λύσαντες ἅμα
τῇ ἕῳ εἰς Δῆλον ἤλθομεν. Δήλιοι δὲ ἐνόσουν λοιμώδη 2
τινὰ νόσον· τὰ μὲν πρόσωπα ἐπίμπλαντο λεύκης καὶ
τὰς τρίχας λευκοὶ ἐγίγνοντο, ὁ δὲ τράχηλος καὶ τὰ
στέρνα ἀνῴδει, πυρετοὶ δ' οὐκ ἐγίγνοντο οὐδὲ ἀλγη-
δόνες μεγάλαι, οὐδὲ τὰ κάτω μέρη παρήλλαττεν οὐδέν
τι. ταῦτα δ' ἐπείθοντο κατὰ μῆνιν Ἀπόλλωνος αὐτοῖς
659 *συμβεβηκέναι, ταφέντος ἐν τῇ νήσῳ τινὸς τῶν ἐπιφα-*
νῶν, οὐ πρότερον εἰωθός· ἐκ τούτου προσβαλεῖν αὐ-
τοῖς τὸν θεὸν τὴν νόσον ταύτην ὑπελάμβανον. ἡμεῖς 3
δὲ ὥσπερ εἴς τι ἔθνος ἀλλόφυλον ἢ νῆσον ἐν τῇ ἔξω
θαλάσσῃ ἀφιγμένοι, καὶ ἰδόντες ἐξαίφνης ποικίλους
ἀνθρώπους, νυκτὸς ἔτι ἀποφεύγοντες ᾠχόμεθα, πυν-
θανόμενοι ἀλλήλων κατὰ τὸν πόρον, εἰ τὸ χρῶμα ἔχει
ἕκαστος οἷον ἐκόμιζεν οἴκοθεν, καὶ τὰς τρίχας. ζάλη
660 *δὲ καὶ ἄνεμος ἐξώστης ἐμπεσὼν ἀπήνεγκεν ἡμᾶς ὑπὲρ*
Κρήτην πλησίον Ψαμαθοῦντος. ὡς δὲ ἐν συνόπτῳ 4
ἦμεν ἤδη, ἀντιπνεῖ πνεῦμα Λιβυκόν. εἶτα πνεύσαν-
τος ἡμῖν ἀπ' ἄρκτου πάλιν πέντε νύκτας ἐν θαλάττῃ
ἐφερόμεθα, ἐν αἷς προσέσχομεν Ἀθρώνῃ, ἵνα μάθω-
μεν μὴ πολυπραγμονεῖν, εἴ τις ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι
κατὰ τοὺς νόμους ἢ μὴ στεφανοῦται. κἀκεῖθεν τέτ-

ταρσιν ἡμέραις ἀφικόμεθα εἰς ἐπίνειόν τι τῆς Ῥοδίας, 661
ὅπου νοσῆσαί μοι συνέβη τὴν περὶ τὸ ἆσθμα νόσον.
ὡς δὲ ἐπιμείναντος αὐτόθι οὐκ ἐνεδίδου ἡ νόσος, διέ-
πλευσα εἰς Ῥόδον, καὶ ἐδέξατο ἡμᾶς εὐμενῶς ὁ τόπος·
εὐθὺς γὰρ ὡς ἀφικόμην, πολὺ ῥᾴων ἐγενόμην. καὶ
ταυτὶ μὲν ἔχομέν σοι τέως ἐπιστέλλειν· τὰ δ' ἄλλα ὡς
ἂν ἕκαστα συμβαίνῃ, δηλώσομεν. εὐτύχει, καὶ μὴ πο-
λιτεύου μηδὲ πρόσκρουε μήτε τοῖς πλέον σοῦ μήτε τοῖς
ἔλαττον δυναμένοις.

2.

ΚΤΗΣΙΦΩΝΤΙ.

Ἐπέστειλεν ἡμῖν Νικόστρατος ὁ πρὸς μητρὸς θεῖ-
ος, ὡς ἐπηρεάζεις μὲν εἰς αὐτὸν οὐ μετρίως, ἐμοὶ δὲ
ὀνειδίζεις τὴν διὰ σέ μοι συμβᾶσαν συμφοράν. ἐγὼ
δὲ θαυμάζω, τί παθὼν ἐξιοῦσι μὲν οἴκοθεν ἡμῖν το-
σαῦτα διελέχθης, ὥστε πεισθῆναί με μηδὲν ὧν διελέ-
χθης πεπλάσθαι σε μηδ' ἄλλως φρονεῖν, βλέποντα 662
πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἐμὴν συμφοράν, ἣν οὐκ ἀπεικὸς
εἶναι καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἐλεεῖν ὑπελάμβανον, ἔπειτα δὲ
2 εἰς τὸ σκυθρωπόν σου καὶ ὅμοιον δεδακρυμένῳ· ὥστ' 663
ἔγωγε καὶ ἐπέσκηψα ἐνίοις τῶν προσηκόντων ἡμῖν, εἴ
του δέοιντο, προσιέναι σοι, καὶ μηδενὸς ὑστερήσειν
ὑπεσχόμην αὐτοῖς, καὶ αὐτὸς δὲ ἐπέστειλα περὶ ὧν
ἐχρημάτιζον Ἀθήνησί μοι γενέσθαι πολλάκις· νῦν
δ' οὔτ' ἐμποδὼν ἔτι οὖσιν ἡμῖν οὔτε διοχλοῦσι σοὶ
οὐδ' ἄλλῳ τινὶ Ἀθηναίων ἐπηρεάζεις, καὶ οὔτε εἰς τὴν
τύχην ἀποβλέπεις οὔτε εἰς ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων,
ἀλλ' ἐπαγωνίζῃ ἔτι καὶ ἐκπεπτωκόσι τῆς πατρίδος καὶ
ἀπεστερημένοις ἐπιτιμίας καὶ πόλεως καὶ πολιτῶν καὶ
3 φίλων. καὶ ὅσα μὲν εἰς ἐμὲ ἀπόντα ἐβλασφήμεις, σοὶ 664
μὲν ἴσως φέροι ἄν τινα εἰκότως καὶ φθόνον καὶ μῖσος,

ὥσπερ ἂν εἴ τινα τῶν τεθνεώτων ἐπιβάλλοιο βλασφη-
μεῖν, ἐν οὕτω χρηστῇ τε καὶ φιλανθρώπῳ πόλει· ἐγὼ
δὲ οὐκ ἂν διὰ ταῦτα φαυλότερος νομισθείην, ἀπὼν
ὑπὸ σοῦ λοιδορούμενος, ἀτυχέστερος μέντοι καὶ ἐλεει-
νότερος ἴσως, ὃς ποτὲ μὲν οὐδενὸς ἥττων, νῦν δὲ οὐ-
δεμίαν ὑπὲρ αὐτοῦ φωνὴν ἐκπέμπειν, ἀλλ' οὐδὲ ἀκού-
ειν λοιδορούμενος δύναμαι. τὸ δὲ γέροντα ἐπιεικῆ 4
ὑβρίζεσθαι, μηδεμίαν ἐλπίδα ἔτι ἔχοντα τοῦ δυνήσε-
σθαί ποτε ἀμύνασθαι, ὅς γε τὴν σύμπασαν ἐλπίδα
665 ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς ἀκμὴν ἔχει τοῖς μηδ' αὐτοὺς σώζειν ἔτι
δυναμένοις, πῶς οὐκ αἰσχρόν ἐστιν; ἀλλὰ μὴ πρὸς 5
Διός, μὴ σύ γε, ὦ Κτησιφῶν, μηδὲ εἰ τὰ μάλιστα
ἡμᾶς ἀνιᾶν ἔτι βούλει καὶ εἰ μὴ πεπλήρωκέ σε μηδὲν
τῶν ἡμετέρων κακῶν, μίασμα τοῦτο προσθῇς αὐτῷ
τε καὶ τοῖς παισὶν, οὓς τρέφεις βοηθοὺς ἔσεσθαι δη-
λονότι τοῦ γήρως σου προσδοκῶν. καὶ μέμνησο, ὅτι
οὐδὲ Αἰσχίνης εἰς τοῦτό ποτε ἀφίξεσθαι ἤλπισεν,
οὐδ' ἄλλοι πολλοὶ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀκμάσαντες ἐν τῇ
ἑαυτῶν πόλει καὶ πολλῷ λαμπρότεροι ἐμοῦ τε καὶ σοῦ
γενόμενοι.

3.

666 Οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ὅσοι φεύγουσιν ἀδίκως, ἢ
δέονται τῶν πολιτῶν, ὅπως ἐπανέλθωσιν, ἢ διαμαρ-
τόντες τούτου λοιδοροῦσι τὰς ἑαυτῶν πατρίδας ὡς
φαύλως αὐτοῖς προσφερομένας· ἐγὼ δὲ ἐπείπερ ἀνα-
ξίως ὧν ἐπολιτευσάμην ἠτύχησα καὶ κατηγορῶν ἄλ-
λων αὐτὸς ἑάλων, ἄχθομαι μὲν, ὥσπερ εἰκός ἐστιν,
ἀγανακτῶ δὲ οὐδέν. οὐ γὰρ οὕτως ἔγωγε ἠλίθιός εἰμι, 2
ὥστε, ἐξ ἧς πόλεως ὁ Θεμιστοκλῆς ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευ-
θερώσας ἐξηλάθη, καὶ ὅπου Μιλτιάδης, ὅτι μικρὸν
ὦφλε τῷ δημοσίῳ, γέρων ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἀπέθανε,

ταύτῃ τῇ πόλει Αἰσχίνην τὸν Ἀτρομήτου φεύγοντα
ἀγανακτεῖν οἴεσθαι δεῖν, εἴ τι τῶν εἰωθότων Ἀθήνη- 667
3 σιν ἔπαθεν. ἀλλ᾽ ἔγωγε καὶ λαμπρὸν εἰκότως μοι νο-
μίσαιμ᾽ ἂν αὐτὸ γενέσθαι, τὸ μετ᾽ ἐκείνων ἐν ἀδοξίᾳ
παρὰ τοῖς ἔπειτα ἀνθρώποις καὶ ἄξιος τοῦ ὅμοια πα-
θεῖν ἐκείνοις γεγονέναι.

4.

Ἐπεὶ δοκεῖ σοι πυνθάνεσθαι περὶ Κλεοκράτους,
ὅστις ἐστὶν ὁ Κλεοκράτης, ἄκουε· παύσῃ γὰρ οὐ προῖ-
κα πολυπραγμονῶν, οὐδ᾽ ἄπει πρὶν μακρᾶς ἀκοῦσαι
διηγήσεως. τὸ μὲν γὰρ γένος ἐστὶν ἁπάντων ἀνδρῶν
Ἑλλήνων οὐκ ἐν ἀφανεστάτοις, Ἀρίφρονα τὸν ἐκ Δα-
μαγήτου εἴ που πυνθάνοιο, ὃν καὶ ὁ μέγας αἴρει Πίν- 668
δαρος. ἀλλ᾽ ὅπως μὴ γέλωτα ὀφλισκάνῃς ζητῶν, ὅστις
2 ἐστὶν ὁ Πίνδαρος. τουτὶ μὲν γὰρ οἶμαι ὅτι καὶ παρὰ
Μαντίᾳ τῷ γραμματιστῇ ἅμα ἐμοί ποτε ἔμαθες τὸ
γράμμα· καὶ εἰ μηδενὸς ἔτι τῶν παρὰ Μαντίᾳ μνημο-
νεύεις, ἐν γοῦν ταῖς ἐκκλησίαις Μελανώπου ἑκάστοτε
ἀκούεις λέγοντος „ὦ ταὶ λιπαραὶ καὶ ἀοίδιμοι Ἑλλάδος
3 ἔρεισμ᾽ Ἀθᾶναι," καὶ ὅτι Πινδάρου τοῦ Θηβαίου τοῦτο 669
τὸ ἔπος ἐστὶ, λέγοντος, καὶ ὅτι ἐζημίωσαν αὐτὸν Θηβαῖοι
τοῦτο ποιήσαντα τὸ ἔπος, οἱ δὲ ἡμέτεροι πρόγονοι δι-
πλῆν αὐτῷ τὴν ζημίαν ἀπέδοσαν μετὰ τοῦ καὶ εἰκόνι
χαλκῇ τιμῆσαι· καὶ ἦν αὕτη καὶ εἰς ἡμᾶς ἔτι, πρὸ τῆς
βασιλείου στοᾶς, καθήμενος ἐνδύματι καὶ λύρᾳ ὁ Πίν-
δαρος, διάδημα ἔχων καὶ ἐπὶ τῶν γονάτων ἀνειλιγμέ-
4 νον βιβλίον. οὗτος δὴ ὁ Πίνδαρος Δαμάγητον ᾄδει
ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἀνατείνει τὸ Κλεοκράτους γένος. λέγει
δέ που ὁ αὐτὸς Πίνδαρος καὶ τὰ περὶ τοὺς Διαγορείους
καὶ τὰ περὶ τὴν πρεσβῦτιν, ἧς τὸ μητρῷον αὐτοῦ γέ-
νος ἅπτεται. καὶ εἰ μὴ σφόδρα ᾔδειν ποιητῶν ὑπέρ-

φρονα ὄντα σε, καὶ τὰ ἀγοραῖα ταῦτα καὶ τὰ ἀπολέ-
σαντα ἡμᾶς ἐπιτηδεύματα μᾶλλον περιέποντα, κἂν
ἀποχρῆν ὑπελάμβανόν σε ὑπομνῆσαι μόνον τὰ περὶ
τοὺς Διαγορείους εἰπὼν ἔπη Πινδάρου· νῦν δὲ οἶδα,
ὅτι μάτην σοι ταύτην τὴν λύραν λέξομεν. δοκεῖ οὖν 5
670 μοι ἀνάγκη εἶναι διηγήσασθαί σοι τὸ διήγημα τοῦτο·
ἄξιον γὰρ ἀκοῦσαι, εἰ καὶ μὴ προσῆκον Κλεοκράτει. λέ-
γεται γὰρ γυνή ποτε πρεσβῦτις Ὀλυμπίασι παρελθοῦ-
σα εἰς τὸ στάδιον ἑστάναι τε ἅμα τοῖς ἀνδράσι καὶ θεᾶ-
σθαι τοὺς ἀγωνιζομένους, ἐπιστάντων δὲ αὐτῇ τῶν
Ἑλλανοδικῶν, ὅτι ἐτόλμησε παρελθεῖν εἰς τὸ στάδιον,
ἀποκρίνασθαι „τίνι γὰρ ἄλλῃ γυναικὶ τοῦτο δέδωκε
καυχήσασθαι οὕτως ὁ θεός, ὅτι καὶ πατέρα καὶ τρεῖς
ἀδελφοὺς Ὀλυμπιονίκας ἔχει καὶ υἱὸν ἐπ' Ὀλύμπια
ἄγει;“ ταύτης οὖν τῆς πρεσβύτιδος καὶ τούτου τοῦ γέ- 6
νους ἀπορρώξ ἐστιν ὁ Κλεοκράτης, ὡς ἔστι μᾶλλον
πάντων ἢ αὐτοῦ πυθέσθαι. καὶ πλείω μὲν οὐ βούλο-
μαι λέγειν, μὴ οὐ μηνῦσαί σοι, ὅπερ ἠξίωσας, ὅστις
ἐστὶν ὁ Κλεοκράτης, βούλεσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐγκε-
671 κωμιακέναι αὐτόν, ὥσπερ καὶ Θρασύμαχος τὸν ξένον,
συντετάχθαι καὶ ἀποτίνειν ταύτην τὴν χάριν τοῦ λαμ-
πρῶς ἑστιᾶσθαι δοκῶ. τοσοῦτον μέντοι εἴποιμ' ἄν, ὅτι
ἡ πρεσβῦτις ἐκείνη, εἰ τοῦτον ἐγνώκει τὸν Κλεοκράτη,
πολὺ ἂν μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ ἢ ἐπὶ τοῖς πέντε Ὀλυμπιο-
νίκαις ἐσεμνύνετο.

5.

Ὁ μὲν Ἰουλιάδης, ᾧ μάλιστ' ἐπεποίθεις, οὔτε ὅτε ἀφίγμεθα εἰς Ῥόδον παρὼν ἔτυχεν, ἀλλὰ περὶ Λίνδον ἦν, οὔτ' ἐπανελθὼν εἰς Ῥόδον περιττῶς ἠσμένισεν ἡμᾶς, ἔξω δὴ τοῦ τὰ κοινὰ ταῦτα προστάξαι, λέγειν, εἴ τινων χρῄζομεν. ὁ δὲ Κλεοκράτης, οὐδὲ μὰ τοὺς

θεοὺς ἐπιστεῖλαί σοι δυναίμην ἂν αὐτάρκως τὴν ὑπερ-
2 βολὴν τῆς φιλανθρωπίας, ὅσῃ κέχρηται περὶ ἐμέ. καὶ
γὰρ οἰκίαν δημοσίᾳ δοθῆναί μοι παρεσκεύασε καὶ χω-
ρίον ἐν Καμείρῳ, καὶ αὐτὸς δὲ ἔπεμψεν ἡμῖν τὰ ἐπιτή-
δεια καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἄφθονα, οὐκ ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ 672
καὶ Τεύθραντι καὶ Ὁπλιστίᾳ, τὰ μὲν ἄλλα εἰ καὶ φαυ-
λότερα τῶν Ἀθήνησιν, ὥσπερ ἔλαιον καὶ μέλι, ἀλλ'
οἵων παρόντων οὐδὲν ἂν τῶν ἐκεῖθεν δεηθείημεν, οἶ-
νόν γε μὴν καὶ πολὺ ἀμείνω τοῦ παρ' ὑμῖν, καὶ ἐκ
στροβίλου ἅμα καὶ ἀλεύρων καὶ ἀρωμάτων πεποιημέ-
3 να ἐν τύποις τραγήματα, ὧν καὶ πέπομφά σοι. ταῦτά
θ' ἡμῖν ἔπεμψε, καὶ πυρῶν μεδίμνους, ὅσοις ἐγὼ με-
δίμνοις οὐχ ὅπως ἐμαυτὸν, ἀλλὰ καὶ πάντας Κοθωκί-
δας διαρκεῖν ἂν ἐδυνάμην· καὶ πολλὰ δὲ ἄλλα πρὸς
τούτοις, ἃ γράφειν αἰσχύνομαι, ἵνα μή τινα δηλοῦν 673
ἐμὴν μικρολογίαν δόξω. τὸ μὲν γὰρ τὰ μικρὰ πάνυ
ὑπερασπάζεσθαι μικρολογίας μέν τινος εἶναί φημι καὶ
ἀπειροκαλίας, φιλοφρονημάτων δὲ καὶ μικρῶν πάνυ
4 ἔγωγε ἡττᾶσθαι ὁμολογῶ. παρέχει δὲ ἡμῖν καὶ ἄλλα
καλλίω, συῶν τε ἀγρίων καὶ δορκάδων τῶν πέραθεν
ἀπολαύσματα. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ἡμῖν σύνεστιν ὁσημέραι,
καὶ μεταδίδωσι τῆς αὑτοῦ σοφίας, ἢ σοφωτέρα ἢ καθ'
ἡμᾶς ἐστιν. ἃ γὰρ ἐγὼ παθὼν ἐδιδάχθην, ταῦτα πρὶν
παθεῖν φυλάττεται, σοφίᾳ καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ ἄφρονες
5 πείρᾳ διδασκόμενος· οὐ γὰρ πολιτεύεται. καὶ ὅσον
γ' ἐπὶ Κλεοκράτει, οὐδεμιᾶς πόλεως ἄλλης οὐδὲ ἀν-
θρώπων ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀσμενίζω τῇ συμ-
φορᾷ, καὶ ἀρχὴ δοκεῖ μοι τοῦ βίου ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς αὐ-
τόθι πολιτείας. καὶ οὕτω μὲν ὑπεραγαπῶ τὰ παρόντα,
καὶ ὅπερ φασὶ Σοφοκλέα ἤδη γέροντα ὑπὲρ ἄλλης ἡδο-
νῆς εἰπεῖν, ὥσπερ κυνὸς λυττώσης ἀπηλλάχθαι ποτὲ 674
τῆς τοῦ πολιτεύεσθαι ἡδονῆς δοκῶ, καὶ ὅταν ὁ νοῦς

ἐπικρατῆ, τρισευδαίμων ἔγωγε ἐμαυτῷ τῆς φυγῆς, ἣν
φεύγω, φαίνομαι· ὅταν δ' αὖ πάλιν ὑπέλθῃ μοι λο- 6
γισμός τε καὶ μνήμη τῶν αὐτόθι, οὐχ ἑταίρων μόνον,
ἀλλὰ καὶ συγγενῶν καὶ ἐκκλησίας καὶ Κολλυτοῦ, ἐν ᾧ
πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη ᾤκησα, καὶ τοῦ Ἁλῆσι χω-
ρίου καὶ τῶν ἐκεῖ μοι μετὰ σοῦ καὶ Φιλίνου διατριβῶν
γενομένων, μεταρρεῖ ἅπαν τὸ αἷμα ἄλλοσέ ποι τῶν
σπλάγχνων πάλιν, καί μοι δήποτε καὶ λοιδορίαι, αἷς
ἐλοιδορούμην ὑπὸ Δημοσθένους, ἥδισται δοκοῦσι, καὶ
σκώμματα, ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἔξω Κτησιφῶντος ἐγέλασε
πώποτε. ἀλλὰ γὰρ ἅλις μὲν ἡμῖν δακρύων, σὺ δ' εὐ- 7
τυχοίης, καὶ μὴ μόνον πολιτείαν ἅπασαν, ἀλλὰ καὶ
Λεπτίνην φεῦγε, ὅτι πρὸς ἡμᾶς ἔχει φιλαπεχθημόνως,
καὶ ὅτι τἆλλα τοιοῦτός ἐστιν, ὅτου περιεῖναι μὲν μη-
δὲν λαμπρότερον, ἡττᾶσθαι δὲ ἀδοξότατον. καὶ μά-
675 λιστα μὲν παραινῶ, φεῦγε τὰς μετ' αὐτοῦ διατριβάς·
εἰ δ' αὖ συνέλθοις ἐκ τύχης καὶ καθ' ἡμῶν λέγοι τι,
πειρῶ σιωπᾶν, ἂν ἰσχύῃς, καὶ γελᾶν. ἀλλ' ὁ μὲν δί- 8
δωσιν ἀποχρῶσαν δίκην τῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ γέ-
λωτος εἶναι δοκεῖν ἅμα καὶ μίσους ἄξιος· σὺ δὲ, εἰ μὴ
πάνυ φοβῇ τὴν θάλατταν, ἀφίκοιο παρ' ἡμᾶς ποτε,
καὶ παρασχὼν σεαυτὸν ἰδεῖν ἡμῖν ἐπανίοις πάλιν.

6.

ΦΙΛΟΚΡΑΤΕΙ.

Ἀρίστων οὗτος, ὁ κομίζων σοι τὴν ἐπιστολὴν, ὁ πρῶτός ἐστιν ἡμᾶς ὑποδεξάμενος ἐν Ῥόδῳ. πέπλευκε δὲ Ἀθήναζε κατὰ χρείαν κηδεστοῦ γέροντος, ἀργύριον εἰσπράξων παρὰ τοῦ τραπεζίτου Χαρμόλα. σκόπει οὖν, ὅπως αὐτὸν ὑποδέξῃ φιλοφρόνως· ἔστι δὲ κομιδῇ εὐτελὴς τὴν δίαιταν καὶ πρέπων ἡμῖν. ᾧ καὶ τὰ ἄλ-

λα συμπράξεις, ὡς μάθῃ, ὅτι οὐ παντελῶς ἔρημον φίλων ὑπέλαβεν, ἀλλ' ἔστιν ἔτι τις Ἀθήνησιν Αἰσχίνου λόγος καὶ μνήμη.

7.

ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ.

Ἐπυθόμην τὰ ῥηθέντα τῷ Μελανώπῳ πρὸς ὑμᾶς,
καὶ τὴν μὲν ὑμετέραν ἀπεδεξάμην φιλανθρωπίαν,
Μελανώπῳ δὲ οὐκ ἐπανελθὼν μόνον νομίζω τοῖς βε-
βιωμένοις αὐτῷ πρέπουσαν ἀποδώσειν χάριν, ἀλλὰ
τυχὸν ἔτι καὶ πατρίδος ἐστερημένος ὅμως ἀρκέσαι πει- 676
2 ράσομαι. ἐγὼ γάρ, ὦ Μελάνωπε, κατὰ μὲν τοὺς νό-
μους ὁμολογῶ ταύτῃ κεχρῆσθαι τῇ συμφορᾷ, φημὶ
μέντοι βοηθῶν ταῦτα τοῖς νόμοις πεπονθέναι, καὶ
ὑπὲρ τοῦ μηδένα στεφανοῦσθαι παρ' αὐτοὺς ἀγωνιζό-
μενος. ἐμοὶ μὲν οὖν τὸ δεδυστυχηκέναι πολιτευομένῳ
κοινόν ἐστι πρὸς Θεμιστοκλέα καὶ Ἀριστείδην καὶ ἄλ-
λους πολλοὺς τῶν λαμπροτάτων ποτὲ ἐν τῇ πόλει γε-
3 νομένων· σοὶ δὲ τὸ μὲν μέχρι χθὲς καὶ πρῴην θεσμο-
θετοῦντος ἤδη σοῦ προεστάναι τὴν μητέρα, τρὶς δὲ 677
ἐμπεσεῖν τὸν πατέρα σου εἰς τὸ δεσμωτήριον, σὲ δὲ
πραθέντα τρισχιλίων δραχμῶν τὴν ἀκμὴν ἡταιρηκέ-
ναι, τοῖς περὶ Τίμαρχον νέοις κοινὰ ταῦτ' εἶναι, οὐ
τοῖς περὶ Θεμιστοκλέα ἢ Ἀριστείδην τὸν δίκαιον ὑπο-
4 λαμβάνω. ἀλλὰ Μελανώπῳ μὲν αὖθις, ἐὰν ὑμῖν δο-
κῇ, διαλέξομαι παρών· ὑμῖν δὲ τῆς εὐνοίας, ἣν ἀπόν-
τι μοι παρέσχεσθε, θορυβοῦντες δὴ καὶ μὴ θέλοντες
ἀκροάσασθαι τῶν λοιδορούντων ἡμᾶς, πολλὴν χάριν
ἔχω, δικαιότερον μέντοι καὶ ἄμεινον ἐμὲ αὐτὸν ἐᾶσαι
πρὸς τοὺς λοιδοροῦντας λέγειν, ψηφισαμένους ἃ πολ-
λάκις πολλοῖς ἤδη ἐψηφίσασθε τὰ μέγιστα ἁμαρτοῦσιν
5 εἰς ὑμᾶς. εἰ δὲ μή, τό γε δεύτερον ἂν δεηθείην, ἀνέ-

λαμβάνω Καλλιρρόην Σκάμανδρος ὤν, καὶ πόλλ' ἀγα-
θὰ ποιήσωσοι." ταῦτα ἅμα λέγων καὶ ἁρπάσας τὴν
παῖδα ἀφανὴς γίνεται. οὐ μὴν καὶ τὸ πρᾶγμα ἀφανὲς 6
γίνεται, ἀλλὰ τέτταρσιν ὕστερον ἡμέραις πομπὴ μὲν
ἦν Ἀφροδίτης, ἐπόμπευον δὲ αἱ νεωστὶ γεγαμημέναι,
καὶ ἡμεῖς τὴν πομπὴν ἐθεώμεθα. ἡ δὲ νύμφη ἰδοῦσα
682 *τὸν Κίμωνα ὡς μηδὲν αὐτῷ κακὸν συνειδότα ἅμα ἐμοὶ*
θεώμενον, προσεκύνησε, καὶ ἀποβλέψασα εἰς τὴν τρο-
φὸν „ὁρᾷς" ἔφη, „τίτθη, τὸν Σκάμανδρον, ᾧ τὴν παρ-
θενίαν ἔδωκα;" καὶ ἡ τίτθη ἀκούσασα ἀνέκραγε, καὶ
τὸ πρᾶγμα ἔκπυστον γίνεται. ὡς δὲ οἴκαδε εἰσέρχομαι, 7
καταλαμβάνω τὸν Κίμωνα, καὶ οἷα ἦν εἰκὸς ἐργάζο-
μαι, καλῶν ἀνόσιον καὶ δι' αὐτὸν ἀπολωλέναι λέγων
ἡμᾶς. ὁ δὲ οὐδὲν δι' αὐτὸ ἔδεισεν, οὐδὲ ᾐσχύνθη τοῖς
πεπραγμένοις, ἀλλὰ μύθους ἐπεβάλλετο λέγειν μα-
κρούς, τοὺς ἁπανταχόθι τροχῶν ἄξια εἰργασμένους
καταριθμούμενος. καὶ γὰρ ἐν Μαγνησίᾳ τοῦτο περὶ 8
Μαίανδρον τὸν ποταμὸν ἔφη γεγονέναι ὑπό τινος τῶν
ἐκεῖ νέων, ἀφ' οὗ καὶ ἔτι σήμερον Ἄτταλον τὸν ἀθλη-
τὴν ὁ πατὴρ, ἔφη, αὐτοῦ οὐχ ἑαυτοῦ υἱὸν, ἀλλὰ τοῦ
Μαιάνδρου εἶναι πείθεται, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν οὕτω
πάνυ νομίζει σαρκῶν τε καὶ ῥώμης εὖ ἔχειν· ἐπειδὰν
δὲ πολλὰς λαβὼν πληγὰς καὶ ἀπειπάμενος ἐξίῃ, τὸν
683 *ποταμὸν αὐτῷ νεμεσῆσαι λέγει, ὅτι νικήσας οὐ πατέρα*
ἀνηγόρευεν αὐτόν. οὐκ ἄρ' ἀπορεῖ γε ἡττώμενος προ-
φάσεως. καὶ περὶ Ἐπίδαμνον δ' ὁμοίως, πόλιν κατ' Ἰό- 9
νιον, ἔφη μουσικὸν ὑπ' εὐηθείας πεπεῖσθαι, ὅτι Ἡρα-
κλέους εἴη τὸ ἐκ μοιχοῦ γεγονὸς αὐτῷ παιδίον. ἐγὼ
δὲ οὐκ ἐπαιδοποιησάμην, ἔφη, ἅπαξ δὲ διελέχθην
παιδὶ ὑπερώρῳ τε ἤδη, καὶ λουομένην αὐτὴν μετὰ μιᾶς
γραὸς ἰδών. καὶ ἄλλως δ' ἐδόκει μοι, ἔφη, ὡς μὴ παν-
684 *τάπασι τὰ ἐν Ἰλίῳ τραγικά τε καὶ φοβερὰ ἢ παθεῖν,*

δεῖν καί τι ἡμᾶς καὶ οἷον ἐν κωμῳδίαις περὶ τὸν Σκά-
10 μανδρον ἐργάσασθαι. κἀγὼ μὲν ἄλλο οὐδὲν ἢ ὅποι
λήξει ἡ τοσαύτη ἀναισχυντία προσμένων, λίθινος ὑπ'
ἀπιστίας ἐγεγόνειν· ὁ δὲ ἐῴκει καὶ τρίτην Ἀπόλλωνός
μοι δοκῶ καὶ Διονύσου μοιχείαν ἐπάξειν, ἕως ἰδὼν
ἐγὼ ὄχλον προσιόντα τῇ θύρᾳ „τοῦτ' ἐκεῖνο“ ἔφην,
„καταπρήσοντες ἡμᾶς πάρεισι,“ καὶ δι' ὀπισθοδόμου
τινὸς εὐθέως πρὸς Μελανιππίδην φεύγων ᾠχόμην,
ἐκεῖθεν δὲ ἑσπέρας ἐπὶ θάλατταν. εἶτα πρόσθεν ἀξένῳ
καὶ ὥστῃ ἀνέμῳ κατήχθημεν, ὃν μηδεὶς ἂν ἄλλος ἢ
φεύγων τὸ Κιμώνειον ἄγος ὑπομεῖναι πλέων. τοιαῦτα 685
μὲν παθὼν δεῖν σοι γράφειν, ὡς σχετλιάσοντι καὶ ἐμοῦ
μᾶλλον, ᾤμην· σὺ δὲ ἂν ἱκανῶς, οἶμαι, γελάσειας.

11.

ΤΗΙ ΒΟΥΛΗΙ ΚΑΙ ΤΩΙ ΔΗΜΩΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.

Τὰ μὲν ἄλλα δεῖν ὑμῖν ἐπιστέλλειν, περὶ ὧν ἐβου-
λόμην, καὶ πρότερον ᾤόμην· οὐ γὰρ ἀφῃρῆσθαί γε
τοῦτο ἀτυχήσαντα τῶν παρ' ὑμῖν ὑπελάμβανον· συμ-
βουλεύειν δὲ καὶ πολυπραγμονεῖν οὐ μικρᾶς ἔμοιγε
ἀκρασίας ἔργον ἐφαίνετο εἶναι, δεδωκότι τηλικαύτην
δίκην τοῦ πολιτεύεσθαι, πλὴν εἴ τι δέοι καλούντων
2 ὑμῶν. ἄλλως δὲ μηδὲ ῥᾴδιά τισιν ἐπιτηδείων, οὐχ ὅτι
πόλει, συμβουλεύειν ἃ προσήκει ᾤόμην· ὑμῖν δὲ ἑώ-
ρων ἄλλους καὶ λέγειν καὶ πράττειν δυναμένους τὰ
κοινά· κατέλιπον γὰρ οὐκ ὀλίγους. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν τε-
θνᾶσι, πολλοὶ δὲ ἠτυχήκασιν ὥσπερ ἐγώ, περιέστηκε 686
δὲ ἡ πόλις εἰς ἐρημίαν τῶν πολιτευομένων, ἀκούω δὲ
τοὺς μὲν αὐτοῦ παρόντας, τοὺς δὲ καὶ δι' ἐπιστολῶν κι-
νεῖν τι τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων, ἕτοιμος ἤδη τὰ
δοκοῦντα τῇ πόλει συμφέρειν, ὡς μόνον ἔξεστί μοι,

δι' ἐπιστολῶν λέγειν. εἰ δὲ καὶ νῦν τὰ Μακεδόνων 3
φρονεῖν ἐροῦσί με, καὶ παραπρεσβείας πάλιν γράφον-
ταί τινες ἀπόντα με ἢ προδοσίας τῆς Ἑλλάδος, ἕτοι-
μος ἤδη καὶ Ῥόδου καὶ γῆς ἁπάσης Ἑλληνίδος πρόσω
φεύγειν, ἐὰν βούλωνται, καὶ πρὸς τὸν ἐν Πέρσαις
ἄπειμι καὶ Μήδοις βασιλέα. καίτοι τὰ Περσῶν με καὶ
Μήδων οὐδεὶς ἔφη ποτὲ φρονεῖν, καὶ πάντων ἥκιστα
Δημοσθένης. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖθεν παύσομαι γράφων, ἃ
τῇ πόλει δόξω συμφέρειν, οὐ χαρίζεσθαι μέλλων ὑμῖν,
ὥσπερ ἄλλοι τινὲς, ἀλλ' ἐλευθέρως νουθετεῖν. εὖ γὰρ 4
εἰδέναι χρὴ, ὅτι τῶν πολιτευομένων οἱ μᾶλλον ἐπι-
πλήττειν ἢ χαρίζεσθαι θέλοντες ὑμῖν δοκεῖν, οὗτοι καὶ
μάλιστα πρὸς ἡδονὴν λέγουσι, τὴν ὑπὸ προσχήματι
παρρησίας ὁδὸν τοῦ κολακεύειν ἑλόμενοι· καὶ γὰρ
687 αὕτη τίς ἐστι τοῦ χαρίζεσθαι πολίταις καὶ ἡγεμόσι πο-
λὺ κακουργοτέρα προαίρεσις· ἣν βαδίζοντές τινες
Ἀθήνησι καὶ περιόντος ἐμοῦ παρ' ὑμῖν, οὕτω γὰρ χρὴ
λέγειν, καὶ νῦν, ὅσον ἐφ' ὑμῖν, τεθνεῶτος, αἰτιῶνται
μὲν ὑμῶν τὴν ὀλιγωρίαν ὡς οὐκ ἐθελόντων ἄρχειν τῆς
Ἑλλάδος, προτρέπονται δὲ ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ὡς δυ-
ναμένους. ὑμεῖς δὲ μετὰ τοῦ δοκεῖν ἀργοὶ γεγονέναι 5
δύνασθαι τῶν Ἑλλήνων ἄρχειν νομίζεσθαι θέλετε μᾶλ-
λον ἢ μετὰ τοῦ μένειν ὑμῶν τὰς προθυμίας ἐνδεῖσθαι
τῆς δυνάμεως. πυνθάνομαι γὰρ τελευτήσαντος Ἀλε-
ξάνδρου προτρέπειν τινὰς ὑμᾶς καινοτέρων ἅπτεσθαι
688 πραγμάτων· ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἂν ταῦτα συμβουλεύ-
ειν ὑμῖν μετὰ τοῦ ταῦτα συμφέρειν. οὐ γὰρ ἠγνόουν, 6
μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, ὅτι λαμπρόν ἐστι
τὸ τοῖς μὲν βαρβάροις πολεμεῖν, τοὺς δὲ Ἕλληνας ἐλευ-
θεροῦν, καὶ ταῦτά γε καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν προελο-
μένους· ἀλλ' εἰς μὲν τὸ βούλεσθαι τὰ κράτιστα τὴν
γνώμην οὖσαν ἱκανὴν, εἰς δὲ τὸ δύνασθαι καὶ τύχης

7 ἀγαθῆς ὑμᾶς δεομένους. προσήκειν οὖν μεμνῆσθαι
καὶ ὑμᾶς ὑπελάμβανον, ὅτι Ἀθηναίοις μὲν ἐπιστέλλο-
μεν, Ἀθηναίοις δὲ οὐκ ἐν οἷς Θεμιστοκλῆς ἐπολιτεύσα-
το, ἀλλ' οἳ τὰς μὲν γνώμας καὶ τὰς νοήσεις ἐκείνων ἴσας,
τὰς μέντοιγε πρὸς τοὺς πολέμους ἀφορμὰς οὐχ ὁμοίας
ἔχουσιν. ἐπεὶ δότωσαν μὲν ἡμῖν τριακοσίας τριήρεις
οἱ τὰ τῆς Ἑλλάδος ἄξια γράφοντες ἡμῖν, δότωσαν δὲ
τρισμύρια τάλαντα ἀργυρίου καὶ χρυσίου ἀπέφθου
δισχίλια, δότωσαν δὲ ἀνδρῶν ἐν ἥβῃ νέων τοσοῦτο 689
πλῆθος, ἤδη γεγυμνασμένων ἐν ὅπλοις· καὶ μηκέτι
8 συμβουλευέτωσαν. αὐτοὶ γὰρ εἰδήσομεν ἃ χρὴ πράτ-
τειν, δυνάμενοι τὰ δόξαντα πράττειν, μηδὲ ῥαψῳδεί-
τωσαν μάτην ἐπαινοῦντες ἡμῶν τοὺς προγόνους τε
καὶ τὴν χώραν, ὅτι ἐγένοντο ἐν αὐτῇ καὶ ὑπὲρ αὐτῆς,
εἰσεγένοντο ἐν αὐτῇ οἱ θεοί. ἐπεὶ πύθεσθε αὐτῶν, τί
ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ τὴν πόλιν ὤνησε τῶν
Ἀθηναίων, ὅτι Ἄρης πρὸς Ποσειδῶνα ὑπὲρ Ἁλιρρο-
9 θίου ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἐκρίθη· ἀλλ' εἰ πρὸς Ἀντίπα-
τρον, ἢ ὅστις ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, ἱκανοί
ἐσμεν ἀγωνίσασθαι, τοῦτο χρὴ σκοπεῖν. κἂν ἱκανοὶ
ὦμεν, ἀγαθῇ τύχῃ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθέως ἐλευ-
θερῶμεν τοὺς Ἕλληνας· εἰ δὲ τούτου μὲν ὀλιγωρήσο-
μεν, κολακευόμενοι δὲ ἡσθησόμεθα, πῶς οὐ μετὰ τοῦ
δοκεῖν ἑαυτοῖς αἴτιοι γεγονέναι τῶν συμφορῶν, ὃ μό- 690
νον οὐδὲ παραμυθίαν ἔχει τοῖς κακῶς πράττουσιν,
10 ἀτυχήσομεν; ἔστι δὲ καὶ πόλεως καὶ ἀνδρὸς εὖ φρο-
νοῦντος ἔργον πρὸς τὰς παρούσας ἀφορμὰς ὑπὲρ τῶν
παρόντων βουλεύσασθαι· τὸ δὲ τὴν μὲν τόλμαν εἰς
τὰ πράγματα, οἷς ἐπιχειρεῖτε, ἐκ τῆς πρόσθεν ἰσχύος
ἔχειν, τὴν δὲ ἰσχὺν πάλαι ποτ' ἐσχηκέναι μεγάλην,
ὅμοιά γε φαίνεται, ὥσπερ ἂν εἴ τις Ὀλυμπίασι πολλά-
κις νικήσας ὕστερον γέρων ὢν ἀπογράφοιτο ἔτι καὶ

φῶς. ἆρ' οὖν καὶ Φιλίππῳ προδοὺς τὴν ἐμαυτοῦ πα- 7
τρίδα καὶ παραπρεσβεύσας τοιαῦτα κατὰ τῆς πόλεως,
καὶ δὴ θεραπεύσας Μακεδόνας, ἐπειδὴ τάχιστα φεύ-
γων παρ' ὑμῶν ᾠχόμην, πρὸς Ἀλέξανδρον ἀπηλλά-
γην, χάριν τε ὧν παρεσχόμην αὐτῷ κομιούμενος καὶ
προμηθείας δηλονότι τευξόμενος παρ' αὐτῷ; καὶ οὐκ 8
ἔσθ' ὅπως οὐχ ἑώρων τὰ μὲν ἐν Βοιωτίᾳ πανδοκεῖα
Δημάδην ἔχοντα καὶ χωρία ζευγῶν εἴκοσιν ἀροῦντα
καὶ χρυσᾶς ἔχοντα φιάλας, Ἡγήμονα δὲ καὶ Καλλιμέ-
δοντα, τὸν μὲν ἐν Πέλλῃ, τὸν δὲ ἐν Βερροίᾳ, καὶ δω-
ρεὰς ἅμα εἰληφότας καὶ γυναῖκας εὐπρεπεστάτας γε-
γαμηκότας. καὶ μὴν οὐδὲ πρὸς Θηβαίους οὐδ' εἰς Θετ- 9
697 ταλίαν ᾠχόμην παρ' ὑμῶν, οὐδὲ πρὸς ἄλλους τινὰς,
παρ' οἷς ἢ λοιδορεῖν ἔδει με τὴν πατρίδα τὴν ἐμὴν ἢ
λοιδορουμένης αὐτῆς ἀκούειν, ἀλλ' εἰς Ῥόδον ἀφικό-
μην, οὔτε μὰ τὸν Δία δυσμενῶν ὑμῖν οὔτ' ἄλλως φι-
λαπεχθημόνων ἀνθρώπων πόλιν. τὸ μὲν γὰρ ἄγχιστα 10
τῆς ἑαυτῶν πατρίδος ἑστάναι κατειρωνευομένων ἔμοι-
γε τῆς συμφορᾶς εἶναι μᾶλλον ἢ στεργόντων ἐδόκει
τὴν πόλιν· τὸν δὲ ὄντως στέργοντα τὴν ἑαυτοῦ πόλιν
ὡς πορρωτάτω μᾶλλον αὐτῆς ἐχρῆν ἀπιέναι, καὶ μη-
δὲν ἐν τοῖς ὄμμασιν ὑπόμνημα ἔχειν, ὃ τὴν γνώμην
698 ἀμύξει. καὶ γὰρ οὐδ' ἐνταῦθα μείνας, ἐν Ῥόδῳ, φα- 11
νείην ἂν, ἀλλὰ τῆς περαίας ἑλόμενός τι μικρὸν φρού-
ριον, Ἄμμον· κἀνταῦθα πριάμενος χωρία τοσούτων
ταλάντων, ὅσων εἰκὸς ἦν τὸν Φιλίππου μὲν πρότερον,
εἶτ' Ἀλεξάνδρου μισθωτὸν ὕστερον γενόμενον καὶ
Φωκεῖς προδόντα καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίαν
Μακεδόσι, κάθημαι μεθ' ἑπτὰ θεραπόντων ἐνταῦθα
699 καὶ δυοῖν μόνων γνωρίμων καὶ τῆς μητρὸς, ἢ τρίτον 12
ἔχουσα καὶ ἑβδομηκοστὸν ἔτος ἔπλευσε σὺν ἐμοὶ μεθέ-
ξουσα τῆς δι' ὑμᾶς μοι συμφορᾶς γενομένης, καὶ μετὰ

γυναικὸς, ἣ συνεξέπεσέ μοι κωλύοντος αὐτὴν τοῦ πα-
τρὸς καὶ μένειν ἴσως ἀναγκαζόντων τῶν νόμων, τὸν
τρόπον τῆς πόλεως μᾶλλον ἢ τοὺς νόμους ἐπισταμένη,
καὶ μετὰ τριῶν παίδων οὐδέπω καὶ νῦν τῆς ἑαυτῶν
συμφορᾶς ἐπαισθομένων, οὐδὲ ὁποίαν αὐτοῖς ὁ θεὸς
δέδωκε γινομένοις πατρίδα τὴν Ἀθηναίων πόλιν,
13 ὁποίαν δ' εὐθέως γενομένων αὖ ἀφήρηται πάλιν. καὶ
ἕτεροι μὲν, ὡς ἔοικε, τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, τοὺς ἢ ἐν
Βοιωτίᾳ γεννηθέντας ἢ ἐν Αἰτωλίᾳ, πρὸς ὑμᾶς πέμ-
πουσι τῆς αὐτόθι παιδείας μεθέξοντας· οἷς δὲ ταῦτα
παρὰ τῆς φύσεως ὑπῆρξεν, οὐ δημοποιήτου πατρὸς
οὖσιν οὐδ' ἐπ' αἰτίαις αἰσχραῖς ἑαλωκότος, φεύγουσιν
ἔτι νήπιοι, καὶ τρέφονται πένητες ἐν ἐρημίᾳ τε καὶ
14 φυγῇ πατρῴᾳ. καὶ περὶ μὲν τῶν Λυκούργου παίδων 700
Δημοσθένης ὑμῖν ἐπιστέλλει, καὶ δεῖται καλῶς ποιῶν
χαρίσασθαι τὸ πατρῷον αὐτοῖς ὄφλημα, καὶ ὑμεῖς οὐ-
δὲν ἀλλ' ἢ Ἀθηναίων ἔργον, ἐλεήσαντες αὐτοὺς καὶ
χαρισάμενοι, ἐποιήσατε· καὶ γὰρ ὀργίζεσθαι ῥᾳδίως
15 ὑμῖν ἔθος ἐστὶ καὶ χαρίζεσθαι πάλιν· ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τῶν
ἐμαυτοῦ παίδων οὐκ ἂν ὑμᾶς πείσαιμ' ἂν δεόμενος,
ὡς μή μοι μὴ μόνον ἐν ὀρφανίᾳ τραφῶσιν, ἀλλ' ὀρφα-
νοὶ ἅμα καὶ φυγάδες ὄντες, οὔτε ἀδικήσαντες παῖδες
ὄντες, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλως ἑαλωκότες, τὰ μέντοι τῶν
ἑαλωκότων πάντα πεπονθότες; εἶτα τελευτήσαντος
ἀναμνήσθητέ μου, καὶ χαρίσασθε τὰς δεήσεις, νῦν
προσέχοντες ἡμῖν. ἀλλὰ καὶ πράξατε, ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, καὶ πείσθητε, τὰ συνήθη αὐτοῖς καὶ μέτρια
16 ποιοῦντες. οὐ γὰρ ἂν δὴ τῶν τρόπων ἀποσταίητε καὶ 701
καταλύσαιτε τὴν τῆς πόλεως δόξαν, ἣν ἐπὶ χρηστότητι
μείζω καὶ φιλανθρωπίᾳ διὰ παντὸς ἔσχεν ἢ ταῖς ἄλ-
λαις πάσαις ἡ πόλις. οὐδ' ἂν Μελάνωπος ἰσχύσειε
πλεῖον κωλύων ὑμᾶς μιμεῖσθαι τὴν ἑαυτῶν χρηστό-

τητα καὶ φιλανθρωπίαν, ἢ παρακαλῶν — οὐκ Αἰσχί-
νης, οὐδαμῶς μὰ τοὺς θεούς· οὐ γὰρ αὐτάρκης οὐδ' 17
εὐτυχὴς πείθειν ἔγωγε τὴν πατρίδα τὴν ἐμήν, καὶ μά-
λιστα νῦν, ἐμαυτοῦ χάριν πείθειν δοκῶν· ἀλλ' ὁ τῆς
πόλεως τρόπος καὶ τὸ πάλαι ὑμῶν ὄνομα καὶ τὸ τῶν
702 προγόνων ἦθος, ᾧ ἀναγκαιότερον δήπουθεν ἢ Με-
λανώπῳ καθ' ἡμῶν δεομένῳ προσέχειν.

INDEX NOMINVM.*)

(* [ ] indicat ea quae suspecta,
( ) ea quae e poetis ab Aeschine allata sunt

HYPERIDIS

ORATIONES QUATTUOR

CUM CETERARUM FRAGMENTIS

EDIDIT

FRIDERICUS BLASS

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXIX

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

HERMANNO SAUPPIO

PIETATIS CAUSSA

PRAEFATIO.

Hyperidis orationum sat magnam partem cum locupletibus scholiis etiam XVI. saeculo Budae in bibliotheca Matthiae Corvini regis exstitisse memoriae traditum est; sed antequam inde in lucem prodirent, capta urbe a Turcis a. 1526 bibliothecam illam barbaricus furor absumpsit. Paucae ex magnis copiis reliquiae servatae, partim Vindobonam asportatae, partim per Hungariam dispersae; et Hyperidis quaedam fragmenta apud Paulum Bornemizam quendam Hungariae episcopum exstare in Gesneri bibliothecae editionibus quae post a. 1545 prodierunt legitur. At neque haec usque ad hunc diem comparuerunt, neque aliunde quicquam huius oratoris erutum*), donec proximis lustris insperato prorsus ex Aegyptiis Thebis haud contemnenda pars Hyperidis operum prolata est.

Ingentem vim voluminum papyraceorum in Aegypto passim per sepulcra inventam esse invenirique notum est, sed eorum longe maxima pars nihil nisi libellos vario argumento de privatis rebus conscriptos continet, pauca admodum operum scriptorum vetusto-

*) De his rebus omnibus cf. Kiessling. Comment. de Hyper. I p. 9; Babington. Journal of classical and sacred philology I p. 407. De illo codice Budensi J. A. Brassicanus tradit: „vidimus", inquit, „integrum Hyperidem cum locupletissimis scholiis, librum multis etiam censibus redimendum". In Gesneri biblioth. s. v. Hyperides legitur: „Hyperidis fragmenta quaedam orationum exstant apud Paulum Bornemiza episcopum in Hungaria".

rum exemplaria. Illarum regionum incolae Arabes, postquam animadvertere volumina quoque illa a peregrinis in pretio haberi, diligenter conquirunt et inter ceteras res quae in sepulcris inveniuntur venditant. Exstitit igitur in sepulcro quodam Thebarum volumen papyraceum Hyperidis tres orationes continens, quod patefacto sepulcro ab Arabibus circa principium anni 1847 inter cetera inventum elatumque est.*) Habitabat illic inter ruinas vetustae urbis Castellarius quidam homo Italus, qui Arabes assuefecerat quaecunque invenissent ad se deferre, inde pretio exiguo eis soluto peregrinantibus eadem magno venditabat. Itaque cum vere anni 1847 A. C. Harris Britannus, qui Alexandriae domicilium constituerat, Thebas venisset, a Castellario, quem sane ipse non nominat, triginta duo fragmenta maiora minorave accepit, continentia illa reliquias orationis contra Demosthenem priorisque partis eius quae pro Lycophrone habita est. Sed haec fragmenta alterius tantum partis voluminis erant, misere habitae foedeque dilaceratae; altera pars et integra manserat neque in manus Castellarii venerat. Iosephus enim Arden, Britannus et ipse, cum Cal. Ian. a. 1847 Thebas venisset et ultra etiam processurus, dein Thebas reversurus esset, Arabes commonefecerat ut si qua interea invenissent sibi reservarent; unde illi maioris pretii spe amplum illud volumen Castellarium diligenter celaverunt, redeuntique Ardenio noctu clam Italo trecentis et quinquaginta nummis Turcicis vendiderunt. Sciscitanti tamen, ubi inventum esset, callidi homines numquam locum prodere voluerunt, neque aliud indicarunt quam circa locum qui Gournou dicitur in lignea arca sepulcrali inclusum repperisse. Volumen ab Ardenio in Britanniam asportatum, ubi diligenter evoluto cogni-

*) De his conferas praefationes editionum Britannicarum, Ardenianae maxime, ubi diserte narrantur quae a me obiter indicata sunt.

tum est orationis pro Lycophrone posteriorem partem Euxenippeamque integram inesse. Nondum tamen copias Thebanas exhaustas esse tempus patefecit. Anno enim 1856 tertius Britannus H. Stobart ex peregrinatione Aegyptiaca alius voluminis, quod orationem funebrem Hyperidis continuerat, fragmenta in patriam secum attulit, quae a tabernario quodam Thebis habitante, quem eundem Castellarium esse putaveris, empta referebat. Praeterea parvula fragmenta prioris illius voluminis inter Ardenii varias schedas Babington investigavit, alia Parisios ad Michaelem Chasles devenerunt, quae Eggerus nuper edidit; reliqua perisse vel hic illic per Europam Aegyptumve latitare putandum est.

Primus Harrisius anno 1848 fragmenta sua lithographica arte diligenter expressa oculis hominum doctorum subiecit eorumque studia magna excitavit. Eodem tempore in Germania Sauppius Boeckhiusque, neque multo post in Britannia Samuel Sharpe et Churchill Babington, vir de Hyperide imprimis optime meritus, operam in eis legendis componendis adornandis collocaverunt. Anno deinde 1853 Ardenius suum volumen edidit, splendidius etiam magnificentiusque quam Harrisius fecerat lithographi arte expressum, colore quoque papyri rimisque omnibus summa diligentia effictis; adiunctus erat commentarius Babingtonis locupletissimus ceteraque quae ad orationes legendas perpoliendas restituendas pertinebant ab eodem diligenter confecta. Integra quae iam prodierat oratio simulque ampla alterius pars multo maius etiam studium ubique evocaverunt: editorem Britannum secuti sunt in Germania Schneidewin et Caesar, in Batavia Cobet, apud Suecos quoque Linder et in Italia Comparetti, qui partim utramque orationem, partim Euxenippeam solam emendatiorem integrioremque reddere studuerunt. Denique anno 1857 oratio funebris ab eodem Babingtone parique splendore atque illae duae edita est; quam postea recensuerunt Sauppe, Kayser, Tell in Germania, apud Batavos Cobet, porro Italus

HYPERIDIS

ORATIONES QUATTUOR

CUM CETERARUM FRAGMENTIS

EDIDIT

FRIDERICUS BLASS

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI

MDCCCLXIX

[redacted]

PRAEFATIO.

Hyperidis orationum sat magnam partem cum locupletibus scholiis etiam XVI. saeculo Budae in bibliotheca Matthiae Corvini regis exstitisse memoriae traditum est; sed antequam inde in lucem prodirent, capta urbe a Turcis a. 1526 bibliothecam illam barbaricus furor absumpsit. Paucae ex magnis copiis reliquiae servatae, partim Vindobonam asportatae, partim per Hungariam dispersae; et Hyperidis quaedam fragmenta apud Paulum Bornemizam quendam Hungariae episcopum exstare in Gesneri bibliothecae editionibus quae post a. 1545 prodierunt legitur. At neque haec usque ad hunc diem comparuerunt, neque aliunde quicquam huius oratoris erutum*), donec proximis lustris insperato prorsus ex Aegyptiis Thebis haud contemnenda pars Hyperidis operum prolata est.

Ingentem vim voluminum papyraceorum in Aegypto passim per sepulcra inventam esse inveniri que notum est, sed eorum longe maxima pars nihil nisi libellos vario argumento de privatis rebus conscriptos continet, pauca admodum operum scriptorum vetusto-

*) De his rebus omnibus cf. Kiessling. Comment. de Hyper. I p. 9; Babington. Journal of classical and sacred philology I p. 407. De illo codice Budensi J. A. Brassicanus tradit: „vidimus", inquit, „integrum Hyperidem cum locupletissimis scholiis, librum multis etiam censibus redimendum". In Gesneri biblioth. s. v. Hyperides legitur: „Hyperidis fragmenta quaedam orationum exstant apud Paulum Bornemiza episcopum in Hungaria".

idem Comparetti et Francogalli Dehèque et Caffiaux. Multi praeterea homines docti orationibus Hyperidis operam navarunt, quorum enumerandorum postea locus erit; nunc de voluminum ipsorum forma rationeque omni, simul aetate indole auctoritate quam brevissime potero absolvam.

Itaque volumen illud quod ab Harrisio Ardenioque inventum est, quodque A littera postea signabo, papyrum melioris notae habet omninoque cum cura satisque eleganter confectum est. Margo infra supraque et spatium commodum inter binas columnas; versus recte decurrunt; columnae longitudine inter se satis aequabiles. Numerus versuum in singulis columnis ita variat, ut neque plus triginta sint neque minus viginti septem; versus ipsi litteras continent nusquam fere plus XVIII, nusquam minus XIII. Litterae omnes eadem sunt magnitudine; capitalium quae dicuntur nullus usus. Ductus non ita pingues et omnino satis elegantes; claram scripturam vel magnitudo litterarum facit. Litterae C et Є rotundam formam habent, et huius media lineola summae quam maxime admota coniunctaque; M quoque rotundius exaratum; porro Ω eadem forma est qua in nostra cursiva quae dicitur scriptura. In litteris Λ et Δ postremus ductus aliquantum prominet, pariterque in A, ubi ceteri ductus in formam circuli redacti. B litterae infra linea satis crassa in utramque partem producta affixa est; Ξ mediam lineolam cum exterioribus duabus in nostrum modum coniunctam habet, nisi quod sinistrorsum arcus spectant; porro ibi quoque infima linea longitudine notabilis. Denique Ψ crucis figuram monstrat. Frequenter litterae inter se colligantur, transversis lineis earum quae sunt Γ Τ Π Η Є Θ usque ad proximam litteram productis, id quod claritati aliquantum officit. Quae corrector addidit, multo minoribus litteris exarata, et inscriptio Euxenippeae prorsus aliud valde intricatum lectuque difficillimum scripturae genus monstrat. *Accentus* spiritusve nusquam apponuntur, exceptis tri-

bus locis in Euxenippea, ubi ἤγοῦ in textu, ἦι et ἃ a correctore adscripta spiritu aspero signata videntur; unum tantum huiusmodi signum usurpatur, quod in initio vocabulorum iota et semel bisve ypsilon quoque punctis duobus notatur: itaque ϊδιον, ϊππαρχος, ϋπερ scriptum est, et praeterea eodem modo τουτουϊ et ουτοcϊ. Quod et in aliis codicibus antiquis atque etiam recentioribus factitari editores adnotaverunt. — Verborum singulorum nulla divisio; versus cum vocabulis pariter excurrere nulla necessitas; at in syllaba semper finiri Boeckhius primus perspexit. Si artius spatium, librarius litteras minores facit vel etiam versum paullulum producit; est quoque compendium unum scripturae syllabae ωv, quae in fine versuum saepe Ω littera et supra eam linea transversa in dextram ducta scribitur. Contra sicubi spatium superat, signum adhibetur etiam voluminibus Herculanensibus aliisque libris antiquissimis usurpatum, hac forma: (7). Ceterum in dirimendis syllabis sunt in quibus librarius parum sibi constet: modo ει|cαγγελιαc, ε|ξηλεγξα, α|ναπογραφων, modo, idque multo saepius, ειc|αγγελια, cυν|ηγορουc, προc|ηκεν scriptum est; cumque semper exstet α|πεcτελλετε, υ|πελαμβανεc, non solum ταῦ|τ' οὐχ, ὑ|φ' ὑμῶν, ἀλ|λ' ἐκ, sed etiam τοῦθ' ἡμῖν et οὐδ' | ὅcτιc invenitur. Singularia sunt οὐ|κ ἐποίηcαc, οὐ|κ ἄν, unde etiam ἐ|[ν αἷc] coniectura restitutum excusationem habet. Porro bis in mediis vocabulis C ab insequente consonante divellitur: ἐπικοc|μῆcαι, προδεδανειc|μένοc; alias semper ἀναγινώ|cκειν, ἑκά|cτοιc et ad hanc normam cetera. Interpunctionis ea ratio est, ut ubi insistat diutius oratio vacuum quantumcunque spatium relinquatur, deinde eius versus principio lineola transversa supponatur, quae tamen saepissime, in minoribus praesertim distinctionibus, etiam omissa est. Quam lineolam et in altero Hyperidis aliisque papyris*) et in inscriptione

---

*) Ut in Chrysippeo et in Alcmanico.

Tegeatica quarti fortasse a. Chr. saeculi*) eadem ratione adhibitam ipsam illam παραγραφὴν esse puto, quam commemorat Aristoteles.**) Notabile interpunctionis exemplum est in oratione contra Demosthenem: οἱ δ' ἀντὶ τοῦ ἀποδόντεϲ ἃ ἔλαβον ἀπηλλάχθαι — τιμωρίαϲ καθ' αὐτῶν καὶ ζητήϲειϲ ἔγραφον: scilicet noluit librarius τιμωρίαϲ tamquam genetivum cum ἀπηλλάχθαι coniungi. Omnino interpunctum non sine diligentia et in quibusdam locis interpunctio non recte posita cancellis circumscripta est. — Correctoris manum liber ubique cum magno fructu est expertus. Signa haec sunt: delenda littera vel transfigitur vel puncto superposito notatur; omissa supra versum loco debito apponitur; in mutandis utrumque fit. Semel in Euxenippea versus totus omissus et supra columnam additus: ubi deest, ante columnam ductus brevis rotundus, post eam $\overset{\nu}{\alpha}$, hoc est ἄνω (vide supra) appictum, ante versum ipsum idem ille ductus, post $\kappa\overset{\tau}{\alpha}$, quod κάτω (vide infra) interpretandum est. Semel totus versus male iteratus, semel etiam plus quam quattuor versus: ille uncis rotundis inclusus, haec punctis supra singulas litteras positis notata sunt.

Accedimus ad orthographiam codicis, quo in genere complura notanda habet. Primum iota quod mutum dicitur quodque illa aetate revera prorsus obmutuerat, summa libidine vel omittitur ubi poni debebat vel ubi locum nullum habet ponitur: itaque περιήρημαι, τῆ, πολέμω, rursusque πλείωι, ἐπιεικῆι, ἤδηι, ἀλλάι, δικαϲτήριαι, ἐγώι, ἠτήϲωι scripta reperimus. Scimus porro in Aegyptiis aliisque proximorum ante

---

*) V. Bergk Ind. schol. Hal. 1860/1; Michaelis J. J. 1861 p. 585.

**) Aristot. Rhet. III, 8: δεῖ δήλην εἶναι τὴν τελευτήν, μὴ διὰ τὸν γραφέα (qui vacuum spatium relinquat), μηδὲ διὰ τὴν παραγραφήν, ἀλλὰ διὰ τὸν ῥυθμόν. cf. etiam Harpocr. *s. v.* *παραγραφή* et Ath. X, 453 CF.

Christum saeculorum monumentis iota longum et ει diphthongum prorsus confundi, neque πολείτης solum et νεικᾶν, sed etiam ἰμί adeoque ἐστείν in privatis certe Aegyptiis libellis persaepe exstare, id quod et ipsum e pronuntiandi ratione repetendum, quae ει diphthongo, nisi ubi vocalis insequebatur (nam Ἀλεξάνδρηα et Σαραπιῆον scribunt) iota simplicis vocalis sonum tribuerat. Huius generis in Hyperidis libro reperiuntur προδεδάνισται, μιρακίων, ἐκλελιμμένας, μεικράς, βέλτειον, ἀφειγμένας, aliaque exempla circiter viginti. Quod in istis libellis etiam ε et η, ο et ω, raro quoque οι et υ et saepissime αι et ε confunduntur, earum rerum non exstant nisi perpauca vestigia, si quidem scriptura ακουειν κελευειν pro ἀκούειν καὶ κελεύειν inde explicanda, quod librarius voculam istam κέ pronuntiabat. Videtur hoc iam tum, in Aegypto certe, moris fuisse, plebemque etiam ἀνύγω pro ἀνοίγω dicere coepisse, et quantitatis vocalium minorem rationem habuisse; ceterum id monere non opus est, H litteram genuinum sonum diu etiam post Christum retinuisse.

De Hyperidis codice hoc quoque non omittendum, extremae litterae praepositionum ἐν et σὺν in vocabulis compositis legitimas mutationes saepe neglegi. Pronuntiabatur sine dubio συγχωρεῖν et συλλαμβάνειν, sicut in Latina lingua „imperator“ et „attollere“; sed in scribendo alii praepositionem sequenti litterae accommodabant, alii genuinam formam ei relinquebant. Itaque hic librarius, quamquam aliquoties ἔγκλημα et συλλήψει, saepius tamen ἐνκαλεῖν et συνκατηγορεῖν et συνλέξειν scribit, etiam συνσκευάζεσθαι, in quo apud nos, sicut in ceteris, altera ratio evicit. Contrarium plane accidit in ἐκ praepositione, quam nos semper κ littera, sed Hyperidis librarius ante δ, ubi revera sonus emolliebatur, aurem suam secutus et exemplum multorum ea quae est Γ constanter scribit. Idem fecisset ante B et M, credo, si tale vocabulum usquam occurreret; ἐκλελιμμέναι semel totiesque ἐγλειπομένην reperitur. Porro N ἐφελκυστικόν quod dicitur ante

vocalem diligenter additur, sed frequenter etiam ante consonantem, ubi noster usus, diversus ab antiquo inscriptionibus quoque confirmato, in pedestri certe oratione prorsus respuit. In fine enuntiati librarius ν istud ex libidine vel omittit vel addit. Hiatus porro, etiam illi qualis est in διὰ ἄλλον, saepe elisione vocalis removentur, saepe etiam tolerantur, quod et ipsum orthographiae magis quam linguae esse puto, cum nemo aliter ac δι᾽ ἄλλον diceret. Pertinet et hoc ad accommodationem vocabulorum alterius ad alterum, quam accommodationem in inscriptionibus multo etiam latius patere notum, ut ἱερῶγ χρημάτων et τὸλ λόγον aliaque plurima hoc genus scribantur; sed talia ab hoc libro manuscripto prorsus aliena sunt.

Orationis funebris codex A[1], uti nunc est, e sex fragmentis maioribus minoribusve constat. Primum sunt duo fragmenta singularum columnarum particulas continentia, tertium deinde decem litterarum, cuius usus nullus est. Quartum secundo continuatur, columnas quattuor quintaeque particulam complexum; inde continuo quintum excipit, in quo et illius columnae maior pars et aliae quinque exstant. Extrema sane columna, duodecima numero, ab initio usque ad finem nimium quantum mutilata est, estque haec pars eius plane deperdita. Sextum fragmentum insequentes duas continet; relicuae cum epilogo orationis nusquam reperiuntur. — Hic igitur liber multo deterioris notae est quam alter neque ex ulla parte elegantia diligentiave conspicuus. Iam ipsius papyri genus longe ab illius bonitate distat; tum scriptura inaequabilis et longitudine ac latitudine columnarum et litterarum magnitudine, quae circa finem et columnarum et voluminis multo minores fiunt. Puto librarium volumen non ita amplum habuisse, quare cum videret longitudini orationis spatium vix etiam sufficere, coactus est omnia in artius constringere neque margini inferiori parcere, sed usque ad extremam lineam complere, cumque *primas duas* columnas tricenorum ternorum versuum

fecisset, in proxima XXXVIII, dein XL, dein XXXIX, in ultimis duabus quadragenos quaternos facere. Singulas columnas satis exiguum spatium discernit, eoque ductus crassi singuli binive dirimendi causa additi. Numerus litterarum in singulis versibus adeo fluctuat, ut et in eadem columna modo quattuordecim sint, modo viginti quattuor, et in quibusdam usque ad unam et triginta litteras librarius progrediatur. — Scriptura crassioribus ductibus est quam in altero codice litterisque minus in latitudinem extensis neque tam crebro colligatis; quare in universum clarior etiam evasit. Formae eaedem ferme, nisi quod angustiora omnia: itaque in Ξ littera exteriores lineae nihilo longiores media, neque B semper lineam illam infra appictam habet; porro Є litterae summus ductus a dextra parte medium non contingit, neque tam prope alter ab altero abest quam in illo codice, et in Λ neutra linea extra angulum producitur. — In dirimendis syllabis sunt quae peculiaria codex habeat, sunt etiam quae contra sanam rationem admittat. Semper C in mediis vocabulis divellitur ab insequente consonante: ἐϲ|τίν, Λεωϲ|θένηϲ, δεϲ|πότου, ἀϲ|φαλέϲ. Porro non modo με|τηλλαχότων, ὑ|παρξάϲηϲ, sed etiam παρ|ών, ἀν|ῄρηται, sicut εἰϲ|ηγητήϲ et ϲυν|αγωνιϲαμένων. Haec omnia facile tolerantur; sed neque πρώτου|ϲ ἀντιταξαμένουϲ dirimere sani hominis est, neque προϲτῆν-αι, γέγον-εν, ἡγεμόν-α, τοϲ-αύταϲ, τοϲ-οῦτον, ὅϲ-ον. Aegyptius, credo, homo Graeceque parum doctus, cum in litteram N vel C toties in fine vocabulorum positas incidisset, dormitans ex more suo tamquam finito vocabulo versum clausit. Ad versum explendum eodem illo signo (7) vel semel vel bis posito utitur; praeterea aliquoties etiam lineis transversis longissimis, quarum loco commode totas syllabas scribere potuisset, praesertim cum illorum versuum litterae quoque mirum in modum distractae sint; itaque ibi alia potius ratio valuisse videtur. Angustiae spatii vel ex minoribus litteris vel ex eo remedium petitur, ut ultima littera proximae su-

perscribatur. Interpunctionem praeter cetera etiam lineola punctumve (cτιγμή) in summo versu interpositum significat*); sed maxima neglegentia in hac re librarium versatum esse facile intellegitur. Initio scribendi alacrior fuit; post magis magisque somno oppressus et ubi debebat interpungere omisit et ubi non debebat signa sua apposuit. Neque correxit quisquam, et omnino e maximo numero erratorum paucissima emendata, a librario ipso credo, nam a correctore cum altero exemplo collatum esse codicem confidenter negandum est. Ceterum signa corrigendique ratio eadem quae in altero codice adhibetur.

De rebus orthographicis haec monenda videntur. Iota mutum satis diligenter in plerisque locis additum, raro omissum; contra ἐγώι, ἐπιεικῆι quaeque similia sunt nusquam reperiuntur. ЄΙ diphthongus pro Ι longa vocali satis frequenter usurpatur; adeo ut etiam semel πολιτικῆc in πολειτικῆc mutatum sit; sed haud minus saepe πολίτηc et τιμᾶν quaeque similia sunt. Ista quidem haud dubie vitiosa, πόλι pro πόλει et ὕβριc pro ὕβρειc et οἰκίᾳ pro οἰκείᾳ, quibus ιναι pro εἶναι accederet, nisi id quidem ipse correxisset. Neque minus vitiosum barbarumque δυναμειν pro δύναμιν positum, et quod videtur certe exstitisse in loco lacunoso ἠφανειcμένην. — Tum ἐπεδ[εύθηcαν pro ἐπαιδεύθηcαν uno certe loco, et μετε pro μήτε et οικηταc pro οἰκέταc, ac saepius consonantes perperam geminatae, ut ἐλλαττόνων et saepissime γεγέννημαι pro γεγένημαι. Accedit proprium Aegyptiorum vitium Δ mediae Τ tenuem substituendi, quod etiam in privatis eorum libellis cernitur: πατρίτι igitur legimus et ατου pro ᾄδου, quibus accedunt statim correcta ἄντρα, εὐτοξίαν, ἐφότιον. In universum igitur iudicanti hoc genus vi-

*) Cf. Arist. Rhet. III, 5: τὰ γὰρ Ἡρακλείτου διαcτίξαι ἔργον διὰ τὸ ἄδηλον εἶναι ποτέρῳ πρόcκειται, τῷ ὕcτερον ἢ τῷ πρότερον κτέ.

tia in epitaphii libro si non crebriora, foediora certe multo quam in altero reperiuntur.

Ad auctoritatem autem utriusque quod attinet incorruptamque fidem (nam ista quidem quamvis sint vitia, leviora certe sunt quaeque neminem magnopere morentur) primum omnium aetas codicum spectanda est. Ac de iudicialium quidem trium orationum exemplo Sauppius sententiam dedit, non videri id post medium saeculum secundum ante Chr. natum confectum esse. Colligit hoc ex comparatione aliorum voluminum, quorum aetas certius definiri potest, itaque virum doctum J. B. Lightfoot assensorem nactus est. Nam Babingto quidem primus editor incertius iudicium profert: proximis duobus vel ante vel post Christum natum saeculis scriptum esse. Epitaphii codicem idem vir doctus, assentiente Sauppio, ad alterum post Chr. natum saeculum refert, propius tamen primo quam tertio. De eo hoc quoque non neglegendum, quod in tergo eius astrologica quaedam de genitura consimilibus litteris scripta sunt, et inferius alia prorsus diverso genere scripturae cognituque difficillimo, adeo ut vir doctus Goodwin Aegyptiam linguam esse putet. Huiusmodi autem scripturam et Euxenippeae inscriptio monstrat et quaedam alia Aegyptiaca volumina, quae partim Ptolemaeorum aetatem, partim Romanam produnt. Recentiorem esse librum altero ex eo, quod deteriora in eo sunt omnia, concludi non posse suo iure Comparettius contendit; itaque si illum, hunc quoque alteri a. Chr. saeculo adscribere licere putat.

Quae cum ita sint, antiquitate uterque liber praeter omnes fere quotquot habemus alios conspicuus est; at nimirum non sola antiquitas bonitatem fidemve facit. Quod contra etiam puto Euxenippeae librum suo tempore inter vulgares fuisse, alterum vero plane inter deterrimos. Alcmanis certe fragmentum Aegyptiacum, quamvis litteris minime claris elegantibusve scriptum, doctiorem tamen manum prodit mendisque ferme ca-

rere' videtur; at hi libri a librariis satis rudibus conscripti mendisque omnis generis repleti. Tamen Harrisii Ardeniique liber alteri et per se longe praestat et postquam correctoris manum diligentem est expertus ne comparandus quidem est. Sane corrector iste orthographica non curavit: reliquit intacta τῆ, πλείωι, δικαστήριαι aliaque aeque foeda, satisque putavit, cum τουου pro τοῦ υἱοῦ scriptum repperisset, υ omissum neglecto ι interponere. Neque reperiuntur plus tres quattuorve loci in quibus talia emendata sint: semel εἰσαγγελίᾳ pro εἰσαγγελία, semel ἔπειτα pro επειται, semel συνείλεκται pro συνίλεκται repositum, et cum ἐπείκεια ἐπεικῆςque bis non tetigisset, uno loco ι omissum ascripsit. Porro semel ν ἐφελκυστικόν sine necessitate additum rursus deletum est. Quare in his rebus omnibus codici nullam fere fidem habendam esse omnes facile concedent, neque maiorem in eis quae ad dialectum spectant, cum neque ex hoc genere praeter οιομαι loco eius quod fuit οιμαι semel repositum nusquam quicquam correctum reperiatur. At non ideo statim Πειραιῶς pro eo quod in codice est Πειραιέως cum Cobetio reposuerim, neque omnia ad normam severissimi Atticismi exegerim: quid enim? Hyperidem vel in vocabulis ipsis neglegentiorem num scimus in declinandis eis tam diligentem fuisse? Relinquitur igitur ut codices sequamur, non tamquam auctores fide dignos, sed tamquam solos qui suppeditent. Graviora alia, quae iam ad sententiam ipsam pertineant, atque in eis etsi non librarius, corrector certe Ardeniani libri tanta cum diligentia versatus est, ut temere omnia mutandi libidinem nos cohibere vehementer opus sit. Emendavit corrector circiter centum locos vitiosos, neque usquam de correctionis veritate dubitare licet; quae intacta reliquit aperta vitia, orthographicis illis omissis, triginta numerum vix excedunt. Quorum vitiorum ut genus origoque simul perspiciatur, haec quae non correcta sunt iam in conspectu ponam. Περιών *pro* περιιών duobus locis, c. Dem. 5, 6 et pro Lyc. 2,

si quidem est istuc vitium. Πεποινται pro πεποίηνται D. 9, 18, si recte lego, et fortasse Χαλχιδεύς 17, 14. Συνκατηγορεῖ pro συνκατηγορεῖν L. 35, 2, et in eadem columna ut quibusdam visum est απολογειτθαι pro ἀπολογεῖσθαι. Denique Παινιεύς (Παιανιεύς) D. 22, 13; αλα (ἀλλὰ) D. 11, 15, et λογογον (λόγον) in fragmento Eggeriano altero. En omnia quae ex lacerata voluminis parte vitia colliguntur. Relicua pars Lycophroneae haec habet: οικειοι pro οἱ οἰκεῖοι col. 3; ακουεινκελευειν omisso καί col. 9, αιτιαι pro αἱ αἰτίαι 15; porro μυρρινη pro Μυρίνῃ 14, et συναπολλυοντας 15 et τηλικια (τῇ ἡλικίᾳ) 12, in quibus vitia librarii imperfecte correcta sunt. Paullo plura exempla Euxenippea affert. Habes perversas nominum scripturas Ἀγησικλῆς pro Ἀγασικλῆς col. 19, Αιζηνιεα 38, Παλαηνέως 44. Porro εισαγγελιαναν δουναι 40 male iterata syllaba, et ιδιον, ut plerisque videtur, contrario vitio pro ἴδιον ὄν 30. Tum υπηρετεικαικατατηςπολεως 39 sine dubio ex ὑπηρετήκει κατὰ τ. π. depravatum, et μηουταaριστα 20 pro μὴ τὰ ἄριστα vix ullum defensorem nactum est. Neque defendam equidem vel αυτοις c. 30, ubi αὐταῖς requiritur, vel αὐτοὺς ὑπηρετοῦντας 48 pro αὐτοῖς ὑπηρ., quamquam retinet Caesar. Denique ην pro ᾖ scriptum col. 46, ταν pro ταῖν 29, δεινατον pro δεινότατον 41, εισιςασιν pro εισιασιν et εἰσίν male omissum 21, et cum 31 τεταφεναι pro τεθάφθαι ναί librarius dedisset, τ alterum incorrectum mansit. Sunt sine dubio alia vitia magis latentia, quorum tamen numerum ex his quae in propatulo sunt coniectare possis. Ea quae sunt correcta enumerare longum est; itaque hoc addo, bis versum vel plus etiam perperam repetitum, semel versum omissum esse, deinde alio loco pro ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Οἴου, quod corrector dedit, a prima manu τουε(?)|ξουου in codice exstitisse; denique πλεονασῃ pro πλησιάσῃ, πολυτιμως pro φιλοτίμως, ουτεθεωνος pro οὔτε ἔθνος, τὰ δίκαια ut videtur pro correcto τὰ παιδία, aliaque complura, quae inscitiam librarii satis superque arguunt. At interpo-

Relicuum est ut de consilio rationeque huius editionis paucis exponam. Numquam usque ad hunc diem quattuor orationes coniunctim editae sunt, singularumque quamquam maior pars doctis diligentibusque recensionibus minime carent, tamen ea quae est contra Demosthenem post primas editiones miro modo neglecta est. Adde quod huius etiam nova fragmenta prodierunt, Parisina maxime, quae Eggeri principis editoris praecipua benignitate statim mecum communicata sunt. Volui autem, quoad eius sine splendidiore apparatu fieri poterat, librorum manuscriptorum, utpote propter insignem antiquitatem cognitu dignissimorum, quam fidelissimam imaginem oculis subicere: qua in re bibliopolae insigni facilitate et comitate egregie adiutus sum. Adieci ceterarum orationum fragmenta, Sauppii editione, ut par erat, hac in parte fundamento usus, neque inutile ingratumve duxi, vitam Hyperidis Plutarcheam iudiciaque praecipua veterum praemittere. Denique apparatum criticum, quo ipsas orationes instruxi, quam brevissimum quamque maxime perspicuum reddere studui, ideoque et coniecturas virorum doctorum non sine aliquo delectu apposui, notasque, quas statim explicaturus sum, et in orationibus et in adnotatione frequenter adhibui.

De eis autem quae nova accesserunt fragmentis haec moneo. Orationum quae in voluminis A prima parte exstiterunt cum sit condicio maxime miserabilis, quodvis auxilium ad amplificandas reliquias nobis oblatum gratissimo animo accipere debemus. Itaque et Babingtoniana fragmenta, quamvis exigua, et magis etiam Parisina multo ampliora magno in hac editione usui fuerunt. Illa, quorum apographum diligenter confectum ab ipso Babingtone accepi, octo sunt numero, e quibus unum ad Lycophroneam pertinuisse videtur; ceterum tria tantum, quae orationis contra Demosthenem sunt, relicuis eius orationis fragmentis inserui. Eggerus duodecim primae orationis *fragmenta* splendidissime edidit, tertium decimum po-

stea inventum per litteras mecum communicavit; ceterum quartum ex eis in duo, quae colore etiam papyri discernuntur, dirimendum est. Nempe ista fragmenta ab Arabibus insigni quadam industria una cum aliis aliorum voluminum ita conglutinata erant, ut integri voluminis speciem praeberent; quod postquam evolutum est, statim fraus manifesta fuit. Sed coniunctis quae coniungenda sunt duo maiora fragmenta et septem minora efficiuntur, e quibus unum ex tribus compositum rursus cum duobus Harrisianis ita coalescit, ut omnia iam continuo legi possint. Maiorum autem alterum iam ab Eggero cum alio Harrisiano compositum est. Quo loco non possum quin Sauppii sagacitatem his novis inventis insigniter comprobatam praedicem; nam pleraque omnia, quae in Harrisianis illis coniectura tantum restituit, nunc in ipso papyro iam apparent. Ordo quoque quem ille constituit fragmentorum uno certe loco comprobatus est; quo magis et in ceteris eum retinendum duxi, non quo certum putarem, sed quod alium probabiliorem nullum inveniebam. Semel tantum ut ab eo discederem re ipsa coactus sum. Sed iam notis quas dixi criticis omnibus coniunctim propositis explicatisque praefandi finem faciam.

Uncis quadratis ([—]) ea inclusi, quae nunc non legantur, sed exstitisse olim in codice vel certum sit vel satis probabile.

Uncis rotundis ((—)) circumscripta sunt quae librarios errore omisisse putandum sit.

Uncis quadratis geminatis (⟦—⟧) notavi quae errore in codicem pervenisse removendaque esse videantur. Eis tamen quae ad solam orthographiam pertinent hoc signum non apposui.

Asteriscus (*) eis vocabulis praepositus, in quibus aliud quoddam mendum, neglectis tamen orthographicis, in codice reperiatur.

Litteris minoribus usus sum, ut ea quae neque prorsus evanuerunt neque perspicue exstant designarem.

Punctis in lacunis numerus litterarum quae interciderunt indicatur, quem tamen exactum non esse ipsa res declarat.

VITA HYPERIDIS

ex Vitis X oratorum Plutarcho adscriptis.

1 Ὑπερείδης Γλαυκίππου μὲν ἦν πατρὸς τοῦ Διο-
νυσίου, τὸν δὲ δῆμον Κολλυτεύς. ἔσχε δὲ υἱὸν ὁμώ-
νυμον τῷ πατρὶ Γλαύκιππον, ῥήτορα καὶ λόγους συγ-
2 γράψαντα· οὗ πάλιν Ἀλφίνους ἐγένετο. — ἀκροατὴς
δὲ γενόμενος Πλάτωνος τοῦ φιλοσόφου ἅμα Λυκούργῳ
καὶ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, ἐπολιτεύσατο Ἀθήνησιν,
καθ᾽ ὃν χρόνον Ἀλέξανδρος τῶν Ἑλληνικῶν ἥπτετο

Egerat de Hyperide Hermippus in libro tertio περὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν: Ath. VIII, 242 C. — § 1. Ὑπερείδης Γλαυκίππου Κολλυτεύς tab. nav. XIIIc 102; XIVd 246. — Suid. s. v.: Ὑπερίδης, υἱὸς Γλαυκίππου τοῦ ῥήτορος, οἱ δὲ Πυθοκλέους. — de nominis forma v. E. M. s. v.: Ὑπερίδης. παρὰ τὴν ὑπὲρ πρόθεσιν γίνεται Ὕπερος καὶ Ὑπερίδης, ὡς Ὕλλος Ὑλλίδης; similiter Choeroboscus A. Ox. II, 270. contra Herodianus A. Ox. III p. 249: πῶς οὖν οὐχ Ὑπερείδους λέγομεν τὴν γενικήν, ἀλλ᾽ ἄνευ τοῦ σ̄ Ὑπερείδου, καίτοι τὸ εἶδος τοῦ εἴδους λέγοντες; φαμὲν οὖν εἰ καὶ παρ᾽ οὐδέτερον μάλιστα σύγκειται τὸ εἶδος, ὅμως οὐ προσλήψεται τὸ σ̄, ἐπειδὴ τύπον ἔχει πατρωνυμικοῦ Ὑπερείδης, ὡς Ἀτρείδης καὶ Πηλείδης; cf. Herodian. Lob. p. 454. .ΠΕΡΕΙΔΟΥ in ipsius A frg. E. invenit. — v. Kiessling. Lyc. fr. p. 153 sqq. Sauppe O. A. II, 275. — de filio Suid. s. v. Υ.: ἔσχε δὲ καὶ παῖδα Γλαύκιππον. cf. infra § 28. — Alphinus infra in Hermippi fragm. ἀνεψιός dicitur. — § 2. Suid. s. v.: μαθητεύσας ἅμα Λυκούργῳ καὶ Πλάτωνι τῷ φιλοσόφῳ (καὶ) Ἰσοκράτει τῷ ῥήτορι. — de Platone magistro Chamaeleon tradiderat: Diog. L. III, 46. — Λυκούργου libri Plutarchi, em. Blume. — inter Isocratis discipulos Hyp. recensuit Hermippus: Ath. VIII, 242 C. Vit. X or. Isocr. 837 D: ὡς δέ τινές φασι καὶ Ὑπε-

πραγμάτων· καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν ὧν ᾔτει παρ' 3
Ἀθηναίων ἀντεῖπε, καὶ περὶ τῶν τριήρων· cυνεβού-
λευcε δὲ καὶ τὸ ἐπὶ Ταινάρῳ ξενικὸν μὴ διαλῦcαι, οὗ
Χάρηc ἡγεῖτο, εὐνόωc πρὸc τὸν cτρατηγὸν διακεί-
μενοc. — τὸ δὲ πρῶτον μιcθοῦ δίκαc ἔλεγε. — δόξαc 4
δὲ κεκοινωνηκέναι τῶν Περcικῶν χρημάτων Ἐφιάλτῃ, 5
τριήραρχόc τε αἱρεθείc, ὅτε Βυζάντιον ἐπολιόρκει Φί- 6
λιπποc, βοηθὸc Βυζαντίοιc ἐκπεμφθεὶc κατὰ τὸν ἐνιαυ-
τὸν τοῦτον ὑπέcτη χορηγῆcαι, τῶν ἄλλων λειτουργίαc
πάcηc ἀφειμένων. — ἔγραψε δὲ καὶ Δημοcθένει τι- 7
μάc, καὶ τοῦ ψηφίcματοc ὑπὸ Διώνδα παρανόμων
γραφέντοc ἀπέφυγε. — φίλοc δ' ὢν τοῖc περὶ Δη- 8
μοcθένην καὶ Ναυcικλέα καὶ Λυκοῦργον, οὐκ ἐνέμεινε
μέχρι τέλουc· ἀλλ' ἐπεὶ Ναυcικλῆc μὲν καὶ Λυκοῦργοc
ἐτεθνήκεcαν, Δημοcθένηc δὲ ὡc παρ' Ἁρπάλου δωρο-

ρείδηc καὶ Ἰcαῖοc. adde Cic. de or. II, 94; Philostr. V. S. I, 17, 4; Anon. V. Isocr. Sauppe O. A. II, 4b, 24. — § 3. ipsum H. expostulatum esse tradunt Arrian. I, 10, 4; Plut. Phoc. 17; idem Plut. Dem. 23 secutus τοὺc πλείcτουc καὶ δοκιμωτάτουc τῶν cυγγραφέων octo cives enumerat, inter quos Hyperidis nomen non occurrit. v. Schaefer Dem. III, 127. — de navibus cf. Plut. Phoc. 21; V. X or. Dem. 847 C (Schaefer l. c. p. 161). de Charetis mercenariis Schaefer p. 280, 1. — § 4. Timocl. com. ap. Ath. VIII, 242 A; v. infra. — § 5. Vit. X or. Dem. 847 F: ἔλαβε (Δημ.) καὶ παρ' Ἐφιάλτου χρυcίον, ἑνὸc τῶν δημαγωγῶν, ὃc πρεcβεύcαc πρὸc βαcιλέα χρήματα ἧκε φέρων λάθρᾳ, ὅπωc διανείμαc τοῖc δημαγωγοῖc τὸν πρὸc Φίλιππον ἐξάψῃ πόλεμον. Schaef. II, 451. — § 6. Tab. nav. XIIIc 98 = XIVd 240: ἐπὶ Θεοφράcτου ἄρχοντοc τῶν μετὰ Φωκίωνοc καὶ Κηφιcοφῶντοc πλευcαcῶν ἐπιδόcιμοc τριήρηc Ἀνδρεία — τριήραρχοc Ὑπ. Γλ. Κ. Schaef. II, 480. — § 7. Dem. de coron. 222 sq.: ἐcτεφανώθην — ὁ δὲ γραψάμενοc Διώνδαc τὸ μέροc τῶν ψήφων οὐκ ἔλαβεν. — καίτοι τότε τὸν Δημομέλην τὸν ταῦτα γράφοντα καὶ τὸν Ὑπερείδην κτέ. — Vit. X or. 846 A: πολλάκιc ἐcτεφανώθη, πρότερον μὲν ὑπὸ Δημομέλουc, Ἀριcτονίκου, Ὑπερείδου χρυcῷ cτεφάνῳ κτέ. — § 8. Ναυcικλ. em. Schaef. II, 310, 3; libri Λυcικλέα et Λυcικλῆc. cf. V. X or. Dem. 844 F: (Δημ.) cυμπολιτευόμενοc Ὑπερείδῃ Ναυcικλεῖ Πολυεύκτῳ. Perfidiam Hyperidis acerbe exagitat Lucian. Enc. Dem. 31: τὸν ἄπιcτον Ὑπ., τὸν ἄφιλον δημοκόλακα, τὸν οὐδὲν αἰcχρὸν νομίcαντα κολακείᾳ τοῦ πλήθουc cυκοφαντῆcαι Δημοcθένην. —

δοκήσας ἐκρίνετο, προχειρισθεὶς ἐξ ἁπάντων (μόνος γὰρ ἔμεινεν ἀδωροδόκητος) κατηγόρησεν αὐτοῦ. —
9 κριθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστογείτονος παρανόμων ἐπὶ τῷ γράψαι μετὰ Χαιρώνειαν τοὺς μετοίκους πολίτας ποιήσασθαι, τοὺς δὲ δούλους ἐλευθέρους, ἱερὰ δὲ καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας εἰς τὸν Πειραιᾶ ἀποθέσθαι, ἀπέ-
10 φυγεν. αἰτιωμένων δέ τινων αὐτὸν ὡς παριδόντα πολλοὺς νόμους ἐν τῷ ψηφίσματι, Ἐπεσκότει, ἔφη, μοι τὰ Μακεδόνων ὅπλα, καὶ Οὐκ ἐγὼ τὸ ψήφισμα ἔγραψα, ἡ δ' ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. μετὰ μέντοι τοῦτο νεκρῶν ἔδωκεν ἀναίρεσιν ὁ Φίλιππος φοβηθείς, πρότερον οὐ
11 δοὺς τοῖς ἐλθοῦσιν ἐκ Λεβαδείας κήρυξιν. — ὕστερον δὲ μετὰ τὰ περὶ Κραννῶνα συμβάντα ἐξαιτηθεὶς ὑπ' Ἀντιπάτρου καὶ μέλλων ἐκδίδοσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου, ἔφυγεν ἐκ τῆς πόλεως εἰς Αἴγιναν ἅμα τοῖς κατεψηφισμένοις· καὶ συμβαλὼν Δημοσθένει καὶ περὶ τῆς διαφορᾶς ἀπολογησάμενος, ἀπαλλαγεὶς ἐκεῖθεν, ὑπ' Ἀρχίου τοῦ Φυγαδοθήρου ἐπικληθέντος, Θουρίου μὲν

Vit. X or. Dem. 846 C: εἰσαχθεὶς δὲ (Δημ.) εἰς δικαστήριον ὑπὸ Ὑπερείδου Πυθέου Μενεσαίχμου Ἱμεραίου Προκλέους. Suid. s. v. Ὑ.: ὃς καὶ φίλος ὢν Δημοσθένους ἐγράψατο αὐτὸν ἐπὶ τοῖς Ἁρπαλείοις χρήμασιν. — Munera ab Harpalo Hyperidem quoque accepisse Timocles comicus ap. Ath. III 342 A criminatur; v. infra. — § 9. Lyc. c. Leocr. 36 sq.: καί μοι λαβὲ τὸ ψήφισμα, γραμματεῦ, τὸ Ὑπερείδου, καὶ ἀναγίγνωσκε. — ἀκούετε τοῦ ψηφίσματος, ὦ ἄνδρες, ὅτι τὴν βουλὴν τοὺς φ' καταβαίνειν εἰς Πειραιᾶ χρηματιοῦσαν περὶ φυλακῆς τοῦ Πειραιέως ἐν τοῖς ὅπλοις ἔδοξε κτέ. — § 41: ἡνίχ' ὁρᾶν ἦν τὸν δῆμον ψηφισάμενον τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους Ἀθηναίους, τοὺς δ' ἀτίμους ἐπιτίμους. ceterum cf. frg. or. c. Aristog.; [Dem.] c. Aristog. II, 11; Sauppe O. A. II, 280; Schaefer Dem. III, 8. — § 11. Suid. Ἀντίπατρος 3: ὅτι τῶν Ἀθηναίων τὰς Ἀθήνας Ἀντιπάτρῳ — παραδόντων ἐν δέει ὄντες οἱ δημαγωγοὶ (οἱ) πρὸς τὴν ἐπανάστασιν τοὺς Ἀθηναίους ἐπάραντες, μὴ τὴν αἰτίαν ἐπ' αὐτοὺς ἐνέγκωσιν, ἔφυγον. οἱ δὲ Ἀθ. θανάτῳ ἐρήμην τούτους κατεδίκασαν, ὧν ἦν Δημ. — καὶ Ὑπ. καὶ Ἱμεραῖος, τὴν τοῦ θανάτου εἰσήγησιν εἰσενεγκόντος (Δημάδου) (ita Schaefer III, 356). Plut. Dem. 28: — — οἱ μὲν περὶ τὸν Δημ. φθάσαντες ὑπεξῆλθον ἐκ τῆς πόλεως, ὁ δὲ δῆμος αὐ*τῶν θάνατον* κατέγνω, Δημάδου γράψαντος. adde Arrian.

τὸ γένος, ὑποκριτοῦ δὲ τὰ πρῶτα, τότε δὲ τῷ Ἀντι-
πάτρῳ βοηθοῦντος, ἐλήφθη πρὸς βίαν ἐν τῷ ἱερῷ
τοῦ Ποσειδῶνος, ἐχόμενος τοῦ ἀγάλματος· καὶ ἀχθεὶς
πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Κόρινθον, ἔπειτα βασανιζόμενος,
διέφαγε τὴν γλῶτταν, ὥστε μηδὲν ἐξειπεῖν τῶν τῆς
πόλεως ἀπορρήτων δυνηθῆναι· καὶ οὕτως ἐτελεύτησε,
Πυανεψιῶνος ἐνάτῃ ἱσταμένου. Ἕρμιππος δέ φησιν 12
αὐτὸν γλωττοτομηθῆναι εἰς Μακεδονίαν ἐλθόντα καὶ
ῥιφῆναι ἄταφον, Ἀλφίνουν δὲ, ἀνεψιὸν ὄντα αὐτῷ,
[ἢ ὥς τινες Γλαύκιππον [τινὸς] τὸν υἱὸν] διὰ Φιλο-
πείθους τινὸς ἰατροῦ λαβόντα ἐξουσίαν τοῦ σώματος
καῦσαι αὐτὸν, καὶ τὰ ὀστᾶ κομίσαι εἰς Ἀθήνας τοῖς
προσήκουσι, παρὰ τὰ Ἀθηναίων καὶ Μακεδόνων δόγ-
ματα· οὐ μόνον γὰρ κελεῦσαι αὐτοὺς φυγεῖν, ἀλλὰ
μηδ' ἐν τῇ οἰκείᾳ ταφῆναι. οἱ δ' ἐν Κλεωναῖς αὐτὸν 13
ἀποθανεῖν λέγουσιν, ἀπαχθέντα μετὰ τῶν ἄλλων, ὅπου
γλωττοτομηθῆναι καὶ διαφθαρῆναι ὃν προείρηται τρό-
πον· τοὺς δ' οἰκείους τὰ ὀστᾶ λαβόντας . . . . θάψαι τε

---

§ 13 sq. ap. Phot. Bibl. 92 p. 69b. Vit. X or. Dem. 846 E. Nep. Phoc. 2. — de Archia cf. Plut. Dem. Arrian. ll. c. — Aeginae in Aeaceo vel Hermionae in Cereris templo Hyperidem comprehensum esse alii tradunt; Demosthenis res vitarum auctor admiscere videtur. Plut. Dem. 28: οὗτος οὖν ὁ Ἀρχίας Ὑπ. μὲν — καὶ Ἀριστόνικον — καὶ — Ἱμεραῖον ἐν Αἰγίνῃ καταφυγόντας ἐπὶ τὸ Αἰάκειον ἀποσπάσας, ἔπεμψεν εἰς Κλεωνὰς πρὸς Ἀντίπατρον· κἀκεῖ διεφθάρησαν. Ὑπερίδου δὲ καὶ τὴν γλῶτταν ἐκτμηθῆναι λέγουσι. cf. Phoc. 29: ὁ — Ὑπερίδου πρὸς Κλεωναῖς θάνατος. Suid. Ὑπ. 1: ἀνῃρέθη δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ Ἀντιπάτρου τοῦ βασιλέως, ἐξαγαγόντος αὐτὸν τοῦ ἐν Ἑρμιόνῃ ναοῦ τῆς Δήμητρος, δι' Ἀρχίου τοῦ ἐπικληθέντος Φυγαδοθήρα, καὶ ἀποτμηθεὶς τὴν γλῶτταν ἀπέθανεν. ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ Γλαύκιππος τὰ ὀστᾶ λαβὼν εἰς τὸ πατρῷον ἔθαψε μνῆμα. Linguam Hyperidi exsectam esse etiam Lucian. enc. Dem. 31 tradit. — § 12. ῥιφῆναι ἄταφον] auctor inc. ap. Suid. s. v. ὑπερόριον: „τὸ σῶμα τοῦ Ὑπ. ἔρριψαν Ἀθηναῖοι ὑπερόριον.“ καὶ αὖθις: „καὶ ἀναπείθει τοὺς Ἀθ. ὑπερόριον τὸ σῶμα τοῦ ῥήτορος Ὑπ. ῥῖψαι.“ — ἢ ὥς τινες Γλαυκίππου τινὸς τὸν υἱόν libri; cf. Suidam. — § 13. ἐν Κλεωναῖς] cf. Plut. ll. c. — Διόδ. emend. Ruhnken; Ἡλιόδωρος libri. — praeter hos auctores forsitan etiam Glaucippus filius de patris morte tradiderit.

ἅμα τοῖς γονεῦσι πρὸ τῶν Ἱππάδων πυλῶν, ὥς φησι Διόδωρος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ μνημάτων. νυνὶ δὲ κατερή-
14 ρειπται τὸ μνῆμα καὶ ἔστιν ἄδηλον. — πάντων δὲ κατὰ τὴν δημηγορίαν διενεγκεῖν λέγεται, τέτακται δὲ
15 ὑπ' ἐνίων πρὸ Δημοσθένους. — φέρονται δ' αὐτοῦ λόγοι ἑβδομήκοντα ἑπτά, ὧν γνήσιοί εἰσι πεντήκοντα
16 δύο. — ἐγένετο δὲ καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια καταφερής, ὡς ἐκβαλεῖν μὲν τὸν υἱόν, εἰσαγαγεῖν δὲ Μυρρίνην, τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν· ἐν Πειραιεῖ δ' ἔχειν Ἀρισταγόραν, ἐν Ἐλευσῖνι δ' ἐν τοῖς ἰδίοις κτήμασι Φίλαν τὴν Θηβαίαν, εἴκοσι μνῶν λυτρωσάμενος. —
17 ἐποιεῖτό τε τὸν περίπατον ἐν τῇ ἰχθυοπώλιδι ὁσημέ-
18 ραι ἑωθινός. — καὶ δίκῃ Φρύνῃ τῇ ἑταίρᾳ ἀσεβεῖν

---

atque ea ipsa quae § 11 leguntur; exstitit certe eius adversus Phocionem oratio. — § 14. ὅ τ' ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπ. Timocl. l. c. Demostheni praetulisse Rhodii oratores videntur, cf. Dionys. Dinarch. 8. — § 15. Suid. Ὑπ. 1: εἰσὶ δὲ οἱ πάντες λόγοι αὐτοῦ νϛ', ubi Bernh.: immo νβ'. Schol. Aesch. 2, 18: Ὑπ. λόγους ρο'. cf. Sauppe O. A. II, 276. — § 16. Ex Idomeneo, ut videtur; cf. Ath. XIII 590 C: Ὑπ. δ' ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς πατρῴας οἰκίας τὸν υἱὸν ἀποβαλὼν Γλαύκιππον Μυρρίνην τὴν πολυτελεστάτην ἑταίραν ἀνέλαβε, καὶ ταύτην μὲν ἐν ἄστει εἶχεν, ἐν Πειραιεῖ δὲ Ἀρισταγόραν, Φίλαν δ' ἐν Ἐλευσῖνι, ἣν πολλῶν ὠνησάμενος χρημάτων εἶχεν ἐλευθερώσας, ὕστερον δὲ καὶ οἰκουρὸν αὐτὴν ἐποιήσατο, ὡς Ἰδομενεὺς ἱστορεῖ. unde Φίλαν τὴν ap. biogr. pro Φίλτην emend. Keilius. — Suid. s. v. Ὑ. 1: γυναικῶν δὲ ἡττήθη. — § 17. Ex Hermippo. Ath. VIII, 342 C: καὶ ὁ Ἕρμιππος δέ φησιν ἐν τρίτῳ περὶ τῶν Ἰσ. μαθ. ἑωθινὸν τὸν Ὑπ. ποιεῖσθαι νῦν τοὺς περιπάτους ἐν τοῖς ἰχθύσιν. unde ἑωθινός biographo e Westermanni coniect. reddidi; libri ὁσημέραι. ὡς εἰκὸς δὲ καὶ δίκῃ Φρύνῃ κτέ. — Cf. Timoclis versus ap. Ath. 341 EF (e Δηλίῳ fabula), ubi ab Harpalo corrupti enumerantur: — — A. ὅ τ' ἐν λόγοισι δεινὸς Ὑπερείδης ἔχει. B. τοὺς ἰχθυοπώλας οὗτος ἡμῶν πλουτιεῖ, ὀψοφάγος ὥστε τοὺς λάρους εἶναι Σύρους. — Id. in Icariis (Ath. 342 A): τόν τ' ἰχθυόρρουν ποταμὸν Ὑπερείδην πέρα, ὃς ἠπίαις φωναῖσιν ἔμφρονος λόγου κόμποις παφλάζων ἠπίοις πυκνώμασιν πρὸς πᾶν .... δύσας ἔχει μισθωτὸς ἄρδει πεδία τοῦ δεδωκότος. Pergit Ath.: Φιλέταιρος δ' ἐν Ἀσκληπιῷ τὸν Ὑπ. πρὸς τῷ ὀψοφαγεῖν καὶ κυβεύειν αὐτόν φησι. — § 18. cf. frg. orationis pro Phryne; Sauppe O. A. II, 301 et 319. Narrant rem Ath. XIII 590 DE; Syrian. *in Hermog.* IV, 414; Maxim. Plan. V p. 285; Anonym. VII,

κρινομένη cυνεξητάcθη .... αὐτὸc γὰρ τοῦτο ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου δηλοῖ· μελλούcηc δ' αὐτῆc ἁλίcκεcθαι, παραγαγὼν εἰc μέcον καὶ περιρρήξαc τὴν ἐcθῆτα, ἐπέδειξε τὰ cτέρνα τῆc γυναικόc, καὶ τῶν δικαcτῶν
εἰc τὸ κάλλοc ἀπιδόντων ἀφείθη. — cυνετίθει δὲ 19
ἡcυχῇ κατὰ τοῦ Δημοcθένουc ἐγκλήματα, ὥc καὶ φωραθῆναι· νοcοῦντοc γὰρ τοῦ Ὑπερείδου ἥκοντα εἰc τὴν οἰκίαν τὸν Δημοcθένη, ὡc ἐπιcκεψόμενον, καταλαβεῖν κατέχοντα τὸ καθ' αὑτοῦ βιβλίον· τούτου δ' ἀγανακτοῦντοc εἰπε· „Φίλον μὲν ὄντα οὐδὲν λυπήcει, ἐχθρὸν δὲ γενόμενον κωλύcει τι κατ' ἐμοῦ πρᾶ-
ξαι.“ — ἐψηφίcατο δὲ καὶ τιμὰc Ἰόλᾳ τῷ δοκοῦντι 20
Ἀλεξάνδρῳ τὸ φάρμακον δοῦναι. — ἐκοινώνηcε δὲ 21
καὶ Λεωcθένει τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου, καὶ ἐπὶ τοῖc

---

335 et 338 W.; Quint. II, 15, 9. Sed quae hi Hyperidem, eadem alii (schol. Herm. VII, 7 W.; Sext. Emp. adv. math. II, § 4) Phrynen ipsam fecisse tradunt, ac dubitationem movent praeterea cum ea, quae Athenaeus narrationi subicit (καὶ ἀφεθείcηc ἐγράφη μετὰ ταῦτα ψήφιcμα, μηδένα οἰκτίζεcθαι τῶν λεγόντων ὑπέρ τινοc, μηδὲ βλεπόμενον τὸν κατηγορούμενον ἢ τὴν κατηγορουμένην κρίνεcθαι) — haec enim nimis incredibilia sunt — tum Posidippi comici versus ap. Ath. 591 E, quibus de illo iudicio longe diversa narrantur: Φρύνη πρὸ ἡμῶν γέγονεν ἐπιφανεcτάτη πολὺ τῶν ἑταιρῶν· καὶ γὰρ εἰ νεωτέρα τῶν τότε χρόνων εἶ, τόν γ' ἀγῶν' ἀκήκοαc. βλάπτειν δοκοῦcα τοὺc βίουc μείζουc βλάβαc τὴν ἡλιαίαν εἶχε περὶ τοῦ cώματοc, καὶ τῶν δικαcτῶν καθ' ἕνα δεξιουμένη μετὰ δακρύων διέcωcε τὴν ψυχὴν μόλιc. — ceterum Hermippum rem attigisse apparet ex Ath. XIII 590 D. — § 19. merito huic narratiunculae fidem derogat Schaefer. III, 310, 1. — § 20. e rhetoris cuiusdam μελέτῃ depromptum esse Kiessling Lyc. frg. p. 147 et Schaefer III, 322, 1 affirmant. — § 21. Plut. de frat. am. 15: οἱ δὲ βίοιc χρώμενοι διαφόροιc — cυνεργοῦcιν ἀλλήλοιc μᾶλλον, ὡc — καὶ Ὑ. καὶ Λεωcθένηc, οἱ μὲν λέγοντεc ἐν τῷ δήμῳ καὶ γράφοντεc, οἱ δὲ cτρατηγοῦντεc καὶ πράττοντεc. Plut. Phoc. 23. Dexipp. fr. 2 (III, 669 sq. Müller), qui Hyperidem suadentem, Phocionem dissuadentem bellum introduxit. — Diod. XVIII, 13: ταφέντοc (Λεωcθένουc) ἡρωϊκῶc διὰ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ δόξαν ὁ μὲν δῆμοc τῶν Ἀθηναίων τὸν ἐπιτάφιον ἔπαινον εἰπεῖν προcέταξεν Ὑπερείδῃ τῷ πρωτεύοντι τῶν ῥητόρων τῇ τοῦ λόγου δεινότητι καὶ τῇ κατὰ τῶν Μακεδόνων ἀλλοτριότητι. —

22 πεσοῦσιν εἶπε τὸν ἐπιτάφιον θαυμασίως. — Φιλίππου δὲ πλεῖν ἐπ' Εὐβοίας παρεσκευασμένου, καὶ τῶν Ἀθηναίων εὐλαβῶς ἐχόντων, τετταράκοντα τριήρεις ἤθροισεν ἐξ ἐπιδόσεως, καὶ πρῶτος ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ
23 παιδὸς ἐπέδωκε δύο τριήρεις. — συστάντος δὲ πρὸς Δηλίους ἀμφισβητήματος, ποτέρους δεῖ προΐστασθαι τοῦ ἱεροῦ, αἱρεθέντος Αἰσχίνου συνειπεῖν ἡ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλὴ Ὑπερείδην ἐχειροτόνησεν· καὶ ἔστιν ὁ
24 λόγος Δηλιακὸς ἐπιγεγραμμένος. — ἐπρέσβευσε δὲ
25 καὶ πρὸς Ῥοδίους. — ἡκόντων δὲ καὶ παρ' Ἀντιπάτρου πρέσβεων, ἐπαινούντων τὸν Ἀντίπατρον ὡς χρηστόν, ἀπαντήσας αὐτοῖς εἶπεν· „Οἴδαμεν ὅτι χρηστός ἐστιν, ἀλλ' ἡμεῖς γ' οὐ δεόμεθα χρηστοῦ δε-
26 σπότου.“ — λέγεται δ' ἄνευ ὑποκρίσεως δημηγορῆσαι, καὶ μόνον διηγεῖσθαι τὰ πραχθέντα, καὶ τούτοις οὐκ
27 ἐνοχλεῖν τοὺς δικαστάς. — ἐπέμφθη δὲ καὶ πρὸς Ἠλείους ἀπολογησόμενος ὑπὲρ Καλλίππου τοῦ ἀθλητοῦ, ἔχοντος αἰτίαν φθεῖραι τὸν ἀγῶνα, καὶ ἐνίκησε.
28 — γραψάμενος δὲ καὶ τὴν Φωκίωνος δωρεάν, ἣν

Longin. π. ὕψ. XXXIV, 2. — § 22. cf. § 6. Schaefer II, 463, 1, qui eandem rem hic et priore loco respici putat. — § 23. Dem. de cor. 134: χειροτονησάντων αὐτὸν (Aesch.) ὑμῶν σύνδικον ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ — (ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρ. π.) τοῦτον μὲν εὐθὺς ἀπήλασεν ὡς προδότην, Ὑπερείδῃ δὲ λέγειν προσέταξε κτέ. Vit. X or. Aesch. 840 E. Apollon. de vita Aesch. p. 402 ed. tur. — v. Sauppe O. A. II, 285 et 309; Schaefer II, 347. — § 24. cf. Sauppe O. A. II, 300; Schaefer II, 452. — § 25. eadem auctore Stobaeo (Floril. 13, 31) Hippocrates dixit adversus eum qui suadebat ad Xerxem proficisci. — § 26. cf. Timoclis locum male corruptum, quem supra attuli. — § 27. Pausan. V, 21, 5: φασὶν Ἀθηναῖον Κάλλιππον ἀθλήσαντα πένταθλον ἐξωνήσασθαι τοὺς ἀνταγωνιουμένους χρήμασι, δευτέραν δὲ ἐπὶ ταῖς δέκα καὶ ἑκατὸν ὀλυμπιάδα εἶναι ταύτην. ἐπιβληθείσης δὲ τῷ Καλλίππῳ καὶ τοῖς ἀνταγωνισαμένοις ζημίας ὑπὸ Ἠλείων, ἀποστέλλουσιν Ὑπερίδην Ἀθηναῖοι πείσοντα Ἠλείους ἀφεῖναί σφισι τὴν ζημίαν. ἀπειπόντων δὲ Ἠλείων τὴν χάριν κτέ. Hinc apparet, falsum esse quod addit biogr.: καὶ ἐνίκησε. — § 28. ἐπ' Εὐξενίππου Schaefer emendavit; ἐπὶ Ξενίου libri. cf. Philol. IX, 163 sqq. itaque idem Glaucippo Hyperidis filio *hanc orationem* tribuit; coll. Plut. Phoc. 4: εἰ γὰρ ἦν (Pho-

εἶπε Μειδίας Μειδίου Ἀναγυράσιος ἐπ' Εὐξενίππου ἄρχοντος, Γαμηλιῶνος ἑβδόμῃ φθίνοντος, ἡττήθη.

DE HYPERIDIS ELOQUENTIA

IUDICIA VETERUM.

Dionysius Ἀρχαίων κρίσις V, 6 (qui liber e Dionysii περὶ μιμήσεως commentario secundo excerptus est):

Ὁ δὲ Ὑπερείδης εὔστοχος μέν, σπάνιον δ' αὔξητικός· καὶ τῇ μὲν τῆς φράσεως κατασκευῇ Λυσίαν ὑπερῃρκώς, τῇ δὲ τῆς (οἰκονομίας) πανουργίᾳ πάντας. ἔτι δὲ τοῦ κρινομένου διαπαντὸς ἔχεται, καὶ ταῖς ἀνάγκαις τοῦ πράγματος ..... πέφυκε, καὶ συνέσει πολλῇ κεχορήγηται, καὶ χάριτος μεστός ἐστι· καὶ δοκῶν ἁπλοῦς οὐκ ἀπήλλακται δεινότητος. τούτου ζηλωτέον μάλιστα τῶν διηγήσεων τὸ λεπτὸν καὶ σύμμετρον, ἔτι δὲ τὰς ἐφόδους, (αἷς) ἐπὶ τὰ πράγματα βαδίζει.

Idem de Dinarcho c. 7:

Ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν Ὑπερείδου· ἐὰν τῆς μὲν λέξεως τὸ ἰσχυρόν, τῆς δὲ συνθέσεως τὸ ἁπλοῦν, τῶν

---

cion), ὥς φησιν Ἰδομενεύς, δοιδυκοποιοῦ πατρός, οὐκ ἂν ἐν τῷ λόγῳ Γλ. ὁ Ὑπερίδου, μυρία συνειλοχὼς καὶ εἰρηκὼς κακά, τὴν δυσγένειαν παρῆκεν.

Antiquiorum Dionysio scriptorum Graecorum unus, quod sciam, Demetrius Magnes ap. Dionys. Din. 1 genus Hyperidis eloquentiae attingit, de Dinarcho dicens: ἔστι τοίνυν οὗτος — οὐδὲν ἀπολείπων τῆς Ὑπερείδου χάριτος. Apud ipsum Dionysium in eis libris qui adhuc manent non ita frequenter Hyperidis mentio fit; sed egit de eo in συντάξει secunda operis de antiquis oratoribus, quippe quem praestantissimis oratoribus sex adnumeraret. cf. π. τ. ἀρχ. ῥητ. prooem. c. 4; de Isae. extr. — Addo etiam locum de Din. 8: οἱ μὲν Ὑπερείδην μιμούμενοι, διαμαρτόντες τῆς χάριτος ἐκείνης καὶ τῆς ἄλλης δυνάμεως, αὐχμηροί τινες ἐγένοντο.

δὲ πραγμάτων τὸ εὔκαιρον, τῆς δὲ κατασκευῆς τὸ μὴ τραγικὸν μηδὲ ὀγκῶδες ἔχῃ· ταῦτα γὰρ μέγιστα ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς ἴδιά ἐστιν· Ὑπερείδου λεγέτω.

Longinus qui dicitur περὶ ὕψους XXXIV:

Εἰ δ᾽ ἀριθμῷ, μὴ τῷ μεγέθει κρίνοιτο τὰ κατορθώματα, οὕτως ἂν καὶ Ὑπερίδης τῷ παντὶ προέχοι Δημοσθένους. ἔστι γὰρ αὐτοῦ πολυφωνότερος καὶ πλείους ἀρετὰς ἔχων καὶ σχεδὸν ὕπακρος ἐν πᾶσιν, ὡς ὁ πένταθλος, ὥστε τῶν μὲν πρωτείων ἐν ἅπασι (τοῖς) τῶν ἄλλων ἀγωνιστῶν λείπεσθαι, πρωτεύειν δὲ τῶν ἰδιωτῶν. ὁ μέν γε Ὑπερίδης πρὸς τῷ πάντα ἔξω γε τῆς συνθέσεως μιμεῖσθαι τὰ Δημοσθένεια κατορθώματα καὶ τὰς Λυσιακὰς ἐκ περιττοῦ περιείληφεν ἀρετάς τε καὶ χάριτας. καὶ γὰρ λαλεῖ μετὰ ἀφελείας, ἔνθα χρή, καὶ οὐ πάντα ἑξῆς καὶ μονοτόνως ὡς ὁ Δημοσθένης λέγει, τό τε ἠθικὸν ἔχει μετὰ γλυκύτητος [ἡδὺ] λιτῶς ἐφηδυνόμενον· ἄφατοί τε περὶ αὐτόν εἰσιν ἀστεϊσμοί, μυκτὴρ πολιτικώτατος, † εὐγένεια, τὸ κατὰ τὰς εἰρωνείας εὐπάλαιστρον, σκώμματα οὐκ ἄμουσα οὐδ᾽ ἀνάγωγα κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς ἐκείνους ἅμ᾽ ἐπικείμενα, διασυρμός τε ἐπιδέξιος καὶ πολὺ τὸ κωμικὸν καὶ μετὰ παιδιᾶς εὐστόχου κέντρον, ἀμίμητον δὲ εἰπεῖν τὸ ἐν πᾶσι τούτοις ἐπαφρόδιτον· οἰκτίσασθαί τε προσφυέστατος, ἔτι δὲ μυθολογῆσαι κεχυμένος καὶ ἐν ὑγρῷ πνεύματι διεξοδεῦσαί τι εὐκαμπὴς ἄκρως· ὥσπερ ἀμέλει τὰ μὲν περὶ τὴν Λητὼ ποιητικώτερα, τὸν δ᾽ ἐπιτάφιον ἐπιδεικτικῶς ὡς οὐκ οἶδ᾽ εἴ τις ἄλλος διέθετο. ὁ δὲ Δημοσθένης ἀνηθοποίητος ἀδιάχυτος, ἥκιστα ὑγρὸς ἢ ἐπιδεικτικός, ἁπάντων ἑξῆς τῶν προειρημένων κατὰ τὸ πλέον ἄμοιρος. ἔνθα μέντοι γελοῖος εἶναι βιάζεται καὶ ἀστεῖος, οὐ γέλωτα κινεῖ μᾶλλον ἢ καταγελᾶται, ὅταν δὲ ἐγγίζειν θέλῃ τῷ ἐπίχαρις εἶναι, τότε πλέον ἀφίσταται. τό γέ τοι περὶ Φρύνης ἢ Ἀθηνογένους λογίδιον ἐπιχειρήσας γράφειν ἔτι μᾶλλον ἂν Ὑπερίδην συνέστησεν. ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ, οἶμαι, τὰ μὲν θατέρου καλά, καὶ εἰ πολλά, ὅμως ἀμεγέθη καὶ οἷα νήφοντος ἀργὰ καὶ τὸν ἀκροατὴν ἠρεμεῖν ἐῶντα — οὐδεὶς γοῦν Ὑπερίδην ἀναγινώσκων

φοβεῖται —, ὁ δὲ † ἔνθεν ἑλὼν τοῦ μεγαλοφυεστάτου, καὶ ἐπ᾽ ἄκρον ἀρετὰς συντετελεσμένας, ὑψηγορίαν, τόνον, ἔμψυχα πάθη, περιουσίαν ἀγχίνοιαν τάχος, ἔνθα δὲ κύριον, τὴν ἅπασιν ἀπρόσιτον δεινότητα καὶ δύναμιν, ἐπειδὴ ταῦτα, φημί, ὡς θεόπεμπτα δεινὰ δωρήματα — οὐ γὰρ εἰπεῖν θεμιτὸν ἀνθρώπινα — ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσπασε, διὰ τοῦτο οἷς ἔχει καλοῖς ἅπαντας ἀεὶ νικᾷ καὶ ὑπὲρ ὧν οὐκ ἔχει, καὶ ὡσπερεὶ καταβροντᾷ καὶ καταφλέγει τοὺς ἀπ᾽ αἰῶνος ῥήτορας· καὶ θᾶττον ἄν τις κεραυνοῖς φερομένοις ἀντανοῖξαι τὰ ὄμματα δύναιτο ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλήλοις ἐκείνου πάθεσιν.

Hermogenes περὶ ἰδεῶν τόμ. β′ c. 11 p. 382 W.:

Ὁ δ᾽ Ὑπερίδης τὸ μὲν ἐπιμελὲς ἥκιστα ἔχει, διὸ καὶ ἧττον δυνατὸς εἶναί πως δοκεῖ, μέγεθος δὲ αὐτῷ ἐστιν ὑπέρογκον, σκληρὸν δὲ τοῦτο καὶ οὐ κεκραμένον, ὥστε μὴ σφόδρα εὖ τῷ ἠθικῷ καὶ καθαρῷ κεκρᾶσθαι. κίνησις δὲ καὶ γοργότης σχημάτων πάνυ ὀλίγη παρὰ τούτῳ, δεινότης δὲ ἡ κατὰ μέθοδον ἔστι μὲν καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ῥήτορσι καὶ παρὰ τούτῳ, ἔλαττον δὲ ἢ κατὰ τὴν παρὰ τῷ Λυσίᾳ τε καὶ Ἰσαίῳ, καὶ ἔτι τῷ κορυφαίῳ αὐτῶν, λέγω τῷ Δημοσθένει. παρὰ δὲ Ὑπερίδῃ κἀκείνην εὕροι τις ἂν τὴν δεινότητα, ἣ καὶ φαίνεται καὶ ἔστιν, οὐχὶ τὴν κατὰ μέθοδον μόνην, σπανίως μέντοι, ὅπου γε καὶ παρὰ τῷ Δημοσθένει σπάνιον τοῦτο. ἴδιον δὲ Ὑπερίδου τὸ καὶ ταῖς λέξεσιν ἀφειδέστερόν πως καὶ ἀμελέστερον χρῆσθαι, ὥσπερ ὅταν μονώτατος λέγῃ καὶ γαλεάγρα καὶ ἐκκοκκύζειν καὶ ἐστηλοκόπηται καὶ ἐπήβολος καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Hermogenes Hyperidi inter principes τοῦ πολιτικοῦ λόγου, excepto Demosthene, tertium locum assignat, antepositis nempe Lysia et Isaeo. cf. praeterea p. 387 (de Antiphonte): μεγέθει δὲ χρῆται μὲν οὐκ ὀλίγῳ, καλῶς δέ πως καὶ συνυφασμένῳ καὶ οὐ κατὰ τὸν Ὑπερίδην διεστηκότι τῶν ἄλλων, et p. 331 de Lysia et Hyperide: φύσει γὰρ οἱ ἄνδρες ἠθικώτεροι, ταῖς δὲ μεθόδοις καὶ μᾶλλον.

Quintil. Inst. or. X, 1, 77:

Dulcis in primis et acutus Hyperides, sed minoribus causis, ut non dixerim utilior, magis par.

ARGUMENTA ORATIONUM BREVITER DESCRIPTA.

Or. I. Demosthenes quum vulgo munerum ab Harpalo acceptorum argueretur, rogationem tulit ut Areopagus, cui priore ipsius rogatione de omni pecunia Harpali, quae de summa deerat, quaestio demandata erat, de se nominatim quaereret, capitis poenam sibi irrogans, si Areopagus noxae se coarguisset. Areopagitae diu cunctati tandem de eis qui munera accepissent ad populum retulerunt, inter quos Demosthenes XX talentum nomine scriptus erat. Itaque de eo ceterisque ex populiscito iudicium exercitum est, mille quingentis iudicantibus, accusatoribus decem ex more constitutis. Inter quos cum is fuit, cui Dinarchus orationem adhuc servatam conscripsit, tum Hyperides, iratus Demostheni quod praeclaram occasionem belli una cum Harpalo contra Alexandrum suscipiendi regia pecunia corruptus e manibus emisisset. Damnato De-

---

Inter Romanos Cicero Hyperidem saepe, sed breviter semper, commemorat. de orat. III, 28: *Suavitatem Isocrates, subtilitatem Lysias, acumen Hyperides, sonitum Aeschines, vim Demosthenes habuit.* — Brut. 285: (Demetrius Phal.) *est floridior, ut ita dicam, quam Hyperides, quam Lysias.* — Orat. 90: *Lysias satis* (facetus) *et Hyperides, Demades praeter ceteros fertur, Demosthenes minus habetur.* — 110: (Demosth.) *nihil Lysiae subtilitate cedit, nihil argutiis et acumine Hyperidi, nihil laevitate Aeschini et splendore verborum.* — Cum Lysia Hyp. componitur etiam Brut. 67; 68; cum Demosthene ibd. 290; ab utroque valde distare dicitur *285.* — Quintiliani praeterea conferas locum XII, 10, 22.

mostheni, qui primus in iudicium venit, multa L talentum dicta est, quam cum solvere non posset in exilium abiit. Acta res ol. 114, 1, a. 224 a. Chr. exeunte vel 223 ineunte.

Or. II. Lycophron nobilis Atheniensis, cum Lemni praefectus equitum tertium iam annum commoraretur, εἰσαγγελίᾳ petitus est quod feminam civem, sororem Dioxippi nobilis athletae, stupro polluisset. Exstiterunt Lycurgi duae contra Lycophronem orationes hac ipsa in causa habitae; qui tamen apud Hyperidem ὁ κατήγορος dicitur, is mihi non Lycurgus esse videtur, sed Aristo, cui Lycurgus advocatus et in oratione et in iudicio affuerit. Femina illa civi cuidam Atheniensi nupta fuerat, qui moriens uxorem gravidam et testamentum reliquisse videtur, in quo, si quid postumo vel in nascendo vel postea accidisset, cognatorum quidam heredes scripti erant. Istum iam puerum accusatores illique ipsi cognati, nisi omnia fallunt, Lycophrone revera genitum esse affirmant, idque caput accusationis fuit. Mulier Charippo secundo marito nupsit, qui cum duceret eam, Lycophronem coram fratre maritoque in via ad eam accessisse et ut fidem promissam sibi servaret hortatum esse Lycurgus in contione pridem arguerat. Euphemus, cuius subinde mentio fit, κύριος vel etiam pater mulieris putandus est. — Quod ad tempus attinet, Schaeferus paullo ante ol. 107, 4 hanc causam actam esse statuit, propter populationes Philippi, qui ol. 106 Lemnum quoque navibus adortus erat, Lycophronem illuc missum esse putans, Theonisque rhetoris locum, qui ex Lycurgi τῆς ὕβρεως λόγοις Demosthenem in Midianam suam aliqua transtulisse dicit, ad has orationes referens. Sed utrumque argumentum minime ab omni parte firmum est.

Or. III.*) Post pugnam Chaeronensem Oropo a

*) De huius orationis argumento nemo diligentius copiosiusve disseruit quam Comparetti in dissertatione editioni praemissa.

........τ.νου
.......τ]ῷ δήμῳ
........ν παρὰ
.......ο]ὐ κ[α]ταλει |

II. (desunt v. II)
τ..............
ανδ...........
καὶ ἀνα[φέρειν τὰ χρή-
ματα ἅπα[ντα] εἰς [τὴν
ἀκρόπολιν, ἃ [ἤ]λθ[εν
ἔχων Ἅρπαλος εἰ[ς τὴν
Ἀττικήν, ἐν τῇ αὔρι[ον
ἡμέρᾳ, — Ἅρπαλο[ν δ' ἤ-
δη ἀποδεῖξαι τὰ [χρή-
ματα, ὁπόσα ἐστ[ίν· —
οὐχ ὅπως πύθο[ιτο
τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν,
ὡς ἔοικεν, ὁπόσα ἦν,
ἀλλ' ἵνα εἰδῇ ἀφ' ὅσων
αὐτὸν δεῖ τὸν μισ[θὸ]ν
πράττεσθαι. — καὶ καθή-
μενος κάτω ὑπὸ
τῇ κατατομῇ, οὗπερ
εἴωθ]ε κα[θίζ]ε[ιν], ἐκέ-
λε[υσε.......ον τὸν
χορευτὴ[ν ἐρωτῆ]σαι
τὸν Ἅρπαλον, ὁπόσα
εἴη τὰ χρήματα τὰ ἀ-
νοισθησόμενα εἰς
τὴν ἀκρόπολιν. — ὁ δ' ἀ-
πεκρίνατο ὅτι ἑπτα-
| κόσια τάλαντα] (desunt

III. v. XII)
.....λικ....αὐ-
τ]ὸς ἐν τῷ δ[ήμῳ
πρὸς ὑμᾶς εἰ[πών,
ἀναφερομέν[ων τρια-
κοσίων ταλά[ντων
καὶ πεντ[ήκοντα ἀν-
θ' ἑπ[τ]ακοσίων......
..εἴκοσι τάλα[ντα οὐ-
δέν[α λ]όγον ἐπ[οιήσα-
το...........
(desunt v. II)

Col. II. Est et ipsa versuum 28; 11 primi exstant in fr. VII, proximorum duorum pars in hoc, pars in frg. XXV; quartus decimus divisus inter VII, XXV, XVI, quintus decimus inter XXV et XVI, reliqui in XVI servati sunt. — 1 sq. S. confert Dinarch. 1, 68; 70; 89. — 10 δὲ | δὴ S., δ' ἤ|δη Sch. — 16 ειδη A. — 20 cf. Harp. s. v. κατατομή: Ὑπερ. κατὰ Δημοσθ.· „καὶ καθήμενος κάτω ὑπὸ τῇ κατατομῇ. — τη et κατατομη A, contra v. 19 κατωι. — 21 οὗπερ [θεωρεῖ] ἑκά[στοτε S.; οὗπερ B. invenerat. vocabulo θεωρεῖ spatium vix sufficit. — 22 Χαρί]σιον Bb.; ..[θε]ον B.

Col. III. Totidem versuum fuisse videtur; qui exstant in XVI servati sunt. — 13 sq. τηλικαῦτ' αὐ|τὸς ἐν τῷ δ. | πρὸς ὑμᾶς εἰπὼν περὶ τῶν | ἀναφερομένων B. — 15 εἶπεν ὡς S. — 16 ἑπτα|κοσ. S., cautius B. ...ακοσίων; οὐ τριακοσ. MO. — 18 καὶ πο.. S.; πεντήκοντα B. MO. — 19 ante Ε littera Θ a corr. supra versum addita. — περὶ τῶν | εἴκ. ταλάντων B.; ταλάντων etiam S. — λαβὼν αὐτὸς εἴκ. τάλ. vel simile aliquid fuisse puto.

ἐν τῷ δήμῳ ἑ[πτακόσια φήσας εἶν[αι τάλαντα, νῦν τὰ ἡ[μίση ἀναφέρεις κα..|

Frg. II.

c]τατῆ- |

IV ρας ἔλαβε· — cὺ δ' ὁ τῷ ψηφίσματι τοῦ cώματος αὐτοῦ τὴν φυλακὴν καταστήσας καὶ οὔτ' ἐκλειπομένην ἐπανορθῶν οὔτε καταλυθείσης τοὺς αἰτίους κρίνας προῖκα δηλονότ[ι] τὸν καιρὸν τοῦτον τεταμίευσαι; — καὶ τοῖς μὲν ἐλάττοσι ῥήτορσιν ἀπέτινεν ὁ Ἅρπαλος χρυσίον, τοῖς θορύβου μόνον καὶ κραυγῆς κυρίοις, — cὲ δὲ τὸν τῶν ὅλων πραγμάτων ἐπιστάτην παρεῖδεν; καὶ τῷ τοῦτο πιστόν; — τοσοῦτον δ' ὦ ἄνδρες δικασταὶ τοῦ πράγματος καταπεφρόνηκεν Δημο[c]θένης, μᾶλλον δὲ, εἰ δεῖ μετὰ παρρησ[ί]ας εἰπεῖν, ὑμῶν καὶ τῶν νόμων, — ὥστε τὸ μὲν πρῶτον ᾤ[ετο δεῖν

| ὁμο[λογεῖν εἰληφέναι τὰ χρήμα[τα, ἀλλὰ κατακεχρῆcθαι αὐτὰ ὑμῖν προδεδανειcμένος εἰς τὸ θεωρικόν· — καὶ περι(ι)ὼν Κνωσίων καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἀναγκάσουσι τὸν ἄν- V

---

27 τὰ π[άντα | cῇ S.; τὰ ἡ[μί|cηι B. Bb.

Frg. II. (IV H.) constat e tribus columnis, in quarum prima haec dignoscuntur: (v. 1) ....ω?οτιτ?ου|...ἀνε]ν[ε]χθῆναι (Bb.) | ...ε[ἰc ἀ]κ[ρό]πολιν | ....α?πρα|| (evanuere vers. III) | ....να?...... | ....εκρινο....|| ....ανεπρι (vel ανθηρι?) |.......οc..φε | ....ανη?π?ονε |........κλ?..α?βο | ....α?λλα?.α?.||...ντου.ο?ναλλ.ω? | ....τ?ο7 | ....εcτιν7 | ....μωcετ | ....τουc || ....ιc?χυν | ....νει | ....υcιον |...........νοιαc |............αροη ||...........ν?cιω | ....ου | ....πεν | .... c]ταιη | — Extremorum sensum ita fere restituas: εἶτα — μὲν, ὃc] οὐ[δεμίαν γνώμην εἶ]πεν, [τοσούτους c]τατῆρας ἔλαβε, cὺ δ' e. q. s.

Col. IV. 5 εγλειπομ. A. — 19 τω A. — 22 καταπεφρόνηκεν B. Bb. S.; καταπεφρόντικεν S[1]. — 28 Col. V, 1 dedi ex restit. S. πρωτον ω.. cum vestigiis Є vel C litterae A. ὡ[μολόγει | ὁ μιαρὸς εἰληφ. B.

θρωπον οἱ αἰτιώμενοι ε[ἰ]c τὸ φανερὸν ἐνε[γ]κεῖν ἃ οὐ βούλετα[ι, καὶ εἰπεῖν ὅτι τῷ δήμῳ προδεδάν(ε)ιcτ[αι τὰ χρήματα εἰc τὴν διοίκηcιν. — ἐπειδὴ δ' ὑμῶν οἱ ἀκούcαντεc πολλῷ μᾶλλον ἠγανάκτουν ἐπὶ τοῖc κατὰ τοῦ πλήθουc τοῦ ὑμετέρου λόγο[ιc, εἰ μὴ μόνον ἱκ[ανὸν εἴη αὐτῷ [τὸ δεδωροδοκη[κέναι (desunt v. IV?) |

Frg. III.

VI | (desunt v. VII?)

ν. . . . .

λέγ[ω]ν καὶ αἰ[τι]ώ[μενοc, ὅτι Ἀλεξάνδρῳ χαριζομένη ἡ [βο]υλὴ ἀνε[λ]εῖν αὐτὸν βούλεται· — ὥcπερ οὐ πάνταc ὑμᾶc εἰδόταc, ὅτι οὐδεὶc τὸν τοιοῦτον ἀν[αι]ρεῖ, ὃ[ν ἔcτιν πρίαcθ[α]ι, ἀλλ' ὅντινα μήτε πεῖcαι ἔcτιν μή[τ]ε [χρ]ήμαc]ιν διαφθεῖραι. (desunt vers. VIII?) |

Frg. IV.

[καὶ cυκοφαντεῖc τὴν βουλὴν, προκλήcειc προτιθεὶc καὶ ἐρωτῶν ἐν ταῖc προκλήcεcιν· πόθεν ἔλαβεc τὸ χρυcί-
ον; καὶ τίc] ἦν cο[ι ὁ VII (E. II)
δοὺc; καὶ ποῦ; τελευτῶν δ' ἴcωc ἐρωτήcειc καὶ ὅ,τι ἐχρήcω λαβὼν τῷ χρυcίῳ; ὥcπερ τραπεζιτι-

---

Col. V. 12 ου a corr. supra versum additum. — 13 τω A. — 23 [τὸ] δεδωροδ. B. Bb.; κατα]δεδ. S.

Frg. III a S. compositum ex frg. H. XIX et XXII; prior pars versuum in XIX, posterior in XXII exstat. Non temere suspicari mihi videor frg. XIX cum IV coniunctum fuisse; nam et margines congruunt, et in illo ex priore columna littera H servata est, quae in hoc eo ipso loco (v. 13) desideratur.

Frg. IV. Verba καὶ cυκοφαντεῖc — ἀπαιτῶν (v. 8) ab Alexandro (π. cχημ. VIII, 457 W.) ex hac oratione διαcυρμοῦ exemplum afferuntur. Eorundem partem continere novum frg. II E. editor vidit. — προτιθεὶc] ἐκτιθεὶc vindobon. — ἐν om. vindob. — 2 που A; πῶc Alex. — 3 τελευτων A; τελευταῖον Alex. — 4 εἰ ἐχρ. Alex.; τί ἐχρ. S.; οτιεχρηcωι A. quo non contentus E. εἰc τί reponi iubet. — 5 λαβὼν om. Alex. — 6 τραπεζειτικον A.

κὸν λό⟦γο⟧γον παρὰ τῆc βουλῆc] ἀπαιτῶν. ἐγὼ δὲ τ]οὐναντίον |

Frg. V.

III (S.) (desunt vers. VII) ......εδικαcτ.... ......νενοι.... ......cθαι ει.... ......αιωcτω.... ......τὰc ἀποφάcειc. ο]ὐκ ἔcτι ταῦτα, ἀλλὰ π]άντων φανήcοντα]ι μάλιcτα δημ[οτικώ]τατα τῷ πράγματι κ]εχρημένοι· τοὺc μὲ]ν γὰρ ἀδικοῦνταc ἀπ]έφηναν, κα[ὶ] ταῦτ' οὐ]χ ἑκόντεc, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ δ]ήμου πολλάκιc

ἀναγ]καζόμενοι· τὸ δὲ κο]λάcαι τοὺς ἀδικοῦντα]c οὐκ ἐφ' αὑ[τ]οῖc ἐποί]ηcαν, ἀλλ' ὑμ[ῖν (E. V ἀπέδ]οcαν τοῖc κυ- 26 ρ]ίοιc. Δ[ημοcθένηc (E. X δ' οὐ μόνον ἐπὶ το[ῦ | (E. ' αὑτοῦ ἀγῶνοc οἴε- I) (VIII ται δεῖν ὑμᾶc παρ[ακρούcαcθαι διαβαλὼν τὴν ἀπόφαcιν, — ἀλλὰ καὶ τοὺc ἄλλουc ἀγῶναc ἅπανταc ἀφελέcθαι ζητεῖ τοὺc τῆc πόλεωc· ὑπὲρ ο(ὗ) δεῖ ὑμᾶc νυνὶ βουλεύcαcθαι προcέχονταc τὸν νοῦν, καὶ μὴ τῷ λόγῳ ὑπὸ τού[τ]ου ἐξα]πατηθῆναι. — τὰc γὰρ

---

9 ἔ|πειτα? τ]ὸν ἐναντίον E.; ego neque prius N neque Є dispicere possum. — ceterum fortasse coniungendum frg. E. IV, ut proximae columnae initium sit, in quo haec leguntur: | παρὰ cο[ῦ | ν?τι.οc | ἐξ 'Α[ρ]είου — — (v. infra); ut sit sensus: Ego autem contra a te sciscitor — —.

Frg. V componitur ex frg. H. XXVI XXVII I et Egg. VIII VII, addito uno quod mecum E. per litteras communicavit (XIII).

Col. VIII. Frg. XXVI et XXVII coniunxit S., quorum hoc priorem partem versuum 13—16 continet. Ipse addidi frg. E. VIII: ..ιcαν αλλυμ.. | ..οcαντοιcκυ; XIII: ιοιc δ? | δουμο |; denique VII: νονεπιτο |. — 10 sqq. S. ci.: εἰ-[πεῖν | ὡc οὐ δικ]αίωc π[εποί|ηνται] τὰc ἀποφάcειc. — 15 δημοτικώτατα S.; δήμῳ δικαιότατα S[1]. — 16 τω A. — 19—24 restit. S. — 25 πεποίηνται iam S. addere voluit; sicut idem v. 28 οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ.

Col. IX. 3 διαλαβων A pr., διαβαλων A corr.; διαβάλ-[λ]ων B. ceterum ων compendio scriptum. — 7 τοὺc abesse malim. — 8 οὗ S., ὧ[ν] B. O clare exstat. — 13 τὰc γὰρ B. S.; καὶ γὰρ S[1].

πραγμάτω[ν ἀνατρέπεcθαι· — ο[ὐ γὰρ ἄδηλόν ἐcτιν ὅτι [πάντεc οἱ ἐπιβουλεύοντε[c τοῖc Ἑλληνικοῖc πρ[άγμαcιν τὰc μὲν μ[ικρὰc πόλειc τοῖc ὅπλοιc cυcκευάζο[νται, τὰc δὲ μεγάλαc τοὺc δυναμένουc ἐν αὐταῖc ὠνούμενοι, ο]ὐδ᾽ ὅτι Φίλιπποc τηλικ]οῦτοc ἐγένετο ἐξ ἀρχ]ῆc χ[ρ]ήματα διαπέμψα]c [εἰ]c Πελοπόννηcο]ν καὶ Θετταλίαν] κ[α]ὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα], καὶ τοὺc ἐν δυνάμει] ὄνταc ἐν ταῖc πόλεc]ιν καὶ προεcτῶταc]........ (desunt v. IV?) |

Frg. VIII.

[τερα- | τεύῃ καὶ οὐχ ἅπαcιν XIV (XIII?)
οἴει φανερὸν εἶναι ὅτι φάcκων ὑπὲρ τοῦ δήμου] λέγειν ὑπὲρ Ἀλεξά]νδρου φανερῶc ἐδημηγ]όρειc; ἐγὼ γὰρ οἶμαι καὶ] ἔμπροcθεν γνῶναι] πάνταc ὅτι cυνθ]ήκαc [ἐ]ποιήc[ω] καὶ περὶ Θηβαί]ων καὶ περὶ τῶν ἄλ]λων ἁπάντων, κ]αὶ ὅτι χρήματα εἰc ταῦτα] δοθέντα ἐκ τῆc διοικήcε]ωc cαυτῷ

A pr. — τὰ τυχόντα τῶν BS. — 4 ἀνατρέ|πεcθαι S. — 5 ἄδηλον S., ἀφανέc B. — 6 πάντεc S., ἐκεῖνοι B. — 9 με[ι|κραc A. — 11 cυνcκευαζε|cθαι A pr.; cυνcκευαζο[ν|ται A corr. — 16 γε τοcοῦτοc S., τηλικοῦτοc B. — ουτοεγενετο A pr. — 17 πολλο]ῖc S., ἐξ ἀρχ]ῆc B., δεcπότ]ηc Bb., et η quidem certum videtur. — 18 διαπέμψα]c [εἰ]c S.; διαδιδοὺc εἴ]c [τ]ε B. — 22 ἐν τέλει S., ἐν τέλει τε Bb. — 24 προ[cτάταc τοῦ δήμου S.

Frg. VIII (H. V). — 1 τευη A, πραγματεύῃ S., praeterea coniciens τί γὰρ ὦ Δημόcθενεc πρ. scriptum fuisse. — 6 δημηγορεῖc B., ἐδημ. S. — 7 sq. οἶμαι καὶ et γνῶναι S., εἶπον καὶ et καὶ πρὸc B. — 9 A: ηκαcκαιπεριθη (ποιηc· supra scr.). ὅ,τι πεποίηκαc B. Bb., uterque iudicans correctionem variamve lectionem fuisse ἐποίηcαc. Contra S.: ὅτι [πάντα] ποιήc[αc ἠπάτηκαc, putans scilicet ποιήcαc omissum et a correctore additum esse. — 12 εἰc|φέροιc B.; ει.ο legit S., cum revera spatium aliquod inter I et C exsistat, extremaque littera cum O quandam similitudinem habeat. sed non alia forma C litterae v. 13 extr. — 13 πόλεμον inserit Sch. — 14 διοική-

ἰδίᾳ περιπ]οιηϲάμε-
νοϲ προὔδωκ]αϲ τὰ
(desunt vers. XII?) |
XV πρὸϲ τ[ὴ]ν Ἑλ[λ]άδα
(IV S.) προϲέπ[ε]ϲεν ὥϲτε
μηδένα προαιϲθέ-
ϲθαι· — τὰ δ' ἐν Πελοπον-
νήϲῳ καὶ τῇ ἄλλῃ Ἑλ-
λάδι οὕτωϲ ἔχοντα κα-
τέλαβεν ὑπὸ τῆϲ ἀφί-
ξεωϲ τῆϲ Νικάνοροϲ
καὶ τῶν ἐπιταγμά-
των ὧν ἧκεν φέρων
παρ' Ἀλεξάνδρου περί
τε τῶν φυγάδων καὶ
περὶ το[ῦ] τοὺϲ κοι-
νοὺϲ ϲυ[λ]λόγουϲ Ἀχαι-
ῶν τε κ[α]ὶ Ἀρκά[δω]ν
(desunt versus XIII?) |
VI ταῦτα ϲὺ π[αρήρη-
(S.) ϲ[αι τ]ῷ ψηφ[ίϲματι,
ϲ]υλλαβὼν τὸ[ν Ἅρπα-
λον· — καὶ τοὺϲ μὲ[ν Ἀ-
χα[ιοὺ]ϲ ἅπανταϲ [πρε-
ϲ]βεύεϲθαι πεπ[οίη-
καϲ ὡϲ Ἀλέξανδ[ρον,
οὐκ ἔχονταϲ ἄ[λλην
οὐδεμίαν ἀποϲ[τρο-
φήν, τοὺϲ δὲ [ϲατράπαϲ,
οἳ αὐτοὶ ἂν ἧκο[ν ἑκόν-
τεϲ πρὸϲ ταύτ[ην τὴν
δύναμιν, ἔχοντε[ϲ
τὰ χρήματα καὶ τοὺ[ϲ
ϲτρατιώταϲ ὅϲουϲ ἕ[κα-
ϲτοϲ αὐτῶν εἶχεν,
τούτουϲ ϲύμπανταϲ
οὐ μόνον κεκώλυ-
καϲ ἀποϲτῆναι ἐκ[εί-
νου τῇ ϲυλλήψει τῇ
Ἁρπάλου, ἀλλὰ καὶ
......καϲτον..
(desunt vers. VI?) |

ϲεωϲ S. probante Sch. Ante C legitur CO vel Ѡ. — 15 περιπ. S., quod cum spatium non explere videretur, ἰδίᾳ addidi. —

α
Col. XV. 1 ελπιδα A; Ἑλλάδα B. probante Sch.; ἐλπίδα S. — 5 A πελοποννηϲω, τη, αλλη. — 6 supra ΟΥΤ linea transversa conspicitur, quae quid significet ignoro. — 13 κοινω|νουϲ A pr. — Ad v. 8 referendus Harpocrationis locus: Νικάνωρ· Ὑπερίδηϲ ἐν τῷ κατὰ Δημοϲθένουϲ.

Col. XVI. 1 ϲὺ περιήρηϲαι τῷ S.; π[άντ' ἔγραψαϲ | ἐ[ν τ]ῷ B. — 4 sq. ϲυμμά|χ[ου]ϲ B., μιϲ|θ[ωτοὺ]ϲ S., Ἕλ]λ[ηνα]ϲ Sch.; sed cum litterarum ductibus Ἀχαιούϲ (Bb. Or. pro Lyc. et Eux. p. XI) unum maxime convenire videtur. cf. col. XV, 14; ἅπανταϲ eo spectat, quod non iam τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν, sed singulae civitates legatos miserunt. — 5

α
με|ταβαλέϲθαι S., πρεϲβεύεϲθαι B. Bb. Sch. — 8 ελοντ.ϲ A. — 10 ἄλλουϲ B., βαρβάρουϲ Bb., ϲατράπαϲ S. — 11 sq. ἧκον φέροντεϲ πρὸϲ ταὐτὸ τὴν δυν. Bb.; ἧκον ἀπιδόντεϲ πρὸϲ ταύτην τ. δ. S.; ἧ. ἑκόντεϲ πρ. ταύτην τ. δ. B. — 20 A utrobique τη. — τῇ τοῦ Ἁ. B. — 22 ἕ]καϲτον S. B. — πεποίη]καϲ τὸν?

Frg. X.

XX (XVIII S.)
o]ὐ [γ]ά[ρ] ἐστιν ὁμοίως
δεινό]ν, εἴ τις ἔλα-
βεν,] ἀλλ' εἰ ὅθεν μὴ
δεῖ, o]ὐδ[έ] γ' ὁμοίως
ἀδικ]οῦ[cι]ν οἱ ἰδιῶται
λαβ]όντ[ες] τὸ χρυσίον
καὶ οἱ] ῥήτορες καὶ οἱ
cτρατη]γοί. διὰ τί; ὅτι τοῖς
μὲν ἰ]διώταις Ἅρπα-
λος ἔδω]κεν φ[υλ]άτ-
τειν τ]ὸ [χρ]υσίον, οἱ δὲ
cτρατηγοὶ] καὶ οἱ ῥή[τ]ο-
ρες]..α...ων ἕνεκα
εἰλήφας]ιν. οἱ δὲ νό-
μοι]......μ]ὲν ἀδικοῦ-
cιν].........ε..
....
......εναλ....σ
......ἀ]ποδιδόν[α]ι
........ν τὸ τίμη-
μα]......ν ἐ]στιν ἐκ
........μ.ι τούτοις
........ς οὕτω καὶ
.........παρ' ὑμῶν
.........ι κατ' αὐτῶν
.......ν ὅπερ γὰρ
καὶ ἐν τ]ῷ δήμῳ εἶ-
πον, π]ολλὰ ὑμεῖς ὦ
ἄνδρ]ες δικασταὶ δί-
δοτε ἑ]κόντες τοῖς |

XXI (XIX S.)
cτρατηγοῖς καὶ τοῖς
ῥήτορσιν ὠφελεῖ-
cθαι, — οὐ τῶν νόμων
αὐτοῖς δεδωκότων
τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ τῆς
ὑμετέρας πραότητος
καὶ φιλανθρωπίας, —
ἓν μόνον παραφυλάτ-

κο — | κε — || ν? — | δικ — | την — | κηο — | μεν — || τας — | κ — | τ — | τασχ — | κοιν — || χα — | τηλ — | .α?λ?τ? — | των — | δυνε? — || τουο — | πεις(τ) -- | και — | ταιcδ — | — — |

Frg. X. Coniunxit duo frg. Harr. (VIII et XIV) primus S.; columnarum trium superiorem partem VIII, inferiorem XIV servavit.

Col. XX. Novem primi vers. exstant in VIII, et decimi undecimique pars prior; reliqua in XIV. — 1 restit. S. B. — 2 δεινόν S., ἄδικον B. — 4 δεῖ S., ἐξῆν B. — 5 restit. S. B. — 6 λαβόντες S., λαμβάνοντες B. — 7—9 restit. B. S. — 10 sq. rest. S. — 12 καιειρηκ?ο A sec. Bb. — 13 ἄ[λλ]ων ἕνεκα S.; sed plures duabus litteris desiderantur. Bb. ante Ω Ε litteram repperit, contra B. Τ; unde Sch. ἀ[δικημά]των magis etiam adversante spatio. αὐτῶν ἕν. E. — 14 ἔχουσιν S., εἰλήφασιν Bb. Sch. propter spatium. — Ad 19 sq. S. confert Dinarch. 1, 60; 2, 17. — 23 ουτωι A. — 25 αυτω̄ A. — 27 ἤδη ἐν τ. δ. S. — 30 restit. S.

Col. XXI. Frg. VIII habet versus 1—9 primasque litteras (κ et c) decimi et undecimi.

τονττεϲ, ὅπωϲ δι᾽ ὑμᾶϲ καὶ μὴ καθ᾽ *ὑμῶν* ἔϲται τὸ λαμβανόμενον· — καὶ Δημοϲθένη καὶ Δημάδην *ἀπ*᾽ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ πόλει ψηφιϲμάτων καὶ προξενιῶν οἶμαι πλείω ἢ ἑξήκοντα τάλαντα ἑκάτερον εἰληφέναι, ἔξω τῶν βαϲιλικῶν καὶ τῶν παρ᾽ Ἀλεξάνδρου. — οἷϲ δὲ μήτε ταῦτα ἱκανά ἐϲτιν μήτ᾽ ἐκεῖνα, — ἀλλ᾽ ἤδη ἐπ᾽ αὐτῷ τῷ ϲώματι τῆϲ πόλεωϲ δῶρα εἰλήφαϲι, πῶϲ οὐκ ἄξιον τούτουϲ κο*λ*[άζ]ειν ἐϲτίν; — ἀλλὰ τῶν μὲν ἰδιωτῶν ὑμῶν *ἐ*άν |
XII (S.) τιϲ ἀρχήν τι*ν*[α ἄρξαϲ δι᾽ ἄγνοιαν [*ἢ* δι᾽ ἀπειρίαν ἁμάρτῃ, [οὗτοϲ ὑπὸ τούτων *κ*[αταρρητορευθεὶϲ ἐν τῷ [δικαϲτηρίῳ ἢ ἀπο[θανεῖται ἢ ἐκ τῆϲ πατ[ρίδοϲ ἐ*κ*πεϲεῖται· — αὐτ[οὶ δὲ τηλικαῦτα ἀδικ[ήϲαντεϲ τὴν πόλιν οὐδ[εμιᾶϲ τιμωρία[ϲ τεύξονται; καὶ Κόν[ων μὲν ὁ Παι(α)νιεύϲ, [ὅτι ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ ἔλα[βεν τὸ θεωρικὸν ἀ[ποδημοῦντοϲ, πέντ[ε δραχμῶν ἕνεκεν [ἱκετεύων ὑμᾶϲ τάλαντον ὦφλεν ἐν τῷ δικαϲτηρίῳ τούτων κατηγορούντων· — καὶ Ἀριϲτόμαχοϲ ἐπιϲτάτηϲ γενόμενοϲ τῆϲ Ἀκαδημίαϲ, ὅτι ϲκαφεῖον ἐκ τῆϲ παλαίϲτραϲ μετενεγκὼν εἰϲ τὸν κῆπον τὸν αὑτοῦ πληϲίον ὄντα ἐχρῆτο καὶ ἔφη |

---

10 restit. S. — 13 αυτω̃ A. — 14 τη A. — 16 πλειωι A. — 26 φαϲιν A pr.

Col. XXII. 1—8 sunt in VIII, 12—29 in XIV, 9—11 versuum priores partes in XIV, posteriores in VIII. — 1 τινα ἄρξαϲ S., τιν᾽ ἄρχων B. — 2 ἢ δι᾽ ὀλιγωρίαν S. B.; ἢ δι᾽ ἀπειρίαν Bb. — 3 αμαρτη.. A. — οὗτοϲ et 4 καταρρ. S. — 5 τορηθειϲ A pr. — 12 Κόνων B. S. — 14 υπερτου^{υ}ου A. — 20 ων in fine versus compendio scriptum. — 23 cf. Harp. s. v. ἐπιϲτάτηϲ· ἐλέγετο δ᾽ ἐν τοῖϲ κοινοῖϲ καὶ ὁ ἐφεϲτηκὼϲ πράγματι ὁτῳοῦν, ὡϲ Ὑπ. τε ἐν τῷ κατὰ Δημ. καὶ Αἰϲχίνηϲ ἐν τῷ κατὰ Κτηϲιφῶντοϲ φανερὸν ποιοῦϲιν. Si compares Aeschinis locos (§ 14 et 222), huc potius glossam referas quam ad col. 4, 18: ϲὲ δὲ τὸν τῶν ὅλων πραγμάτων ἐπιϲτάτην. — 29 ἔφη

δικαϲταὶ ἁπλοῦν ὑ- (E. I et IV) πολ[α]μβάνω ἡμῖν εἶνα[ι] πρὸϲ Δημοϲθέ- νη. — ὥϲπερ γὰρ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἐγκλημάτων π[ο]λ[λ]ὰ διὰ προκλήϲε- ων κρίνεται, οὕτωϲ καὶ τουτὶ τὸ πρᾶγμα κέ- κριται. —• ϲκέψαϲθε γὰρ ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταὶ (E. III b.) οὑτω[ϲ]ί. — ᾐτιάϲατό ϲε ὦ Δημόϲθενεϲ ὁ δῆμοϲ εἰ[λ]ηφ[έναι εἴκοϲ[ι] τάλαντ[α ἐπὶ τῇ πολιτείᾳ κ[αὶ τοῖϲ νόμοιϲ. ταῦτα σ[ὺ ἔ- ξαρνοϲ ἐγένου μ[ὴ λαβεῖν, καὶ πρόκλ[η- ϲιν [γρά]ψας ἐν ψηφ[ί- ϲματι προϲήνεγκα[ϲ τῷ δήμῳ, ἐπιτρέ- πων ὑπὲρ ὧν τὴν αἰτίαν ἔϲχεϲ τῇ βου- λῇ τῇ ἐξ Ἀρείου πά- γου] (desunt vers. 11?) |

Frg. XIII.

α...συν....... XXI
ϲεν εὐεργετήματ[α· (Bb.
οὐ γὰρ τ[ὴν] ἑτέρω[ν πατρ]ίδα εὖ π[οι]εῖν α]ὐτοὺϲ, ἀλλὰ τὴν ἑαυ- τῶν, ο]ὐδὲ........

Frg. XIV.

......ποτο...[ψη- (Bb. I
φίϲματοϲ....... ναι ϲεαυτὸν..... κεποηϲαν...... γενομεν.......

3—6 rest. E., quamquam non vidit in frg. IV inferiore parte eadem illa exstare. Nempe frg. IV ab Arabibus male conglutinatum rursus in duo dirimendum est, qua in re color quoque papyri viam monstrat. — 7 πολλά E.; in IV π litterae vestigium servatum est. — 8 γινεται ut videtur A pr., quod praefert E. — 12 ουτω et 13 ωδημοϲ sunt in III b, reliqua in I. quo non perspecto E. utrumque frg. aliter restituit. — 15 εἴληφεν τὰ E. — 16 ἐπὶ om. E. — 17 τηπολιτεια A. — καὶ ἐννόμωϲ E. — 18 ταῦτα ο[ὐκ ἔξ. E.; Ο an C exstiterit ex sensu solo diiudicandum est. ego propter totius loci sententiam ϲύ praetuli. — 21 γραψαϲ certum est e vestigiis litterarum, quamquam non legit E. — 25 τη A. — 26 ληтη ut videtur A.

Col. XXIX. Frg. Bb. II. Sensus hic esse videtur: si tu beneficiis gloriaris, hoc respondendum est, non tantum gratiae exigere benefacta quantum irae malefacta; non enim e. q. s.

Frg. Bb. III Bb. nunc ita restituit: καὶ νῦν δὴ τοῦτο καλῶϲ ϲυμβέβηκεν, ὑ]πὸ τοῦ ϲοῦ ψηφ. [ἡλωκέ]ναι ϲεαυτὸν, [ὡϲ ἔοι]κε, ποιήϲαν[τα τὴν] γενομέν[ην ζήτηϲιν. Ego nihil *expedio.*

[Ἀλλὰ τοὺϲ νεωτέρουϲ ἐπὶ βοήθειαν καλεῖ, οὓϲ ὕβριζεϲ καὶ ἐλοιδοροῦ ἀκρατοκώθωναϲ ἀποκαλῶν;]

[εἰ μέν τιϲ ἀκρατέϲτερον ἔπιεν, ἐλύπει ϲε]

Frg. XV.

XXX (XVII S.) | (desunt vers. VI)
....ὑ]πὲρ αὐτῶν ε-
.....οιϲ τὴν εἰρή-
νην ἐπ]οιηϲάμεθα
........ουλευω
.........ον χρη
.........ενχε.

(desunt vers. XVI?) |
α..ω παρ' ἑκάϲτου XX[XI]
ἡμῶν γίγνεϲθαι, — καὶ (XXVII [S.)]
τὸ μὲν κατηγορεῖν
ἐν τῷ δικαϲτηρίῳ
καὶ ἐξελέγχειν τοὺϲ
εἰληφόταϲ τὰ χρήμα-
τα καὶ δεδωροδοκη-
κόταϲ κατὰ τῆϲ πατρί-
δοϲ ἡ[μῖν] προ[ϲέτα-
ξεν [τοῖϲ ἡρημένοιϲ
κατη[γόροιϲ]· τὸ δ' [ἀπο-
φῆναι τοὺϲ ε]ἰληφόταϲ
.........τ]ῇ βουλῇ
τῇ ἐξ Ἀρείου π]άγου η

Inserui deinde frg. quod est apud Priscianum XVIII c. 25. — Ἀκρατοκώθωναϲ vocabulum etiam ab Athenaeo (XI 483 E.) ex hac oratione, et a Polluce (6, 24) ex Hyperide affertur. — ὑβρίζειϲ codd.; ὕβριζεϲ S.

Alterum quoque frg. hoc loco addidi, quod Athenaeus (X 424 D) ex hac oratione servavit. Ἀκρατέϲτεροϲ etiam ap. Pollucem l. c. Hyperidi tribuitur. — ἐλύπει ϲε A; ἐλύπηϲεν PVL.

Frg. XV efficitur ex duobus Harrisianis, VI et XII, quorum in illo duae primae columnae reliquarumque superior pars, in hoc harum inferior exstat. Coniungendi auctor fuit S., etiam Bb. idem suspicatus est.

Col. XXX. 7 ὑπὲρ αὐτῶν· ἐκείνοιϲ S.; ὑπ. αὐτ. ἐπὶ τούτοιϲ B. — 11 τ]ῶν ὑ[φ'] ἡ|μῶν] B.

Col. XXXI. 1 τὸ δὲ προϲῆκον ἀπ]αιτῶ παρ' ἑκ. S.; αὐ[τ]ῷ B. — 2 ημιν A pr. — 5 εξελεγξειν A pr. — 9 sq. S: ἡμῖν προϲήκει, ξένουϲ τε καὶ φίλουϲ κατηγοροῦϲιν· τὸ δὲ..; contra B: ἡ βουλὴ προϲέταξεν ἡμῖν τοῖϲ αὐτῶν κατηγόροιϲ, et Sch.: ἡμῖν προϲέταξεν ἡ βουλὴ τοῖϲ κατηγόροιϲ. Sed ἡ βουλή (scil. ἡ ἐξ Ἀρ. π.) non est subiectum sententiae; ὁ δῆμοϲ requiritur. — 11 τὸ δὲ κρί|νειν Sch. Sed recte S. sententiam ita comprehendit: „nos accusamus —, areopagum de re quaerere oportebat, vos iudices damnare debetis.“ — 13 ηβουλη A. (ἡ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρ. π. S. B.).

..........ονδη
..........ξεν το
(desunt vers. XII?) [ἐξ Ἀρείου|
XXXII πάγου. — ἐὰν δὲ ἡ ψή-
(XXIX S) φοϲ μὴ ἀκόλουθοϲ
γένηται τοῖϲ νόμοιϲ
καὶ τοῖϲ δικαίοιϲ, τοῦ-
το δὴ ὦ ἄνδρεϲ δικα-
ϲταὶ παρ' ὑμῖν ἔϲται
καταλελειμμένον. —
διόπερ δεῖ πάνταϲ
ὑμᾶ[ϲ...........
(desunt vers. IV)
πό]λεωϲ [καὶ] τὴν ἄλ-
λη]ν [[τὴν]] εὐδαιμονί-
αν τὴν ὑπάρχουϲαν
ὑμῖν ἐν τῇ χώρᾳ
καὶ κοινῇ πᾶϲι καὶ ἰδίᾳ
ἑνὶ ἑκάϲτῳ, — καὶ εἰϲ
τοὺϲ τάφουϲ τοὺϲ τῶν
προγόνων τιμωρή-
ϲαϲθαι τοὺϲ ἀδικοῦν-
ταϲ ὑπὲρ ἁπάϲηϲ τῆϲ
πόλεωϲ, καὶ μήτε
λό]γου παράκληϲιν
μήτε]..........
(desunt v. II?) [τοὺϲ εἰληφό-|
XXXIII ταϲ δῶ[ρα κατὰ τῆϲ
(XXX S) πατρίδοϲ καὶ [τῶν
νόμων· — μηδ[ὲ τοῖϲ
δακρύοιϲ τοῖϲ Ἀγ[νω-
νίδου προϲέχετε [τὸν
νοῦν, ἐκεῖνο λο[γιζό-
μενοι, ὅτι ἀτυχ[ήϲαν-
τι μὲν......
(desunt vers. VIII) [ἔ-
φοδι...........
οὗτοϲ δ' ἂν [ὀδυρόμενοϲ
οὐ δίκαια ποιήϲ[ειεν,
ὥϲπερ καὶ οἱ λ[ηϲταὶ
οἱ ἐπὶ τοῦ τροχο[ῦ κλαί-
οντεϲ, ἐξὸν αὐ[τοῖϲ

Col. XXXII. IX primi vers. sunt in VI. Sensus ita continuatur: Itaque et nos et areopagus officio defuncti sumus; iam reliqua penes vos sunt. — 9 sqq. S. lacunam hoc fere modo expleri vult: διόπερ δεῖ π. ὑ. [ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταὶ κολάϲαι τοὺϲ μεταφέρειν ἐθέλονταϲ ἐκ τῆϲ πό]λεωϲ, deinde legens [εἰϲ] γῆν ἄλλην. Cui recte adversatur Sch., Boeckhio potius adstipulatus, qui ἀποβλέψανταϲ εἰϲ praecessisse conicit. — 14 γῆν etiam B. — 15 ἀλ|λὰ καὶ] τὴν B.; ἄλ|λην τὴν S. — Sit audacius tollere τήν; at sensus optimus existit. — 18 κοινη et ιδια A. — Lacuna in fine col. S. haec fere hausta putat: [μήτε τὰϲ τῶν ἐξαιτουμένων δεήϲειϲ ἐᾶτε ϲῶϲαι τοὺϲ εἰληφό]ταϲ.

Col. XXXIII. — 4 Ἀγνωνίδου B. S. Bb. coll. v. 25. — 7 ἀτυχήϲαντι B. S., ἀτυχοῦντι Bb. — 8 μενμεν A pr. — 20 ληϲταί B. S.; ν[αῦται S[1]; ἀ[νόητοι E. — 21 οιεπιτουχορ.. A pr.; corrector supra X addidit τρο, deinde P litteram et quae sequebatur O expunctas fuisse puto. Itaque τροχοῦ κλαί|οντεϲ B. S.; τροχοῦ | ὄντεϲ S[1]. E. ἐπὶ τοῦ τροποῦ κλ.: „de même que les sots pleurent une fois qu'ils

μὴ ἐμβαίνε[ιν εἰϲ
τὸ πλοῖον. οὕτω [δὴ
καὶ Δη[μο-
ϲθένηϲ τί προϲ[ῆκον

κλαιήϲει; — [ἐξῆν γὰρ αὐτῷ
μὴ λαμ[βάνειν.... |

[οὐδὲ μέχρι παραγραφῆϲ]

---

ont mis le pied sur la planche du navire.“ — 24 δὴ om. B. S. — 25 αγωνιδηϲκαιδη.. A pr.; corr. primum N inter Γ et Ω supra versum addidit, deinde singulas litteras omnes punctis notavit. Fortasse v. 24 δηκ̇ά̇ι̇ in lacuna exstitit. — 26 τί πρὸϲ ὑμᾶϲ Sch., τί προθήϲει; B., τί πρὸϲ ταῦτα ci. S. — 27 καὶ δεήϲεται μὴ λαμβάνειν δίκην B., ἐξὸν αὐτῷ μὴ λαμβάνειν S[1]. Utrique adversatur interpunctionis signum in A appositum, itaque rectius S: ἐξῆν γὰρ αὐτῷ μ. λ.

Claudit agmen frg. ap. Harp. s. v. παραγραφή, cui certus locus assignari nequit. Explicat Harp.: οὐδὲ μέχρι τινὸϲ ὡριϲμένου χρόνου καὶ παραγεγραμμένου, ὅ ἐϲτι περιγεγραμμένου.

Quindecim papyri fragmina, quae neque per se ipsa sensum aliquem praebent neque cum aliis coniungi poterant, hoc loco subicienda putavi. — Frg. H. XX: | — ντο?πα | — ο.π..| — α...|. — H. XXIII: (des. vers. — + 3) — ν | — ϲει | — ιαφι | (des. vers. 2 + —) | (des. vers. —) | κακαι? — | απη— | μωι — | ξ — | ο? — | ϵ? — | π? | ψ — | (des. vers. —). — H. XXIV: (des. vers. —) | — ν?ει | — δ?ι?κη | — γονε | — ϲ?αν | — υκατεψη | — ωμενγαρ | — δ?ενανυν | — ἀπ]οθνήϲκων | — ηγ?. | (des. vers. —) | (des. vers. — + 1) | ο — | ϵ — | π — | μ — | ω — | π — | οι? — | (des. vers. —). — H. XXIX: — π]εϖομφα.. |. — H. XXXI: — ϲω —. — H. XXXII: — —. Bb. IV: | —μ?εταλ.η?— | — ...ω?.η?..— |. — Bb. VIa: | — α.υ — |. — b: — ....μ?. — | — αλλενπ?— | — .....ν — |. — c: — δειντο |. V. etiam p. 22 adn. v. 3. — E. IV (cf. ad col. XXVIII): | παραϲο. | α?ι?τι.ο?ϲ | . ἐξ Ἀ[ρ]είου | α?ν?..ψη | ..αδ...| ..α?το.. | ρ?οι ι?... | ...τα.ο |. — E. V: | αλλα? ὦ ἄ[νδρεϲ | δ? — | τω — | ν — | θ — |. In sinistra parte columnae tam largum spatium est, ut initium orationis his verbis contineri suspicer. — E. VI: — α?ϵ | — γον | — υ?τ |. — E. X: κυ. — E. XI: π?ιω̄?. — Quam farraginem omnem in praesenti sane inutilem, sed de qua nondum desperandum esse putem, sagacioribus felicioribusque diligenter commendo.

II.

[ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΥΠΕΡ ΛΥΚΟΦΡΟΝΟϹ.]

Frg. I.

XXXIV (XXXI S.) | τῇ κατηγορίᾳ χρῆcθαι, — οὕτω καὶ ἐμὲ ἐᾶτε ὃν τρόπον προῄρημαι καὶ ὡc ἂν δύνωμαι ἀπολογεῖcθαι· — καὶ μηδεὶc ὑμῶν ἀπαντάτω μοι μεταξὺ λέγοντι· — τί τοῦθ' ἡμῖν λέγειc; μηδὲ προcτίθετε τῇ κατ[ηγορίᾳ παρ' ὑμῶν αὐτῶν μηδέν, ἀλλὰ μᾶ]λλον τῇ ἀπολογίᾳ ...εν.....κ....

(desunt vers. XIV ?) |

Frg. II.

| (desunt vers. X ?) XI (XII

.....ὁ νόμοc c[υ]γκατηγο]ρεῖ(ν) μὲν τῷ βουλομ]ένῳ κατὰ τῶν κριν]ομένων ἐξουcίαν] δίδωcι, cυναπολογεῖcθαι δὲ κωλύει. — ἵνα δὲ μὴ π[ρ]ὸ τοῦ πράγματοc πο[λλοὺc

---

Inscriptio hoc loco deperdita in fine orationis legitur.

Fr. I (H. IX). Ex anteriore col. haec servata sunt: (des. vers. V | — — ω | — — νεν | (desunt v. —) | — Sensum S. ita explet: ὥcπερ καὶ τοῖc ἀντιδίκοιc ἐπετρέψατε ὡc ἐβούλοντο] τῇ κ. χρ. — 2 ουτωι A. — 4 ηρημαι A. — 6 ὑμῶν compendio scriptum. — 9 υμιν A pr. — 13 απολογια A in fine versus.

Fr. II est Harrisianum XIII, quocum coniunxerunt S. et Bb. parvum frg. XXVIII, sexti versus quattuor septimique duas primas litteras continens. — 1 Negationem praecessisse certum est. — cυγκατηγορεῖν S., ε[ἰc τ]ὸ κατηγορεῖν B.; cυνκατηγορει A habuit. — 5 sq. | λογειτθαι ut videtur A. cυναπολ. S., ἐ]ὰν ἀπολ. B.

ους ἀναλ[ίςκω,
αὐτὴν τὴν [ἀπολο-
ν πορεύςομα[ι,
μὲν θεοῖς εὐ-
ενος βοηθῆ-
μοι καὶ cῶcαι ἐ[κ τοῦ
όντος ἀγῶνος,
ς δὲ ὦ ἄνδρες δι-
αὶ ἐκεῖνο πα[ρ]αι-
άμενος πρῶ[το]ν |

νεωρίων προδοςίαν ἢ
οχείων ἐμπυριςμὸν ἢ
ιτάληψιν ἄκρας]

Frg. III.

esunt vers. XV?)
.........ὁ Εὔ-
ος].....ωτον
.....ἐπε]ιδὴ ἐτε-
ηςεν ἐκ]εῖνος
......ρος ὁ Φλυ-
......ε.αὐτοῦ
.....ο αν τοῦ

.........καὶ ἠξί-
ου]..........ννο
............εθετ
..........λειν
.............ε
...........ατο |
(desunt v. XIII?)....[τοὺς XXXVII (XXXIII S.)
ἐγγυ]τάτω γένου[ς
εἴρ]γειν τὸν Εὔφ[η-
μον, ἀλλ' ἐᾶν. — νῦ[ν
δὲ τοῦτο ποιήςα[ν-
τες ἔργῳ μεμαρτυ-
ρήκαςιν αὐτοὶ ὡς ψευ-
δὴς ἐςτιν ἡ αἰτία κα-
τ' ἐμοῦ. — πρὸς δὲ τού-
τοις πῶς οὐκ ἄτοπον, —
εἰ μέν τι ἔπαθεν
τὸ παιδίον ἢ γιγνό-
μενον ἢ καὶ ὕςτε-
ρον, ταύταις ταῖς δια-
θήκαις ἰςχυρίζεςθαι
ἂν αὐτούς, ἐν αἷς ὑ- |
(desunt vers. XX?)
ν..............

ιαλ[ώςω Bb. — 18 | ..ςομενος A pr. — De sequenti
haec leguntur: — — | ε — — | δ — — | κ — — | π? — —
— — | κρο — — |.
Post fr. II inserui frg. servatum a Polluce (IX, 156; cf.
.. 97, 12; Phryn. epit. p. 335 Lob.), quod sane etiam
II vel adeo I locum habuisse potest, cf. initium Euxe-
eae. Nempe εἰςαγγελίαν suae causae minime convenire
or exponit. Ceterum Pollux: ἐν μέντοι τῷ Ὑ. ὑπ. Λ.
ν γεγραμμένον — καὶ οὕτως ἐγέγραπτο ἐν πλείοςι βιβλί-
et Phryn.: ἐμπυρ.· οὕτως Ὑ. ἠμελημένως, δέον ἐμπρης-
λέγειν.
Frg. III (XVII H.). Col. 32. 3—5 dedi ex restit. S. —
33. 1 τατωιγενου A.; ἐγγυτάτω γένους B. S. — 2 ἀπά-
B.; εἴργειν S. — Praecessit οὐκ ἐχρῆν vel simile quid.
ι εργω A. — 15 ειναιcυ A pr., primum I a correctore
sfixum. εἶναι cυ — S¹; ἐν αἷς ὑ — B. S.

τὸν Εὔφη[μον..... κωλυε.ε......... — τον........[παρέ- χοντα.....[μαρ- τυρίας α........ τερω........... σκε......... |

[Οὔτε γὰρ τὴν ἑαυτοῦ χεῖ- ρα δυνατὸν ἀρνήσασθαι.]

[Νωθρεύεσθαι]

Pap. Ardenianus. Col. II. — — — Ἀρί- | στωνος δὲ ἀν[δρά- ποδα εἶχεν ἐν το[ῖς ἔργοις· καὶ ταῦ[τ]α α[ὐ- τὸς ὑμῖν ἐμαρτύ[ρη- σεν ἐπὶ τοῦ δικασ[τη- ρίου, ὅτ' ἦν το[ύτ]ῳ ὁ ἀγὼν πρὸς [Ἀρχε- στρατίδην. τοιο[ῦτο γάρ ἐστι τὸ Ἀρίστ[ωνος τουτουῒ πρᾶγμα· — [αὐ- τὸς προσκαλ[εῖ]τα[ι μὲν περιιὼν π[άν- τας ἀνθρώπους, τῶν δ' ὅσοι μὲν [ἂν μὴ διδῶσιν αὐ[τῷ ἀργύριον, κρίν[ει καὶ κατηγορεῖ, ὁπ[όσοι δ' ἂν ἐθέλωσιν [ἀπο- τίνειν, ἀφίησιν, [τὸ δ' ἀργύριον Θεο[μνή- στῳ δίδωσιν· — ἐκ[εῖ-

---

Col. 34. 5 μαρτυρίας B.; id. v. 6 sq. ἐγγυ]τέρω [γένους.

Accedit ex Babingtonianis frg. unum, quod huic orationi vindicandum videtur (I): | — | — ρηται | — c? | — | — ν ; des. v. XXIII? | τ— | ε?χ? — | ≟ | βαι?υ? — || ριπ (ριτη?) — | νει?ς? — | ςι?μ? — | εμ — | .ειμ — || ρ?αφη — | μ?οιχε (μοιχεύειν Bb.) — | φ?ομηε — | .λ?εφ — | des. v. XV? |.

Porro a veteribus servata duo, alterum ap. Poll. II, 152 (cf. Bachmann Anecd. I p. 414, 24; Suid. s. v. χεῖρα); alterum (νωθρεύεσθαι) ap. Poll. IX, 137, qui addit: ὅπερ ἔγωγε οὐ πάνυ ἐπαινῶ.

Ex columna I haec fragmenta verborum servata sunt: | — — ντην | — — αερω | — — διατι | — — ααυ || — — ν?ου | — — ιμεν | — — υεις | — — ου | — — ναι || — — ουν | — — με | — — εως | — — ης? | — — ε || — — ου | — — ρω̄ | — — α?ε | — — ω?ν | — — ς — — ενος | '— — ιως | — — νη | — — ἄνδ]ρες δι[κασταί] — υσιος || — — νφι | — — το | — — ος | — — Ἀρί |

Col. II. 6 τούτων Bb. Sw. C.; το..ωι A. — 7 Ἀρχεστρ. Bb. — 9 sq. restit. Sw. — 10 τουτουϊ A. — 12 περιων A.; cf. eandem scripturam or. I col. 5, 6. — 19 αφησιν A pr. — 20 *Θεομνήστῳ* rest. Sw.

νοϲ δὲ λαμβάνω[ν ἀνδράποδα ἀγοράζει, καὶ παρέχει ὥϲπερ τοῖϲ ληϲταῖϲ ἐπιϲιτιϲμόν, καὶ δίδωϲι τούτῳ ὑπὲρ ἑκάϲτου τοῦ ἀνδραπό- | III. δου ὀβολὸν τῆϲ ἡμέραϲ, ὅπωϲ ἂν ᾖ ἀθάνατοϲ ϲυκοφάντηϲ. — Ἄξιον δ' ἐϲτὶν, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταὶ, κἀκεῖθεν ἐξετάϲαι τὸ πρᾶγμα ἀφ' ὧν ἐν *τῷ* δήμῳ τὸ πρῶτον αὐτοὶ εὐθὺϲ ᾐτιά*ϲ*αντο. — ἐμοὶ γὰρ (οἱ) οἰκ[εῖ]οι ἀπέϲτειλαν γράψα[ντ]εϲ τήν τε εἰϲαγγελίαν καὶ τὰϲ αἰτίαϲ ἃϲ ἐν τῇ ἐκκληϲίᾳ ᾐτιάϲαντό με, ὅτε τὴν εἰϲαγγελί[αν] ἐδίδοϲ[α]*ν*, ἐν α[ἷϲ ἦ]*ν* γεγρα[μ]*μέ*νον ὅτι Λυκ*ο*[ῦργ]οϲ λέ*γ*[ει], φάϲ*κω*[ν ἐκ τῶ]ν ο]ἰκ[είω]ν ἀκ[ηκοέ]*ναι*, ὡ]ϲ ἐγὼ παρακολουθῶν, ὅτε Χάριπποϲ ἐγάμει τὴν γυναῖκα, παρεκελευόμην αὐτῇ ὅπωϲ μὴ *πληϲιάϲει Χαρίππῳ, ἀλλὰ διαφυλάξει αὐτήν. — ἐ]γὼ [δ]ὲ ἃ καὶ πρὸϲ τοὺϲ | ἐπιτηδείο*υ*[ϲ καὶ IV. πρὸϲ τοὺϲ ο[ἰκείουϲ τοὺϲ ἐμαυτ[οῦ εὐθὺϲ ἥκων ἔλε*γ*[ον, κα]ὶ νῦν πρὸϲ ὑμ[ᾶϲ ἐ]ρῶ, — ὅτι, εἰ ἔϲτι*ν* *τ*[αῦτ]α ἀληθῆ, ὁμολ[ογ]*ῶ* καὶ τἄλλα πάν[τα πεποιηκέναι τὰ [ἐν τῇ εἰϲαγγελίᾳ γε[γραμμένα· — ὅτι δὲ [ψευδῆ ἐϲτιν, ῥᾴδιο*ν* [οἶμαι εἶναι ἅπαϲι[ν ἰδεῖν· — τίϲ γὰρ οὕτω[ϲ ἐϲτὶ τῶν ἐν τῇ *π*[όλει ἀλόγιϲτοϲ, ὅϲ[τιϲ ἂν πιϲτεύϲαι το[ιούτοιϲ λόγοιϲ; — ἀνά*γ*[κη γὰρ, ὦ ἄνδρεϲ δικ[αϲταὶ,

---

Col. III. 2 η A. — 9 ητιαϲαντο A. — 10 οἱ add. Sw. al. — num ἐπέϲτειλαν? — 14 iota mutum ubique in A omissum. — 25 sq. πλεοναϲη A pr.; πληϲιαϲη A corr. Coniunctivum tuentur B. JBL. C.; πληϲιάϲει Sw. K. — 28 ε]γω[δ]εκαι A pr.

Col. IV. 3 ἐμαυτ[οῦ τότε | Bb. C., καθ|ήκων ci. Sw.; at non ita librarius syllabas dirimit. — 5 ἐ]ρῶ Bb., qui ρω dignosci affirmat; Sw. in add. λέ]γω reponit, sed Sw.[1] ut Bb. — 7 ομολ[ογ]ωι A. — 10 ειϲαγγελια A. — 11 ψευδῆ Sw. in scholiis. — 12 [νομίζω] Bb.; οἶμαι C. propter spatium. — 13 [δηλῶϲαι] Bb.; γνῶναι Patakis ap. Sw.[1]; ἰδεῖν C. — 15—19 rest. Bb. —

πρῶτον μὲν [ὀρεωκόμον καὶ π[ροηγητὴν ἀκολουθε[ῖν τῷ ζεύγει, ὃ ἦγεν τὴν γυναῖκα, |

V. ἔπ[ε]ιτα δὲ παῖδαϲ τοὺϲ προπέμποντας αὐτὴν ἀκολουθεῖν καὶ Διώξιππον· καὶ γὰρ οὗτοϲ ἠκολούθει διὰ τὸ χήραν ἐκδίδοϲθαι αὐτήν. — εἶτ' ἐγὼ εἰϲ τοῦτο ἀπονοίαϲ ἦλθον, ὥϲτε ἄλλων τε τοϲούτων ἀνθρώπων ϲυνακολουθούντων καὶ Διωξίππου καὶ Εὐφραίου τοῦ προϲγυμναϲτοῦ αὐτοῦ, οἳ τῶν Ἑλλήνων ὁμολογουμένωϲ ἰϲχυρότατοί εἰϲιν, — ο[ὐ]κ ᾐϲχυνόμην το[ιο]ύτουϲ λόγουϲ λέγων περὶ γυναικὸϲ ἐλευθέραϲ πάντ]ων ἀκουόντων, οὐδ'] ἐδεδίειν μὴ παραχρ]ῆμα ἀπόλωμαι τυπ]τόμενοϲ; τίϲ γὰρ] ἂν ἠνέϲχετο τοι]αῦτα περὶ τῆϲ αὐ- |

VI. τοῦ ἀδελφ[ῆϲ ἀκού]ων οἷά με ο[ὗτοι αἰτι]ῶνται εἰρηκ[έναι καὶ οὐ κἂν ἀπέ[κτεινε τὸν λέγοντα; — [τὸ δὲ κεφ]άλαιον, ἃ π[ρὸϲ ὑμᾶϲ καὶ μικρῷ [πρόϲθε]ν εἶπον, εἰϲ [τοῦτο ἀν]αιϲθηϲίαϲ ὁ Χ[άριππ]οϲ, ὡϲ ἔοικεν, [ἦλθε]ν, ὥϲτε πρότ[ερον] μὲν, ὡϲ φαϲὶν, [τῆϲ γυν]αικὸϲ προλε[γούϲηϲ] ὅτι

---

23 οϲηγεν A pr. — 24 sqq. A: τηνγυναικα ἐπει|ταδεπαιδαϲτο[υ ϲπρο|πεμπονταϲαυτην|ακολουθειντωζευ|γειοϲηγεντηνγυ|ναικα ε πειταδε e. q. s., cum scribentis oculus ab ἀκολουθεῖν v. 27 aberrasset ad idem vocabulum exstans v. 22.

Col. V. 7 εγδιδοϲθαι A ut semper, quod retinet Sw.; ceterum a pr. m. εγδιδοναι. — 19 ηϲχυνομην A. — 26 ἀπα]γόμενοϲ Bb. πνι]γόμενοϲ K., Car. Fr. Hermann ap. Sw., C.; τυπ]τόμενοϲ JBL. Littera est vel Γ vel Τ.

Col. VI. 1 ω̄ in fine vers. A. — 3 εἰρηκέναι; ἆρ' οὐ|κ κτέ. Bb.; εἰρ. καὶ οὐκ Sw. — 5 sqq. dedi ex Caesaris restitutione. Bb.: τὸ δὲ κ. ἀπ[ὸ τῶν ὀλίγων | καὶ μικρῶ[ν τούτων ὧ]ν εἶπον, eademque Sw., nisi quod contra cod. μιαρῶν; tum K.: ἃ περὶ τούτων καὶ μικρῷ πρότερον εἶπον, nec aliter JBL., nisi quod in initio ἀπὸ τούτων, ὃ καὶ vult. — v. 8—15 cum C. lectiones Bb. secutus sum; at aliter K.: *ὥϲτε προκαταγνοὺϲ*, ὡϲ φαϲιν, τῆϲ γυναικὸϲ προδοϲίαϲ, ὅτι

ϲυνομωμο[κυῖα εἴ]η πρὸϲ ἐμέ, πά[λιν δ]ὲ ἀκούων ἐμο[ῦ παρακελευομένο[υ αὐτῇ, ὅπωϲ ἐμμ[ενεῖ ἐν τοῖϲ ὅρκοιϲ οἷ[ϲ ὤμοϲεν, ἐλάμβανε[ν γυναῖκα; — καὶ ταῦ[τα δοκεῖ ἂν ὑμῖν ἢ [Αἴαϲ ἐκεῖνοϲ ὁ μαιν[όμενοϲ ποιῆϲαι [ἢ Μαργίτηϲ ὁ πάντ[ων ἀβελτερώτατοϲ; — [Ἀλλ' οἶμαι, ὦ ἄνδρε[ϲ δικαϲταί, πολλὰ πλεο- |

VII. νεκτοῦϲιν ἐν τοῖϲ ἀγῶϲιν οἱ κατήγοροι τῶν φευγόντων· οἱ μὲν γὰρ διὰ τὸ ἀκίνδυνον αὐτοῖϲ εἶναι τὸν ἀγῶνα ῥᾳδίωϲ ὅ τι ἂν βούλωνται λέγουϲι καὶ καταψεύδονται, οἱ δὲ κρινόμενοι διὰ τὸν φόβον πολλὰ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖϲ εἰπεῖν ἐπιλανθάνονται· — ἔπειτα οἱ μὲν ἐπειδὰν πρότερον λόγον λάβωϲιν, οὐ μόνον ἃ ἔχουϲιν αὐτοὶ δίκαια περὶ τοῦ πράγματοϲ λέγουϲιν, ἀλλὰ ϲυϲκευάϲαντεϲ λοιδορίαϲ ψευδεῖϲ κατὰ τῶν κρινομένων ἐξιϲτᾶϲιν τῆϲ ἀπολογίαϲ, — ὥϲτε ϲυμβαίνειν αὐτοῖϲ δυοῖν τὸ ἕτερον, ἢ περὶ τῶν ἔξωθεν διαβολῶν |

VIII ἀπο[λογου]μένοιϲ τῆϲ [περὶ τοῦ] πράγματοϲ [ἀπολογία]ϲ ἀπολελ[εῖφθαι, — ἢ εἰ] μὴ μέμνη[νται περὶ] τῶν προκ[ατηγορηθ]έντων, ο[ὕτω δόξαν κ]ατα-

ϲυν. κτέ. — 16 rest. Sw. — 17 ἐμμένῃ Bb., ἐμμενεῖ Sw. in adn., K. — 20 cum aliquantum spatii supersit, Bb. ἐλ—ε τὴν restituit; ἐλ—ν' αὐτὴν K. Sw., qui tamen in addendis ἐλάμβανεν probat. Possis etiam ἐλ. ὅμωϲ. — 22 Ἡρ[ακλῆϲ Bb. in add., Sw., quod spatium egreditur, et ductus qui in A post H superest non P sed A vel O indicare videtur. Itaque ἢ Αἴαϲ conicit Sw. in scholiis. — 24 ἢ M. Sw.; ὁ M. Bb.

Col. VII. 4 ομεν A pr. — 14 επειταὶ A. — 16 πρότεροι Patakis. — 20 αλλαιϲυνϲκευ | A; ϲυνϲκ. retinet Sw. — 25 supra ε in A est ductus aliquis in hunc modum: c. — 27 et 28 in fine vs. ων compendio scr.

Col. VIII. 4 ἀπο|λελ[ῆϲθαι Bb.; ἀπο|λελ[εῖφθαι Sw. JBL. — 6 προϲκατηγ.? — 7 ο[ἴημα Bb.; ο[ἴηϲιν Sw.; at sic spatium non *expletur*. Neque magis sufficit coniectura K.: οἴ-

λείπ[εcθαι παρ]ὰ τοῖc δικαcτ[αῖc ὅτι] ἀληθῆ ἐcτιν [τὰ εἰρ]ημένα· — πρὸc δ[ὲ τού]τοιc τούc τε μέ[λλοντα]c βοηθεῖν το[ῖc φε]ύγουcι προδιαβ[άλλ]ουcι καὶ αὐτοῦ τ[οῦ κριν]ομένου τὴν [ἀπολο]γίαν διαcτρ[έφουcιν]· — οἷον καὶ ἀ[ρτίωc] οὑτοcὶ ἐνεχεί[ρηcε ποιεῖν ἐν τῇ κα[τηγορίᾳ· — καὶ οὐδ' ἀποδ[έχεcθαι ἐῶcι τῶν ἀ[ναβαινόντων ὑπέ[ρ τινοc καὶ cυναπολ[ογηcομένων — δι.......... μὴ ἀπο.......... πότερ' οὐ[κ ἔννομόν ἐ- |
IX cτι τοῖc κρινομένοιc τοὺc οἰκείουc καὶ τοὺc φίλουc βοηθεῖν, — ἢ ἔcτιν τι τῶν ἐν τῇ πόλει τούτων δημοτικώτερον, τοῦ τοὺc δυναμένουc εἰπεῖν τοῖc ἀδυνάτοιc τῶν πολιτῶν κινδυνεύουcι βοηθεῖν; cὺ δὲ οὐ μόνον περὶ τῶν cυνηγόρων τοὺc λόγουc πεποίηcαι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴν ἐμὴν διατάττειc καὶ παραγγέλλειc τοῖc δικαcταῖc περὶ ὧν δεῖ αὐτοὺc ἀκούειν (καὶ) κελεύειν με ἀπολογεῖcθαι, καὶ περὶ ὧν μὴ ἐὰν λέγειν. — καὶ τοῦτο πῶc καλῶc ἔχει, cὲ μὲν ὅπωc ἠβούλου τὴν κατηγορίαν

εcθαι κατ. ἄρα τοῖc δ., qua reiecta ipse postea δόξαν καταλ. coniecit. — 8 καταλείπειν Bb. Sw. K. C.; quod spatio non prorsus sufficit. — 13 τοῖc φεύγουcι C.; π[ρὸc το]υτουcί Bb. Sw.; το[ῖc εἰ]cιοῦcι Sh. ap. JBL. — 18 [αὐτὸc] Bb. Sw. C., quod cum spatio minus convenit. — ουτοcϊ A. — 19 ἐνεχείρηcεν Sw.; ἐνεχ. ποιεῖν K. C. ἐν. νῦν Sh. — 20 τη A. — Sequentia K. ita restituit: οὐ|δ' ἀπολ[ογεῖcθαί τι|cι τῶν ἀ[ναγκαίων | τῶν ὑπὲ[ρ ἐμοῦ | cυναπολ[ογηcομέ|νων δι[δούc, ὧν δέομαι | μὴ ἀπο[λιπεῖν μ', ὁρᾶν δὲ | πότερ' οὐ[κ ἔξε|cτι κτέ. Sed ante, non post δι... v. 25 sententiam terminari spatium vacuum in A indicat. Itaque melius JBL: οὐδ' ἀποδέξεcθαί φηcι τῶν ἀπαντώντων ὑπὲρ ἐμοῦ cυναπολογηc.· διὰ τί δὴ ἀξιοῖc μὴ ἀποδέχεcθαι; πότερ' οὐκ ἔννομόν ἐcτι κτέ.

Col. IX. 6 τούτου corrigit Sw., ut in consimili loco pro Eux. col. 25; defendunt utrobique K. et C. — 20 ἀκούειν deleri iubet Sw.; K. et JBL καὶ inserunt, omissum a librario *propter consimilem sequentem syllabam.*

ποιήcαcθαι, προει- | X δότα δὲ ἃ ἔχω ἐγὼ δίκαια λέγειν πρὸc τὰ παρὰ coῦ ἐψευcμέ-να ὑφαιρεῖcθαί μου τὴν ἀπολογίαν; — καὶ ἐμὲ μὲν αἰτιᾷ ἐν τῇ εἰcαγγελίᾳ καταλύειν τὸν δῆμον παραβαί-ν[ον]τα τοὺc νόμουc, — αὐ[τὸc] δ' ὑπερπηδή-c[αc ἅπ]αντας τοὺc ν[όμο]υc εἰcαγγελί-α[ν δέδ]ωκαc ὑπὲρ ὧν [γρα]φαὶ πρὸc τοὺc θεc[μοθ]έταc ἐκ τῶν νό[μων] εἰcίν, ἵνα π[ρῶτον μ]ὲν ἀκίν-δ[υνοc εἰc]ίῃc εἰc τὸ[ν ἀγῶνα,] ἔπε[ιτ]α ἐξ[ῇ coι τραγ]ῳδίαc γρ[άψαι εἰc τὴ]ν εἰcαγ-γελ[ίαν οἵαc]περ νῦν γέγρ[αφαc, — ὅc μ' α]ἰτιᾷ ὅτι τ[αύτην τὴν γ]υ-να[ῖκα....... ἄ-γαμ[ον ἔνδον κα]τα-γηρ[άcκειν]...αc δε c.........c |

XI οὐ προcήκει παρὰ τοὺc νόμουc. οὐκοῦν ἄλλην μὲν οὐδε-μίαν τῶν ἐν τῇ πό-λει γυναῖκα ἔχειc εἰπεῖν, ᾗτινι ἐγὼ τούτων αἴτιόc εἰμι, περὶ ἧc δὲ νῦν τὴν κατηγορίαν πεποίη-cαι, πότερα ᾤου προc-ήκειν cυνοικεῖν ἐκ-δεδομένην Χαρίπ-πῳ, ἑνὶ τῶν πολι-

---

Col. X. 1 εχωι A. — 6 εν primo omissum a corr. demum additum. — 7 ειcαγγελια A. — 11 πάντας Bb. Sw. C. — ἅπαντας τοὺc π[ατρίουc Sh., cum revera ductus ille non magis N quam Π indicare videatur. — Quae sequuntur usque ad v. 20 Bb. restituit; deinde scripsit: ἐξιῇc τραγῳδίαc γράφων τὴν εἰc. ὥcπερ νῦν γέγρ., καὶ αἰτιᾷ ὅτι τ. τὴν γυν. — ἄγαμον ἔνδον καταγηράcκειν. K.: ἐξῇ coι τρ—αc γράφειν δέον εἰc., οἵαcπερ νῦν γέγρ., δc ἔμ' αἰτιᾷ ὅτι ταύτῃ τῇ γυναικὶ παρεcκεύαcα ἄγ. ἔ. κ., εἴγε τοιάcδε cυνοικεῖν, ὡc φῄc, οὐ προcήκει κτέ. Pat.: ἐξῇ coι ὥcπερ τραγ. γράψαι τὴν εἰc., ὥcπερ νῦν γέγρ., καὶ αἰτιᾷ ὅτι ταύτην τ. γ. ἐγὼ ἐβουλόμην ἄ. ἔ. κ. — JBL.: ἐξῇ coι τραγ. γράφειν εἰc τὴν εἰc., οἵαcπερ νῦν γέγρ. — — αἰτιᾷ ὅτι ταύτην τ. γ. ἔπραττον ἄ. ἔ. κ. — Ceterum ad v. 16 sqq. referendus Harpocrationis locus, s. v. εἰcαγγ.

Col. XI. 2 οὔκουν Sw. C., recte nisi sequeretur μέν. — 4 τη A. — 6 $\overset{η}{α}$τινι A. — 8 ηcγε A pr. — 10 ωου A. — 11 εγ/δεδ. *et 14* ανεγδοτον A, ut col. 5, 7. —

νοι δύο πόλειϲ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν. — Ὅϲα μὲν οὖν ἐγὼ εἶχον, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταί, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ εἰπεῖν, ϲχεδὸν ἀκηκόατε· ἐπ[ει]δὴ δὲ ὁ κατήγορ[ο]ϲ οὐκ ἀπείρωϲ ἔχων τοῦ λέγειν, — εἰωθὼϲ δὲ πολλάκιϲ ἀγωνίζεϲθαι ἐκάλει ϲυνηγόρουϲ τοὺϲ ϲυναπο[[λ]]λοῦντάϲ τινα τῶν πολιτῶν ἀδίκωϲ, δέομαι ὑμῶν καὶ ἐγὼ καὶ ἀντιβολῶ κελεῦϲαι κἀμὲ καλέϲαι τοὺϲ ϲυνεροῦνταϲ | XVI ἐμοὶ ὑπὲρ τηλικούτου ἀγῶνοϲ — καὶ ἀκοῦϲαι εὐνοϊκῶϲ, εἴ τίϲ μοι ἔχει τῶν οἰκείων ἢ τῶν φίλων βοηθῆϲαι — πολίτῃ μὲν ὄντι ὑμετέρῳ, — ἰδιώτῃ δὲ καὶ οὐκ εἰωθότι λέγειν, — ἀγωνιζομένῳ δὲ καὶ κινδυνεύοντι οὐ μόνον περὶ θανάτου, ἐλάχιϲτον γὰρ τοῦτό ἐϲτιν τοῖϲ ὀρθῶϲ λογιζομένοιϲ, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ ἐξοριϲθῆναι καὶ ἀποθανόντα μηδὲ ἐν τῇ πατρίδι ταφῆναι. — ἐὰν οὖν κελεύητε, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταί, καλῶ τινα βοηθήϲοντα. ἀνάβηθί μοι, Θεόφιλε, καὶ ϲύνειπε ὅ τι ἔχειϲ· κελεύουϲιν οἱ δικαϲταί.

Ἀπολογία ὑπὲρ Λυκόφρονοϲ. |

---

22 ϲυναπολ|λυνταϲ A pr.; corrector o adscripsit. — 25 εγωι A. — 26 αντιβολωι A.

Col. XVI. 4 μου A pr. — 10 αγω|νιζομενω A. — 12 μονπερι A pr. — 25 Ante hunc proximumque versum atque etiam infra multae lineae obliquae pictae sunt. — 27 sq. Supra tituli utrumque versum aliquot lineae conspiciuntur, quas accentus notas interpreteris, nisi quod etiam post ultimam syllabam et infra Λυκοφρ. additae sunt.

III.

XVII
ΥΠΕΡ ΕΥΞΕΝΙΠΠΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΝ. |

XVIII 'Αλλ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅπερ καὶ πρὸς τοὺς παρακαθημένους ἀρτίως ἔλεγον, θαυμάζω, εἰ μὴ προσίστανται ἤδη ὑμῖν αἱ τοιαῦται εἰσαγγελίαι. — τὸ μὲν γὰρ πρότερον εἰσηγγέλλοντο παρ' ὑμῖν Τιμόμαχος καὶ Λεωσθένης καὶ Καλλίστρατος καὶ Φίλων ὁ ἐξ 'Αναίων καὶ Θεότιμος ὁ Σηστὸν ἀπολέσας καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι· — καὶ οἱ μὲν αὐτῶν ναῦς αἰτίαν ἔχοντες προδοῦναι, οἱ δὲ πόλεις 'Αθηναίων, ὁ δὲ ῥήτωρ ὢν λέγειν μὴ τὰ ἄριστα τῷ δήμῳ· — καὶ οὔτε τούτων πέντε ὄντων οὐδεὶς ὑπέμεινε τὸν ἀγῶνα, ἀλλ' αὐτοὶ ᾤχοντο φεύγοντες ἐκ τῆς πόλεως, οὔτ' ἄλ- | XIX λοι πολλοὶ τῶν εἰσαγγελλομένων, ἀλλ' ἦν σπάνιον ἰδεῖν ἀπ' εἰσαγγελίας τινὰ κρινόμενον ὑπακούσαντα εἰς τὸ δι-

---

Col. XVII. Inscriptio litteris valde diversis exarata est, quas propter ductuum summam neglegentiam et compendia quoque quaedam non facile intellegas.

Col. XVIII. 6 ηδηι A. — 23 τουτω̅ A. — 25 οὐδ' εἷς Sw. — 26 ωχοντο A.

Col. XIX. 3 ἀλλ' ἦν σπάνιον ἰδεῖν a corr. supra columnam adscriptum; de notis adhibitis v. praef. — 6 δικα-

καϲτήριον· — οὕτωϲ ὑπὲρ μεγάλων ἀδικημάτων καὶ περιφανῶν αἱ εἰϲαγγελίαι τότε ἦϲαν. — νυνὶ δὲ τὸ γινόμενον ἐν τῇ πόλει πάνυ καταγέλαϲτόν ἐϲτιν. — Διογνίδηϲ μὲν καὶ Ἀντίδωροϲ ὁ μέτοικοϲ εἰϲαγγέλλονται ὡϲ πλέονοϲ μιϲθοῦντεϲ τὰϲ αὐλητρίδαϲ ἢ ὁ νόμοϲ κελεύει, — *Ἀγαϲικλῆϲ δ' ὁ ἐκ Πειραιέωϲ ὅτι εἰϲ Ἁλιμουϲίουϲ ἐνεγράφη], Εὐξένιπποϲ δ' ὑ]πὲρ τῶν ἐνυπνίων] ὧν φηϲιν ἑωρακέ]ναι· ὧν οὐδε*μ*[ία] δήπου τῶν αἰτι[ῶ]*ν* τούτων οὐδὲν |

XX

κοινωνεῖ τῷ εἰϲαγγελτικῷ νόμῳ. — Καίτοι, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταί, ἐπὶ τῶν δημοϲίων ἀγώνων οὐ χρὴ τοὺϲ δικαϲτὰϲ πρότερον τὰ καθ' ἕκαϲτα τῆϲ κατηγορίαϲ ὑπομένειν ἀκούειν, πρὶν αὐτὸ τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀγῶνοϲ καὶ τὴν ἀντιγραφὴν ἐξετάϲωϲιν εἰ ἔϲτιν ἐκ τῶν νόμων ἢ μή· — οὐ μὰ Δία, οὐχ ὥϲπερ ἐν τῇ κατηγορ[ί]ᾳ Πολύευκτοϲ ἔλεγεν, ο[ὐ φάϲκων δεῖν τοὺϲ ἀπολογουμένουϲ ἰϲχυρίζεϲθαι τῷ εἰϲαγγελτικῷ νόμῳ, ὃϲ κελεύει κατὰ τῶν ῥητόρων αὐτῶν

ϲτηέριον A. — 10 τουτο A pr. — 11 γίγνομαι et γιγνώϲκω, quemadmodum in quibusdam locis etiam scriptum est, Hyperidi ubique restituit Cb.; Bb. Sw. C. codicem sequuntur. — 13 ειναι A pr., εϲτιν A corr. — 14 Διογνίδηϲ nomen iniuria tentavit Cb.; Διογενείδηϲ potius, quod reponere vult, non recte derivatum est. — 19 ἢ (ὅϲου) ὁ νόμοϲ solus Cb. — 20 αγηϲικληϲ A.; corr. Bb. collato Harpocrationis loco (s. v. Ἀγ.): περὶ Ἀγαϲικλέουϲ Ὑπ. λέγει κτέ. — 21 Πειραιῶϲ Cb. solus. — 25 ἑορακέναι Cb. solus. — 26 sq. neglegentiam quae est in τούτων repetito postquam praecessit ὧν alii defendunt; Cb. locum corruptum censet; Patakis καὶ ὅμωϲ οὐδεμία conicit.

Col. XX. 1 ουδε|νι A pr.; ουδε|ν A corr. — 10 πρὶν (ἂν) αὐτὸ ci. Sw., probavit Cb. — 13 εξεταϲιν A pr. — 15 μή tollere vult Cb., cui praeter Sw.[1] nemo assensus est. — 16 τηκατηγορ.α A. — 17 ὁ φάϲκων mire Sp. — 20 sq. *τωειϲαγγελτικω* A. — 26 μὴ οὐ nemo defendit praeter JBL.

τὰς εἰσαγγελίας ε[ἶ-
ναι περὶ τοῦ λέγει[ν
μὴ ⟦οὐ⟧ τὰ ἄριστα τῷ
δήμῳ, οὐ κατὰ πάν- |
XI των Ἀθηναίων.
— ἐγὼ δὲ οὔτε πρότε-
ρον οὐδενὸς ἂν μνη-
σθείην ἢ τούτου,
οὔτε πλείους οἶμαι
δεῖν λόγους ποιεῖ-
σθαι περὶ ἄλλου τινὸς ἢ
ὅπως ἐν δημοκρα-
τίᾳ κύριοι οἱ νόμοι
ἔσονται, καὶ αἱ εἰσαγ-
γελίαι καὶ αἱ ἄλλαι κρί-
σεις κατὰ τοὺς νό-
μους εἰσί⟦σ⟧ασιν εἰς
τὸ δικαστήριον· — διὰ
τοῦτο γὰρ ὑμεῖς ὑπὲρ
ἁπάντων τῶν ἀδι-
κημάτων, ὅσα ἔστιν
ἐν τῇ πόλει, νόμους
ἔθεσθε χωρὶς περὶ
ἑκάστου αὐτῶν.
— ἀσεβεῖ τις περὶ τὰ ἱερά·
γραφαὶ ἀσεβείας
πρὸς τὸν βασιλέα (εἰσίν).
— φαῦλός ἐστι πρὸς
τοὺς ἑαυτοῦ γονεῖς·
ὁ ἄρχων ἐπὶ τούτου
κάθη[ται]. — παράνο-
μά τις ἐν τῇ πόλει |
γράφει· θεσμοθε- XXII
τῶν συνέδριον ἔστι(ν).
— ἀπαγωγῆς ἄξια ποι-
εῖ· ἀρχὴ τῶν ἕνδεκα
καθέστηκε. — τὸν αὐ-
τὸν δὲ τρόπον καὶ ἐ-
πὶ τῶν ἄλλων ἀδικη-
μάτων ἁπάντων
καὶ νόμους καὶ ἀρ-
χὰς καὶ δικαστήρια
τὰ προσήκοντα ἑκά-
στοις αὐτῶν ἀπέδο-
τε. — ὑπὲρ τίνων οὖν
οἴεσθε δεῖν τὰς εἰ-
σαγγελίας γίγνεσθαι;
τοῦτ' ἤδη καθ' ἕκαστον
ἐν τῷ νόμῳ ἐγρά-
ψατε, ἵνα μὴ ἀγνοῇ
μηδείς. — ἐάν τις, φησί,
τὸν δῆμον τὸν Ἀθη-
ναίων καταλύῃ· — εἰ-
κότως, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί· ἡ γὰρ τοιαύτη αἰ-
τία οὐ παραδέχεται
σκῆψι[ν ο]ὐδεμίαν
οὐδενὸς οὐδ' ὑπω-

Col. XXI. 18 τη A. — 22 γραφαιβασεβειας A pr., eodem fortasse errore quo col. 9, 20 ἀκούειν κελεύειν pro ἀκ. καὶ κελ. scripsit. — 23 βασιλεαι A vel sec. Bb. A pr. — εἰσίν desiderat Bb.; inserit Cb. post γραφαί, K. Sw.[1] post ἀσεβ., L. C. Cp. post βασ. — 28 τη A.

Col. XXII. 1 γραφη A pr. — 4 αχρη A pr. — 10 δικαστηριαι A. — 12 αποδοτε A pr. — 14 φεσθε Cb. — 18 αγνοη A. — 21 καταλυση A. — 23 τοιαυτηι A. —

μοcίαν, ἀλλὰ τὴν
ταχίcτην αὐτὴν δεῖ |
XXIII εἶναι ἐν τῷ δικα-
cτηρίῳ· — ἢ cυνίῃ
ποι ἐπὶ καταλύcει
τοῦ δήμου ἢ ἑταιρι-
κὸν cυναγάγῃ, ἢ ἐάν
τις πόλιν τινὰ προ-
δῷ ἢ ναῦc ἢ πεζὴν
ἢ ναυτικὴν cτρατι-
άν, ἢ ῥήτωρ ὢν μὴ
λέγῃ τὰ ἄριcτα τῷ
δήμῳ τῷ Ἀθηναί-
ων χρήματα λαμβά-
νων· — τὰ μὲν ἄνω
τοῦ νόμου κατὰ πάν-
των τῶν πολιτῶν
γράψαντες, — ἐκ πάντων
γὰρ καὶ τἀδικήματα
ταῦτα γένοιτ᾽ ἄν· — τὸ
δὲ τελευταῖον τοῦ
νόμου κατ᾽ αὐτῶν τῶν ῥη-
τόρων, παρ᾽ οἷc ἔcτιν
καὶ τὸ γράφειν τὰ ψη-
φίcματα. — ἐμαίνε-
cθε γὰρ ἄν, εἰ ἄλλον τι-
νὰ τρόπον τὸν νό-
μον τοῦτον ἔθε-
cθε ἢ οὕτωc, — εἰ τὰc
μὲν τ[ι]μὰc καὶ τὰc |
ὠφελίαc ἐκ.τοῦ λέ- XXIV
γειν οἱ ῥήτορεc καρ-
ποῦνται, τοὺc δὲ κιν-
δύνουc ὑπὲρ αὐτῶν
τοῖc ἰδιώταιc ἀνεθή-
κατε. — ἀλλ᾽ ὅμωc Πολύ-
ευκτοc οὕτωc ἐcτὶν
ἀνδρεῖοc ὥcτε εἰc-
αγγελίαν διώκων
οὐκ ἔφη δεῖν τοὺc
φεύγονταc τῷ εἰc-
αγγελτικῷ νόμῳ
χρῆcθαι. — καὶ οἱ μὲν
ἄλλοι πάντεc κατή-
γοροι, ὅταν οἴωνται
δεῖν ἐν τῷ προτέρῳ
λόγῳ ὑφελεῖν τῶν
φευγόντων τὰc ἀπο-
λογίαc, — τοῦτο παρα-
κελεύονται τοῖc δι-

---

27 υπωμθειαν A pr., quod puncto sub mediam lineolam Θ litterae posito correctum est.

Col. XXIII. 1 εἰcιέναι εἰc τὸ δικαcτήριον ci. Bakius ap. Cb. — 3 που A pr. — 5 cυναγαγη A. — 10 τω A. — 16 παντω̄ A. — 20 κατατωνρητορων A pr. — 24 αλλοτια|να A pr.; corr. N addidit et A transfixum delevit. — 27 $\overset{ει}{\eta\tau\alpha c}$ A., puncto supra H litteram addito; unde εἰ τὰc omnes praeter C., qui ἢ εἰ τὰc edidit. Cobeto tamen post οὕτωc aliqua intercidisse videntur. cf. L.[1] p. 518.

Col. XXIV. 3 ἐκαρποῦντο K., qui et αὑτῶν v. 4 scribendum putavit, sed postea et ipse αὐτῶν agnovit. — Versui secundo fortasse, errore videlicet, interpunctio supposita fuit, *quae proximo* magis conveniebat. — 9 ειcαγγελιαc A pr. —

καϲταῖϲ, μὴ ἐθέλειν ἀκούειν τῶν ἀπολογουμένων, ἐάν τινεϲ ἔξω τοῦ νόμου λέγωϲιν, ἀλλ' ἀπαντᾶν πρὸϲ τὰ λεγόμενα καὶ κελεύειν τὸν νόμον ἀναγινώϲκειν· — ϲὺ δὲ τοὐναν- |
XXV τίον τὴν εἰϲ τοὺϲ νόμουϲ καταφυγὴν ἐκ τῆϲ ἀπολογίαϲ οἴει δεῖν ἀφελέϲθαι Εὐξενίππ[ο]υ. — Καὶ πρὸϲ τούτοιϲ οὐδὲ βοηθεῖν οὐδένα φῂϲ δεῖν αὐτῷ οὐδὲ ϲυναγορεύειν, ἀλλὰ παρακελεύῃ τοῖϲ δικαϲταῖϲ μὴ θέλειν ἀκο[ύ]ειν τῶν ἀναβαινόντων. — καίτοι τί τούτων ἐν τῇ πόλει βέλτιον ἢ δ[ημο]τικώτερόν ἐϲτι, πολλῶν καὶ ἄλλων καλῶν ὄντων, ἢ ὁπόταν τιϲ ἰδιώτηϲ εἰϲ ἀγῶνα καὶ κίνδυνον καταϲτὰϲ μὴ δύνηται ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογεῖϲθαι, τούτῳ τὸν βουλόμενον τῶν πολιτῶν ἐξεῖναι ἀναβάντα βοηθῆϲαι καὶ τοὺϲ δικαϲτὰϲ ὑπὲρ τοῦ πράγματοϲ τὰ δίκαια διδάξαι; |
ἀλλὰ νὴ Δία αὐτὸϲ τοι- XXVI
ούτῳ πράγματι οὐ κέχρηϲαι; ἀλλ' ὅτ' ἔφευγεϲ τὸν ἀγῶνα ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ ἐξ Οἴου, δέκα μὲν ϲυνηγόρουϲ ἐκ τῆϲ Αἰγηΐδοϲ φυλῆϲ ᾐτήϲω, ὧν καὶ ἐγὼ ε[ἷ]ϲ ἦν αἱρεθεὶϲ ὑπὸ ϲοῦ, ἐκ δὲ τῶν ἄλλων [Ἀ]θηναί-

---

23 εαντι·|νεϲ A.; ἐάν τι Cb. — 27 K.[1] post κελεύειν excidisse putat τὸν γραμματέα.

Col. XXV. 7 φηϲ ubique A., quam scripturam non mutandam censui. — αυτω A. — 9 παρακελεύει Cb. — 10 μὴ ἐθέλειν Cb.; debebam fortasse μὴ 'θέλειν scribere. — 13 τούτου Sw. Cb. Cp. MO.; retinent τούτων ceteri, coll. pro Lyc. col. 9, 6. C. tamen quod utrobique illud vocabulum cum ἐν τῇ πόλει coniungit, hoc loco coactus est τούτων τῶν conicere. At nulla est offensio; cf. e. g. Lys. 27, 10. — τη A. — 14 βελτειον A.

Col. XXVI. 1 μὰ Δία iniuria requirit Cb. — τοι τούτῳ Patakis. — 4 αγωνατουε|ξουουδεκα A pr.; corrector deletis ΤΟ litteram Ε mutavit in Π et ΥΠΑΛΕ post vs. adscripsit; porro v. 5 ανδρ post Ξ et deinde τουεξοι supra vs. addidit. — 7 ητηϲωι A.; ᾐρήϲω Sp. — 8 εγωι A. —

ων ἐκάλειϲ ἐπὶ τὸ δικαϲτήριον τοὺϲ βοηθήϲοντάϲ ϲοι. — καὶ τὰ μὲν ἄλλα τί δεῖ λέγειν; αὐτῷ δὲ τούτῳ τῷ ἀγῶνι πῶϲ κέχρηϲαι; οὐ κατηγόρηϲαϲ ὁπόϲα ἐβούλου; οὐ Λυκοῦργον ἐκάλειϲ ϲυγκατηγορήϲοντα, οὔτε τῷ λέγειν οὐδενὸϲ τῶν ἐν τῇ πόλει καταδεέϲτερον ὄντα, παρὰ τούτοιϲ τε μέτριον καὶ ἐπιεικῆ δοκοῦντα εἶναι; — εἶτα ϲοὶ μὲν ἔξεϲτι καὶ φε[ύ]γοντι τοὺϲ βοηθήϲονταϲ κα- |

XXVII λε[ῖ]ν καὶ διώκοντι το[ὺϲ] ϲυγκατηγόρουϲ ἀναβιβάϲαϲθαι, ὃϲ οὐ μόνον ὑπὲρ ϲεαυτοῦ δύναϲαι εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ὅλῃ πόλει πράγματα παρέχειν ἱκανὸϲ εἶ, — Εὐξενίππῳ δ' ὅτι ἰδιώτηϲ ἐϲτὶ καὶ πρεϲβύτεροϲ οὐδὲ τοὺϲ φίλουϲ καὶ τοὺϲ οἰκείουϲ ἐξέϲται βοηθεῖν, εἰ δὲ μή, διαβληθήϲονται ὑπὸ ϲοῦ; — Νὴ Δία, τὰ γὰρ πεπραγμένα αὐτῷ δεινά ἐϲτι καὶ ἄξια θανάτου, ὡϲ ϲὺ λέγειϲ ἐν τῇ κατηγορίᾳ. ϲκέψαϲθε δή, ὦ ἄνδ[ρ]εϲ δικαϲταί, καθ' ἓν ἕκαϲτον αὐτῶν ἐξετάζοντεϲ. — ὁ δῆμοϲ προϲέταξεν Εὐξενίππῳ τρίτῳ αὐτῷ ἐγκατακλιθῆναι εἰϲ τὸ ἱερόν, οὗτοϲ δὲ κοιμηθεὶϲ ἐνύπνιόν φηϲιν ἰδεῖν, |

XXVIII ὃ τῷ δήμῳ ἀπαγγεῖλαι. — τοῦτ' εἰ μὲν ὑπελάμβανεϲ ἀληθὲϲ εἶναι, καὶ ὃ εἶδεν ἐν τῷ ὕπνῳ τοῦτ' αὐτὸν ἀπαγγεῖλαι πρὸϲ τὸν δῆμον, τί καὶ ἀδικεῖ ἃ ὁ θεὸϲ αὐτῷ προϲέταττε ταῦτ' ἐξαγγείλαϲ πρὸϲ Ἀθηναίουϲ; — εἰ δέ, ὥϲπερ νυνὶ λέγειϲ,

13 κατα A pr. — 16 τουαγωνοϲ A pr. — 18 ου a correct. additum videtur. — 20 ϲυνκατ. A. Sw. — 22 τη A. — 25 επεικηι A pr.; επιεικηι corr.

Col. XXVII. 2 ϲυνκατηγορουϲ A. Sw. — 6 ὅλῃ τῇ πόλει Cb. — 8 ευξενιππω A. — 25 ενκατακλιθηναι A. Sw.; ἐγκατακλινῆναι Cb. — 26 ϊερον A.

Col. XXVIII. 3 αληθη A pr; αληθεϲ A corr. Tamen illud secutus est Sw. — 7 αδικια A pr.; αδικει del. a corr. — 8 ἁ (sic) ante versum positum correctori debetur. Etiam

ἡγοῦ αὐτὸν καταψεύϲαϲθαι τοῦ θεοῦ καὶ χαριζόμενόν τιϲι μὴ τἀληθῆ ἀπηγγελκέναι τῷ δήμῳ, οὐ ψήφιϲμα ἐχρῆν ϲε πρὸϲ τὸ ἐνύπνιον γράφειν, ἀλλ' ὅπερ ὁ πρότεροϲ ἐμοῦ λέγων εἶπεν, εἰϲ Δελφοὺϲ πέμψαντα πυθέϲθαι παρὰ τοῦ θεοῦ τὴν ἀλήθειαν. — ϲὺ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἐποίηϲαϲ, ψήφιϲμα δὲ αὐτοτελὲϲ ἔγραψαϲ κατὰ δυοῖν φυλαῖν οὐ μόνον ἀδικώτατον, |

IX ἀλλὰ καὶ ἐναντίον αὐτὸ ἑαυτῷ· — δι' ὅπερ ἥλωϲ παρανόμων, οὐ δι' Εὐξένιππον. Ἐξετάϲωμεν δὲ περὶ αὐτοῦ τουτονὶ τὸν τρόπον. — αἱ φυλαὶ ϲύνδυο γενόμεναι τὰ ὄρη τὰ ἐν Ὠρωπῷ διείλοντο, τοῦ δήμου αὐταῖϲ δόντοϲ. τοῦτο τὸ ὄροϲ ἔλαχεν Ἀκαμαντὶϲ καὶ Ἱπποθοωντίϲ. — ταύταϲ τὰϲ φυλὰϲ ἔγραψαϲ ἀποδοῦναι τὸ ὄροϲ τῷ Ἀμφιαράῳ καὶ τὴν τιμὴν ὧν ἀπέδοντο, ὡϲ πρότερον τοὺϲ ὁριϲτὰϲ τοὺϲ πεντήκοντα ἐξελόνταϲ αὐτὸ τῷ θεῷ καὶ ἀφορίϲανταϲ, καὶ οὐ προϲηκόντωϲ τὰϲ δύο φυλὰϲ ἐχούϲαϲ τὸ ὄροϲ. — μικρὸν δὲ διαλιπὼν ἐν ταὐτῷ ψηφίϲματι γράφειϲ τὰϲ ὀκτὼ φυλὰϲ ποιῆϲαι *ταῖν |

XXX δυοῖν φυλαῖν τὰ διάφορα καὶ ἀποδοῦναι, ὅπωϲ ἂν μὴ ἐλαττῶνται. — καίτοι εἰ μὲν ἴδιον (ὃν) τῶν φυλῶν ἀφῃροῦ τὸ ὄροϲ, πῶϲ οὐκ ὀργῆϲ ἄξιοϲ; — εἰ δὲ μὴ προϲηκόντωϲ εἶχον αὐτὸ, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ ὄν, διὰ τί τὰϲ ἄλλαϲ φυλὰϲ ἔγ[ρ]αφεϲ αὐταῖϲ προϲαποδιδόναι ἀργύριον; ἀγαπητὸν γὰρ ἦν *αὐ-

---

in ηγου v. 12 spiritus nota conspicitur. — 12 κατεψεῦϲθαι Patakis. — 19 ποτεροϲ A pr. — 20 ειπειν A pr.

Col. XXIX. 8 ορηι A. — 11 τὸ αὐτὸ ὄροϲ K. — 12 ἔλαχον Cb., recte fortasse. — 19 πεντηι A. — 26 ταυτω A. — 27 οκτωι A. — 28 πορίϲαι Cb. — ταν A.

Col. XXX. 5 ἴδιον (ὃν) Cb. Patakis Sw.[1] Cp. JBL.; ἴδιον C. — αφηρου A. — 7 ἄξιοϲ (εἶ); εἰ Sw. Cb. Cp., ἄξιον; εἰ Langius ap. Sw. — Eo difficilius hoc in loco εἶ excidere potuit, quod post ἄξ. spatium vacuum est in codice. — 12 τάρ-

ταῖϲ εἰ τὰ τοῦ θεοῦ ἀποδώϲουϲιν καὶ μὴ προϲαποτίϲουϲι(ν) ἀργύριον.—Ταῦτ' ἐν τῷ δικαϲτηρίῳ ἐξεταζόμενα οὐκ ὀρθῶϲ ἐδόκει γεγράφθαι, ἀλλὰ κατεψηφίϲαντό ϲου οἱ δικαϲταί. εἶτ' εἰ μὲν ἀπέφυγεϲ τὴν γραφήν, οὐκ ἂν κατεψεύϲατο οὗτοϲ τοῦ θεοῦ, ἐπειδὴ δὲ ϲυνέβη ϲοι ἁλῶναι, Εὐξένιππον δεῖ ἀπολωλέναι; — καὶ ϲοὶ | XXXI μὲν τῷ τοιοῦτο ψήφιϲμα γράψαντι πέντε καὶ εἴκοϲι δραχμῶν ἐτιμήθη, — τὸν δὲ κατακλιθέντα εἰϲ τὸ ἱερὸν τοῦ δήμου κελεύϲαντοϲ μηδ' ἐν τῇ Ἀττικῇ δεῖ *τεθάφθαι; Ναί· — δεινὰ γὰρ ἐποίηϲεν περὶ τὴν φιάλην ἐάϲαϲ Ὀλυμπιάδα ἀναθεῖναι εἰϲ τὸ ἄγαλμα τῆϲ Ὑγιείαϲ. — τοῦτο γὰρ ὑπολαμβάνειϲ, ἐφόδιον ἑαυτῷ εἰϲ τὸν ἀγῶνα τὸ ἐκείνηϲ ὄνομα παραφέρων καὶ κολακείαν ψευδῆ κατηγορῶν Εὐξενίππου, μῖϲοϲ καὶ ὀργὴν αὐτῷ ϲυλλέξειν παρὰ τῶν δικαϲτῶν. — δεῖ δέ, ὦ βέλτιϲτε, μὴ ἐπὶ τῷ Ὀλυμπιάδοϲ ὀνόματι καὶ τῷ Ἀλεξάνδρου τῶν πολιτῶν | XX τινα ζητεῖν κακόν τι ἐργάϲαϲθαι, ἀλλ' ὅταν ἐκεῖνοι πρὸϲ τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων ἐπιϲτέλλωϲι μὴ τὰ δίκαια μηδὲ τὰ προϲήκοντα, τότε ἀναϲτάντα ὑπὲρ τῆϲ πόλεωϲ

γύριον Cb. — 14 αυτοιϲ A, quod retinet L. — 22 ετει A pr. — 23 απεφέυγεϲ A.

Col. XXXI. 4 ετειμηθηι A. — 5 κατακλινέντα Cb. — 6 ϊερον A. — 8 αττικη A. — τεταφ|ναι A pr.; τεταφθαι|ναι A corr. Τεταφέναι exstiterit; inde interpunctionis signum nono demum versui suppositum. — τεθάφθαι· δεινὰ Bb.; ταφῆναι· δεινὰ Sw. Cp. JBL.; ταφῆναι. (νὴ Δία), δεινὰ Cb. Sw.[1]; ταφῆναι. ναί· δεινὰ L. Ipse K. et C. secutus sum. — 9 δεινγαρ A pr. — 13 υγειαο A pr.; υγιέιαο A corr.; sed punctum illud casu ortum esse potest. — 13 τούτῳ Sw.; οὕτω K., quo reiecto idem nunc ἕξειν καὶ post ἀγῶνα excidisse putat. — 15 εαυτω A; ϲαυτῷ Cb. — 18 κολαζει|ανψευδει A pr. — 21 ϲυν|λεξειν A Sw. — 24 των A pr., τω corr. — 26 τω A.

ἀντιλέγειν καὶ πρὸϲ τοὺϲ ἥκονταϲ παρ' αὐτῶν δικαιολογεῖϲθαι καὶ εἰϲ τὸ κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ϲυνέδριον πορεύεϲθαι βοηθήϲοντα τῇ πατρίδι. — ϲὺ δ' ἐκεῖ μὲν οὐδεπώποτε ἀνέϲτηϲ οὐδὲ λόγον περὶ αὐτῶν ἐποιήϲω, ἐνθάδε δὲ μιϲεῖϲ Ὀλυμπιάδα ἐπὶ τῷ ἀπολέϲαι Εὐξένιππον, καὶ φῂϲ κόλακα αὐτὸν εἶναι ἐκείνηϲ καὶ Μακεδόνων· — ὃν ἐὰν δείξῃϲ ἀφιγμένον πώποτε εἰϲ Μα- |

XXXIII κεδονίαν ἢ ἐκείνων τινὰ ὑποδεξάμενον εἰϲ τὴν αὑτοῦ οἰκίαν ἢ χρώμενον τῶν ἐκεῖθέν τινι ἢ ἐντυγχάνοντα ἢ λόγουϲ καὶ οὑϲτιναϲοῦν ἢ ἐπ' ἐργαϲτηρίου ἢ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἢ ἄλλοθί που περὶ τούτων τῶν πραγμάτων εἰρηκότα καὶ μὴ κοϲμίωϲ καὶ μετρίωϲ τὰ αὑτοῦ πράττοντα ὥϲπερεί τιϲ καὶ ἄλλοϲ τῶν πολιτῶν, χρηϲάϲθωϲαν αὐτῷ οἱ δικαϲταὶ ὅ τι βούλονται. — εἰ γὰρ ταῦτα ἦν ἀληθῆ ἃ κατηγορεῖϲ, οὐκ ἂν ϲὺ μόνοϲ ᾔδειϲ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι πάντεϲ οἱ ἐν τῇ πόλει, ὥϲπερ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅϲοι τι ὑπὲρ ἐκείνων ἢ λέγουϲιν ἢ πράττουϲιν, |

XXXIV οὐ μόνον αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἴϲαϲι καὶ τὰ παιδία τὰ ἐκ τῶν διδαϲκαλείων καὶ τῶν ῥητόρων τοὺϲ παρ' ἐκείνων μιϲθαρνοῦνταϲ καὶ τῶν ἄλλων τοὺϲ ξενίζονταϲ τοὺϲ ἐκεῖθεν ἥκον-

---

Col. XXXII. 12 τῶ A. — 20 μειϲειϲ A. — 26 δειξηϲ A. — αφειγμενον A.

Col. XXXIII. 5 τινι in margine additum. — 7 λογουϲϲ A pr. — 9 τη A. — 17 χρηϲάϲθων Cb. — 18 αυτω A. — 20 ταῦτ' ἦν Cb. — 22 ηδειϲ A.

Col. XXXIV. 1 οὗτοι Cb., ut intellegantur iudices, quod probant K. Cp. Cb. At hic est sensus: „non hercle occulta res est, ut ipsi modo sibi conscii sint“. Non possunt iudices ceteris civibus ita opponi, ut accuratior notitia talium rerum eis adscribatur. Neque magis post ἴϲαϲι excidit γάρ

ταϲ καὶ ὑποδεχομένουϲ καὶ εἰϲ τὰϲ ὁδοὺϲ ὑπαντῶνταϲ ὅταν προϲίωϲι· καὶ οὐδαμοῦ ὄψει οὐδὲ παρ' ἑνὶ τούτων Εὐξένιππον καταριθμούμενον· — ϲὺ δ' ἐκείνων μὲν οὐδένα κρίνειϲ οὐδ' εἰϲ ἀγῶνα καθίϲτηϲ, οὓϲ πάντεϲ ἴϲαϲι ταῦτα πράττονταϲ, κατ' Εὐξενίππου δὲ κολακείαν [κ]ατηγορεῖϲ, οὗ ὁ βίοϲ τὴν αἰτίαν οὐ παραδέχεται. |

XXXV καίτοι, εἰ νοῦν εἶχεϲ, περί γε τῆϲ φιάληϲ τῆϲ ἀνατεθείϲηϲ οὔτ' ἂν Εὐξένιππον ᾐτιῶ οὔτ' ἂν ἄλλον λόγον οὐδένα ἐνταῦθα ἐποιήϲω· οὐ γὰρ ἁρμόττει. — διὰ τί; καί μου τὸν λόγον, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταί, ἀκούϲατε, ὃν μέλλω λέγειν. (—) Ὑμῖν Ὀλυμπιὰϲ ἐγκλήματα πεποίηται περὶ τὰ ἐν Δωδώνῃ οὐ δίκαια, ὡϲ ἐγὼ δὶϲ ἤδη ἐν τῷ δήμῳ ἐναντίον ὑμῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων πρὸϲ τοὺϲ ἥκονταϲ παρ' αὐτῆϲ ἐξήλεγξα οὐ προϲήκοντα αὐτὴν ἐγκλήματα τῇ πόλει ἐγκαλοῦϲαν. ὑμῖν γὰρ ὁ Ζεὺϲ ὁ Δωδωναῖοϲ προϲέταξεν ἐν τῇ μαντείᾳ τὸ ἄγαλμα τῆϲ Διώνηϲ ἐπικοϲ- |
μῆϲαι· καὶ ὑμεῖϲ πρό- XXXVI

(K^1). — 14 προΐωϲι Cb. Pat. Cp. JBL., quod et ipsum non necessarium est. „Cum appropinquantes eos prospiciant, in viam occurrunt." — 22 πραττοντεϲ A pr. — 23 κατ' delet Cb. — 25 ου^{o}βιοϲ A. — τὴν αἰτίαν iniuria sollicitant Bakius et Cb.. — In fine columnae additus fuit versus: καιτοιειουνειχεϲ, qui deinde a correctore uncis inclusus est.

Col. XXXV. 1 ειουνειχεϲ A pr. — 5 ητιωι A. — 7 εποιηϲωι A. — 8 Spatium vacuum in codice et ante et post διὰ τί relictum est; sed cf. c. Dem. 20, 8. Ceterum διὰ τί delere vult K^1. — 12 in codice post ὑμῖν demum interpunctum est; quid sibi velit linea extremo vs. 11 supposita ignoro. — ενκλ. A Sw. — 14 δωδωνη A. — 15 pro ὡϲ K^1 conicit καί, consulens eidem difficultati cui Cb. expungendo verba οὐ προϲήκ. — ἐγκαλοῦϲαν mederi studuerat. — 22 et 23 cod. εγκ. offert.

cωπόν τε *ποιηcάμενοι ὡc οἷόν τε κάλλιcτον καὶ τἆλλα πάντα τὰ ἀκόλουθα, καὶ κόcμον πολὺν καὶ πολυτελῆ τῇ θεῷ παραcκευάcαντεc καὶ θεωρίαν καὶ θυcίαν πολλῶν χρημάτων ἀποcτείλαντεc ἐπεκοcμήcατε τὸ ἕδοc τῆc Διώνηc ἀξίωc καὶ ὑμῶν αὐτῶν καὶ τῆc θεοῦ. — ὑπὲρ τούτων ὑμῖν τὰ ἐγκλήματα ἦλθε παρ' Ὀλυμπιάδοc ἐν ταῖc ἐπιcτολαῖc, ὡc ἡ χώρα εἴη ἡ *Μολοττία αὐτῆc, ἐν ᾗ τὸ ἱερόν ἐcτιν· οὔκουν προcῆκεν ἡμᾶc τῶν ἐκεῖ οὐδὲ ἓν κινεῖν. — ἐὰν μὲν τοίνυν τὰ περὶ τὴν φιάλην γεγονότα ἐν ἀδικήματι ψηφίcηcθε εἶναι, |

XXXVII

τρόπον τινὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν καταγινώcκομεν ὡc τὰ ἐκεῖ οὐκ ὀρθῶc ἐπράξαμεν· — ἐὰν δ' ἐπὶ τοῦ γεγενημένου ἐῶμεν, τὰc τραγῳδίαc αὐτῆc καὶ τὰc κατηγορίαc ἀφῃρηκότεc ἐcόμεθα. — οὐ γὰρ δήπου Ὀλυμπιάδι μὲν τὰ Ἀθήνηcιν ἱερὰ ἐπικοcμεῖν ἔξεcτιν, ἡμῖν δὲ τὰ ἐν Δωδώνῃ οὐκ ἐξέcται, καὶ ταῦτα τοῦ θεοῦ προcτάξαντοc. Ἀλλ' οὐκ ἔcτιν, ὦ Πολύευκτε, ὡc ἐμοὶ δοκεῖc, ὅθεν κατηγορίαν οὐκ ἂν ποιήcαιο. καίτοι cε ἐχρῆν, ἐπείπερ προῄρηcαι πολιτεύε-

---

Col. XXXVI. 2 κοcμηcαμενοι A. κομιcάμενοι Pat. Sw.[1] Cp.; ποιηcάμενοι K. — 5 τἀκόλ. Cb. — 7 πολυτεληι A. — 11 απεcτειλαντεc A pr. — 15 ὑ|περ A. — 17 Hic quoque εγκλ. A.. — 20 ἡ Μολοccία (sic enim A) ut manifestum emblema eicit Cb., non adversante Sw.[1], probantibus K. Cp.; at recte JBL. monuit, nihil praeter formam ibi suspectam esse; hanc igitur mutandam. — 21 τοϊερον A. — 22 οὐκοῦν Bb. — 23 προcήκειν Cb. Pat. Cp.; sed ita imperfecti notio obscuratur. — 26 φιληνA pr.

Col. XXXVII. 2 αὐτῶν errore om. C. — καταγεινωcκομεν A. — 7 Post ἐῶμεν recte distinguunt Sch. K.[1] Cp. — 9 αφηρηκοτεc A. — 15 δωδωνη A. — 19 δοκειc A, δοκεῖ errore Bb. Sw. Cb. — 22 εἴπερ Cb. — 23 προηρηcθαι A pr., προηρηcαι A corr. —

cθαι, καὶ νὴ Δία καὶ δύναcαι, μὴ τοὺc ἰδιώταc κρίνειν μηδ' εἰc τούτουc νεανιεύεcθαι, ἀλλὰ τῶν ῥητό- | XXXVIII ρων ἐάν τιc ἀδικῇ, τοῦτον κρίνειν, cτρατηγὸc ἐάν τιc μὴ τὰ δίκαια πράττῃ, τοῦτον εἰcαγγέλλειν· παρὰ γὰρ τούτοιc ἐcτὶ καὶ τὸ δύναcθαι βλάπτειν τὴν πόλιν, ὅcοι ἂν αὐτῶν προαιρῶνται, οὐ παρ' Εὐξενίππῳ οὐδὲ τῶν δικαcτῶν τούτων οὐδενί. — καὶ οὐ cὲ μὲν οὕτωc οἴομαι δεῖν πράττειν, αὐτὸc δὲ ἄλλον τινὰ τρόπον τῇ πολιτείᾳ κέχρημαι, ἀλλ' οὐδ' αὐτὸc ἰδιώτην οὐδένα πώποτε ἐν τῷ βίῳ ἔκρινα, ἤδη δέ τιcι καθ' ὅcον ἐδυνάμην ἐβοήθηcα. τίναc οὖν κέκρικα καὶ εἰc ἀγῶνα καθέcτακα; Ἀριcτοφῶντα τὸν Ἀζηνιέα, ὃc ἰcχυρότατοc ἐν τῇ πολιτείᾳ γεγένηται· — | XXXIX καὶ οὗτοc ἐν τούτῳ τῷ δικαcτηρίῳ παρὰ δύο ψήφουc ἀπέφυγε· — Διοπ(ε)ίθη τὸν Cφήττιον, ὃc δεινότατοc δοκεῖ εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει· Φιλοκράτη τὸν Ἁγνούcιον, ὃc θραcύτατα καὶ ἀcελγέcτατα τῇ πολιτείᾳ κέχρηται· τοῦτον εἰcαγγείλαc ἐγὼ ὑπὲρ ὧν Φιλίππῳ *ὑπηρετήκει κατὰ τῆc πόλεωc εἷλον ἐν τῷ δικαcτηρίῳ, καὶ τὴν εἰcαγγελίαν ἔγραψα δικαίαν καὶ ὥcπερ ὁ νόμοc κελεύει, ῥή-

---

24 δυα A pr., δια corr.

Col. XXXVIII. 2 κρίνειν (ἢ) pessime Cb. — 10 spatio vacuo quod est post προαιρ. respondet linea huic versui supposita; at ea cancellis circumscripta est. — 14 οιμαι A pr. — 15 αὐτὸc δὲ (καὶ) ἄλλον male L. — 16 sq. τηπολιτεια A. — 20 εκρεινα A. — 24 καὶ εἰc ἀγῶνα καθέcτακα delet Cb.; JBL. καθέcτακα in κατέcτηcα mutari iubet. Sw. K. C. Cp. codicis lectionem retinent; sed cf. Cp. p. 90. — 26 Ἀζηνιέα Sch. Cb. Cp.; αιζηνιεα A. — 28 πολιτεια A.

Col. XXXIX. 6 ἐδόκει Sch. propter temporum rationes. — 11 sq. ι|cαγγελιαc A pr. — 14 υπηρετεικαι A; em. Schoemann ap. Sw.[1], quamquam ipse ὑπηρέτηκε propter maiorem simi-

τορα ὄντα λέγειν
μὴ τὰ ἄριστα τῷ δή-
μῳ τῷ Ἀθηναίων
χρήματα λαμβάνον-
τα καὶ δωρεὰς παρὰ
τῶν τἀναντία πράτ-
τόντων τῷ δήμῳ·
καὶ οὐδ' οὕτως ἀπέ-
χρηcέ μοι τὴν εἰc- |
XL αγγελίαν δοῦναι,
ἀλλ' ὑποκάτω παρέ-
γραψα· τάδ' εἶπεν οὐ τὰ
ἄριστα τῷ δήμῳ
χρήματα λαβών,
εἶτα τὸ ψήφιcμα αὐ-
τοῦ ὑπέγραψα· — καὶ πά-
λιν· τάδε εἶπεν οὐ τὰ
ἄριστα τῷ δήμῳ χρή-
ματα λαβών, καὶ τὸ
ψήφιcμα παρέγρα-
φον. καὶ ἐcτί μοι πεν-
τάκιc ἢ ἑξάκιc τοῦτο
γεγραμμένον· δίκαι-
ον γὰρ ᾤμην δεῖν
τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν κρί-
cιν ποιῆcαι. — cὺ δ' ἃ μὲν
εἰπεῖν Εὐξένιππον
φῂc οὐ τὰ ἄριστα τῷ
δήμῳ οὐκ εἶχεc γρά-
ψαι εἰc τὴν εἰcαγγελί-

αν, ἰδιώτην δ' ὄντα
κρίνειc ἐν τῇ τοῦ ῥή-
τοροc τάξει· — μικρὰ
δὲ περὶ τῆc ἀντιγρα-
φῆc εἰπὼν ἑτέραc
αἰτίαc καὶ διαβολὰc |
ἥκειc φέρων κατ' αὐ- XLI
τοῦ, — λέγων ὡc Φιλο-
κλεῖ τὴν θυγατέρα ἐ-
δίδου καὶ Δημοτίω-
νοc δίαιταν ἔλαβεν,
καὶ ἄλλαc τοιαύταc
κατηγορίαc, ἵν' ἐὰν μὲν
ἀφέμενοι τῆc εἰcαγ-
γελίαc περὶ τῶν ἔξω
τοῦ πράγματοc κατη-
γορηθέντων ἀπολο-
γῶνται, ἀπαντῶcιν
αὐτοῖc οἱ δικαcταί· τί
ταῦθ' ἡμῖν λέγετε; — ἐὰν
δὲ μηδένα λόγον
περὶ αὐτῶν ποιῶν-
ται, ὁ ἀγὼν αὐτοῖc χεί-
ρων γίνηται· τῶν γὰρ
κατηγορηθέντων
τὸ μὴ λαβὸν ἀπολο-
γίαν ὑπὸ τῇ ὀργῇ
τῶν δικαcτῶν κατα-
λ(ε)ίπεται. — καὶ τὸ πάν-
των δειν(ότ)ατον τῶν

---

litudinem praeferens. — 24 δωρεc **A pr. — 26** δημω **A.**

Col. XL. 1 εις|αγγελιανανδουναι **A. — 4** τω **A. — 15** ωμην **A. — 23** τη **A. — 24** μεικρα **A.**

Col. XLI. 7 post κατηγορίαc **excidisse aliqua putat K.**[1], **in hunc fere modum:** οἵαc οἱ cυκοφάνται εἰώθαcι κατὰ τῶν φευγόντων λέγειν. **— 13 versui interpunctionis nota subscripta, sed deinde uncis inclusa est. Idem accidit 38, 10. —**

ἐν τῷ λόγῳ λεγομένων ὑπὸ ϲοῦ, ὃ ϲὺ ᾤου λανθάνειν ὧν ἕ- |

XLII νεκα λέγειϲ, οὐ λανθάνων, ὁπότε παραφθέγγοιο ἐν τῷ λόγῳ πολλάκιϲ, ὡϲ πλούϲιόϲ ἐϲτιν Εὐξένιπποϲ, καὶ πάλιν διαλιπὼν ὡϲ οὐκ ἐκ δικαίου πολλὴν οὐϲίαν ϲυνείλεκται· ἃ εἰϲ μὲν τὸν ἀγῶνα τοῦτον οὐδὲν δήπου ἐϲτὶν εἴτε πολλὰ οὗτοϲ κέκτηται εἴτε ὀλίγα, τοῦ δὲ λέγοντοϲ κακοήθ(ε)ια καὶ ὑπόληψιϲ εἰϲ τοὺϲ δικαϲτὰϲ οὐ δικαία, ὡϲ ἄλλοθί που οὗτοι τὴν γνώμην ἂν ϲχοίηϲαν ἢ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πράγματοϲ καὶ πότε[ρον] ἀδικεῖ ὑμᾶϲ ὁ κριν[όμ]ενοϲ ἢ οὔ. Κακ[ῶϲ] μοι δοκεῖϲ εἰδ[έν]αι, ὦ Πολύευκτε, ...καιοιταυταγι ....ὅτι οὔτε πόλιϲ ἐ]ϲτὶν οὐδ[εμία] ἐ[ν] τῇ οἰκου- |

XLIII μένῃ οὔτε μόναρχοϲ οὔτε ἔθνοϲ μεγαλοψυχότερον τοῦ δήμου τοῦ Ἀθηναίων, — τοὺϲ δὲ ϲυκοφαντουμένουϲ τῶν πολιτῶν ὑπό τινων ἢ καθ' ἕνα ἢ ἄθρουϲ οὐ προΐεται ἀλλὰ βοη-

---

25 τω A. — 26 οϲω|ου A a pr. m. habuit; sed alterum ο in υ correctum est.

Col. XLII. 3 τωλογω A. — 7 pro εκ antea εδ scriptum fuit. — 8 ϲυνιλεκται A pr. — 20 Verba καὶ — οὔ cum antecedentibus cohaerere primi intellexerunt Cb. K.. — 23 κακῶϲ ἐμοὶ Cb. Cp.; κακῶϲ δ' ἐμοὶ K. C., quod spatium excedere videtur. — 25 sqq. lectio incertissima ideoque locus inter desperatos habendus est. V. 25 Bb. ἀ[λλ' οἱ δί]καιοι; id. ap. JBL. ἀ[λλ' οἱ βάρ]βαροι. V. 26 ου certum est, atque etiam οτι diserte in A legi Bb. affirmat; itaque ταυτα γι[νώϲκουϲι π]άντεϲ ὅτι restituit; at Sh.: ταῦτά γ' ἴ[ϲαϲι κά]λλιϲθ' ὅτι. Alii alia tentaverunt: Cb.: ....καίτοι ταῦτά γ' ἴϲαϲι πάντεϲ ὅτι οὔτε δῆμόϲ ἐϲτιν οὐδεὶϲ ἐν τῇ οἰκ. —; K.: καίτοι οἱ ταῦτα γινώϲκοντεϲ πλεῖϲτοι — ὅτι οὐδεμία πόλιϲ ἐϲτὶν οὐδαμοῦ ἐν τῇ οἰκ.; L. [ὥϲπερ] καὶ οἱ ταὐτὰ ἤ[δη ϲοι γνόν]τεϲ, ὅτι οὔτε [πόλιϲ] ἐϲτὶν οὐδ[εμία — (hoc cum JBL.); Cp.: ἅ[μα δὲ] καὶ οἱ ταὐτὰ π[οιήϲ]αντεϲ, ὅτι οὔτε δῆμόϲ ἐϲτιν οὐδεὶϲ —; denique MO.: καὶ ϲὺ καὶ οἱ ταὐτὰ γινώϲκοντεϲ πάντεϲ et deinde sicut K.

Col. XLIII. 1 οικου|μενη A. — 2 ουτεθεωνοϲ A pr.;

θεῖ. — καὶ πρῶτον μὲν Τίϲιδοϲ τοῦ Ἀγρυλῆθεν ἀπογράψαντοϲ τὴν Εὐθυκράτουϲ οὐϲίαν ὡϲ δημοϲίαν οὖϲαν, ἣ πλεόνων ἢ ἑξήκοντα ταλάντων ἦν, καὶ μετ' ἐκείνην πάλιν ὑπιϲχνουμένου τὴν Φιλίππ[ου] καὶ Ναυϲικλέουϲ ἀ[πο]γράψειν καὶ λέγο[ντ]οϲ ὡϲ ἐξ ἀναπογρ[άφ]ων μετάλλων π[επλ]ουτήκαϲι, τοϲο[ῦτον οὖ]τοι ἀπέλιπον [τοῦ πρ]οϲέϲθαι τινὰ τ[οιοῦτο]ν λόγον |
IV ἢ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥϲτε τὸν ἐγχειρήϲαντα ϲυκοφαντεῖν αὐτοὺϲ εὐθὺϲ ἠτίμωϲαν, τὸ πέμπτον μέροϲ τῶν ψήφων οὐ μεταδόντεϲ. — τοῦτο δ', εἰ βούλει, τὸ πρῴην ὑπὸ τῶν δικαϲτῶν πραχθὲν τοῦ ἐξελθόντοϲ μηνὸϲ πῶϲ οὐ μεγάλου ἐπαίνου ἄξιόν ἐϲτι; — φήναντοϲ γὰρ Λυϲάνδρου τὸ Ἐπικράτουϲ μέταλλον τοῦ Παλληνέωϲ ἐντὸϲ τῶν μ[έτ]ρων τετμημένον, ὃ εἰργάζετο μὲν ἤ[δ]η τρία ἔτη, μετεῖχον δ' αὐτοῦ οἱ πλουϲ[ιώ]τατοι ϲχεδόν τι τῶ[ν] ἐν τῇ πόλει, — ὁ δὲ Λ[ύϲα]νδροϲ ὑπιϲχνεῖτ[ο τρι]ακόϲια τάλαντα εἰϲ[πράξει]ν τῇ πόλει· τ[οϲαῦτα γ]ὰρ εἰληφέναι α[ὐτοὺϲ ἐ]κ |
τοῦ μετάλλου· — ἀλλ' ὅμωϲ οἱ δικαϲταὶ οὐ πρὸϲ τὰϲ τοῦ κατηγόρου ὑποϲχέϲειϲ ἀποβλέποντεϲ, ἀλλὰ πρὸϲ τὸ δίκαιον ἔγνωϲαν ἴδιον εἶναι τὸ μέταλλον, καὶ τῇ αὐτῇ ψήφῳ τάϲ τε οὐϲίαϲ αὐτῶν XLV

ουτεεθνοϲ A corr. — 19 υπιϲχο primum scriptum esse videtur; sed libr. statim O in N mutavit. — 26 τοῦ προϲέϲθαι Sp. JBL. L. C.; προϲέϲθαι contra spatium Sw. Cp. Ceterum A pr. ..οεϲθαι; Cb. προϲίεϲθαι, Patakis προϲήϲεϲθαι emendare volunt. — 27 τοιοῦτον (Bb. Sw. al.) melius spatium explet quam τούτων (Sp. JBL.).

Col. XLIV. 3 ενχειρ. A. Sw. — 5 ητιωϲαν A pr. — 8 προιην A pr. — 16 παλαηνεωϲ A. — 18 ηργάζετο A; εἰργάζετο Cb. JBL. Cp. — 20 ετηι A. — 24 υπειϲχνειτο A. — 25 εἰϲπράξειν Sw. — 27 αὐτοὺϲ Cb. Sw.[1] L. C.; Bb. αὐτόν.

Col. XLV. 5 αλα A pr. — 8 sq. αυτηψηφωι A. — 9 αυτω̅ A. —

ἐν ἀσφαλείᾳ κατέστησαν καὶ τὴν ὑπόλοιπον ἐργασίαν τοῦ μετάλλου ἐβεβαίωσαν. τοιγαροῦν αἱ καινοτομίαι πρότερον ἐκλελ(ε)ιμμέναι διὰ τὸν φόβον νῦν ἐνεργοὶ καὶ τῆς πόλεως αἱ πρόσοδοι αἱ ἐκεῖθεν πάλιν αὔξονται, ἃς ἐλυμήναντό τινε[ς τῶν ῥητόρων ἐξ[απατήσαντες τὸν δ[ῆμον καὶ δασμολ[ογήσαντες τοὺς εκ.... — ἔστι γάρ, ὦ ἄνδρ[ες δικασταί, οὐχ οὗτος [ἄριστος πολίτης, ὅ[στις |
XLVI μικρὰ δοὺς πλείω βλάπτει τὰ κοινά, οὐδ' ὅστις εἰς τὸ παραχρῆμα ἐξ ἀδίκου πορίσας κατέλυσε τῆς πόλεως τὴν ἐκ δικαίου πρόσοδον, ἀλλ' ὅτῳ μέλει καὶ τῶν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον ὠφελίμων τῇ πόλει καὶ τῆς ὁμονοίας τῶν πολιτῶν καὶ τῆς δόξης τῆς ὑμετέρας· ὧν ἔνιοι οὐ φροντίζουσιν, ἀλλὰ τῶν ἐργαζομένων ἀφαιρούμενοι πόρους φασὶ τούτους πορίζειν, ἀπορίαν ἐν τῇ πόλει παρασκευάζοντες· — ὅταν γὰρ *ᾖ φοβερὸν τὸ κτᾶσθαι καὶ φείδεσθαι, τίς βουλήσεται κινδυνεύειν; — Τούτους μὲν οὖν ἴσως οὐ ῥᾴδιόν ἐστι κωλῦσαι ταῦτα πράττειν, — ὑμεῖς δέ, ὦ ἄνδρες δικα- |
XLVII σταί, ὥσπερ καὶ ἄλλους πολλοὺς σεσώκατε τῶν πολιτῶν ἀδίκως εἰς ἀγῶνας καταστάντας, οὕτω καὶ Εὐξενίππῳ βοηθήσατε —

---

10 ασφαλεια A. ἀσφαλεῖ Cb. — 15 καινοτομίαι (αἱ) πρότ. ἐκλ. Cb., probantibus Sw.[1] JBL. Cp. — 17 ἐνεργοί (Sw.[1] al.) et spatio satisfacit et sensui, quare vestigia litterarum quae post οι conspiciuntur signi illius 7 esse cum Sw. et C. putanda sunt. Bb. ἐνεργοῦνται, quod spatium excedit; Cb. ἐνεργοί εἰσι siglo scriptum fuisse dicit. — 25 εκ litterae nisi diserte exstarent, reciperem quod Sw. proposuit, Cb. probavit, ἔχοντας. Ἐκεῖθεν JBL. Cp. L.; ἐκεῖ K., ἐκτημένους Sw. in schol., quorum neutrum cum spatio convenit. ἐκτενεῖς ci. C., ἐκλύτους L.[1]

Col. XLVI. 1 πλειωι A. — 9 ωφελιμω̄ A. — 15 εργαζομενω̄ A. — 18 τῇ πόλει remoto ἐν Bakius ap. Cb., quod probat K. — 20 ην A; corr. Bb.

Col. XLVII. 4 καθεσταντας A pr. —

καὶ μὴ περιίδητε αὐτὸν ἐπὶ πράγματι οὐδενὸϲ ἀξίῳ καὶ εἰϲαγγελίᾳ τοιαύτῃ, ἣ οὐ μόνον οὐκ ἔνοχόϲ ἐϲτιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ παρὰ τοὺϲ νόμουϲ ἐϲτὶν εἰϲηγγελμένη καὶ πρὸϲ τούτοιϲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κατηγόρου τρόπον τινὰ ἀπολελυμένη. — εἰϲήγγελκε γὰρ αὐτὸν Πολύευκτοϲ λέγειν μὴ τὰ ἄριϲτα τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων χρήματα λαμβάνοντα καὶ δωρεὰϲ παρὰ τῶν τἀναντία πραττόντων τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων. εἰ μὲν οὖν ἔξωθεν τῆϲ |
VIII πόλεώϲ τιναϲ ᾐτιᾶτο εἶναι, παρ' ὧν τὰ δῶρα εἰληφότα Εὐξένιππον ϲυναγωνίζεϲθαι αὐτοῖϲ, ἣν ἂν αὐτῷ εἰπεῖν ὅτι, ἐπειδὴ ἐκείνουϲ οὐκ ἔϲτι τιμωρήϲαϲθαι, δεῖ τοὺϲ ἐνθάδε *αὐτοῖϲ ὑπηρετοῦνταϲ δίκην δοῦναι. — νῦν δὲ Ἀθηναίουϲ φηϲὶν εἶναι, παρ' ὧν τὰϲ δωρεὰϲ εἰληφέναι αὐτόν. — εἶτα ϲὺ ἔχων ἐν τῇ πόλει τοὺϲ ὑπεναντία πράττονταϲ τῷ δήμῳ οὐ τιμωρῇ ἀλλ' Εὐξενίππῳ πράγματα παρέχειϲ; — Βραχὺ δ' ἔτι εἰπὼν περὶ τῆϲ ψήφου ἧϲ ὑμεῖϲ μέλλετε φέρειν καταβήϲομαι. — ὅταν γὰρ μέλλητε, ὦ ἄνδρεϲ δικαϲταί, διαψηφίζεϲθαι, κελεύετε | ὑμῖν τὸν γ[ρ]αμματέα XLIX
ὑπαναγνῶναι τήν τε εἰϲαγγελίαν καὶ τὸν νόμον τὸν εἰϲαγγελτικὸν καὶ τὸν ὅρκον τὸν ἡλιαϲτικόν· καὶ τοὺϲ μὲν λόγουϲ ἁπάντων ἡμῶν ἀφέλετε, — ἐκ δὲ τῆϲ εἰϲαγγελίαϲ καὶ τῶν νόμων

---

7 Desideres participium aliquod; sed comparat Cb. Dem. c. Apatur. 12; Arist. Ach. 55. — 10 ειϲαγγελια A pr., ειϲαγγελιαι corr. — τοιαυτηιου A pr.; corr. HI supra versum cum spiritus signo addidit. — 20 sq. τω utrobique A.

Col. XLVIII. 1 ητιατο A. — 5 ηεν A pr. — 9 αυτουϲ A; αὐτοῖϲ Bb. Sw. (qui tamen dubitat an αὐτοῦ verius sit) Cb. L.; C. codicis lectionem defendit. — 18 δημω A. — τειμωρη A.; τιμωρεῖ Cb. — 19 ευξενιππω A. — 21 βραχὺ δέ τι Bb. JBL.; βρ. δ' ἔτι Cb. Sw.[1] L. C. Cp.

ϲκεψάμενοι ὅ τι ἂν ὑμῖν δοκῇ δίκαιον καὶ εὔορκον εἶναι, τοῦτο ψηφίϲαϲθε. — Ἐγὼ μὲν οὖν ϲοί, Εὐξένιππε, βεβοήθηκα ὅϲα εἶχον. λοιπὸν δ' ἐϲτὶ δεῖϲθα[ι] τῶν δικαϲτῶν καὶ τοὺϲ φίλουϲ παρακαλεῖν καὶ τὰ παιδία ἀναβιβάζεϲθαι.

Ὑπὲρ Εὐξενίππου εἰϲαγγελίαϲ ἀπολογία πρὸϲ Πολύευκτον.

Col. XLIX. 12 δοκη A. — 14 τουτοτοψηφιϲαϲθαι A pr. — 18 δειϲθαι exstare in A. Bb. ap. Sw.[1] testatur. — 21 ταπαιδια A corr.; a pr. m., ut Bb. in add. et Sw. putant, ταδικαια fuit, sed omnia diligentissime inducta sunt.

IV.

[ЄΠΙΤΑΦΙΟϹ.]

Pap. bartianus.

I Τῶν μὲν λόγων τ[ῶν μελ-
λ]όντων ῥηθήϲεϲ[θαι ἐπὶ
τῷδε τῷ τάφῳ [περί τε
Λεωϲθένουϲ τοῦ ϲτ[ρατη-
γοῦ καὶ περὶ τῶν ἄ[λλων
τῶν μετ' ἐκείνου [τετε-
λ]ευτηκότων ἐν τ[ῷ πο-
λέμῳ, ὡϲ ἦϲαν ἄν[δρεϲ
ἀ]γαθοί, μα..........
..ρονοϲοι..........
..ῳ τὰϲ π..........
..ϲ ἀνθρω[π..........
..ονπωκα..........
..ϱγακε[[ν]]ω..........
ἐν]αντίαι ω..........
γ]εγεννη..........
ἄνδραϲ..........
τετελευ[τηκ..........
οὔτε πρ..........
.οτ..........
(desunt vers. —) |

(desunt vers. —) II
....επει........
καὶ μάλιϲτα [φοβοῦ-
μαι, μή μοι ϲυμ[βῇ τὸν
λ]όγον ἐλάττ[ω φαί-

Inscriptio in papyro nusquam legitur.

Col. I. Neque a dextra neque a sinistra parte margo usquam servatus est; consentiunt tamen nunc paene omnes in principio versuum nonnisi unam duasve litteras deesse. — 1 περὶ] τῶν μὲν Bb.; Τῶν μὲν Cb. S. Sp. Bb[1]. — 3 ταφω.. A[1]. — περὶ] Λ. Bb.; περί τε Cb. S. — 9 μά[ρτυρεϲ Cb., qui etiam sequentia restituere conatur (p. 23): ὁ χρ]όνοϲ ὁ ϲ[ύμπαϲ — — οὐδὲν ἔργ]ον πω κά[λλειον ἑ]όρακεν. — 11 ταοπ[λα Cp. — 14 Ν in A[1] transfixum est, unde Bb. ἔργα καὶ ω.... — 16 γ]εγεννη[μέν... solemnis error librarii esse videtur; cf. II, 6.

Col. II. Possis continuationem eiusdem columnae putare: efficientur, si componas, versus XXXV, maior sane numerus eo quem in col. III et IV reperimus; sed spatii nihilo plus hi XXXV vs. occupant quam illi XXXIII. — 2 δ] καὶ S. — φοβοῦμαι Bb. — 4 ἐλλαττω A[1]. — γενεϲθαι

ν]εcθαι τῶν ἔρ[γων τῶν γεγενη[μένων. πλὴν κατ' [ἐκεῖνό γε πάλι(ν) θα[ρρῶ, ὅτι τὰ ὑπ' ἐμοῦ κ[αταλειπόμενα *ὑμεῖc οἱ [ἀκούοντεc πρ[ο]cθήcετε· οὐ γὰρ ἐ(ν) τοῖc τυχοῦcιν οἱ λόγοι ῥηθήcονται, ἀλλ' ἐν αὐτοῖc τοῖ(c) μάρτυcι τῶν (ἐκ)είνοι[c |

III π]επραγμένων. Ἄξιον δέ ἐc]τιν ἐπαινεῖν (τ)ὴν μὲν πόλ]ιν ἡμῶν (τ)ῆc προαιρέcεω]c ἕνεκεν, τὸ προελέcθ]αι ὅμοια καὶ ἔτι cεμνό]τερα καὶ καλλίω *τῶν πρότ]ερον αὐτῇ πεπραγμέ]νων, τοὺc δὲ τετελευ]τηκόταc τῆc ἀνδρεία]ς τῆc ἐν τῷ πολέμῳ, τὸ μὴ καταιcχῦναι τὰc τῶν προγόνων ἀρετάc· τὸν δὲ cτρατηγὸν Λεωcθένη διὰ ἀμφότερα· τῆc τε γὰρ προαιρέcεωc εἰcηγητὴc τῇ πόλ(ε)ι ἐγένετο καὶ τῆc cτρατείαc ἡγεμὼν τοῖc πολίταιc κατέcτη. — Περὶ μὲν οὖν τ]ῆc πόλεωc διεξιέναι τ]ὸ καθ' ἕκαcτον ⟦τ⟧ῶν πρότε]ρον (εὐηργέτηκεν) πᾶcαν τὴν Ἑλλάδα] οὔτε ὁ χρόνοc ὁ παρὼ]ν ἱκανόc, οὔτε ὁ καιρὸc] ἁρμόττων τῷ μακρ]ολογεῖν, οὔτε ῥᾴδιον] ἕνα ὄντα τοcαύταc] καὶ τηλικαύταc πράξειc] *ἐπελθεῖν καὶ μνη-

---

Bb.; φαίνεcθαι K. Cb. S. — 6 γεγεννη[μενων A^1. — 7 κατ' ἐκεῖνό γε πάλιν Sp. Cb. S. — 9 κ[αταλει]πόμενα Bb.; παραλειπόμενα S. invito codice. — 10 υμειν A. — 14 αυτο^{c}ι A^1. — 15 μαρτυcιτν A^1 pr.; Ν in Ω correctum est. Deinde νειvoï, quae puncta cum S. reliquias C litterae supra scriptae putare possis. Itaque ἐκείνοιc S. Sp. C. $Bb.^1$; ἐκεῖ Bb.

Exstat etiam aliud nescio an harum columnarum fragmentum: αλλο | πολλ | εν.

Col. III. 1 δ' ἐ|c]τὶν K. Cb.; δέ ἐcτιν S. — 4 τοῦ pro τὸ V. — 6 in fine π^{v}ω A^1. — 11 V. τοῦ μή. — in fine τ^{c}α A^1. — 18 πολειταιc A^1. — 21 .οκατ A^1 pr. sec. Sch., .οκαθ corr. — 22 ρων A^1 pr. — post πρότ. Bb. πεπραγμένων κατὰ addit; similiter Cb.: ἀνὰ πᾶcαν τ. Ἑ. πεπραγμένων. K.: πρότ., οἷc cώζουcα διετέλει πᾶcαν τ. Ἑ.; Cp. τῶν πρότ. διαcωcάντων π. τ. Ἑ.; S.: ἃ καθ' ἕκ. τῶν πρ. π. τ. Ἑ. εὐηργέτηκεν, quod rec. T, nisi quod pro ἃ ὃ scripsit, secutus Bb. in postscr. — 25 τω A^1. — 28 τηλικαυτ.c A^1 pr., supra scripto α. — 29 απελ-

μο]νεῦϲαι. ἐπὶ κεφαλαί-
ων δ'] οὐκ *ὀκνήϲω εἰπεῖν
περ]ὶ αὐτῆϲ· — ὥϲπερ
γὰρ] ὁ ἥλιοϲ πᾶϲαν [[πᾶ-
ϲαν]] |
V τὴν οἰκου[μένην] ἐπέρ-
χεται, — τὰ[ϲ μὲν] ὥραϲ δι-
ακρίνων [εἰϲ τὸ π]ρέπον
καὶ καλῶ[ϲ πάντα καθι]ϲτάϲ,
τοῖϲ δὲ............ει
ικεϲθ...........ων
ἐπιμ[ελούμενοϲ κα]ὶ γε-
νομένοιϲ]......ϲ καὶ
....ϛ κα[ὶ τῶν ἄ]λλων
ἁπά]ντων τῶν [εἰ]ϲ τὸν

β[ίο]ν χρηϲίμων· — οὕτωϲ
κα[ὶ] ἡ πόλιϲ ἡμῶν διατε-
λε[ῖ τοὺϲ] μὲν κακοὺ(ϲ) κο-
λά-
ζο[υϲα, τοὺϲ] δὲ δικαίο(υ)ϲ
........., τὸ δὲ ἴϲον ἀν-
τὶ τῆϲ πλεονε]ξίαϲ ἅπαϲιν
φυλάττουϲα, τ]οῖϲ δὲ ἰδι-
οιϲ κινδύνοιϲ κα]ὶ δαπά-
ναι[ϲ κοινὴν ἄδει]αν τοῖϲ
Ἕλλη[ϲιν παραϲκευάζου-
ϲα. — [ἀλλὰ περὶ μὲ]ν τῶν
κοινῶ[ν]...........εωϲ
ὥϲπερ [προεῖπον κ]ατα-
λ(ε)ί-

θειν A¹; ἐπελθεῖν Bb.; διελθεῖν S. — 30 sq. κεφαλαί[ου] Bb.; κεφαλαί[ων] Cb. S. — δὲ] Bb., δ'] S. — ωκνηϲω A¹. — 33 ὀλιοϲ (η supra) A¹.

Col. IV. — 3 [ἀεὶ κατὰ τὸ π]ρέπον Bb.; κατὰ τρόπον Cb.; καὶ εἰϲ τὸ πρέπον S. — 4 καὶ καλο[ὺϲ καιροὺϲ καθι]ϲτάϲ Bb.; καὶ καλῶ[ϲ πάντα καθ. Cb.; καὶ καλὸν πάντα καθ. S. Ductus ambiguus in A¹ vel O vel Ω indicare potest. Ceterum ρεπο (ν supra) et ϲτα (ϲ supra) A¹. — 5 τοιϲδεϲ A¹ sec. Sch. — 6 ικεϲτ Bb., ικεϲιτ Cp.; ικεοιτ T. forsitan ἵκεϲθ. — 7 (α)ιγε Bb. — 8 εκαι T. Cp. — 9 ονα Bb. K.; ον S., unde hic: καὶ [ἀφθ]ον[ίαν τῶν ἄλ]λων. — πά]10 ντων Bb.; ἁπά]ντων rectius Cb. S. — 13 κολ (α supra) A¹. — 14 δικαιοϲ A¹ sec. Bb.; δικαιομ legit K., δικαιον T. — 15 προτιμῶϲα Bb., τιμῶϲα Cb. Bb¹. — 16 ἀνθρώποιϲ καὶ ἀ]ξίαϲ ἅπαϲιν [εὐεργεϲίαϲ] οἷϲ δεῖ δια[νέμουϲα Bb.; ἀμοιβὰϲ pro εὐεργ. Cb. Bb¹. — 17 sqq. cf. Lyc. § 104. — 19 δαπάναϲ [τὰϲ καθ' ἡμέρ]αν Bb. (δ. [εἰϲ τὴν ἐλευθερί]αν F.); sed δαπαναι A¹ sec. K. T. — 20 παραϲκευ]άζουϲα Bb. — 21 περὶ μὲν οὖ]ν τ. Bb. ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν K¹. ἕκαϲτον μὲν οὖν M. ceteri Bb. secuti sunt. — 22 εω (ϲ supra) A¹. τῶν κοινῶν ἔργων τῆϲ πόλεωϲ Bb. K. M. πράξεων pro ἔργων F. Cp. κοινῶν τῶν τῆϲ πόλ. S. T. κοινῶν τὸν λόγον ταχέωϲ C. — 23 ὥϲπερ [ἐν βραχεῖ εἴρητ]αι †αλιφω Bb. ὥϲπερ [εἶπον φρά]ϲαι χαλεπόν K. ὥ. [χρὴ δηλῶ]ϲαι (δοκῶ vel simile aliquid) S. Cp¹. T., qui ἐλπίζω pro δοκῶ ponit. ὥ. εἰκὸϲ φρά]ϲαι παραλείψω M. ὥ. [εἶπον,

* ψω, πε[ρὶ δὲ Λεωcθέν]ουc καὶ
τῶν ἄ[λλων τοὺc λόγ]ουc ποι-
ήcομ[αι. — ἀπορ]ῶ δὲ πόθεν
ἄρξωμα[ι λέγων] ἢ τίνοc
πρῶτον μνηcθῶ. — πότε-
ρα περ[ὶ] τοῦ γένουc αὐτῶν
*ἑκάcτου διεξέλθω; ἀλλ' εὔ-
ηθεc εἶναι ὑπολαμβάνω·
τὸ(ν) μὲν (γὰρ) ἄλλουc *τινὰc ἀν-
θρώπουc ἐγκωμιάζοντα, |
V οἳ πολλαχόθεν εἰc μίαν
πόλιν ⟦cυν⟧ cυνεληλυθότεc
οἰκοῦcι γένοc ἴδιον ἕκαc-
τοc cυνειcενεγκάμενοc,
τούτων μὲν δεῖ κατ' [ἄ]νδρα
γενεαλογεῖν — ἕκαcτον·
περὶ δὲ Ἀθηναίων ἀνδρῶν
τού(c) λόγου(c) ποιούμενον, οἷc
ἡ κοινὴ γένεcιc α[ὐτόχ]θοcιν
οὖcιν ἀνυπέρβλητ[ον] τὴν
εὐγένειαν ἔχει, πε[ρ]ίεργον
ἡγοῦμαι εἶναι ἰδίᾳ [τὰ] γένη
ἐγκωμιάζειν. — ἀλλὰ [πε]ρὶ τῆc
παιδείαc αὐτῶν ἐπι[μνη]cθῶ,
καὶ ὡc ἐν πολλῇ c[ωφρο-
cύνῃ παῖδεc ὄντ[εc ἐτρά-
φηcαν, καὶ *ἐπαιδ[εύθηcαν
*ἅπερ εἰώθαcι ν[έουc παιδεύ-

ἐάcω] καὶ.... Cp. ὧ. προείρηται καταλείψω C. — και vel cαι (hoc Sch.) in A[1] fuisse videtur; pro αλι sunt qui legant αμ. — 24 φω A[1]. — περὶ δὲ Λεωcθένουc Bb.; περὶ Λ. K. Cb. — 25 τῶν ἄλλων ἤδη τοὺc λόγουc Bb.; om. ἤδη S. — 26 ποιηcόμενοc ἐνθά]δε S.; ποιήcομαι. νῦ]ν δὲ Bb.; ποιήcομαι. ἀπορ]ῶ δὲ Cb. Sp. JBL. In A[1] (cf. Sch.) dimidia pars litterae Ω servata est, minus rotunde tamen exarata. ποθε^{ν} A[1]. — 27 ἐπαινῶν Bb.; αὐτῶν K.; λέγειν Cb. Bb[1]; λέγων S. C. — 28 πρώτου corrigit Cb. — 30 εκαcτω ut videtur A[1]. — 31 ηθεc^{ε}ιναι A[1]. — 32 τὸν μὲν γὰρ Sch. ap. Bb. S.; τὸ μὲν Cp. C.; cf. V, 5. τινουc A[1], sed O et Y transfixa.

Col. V. 3 ἴδιον A[1]. — 5 τουτων A[1]; τοῦτον Cb. S. — δὴ pro δεῖ C. Cp. — αντρα A[1] pr. — 8 ποιούμενοc corr. Cb. probante S. p. 56. — 12 ιδια.. A[1]. — 17 επεδ.... A[1]; emend. Bb. (ἐπεδείξαντο C.) — 18 οπερ A[1]. — εἰώθαcι ν[έουc παιδεύ]ειν Bb. εἰώθαcιν παιδεύειν S. οἱ ἄλλοι ποιεῖν Lightf. ap. Bb. in postscr. ἀπὸ νέων ποιεῖν C. οἱ ἄλλοι ἐπαινεῖν

ειν; — ἀλλ' οἶμαι π[άνταϲ ὑμᾶϲ
εἰδέναι ὅτι τούτο[υ ἕνεκα δεῖ
τοὺϲ παῖδαϲ παιδευθ[ῆναι,
ἵνα ἄνδρεϲ ἀγαθοὶ γ[ένων-
ται· τοὺϲ δὲ γεγενη[μένουϲ
ἐν τῷ πολέμῳ ἄνδρ[αϲ οὕ-τωϲ
ὑπερβάλλονταϲ τῇ ἀ[ρετῇ,
πρόδηλόν ἐϲτιν ὅτι πα[ῖδεϲ
ὄντεϲ καλῶϲ ἐπαιδεύ[θη-
ϲαν. — ἁπλούϲτατον ο[ὖν ἡ-
γοῦμαι εἶναι τὴν ἐν τ[ῷ
πολέμῳ διεξελθεῖν ἀ-
ρετὴν καὶ ὡϲ πολλῶν ἀ-
γαθῶν αἴτιοι γεγένη(ν)ται
τῇ *πατρίδι καὶ τοῖϲ ἄλλοιϲ Ἕλ-
ληϲιν. — ἄρξομαι δὲ πρῶ-τον ἀ-
πὸ τοῦ ϲτρατηγοῦ. καὶ γὰρ δίκαι-
ον. Λεωϲθένηϲ γὰρ ὁρῶν
τὴν Ἑλλάδα πᾶ[ϲ]αν τετα-πει-
νωμένην καὶ [. . . κατ]ε-πτη- |
χυ]ῖαν, κατεφθαρμένην ὑπὸ VI
τῶν] *δωροδοκούντων πα-ρὰ Φι-
λίπ]που καὶ Ἀλεξάνδρου κατὰ
τῶν] πατρίδων τῶν αὐτῶν,
καὶ τ]ὴν μὲν πόλιν ἡμῶν
δεομέ]νην ἀνδρόϲ, τὴν δ' *Ἑλλά-
δα πᾶ]ϲαν πόλεωϲ, ἥτιϲ προϲτῆν-
αι δυ]νήϲεται τῆϲ ἡγεμο-νίαϲ,
ἐπέδ]ωκεν *ἑαυτὸν μὲν τῇ
πατρί]δι, τὴν δὲ πόλιν τοῖϲ Ἕλλη-
ϲιν ε]ἰϲ τὴν ἐλευθερίαν· καὶ ξε-

F. Cp. ἄνδρεϲ ἀϲκεῖν T. (sed αϲκ—ειν ne huic quidem librario iure imputaveris). — 19 [πάνταϲ] Bb.; πάνταϲ ὑμᾶϲ Cb. — 21 παιδευθ vel παιδευο A[1]; unde τούτου ἕν. δεῖ τ. π. παιδευθῆναι Bb.; τ. ἕν. τ. π. παιδεύομεν S. M. Bb[1]; — δεῖ — παιδεύε[ϲθαι F. — 22 γ[ένων]ται Bb.; γ[ίνων]ται S. — 23 γεγεννη[μενουϲ A[1]. — 24 ἄνδρ[αϲ C. K. Cp. Cb. — οὕτωϲ om. omnes. — 28 ἁπλ. δ[ὲ Bb.; ἁ. δὴ K.; sed littera fuit potius O, unde ο[ὖν Cb. S. Bb[1]. — 33 πατριτι A[1]. — 38 τεταπ. καὶ [τὴν] εὐη|μερ]ίαν Bb.; sed ΕΠΤΗ diserte scriptum est. τ. καὶ [τὴν δόξα]ν τὴν | παλα]ιὰν Cb. nimis audacter. καὶ κατεπτηχυῖαν Classen ap. K. S. Bb[1], egregie nisi quod spatio non sufficit; itaque puncta addidi.

Col. VI. 2 δωροδονουντων A[1]. — 6 ολλα[δα A[1]. — 8 δυνήϲεται Sch. Bb[1]. — 9 . . . . ωκενμενεναυτον A[1]. ἀπέδωκεν ἑαυτὸν μὲν Bb.; ἐπέδωκεν μὲν ἑαυτὸν K.; ἐπέδ. ἑ. μὲν

νικὴν μὲν δύναμιν (cυ)cτηcάμενος, τῆc δὲ πολιτικῆc ἡγεμὼν καταcτάc, τοὺc πρώτουc ἀντιταξαμένουc τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίᾳ Βοιωτοὺc καὶ Μακεδόναc καὶ Εὐβοέαc καὶ τοὺc ἄλλουc cυμμάχουc αὐτῶν ἐνίκηcε μαχόμενοc ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. ἐντεῦθεν δ' ἐλθὼν εἰc Πύλαc καὶ κατα⟦λα⟧λαβὼν τὰc παρ]όδουc, δι' ὧν καὶ πρότερον ἐπὶ τ]οὺc Ἕλληναc οἱ βάρβαροι ἐπο]ρεύθηcαν, τῆc μὲν ἐπὶ τὴν] Ἑλλάδα πορείαc Ἀντίπ]ατρον ἐκώλυcεν, αὐτὸν δὲ κα]ταλαβὼν ἐν τοῖc τόποιc τούτοι]c καὶ μάχῃ νικήcαc ἐπολιόρ]κει κατακλείcαc εἰc Λαμίαν· Θε]τταλοὺc δὲ καὶ Φωκέαc καὶ Αἰ]τωλοὺc καὶ τοὺc ἄλλουc ἅπανταc τοὺc ἐν τῷ τόπῳ cυμμάχουc ἐποιήcατο, καὶ ὧν Φίλιπποc καὶ Ἀλέξανδροc ἀκόντων ἡγούμενοι ἐcεμνύνοντο, τούτων Λεωcθένηc ἑκόντων τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβεν. cυνέβη δ' αὐτῷ τῶν μὲν πραγμάτων ὧν προε[ί]λετο κρατῆcαι, | VII τῆc δ' εἱ[μαρ]μένηc * οὐκ ἦν περιγενέ[cθαι.] — δίκαιον δ' ἐcτὶν μὴ μ[όνον] ὧν ἔπραξεν Λεωcθέν[ηc τὴν] χάριν ἔχειν αὐτῷ π[ᾶcαν, ἀ]λλὰ καὶ τῆc ὕcτερον [γενομέν]ηc μάχηc

---

S. Cb. — 12 cυcτηcάμενοc Bb.; κτηcάμ. K. — 13 πολ$\overset{\epsilon}{\iota}$τικηc A[1]. — 14 πρωτου|cαντ. A[1]. — 18 Εὐβοᾶc corr. Cb. probante S. p. 58. — 20 μαχόμενοc A[1] corr. sec. Sch., Cb., S.; μαχομένουc A[1] pr. — 23 εἰc]όδουc Bb.; παρόδουc Sp. probante S. l. c.

P litterae vestigium agnoscit Sch. — 33 cυμμαχο$\overset{c}{\upsilon}$ A[1]. — 34 φιλιπποc —— A[1]. — 36 εcεμνυοντο A[1] pr. — τουτωνλε —— A[1]. — 38 cυν.βη A pr.; Ε supra vers. additum.

Col. VII 1 ουγην A[1]. — 4 Λεωcθ. αὐτὸc Bb.; Λ. τότε Sh. ap. Bb.; Λ. ἔτι ζῶν K. parum spatii ratione habita. τούτων ὑμῖν ἕξω τὴν χάριν Lys. 24, 27. — 5 πολλήν Bb.; πλείcτην Classen ap. K. — 6 γενομένηc Bb.; γεγενημένηc S.

μετὰ τ[ὸν ἐκείνο]υ θάνατον καὶ τῶν [ἄλλων ἀγα]θῶν τῶν ἐν τῇ cτ[ρατείᾳ τ]αύτῃ cυμβάντω[ν τοῖc Ἕλ]ληcιν· ἐπὶ γὰρ τοῖc ὑπὸ [Λε]ωcθένουc (τε)θεῖcιν θεμελίοιc οἰκοδομοῦcιν οἱ νῦν τὰc ὕcτερον πράξειc. — Καὶ μηδεὶc ὑπολάβῃ με τῶν ἄλλων πολιτῶν μη]δένα λόγον ποιεῖcθαι, ἀλλὰ] Λεωcθένη *μόν(ον) ἐγκωμιάζ]ειν· cυμβαίνει γὰρ τὸν Λε]ωcθένουc ἔπαινον ἐπὶ ταῖ]c μάχαιc ἐγκώμιον καὶ τῶν ἄλ]λων πολιτῶν εἶναι. το[ῦ μὲν] γὰρ βουλεύεcθαι κα[λῶc ὁ cτρα]τηγὸc αἴτιοc, τοῦ δὲ ν[ικᾶν μαχ]ομένουc οἱ κινδυν[εύειν ἐθ]έλοντεc τοῖc cώμαc[ιν· — ὥcτ]ε ὅταν ἐπαιν[ῶ τὴν γ]εγονυῖαν νίκην, ἅμα τ[ῇ Λε]ωcθένουc ἡγεμονίᾳ καὶ [τὴν τ]ῶν ἄλλων ἀρετὴν ἐγκωμ[ιάζ]ω. — τίc γὰρ οὐκ ἂν δικα[ίωc] ἐπαινοίη τῶν πολιτῶ[ν το]ὺc ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ [τε]λευτήcανταc, οἳ τὰc *ἑα[υτῶ]ν ψυχὰc ἔδωκαν ὑπὲρ τῆ[c τῶ]ν Ἑλλήνων ἐλευθερίαc, [φα]νερωτάτην ἀπόδειξιν τ[αύτη]ν ἡγούμενοι εἶναι τοῦ [βούλ]εcθαι τῇ Ἑλλάδι τὴν] ἐλ[ευθερ]ίαν |
περιθεῖναι, τὸ μαχόμ[ενοι VIII

— 7 τούτου Bb.; ἐκείνου M. probante Sch. — 8 τῶν πάντων M.; τῶν ἄλλων Bb. — 15 υπολαβημε A[1]. — 17 εωcθενημενεγκω A[1]. ἐν τῷ Λ. μὲν ἐγκ. Bb. ἐν τῷ Λ. λίαν Zilch. διὰ τὸ Λ. μόνον Cb. ἀλλὰ Λ. μόνον S. K. καὶ Λ. μόνον Cp. — 18 cυμβ. — εἶναι 21 deleri vult M. — 20 ἔπ. τὸν ἐπὶ T. — 26 ὥcτ]ε ὅταν Bb., idem v. 30 ἐγκωμιάζειν. ὥcτ' ἐμ]ὲ — ἐγκωμιάζειν C. Cb. ὥcτ]ε ὅταν — ἐγκωμιάζω S. K. Bb.[1] In vs. 26 litterae mirum in modum distractae sunt, et in fine longissima linea transversa addita. V. 30 quae conspicitur litterae pars ante τιc, si paulo rotundior foret, certo Ω indicaret. — 33 ..λευτηcαντεc A[1] pr. — 34 τacενα... A[1]. — 38 primum | et longitudine praecellit et crassis lineis duabus transfixum est.

Col. VIII. 1 μαχόμενοι Bb.; μαχομένουc S. —

τελευτῆcαι ὑπὲρ * αὐτῆ[c. μέγα δ' αὐτοῖc cυνεβάλετ[ο εἰc τὸ προθύμωc ὑπὲρ τῆc [πατρίδοc ἀγωνίcαcθαι τὸ ἐν τῇ [Βοιωτίᾳ τὴν μάχην τὴν π[ροτέραν γενέcθαι. ἑώρων γὰ[ρ τὴν μὲν πόλιν τῶν Θηβαίων οἰκτ[ρῶc ἠφαν]ιcμένην ἐξ ἀνθρώπων, [τὴν δὲ ἀ]κρόπολιν ⟦ἐξ⟧ αὐτῆc φρουρου[μένην] ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, τὰ * δὲ cώματα τῶν ἐνοικούντων ἐξηνδραποδιcμένα, τὴν δὲ χώραν ἄλλουc διανεμομένουc, ὥcτε πρὸ ὀφθαλμῶν δρώμενα αὐτοῖc τὰ δεινὰ ἄοκνον π[αρ]εῖχε τόλμα(ν) εἰc τὸ κινδυνεύειν [πρ]οχείρωc. (—) ἀλλὰ μὴν τήν γε π[ερὶ Π]ύλαc καὶ Λαμίαν μάχην γε[νομέν]ην οὐχ ἧττον αὐτοῖc ἔνδο[ξον γεν]έcθαι *cυμβέβηκεν ἧc [ἐν Βοιω]τοῖc ἠγωνίcαντο, οὐ μόνον [τῷ μαχο]μένουc νικᾶν Ἀντίπατρον [καὶ τοὺc c]υμμάχουc, ἀλλὰ καὶ τῷ τόπῳ, [τῷ ἐ]νταυθοῖ γεγενῆcθαι τὴν μ[άχην. ἀφ]ικνού-

---

2 αυτω. ut videtur A[1]; αυτων fuerit. αὐτῆc Bb.; αὐτο[ῦ K. — 4 πατρίδοc Bb.; Ἑλλάδοc S. — 5 τη... A[1]. — 6 πρότερον Bb.; πρώτην Sch. Cb. Bb.[1]; προτέραν S. — 7 ειωρων A[1] pr.; supra Ε litteram spiritus lenis signum additum videtur. — τὴν μὲν πόλιν Bb.; τὴν πόλιν S. contra spatium. — 8 ηφανειcμένην sec. Bb. A[1]. — 10 ἐξαυτῆc Bb.; ἐξ del. Cb. S. (cf. v. 9). ἔτι αὐτῆc M. — τατεcω A[1]; em. Cb. S. — 17 paragraphus per errorem sequenti demum versui supposita. — 18 πρὸc Πύλαc Bb.; περὶ Π. Cb. S. M. Bb[1]. — 20 cυνβεβηκει A[1]; em. Bb. — 21 ηγωνιcα^{ν}|το A[1]. — 24 τοπω.. A[1]. τῶν τόπων S. — 25 sq. Cf. Harpocr. s. v. Πύλαι· ὅτι δὲ δὶc (Sch.; codd. τιc) ἐγίγνετο cύνοδοc τῶν Ἀμφικτυόνων εἰc Πύλαc, Ὑπ. τε ἐν ἐπιτ. καὶ Θεόπομποc ἐν τῇ λ' εἰρήκαcιν. —

μενοι γὰρ οἱ Ἕλλη[νεϲ ἅ-
πα]ντεϲ
δὶϲ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰϲ [τὴν
Πυλ]αίαν
θεωροὶ γενήϲοντ[αι
τῶν ἔργων τῶν π[επρα]-
γμένων
αὐτοῖϲ· ἅμα γὰρ εἰϲ τ[ὸν
τό]πον ἀ-
θροιϲθήϲονται καὶ τ[ῆϲ τού]-
των ἀ-
ρετῆϲ μνηϲθήϲοντ[αι. — ο]ὐ-
δέν*εϲ γὰρ πώποτε τῶ[ν
γ]εγονότων
οὔτε περὶ καλλιόνων οὔτε
πρὸϲ ἰϲ-
χυροτέρουϲ οὔτε μετ' ἐλατ-
τόνων
ἠγωνίϲαντο, τὴν ἀρετὴν
ἰϲχὺν
καὶ τὴν ἀνδρείαν πλῆθοϲ
ἀλλ' οὐ
τὸν πολὺν ἀριθμὸν τῶν ϲω-
μάτων

εἶναι κρίνοντεϲ. καὶ τὴν
μὲν ἐ-
λευθερίαν εἰϲ τὸ κοινὸν πᾶ-
ϲιν
κατέθεϲαν, τὴν δ' εὐδοξίαν
ἀπὸ
τῶν πράξεων ἴδιον ϲτέφα-
νον
τῇ πατρί[δι περι]έθηκαν.
(—) Ἄξιον |
τοίνυν ϲυλλογίϲαϲθαι καὶ τί IX
ἂν
ϲυμβῆναι νομίζο⟦ι⟧μεν μὴ
κα-
τὰ τρόπον τούτων ἀγωνι-
⟦α⟧ϲα-
μένων. — ἆρ' οὐκ ἂν ἑνὸϲ
μὲν δεϲ-
πότου τὴν οἰκουμένην ὑ-
πήκο-
ον ἅπαϲαν εἶναι, νόμῳ δὲ
τῷ
*τούτου τρόπῳ ἐξ ἀνάγκηϲ
χρῆϲ-

---

28 θεωροιγενηϲοντ[αικαιτ]ηϲτου A[1], cum scribentis oculi aberrassent ad v. 31 αθροιϲθηϲονταικαιτηϲτου. — 30 post A in fine vs. alia littera transfixa conspicitur, fort. Θ vel P. — 32 ....υ— A[1]. — 33 .υ|δενοϲ A[1]. — 34 καλλειονων A[1]. — 34 προϲϊϲ| A[1], ut ϊϲχυν 36. — 35 οὔτε del. Cb. probante S. p. 58. — 38 ϲωματω^{ν} A[1], cuiusmodi scripturas posthac iam non enotabo. — 39 εἶναι del. M. κρεινοντεϲ A[1]. — 40 inter κο et νον aliquid erasum est. — 41 ευτοξιαν A[1] pr. — 42 πραξεων^{α}ιδιον A[1] sec. Bb., πραξεωνϊδιον sec. S., et puncta quidem haud ambigua. — 43 ἀνέθηκαν Bb. T., περιέθηκαν S. Cb. Bb[1]. — Interpunctio hic quoque proximo demum versui supposita.

Col. IX. 1 c. τί ἂν καὶ K. — νομίζομεν K. Cb. S. — 6 νομω A[1]. — 7 τουτωι A[1]. —

θαι τὴν Ἑλλάδα· ϲυνελόντ⟦α⟧ι δ' εἰπεῖν τὴν Μακεδόνων ὑπερηφανίαν καὶ μὴ τὴν τοῦ δικαίου δύναμιν ἰϲχύειν παρ' ἑκάϲτοιϲ, ὥϲτε *μήτε γυνα(ι)κῶν μήτε παρθένων *μήτε παίδων ὕβρ(ε)ιϲ (ἀνιέναι ποτέ, ἀλλ') ἀνεκλείπτουϲ ἑκάϲτοιϲ καθεϲτάναι. φανερὸν δ' ἐξ ⟦τ⟧ῶν *ἠναγκαζόμε⟦ϲ⟧θα καὶ νῦν ἔ[χειν·] θυϲίαϲ μὲν ἀνθρώποιϲ γ[ινο]μέναϲ ἐφορᾶν, ἀγάλμ[ατα δὲ] καὶ βωμοὺϲ καὶ ναοὺϲ τοῖ[ϲ μὲν] θεοῖϲ ἀμελῶϲ, τοῖϲ δὲ ἀνθρώ[ποιϲ] ἐπιμελῶϲ ϲυντελούμενα, καὶ (τ)οὺϲ (τού)των *οἰκέταϲ ὥϲπερ ἥρωας τιμᾶν ἡμᾶϲ ἀναγκαζομένουϲ. ὅπου δὲ τὰ πρὸϲ θεοὺϲ ὅϲια διὰ τὴν Μακεδόνων τόλμαν ἀνῄρηται, τί τὰ πρὸϲ τοὺϲ ἀνθρώπουϲ χρὴ νομίζειν; ἆρ' οὐ κἂν παντελῶϲ καταλελύϲθαι; ὥϲτε ὅϲῳ δεινότερα τὰ προ(ϲ)δοκώμεν' ἂν γενέϲθαι κρίνο⟦ι⟧μεν, τοϲούτῳ μειζόνων ἐπαίνων τοὺϲ τετελευτηκόταϲ ἀξίουϲ χρὴ νομίζειν. ο(ὐ)δεμία γὰρ ϲτρατεία τὴν (τῶν) ϲτρατευομένων ἀρετὴν ἐνεφάνιϲεν μᾶλλον τῆϲ νῦν γεγενημένηϲ, ἐν ᾗ *γε παρατάτ-

---

8 ϲυνελόντι Bb.; ϲυνελόντα S. — 11 δυναμεινϊϲχυειν A[1]. — 12 μετε A[1]. — 14 μηδε A[1]; μήτε F. — ἂν ἐκλείπτουϲ S.; ἐκλείπτουϲ ἂν Cp., quae propter intolerabilem circuitum eloquendi non sufficere videntur. Cb.: μήτε γυν. μ. π. μηδε(μίαν φειδὼ γίγνεϲθαι, ἀλλὰ καὶ τούτων καὶ) παίδ. ὕβρ. ἀνεκλ. κτέ. Ipse K. secutus sum; lacunam statuit etiam F. ἀπροϲδοκήτουϲ pro ἀνεκλ. M. — 16 ἐξ ὧν Bb., ἐξ αὐτῶν ἃ K. — αναγ A[1]; ἠναγκ. T. — 17 ἔ[χειν Bb.; ἔ[ϲτι Cp.; ἔ[τι K. Sp.; ἤ[δη S. Є littera, quamquam eam tuetur Sch., non prorsus certa videtur, cum prior ductus parum rotundus sit; S. comparat H quod est col. X, 19 extr. — 18 γε…με|ναϲ A[1]: γεγενημέναϲ Bb.; γινομέναϲ (γε[ινο]μ.) S.; γιγνομ. Cb. — 20 „Hyp. schrieb νεώϲ“ S. — 25 πρὸϲ τοὺϲ θεοὺϲ Cb. — 27 ανηρηται A[1]. — δίκαια post ἀνθρ. addit F., non sine veri specie. — 28 οὐκ ἂν Bb.; οὐ κἂν K. — 30 οϲω A[1]. — 31 κρίνομεν K. Cb., probante S. p. 59. — 32 τοϲουτω A[1]. — 37 ενηιτε

τεcθαι μὲν ὁcημέραι ἀναγκαῖ-
ον ἦ(ν), πλείουc δὲ μάχαc ἠγωνίc-
θαι διὰ μιᾶc cτρατ[είαc] ἢ τοὺc |
X ἄλλουc πάνταc [[πληγὰc]] *cυμ-
βαίνει ἐν τῷ παρε[[παρ]]ληλυ-
θότι χρόνῳ, χειμώνων δ' ὑ-
π]ερβολὰc καὶ τῶν καθ' ἡμέ-
ρα]ν ἀναγκαίων ἐνδείαc τοc-
αύ]ταc καὶ τηλικαύταc οὕτωc
ἐγ]κρατῶc *ὑπομεμ(ε)νηκέναι
ὥc]τε καὶ τῷ λόγῳ χαλεπὸν
εἶν]αι φράcαι. τὸν δὴ τοιαύταc
κ]α(ρ)τερίαc — ἀόκνωc ὑπομεῖναι
τοὺ(c) πολίταc προτρεψάμενον
Λεωcθένη — καὶ τοὺc τῷ τοιούτῳ
cτρατηγῷ προθύμωc cυναγωνιc-
τὰc cφᾶc αὐτοὺc παραcχόνταc —
ἆρ' οὐ [[οὐ]] διὰ τὴν τῆc ἀρετῆc ἀπόδειξιν
εὐτυχεῖc μᾶλλον ἢ διὰ τὴν τοῦ ζῆν
ἀπόλειψιν ἀτυχεῖc νομιcτέον;
οἵ τινεc θνητοῦ cώματοc ἀθά[νατον δόξαν ἐκτήcαντο, καὶ διὰ τὴ[ν
ἰδίαν ἀρετὴν τὴν κοινὴν ἐλ[ευθερίαν τοῖc Ἕλληcιν ἐβεβαίωcα[ν.
*ψέγω γὰρ πᾶcαν εὐδαιμονίαν

A[1]; em. Bb.

Col. X. 1 sq. πληγαcλαμβανειν A[1], quae verba delet Cb., πληγαc dittographiam antecedentis vocabuli πανταc putans. Ego in his verbis foedissime corruptis praeterea id quod ad sententiam desideratur (cυμβαίνει) latere iudico. F.: πλείουc δὲ πληγὰc λαμβάνειν ἐν μάχαιc ἠγωνιcμέναιc διὰ μιᾶc cτρατείαc ἢ τοὺc ἄλλουc κτἑ., et deinde v. 7 ὑπομεμενήκαcιν. — 7 υπερμεμνηκεναι A[1]; em. Bb. — 10 κρατεριαc A[1] habuit. — interpunctio post hoc verbum oscitantis librarii est; debuerat post φράcαι ponere. — 11 πολειταc A[1]. — 12 τοιουτω A[1]. — 14 huic versui paragraphus supposita; interpunctum ut videtur post cφαc. deinde αυτουc vocabuli primae litterae nescio quid linearum punctorumque supra additum. — 18 (ἀντὶ) θν. c. C. F. — 19 διατε. scriptum videtur. — 20 ἴδιαν A[1]. — 22 φέρει omnes. —

ἄνευ τῆς *αὐτονομίας. — ο(ὐ) γὰρ ἀνδρὸς ἀπειλήν, ἀλλὰ νόμου φωνὴν κυριεύειν δεῖ τῶν εὐδαιμόνων, οὐδ' αἰτίαν φοβερὰν εἶναι τοῖς ἐλευθέροις, ἀλλ' ἔλεγχον, οὐδ' ἐπὶ τοῖς κολακεύουσιν τοὺς δυνάστας καὶ διαβάλλουσιν τού(ς) πολίτας τὸ τῶν πολιτῶν ἀσφαλές, ἀλλ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων πίστει γενέσθαι. ὑπὲρ ὧν ἁπάντων οὗτοι πόνους πόνων διαδόχους ποιούμενοι καὶ τοῖς καθ' ἡμέραν κινδύνοις τού(ς) εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον φόβους τῶν πολιτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων παραιρούμενοι τὸ ζῆν ἀνήλωσαν εἰς τὸ τοὺς ἄλλους καλῶς ζῆν. διὰ [[του]] τούτους πατέρε[ς ἔνδοξοι, μητέρες περίβλεπ(τ)οι τοῖς πολίταις γεγόνασι(ν)· ἀδελφαὶ γάμων τῶν προσηκόντων ἐννόμως τετυχήκασι καὶ τεύξονται· παῖδες ἐ[φόδιον εἰς τὴν πρὸς τὸν δῆμον ε[ὔνοιαν τὴν τῶν οὐκ ἀπ*ολωλότω[ν |
XI ἀρετήν, οὐ γὰρ θεμιτὸν τούτου τοῦ ὀνόματος τυχεῖν τοὺς οὕτως ὑπὲρ καλῶν τὸ(ν) βίον ἐκλιπόντας, ἀλλ[ὰ] τῶν τὸ ζῆν (ε)ἰς ἀμε[ίν]ω[[ν]] τάξιν με-

---

23 ανευτηςαυτονομειναc A[1]. ἄνευ τῆς αὐτοῦ ὁ μείνας Bb. ἄνευ τῆς αὐτονομίας S. ἀρετῆς αὐτονομία K. ἐν αὐτῇ s. ἐφ' αὐτῆς αὐτονομία M. τί ἄνευ τῆς αὐτονομίας V. οὐδὲν ante πᾶσαν addunt F. Cp.[1] — Quae sequitur sententia laudatur a Stob. Flor. LXXIV, 35: Τοῦ αὐτοῦ (h. e. Ὑπ.). Φοβητέον οὐκ ἀνδρὸς ἀπειλήν, ἀλλὰ νόμου φωνήν; ubi AB. addunt etiam: τοῦ αὐτοῦ. Κυριεύειν δεῖ τῶν ἐλευθέρων. — 26 de c littera in fine vs. v. ad XI, 29. — 29 πολειταc A[1]. — 34 pro των potius ρων scriptum videtur. — 37 διὰ τούτους Bb.; διά τοι τούτους Cb. — 38 τοι omisso C scriptum fuisse videtur. — 42 εφο|τιον A[1] pr. — πρὸς τοῦ δήμου C. V. — εὐμένειαν Bb. εὔνοιαν Cb. C. Bb.[1] Sch. εὐδοξίαν S. — 43 απωλωλοτω[ν A[1].

Col. XI. 6 ïcαιω..ωνταξιν A[1]. Non dubitavi Cb. coniecturam quamvis audaciorem (εἰς ἀμείνω) amplecti, cum ceterorum inventa (εἰς αἰώνιον S. K., εἰς δαιμόνων F., εἰς ἀθα-

τηλλα[χό]των ἕξουϲιν. εἰ·γὰρ [ὁ τοῖ]ς ἄλλοι[ϲ] ὢν ἀλγειν[ότ]ατοϲ θάνατοϲ τούτοιϲ ἀρχηγὸϲ μεγάλων ἀγαθῶν γέγονε, πῶϲ τούτουϲ ο[ὐ]κ εὐτυχεῖϲ κρίνειν δίκαιον, ἢ πῶϲ ἐκλελοιπέναι τὸν βίον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἀρχῆϲ γεγονέναι καλλίω γένεϲιν τῆϲ πρώτηϲ ὑπαρξάϲηϲ; — τότε μὲν γὰρ παῖδεϲ ὄντεϲ ἄφρονεϲ ἦϲαν, νῦν δ' ἄνδρεϲ ἀγαθοὶ γεγόναϲιν. καὶ τ]ότε μὲν (ἐν) *πολλῷ χρόνῳ καὶ διὰ πολλῶν κινδύνων τὴν ἀρετὴν ἀπεδείξαν(το)· — νῦν δ' ἀπὸ ταύτηϲ ἄ(ρ)ξα(ϲ)θαι (καὶ εὐθὺϲ) γνωρίμουϲ πᾶϲι καὶ μνημο[νο]νευτοὺϲ διὰ ἀνδραγαθίαν γέγονεν (εἶν)αι. — τίϲ (γὰρ) κα(ι)ρὸϲ ἐν ᾧ τῆϲ τούτων ἀρετῆϲ οὐ μνημονεύϲομεν; τίϲ τόποϲ ἐν ᾧ ζήλου καὶ τῶν ἐντιμοτάτων ἐπαίνων τυγχάνονταϲ οὐκ ὀψόμ[εθα; πότερον — οὐκ ἐν τοῖϲ τῆ[ϲ πόλεωϲ ἀγαθοῖϲ; ἀλλὰ τ[ὰ διὰ τούτουϲ γεγονότα τ[ίν]ας ἄλλουϲ ἐπαινεῖσ[θαι

νάτων C., καὶ ἡρώων Sp.) admodum displiceant. — 8 sq. idem Cb. optime restituit. A¹: ειγαρ....αλλ (vel μ) οι.ων| ανει (nisi ipsum αλγει scriptum fuit) ν (vel λ, si est littera integra) ..α?τ (K. γ) οϲ κτέ. — ὁ τοῖϲ ἄλλοιϲ ὢν etiam Cp. S., qui deinde ἀνέπευκτοϲ coniecit; contra ἀνή-κ[εϲ]τοϲ Cp., ἀνιαρότατοϲ Bb.¹ F. Longe aliter C. K. M. — 12 supra Ω ductus rotundus in modum circumflexi positus; hinc πῶϲ γὰρ Bb.; ποῦ Bb.¹ Quod sequitur C ex alia littera correctum est. — 16 καλλειω A¹. — 22 πολλων A¹; ἐν add. Bb. — 25 ἀπεδείξαντο Cb.; K. κτᾶϲθαι εἵμαρτο ἦν post ἀρετὴν inserit. — 26 ταυτηϲαξαθαι vel αξαθην A¹. Bb.: „the ms. has been corrected and is almost illegible, it seems to have had αξαθην, which has been altered into αξαθαι.“ — ἄρξαϲθαι vel ἀξιωθῆναι Bb.: ἀγάμεθα ut sensui satis fiat S.; ἐξαυτῆϲ K.; δέδοται Bs.; ἀξιοῦμεν C. V.; ἐξῆν Ἀθηναίοιϲ Cp. — Cum verbum finitum requiratur, Bb. γέγονε. ναί legere voluit, vel etiam simpliciter γέγονεν; postea tamen verbum illud in αξαθαι, damnatis prioribus coniecturis, quaesivit. Ἄρξαϲθαι γν. π. — γέγονεν εἶναι W. — 29 ανδραγαθι|ϲ·αν A¹; sed recte, credo, Sch. hoc C ad antecedentis columnae vs. 26 ελευθεροι[ϲ trahit. — γὰρ inser. Cb. S. — 33 ἐντειμοτατων A¹. — 34 οψον|θα scriptum videtur. — 38 ἐπαινέ-

καὶ μνήμης τυγχάνειν ποιήσει: ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς ἰδίαις εὐπραξίαις; — ἀλλ' ἐν τῇ τούτων ἀρετῇ βεβαίως αὐτῶν ἀπολαύσομεν. παρὰ ποία δὲ τῶν ἡλικιῶν οὐ μακαριστο[ὶ |
XII γενήσο[νται; πότερον οὐ παρὰ τοῖς γ[εραιτέροις, οἳ ἄφοβον ἄ[ξουσι τὸν λοιπὸν βίον κα..............
γεγενη..............
διὰ τούτ[ους; ἀλλ' οὐ παρὰ τοῖς ἡλικιώ[ταις.............
τελευτησ.............
καλῶς σ.............

παρα πο...............
α γεγον...............
νεωτερο...............
τα αὐτον...............
αναυτ...........[σπου-
δάσουσιν...........[πα-
ραδειγμ[α............
οὐ τὴν ἀ.............
πασι αυκ.............
ζεινα..............
μή τινε.............
φαιλο.............
Ἕλλην..............
τω..ε..............
παραπο.............
Φρυγῶν κ..........[στρα-
τείας ἐγ.............—
δὲ τῆς ε..............

σεων T. — 39 fort. μνημνης scriptum fuit. — ι in fine vs. supra scriptum. — 40 ἰδιαις A[1]. — 41 τη A[1]. — 43 ἀπολαυσόμεθα requirit S., scripsit T. ἀπολαύομεν V. — ποια A[1].

Col. XII. Universae sententiae satis perspicuae; singula nisi in principio et in fine columnae restitui nequeunt. V. 1 sq. πρῶτον μὲν παρὰ τοῖς γ[έρουσιν· οὗτοι γὰρ ἄ]φοβον ἄ[ξουσι τὸν λοιπὸν] βίον κα[τὰ τὴν ἀρτίως] γεγενη[μένην ἀσφάλειαν] διὰ τούτ[ους· ἔπειτα παρὰ τοῖς] ἡλικιώταις Bb. S.: γενης. οὗτοι; ἢ π. τ. γεραιτέροις; ἀλλ' ἄ. ἄ. τ. λ. β. καὶ ἐλάττων τοῦ γήρως γεγένηται ἡ δυσχέρεια διὰ τούτους αὐτοῖς. ἢ π. τ. ἡ.; F.: γεν. οὗτοι; ἆρ' οὐ π. τ. π[ρεσβυτέροις; ἀ. ἄ. ἄ. τ. λ. β., καὶ.....διὰ τούτους. ἢ οὐ π. τ. ἡλ.; ἀλλὰ.... Tres aetates distinguuntur: maiorum natu, aequalium, minorum (12). — 11 αγογον A[1] pr. — 12 ἢ παρὰ τοῖς] νεωτέροις S. ἢ οὐ π. τ. ν.; ἀλλὰ F. — 14 αὐτοὶ μιμεῖσθαι σπουδάσουσιν Bb. — 17 οὐ τὴν ἀρετὴν καταλελοίπασι; οὐκ ἄξιον ἐγκωμιάζειν αὐτούς; Bb. — Sequentium sententia haec fuerit: sicut illi qui Troiam ceperunt a poëtis celebrati sunt, ita hi quoque carminibus laudationibusque clari reddentur. — 24 παρα(π)ε Bb.; παρα(π)ο Cp.; παρα.ε S. an παρανο[μία? — 25 Φρυγῶν καὶ τῆς ἐπὶ Τροίαν στρατείας S. — 27 δετησεσ Sch. —

τατοιc ϵ..............
ἅπαcιν — κ[αὶ λόγοιc καὶ ᾠ-
δαῖc ἐπα[ιν..... δι' ἀμφό-
τερα γὰρ ϵ.............
περὶ Λεωc[θένουc......
καὶ τῶν τ[ελευτηcάντων
ἐν τῷ πολ[έμῳ. εἰ μὲν γὰρ
ἡδονῆc ἕν[εκεν ἐγκωμιάc-
ουcιν τὰc τ[ηλικαύταc καρ-
τερίαc, τί γέ[νοιτ' ἂν τοῖc Ἕλ-
ληcιν ἥδι[ον ἢ ἔπαινοc τῶν
τὴν ἐλευθερί[αν παραcκευα-
cάντων ἀ[πὸ τῶν Μακεδό-

νων; εἰ δὲ [ὠφελείαc ἕνε-
κεν ἡ τοια[ύτη μελέτη |
γίνεται, τίc ἂν λόγοc XIII
ὠφελήcειεν μᾶλλον
τὰc τῶν ἀκου[[c]]όντων
ψυχὰc τοῦ τὴν ἀρετὴν
ἐγκωμιά*ζοντοc καὶ τοὺc
ἀγαθοὺc ἄνδραc; ἀλλὰ μὴν
ὅτι παρ' ἡμῖν καὶ τοῖc λο(ι)-
*ποῖc πᾶcιν εὐδοκιμεῖν
αὐτοὺc ἀναγκαῖον, — ἐκ τού-
των *φανερόν ἐcτιν· — ἐν
ᾅδου δὲ λογίcαcθαι ἄ-
ξιον τίνεc οἱ τὸν ἡγεμόν-

---

29 ἅπαcιν κ.....ᾠ]δαῖc ἐπᾴ[δοντεc Bb. ἐν ἅπ. καὶ λόγοιc καὶ ᾠδαῖc ἐπαινεῖν Cb. F., qui χρὴ post λόγοιc inseruit. — 30 cεμνό]τερα γὰρ ἔ[ξεcτιν ἡμῖν] περὶ Λεωc[θένουc εἰπεῖν Bb. ἀγαcτότερα γ. ἔνεcτι πολλῷ π. Λ. λέγειν S. ἐπ' ἀμφότερα γ. ἐξέcται ὑμνεῖν π. Λ. | Cb. — δημοτικώτερα γ. ἔcτι τοῖc ποιηταῖc π. Λ. ᾄδειν F. ἀμφ. γ. ἐξέcται ἐντεῦθεν π. Λ. εἰπεῖν Bb.[1] — 33 καὶ τῶν τ[ετελευτηκότων] ἐν τῷ πολέμῳ τῷδε Bb. Bb.[1] — τελευτηcάντων — πολέμῳ. S. Cb. — τετελ. — πολέμῳ. F. — 34 εἰ γὰρ] ἡδονῆc ἕν[εκεν ἐπακού]ουcιν τὰc τ[οιαύταc καρ]τερίαc Bb. εἴτε γὰρ τῆc ἡ. ἕ. ἐγκωμιάζουcι τ. τούτων κ. S. εἰ μὲν γ. ἡ. ἕ. ἐγκωμιάcουcιν τ. τηλικαύταc κ. Cb. Bb.[1] (ἐγκωμιάζ.) F., qui tamen ὑμνεῖν ἐθέλουcιν. — 37 τ(ότ)ε [πραχθείcαc τοῖc Ἕλ]ληcιν, ἡ δὲ [γίνεται ἐκ τῶν] τὴν ἐλευθερί[αν διαcω]cάντων ἀ[πὸ τῶν Μακεδό]νων Bb. τί γένοιτ' ἂν τοῖc Ἕ. ἥδει[ον S. Cb. Bb.[1] F.; deinde ἢ τούτων τ. τ. ἐ. πᾶcι (om. F.) βεβαιωcάντων ἀκούειν ὑμνουμένων S. F.; ἢ ἔπαινοc τ. τ. ἐ. παραcκευαcάντων ἀ. τ. Μακ. Cb. Bb.[1], qui tamen διαc. retinet. — 41 εἰ δὲ [ὠφελίαc ἕνε]κεν, ἡ τοια[ύτη ἐκ τῶν Τρωικῶν Bb. ὠφελείαc Cb. F.; deinde S.: ἡ τοιαύτη cπουδή; ἡ τοιάδε ἀνάμνηcιc Cb. Bb.[1]; ἡ τοιαύτη μελέτη αὐτοῖc F.

Col. XIII. 1 γεινεται A[1]. — 3 ἀκουόντων S. Cb. K. V. — 5 ἐγκωμιάζ. S. Cb. K.; εγκωμιαcοντοc A[1]. — 7 ημειν A[1]. — λοιποῖc Bb., λο|γοιc A[1]. — 10 φενερον A[1].

α δεξιωcόμενοι τὸν τούτων. ἆρ' οὐκ ἂν *ο(ἰ)όμεθα (φ)ο(ι)τᾶν Λεωcθένη δεξιουμένους καὶ θαυμάζοντας τῶν ⟦δὲ⟧ *ἡμιθέων *καλουμένων τοὺς ἐπὶ ⟦cτρα⟧-Τ(ρ)*οίαν cτρα(τεύ)cαντ[α]c, ὧν οὗτος ἀδελφὰς π[ρ]άξεις ἐνcτηcάμενος τοcοῦτον δ]ιήνεγκε(ν), ὥcτε οἱ μὲν μετὰ πάcηc τῆc Ἑλλάδοc μ]ίαν πόλιν εἷλον, ὁ δὲ μ]ετὰ τῆc ἑαυτοῦ πατρίδοc μόνηc πᾶcαν τ]ὴν τῆc Εὐρώπηc καὶ τ]ῆc Ἀcίαc ἄρχουcαν δύν]αμιν ἐταπείνωcεν. κ]ἀκεῖνοι μὲν ἕνεκα μ]ιᾶc γυναικὸc ὑβριcθείc]ηc ἤμυναν, ὁ δὲ παc]ῶν τῶν Ἑλληνίδων τ]ὰc ἐπιφερομέναc ὕ]βρειc ἐκώλυcεν μετὰ] τῶν cυνθαπτομέν]ων νῦν αὐτῷ ἀνδρῶν, τ]ῶν μετ' ἐκείνουc μὲν

— 14 ωομεθα A[1]; em. Cb. — 15 ὁρᾶν Bb.; φοιτᾶν Cb. — 17 A[1]: τωνδεηγορμενωνκα (Bb. και) |λ (dimidia pars tantum exstat; sec. Bb. fuit τ) ουμενουcτουcεπιcτρ^{α}|τειανcτραcαντ.cων| Postrema Bb. expedivit, τοὺc ἐπὶ Τροίαν cτρατεύcανταc restituens (solus T. τὴν cτρατείαν ante cτρ. addit); in ceteris critici dissentiunt. Bb. τῶν διειργαcμένων καὶ τοῦ μένουc; τῶν τ' εἰργ. κ. τ. μέν. S. K. Καλουμένουc exstare Cb. vidit, qui audacter, sed optima sententia, restituit τῶν ἡμιθέων καλουμένων. Nempe μενων istud ex sequenti vocabulo καλουμένων ortum esse, et fortasse etiam ορ, pro quo ου scriptum in codice esse posse; ipsum καλουμένων e proximo τοὺc alienam formam traxisse. Τῶν ἡρώων καλουμένων F.; τῶν διηγουμένων τοὺc ἡμιθέουc καλουμένουc Bb.[1]; τῶν πεπραγμένων (τοὺc ἥρωαc) καλ—ουc Cp. — 29 ν in fine versus e correctione ortum. — 37 post ἀνδρ. plene interpungunt S. p. 59, C. K. F.; post διαπεπρ. v. 40 Cb. Cp. — S. K.[1] post τῶν addunt δὲ; ὧν XIV, 6 del. K., τούτων pro ὧν K.[1] — Cb. ante τῶν plura excidisse statuit, in hunc ferme modum: (οἵ τινεc τὰc ἀρετὰc ἐζήλωcαν τῶν πάλαι ἐνθάδε κειμένων ἀνδρῶν), τῶν κτέ. — F. et ipse excidisse quaedam coniecit, sed novum enuntiatum ab eis incipit. — Mihi periodus claudicare videtur, si terminetur in vocabulo ἀνδρῶν; sed istud cυνθ. ἀνδρ. τῶν κτέ. non cum Cp. ad Miltiadem ceterosque, sed ad Lamiaci belli caesos refero. Porro λέγω δή est „nomino deinde etiam e. q. s., idemque de eis dico quod de Troicis heroibus dixi“; quare καὶ addere melius *visum est.* (Sensu simili D. ἐρῶ, Cf. ὁρῶ proposuerunt). —

γ]εγενημένων, ἄξια δ]ὲ τῆc ἐκείνων ἀρετ]ῆc διαπεπραγμένων. λ]έγω δὴ (καὶ) τοὺc περὶ Μιλτ]ιάδην καὶ Θεμιcτ]οκλέα καὶ τοὺc ἄλ- |
IV λουc, οἳ τὴν Ἑλλάδ[α ἐλευθερώcαντεc ἔντιμον μὲν τὴν πατρίδα κατέcτηcαν, ἔνδοξον (δὲ) τὸν αὑτῶν βίον ἐποίηcαν, ὧν οὗτοc το[cοῦτον ὑπερέcχεν ἀνδρείᾳ καὶ φρονήcει, ὅcον οἱ μὲν ἐπελθοῦcαν τὴ(ν) τῶν βαρβάρων δύναμιν ἠμύναντο, — ὁ δὲ μ[ηδ' ἐπελθεῖν ἐποίηcεν. κἀκεῖνοι μὲν ἐν τῇ οἰκ(ε)ίᾳ τοὺc ἐχθ(ρ)οὺc ἐπεῖδον ἀγωνιζομένουc, οὗτοc δὲ ἐν τῇ τῶν ἐχθρῶν περιεγένετο τῶν ἀντιπάλων. — οἶμαι δὲ καὶ (τοὺc) τὴν πρὸc ἀλλήλουc φιλίαν τῷ δήμῳ βεβαιότατα ἐνδειξαμένουc, λέγω δὲ Ἁρμόδιον καὶ Ἀριcτογείτονα, *οὐδέναc οὕτωc αὐτοῖc οἰκείο(υc οὐδὲ πιcτο)τέρουc ὑμῖν εἶναι νομίζειν ὡc Λεωcθέν(η) καὶ τοὺc ἐκείνῳ cυναγωνιcαμένουc, οὐδ' *ἑτέροιc ἂν μᾶλλον ἢ τούτοιc πληcιάcειαν ἐν *Ἀΐδου. εἰκότωc·

---

39 γεγεννημενουc A[1] pr.; γεγεννημενων corr. — 42 λ]έγω Cb. C. S. K. — 43 μιλ|.ιε δην A[1] sec. S.; μιλ|ταδην sec. Bb. forsitan quae videtur superior T litterae linea paragraphus sit. post ε vel α interpunctum videtur.

Col. XIV. 3 εντειμον A[1]. — 5 δὲ add. Bb. — 16 post τῇ interpunctum esse videtur. — 18 τοὺc add. Bb. — τὴν προcήκουcαν φιλ. M. — 22 αριcτογειδονα A[1] pr. — ουθενουcουτω(c)|αυτοιcοικειοτερουcυμειν|ειναι A[1]. οὐδ' ἐκείνουc οὕτωc αὑτοῖc οἰκείουc ἢ ὑμῖν εἶναι Bb. Cp., qui tamen pro ἢ ὑμ. scribit τοὺc ἄλλουc, et K., qui οἰκ. ἑταίρουc. οὐδέναc οὕτωc αὑτοῖc οἰκειοτέρουc ἢ ὑμῖν εἶναι Cb. prima eodem modo S. F., sed deinde ille οἰκείουc ἂν εἶναι, hic οἰκείουc καὶ ἑταίρουc ὑμῖν εἶναι. οὐδ' ἑαυτοὺc οὕτωc οἰκείουc ὑμῖν εἶναι T. οὐκ εὔνουc οὕτωc αὑτοῖc ἢ οἰκειοτέρουc ὑμ. εἶναι (δεῖν?) νομ. C. οὐδέναc οὕτωc αὐτ. οἰκείουc ἢ οἰκειοτέρουc ὑμῖν εἶναι Sp. atque alii alia. — 26 post ουδε nihil in A[1] dignoscere possum; νοιc haud ambiguum. οὐδ' ἐκείνοιc Bb. K. Cb. οὐδὲ ἑτέροιc S. M. — 27 πληcιάcαι ἂν Cb. mavult. οὐδ' ἐκείν. — πληcιάcειαν οἱ ἐν Ἅιδου εἰκότωc C.

οὐκ ἐλάττω γὰρ ἐκείνων ἔργα διεπράξαντο, ἀλλ' εἰ δέον εἰπεῖν, καὶ μείζω⟦ν⟧. οἱ μὲν γὰρ τοὺ[c τῆc πατρίδοc τυράννουc [κατέλυcαν, οὗτοι δὲ τοὺc τῆc Ἑλλάδοc ἁπάcηc. ὢ καλῆc μὲν καὶ παραδόξου τόλμηc τῆc πραχθείcηc ὑπὸ τῶνδε τῶν ἀνδρῶν, ἐνδόξου δὲ καὶ μεγαλοπρεποῦc προαιρέcεωc ἧc προ⟦c⟧είλοντο, — ὑπερβ[αλλούcηc δὲ ἀρετῆc καὶ ἀν[δ]ραγαθίαc τῆc ἐν τοῖc κινδύνοιc, ἣν οὗτοι παραcχόμενοι εἰc τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων |

[Χαλεπὸν μὲν ἴcωc ἐcτὶ τοὺc ἐν τοῖc τοιούτοιc ὄνταc πάθεcι παραμυθεῖcθαι· τὰ γὰρ πένθη οὔτε λόγῳ οὔτε νόμῳ κοιμίζεται, ἀλλ' ἡ φύcιc ἑκάcτου καὶ φιλία πρὸc τὸν τελευτήcαντα (τὸν) ὁριcμὸν ἔχει τοῦ λυπεῖcθαι. ὅμωc δὲ χρὴ θαρρεῖν καὶ τῆc λύπηc παραιρεῖν εἰc τὸ ἐνδεχόμενον, καὶ μεμνῆcθαι μὴ μόνον τοῦ θανάτου τῶν τετελευτηκότων, ἀλλὰ καὶ τῆc ἀρετῆc ἧc καταλελοίπαcιν. οὐ γὰρ θρήνων ἄξια πεπόνθαcιν, ἀλλ' ἐπαίνων μεγάλων πεποιήκαcιν. εἰ δὲ γήρωc θνη-

---

πληcιάζειν M. V. — ατου A[1]. — 43 ἐλευθ. [τὴν Bb.; ἐλ. | τῶν Cb. — ut extremus, ita hic quoque versus iusto brevior fuisse videtur.

Accedit epilogi magna pars a Stob. Flor. 124, 36 servata, ubi lemma Ὑπερίδου praefixum est. — τὸν ὁριcμὸν S., ὁρ. libri. — οὐ γὰρ θρήνων] εἰ γὰρ θρ. Leopardi (Rh. M. III, p. 11). — ὥcπερ ὑπολαμβάνομεν εἶναι, τοὺc ταῖc κτέ. AB.; ceteri codd. ὑπ. εἴη. Hinc S. ὑπ., εἴη ἂν effecit; Cb. ὑπ., εἰκὸc. — mihi quoque εἰκὸc aliquo loco addendum videtur, εἶναι autem retinendum. — Postea AB. πλ. ἐπιμελείαc, idemque Append. flor. p. 79 et Maximus p. 250 Combéf. 199 turic., ubi extrema verba inde ab εἰ δ' ἔcτιν pariter leguntur; reliqui libri εὐδαιμονίαc. Unde Ruhnkenius κηδεμονίαc effecit, quod recep. S. Cb. Bakhuizen van den Brink ita legit: ὑπ. εἶναι, τοὺc — βοηθ. καλλίcτηc εἰκὸc μοίραc ὑ. τ. δ. τυγχ..

Praeterea S. ad hanc orationem duo frg. refert, alterum exstans ap. Polluc. II, 14: Ὑ. δὲ τὸν ἀγήρατον χρόνον, Cοφοκλῆc δὲ τὸν ἀγήρω (sc. εἴρηκεν), et hoc quidem satis pro-

τοῦ μὴ μετέσχον, ἀλλ' εὐδοξίαν ἀγήρατον εἰλήφασιν εὐδαίμονές τε γεγόνασι κατὰ πάντα. ὅσοι μὲν γὰρ αὐτῶν ἄπαιδες τετελευτήκασιν, οἱ παρὰ τῶν Ἑλλήνων ἔπαινοι παῖδες αὐτῶν ἀθάνατοι ἔσονται. ὅσοι δὲ παῖδας καταλελοίπασιν, ἡ τῆς πατρίδος εὔνοια ἐπίτροπος αὐτοῖς τῶν παίδων καταστήσεται. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μέν ἐστι τὸ ἀποθανεῖν ὅμοιον τῷ μὴ γενέσθαι, ἀπηλλαγμένοι εἰσὶ νόσων καὶ λύπης καὶ τῶν ἄλλων τῶν προσπιπτόντων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον· εἰ δ' ἔστιν αἴσθησις ἐν ᾅδου καὶ ἐπιμέλεια παρὰ τοῦ δαιμονίου, ὥσπερ ὑπολαμβάνομεν εἶναι, (εἰκὸς) τοὺς ταῖς τιμαῖς τῶν θεῶν καταλυομέναις βοηθήσαντας πλείστης κηδεμονίας ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τυγχάνειν.] — — —

---

babiliter. Alterum in excerptis e Dexippo (p. 32 ed. Niebuhr) e Vaticanae bibliothecae schedis extractis legitur; sed ut Babingto demonstravit (Classical journal vol. I p. 408), nihil ad epitaphium pertinet, sed pariter ac sex alia frg. una inventa ad orationem quandam κατ' Ἀντιπάτρου. Concedit ipse S. (Philol. Suppl. I p. 55 sq.), addens Dexippi ipsius fragmenta esse, qui fecerit Hyperidem suadentem, Phocionem dissuadentem bellum.

FRAGMENTA.

1 I. II. ΚΑΤ᾿ ΑΘΗΝΟΓΕΝΟΥϹ

λόγοι β′.

Cf. Longin. π. ὕψ. 34, 3.

1. *Ὁ μὲν τοίνυν νόμος κελεύει ἀψευδεῖν ἐν τῇ ἀγορᾷ.* — Harp. s. v. κατὰ τὴν ἀγορὰν ἀψευδεῖν, qui ad primam orationem refert.

2. *Βουλεύσεως* — — Ὑπ. δ᾿ ἐν τῷ κατ᾿ Ἀθηνογένους α′ ἐπὶ ἐνέδρας καὶ ἐπιβουλῆς τῆς εἰς χρήματα ἰδίως κέχρηται τῷ ὀνόματι. — Harpocr.; cf. Suid. s. v.

3. *Τὰ τῶν φωρῶν κρείττω·* Ὑπ. ἐν τῷ κατ᾿ Ἀθ. β′. παροιμία ἐστὶ λεγομένη ἐπὶ τῶν πλείω φερομένων ὧν ἠδίκησαν. — Harp. et Mich. Apost. prov. cent. 18, 11; cf. Suid. s. v.

4. *Ἀπρόσκλητον* τὴν οὐ προσκεκλημένην Ὑ. ἐν τῷ κατ᾿ Ἀθ. β′. Harp.

5. *Ἀλλὰ ὁμόσε βούλομαι τῷ λόγῳ τούτῳ ἐλθεῖν.* — Harp. p. 137, 22 et frg. lex. Cantabrig. p. 674 not. 1. (Ὑ. ἐν τῷ κατ᾿ Ἀθ.)

6. *Ποδοστράβη·* Ὑπ. ἔν τε τῷ κατ᾿ Ἀθην. καὶ ἐν τῷ κατ᾿ Αὐτοκλέους. — Harpocr., cf. Suid. Phot.

---

3. Sauppius Bernhardyum secutus: „plura quam pro commissis et malefactis, h. e. non ex merito", sed malim ita accipere: „furum res melior est", „plura quam ei quos iniuria affecerunt". — φώρων O., φόρων ABCD., Suid. — εὐθηνογένους C.

III. ΥΠΕΡ ΑΚΑΔΗΜΟΥ. II

7. *Ἡφαιστία·* Ὑ. ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀκαδήμου. — Harpocr.

IV. ΚΑΤ' ΑΝΤΙΟΥ ΟΡΦΑΝΙΚΟϹ. III

8. *Ἀσήμαντα* τὰ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενα ἀϲφράγιϲτα· — Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀντίου. — Harp.

9. Ὑπερίδηϲ δ' ἐν τῷ κατ' Ἀντίου τὰ ἐν ταῖϲ βαϲάνοιϲ εἰρημένα ὑπὸ τῶν βαϲανιζομένων καὶ ἀναγραφέντα *βασάνους* ὠνόμαϲε. — Harp. Suid. s. v. βάϲανοϲ.

10. *Σεσημασμένων* ἀντὶ τοῦ ἐϲφραγιϲμένων Δημοϲθένηϲ ἐν τῷ περὶ τοῦ ὀνόματοϲ, Ὑπερίδηϲ ἐν τῷ κατ' Ἀντίου ὀρφανικῷ. — Harp.

11. *Ὑποστήσας* ἀντὶ τοῦ ὑποβαλόμενοϲ Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀντίου. — Harp.; cf. Suid. Phot.

V. ΠΡΟϹ ΑΠΕΛΛΑΙΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΗϹΑΥΡΟΥ. IV

12. *Κολωνέτας·* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀπ. π. τ. θηϲαυροῦ. τοὺϲ μιϲθωτοὺϲ Κολωνέταϲ ὠνόμαζον. — — Harp.; cf. Pollux VII § 132.

13. *Κτησίου Διός·* Ὑ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀπ. — Harp.

14. *Ἐξέδωκε τὴν προγονὸν τὴν αὐτοῦ.* — Pollux III, 27 (ἐν τῷ πρὸϲ Ἀπ. π. τ. θηϲ.)

15. *Πυθαέα* ἑορτὴ τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνοϲ· Ὑπερ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀπελλαῖον. Harp.

---

10 ϲεϲημαϲμένῳ et ἐϲφραγιϲμένῳ codd. praeter N, qui ϲεϲ—ην et ἐϲφ—ην; genetivum e Demosthene § 17 S. restituit. — 12 Κολωναίταϲ codd. Harp. praeter D, qui Κολωνέταϲ; illud Bk., hoc S. recepit. Κολωνίταϲ cum Poll. Westermann hist. eloqu. gr. p. 307. — ἀπαλλαῖον C, ἀπαλλαῖον B. — 13 ἀπαλαῖον BC. — 15 πυθακία B, πύθια D, πυθαεία relicui; unde Πυθαιέα Westermann, Πυθαέα Kiessling S.. ἑορτὴ τοῦ Πυθίου Ἀπ. solus D habet. ἀπαλλαῖον B. — Pergit Harpocr.: ἄπορον πῶϲ ἀπὸ τούτου ἐϲχημάτιϲται παρὰ τῷ Διδύμῳ· καὶ γὰρ οὐ δι' ὧν παρέθετο ὁ γραμματικὸϲ ὠνόμαϲε τὰ Πύθια ἑορτήν, ἀλλὰ τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα. Festum Apollinis Πυθαηα dictum fuit; v. S. —

16. *Πώλας* ἀντὶ τοῦ πράϲειϲ Ὑπ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀπ. — Harp., cf. Suid. Phot.

v VI. VII. ΚΑΤ' ΑΡΙϹΤΑΓΟΡΑϹ ΑΠΡΟϹΤΑϹΙΟΥ.

λόγοι β'.

17. *Ὥστε Λαῒς μὲν ἡ δοκοῦσα τῶν πώποτε διενηνοχέναι τὴν ὄψιν καὶ Ὤκιμον καὶ Μετάνειρα.* — Ath. XIII p. 587 C. (ἐν τῷ κατ' Ἀρ. β') cf. 588 C.

18. Ὅτι χιλίαϲ ἐζημιοῦντο αἱ κατὰ ταϲ ὁδοὺϲ ἀκοϲμοῦϲαι γυναῖκεϲ Ὑ. ἐν τῷ κατ' Ἀρ. β' εἴρηκεν. — Harp.

19. *Ἀπροστασίου* εἶδοϲ δίκηϲ κατὰ τῶν προϲτάτην μὴ νεμόντων μετοίκων — — Ὑ. ἐν τῷ κατ' Ἀρ. ἀπρ. β'. — Harpocr.

20. — — Ὑπερίδηϲ ἐν τῷ κατ' Ἀριϲταγόραϲ ἀπροϲταϲίου β' φηϲὶν ὡϲ οἱ νόμοι κελεύουϲι διαμαρτυρεῖν ἐπὶ ταῖϲ γραφαῖϲ ταῖϲ τοῦ ἀπροϲταϲίου τὸν βουλόμενον ὁμοίωϲ τῶν ξένων καὶ τῶν ἐπιχωρίων. — Harp. s. v. διαμαρτυρία.

21. Τίνων δ' οὐκ ἐξῆν τοῖϲ νόθοιϲ μετέχειν, δεδήλωκεν Ὑπ. τε ἐν τῷ κατ' Ἀρ. β'. — Harp. s. v. νοθεῖα; cf. Suid. Phot. s. v.

22. *Πωληταὶ* καὶ πωλητήριον. οἱ μὲν πωληταὶ ἀρχή τίϲ ἐϲτιν Ἀθήνηϲι — Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρ. β'. — Harp.

23. *Φαλάγγια.* Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρ. β'. — Harp.

24. *Ἐπεὶ καὶ ὁ τῆς δωροξενίας νόμος ἁρμόττων ἐστὶ τῷ νῦν ἀγῶνι παραχθῆναι· εἰ γὰρ καὶ τοὺς ἀποφυγόντας ξενίας εἴρηκεν ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ*

---

16 ἀπαλλαῖον BC. — 17 Μετάνειρα Schweighäuser; Μ—αν libri. — 19 ἀριϲταγόρα F, ἀριϲταγόρου AB. — 20 ἀριϲταγόρου ABI, ἀριϲτογόνου N. — ἀποϲταϲίου B. — δευτέρου I, om. ABN. — 22 huc retulit S. Suidae et Photii glossam: πωλητήριον· τὸ πρατήριον. οὕτωϲ Ὑπερίδηϲ, contra Kiessling ad orationem adv. Apellaeum. — 23 bene comparavit S. Xen. comm. Socr. 1, 3, 12, quem locum et Harp. affert. — 24 in lemmate ἀριϲταγόρου plerique. ἐϲτὶ] ἐπὶ A. — πραχθῆναι N. — ξενίαϲ om. C. — εἴρηκεν] ἕνεκεν BC. — δι-

πάλιν γράψασθαι, ἐὰν μὴ δοκῶσι δικαίως τὸ πρῶτον ἀποπεφευγέναι, πῶς οὐ φανερόν ἐστι κατ' Ἀρισταγόρας τὸ δίκαιον; — Harp. s. v. δωροξενία (Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγ.)

25. *Ὥςτε κελευστέον τοὺς μαρτυροῦντας τὰ τοιαῦτα καὶ τοὺς παρεχομένους (μὴ) μάτην ἀπατᾶν ὑμᾶς, (ἀλλ' ἀποδεικνύναι ὅτι) τυγχάνουσι δικαιότερα λέγοντες· καὶ νόμον ὑμῖν ἀναγκάζετε παρέχεσθαι, τὸν κελεύοντα μὴ νέμειν προστάτην.* — Suid. s. v. νέμειν προστάτην, sine orationis nomine; sed cf. Harp. s. v. προστάτης· Ὑ. ἐν τῷ κατ' Ἀρισταγόρας.

26. Ὁμοίως τὸν καλούμενον τόπον παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἔστιν εὑρεῖν· καθάπερ τὸ Δημοσθενικὸν ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ στεφάνου· — — καὶ Ὑπερείδου κατὰ τῶν ἑταιρῶν ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας. — Theon prog. I p. 162 W.

27. *Ἀφαίρεσις* ἰδίως λέγεται ἡ εἰς ἐλευθερίαν· 28
Ὑ. ἐν τῷ κατ' Ἀρ. — Harp. cf. B. A. p. 468 et Suid. s. v. ἀφαίρεμα.

28. *Καὶ πάλιν τὰς Ἀφύας καλουμένας τὸν αὐ-* 29
τὸν τρόπον ἐκαλέσατε. Ath. XIII p. 586 A (ἐν τῷ κατὰ Ἀρ.); cf. Harp. Suid. s. v. ἀφύας (Ὑ. κατ' Ἀρ.) et B. A. p. 473.

29. *Κακολογεῖν* Ὑπ. κατὰ Ἀρισταγόρας. — An- 30
tiattic. in B. A. p. 102.

30. *Μετοίκιον·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Ἀρισταγόρας. 31
— Harpocr.

Praeterea recte fortasse ad hanc orationem Westermannus etiam frg. inc. 10 retulit.

καίως om. C. κατὰ I. — 25 μὴ μάτην Coraes; μάτην ἀπατᾶν (ἀπαντᾶν V.) ὑμᾶς μὴ libri. Κολαστέον et προελομένους μάτην Bernhardy. — τυγχάνωσι libri; ἐὰν μὴ τυγχ. S.; ὑμᾶς, ἀλλ', ἣν τυγχ. δ. λ., νόμον Coraes. — δικαιότερα A, σκαιότερα relicui. — ὑμῖν Coraes, ἡμῖν libri. — τὸν om. V. — 26 Ἀρισταγόρας Schefferus; ἀρισταγόρου libri. — 27 ἀρισταγόρου A, ἀριστογείτονος BF. — 28. ἀρισταγόρου ap. Harp. BF. — 29 ἀρισταγόρου cod. — 30 ἀρισταγόρου AB. —

VI VIII. ΠΡΟC ΑΡΙCΤΟΓΕΙΤΟΝΑ.

Cf. Vit. X orat. p. 849 A.

32 31. 32. *Quid a me saepius his verbis de meo iudicio requiris? Scripsisti, ut servis libertas daretur? Scripsi; ne liberi servitutem experirentur. Scripsisti, ut exules restituerentur? Scripsi; ut ne quis exsilio afficeretur. Leges igitur, quae prohibebant haec, nonne legebas? Non poteram; propterea quod literis earum arma Macedonum opposita officiebant.* — Rutil. L. I, 19 (item eiusdem, sc. Hyperidis). — Graeca verba e veterum locis magnam partem restituere possumus. — — *Ἔγραψας τοὺς δούλους ἐλευθέρους εἶναι; ἔγραψα, ἵνα μὴ οἱ ἐλεύθεροι δουλεύσωσιν* (cf. Anonym. π. ἀποκρ. Sp. Rh. Gr. I p. 168; Gregor. Corinth. ad Hermog. VII p. 1204 W.) — — *ἔγραψας τοὺς ἀτίμους ἐπιτίμους εἶναι; ἔγραψα, ὅπως ἂν ὁμονοήσαντες (ἅπαντες) ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνίσαιντο.* (cf. Anon. ad Hermog. IV p. 707; VII p. 782 et IX p. 481; [Dem.] c. Aristog. II, 11). — — *ἐπεσκότει μοι τὰ Μακεδόνων ὅπλα.* (Vitae X orat. p. 849 A.) — (32) *Οὐκ ἐγὼ τὸ ψήφισμα ἔγραψα, ἡ δ' ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη* (ibid.) *Τοῦτο τὸ ψήφισμα οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη* (Longin. *π. ὕψ.* XV, 10).

33 33. Ὑπερ. ἐν τῷ πρὸc Ἀρ.· *ὅπως πρῶτον μὲν*

---

32 *meo*] *medio* libri laurentiani duo. — *daretur* Stephanus; *detur* libri. — *scripsi* bis Ruhnk.; libri ubique *scripsisti*. — *nonne legebas* Ruhnk.; *non neglegebas* libri; *neglegebas* S., qui deinde *non poteram aliter* scribit. — *officiebant* Ruhnk.; *obsistebant* libri. — Anonym. π. ἀποκρ.: ἐρωτηθεὶc εἰ ἔγραψε (ἔγραφε cod.) τοὺc δ. ἐλ. εἶναι, ἔφη· ἵνα κτέ. — ἵνα μὴ ἡμεῖc δουλεύcωμεν Gregorius. — E proximis locis patet Rutilium quaedam omisisse, quibus orator de capite deminutis dixerat. Priore loco anonym.: Ὑ. γράψαc — τοὺc ἀτίμουc ἐπ. εἶναι ὅπωc ἂν κτέ. Ἅπαντεc ex oratione c. Arist. ascivi. Altero loco ipsa verba Hyperidis non afferuntur. — Biograph. X orat.: αἰτιωμένων δέ τινων αὐτὸν ὡc παριδόντα πολλοὺc νόμουc ἐν τῷ ψηφίcματι· ἐπεcκ., ἔφη, μοι τὰ Μ. ὅπλα· καὶ (ita Photius, om. καὶ libri) Οὐκ ἐγὼ κτέ. — 33 ὅπωc] οὔ-

μυριάδας πλείους ἢ δεκαπέντε τοὺς (δούλους τοὺς) ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων καὶ τοὺς κατὰ τὴν ἄλλην χώραν, ἔπειτα τοὺς ὀφείλοντας τῷ δημοσίῳ καὶ τοὺς ἀπεψηφισμένους καὶ τοὺς μετοίκους. — Suid. 1, 1 p. 562, 14.

34. *Καὶ οὐδὲ ἐκ τῆς παροιμίας δύνασαι μαν-* 34
θάνειν τὸ μὴ κινεῖν κακὸν εὖ κείμενον. — Schol. Plat. p. 382 Bk.

35. *Καὶ ἔφασαν ἐν Οἰνόῃ ἀκοῦσαι* [ὅτι *μάχη* 35
εἴη γεγουνῖα. — Harpocr. s. v. *Οἰνόη.*

36. *Καὶ τὰ χρήματα τά τε ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια.* 36
— Harp. Suid. Phot. s. v. ὅσιον.

37. Καὶ Δημοϲθένηϲ δὲ μᾶλλον (sc. ἐξείργαϲται) 37
Ὑπερείδου τὴν γεγενημένην Ἀθηναίοιϲ ταραχήν, ὅτε ἧκεν ἑϲπέραϲ ἀγγέλλων τιϲ ὡϲ τοὺϲ πρυτάνειϲ ὡϲ ἡ Ἐλάτεια κατείληπται. — Theon progymn. W. I p. 167.

38. *Εὐρυσάκειον·* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀρ. — 38
Harpocr.

39. *Κεκροπίς·* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀρ. — Harpocr. 39

40. *Ναύκληρος·* — ἐπὶ τοῦ μεμιϲθωμένου ἐπὶ τῷ 40
τὰ ἐνοίκια ἐκλέγειν, ἢ οἰκίαϲ ἢ ϲυνοικίαϲ, ὡϲ ὁ αὐτὸϲ ῥήτωρ δηλοῖ ἐν τῷ πρὸϲ Ἀρ. — Harp. et lex. Cantabr. p. 673; add. Suid. et Phot.

41. *Οἰνηΐς·* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸϲ Ἀριϲτ. — Harpocr. 41

42. *Ὀρθῆς δὲ τῆς πόλεως οὔσης ἐπὶ τούτοις* 43
ἀντὶ τοῦ κεκινημένηϲ καὶ πεφοβημένηϲ Ὑπ. φηϲίν. Phot. lex. p. 346 et Bachmanni anecd. p. 320, 12. Cf. frg. 35 et 37.

Praeterea huc retulit Sauppius frg. quod exstat ap. Rutil. L. II, 2; v. frg. inc.

τωϲ Bernhardy; λόγῳ ci. S., qui praeterea et δούλουϲ deesse vidit et πρῶτον μὲν post δεκαπέντε transponere vult. — μετοίκουϲ Schmidt; ἀποίκουϲ libri. — 35 καὶ om. B. — ἐν Οἰνέῃ A, ἐν οἰναίῃ BC. — 36 καὶ χρήμ. D. — καὶ ὅϲια BC. — 40 οἰκίαν et ϲυνοικίαϲ mavult S. —

VII IX. ΚΑΤΑ ΑΡΙCΤΟΦΩΝΤΟC ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

Cf. pro Euxenippo col. 38.

44 43. Κεκωμῴδηται ὁ Ἀριστοφῶν ὡς ὑπὲρ Χάρητος μισθοῦ λέγων καὶ ὡς παρανόμων γραφὰς ςε´ πεφευγὼς καὶ ὡς στρατηγήσας ἐν Κέῳ καὶ διὰ φιλοχρηματίαν πολλὰ κακὰ ἐργασάμενος τοὺς ἐνοικοῦντας, ἐφ᾽ ᾧ γραφεὶς ὑπὸ Ὑπερείδου παρανόμων ἑάλω. φησὶ δ᾽ αὐτὸν Ὑπ. καὶ Ἀρδηττὸν ἐπικληθῆναι, διὰ τὸ πολλάκις αὐτόθι ἐπιωρκηκέναι. — Schol. Aesch. 1, 64.

45 44. *Οἶδε γὰρ αὑτῷ δεδομένην ἄδειαν καὶ πράττειν καὶ γράφειν ὅτι ἂν ἔμβραχυ βούληται.* — Schol. Plat. p. 384 Bk.

46 45. *Μοιχίδιον* τὸν ἐκ μοιχοῦ γεγενημένον Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Ἀρ. — Antiattic. in B. A. p. 108, 1; cf. Phot. lex. p. 273, 24 et Suidas 2, 1 p. 904.

47 46. *Μονοπώλιον* δὲ Ὑπ. εἴρηκεν ἐν τῷ κατὰ Ἀρ.· οἱ δὲ ἄλλοι λέγουσι μονοπωλίαν. — Poll. VII, 11.

48 *47. *Nam cum ceterorum opinionem fallere conaris, tu tete frustraris. Non enim probas, cum te pro astuto sapientem appelles, pro confidente fortem, pro illiberali diligentem rei familiaris, pro malivolo severum. Nullum est enim vitium, quo virtutis laude gloriari possis.* — Rutil. L. I, 4 (Hyperidis); cf. Quintilian. IX 3 65; Isidor. Orig. II, 21, 9.

VIII X. ΥΠΕΡ ΑΡΠΑΛΟΥ

εἰ γνήσιος.

49 48. Εἰ δὲ μὴ ψευδὴς ὁ Ὑπερίδου λόγος ὑπὲρ Ἁρπάλου, ἐν αὐτῷ γέγραπται· *ἐκπηδήσαντες ἐκ τῶν περδικοτροφείων.* — Pollux X, 159.

---

43 γραφὴν cod., γραφὰς ςε´ vel γραφὰς πολλάκις ci. S. coll. Aesch. 3, 194. — 45 τὸν Phot. et Suid., τὸ anecd. γεγεννημένον Suidas. — 47 Dedi lectiones Quintiliani, qui Rutilii librum usurpavit; huius enim ipsius codices alterum *cum* omittunt et pro *appelles intelligi* offerunt. Cum Quintiliano facit etiam paraphrasis quae est in carmine de schematis v. 113 sqq. *intelligenti* ci. Ruhnk. — 48 ἐκδήσαντες cod. heidelb. —

XI. ΚΑΤ' ΑΡΧΕϹΤΡΑΤΙΔΟΥ. IX

49. Κινήϲομεν δὲ ἔλεον κἂν ὑποδεικνύωμεν πά- 50
θοϲ τὸ ϲυμβεβηκὸϲ περί τιναϲ τῶν οἰκείων τοῦ κρι-
νομένου ἢ τοῦ τεθνεῶτοϲ· Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρχ. ἐπέ-
ξειϲί που τὰ ϲυμβεβηκότα τῇ τοῦ Ὀνείδου μητρί. —
Apsin. τέχν. ῥητ. IX p. 591 W.
50. Ὅτι δὲ οὐκ ἐξῆν τοῖϲ ἀποδημοῦϲι θεωρικὸν 51
λαμβάνειν, Ὑπ. δεδήλωκεν ἐν τῷ κατ' Ἀρχ. — Harp.
s. v. θεωρικά.
51. *Εὔβουλος*· — ἕτεροϲ δ' ἐϲτὶν ὁ κωμικόϲ, 52
οὗ μνημονεύει Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρχ. — Harpocr.
Phot.
52. *Ἱερά*· τὰ τῶν τεθνηκότων ὀϲτᾶ. Ὑπ. κατὰ 53
Ἀρχ. — Antiattic. in B. A. p. 100, 18, et similiter
Ammon. π. διαφ. λ. p. 73 Valck.
53. Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρχ.· *οἱ τοὺς ἰθυφάλλους* 54
ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ὀρχούμενοι. — Harp. s. v. ἰθύ-
φαλλοι.
54. *πάραλος*· — — οἱ δὲ ἐπιβεβηκότεϲ αὐτῆϲ 55
ἐκαλοῦντο Πάραλοι, οἳ διὰ ταύτην τὴν ὑπηρεϲίαν δ'
τε ὀβολοὺϲ ἐλάμβανον καὶ τὸ πλεῖον μέροϲ τοῦ ἐνιαυ-
τοῦ οἴκοι ἔμενον, ἄλλα τέ τινα ὑπῆρχεν αὐτοῖϲ παρὰ
τῆϲ πόλεωϲ, ὥϲ φηϲιν Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρχ. — Har-
pocr.
55. *Ξυπεταίονες*· Ὑπ. κατ' Ἀρχεϲτρ. — Harp. 56
56. *ἐν παραβύστῳ* ἀντὶ τοῦ κρύφα καὶ οὐ φα- 57
νερῶϲ Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Ἀρχ. — Harp.
57. *Στειριεύς*· Ὑπ. κατ' Ἀρχεϲτρ. — Harpocr. 58

XII. ΚΑΤ' ΑΥΤΟΚΛΕΟΥϹ ΠΡΟΔΟϹΙΑϹ. X

58. Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτ. εἰπών, ὅτι τοῦτον ἐπὶ 59
λόγοιϲ δεῖ κολάϲαι, τίθηϲιν ὅμοιον, ὅτι *καὶ Σωκρά-*

---

49 Ἀρχεϲτράτου libri. — 51 ἀρχεϲτρατίδου ἱ B. — 52 ap. Ammon. ἀρχιϲτρατίδου libri; em. Valck. — 53 ἀρχιϲτρατίδου BC. — 54 ἀρχεϲτράτου A. — 55 ξυπεταιῶνεϲ D, ξυπεταίων C, ξυπετάλων B. — ἀρχιϲτρατίδου B. — 56 ἀρχιϲτρατίδου AB, ἀρχιϲτρατήδου C. — 57 ϲτιριεύϲ D, ϲτιρεύϲ ABGN, ϲτει-

την οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἐπὶ λόγοις ἐκόλαζον. Gregor. Corinth. ad Hermog. VII p. 1148 W.

60 59. *ἐγκάθετος·* Ὑπ. κατὰ Αὐτοκλέουϲ. Antiattic. in B. A. p. 96, 30. *Ἐγκάθετος·* οὕτωϲ Ὑπ. ἀπερριμμένωϲ, δέον δοκιμώτερον χρήϲαϲθαι τῷ θετὸϲ ἢ εἰϲποίητοϲ ἢ ὑπόβλητοϲ. Phrynich. epitomes p. 333 Lob.

61 60. *ἔργα νέων.* τοῦτο καὶ Ὑπερίδηϲ ἐν τῷ κατ' Αὐτ. Ἡϲιόδου φηϲὶν εἶναι. Harpocr. — Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέϲων, εὐχαὶ δὲ γερόντων. τοῦτο Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτ. Ἡϲιόδου φηϲὶν εἶναι παροιμίαν. Mich. Apost. prov. cent. 9, 6.

62 61. *Εὔηνος·* Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτ.. β' ἀναγράφουϲιν Εὐήνουϲ ἐλεγείων ποιητὰϲ ὁμωνύμουϲ ἀλλήλοιϲ. Harpocr.

63 62. *κατέλευσαν* λίθοιϲ κατέβαλον· Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλέουϲ. — Harp.

64 63. Ἦν δὲ καὶ ἕτεροϲ Κολωνὸϲ πρὸϲ τὸ τοῦ Ποϲειδῶνοϲ ἱερόν, ὡϲ Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτ.· οὗτοϲ δ' ἂν εἴη ὁ τῶν ἱππέων. — Harp. s. v. Κολωνέταϲ.

65 64. *Μηλόβιος·* Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλ.. ἔϲτι δὲ εἷϲ τῶν λ' τῶν παρ' Ἀθηναίοιϲ τυραννηϲάντων. Harpocr. Suid. Phot.

66 65. *ποδόστράβη·* Ὑπ. ἔν τε τῷ κατ' Ἀθηνογένουϲ καὶ ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλ. Harp.

67 66. Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτοκλ. προδοϲίαϲ· *ῥητορικῆς ἐκ δήμου* (scil. γραφῆϲ)· ἔϲτι γὰρ καὶ ἐκ βουλῆϲ. Lex. cantabrig. p. 677, 16.

68 67. *στρατηγοί·* — οἱ καθ' ἕκαϲτον ἐνιαυτὸν χειροτονούμενοι ϲτρατηγοὶ ι' ἦϲαν, ὡϲ μαθεῖν ἔϲτιν ἔκ τε τῶν Ὑπερίδου κατ' Αὐτοκλ. καὶ ἐκ τῆϲ Ἀθηναίων πολιτείαϲ Ἀριϲτοτέλουϲ. Harp.

ρεύϲ C. — 60 integram paroemiam Harp. ex Aristophane grammatico addit, unde colligas Hyperidem non integram eam laudasse. — 61 Kiessling versus Eueni qui exstant ap. Stob. Flor. 51, 17 ab Hyperide allatos putat. — 64 Coniunxerunt Kiessling et S. aliud fragmentum: Δρακοντίδηϲ εἷϲ τῶν λ'· Ὑπερίδηϲ (Harpocr.). — 67 ἐκ τοῦ ὑπερίδου

68. Μέμνημαι δὲ καὶ περὶ τοῦ τῆς *γνώμης* ὀνόματος εἰπὼν ὡς ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐν ἴσῳ εἴτε τῷ διανοίας εἴτε καὶ ἐννοήσεως ἐλέγετο — — καὶ Αἰσχίνης δὲ κατὰ τούσδε ὁ Σωκρατικὸς ἐν τῷ Μιλτιάδῃ κατὰ τὸ αὐτὸ σημαινόμενον κέχρηται τῷ ὀνόματι καὶ Ὑπ. ἐν τῷ κατ' Αὐτ. καὶ ἄλλοι. Galenus vol. XVIII, 2 p. 656 sq. Kühn. 69

XIII. ΠΡΟΣ ΔΑΜΙΠΠΟΝ. XI

69. *πρόςκλησις* ἡ εἰς δικαστήριον κλῆσις, καὶ *προςκαλέσασθαι* τὸ παραγγέλλειν εἰς δίκην· Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου, Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Δάμιππον. Harpocr. 70

XIV. ΔΗΛΙΑΚΟΣ. XII

Cf. Dem. de corona § 134; Biogr. X orat. p. 849 F; Apollon. Vit. Aesch. p. 402 ed. turic.; Hermog. III p. 219 W.; Max. Plan. V p. 482 W.

70, *Θεὸς μὲν ἦν ἀεί — — λέγεται γὰρ τὴν Λητὼ κύουσαν τοὺς παῖδας ἐκ Διὸς ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ἤδη δὲ αὐτὴν βαρυνομένην καὶ ἀποροῦσαν εἰς τὴν γῆν ἐλθεῖν τὴν ἡμετέραν καὶ λῦσαι τὴν ζώνην ἐν τῷ τόπῳ ὃς νῦν Ζωστὴρ καλεῖται.* Prima verba Anon. ad Hermog. VII p. 956 not.; relicua Max. Plan. V p. 481 W. — Eadem magis etiam integra, sed paullum immutatis verbis exhibet Ioann. Sic. VI p. 210 W.: λέγεται γὰρ τὴν Λητὼ κύουσαν ἐκ Διὸς ἐλαύνεσθαι ὑπὸ τῆς Ἥρας κατὰ πᾶσαν γῆν τε καὶ θάλασσαν Ζηλοτυ- 71

καὶ ταυτοκλέους BCG. — 68 κατ' αὐτὸ Διοκλέους libri; em. S. — 70 Anon. ad Hermog. VII p. 956 not.: ὁ Ὑπ., ὁρισθεὶς ἐγκωμιάσαι τὸν Ἀπόλλω καὶ μὴ δυνηθεὶς θεολογῆσαι, τοῦ μύθου ἀπήρξατο τοῦ περὶ τὴν Λητὼ γεγενημένου ἐν τῇ Δήλῳ, καὶ βουλόμενος δεῖξαι ἐκ παλαιοῦ τὴν πόλιν οἰκείαν εἶναι Ἀπόλλωνος, — — ἐξ ὁμολογουμένων πραγμάτων ἤρξατο, ἀναλογούντων τῷ γένει, λέγων θεὸς μὲν ἦν ἀεὶ καὶ τὰ ἑξῆς. — Max. Plan.: βουλόμενος γὰρ ἐκεῖνος ἐξ ἀρχαίου δεῖξαι τοῖς Ἀθηναίοις τὰ ἐν Δήλῳ ἱερὰ προσήκοντα,

πούσης· ἤδη δὲ αὐτὴν ἡ ὠδὶς καταλαβοῦσα εἰς τὴν ἡμετέραν χώραν λῦσαι τὴν ζώνην· ἀνθ' ὧν νῦν ὁ Ζωστὴρ ἀπὸ τοῦδε καλεῖται· ἔπειτα εἰς Δῆλον διαβᾶσαν διδύμους τεκεῖν, Ἄρτεμίν τε καὶ Ἀπόλλω τοὺς θεούς. — Adde Aristid. 1 p. 157 Dd.: Λητώ τε γάρ, λυσαμένη τὴν ζώνην ἐν Ζωστῆρι τῆς Ἀττικῆς καὶ λιποῦσα τὴν ἐπωνυμίαν τῷ τόπῳ, βαδίζουσα ἀεὶ εἰς τὸ πρὸς ἕω, τῆς Προνοίας Ἀθηνᾶς ἡγουμένης, ἀπ' ἄκρας τῆς Ἀττικῆς ἐπιβᾶσα τῶν νήσων εἰς Δῆλον καταίρει καὶ τίκτει δὴ τοὺς θεούς, τήν τε Ἄρτεμιν καὶ τὸν πατρῷον Ἀπόλλω τῇ πόλει, et schol. ad h. l.: τοῦτο καὶ Ὑπ. ἐν τῷ Δηλιακῷ, βουλόμενος δεῖξαι ὅτι αἱ νῆσοι ἐγγύς εἰσι τῆς Ἀττικῆς, εἶπεν, ὅτι ἀπ' ἄκρας τῆς Ἀττικῆς ἡ Λητὼ ἐπέβη τῆς νήσου.

72 71. *Ἐνταυθὶ θύεται τῷ Ἀπόλλωνι ὁσημέραι καὶ μερὶς αὐτῷ καὶ δεῖπνον παρατίθεται.* Priscianus 18 p. 229 Kr.

73 72. *Καὶ τὸν κρατῆρα τὸν Πανιώνιον κοινῇ οἱ Ἕλληνες κεραννύουσιν.* Ath. X p. 424 E. Κεραννύουσιν ex Hyperide etiam Photius et Suidas afferunt.

74 73. Ἔχεις δὲ διπλοῦν στοχασμὸν παρὰ Ὑπ. ἐν τῷ Δηλ.· ἐκθησόμεθα δὲ τὰ εἰρημένα ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι σαφὲς τὸ λεγόμενον. Ἀφίκοντό τινες εἰς Δῆλον ἄνθρωποι Αἰολεῖς πλούσιοι, χρυσίον ἔχοντες πολύ, κατὰ θεωρίαν τῆς Ἑλλάδος ἀποδημοῦντες ἐκ τῆς ἑαυτῶν· οὗτοι ἐφάνησαν ἐν Ῥηνείᾳ ἐκβεβλημένοι τετελευτηκότες. τοῦ δὲ πράγματος περιβοήτου ὄντος ἐπιφέρουσι Δήλιοι τοῖς Ῥηνεῦσιν αἰτίαν ὡς αὐτῶν ταῦτα πεποιηκότων, καὶ γράφονται τὴν πόλιν αὐτῶν ἀσεβείας, οἱ δὲ Ῥηνεῖς ἠγανάκτηνταί τε τῷ πράγματι καὶ προσκαλοῦνται Δηλίους τὴν αὐτὴν δίκην. οὔσης δὲ τῆς δια-

---

πολλῷ κέχρηται τῷ μύθῳ, λέγων οὕτω κτέ. — εἰς τὴν γῆν ἐλθεῖν] εἰς τὴν χώραν ἐλθ. T. VII, ἐλθεῖν εἰς τὴν χώραν Ven. — νῦν om. Mon. — Ioannem non ipsa verba Hyperidis afferre B. et S. perspexerunt. χώραν (ἐλθοῦσαν) Meineke. ἀπὸ τοῦδε καλεῖται Ruhnk., ἀπὸ τοῦ δεκατικοῦ codex. — 71 ἐνταυθοῖ Mon. — 73 διαδικασίας] δικασίας codex. —

δικαςίας, ὁπότεροί εἰςιν οἱ τὸ ἔργον πεποιηκότες, ἠρώτων οἱ Ῥηνεῖς τοὺς Δηλίους, δι' ἣν αἰτίαν ὡς αὐτοὺς ἀφίκοντο· οὔτε γὰρ λιμένας εἶναι παρ' αὐτοῖς οὔτε ἐμπόριον οὔτε ἄλλην διατριβὴν οὐδεμίαν· πάντας δὲ ἀνθρώπους ἀφικνεῖςθαι πρὸς τὴν Δῆλον ἔλεγον καὶ αὐτοὶ τὰ πολλὰ ἐν Δήλῳ διατρίβειν. τῶν δὲ Δηλίων ἀποκρινομένων αὐτοῖς, ὅτι ἱερεῖα ἀγοράςοντες οἱ ἄνθρωποι διέβηςαν εἰς τὴν Ῥήνειαν, διὰ τί οὖν, ἔφαςαν οἱ Ῥηνεῖς, εἰ ἱερεῖα ἧκον ὠνηςόμενοι, ὥς φατε, τοὺς παῖδας τοὺς ἀκολούθους οὐκ ἤγαγον τοὺς ἄξοντας τὰ ἱερεῖα, ἀλλὰ παρ' ὑμῖν ἐν Δήλῳ κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ μόνοι διέβηςαν; πρὸς δὲ τούτοις τριάκοντα σταδίων ὄντων ἀπὸ τῆς διαβάςεως πρὸς τὴν πόλιν τὴν Ῥηναέων, τραχείας οὔςης ὁδοῦ, δι' ἧς ἔδει αὐτοὺς πορευθῆναι ἐπὶ τὴν ἀγοραςίαν, ἄνευ ὑποδημάτων διέβηςαν, ἐν Δήλῳ δ' ἐν τῷ ἱερῷ ὑποδεδεμένοι περιεπάτουν; Anonym. ad Hermog. IV p. 445 sq. W. Huc pertinent glossae Harpocrationis: *ἀγοράσαι* ἀντὶ τοῦ ὠνήςαςθαι Ὑπ. ἐν τῷ Δηλ. et *Ῥηναία*· Ὑπ. Δηλ.

74. *Σύνταξιν ἐν τῷ παρόντι οὐδενὶ διδόντες,* 75
ἡμεῖς δέ ποτε ἠξιώσαμεν λαβεῖν. — Harpocr. s. v. ςύνταξις, cf. E. M. p. 736, 3; Suid. Phot. s. v.

75. *Ἄνετον* ἀντὶ τοῦ ἱερὸν καὶ ἀνειμένον θεῷ 76
τινι Ὑπ. Δηλ. Harp.; cf. B. A. 399, 12; Suid. s. v.

76. *Ἀποικία.* ἰδίως τὰ γράμματα καθ' ἃ ἀποι- 77
κοῦςί τινες οὕτως ὠνόμαςαν· Ὑπ. Δηλ. Harpocr.

77. *Ἀρτεμίσιον* ἰδίως τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα· 78
Ὑπ. Δηλ. Harpocr.

78. *προηροσία*· Ὑπ. Δηλ. ὄνομα θυςίας. Harpocr. 79

παρ' αὐτοῖς cod., em. S. — οὐδὲ ἄλλην ci. S. πάντας τε cod.; em. S. — ἀγοράςαντες cod., em. S. — ὠνηςάμενοι cod.; em. S. — δὲ τῷ ἱερῷ cod.; δ' ἐν S. — ap. Harpocr. priore loco μηλιακῷ BCFHK. — 75 ςυντάξεως et οὐ δίδοται E. M., sed cod. lugdun. Valckenaerii ςύνταξιν et οὐδενὶ διδόντες cum Harp. — δέ ποτε A, Suidas, Phot., ποτὲ (τότε ci. Bk.) ceteri cod. Harp. — 76 δηλιακῶν F. — 77 Δηλ. om. BCF. ἀρτ. ἰδίως μὲν Ὑ. πολλάκις ὠνόμαςε τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἄγαλμα E. Suid. — 78 προηροςίαι D. —

XIII XV. ΚΑΤΑ ΔΗΜΑΔΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ.

Cf. Suid. 1, 1 p. 1241, 18 et 2, 2 p. 452, 10; Plut. moral. p. 810 D.

80 79. *Ἃ μὲν γὰρ οὗτος εἰςκεκόμικεν, οὐκ ἔχει τὰς ἀληθεῖς αἰτίας τῆς προξενίας· ἐγὼ δέ, εἰ δεῖ πρόξενον ὑμῶν αὐτὸν γενέσθαι, δι' ἃ τούτου τεύξεται γράψας εἰςφέρω.* ἔπειτα τὸ ψήφιϲμα εἰϲφέρει· *δεδόχθαι* γάρ φηϲι *πρόξενον αὐτὸν εἶναι, ὅτι τὰ Φιλίππῳ συμφέροντα καὶ πράττει καὶ λέγει, ὅτι γενόμενος ἵππαρχος τοὺς Ὀλυνθίων ἱππέας προὔδωκε Φιλίππῳ, ὅτι τοῦτο πράξας αἴτιος τοῦ Χαλκιδέων ὑπῆρξεν ὀλέθρου, ὅτι ἁλούσης Ὀλύνθου τιμητὴς ἐγένετο τῶν αἰχμαλώτων, ὅτι ἀντέπραξε τῇ πόλει ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Δηλίων, ὅτι τῆς πόλεως περὶ Χαιρώνειαν ἡττηθείσης οὔτε ἔθαψε τῶν τεθνεώτων τινὰς οὔτε τῶν ἁλόντων οὐδένα ἐλύσατο.* διὰ τούτων κεφαλαιωδῶϲ ἀναμιμνήϲκει τῶν παρ' ὅλην τὴν κατηγορίαν εἰρημένων κατ' αὐτοῦ. Apsines IX p. 547 W.; cf. anon. ad Hermog. IV p. 425; Apsines τέχν. ῥητορ. IX p. 532 W.

81 80. Ἕτεροϲ δέ ἐϲτιν Ἀλκίμαχοϲ Μακεδών, οὗ μνημονεύει Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ. οὕτωϲ· *Ἀλκίμαχον καὶ Ἀντίπατρον Ἀθηναίους καὶ προξένους ἐποιησάμεθα.* — Harp. s. v. Ἀλκίμαχοϲ; cf. B. A. 378, 23; Suid. s. v.

82 81. *Μήτε πόλεως μήτε πολιτείας ἐπηβόλους γε-*

---

79 ὃ μὲν Meier. de proxen. p. 1. — οὗτοϲ par., αὐτὸϲ relicui. — δεῖ — αὐτὸν regius 1874, ἔϲτι — αὐτῶν relicui. — δι' ἃ τούτου S., δι' ὃ τούτου regius, διὰ τούτων relicui. — εἰϲφέρω regius, εἰϲφέρων relicui. — δεδόχθαι regius, δεδεῖχθαι relicui. — ὅτι τὰ regius, διότι τὰ relicui. — ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ] περὶ τ. ἱ. venet. — ἐρρύϲατο codd.; em. Sp. — altero loco diserte Apsines in fine orationis haec exstare refert. — 80 ἀθηνᾶϲ BCFH; ἀθηναῖοι AM. — καὶ om. BCH. — πρόξενον BCFH. — ποιηϲόμεθα BCH, ποιηϲάμεθα F. — 81 ἐπίβολοϲ E. M. — Δημάδου Porph. et Eust.; Δημάρχου E. M. — μήτε πόλεωϲ Eust.; μηδέποτε πολέμου Porph.; μήτε πόλιν E. M. — ἐπηβόλουϲ Porph. et Eust.; ἐπήβολον E. M. Explicatur ἐπι-

νέσθαι. E. M. p. 357, 18; Porphyr. quaest. hom. c. 1; Eustath. ad Odyss. p. 1448 R. 99 Bas.

82. *Περὶ οὗ πολλῷ ἂν δικαιότερον ἐν τοῖς ὀξυ-* 83
θυμίοις ἡ στήλη σταθείη ἢ ἐν τοῖς ὑμετέροις ἱεροῖς.
Harp. s. v. ὀξυθύμια.

83. *Εἶναι δὲ τοὺς ῥήτορας ὁμοίους τοῖς ὄφεσι·* 84
τούς τε γὰρ ὄφεις μισητοὺς μὲν εἶναι πάντας, τῶν δὲ ὄφεων αὐτῶν τοὺς μὲν ἔχεις τοὺς ἀνθρώπους ἀδικεῖν, τοὺς δὲ παρείας αὐτοὺς τοὺς ἔχεις κατεσθίειν. — Harp. Suid. Phot. s. v. παρεῖαι ὄφεις; cf. Schol. Ar. Plut. 693.

84. *Βουφόνια·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ.. ἑορτή τις 85
ἐστὶ παρ' Ἀθηναίοις. Harp.

85. *θριπήδεστον·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ.. θριπή- 86
δεστον τὴν Ἑλλάδα εἶπεν ἀντὶ τοῦ διεφθαρμένην. Harp.; cf. Suid. s. v.

86. *Λητή·* Ὑ. κατὰ Δημ. Λητὴ πόλις ἐστὶ τῆς 87
Μακεδονίας. Harp.; Suid. Phot. s. v. Λιτή.

87. *Μηκύβερνα·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ. Harpocr. 88

88. *παλαμναῖος·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ. Harpocr. 89

89. Καὶ ἐν τῷ κατὰ Δημ. δ' ὁ Ὑπ. εἴρηκεν· 90
ῥαδιεστέραν τὴν πόλιν. Ath. X p. 424 D; cf. Eustath. ad Hom. Il. p. 746, 45. Ad eundem locum S. refert: ὡς Ὑπ. *ῥαδιώτερος*, Pollux V, § 107.

XVI. ΚΑΤΑ ΔΗΜΕΟΥ ΞΕΝΙΑϹ XIV

εἰ γνήσιος.

90. *ὀσχοφόροι·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημέου, εἰ γνή- 92
σιος. Harpocr.

91. *δειπνοφόρος·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημέου. 93
Harpocr.

τευκτικός, ἐπιτυχής, ἐγκρατής. — 82 πολλῶν B. — 83 δημάρχου BC. — ὁμοίως AB. — ὄφισι A. — 84 δήμου ABLN; τοῦ δήμου C. — 86 λιτή ABC, Photius, Suidas. — μιμάδου B. — 89 τὴν om. Eustath. — 90 δημαίου ABC. — 91 δημείου I, μειδίου BC. Quae ap. Harp. sequuntur verba non Hyperidis sed Philochori esse S. vidit, coll. B. A. p. 239. —

94 92. *κυρία ἐκκλησία*· Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημέου ξενίας, εἰ γνήσιος. Harpocr.

95 93. *Χαλκεῖα*· Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημέου ξενίας. τὰ Χαλκεῖα ἑορτὴ παρ' *Ἀθηναίοις ἀγομένη*. Harpocr.

Praeterea huc retulit S. facete dictum Hyperidis adversus Demeam Demadis filium ex tibicina natum: οὐ σιωπήσει, μειράκιον, μεῖζον τῆς μητρὸς ἔχων τὸ φύσημα (Ath. XIII, 591 F.; Philem. lex. technol. p. 191 Osann, Eustath. ad Il. p. 1151, 9 R.), quod tamen non ex oratione, sed ut apophthegma aliquod affertur.

XV XVII. ΠΡΟΣ ΔΗΜΕΑΝ.

97 95. *Λουσιεύς*· Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς τὴν Δημέου γραφήν. — Harpocr.

98 96. *Σκευοποιήματα* δὲ Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Δημέαν. Pollux X, 15.

XVI XVIII. ΚΑΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΟΥ.

99 *Ἀποστασίου δίκη* —. πολλάκις δ' ἐστὶ παρὰ τοῖς ῥήτορσιν, παρὰ τῷ Λυσίᾳ ἐν τῷ πρὸς Ἀριστόδημον καὶ Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Δημ. ἀπ. — Harpocr.

XVIb XIX. ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΠΟΙΗΤΟΥ
εἰ γνήσιος.

100 97. Ὅτι δὲ τούτοις μετῆν τῆς πολιτείας, οἷς εἴη Ζεὺς ἕρκειος, δεδήλωκε καὶ Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ δημοπ., εἰ γνήσιος. — Harp. s. v. ἕρκειος Ζεύς.

XX. ΚΑΤΑ ΔΙΟΠΕΙΘΟΥΣ.

Cf. pro Euxenippo col. 39.

XVIII XXI. ΠΡΟΣ ΔΙΩΝΔΑΝ.

V. Dem. de corona 222; Vit. X or. p. 848 E. cf. p. 846 A.

---

92 μηδέου C. — 93 δήμου BC. — 95 δημαίου ABC.

98. Μηνύω καὐτὸϲ Ὑπερίδην τὸν καλὸν, πολλὰ 111
παρὰ Δημοϲθένουϲ κεκλοφότα, ἔν τε τῷ πρὸϲ Διώνδαν λόγῳ κἀν τῷ περὶ τῶν Εὐβούλου δωρεῶν. Euseb. praepar. evang. X, 3 p. 465 ed. Viger. ex Porphyrio.

99. Ulpianus ad Dem. c. Lept. § 52 (ὅθ᾽ ἡ 112
μεγάλη μάχη πρὸϲ Λακεδαιμονίουϲ ἐγένετο ἡ ἐν Κορίνθῳ): περὶ ταύτηϲ τῆϲ μάχηϲ Ὑπ. εἴρηκεν ἐν τῷ πρὸϲ Διώνδαν.

XXII. ΚΑΤΑ ΔΩΡΟΘΕΟΥ XIX
εἰ γνήϲιοϲ.

100. Ὑπ. γοῦν ἢ Φιλῖνοϲ ἐν τῷ κατὰ Δωρ., 113
προειπὼν τὸν ῥαπίϲαντα Ἱππόνικον ἐπὶ κόρρηϲ γραφῆναι ὕβρεωϲ, ἐν τοῖϲ ἑξῆϲ ὥϲπερ ἐξηγεῖται τοὔνομα λέγων· *ἔπειτα Ἱππόνικος ὑπ᾽ Αὐτοκλέους μόνον ἐρραπίσθη τὴν γνάθον, ἐγὼ δ᾽ ὑπὸ τούτων τῶν τριχῶν εἱλκόμην, κονδύλους ἔλαβον.* Harp. s. v. ἐπὶ κόρρηϲ.

*101. Ὑπ. δὲ καὶ *κονδυλίζειν* ἔφη καὶ τὸ πα- 114
θεῖν *κονδυλίζεσθαι*· ὁ δ᾽ αὐτὸϲ καὶ *πρὸς τὸ πρόςωπον προςπτύειν*. Poll. VIII, 76.

102. Ἐν δὲ τῷ κατὰ Δωρ. λόγῳ Ὑπ. φηϲίν· 115
ὥςπερ τὸ ἀτιμότατον θεραπόντιον. Pollux III, 74.

103. *κακηγορίας δίκη*· ἐάν τιϲ κακῶϲ εἴπῃ τινὰ 117
τῶν κατοιχομένων, κἂν ὑπὸ τῶν ἐκείνου παίδων ἀκούϲῃ κακῶϲ, πεντακοϲίαϲ καταδικαϲθεὶϲ ὦφλε τῷ δημοϲίῳ, τριάκοντα δὲ τῷ ἰδιώτῃ. Ὑπ. δὲ ἐν τῷ κατὰ Δωρ. χιλίαϲ μὲν ζημιοῦϲθαι, ἐὰν τοὺϲ κατοιχομένουϲ, φηϲί, πεντακοϲίαϲ δ᾽ ἐὰν τοὺϲ ζῶνταϲ. Frg. lex. cantabr. p. 671, 7. Cf. Poll. 8, 80: *κακηγορῆσαι* ὡϲ Ὑπ.

---

99 Διώνδαν S.; erat Δίωνα. — 100 τὸν ῥαπ. S., erat ῥαπ. τόν. — κονδείλουϲ C. τ᾽ ἔλαβον N. — 101 propter similitudinem superioris huc retulit S.; cf. tamen etiam orat. c. Mantitheum. — 102 dedi lectiones cod. Falckenb.; φηϲὶν ἐν αὐτῷ — θεράπιον relicui. S. ci.: φηϲίν· ὑπηρέτηϲεν αὐτῷ ὥϲπερ — θεραπόντιον. — 103 ζημιοῦϲθαι τοὺϲ κατ. liber, em. S. — δὲ τοὺϲ ζ. liber, em. S. —

Praeterea huic orationi S. assignavit etiam frg. quod exstat ap. Poll. 3, 79; v. frg. inc. 202.

xx XXIII. ΠΡΟΣ ΕΠΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΟΙΚΙΑΣ.

118 104. *Γρύλλος*· Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Ἐπ. π. οἰκ.. Ξενοφῶντος τοῦ Σωκρατικοῦ υἱοὶ Γρύλλος καὶ Διόδωρος. Harpocr.

119 105. *διάγραμμα*· Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Ἐπ. τὸ ταττόμενον ἐν ταῖς συμμορίαις ὁπόσον ἕκαστον ἄνδρα εἰσφέρειν δεῖ. Harpocr.

120 106. *Ὑπερῷα ἐπαίρειν*, καὶ *στέφειν τὰ οἰκήματα εἰς τὴν ὁδὸν*, καὶ *τὰς πλίνθους ἀναβάλλειν πρὸς ἀριθμόν*. Ὑπ. γὰρ ἐν τῷ πρὸς Ἐπ. ταῦτ' εἴρηκεν. Poll. VII, 119. — ἔργον δὲ τοῦ οἰκοδόμου καὶ τὸ *ὑπερῷα ἐγεῖραι*, ὡς Ὑπ. ἔφη. § 125.

xxii XXIV. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΥΒΟΥΛΟΥ ΔΩΡΕΩΝ.

Cf. Harp. s. v. Εὔβουλος et schol. Aesch. 2, 8.

125 107. v. frg. 98.

126 108. *Ἑρμαῖ*· Αἰσχίνης ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος καὶ Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τῶν Εὐβ. δωρεῶν. Μενεκλῆς ἢ Καλλικράτης ἐν τῷ περὶ Ἀθηνῶν γράφει ταυτί· „ἀπὸ γὰρ τῆς Ποικίλης καὶ τῆς τοῦ βασιλέως στοᾶς εἰσὶν οἱ Ἑρμαῖ καλούμενοι.“ Harpocr.

127 109. *Πεντηκοστὴ* καὶ *πεντηκοστεύεσθαι* καὶ *πεντηκοστολόγοι*. — ταῦτα δ' ἔστιν εὑρεῖν ἔν τε τῷ κατὰ Μειδίου καὶ ἐν τῷ πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφὴν Δημοσθένους, καὶ Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τῶν Εὐβ. δωρεῶν. — Harpocr. Phot.

xxiii XXV. ΠΡΟΣ ΘΑΣΙΟΥΣ.

Kiessling confert Dem. 12, 17 et 50, 20 sqq.

128 110. *Εὐθὺς δὲ καρπεύειν ἀγαθὴν καὶ πλείστην χώραν*. Pollux 7, 149.

---

104 γρύλος ABDEL. — 105 ἐπικλέους I. — 108 Aeschin. 3, 183. — εὐβούλων B.

XXVI. XXVII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΙΠΠΕΩΣ ΚΛΗΡΟΥ XXIV
λόγοι β΄.

111. *Παρακαταβολὴ* καὶ *παρακαταβάλλειν.* οἱ 129
ἀμφισβητοῦντες χρημάτων τινῶν δεδημευμένων πρὸς τὴν πόλιν καὶ οἱ περὶ κλήρων ἢ ἐπικλήρων πρὸς ἰδιώτας ἀντιδικοῦντες ἀργύριόν τι κατετίθεσαν — — περὶ δὲ τῶν κληρικῶν ἄλλοι τε πάλιν εἰρήκασι ῥήτορες καὶ Ὑπ. ἐν τῷ περὶ Ἱππέως κλ. δευτέρῳ. — Harpocr.; cf. etiam s. v. ἀμφισβητεῖν καὶ παρακαταβάλλειν.

112. *Κυδαθηναιεύς·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ Ἱπ- 130
πέως κλ. Harpocr.

113. *Τριακάς.* τοῖς τετελευτηκόσιν ἤγετο ἡ τρια- 131
κοστὴ ἡμέρα διὰ θανάτου, καὶ ἐλέγετο τριακάς, ὡς Υ. ἐν τῷ π. τοῦ Ἱ. κλ. δηλοῖ, ἑνικῶς τε καὶ πληθυντικῶς *τριακάδα* καὶ *τριακάδας* τὴν ἡμέραν καλῶν. Harp.; cf. Suid. et Phot. s. v.

XXVIII. ΥΠΕΡ ΚΑΛΛΙΠΠΟΥ ΠΡΟΣ ΗΛΕΙΟΥΣ. XXV

Cf. Vitae X or. p. 850 A. Paus. V, 21, 5.

114. *Ἑλλανοδίκαι·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Καλλίππου 132
πρὸς Ἠλείους. Harp.

115. *Ἐλευσίνια·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Καλλ.. τοῖς νι- 133
κῶσι τὰ Ἐλευσίνια ἐδίδοτο ἆθλον.

XXIX. ΚΑΤΑ ΚΟΝΩΝΟΣ. XXVI

116. *ἄνδηρα·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος. τὰ χείλη 134
τῶν ποταμῶν ἄνδηρα λέγουσι — οἱ δὲ τὰ χώματα —· (ὧν καὶ) Ὑπερίδης. Harpocr. — *ἄνδηρα·* μέρος τι τοῦ κήπου, ὥσπερ ἡ πρασιὰ καὶ ὁ ὀχετός· Δίδυμός φησιν. *ὅπως τὸ ἀνώμαλον τοῦ χωρίου τῇ τῶν ἀνδήρων καὶ ὀχετῶν ἀφαιροῖτο κατασκευῇ.* — Suid. 1, 1 p. 383, 13, cf. Schol. Luc. Lexiphan. c. 2.

---

111 ἱππέων BC. — 113 τριακάδα καὶ om. Harp., add. S. ex Suida et Photio. — 116 ὧν καὶ add. S. ceterum pro οἱ δὲ — Ὑπ. cod. E: ὑπερίδης δὲ τὰ ἀναχώματα λέγει διὰ τὸ ὑπεράνω εἶναι τῶν διαίρων (i. e. διερῶν), et sic Suidas l. c. 11 sq. Quae deinde apud Suidam leguntur Sauppio ipsius Hyperi-

135 117. *ἐν Διομείοις Ἡράκλειον*· Ὑπ. κατὰ Κόνωνος. Harpocr.

XXVII XXX. ΥΠΕΡ ΚΡΑΤΙΝΟΥ.

136 118. Καὶ Ὑπερίδης· *Ἀπόκριναί μοι, Ἑρμεία, ὥςπερ κάθη.* Zonaras lex. p. 1168. — *κάθη* ἀντὶ τοῦ κάθησαι. Ὑπ. ὑπὲρ Κρ. Antiattic. B. A. p. 100, 32.

137 119. *ἀκμήν*· ἀντὶ τοῦ ἔτι. Ὑπ. ὑπὲρ Κρ. Antiattic. B. A. 77, 27; cf. B. A. 365, 14; Suid. 1 p. 166, 16.

XXVIII XXXI. ΚΥΘΝΙΑΚΟΣ.

138 120. *Οἱ μὲν θρασεῖς ἄνευ λογισμοῦ πάντα πράττουσιν· οἱ δὲ θαρραλέοι μετὰ λογισμοῦ τοὺς προςπεσόντας κινδύνους ἀνέκπληκτοι ὑπομένουσιν.* — Suid. 1, 2 p. 1109, 13.

XXIX XXXII. ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ ΠΑΙΔΩΝ.

Cf. Vit. X or. p. 842 D.

139 121. *Τίνα φήσουσιν οἱ παριόντες αὐτοῦ τὸν τάφον; οὗτος ἐβίω μὲν σωφρόνως, ταχθεὶς δὲ ἐπὶ τῇ διοικήσει τῶν χρημάτων εὗρε πόρους, ᾠκοδόμησε δὲ τὸ θέατρον, τὸ ᾠδεῖον, τὰ νεώρια, τριήρεις ἐποιήσατο, λιμένας· τοῦτον ἡ πόλις ἡμῶν ἠτίμωσε καὶ τοὺς παῖδας ἔδησεν αὐτοῦ.* Apsines τέχν. ῥητ. IX p. 545 sq. W. et Greg. Cor. VII, 1226 W.

XXXI XXXIII. ΠΡΟΣ ΛΥΣΙΔΗΜΟΝ.

144 122. Αὐτὸ δὲ τὸ καρποῦσθαι καὶ *καρπίσασθαι* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Λυσίδ. Poll. VII, 149.

---

dis verba esse videntur. καὶ τῶν ὀχετῶν cod. A. — 121 ἔτι ἀναμιμνήσκειν ἔστιν ἐκ τῆς καλουμένης ἠθοποιΐας. — κέχρηται τούτῳ τῷ τόπῳ καὶ Ὑπ. ὑπὲρ Λυκούργου λέγων Apsines. — παριόντες Paris. et Greg., περιόντες relicui. — τὰ νεώρια Sp. e Par. — καὶ λιμένας S. — ἠτίμωσε Reiskius; *ἠτίμασε* libri. —

XXXIV. ΚΑΤΑ ΜΑΝΤΙΘΕΟΥ ΑΙΚΙΑΣ. XXXII

123. *Ἔθεσαν οὐ μόνον ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων,* 145
ἀλλὰ καὶ ἐάν τις εἰς δοῦλον σῶμα ὑβρίσῃ, γραφὰς εἶναι κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος. Ath. VI p. 267 A.

124. *Ἄγων Γλυκέραν τε τὴν Θαλασσίδος, ζεῦ-* 146
γος ἔχων. Ath. XIII p. 586 B.

125. *Ἀκμάζεις* ἀντὶ τοῦ τὰ τῶν νέων πράττεις 147
Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Μαντ. Harpocr., cf. B. A. 365, 9; Suid. s. v.

126. *Ποσειδεών*· Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Μαντ. Harp. 148

127. *Σκευὸποιοῦντα τὸ πρᾶγμα* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ 149
Μαντ. ἀντὶ τοῦ σκευωρούμενον καὶ κατασκευάζοντα καὶ πλαττόμενον. Harpocr.; Suid. s. v. σκεῦος.

XXXV. ΚΑΤΑ ΜΕΙΔΙΟΥ ΠΑΡΑΝΟΜΩΝ. XXXIII

Cf. Vit. X or. p. 850 A. Glaucippo Hyperi- 150
dis filio tribuit Schaeferus.

XXXVI. ΥΠΕΡ ΜΙΚΚΑΣ. XXXIV

128. Ὑπ. δὲ ἐν τῷ ὑπὲρ Μίκκας ἔφη· *ἐμισθώ-* 151
σατο τυλυφάντας. Poll. VII, 191 et X, 39.

XXXVII. ΥΠΕΡ ΞΕΝΙΠΠΟΥ. XXXV

129. *Μεταγειτνιών*· Ὑπ. ὑπὲρ Ξενίππου. Har- 152
pocr. Fortasse, ut Schaeferus coniecit, Ξενοφίλου; cf. 131.

XXXVIII. XXXIX. ΥΠΕΡ ΞΕΝΟΦΙΛΟΥ XXXVI
λόγοι β'.

130. *Κεραμεῖς*· Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου α'. 153
Harpocr.

---

123 ὑπὲρ] περὶ B. — μεντιθέου FK, τιμοθέου CGH. — 126 ἀμαντιθέου B. — 127 τὸ πρᾶγμα om. BCG. κατὰ Ἀντιθέτου Suid. — cf. Poll. X, 15. — 128 priore loco μήκας A, μίκας ceteri; Μίκκας Kiessling. — 130 ξενοφῶντος λα ω BC. —

154 131. *Μουνυχιών.* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου. Harpocr.

155 132. *Τυρμεῖδαι·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου. Harpocr.

156 133. *Ὑσιαί·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Ξενοφίλου. Harpocr.

XXXVII XL. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ.

157 134. *ἀψιμαχεῖν* Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τῶν ὁρίων. Antiattic. B. A. 79, 12.

XXXVIII XLI. ΠΕΡΙ ΟΧΕΤΟΥ.

158 135. ὀχετόκρανα δ' ἂν εἴποις τὰς τῶν ὀχετῶν ἀρχάς, ὡς Ὑπ. ἐν τῷ περὶ ὀχετοῦ. Poll. X, 30.

XXXIX XLII. ΠΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΝ.

159 136. *μαστῆρες·* Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Πάγκαλον. ἔοικεν ἀρχή τις εἶναι ἀποδεδειγμένη ἐπὶ τὸ ζητεῖν τὰ κοινὰ τοῦ δήμου. Harpocr.

XL XLIII. ΚΑΤΑ ΠΑΣΙΚΛΕΟΥΣ.

160 137. *Ἕως μὲν οἱ πλουσιώτατοι παρακρουόμενοι τὴν πόλιν σύμπεντε καὶ σύνεξ τριηραρχοῦντες μέτρια ἀνήλισκον, ἡσυχίαν ἦγον οὗτοι· ἐπειδὴ δὲ ταῦτα κατιδὼν Δημοσθένης νόμον ἔθηκε τοὺς τ' τριηραρχεῖν καὶ βαρεῖαι γεγόνασιν αἱ τριηραρχίαι, νῦν ὁ Φορμίων αὐτὸν ἐκκλέπτει.* Harp. Suid. Phot. s. v. συμμορία; Schol. Dem. 14, 17; E. M. 734, 32; Philem. lex. technol. p. 142 Os.

---

132 τυρμίδαι D. — 137 σὺν πέντε libri Harp., E. M., Suid. — σύνεξ schol. Dem.; σὺν ϛ D, ϛ ceteri. — μέτρια] ματὰ τρία BG, μετὰ τρία C. — εἶχον Harpocr. cod. ABCG, quod rec. S. — ἐπεὶ Harp. BCG et Suidae libri praeter A. — κατεῖδε Suid., E. M., schol. Dem.; κατεῖδεν Phot., κατεῖδον Harp. ABCG, κάτιδεν ms. Phot., κατιδών Bk. cum reliquis Harp.; κατεῖδε S., qui post Δημ. καὶ addidit. — νόμον S., erat νόμους. — ἀνέθηκε BCG. — τ'] γ' D. — νῦν — ἐκκλέπτει solus Harp. habet. — αὐτὸν S.; erat αὐτόν. — ἐκλέπτει G. — [illegible]

138. *Illi ἄξιός ἐστι μισεῖσθαι τῇ πόλει· Hy-* 161
perides ἐν τῷ κατὰ Παϲικλέουϲ. Prisc. XVIII c. 24.

139. *ἔκδεια.* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Παϲ.· *ἐὰν δέ τις* 162
ἔκδεια γένηται, ἤγουν ἐὰν δέ τιϲ ἐνδεήϲῃ τοῦ προϋπάρχοντοϲ ἀργυρίου. Harpocr.

XLIV. ΠΡΟϹ ΠΑϹΙΚΛΕΑ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟϹΕΩϹ. XLI

140. *Τὴν οἰκίαν τὴν μεγάλην τὴν Χαβρίου* 163
καλουμένην καὶ τὸ ἄμφοδον. Poll. IX, 36.

XLV. ΚΑΤΑ ΠΑΤΡΟΚΛΕΟΥϹ ΠΡΟΑΓΩΓΕΙΑϹ XLII

εἰ γνήϲιοϲ.

141. Ὑπ. δ' ἐν τῷ κατὰ Πατρ., εἰ γνήϲιοϲ ὁ λό- 164
γοϲ, τοὺϲ Ἀρεοπαγίταϲ φηϲὶν ἀριϲτήϲαντά τινα ἐν καπηλείῳ κωλῦϲαι ἀνιέναι εἰϲ Ἄρειον πάγον. Ath. XIII p. 566 F.

142. *Οἱ δὲ ἐννέα ἄρχοντες εἱστιῶντο ἐν τῇ* 165
στοᾷ, περιφραξάμενοί τι μέρος αὐτῆς αὐλαίᾳ. Poll. IV, 122 et Cosmas Indicopl. topogr. christ. p. 197 E.; cf. B. A. 463, 14 et 83, 7; Suid. s. v. αὐλαία.

143. Τοῦτον δὲ (sc. vitricum) Ὑπ. Πατροκλέουϲ 166
ἐπὶ προαγωγείᾳ κατηγορῶν *μητρυιὸν* κέκληκε. Poll. III, 27.

144. *Νάννιον·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πατρ., εἰ γνή- 167
ϲιοϲ. Harpocr.; cf. Ath. XIII p. 587 A.

145. *Νεμέας* αὐλητρίδοϲ μνημονεύει Ὑπ. ἐν τῷ 168
κατὰ Πατρ., εἰ γνήϲιοϲ. Harpocr. Suid. Phot. — καὶ *Νεμεάδος* δὲ τῆϲ αὐλητρίδοϲ Ὑπ. μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέουϲ. Ath. XIII p. 587 C.

---

138 ἄξιόϲ ἐϲτι] ἄξιοι monac. et paris. Presselii. — Post Παϲικλ. lacunae signa addi iussit Sp., addidit S., tamquam ipsa verba oratoris intercidissent. — 142 εἱϲθιώοντο, φραξάμενοι, τὸ μέροϲ Cosmas. — 144 νάνινον B. λυϲίαϲ — πατροκλέα C. — 145 Apud Harp. Νεμεάδοϲ restituendum esse et Athenaei locus docet et quae apud ipsum sequuntur: — — ὄνομα πεντετηρίδοϲ. — Ὑπ.] δημοϲθένηϲ C.

169 146. *πάνδημος Ἀφροδίτη·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πατρ., εἰ γνήσιος. Harp.

170 147. Ἐκαλεῖτο δέ τις ἐν τοῖς νυμφικοῖς δωματίοις καὶ *κλίνη παράβυστος*, ἧς μέμνηται Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πατρ. Harpocr. Phot. Suid. s. v. παράβυστ. — Καὶ δὴ καὶ κλίνη τις ὠνομάζετο γαμική, καὶ ἑτέρα *παράβυστος*, ἣ καὶ αὐτὴ στρώννυται ἐν τῷ δωματίῳ *ὑπὲρ τοῦ τὴν παῖδα μὴ ἀθυμῆσαι*, ὡς Ὑπ. ἔφη. Poll. III, 43.

171 148. *Φορβαντεῖον·* Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πατροκλ. Harp.; Phot., Suid., E. M. s. v.

XLIII XLVI. ΠΛΑΤΑΙΚΟC.

172 Ἆρ' οὖν ἄξιον προκρῖναι τὸν Ὑπερείδου Πλαταϊκὸν τῆς Ἀριστείδου στρατηγίας καὶ νίκης; Plut. moral. p. 350 B.

XLIV XLVII. ΚΑΤΑ ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟC.

173 149. Ὅτι δὲ καὶ οἱ δημοποίητοι ἐνεγράφοντο εἰς τὰς συμμορίας, δεδήλωκεν ὁ Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πολ. πολλάκις. *συμμορῖται* δέ εἰσιν οἱ τῆς αὐτῆς αὐτοῖς μετέχοντες συμμορίας, ὡς ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ Ὑπ. δείκνυσι. Harp. Phot. E. M. s. v. συμμορία; schol. Dem. 14, 17.

174 150. *ἡγεμὼν συμμορίας·* — ἡγ. ἐκαλεῖτο συμμορίας ὁ προέχων τῷ πλούτῳ καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων ἡγεμονεύειν ἐπειλημμένος, ὡς ὑποφαίνει Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πολ. Harpocr.

175 *151. Τοὺς δὲ ἄρχοντας τῶν συμμοριτῶν καὶ *συμμοριάρχας* Ὑπ. εἴρηκεν. Poll. III, 53.

---

146 ἀφροδίτης C. — προκλέους B, πρωκλέους A. — 147 προκλέους B, προκλέα A. — XLVI. στρατηγίας καὶ S., παραγγελίας libri. ἐν Πλαταιαῖς Xylander, Πλαταϊκῆς Kiessling. — 149 αὑτοῖς Bk. S.; αὐτοῖς D, Photius, schol. Dem.; om. E. M.; αὐτοὶ ceteri. — 150 ἡγεμὼν καὶ συμφορίας A. —

*152. καὶ cυμμορία καὶ τὸ παρ' Ὑπ. *μετοικικῆς* 176
ιμμορίας ταμίας. Poll. VIII, 144.

153. *ἀγορᾶς*. Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πολ. π. τ. διαγρ.· 177
ἶτοι πολλάκις ἀγορὰς ποιοῦνται. μήποτε ἀντὶ τοῦ
ινόδους νῦν. Harp.; cf. fragm. cantabr. p. 664, 11;
. A. p. 330, 10; Suid. s. v.

154. *ἀνασυντάξας* ἀντὶ τοῦ ἄνωθεν cυντάξαc 178
π. κατὰ Πολ. Harp. Suid.

155. *διάγραμμα*. — τὸ ταττόμενον ἐν ταῖc cυμ- 179
ιρίαιc, ὁπόcον ἕκαcτον ἄνδρα εἰcφέρειν δεῖ. ἐτάτ-
το δὲ οὐ τὸ αὐτὸ πᾶcιν, ἀλλὰ πρὸc τὴν τίμηcιν
c οὐcίαc. περὶ δὲ τούτων cαφέcτατα δεδήλωκεν Ὑπ.
τῷ κατὰ Πολ. περὶ διαγράμματοc. *διαγραφεὺς*
ντοι ἐcτὶν ὁ καθιcτάμενοc ἐν ταῖc cυμμορίαιc ἐπὶ
ι διακρῖναι πόcον ἕκαcτοc ἀνὴρ εἰcενεγκεῖν ὀφείλει,
: ὁ αὐτὸc πάλιν φανερὸν ποιεῖ ἐν τῷ κατὰ Πο-
ιεύκτου. Harp.

156. *Θαργήλια*· Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πολ. Harpocr. 180

157. *ὀβολοστάτας* δ' ἔλεγον τοὺc δανειcτάc, ὡc 181
ιρά τε Ὑπ. ἐν τῷ κατὰ Πολ. καὶ πολλάκιc ἐν τῇ
ιμῳδίᾳ. Harpocr. Suid. s. v. ὀβολοcτατεῖ.

LVIII. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΝ CΤΡΑΤΗΓΕΙΝ. XLV

158. *Ἄκτια*· Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Πολ. cτρατ. 182
.κτια ἀγὼν παλαιὸc ἦν. Harpocr.

159. *ἀλιμενία*· Ὑπ. ἐν τῷ π. τ. Πολ. cτρατ. 183
ntiattic. B. A. 78, 18. — Ὑπ. δὲ καὶ ὄνομα ἐποί-
ιε· *τῶν τόπων τὴν ἀλιμενίαν*. Poll. I, 101.

160. *ῥόθιον*· Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ Πολ. cτρατ. 184
arp. — Ὑπ. τῷ ῥοθίῳ ἐπ' εἰρεcίαc κέχρηται cυν-

---

3 ἐν τῷ — διαγρ. om. fragm. cantabr., περὶ — διαγρ. om.
A. Suid. Harpocr. E. — κατά] περὶ B. A. — οὗτοι] οἷον
τοι B. A. — ποιοῦντεc codd. Harp. praeter E, ποιοῦνται
liqui. — 155 Ὑπ.] Ἰcοκράτηc N. — 158 ἄκτεια AM, ἀκτεία
?H, ἀκτία CEK. — Ὑπ. post Πολυεύκτου C, om. B. —
ιλυεύκτου BCFHK. — 159 πολυεύκτου cod. a pr. m. —
0 πολυεύκτου B. —

τονωτάτης. φησὶ γοῦν· *τὸ μὲν οὖν τῶν ἐλαυνόντων πλῆθος καὶ τὸν τοῦ ῥοθίου ψόφον καὶ τὸ μέγεθος τοῦ σκάφους ἐκπεπληγμένοι δεινῶς ἦσαν.* Suid. 2, 2 p. 622.

XLVI XLIX. ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΕΥΚΤΟΝ.

185 161. *Κυδαντίδης*· Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Πολ. Harpocr.

186 162. Ὑπ. δ' ἐν τῷ πρὸς Πολ. φησιν· *εἰσὶ γὰρ ἐν τῇ συμμορίᾳ ἑκάστῃ ιε' ἄνδρες.* Harpocr. al.; v. frg. 149.

XLVII L. ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΥΡΡΑΝΔΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ. (?)

187 163. *Κακώσεως* δίκης ὄνομά ἐστιν — —· Δημοσθένης κατὰ Τιμοκράτους καὶ Λυσίας ἔν τε τῷ περὶ τοῦ Ἡγησάνδρου κλήρου καὶ ἐν τῷ ὑπὲρ [** καὶ Ὑπ. περὶ] τοῦ Πυρρ. κλήρου. ὅτι δὲ ἐξῆν καὶ παντὶ τῷ βουλομένῳ γράφεσθαι κακώσεως γονέων καὶ ταῖς ἐπικλήροις βοηθεῖν, δηλοῦται ἔν τε τῷ προειρημένῳ λόγῳ Ὑπερίδου καὶ ἐν τῷ Λυσίου κατὰ Φιλωνίδου βιαίων, εἰ γνήσιος. Harpocr.; cf. Suid.

XLVIII LI. ΡΟΔΙΑΚΟΣ.

Cf. Vit. X or. p. 850 A.

188 164. *προπεσεῖν*· προπετῶς τι ποιῆσαι. Ὑπ. Ῥοδ. Antiattic. B. A. 112, 10. — *προέπεσον*· προπετῶς ἐποίησαν. Ὑπ. Phot. s. v.

XLIX LII. ΥΠΕΡ ΣΙΜΜΙΟΥ ΠΡΟΣ ΠΥΘΕΑΝ ΚΑΙ ΛΥΚΟΥΡΓΟΝ.

189 165. *ἐπιχειροτονία* ἡ τῶν χειροτονητῶν κατάστασις· Ὑπ. ἐν τῷ κτλ. Harp.

---

162 ἐν τῇ] ἐν ἀρχῇ A. — L hanc orationem Hyperidi reddidit S., cum ex sequentibus Hyperidis aliquam orationem laudatam antea fuisse constet, ὑπὲρ autem eo minus ad κλήρου accommodatum sit, quod modo Harp. περὶ τοῦ κλήρου *dixerat.* — πυράνδρου codd.; τοῦ om. C. — 165 σημείου B. —

LIII. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΩΝ. XLIX b

Cf. Vit. X or. p. 848 D: καὶ περὶ τῶν στρα- 190
τηγῶν ὧν ᾔτει (Alexander) παρ' Ἀθηναίων ἀντεῖπε, καὶ περὶ τῶν τριήρων.

LIV. ΣΥΝΗΓΟΡΙΚΟΣ. L

166. πλὴν Ἰσαῖος καὶ Ὑπ. τὸν *πράτην* εἶπον. 191
Poll. VII, 8. — Ὑπ. δὲ καὶ *πράτην* εἴρηκεν ἐν τῷ συνηγορικῷ. id. III, 125.

LV. ΠΡΟΣ ΤΙΜΑΝΔΡΑΝ. LI

167. *παιδάριον*. οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἀρρένων 193
κέχρηνται τῷ ὀνόματι οἱ ῥήτορες, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παρθένων. Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Τ.· *Καταλειφθέντων γὰρ τούτων, δυοῖν ἀδελφοῖν καὶ δυοῖν ἀδελφαῖν, ὀρφανῶν καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρὸς καὶ παιδαρίων*. Suid. 2, 2 p. 157.

*168. Καθάπερ ὁ τῆς Τιμάνδρας κατηγορῶν ὡς 192
πεπορνευκυίας τὴν λεκανίδα καὶ τοὺς ὀβολοὺς καὶ τὴν ψίαθον καὶ πολλήν τινα τοιαύτην δυσφημίαν ἑταιρῶν κατήρασε τοῦ δικαστηρίου. Dem. π. ἑρμ. § 302.

LVI. ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΡΙΗΡΩΝ. LII

Cf. Vit. X or. p. 848 E (v. or. LIII). 194

LVII. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΗΣ ΤΩΝ ΤΥΡΡΗΝΩΝ. LIII

169. *κομιστικὰ πλοῖα*· Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τῆς φυλ. 195
τ. Τ.. ἔοικε καλεῖσθαι κομιστικὰ πλοῖα ἐν οἷς ἐκόμιζον οἱ Τυρρηνοὶ τὰ ληφθέντα λάφυρα, ὡς αὐτὸς ὁ ῥήτωρ ὑποσημαίνει ἐν τῷ λόγῳ. Harpocr.; cf. Suid.

---

167 Τιμάνδραν Hemsterhus. (ad Ar. Plut. p. 59); Τίμανδρον libri. — καταλλαχθέντων, δυαῖν ἀδελφαῖν, ὀρφαναῖν, καὶ παιδαρίων παίδων codd. — καὶ μητρὸς V. — παιδαρίων ἀπαίδων deleto καί S. — 168 huc retulit Hemsterh. — ὁ τῆς Τιμάνδρας n: ὁ τῆς τημανδρας rR; ὅτι ἂν τις τῆς μάνδρας Vind. — ἑταιρῶν Victorius: ἑταίρων m, reliqui om. — 169 *Τυρρηνῶν et Τυρρηνοὶ* Boeckh.: τριήρων — τύραννοι

196 170. *προβόλιον* εἶδος δόρατος, ᾧ χρῶνται οἱ κυνηγέται πρὸς τὴν τῶν συῶν θήραν. Ὑπ. ἐν τῷ π. τ. φυλ. τ. Τ. τροπικῶς ἐκ μεταφορᾶς ἐχρήσατο τῷ ὀνόματι. Harpocr.

LIV LVIII. ΠΡΟϹ ΥΓΙΑΙΝΟΝΤΑ.

197 171. *ἕνη καὶ νέα*· Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Ὑγ. — Harpocr.

198 171. *θέσθαι* ἀντὶ μὲν τοῦ ὑποθήκην λαβεῖν Ὑπ. ἐν τῷ πρὸς Ὑγ. Harp.; cf. E. M. p. 448, 15; Suid. Phot. s. v.

LV LIX. ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΥ.

199 172. Λεπτὸς δ' ἦν καὶ Φιλιππίδης, καθ' οὗ λόγος ἐστὶν Ὑπερείδῃ τῷ ῥήτορι λέγων αὐτὸν ἕνα τῶν πολιτευομένων εἶναι. ἦν δ' εὐτελὴς τὸ σῶμα διὰ λεπτότητα, ὡς ὁ Ὑπ. ἔφη. Ath. XII p. 552 D; cf. Aelian. V. H. X, 6.

LVI LX. ΚΑΤΑ ΦΙΛΟΚΡΑΤΟΥϹ ΕΙϹΑΓΓΕΛΙΑ.

200 Cf. Dem. 19, 116; Aesch. 3, 79; Hyp. pro Euxen. col. 39 sq.

LVII LXI. ΥΠΕΡ ΦΟΡΜΙϹΙΟΥ.

201 173. Πανδιονίς· — μία τῶν ι' φυλῶν — κληθεῖσα ἀπὸ Πανδίονος τοῦ Ἐριχθονίου, ὡς ἄλλοι τε πολλοὶ λέγουσι καὶ Ὑπ. ἐν τῷ ὑπ. Φορμ. Harp.

LVIII LXII. ΥΠΕΡ ΦΡΥΝΗϹ.

De causa cf. Τέχν. Seguerii p. 57 (Sp. Rh. Gr. I p. 455); de orationis indole Longin. XXXIV, 3; Quint. X, 5, 2.

202 174. καὶ δίκῃ Φρύνῃ τῇ ἑταίρᾳ ἀσεβεῖν κρινο-

---

codd. — τῷ λόγῳ Bk: τ̄ λόγῳ A, λ' λόγῳ ceteri. — 170 Τυρρηνῶν libri; τριήρων Bk cum Valesio. — τροπικῶν libri; τροπικῶς cum Valesio Bk. — 174 intercidisse quaedam apud

μένῃ cυνεξητάcθη· αὐτὸc γὰρ τοῦτο ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου δηλοῖ. Vit. X or. p. 849 E. — ἐν τῷ ὑπὲρ Φρύνηc λόγῳ Ὑπ. ὁμολογῶν ἐρᾶν τῆc γυναικόc. Ath. XIII p. 590 D.

175. Ὑπ. δὲ πάλιν ἐν τοῖc ὑπὲρ Φρύνηc, ἐξιcά- 203
ζοντοc, ὅτι αὐτόc τε καὶ Εὐθίαc ὡμιληκότεc ἦcαν τῇ Φρύνῃ — — εὑρών τινα διαφορὰν ἐξέφυγε τὸ ἐξιcάζον· *οὐ γὰρ ὅμοιόν ἐστι τὸν μὲν ὅπως σωθήσεται ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖν, τὸν δὲ ὅπως ἀπολέσει.* Syrian. ad Herm. IV p. 119 W.; cf. Marcell. p. 120.

176. *Τί γάρ ἐστιν αἰτία αὕτη, εἰ Ταντάλῳ ὑπὲρ* 204
τῆς κεφαλῆς λίθος κρέμαται; Alex. de schem. VIII, p. 457 W., ut διαcυρμοῦ exemplum.

177. *ἀνεπόπτευτος·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπ. Φρύνηc. ὁ 205
μὴ ἐποπτεύcαc. Harp.; cf. Suid. s. v.; B. A. 398, 11; Poll. II, 58.

178. *ἐπωπτευκότων·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Φρ. Harp. 206

179. *Εὐθίας·* Ὑπ. ὑπὲρ Φρ. τῶν ἐπὶ cυκοφαν- 207
τίᾳ διαβεβλημένων ἦν ὁ Εὐθίαc. Harpocr.

180. *Ἰσοδαίτης·* Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Φρ. ξενικόc 208
τιc δαίμων, ᾧ τὰ δημώδη γύναια καὶ μὴ πάνυ cπουδαῖα ἐτέλει. Harp.

181. Ὁ δὲ Ὑπ. cυναγορεύων τῇ Φρύνῃ, ὡc οὐ- 209
δὲν ἤνυε λέγων ἐπίδοξοί τε ἦcαν οἱ δικαcταὶ καταψηφιούμενοι, παραγαγὼν αὐτὴν εἰc τοὐμφανὲc καὶ περιρρήξαc τοὺc χιτωνίcκουc, γυμνά τε τὰ cτέρνα ποιήcαc, τοὺc ἐπιλογικοὺc οἴκτουc ἐκ τῆc ὄψεωc αὐτῆc ἐπερρητόρευcε δειcιδαιμονῆcαί τ' ἐποίηcε τοὺc δικαcτὰc (καὶ) τὴν ὑποφῆτιν καὶ ζάκορον Ἀφροδίτηc

---

biogr. videntur post cυνεξητ., in hunc fere modum: ἐραcτὴc ὢν αὐτῆc. — 175 haec quoque S. ad prooemium refert: explicare Hyperidem, cur pro Phryne verba faceret. Dixeris potius excusantis esse, cum ipse pariter atque adversarius amore Phrynes captus esset; at nequaquam, inquit Hyperides, eadem ratione amamus. — 177 ἀνεπόπτευτον τὸ μὴ ἐποπτεῦον. οὕτωc ὑπερίδηc E. et B. A. Suid. — φύνηc AC, φήνηc B. — 180 ἰcοδέτηc A. — 181 καὶ τὴν S.: τὴν libri.

ἐλέῳ χρηcαμένουc μὴ ἀποκτεῖναι. Ath. XIII p. 590 E.; cf. Eustath. ad Il. 1259, 1 R.; Vit. X or. p. 849 E. Quamquam num qua pars huius narrationis orationi ipsi debeatur, mihi quidem valde dubium est.

210 182. *Apud Messalam: Bene fecit Euthia.* Quint. I, 5, 61. Vertisse Messalam in latinum hanc orationem idem Quint. refert, X, 5, 2.

LIX LXIII. LXIV. ΥΠΕΡ ΧΑΙΡΕΦΙΛΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΑΡΙΧΟΥC

λόγοι β'.

211 183. *Ἀφεὶς τὴν ὑπέραν τὸν πόδα διώκει*· Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρ. α'. παροιμία ἐπὶ τῶν παριέντων τὰ cπουδαιότερα καὶ περὶ τὰ φαῦλα διατριβόντων. Harp.; Suid. s. vv. ἀφέντεc et ἀφεὶc; cf. Crameri A. O. 2 p. 491; Apost. prov. V, 8; Arsenii Viol. p. 86 Walz.

212 184. *Πυκνί*· Ὑπ. ἐν τῷ ὑπὲρ Χαιρ. α' φηcί· *καὶ τῆς Πυκνὸς τοσοῦτον εὑρισκούσης*. Harpocr.

213 *185. Τοcαύτην δ' Ἀθηναῖοι cπουδὴν ἐποιοῦντο περὶ τὸ τάριχοc ὥc καὶ πολίταc ἀναγράψαι τοὺc Χαιρεφίλου τοῦ ταριχοπώλου υἱούc, ὥc φηcιν Ἄλεξιc ἐν Ἐπιδαύρῳ —· μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ὑπ. ὁ ῥήτωρ. Ath. III p. 120 A.

214 186. Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρίχουc· *μετὰ ταῦτα ὕστερον ἦλθον ἀναθησόμενοι τὸ τάριχος*. Prisc. XVII c. 23 p. 92 Kr.

216 187. *Ἀκτὴ* ἐπιθαλαττίδιόc τιc μοῖρα τῆc Ἀττικῆc· Ὑπ. ἐν τῷ π. τ. ταρ. Harp.

---

cf. Eust. — χρηcαμένουc Casaubonus: χριcαμένουc vel χαριcαμένουc (—μενοc) codd. — 183 διώκειc D. — ταρίχου CF. — 184 πνυκί et πνυκὸc libri. — χεραιφίλου ἅ φηcι B, χαιρεφίλου ἅ φηcι C. — εὑριcκ. corruptum; S. ci. εὗροc ἐχούcηc vel cχούcηc, Dobraeus εὗροc οὔcηc. — 186 ἀναθηcομένη libri; S. aut ἀνα—νοι, aut ἦλθεν legendum esse dicit. — frg. 215 S. (Ἀγαcικλῆc ap. Harp. et B. A.) nunc constat ad or. pro Eux. (col. 19) referendum esse. —

188. Τὰ δὲ περὶ τοὺϲ λιμέναϲ μέρη δεῖγμα, χῶμα, ἐμπόριον, καὶ ὡϲ Ὑπ. φηϲὶν, *ἐξαίρεσις*, ὅπου τὰ φορτία ἐξαιρεῖται, ὥϲπερ καὶ τὸ *δεῖγμα* τοὔνομα ἀπὸ τοῦ δείγματα τῶν ἀγωγίμων τοῖϲ ὠνητιῶϲι δίδοϲθαι, παρ' Ὑπ. ἐν τοῖϲ ὑπὲρ τοῦ ταρίχουϲ. Poll. IX, 34. 217

189. *Καταχειροτονία.* ἔθοϲ ἦν Ἀθήνηϲι κατὰ τῶν ἀρχόντων καὶ κατὰ τῶν ϲυκοφαντῶν προβολὰϲ ἐν τῷ δήμῳ τίθεϲθαι· εἰ δέ τινοϲ καταχειροτονηθείη, οὗτοϲ εἰϲήγετο εἰϲ τὸ δικαϲτήριον. ἔϲτι δὲ πολλάκιϲ τοὔνομα παρά τε Δημοϲθένει ἐν τῷ κατὰ Μειδίου καὶ Ὑπ. ἐν τῷ ὑπ. Χ. π. τ. τ. Harpocr.; cf. Suid. 218

190. *κεστρῖνοι*· Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρ.. κεϲτρῖνοϲ ἰχθύϲ. Harp. 219

191. *ναύκληρος*. Ὑπ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ταρ. Harpocr.; cf. lex. cantabr. p. 673. 220

192. *Παλληνεύς*· Ὑπ. ἐν τῇ ὑπὲρ Χ. ἀπολογίᾳ. Harpocr. 221

193. *προμετρητής*· Ὑπ. ἐν τῷ π. τοῦ ταρ. Harpocr. 222

LXV. ΠΡΟϹ ΧΑΡΗΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΙΚΟϹ. LX

194. *Ἐπεὶ δὲ ἐνεγράφην ἐγὼ καὶ ὁ νόμος ἀπέδωκε τὴν κομιδὴν τῶν καταλειφθέντων τῇ μητρί, ὃς κελεύει κυρίους εἶναι τῆς ἐπικλήρου καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης τοὺς παῖδας, ἐπειδὰν ἐπιδιετὲς ἡβῶσιν.* Harp. s. v. ἐπιδιετὲϲ ἡβῆϲαι. 223

195. Ὑπ. δὲ ἐν τῷ πρὸϲ Χάρητα ἔφη *ἀποδόμενος* ἀντὶ τοῦ ὑποθείϲ. Poll. VIII, 142. 224

---

189 χαιροφίλου C. — 190 κεϲτρίναι A, κενϲτρόναι BC. postea κενϲτρῖνοϲ BC. — 191 pergit Harp.: οὐ μόνον ὡϲ ἡ ϲυνήθεια χρῆται τῷ ὀνόματι, ἀλλὰ καὶ κτέ. (v. frg. 40), quod novum enuntiatum esse mihi videtur neque ad hanc orationem pertinere. — 193 προμετρητάϲ A, προμετρήϲαϲ N. — 194 ἐπιτρεπτικῷ BC. — ἐγεγράφειν B. — παῖδαϲ Valesius: ἄπαιδαϲ ABCN; πρώτουϲ παῖδαϲ mg. N. —

LXI LXVI. ΥΠΕΡ ΧΑΡΗΤΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΑΙΝΑΡΩΙ ΞΕΝΙΚΟΥ.

225 Cf. Vit. X or. p. 848 E.

LXII LXVII. ΧΙΑΚΟΣ. (?)

226 196. Ηὔχοντο γὰρ Ἀθηναῖοι κοινῇ ἐπὶ τῶν θυσιῶν ἑαυτοῖς τε καὶ Χίοις. — — ὁ δὲ Ὑπ. ἐν τῷ Χιακῷ καὶ ὅτι Χῖοι ηὔχοντο Ἀθηναίοις δεδήλωκεν. Schol. Ar. Av. 880, ubi libri ἐν τῷ χαλκῷ habent; Χιακῷ Boeckhius restituit.

LXIII LXVIII. ΑΠΑΡΑΣΗΜΑ.

228 197. *Ἃ δ' ἐστὶν ἀφανῆ, ἀνάγκη τοὺς διδάσκοντας τεκμηρίοις καὶ τοῖς εἰκόσι ζητεῖν.* Clem. Alex. Strom. VI, 625 A Sylb. Theodoret. therap. VI p. 102.

229 198. *Χαρακτὴρ οὐδεὶς ἔπεστιν ἐπὶ τοῦ προςώπου τῆς διανοίας τοῖς ἀνθρώποις.* Clem. Alex. Strom. VI p. 625 C Sylb.

25 199. *Τῷ μὲν τοίνυν Διί, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἡ ἐπωνυμία γέγονε τοῦ ἐλευθέριον προςαγορεύεσθαι διὰ τὸ τοὺς ἐξελευθέρους τὴν στοὰν οἰκοδομῆσαι τὴν πλησίον αὐτοῦ.* Harp. s. v. Ἐλευθέριος Ζεύς; cf. E. M. p. 329, 44; Suid. s. v. Ad orat. c. Aristagoram refert S.

230 200. *Ἐγὼ δὲ οὔτε δᾳδούχου θυγατέρα ἔχω οὔτε ἱεροφάντου.* Harp. s. v. ἱεροφάντης.

231 201. Ἀλλὰ καὶ κόρη νόμισμα παρ' Ἀθηναίοις ἦν, ὡς Ὑπ. φησίν, τῷ παιδίῳ τῆς ἐν Βραυρῶνι ἱερείας τῶν ἀναθημάτων τι λαβόντι παραβληθῆναι λέγων ἐπὶ πείρᾳ συνέσεως κόρην καὶ τετράδραχμον, κἄπειδὴ τὸ τετράδραχμον εἵλετο, δόξαι διακρίνειν ἤδη τὸ κέρδος δύνασθαι. Poll. 9, 74.

116 202. *Κρεμάσας ἐκ τοῦ κίονος ἐξέδειρεν, ὅθεν καὶ μωλώπων ἔτι νῦν τὸ δέρμα μεστὸν ἔχει.* καί-

---

200 διαδόχου θυγατέραν B. — 202 Si ἔχει verum, ne probabile *quidem* est in oratione c. Dor., quam laesus ipse habuit,

τοι ἐπὶ τούτοιϲ οὐκ ἄν τιϲ εἴποι τὸ δεῖραι. Poll. 3, 79. Ad orat. c. Dorotheum refert S.

203. *Καὶ τῷ σκέλει με ἠρέμα ἔκρουσεν.* Antiatt. 232
B. A. 101, 22.

204. *Καὶ ἐμοὶ μὲν συμβάσης ἀρρωστίας καὶ* 233
ὑπομοσθείσης ταύτης τῆς γραφῆς ἀνεβλήθη ὁ ἀγών. Schol. Ar. Plut. v. 725.

205. Ὑπερείδου. Ὑπ. ὁ ῥήτωρ ἔφηϲε, τὴν ἀγω- 234
νίαν τοῦ λέγειν πέδην εἶναι. Stob. Flor. 8, 16. cf. Mich. Ap. prov. 16, 2.

206. *Ἀρχομένων δεῖ τῶν ἀδικημάτων ἐμφράσ-* 235
σειν τὰς ὁδούς· ὅταν δ' ἅπαξ ῥιζωθῇ ἡ κακία καὶ παλαιὰ γένηται, καθάπερ σύντροφος ἀρρωστία, χαλεπὸν αὐτὴν κατασβέσαι. Stob. Flor. 46, 63.

207. *Δεῖ τὴν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκπορευομένην ἐν* 236
τοιαύτῃ καταστάσει εἶναι τῆς ἡλικίας, ὥστε τοὺς ἀπαντῶντας πυνθάνεσθαι, μὴ τίνος ἐστὶ γυνή, ἀλλὰ τίνος μήτηρ. Stob. Flor. 74, 33. Ad orat. c. Aristagoram retulit Westerm.

208. *Τοὺς μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἑαυτῆς γυ-* 237
ναικὶ καλλωπισμοὺς ὅπως βούλοιτο χρὴ γίγνεσθαι· τοὺς μέντοι περὶ τὰς ἐξόδους οὐκέτι, (οὐκ ὄντας) πρὸς τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ πρὸς τοὺς ἑτέρους. ibid. 34.

209. Ὑπ. ὁ ῥήτωρ ἔφη μὴ δύναϲθαι καλῶϲ ζῆν, 239
μὴ μαθὼν τὰ καλὰ τὰ ἐν τῷ βίῳ. Stob. Append. florent. p. 41.

210. *Δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἐπιδείκνυσθαι ἐν μὲν τοῖς* 240
λόγοις ἃ φρονεῖ, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις ἃ ποιεῖ. Max. Conf. Aphor. p. 165 tur.

211. *Διὰ δύο προφάσεις τῶν ἀδικημάτων ἄν-* 241
θρωποι ἀπέχονται, ἢ διὰ φόβον ἢ διὰ αἰσχύνην. Max. Conf. Aphorism. p. 169 tur.

---

haec verba exstitisse. forsitan orationis c. Mantitheum fuerint. — 205 apophthegmatis similius est, sicut etiam 209 et 212. — 206 Lycurgi potius quam Hyperidis stilum ostendit. ϲυμφράϲϲειν AB. eandem locutionem habet Lyc. § 124. — ἡ κακία S.; erat κακία. — 208 ὅπωϲ ἂν βουλ. S. — οὐκέτι, τοὺϲ οὐ vel οὐκέτι, οὐκ ὄνταϲ ci. S. — 209 μαθόντα Halm probante S. —

242 212. Ὑπ. ὁ ῥήτωρ ἠξίου ϲκοπεῖν τοὺϲ Ἀθηναίουϲ μὴ μόνον εἰ πικρόϲ ἐϲτιν, ἀλλ' εἰ καὶ προῖκα πικρόϲ. Plut. II p. 67 B.

243 213. *Sume hoc a iudicibus nostra voluntate, neminem illi propiorem cognatum quam te fuisse; concedimus officia tua in illum nonnulla exstitisse; stipendia vos una fecisse aliquamdiu nemo negat: sed quid contra testamentum dicis, in quo scriptus hic est?* Rut. Lup. I, 19.

42 214. *Non enim simile est vivere in aequa civitate, ubi ius legibus valeat, et devenire sub unius tyranni imperium, ubi singularis libido dominetur. Sed necesse est, aut legibus fretum meminisse libertatis, aut unius potestati traditum quotidiano commentari servitutem.* — Rut. Lup. II, 2. Ad or. adv. Aristogitonem refert S.

244 215. *Quid si tandem iudice natura hanc causam ageremus, quae ita divisit virilem et muliebrem naturam, ut suum cuique opus atque officium distribueret, et ego hunc ostenderem muliebri ritu esse suo corpore abusum; nonne vehementissime admiraretur, si quisquam non gratissimum munus arbitraretur, virum se natum, sed depravato naturae beneficio in mulierem convertere properasset?* — Rut. Lup. II, 6.

245 216. *Nam hominis avari atque asoti unum idemque vitium est: uterque enim nescit uti atque utrique pecunia dedecori est. Quare merito utrique pari poena afficiuntur, quos pariter non decet habere.* Id. II, 9; cf. Anonym. de schem. v. 140 sqq.

---

213 Cf. or. π. τ. Ἱππέωϲ κλήρου et π. τ. Πυρράνδρου κλ. — *fuisse; concedimus* Haase; erat *f. concedimus. Officia e. q. s.* — *in illum nonnulla* AB; *nonn. in ill.* reliqui. — 214 *vallat* libri; em. Aldus. — *tyranni* del. Halm. — *quotidianam* libri; *quotidiano* Ruhnk. — *commentare* libri; *commentari* Stephanus. — 215 *iudice natura* Rhenanus; *iudices* libri. *iudices, apud ipsum naturam* Stephanus. — *quae]* ita mg. Rhenani; *atqui* libri (*ut quae* Iacobus). — *virilem et* add. Ruhnk. — *et ego* Rigaltius; om. *et* libri. — *muliebri* Steph.; *tui liberi* libri. — *abusum* Steph.; *ad lusum* libri. — *sed depr.* Aldus; *se* libri. — *properasse*

217. *Cogis me iniuriae tuae causam proferre?* 246
Nihil agis; non dicam. Sed ipsum tempus eam patefaciet. Rut. L. II, 11.

218. *Sed ego iam, iudices, summum ac legiti-* 247
mum, quod exposui, meae causae ius omitto; vobis quod aequissimum videatur ut constituatis permitto. Non enim vereor, quin, etiamsi sit novum vobis instituendum, libenter id quod postulo propter utilitatem communis consuetudinis sequamini. — Rut. Lup. II, 17.

219. *Δοκεῖς γὰρ αὐτὸν εἰπεῖν;* Herod. π. ϲχημ. 248
VIII, 597 W.

220. *ἄγειν* ἀντὶ τοῦ ἔχειν Ὑπ. B. A. 335, 24 249
(Bachm. anecd. p. 20, 18).

221. *Αἰγιλιεύς.* Ὑπ. — Harp. 250

222. καὶ ὡϲ Ὑπ. *αἰσχροκερδεῖν.* Poll. III, 113. 251

223. *ἀλφιτεῖς·* οἱ τὰ ἄλφιτα ποιοῦντεϲ. Ὑπ. B. 252
A. 381, 7; Suid. s. v.

224. *ἀλφίτια* ὡϲ Ὑπ. Poll. VI, 37. 253

225. Οὐ πάνυ ἐπαινῶ — οὐδὲ τὸ παρ' Ὑπ. 254
ἀναισχύντημα. Poll. VI, 183.

226. *ἀνδραπόδια* παρ' Ὑπ. Poll. III, 77. 255

227. Καὶ *ἀνδριζόμενοι* Ὑπ. Poll. II, 20. 256

228. *ἀντέχει·* — Ὑπ. ἀντὶ τοῦ ἀντιλαμβάνει. 257
B. A. 408, 1.

229. *ἀντιγραφή.* ἰδίωϲ μὲν ἐπὶ ταῖϲ τῶν κλή- 258
ρων διαδικαϲίαιϲ ἀντιγραφὴ καλεῖται — — κοινῶϲ δ' ἐν ταῖϲ δίκαιϲ ταῖϲ δημοϲίαιϲ (καὶ ταῖϲ ἰδίαιϲ) τὰ τῶν δικαζομένων γράμματα, ἃ ἐδίδοϲαν περὶ τοῦ πράγματοϲ — Δημοϲθένηϲ κατὰ Ϲτεφάνου καὶ Ὑπερίδηϲ. Harpocr.

---

libri. — 218 *etiamsi sit* Ruhnk.; *etiam sit* AB; *etiam si* exc. Gronovii et aldina. — *instituendum (instituatis, nedum) libenter* Iacobus. — 219 εὐριπίδῃ Ven. et Pariss. 1. 2; ὑπερίδῃ Havn. — 221 αἰγιλλιεύϲ B, αἰγιαλιεύϲ N. — 223 ἀλφιϲτεῖϲ B. A. — 224 ἀλφιτεῖα vel ἀλφιτεία Iungermann. ἀλφιτεῖϲ Th. Fixius. — fr. 253 S. cum fr. 111 coniunxi. — 229 καὶ ταῖϲ ἰδίαιϲ add. Schoemann. —

259 230. Καὶ *ἀποκεκαρμένος* ὡϲ Ὑπ. Poll. II, 33.

260 231. *ἀπροβούλευτα καὶ ἀπρόγραφα*. Poll. VI, 144.

261 232. ἐξήλαϲεν· — Δημοϲθένηϲ δὲ καὶ ἐξώριϲεν εἶπε καὶ Ὑπ. *ἀφώρισεν*. Poll. IX, 157.

262 233. Ϲὺ δὲ ὦ Οὐλπιανὲ εἰ τὴν *γαλεάγραν* ζητεῖϲ, ἔχειϲ παρ' Ὑπ. τῷ ῥήτορι· ὅπου δὲ, ϲὺ ζήτει. Ath. XIV p. 616 C. — ἴδιον δὲ Ὑπερίδου τὸ καὶ ταῖϲ λέξεϲιν ἀφειδέϲτερόν πωϲ καὶ ἀμελέϲτερον χρῆϲθαι· ὥϲπερ ὅταν *μονώτατος* λέγῃ καὶ *γαλεάγρα* καὶ *ἐκκοκκύζειν* καὶ *ἐστηλοκόπηται* καὶ *ἐπήβολος* καὶ ὅϲα τοιαῦτα. Hermog. III p. 382 W.; cf. Max. Plan. V p. 560. — Ὑπ. δὲ καὶ Δημοϲθένηϲ ἐπ' ἀλεκτρυόνων τὸ *κοκκύζειν* εἶπον. Poll. V, 89. — ἐϲτηλιτευμένοϲ κατεϲτηλιτευμένοϲ *ἐστηλοκοπημένος*· οὕτω γὰρ Ὑπ. Poll. VIII, 73.

263 234. Ὑπ. δὲ καὶ *γηροβοσκὸν* εἴρηκε. Poll. II, 14.

264 235. *διαλέγεσθαι* καὶ τὸ πληϲιάζειν ταῖϲ γυναιξὶν, ὡϲ Ὑπ. Moeris p. 195, 8 Bk. — οὐ μὴν ὁ πληϲιαϲμὸϲ οὐδ' ἡ διάλεξιϲ (de concubitu), ἀλλὰ διελέχθην αὐτῇ καὶ *διειλεγμένος εἰμὶ* ὡϲ Ὑπ. Poll. V, 93. — Ὑπ. δὲ *διειλεγμένος* ἐπὶ ἀφροδιϲίων. Poll. II, 124.

265 236. *δικογράφος* ὡϲ Ὑπ. Poll. VIII, 24.

266 237. Ἡ δὲ *δουλὶς* Ὑπερείδῃ εἰρημένον φαῦλόν ἐϲτιν. Poll. III, 74.

65 238. *Δρακοντίδης* εἷϲ τῶν λ'. Ὑπ. Harpocr.

267 239. *Ἑκατομβαιὼν* ὄνομα μηνόϲ· Ὑπ. Harpocr.

268 240. φυγαδευθῆναι, διωχθῆναι· Ὑπ. δέ που καὶ *ἐξεδιώχθη* λέγει. Poll. VIII, 70.

269 241. *ἔμμηνοι δίκαι* αἵ τε ἐμπορικαὶ καὶ ἐρανικαί· Δημοϲθένηϲ καὶ Ὑπ. Harp.

270 242. καὶ *κατηγόρησεν ἐνδόσιμα* ὡϲ Ὑπ. Poll. VIII, 143.

---

233 ap. Hermog. ἐκκοκύζειν ante S., qui addit fort. κοκκύζειν scribendum esse; sane Planudem ἐκκ. tueri: ἐκκ. δέ τὸ μέγα κοκκύζειν. — ἐπήβολοϲ ex or. c. Demadem affertur; v. fr. 81.

243. καὶ *ἐπιβασίαν τῇ δίκῃ* Ὑπ. Poll. II, 200. 271
244. Ὑπ. δὲ *ἐπισυκοφαντεῖν* ἔφη. Poll. VIII, 31. 272
245. *εὐημερήσαντος* Ὑπ. Phot. Suid. s. v. εὐημερία. 273
246. *ζυγομαχεῖ·* cταcιάζει, ὡc οἱ βόεc ἐζευγμένοι. — κέχρηται Ὑπ. Phot. Suid. E. M. s. v. 274
247. *κακολογία* ὡc Ὑπ. Poll. II, 119. 80
248. *κακοπράγμων* ὡc Ὑπ. ἔφη. Poll. IV, 36 et VI, 169. 275
249. καὶ Ὑπ. *τὰ ὄντα καταβέβρωκέν* φηcιν ἀντὶ τοῦ κατεδήδοκεν. Poll. VI, 39. 276
250. *καττύεσθαι* Ὑπ. τὸ ὑποδεδέcθαι. Phot. lex. p. 150, 19; cf. E. M. p. 493, 47. 277
251. *ἐπὶ κεφαλὴν σκεύδειν*, ὡc Ὑπ. Poll. II, 42. 278
252. *Κρόνος·* μωρόc. Ὑπ. Antiattic. B. A. p. 104, 7. 279
253. *κώδεια* εἶδοc φυτοῦ, ἡ τῆc μήκωνοc κεφαλή. Ὑπ. καὶ Ἀριcτοφάνηc. Suid. s. v.; cf. Harpocr. cod. D p. 118, 9. 280
254. *μεσεγγυήματα* δὲ Ὑπ. Poll. VIII, 28. 281
255. *μικρολόγον* δὲ Ὑπ. τὸν εἰc ἀργύριον ἀνελεύθερον. Poll. II, 123. 282
256. καὶ *ξενοτροφία* παρ' Ὑπ. Poll. III, 58. 283
257. *ὀρθὴν δ' ἐντυγχάνει* ἀντὶ τοῦ εὐθύc· Ὑπ. Suid.; Phot. lex. 346, 12; Bachmann. anecd. p. 320, 17. 284
258. καὶ ἐποφθαλμιᾶν τὸ ἐπιθυμεῖν τινόc, καὶ *ὠφθαλμίασε* τὸ ἐπεθύμηcεν Ὑπ. Poll. II, 62. 286
259. *ὀψαρτυτής* ὡc Ὑπ. Poll. VI, 37. 287
260. *παρεχείμασεν* Ὑπ. Phot. lex. p. 392, 19. 288
261. Ὑπ. δὲ καὶ *τοῦ παροδίου τοίχου* εἴρηκεν. Poll. VII, 121. 289
262. *πελαγίζειν* τὸ διὰ πελάγουc πορεύεcθαι. Antiatt. B. A. 111, 28; cf. Phot. p. 406, 10. 290

---

258 ἐνοφθαλμιᾶcαι — ἐπιθυμῆcαι cod. V. apud Lederlinum; ἐποφθαλμιᾶcθαι cod. apud Dorvil. ad Charit. p. 252. ἐπωφθαλμίαcε ci. S. —

291 263. καὶ περιλωπίcαι, ὅπερ Ὑπ. *περιδῦσαι* εἴρηκεν. Poll. VII, 44.

292 264. *λείαν περιεσύραντο* ὡc Ὑπ. Poll. I, 162.

293 265. πίθοc ἢ πιθάκνη· Ὑπ. δὲ καὶ *πιθάκνιον* εἴρηκεν. Poll. VI, 14.

294 266. *πολυπληθία* ὡc Δημοcθένηc καὶ Ὑπ. Poll. IV, 163.

295 267. καὶ *πολυφίλοις* Ὑπ. Poll. III, 63.

296 268. τὴν *πομπείαν* αὐτὸc ὁ τεχνικὸc (Hermog.) ἡρμήνευcε —· εἴληπται δὲ αὐτῷ τὸ τοιόνδε ὄνομα ἀπὸ τῶν λόγων Λυcίου καὶ Ὑπ. καὶ Δεινάρχου· πολὺ γὰρ παρ' αὐτοῖc τὸ ὄνομα. Greg. Corinth. ad Hermog. VII, p. 1118 W.

297 269. *προςμετροῦντας* Ὑπ. Poll. IV, 166.

22 270. *πωλητήριον* τὸ πρατήριον· οὕτωc Ὑπ. Phot. Suid. s. v.

298 271. καὶ *σηκώματα* ὡc Ὑπ. Poll. IV, 172 (de sacomatis).

299 272. καὶ τὸ *συγκαταδουλώσασθαι* παρ' Ὑπ. — cύνδουλοι δὲ λέγει Λυcίαc καὶ Εὐριπίδηc, Ὑπ. δὲ καὶ Εὐκλείδηc *ὁμόδουλον* λέγουcιν. Poll. III, 81 sq.

300 273. *τοκίζεται αὐτῷ ἀργύριον* παρ' Ὑπ. Poll. III, 85.

301 274. *φιλοτησία*· Δημοcθένηc ἐν τῷ κατ' Αἰcχίνου. ἡ κύλιξ ἣν κατὰ φιλίαν τοῖc φίλοιc προὔπινον φιλοτηcία ἐκαλεῖτο, ὡc Ὑπ. φηcὶ καὶ Ἄλεξιc, Harp. cod. D p. 181, 25; Phot. s. v., et similiter Suid. s. v.

302 275. *φρονηματισθῆναι*. οὕτωc Ὑπ. ἀντὶ τοῦ φρονήματοc καὶ οἰήcεωc πληρωθῆναι. „οἱ δὲ φρονηματιcθέντεc ὑπὸ τῶν δεδηλωμένων ἕτοιμοι ἦcαν.“ Suid. s. v.; cf. E. M. 800, 43.

303 276. *λόγου χάριν* φηcὶν Ὑπ. — Phot. p. 229, 22.

---

263 εὐριπίδηc C. — χάριν ἔχειν (fr. 304 S. ap. Poll. V, 142) nunc legitur in or. fun. col. 7, 4.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Absoluto iam opere accidit, ut singulari Babingtonis humanitate ac liberalitate, quam satis laudare non possum, novum huic editioni adiumentum accederet. Namque ille mihi exemplar editionis suae Harrisianorum fragmentorum ultro oblatum transmisit, in quo quae in papyro Harrisiano iterum atque iterum lentis quoque ope inspecto invenerat, diligenter enotata erant. Inde quae corrigenda quaeque addenda videbantur, simul si qua alia interea accesserant, hoc loco subicere volui.

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟCΘ. col. I. v. 1 ἐπέτρεψας, v. 10 ἐπ]ειδή, 12 Ἅρπα]λος, 13 Ἀττική]ν Bb. — I, 14—16. Frg. XXX cum XVI a coniungendum esse iam Shp. coniecerat; cui coniecturae negat Bb. papyri speciem favere. At unum versiculum inter XXX et XVI intercidisse ipse quoque statui. — I, 19 ...α.δρον (Ἀλέξανδρον? ἄνανδρον?) Bb. — I, 23 Ἅρπαλον Bb.; idem 25 τωνου. — II, 4 ανδρ, 17 μιcθον Bb. — II, 21 ειδεκα...ε.εκε Bb. — 22 ..cιον perperam lectum, ..ειον vel θεον in A exstitisse Bb. affirmat. — III, 19 καὶπεν, 20 θ in principio vs. agnoscit Bb. — 21 in principio vs. fortasse T fuisse. Conicio nunc: [δι' ἐκεῖνα | τὰ] εἴκ. τάλ. — 22 δεναλογονεπ satis clare legi Bb. — VI, 8 νοc? Bb. — VII, 8 ἐ[γὼ δὲ τ]ὸν ἐναντίον W., qui deinde eadem in quam ipse quoque incidi coniectura fr. IV E. coniungens ita pergit: δικαίως ἂν] παρὰ coῦ | λόγον ἀπαιτοίη]ν, τ[ίν]ος | ἕνεκα τὴ]ν ἐξ Ἀρείου | πάγου βουλήν, ἣν] ψη|φίςματι]..... — VIII, 10 cθαιεμ A sec. Bb. — 15 δημο7 A? Bb. — IX, 2 παρα Bb. — 8 υπερου in ipso A exstare Bb. affirmat. — X, 1 exigua vestigia litterarum in principio vs. exstare; primam videri M fuisse Bb.; itaque et ipse in παρ' ὑ|μῶν incidit. — 3 ουκα^ι^ειλ... fuisse videri (οὐ καὶ εἰληφὼς?). — 4 απογεν Bb. — 6 ἔλαβεν A sec. Bb. — 8 ουγαρδη? Bb. — 20 τωναδικουν certum esse Bb. — XI, 1 καικη satis certum esse Bb. *Dele igitur adnotationem meam ad h. v.* — 20 χρηνυμας A sec. Bb.; quod si verum, ita potius restituere debui: οὐ γὰρ ἐ|χρῆν ὑμᾶς τούτων ἀποψηφίςαςθαι, μὴ (ita pridem Bb.) |

μέλλοντας ἀ]ναδέξαcθαι....., hoc sensu: ne sic quidem vobis absolvendi erant, si nullum crimen ipsi suscepturi essetis; quanto minus etc. — ceterum 23 μ incertum esse, 24 B. recte legisse ϵν Bb. — XII, 18 αττ? Bb. — 27 πολεμοναν Bb., idem 28 αξιω vel αξιο. — Frg. II a H. (v. p. 7 adnot. v. 2 sq.) ita legit Bb.: coι ¦ ηι ¦ η7 ¦ ραυ | πϵ ¦. — XIII, 5 νεcθαι Bb.; λυμαί|νεcθαι? cf. Lys. 28, 14, *corrige autem* π]ϵcθαι. — 18 .....c[ϵ]ιc A sec. Bb. — XIV, 14 coc vel τoc vel γoc A sec. Bb., qui propterea improbat διοικήcεως. — XV, 1 καὶ παρ' ἐλπίδα ταῦτα] praecessisse putat Bb. — XVI, 2 περιηρη¦cαι in A fortasse fuisse Bb. — 4 [Ἑλ,λ[ην]αc Bb. nunc unice verum putat; quamquam antea idem v. 5 λα vel χα satis clare legere sibi visus est. Ad sensum Ἑλλ. multo melius quam Ἀχαιούc; *illud igitur repone.* — 10 τουcδϵc vel τουcδϵο A sec. B. — XVIII, 14 *dele adnotationem meam.* — 25 περι certum esse Bb. — 26 ...ιαc A sec. Bb. — col. XVIII. coniecturam meam, qua fr. XVIII H. hoc loco inserui, papyri specie satis comprobari Bb., qui ipse pridem in eam incidisse videtur. — 4—8 Bb.: τοχρ]υcιο[νκα]τατηc|πατρ]ιδοc ε[λ]α[β]ϵcκαι....βαλε[c]κ[α]ικατα|....ονμεναυ|τον]εποιηcαcκατη.. *Conicio igitur:* [ταύτην γὰρ τὴν φιλί|αν διέ]λυcαc α[ὐτόc, ὅ¦τε χρυcίον κατὰ τῆc | πατρίδοc ἔλαβεc καὶ | μετέβαλεc, καὶ κατα¦γέλαcτον (hoc etiam Bb. ci.) μὲν cαυ¦τὸν ἐποίηcαc. — 9 αcδϵτουcϵκτων fortasse exstare Bb. — 11 υτωντων vel υτωντηc Bb., et v. 12 νο(?)..αιϵξον. — 20 τηλικουτο[c Bb. — XIX, 11 πλουτου A sec. Bb. — 14 δϵταιτηc nunc Bb. — 15 αλλυμϵιc? Bb. — 18 περιϵcτηκοταc nunc Bb. — 23 φυλα Bb. — Frg. III c H. (p. 11 adn.) v. 26 πϵιc^{T} deleto ϵ A sec. Bb. — XX, 1 o]ὐ γάρ, 4 o]ὐδέ γ', 5 ἀδικ]οῦcιν Bb. Idem v. 9 ἰδιώταιc, 10 φυλατ, 11 χρυcίον, 14 εἰλή]φαcιν, 15 μὲν. — 16 δϵδ satis clare legi Bb.; ft. esse αδϵδι. — 17 ....κα..α?? Bb. — 20 τὸ τίμ. (B.) nunc etiam Bb.; antea ἀποτίμ. — 21 νϵcτιν etiam Bb. — 22 αωντουτοιc Bb. — XXII, 15 ἀπ[οδη Bb. — XXIII, 1 ...νομουουδϵ?? Bb., idem 3 non minus dubitanter: π (vel τ) ϵψηφιcαντοαλ. — 5 ...ϵ...ονται vel ...ϵποcονγαρ Bb. — 6 c?ωτατοντηc Bb. sibi visus est discernere; idem v. 7 ολ — — οια. — 8 ψαιω Bb. — XXIV, 2 αὐτ[ὸ]c et 5 ἀφείλϵτο Bb. — XXV, 16—18 *His cum versibus coniungendum esse fr. XXIII a H. Bb. pro certo affirmat: quippe fibram coloratam decurrentem supra TOYΔIOCK continuari supra AI XXIII a 1; AI enim ibi legi, non N. Itaque corrige:* Ἀλεξάν|δρῳ καὶ τοῦ Διὸc καὶ | τοῦ Ποcειδῶνοc ϵι|........ οποιαφι|. v. 18 π incertum esse Bb.; YY potius exstare videri. — XXVI, 1 cϵτουc? Bb. — Quod suspicatus sum cum hac col. coniungendam esse col. XVII (fr. XV H.), ea coniectura iam refellitur, cum fr. XXIII b H. potius continua-

tionem col. XXVI exhibeat. *Dele igitur adnotationem meam p. 10 v. 8—11, et in col. XXVI ita corrige:* (10) πιασ. . . . . | desunt v. II | κακαι. . . . . | απηγ. . . . . || μωι. . . . . — | ξ. . . . . | ο. . . . . | ε. . . . . | π. . . . . — | ψ. . . . . | desunt v. VIII? | — XXVII, 5 sq. καινὸν γὰρ] τουτὶ τὸ πρᾶ-[γμα, ε]ἰ νὴ Δία W. — 9 μήθ' οἱ W. — *p. 17 a v. 2 corrige καλεῖς.* — XXXII, 13 supra ..λεως discerni litterarum quaedam fragmenta; fortasse fuisse οcωπ Bb. — 15 ἄλλην agnoscit Bb. — XXXIII, 21 litteras OP post X expunctas videri Bb. — 27 κλαιηcει ε A sec. Bb. — *p. 19 adn. v. 13 corrige* quattuordecim, *et dele deinde v. 16—19 fr. XXIII H.; cf. ad XXV, 16.* — fr. H. XXIV (ibid. v. 19 sqq.) a 6 σουκατεψη Bb. — b 6 ει A sec. Bb.

ΥΠ. ΛΥΚΟΦΡ. fr. IX a H. (p. 20 adn.) v. 1 εου Bb.; v. 7 αιεν, v. 8 ν. — XXVI, 1 ωευ Bb.; id. v. 4 ε]κεινοc legit et v. 7 εαντου. — XXXVII, 2 papyrum ei quod B. ci. ἀπάγειν magis favere quam S. coniecturae εἴργειν Bb. — 3 νθν Bb. — XXXVIII, 3 κωλυε.ε] litteram T (B.) spatio quod est inter duo Є vix capi Bb. — Papyr. Arden. VII, 25 adn. ductus qui est in A supra Є litteram non recte expressus est; eandem formam habet qua nos C litteram in fine vocabulorum scribimus.

ЄΠΙΤΑΦ. col. IV, 15 διαcώζουcα inserit L. Breitenbach; idem v. 22 κοινῶν τῆcδε τῆc πόλεωc.

INDEX NOMINUM ET RERUM MEMORABILIUM.

A